

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

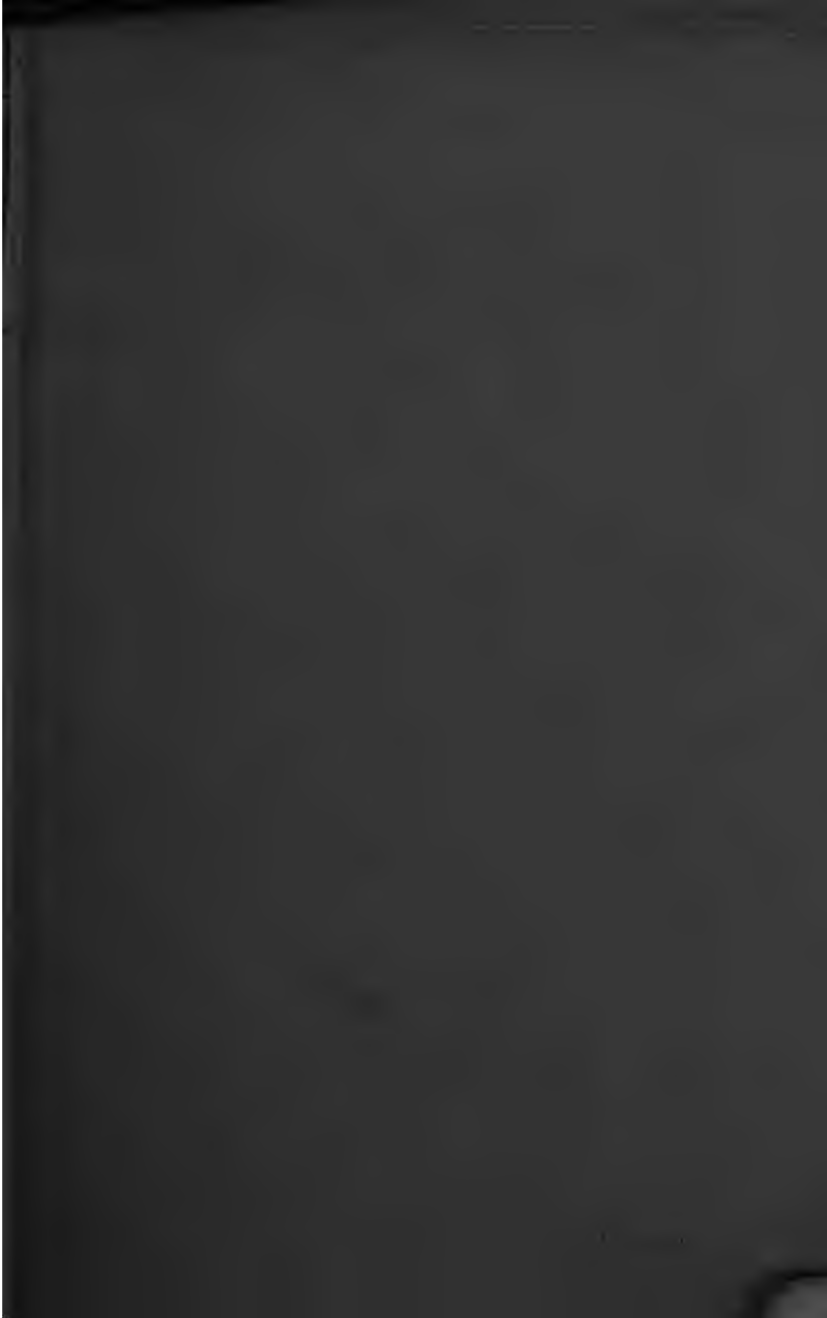
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

✓
~~150 f 16~~

~~292 d. 2~~

294 G.2

154

8

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-PERSAN

TOME II

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-PERSAN

PAR

J. B. NICOLAS

Ex-Consul de France en Perse

TOME DEUXIÈME
L-Z

PARIS

MAISONNEUVE & CH. LECLERC, ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE 25

1887

Imprimerie de E. J. Brill à Leide.

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-PERSAN

L

LA, art. féminin. En persan et en ture s'exprime par le nominatif même; — le monde, دنیا *dounia*; — la mer, دریا *dèria*; — la maison, خانه *khanè*.

LA, pron. relatif, آنرا *ân-ra*, او را *ou-ra*, اش ou ش *èch*, pl. آنها را *ân-ha-ra*, ایشان را *ichan-ra*, شان را *chan-ra*; — je la vois, او را میبینم *ou-ra mi-binèm*, ou میبینمش *mi-binèm-èch*; — je l'aime. دوستش میدارم *doust-èch mi-darèm*, ou او را دوست میدارم *ou-ra doust mi-darèm*, (آنرا *ânra* s'emploie plutôt pour les choses); — je les ai vendus, آنها را فروختم *ân-ha-ra fouroukhtèm*.

LA, adv., اینجا *în-dja*; — en parlant d'un lieu considéré comme différent de celui où l'on est, آنجا *ân-dja*; — de là, از آنجا *èz ân-dja*; — allez là, بروید آنجا *ân-dja be-rèvid*; — va t'en de là, از اینجا برو *èz în-dja bo-rou*; — là-bas, آن پایین *ân payîn* آنجا *ân-dja*; — d'ici là, از اینجا تا آنجا *èz în-dja bè-ân-dja*, اینجا تا آنجا *în-dja ta ân-dja*.

آن از آنجا *ez in-dja ta an-dja*; — de ce côté là, آن طرف *tèrèf, ez an tèrèf*.

LABEUR, s. m., کار *kar*.

LABIAL, E, adj., a. شفوی *chèfèvi*.

LABORATOIRE, s. m., کارگاه *kar-gah*. p. t. دستگاه *dèst-gah*,
pr. t. *dèst-guiah*.

LABORIEUSEMENT, adv., با زحمت *ba zèhmèt*.

LABORIEUX, EUSE, adj. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*,
کارپرداز *kar-pèrdaz*, a. معبد ساعی *sa'ï*,
moudjèdd, pr. t. *mudjidd*; — pénible, با زحمت *ba-zèhmèt*.

LABOUR, s. m., شیار *chiar*, شخم *chokhm*.

LABOURABLE, adj. des 2 g., قابل شخم کردن *qabèlé chokhm kèrdèn*.

LABOURAGE, s. m., شیار فن کردن *fènné chiar kèrdèn*, شخم
گری *chokhm-guèri*.

LABOURER, v. a., شیار کردن *chokhm kèrdèn*, شیار
chiar kèrdèn.

LABOUREUR, s. m., برزگر *bèrzi-guèr*, شیار کننده *chiar-kou-
nèndè*, شخم کننده *chokhm-kounèndè*, a. حارث *harès*,
pr. t. *haris*, pl. حرّاث *hourras*, فلاح *fèllah*, pl. فلاحان
fèllahan.

LABYRINTHE, s. m., a. مغلطه *mèghlètè*, pr. t. *maghlata*.

LAC, s. m., دریاچه *dèriatchè*, a. غدیر *ghèdir*, pr. t.
ghadir.

LACER, v. a., کمر بستن *kèmèr bèstèn*.

LACÉRER, v. a., دریدن *dèridèn*, پاره کردن *parè kèrdèn*; —
lacéré, e, دیده شده *dèridè-choudè*.

LACET, s. m., بند *bènd*, p. t. قيطان *qèitan*, pr. t. *qaïtan*.

LÂCHE, adj. des 2 g. qui n'est pas tendu, شل *chol*, سست *soust*; — poltron, بی غیرت *bi-ghèirèt*, جبون *djèboun*.

LÂCHEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*; — sans courage, به بی غیرتی *bè bi-ghèirèti*.

LÂCHER, v. a., شل کردن *chol kèrdèn*, سست کردن *soust kèrdèn*; — laisser aller tout à fait, سر دادن *sèr dadèn*, ول کردن *vèl kèrdèn*; — lâcher un prisonnier, اسیر را آزاد کردن *èciri-ra àzad kèrdèn*.

LÂCHETÉ, s. f. poltronnerie, بی غیرتی *bi-ghèirèti*; — action basse, indigne, اذالت *rèzalèt*.

LACIS, s. m. réseau de fil de soie, شبکه ابریشمی *chèbè-kèyé èbrichoumi*; — terme d'anatomie, شبکه الشرايين *chèbèkèt-ouch-chèrayîn*.

LACONIQUE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-tècèr*, pr. t. *mukhtaçar*.

LACONIQUEMENT, adv., بايجاز *bè-hèrfé kèm*, بحرف کم *bè-idjaz*, a. مختصراً *moukh-tècèrèn*, pr. t. *mukhtaçarèn*.

LACONISME, s. m., کم حرفی *kèm-hèrfi*, a. اختصار کلام *èkhtèçaré kèlam*, pr. t. *ikhticari kèlam*.

LACRYMAL, E, adj., متعلق باشک چشم *moutè'èllèq bè-èchké tchèchm*.

LACS, s. m. cordon délié, ريسمان باریک *rismané barik*, a. حبل رقيق *hèblé rèqiq*, pr. t. *habli raqiq*; — nœud coulant, کند *kèmènd*; — piège, دام *dam*.

LACTÉE, adj. f. voie lactée, کهکشان *kèh-kèchan*.

LACTESCENT, *e*, adj., شیر مانند *manèndé chir*, شیر مانند *chir-manènd*.

LACTIFÈRE, adj. des 2 g. plante lactifère, گیاه شیردار *guiahé chir-dar*; — vaisseaux lactifères, ا. مجراً اللبن *mèdjra'-oul-lèbèn*.

LACUNE, *s. f.*, a. نقصان *nouqsan*, *pr. t. noqsan*, کسر *kèsr*.

LADRE, adj. des 2 g., avare, خسیس *khècis*, *pr. t. khacis*.

LADDERIE, *s. f.* lèpre, *v.* ce mot; — fig. avarice sordide, خسیسی *khècici*, a. خست *khèssèt*, لآمت *lè'âmèt*.

LAGUNE, *s. f.*, آبگیر *Ab-guir*, برکه *bourkè*.

LAID, *e*, adj., بدگل *bèd-guèl*, زشت *zècht*, بدلقا *bèd-lèqa*.

LAIDERON, بدگل زن *zèné bèd-guèl*, بدگل دختر *doukhtèré bèd-guèl*.

LAIDEUR, *s. f.*, بدگلی *bèd-guèli*, زشتی *zèchti*.

LAIE, *s. f.*, گوراز ماده *gourazé madè*.

LAINE, *s. f.*, پشم *pèchm*, a. صوف *souf*, *pr. t. sof*, *pl. avواف èsvaf*.

LAINÉUX, EUSE, adj., پشمدار *pèchm-dar*.

LAINIER, *s. m.*, پشم فروش *pèchm-fourouch*.

LAÏQUE, adj. des 2 g., غیر ارکان دین *ghèiré èrkané dîn*, *p. t. dounièvi*.

LAISSE, *s. f.*, a. مرس *mèrès*.

LAISSER, *v. a.*, گذاشتن *gouzachtèn*; — donner, دادن *da-dèn*; — abandonner, وا گذاشتن *va gouzachtèn*, ترک کردن *tèrk kèrdèn*.

LAIT, *s. m.*, شیر *chir*, a. لبن *lèbèn*.

LAITAGE, *s. m.*, a. محلب *mouhèllèb*, *pr. t. muhallib*, *pl. محلبات mouhèllèbat*, *pr. t. muhallibat*.

LAITANCE, ou LAITE, s. f., a. بنات لبن *bènaté tèbèn*, pr. t. *bènatì tèbèn*.

LAITERIE, s. f., a. محلّ مأكلات *mèhèllé mouhèllèbat*; — lieu où l'on vend le lait, شیر فروشی *doukkané chir-fourouchi*.

LAITEUX, SE, adj., شیردار *chir-dar*.

LAITIER, IÈRE, s., شیر فروش *chir-fourouch*.

LAITON, s. m., برنج *brèndj*.

LAITUE, s. f., کاهو *kahou*; — sauvage, کاهوی دشتی *ka-houï dèchti*,

LAMANAGE, s. m., راه کشتی *bèlèdiyètè rahé kèchti*.

LAMANEUR, s. m., راه کشتی در بندرات *bèlèdé rahé kèchti dèr bèndèrat*.

LAMBEAU, s. m., تکه *tèkè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qè'l'è*, pr. t. *qit'a*.

LAMBIN, E, adj., کند کار *kound-kar*.

LAMBINER, v. n., کند کاری کردن *kound-kari kèrdèn*, سهلا کاری کردن *sèhlèn kari kèrdèn*.

LAMBRIS, s. m., زینت دیوار *zinètè divar*.

LAMBRISSE, v. a., زینت کردن دیوار را *divar-ra zinèt kèrdèn*, ou آراستن *àrastèn*.

LAME, s. f. table de métal fort plate, تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*; — le fer d'une épée, d'un couteau etc., تیغه *tighè*, ou تیغ *tigh*; — en termes de marine, vague; v. ce mot.

LAMENTABLE, adj. des 2 g., گریه انگیز *guèriè-ènguiz*, افسوس افزا *èfsous-èfza*.

LAMENTABLEMENT, adv., بگریه *bè-guèriè*, a. حزیناً *hèzinèn*,
pr. t. *hazinèn*.

LAMENTATION, s. f., گریه *guèriè*, نوحه *noouhè-guèri*,
نالہ *nalè*, زاری *zari*, a. نوحه *noouhè*, pr. t. *nèvha*.

LAMENTER, (se), v. pron., شکایت کردن *chèkayèt kèr-*
dèn ناله کردن *nalè kèrdèn*, نوحه کردن *noouhè*
kèrdèn.

LAMINAGE, s. m., a. تصفیج *tèsfih*, pr. t. *tasfih*, صفح
الحديد *sèfh-oul-hèdid*.

LAMINER, v. a., تصفیج کردن *tèsfih kèrdèn*, صفحه
سرب *sèfhè-sèfhè kèrdèn*; — laminer du plomb, سرب را
تصفیج کردن *sourb-ra tèsfih kèrdèn*.

LAMINEUR, s. m., تصفیج کننده *tèsfih-kounèndè*.

LAMINOIR, s. m., a. آلت التصفیج *àlèt-out-tèsfih*, آلت
تصفیج *àlètè tèsfih*, pr. t. *àlèti tasfih*.

LAMPE, s. f., لئپا *lèmpa*.

LAMPION, s. m., چراغموشی *tchèragh-mouchi*.

LANCE, s. f., نیزه *nèizè*, a. میزراق *mèzraq*, pr. t. *mizraq*,
رمح *roumh*, pl. رماح *rèmah*, pr. t. *rimah*.

LANCEUR, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se lancer, خود را
انداختن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را زدن *khoud-ra*
zèdèn.

LANCETTE, s. f., نیشتر *nichtèr*, a. مبضع *mèbzè'*, pr. t.
mibza'.

LANCIER, s. m., نیزه‌دار *nèizè-dar*.

LANDE, s. f., a. زمین غیر مزروع *zèminé ghèiré mèzrou'*.

LANGAGE, s. m., زبان *zèban*, سخن *soukhèn*, a. لسان *lèçan*,
pr. t. *liçan*.

LANGUE, s. m., قنداقه ou قنداقه *goundaqè*.

LANGOUREUSEMENT, adv. en langueur, ضعیفانه *zè'ifanè*,
pr. t. *za'ifanè*; — d'une manière langoureuse, بعشوه و
ناز *bè-'ouchvè-ou-naz*.

LANGOUREUX, se, qui est en langueur, ناتوان *na-tèvan*,
درمانده *dèr-mandè*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*; — des
yeux langoureux, چشم خمار آلود *tchèchmé khoumar-
aloud*, چشم خمار *tchèchmé khoumar*, چشم مست
tchèchmé mèst.

LANGOUSTE, s. f., خرچنگ دریائی *khèrtchènguè dèriayi*.

LANGUE, s. f., زبان *zèban*, a. لسان *lèçan*, pr. t. *liçan*, pl.
السنه *èlcènè*, pr. t. *èlcinè*.

LANGUEUR, s. f., درماندگی *dèr-mandègui*, ناتوانی *na-tèvani*,
a. فتنور *foutour*, pr. t. *futour*, کسالت *kèçalèt*; — peine
qui vient de l'amour, درد عشق *dèrdè 'èchq*.

LANGUETTE, s. f., زبانه *zèbanè*.

LANGUIR, v. n. être consumé peu à peu, درد کشیدن
dèrd kèchidèn, درد بی درمان کشیدن *dèrdè bi-dèrman
kèchidèn*; — en parlant des affaires, مهمل ماندن
mèh mèl mandèn, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

LIANGUISSAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

LIANGUISSANT, e, adj., درماند *dèrdmènd*, سست *soust*,
درمانده *dèr-mandè*, ناتوان *na-tèvan*, a. ضعیف *zè'if*, pr.
t. *za'if*.

LANIÈRE, s. f., تسمه *tèsme*, دوال *dèval*.

LANIFÈRE, adj. des 2 g., پشمدار *pèchm-dar*.

LANTERNE, s. f., a. فانوس *fanous*, pl. فوانیس *fèvanis*, et
فانوسها *fanous-ha*.

LANTERNER, v. a. amuser par de vaines parole, معطل کردن *mè'èttèl kèrdèn*; — v. n. perdre son temps à des riens بی جا معطل ماندن *bi dja mè'èttèl mandèn*.

LANTERNERIE, s. f., یاوه گویی *yavè, bi-houdègui*, یاوه گویی *yavè-gouyi*.

LANTERNIER, s. m., فانوس ساز *fanous-saz*; — fig., یاوه گو *yavè-gou, bi-houdè-gou*.

LAPER, v. a., بطرز سکت آشامیدن *bè-tèrzé sèg àchamiden*.

LAPIDAIRE, s. m., تراش سنگی تراش *sèng-tèrach, djè-vahèr-tèrach*.

LAPIDATION, s. f., سنگساری *sèng-sari*.

LAPIDER, v. a., سنگسار کردن *sèng-sar kèrdèn*.

LAPIDIFIER, v. a., سنگی منقلب کردن *sèng kèrdèn, bè-sèng mounqèlèb kèrdèn*.

LAPIN, s. m., ونک *vènèk*, (vulg.) خرگوس سفید *khèr-gouché sèfid*.

LAPIS, ou lapis-lazuli, لاجورد *ladjvèrd, sèn-gué ladjvèrd*.

LAPS, laps de temps, ا. مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*.

LAQUAIS, s. m., خدمتکار *khèdmèt-kar* pr. t. *khizmèt-kar*, نوکر *nooukèr*.

LAQUE, s. f., لاک *lak*, vulg. لوك *leuk*, ou *louk*.

LAQUELLE, pron. relat. v. lequel.

LARCIN, s. m., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirgat*; — la chose dérobée, دزدیده شده *tchizi douzdidè-choudè*, دزدی چیزی *tchizi douzdi*, a. مسروق *mèsrouq*, f. et pl. مسروقه *mèsrouqè*, pr. t. *mèsrouqa*.

LARD, s. m., چربی گراز *pihé khouk*, *tchèrbî*
gouraz.

LARDER, v. a., خوک گذاشتن *pihé khouk gouzachtèn*.

LARDON, s. m. aiguillette de lard, نازک پیله گراز *tèkèyè*
nazèké pihé gouraz; — fig. mot piquant, حرف نیشدار
hèrfé nich-dar, a. نکنه *nouktè*.

LARGE, adj. des 2 g., فراخ *fèrakh*, په‌ن *pèhn*, a. عریض *'èriz*,
pr. t. 'ariz; — terme de marine, prendre le large, از
کنار دور شدن *èz kènar dour choudèn*; — en large, از
پهنائی *èz pèhnayi*, a. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. 'arzèn.

LARGEMENT, adv., خیلی انبوه *bèciar*, خیلی *èmbouh*,
khèli.

LARGESSE, s. f., فراخدستی *fèrakh-dèsti*, جوانمردی *djèvan-*
mèrdis, بخشش *bèkhchèch*.

LARGEUR, s. f., پهنائی *pèhnayi*, a. عرض *'èrz*, pr. t. 'arz.

LARGUER, v. a., ریسمانهای بادبان را گشادن *risman-haï bad-*
ban-ra gouchadèn.

LARME, s. f., اشک *èchk*, چشم اشک *èchké tchèchm*, a. دمع
dèm', pl. دموع *dèmou'*.

LARMOYANT, s., اشکریزان *èchk-rizan*, گریه کنان *guèriè-kou-*
nan, گریان *guèrian*.

LARMOYER, v. n., اشکریختن *èchk-rikhtèn*, گریستن *guèris-*
tèn, گریه کردن *guèriè kèrdèn*.

LARON, NESSE, s., دزد *douzd*, a. سارق *sarèq*, pr. t. sariq,
pl. سراق *sourraq*.

LARYNX, s. m., نای گلو *naï guèlou*, a. حنجره *hèndjèrè*,
ou *houndjourè*.

LAS, SE, adj., خسته *khèstè*.

LASCIF, *ivm*, adj., شهت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LASCIVEMENT, *adv.*, با شهت *ba chèhvèt*.

LASCIVETÉ, *s. f.*, a. شهت *chèhvèt*.

LISSANT, *e*, adj., خسته کننده *khèstè-kounèndè*, تعب آور *tè'èb-àvèr*, a. متعب *moutè'èb*, *pr. t. mut'ib*.

LISSER, *v. a.*, خسته کردن *khèstè kèrdèn*; — *se liasser*, خسته شدن *khèstè choudèn*; — *lassé*, e, خسته شده *khèstè-choudè*, خسته *khèstè*.

LISSITUDE, *s. f.*, خستگی *khèstègui*.

LATENT, *e*, adj. terme de méd., نهان *nèhan*.

LATÉRAL, *e*, adj., پهلوئی *pèhlouyi*.

LATÉRALEMENT, *adv.*, بسمت پهلو *bè-sèmté pèhlou*.

LATIN, *e*, adj., لاتین *latîn*; — *en latin*, لاتین بزبان *bè-zè-bané latîn*.

LATINISER, *v. a.*, لاتینی کردن *latini kèrdèn*.

LATINISTE, *s. m.*, دانندهٔ زبان لاتین *latîn-dan*, لاتین دان *danèndèyè zèbané latîn*.

LATINITÉ, *s. f.*, a. لاطینیّت *latiniyèt*.

LATITUDE, *s. f.*, a. عرض *'èrz*, *pr. t. 'arz*; — septentrionale, عرض شمالی *'èrzé chèmali*, *pr. t. 'arzi chimali*; — méridionale, عرض جنوبی *'èrzé djènoubi*, *pr. t. 'arzi djènoubi*; — fig. espace, میدان *mèidan*, a. وسعت *vous'èt*, *pr. t. vus'at*.

LATRINES, *s. f.*, pl. آبدست *àb-dèst*, a. متوضی مبرز *mèbrèz*, متوضی *moutèvèzza*, خلا *khèla*.

LATTE, *s. f.*, پرواره *pèrvare*.

LAUDANUM, *s. m.*, a. خلاصهٔ افیون *khoulacèt-oul-èfioun*.

LAUBIER, *s. m.*, درخت غار *dèrèkht*, دهمست *dèhmèst*.

ghar, a. ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*; — fig. cueillir des lauriers, ظفر یافتن *zèfèr yastèn*.

LAURIER-ROSE, s. m., خرزهره *khèr-zèhrè*.

LAVABO, s. m., لگن *lèguèn*.

LAVAGE, s. m. action de laver; v. ce mot.

LAVANDE, plante, s. f., اسطوخودوس *oustoukhoudous*, شاه
 چای *chah-èspèrmé roumi*, a. خیرقی البر *khèirîi-*
oul-bèrr.

LAVANDIÈRE, s. f., رخت شوی *rèkht-chouï*, vulg. رخت
 شور *rèkht-chour*.

LAVE, s. f., مائه ریزان از کوه آتشفشان *maddèyé rizan èz*
kouhé àtèch-fèchan.

LAVEMENT, s. m., اماله *èmalè*, a. حقنه *houqnè*, pr. t. *hogna*,
 احتقان *èhtèqan*.

LAVER, v. a., شستن *choustèn*, شوییدن *chouyîdèn*; — se
 laver, خود را شستن *khoud-ra choustèn*; — lavé, e,
 شسته *choustè*, a. مغسل *mèghsoul*, pr. t. *maghsoul*.

LAVEUR, EUSE, s., شوینده *chouyèndè*, vulg. شور *chour*.

LAVOIE, s. m., جای شستن گاه *choustèn-gah*, شستن *djai*
choustèn, a. مغسل *mèghsèl*, pr. t. *maghsèl*.

LAVURE, s. f., چرکاب *tchèrk-ab*.

LAXATIF, IVE, adj., شکمران *chèkèm-ran*, a. مهمل *moushèl*,
 pr. t. *mushil*.

LAYETTE, s. f. coffre de bois, صندوقچه *mèdjri*,
 سندوقچه *sèndouqtchè*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*; —
 linge d'un enfant nouveau né. لوازم پوشش کودک تازه زاد
lèvazèmé pouchèché koudèké tazè-zad.

LAZZI, s. m., اشاره مقلدی *ècharèyé mouqèllèdi*.

LE, art. m. V. la, article.

LÉ, s. m., تخته *tèkhtè*, لای *laï*, a. لفق *lèfèq*.

LÈCHEFRITE, s. f., تاوله *tavè*, pr. t. *tava*.

LÉCHER, v. a., لیسیدن *licidèn*.

LEÇON, s. f., a. درس *dèrs*.

LECTEUR, TRICE, s., خواننده *khanèndè*, قراعت کننده *qèra'èt-kounèndè*.

LECTURE, s. f., خواندن *khandèn*, a. قراعت *qèra'èt* pr. t. *qira'èt*, تلاوت *tèlavèt*; ce dernier mot se dit particulièrement en parlant de la lecture du Koran; — faire la lecture, کتاب خواندن *kètab khandèn*.

LÉGAL, e, adj., a. شرعی *chèr'i*, en parlant de la loi du clergé, — قانونی *qanouni*, en parlant de la loi civile.

LÉGALEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*; — d'après la loi civile, موافق قانون *bè-hècèbé qanoun*, a. موافق قانون *mouvafèqé qanoun*, pr. t. *muvasiqi qanoun*.

LÉGALISATION, s. f., دیوانخانه ثبت *sèbtè divan-khanè*, a. تصدیق شرعی *tèsdiqé chèr'i* pr. t. *tasdiqi chèr'i*.

LÉGALISER, v. a., دیوانخانه رسانیدن *bè-sèbtè divan-khanè rèçanidèn*; — légalisé, e, ثبت شده *sèbt-choudè*.

LÉGALITÉ, s. f., شرعی بودن *chèr'i boudèn*.

LÉGAT, s. m., فرستاده پاپ *fouroustadèyé pap*, گماشته پاپ *goumachètèyé pap*.

LÉGATAIRE, s. m., a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

LÉGENDE, s. f. livre de la vie des saints, کتاب سیرت اولیا *kètabè sirètè oulia*; — d'une médaille, خط پهل قدیم *khètè poulé qèdim*, خط سکه *khètè sèkkè*.

LÉGATION, s. f., a. سفارت *sèfarèt*; — la légation de France, a. سفارت فرانسه *sèfarète francè*.

LÉGER, ÈRE, adj., سبك *sèbouk*, ou *sèbuk*, a. خفيف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — d'esprit, سبك مغز *sèbouk-mèghz*, pr. t. *khafif*; — volage, سست پيمان *soust-peiman*, بي تمكين *bi-tèmkîn*, a. خفيف العقل *khèfif-oul-'èql*, pr. t. *khafif-ul-'aql*.

LÉGÈREMENT, adv., بسبکی *bè-sèbouki*, سبك *sèbouk*, a. خفيفاً *khèfifèn*, pr. t. *khafifèn*.

LÉGÈRETÉ, s. f., سبکساری *sèbouk-sari*, سبکی *sèbouki*, a. خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*.

LÉGION, s. f., گروه سپاه *guèrouhé sèpah*.

LÉGIONNAIRE, adj. et s. qui fait partie d'une légion, سپاهی *sèpahi*; — membre de la légion d'honneur, صاحب نشان *sahèbé nèchané francè*.

LÉGISLATEUR, TRICE, s., برقرار کنندۀ قانون *bèr qèrar kou-nèndèyé qanoun*, a. واضع قانون *vazè'é qanoun*, pr. t. *vaz'i qanoun*.

LÉGISLATIF, IVE, adj., قانونی *qanouni*; — pouvoir législatif, اختیار قانون نهادن *èkhtiaré qanoun nèhadèn*, a. وضع قانون *qouvveté vèz'é qanoun*, pr. t. *qouvveti vaz'i qanoun*.

LÉGISLATION, s. f., وضع قانون *vèz'é qanoun*, a. وضع القانون *vèz'-oul-qanoun*, pr. t. *vaz'-ul-qanoun*.

LÉGISLATURE, s. f., اهل شریعت *èhalé chèr'i'èt*, pr. t. *èhali chèr'i'at*, ارباب شریعت *èrbabé chèr'i'èt*, pr. t. *èrbabi chèr'i'at*, کلاً شرع *voukèla'é chèr'*, pr. t. *vukela'i chèr'*.

LÉGISTE, s. m., a. فقيه *fèqih*, pr. t. *faqih*, pl. فقها *fouqèha*,
pr. t. *fugaha*, اهل شرع *èhlè chér'*, pr. t. *èhli chér'*.

LÉGITIMATION, s. f. action de légitimer. V. ce mot.

LÉGITIME, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, شرعى *chér'i*;
— épouse légitime, زن عقدى *zèné 'èqdi*, زن *zèn*,
حلال *zèné hèlal*, a. حليله *hèlilè*, pr. t. *halilè*; — juste,
fondé en raison, درست *droust*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*.

LÉGITIMEMENT, adv., موافق قانون *mouvafeqé qanoun*,
a. شرعاً *chér'en*, بالحق *bèl-hèqq*, pr. t. *bil-haqq*.

LÉGITIMITÉ, s. f., a. حقيقت *hèqqiyèt*, مشروعيت *mèchrou'i-*
yèt, شرعى بودن *chér'i boudèn*; — en parlant des en-
fants, حلالزادگى *hèlal-zadègui*.

LÉGITIMER, v. a., حلال کردن *hèlal-kèrdèn*.

LEGS, s. m., a. ميراث *miras*, هبه *hèbè*; — pieux وقف *vèqf*,
pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

LÉGUER, v. a., هبه کردن *hèbè kèrdèn*, به حسب وصيت هبه *bè-hècèbé vèciyèt hèbè kèrdèn*;
— en parlant de legs pieux, وقف کردن *vèqf kèrdèn*.

LÉGUME, s. m. légumes verts., سبزووات *sèbzèvat*, pr. t. *zèr-*
zèvat; — secs., a. حبوبات *houboubat*.

LÉGUMINEUX, EUSE, adj., a. حبوباتى *houboubati*.

LENDEMAIN, s. m., فرداى آن روز *fèrdaï àn rouz*.

LÉNIFIER, v. a., ملايم کردن *moulayèm kèrdèn*.

LÉNITIF, IVE, adj., ملايم کننده *moulayèm-kounèndè*, a.
مليت *moulèiyèn*, pr. t. *mulèiyîn*.

LENT, E, adj., کند کار *kound-kar*, کند حرکت *kound-hè-*
rèkèt.

LENTEMENT, adv., آهسته *ahèstè*, باهستگی *bè-ahès-tègui*.

LENTEUR, s. f., آهستگی *ahèstègui*, a. بطئی *bèt'i*.

LENTICULAIRE, adj. des 2 g., a. عدستی الشكل *'èdèciï*, 'èdèciï-ouch-chèkl.

LENTILLE, s. f., نرسک *nèrsèk* (peu usité) a. عدس *'èdès*.

LENTISQUE, s. m., درخت ساقز *dèrèkhtè saqèz*.

LÉOPARD, s. m., ببر *bèbr*.

LÈPRE, s. f., میستی *misti*, پیستی *pisti*, پیس *pis*, خوره *khourè* (peu usités) a. جذام *djouzam*, برص *bèrès*.

LÈPREUX, SE, adj., پیست *pist*, خوره *khourè*, گرفتارعلت *guèrèftarè* 'èllètè *khourè*, a. مجذوم *mèdjzoum*.

LÉPROSERIE, s. f., مریض خانه علت خوره *mèriz-khanèyè* 'èllètè *khourè*.

LEQUEL, m. laquelle f. pron. relatif, au pl. lesquels, lesquelles, که *kè*, pr. t. *ki*, a. الذى *èllèzi*; féminin, التى *èllèti*; — employé interrog. au nominatif, کدام *kou-dam*; à l'accusatif, کدامرا *koudam-ra*, pl. کدامها *kou-dam-ha-ra*.

LES, art. pl. V. la.

LÉSER, v. a., زيان رسانیدن *zian règanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr règanidèn*; — lésé, e, زیان کرده *zian-kèrdè*, ضرر کشیده *zèrèr-kèchidè*.

LÉSINE, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, a. بخل خست *khèssèt*, *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSINER, v. n., بخل کردن *khèssèt kèrdèn*.

LÉSINERIE, s. f., خسیسی *khècici*, a. بخل *boukhl*, pr. t. *bakhl*.

LÉSION, s. f., زيان *zian*, a. ضرر *zèrèr* pr. t. *zarar*; — blessure, زخم *zèkhm*.

LESSIVE, s. f., آب خاکستری *Abé khakèstèri*, آب خاکستر *Abé khakèstèr*.

LESSIVER, v. a., با آب خاکستر شستن *ba Abé khakèstèr choustèn*.

LEST, s. m., کشتی بارسنج *bar-sèndjè kèchti*.

LESTE, adj. des 2 g., چست *tchoust*, چالاک *tchalak*.

LESTER, v. a., کشتی گذاشتن *bar-sèndj bér kèchti gouzachtèn*.

LÉTHARGIE, s. f., a. سرسام *sèrsam*, باری سرسام *sèrsamé barèd*, pr. t. *sèrsami barid*; — fig. négligence, خواب غفلت *khabé ghèflèt*, a. سبات *soubat*.

LÉTHARGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بذخوشی سرسام *mou-tè'èllèg bè-na-khochiè sèrsam*.

LETTRE, s. f. de l'alphabet, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, pl. حروف *hourouf*; — écriture, a. خط *khèt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — épître, missive, کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghèd*, نامه *namè*, a. مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله *rèçalè*, pl. رسائل *rèçayèl*, pr. t. *rèçaïl*, رقیمه *rèqimè*, مکتوب *mèktoub*, pl. مکتوبات *mèktoubat*, تکریر *tèhrir*, pr. t. *tahrir*, pl. تکریرات *tèhrirat*; — lettre de recommandation, برات سفارشمه *sèfarèch-namè*; — de change, برات *bèrat*; — amicale, کاغذ دوستانه *kaghèzé doustanè*, t. p. محبت نامه *mèhèbbèt-namè*, pr. t. *mouhabbèt-namè*; — impériale, فرمان *fèrman*; — de créance,

اعتیاد نامه è'tèmad-namè, pr. t. i'timad-namè; — écrire une lettre, *کاغذ نوشتن* kaghèz nèvèchtèn, *مراسله نوشتن* mouracèlè nèvèchtèn.

LETTRE, e, adj., *سواد با* ba-sèvad, *دانشمند* danèchmènd.

LEUR, pron. pers. à eux, à elles, *بآنها* bè-ân-ha, *بایشان* bè-ichan; — je leur ai dit, *بآنها گفتم* bè-ân-ha goftèm; — leur maison, *خانه ایشان* khanèyé ân-ha, *خانه ایشان* khanèyé ichan.

LEURRE, s. f., *گوشت مرغ شکاری* gouchté mourghé chè-kari; — fig., *فريب* fèrib.

LEURREER, v. a. fig. tromper, *گول زدن* goul zèdèn, *فريب دادن* fèrib dadèn.

LEVAIN, s. m., *مایه خمير* mayèyé khèmîr, p. t. *مایه* mayè, *خمير* khèmîr, pr. t. khamour.

LEVANT, s. m., a. *شرق* chèrq, pr. t. charq, *مشرق* mèchrèq, pr. t. mèchriq; — les contrées du Levant, a. *ممالك* mèmalké, *شرقیه* chèrqiye, pr. t. mèmalki charqiye.

LEVANTIN, e, adj., a. *شرقی* chèrqi, pr. t. charqi, *اهل شرق* èhlé chèrq, pr. t. èhli charq.

LEVÉE, s. f., *برداشتن* bèr-dachtèn, a. *رفع* ref; — faire la levée d'un corps, d'un cadavre, *جنازه برداشتن* djènazè bèr-dachtèn; — d'un siège, *کرن* tèrké, *محاصره کردن* mouhacèrè kèrdèn; — des troupes, *جمع کردن* qouchoun djèm' kèrdèn; — la levée des troupes, *جمع* qouchoun djèm'-avèrîi qouchoun.

LEVER, v. a., *برداشتن* bèr-dachtèn, *افراختن* èfrakhtèn, *بلند کردن* boulènd kèrdèn; — se lever, *برخواستن* bèr-khastèn, *بلند شدن* boulènd choudèn; — *پاشو* lève-toi,

- pa-choou*, برخیز *bèr-khiz*, شو *boulènd cho*
 LEVIER, s. m., اهرم *èhrèm*, a. مبرعه *mèrbè'd*, pr. t. *marba*
 LEVIS, (pont), s. m., پل *tèkhtè-poul*, ی که برداشته *pouli ké bèr-dachtè chèvèd*.
 LEVRAUT, s. m., خرگوش *bètchèyé khèr-gouch*.
 LÈVRE, s. f., لب *lèb*.
 LEVRETTE, s. f., ملاه *tazi madè*.
 LÉVRIER, s. m., تازی *tazi*.
 LEVURE, s. f., کف آبجو *kèfé àb-djoou*.
 LEXICOGRAPHE, s. m., لغت نویس *loughèt-nèvis*.
 LEXICOGRAPHIE, s. f., علم لغت نویسی *loughèt-nèvisi*, لغت *'èlmé loughèt*, pr. t. *'ilmi loghat*.
 LEXIQUE, s. m., a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*.
 LÉZARD, s. m., چلپاسه *tchèlpacè*, سوسمار *sous-mar*.
 LÉZARDE, s. f., شکاف *chèkaf*, a. شق *chèqq*, pr. t. *chaqq*,
 pl. شقوق *chouqouq*.
 LÉZARDÉ, e, adj., شکافته *chèkafè*.
 LIAISON, s. f., پیوند *pèivènd*, پیوستگی *pèivèstègui*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*; — fig., a. رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*;
 — rapport, a. علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaga*, تعلق *tè'èllouq*.
 pr. t. *tè'alluq*.
 LIANT, e, adj. souple, نرم *nèrm*, a. لَیِّن *lèiyîn*; — affable,
 نرم خو *nèrm-khou*, a. ملايم الطبع *moulayèm-out-tèb'*,
 pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.
 LIARD, s. m., سیاه پول *poulé siah*.
 LIARDER, v. n., خشت کردن *khèssèt kèrdèn*.
 LIASSE, s. f., بسته کاغذ *bèstèyé kaghèz*.
 LIBATION, s. f., شربپاشی *chèrab-pachi*.

LIBELLE, s. f., رساله مبنی بر طعنہ کسی *rècalèyé mèbni bër tè'ènéyé kèci*.

LIBELLER, v. a., تحریر کردن *tèhrir kèrdèn*.

LIBELLISTE, s. m., رساله هاجویه *nèvicèndèyé rècalèyé hèdjviyè*.

LIBÉRAL, e, adj., گشاده دست *gouchadè-dèst*, جوانمرد *djèvan-mèrd*, a. سخی *sèkhi*, pr. t. sakhi, کریم *kèrim*.

LIBÉRALEMENT, adv., بسخاوت *bè-sèkhavèt*.

LIBÉRALITÉ, s. f., جوانمردی *djèvan-mèrdi*, a. سخاوت *sèkha-vèt*, کرم *kèrèm*, جود *djoud*.

LIBÉRATEUR, TRICE, s., نجات دهنده *nèdjat-dèhèndè*, خلاص کننده *khèlas-kounèndè*.

LIBÉRATION, s. f., رهایی *rèhayi*, a. خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

LIBÉRER, v. a., رها کردن *rèha kèrdèn*, رهانیدن *rèhanidèn*;
— se libérer, v. pron., رهیدن *rèhidèn*, رها شدن *rèha choudèn*, خلاص شدن *khèlas choudèn*; — libéré, e, مخلص *rèhidè*, خلاص شده *khèlas-choudè*, a. مخلص *moukhès*.

LIBERTÉ, s. f., آزادی *azadi*, اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*;
— hardiesse, a. جسارت *djèçarèt*; — j'ai pris la liberté, جسارت کردم *djèçarèt kèrdèm*.

LIBERTIN, s. m., لوطی *louti*, جنده باز *djèndè-baz*, a. فاحش *fahèch*, pr. t. *fahich*; — libertine, دریده *pèrdè-dèridè*, جنده *djèndè*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*.

LIBERTINAGE, s. m., لوطیگری *louti-guèri*, جنده بازی *djèndè-bazi*.

LIBRAIRE, s. m., کتابفروش *kètab-fourouch*, ا. صحاف *s. haf*, pr. t. *sahhaf*.

LIBRAIRIE, s. f., کتابفروشی *doukkané kètab-fourouchi*.

LIBRE, adj. des 2 g., آزاد *ázad*, ا. مختار *moukhtar*, مستقل *moustèqèl*, pr. t. *mustaqil*, مطلق العنان *moutlèq-oui'ènan*, pr. t. *mutlaq-ul'inan*.

LIBREMENT, adv. sans contrainte, باختیار *bè-èkhtiar*, ارادت *bè-heusné èradèt*, آزادی *bè-ázadi*; — sans égard, گستاخانه *goustakhanè*, pr. t. *kustakhanè*, بی پروا *bi pèrva*.

LICE, s. f., کشتی گیری *mèidané kouchti guiri*.

LICENCE, s. f. permission, اذن *èzn*, pr. t. *izn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازه *èdjazè*, اجازت *èdjazèt*, دستور *dèstour*; — liberté excessive, گستاخی *goustakhi*; — dérèglement des mœurs, هرزگی *hèrzègui*, ا. فساد *fècad*.

LICENCIÉ, s. m., درس دادن را گرفته *èzné dèrs dadèn-ra guèrèftè*.

LICENCIEMENT, s. m., a. مرخصی *mourèkhkhèci*, ا. رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn* et *izin*; — licenciement des troupes, قشون مرخصی *mourèkhkhèciï gouchoun*.

LICENCIER, v. a., از مرخص کردن *mourèkhkhès kèrdèn*, از خدمت معاف داشتن *èz khèdmèt mo'af dachtèn*.

LICENCIUSEMENT, adv., بی ادبانه *bi èdèbanè*.

LICENCIUEUX, EUSE, adj., خلاف رسوم ادب *bi-èdèb*, بی ادب *khèlafé rouçoumé èdèb*.

- LICITATION, s. f., فروش در هراج *fourouché dèr hèrradj*.
- LICITE, adj. des 2 g., a. حلال *hèlal*, pr. t. *halal*, مباح *mou-bah*, جائز *djayèz*, pr. t. *djaïz*.
- LICITEMENT, adv., a. بطور حلال *bè-toouré hèlal*.
- LICITER, v. a., در هراج بفروش رسانیدن *dèr hèrradj bè-fourouch rèçanidèn*.
- LICOU ou LICOL, s. m., افسار *èfsar*.
- LICORNE, s. m., کرگدن آبی *kèrguèdèné àbi*.
- LIE, s. f., لای *laï*, درد *dourd*, a. خافل *safèl*, pr. t. *safil*; — de vin, شراب *dourdé chérab*; — d'un bassin, لجن *lèdjèn*, غلیظن *ghèlijèn*; — du peuple, a. اراذل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*, اسافل الناس *èçafèl-oun-nas*, pr. t. *èçafil-un-nas*.
- LIÈGE, s. m., درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.
- LIEN, s. m., بند *bènd*, ريسمان *risman*, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*; — chaine, زنجير *zèndjir*, pr. t. *zïndjir*.
- LIER, v. a., بستن *bèstèn*; — lié, e, بسته *bèstè*, شده بسته *bèstè-choudè*.
- LIERRE, s. m., ارغك *èrghèk*, پیچك *pitchèk*, a. عشقه *'èchèqè*.
- LIEU, s. m., جای *djaï*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. آیدست *èmkenè*, مأوی *mè'èva*; — lieux d'aisance, نخست *àb-dèst*, a. مبرز *mèbrèz*; — en premier lieu, نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvvèlèn*; — au lieu de, بجای اینکه *bè-djaï in-ké*.
- LIEUE, s. f., ميل *mil*, فرانسه *milé francè*.
- LIEUTENANCE, s. f., جا نشینی *dja-nèchini*, a. وکالت *vèka-lèt*, pr. t. *vèkialèt*.

LIEUTENANT, s. m., جا نشين *dja-nèchîn*, a. وکیل *vèkil*.

LIÈVRE, s. m., خرگوش *khèr-gouch*, a. ارنب *èrnèb*, pl. ارانب *èranèb*, pr. t. *èranib*.

LIGATURE, s. f., خسته بند *khèstè-bènd*, بند *bènd*.

LIGNE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — d'écriture, a. سطر *sètr*, pr. t. *satr*, pl. سطور *soutour*; — ligne de conduite, رفتار *rèftar*, راه *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, سلوك *soulouk*; — de pêcheur, رسته *chèst*; — en parlant de choses alignées, راسته *rastè*.

LIGNÉE, s. f., نژاد *nèjad*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èvlad*, ذریت *zouriyèt*, نسل *nèsl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsilè*.

LIGNEUX, EUSE, adj., چوبی *tchoubi*.

LIGNIFIER, (se), v. pron., چوب شدن *tchoub choudèn*, بچوب منقلب شدن *bè-tchoub mounqèlèb choudèn*.

LIGUE, s. f., یکپیمانی *yèk-pèimani*, a. اتحاد *ètèhad*, pr. t. *ittihad*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*.

LIGUER, v. a., متعهد یکپیمان کردن *yèk-pèiman kèrdèn*, متعهد کردن *mouttèhèd kèrdèn*; — se liguier, یکپیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متعهد شدن *mouttèhèd choudèn*.

LILAS, s. m., یاس فرنگی *yacé frèngui*.

LIMACE, s. f., V. limaçon.

LIMAÇON, s. m., کجک *kèdjèk*, a. حلزون *hèlzoun*.

LIMAILLE, s. f., براده *bouradè*, سونش *sounèch*.

LIMBES, s. m. pl., a. برزخ *bèrzèkh*.

LIME, s. f., سوهان *souhan*, t. p. اکه *èyè et èguiè*, a. مبرد *mèbrèd*, pr. t. *mibrèd*.

LIMER, v. a., سوهان زدن *souhan zèdèn*; — limé, e, سوهان زده *souhan-zèddè*.

LIMIER, s. m., سکی شکاری *sègué chékari*.

LIMITATIF, IVE, adj., گذارنده حد *gouzarèndèyé hèdd*, تعیین کننده *tèhdid-kounèndè*.

LIMITATION, s. f., a. تعیین تحدید *tèhdid*, pr. t. تعیین تعیین *ta'hdid*, حدود *tè'èyiné houdoud*, pr. t. تعیین تعیین *ta'yini houdoud*.

LIMITATIVEMENT, adv., a. بطور محدود *bè-toouré mèhdoud*.

LIMITE, s. f., مرز *mèrz*, پایان *payan*, سرحد *sèr-hèdd*, a. حد *hèdd*, pr. t. *hadd*, pl. حدود *houdoud*.

LIMITER, v. a., گذاشتن حد *hèdd gouzachtèn*, محدود کردن *mèhdoud kèrdèn*.

LIMITROPHE, adj. des 2 g., همسرحد *hèm-sèr-hèdd*, p. t. هم حدود *hèm-houdoud*.

LIMON, s. m., لای *laï*, گل *guèl*, لجن *lèdjèn*; — fruit, لیمو *limou*.

LIMONADE, s. f., شربت آبلیمو *chèrbètè ab-limou*.

LIMONADIER, IÈRE, شربتنساز *chèrbèt-saz*.

LIMONEUX, EUSE, adj., گلی *guèli*.

LIMPIDE, adj. des 2 g., ناب *nab*, a. صاف *saf*, لال *zoulah*.

LIMPIDITÉ, s. f., صافی *safi*, a. صفت *sèfvèt*, pr. t. *sifvèt*.

LIMURE, s. f. action de limer, سوهانزنی *souhan-zèni*; — limaille, V. ce mot.

LIN, s. m., بزرک *bèzrèk*, a. کتان *kètan*, pr. t. *kètèn*.

LINAIRE, s. m., نوشکیبیه *nouch-guiah*, کتان دشتی *kètanè dèchti*.

LINCEUIL, s. m., a. کفن *kèfèn*, pl. اکفن *èkfan*.

LINÉAMENT, s. m., اثر چهره *ècèré tchèhrè*.

LINGE, s. m., رخت شستننى *roukhouté choustèni*.

LINGÈRE, s. f., فروشندهٔ قماش سفید *fourouchèndèyè gou-maché sèfid*, a. بزاز *bèzzaz*.

LINGERIE, s. f., a. où l'on vend le linge, بزازى *bèzzazi*,
دكان بزازى *doukkané bèzzazi*; — où l'on garde le linge,
صندوقخانه *sèndouq-khanè*.

LINGOT, s. m., شمش *choumch*, a. سبیکه *sèbikè*.

LINGUISTE, s. m., زبان‌دان *bèciar zèban-dan*.

LINOTE, s. f., مرغ کتان خوار *mourghé kètan-khar*, مرغ
کتان *mourghé kètan*.

LION, ONNE, s., شیر *chir*, a. اسد *ècèd*, pl. آساد *àçad*; —
lionne, مادهٔ شیر *madè-chir*.

LIONCEAU, s. m., بچهٔ شیر *bètchèyè chir*.

LIPPE, s. f., لب گنده *lèbè goundè*, لب کلفت *lèbè kou-louft*.

LIPPÉE, s. f., a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*, V. bouchée.

LIPPU, e, adj., لب گنده *goundè-lèb*.

LIQUÉFACTION, s. f., آب شدن *àb choudèn*, گداز *goudaz*,
a. اذابة *èzabèt*.

LIQUÉFIER, v. a., آب کردن *àb kèrdèn*, گداختن *goudakh-tèn*; — se liquéfier, آب شدن *àb choudèn*, گداخته
شدن *goudakhtè choudèn*.

LIQUEUR, s. f., عنبیه *'èmbèriyè*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*;
— substance liquide, آب *àb*.

LIQUIDATEUR, s. m., قطع کنندهٔ حساب *qèt'-kounèndèyè hèçab*.

LIQUIDATION, s. f., تفريق حساب *tèfriqé hèçab*, a. قطع
حساب *qèt'é hèçab*, pr. t. *qat'i hiçab*.

- LIQUIDE, adj. des 2 g., آبکی *âbêki*, روان *rèvan*, a. مایع *mayè*, pr. t. *maï*, pl. مایعات *maï'at*.
- LIQUIDER, v. a., تغریق حساب کردن *tèfrigé hêçab kèr-dèn*, قطع حساب کردن *qèt'é hêçab kèrdèn*; — liquidé, e, مفروق شده *mèfrouq-choudè*.
- LIQUOREUX, EUSE, adj., شیرین *chirin*.
- LIQUORISTE, s. m., عنبیّہ ساز *'èrèq-kèch*, کش *'èmbè-riyè-saz*.
- LIBRE, v. a., قرائت کردن *qèra'èt kèrdèn*.
- LIS, s. m., a. زنبق *zènbèq*, pr. t. *zanbaq*; — oignon de lis, پیاز زنبق *piazé zènbèq*.
- LISÉRÉ, s. m., a. حاشیہ *hachiè*.
- LISÉRER, v. a., گذاشتن *hachiè gouzachtèn*.
- LISEUR, SE, s., خواننده *khanèndè*.
- LISIBLE, adj. des 2 g., خوانا *khana*.
- LISIBLEMENT, adv., بطور واضح *bè-toouré vazèh*.
- LISIÈRE, s. f., کنار *kènar*, کناره *kènarè*, دامن *damèn*.
- LISSE, adj. des 2 g., لیز *liz*.
- LISSEUR, v. a., لیسہ زدن *licè zèdèn*, مهره زدن *meuhrè zèdèn*, لیز کردن *liz kèrdèn*, صیقل کردن *sèiqèl kèrdèn*.
- LISSEUR, s. m., زن مهره *meuhrè-zèn*.
- LISSOIR, s. m., لیسہ *licè*, p. t. مهره *meuhrè*, a. مصقل *mès-qèl*, pr. t. *misqèl*.
- LISTE, s. f., آوارہ *èvarè*, سیاہ *siahè*, a. دختر *dèftèr*, pl. دختر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.
- LIT, s. m., بستر *bèstèr*, رخت خواب *rèkhté khab*; — faire

le lit, رخت خواب انداختن *rèkhté khab èndakhtèn*;

— garder le lit, بستری بودن *bèstèri boudèn*.

LITERIE, s. f., رخت اسباب *èsbabé rèkhté khab*.

LITHARGE, s. f., مرداسنگ *mourda-sèng*, pr. t. *murdacènk*,
a. مورتك *mourtèk* ou *mèrtèk*.

LITHOGAPHE, s. m., بر سنگ چاپی *nègarèndèyé*
bèr sènguè tchapi.

LITHOGRAPHIE, s. f., چاپ سنگی *tchapé sèngui*.

LITHOLOGIE, s. f., شناسائی سنگ *chènaçayî sèng*, a.
معرفت الاحجار *mè'èrèfèt-oul-èhdjar*.

LITIÈRE, s. f., رخت روان *tèkht-rèvan* ou *tèkhté rèvan*, pr.
t. *takhti rèvan*.

LITIGE, s. m., ستیزه *sètiz*, ستیزه *sètizè*, جنگ *djèng*, a.
منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munazi'a*, دعا *dè'èva*, pr. t.
da'va.

LITIGIEUX, EUSE, adj. des 2 g. qui est ou qui peut être
contesté en justice, a. منازع فيه *mounazè'oun-fi-hi*, pr.
t. *munazi'un-fi-hi*; — qui se plaint dans les contestati-
ons, ستیزه انگیز *sètizè-ènguiz*.

LITTÉRAIRE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, f. et
pl. علمیّه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*.

LITTÉRAL, E, adj., کلمه بکلمه *kèlèmè-bè-kèlèmè*, a. تحت
اللفظ *tèht-oul-lèfz*, pr. t. *taht-ul-lafz*, حرف حرف *hèrf-*
bè-hèrf, pr. t. *harf-bè-harf*.

LITTÉRALEMENT, adv., on emploie les mêmes mots que
pour littéral. V. ce mot.

LITTÉRALITÉ, s. f., تحت اللفظی بودن *tèht-oul-lèfzi*
boudèn.

LITTÉRATEUR, s. m., دانشمند *danèchmènd*, a. عالم 'alèm, pr. t. 'alim, pl. علما 'oulèma, علام 'oullam, فاضل *fazèl*, pr. t. *fazil*, pl. فضلا *fouzèla*.

LITTÉRATURE, s. f., دانشمندی *danèchmèndi*, a. علم معرفت 'èlm-ou-mè'èrèfèt, pr. t. 'ilm-u-ma'rifèt; — se dit aussi de l'ensemble des produits littéraires d'une nation, کتب علمی *koutoubé 'èlmi*, pr. t. *kiutubi 'ilmi*.

LITTORAL, e, adj., واقع در کنار دریا *vaqè'é dèr kènaré dè-ria*; — s. m. pays le long des côtes, ممالک کنار دریا *mèmalèké kènaré dèria*.

LITURGIE, s. f., آیین نماز *ayiné nèmaz*, p. t. قداس شریف *qouddacé chérif*, pr. t. *qouddaci chérif*.

LITURGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بآیین نماز *moutè'èl-lèq bè-ayiné nèmaz*.

LIVIDE, adj. des 2 g., کبود *kèboud*.

LIVIDITÉ, s. f., کبودی *kèboudi*.

LIVRAISON, s. f., a. تسلیم تحویل *tèslim tèhvil*; — faire la livraison, تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil dadèn*.

LIVRE, s. m., a. کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, pl. کتب *koutoub*, pr. t. *kiutub*; — livre de compte, a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*.

LIVRE, s. f., poids, کرونکه *kèrènkè*; — pièce de monnaie, لیره *lirè*.

LIVRÉE, s. f., رسمی ملازمان *lèbaçé rèsmi moulazèman*.

LIVRE, v. a., تسلیم کردن *tèslim dadèn*, تحویل دادن *tèhvil dadèn*.

lim kèrdèn; — abandonner, واگذارداشتن *va-gouzachtèn*,
 ترک کردن *tèrk kèrdèn*; — se livrer, تسلیم شدن *tèslim*
choudèn, خود را تسلیم کردن *khoud-ra tèslim kèrdèn*;
 — se livrer à ..., (s'occuper) مشغول شدن *mèchghoul*
choudèn.

LIVRET, s. m., کتابچه *kètabtchè*.

LOBE, s. m., جگر گوشه *djèguèr-gouchè*, pr. t. *djiyèr-gouchè*.

LOCAL, s. m., جای *djaï*, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. مأوى *mè'èva*,
 مسکن *mèskèn*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl.
 اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakìn*.

LOCAL, E, adj., منحصر بجاى *mèkhsoucè bè-djaï*, منحصراً
 بمكانى *mounhècèr bè-mèkani*.

LOCALEMENT, adv., مخصوص جا *mèkhsoucè dja*, a. مخصوص
 مکان *mèkhsoucè mèkan*.

LOCALISER, v. a., جای مقرر کردن *djaï mouqèrrèr kèrdèn*.

LOCALITÉ, s. f. (particularité locale), اقتضای مکان *èqtèzaï*
mèkan; — les lieux mêmes, جای *djaï*, a. مکان *mèkan*,
 pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *èmakìn*, محلّ
mèhèll, pr. t. *mahall*.

LOCATAIRE, s. des 2 g., کرایه نشین *kèrayè-nèchîn*, a.
 مستأجر *moustè'èdjèr*, pr. t. *mustè'èdjir*.

LOCATIF, IVE, adj., متعلق بکرایه نشین *moutè'èllèq bè-*
kèrayè-nèchîn.

LOCATION, s. f., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t. *idjarè*
 اجار *èdjar*, pr. t. *idjar*.

LOCH, s. m., ریسمان پیمایش راه کشتی *rismané pèima-*
yèché rahé kèchti.

LOCHIES, s. f., pl. a. دم النّفس *dèm-oun-nèfas*.

LOCOMOBILE, adj. des 2 g., قابل تغییر مکان *qabèlè tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabili taghyiri mèkian*.

LOCOMOBILITÉ, s. f., a. قابلیت تغییر مکان *qabèliyeté tègh-yiré mèkan*, pr. t. *qabiliyèti taghyiri mèkian*.

LOCOMOTIF, IVE, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

LOCOMOTION, s. f., a. حرکت *qouvveyé hèrèkèt*, pr. t. *qouvveti harèkèt*, حرکت *qouvvelé hèrèkèt*, pr. t. *qouvveti harèkèt*.

LOCOMOTIVE, s. f., چرخ بخار محرک کالسکهای راه آهن *tchèrkhé boukhar mouhèrrèk kaliskè-haï rahé àhèn*.

LOCUTION, s. f., a. سخن *soukhèn*, اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, تعبیر *tè'èbir*, pr. t. *ta'bir*.

LOGARITHME, لغاریتمه *logharitmè*.

LOGE, s. f., کرایچه *kèritchè*, کلبه *koulbè*, غرفه *ghourfè*.

LOGEABLE, adj. des 2 g., منزل کردن *mènzèl-kèrdèni*.

LOGEMENT, s. m., منزلگاه *mènzèl-gah*, خانه *khanè*,
a. مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mè-çakîn*.

LOGGER, v. a., منزل دادن *mènzèl dadèn*, جا دادن *dja da-dèn*; — v. n. ou se loger, v. pron., منزل کردن *mènzèl kèrdèn*, نشستن *nèchèstèn*, منزل گرفتن *mènzèl guèrèftèn*, ساکن شدن *sakèn choudèn*.

LOGEUR, s. m., کرایه نشین *hèrayè-nèchîn*.

LOGICIEU, s. m., a. منطقی *mentèqi*, pl. منطقیون *mèntèqi-youn*, اهل منطق *èhlé mèntèq*, pr. t. *èhli mantiq*.

LOGIQUE, s. f., a. علم منطق *'èlmé mèntèq*, pr. t. *'ilmi mantiq*, منطق *mèntèq*, pr. t. *mantiq*.

LOGIQUEMENT, adv., از روی علم منطق *èz rouï 'èlmé mèntèq*.

LOGIS, s. m., خانه *khanè*, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, مسکن *mèskèn*, V. logement.

LOGOGRIPE, s. m., a. معما *mou'èmma*.

LOI, s. f., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*; — sacrée, divine, a. شریف *chèr'é chèrif*, pr. t. *chèr'i chèrif*; — règle, a. رسم *rèsm*, قاعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*.

LOIN, adv., دور *dour*, a. بعید *bè'id*, pr. t. *ba'id*; — de loin, از دور *èz dour*.

LOINTAIN, s. m., دوری *douri*, a. بعد *bou'oud*, pr. t. *bou'd*.

LOINTAIN, E, adj. V. loin; — les pays lointains, a. ممالک بعید *mèmalèké bè'idè*, pr. t. *mèmaliki ba'idè*.

LOIB, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*, a. یربوع *yèrbou'*, زبابه *zèbabè*.

LOISIBLE, adj. des 2 g., روا *rèva*, a. جایز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

LOISIR, s. m., وقت بی کاری *vèqté bi kari*, وقت فراغت *vèqté fèraghèt*.

LOMBES, s. m., pl. کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

LONDRES, nom de ville, لندن *lèndèn*.

LONG, LONGUE, adj., دراز *dèraz*, طولانی *toulani*, بلند *bou-lènd*, a. طویل *tèvil*; — à la longue, بمرور زمان *bè-mou-rouré zèman*; — en long et en large, a. طولاً و عرضاً *toulèn-ou-'èrzèn*; — les nuits sont longues, شبها بلنداند *chèb-ha bou-lènd-ènd*; — il signifie aussi lent, کند *kound*.

LONG, s. m., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGANIMITÉ, s. f., clémence de Dieu, a. امهال حق تعالی

èmhale hèqqé tè'âla, pr. t. *imhali haqqi tè'âla*; — patience, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, حلم *hèlm*, pr. t. *hilm*, تحمّل *tèhèmmoul*, pr. t. *tahammul*.

LONGE, s. f., دوال *douval*, تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *qayèch*.

LONGER, v. a., کنار رفتن *toulèn èz kènar rèftèn*.

LONGÉVITÉ, s. f., a. طول عمر *toulé 'eumr*.

LONGITUDE, s. f., a. طول *toul*; — longitude et latitude, a. عرض و طول *toul-ou-'èrz*, pr. t. *toul-u-'arz*.

LONGITUDINAL, E, adj., a. مستطیل *moustètil*.

LONGITUDINALEMENT, adv., طولاً *toulèn*.

LONGTEMPS, adv., خیلدی وقت *khèili vèqt*, a. طول زمان *toulé zèman*, pr. t. *touli zèman*.

LONGUEMENT, adv., a. بطول و تفصیل *bè-toul-ou-tèfsil*, a. تطویل *tètvilèn*.

LONGUEUR, s. f., درازی *dèrazi*, بلندی *boulèndi*.

LONGUE-VUE, s. f., دوربین *dour-bîn*.

LOPIN, s. m. morceau de quelque chose, تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*; — morceau de ce qui se mange, a. لقمه *louqmè*, pr. t. *loqma*.

LOQUACITÉ, s. f., a. کثرت الکلام *kèsrèt-oul-kèlam*.

LOQUE, s. f., تکه *tikè*, p. t. پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

LOQUET, s. m., دستگیره در *dèst-guirèyé dèr*.

LORD, s. m., لورد *lourd*, ou *lord*.

LORGNER, v. a., بگوشه چشم نگاه *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*; — regarder avec une lorgnette, با دوربین نگاه کردن *ba dour-biné dou-tchèchmi nègah kèrdèn*.

LORGNETTE, s. f., دو چشمی *dour-biné dou-tchèchmi*.

LORGNEUR, EUSE, s., کندۀ بگوشۀ چشم *nègah-kou-nèndèyé bè-gouchèyé tchèchm*.

LORGNON, s. m., کوچک یکچشمی *dour-biné kou-tchèké yèk-tchèchmi*.

LORIOT, s. m., مرغ گردو پرست *mourgué guèrdou-pèrèst*.

LORS, adv., وقت هنگام *dèr vèqt, hèngam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حين *hîn*; — lors de son mariage, وقت عروسیش *vèqté 'èrouci-èch*, ou *vèqté 'èrouci-ch*; — dès lors, از آن وقت *èz àn vèqt*.

LORSQUE, adv., وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامیکه *hèngami-ké*; -- lorsqu'il partit, وقت عزیمت کرد *vèqti-ké 'èzimèt kèrd*, وقت رفتنش *vèqté rèftèn-èch*, وقت عزیمت کردنش *vèqté 'èzimèt kèrdèn-èch*.

LOSANGE, s. f., a. شکل لوزی *chèklé louzi*, معین *mou'in*.

LOT, s. m., بخش *bèkhch*, a. حصّۀ *hèssè*, pr. t. *hissè* ou *hissa*, سهم *sèhm*; — fig., a. نصیب *nècib*, pr. t. *na-cib*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*.

LOTÉRIE, s. f., لوتری *lotèri*, a. قرعۀ *qour'è*, pr. t. *qour'a*.

LOTIE, v. a., تقسیم کردن *bèkhch kèrdèn*, بخش کردن *tèqsim kèrdèn*.

LOTION, s. f., شست و شوی *choust-ou-chouï*, شستن *chous-tèn*, a. وضوء *vouzou'*, pr. t. *vouzu'*.

LOTUS ou LOTOS, میس *mèis*, لامشگر *lamèch-guèr*, لوطوس *lotos*, a. نبق *nèbq*, سدر *sèdr*, pr. t. *sidr*; — sorte de jujube, ا. عتاب *'ounnab*.

LOUABLE, adj. des 2 g., شایان تعریف *chayané tè'èrif*,
سزوار تکسین *sèzavaré tèhsîn*, a. ممدوح *mèmdouh*.

LOUABLEMENT, adv., بطور ممدوح *bè-toouré mèmdouh*.

LOUAGE, s. m., a. کرایه *kèrayè*, a. اجاره *èdjarè*, pr. t.
idjarè; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*;
— donner à louage, باجاره دادن *bè-èdjarè dadèn*.

LOUANGE, s. f., ستایش *sètayèch*, a. مدح *mèdh*, نعت
nè'èt, pr. t. ثنا *sèna*; — les mots, حمد *hèmd*,
pr. t. *hamd*, ثنا *sèna*; — louange à Dieu, خدارا
حمد و ثنا بادا *khouda-ra hèmd-ou-sèna bada*.

LOUANGEUR, EUSE, s., ستاینده *sètayèndè*, سناگوئی *sèna-gouï*,
a. مداح *mèddah*, un louangeur à gages, ستاینده اجرت
sètayèndèyé eudjrèt-guir, مداح اجرتی *mèddahé eudjrèti*.

LOUCHE, adj. des 2 g., لوتچ *loutch*. چشم احول *tchèchm-èhvèl*;
— fig., a. مبهم *moubhèm*, مشکوک *mèchkouk*, pr.
t. *mèchkiouk*.

LOUCHER, v. n., چشم احول داشتن *loutch boudèn*,
tchèchmé èhvèl dachtèn.

LOUER, v. a. donner à louage, کرایه دادن *kèrayè dadèn*,
بجاریه دادن *bè-kèrayè dadèn*, باجاره دادن *bè-èdjarè da-
dèn*; — prendre à louage, کرایه کردن *kèrayè kèrdèn*,
کرایه اجاره کردن *èdjarè kèrdèn*; — louer, e. کرایه شده *kè-
rayè-choudè*, باجاره داده شده *bè-èdjarè dadè-choudè*.

LOUER, v. a. donner des louanges, ستودن *sètoudèn*, تعریف
کردن *tè'èrif kèrdèn*, مدح کردن *mèdh kèrdèn*; — louer,
e. ستوده شده *sètoudè-choudè*, a. ممدوح *mèmaouh*.

LOUEUR, s. m. qui donne à louage, کرایه دهنده *kèrayè-dèhèndè*, a. ماجر *moudjèr*, pr. t. *mudjir*; — qui donne des louanges., V. louangeur.

LOUIS, s. m. monnaie d'or, اشرفی فرانسه *èchrèfi francè*.

LOUP, s. m., گرگ *gourg*.

LOUP-GAROU, s. m., غول بیابانی *ghoulè biabani*.

LOUPE, s. f. tumeur, دامغول *damghoul*, a. سلعه *sèl'è*, pr. t. *sil'a*; — verre grossissant les objets à la vue, زره بین *zèrrè-bîn*.

LOURD, E, adj., سنگین *sènguîn*, گران *guèran*, a. ثقیل *sè-gil*, pr. t. *saqil*; — lent, کند حرکت *kound-hèrèkèt*, کند پا *kound-pa*.

LOURDAUD, E, adj., کند کار *kound-kar*, ناتراشیده *na-tèra-chidè*.

LOURDEMENT, adv., سخت *sèkht*, سنگین *sènguîn*; — tomber lourdement, سخت زمین خوردن *sèkht bè-zè-mîn khourden*.

LOURDERIE, s. f., بی عقلی *bi-'èqli*.

LOURDEUR, s. f. pesanteur. V. ce mot.

LOUTRE, s. f., سگ آبی *sègué abi*, ou *sèg-abi*.

LOUVE, s. f., گورگ ماده *gourg-madè*, گرگ *gourg*, مادینه *madinèyé* *gourg*.

LOUVETEAU, s. m., بچه گرگ *gourg-bètchè*, بچه *bètchèyé-gourg*, ou بچه گرگ *bètchè-gourg*.

LOUVETER, v. n., کردن گرگ *bètchè kèrdèné gourg*.

LOUVETERIE, s. f., اسباب شکار گرگ *èsbabè chèkaré gourg*.

LOUVETIER, s. m., ریس شکار گرگ *rè'icé chèkaré gourg*.

LOYAL, E, adj. requis par la loi, ا. موافق قانون *mouva-*

fèqé qanoun, موافق قاعده *mouvafèqé qa'èdè*; — plein d'honneur, درست راست *droust*, راست گوی *rast-gou*, ا. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*, اهل عرض *èhlé 'èrz*, pr. t. *èhli 'irz*.

LOYALEMENT, adv., بد رستی *èz rouï sèdq*, از روی صدق *bè-drousti*.

LOYAUTÉ, s. f., راستی *drousti*, راستی *rasti*, ا. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

LOYER, s. m., a. اجاره *vèdjhé èdjarè*, ا. اجاره *èdjarè*; — d'une maison, خانه اجاره *vèdjhé èdja-rèyé khanè*.

LUBIE, s. f., خیال دیوانه *divanègui*, دیوانگی *khialé divanè*.

LUBRICITÉ, s. f., a. شهوت *chèhvèt*.

LUBRIQUE, adj. des 2 g., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

LUBRIQUEMENT, adv., ب شهوت *ba chèhvèt*.

LUCARNE, s. f., پشت بام *dèritchèyé pouchté bam*.

LUCIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, با شعور *ba-chou'our*, با هوش *ba-houch*; — fig. signifie clair, net, lumineux, روشن *roouchèn*, هویدا *houvèida*, آشکار *achkar*, pr. t. *achikiar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

LUCIDITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, a. وضوح *vouzouh*.

LUCIFER, s. m. Satan, a. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chè-yatîn*, ابلیش *èblis*, pr. t. *iblis*.

LUCIOLE, s. f., شبناب *chèb-tab*.

LUCRATIF, IVE, adj., با فائده *ba-faïdè*, سود آور *soud-àvèr*, با منفعت *ba-mènfe'èt*.

LUCRE, s. m., سود *soud*, a. منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *manfa'at*, نفع *nèf'*.

LUNETTE, s. f., ملازه *mélajè*, ملازه *mèlazè*, a. لهات *lèhat*, pl. لهوات *lèhvat*.

LUEUR, s. f., روشنائی *roouchènayi*, a. لمعد *lèm'è*, pr. t. *lèm'a*.

LUGUBRE, adj. des 2 g., اندوه انگیز *heuzn'-èfza*, *èndouh-ènguiz*, a. حزین *hèzîn*, pr. t. *hazîn*, فاجع *fadjè'*, pr. t. *fadjî'*, فاجيع *fèdjî'*; — voix lugubre, a. صدای حزین *sèdai hèzîn*.

LUGUBREMENT, adv., باحزن *bè-heuzn*, a. حزیناً *hèzinèn*, pr. t. *hazinèn*.

LUI, f. elle; pron. de la 3me pers., او *ou*, وی *vèi*; — lui-même ou elle-même, خودش *khoud-èch*; — c'est lui, او است *oust*, خودش است *khoud-èch èst*; — c'est à lui, ou à elle, مال او است *malé oust*, ou از او است *èz oust*; — dites-lui, بگوئیدش *bè-ou be-gouyid*, بگوئیدش *be-gouyid-èch*.

LUIRE, v. n., روشنائی دادن *dèrèkhchidèn*, روشنائی *roouchènayi dadèn*.

LUISANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchèndè*, درخشنده *dèrèkhchan*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'* براق *bèrraq*.

LUISANT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*, a. جلا *djèla*.

LUMIÈRE, s. f., روشنائی *roouchènayi*, تابش *tabèch*, a. روشنائی *nour*, ضیا *zia*; — la lumière du soleil, روشنائی *roouchènayîi âftab*, نور آفتاب *nouré âftab*; — connaissance, دانش *danèch*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — chandelle, bougie, چراغ *ichèragh*, a. شمع *chèm'*; — on nous a laissé sans lumière, مارا بی

چراغ گذاشتند *ma-ra bi tchèragh gouzachtènd*.

LUMIGNON, s. m., سر چراغ *sèré tchèragh*.

LUMINAIRE, s. m., a. نیر *nèiyir*; — les deux luminaires, نیر اعظم *nèiyirèin*; — on appelle aussi le soleil نیر اصغر *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*, et la lune نیر اصغر *nèiyiré èsghèr*, pr. t. *nèiyiri asghar*.

LUMINEUX, EUSE, adj., درخشان *dèrèkhchan*, پرتو انداز *pèr-tou-èndaz*; — corps lumineux, a. اجرام نیر *èdjràmè nèiyiré*, pr. t. *idjrami nèiyiré*; — esprit lumineux, روشن ضمیر *roouchèn-zèmîr*, pr. t. *rouchèr-zamîr*.

LUNAIRE, adj. des 2 g., a. قمری *qèmèri*, pr. t. *qamari*.

LUNAIISON, s. f., ماه *mah*, گردش ماه *guèrdèché mah*.

LUNATIQUE, adj. des 2 g., سودائی *sooudayi*, وسواس *vèsvas*.

LUNDI, s. m., دو شنبه *dou-chèmbè*.

LUNE, s. f., ماه *mah*, a. قمر *qèmèr*; pr. t. *qamar*; — nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hîlal*; — pleine lune, ماه چهارده *mahé.tchèhar-dè*, a. بدر *bèdr*; — clair de lune, ماهتاب *mah-tab*.

LUNETTIER, IÈRE, s. qui fait des lunettes, عینکساز *'èinèk-saz*, qui en vend, عینک فروش *'èinèk-fourouch*.

LUNETTE, s. f., عینک *'èinèk*; — d'approche, دوربین *dour-bîn*.

LUSTRAGE, s. m., جلاکاری *djèla-guèri*, a. جلا *djèla*, pr. t. *djîla*.

LUSTRATION, s. f., a. رسم تطهیر *rèsmé tètîr*, pr. t. *rèsmi tathîr*.

LUSTRE, s. m. éclat que l'on donne à une chose, a. جلا *djèla*,

pr. t. *djila*; — au fig. éclat que donnent la parure et la beauté, a. رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnaq*, حسن *heusen*; — chandelier à plusieurs branches, آویزه *aviz*, آویزه *avizè*.

LUSTREER, v. a., پرداخت کردن *pèrdakht kèrdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*, a. مچلا *moudjèlla*.

LUSTRINE, s. f., پرند *pèrènd*, پرنیان *pèrnian*, a. حریر *hèrir*, استبرق *èstèbrèq*, pr. t. *istibraq*.

LUTH, s. m., a. عود *'oud*, pl. اعود *è'èvad*.

LUTHÉRANISME, s. m., مذهب لوتر *mèzhèbé loutèr*, آیین *ayiné loutèr*.

LUTHÉRIEN, NE, adj., ائمت لوتر *oummèté loutèr*.

LUTIN, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*.

LUTINER, v. a., زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, آزار دادن *azar dadèn*.

LUTTE, s. f., کشتی *kouchti*, و دار *guir-ou-dar*, a. مصارعه *mouçarè'è*, pr. t. *muçara'a*; — combat, رزم *rèzm*, مبارزه *moubarèzè*, p. t. جنگ *djèng*, pr. t. *djènk*, a. محاربه *mouharèbè*.

LUTTER, v. n., گرفتن *kouchti guèrèftèn*, مصارعه *mouçarè'è kèrdèn*; — résister, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*; — au fig. faire des efforts, دست زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تقلا کردن *tèqèlla kèrdèn*.

LUTTEUR, s. m., کشتی گیر *kouchti-guir*, p. t. پهلوان *pèhlèvan*, pr. t. *pèhluvan*, a. مصارع *mouçarè'*, pr. t. *muçari'*.

LUXATION, s. f., استخوان از بندگناه *dèr àmèdènè èstoukhan èz bènd-gah*.

LUXE, s. m., خرج گراف *khèrdjé guèzaf*, a. اسراف *èsraf*,

pr. t. *israf*; — objets de luxe, a. *تجملات* *tèdjèm-moulat*.

LUXER, v. a., *استخوانیرا از بندگا در آوردن* *èstoukhani-ra èz bènd-gah dèr àvourdèn*.

LUXURE, s. f., a. *شهؤ نفس* *nèfs*, *شهوت* *chèhvèt*.

LUXURIEUX, EUSE, adj. V. lascif.

LUZERNE, s. f., *فسفسه* *fèsfècè* (peu usité) *اسپست* *èspèst*, vulg. *اسپرس* *èsprès*, a. *فصفصه* *fèsfècè*.

LUZERNIÈRE, s. f., *اسپست زار* *èspèst-zar*.

LYCÉE, s. m., *دبستان* *dèbèstan*, a. *دارلعلیم* *dar-oul-'ouloum*, *دار الفنون* *dar-oul-founoun*, *مدرسه* *mèdrècè*.

LYMPHATIQUE, adj. des 2 g., *دارندۀ خلط آبکی* *darèndèyé khèlté àbèki*; — vaisseaux lymphatiques, *مجرای خلط* *mèdjra'è khèlté àbèki*, a. *مجرأ خلط المائی* *mèdjra'è khèlt-oul-may'i*; — fig., *سست* *soust*.

LYMPHE, s. f., *خلط آبکی* *khèlté àbèki*.

LYNX, s. m., a. *وشق* *vèchèq*.

LYRE, s. f., *بربط* *bèrbèt*, pr. t. *bèrbout*, a. *مزهر* *mèzhèr*, pr. t. *mizhèr*, pl. *مزاهر* *mèzahèr*, pr. t. *mèzahir*.

LYRIQUE, adj. des 2 g., a. *غنی* *ghènèvi*, pr. t. *ghanèvi*.

M.

MA, pron. poss. f. V. mon.

MACARON, s. m., *شیرینی بادام* *chirini-hadam*.

MACARONI, s. m., *رشتهٔ فرنگی* *rèchtèyé frèngui*.

MACÉDOINE, nom de pays., *مکدونیه* *mèkèdouniè*, pr. t. *ma-kèdonia*.

MACÉRATION, s. f. mortification, a. *ریاضت* *riazèt*; — opé-

ration chimique, *khicidègui*, a. نقوع *nè-qou'*, pr. t. *nouqou'* نَقْع *nèq'è*, pr. t. *naq'a*.

MACÉRER, v. a. mortifier son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*; — faire tremper un corps dans un liquide, *khicandèn*, خیسانیدن *khicanidèn*.

MACHEFER, s. m., ریم آهن *rimé àhèn*, توبال *toubal*, ساید *sayèd*.

MACHELIÈRE, adj. f. dent, دندان آسیا *dèndané ácia*, a. ناجذ *nadjèz*, pr. t. *nadjiz*, pl. نواجذ *nèvadjèz*, pr. t. *nèvadjiz*.

MACHER, v. a., جاویدن *djavidèn*, خاییدن *khayidèn*, a. مضغ *mèzgh*, pr. t. *mazgh*; — maché, e, خاییده *khayidè*, جاویده شد *djavidè-choudè*.

MACHEUR, s. m., خاینده *khayèndè*.

MACHIAVÉLISME, s. f., حيله کاری *hilè-kari*, a. حيله *hilè*, مکر *mèkr*.

MACHINAL, e, adj., حرکت بی اختیار *hèrèkètè bi-èkhtiar*, a. حرکت قسری *hèrèkètè qèsri*, pr. t. *harèkèti qisri*.

MACHINALEMENT, adv., بی اختیار *bi èkhtiar*, بحرکت قسریه *'bè-hèrèkètè qèsriyè*.

MACHINATION, s. f., دسیسه *dècicè*, a. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

MACHINE, s. f., a. اسباب *èsbab*, a. منجنیق *mèndjèniq*, آلت *àlèt*, pl. آلات *àlat*, ادوات *èdèvat*.

MACHINEER, v. a., اسباب فساد چیدن *èsbabé fèçad tchidèn*.

MACHINISTE, s. m., آلت ساز *àlèt-saz*, t. p. آلتگر *àlèt-guèr*.

MACHOIRE, s. f., زفر *zèfèr*, فك *fèk*, (vulg.) چانه *tchanè* et

آلواره *Alvarè*, a. فقم *fèqm*, pr. t. *faqm*, au duel, فقمين *fèqmèin*, pr. t. *faqmèin*.

MAÇON, s. m., a. بنا *bènna*.

MAÇONNAGE, s. m., كار بنا *karé bènna*.

MAÇONNERIE, s. f., a. بنائی *bènnayi*.

MAÇONNER, v. a., بنایی کردن *bènnayi kèrdèn*.

MACREUSE, s. f., اوردك ابى *eurdek-âbi*, چنگر *tchènguèr*.

MACULER, v. a., چرك کردن *tchèrk kèrdèn*, لکه دار کردن *lèkkè-dar kèrdèn*.

MADAME, s. f., خانم *khanoum*, بانو *banou*.

MADemoiselle, دختر خانم *doukhtèr-khanoum*.

MADONE, s. f., a. صورت حضرت مریم *sourètè hèzrètè mèrièm*.

MADRE, e, adj., خال خال *khal-khal*.

MADRIER, s. m., کلفت تخته *tèkhtèyé koulouft*.

MADRIGAL, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزلیات *ghèzèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

MAGASIN, انبار *èmbâr*, a. مخزن *mèkhzèn*, pr. t. *makhzèn*.

MAGASINIER, s. m., انباردار *èmbâr-dar*.

MAGE, s. m., مبدجوس *mèdjous*, موبد *moubèd*, a. مغ *mough*, pl. مغان *moughan*.

MAGICIEN, NE, s., جادوگر *djadou-guèr*, سحر باز *sèhr-baz*, pr. t. *sihir-bâz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.

MAGIE, s. f., جادوگری *djadou-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihir*.

MAGIQUE, adj. des 2 g., جادوئی *djadouyi*, سحری *sèhri*;
— extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adhib*,
غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

MAGISME, s. m., a. مجوسیت *mèdjouciyèt*.

MAGISTRAL, e, adj., وار حاکم *hakèm-var*.

MAGISTRALEMENT, adv., حاکمانه *hakèmanè*, pr. t. *haki-manè*.

MAGISTRAT, s. m., a. حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*; — en parlant des autorités municipales d'une ville, a. اعیان شهر *e'èyané chèhr*, pr. t. *a'yani chèhr*.

MAGISTRATURE, s. f., a. حکومت *houkoumèt*, pr. t. *huk-ioumèt*.

MAGNANIME, adj. des 2 g., صاحب ابهت *sahèbé oubhèt*, بلند همت *boulènd-hèmmèt*.

MAGNANIMEMENT, adv., به بلندی همت *bè-boulèndii hèmmèt*, با ابهت *ba oubhèt*.

MAGNANIMITÉ, s. f., بلندی همت *boulèndii hèmmèt*, a. 'oulouvvé *hèmmèt*, pr. t. 'uluvi *himmèt*.

MAGNATS, s. m., pl. بزرگان *bouzourgan*, a. اشراف *èchraf*.

MAGNÉSIE, s. f., مغزی *mèghnèzi*.

MAGNÉTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بقوة *mou-tè'èllèq bè-gouvèyé mèqnatis*.

MAGNÉTISME, s. m., a. قوة مغناطیس *gouvèyé mèqnatis*, ou مغناطیس *mèghnatis*.

MAGNIFICENCE, p. t. شکوه *dèbdèhè*, طنطنه *tèntènè*, شکوه *chèkouh*, a. جلال *djèlal*, جلالت *djèlalèt*, احتشام *èhtè-cham*, pr. t. *ihticham*. حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hachmèt*; — en ture on emploie plus souvent le mot, سلطنت *sèltènèt*.

MAGNIFIQUE, adj. des 2 g., با شکوه *ba-chèkouh*, با فخر و شکوه

ba-fèrr-ou-chèkouh, a. *علي* *ali*, *محتشم* *mouhtèchèm*.

MAGNIFIQUEMENT, adv., *با شکوه* *ba chèkouh*, *با فَر و شکوه* *ba fèrr-ou-chèkouh*, *باحترام* *bè-èhtècham*, *با جلال* *ba djè-lal*, *با حشمت* *ba hèchmèt*.

MAGOT, s. m. gros singe, *هیکل قوی بوزینه* *bouzinèyé qèvi-hèikèl*.

MAHOMET, n. pr. a. *محمّد* *mouhèmmèd*.

MAHOMÉTISME, s. m., *دین اسلام* *diné èslam*, pr. t. *dini islam*, *دین محمّدی* *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muhèmmèdi*.

MAHOMÉTAN, e, adj., a. *مسلمان* *mouhèmmèdi*, *موسلمان* *mouhlèman*; — la nation mahométane, *امّت محمّدی* *oummèté mouhèmmèdi*, pr. t. *ummèti muhèmmèdi*.

MAI, s. m., *ماه پنجم سال فرنگیان* *mahé pèndjourné salé frènguian*, *ایار* *èyar*. pr. t. *ayar*.

MAIGRE, adj. des 2 g., *لاغر* *laghèr*; — jour maigre, *روز پرهیز* *rouzé pèrhiz*.

MAIGRE, s. m., *گوشت بی چربی* *gouchté bi-tchèrbi*.

MAIGREUR, s. f., *لاغری* *laghèri*, a. *نحافت* *nouhafèt*.

MAIGRELET, te, adj., *اندکی لاغر* *èndèki laghèr*.

MAIGREMENT, adv. fig. *petitement*, کم *kèm*, *بقلّت* *bè-qèllèt*.

MAIGRIR, v. n., *لاغر شدن* *laghèr choudèn*.

MAIL, s. m., *چوگان* *tchoougan*, pr. t. *tchèvguian*, a. *صوچان* *savlèdjan*.

MAILLE, s. f., *چشمه* *tchèchmè*, *سوراخ* *sourakh*.

MAILLET, s. m., t. p. *ترقمق* *toqmaq*.

MAILLOT, s. m., *قنداقه* *qoundaqè*, a. *قماط* *qèmat*, pr. t. *qimat*.

MAIN, s. f., دست *dèst*, a. يد *yèd*, pl. ایادی *èyadi*; — une main de papier, يك دسته کاغذ *yèk dèstè-kaghèz*; — main-forte, یاورى *yavèri*; — prêter main-forte, یاورى *yavèri kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*.

MAIN-D'ŒUVRE, کار *kar*, کار دست *karè dèst*, a. عمل يد *'èmèlé yèd*, pr. t. 'amèli yèd.

MAIN-LEVÉE, s. f., a. كف يد *kèffè yèd*, pr. t. *kèffi yèd*, قصر يد *qèsré yèd*, pr. t. *qasri yèd*

MAINT, e, adj., چندین *tchèndîn*, بسیار *bèçiar*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

MAINTENANT, adv., اکنون *èknoun*, a. حالا *hala*, الآن *èlân*, ou *èlân*.

MAINTENIR, v. a. tenir au même état, نگاه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — soutenir qu'une chose est vraie, تأييد کردن *tè'èkid hèrdèn*, *tè'èyid kèrdèn*.

MAINTIEN, s. m. conservation, پاس *pas*, نگهدارى *nègah-dari*, o. وقایه *vègayè*, pr. t. *viqayè*, حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*; — manière de se tenir, نمایش *nèmayèch*, a. وضع *vèz'* pr. t. *vaz'*, هیئت *hèi'èt*.

MAIRE, s. m., داروغه *daroughè*.

MAIRIE, s. f., داروغه گری *daroughè-guèri*; — maison du maire, خانۀ داروغه *khanèyé daroughè*.

MAIS, conj. adversative, ولی *vèli*, ولیک *vèlik*, لیکن *lik*, ولیکن *vèlikèn*, a. امّا *èmma*, لکن *lèkèn* ou لکن *lakèn*, pr. t. *lakîn*.

MAÏS, s. m., زرت *zourrèt*.

MAISON, s. f., خانه *khanè*, a. بيت *bèit*, pl. بيوت *bouyout*;
— maison d'arrêt, زندان *zèndan*, خانه حبس *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, مكبس *mèhbès*, pr. t. *mahbès*.

MAISONNÉE, s. f., اهل خانه *èhlè khanè*.

MAISONNETTE, s. f., خانه كوچك *khandyé koutchèk*.

MAÎTRE, s. m. chef, آقا *aga*, بزرگ *bouzourg*; — professeur, a. معلّم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*; — qui enseigne un métier, استاد *oustad*, vulg. اوستا *ousta*; — propriétaire, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*; — maître de maison, صاحب خانه *sahèb-khanè*; — maître des cérémonies, تشریفاتی *tèchrisattchi*.

MAÎTRESSE, s. f. V. maître; — signifie aussi fille ou femme aimée de quelqu'un, جانانه *djananè*, a. معشوقه *mè'èchouqè*, pr. t. *ma'chouqa*, محبوبه *mèhboubè*.

MAÎTRISE, s. f., استادی *oustadi*.

MAÎTRISER, v. a. gouverner en maître, فرمانفرمایی کردن *fèrman-fèrmayi kèrdèn*; — fig., رام کردن *ram kèrdèn*, مطیع کردن *mouti' kèrdèn*; — maîtrisé, e, a. مطیع *mouti'*, محکوم *mèhkoum*, فرمان بردار *fèrman-bèr-dar*.

MAJESTÉ, s. f. grandeur suprême, a. عظمت *'èzèmet*, pr. t. *'azamèt*, مهابت *mouhabèt*, شوکت *chooukèt*, pr. t. *chèv-kèt*, جلال *djèlal*; — titre donné aux souverains, اعلیٰ حضرت *è'èla-hèzrèt*, pr. t. *a'la-hazrèt*; — Sa Majesté le Roi, پادشاه اعلیٰ حضرت *è'èla hèzrètè padèchah*, pr. t. *a'la-hazrèti padichah*.

MAJESTUEUSEMENT, با شکوه *ba chèkouh*, با جلال *ba djèlal*.

MAJESTUEUX, EUSE, adj., با مهابت *ba-mouhabèt*, با شکوه *ba-chèkough*.

MAJEUR, E, adj., رسیده *bè-hèddé boulough* *rè-cidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha*; — la majeure partie, a. اکثر *èksèr*; — affaire majeure, کار مهم *karé mouhèmm*, a. امر مهم *èmré mouhèmm*, pr. t. *èmrî muhim*; — par force majeure, اضطراراً *èztèrarèn*, pr. t. *iztirarèn*, لابداً *la-bouddèn*.

MAJEURE, s. f., a. کبرا *koubra*; — la majeure et la mineure, کبرا و صغرا *koubra-ou-sèghra*, pr. t. *kubra-u-sighra*.

MAJOR, s. m., یاور *yavèr*; — état-major, لشکر سرکردگان *sèr-kèrdègané lèchkèr*.

MAJORDOME, s. m., a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

MAJORITÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé boulough*, a. بلوغیت *bouloughiyèt*; — la plus grande partie, a. اکثریت *èk-sèriyèt*.

MAJUSCULE, adj., a. حرف جلی خط جلی *khètté djèli*, کرفه جلی *kèrfé djèli*.

MAL, s. m., بدی *bèdi*, a. شر *chèrr*; — le Bien et le Mal, a. خیر و شر *khèir-ou-chèrr*, pr. t. *khàir-u-chèrr*; — douleur, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*; — mal de tête, درد سر *dèrdé sèr*; — perte, dommage, زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*; — faire du mal, بدی کردن *bèdi kèrdèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — quel mal y a-t'il? چه عیب دارد *tchè 'èib darèd*, چه ضرر دارد *tchè zèrèr darèd*; — il n'y a pas de mal, ضرر ندارد *zèrèr nè-darèd*; — signifie aussi peine, travail, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*.

MAL, adv., بد *bèd*.

MALADE, adj. des 2 g., بیمار *bi-mar*, ناخوش *na-khoch*, a. مریض *mèriz*, pr. t. *mariz*.

MALADIE, s. f., بی ماری *bi-mari*, ناخوشی *na-khochi*, a. مریض *mèrèz*, pr. t. *maraz*, pl. امراض *ëmraz*, علت *'èllèt*, pr. t. *'illèt*, pl. علل *'èlèl*, pr. t. *'ilèl*.

MALADIF, IVE, adj., دردمند *dèrdmènd*, بیمارغنج *bi-mar-ghèndj*, a. علیل *'èlil*, pr. t. *'alil*.

MALADRESSE, s. f., خیرہ دستی *khirè-dèsti*, خامی *khami*.

MALADROIT, E, adj., خیرہ دست *khirè-dèst*, ناقابل *na-qabèl*, خام *kham*.

MALADROITEMENT, adv., بخیرہ دستی *bè-khirè-dèsti*, بطور *bè-toouré kham*, بخامی *bè khami*.

MALAISE, s. m., بی حالی *bi-hali*, a. قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.

MALAISÉ, E, adj., دشوار *douchvar*, a. مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

MALAISÉMENT, adv., بدشواری *bè-douchvari*.

MAL-APPRIS, E, adj., بی تربیت *bi-tèrbiyèt*, بی ادب *bi-èdèb*.

MAL A PROPOS, adv., بی موقع *bi-moouqè'*.

MALAVISÉ, E, adj., بی اندیشه *bi-èndichè*, a. غافل *ghafèl*, pr. t. *ghafil*.

MALAXER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, مالیده نرم کردن *malidè-nèrm kèrdèn*.

MAL-BÂTI, E, ترکیب *bèd-tèrkib*.

MAL-CADUC, s. m., a. صرع *sèrè'*, pr. t. *sara'*.

MALCONTENT, *e*, *adj.*, ناراضى *na-razi*, ناخشنود *na-khouch-noud*.

MÂLE, *s.* et *adj.*, نر *nèr*, *a.* ذکر *zèkèr*, *pl.* ذکور *zoukour*, *pr. t.* *zukiour*; — le mâle et la femelle, نر و ماده *nèr-ou-madè*; — *fig.* vigoureux, مردانه *mèrdanè*, *a.* قوى *qèvi*.

MALÉDICTION, *s. f.*, *a.* لعن *lè'en*, *pr. t.* *la'n*, لعنت *lè'enèt*, *pr. t.* *la'nèt*.

MALÉFICE, *s. m.*, جادوئى *djadouyi*, افسونگرى *èfsounguèri*.

MALENCONTRE, *s. f.*, امر بد فرجام *èmré béd-fèrdjam*.

MALENCONTREUX, *EUSE*, *adj.*, بد يمين *béd-youmn*.

MALENCONTREUSEMENT, *adv.*, بد بختانه *béd-bèkhtanè*.

MALENTENDU, *s. m.*, *a.* سهو *sèho*, اشتباه *èchtèbah*, *pr. t.* *ich-tibah*.

MAL-ÊTRE, *s. m.*, حالى بى *bi-hali*, بد حالى *béd-hali*.

MALFAÇON, *s. f.*, بد ترکیبى *béd-tèrkibi*, بد قوارهئى *béd-qèvarèyi*, بد برشى *béd-bourèchi*, *bourè-ché béd*.

MALFAIRE, *v. II.*, بدى کردن *bèdi kèrdèn*.

MALFAISANCE, *s. f.*, بدى *bèdi*, بد کارى *béd-kari*.

MAL-FAIT, *e*, *adj.* en parlant des personnes, بد ترکیب *béd-tèrkib*, بد قوار *béd-qèvarè*; — en parlant des choses, بد ساخته *béd-sakhtè*.

MALFAISANT, *e*, *adj.*, زیانکار *zian-kar*, *pr. t.* *zian-kar*, *a.* مضر *mouzèrr*, *pr. t.* *muzirr*.

MALFAITEUR, *TRICE*, *s.*, بد کردار *béd-kèrdar*, *a.* اهل فساد *èhle fèçad*, *pr. t.* *ahli fèçad*, مفسد *moufsèd*, *pr. t.* *mufsid*.

MALFAMÉ, *e*, *adj.*, بد نام *bèd-nam*.

MALGRACIEUX, *EUSE*, *adj.*, بد اطوار *bèd-ètvar*, *p. t.* خوریاد *khouriad*, *pr. t.* *khoriad*.

MALGRÉ, *prép.*, رأی بر خلاف *bèr khèlafé rè'i*, *a.* علی رغم *'èla règhm*; — *malgré lui*, او علی رغم *'èla règhmé ou*; — *nonobstant*, با وجود *ba voudjoud*, با وصف *ba vèsf*; — *malgré la pluie*, با وجود باران *ba voudjoudé baran*; — *malgré cela*, با وصف این *ba vèsfé in*.

MALHABILE, *adj.* *des 2 g.*, نا قابل *na-qabèl*, بی وقوف *bi-vouqouf*.

MALHABILEMENT, *adv.*, بی وقوفی *bè bi-vouqoufi*.

MALHABILETÉ, *s. f.*, بی وقوفی *bi-vouqoufi*.

MALHEUR, *s. m.* mauvaise fortune, نا سازگار *bèkhté na-sazègar*, بد بختی *bèkhté vajgoun*, وازگون *bèd-bèkhti*; — *désastre*, *a.* آفت *áfèt*, *pl.* آفات *áfat*. بلا *hèla*.

MALHEUREUSEMENT, *adv.* d'une manière malheureuse, بد بختانه *bèd-bèkhtanè*, بد در حالت *dèr halètè bèd*; — *par malheur*, حیف که *hèifké*, افسوس که *èfsous ké*.

MALHEUREUX, *EUSE*, *adj.*, بد بخت *bèd-bèkht*, فلکزد *fèlèk-zèdè*; — *pauvre*, بی برکت و نوا *bi-bèrg-ou-nèva*, بی نوا *bi-nèva*, *a.* فقیر *fèqir*, *pr. t.* *faqir*, *pl.* فقرا *fouqèra*, *pr. t.* *fouqara*, مسکین *mèskîn*, *pl.* مساکین *mèçakîn*; — *funeste*, آفت انگیز *áfèt-ènguiz*; — *qui porte malheur*, بد شوم *bèd-youmn*, بد میمنت *bèd-mèimènèt*, *a.* مناکوس *mènhaus*; — *vil*, *insolent*, بی حیا *bi-hèya*, نا مرد *na-mèrd*, *a.* وقیح *vèqèh*, *pr. t.* *vaqih*.

MALHONNÊTE, adj. des 2 g., grossier, بی ادب *bi-èdèb*; — sans probité, نا درست *na-droust*, بی عرض و ناموس *bi-èrz-ou-na-mous*.

MALHONNÊTEMENT, adv. contre la bienséance, بی ادبانه *bi èdèbanè*.

MALHONNÊTETÉ, s. f., بی ادبی *bi-èdèbi*.

MALICE, s. f., بد ذاتی *bèd-zati*, خباثت *chèitènèt*, a. خباثت *khèbacèt*, pr. t. *khacèt*; — ruse, سالوسی *salouci*, a. مکر *mèkr*, pr. t. *makr*, حيله *hilè*.

MALICIEUSEMENT, adv., از روی بد *bè-salouci*, از روی خباثت *èz rouï khèbacèt*, از روی بد ذاتی *èz rouï bèd-zati*, خباثت *khèbacèt*.

MALICIEUX, EUSE, adj. méchant, بد ذات *bèd-kich*, بد ذات *bèd-zat*, شیطان *chèitan*, کم *kèm*, a. خبیث *khèbis*, pr. t. *khabis*; — rusé, زیرک *zirèk*, vulg. *zèrèng*, pr. t. *zèirèk*, a. قلاش *qèllach*, pr. t. *qallach*.

MALIGNEMENT, adv., از روی بد سگالی *èz rouï bèd-sègali*.

MALIGNITÉ, s. f., بد سگالی *bèd-sègali*, بد اندیشی *hèd-èndichi*, بد ذاتی *bèd-zati*.

MALIN, IGNE, adj., بد سگال *bèd-sègal*, بد اندیش *bèd-èn-dich*, a. خبیث *khèbis*, pr. t. *khabis*; — fin, زیرک *zirèk*, vulg. *zèrèng*, حيله باز *hilè-baz*, دسیس *dècis*, a. مکار *mèkkar*, pr. t. *makkiar*.

MALINGRE, adj. des 2 g., زبون *zèboun*, a. ضعیف *zè'if*, pr. t. *za'if*.

MALINTENTIONNÉ, E, adj., بد خواه *bèd-khah*.

MAL-JUGÉ, E, adj., a. عدم صحت حکم شرع *'èdèmé sèhhèté heukmé chér'*.

MALLE, s. f., جامه دان *djamè-dan*, a. صندوق *sèndouq*, pr.

t. *sandiq* ou *sandouq*, pl. صناديق *sènadèq*, pr. t. *sènadiq*.

MALLE-POSTE, s. f., چاپار *tchapar*, پوشته *pouchtè*, پست *post*.

MALLÉABILITÉ, s. f., a. لیانه *lianèt*.

MALLÉABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. لیین *lèiyin*, مارن *marèn*, pr. t. *marin*.

MALLETIER, s. m., صندوقساز *sèndouq-saz*.

MALMENER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MAL-MIS, e, adj., بد رخت پوشیده *bèd-rèkht-pouchidè*.

MALPLAISANT, e, adj., بد آیند *bèd-âyènd*, a. غیر مطبوع *ghèiré mètbou'*, pr. t. *ghaïri mètbou'*.

MALPROPRE, adj. des 2 g., چیل *pèlid*, چرکن *tchèpèl*, چرک *tchèrkèn*, vulg. کثیف *kècif*.

MALPROPREMENT, adv., بکثافت *bè-kècafèt*.

MALPROPRETÉ, s. f., پلیدی *pèlidi*, a. کثافت *kècafèt*.

MALSAIN, e, adj. qui est sujet à être malade, نا خوش مزاج *na-khoch-mèzadj*; — qui est contraire à la santé, بد *bèd*, a. غیر سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *ghaïri salim*, وخیم *vèkchim*, pr. t. *vakhim*; — air malsain, بد هوای *hèvaï* *bèd*, a. بد هوا *bèd-hèva*, a. غیر سالم *ghèiré salèm*, pr. t. *havaï ghaïri salim*, وخیم *hèvaï* *vèkchim*, pr. t. *havaï vakhim*.

MALSAËANT, e, adj., ناشایسته *na-chayèstè*, نا لایق *na-layèq*.

MALSONNANT, e, adj., نامقبل *na-mèqboul*.

MALTRAITER, v. a., بد رفتاری کردن *bèd-rèftari kèrdèn*, رنجاندن *rèndjandèn*.

MALVEILLANCE, s. f., بد خواهی *bèd-khahi*.

MALVEILLANT, e, adj., بد خواه *bèd-khah*.

MALVERSATION, s. f., a. عمل خلاف *'èmlèl khèlaf*, pr. t. *'amèli khilaf*.

MALVERSER, v. n., عمل خلاف کردن *'èmlèl khèlafé kèrdèn*.

MAMAN, s. f., مامک *mamèk*, مادرك *madèrèk*.

MAMELLE, s. f., پستان *pèstan*.

MAMELON, s. m., bout du sein, لولهٔ پستان *loulèyé pèstan*, سر پستان *sèré pèstan*; — petite montagne, سر کوه *sèré kouh*, کلهٔ کوه *kèllèyé kouh*; — تپه *tèpéh*.

MAMMIFÈRE, adj. des 2 g., پستاندار *pèstan-dar*.

MAMMIFORME, adj. des 2 g., بترکیب پستان *bè-tèrkibé pèstan*.

MANANT, s. m., روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

MANCHE, s. f., آستین *àstīn*; — s. m., دسته *dèstè*, a. قبضه *qèbzè*, pr. t. *qabzè*.

MANCHE, (la), nom géogr. بوزان انگلستان *boghazé ènglèstan*.

MANCHETTE, s. f., سر آستین *sèré àstīn*.

MANCHON, s. m., دست پوش *dèst-pouch*.

MANCHOT, e, adj., یکدست شکسته *yèk-dèst-chèkèstè*.

MANDANT, s. m., وکیل کننده *vèkil-kounèndè*.

MANDAT, s. m., کالت نامه *vèkalèt-namè*; — ordre de payer, برات *bèrat*, حواله *hèvalè*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*.

MANDATAIRE, s. m., a. وکیل *vèkil*, مأمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

MANDEMENT, s. m., فرمان *fèrman*, امر نامه *èmr-namè*, a. تنبيه *tènbih*.

MANDER, v. a. faire savoir, پیغام دادن *pèigham dadèn*,
 اگاه ساختن *khèbèr dadèn*, خبر دادن *àgah sakhtèn* ou
kèrdèn; — faire venir, احضار کردن *èhzar kèrdèn*.

MANDIBULE, s. f., زفر زیرین *zèfèrè zirin*, vulg. چانه زیرین
tchanèyé zirin.

MANDOLINE, s. f., ستار *sètar*, کوچک *tèmbouré*
koutchèk.

MANDRAGORE, s. f. plante, مردم گیاه *mèrdoum-guiah*, استرنک
èstèrèng, سترنگ *sètrèng* a. الصنم *yèbrouh-ous-*
sènèm, بیروح *birouh*.

MANÈGE, s. m. lieu d'exercice de chevaux, میدان تعلیم
mèidané tè'èlimé èsp, جولانگاه *djèvèlan-gah*; —
 l'exercice même, تعلیم *tè'èlimé èsp*; — ruse,
 شیوه *chivè*, a. فن *fènn*.

MÀNES, s. m., pl. مردگان روح *rouhé mourdègan*, a. ارواح
èrvah-oul-èmvat.

MANGANÈSE, s. f., سنگ مغنی *sèngué mèghni*.

MANGEABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*, a. مأكول
mè'èkoul, pr. t. *mè'èkioul*, pl. مأكولات *mè'èkoulat*, pr.
 t. *mè'èkioulat*.

MANGAILLE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a.
 طعام *to'am*, pr. t. *ta'am*.

MANGEANT, e, adj., خوران *khouran*, خورنده *khourèndè*.

MANGEOIRE, s. f., آخور *àkhour*, آگند *àguènd*.

MANGER, v. a., خوردن *khourdèn*, a. اكل *èkl*, pr. t. *akl*.

MANGER, s. m., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,
 pl. اطعمه *èt'èmè*, pr. t. *it'imè*.

MANGE-TOUT, s. m., a. می‌خورد *moubèzzèr*, pr. t. *moubèzzir*.

MANGEUR, EUSE, s., بسیار خوار *bèciar-khar*.

MANGLIER, s. m., a. تینِ ہندی *tiné hendi*, pr. t. *tini hîndi*.

MANIABLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *lèiyîn*, pr. t. *mulaïm*.

MANIAQUE, adj. des 2 g., دیوانہ *divanè*, a. مجنون *mèdjnoun*.

MANIE, s. f., دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djènoun*.

MANIEMENT, s. m. action de manier, پرواس *pèrvas*, دستمالی *dèst-mali*, a. ملامسہ *moulamècè*; — mouvement du bras, de la jambe, جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — maniement des armes, استعمال *estè'èmalè eslèhè*; — fig. en parlant des affaires, تمشیت کار *tèmhîyètè kar*, a. اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

MANIER, v. a., toucher, دست مالیدن *dèst malidèn*, دست در کار داشتن *pèrvacidèn*; — diriger, کار را راه انداختن *dèst dèr kar dachtèn*, در دست داشتن *èndakhtèn*; — avoir à sa disposition, بدست گرفتن *dèr dèst dachtèn*, دست گرفتن *dèst guèrèftèn*; — se servir adroitement d'une chose, استعمال کردن *estè'èmal kèrdèn*.

MANIÈRE, s. f., سان *san*, a. طور *toour*, pr. t. *tavr*, pl. اطوار *ètvar*, وجه *vèdjh*, طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, قسم *qèsm*, pr. t. *qism*, pl. اقسام *èqsam*, اسلوب *ousloub*, pr. t. *usloub*, منوال *mènval*, pr. t. *mīnval*; — de cette manière, این طور *in qèsm*, این سان *in san*, این طور *in toour*.

MANIÈRE, *e*, *adj.*, با تکلف *ba-tèkellouf*, با چمخم *ba-tchèmkhèm*, *a*. متصنّع *moutècènnè*'.

MANIFESTATION, *s. f.*, *a*. اظهار *èbrâz*, بروز *bèrouz*, اظهار *èzhar*, *pr. t.* *izhar*, اعلام *è'èlam*, اعلان *è'èlan*, *pr. t.* *i'lan*.

MANIFESTEMENT, *adv.*, آشکارا *àchkara*.

MANIFESTE, *adj.* des 2 *g.*, آشکار *àchkar*, هویدا *houvèida*, *a*. ظاهر *zahèr*, *pr. t.* *zahir*, واضح *vazèh*, *pr. t.* *vazih*, عیان *'èyan*.

MANIFESTE, *s. m.*, اعلامنامه *è'èlam-namè*, اعلان نامه *i'lan-namè*, بیان نامه *bèyan-namè*.

MANIFESTER, *v. a.*, عیان کردن *houvèida kèrdèn*, عیان کردن *'èyan kèrdèn*, آشکارا کردن *àchkara kèrdèn*; — *se manifester*, خود را ظاهر کردن *khoud-ra zahèr kèrdèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, آشکار شدن *àchkar choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*; — *manifesté*, *e*, هویدا شده *houvèida-choudè*, ظاهر شده *zahèr-choudè*, *a*. مبین *moubèiyèn*.

MANIGANCE, *s. f.*, فند *fènd*, رنک *rèng*, *pr. t.* *rènk*, *a*. تمهید مقدمه *tèmhidé mouqèddèmè*, *pr. t.* *tamhidi muqaddimè*.

MANIPULATION, *s. f.* action de manipuler, *V.* ce mot.

MANIPULER, *v. a.*, با دست درست کردن *ba dèst droust kèrdèn*.

MANIVELLE, *s. f.*, دسته *dèstè*.

MANNE, *s. f.* espèce de suc qui se recueille sur certains végétaux, شیر خشک *chir-khochk*, شیر خشت *chir-khècht*; — la nourriture que Dieu fit tomber du ciel pour les enfants d'Israël, *a*. من *mènn*; — la manne et

les cailles, من و سلوی mèn-n-ou-sèlva, pr. t. mèn-n-u-salva; — panier, سبد sèbèd.

MANNEQUIN, s. m. espèce de panier, سبد sèbèd; — figure, a. صورت مجسم sourètè moudjèssèm, pr. t. sourètì mudjèssèm.

MANŒUVRE, s. m., مزد بر, mouzd-bèr, مزدور, mouzdour, a. عمله 'èmelè, فعله fè'èlè.

MANŒUVRE, s. f., ter. de mar., tous les cordages d'un navire, ريسمانهای کشتی, risman-haï kèchti, ريسمانهای بادبان risman-haï bad-ban; — art de gouverner un vaisseau, فن حرکت دادن کشتی fènnè hèrèkèt da-dèné kèchti, a. صنعت بحریه sèn'ètè bèhriyè, pr. t. sana'ati bahriyè; — mouvement des troupes, مشق mèchqé sèr-baz, حرکت قشون hèrèkètè qouchoun.

MANŒUVRER, v. n. ter. de mar. بادبانهای کشتی را حرکت دادن badban-haï kèchti-ra kèrèkèt dadèn; — En parlant des troupes, مشق سربازی کردن mèchqé sèr-bazi kèrdèn.

MANŒUVRIER, s. m., a. دریغ بکریه ماهر dèr fènnè bèh-riè mahèr.

MANOIR, s. m., خانه khànè.

MANOUVRIER, s. m., a. عمله 'èmelè, a. اجیر èdjir.

MANQUE, s. m., بی bi, a. عدم 'èdèm, pr. t. 'adèm; — manque d'argent, بی پولی bi-pouli; — de vivre, a. قحطی qèhti; — de force, بی قوتی bi-gouvveti; — de soin, a. غفلت ghèflèt, pr. t. ghaflèt, اهمال èhmal, pr. t. ihmal, عدم دقت 'èdèmè dèqqèt, pr. t. 'adèmi diqqat.

MANQUER, v. a. et n. faire une faute, خبط کردن khèpt

kèrdèn, *کړدن* *khèta kèrdèn*, *غلط کړدن* *ghèlèt kèrdèn*; — *n'avoir pas*, *نداشتن* *nè-dachtèn*; — *manquer d'argent*, *پول نداشتن* *poul nè-dachtèn*; — *être sur le point de*.... *j'ai manqué de*, *بود که کم ماند* *kèm mandè-boud ké*; — *ne pas réussir*, *نشدن* *nè-choudèn*; — *manquer de parole*, *خود نیستاندن* *sèré hèrfé khoud nè-istadèn*, *کړدن* *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — *à son devoir*, *خود را بجا* *lazèmèyé khèdmèté khoud-ra bè-dja nè-yàvour-dèn*; — *le pied lui a manqué*, *پایش لغزید* *pay-èch lèghzid*; — *son fusil a manqué*, *تفنگش در نرفت* *tou-fèng-èch dèr nè-rèft*; — *il a manqué de respect*, *بی حرمتی کرد* *bi-heurmèti kèrd*.

MANSARDE, s. f., *منزل زیر بام خانه* *mènzèlè ziré bamé khandè*.

MANSUÉTUDE, s. f., *آسودگی جان* *dèl-àrami*, *دل آرامی* *àçoudèguï djan*.

MANTE, s. f., *بالاپوش سیاه* *bala-pouché siah*, a. *احرام* *èhram*, pr. t. *ihram*.

MANTEAU, s. m., *بالاپوش* *bala-pouch*; — *figur*, *بهانه* *bèhanè*, a. *لباس* *lèbas*, pr. t. *libas*; — *de cheminée*, *بالای بخاری* *balai boukhari*.

MANTELET, s. m., *بالاپوش کوچک* *bala-pouché koutchèk*.

MANTILLE, s. f., *بالاپوش زنانه* *bala-pouché zènanè*.

MANUEL, LE, adj., *کار دست* *karé dèst*, a. *معمول بالید* *mè'èmol bèl-yèd*, pr. t. *ma'mouli bil-yèd*.

MANUEL, s. m., *کتابچه دعا* *kètabtchèyé do'a*, *کتابچه* *kètabtchè*, a. *مجموعه* *mèdjimou'è*, pr. t. *madjimou'a*.

MANUELLEMENT, adv., با دست *ba dèst*.

MANUFACTURE, s. f., a. متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*; — lieu où se fabriquent les objets manufacturés, کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khanè*.

MANUFACTURER, v. a., در کارخانه ساختن *dèr kar-khanè sakhtèn*; — manufacturé, e, در کارخانه ساخته شده *dèr kar-khanè sakhtè-choudè*.

MANUFACTURIER, s. m., صاحب کارخانه *sahèbè kar-khanè*, p. t. کارخانه‌چی *kar-khanèdji*, pr. t. *kiar-khanèdji*.

MANUMISSION, s. f., آزاد کردن *àzad kèrdèn*.

MANUSCRIT, s. m., دست خط *dèst-khèt*, pr. t. *dèst-khatt*.

MANUSCRIT, e, adj., خطی *khètti*.

MANUTENTION, s. f. conservation, پاسداری *pas-dari*, نگاهداری *nègah-dari*, a. محافظت *mouhafèzèt*, ou محافظه *mouhafèsè*, pr. t. *muhafaza*, سیانت *sianèt*; — administration, مباشرت *moubachèrèt*, a. اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

MAPPEMONDE, s. f., نقشه کره ارض *nèqchèyé kourèyé èrz*.

MAQUEREAU, s. m., a. کریج *kèrirdj*; — celui qui fait le métier de procurer des femmes, t. p. میانجی *mianâji*.

MAQUERELLAGE, s. m., جاکشی *djakèchi*.

MAQUIGNON, s. m., اسب فروش *èsp-fourouch*, جانباز *djan-baz*, فروشنده اسب *fourouchèndèyé èsp*.

MAQUIGNONNAGE, s. m., جانبازی *djan-bazi*.

MAQUIGNONNER, adv., جانبازی کردن *djan-bazi kèrdèn*.

MARABOUT, s. m. prêtre musulman, a. مرابط *mourabèt*, pr. t. *morabit*.

MARATS, s. m., چپچله *tchèptchèlè*, بتلاق *bètlaq*.

MARASME, s. m., a. قحول *qouhoul*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, سل *sèl*, pr. t. *sill*, ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*.

MARÂTRE, s. f., نا مادری *na-madèri*, اندر مادر *madèr-èn-dèr*, ماریره *marirè*.

MARAUD, s. m., چاچول *tchatchoul*, نا پاک *na-pak*.

MARAUDE, s. f., در اطراف اردو *douzdi dèr ètrafé ourdou*.

MARAUDER, v. n., دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*.

MARAUDEUR, s. m., سرباز دزد *sèr-bazé douzd*.

MARBRE, s. m., مرمر *mèrmèr*, سنگ مرمر *sèngué mèrmèr*.

MARBREER, v. a., مرمر نما کردن *mèrmèr-nèma kèrdèn*; — *marbré*, e, مرمر نما *mèrmèr-nèma*.

MARBRIER, s. m., مرمر تراش *mèrmèr-tèrach*.

MARBRIÈRE, s. f., معدن مرمر *mè'èdèné mèrmèr*.

MARCASSIN, s. m., بچه خوک جنگلی *bètchèyé khouké djènguèli*.

MARCHANT, E, s., سوداگر *sooudagùèr*, p. t. بازارگان *bazar-gan*, pr. t. بازارگان *bazirguidan*, a. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *toudjdjar*; — place marchande, تجارتگاه *tèdjarèt-gah*, pr. t. *tidjarèt-guiah*.

MARCHANDER, v. a., چانه زدن *tchanè zèdèn*; — *au fig.* تردید داشتن *tèrdid kèrdèn*, تردید کردن *tèrdid dachtèn*.

MARCHANDISE, s. f., a. مال تجارت *malè tèdjarèt*, a. مال *mal*, pl. اموال *èmval*, متاع *mèta'*, pl. امتعه *èmtè'è*, pr. t. *èmti'a*.

MARCHE, s. f., روش *rèvèch*, هروی *rèh-rèvi*; — d'un ouvrage,

a. *سياق* *siaq*; — conduite, *رفتار* *rèftar*, a. *سلوك* *sèlouk*, pr. t. *soulouk*; — en parlant des troupes, a. *حرکت* *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*; — signifie aussi le chemin que l'on fait d'un lieu à un autre, *راه* *rah*; — un jour de marche, *در راه بودن* *dèr rah boudèn*; — marche d'escalier, *پایه* *payè*, *پله* *pèllè*, a. *قدمه* *qèdèmè*.

MARCHÉ, s. m., *بازار* *bazar*, a. *سوق* *souq*, pl. *أسواق* *èsvaq*; — faire le marché, *قیمت را طی کردن* *qèimèt-ra tèi kèrdèn*; — bon marché, *ارزان* *èrzan*; — le bon marché, *ارزانی* *èrzani*.

MARCHEPIED, s. m., *تکیه گاه پا* *tèkiè-gahè pa*, a. *قدمه* *qèdèmè*.

MARCHER, v. n., *راه رفتن* *rah rèftèn*; — faire marcher, *راه انداختن* *rah èndakhtèn*.

MARCHER, s. m., *روش* *rèvèch*.

MARCHEUR, EUSE, s., *راه پیما* *rah-pèima*, *راه رو* *rah-roou*, *راه نورد* *rah-nèvèrd*.

MARCOTTE, s. f., *شاخ درختی بزمین خوابانده* *chakhè dè-rèkhti bè-zèmin khabandè*.

MARDI, s. m., *سه شنبه* *sè-chèmbè*, *روز سه شنبه* *rouzé sè-chèmbè*.

MARE, s. f., *آبگیر* *àb-guir*, *چاله* *tchalè*, *تالاب* *talab*.

MARÉCAGE, s. m., *زمین پر گل و لای* *zèminé pour guèl-ou-lai*, *چپچله* *tchèptchèlè*, vulg. *بتلاق* *bèltaq*.

MARÉCAGEUX, EUSE, adj., *پر گل و لای* *guèli*, *گلی* *guèli*, *pour guèl-ou-lai*.

MARÉCHAL, s. m. (ferrant), *نعل بند* *nè'èl-bènd*, pr. t. *نا'ل-band*, a. *بیطار* *bèitar*; — d'armée, *سردار* *sèr-dar*, *سردار* *sèr-dar*.

کَلّ *sèr-daré koull*; — des logis, مباشر منازل *mou-bachèrè mènazèlè lèchkèr*.

MARÉCHALERIE, s. f., نعل بندی *nè'èl-bèndi*.

MARÉE, s. f., a. جزر و مدّ *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*; — toutes sortes de poissons frais, ماهی دریا *mahiï dèria*.

MARGE, s. f., کنار *kènar*, a. حاشیه *hachiè*, هامش *hamèch*, pr. t. *hamich*; — écrire en marge, در حاشیه نوشتن *dèr hachiè nèvèchtèn*.

MARGER, v. a., حاشیه درست کردن *hachiè droust kèrdèn*, حاشیه گذاشتن *hachiè gouzachtèn*.

MARGINAL, e, adj., در حاشیه نهشته *dèr hachiè nèvèchtè*, حاشیه *hachiè*.

MARGUERITE, s. f., fleur, گل مینا *goulé mina*, p. t. هزار دانه *hèzar-danè*.

MARGUILLIER, s. m., مباشر کلیسا *moubachèrè kliça*.

MARI, s. m., شوی *choui*, شوهر *choouhèr*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*.

MARIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ازدواج *qabèlè èzdèvadj*.

MARIAGE, s. m., عروسی *'èrouci*, a. نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*, تأهل *tè'èhhoul*, pr. t. *tè'èhhull*, تزوج *tèzèvvoudj*, ازدواج *èzdèvadj*, pr. t. *izdivadj*.

MARIE, n. prop., مریم *mèrièm*; — la Sainte Vierge, حضرت مریم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*.

MARIÉ, e, adj., عروسی کرده *'èrouci-kèrdè*; — en parlant d'une femme, شوهر دار *choouhèr-dar*, شوهر رفته *choouhèr-rèftè*; — en parlant d'un homme, عیالدار *'èyal-dar*; — le marié, داماد *damad*; — la mariée, عروس *'èrous*.

MARIER, v. a., عقد نکاح بستن 'èqdè nèkah bèstèn, عقد کردن èqd kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'une fille, عروسی کردن choouhèr dadèn; — se marier, عروسی کردن 'èrouci kèrdèn; — on dit aussi en parlant d'un homme, زن گرفتن zèn guèrèftèn, زن کردن zèn kèrdèn; — en parlant d'une femme: شوهر کردن choouhèr kèrdèn, شوهر رفتن choouhèr rèftèn.

MARIN, s. m., اهل دیا, اهل کشتی èhlè kèchti, اهل دیا, a. ملاح mèllah.

MARIN, e, adj., دریائی dèriayi, a. بحری bèhri; — carte marine, نقشه دریا nèqchèyé dèria.

MARINADE, s. f., گوشت توی سرکه کرده, gouchté touï sèrkè kèrdè.

MARINE, s. f. qui concerne la navigation, امور دریا, oumouré dèria, a. بحریه oumouré bèhriyé, pr. t. umouri bahriyé; — puissance navale, جهازات جنگی djèhazaté djèngui; — le ministre de la marine, وزیر امور, vèziré oumouré bèhriyé.

MARINER, v. a., سرکه خواباندن, touï sèrkè khabandèn, توی آب نمک کردن, touï àbé nèmek kèrdèn.

MARINIER, s. m., کشتیبان kèchti-ban.

MARIONNETTE, s. f., عروسک جنبان, 'èrouçèké djoumban.

MARITALEMENT, adv., مثل شوهر, choouhèranè, شوهرانه, mèslé choouhèr.

MARITAL, e, adj., شوهری choouhèri.

MARITIME, adj. des 2 g. qui est relatif à la mer, دریائی dèriayi, a. بحری bèhrii, pr. t. bahrii, بحریه bèhriyé, pr. t. bahriyé; — qui est près de la mer, در کنار دریا, dr کنار دریا.

واقع *dèr kènaré dèria vaqè'*, a. ساحليّه *sahèliyè*, pr. t. *sahiliyè*; — les pays maritimes, a. ممالك ساحليّه *mèmalèké sahèliyè*, pr. t. *mèmaliki sahiliyè*, ممالك بحريّه *mèmalèké bèhriyè*, pr. t. *mèmaliki bahriyè*.

MARJOLAINE, s. f., فودنج *foudèndj*.

MARMAILLE, s. f., كودكان *koudèkan*.

MARMELADE, s. f., a. مربّا *mourèbba*.

MARMITE, s. f., ديك *dik*, پاتيله *patilè*.

MARMITON, s. m., اشپز شاگرد *achpèz-chaguèrd*.

MARMOT, s. m. petit garçon, كودك *koudèk*, طفل كوچكى *tèflé koutchèki*.

MARMOTTE, s. f., موش كوهى *mouché kouhi*.

MARMOTTEUR, v. n., دندندن کردن *dèndidèn*, دندندنه *dèndènè kèrdèn*, زیر لب حرف زدن *zire lèb hèrf zèdèn*.

MARMOTTEUR, EUSE, s., دندندنه کننده *dèndènè-kou-nèndè*.

MAROC, nom de pays, a. مملکت فاس *mèmlèkètè fas*.

MAROQUIN, s. m., سختيان *sèkhtian*, pr. t. *sakhtian*.

MAROQUINER, v. a., گونه ساختن *sèkhtian-gounè sakhtèn*,

MAROQUINERIE, s. f., سختيانسازى *sèkhtian-sazi*,

MAROQUINIER, s. m., سختيانساز *sèkhtian-saz*.

MAROTTE, s. f., ديوانگى *divanègui*.

MAROUFLE, s. m., نابكار *na-bèkar*.

MARQUANT, e, adj., a. معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*, معروف *mèchhour*, معتبر *mou'outèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*.

MARQUE, s. f., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, علامت

'èlamèt, pr. t. 'alamèt, pl. علامات 'èlamat, pr. t. 'alamat.

MARQUER, v. a., نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*, نشان کردن *nèchan kèrdèn*.

MARQUETER, v. a., خال خال کردن *khal-khal kèrdèn*; — marqueté, e, خال خال *khal-khal*.

MARQUÉTERIE, s. f., خاتم *khatèm*.

MARQUEUR, s. m., نشان کننده *nèchan-kounèndè*, نشان گذارنده *nèchan-gouzarèndè*.

MARQUIS, isf, s., مرکبی *mèrki*, pr. t. *marki*.

MARQUISAT, s. m., مرکیزی *mèrkizi*.

MARRAINE, s. f., مادر تعمیدی *madèré tè'èmidi*.

MARRI, ie, adj., پشیمان *pèchiman*, a. نام *nadèm*, pr. t. *nadim*.

MARRON, s. f., شاه بلوط *chah-bèlout*, ou شابلوط *chabèlout*.

MARRONNIER, s. m., درخت شاه بلوط *dèrèkhté chah-bèlout*; — sauvage, درخت بلوط *dèrèkhté bèlout*.

MARS, s. m. planète, بهرام *bèhram*, a. مریخ *mèrrikh*; — troisième mois de l'année, p. t. مارت *mart*, فروردین *fèr-vèrdîn*, a. اذار *èzar*.

MARSEILLE, nom de ville, مارسيليا *marsilia*.

MARSOIN, s. m., ماهی یونس ریزه *mahiï younècé rizè*.

MARTEAU, s. m., چاکوچ *tchakoutch*, ou چکوک *tchèkoutch*.

MARTELAGE, s. m., چکوجزنی *tchèkoutch-zèni*.

MARTELÉ, e, adj., چکوک خورده *tchèkoutch-khourdè*, ضرب مدقوق *zèrbé tchèkoutch khourdè*, a. چکوک خورد *mèdqouq*.

MARTELER, v. a., چکوک زدن *tchèkoutch zèdèn*.

- MARTELET**, s. m., کوچک کوچک *tchèkoutché koutchèk*.
- MARTIAL**, e, adj., جنگی *djèngui*, a. حربی *hèrbi*, pr. t. *harbi*.
- MARTINET**, s. m., پرستنی کوهی *pèrèstouï kouhi*.
- MARTINGALE**, s. f., تعلیمی *tè'èlimi*.
- MARTRE**, s. f., سمورک *sèmourèk*; — martre-zibeline, سمور *sèmour*, pr. t. *samour*, a. ستور *sèmmour*.
- MARTYR**, e, s., a. شهید *chèhid*, pl. شهدا *chouhèda*.
- MARTYRE**, s. m., شهیدی *chèhidi*, a. شهادت *chèhadèt*.
- MARTYRISER**, v. a., شهید کردن *chèhid kèrdèn*; — tourmenter cruellement, عذاب کردن *'èzab kèrdèn*, اذیت *èziyèt kèrdèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — martyrisé, e, کشیده اذیت *èziyèt-kèchidè*.
- MARTYROLOGE**, s. m., شهدا دفتر *dèftèrè èçamiï chouhèda*.
- MASCARADE**, s. f., اشخاص تبدیل لباس کرد، *èchkhacè tèbdilé lèbas kèrdè*, مسخرگی *mèskhèrègui*.
- MASCULIN**, e, adj., نر *nèr*, a. ذکر *zèkèr*, pl. ذکور *zèkour*, pr. t. *zoukiour*; — terme de grammaire, a. مذکر *mouzèkkèr*; — masculin et féminin, a. مؤنث *mouzèkkèr-ou-mou'ènnès*, pr. t. *muzèkkèr-u-muènnès*.
- MASCULINITÉ**, s. f., a. ذکوریت *zèkouriyèt*, pr. t. *zèkiou-riyèt*.
- MASQUE**, s. m., صورت مقوای *sourètè mouqavayi*; — personne masquée, شخص تبدیل لباس کرد، *chèkhsé tèbdilé lèbas kèrdè*.
- MASQUER**, v. a., کسی را تبدیل لباس کردن *kèci-ra tèbdilé lèbas kèrdèn*; — cacher, پوشیدن *pouchidèn*, نهان

nèhan kèrdèn, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se masquer, تبدیل لباس شدن *tèbdilè lèbas choudèn*.

MASSACRE, s. m., a. قتل عام *qètlé 'âm*, pr. t. *qatli 'âm*.

MASSACRER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*.

MASSACREUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MASSAGE, s. m., مشتمل *mouchtè-mal*.

MASSE, s. f. amas de plusieurs parties de même ou de différente nature formant un corps, توده *toudè*, کود *koud*, a. کومه *koumè*, pr. t. *kiumè*; — en masse, en grande quantité, بسیار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, فراوان *fèravan*, *khèrmèn-khèrmèn*; — en masse, formant un corps, un tout, یک پارچه *yèk-partchè*, توده *toudè*; — masse d'arme, گرز *gourz*.

MASSEPAIN, s. m., لوزینه *louzinè*.

MASSE, v. a. frictionner, مشتمل کردن *mouchtè-mal kèrdèn*; — réduire en masse, جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*, خرمن کردن *khèrmèn kèrdèn*.

MASSIER, s. m., گرز دار *gourz-dar*.

MASSIF, IVE, adj., کلفت *koulouft*, قرص *qours*; — d'une seule pièce, یکپارچه *yèk-partchè*, p. t. یکپاره *yèk-parè*, a. مصمت *mousmèt*, pr. t. *musmit*; — fig. grossier, درشت *droucht*, کند *kound*, a. غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MASSUE, s. f., گرز *gourz*, a. عمود *'èmoud*, pr. t. *'amoud*.

MASTIC, s. m., کندرک *koundourèk*, علك خاییدنی *'èlèkè*

khayidèni; — composition pour coller, سرش *sèrèch*,
يلم *yèlèm*.

MASIFICATION, s. f., خايش *khayidègui*, خايش
khayèch.

MASTIQUER, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, چسپانیدن
tchèspanidèn.

MASURE, s. f., خرابه *khèrabèyi*, ويرانه *viranèyi*.

MÂT, s. m., ديرك *dirèk*; — de navire, ستون کشتی *sètouné*
kèchti.

MAT, E, adj., بي جلا *bi-djèla*, ا. غير مجلا *ghèiré mou-*
djèlla.

MAT, s. m. terme du jeu d'échec, مات *mat*.

MATAMORE, s. m., شجاعت فروش *choudja'èt-fèrouch*.

MATELAS, s. m., توشك *touchèk*, شاد گونه *chadgounè*, نهال
nèhal.

MATELASSIER, s. m., لكافدوز *lèhaf-douz*.

MATELOT, s. m., کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, a.
ملاح *mèllah*.

MÂTER, v. a., un vaisseau, ستون کشتی نصب کردن *sè-*
touné kèchti nèsb kèrdèn.

MATER, v. a., مات کردن *mat kèrdèn*.

MATÉRIALISME, s. m., a. ال الاعتقاد على وجود الماده فقط *èl-*
è'tèqad 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-i'tiqad*
'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALISTE, s. m., a. المعتقد على وجود الماده فقط *èl-*
mou'outèqèd 'èla voudjoud-èl-maddè fèqèt, pr. t. *èl-*
mou'taqid 'ala vudjoud-èl-maddè faqat.

MATÉRIALITÉ, s. f., a. ماتیت *maddiyèt*.

MATÉRIAUX, s. m. pl., مصالح بنائی *mèçalèhé bènnaï*,
مصالح *mèçalèh*.

MATÉRIEL, LE, adj., s. مادی *maddi*, جسمانی *djèsmani*,
pr. t. *djismani*; — au fig. grossier, درشت *droucht*, a.
غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*.

MATÉRIELLEMENT, adv., a. جسماً *djèsmèn*, pr. t. *djismèn*.

MATERNEL, LE, adj., مادری *madèri*, a. اُمّی *oummi*; — amour
maternel, محبت مادری *mèhèbbète madèri*.

MATERNELLEMENT, مادرانه *madèranè*.

MATERNITÉ, s. f., مادری *madèri*, a. والدیت *valèdiyèt*, pr.
t. *validiyèt*, اُمّیت *oummiyèt*.

MATHÉMATICIEN, a. ارباب علم ریاضی *èhlé 'èlmé riazî*,
ریاضی *èrbabé 'èlmé riazî*, pr. t. *èrbabi 'ilmi riazî*,
a. ریاضی *riazi*, pl. ریاضیون *riaziyoun*.

MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ریاضی *mou-*
tè'èllèq bè-'èlmé riazî, a. ریاضی *riazi*.

MATHÉMATIQUEMENT, adv., ابعسب قاعدۀ علم ریاضی *bè-*
hècèbé qa'èdèyé 'èlmé riazî.

MATHÉMATIQUES, s. f. pl., a. علم ریاضی *'èlmé riazî*, pr. t.
'*ilmi riazî*, pl. علوم ریاضیّه *'ouloumé riazîyè*, pr. t.
'*ulumi riazîyè*.

MATIÈRE, s. f., a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — en ma-
tière de . . . در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*,
در بارۀ *dèr barèyé*.

MÂTIN, s. m., سکتی کله بان *sègué guèlè*, سکتی کله *sègué*
guèlè-ban.

MATIN, s. m., صبح گاه *soubh-gah*, صبح *soubh-dèm*, a.
صبح *sèbah*, pr. t. *sabah*, سحر *sèhèr*.

- MATINAL**, *e*, adj., سحر خیز *sèhèr-khiz*.
- MATINÉE**, *s. f.*, سحرگاه *sèhèr-gah*, وقت سحر *vèqté sèhèr*,
a. صبح *soubh*.
- MATINES**, *s. f. pl.*, *a.* صلاة السحر *sèlat-ous-sèhèr*, *pr. t.* *sa-lat-us-sahar*.
- MATOIS**, *e*, adj., حيله باز *hilè-baz*, *a.* قلاش *qèllach*, *pr. t.* *gallach*.
- MATOU**, *s. m.*, گربه نرينه *nèrinèyé gourbè*, گربه نر *gour-bèyé nèr*.
- MATRICE**, *s. f.*, بچه دان *bètchè-dan*, زهدان *zèh-dan*, *a.* رحم *rèhèm*, *pr. t.* *rahim* et *rahm*; — moule, *a.* قالب *qalèb*,
pr. t. *qalib*, vulg. *qaloub*.
- MATRICULE**, *s. f.*, *a.* دفتر *dèftèr*, *pl.* دفاتر *dèfatèr*, *pr. t.* *dèfatir*.
- MATRIMONIAL**, *e*, adj., نکاحی *nèkahi*, *pr. t.* *nikiahi*.
- MATRONE**, *s. f.* sage-femme, *V.* SAGE-FEMME.
- MATURATIF**, *IVE*, *a.* دواى منصف *dèvaï mounèzzèdj*, *pr. t.* *dèvaï munèzzidj*.
- MATURATION**, *s. f.*, پزش *pèzèch*, *a.* انتضاج *èntèzadj*, *pr. t.* *èntizadj*.
- MATURE**, *s. f.*, دير کهای کشتی *dirèk-haï kèchti*.
- MATURITÉ**, *s. f.*, پختگی *poukhiègui*, رسيدگی *rècidègui*,
a. نصج *nèsdj*, *pr. t.* *nasdj*.
- MAUDIRE**, *v. a.*, لعن کردن *lè'èn kèrdèn*, لعنت کردن *lè'è-nèt kèrdèn*.
- MAUDIT**, *e*, adj., لعنت کرده شده *lè'ènèt kèrdè-choudè*, *a.* ملعون *mèl'oun*.

MAUGRÉE, v. n., داد و فریاد کردن *dad-ou-fériad kèrdèn*, کفر گفتن *koufr goftèn*.

MAURE, féminin. MAURESQUE, a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*.

MAUSOLÉE, s. m., دخمه *dèkhmè*, a. توبه *tourbè*, مرقد *mèr-qèd*, pr. t. *marqad*.

MAUSSADE, adj. des 2 g., تشروی *tourch-roui*, بد اخم *bèd-èkhm*, بی مزه *bi-mèzè*.

MAUSSADERIE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*, بد اخمی *bèd-èkhmi*.

MAUVAIS, n, adj., بد *bèd*; — nuisible, a. مضّر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

MAUVE, s. f., پنیړک *pènirèk*, گل خطمی *goulè khètmi*, a. ختازی *khèbbazi*.

MAUX, pl. de MAL, بلاها *bèla-ha*, مصیبتها *moucibèt-ha*, a. مصایب *mèçayèb*, pr. t. *mèçatèb*.

MAXILLAIRE, adj. des 2 g., جانہٹی *tchanèyi*, زفری *zèfèri*.

MAXIME, s. f., a. اصل *ouçoul*, قاعدہ *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

MAXIMUM, s. m., منتهای مراتب *mountèhai mèratèb*.

MAZETTE, s. f. mauvais petit cheval, یابو *yabou*; — joueur inhabile, بازی ندان *bazi-na-dan*.

ME, pron. pers., مرا *mèra*, خود مرا *khoudé mèra*, بمن *bè-mèn*, از من *èz mèn*; — il me voit, مرا می بیند *mèra mi-binèd*, il me parle, بمن حرف میزند *bè-mèn hèrf mi-zènèd*, il me l'a pris, از من گرفت *èz mèn guèrèft*.

MÉCANICIEN, s. m., a. ارباب علم جرّ ائقال *èrbabé 'èlmé djèrré èsqa*, pr. t. *èrbabi 'ilmi djarri èsqa*.

MÉCANIQUE (LA), s. f., a. علم جرّ ائقال 'èlmé djèrré èsqał, pr. t. 'ilmi djarri èsqał.

MÉCANIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم جرّ ائقال moutè'èl-
lèq bè-'èlmé djèrré èsqał.

MÉCANIQUEMENT, adv., a. باسباب bè-èsbab.

MÉCANISME, s. m., اجزا ترکیب tèrkibé èdjza, pr. t. tèrkibi
èdjza, a. ترکیب الاجزا tèrkib-oul-
èdjza.

MÉCHAMMENT, adv., بد بد منشی bè bèd-mènèchi, بد بد
ذاتی bè bèd-zati.

MÉCHANÇTÉ, s. f., بد منشی bèd-mènèchi, ا. شقاوت
chèqavèt.

MÉCHANT, e, adj. mauvais, بد ادبار èdbar ; — mé-
chant pays, بد مملکت mèmlèkètè bèd ; — qui est en-
clin au mal, بد منش bèd-mènèch, بد نهاد bèd-nèhad,
بد ذات bèdzat, a. شقی chèqi, شیر chèrir ; — qui man-
que de probité, نا مرد na-mèrd, نا پاک na-pak, نا درست
na-droust, a. فاسد facèd, pr. t. facid, مفسد moufsèd,
pr. t. mufsid ; — méchante intention, ا. نیت فاسده
niyètè facèdè, pr. t. niyèti facidè.

MÈCHE, s. f., a. فتیلè fètìlè, pr. t. fètìlè, فتیل fètìl, pr. t.
fètìl,

MÉCOMPTE, s. m., سهو در حساب sèhv dèr hèqab, a. سهو
الحساب sèhv-oul-hèqab, pr. t. sèhv-ul-hiçab.

MÉCOMPTE, (SE) v. pron., سهو کردن dèr hèqab
sèhv kèrdèn.

MÉCONNAISSABLE, adj. des 2 g., نا شناختنی na-chènakhtèni.

MÉCONNAISSANCE, s. f., a. کفر نعمت koufré nè'èmèt.

MÉCONNAÎTRE, v. a., نشناختن *nè-chènakhtèn* ; — méconnaître le bien qu'on vous a fait, کفر نعمت کردن *koufré nè'èmet kèrdèn*.

MÉCONTENT, E, adj., نا راضی *na-razi*, نا خوشنود *na-khoch-noud* ; — fâché, دلگیر *dèl-guir*, رنجیدہ *rèndjidè*.

MÉCONTENTEMENT, s. m., دلگیری *dèl-guiri*, ناخشنودی *na-khochnoudi*.

MÉCONTENTER, v. a., نا راضی کردن *na-razi kèrdèn*, دل شکستن *dèl chèkèstèn*.

MECQUE, (LA) nom de ville, a. مکه *mèkkè*.

MÉCRÉANT, s. m., a. کافر *kafèr*, pr. t. کفار *kiafir*, pl. کفار *kouffar*.

MÉDAILLE, s. f., نشان سکه‌یی *nèchané sèkkèyi*, مدال *mè-dal* ; — ancienne monnaie, پول قدیم *poulé qèdim*, سکه قدیم *sèkkèyé qèdim*.

MÉDAILLON, s. m., سکه بزرگ *sèkkèyé bouzourg*.

MÉDECIN, s. m., a. طبیب *tèbib*, pr. t. *tabib*, pl. اطبا *ètèbba*, حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

MÉDECINE, s. f. art., طبیبی *tèbibî*, a. طبابت *tèbabèt*.

MÉDECINE, s. f., potion, دوا *dèva*, a. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj* ; — purge, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

MÉDIAIRE, adj. des 2 g., میانی *miani*.

MÉDIAL, E, adj., a. وسط کلمه *vècètè kèlèmè*, pr. t. *vècèti kèlèmè*.

MÉDIAT, E, adj., a. بواسطه *bè-vacètè*.

MÉDIATEMENT, adv., a. بواسطه *bè-vacètè*, a. بالواسطه *bèl-vacètè*, pr. t. *bil-vacètè*.

MÉDIATEUR, TRICE, s., میانجی *miandji*, a. واسطه *vacètè*,

pr. t. *vacita*, مصلح *mouslèh*, pr. t. *muslih*, pl. مصلحين
mouslèhîn, pr. t. *muslèhîn*.

MÉDIATION, s. f., a. تَوسُّط *tèvèssout*, وساطت *vèçatèt*.

MÉDICAL, e, adj., متعلق بعلم طب *moutè'èllèq bè-'èlmè tèbb*,
a. طبى *tèbbi*, طبیه *tèbbiyè*.

MÉDICAMENT, s. m., دوا *dèva*, درمان *dèrman*, a. علاج *'èladj*,
pr. t. *'iladj*.

MÉDINE, ville, a. مدینه منوره *mèdinè*, مدینه منوره *mèdinèyè*
mounèvèrè, pr. t. *mèdinèr munèvèrè*.

MÉDIOCRE, adj. des 2 g., a. وسط *vècèt*, متوسط *moutèvès-*
sèt, pr. t. *mutèvèssit*.

MÉDIOCREMENT, adv., کم *kèm*, میانه *mianè*, a. متوسطاً
moutèvèssèièn.

MÉDIOCRIÉTÉ, s. f., a. وسط *vècèt*, حالت وسط *halètè vècèt*,
اوسط *ooucèt*, pr. t. *èvsat*.

MÉDIRE, v. n., بد گوئی کردن *bèd-gouyi kèrdèn*, غیبت
کردن *ghèibèt kèrdèn*.

MÉDISANCE, s. f., بد گوئی *bèd-gouyi*, a. غیبت *ghèibèt*, pr.
t. *ghaïbèt*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*.

MÉDISANT, e, adj., بد گو *bèd-gouï*, بد گو *bèd-gou*, زشت
یا دکن *zècht-yad-koun*.

MÉDITATIF, IVE, adj., اندیشه ناک *èndichè-nak*, اندیشه کنند
èndichè-kounèndè, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutè-*
fèkkir.

MÉDITATION, s. f., اندیشه *èndichè*, a. تفکر *tèfèkkour*, تأمل
tè'èmmoul, pr. t. *tè'èmmul*.

MÉDITER, v. n., اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*, تفکر
tèfèkkour kèrdèn.

MÉDITERRANÉE, s. f., دریای سفید *dèriaî sèfid*.

MÉDIUM, s. m., a. وسیله *vècîlè*.

MÉDULLAIRE, adj. des 2 g., مغزی *mèghzi*.

MÉFAIRE, v. n., مرتکب عمل بد شدن *mourtèkèbé 'èmèlé béd choudèn*.

MÉFAIT, s. m., عمل بد *'èmèlé béd*, عمل قبیح *'èmèlé qèbih*, a. سؤالعمل *sou'-oul-'èmèl*.

MÉFIANCE, s. f., بد گمانی *béd-goumani*, a. عدم اعتماد *'èdémè d'ètèmad*, a. سؤالظن *sou'-ouz-zènn*.

MÉFIANT, e, adj., بد گمان *béd-gouman*, a. سؤالظن *sou'è zènn*.

MÉFIER (SE), v. pron., بد گمانی کردن *béd-goumani kèr-dèn*, امنیت نداشتن *béd-gouman bouden*, *ènniyèt nè-dachtèn*.

MÉGARDE, s. f., a. عدم دقت *'èdémè dèqqèt*, a. غفلت *ghèf-lèt*, pr. t. *ghaflèt*.

MÉGÈRE, s. f., زن بد منش *zèné béd-mènèch*.

MÉGISSERIE, s. f., دباغی پیراهش پوست *pirahèché-poust*, *dèbbaghi*, a. دباغت او *da* دباغ *dèbbaghèt*.

MÉGISSIER, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دباغ *dèbbagh*, pr. t. *dabbagh*.

MEILLEUR, e, adj., بهتر *bèhtèr*, a. اولی *oula*, pr. t. *èvla*;
— le meilleur, بهترین *èz hèmè bèhtèr*, *bèhtèrîn*.

MÉLANCOLIE, s. f., مالیخ *malikh*, مالیخولیا *malikhoulia*, سودا *soouda*, سیاه صفرای *sèfraî-siah*; — tristesse, اندوه *èndouh*, a. قساوت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*.

MÉLANCOLIQUE, adj. des 2 g., مالیخولیائی *malikhouliaiyi*,

سودا زده *soouda-zèdè*, a. سوداوی *sooudavi*, pr. t. *sèd-davi*; — triste, اندوهکین *èndouhkîn*, غمناک *ghèmnak*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*.

MÉLANCOLIQUEMENT, adv. tristement, و غم *bè-èn-douh-ou-ghèm*.

MÉLANGE, s. m., آمیزش *àmizèch*, a. اختلاط *èkhtilat*, pr. t. *ikhtilat*.

MÉLANGER, v. a., قانی کردن *qati kèrdèn*, آمیختن *àmikh-tèn*, بهم آمیختن *bè-hèm àmikktèn*, بهم زن *bè-hèm zè-dèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, a. مخلوط *mèkh-lout*, pr. t. *makhlout*.

MÉLASSE, s. f., درد شکم *dourdé chèkèr*.

MÉEÉE, s. f., کشاکش *kècha-kèch*, ستیزه *sètize*, a. قتال *qè-tal*, pr. t. *qital*; — fig. contestation vive, a. مباحثه *moubahècè*, pr. t. *mubahacè*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadilè*.

MÉLER, v. a., بهم زن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط کردن *mèkh-lout kèrdèn*, قانی کردن *qati kèrdèn*; — se mêler, دخیل شدن *mèkh-lout choudèn*; — fig., دخیل شدن *dèkhil choudèn*, مداخله کردن *moudakhèlè kèrdèn*; — mêlé, e, توی اندر توی *touï-èndèr-touï*, مخلوط شده *mèkh-lout-choudè*.

MÉLEZE, s. m. arbrisseau, شربین *chèrbîn*.

MELLIFÈRE, adj. des 2 g., عسلدار *'ècèl-dar*.

MELLIFICATION, s. f., ترکیب یافتن عسل *tèrkib yaftènè 'ècèl*, عسل شدن *'ècèl choudèn*.

MÉLISSE, s. f., بادرنگبویه *badrèngbouyè*, a. بقله اترجیه *bèqlèyé ètrèdjîè*.

MÉLODIE, s. f., آهنگی *dhèng*, خوش آهنگی *khoch-dhèngui*,
a. لحن *lèhn*, الحان *èlhan*, هزج *hèzdj*.

MÉLODIEUX, EUSE, adj., خوش آهنگی *khoch-dhèng*, خوش
اواز *khoch-àvaz*.

MÉLODIEUSEMENT, adv., بخوش آوازی *bè-khoch-àvazi*.

MELON, s. m., خربزه *khèrbouzè*, a. بطیخ *bèttikh*; — melon
d'eau, هندوانه *hèndèvanè*.

MELONNIÈRE, s. f., بوستان ou بوستان *boustan*.

MELOPÉE, s. f., a. قاعدۀ لحن *qa'èdèyé lèhn*, pr. t. *qa'idèt
lahn*.

MEMBRANE, s. f., پرده *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*.

MEMBRANEUX, EUSE, adj., a. غشائی *ghèchayi*.

MEMBRE, s. m., a. عضو *'ouzv*, pr. t. *'izv* ou *'uzv*, pl. اعضا
è'èza, pr. t. *a'za*.

MEMBRU, E, adj., کندۀ اعضا *koundè-è'èza*.

MÊME, adj. des 2 g., همان *hèman*, همین *hèmin*, یکی *yèki*;
— c'est le même, همان است *hèman èst*, همین است *hèmin èst*;
— c'est la même chose, یکی است *yèkist*; —
lui-même, elle-même, خودش *khoud-èch*; — moi-même,
خادم *khoud-èm*; — toi-même, خدت *khoud-èt*; —
nous-mêmes, خودمان *khoud-man*; — vous-mêmes,
خودتان *khoud-tan*, خود شما *khoudè-chouma*; — eux-
mêmes, خودشان *khoud-chan*.

MÊME, adv., هم *hèm*, a. حتی *hètta*; — quand même il
me l'aurait dit, اگر هم بمن گفته باشد *èguèr hèm bè-
mèn goftè-bachèd*; — être à même, قادر بودن *qadèr
boudèn*, مستعد بودن *moustè'èdd boudèn*; — de même,

tout de même, همچنین *hèm-tchènîn*; — de même que, چنانکه *tchènan-ké*.

MEMENTO, s. m., یاد داشت *yad-dacht*.

MÉMOIRE, s. f., a. حافظه *hafèzè*, pr. t. *hafiza*, قوّ حافظه *qouvèyè hafèzè*, pr. t. *qouvètè hafèzè*, ا. حافظه *qouvètè hafiza*.

MÉMOIRE, s. m. liste d'objets, état sommaire, یاد داشت *yad-dacht*, a. تذکره *tèzkèrè*; — écrit exposant une affaire, نوشته *nèvèchtèyi*, a. تقریر *tèqrir*, شرح *chèrh*; — facture, حساب *siàhèyè hèçab*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

MÉMORABLE, adj. des 2 g., ذکر کردنی *zèkr-kèrdèni*, a. واجب الذکر *vadjèb-ouz-zèkr*, pr. t. *vadjib-uz-zikr*.

MÉMORIAL, s. m. V. MÉMOIRE, s. m.

MENACANT, e, adj., تهدید آمیز *tèhdid-â Miz*, ترساننده *tèr-sanèndè*, a. مهّد *mouhèddèd*, pr. t. *muhèddid*.

MENACE, s. f., a. تهدید *tèhdid*, pl. تهدیدات *tèhdidat*.

MENACER, v. a., تهدید کردن *tèhdid kèrdèn*.

MÉNAGE, s. m. gouvernement domestique, ادارهٔ امر خانه *èdarèyè èmrè khanè*, خانۀ داری *khanè-dari*; — famille, اهل خانه *èhlè khanè*, a. عیال *'èyal*; — faire bon ménage, خوب گذران کردن *khoub-gouzèran kèrdèn*.

MÉNAGEMENT, s. m. égards, ملاحظهٔ حال *moulahèzèyè hal*, نگاهداری *nègah-darī khater*, a. مراعات *moura'at*, — précaution, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

MÉNAGER, v. a. user d'économie, خانۀ داری کردن *khanè-dari kèrdèn*, باندازهٔ خرج کردن *bè-èndazè khèrdj kèr-*

dèn ; — avoir des égards, مراعات خاطر کردن *moura'até khatèr kèrdèn*, رعایت کردن *rè'ayèt kèrdèn* ; — se ménager, مراقب حال خود بودن *mouragèbé halé khoud boudèn*.

MÉNAGER, ÈRE, adj., خانده دار *khanè-dar*.

MÉNAGERIE, s. f., باغ وحش *baghé vèhch*, a. بیت السباع *bèit-ous-sèba'*.

MENDIANT, m, s., گدا *guèda*, a. سایل *sayèl*, pr. t. *saïl*.

MENDICITÉ, s. f., گدائی *guèdayi*, درپوزه *dèriyouzè*.

MENDIER, v. il., گدائی کردن *dèriyouzè kèrdèn*, گدائی *guèdayi kèrdèn*.

MENÉE, s. f., دسیسه کاری *dècicè-kari*, a. دسیسه *dècicè*, pl. تلبیسات *dèçayès*, pr. t. *dèçaïs*, تلبیس *tèlbis*, pl. *tèlbicât*.

MENER, v. a., راهنمائی کردن *rah-noumaï kèrdèn* ; — au fig. bien conduire ses affaires, راه بردن *rah bourdèn*, از پیش بردن *èz pich bourdèn*.

MÉNÉTRIER, s. m., سازنده دهاتی *sazèndè*, سازنده *sazèn-dèyé dèhati*.

MENEUR, s. m. qui mène, برنده *bèrèndè* ; — fig. chef de parti, ریشفید *riché-sèfid*, بزرگی *bouzourg*, a. رئیس *rè'is*.

MENINGE, s. f., a. الدماغ *oumm-oud-dèmagh*.

MENOTTE, s. f. petite main, دست کوچک *dèsté koutchèk* ; — pl. fers, زنجیر دست *zèndjiré dèst*.

MENSONGE, s. m., دروغ *dourough*, a. کذب *kèzb*, pr. t. *kizb*.

MENSONGER, ÈRE, adj., دروغ *dourough*, a. کاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*.

MENSTRUUEL, LE, adj., متعلق باحيض زنان *moutè'èllèq bè-hèizé zènan*, a. حيضى *hèizi* pr. t. *haizi*.

MENSTRUES, s. f. pl, a. حيض *hèiz*, pr. t. *haiz*, طمث *tèms*, pr. t. *tams* ou *tims*.

MENSUEL, LE, adj., ماه بهر *bè-hèr mah*, p. t. ماهيانه *ma-hianè*, ماهى *mahi*, a. شهرى *chèhri*.

MENTAL, E, adj., a. ذهنى *zèhni*, خيالى *khiali*, pr. t. *kha-yali*, فكرى *fèkri*, pr. t. *fikri*; — en termes de religion, a. وجدانى *vedjdani*, وجدانيه *vedjdaniyè*; — restriction mentale a. تقية *tèqiyè*.

MENTALEMENT, adv., از روى خيال *èz rouï khial*; — en termes de religion, a. وجداناً *vedjdànèn*, مراقباً *mouraqèbèn*.

MENTERIE, s. f., حرفه‌اى دروغ *hèrf-haï dourough*.

MENTEUR, EUSE, s., دروغگو *dourough-gou*, a. كاذب *kazèb*, pr. t. *kiazib*; — très menteur, خيلى دروغگو *khèili dourough-gou*, a. كذاب *kèzzab*.

MENTHE, s. f., پودنه *poudnè*, a. نعناع *nè'na'* ou نعنه *nè'ènè*, pr. t. *na'nè*.

MENTION, s. f., a. ذكر *zèkr*, pr. t. *zìkr*.

MENTIONNER, v. a., مذکور داشتن *zèkr kèrdèn*, کردن *zèkr kèrdèn*, a. ذكر کرده شده *zèkr kèrdè-choudè*, مذکور شده *mèzkour-choudè*, a. مذکور *mèzkour*, مذکور *mèzkourè*.

MENTIR, v. n., دروغ گفتن *dourough goftèn*.

MENTON, s. m., چانه *tchanè*, غبغب *ghèbghèb*, زنج *zènèkh*, زنجدان *zènèkh-dan*, a. نقن *zèqèn*, pr. t. *zaqan*.

MENTOR, s. m., راهنما *rah-nouma*, a. مرشد *mourchèd*, pr. t. *murchid*.

MENU, *e*, adj., ریزه *rizè*, باریک *barik*, *a.* رقیق *rèqiq*, *pr. t.* *raqiq*.

MENUISERIE, *s. f.*, نَجَّارِی *nèddjari*, درود ثری *dèroud-guèri*, *a.* نَجَّارَت *nèdjarèt*.

MENUISER, *v. a.*, کردن نَجَّارِی *nèddjari kèrdèn*.

MENUISIER, *s. m.*, درود ثری *dèroud-guèr*, *a.* نَجَّار *nèddjar*.

MÉPHITIQUE, adj. des 2 g., *a.* وخیم *vèkchim*, *pr. t.* *vakchim*, متعفن *moutè'èffèn*, *pr. t.* *muta'affèn*.

MÉPHITISME, *s. m.*, *a.* وخامت *vèkhamèt*, تعفن *tè'èffoun*.

MÉPRENDRE, (*se*) *v. pron.*, سهو کردن *sèhv kèrdèn*, اشتباه *èchtèbah kèrdèn*, خط کردن *khèbt kèrdèn*.

MÉPRIS, *s. m.*, خواری *khari*, *a.* اهانت *èhanèt*, *pr. t.* *iha-nèt*, هِقَارَت *hèqarèt*, *pr. t.* *hiqarèt*; — au mépris de, بی ملاحظه *bi moulahèzè*, اعتنا نکردن *è'ètèna nè-kèrdè*.

MÉPRISABLE, adj. des 2 g., خوار *khar*, *a.* ذلیل *zèlil*, مهین *mèhîn*.

MÉPRISANT, *e*, adj., استحقار کننده *èstèhqar-kounèndè*.

MÉPRISÉ, *s. f.*, خط *khèbt* et خط *khèpt*, *a.* سهو *sèhv*, اشتباه *èchtèbah*, *pr. t.* *ichtibah*, خطا *khèta*, *pr. t.* *khata*, غلط *ghèlèt*, *pr. t.* *ghalat*.

MÉPRISER, *v. a.*, خوار شمردن *èhanèt kèrdèn*, اهانت کردن *èhanèt kèrdèn*, *khar choumourdèn*, نگاه نکردن *bè-hèqarèt nè-gah kèrdèn*, نادانستن *dakhèlé àdèm nè-danès-tèn*; — méprisé, *e*, خوار *khar*, *a.* ذلیل *zèlil*, مهین *mèhîn*.

MER, *s. f.*, دریا *dèria*, *a.* بحر *bèhr*, *pr. t.* *bahr*, *pl.* بحار *bèhar*; — le bord de la mer, لب دریا *lèbé dèria*, کنار *kènaré dèria*; — les côtes de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, ساحل *sahèl*, *pl.* سواحل *sèvahèl*.

MERCANTILE, adj. des 2 g., سند و مخصوص *mèkhsoucé*
dad-ou-sètèd, تجارتی *tèdjarèti*.

MERCENAIRE, s. m., مزدور *mouzdour*, ا. اجیر *èdjir*, pr. t. *adjir*.

MERCENAIREMENT, adv., با اجرت *ba eudjrèt*, بمزد *bè-mouzd*.

MERCEURIE, s. f., سمساری *sèmsari*.

MERCI, s. f. miséricorde, ce mot ne s'emploie que dans ces phrases: crier merci, demander merci, زندهار خواستن *zènhar khastèn*, امان خواستن *èman kastèn*.

MERCI, s. m., شکر گذاری *choukr-gouzari*, a. تشکر *tèchèk-kour*, pr. t. *tèchèkkur*; — merci, je vous remercie, التغات شما زیاد *tèchèkkour mi-kounèn*, تشکر میکنم *tèfaté chouma ziad*; — Dieu merci, شکر خدا را *choukr khouda-ra*, a. الحمد لله *èl-hèmdou-lillah*.

MERCIER, ièrè, s., سمسار *sèmsar*.

MERCREDI, s. m., چهارشنبه *tchèhar-chèmbè*, ou tchar-chèmbè, pr. t. *tchar-chènbè*.

MERCURE, s. m. la planète la plus proche du soleil, تیر *tir*, a. عطارد *'outarèd*, pr. t. *'outarid*; — vif argent, سیماب *sim-ab*, a. جیوه *djivè*, pr. t. *djiva*, زببق *zibèq*, pr. t. *zibaq*.

MERCURIALE, s. f., سرزنش *sèr-zènèch*, نکوهش *nèkoughèch*, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

MERCURIEL, LE, adj., جیوه دار *djivè-dar*.

MERDE, s. f., گنه *goh*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*, نجاست *nèdjacèt*.

MÈRE, s. f., مادر *madèr*, a. والدہ *valèdè*, pr. t. *validè*.

MÉRIDIEN, s. m., ابر نصف النهار *daïrèyé nèsf-oun-nèhar*.

MÉRIDIENNE, s. f., a. خط الطول *khètt-out-toul*, pr. t. *khatt-ut-toul*; — repos, خواب روز *khabé rouz*.

MÉRIDIONAL, e, adj., a. جنوبی *djènoubi*.

MÉRINOS, s. m. étoffe, مېرنوس *mèrinos*.

MÉRISIER, s. m. درخت البالو, *dèrèkhté álou-balou*.

MÉRITANT, e, adj., سزاوار *sèzavar*, a. لایق *layèq*, pr. t. *la-ìq*, مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahqq*, *mustahiqq*.

MÉRITE, s. m., هنر *hounèr*, a. قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabilyèt*, لیاقت *liagèt*, pr. t. *liagat*.

MÉRITER, v. a., شایستگی سزاوار بودن *sèzavar boudèn*, شایستگی داشتن *chayèstègui dachtèn*, مستحق بودن *moustèhèqq boudèn*; — on dit: cette nouvelle mérite confirmation, این خبر اعتبار صحت این خبر محتاج بتصدیق است *sèhhèté in khèbèr mouhtadj bè-tèsdiq èst* ou این خبر اعتبار ندارد *in khèbèr è'ètèbar nè-darèd*; — mérité, e, شایان *chayan* سزاوار *sèzavar*, a. مستحق *moustèhèqq*, pr. t. *mustahqq*.

MÉRITOIRE, adj. des 2 g., ثواب با *ba-sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

MÉRITOIREMENT, adv., بطور لایق *èz roui sèvab*, بطور لایق *bè-toouré layèq*.

MERLE, s. m., سار سیاه *saré siah*, توکا *touka*.

MERVEILLE, s. f., a. معرکه *mè'èrèkè*, a. عجیبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — à merveille, بسیار خوب *bèciar khoub*, a. اعلا *è'èla*, pr. t. *a'la*.

MERVEILLEUSEMENT, adv., بطور عجیب *bè-toouré 'èdjib*.

MERVEILLEUX, EUSE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*;

— f., عجبیه 'edjibè, pr. t. 'adjibè, — m., غریب ghèrib, pr. t. gharib; — f., غریبه ghèribè, pr. t. gharibè.

MES, pron. poss. pl., من mèn, بنده bèndè; — mes amis, قلمهای دوستهای من dousthaï mèn; — mes plumes, قلمهای من qèlèmhāï mèn ou بنده قلمهای من qèlèmhāï bèndè.

MÉSALLIANCE, s. f., نکاح بی مناسبت nèkahé bi mounacèbèt.

MÉSALLIER, v. a., عقد نا مناسب کردن 'eqdè na-mounacèb kèrdèn; — se mésallier, با کسی غیر مناسب ازواج کردن ba kèci ghèiré mounacèb èzdèvadj kèrdèn.

MÉSAVENTURE, s. f., حادثه بد hadècèyé bèd, a. حادثه hadècèyé mènhoucè, pr. t. hadicèï mènhoucè.

MÉSESTIMER, v. a. n'avoir pas d'estime pour quelqu'un, معتبر نداشتن bè-hèçab nè-yavourdèn, mou'outèbèr nè-dachtèn; — apprécier une chose au dessous de sa valeur, از اصل قیمت کمتر قیمت کردن èz èslé qèimèt kèmtèr-qèimèt kèrdèn.

MÉSINTELLIGENCE, s. f., بی اتفاقی 'èdèmé sazèch, a. بی-èttèfaq, a. عدم الاتفاق 'èdèm-oul-èttèfaq, pr. t. 'adèm-ul-ittifāq, نفاق nèfaq, pr. t. nifāq.

MÉSOFFRIR, v. n., از قیمتش کمتر دادن èz qèimèt-èch kèmtèr dadèn.

MESQUIN, e, adj., سیه دست sièh-dèst, سیه کاسه sièh-kacè, a. خسیس khècis, pr. t. khacis.

MESQUINEMENT, adv., بسیار بدستی bè-siah-dèsti, باختست bè-khèssèt.

MESQUINERIE, s. f., a. خست khèssèt.

MESSAGE, s. m., پیغام pèigham, پیام pèyam, a. خبر khèbèr, pr. t. khabèr.

MESSAGER, ÈRE, s. m., پیغام رسان *pèigham-bèr*, پیغام گماشته *pèigham-règan*, پیک *pèik*, گوماشته *goumachte*, pl. گوماشتگان *goumachtegan*; — celui qui porte les lettres d'une ville à l'autre, à pied, پیاده *piadè*, ا. ساعی *sa'y*, قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*; — à cheval, چاپار *tchapar*.

MESSAGERIE, s. f., امر گماشته *èmré goumachte*; — lieu d'où partent des voitures à jour fixe, محل کالسکه کرایه‌ئی *mèhèllè kalèskèyé kèrayèyi*.

MESSALINE, s. f., au fig. زن بی حیا *zèné bi hèya*, زن پرده *zèné pèrdè-dèridè*.

MESSE, s. f., ا. قداس *qouddas*.

MESSÉANT, e, adj., نا شایسته *na-chayèstè*, نا-زینده *na-zibèndè*.

MESSEOIR, v. n., شایسته نبودن *chayèstè nè-boudèn*, نا-زینده بودن *na-zibèndè boudèn*.

MESSIE, s. m., ا. مسیحا *mèciha*, المسيح *èl-mècih*.

MESURABLE, adj. des 2 g., قابل پیمایش *qabèlé pèimayèch*, ا. ممکن القیاس *moumkèn-oul-qias*, pr. t. *mumkèn-ul-qias*.

MESURE, s. f., پیمانه *pèimanè*, اندازه *èndazè*; — en termes de musique, ا. اصول *ouçoul*; — en termes de poésie, ا. وزن *vèzn*.

MESURAGE, s. m., اندازه گرفتن *guèrèftèné èndazè*, پیمایش *pèimayèch*.

MESURER, v. a., پیمودن *pèimanè kèrdèn*, پیمانه کردن *pèimoudèn*, اندازه گرفتن *èndazè guèrèftèn*; — ses paroles, سنجیدن *sèndjidèn*.

- MESUREUR**, s. m., « پیمایند » *pèimayèndè*, a. *وژان vèzzan*.
- MÉSUSER**, v. n., « جا استعمال کردن » *bi-dja èstè'èmal kèr-dèn*, « عبث استعمال کردن » *'èbès èstè'èmal kèrdèn*.
- MÉTACARPE**, s. m., a. « مشت الید » *moucht-oul-yèd*, pr. t. *mucht-ul-yèd*.
- MÉTAIRIE**, s. f., a. « ملك » *mèlk*.
- MÉTAL**, s. m., a. « معدن » *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. « معادن » *mè'èdèn*, pr. t. *ma'èdîn* « فلز » *fèlèzz*, pr. t. *filizz*, pl. « فلزات » *fèlèzzat*, pr. t. *filizzat*.
- MÉTALLIQUE**, adj. des 2 g., a. « معدنی » *mè'èdèni*, pr. t. *ma'dèni*, f. et pl. « معدنیّه » *mè'èdèniyè*.
- MÉTALLISATION**, s. f., a. « تكوين معادن » *tèkviné mè'èdèn*, pr. t. *tèkvini ma'èdîn*.
- MÉTALLISER**, v. a., « معدنی کردن » *mè'èdèni kèrdèn*, « بمعادن بقلب کردن » *bè-mè'èdèn mounqèlèb kèrdèn*.
- MÉTALLURGIE**, s. f., a. « علم المعادن » *'èlm-oul-mè'èdèn*, pr. t. *'ilm-oul-ma'èdîn*.
- MÉTALLURGIQUE**, adj. des 2 g., a. « متعلق بعلم معادن » *mou-tè'èllèq bè-'èlmè mè'èdèn*.
- MÉTALLURGISTE**, s. m., « معدنچی » *mè'èdèndji*, pr. t. *ma'dèndji*.
- MÉTAMORPHOSE**, s. f., a. « استحاله » *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*, « تبدیل الشكل » *tèbdil-ouch-chèkl*.
- MÉTAMORPHOSER**, v. a., « در آورتن » *bè-chèklé diguèr dèr àvourdèn*, « تبدیل شکل کردن » *tèbdilè chèkl kèrdèn*, « مسخ کردن » *mèskh kèrdèn*, a. « تمسیخ » *tèmsikh* ; — se métamorphoser, « مسخ شدن » *mèskh choudèn*, « بصورت دیگر برگشتن » *bè-sourètè diguèr bèr-guèchtèn* ;

— métamorphosé, e, بر گشته از صورت اصلی. *èz sourètè èsli bèr-guèchtè*, به شکل دیگر ور آمده *bè-chèklè diguèr vèr-àmèdè*, مسح شده *mèskh-choudè*.

MÉTAPHORE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, استعاره *èstè'ârè*, pr. t. *isti'ârè*.

MÉTAPHORIQUE, adj. des 2 g., a. استعارق *mèdjazi*, مجازق *èstè'âri*, pr. t. *isti'âri*.

MÉTAPHORIQUEMENT, adv., از روی مجاز *èz rouï mèdjaz*, a. استعاراً *èstè'ârèn*, pr. t. *isti'ârèn*, مجازاً *mèdjazèn*.

MÉTAPHRASE, s. f., ترجمه تاحت اللفظی *tèrdjoumèyé tèht-oul-lèfzi*.

MÉTAPHYSICIEN, s. m., a. اهل علم معقولات *èhlé 'èlmé mè'è-qoulat*, pr. t. *èhli 'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUE, s. f., a. علم معقولات *'èlmé mè'èqoulat*, pr. t. *'ilmi ma'qoulat*.

MÉTAPHYSIQUEMENT, adv., از روی علم معقولات *èz rouï 'èlmé mè'èqoulat*, بحسب علم معقولات *bè-hècèbbé 'èlmé mè'è-qoulat*.

MÉTAPLASME, s. m., a. تکریف *tèhrif*, pr. t. *tahrif*.

MÉTASTASE, s. f., a. عكس الماده *'èks-oul-maddè*, pr. t. *'aks-ul-maddè*.

MÉTAYER, ÈRE, s., اجاره دار ملک *èdjarè-dar mèlk*.

MÉTÉMPYCOSE, s. f., a. التناسخ *èl-tènaçoukh*, تناسخ *tènaçoukh*.

MÉTÉORE, s. m., a. علامت سماویة *'èlamèté sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*, pl. علایم سماویة *'èlayèmé sèmaviyè*, pr. t. *'alayimi sèmaviyè*; — météores ignés, a. شهاب *chouhab*, pl. شهبان *chouhban*, ou شهبان *chouhban*.

MÉTÉOROLOGIE, s. f., a. علم علایم سماویة 'èlmé 'èlayémé sè-maviyè, pr. t. 'ilmi 'alayimi sèmaviyè.

MÉTÉOROLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم علایم سماویة moutè'èllèq bè-'èlmé 'èlayémé sèmaviyè.

MÉTHODE, s. f., a. قاعده qa'èddè, pr. t. qa'iddè, اصل ouçoul, نظام nèzam, pr. t. nizam.

MÉTHODIQUE, adj. des 2 g., قاعده دار qa'èddè-dar, با اصل ba ouçoul, از روی قاعده èz rouï qa'èddè.

MÉTHODIQUEMENT, adv., از روی اصل èz rouï ouçoul, بقاعده bè-qa'èddè.

MÉTICULEUX, EUSE, adj., ترسا tèrsa, vulg. ترسو tèrsou, a. خایف khayèf, pr. t. khaïf.

MÉTIER, s. m., پیشه pichè, a. صنعت sèn'èt, pr. t. sana'at, vulg. zana'at, pl. صنایع sènayè', pr. t. sanaï'; — machine, دستگاه dèst-gah, pr. t. vulg. tèzguiah, کارگاه kar-gah, pr. t. kiar-guiah.

MÉTIS, se, adj., دورگی dou-règ, دورگی dou-règui.

MÈTRE, s. m., مترو mètro; — en poésie, وزن شعر vèznè chè'èr, pr. t. vèzni chi'r.

MÉTRIQUE, adj. des 2 g., en poésie, a. موزون moouzoun, pr. t. mèvzoun.

MÉTROMANE, s. m., دیوانه شعر divanèyé chè'èr.

MÉTROMANIE, s. f., a. جنون الشعر djènoun-ouch-chè'èr, pr. t. djunoun-uch-chi'r.

MÉTROPOLE, s. f., a. شهر عمده chèhré 'eumdè; — ville où il y a un siège archiépiscopal, شهر خلیفه نشین chèhré khèlifè-nèchîn.

MÉTROPOLITAIN, e, adj., متعلق بخلیفه moutè'èl-

lèq bè-khèlifè; — S. archevêque, *خليفة khèlifè*.

METS, s. m., *خوردنی khourdèni*, *خورش khourèch*, *خوراک khourak*, a. *طعام tè'am*, pr. t. *ta'am*, pl. *اطعمه èt'émè*, pr. t. *èt'imè*.

METTABLE, adj. des 2 g., *پوشیدنی pouchidèni*.

METTRE, v. a., *گذاشتن gouzachtèn*, *گذارن gouzardèn*, *نهان nèhadèn*, *وضع vèz' kèrdèn*; — mettre en prison, *حبس کردن hèbs kèrdèn*; — mettre le couvert, *سفره را انداختن soufrè-ra èndakhtèn*; — mettre le pied à l'étrier, *پا برکاب گذاشتن pa bè-rèkab gouzachtèn*; — mettre l'adresse, *عنوان نوشتن 'ounvan nèvèchtèn*; — mettre sens dessus dessous, *زیر و زبر کردن zir-ou-zè-bèr kèrdèn*; — mettre à part, *کنار گذاشتن kènar gouzachtèn*, *عليحدته 'èlè-hèddè gouzachtèn*; — se mettre v. pron. se placer, *جا گرفتن dja guèrèftèn*, *نشینستن nèchèstèn*; — mettre ses vêtements, *رخت پوشیدن rèkht pouchidèn*; — se mettre en quatre, *احتمام کردن tèqèlla kèrdèn*, *èhtèmam kèrdèn*.

MEUBLE, s. m., *اسباب خانه èsbabè khànè*.

MEUBLER, v. a., *تدارك اسباب خانه دیدن tèdarèké èsbabè khànè دیدن*, *خانرا فرش کردن khànè-ra fèrch kèrdèn*.

MEULE, s. f., *سنگ آسیا sènguè àcia*, vulg. *sènguè àciab*.

MEULIER, s. m., *سنگ آسیا ساز sènguè àcia-saz*.

MEUNIER, ière, s., *آسیا بان àcia-ban*, a. *طحان tèhhan*.

MEURTEE, s. m., a. *خون کشتن khoun*, *قتل نفس qètlè nèfs*.

MEUTRIER, ÈRE, s. et adj., کوشنده *kouchèndè*, خونی *khouni*,
a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

MEURTRIÈRE, s. f., کلوخ انداز *kèloukh-èndaz*.

MEURTIR, v. a., رسانیدن *àsib rèçanidèn*, صدمه *sèdmè*
سدمه *sèdmè zèdèn*; — se meurtrir, خوردن *sèdmè khourdèn*; — meurtri, e, خورده *sèdmè-khourdè*.

MEURTRISSION, s. f., آسیب *àsib*, a. صدمه *sèdmè*, pr. t. *sadmè*.

MEUTE, s. f., گله سگ *guèlèyé sèg*.

MEZZO-TERMINE, s. m., a. حست وسط *hèddé vècèt*, pr. t. *haddi vaçat*.

MI, particule qui signifie demi, نیم *nim*, a. نصف *nèsf*,
pr. t. *nisf*.

MIASMES, s. m. pl., a. متعفنہ *èbkhèrèyé moutè'èffènè*,
pr. t. *èbkhareï mutè'affinè*.

MIAULANT, e, adj., موا کنان *mèva-kounan*.

MIAULEMENT, s. m., موا *mèva*.

MIAULER, v. n., موا کردن *mèva kèrdèn*.

MICROCOSME, s. m., کوجک دنیای *douniaï koutchèk*.

MICROSCOPE, s. m., نره بین *zèrrè-bîn*.

MIDI, s. m., a. ظهر *zohr*, pr. t. *zouhr*; — le midi, a. جنوب *djènoub*,
pr. t. *djunoub*; — vent du midi, باد جنوب *badé djènoub*.

MIE, s. f., نرمه نان *nèrmèyé nan*, مغز نان *mèghzé nan*.

MIEL, s. m., انگبین *ènguèbîn*, a. عسل *'ècèl*, pr. t. *'acèl*.

MIELLEUX, EUSE, adj., مانند انگبین *ènguèbîn-manènd*, مثل *mèslé 'ècèl*.

MIEN, NE, adj. poss. le mien, la mienne, مال من *malé mèn*,

مال خودم *malé khoudèm*; — les miens, les miennes,
مال خودم *malé khoudèm*.

MIETTE, s. f. les miettes de pain, ریزه های نان *rizèhaï nan*.

MIEUX, adv., به *bèh*, بهتر *bèhtèr*, a. احسن *èhsèn*, pr. t. *ahsan*.

MIGNARD, m, adj., با عشوه و ناز *ba-'ouchvè-ou-naz*, با شیوه *ba-chivè*, a. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*.

MIGNARDEMENT, adv., با عشوه و ناز *bè 'ouchvè-ou-naz*, بناز *bè-naz-fourouchi*.

MIGNARDER, v. a., ناز کردن *naz kèrdèn*.

MIGNARDISE, s. f., ناز *naz*, شیوه *chivè*, عشوه *'ouchvè*.

MIGNON, NE, adj., نازنین *nazènïn*, a. ظریف *zèrif*, pr. t. *zarif*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*.

MIGNONNEMENT, adv., ظریفانه *zèrifanè*, نازکانه *nazèkanè*, pr. t. *zarifanè*.

MIGNOTER, v. a., نوازش کردن *nèvazèch kèrdèn*.

MIGNOTISE, s. f., نوازش *nèvazèch*.

MIGRAINE, s. f., درد سر *dèrdé sèr*.

MIGRATION, s. f., کوچ *koutch*, تَرک دیار *tèrké diar*, pr. t. *tarki diar*, ترک وطن *tèrké vètèn*, pr. t. *tarki vatan*, a. هجرت *hèdj-rèt*, pr. t. *hidjrèt*.

MIJAUÉE, s. f., زن با عشوه و ناز *zènè ba 'ouchvè-ou-naz*.

MIJOTER, v. a., آهسته پختن *ahèstè poukhtèn*.

MIL, adj. num. qui ne s'emploie qu'en parlant de l'année, هزار *hèzar*.

MIL, s. m. millet V. ce mot.

MILAN, oiseau, جُول *djoul*, غلیبواج *ghèlivadj*.

MILICE, s. f. art de la guerre chez les anciens, فن جنگی *fen jangkî*.

fènné djèng ; — troupe de gens de guerre, سپاه *sèpah*
 جنگیان *djènguian*, لشکر *lèchkèr*, قشون *qouchoun*, a.
 عسکر *'èskèr*, pl. عساكر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

MILICIEU, s. m., جنگی *djèngui*, مبارز *moubarèz*, قشون
 اهل *èhlé qouchoun*.

MILIEU, s. m., میان *mian*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vaçat*,
 بین *bèin*.

MILITAIRE, s. m., سپاهی *sèpahi*, اهل نظم *èhlé nèzam*, اهل
 سیف *èhlé sèif*, pr. t. *ahli sèif*.

MILITAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بامر نظام *moutè'èllèq*
bè-èmré nèzam, متعلق بنظام *moutè'èllèq bè-nèzam*.

MILITAIREMENT, adv., موافق رسوم نظام *mouvafèqé rou-*
çoumé nèzam.

MILLE, adj. num., هزار *hèzar*.

MILLE-FEUILLE s. f., قیسون *qèiçoun*.

MILLE-GRAINES, s. f. piment. V. ce mot.

MILLÉNAIRE, adj. des 2 g., عدد هزار *'èdèdé hèzar* ; — S.
 signifie mille ans, هزار سال *hèzar sal*.

MILLE-PERTUIS. s. m., هوفاریقون *houfariqoun*, a. رمان النهار
rèmmàn-oun-nèhar.

MILLE-PIEDS, s. m., چهل پا *tchèhèl-pa*, ou هزار پا *hèzar-pa*.

MILLÉSIME, s. m., a. تاریخ سکه *tarikhé sèkkè*, pr. t. *ta-*
rikhi sikkè.

MILLET, s. m., ارزن *èrzen*.

MILLIARD, s. m., دو هزار کور *dou hèzar kourour*.

MILLIÈME, adj. des 2 g., a. هزارم *hèzaroum* ; — S. هزار یک
hèzar-yèk.

MILLIER, s. m., هزار *hèzar*.

MILLION, s. m., دو کروړ *dou kourour*, مېليون *milion*.

MILLIONNAIRE, s. et adj. des 2 g., صاحب مېليون *sahèbè milion*.

MIME, s. m., تقلید کننده *tèqlid-kounèndè*, a. مقلد *mou-qèllèd*, pr. t. *muqallid*.

MIMOLOGIE, s. f., a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taqlid*.

MINARET, s. m., a. منار *mènarè*, pr. t. *minarè*.

MINAUDER, v. n., ناز چم خم کردن *tchèm-khèm kèrdèn*, ناز کردن *naz kèrdèn*, عشوه و ناز کردن *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

MINAUDERIE, s. f., عشوه و ناز *tchèm-khèm*, شيوه و شيوه *'ouchvè-ou-naz*, pr. t. *'ichvè-u-naz*, شيوه *chivè*, و شيوه *chivè-ou-naz*, pr. t. *chivè-u-naz*.

MINAUDIER, ÈRE, adj., نازنده *nazèndè*, ناز کننده *naz-kou-nèndè*.

MINCE, adj. des 2 g., رقيق *barik*, نازک *nazèk*, a. رقيق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*; — au fig. peu considérable, کم *kèm*, اندک *èndèk*, a. جزئی *djouz'i*.

MINE, s. f. air du visage, سيما *sima*, p. t. چهره *tchèhrè*, a. قهر کردن *qèhr kèrdèn*, صورت *sourèt*, وجه *vèdjh*; — faire la mine, قهر کردن *qèhr kèrdèn*.

MINE, s. f. lieu d'où l'on tire les métaux, کان *kan*, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*, pl. معادن *mè'ádèn*, pr. t. *ma'ádèn*; — cavité, آهون *âhoun*, a. نقب *nèqb*, pr. t. *naqb*.

MINER, v. a., کاویدن *nèqb zèdèn*; — creuser, کاویدن *kavidèn*, کنندن *kèndèn*, حفر کردن *hèfr kèrdèn*.

MINÉRAL, È, adj., a. معدنی *mè'èdèni*, pr. t. *ma'dèni*.

MINÉRAL, pl. minéraux, s. m., a. فلز *fèlèzz*, pr. t. *foulouzz*, معدن *mè'èdèn*, pr. t. *ma'dèn*.

MINÉRALISATION, s. f., فلز شدن *fèlèzz choudèn*.

MINÉRALISER, v. a., استحاله بغلز کردن *estèhalè bè-fèlèzz kèrdèn*.

MINÉRALOGIE, s. f., a. علم فلزات *'èlmé fèlèzzat*, pr. t. *'ilmi foulouzzat*, علم معادن *'èlmé mè'ádèn*, pr. t. *'ilmi ma'ádin*.

MINÉRALOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم فلزات *moutè'èl-lèq bè-'èlmé fèlèzzat*.

MINÉRALOGISTE, s. m., علم معادن داننده *danèndèyé 'èlmé mè'ádèn*.

MINÉRAL, s. m. V. minéral, s. m.

MINEUR, s. m., معدنچی *mè'èdèntchi*; — art militaire نقيب زن *nèqb-zèn*.

MINEUR, e, adj., نابالغ *na-balègh*, pr. t. *na-baligh*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*, pl. صغار *soughar*.

MINEURE, s. f. terme de logique, a. صغرى *soughra*, majeure كبرى *koubra*.

MINIÈRE, s. f., جای معدن *djaï mè'èdèn*.

MINIATURE, s. f., میناکاری *mina-kari*, مینائی *minayi*.

MINIME, adj. des 2 g., اندك *èndèk*, کم *kèm*.

MINIMUM, s. m., کمتر نباشد از این *èz in kèmtèr nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*.

MINISTÈRE, s. m. emploi qu'on exerce, a. مأموریت *mè'è-mouriyèt*, pr. t. *mə'mouriyèt*; — entremise, a. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacitè*, وساطت *vèçatèt*; — ministère des affaires étrangères, وزارت دوفخارجه *vèzarètè douvèlè-*

kharèdjè, ou امور خارجه *oumouré kharèdjè*; — de l'intérieur, وزارت امور داخله *vèzarètè oumouré dakhèlè*; — les ministères en général, وکلاى دولت *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, امنای دولت *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*; — ministère de la guerre, وزارت امور جنگ *vèzarètè oumouré djèng*; — de l'instruction publique, وزارت علوم *vèzarètè 'ouloum*,

MINISTÉRIEL, LE, adj., دولتی *dooulèti*; — lettre ministérielle, کاغذ وزارت *kaghèzé dooulèti*, کاغذ وزارت *kaghèzé vèzarèt*.

MINISTRE, s. m., دستور *dèstour*, a. ناظر *vèzir*, nazèr, pr. t. *nazir*, وکیل *vèkil*, pl. كلا *voukèla*; — les ministres, a. وکلاى دولت *voukèlaï dooulèt*, pr. t. *vukèlaï dèvlèt*, ارکان دولت *èrkané dooulèt*, pr. t. *arkiani dèvlèt*, امنای دولت *oumènaï dooulèt*, pr. t. *umènaï dèvlèt*, رجال دولت *rèdjale dooulèt*, pr. t. *ridjali dèvlèt*; — premier ministre, a. صدر اعظم *sèdr-è'èzèm*, pr. t. *sadri a'zam*; — ministre des affaires étrangères, وزیر مهمام خارجه *vèzirè oumouré kharèdjè*, وزیر امور *vèzirè mouhamé kharèdjè*; — de la guerre, وزیر امور جنگ *vèzirè oumouré djèng*; — des finances, وزیر مالیه *vèzirè maliyé*; — de l'instruction publique, a. وزیر علوم *vèzirè 'ouloum*; — de la religion, a. مشایخ دین *mèchayèché dîn*, ارکان دین *èrkané dîn*; — plénipotentiaire, وزیر مختار *vèzir-moukhtar*, a. سفير *sèfir*, pl. سفرا *soufèra*.

MINIUM, s. m., سرنج *sourèndj*, a. زنجفر *zèndjèfr*, ou زنجفر *zèndjèfrè*.

MINOIS, s. m., صورت چشمنگي *tchèhrèyé ziba*, سورت قشنگي *sou-rèlé qèchèng*.

MINORITÉ, s. f., كهنتری *kèhtèri*; — le plus petit nombre, ا. عدد قلّت *qèllèt-oul-'èdèd*, pr. t. *qillèt-ul-'adèd*.

MINUIT, s. m., نصف شب *nèsfé chéb*, ا. نصف الليل *nèsf-oul-lèil*, pr. t. *nisf-ul-lèil*.

MINUSCULE, s. et adj. lettre minuscule, حرف كوچك *kèrfé koutchèk*.

MINUTE, s. f., ا. دقيقه *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*.

MINUTIE s. f., چیزی جزئی *tchizi djouz'i*, pl. ا. جزئات *djouz'iat*.

MINUTIEUX, EUSE, adj., ا. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mu-daqqiq*.

MINUTIEUSEMENT, adv., ا. مدققانه *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

MI-PARTI, E, adj., نیم *nim*; — mi-partie blanche et noire, نیم سفید و نیم سیاه *nim-sèfid-ou-nim-siah*.

MIRABELLE, s. f., آلوی سفید *âloui sèfid*.

MIRACLE, s. m., ا. معجزه *mou'oudjèzè*, pr. t. *mu'djizè*, pl. معجزات *mou'oudjèzat*, pr. t. *mu'djizat*.

MIRACULEUSEMENT, adv., ا. بمعجزه *bè-mou'oudjèzè*.

MIRACULEUX, EUSE, adj., ا. معجزه مانند *mou'oudjèzè-ma-nènd*.

MIRE, s. f. petit bouton placé au bout d'une arme à feu, دید تفنگی *didé toufèng*; — point de mire, ا. مراد *mou-rad*, مرام *mèram*, مقصد *mèqsèd*, pr. t. *maqsad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*.

MIRER, v. a. viser, بقرارل *nèchanè guèrèftèn*, نشانہ گرفتن

بآینه نگاه کردن, *bè-qèravoul rèftèn*; — *bè-dîné nègah kèrdèn*.

MIRMIDON ou MIRMYDON, s. m., مردکۀ مردکۀی, *mèrdèki, mèrdèkèyi*.

MIROIR, s. m., آینه *dîné*, pr. t. *dîna*.

MIROITERIE, s. f., آینه فروشی *aîné-fourouchi*.

MIROITIER, s. m. qui vent des miroirs, آینه فروش *dîné-fourouch*; — qui fait des miroirs, آینه ساز *dîné-saz*.

MISAINÉ, s. f. mat de misaine, ستن ستن سر کشتی *soutouné sèré kèchti*, ستن بزرگ کشتی *soutouné bouzourgué kèchti*.

MISANTHROPE, adj. et s. des 2 g., گریزان از آمیزش مردم *gou-rizan èz àmizèché mèrdoum*.

MISANTHROPIE, s. f., رمیدگی از مردم *rèmidègui èz mèrdoum*, کناره جوئی از آمیزش مردم *kènarè-djouyi èz àmizèché mèrdoum*.

MISCELLANÉES, s. f., a. مجموعه علوم متفرقه *mèdj mou'èyé 'ouloumé moutèfèrrèqè*, pr. t. *mèdj mou'èi 'ouloumi moutèfèrrigè*.

MISCIBILITÉ, s. f., a. قابلیت الامتزاج *qabèliyèt-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabilyèt-ul-imtizadj*.

MISCIBLE, adj. des 2 g., a. قابل الامتزاج *qabèl-oul-èmtèzadj*, pr. t. *qabil-ul-imtizadj*.

MISE, s. f., سرمایه قمار *sèr-mayèyé goumar*, پول قمار *poulé goumar*; — portion d'argent mise dans une affaire, وضع شی جهت *sèr-mayè*; — mise en vente, روش *vèz'é chèi djèhètè fourouch*; — manière de se vêtir, پوشش *vèz'é rèkht pouchidèn*, پوشیدن *pouchèch*.

MISÉRABLE, adj. des 2 g. indigent, بینوا *bi-nèva*, گدا *guèda*, مستمند *moustèmènd*, عیش *tèng-'èich*, a. مسکین *mèskîn*, pl. مساکین *mègakîn*, فقیر *fèqir*. pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — mauvais, نا درست *na-droust*, نا بکار *na-bè-kar*.

MISÉRABLEMENT, adv., بیچاره *bè bi-tchizi*, گداوار *guèda-var*, p. t. مستمندانه *moustèmèndanè*.

MISÈRE, s. f., indigence, تنگدستی *tèng-dèsti*, بیچارگی *bi-tchizi*, بی نوائی *bi-nèvayi*, تهی دستی *touhi-dèsti*. a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*; — peine, a. زحمت *zèhmèt*, pr. t. *zah-mèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, مکنّت *mèhnèt*; — bagatelle; c'est une misère, چیزی نیست *tchizi nist*, قابل نیست *qabèl nist*.

MISÉRÉRÉ, s. m., coliques de miséréré, t. p. ایلاس *èila-vous*.

MISÉRICORDE, s. f., a. شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*, مرحمت *mèrhèmèt*, pr. t. *mèrhamèt*; — pardon, پوزش *pouzèch*, a. عفو *'èfv*, pr. t. *'af'*; — miséricorde ! interj., a. امان *èman*, pr. t. *aman*.

MISÉRICORDIEUSEMENT, adv., از روی مرحمت *èz rouï mèr-hèmèt*.

MISÉRICORDIEUX, EUSE, adj., با مرحمت *ba-mèrhèmèt*, a. رحیم *rèhim*, pr. t. *rahim*, حنان *hènnan*, pr. t. *hannan*.

MISSEL, s. m., a. کتاب القدّاس *kètab-oul-gouddas*, pr. t. *kitab-ul-gouddas*.

MISsION, s. f., a. مأموریت *mè'èmouriyèt*; — envoyer en mission, گماشتن *goumachtèn*, مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*.

MISSIONNAIRE, s. m., کشیش مأمور بتلقین ایمان *kèchiché mè'émouré bè-tèlqiné iman*.

MISSIVE, s. f., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghat*, نامه *namè*,
a. مکتوب *mèktoub*, pr. t. *mèktioub*, pl. مکتوبات *mèk-
toubat*, مراسله *mouracèlè*, pl. مراسلات *mouracèlat*, رساله
rèçalè, pl. رسائل *rèçayèl*, pr. t. *rèçaïl*.

MITAINE, s. f., دستکش مشبک *dèst-kèché mouchèbbèk*, نیم
دستکش *nim-dèst-kèch*.

MITE, s. f., بید *bid*.

MITIGATION, s. f., a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تعدیل
tè'èdil, pr. t. *ta'dil*.

MITIGER, v. a., تخفیف دادن *tè'èdil kèrdèn*, تعدیل کردن
tèkhfif dadèn.

MITONNER, v. n., préparer une affaire doucement آهسته
آهسته *àhèstè poukhtèn*.

MITOYEN, NE, adj., a. مشترک *mouchtèrèk*; — mur mitoyen
دیوار مشترک *divaré mouchtèrèk*.

MITRAILLE, s. f., چارپاره *tcharparè*.

MITRAILLER, v. a., چارپاره انداختن *tcharparè èndakhtèn*,
با چارپاره زدن *ba tcharparè zèdèn*.

MITRE, s. f., تاج متره پولیت *tadjé khèlifè*, تاج خلیفه
mètrapolit.

MITRÉ, E, adj., تاجدار *tadj-dar*.

MITRON, s. m., شاگرد نانوا *chaguèrdé nanva*.

MIXTE, adj. des 2 g., آمیخته *àmikhtè*, a. مخلوط *mèkh-
lout*, ممزوج *mènzoudj*, مرکب *mourèkkèb*.

MIXTION, s. f., آمیختگی *àmikhtègui*, a. اختلاط
èkhtèlat, pr. t. *ikhtilat*.

MIXTIONNER, v. a., آمیختن *āmikhtèn*.

MOBILE, adj. des 2 g., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*; — fig. caractère mobile, ناپایداری *na-paï-dar*, a. متزلزل المزاج *moutèlèvvèn-oul-mèzadj*, pr. t. *mutèlèv-vîn-ul-mizadj*.

MOBILE, s. m. corps qui est mû, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; — qui donne le premier mouvement, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*; — l'eau est le mobile de cette machine, این چرخ آب است *mouhèrrèké in tchèrkh ab est*; — en parlant des affaires on emploie les mots: a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*.

MOBILIER, s. m., اسباب خانه *èsbabè khanè*.

MOBILITÉ, s. f., a. سهولت حرکت *sèhoulètè hèrèkèt*; — fig. mobilité de caractère, ناپایداری *na-paï-dari*, تلون مزاج *tèlèvvounè mèzadj*.

MODE, s. m. terme de gram., a. امثله *èmsèlè*, pr. t. *èm-silè*.

MODE, s. f. usage passager qui dépend du goût ou du caprice, سان *san*, a. طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*, رسم *rèsm*, دأب *dè'èb*; — nouvelle mode, رسم تازه *rèsmè tazè*, باب *bab*.

MODÈLE, s. m., نمونه *nèmounè*; — exemple à suivre, سر مشق *sèrè mèchq*, a. عبرت *'èbrèt*, pr. t. *'ibrèt*.

MODELER, v. a., نمونه گرفتن *nèmounè guèrèftèn*, طرح داشتن *tèrh bèr-dachtèn*; — se modeler sur quelqu'un, عبرت گرفتن *'èbrèt guèrèftèn*.

MODÉRATEUR, **TRICE**, s., a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

MODÉRATION, s. f., a. حد اعتدال *hèddé 'ètèdal*, اعتدال *ètèdal*.

è'ètèdal, pr. t. *i'tidal*, تأنى *tè'ènni*, حد الاعتدال *hèddoul-è'ètèdal*, pr. t. *hadd-ul-i'tidal*.

MODÉRER, v. a., کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تعديل *bè-hèddé è'ètèdal àvourdèn*, خود داری کردن *tè'èdil kèrdèn*; — *se modérer*, خود را ضبط کردن *khoud-dari kèrdèn*, باحد اعتدال رسیدن *bè-hèddé è'ètèdal rəcìdè*, آرام گرفته معتدل *àram-guèrèftè*, a. معتدل *mou'outèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

MODÉRÉ, e, adj. V. **MODÉRÉ** part. du verb. *modérer*.

MODÉRÉMENT, adv., بتأنى *bè-tè'ènni*, باعتدال *bè-è'ètèdal*.

MODERNE, adj. des 2 g., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدید *djèdidè*.

MODESTE, adj. des 2 g., شکسته *heusn-pouch*, خاضع النفس *chèkèstè-nèfs*, pr. t. *chikièstè-nèfs*, a. معجوب *khazè'-oun-nèfs*, pr. t. *khazi'-un-nèfs*, mahdjoub, pr. t. *mahdjoub*.

MODESTEMENT, adv., بشکسته نفسی *bè-chèkèstè-nèfsi*, بمعقولیت *mèhdjoubandè*, باآزم *bè-àzèrm*, *bè-mè'èqouliyèt*,

MODESTIE, s. f., آزم *àzèrm*, شکسته نفسی *chèkèstè-nèfsi*, pr. t. *chikièstè-nèfsi*, حسن پوشی *heusn-pouchi*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, خضوع النفس *khouzou'-oun-nèfs*.

MODICITÉ, s. f., کمی *kèmi*, pr. t. *kièmi*, a. قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*.

MODIFICATIF, ive, adj., تعديل کننده *tè'èdil-kounèndè*, a. معتدل *mou'èddèl*, pr. t. *mu'èddil*; — qui change la

manière d'être, تغییر دهند *tèghyir-dèhèndè*.

MODIFICATION, s. f. action de modifier, de modérer, a. تعديل *tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*, تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*; — changement, a. تغییر *tèghyir*, pr. t. *taghyir*, تغییر *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*.

MODIFIER, v. a. modérer, adoucir, ادا کردن *tèkhfif dadèn*, تعديل کردن *tè'èdil kèrdèn*, بعد اعتدال در آوردن *bè-hèddè è'ètèdal dèr àvourdèn*; — corriger, changer, ادا کردن *tèghyir dadèn*; — modifié, e, تعديل شده *tè'èdil-choudè*, تغییر داده شده *tèghyir-dadè-choudè*.

MODIQUE, adj. des 2 g., کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. جزئی *djouz'i*, نزر *nèzir*, قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*.

MODIQUEMENT, adv., کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. جزئاً *djouz'ièn*, قليلاً *qèlilèn*, pr. t. *qalilèn*.

MODISTE, s. f., زفانه دوز *koulah-zènanè-douz*.

MODULATION, s. f., ترانه *tèranè*, a. نغمه *nèghmè*, pr. t. *naghmè*, pl. نغمات *nèghèmat*, pr. t. *naghamat*, ترنم *tè-rènnoum*, مقام *mèqam*, pr. t. *maqam*.

MODULER, v. a., نغمه پرداختن *nèghmè pèrdakhtèn*, بمقام مختلف آواز خواندن *bè-mèqamé moukhtèlèf àvazè khandèn* ou ساز زدن *saz zèdèn*.

MOELLE, s. f., مغز *mèghz*, a. مخ *moukhkh*; — moelle allongée ou moelle épinière, مغز پشت ماز *mèghzè pouchté-mazè*, پشت ماز *pouchté-mazè*, vulg. *pouchté-mazou*, a. نخاع *noukha'* pl. نخوع *noukhou'*.

MOELLEUSEMENT, adv., نرم *nèrm*, بنرمی *bè-nèrm*, a. بلایمت *bè-moulayèmèt*.

MOELLEUX, *musé*, adj. rempli de moelle, مغزدار *mèghè-dar* ;

— fig. tendre, نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. ملایم *lèiyim*, لیتن *lèiyin*.

MOELLON, s. m., سنگ دیوار *sènguè divar*.

MOEURS, s. f. pl., خوی *khouti*, a. خلق *khoulq*, pl. اخلاق *èkhlaq*, pr. t. اکھلاق *akhlaq*.

MOGOL, s. et adj., مغول *moghol*, جغتای *djèghètaï*, pr. t. دجغھتای *djaghataï*.

Moi, pron. de la 1re pers., من *mèn*, بندہ *bèndè* ; — moi-même, خودم *khoud-èm* ; — à moi, بمن *bè-mèn*, مرا *mèra*, به بندہ *bè-bèndè* ; — dis moi, بگو *bè-mèn bou-gouï*, dites moi, dites le moi, بگوئید *bè-mèn bou-gouyid*, بگو *bè-mèn bou-gou* ; — c'est à moi, ceci est à moi, این از من است *in èz mèn èst*, ou این مال من است *in malé mèn èst* ; — quant à moi, من باشم *mèn ké*, من باشم *mèn bachèm* ; — c'est moi, منم *mèn-èm* ; — moi aussi, من هم *mèn hèm*, منم *bèndè hèm*.

MOINDRE, adj. comp., کمتر *kèmtèr* pr. t. کمتر *kièmtèr*, کوچکتر *koutchèktèr* pr. t. کوچکتر *kutchuktèr* ; — le moindre, کم *èz hèmè koutchèktèr*, a. ادنا *èdna* ; — je n'ai pas le moindre doute, هیچ شبهه ندارم *hitch choubhè nè-darèm*.

MOINE, s. m., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. راهب *rahib*, pl. رهبان *rouhban* ; — moine mahométan, a. زاهد *zahèd*, pr. t. زاهد *zahid*, pl. زهدا *zouhèda*, pr. t. زهدا *zuhèda*.

MOINEAU, s. m., گنجشک *goundjèchk*.

MOINERIE, s. f., کشیشها *kèchichha*.

MOINS, adv., کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*; — au moins, باشد *hitch nè-bachèd*, a. اقل *èqèll*, pr. t. *aqall*; — à moins, کمتر *kèmtèr*, pr. t. *kièmtèr*, ارزانتر *èrzanter*; — à moins que, مگر *mèguèr*, اینکه *mèguèr èn-ké*, a. الا *èlla*, pr. t. *illa*; — de moins, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — il y a un toman de moins, يك تومان كم است *yèk touman kèm èst*.

MOIRE, s. f., خارا *khara*, خار *khare*.

MOIRÉ, e, adj., موجدار *mooudj-dar*.

MOIRER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*.

MOIS, s. m., ماه *mah*, a. شهر *chèhr*, pl. شهر *chouhour*; — le premier du mois, اول ماه *èvvèlé mah*, غرة ماه *ghour-rèyé mah*.

MOÏSE, n. pr., a. حضرت موسی *mouça*, موسى *hèzrètè mouça*, pr. t. *hazrèti mouça*.

MOISIR, v. a. vulg., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن *pouciden*, بوز بستن *bouz bèstèn*; — moisi, e, بسته *bouz-bèstè*, پوسیده *pouçidè*, a. متکترج *moutè-kèrrèdj*, pr. t. *mutèkèrridj*.

MOISSURE, s. f., بوز *bouz*, کر *kèrè*, plus usité: پوسیدگی *poucidegi*, a. کرج *kèrdj*.

MOISSON, s. f., a. غله *ghèllè*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*; — le temps de la moisson, وقت درو *vèqtè dèroou*; — faire la moisson, درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig., مداخل کردن *mèdakhèl kèrdèn*, جمع کردن *djèm'kèrdèn*.

MOISSONNER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, درویدن *dèrèvidèn*; — au fig. V. **MOISSON** au fig.

MOISSONNEUR, EUSE, s., درو کنندۀ dèroou-kounèndè, a.
حاصد hacèd, pr. t. hacid, حصاد houssad, pr. t.
hussad.

MOITE, adj. des 2 g., نمناک nèmna-k.

MOITEUR, s. f., نم nèm, a. طوبیت routoubèt.

MOITIÉ, s. f., نیم nim, a. نصف nèsf, pr. t. nisf.

MOKA, nom de pays, یمن yèmèn; — café moka, قهوه یمنی qèhvèyé yèmèni; — nom de ville dans le yèmèn, مخا mokha.

MOLAIRE, adj. dent molaire, آسیا dèndané àcia.

MOLDAVIE, nom de pays, بوجدان boughdan, مملکت
مملکت mèmlekètè boughdan; — la Valachie et la
Moldavie, افلاق بوجدان èflaq-boughdan, pr. t. iflaq-
boghdan.

MÔLE, s. m., سنگ در دریا sèddi èz sèng dèr dè-
ria, بند لنگرگاه bèndé lènguèr-gah.

MOLÉCULE, s. f., a. جزء دقیق djouz'è dèqiq, pr. t. djuz'i
daqiq, pl. اجزاء دقیقه èdjza'è dèqiqè, pr. t. èdjza'è da-
qiqè, ذرة zèrrè, pl. ذرات zèrrat.

MOLESTER, v. a., آزار کردن azourdèn, آزار کیدن àzar kèrdèn,
آزار دادن èziyèt kèrdèn, تعدی کردن tè'èddi kèrdèn,
pr. t. tè'addi kèrdèn.

MOLLASSE, adj. des 2 g., شل chol, سست soust, نرم nèrm,
a. ملایم moulayèm, pr. t. mulayim, لئین lèiyn.

MOLLEMENT, adv. d'une manière molle, نرم nèrm, a. ملایم
moulayèm, pr. t. mulayim; — faiblement, lâchement,
بستگی bè-sousti.

MOLLESSE, s. f., نرمی nèrmi, a. ملاینت moulayènèt, pr. t.

mulayinèt, ملايمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*,
 رخت *rèkhvèt*, pr. t. *rakhvèt*, ou *roukhvèt*; — man-
 que de vigueur, سستی *sousti*.

MOLLET, s. m., le gras de la jambe, نرمه ساقی *nèrmèyé*
saq, ماهیچه پا *mahitchèyé pà*.

MOLLET, TE, adj., نرم *nèrm*, ا. لئین *lèiyîn*.

MOLLIFICATION, s. f., نرم کردن *nèrm kèrdèn*.

MOLLIFIER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*; — se mollifier,
 نرم شدن *nèrm choudèn*.

MOLLIR, v. n., نرم شدن *nèrm choudèn*, ملايم شدن *mou-
 layèm choudèn*, pr. t. *mulayim choudèn*; — fléchir,
 سست شدن *soust choudèn*.

MOMENT, s. m., دم *dèm*, ا. آن *ân*, لحظه *lèhzè*, pr. t. *lahza*,
 دقیقه *dèqigè*, pr. t. *daqiga*; — à tout moment, هر دم
hèr dèm, هر آن *hèr ân*; — par moment, گاه گاه *gah-
 gah*, pr. t. *guiah-guiah*.

MOMENTANÉ, e, يك دمی *yèk-dèmi*, يك آنی *yèk-âni*.

MOMENTANÉMENT, adv., اندك مدت *èndèk mouddèt*, يكدم
yèk-dèm.

MOMIE, s. f., t. p. موميا *moumia*.

MON, pron. poss. f. ma, pl. mes, من *mèn*; — est toujours
 précédé d'un substantif dans les formes suivantes:
 م *èm*, pr. t. *im*, *oum*, *am*; — mon livre, کتاب من *kè-
 tabé mèn*, ou کتابم *kètab-èm*, pr. t. *kitaboum*.

MONACALEMENT, adv., کشيشانه *kèchichanè*.

MONACAL, e, adj., کشيشی *kèchichi*, a. رهبانی *rouhbani*,
 زاهدی *sahèdi*.

MONACHISME, s. m., a. رهبانيه *rouhbaniyé*.

MONARCHIE, s. f., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*; — monarchie absolue, سلطنت سرخودی *sèltènèté sèr-khouidi*, a. سلطنت مطلقه *sèltènèté moutlèqè*, pr. t. *saltanèti moutlaqa*.

MONARCHIQUE, adj. des 2 g., پادشاهی *padèchahi*, pr. t. *padichahi*, a. سلطانی *soultani*.

MONARCHIQUEMENT, adv., از روی رسوم دولت سلطانی *ez rouï rouçoumé dooulèté soultani*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *mulukianè*.

MONARQUE, s. m., پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, a. سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

MONASTÈRE, s. m., خانگاه *khanè-gah*, دیر *dèir*; — monastère musulman, a. تکیه *tèkiè*, صومعه *sooumè'dè*, pr. t. *sèvmè'dè*, pl. صوامع *sèvamè'*, pr. t. *savami'*.

MONASTIQUE, adj. des 2 g., a. رهبانی *rouhbani*, اهدی *zahèdi*, pr. t. *zahidi*.

MONCEAU, s. m., توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, خروار *khèrvar*, a. کومه *koumè*.

MONDAIN, e, adj. en parlant des personnes, بعلايق دنيا *bè-'èlayèqé dounia dèl-bèstè*, دنيا پرست *dounia-pèrèst*; — en parlant des choses, a. دنيوی *dounièvi*.

MONDAINEMENT, adv., بدنيا پرستی *bè-dounia-pèrèsti*.

MONDE, s. m., جهان *djèhan*, a. دنيا *dounia*, pr. t. *dunia*, عالم *alèm*; — ce monde-ci دنيا اين *dounia èn*; — l'autre monde, دنيا آخرت *èl-akherèt*, pr. t. *akherèt*; — le nouveau monde, t. p. يکي دنيا *yèni-dounia*, vulg. *yèngui diunia*; — tout le monde, هر کس *hèr*

kès, خیلی همه کس *hèmè kès*; — beaucoup de monde, *khèili àdèm*; — venir au monde, زاییدن *za-yidèn*.

MONDER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, پاکیزه کردن *pakizè kèrdèn*; — mondé, e, پاک کرد *pak-kèrdè*, پاک شد *pak-choudè*.

MONDIFIER, v. a. پاک کردن *pak kèrdèn*.

MONÉTAIRE, adj. des 2 g., متعلق بسکه *montè'èllèq bè-sèkkè*.

MONITEUR, s. m., اطلاع دهنده *khèbèr-dèhèndè*, اطلاع دهنده *èttila'-dèhèndè*, pr. t. *ittila'-dèhèndè*, a. مخبر *moukh-bèr*, pr. t. *mukhhbir*.

MONITION, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*.

MONNAIE, s. f., پول *poul*, petite monnaie, پول خرد *poulè khourde*; — monnaie courante, رایج پول *poulè rayèdj*; — hôtel des monnaies, a. ضربخانه *zèrrab-khanè*; — fausse monnaie, پول قلب *poulè qèlb*.

MONNAYAGE, s. m., سکه زنی *sèkkè-zèni*.

MONNAYER, v. a., سکه زن *sèkkè zèdèn*.

MONNAYEUR, s. m., زن سکه *sèkkè-zèn*; — faux monnayeur, قلبن *qèlb-zèn*.

MONOCLE, s. m., V. LORGNON.

MONOCORDE, s. m., ساز یکتار *sazè yèk-tar*.

MONOGRAMME, s. m., طغرا *toughra*.

MONOLITHE, s. m., از سنگ یکپارچه مصنوع *ès sèngué yèk-partchè mèsnou'*.

MONOLOGUE, s. m., حرف یکنفری *hèrfé yèk-nèfèri*.

MONOPOLE, s. m., حصر خرید و فروش در دست شخص واحد

hèsré khèrid-ou-fourouch dèr dèsté chèkhsé vahèd, a.
احتكار *èhtèkar*, pr. t. *ihikiar*.

MONOPOLISER, v. a., احتكار کردن *èhtèkar kèrdèn*, pr. t.
ihikiar kièrdèn.

MONOSYLLABE, s. m., كلمة يَك هَجَائِي *kèlèmèyé yèk-hè-
djayi*, ou يَك صَوْتِي *yèk-soouti*.

MONOTONE, adj. des 2 g., qui est sur le même ton يَك
صَوْتِي *yèk-soouti*, بِي زِيْرُو بَم *bi zirou-bèm*; — qui pro-
voque l'ennui, ملالت انگيز *mèlalèt-ènguiz*.

MONOTONIE, s. f., monotonie de sons آوازِ بِي زِيْرُو بَم *áva-
zèyé bi zirou-bèm*, يَك سِيَاقِي *yèk-sèyaqi*, a. وحدة
السِّيَاق *vèhdèt-ous-siaq*; — au fig. ennui, ملالت
انگيزِي *mèlalèt-ènguizi*, a. ملال *mèlalèt*, ملال *mèlal*.

MONSEIGNEUR, s. m., آغاي مَن *agaï mèn*, a. سَيِّدِي
sèiyidi.

MONSIEUR, s. m., صاحب *sahèb*, آغا *aga*.

MONSTRE, s. m., a. عَجِيب الْخَلْقَةِ *hèivané 'èdjib-
oul-khèlqèt*, pr. t. *haïvani 'adjaïb-ul-khilqat*.

MONSTREUSEMENT, adv. prodigieusement, خِرْوَارِ خِرْوَارِ
khèrvar-khèrvar, زِيَادِ *khèili ziad*, a. فَوْقِ الْحَدِّ
foouq-oul-hèdd, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

MONSTREUX, EUSE, adj., a. عَجِيب الْخَلْقَةِ *'èdjib-oul-khèlqè*,
pr. t. *'adjaïb-ul-khilqa*, عَجُوبَةُ الْخَلْقَةِ *'èdjoubèt-oul-
khèlqèt*, pr. t. *'adjoubèt-ul-khilqat*.

MONSTRUOSITÉ, s. f., laideur, غَايَتِ بَدْ ثَلَمِي *ghayèté béd-
guèli*; — chose surprenante, a. عَجِيب *'èdjib*, pr. t.
'adjaïb.

MONT, s. m., كُوهِ *kouh*, a. دَجَبَل *djèbèl*, pl. جِبَال *djèbal*,

pr. t. *djibal*; — le mont Sinaï, *طور سينا touré sina*,
pr. t. *touri sina*.

MONTAGNARD, E. S., *کوه نشين mèrdé kouhi*,
kouh-nèchîn, a. *جبلی djèbbèli*.

MONTAGNE, S. f., *کوه kouh*. a. *جبل djèbbèl*, pl. *جبال djèbal*,
pr. t. *djibal*.

MONTAGNEUX, EUSE, adj., *کوهستان kouhèstan*,
کوهسار kouh-sar, a. *کثیر الجبال kècir-oul-djèbal*, pr. t. *kècir-ul-djibal*.

MONTANT, total d'un compte S. m., a. *جمع djèm'*, pr. t. *djam'*, a. *مبلغ mèblègh*, pr. t. *mèblagh*.

MONTANT, E, adj., *سرا بالا sèra-bala*; — un chemin montant, *راه سرا بالا rahé sèra-bala*.

MONT-DE-PIÉTÉ, S. m., a. *بيت الرهن bèit-our-rèhn*, pr. t. *bèit-ur-rèhîn*.

MONTÉE, S. f., *سرا بالا sèra-bala*, *پله pèllè*, *فراز fèraz*.

MONTER, V. n., *بالا رفتن bala rèftèn*; — établir, *جا بجا*
dja-bè-dja kèrdèn, *کوک کردن kouk kèrdèn*; —
monter une montre, *ساعت کوک کردن sa'et kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kiuk kièrdèn*; — monter à cheval,
اسب سوار شدن èsp sèvar choudèn, *سوار شدن sèvar choudèn*; — monter sur le trône, *بر تخت شاهی*
bèr tèkhté chahi nèchèstèn, ou *جلوس کردن djèlous kèrdèn*; — hausser le prix, *بالا رفتن قیمت*
bala-rèftèné qèimèt, *ترقی کردن قیمت tèrèqqi kèrdènè qèimèt*; — porter une chose en haut, *بالا بردن bala bourdèn*; — garnir, *آراستن arastèn*, *تدارک دیدن tèda-rèk didèn*.

MONTICULE, s. m., پشته *pouchtè*; تپه *tépé*.

MONTRE, s. f., échantillon, نمونه *némounè*; — au fig. faire étalage, نمایش *némayèch*, a. اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; faire montre d'érudition, اظهار کمال کردن *èzharé kè-mal kèrdèn*, pr. t. *izhari kièmal kièrdèn*.

MONTRE, s. f. petite horloge portative, a. ساعت *sa'èt*, pr. t. *sa'at*.

MONTREER, v. a., نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *némoudèn*; — manifester, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — montrer du courage اظهار غیرت کردن *èzharé ghèirèt kèrdèn*, pr. t. *izhari ghaïrèt kièrdèn*, اظهار رشادت کردن *èzharé rèchadèt kèrdèn*; — enseigner, یاد دادن *yad dadèn*, آموختن *àmoukhtèn*, تعلیم خود را ظاهر ساختن *tè'èlim dadèn*; — se montrer, خود را نمودن *khoud-ra zahèr sakhtèn*, خود را نمودن *khoud-ra nèmoudèn*.

MONTUREUX, EUSE, adj., نا هموار *na-hèm-var*, بالا و پایین *bala-ou payîn*, فراز و فرس *chib-ou-fèraz*.

MONTURE, s. f., مال سواری *malè sèvari*, a. مرکب *mèrkèb*, pr. t. *mèrkièb*.

MONUMENT, s. m., édifice, a. بنا *bèna*, pr. t. *bina*; — ouvrage célèbre, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *àçar*; — souvenir, یادگار *yadè-gar*, pr. t. *yadi-guiar*; — tombeau, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبور *qoubour*, تربه *tourbè*, pr. t. *turbè*.

MONUMENTAL, E, adj., از عجایب روزگار نامی *èz 'èdjayèbé rouz-gar*.

MOQUER (se), v. pron., *پیشخند کردن* *rich-khènd kèrdèn*,
استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, *تمسخر کردن* *tèmèskhour kèrdèn*.

MOQUERIE, s. f., *پیشخندی* *rich-khèndi*, *تمسخری* *mès-khèrègui*, a. *استهزا* *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

MOQUEUR, EUSE, adj., *پیشخند کننده* *rich-khènd-kou-nèndè*, a. *مستهزی* *moustèhzi*.

MORAL, s. m., a. *عقل* *'èql*, pr. t. *'aqil*, *حالت عقلیه* *halètè 'èqliyè*, pr. t. *halèti 'aqliyè*.

MORAL, LE, adj. conforme a la morale, a. *موافق رسوم* *mouvafeqé rouçoumé heusné èkhlaq*,
اخلاق *mouvafeqé 'èlmé èdèb*; — qui concerne la morale, a. *متعلق بحسن اخلاق* *moutè'èllèq bè-heusné èkhlaq*; — vertus morales, a. *فضایل عقلیه* *fè-zayèlè 'èqliyè*, pr. t. *fazaïli 'aqliyè*; — force morale, a. *قوت عقلیه* *qouvèyè 'èqliyè*, pr. t. *qouvèti 'aqliyè*, *قوت عقلیه* *qouvèté 'èqliyè*, pr. t. *qouvèti 'aqliyè*.

MORALE, s. f., a. *علم حسن اخلاق* *'èlmé heusné èkhlaq*, pr. t. *'ilmi husni akhlaq*, *علم ادب* *'èlmé èdèb*, pr. t. *'ilmi èdèb*; — réprimande, *نکوهش* *nèkouhèch*, *سرزنش* *sèr-zènèch*, a. *تعزیر* *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; — conseil, *پند* *pènd*, a. *نصیحت* *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

MORALEMENT, adv. conforme à la morale, *از روی حسن* *èz rouï heusné èkhlaq*, *از روی علم ادب* *èz rouï 'èlmé èdèb*, *موافق علم حسن اخلاق* *mouvafeqé 'èlmé heusné èkhlaq*; — moralement parlant, *vraisemblablement*, a. *استدلال عقل* *bè-hècèbè èstèdlalé 'èql*.

MORALISER, v. a., *نصیحت کردن* *pènd dadèn*, *دادن پند* *pènd dadèn*.

nècihèt kèrdèn, pr. t. *nacihat kièrdèn*; — v. n., در باب اندیشیدن *dèr babé 'èlmé heusné èkhlaq èndichidèn*.

MORALISTE, s. m., a. مؤلف علم حسن اخلاق *mou'èllèfè 'èlmé heusné èkhlaq*.

MORALITÉ, s. f., réflexion morale, اندیشه در علم حسن اخلاق *èndichè dèr 'èlmé heusné èkhlaq*, اندیشه در علم ادب *èndichè dèr 'èlmé èdèb*, a. مطالعة ادبیّة *moutalè'èyé èdèbiyè*, pr. t. *moutala'aï èdèbiyè*; — principe, a. حسن اوصیل *heusn-oul-èkhlaq*, pr. t. *husn-ul-akhlaq*, اوصیل oucoulé *èdèbiyè*, pr. t. *ouçouli èdèbiyè*; — c'est un homme plein de moralité, صاحب حسن اخلاق *sahèbé heusné èkhlaq èst*.

MORBLEU! interjection, وای *vai*, په *pèh*.

MORCEAU, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *par-tcha*, پاره *parè*; — à manger, a. لقمة *louqmé*, pr. t. *loqma*; — en parlant d'un morceau de terre, a. قطعة *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — passage d'un livre, a. فقره *fèqèrè*, pr. t. *fiqrè*.

MORCELER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*, پارچه پارچه کردن *partchè-partchè kèrdèn*, pr. t. *partcha-paritcha kièrdèn*.

MORCELLEMENT, s. m., تکه تکه شدن *tèkè-tèkè choudèn*.

MORDACITÉ, s. f., خورندگی *khourèndègui*; — fig. médisance aigre et piquante, نیش زنی *nich-zèni*.

MORDANT, s. m. en parlant de l'esprit, تیزی عقل *tiziï 'èql*; — qualité corrosive, گزندگی *guèzèndègui*, a. آکل *àkèl*, pr. t. *àkil*.

MORDANT, E, adj., گزند *guèzèndè*.

MORDICANT, E, adj., سوزنده *souzèndè*, تند *tound*, ا. حذقی *hèzi*, pr. t. *hazi*.

MORDILLER, V. a., آهسته بدندان گرفتن *dhèstè bè-dèndan guèrèftèn*.

MORDORÉ, E, adj., سرخ سیر *sourkhé sir*, تند سرخ *sourkhé tound*.

MORDRE, V. a., گزیدن *guèzidèn*, گرفتن دندان *dèndan guèrèftèn*, کاز گرفتن *kaz guèrèftèn*.

MORESQUE OU **MAURESQUE**, adj., a. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghrèbi*.

MORFONDRE, V. a., تبرید کردن *sèrd kèrdèn*, تب‌برید کردن *tèbrid kèrdèn*; — se morfondre, سرما خوردن *sèrma khourdèn*; — fig. perdre du temps à attendre, معطل ماندن *mè'èttèl mandèn*.

MORGUE, S. f., فیس *fis*, مغروری *mèghrouri*, a. غرور *ghourour*.

MORGUER, V. a. braver, تهدید نگاه کردن *bè-ghourour-ou-tèhdid nègah-kèrdèn*.

MORIBOND, E, adj., در حالت نزع *dèr halètè nèz'*, در حالت مردن *dèr halètè mourdèn*.

MORICAUD, E, adj., سیاه چهره *siah-tchèhrè*.

MORIGÉNER, V. a., تادیب ادب آموختن *èdèb àmoukhtèn*, تادیب کردن *tè'èdib kèrdèn*.

MOËNE, adj., دلتنگی *dèl-tèng*, a. ملول *mèloul*, محزون *mèhzoun*.

MOROSE, adj. des 2 g. difficile, d'humeur chagrine, بد خوی *bèd-khouï*; — triste, دلتنگی *dèl-tèng*.

MOROSITÉ, s. f., mauvais caractère, بد خلقى *bèd-khoulqi*,
بد خوئى *bèd-khouyi*; — disposition à la tristesse,
دلتنگى *dèl-tèngui*.

MORPION, s. m., ا. شپش زهار *choupouché zèhar*.

MORS, s. m., دهانه *dèhanè* ou دهنه *dèhènè*.

MORSURE, s. f., گزیدگى *guèzidègui*, آثار دندان *âçaré dèndan*.

MORT, s. f., مرگ *mèrg*, a. موت *moout*, pr. t. *mèvt*, ممات *mèmat*, اجل *èdjèl*, فوت *foout*, pr. t. *fèvt*, وفات *vèfat*;
— mettre à mort, کشتن *kouchtèn*.

MORT, E, s., مردۀ آدم *âdèmé mourdè*, a. میت *mèiyit*.

MORT, E, adj., مردۀ *mourdè*, وفات کردۀ *vèfat-kèrdè*, a.
متوفى *moutèvèffa*.

MORTAISE, s. f., کفتگى *kèftègui*, شکاف *chèkaf*.

MORTALITÉ, s. f., مرگ *mèrg*, فانی شدن *fani choudèn*, a.
فنا *fèna*.

MORTEL, LE, adj. qui cause la mort, کشنده *kouchèndè*, a.
قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, مهلك *mouhlèk*, pr. t. *muhlik*,
هالك *halèk*, pr. t. *halik*; — sujet à la mort, مردنى *mourdèni*, a.
فاى *fani*, ذايقة الموت *zaiqèt-oul-moout*, pr. t. *zaiqat-ul-mèvt*; — péché mortel, گناه *gounahè kèbir*; — ennemi mortel, دشمن *douchmènè khouni*, جان دشمن *douchmènè djan*.

MORTELLEMENT, adv. grièvement, مرگ تا بمرتبه *ta bè-mèr-tèbèyé mèrg*, a. مهلكاً *mouhlèkèn*, pr. t. *muhlikèn*; —
excessivement, بسيار *bèciar*, بشتت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*, بغايت *bè-ghayèt*.

MORTE-SAISON, s. f., وقت كسادى *kèçadi*, كسادى *kèçadi*.

MORTIER, s. m. vase pour piler, هاون *havèn*, vulg. *havèng*, pr. t. *havan*; — en terme d'artillerie, خنپار *khoumparè*; — mélange de terre, de chaux, de paille etc., گُل *guèl*, pr. t. *guil*, کاه گُل *kah-guèl*, pr. t. *kiah-guil*

MORTIFIANT, e, adj., جانگداز *djan-goudaz*, جانسوز *djan-souz*, باعث غصه *ba'ècé ghoussè*.

MORTIFICATION, s. f. action de mortifier son corps et ses sens, کسر نفس *chèkèstèguî nèfs*, a. کسر نفس *kèsré-nèfs*, pr. t. *kèsri nèfs*, رياضت *riazèt*; — chagrin, دلسوزى *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. تکدير *tèkdir*, غصه *ghoussè*, ألم *èlèm*; — humiliation, خوارى *khari*, a. تحقير *tèhqir*, pr. t. *tahqir*, ذلت *zèllèt*, pr. t. *zillèt*.

MORTIFIER, v. a. faire que la viande devienne plus tendre, بيات کردن *bèyat kèrdèn*; — causer du chagrin, دل سوزانیدن *dèl àzourdèn*, pr. t. *dil àzourdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*, pr. t. *dil souzanidèn*, باعث غصه *ba'ècé ghoussèyé kèci choudèn*; — humilier, خوار کردن *khar kèrdèn*, ذليل کردن *zèlil kèrdèn*, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*; — se mortifier; devenir plus tendre (en parlant de la viande) بيات شدن *bèyat choudèn*; — affliger son corps, رياضت کشیدن *riazèt kèchidèn*, کسر نفس خود کردن *kèsré nèfsè khoud kèrdèn*, pr. t. *kèsri nèfsi khod kièrdèn*.

MORTUAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بميت *moutè'èllèq*

- bè-mèiyit; — drap mortuaire, a. كفن *kèfèn*.
MORUE, s. f., a. ماهى بقله *mahi-bèqlè*.
MORVE, s. f. humeur des narines, a. خلط بينى *khèlté bini*, خلم *khèlm*; — maladie des chevaux, كتو *kètoou*,
 a. رعام *rè'am*.
MORVEUX, EUSE, adj., خلمناك *khèlm-dèh*, خلمناك *khèlmnak*.
MOSAÏQUE, adj. des 2 g., a. موسى *moucèvi*.
MOSAÏQUE, s. f., خاتم *khatèm*.
MOSCOVITE, adj. des 2 g., اهل موسكو *èhlè mosqoou*, pr. t. *èhli mosgov*.
MOSQUÉE, s. f., a. مسجد *mèsdjèd*, pr. t. *mèsdjid*, pl. مساجد *mèçadjèd*, pr. t. *mèçadjid*, جامع *djamè'*, pr. t. *djami'*, pl. جوامع *djèvamè'*, pr. t. *djèvami'*.
MOT, s. m., سخن *soukhèn*, a. لغت *loughèt*, pr. t. *loghat*,
 كلمه *kèlèmè*, pr. t. *kèlimè*, حرف *hèrf*, pr. t. *harf*,
 لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*; — en un mot,
 كلمه يک *yèk-kèlèmè*, a. خلاصه کلام *khoulacèyé kèlam*,
 pr. t. *khoulacèi kèlam*, a. الحاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*; — jeu de mots, a. جناس *djènas*, تجنیس *tèdjnis*.
MOTEUR, TRICE, adj., حرکت دهنده *hèrèkèt-dèhèndè*, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.
MOTEUR, s. m., V. **MOTEUR** adj.
MOTIF, s. m., a. سبب *sèbbèb*, علت *èllèt*, جهت *djèhèt*,
 pr. t. *djihèt*, دليل *dèlil*; — puissant motif, a. سبب قوى *sèbbèbè qèvi*, pr. t. *sèbbèbi qavi*.
MOTION, s. f. action de mouvoir, a. حرکت *hèrèkèt*, V.
MOUVOIR; — ouverture d'une opinion, a. اظهار رأى *azhar rây*

èzharé rè'i, اظهار عقیدہ èzharé 'èqidè, عرض رآی 'èrzé rè'i, pr. t. 'arzi ra'î.

MOTIVER, v. a., سبب را بیان کردن sèbèb-ra bèyan kèrdèn.

MOTTE, s. f., کلوخ kèloukh.

MOTUS! interj., ساکت باش soukout koun, ساکت kèt bach.

MOU, MOL, MOLLE, adj., نرم nèrm, a. ملایم lèiyîn, ملایمè, pr. t. mulayim; — sans vigueur, سست soust pr. t. sust.

MOUCHARD, s. m., a. جاسوس djaçous, pl. جواسیس djè-vacis.

MOUCHARDER, v. n. espionner, جاسوسی کردن djaçouci kèrdèn.

MOUCHE, s. f., مگس mèguès; — à miel, a. زنبور zèmbour.

MOUCHER, v. a. moucher les chandelles, گل چراغ گرفتن goulé tchèragh guèrèftèn, سر چراغ گرفتن sèré tchèragh guèrèftèn; — moucher quelqu'un, se moucher, بینی پاک کردن bini pak kèrdèn, دماغ پاک کردن dèmagh pak kèrdèn.

MOUCHERON, s. m., پشه pèchè; — bout de la mèche d'une chandelle, گل چراغ goulé tchèragh.

MOUCHETÉ, e, adj., خال خال khal-khal.

MOUCHETER, v. a., خال خال کردن khal-khal kèrdèn.

MOUCHETTE, s. f., گلگیر goul-guir.

MOUCHOIR, s. m., دستمال dèst-mal.

MOUCHURE, s. f., گل چراغ گرفته شد goulé tchèraghé guè-rèftè-choudè.

MOUDRE, v. a., آسیا کردن ácia kèrdèn, آرد آر ard kèr-

- dèn, نرم کردن *nèrm kèrden*; — moulu, e, آرد کرده *ârd-kèrdè*, آرد شده *ârd-choudè*.
- MOUE, s. f., گره بر *èkhm*, اخم *tourch-rouyi* ترش روئی *tourch-rouyi*, *guèrèh bèr èbrou zèdè*.
- MOUETTE, s. f., مرغ آبی *mourgh-âbi*.
- MOUHARREM, premier mois de l'année musulmane, a. محرم *mouharrèm*.
- MOUILLAGE, s. m., مرسى *mèrsa*, لنگرگاه *lènguèr-gah*, a.
- MOUILLE-BOUCHE, s. f. گلابی آبدار *gou-labii âb-dar*, poire très-juteuse.
- MOUILLER, v. a., نرم کردن *nèrm kèrden*, تر کردن *tèr kèrdèn*; — v. n. jeter l'ancre, لنگر انداختن *lènguèr èn-dakhtèn*; — se mouiller, تر شدن *tèr choudèn*, خیس شدن *khicé âb choudèn*; — mouillé, e, تر *tèr*, نمناک *nèmnak*; — qui a jeté l'ancre, لنگر انداخته *lènguèr-èndakhtè*.
- MOUILLURE, s. f., نمناک بودن *nèmnak boudèn*, تر بودن *tèr boudèn*.
- MOULAGE, s. m. action de mouler, V. MOULER.
- MOULE, s. m., a. قالب *galèb*, pr. t. *galib*.
- MOULE, s. f., مدیه *mèdia*.
- MOULER, v. a. توى قالب ریختن *touï galèb rikhtèn*, با قالب ریختن *ba galèb sakhtèn*; — prendre le moule, قالب گرفتن *galèb guèrèftèn*, pr. t. *galib guiriftèn*; — moulé, e, ساخته *ba galèb sakhtè*.
- MOULEUR, s. m., قالب ساز *galèb-saz*, ریختگر *rikhtè-guèr*.

MOULIN, s. m., آسیا *âcia*, vulg. *âciab*, a. طاحون *ta-houn*.

MOULINAGE, s. m., action de mouliner, V. **MOULINER**.

MOULINER, v. a., ابریشم را چرخ کردن *èbrichoum-ra tchèrkè kèrdèn*.

MOULINET, s. m. machine pour fabriquer la monnaie, چرخ سکه زنی *tchèrkhé sèkkè-zèni*.

MOURANT, e, adj., جان به لب آمده *djan bè-lèb àmèdè*, a. مشرف الموت *mouchrèf-oul-moout*, pr. t. *muchrif-ul-mèvt*.

MOURIR, v. n., مردن *mourdèn*, فوت شدن *foout choudèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*, جان دادن *djan dadèn*; — faire mourir, کشتن *kouchtèn*; — mort, e, مرده *mourdè*, وفات کرده *vèfat-kèrdè*; — mourir de mort subite, فوجاء کردن *foudja' kèrdèn*.

MOUSQUETAIRE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*, p. t. تفنگچی *toufèngtchi*, pr. t. *tufènkâji*.

MOUSQUETON, s. m., تفنگ سوارى *toufèngué sèvari*, pr. t. *tufèngui sivari*.

MOUSSE, s. m. jeune matelot, شاکرد کشتیبان *chaguèrdé kèchti-ban*.

MOUSSE, s. f. plante, جل وزغ *djoule-vèzègh*, جل بکى *djoulé bèg*, ایدمامیر *idèmamir*, a. طحلب *touhlèb*; — écume, کف *kèf*, pr. t. *kièf*.

MOUSSELINE, s. f., سمنغور *sèmènghour*.

MOUSSER, v. n., کف زدن *kèf kèrdèn*, کف کردن *kèf zèdèn*.

MOUSSEUX, EUSE, adj., کفدار *kèf-dar*.

MOUSSON, s. f., فصل باد *fèslé bad*, موسم باد *mooucémé bad*.

MOUSSU, e, adj., جل بگدار *djoulé bèg-dar*.

MOUSTACHE, s. f., سبیل *sèbil*, a. سبله *sèblèt*, pl. سبال *sè-bal*, pr. t. *sibal*.

MOUSTICUAIRE, s. f., پشه دان *pèchè-dan*.

MOUSTIQUE, s. m., پشه *pèchè*.

MOÛT, s. m., شیره انگور *chirèyé èngour*, p. t. شیره *chirè*, pr. t. *chira*.

MOUTARDE, s. f., خردل *khèrdèl*, pr. t. *khardal*.

MOUTARDIER, s. m., vase à moutarde, خردلدان *khèrdèl-dan*; — qui fait ou qui vend la moutarde, خردلساز *khèrdèl-saz*.

MOUTON, s. m., گوسفند *gousfènd*, a. غنم *ghènèm*, pr. t. *ghanèm*, pl. اغنام *èghnam*, pr. t. *aghnam*; — viande de mouton, گوسفند گوشت *gouchté gousfènd*; — grosse pièce de bois pour enfoncer les pieux, t. p. طوقماق *toqmaq*.

MOUTONNER, v. n., نموج کردن *tèmèvvoudj kèrdèn*.

MOUTURE, s. f. action de moudre, V. MOUDRE; — salaire du meunier, اجرت آسیابان *èudjrètè àcia-ban*.

MOUVANT, e, adj., جنبان *djoumban*.

MOUVEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*, pl. حرکات *hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*; — le mouvement des corps célestes, a. حرکت اجرام سما *hèrèkètè èdjràmè sèma*, pr. t. *harèkèti èdjrami sèma*; — mettre en mouvement, بحرکت آوردن *bè-hèrèkèt àvourdèn*.

MOUVOIR, v. a., حرکت دادن *djoumbanidèn*, حرکت

hèrèkèt dadèn; — se mouvoir, جنبیدن *djoumbidèn*,
 حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

MOYEN, s. m., چاره *tcharè*, a. وسیله *vècilè*, واسطه *vacètè*,
 pr. t. vacita, تدبیر *tèdbir*, pr. t. *tadbir*; — pouvoir,
 puissance, a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *istè'dad*. قدرت
goudrèt, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*.

MOYEN, NE, adj., میانه *mianè*, a. وسط *vècèt*, متوسط *mou-
 tèvèssèt*, pr. t. *mutèvèssit*.

MOYENNANT, prép., با *ba*, بوسیله *bè-vècilè*; — moyennant
 deux toman, با دو تومان *ba dou tuman*.

MOYEU, s. m. centre de la roue, غلتك ou غلطة *ghèltèk*,
 زردۀ تخم مرغ *zèrdèyè* *ghèltèng*; — jaune d'oeuf, زردۀ تخم مرغ
tokhmé mourgh.

MU, e, adj., جنبان *djoumban*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr.
 t. *mutèharrik*.

MUABLE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi-soubat*, بی قرار *bi-qè-
 rar*, a. متحرک *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvil*.

MUCILAGE, s. m., شیره نباتات *chirèyè nèbatat*, a. لعاب
lou'âb.

MUCILAGINEUX, EUSE, adj., لعابدار *lou'âb-dar*.

MUCOSITÉ, s. f., a. لعابیت *lou'âbiyèt*.

MUE, s. f., تولى *toulèk*, موی ریزی *mouï-rizi*.

MUER, v. n., تولد کردن *toulèk kèrdèn*.

MUET, e, adj., بی زبان *bi-zèban*, لال *lal*, a. ابکم *èbkèm*;
 — terme de gram., حرف ساکت *hèrfé sakèt*, pr. t.
harfi sakit.

MUFLE, s. m., پوزه *pouzè*.

MUFTI, s. m., مفتی *moufti*.

MUGIR, v. n., غرویدن *ghèrèvidèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*,
نعره کشیدن *nè'èrè zèdèn*, نعره کشیدن *nè'èrè kèchidèn*; —
(en parlant de la mer) خروش کردن *khourouch kèrdèn*.

MUGISSANT, e, adj., نعره زن *nè'èrè-zènan*, pr. t. *na'arè-zènan*. غریوان *ghèrivan*; — (en parlant de la mer)
خروش *khourouchan*.

MUGISSEMENT, s. m., غریو *ghèriv*, a. نعره *nè'èrè*, pr. t. *na'arè*; — de la mer, خروش *khourouch*; — le mugissement de la mer, خروش امواج دریا *khourouché èm-vadjé dèria*.

MUGUET, s. m. plante, برفک *bèrfèk*; — fig. زن دوست *zèn-doust*, زنباز *zèn-baz*.

MULÂTRE, ESSE, adj. et s., دو رنگی *dou-règui*, حبشی *hè-bèchi*, a. ملس *mèlès*.

MULE, s. f., ماجة قاطر *matchè-qatèr*.

MULET, s. m., قاطر *qatèr*, pr. t. *qatir*.

MULETIER, s. m., چاروا دار *tcharva-dar*, ou چارپا دار *tcharpa-dar*, قاطرچی *qatèrtchi*, pr. t. *qatirdji*.

MULOT, s. m., موش دشتی *mouché dèchti*.

MULTIPLE, adj. des 2 g. terme d'arithm., a. عدد مضروب *'èdèdè mèzroub*, pr. t. *'èdèdi mazroub*; — par opposition à simple, a. كثير الشقوق *kècir-ouch-chouqouq*.

MULTIPLIABLE, adj. des 2 g., a. قابل ضرب کردن *qabèlé zèrb kèrdèn*, a. ممکن الضرب *moumkîn ouz-zèrb*, pr. t. *mumkîn-uz-zarb*.

MULTIPLICANDE, s. m., terme d'arithm. nombre à multiplier par un autre, a. مضروب عليه *mèzrouboun 'èlèi-hi*, pr. t. *mazroubun 'alèi-hi*.

MULTIPLICATEUR, s. m., terme d'arithm. nombre qui en multiplie un autre, a. مضروب به *mèzrouboun bi-hi*, pr. t. *mazroubun bi-hi*.

MULTIPLICATION, s. f. terme d'arithm. augmentation en nombre, افزایش *èfzayèch*, a. تکثیر *tèksir*; — terme d'arithm., a. ضرب *zèrò*, pr. t. *zarb*, الضرب *èz-zèrb*, pr. t. *az-zarb*.

MULTIPLICITÉ, s. f., انبوهی *fèzouni*, فراوانی *fèravani*, embouhi, کثرت *bèciari*, وفوری *vèfour*, کثرت *kèsrèt*, وفرة *vèfrèt*.

MULTIPLIER, v. a., زیاد کردن *ziad kèrdèn*, وفور کردن *vèfour kèrdèn*, افزودن *èfzoudèn*; — terme d'arithm., ضرب کردن *zèrb kèrdèn*; — v. n. augmenter, زیاد شدن *ziad choudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.

MULTITUDE, s. f., وفرت *bèciari*, کثرت *kèsrèt*, وفرت *vèfrèt*; — foule, ازدحام خلق *èzdèhamé khèlq*, کثرت جماعت *èzdèhamé khèlq*, جمعیت مردم *èzdèhamé khèlq*, مردم *kèsrètè mèrdoum*, جمعیت *djèm'iyèt*, مردم *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*, ازدحام *èzdèham*, pr. t. *iz-diham*.

MUNICIPAL, e, adj., a. ولایتی *vèlayèti*, pr. t. *vilayèti*, مخصوص ولایت *mèkhsoucè vèlayèt*, pr. t. *makhsouci vilayèt*.

MUNICIPALITÉ, circonscription de territoire; ville, a. ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*; — corps municipal, a. ضابطان *zabètané vèlayèt*, pr. t. *zabitani vilayèt*, مشاورین *mouchavèriné vèlayèt*, ولایت *mouchavèriné vèlayèt*.

MUNIFICENCE, s. f., سخاوت *djèvan-mèrdi*, جوانمردی *sèkhavèt*, pr. t. *sakhavèt*, کرم *kèrèm*.

MUNIR, v. a., تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه کردن *tèhiyè kèrdèn*, تجهيز کردن *tèdjhiz kèrdèn*; — se munir, همراه خود برداشتن *hèm-rahé khoud bèr-dachtèn*.

MUNITION, s. f., مهمات قشون *mouhèmmaté qouchoun*, تدارك لوازم سپاه *lèvazèmé sèpah*, pr. t. *lèvazimi sipah*, تدارك حربيّه *tèdarèké qouchoun*, a. حربيّه *mouhèmmaté hèrbiyè*, pr. t. *muhimmati harbiyè*; — de bouche, توشه *touchè*, زاد *zad*, a. ذخيره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخاير *zèkhayèr*, pr. t. *zakhayir*; — pain de munition, نان سربازي *nané sèr-bazi*.

MUNITIONNAIRE, s. m., ذخيره دار *zèkhirè-dar*, t. p. ذخيره جي *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

MUQUEUX, EUSE, adj., خلم آلود *khèlm-àloud*, لعابدار *lou'ab-dar*, چسپان *tchèspan*.

MUR, s. m., ديوار *divar*, pr. t. *douvar*, a. حصار *hèçar*, pr. t. *hiçar*; — mur mitoyen V. MITOYEN.

MÛR, E, adj., پخته *poukhtè*, رسيد *rècidè*; — homme mûr, مرد پخته *mèrdé poukhtè*, پشکين آدم *pichkîn-âdèm*.

MURAILLE, s. f., V. MUR.

MÛRE, s. f., توت *tout*, mûre noire, شاه توت *chah-tout*.

MÛREMENT, adv., سنجيد *sèndjidè*, از روی تأمل *èz rouï tè'mmoul*, به پختگی *bè-poukhtègui*, a. باصافه الراي *bè-èçabèt-our-rè'i*, pr. t. *bè-èçabèt-ur-rè'i*.

MURÈNE, s. f., مار ماهی *mar-mahi*, a. ابو مرينه *èbou-mè-rinè*.

MURER, v. a., تيبغه کردن *tighè kèrdèn*, ديوار کشیدن *di-var kèchidèn*; — muré, e, تيبغه کرده *tighè-kèrdè*.

MÛRIER, s. m., a. توت درخت *dèrèkhtè tout*.

MÛRIR, v. a., پختن *poukhtèn*, کردن پخته *poukhtè kèr-dèn*, رسانیدن *rèçanidèn*; — v. n., پخته شدن *poukhtè choudèn*, رسیدن *rècidèn*; — *mûri*, e, رسیده *rècidè*, پخته *poukhtè*.

MURMURE, s. m., دندنه *dèndènè*, a. مهامسه *mouhamècè*; — bruit léger des eaux qui coulent, زمزمه آب *zènzè-mèyé âb*.

MURMURER, v. n., دندیدن *dèndidèn*, کردن مهامسه *mouhamècè kèrdèn*; — (en parlant des eaux qui coulent) زمزمه کردن *zènzèmè kèrdèn*.

MUSARAINÉ, s. f., موش کوچک *mouché kouichèk*.

MUSARD, e, adj., ولگرد *vèl-guèrd*, هرزگرد *hèrzè-guèrd*, آواره *âvarè*.

MUSARDERIE, s. f., آوارگی *âvarègui*.

MUSARDER, v. n., آواره گشتن *âvarè guèchtèn*.

MUSC, s. m., مشک *mèchk*, pr. t. *michk*, a. مسك *mèsk*, pr. t. *misk*.

MUSCADELLE, s. f., مشکى گلابى *goulabiî mèchki*.

MUSCADE, s. f., جوز هندى *djoouzé hèndi*.

MUSCADIER, s. m., درخت جوز هندى *dèrèkhté djoouzé hèndi*, pr. t. *dirakhti djoouzi hîndi*.

MUSCAT, s. et adj. m., مشکى *mèchki*, مشکين *mèchkin*, مشکبوى *mèchk-bouî*.

MUSCLE, s. m., رگى *règ*, ماهيچه *mahitchè*, a. عضله *'èzèlè*, pr. t. *'azalè*, pl. عضلات *'èzèlat*, pr. t. *'azalat*.

MUSCLÉ, e, adj., رگهايش پيدا *règhaî-èch-pèida*.

MUSCULEUX, EUSE, adj., رگى رگى *règ-règ*, a. كثيرالعصل *kè-cir-oul-'èzèl*, pr. t. *kècir-ul-'azal*.

MUSCULAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بعضله *moutè'èllèq*
bè-'èzèlè.

MUSE, s. f., a. رب النوع صنایع *rèbb-oun-noou'é sènayè'*, pr.
t. rabb-un-nèv'i sanayi'; — fig. génie du poète, قوّه
شعر گوئی *gouvveyé ch'èr-gouyi*.

MUSEAU, s. m., دهان پورامون *pouramouné dèhan*, پوز *pouzè*.

MUSÉE, s. m., دبستان علوم *dèbèstané 'ouloum*, موزه *musè*.

MUSELER, v. a., کعام بستن *kè'am bèstèn*.

MUSELIÈRE, s. f., دهان بند *bèndé dèhan*, a. کعام *kè'am*.

MUSER, v. n. V. MUSARDER.

MUSETTE, s. f., نای انبان *naï èmban*.

MUSICAL, e, adj., موسیقی *mouciqi*, pr. t. *muciqi*; —
art musical, علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi.

MUSICALEMENT, adv., از روی علم موسیقی *èz roui 'èlmé*
mouciqi.

MUSICIEN, NE, s. qui exerce l'art de la musique, سازنده
sazèndè, رامشگر *ramèch-guèr*, خنیاگر *khènia-guèr* (en
parlant d'une musique militaire) موزیکانچی *mouzikan-*
tchi; — qui sait l'art de la musique, آرباب علم موسیقی
èrbabé 'èlmé mouciqi, pr. t. *èrbabi 'ilmi muciqi*.

MUSIQUE, s. f., art., علم موسیقی *'èlmé mouciqi*, pr. t. *'ilmi*
muciqi; — compagnie de musiciens, رامشگران *ra-*
mèch-guèran, سازندگان *sazèndègan*; — musique mi-
litaire, موزیکانچیها *mouziquantchi-ha*; — sons harmo-
nieux سازندگی *sazèndègui*; — maître de musique,
معلم علم موسیقی *mou'èllémé 'èlmé mouciqi*, pr. t. *mu'al-*
limi 'ilmi muciqi.

MUSQUER, v. a., بشک معطر کردن *bè-mèchk mou'èttèr kèrdèn*; — musqué, e, مشکبو *mèchk-bou*.

MUSULMAN, e, adj., مسلمان *mouçoulman*, a. مسلم *mouslèm*, pr. t. *muslim*, pl. مسلمين *mouslèmin*, pr. t. *muslimin*; — religion musulmane, دين اسلام *diné èslam*, pr. t. *dini islam*.

MUTABILITÉ, s. f., نا پایداری *na-paï-dari*, a. عدم ثبات *'èdèmé soubat*, pr. t. *'adèmi sèbat*.

MUTATION, s. f., a. تغییر *tèghèiyour*, pr. t. *tèghaiyur*, pl. تغییرات *tèghèiyourat*, pr. t. *tèghaiyurat*, تبدل *tèbèd-doul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

MUTILATION, s. f., عضو بریدن *'ouzv bouridèn*.

MUTILER, v. a., کتله کردن *kèltè kèrdèn*, عضو بریدن *bou-ridènè 'ouzv*, سقط کردن *sèqèt kèrdèn*.

MUTIN, e, adj., نا فرمان *na-fèrman*, تمرد کننده *tèmèr-roud-kounèndè*, a. متمرّد *moutèmèrrèd*, pr. t. *mutèmèrrid*.

MUTINER (SE), v. pron., نا فرمانی کردن *na-fèrmani kèrdèn*, عاصی شدن *tèmèrroud kèrdèn*, عاصی شدن *'aci chou-dèn*; — mutiné, e, عاصی شده *'aci-choudè*.

MUTINERIE, s. f., نا فرمانی *na-fèrmani*, a. تمرد *tèmèrroud*, pr. t. *tèmèrrud*.

MUTISME, s. m. silence, a. سکوت *sèkout*, pr. t. *sukiout*; — état du muet, بی زبانی *bi-zèbani*, a. بکم *boukm*.

MUTUEL, le, adj., از طرفین *èz tèrèfèin*; — amour mutuel, a. محبت طرفین *mèhèbbètè tèrèfèin*, pr. t. *muhabbèti tarafèin*.

MUTUELLEMENT, adv., a. بالطرفین *bèt-tèrèfèin*, pr. t. *bit-*

tarafèin, بالمعاوضة *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'avèzè*,
مفاوضة *moufavezètèn*.

MYOPE, adj. des 2 g., كوته بين *koutèh-bin*, نزدیکبین *nèz-dik-bin*, ا. قاصر البصر *qacèr-oul-bècèr*, pr. t. *qacir-ul-baçar*.

MYOPIE, s. f., كوته بينى *koutèh-bini*, کوتاه بینى *koutah-bini*.

MYOSOTIS, s. m. plante, مرزنجوش *mèrzèn-gouch*, مرزندجوش *mèrzèndjouch*, ا. اذن الغار *èzèn-oul-far*.

MYRIADE, s. f., ده هزار *dèh hèzar*; — nombre indéfini, بی شمار *bi choumar*.

MYRIAMÈTRE, s. m., ده هزار مترو *dèh hèzar mètro*.

MYRRHE, s. f., مژ مکی *mourré mèki*, ا. مژ صافی *mourré safi*, pr. t. *murri safi*.

MYRTE, s. m. arbrisseau, درخت مورد *dèrèkhté mourd*, pr. t. *dirakhti mourd*.

MYRTILLE, terme de botanique, مرس *mèrs*.

MYSTÈRE, s. m., راز *raz*, a. سر *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*, حکمت *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

MYSTÉRIEUSEMENT, adv., زیر پرده *zire pèrdè*, نهانی *nèhani*, ا. خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*, مستوراً *mèstourèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*.

MYSTÉRIEUX, EUSE, adj. qui contient un sens caché, رمز *rènz-àmiz*, ا. رموز *mèrmouz*; — (pris en mauvaise part) سر پوشیده *sèr-pouchidè*, نهان *nèhan*, pr. t. *nihan*, زیر پرده *zire pèrdè*, ا. مستتر *moustètèr*, مکتوم *mèktoum*.

MYSTICITÉ, s. f., ا. عرفانیت *'èrfaniyèt*, pr. t. *'irfaniyèt*,

عرفان 'erfan, pr. t. 'irfan, بالاسرار الاهى tèhèrri
bèl-èsraré àlahi, pr. t. tèharri bil-èsrari ilahi.

MYSTICISME, s. m., a. اولو الالباب zoouqé ouloul-èl bab,
pr. t. zèvqi ulul-albab.

MYSTIFICATEUR, s. m., ايشخند كنندè rich-khènd-kou-
nèndè, a. مستهزي moustèhzi.

MYSTIFIER, v. a., ايشخند كردن rich-khènd kèrdèn, تمسخر
كردن tèmèskhour kèrdèn.

MYSTIQUE, s. m., a. اولو الالباب ouloul-èl bab, اهل ذوق èhlé
zoouq, pr. t. èhli zèvq, عارف 'àrèf, pr. t. 'àrif, pl. عرفا
'ourèfa.

MYSTIQUE, adj. des 2 g. qui raffine sur les matières de re-
ligion, جويندۀ نكات ايمان djouyèndèyé noukaté iman,
a. متشّرع moutèchèrrè', pr. t. mutèchèrri'; — théolo-
gien mystique, a. اولو الالباب ouloul-èl bab; — fig.
allégorique, رمز آميز rènz-àmiz, a. مرموز mèrmouz.

MYSTIQUEMENT, adv., a. رمزاً rènzèn.

MYTHE, s. m., افسانه èfsanè; — être imaginaire, a. معلوم
الاسم معدوم الجسم mè'èloum-oul-èsm mè'èd'oum-oul-
djèsm, pr. t. ma'lum-ul-ism ma'dum-ul-djism.

MYTHOLOGIE, s. f., افسانه النوع èfsanè, اساطير رتب النوع èçatiré
rèbb-oun-noou', pr. t. açatiri rèbb un-nèv'.

MYTHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق باساطير رتب النوع
moutè'èllèq bè-èçatiré rèbb oun-noou'.

N.

NABAB, s. m. prince indien, a. نواب nèvvab, pl. de, نايب
nayèb, pr. t. naïb.

NACHELLE, s. f., ناو *naou*, pr. t. *nav*, زورق *zoourèq*.

NACRE, s. f., a. صدف *sèdèf*, pl. اصداف *èsdaf*.

NACRÉ, E, adj., a. صدفي *sèdèfi*.

NADIR, s. m., opposé du zénith, a. النظير *èn-nèzir*, سمت الرأس *sèmt our-ras*.

NAGE, s. f., شنا *chèna*, pr. t. *china*, شناب *chènab*, شناوری *chènavèri*; — être en nage, عرق بودن *khicé 'èrèq boudèn*.

NAGEOIRE, s. f., جناح ماهی *djènahé mahi*.

NAGER, v. n., شنا کردن *chèna kèrdèn*, vulg. *chénoou kèrdèn*.

NAGEUR, SE, s., شنا کننده *chèna-kounèndè*, شناور *chè-chavèr*.

NAGUÈRE, adv., اندکی پیش از این *èndèki pich èz in*.

NAÏADE, s. f., a. رب النوع میا *rèbb-oun-noou'é mia*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i mia*.

NAÏF, IVE, adj., ساده دل *sadè-dèl*, pr. t. *sadè-dil*, ساده لوح *sadè-loouh*, pr. t. *sadè-lèvh*, صافی درون *safi-dèroun*.

NAIN, E, s., a. چنتا *hènta*.

NAISSANCE, s. f., زایش *zayèch*, pr. t. *zaïch*, زاد *zad*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *viladèt*, تولد *tèvèlloud*; — extraction, noblesse, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, a. نسب *nècèb*; — commencement d'une chose, سر *sèr*, a. مبدأ *mèb-da'*, ابتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*.

NAISSANT, E, adj. en parlant des plantes, نورسته *noou-rèstè*, pr. t. *nèv-rèstè*, نو دمیده *noou-dèmidè*, pr. t. *nèv-dèmidè*; — en parlant des êtres animés, نو زاده *noou-zadè*, pr. t. *nèv-zadè*, زاییده *tazè-zayidè*.

NAÎTRE, v. n., زاییده شدن *zayidè choudèn*, متولد شدن *moutèvellèd choudèn*, بدنیا آمدن *bè-dounia àmèdèn* ; — se dit aussi des végétaux qui commencent à pousser. رویدن *rouyidèn*, رستن *rèstèn*, دمیدن *dèmidèn* ; — au fig. être produit, پیدا شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, ناشی شدن *nachi choudèn*.

NAÏVEMENT, adv., از روی ساده لوحی *èz rouï sadè-loouhi*, بی ساختگی *bi-sakhtègui*.

NAÏVETÉ, s. f., بی ساختگی *bi-sakhtègui*, ساده لوحی *sadè-loouhi*, صفت القلب *sèfvèt-oul-qèlb*, pr. t. *sifvèt-ul-qalb*

NANTISSEMENT, s. m., گرو *guèroou*, ا. *rèhn*, pr. t. *rèhîn*, امانت *èmanèt*.

NANTIR, v. a., گرو دادن *guèroou dadèn*, رهن گذاشتن *rèhn gouzachtèn* ; — se nantir, گرو ضبط کردن *bè-rèsmé guèroou zèpt kèrdèn*.

NAPHTÉ, s. m., نفت *nèft*, ا. *nèft*.

NAPPE, s. f., a. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*.

NARCISSE, s. m., نرگس *nèrguès*, pr. t. *nèrguis*.

NARCOTIQUE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*.

NARCOTISME, s. m., تخدير *tèkhdir*, pr. t. *takhdir*, فتور *fètour*, خدر *khèdr*, pr. t. *khadr*.

NARD, s. m., plante aromatique, نردین *nèrdîn*.

NARGUE, s. f., اهانت *èhanèt*, pr. t. *ihanèt*, خواری *khari*, ا. استهقار *èstèhqar*, pr. t. *istihqar* ; — interj., په *pèh*.

NARGUER, v. a., اهانت کردن *èhanèt kèrdèn*, pr. t. *ihanèt kièrdèn*, بهقارت نظر کردن *bè-hèqarèt nèzèr kèrdèn*.

بەحساب نیاوردن *hèqir choumourdən*,
 هه‌قار نه‌یابوردن *hèqar nè-yavourdèn*.

NABINE, s. f., سوراخ بینی *sourakhé bini*.

NARQUOIS, E, s. et adj., هیلە باز *hilè-baz*, فریبند *fèribèndè*.

NARRATEUR, s. m., داستان‌سرا *dastan-sèra*, حکایت‌کننده *hèkayèt-kounèndè*, ا. راوی *ravi*, ناقل *naql*, pr. t. *naqil*.

NARRATIF, IVE, adj., حکایتی *hèkayèti*, pr. t. *hikiayèti*,
 داستانی *dastani*.

NARRATION, s. f., داستان *dastan*, ا. روایت *rèvayèt*, pr.
 t. *rivayèt*, pl. روایات *rèvayat*, pr. t. *rivayat*, حکایت
hèkayèt, pr. t. *hikiayèt*, pl. حکایات *hèkayat*, pr. t. *hi-*
kiayat, نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

NARRÉ, s. m., ا. حکایت مختصر *hèkayètè moukhtècèr*,
 pr. t. *hikiayèti mukhtaçar*.

NARRER, v. a., روایت کردن *rèvayèt kèrdèn*, نقل کردن
nèql kèrdèn, حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*.

NASAL, E, adj. qui appartient au nez, متعلق به بینی
moutè'llèq bè-bini.

NASALEMENT, adv., از بینی *èz bini*, غمخه‌گونه
khèm-khèmè-gounè.

NASARDE, s. f., تلنگ *tèlèng*.

NASARDER, v. a., به بینی تلنگ زدن *bè-bini tèlèng*
zèdèn.

NASEAU, s. m., سوراخ بینی حیوان *sourakhé biniî hèiwan*.

NASILLARD, E, adj., از بینی حرف زن *èz bini hèrf-sèn*,
 غمخه‌کننده *khèmkhèmè-kounèndè*.

NASILLER, v. n., از بینی حرف زدن *èz bini hèrf zèdèn*,
 غمخه کردن *khèmkhèmè kèrdèn*.

- NASSE, s. f., سبد ماهیگیری *sèbèdè mahi-guiri*.
- NATAL, e, adj., زاد بوم *zad-boum*, a. مولد *mooulèd*, pr. t. *mèolid*, مسقط الرأس *mèsqèt-our-ras*.
- NATATION, s. f., شناو *chénav*, pr. t. *chinav*, شناوری *chénavèri*, pr. t. *chinavèri*.
- NATIF, ve, adj., زاییده *zayidè*, متولد شده *moutèvèllèd-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*, اصلی *èslì*, pr. t. *asli*.
- NATION, s. f., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *milèl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tèvaïf*, قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, pl. اقوام *èqvam*.
- NATIONAL, e, adj., a. ملتى *mèllèti*, pr. t. *millèti*, a. ملتى *mèlli*, ملتیه *mèllètiyè*; — garde nationale, قشون ردیف *qouchouné rèdif*.
- NATIONALITÉ, s. f., a. ملتیت *mèllètiyèt*, pr. t. *millètiyèt*.
- NATIVITÉ, s. f., زایش *zayèch*, a. ولادت *vèladèt*, pr. t. *vila-dèt*, میلاد *milad*, مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.
- NATTE, s. f., حصیر *hècir*, pr. t. *hacir*; — en parlant de cheveux, زلف تابیده *zoulfé tabidè*.
- NATTE, v. a. couvrir de nattes, حصیر انداختن *hècir èn-dakhtèn*; — tresser en nattes, حصیر بافتن *ma-nèndé hècir baftèn*.
- NATTIER, ière, s., حصیر باف *hècir-baf*.
- NATURALISATION, s. f., a. تبعیت *tèbè'iyèt*, تمّل *tèmèlloul*.
- NATURALISER, v. a., به تبعیت خود قبول کردن *bè-tèbè'iyètè khoud qèboul kèrdèn*, در سلك خود منسلک کردن *dèr sèlké mèllètè khoud mounsèlèk kèrdèn*, pr. t. *dèr silki millèti khod munsèlèk kièrdèn*; — se naturaliser,

شدن *tèbè'è choudèn*; — se dit aussi des choses,
 بومی شدن *boumi choudèn*.

NATURALISTE, s. m., داننده طبیعت *danèndèyè tè-
 bi'ètè èchia*, a. عالم طبیعت موجودات *'àlèmé tèbi'ètè
 mooudjoudat*, pr. t. *'àlimi tèbi'èti mèvdjoudat*, اهل علم
 طبايع *èhlé 'èlmé tèbayè*, pr. t. *ahli 'ilmi tabaï*.

NATURALITÉ, s. f., a. ابن بلديت *bèlèdiyèt*, بلديت *èbné
 bèlèdiyèt*, pr. t. *ibni bèlèdiyèt*.

NATURE, s. f. l'univers, toutes les choses créées, a. عالم
'àlèm, کائنات موجودات *mooudjoudat*, pr. t. *mèvdjoudat*,
kaïnat, pr. t. *kiainat*; — caractère, complexion, سرشت
sèrècht, pr. t. *siricht*, p. t. خوی *khoui*, a. طبع *tèb'*, pr.
 t. *tab'*, طبيعت *tèbi'èt*, pr. t. *tabi'at*, ذات *zat*; — les
 naturels du pays, a. اهالی مملکت *èhalii mèmlèkèt*, pr.
 t. *ahalii mèmlèkèt*.

NATUREL, s. m., خوی *khoui*, خو *khou*, a. طبع *tèb'*, pr. t.
tab', طبيعت *tèbi'èt*, pr. t. *tabi'at*.

NATUREL, LE, adj., سهرشتی *sèrèchti*, a. طبیعی *tèbi'i*, pr. t.
tabi'i, ذاتی *zati*, جبلتی *djèbelli*, pr. t. *djibilli*, فطری
fètri; — enfant naturel, حرامزاده *hèram-zadè*, a. ولد
 زنا *vèlèdé zèna*, pr. t. *vèlèdi zina*; — les parties natu-
 relles, a. آلات التناسل *àlat-out-tènaçoul*.

NATURELLEMENT, adv. par un principe naturel, a. بالطبع
bèt-tèb', pr. t. *bit-tab'*, طبعاً *tèb'èn*, pr. t. *tab'èn*; —
 par la seule force de la nature, خود بخود *khoud bè-
 khoud*, pr. t. *khod-bè-khod*, بسهولة *bè-sèhoulèt*, a.
 البتة *èlbètè*.

NAUFRAGE, s. m., غرق کشتی *ghèrqé kèchti*, pr. t. *gharqi*

kèchti; — faire naufrage, غرق شدن کشتی *ghèrq choudènè kèchti*.

NAUFRAGÉ, *e*, adj., غریق شد *ghèrq-choudè*, *a*. غریق *ghèriq*, *pr. t. ghariq*.

NAUFRAGER, *v. n. V. NAUFRAGE*.

NAUSÉABOND, *e*, adj., هراش انگیز *hèrach-àvèr*, هراش *hèrach-ènguiz*, قی آور *qèi-àvèr*.

NAUSÉE, *s. f.*, هراش *hèrach*, بهم خوردن دل *bè-hèm khour-dènè dèl*, *a*. غثیان نفس *ghèciané nèfs*, *pr. t. ghiciani nèfs*.

NAUTIQUE, *adj. des 2 g.*, دریائی *dèriayi*, متعلق بکشتی *moutè'èllèq bè-kèchti*, *a*. بحرق *bèhriï*, *pr. t. bahriï*.

NAUTONIER, *s. m.*, کشتیبان *kèchti-ban*, ناخدا *na-khouda*, *a*. ملّاح *mèllah*.

NAVAL, *e*, *adj.*, دریائی *dèriayi*, *a*. بحرق *bèhriï*, *pr. t. bahriï*; — combat naval, جنگی باحری *djèngué bèhri*, *a*. محاربة بحریّه *mouharèbèyé bèhriyé*, *pr. t. muharèbèi bahriyé*.

NAVET, *s. m.*, شلغم *chèlghèm*, *pr. t. chalghum*.

NAVETTE, *s. f.*, مکو *mèkou*, *pr. t. mèkiou*, مکوک *mèkouk*, *pr. t. mèkiouk*.

NAVIGABLE, *adj. des 2 g.*, ممکن رفتن کشتی *moumkènè rèftènè kèchti*, قابل مرور کشتی *qabèlé mourouré kèchti*.

NAVIGATEUR, *s. m.*, مسافر دریا *mouçafèrè dèria*, *pr. t. muçafiri dèria*.

NAVIGATION, *s. f.*, سفر دریا *sèfèrè dèria*.

NAVIGUER, *v. n.*, سفر دریا کردن *sèfèrè dèria kèrdèn*, از راه آب رفتن *èz rahé àb rèftèn*.

NAVIRE, s. m., کشتی *kèchti*, جهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*,
a. سفینه *sèfinè*, pl. سفاین *sèfayèn*, pr. t. *sèfaïn*, سفن
soufoun, pr. t. *sufun*.

NAVRANT, E, adj., جانگداز *djan-goudaz*, دلخراش *dèl-
khèrach*.

NAVRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — fig., غمناک
کرن *ghèmnak kèrdèn*, دل سوزانیدن *dèl souzanidèn*,
pr. t. *dil suzanidèn*; — j'ai le cœur navré, دلم سوخت
dèl-èm soukht.

NAZARÉENS, s. et adj. pl., a. نصارا *nèçara*, pr. t. *naçara*.

NAZARETH, nom de ville, ناصرت *nacèrèt*, pr. t. *nacirèt*.

NE, particule négative, se rend par ن *nè*, م *mè*; — ne
prenez pas. نگیرید *nè-guirid*; — il n'aime pas, دوست
ندارد *doust nè-darèd*.

NÉ, E, adj., زایید *zayidè*, زاده *zadè*, a. مولود *moouloud*,
pr. t. *mèvloud*; — nouveau-né, نو زاده *noou-zadè*, pr.
t. *nèv-zadè*.

NÉANMOINS, adv., با این همه *ba vèsfé in*, با وجود این *ba
in hèmè*, با وجود این *ba voudjoudé in*, a. مع هذا *ma'-
haza*.

NÉANT, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*, pr. t. *'adèm*.

NÉBULEUX, EUSE, adj., ابر *èbr*, میغناک *mighnak*, a. مغییم
moughèiyèm, pr. t. *mughaiyim*; — temps nébuleux,
ciel nébuleux, هوای ابر *hèvaï èbr*.

NÉCESSAIRE, s. m. le nécessaire, آنچه لازم است *ân-tché
lazèm èst*, a. ما یکتاج *ma-yèhtadj*; — sorte de boîte,
جعبه *djè'èbè*, مجری *mèdjri*.

NÉCESSAIRE, adj. des 2 g., a. لازم *lazèm*, pr. t. *lazim*, اقتضا

èqtèza, pr. t. iqtiza, مقتضى mouqtèzi, pr. t. muqtazi,
 زورور zèrou, pr. t. zarur, واجب vadjèb, pr. t. vadjib;
 — il est nécessaire, لازم است lazèm èst, pr. t. lazim
 èst, اقتضا میکند èqtèza mi-kounèd, pr. t. iqtiza
 mi-kounèd; — devenir nécessaire, لازم شدن lazèm
 choudèn.

NÉCESSAIREMENT, adv. infailliblement, لا جرم la-djèrèm, a.
 لا بدّ la-bouddèn; — par une absolue nécessité, به
 ناگزیر bè-hècèbé zèrouret, ناگزیر na-gouzir,
 ناچار natchar, a. حسب الاقتضا hèsb-oul-èqtèza, pr.
 t. hasb-ul-igtiza, البته èlbètè.

NÉCESSITANTE, adj., مجبور کننده mèdjbour-kounèndè.

NÉCESSITÉ, s. f., ناگزیری na-gouziri, a. احتیاج èhtiadj, pr.
 t. ihtiadj, لزوم louzoum, حاجت hadjèt, زورور zèrou-
 rèt, pr. t. zarurèt, اقتضا èqtèza, pr. t. iqtiza; — quelle
 nécessité? چه حاجت tchè hadjèt, چه لازم tchè lazèm,
 چه زورور tchè zèrou.

NÉCESSITER, v. a., مضطرّ ناچار کردن natchar kèrdèn, مضطرّ
 مجبور کردن moustèr kèrdèn, pr. t. muztèr kèrdèn,
 mèdjbour kèrdèn.

NÉCESSITEUX, EUSE, adj., بی چیز bi-tchiz, بی نوا bi-nèva,
 a. محتاج mouhtadj.

NEC PLUS ULTRA, s. m., منتهای مراتب mountèhaï mè-
 ratèb.

NÉCROLOGIE, s. f., دفتر مردگان dèftèré mourdègan, a. دفتر
 الاموات dèftèr-oul-èmoat, pr. t. dèftèr-ul-èmoat.

NÉCROMANCIE, s. f., جادوگری djadou-guèri.

NÉCROMANCIEN, NE, s., جادوگر djadou-guèr, p. t. ساحر باز

- sèhr-baz*, pr. t. *sihir-baz*, a. ساحر *sahèr*, pr. t. *sahir*.
- NÉCTAR, s. m., نوشابه *nouch-abè*, آب بهشتی *âbè bèhèchti*,
a. تسنیم *tèsnim*, p. t. آب حیات *âbè hèyat*, pr. t. *âbi hayat*, آب کوثر *âbè kooucèr*, pr. t. *âbi kèvsèr*.
- NÉF, s. f., پیشگاه *pich-gahé* *kèlîça*.
- NÉFASTE, adj. des 2 g., نامیمن *na-mèimoun*, p. t. مبارك *na-moubarèk*, a. شوم *choum*.
- NÉFLE, s. f., a. ازگیل *èzguil*.
- NÉFLIER, s. m., درخت ازگیل *dèrèkhtè èzguil*.
- NÉGATIF, IVe, adj., نغی کننده *nèfi-kounèndè*, a. نغی *nèfi*,
نافی *nafi*; — particule négative, a. حرف نغی *hèrfè nèfi*, pr. t. *harfi nèfi*; — preuves négatives, a. دلایل
نافیه *dèlayèlé nafiè*, pr. t. *dèlayili nafiè*.
- NÉGATION, s. f., a. نغی *nèfi*, ردّ *rèdd*, انکار *ènkâr*, pr. t. *ènkâr*.
- NÉGATIVEMENT, adv., بنغی *bè-nèfi*, a. بالنغی *bèn-nèfi*,
انکاراً *ènkârèn*, pr. t. *ènkîarèn*.
- NÉGLIGEMENT, adv., a. باهمال *bè-èhmal*, به بیقیدی *bè-bi-qèidi*, بطور اهمال *bè-toouré èhmal*, a. اهمالاً *èhmalèn*,
pr. t. *ihmalèn*, مهملاً *mouhmèlèn*.
- NÉGLIGÉ, s. m. en négligé, رخت توی خانه پوشیده *rèkhté touï khanè pouchidè*.
- NÉGLIGÉ, E, adj., کرده شده *fourou-gouzar kèrdè-choudè*, مهمل گذاشته شده *mouhmèl gouzachtè-choudè*.
- NÉGLIGENCE, s. f., بی پرویش *pèrvich*, (vieux) بی اهتمامی *bi-èhtèmami*, فروگذارى *fourou-gouzari*, a. اهمال *èhmal*,
pr. t. *ihmal*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*,
تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

NÉGLIGENT, *e*, adj., بی اهتمام *bi-èhtèmam*, نا مقید *na-mouqèiyèd*, ا. مهمل *mouhmèl*, pr. t. *muhmil*, متکاسل *moutèkacèl*, pr. t. *mutèkiacil*, مسامح *mouçamèh*, pr. t. *muçamih*.

NÉGLIGER, *v. a.*, فروگذار کردن *fourou-gouzar kèrdèn*, اهمال کردن *èhmal kèrdèn*, بهمسامحه گذراندن *bè-mouçamèhè gouzèrandèn*, pr. t. *bè-muçamaha guzèrandèn*, مسامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*; — négliger l'occasion, فرصت را فرصت را غنیمت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, از دست دادن *foursèt-ra ghènimèt nè-choumourdèn*, pr. t. *foursat-ra ghanimèt nè-chumurdèn*; — se négliger, خود را در قید خود نبودن *dèr qèidè khoud nè-boudèn*, خود را پاییدن *khoud-ra na-payidèn*.

NÉGOCE, *s. m.*, خرید و فروش *khèrid-ou-fourouch*, داد و ستد *dad-ou-sètèd*, سوداگری *souda-guèri*, بازار گانی *bazèrgani*, ا. تجارت *tèdjarèt*, pr. t. *tidjarèt*, و شرا *bèi'-ou-chèra*, بیع *bèi'-u-chira*, pr. t. *bèi'-u-chira*, و اعطا *èkhz-ou-è'ta*, pr. t. *akhz-u-a'ta*.

NÉGOCIABLE, *adj. des 2 g.*, قابل خرید و فروش *qabèlè khèrid-ou-fourouch*.

NÉGOCIANT, *s. m.*, سوداگر *soouda-guèr*, pr. t. *sèvda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*, pr. t. *bazirguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجار *touddjar*.

NÉGOCIATEUR, *TRICE*, *s.* qui traite bien les affaires, کار پرداز *kar-pèrdaz*, pr. t. *kiar-pèrdaz*, ا. اهل مذاکره *èhlè mouzakèrè*, pr. t. *èhli muzakièrè*; — qui est chargé de traiter une affaire spéciale, میانجی *miandji*, ا. واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*.

NÉGOCIATION, s. f., art de négocier les grandes affaires,

کارپردازی *kar-pèrdazi*, pr. t. *kïar-pèrdazi*, a. فن فنّ *fenné moukalèmè*, pr. t. *fènni mukialèmè*, فنّ فنّ *fenné mouzakèrè* pr. t. *fènni muzakièrè*; — se dit aussi en parlant des affaires particulières, a. مذاکره *mouzakèrè*, pr. t. *muzakièrè*, مکالمات *moukalèmat*, pr. t. *mukialèmat*; — l'affaire qu'on traite, a. مأموریت *mè'émouriyèt*, pr. t. *ma'mouriyèt*.

NÉGOCIER, v. n. faire le négoce, داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*, خرید و فروش کردن *khèrid-ou-fou-rouch kèrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèrdèn*; — v. a. traiter une affaire, مذاکره داشتن *mouzakèrè dachtèn*, مذاکره کردن *mouzakèrè kèrdèn*, گفتگو کردن *goftè-gou kèrdèn*, گفت و شنود کردن *goft-ou-chènoud kèrdèn*; — négocier la paix, در باب مصالحه مذاکره کردن *dèr bahé mouçalèhè mouzakèrè kèrdèn*, pr. t. *dèr babi muçalaha muzakèrè kièrdèn*.

NÈGRE, s. m., غلام سیاه *ghoulamé siah*, زنگی *zèngui*.

NÉGRERIE, s. f., زندان غلامان سیاه *zèndané ghoulamané siah*.

NÉGRIER, s. m., حامل غلامان سیاه *kèchtiï hamèlé ghoulamané siah*.

NÉGRESSE, s. f., کنیز سیاه *kènzizé siah*.

NÉGRILLON, s. m., غلام بچه سیاه *ghoulam-bètchèyé siah*.

NEIGE, s. f., برف *bèrf*, a. ذلج *sèldj*, pl. ذلوج *souloudj*.

NEIGER, v. imp., برف بریدن *bèrf àmèdèn*, برف آمدن *bèrf* *baridèn*; — il neige, برف میاید *bèrf mi-ayèd*.

NEIGEUX, EUSE, adj. saison neigieuse, موسم یف *mooucèmé*

bèrf; — qui annonce la neige, برفناک *bèrfnak*, a. مثلوج *mèsloudj*.

NENNI, particule négative, نه نه *nè-khèir*, a. لا *la*, خير *khèir*, pr. t. *khaïr*.

NÉNUFAR, s. m., نيلوفر *niloufèr*, نينوفر *ninoufèr*, ورتاج *vèrtadj*.

NÉOGRAPHIE, s. f., املاً تازه *èmla'é tazè*, a. املاً جديد *èmla'é djèdid*.

NÉOLOGIE, a. احداث الفاظ جديد *èhdacé èlfazé djèdidè*, pr. t. *ihdaci èlfazi djèdidè*, احداث الفاظ *èhdacé èlfaz*, pr. t. *ihdaci èlfaz*.

NÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., بالفاظ جديد *bè-èlfazé djèdidè*; — style néologique, انشأ بالفاظ جديد *èncha'é bè-èlfazé djèdidè*.

NÉOLOGUE, s. m., استعمال کننده الفاظ جديد *èstè'èmal-kounèndèyé èlfazé djèdidè*.

NÉOMÉNIE, s. f., nouvelle lune, ماه نو *mahé noou*, pr. t. *mahi nèv*, a. هلال *hèlal*, pr. t. *hilal*.

NÉOPHYTE, s. des 2 g., تازه بدینی هدایت شد *tazè bèdini hèdayèt-choudè*, a. مهتدی *mouhtèdi*.

NÉPHRALGIE, s. f., درد کمر *dèrdé kè mèr*, a. وجع کلا *vèdjè'é kèla*.

NÉPHRÉTIQUE, adj. des 2 g. colique néphrétique, qui a son siège dans les reins, درد کمر *dèrdé kè mèr*; — remède néphrétique, دواى درد کمر *dèvaï dèrdé kè mèr*.

NEPTUNE, s. m., nom de divinité, a. ربّ النوع دريا *rèbboun-noou'é dèria*, pr. t. *rèbb-un-nèv'i dèria*.

NÉRÉIDES, s. f., nymphes de la mer, دختران دريا *doukhté-*

rané dèria, pr. t. *dokhtèrani dèria*, a. بنات البحر *bè-nat-oul-bèhr*, pr. t. *binat-ul-bahr*.

NERF, s. m., پی *pèi*, a. عصبه *'ècèbè*, ou عصبه *'ècèbèt*, pr. t. *'açabèt*, pl. اعصاب *d'acèb*, pr. t. *a'cib*, اعصاب *d'èçab*, pr. t. *a'çab*.

NERVEUX, **EUSE**, adj. plein de nerfs, پی دار *pèi-dar*, a. کثیر *kècir-oul-è'èçab*, pr. t. *kècir-ul-a'çab*; — au fig. fort, پر زور *pour-zour*, a. قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*.

NERVURE, s. f., شیرازۀ کتاب *chirazèyé kètab*, pr. t. *chirazèr kètab*.

NET, **TE**, adj. propre, پاک *pak*, تمیز *tèmiz*; — clair, transparent, a. صاف *saf*, شفاف *chèfaf*.

NETTEMENT, adv., پاکیزگی *pakizè*, بی پاکیزگی *bè-pakizègui*.

NETTETÉ, s. f., پاکیزگی *pakizègui*, پاکی *paki*, a. نظافت *nèzafèt*, طهارت *tèharèt*.

NETTOIEMENT, **NETTOYAGE**, s. m. action de nettoyer, پاک کردن *pak kèrdèn*, a. تطهیر *tèthir*, pr. t. *tathir*, تنظيف *tènzif*, pr. t. *tanzif*.

NETTOYER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

NEUF, adj. numéral, نه *noh*, pr. t. *nouh*, a. تسعة *tècè'èt*, f. تسع *tècè'*.

NEUF, **NEUVE**, adj., نو *noou*, تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*, f. et pl. جدیده *djèdidè*.

NEUTRALEMENT, adv. terme de grammaire, لازماً *lazè-mèn*, pr. t. *lazimèn*.

NEUTRALISATION, s. f., a. ازاله *èzalè*, pr. t. *izalè*, ابطال *èb-tal*, pr. t. *ibtal*.

NEUTRALISER, v. a., بی تأثیر نابود کردن *na-boud kèrdèn*, بی تأثیر

گردانیدن *bi-tà'écir guèrdanidèn*, ازاله کردن *èzale kèrdèn*.

NEUTRALITÉ, s. f., بی طرفی *bi-tèrèfi*.

NEUTRE, adj. des 2 g., بی طرف *bi-tèrèf*, pr. t. *bi-taraf*;
— être neutre, بی طرف بودن *bi-tèrèf boudèn*, pr. t. *bi-taraf boudèn*; — verbe neutre, ا. فعل لازم *fè'èlé lazèm*, pr. t. *fî'li lazim*, pl. افعال لازم *èf'alé lazèmè*, pr. t. *èf'ali lazimè*.

NEUVIÈME, adj. des 2 g., نهم *nohoum*, pr. t. *nouhoum*,
نهمین *nohoumîn*, pr. t. *nouhoumîn*; — un neuvième,
نه یک *noh-yèk*.

NEUVIÈMEMENT, adv., نهم *nohoum*, نهماً *nohoumèn*, a. تاسعاً *tacè'èn*, pr. t. *taci'èn*.

NEVEU, s. m. fils du frère, برادرزاده *bradèr-zadè*; — fils
de la sœur, خواهرزاده *khahèr-zadè*, p. t. همشیره *hèm-chirè-zadè*; — nos neveux, nos descendants, a.
اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*.

NÉURALGIE, s. f., درد پی *dèrdé pèi*, a. وجع عصبی *vèdjè'é 'ècèbi*, pr. t. *vèdja'é 'açabi*, صداع *souda'*.

NÉURALGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بدرد پی *moutè'èllèq bè-dèrdé pèi*.

NEZ, s. m., بینی *bini*, vulg. دماغ *dèmagh*.

NI, part. conjonctive et négative, نه *nè*; — ni grand ni
petit, نه بزرگي و نه کوچک *nè-bouzourg-ou-nè koutchèk*,
pr. t. *nè-buzurg-u-nè-kutçhuk*; — ni de ce côté ni de
l'autre, نه از این طرف و نه از آن طرف *nè èz in tèrèf-ou-nè èz àn tèrèf*, pr. t. *nè èz in taraf-vè-nè èz àn taraf*.

NIABLE, adj. des 2 g., انکار پذير *ênkar-pèzir*, انکار کردن *ênkar-kèrdèni*.

NIAIS, E, adj., مغر *touhi-mèghz*, pr. t. *tuhi-mèghz*, کم عقل *kèm-'èql*, pr. t. *kièm-'èql*, ابله *èblèh*.

NIAISEMENT, adv., با سفاقت *bà sè-fahèt*, به بی عقلی *bè bi-'èqli*.

NIAISERIE, s. f., بیهوده کاری *bi-houdè-kari*, pr. t. *bi-houdè-kiari*, لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*, pl. لغویات *lèghviat*, pr. t. *laghviat*; — caractère d'un niais, بیهودگی *bi-houdè-gui*, بی مغزی *bi-mèghzi*.

NICHE, s. f. enfoncement dans un mur, طاقچه *taqtchè*; — petit réduit pour mettre un lit, خوابگاه کوچک *khab-gahé koutchèk*, pr. t. *khab-gahi kutchuk*; — tour de malice, فند *fènd*, رنک *rèng*, ا. مخاتله *moukhatèlè*, pr. t. *mukhatèlè*.

NICHÉE, s. f., مرغچه‌های یک آشیانه *mourgh-bètchè-haï yèk àchianè*.

NICHER, v. n., آشیانه کردن *àchianè kèrdèn*; — v. a. mettre, placer, گذاشتن *gouzachtèn*, نهادن *nèhadèn*; — se nicher, جا بجا شدن *dja-bè-dja choudèn*, قرار نشستن *qèrar guèrèftèn*, pr. t. *qarar guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

NICHOIR, s. m., جای آشیانه کردن *djaï àchianè kèrdèn*.

NICOTIANE, s. f. plante de tabac, V. TABAC.

NICOTINE, s. f., زهر توتون *zèhré toutoun*, pr. t. *zèhri tutun*.

NID, s. m., آشیانه *àchianè*, لانه *lanè*, ا. وکر *vèkr*, pl. اوکار *oukar*, pr. t. *èvkiair*, وکر *vèkour*, pr. t. *vukiour*.

NIECE, s. f., fille du frère, دختر برادر *doukhtèré bradèr*; — de la sœur, دختر همشیره *doukhtèré hèm-chirè*.

NIELLE, s. f., plante, سیاه‌دانه *siçaroun*, سیاه‌دانè; — se dit aussi d'une plante qui croît dans les blés, دیو گندم *div-guèndoum*, a. شهنیز *chèhniz*; — maladie des grains, زنگ غله *zèngué ghèllè*, a. ارقان *èrqan*, pr. t. *arqan*.

NIELLER, v. a. émailler en noir, سیاه قلم زدن *siah-qèlèm zèdèn*, سیاه سواد کردن *siah-sèvad kèrdèn*; — gâter par la nielle, زنگ زدن *zèng zèdèn*.

NIER, v. a., انکار کردن *ènkar kèrdèn*, pr. t. *ènkiar kièrdèn*.

NIGAUD, E, adj., تهی مغز *touhi-mèghz*, گودن *gooudèn*, نادان *na-dan*, a. احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*.

NIGAUDEURIE, s. f., گودنی *gooudèni*, بی عقلی *bi-'èqli*, a. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

NIL, s. m., fleuve, رود نیل *roudé nil*, a. نیل *nil*.

NILOMÈTRE, s. m., نیل مقیاس آب *mègiacé âbé nil*, pr. t. *mègiaci âbi nil*.

NIPPES, s. f. pl., habits, meubles, رخت و پخت *rèkht-ou-pèkht*.

NIPPER, v. a., fournir de nippes, رخت و پخت دادن *rèkht-ou-pèkht dadèn*.

NIQUE, s. f. moquerie, ریشخندی *rich-khèndi*, a. استهزا *èstèhza*, pr. t. *istihza*.

NITRE, s. m., شوره *chourè*.

NITREUX, EUSE, adj., دار شوره *chourè-dar*, آلود شوره *chourè-àloud*.

NITRIÈRE, s. f., معدن شوره *mè'èdèné chourè*, زار شوره *chourè-zar*.

NIVEAU, s. m., a. تسوية *àlètè tèsviyè*, pr. t. *àlètè tèsviyè*, a. مقياس الاستوا *mèqias-oul-èstèva*, pr. t. *miqias-ul-istiva*; — état d'un plan horizontal, هموارى *hèm-vari*, برابرى *bèra-bèri*, a. تسوية *tèsviyè*.

NIVELER, v. a. rendre uni, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*; — mesurer avec le niveau, با مقياس استوا اندازه گرفتن *ba mèqiacé èstèva èndazè guèrèftèn*.

NIVELLEMENT, s. m. action de niveler V. NIVELER.

NOBLE, adj. des 2 g. noble de naissance, 'الى نژاد *'àli-nèjad*, pr. t. *'àli-nijad*, a. نجيب *nèdjib*, pl. نجبا *noudjèba*, pr. t. *nudjèba*; — distingué, e, ارجمند *èr-djournènd*, pr. t. *èrdjumènd*, a. شريف *chèrif*.

NOBLEMENT, adv., بنجابت *bè-nèdjabèt*, نجيبانه *nèdji-banè*, بشرافت *bè-chèrafèt*.

NOBLESSE, s. f. qualité, 'علو نژاد *'oulouvvé nèjad*, pr. t. *'uluvvi nijad*, علو النسب *èsl-zadègui*, a. 'oulouv-oun-nècèb, pr. t. *'uluvv-un-nècèb*, نجابت *nèdjabèt*, pr. t. *nidjabèt*; — élévation, والا تبارى *vala-tèbari*, بزرگوارى *bouzourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, a. شرافت *chèrafèt*, 'علو *'oulouv*, pr. t. *'uluvv*; — noblesse de caractère, a. 'علو اخلاق *'oulouvvé èkhlaq*, pr. t. *'uluvvi akhlaq*, شرافت اخلاق *chèrafètè èkhlaq*, pr. t. *chèrafèti akhlaq*.

NOCE, s. f., سور *sour*, عروسی *'èrouci*, a. تزوج *tèzèvvoudj*, pr. t. *tèzavvudj*, نکاح *nèkah*, pr. t. *nikiah*; repas des

noces, مهمانی عروسی *mèhmanî 'èrouci*; — la nuit des noces, شب زفاف *chèbé zèfaf*.

NOCTAMBULE, s. des 2 g., رنده در خواب *rah-rèvèndèyé dèr khab*.

NOCTAMBULISME, s. m., راه رفتن در خواب *dèr khab rah rèftèn*.

NOCTURNE, adj. des 2 g., شبانه *chèbanè*, وقت شب *vèqtè chèb*.

NOËL, s. f., a. مولود حضرت عیسی *moouloudé hèzrètè 'iça*, pr. t. *mèvloudi hazrèti 'iça*.

NŒUD, s. m., گره *guèrèh*, a. عقده *'euqdè*, pr. t. *'ouqdè*, pl. عقود *'ouqoud*; — faire un nœud, گره بستن *guèrèh bès-tèn*; — lien, a. رابطه *rabètè*, pr. t. *rabita*, pl. روابط *rèvabèt*, pr. t. *rèvabit*.

NOIR, E, adj., سیاه *siah*, سیه *sièh*; — qui a les yeux noirs, چشم سیاه *tchèchmé siah*.

NOIR, s. m., رنگ سیاه *rèngué siah*.

NOIRÂTRE, adj. des 2 g., مایل بسیاهی *mayèl bè-siahi*.

NOIRCEUR, s. f., سیاهی *siahi*; — au fig. énormité d'un crime, زشتی *zèchti*, a. قبح *qoubh*.

NOIRCIR, v. a., سیاه کردن *siah kèrdèn*; — se noircir, رسوا شدن *siah choudèn*; — fig. se diffamer, روسا شدن *rousra choudèn*.

NOIRCISSURE, s. f., لکه سیاه *lèkèyé siah*.

NOISE, s. f., ستیزه *sètizè*, t. p. غوغا *ghoougha*, pr. t. *ghavgha*, a. منازعه *mounazè'è*, pr. t. *munaza'a*.

NOISETIER, s. m., درخت فندق *dèrèkhtè fèndouq*, pr. t. *dirakhti fèndèk*.

NOISETTE, s. f., فندق *fèndouq*, pr. t. *fèndèq*.

NOIX, s. f., گردو *guèrdou*, a. جوز *djoouz*, pr. t. *djèviz*, pl. جوزات *djoouzat*, pr. t. *djèvzat*.

NOLIS, s. m., کشتی کرایه *kèrayèyé kèchti*.

NOLISER, v. a., prendre à louage, کشتی کرایه کردن *kèchti kèrayè kèrdèn*; — donner à louage, کشتی بکرایه دادن *kèchti bè-kèrayè dadèn*.

NOM, s. m., نام *nam*, a. اسم *èsm*, pr. t. *ism*, pl. اسمی *èçami*; — quel est ton nom? اسمت چه چیز است *èsmèt tchè tchiz èst*; — nom substantif, a. اسم موصوف *èsmé mouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

NOMADE, adj. des 2 g., چادر نشین *tchadèr-nèchîn*, pr. t. *tchadir-nichîn*, صحرا نشین *sèhra nèchîn*, pr. t. *sahra-nichîn*, بادیه نشین *badiè-nèchîn*, a. بدوی *bèdèviï*, pl. بدای *bèdavi*.

NOMBRE, s. m., شمار *choumar*, شماره *choumarè*, a. عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*, pl. اعداد *'èdèd*, pr. t. *a'dad*; — nombre pair, جفت *djouft*; — impair, تک *tèk*; — un grand nombre, adj., بسیار *bèciar*, a. متعدد *moutè'èd-dèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBREUSEMENT, adv., بسیار *bèciar*.

NOMBREUX, SE, adj., بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, انبوه *ém-bouh*, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, a. کثیر *kècir*, وافر *vafèr*, pr. t. *vafir*, متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.

NOMBRIIL, s. m., ناف *naf*, a. سرة *sourrè*, pr. t. *surrè*, pl. سر *sourèr*, pr. t. *surèr*.

NOMENCLATURE, s. f., a. تعیین اسمی اشیا *tè'èyiné èçamiï*

èchia, pr. t. *ta'yini açamiï èchia*, تعيين اسمى اجناس, *tè'èyiné èçamiï èdjinâs*, pr. t. *ta'yini açamiï èdjinâs*.

NOMINAL, E, adj. dénommé, باسم *bè-èsm*, باسمش *bè-èsm-èch*, a. باسمه *bè-èsmi-hi*, pr. t. *bi-ismi-hi*.

NOMINATAIRE, s. m., a. منصوب *mènsoub*.

NOMINATEUR, s. m., a. نسب کننده *nèsb-kounèndè*.

NOMINATIF, s. m. terme de grammaire, a. مرفوع *mèrfou'*, رفع *rèf'*, مبتدأ *moubtèda*, pr. t. *muhtèda*.

NOMINATIF, IVE, adj., a. اسم باسم *èsm-bè-èsm*, pr. t. *ism bè-ism*.

NOMINATION, s. f., a. مأمورية *mè'èmouriyèt*, نصب *nèsh*, pr. t. *nasb*.

NOMMÉMENT, adv., اسمش ذکر کرد *èsm-èch zèkr-kèrdè*, pr. t. *ism-èch zikr-kièrdè*; — particulièrement, بویژه *bè-vijè* (peu usité) با خصوص *ba khouçous*, a. خصوصاً *khouchoucèn*, على الخصوص *'èlal-khouçous*, pr. t. *'alèl-khouçous*.

NOMMER, v. a., نامیدن *namidèn*, گذاشتن *èsm gou-zachtèn*, تسمیه کردن *tesmiè kèrdèn*; — faire mention مذکور کردن *mèzkour kèrdèn*, pr. t. *mèzkiour kièrdèn*, ذکر کردن *zèkr kèrdèn*, pr. t. *zikr kièrdèn*; — désigner pour quelque emploi, مأمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — se nommer, اسم خود را *èsmé khoud-ra gouftèn*; — avoir un nom, گفتن *èsmi dachtèn*; — comment vous nommez-vous? شما چه چیز است *èsmé chouma tchè tchiz èst*; — nommé, e, نامیده شده *namidè-choudè*, مأمور موسوم شده *moouçoum-choudè*; — à un emploi, مأمور

- NON, particule négative, نه *nè*, خیر *khèir*, نه خیر *nè-khèir*; — non seulement, نه تنها *nè-tènha*, ا. قطع النظر *qèt'-oun-nèzèr*.
- NONAGÉNAIRE, adj. des 2 g., نود ساله *nèvèd-salè*.
- NONANTE, adj. numéral, نود *nèvèd*.
- NONANTIÈME, adj. ordinal, نودمین *nèvèdoumîn*, ا. تسعون *tès'oun*.
- NON-AVENU, E, adj., a. باطل *batèl*, pr. t. باطل *batil*, کان لم یکن *kan-lèm-yèkoun*.
- NONCE, s. m., حضرت پاپ *iltchü hèzrètè pap*.
- NONCHALAMMENT, adv., بسستی *bè-sousti*, pr. t. *bè-susti*, بالمسامحه *bè-kèçalèt*, باهمال *bè-èhmal*, a. بالمسامحه *bèl-mouçamèhè*, pr. t. *bil-muçamaha*.
- NONCHALANCE, s. f., سستی *sousti*, pr. t. *susti*, ا. کسالت *kèçalèt*, مسامحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamaha*, اهمال *èhmal*, pr. t. *ihmal*.
- NONCHALANT, E, adj. V. NÉGLIGENT.
- NONCIATURE, s. f., سفارت ایلچی *sèfarètè iltchü pap*.
- NON-CONFORMISTE, s. et adj., a. مختلف المذهب *moukh-tèlèf-oul-mèzhèb*, pr. t. *mukhtèlif-ul-mèzhèb*.
- NON-CONFORMITÉ, s. f., ا. عدم موافقت *'èdèmè mouvafèqèt*, pr. t. *'adèmi muvafaqat*.
- NON-EXISTENCE, s. f., a. عدم *'èdèm*.
- NON-ÊTRE, s. m., نیستی *nisti*, a. عدم *'èdèm*.
- NON-JOUISSANCE, s. f., a. عدم تمتع *'èdèmè tèmèttou'* pr. t. *'adèmi tamattu'*.
- NONOBTANT, prép., با این همه *ba 'in hèmè*,

ba vèsfé in, با وجود این *ba voudjoudé in*, a. مع هذا *ma' haza*.

NON-OUVRÉ, E, ساخته نشده *sakhtè-nè-choudè*.

NON-SENS, s. m., بی معنی *bi-mè'èni*, چیزی بی معنی *tchizi bi mè'èni*, حرف بی معنی *hèrfé bi mè'èni*, a. کلام عديم المعنا *kèlamé 'èdim-oul-mè'èna*, pr. t. *kiè-lamé 'èdim-ul-ma'ana*.

NON-SUCCÈS, s. m., نپودن نتیاجه *nè-choudèn*, نپودنه *nè-boudènè nètidiè*.

NON-USAGE, s. m., عدم استعمال *'èdémé èstè'èmal*, pr. t. *'adèmi isti'mal*.

NON-VALEUR, s. f., بی حاصلی *bi-hacèl*, بی حاصلی *bi-hacèli*.

NORD, s. m., a. شمال *chèmal*, pr. t. *chimal*; — nord-est, شرق و شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèchrèq*; — nord-ouest, غرب و شمال *ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.

NORMAL, E, adj. qui sert de règle, سرمشق *sèré mèchq*; — état ordinaire d'un être, حالت اصلی *halètè èsli*.

Nos, pron. poss. pl. ما *ma*; — nos écoles, مکتبهای ما *mèktèbhai ma*.

NOTABLE, adj. des 2 g., بزرگ *bouzourg*; — en parlant d'une somme, کلی *koulli*.

NOTABLEMENT, adv., بسیار *bèciar*, خیلی *khèili*.

NOTAIRE, s. m., مکتبر شرع *mouhèrrèré chér*, pr. t. *mu-harriri chér*.

NOTAMMENT, adv., بویژه *bè-vijè* (peu usité) a. بخصوص *bè-khouçous*, a. خصوصاً *khouçoucèn*, pr. t. *khouçouça et khouçoucèn*.

NOTARIÉ, E, adj., در دفتر محکمه قید شد *dèr dèftèrè mèhkhè-mè qèid-choudè*.

NOTARIAT, s. m., a. کتابت احکام شرع *kètabètè èhkamé chèr'*.

NOTE, s. f. marque, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*; — liste, سیاهه *siahè*; — compte, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*; — explication en marge d'un livre, a. حاشیه *hachieh*, pl. حواشی *hèvachi*, شرح *chèrh*.

NOTER, v. a., نشان یاد داشت کردن *yad-dacht kèrdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*; — remarquer, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*.

NOTICE, s. f., a. رساله *rèçalè*, شرح *chèrh*.

NOTIFICATION, s. f., آگاهی *àgahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, اعلام *d'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *d'èlan*, pr. t. *i'lan*.

NOTIFIER, v. a., آگاهی دادن *àgahi dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, اخبار کردن *èkhbar kèrdèn*, اطلاع دادن *èttila' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, اعلام کردن *d'èlam kèrdèn*.

NOTION, s. f., آگاهی *àgahi*, a. وقوف *vouqouf*, خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*, معلومات *mè'èloumat*, pr. t. *ma'lumat*.

NOTOIRE, adj. des 2 g., هویدا *houvèida*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*.

NOTOIREMENT, adv., آشکارا *àchkara*, a. واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

NOTRE, pronom possessif, ما *ma*; — notre maison, خانۀ ما *khanèyé ma*; — le nôtre ما مال *malé ma*.

NOUE, s. f., تنبوشه *tèmbouchè*.

NOUER, v. a., گره بستن *guèrèh bèstèn*; — nouer amitié, دوست شدن *doust choudèn*, عقد دوستی *èqdé dousti bèstèn*; — noué, e, بسته *bèstè*, بسته شد *bèstè-choudè*.

NOUEUX, EUSE, adj., گره دار *guèrèh-dar*.

NOUGAT, s. m., حلوائی بادام *hèlvaï badam*.

NOURRICE, s. f., دایه *dayè*.

NOURRICIER, s. m., شوهر دایه *choouhèré dayè*.

NOURRIE, v. a., پروردن *pèrvèrdèn*, خوراک دادن *khourak dadèn*, شیر دادن *to'am dadèn*; — allaiter, شیر دادن *chir dadèn*; — se nourrir, پرورش یافتن *pèrvèrèch yaf-tèn*, پرورده شدن *tè'am khourdèn*, طعام خوردن *choudèn*, a. تغذی *tèghèzza*.

NOURRISSAGE, s. m., پرورش *pèrvèrèch*.

NOURRISSANT, E, adj., پرورنده *pèrvèrèndè*, a. مغذی *mou-ghèzzi*.

NOURRISSON, s. f., طفل شیر خوار *chir-kharè*, شیر خواره *tèflé chir-khar*, pr. t. *tifli chir-khar*, a. راضع *razè'*, pr. t. *razi'*.

NOURRITURE, s. f., خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. غذا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. اغذیه *èghziè*, قوت *gout*, pl. اقوات *èqvât*, طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

Nous, pron. pers., ما *ma*, خودمان *khoudèman*; — nous l'avons pris, ما او را گرفتیم *ma ou-ra guèrèftim*; — entre nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — nous

irona, ما ميرويم *ma mi-rèvim*, ou ما خواهيم رفت *ma khahim rèft*.

NOUVEAU, s. m., تازه *tazègui*.

NOUVEAU, NOUVEL, LE, adj., تازه *tazè*, نو *noou*, pr. t. nèv, a. جديد *djèdid*; — de nouveau, adv., از نو *èz noou*, a. مجدداً *moudjèddèdèn*.

NOUVEAUTÉ, s. f. V. NOUVEAU, s. m.

NOUVELLE, s. f., a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, pl. اخبار *èkhbar*, pr. t. *akhbar*, حادثه *hadècè*, pr. t. *hadicè*, pl. حوادث *hèvadès*, pr. t. *havadis*; — une bonne nouvelle, مزه *moujdè*, pr. t. *mujdè*, خبر خیر *khèbèrè khèir*, pr. t. *khabèri khèir*; — quelle nouvelle? چه خبر تازه *tchèh khèbèrè tazè darid*, pr. t. *tchi khabèri tazè darid*; — demander des nouvelles de quelqu'un, احوالپرسی کردن *èhval-poursi kèrdèn*; — il demande de vos nouvelles, احوال شمارا ميپرسد *èhvalè chouma-ra mi-poursèd*, احوال شما است *poursané èhvalè choumast*; — nouvelle, histoire, داستان *dastan*, pr. t. *dacitan*, a. حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*.

NOUVELLEMENT, adv., تازه *tazè*, اندکی قبل از این *èndèki qèbl-èz-in*, a. جديد *djèdid*, مؤخراً *djèdidè*, مؤخره *mou'èkhkhèrèn*.

NOUVELLISTE, s. m. qui est en quête de nouvelles, جویای اخبار *djouyaï èkhbar*, متجسس اخبار *moutèdjèssécè èkhbar*.

NOVATEUR, TRICE, s., ارباب ایجاد کننده *idjad-kounèndè*, ارباب بدعه *èrbabè bèd'èt*, a. مبدع *moubdè'*, pr. t. *mubdi'*.

NOVATION, s. f., a. تبدیل سند *tèbdilè sèndèd*, pr. t. *tèbdili*.

sèned, سند تجديد *tèdjdidé sèned*, pr. t. *tèdjdidé sèned*.

NOVEMBRE, s. m., آذر ماه *àzèr-mah*, a. تشرین ثانی *tèchriné sani*, pr. t. *tèchrini sani*.

NOVICE, adj. des 2 g. apprenti, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*, a. مبتدی *moubtèdi*, pr. t. *mubtèdi*, تلمیذ *tèlmiz*; — qui a pris nouvellement l'habit religieux, a. مرید *mourid*, pr. t. *murid*; — peu exercé, تازه کار *tazè-kar*, نو آموز *noou-àmouz*.

NOVICIAT, s. m., نو آموزی *noou-àmouzi*, شاگردی *chaguèrdi*.

NOYADE, s. f., action de noyer plusieurs personnes à la fois, V. NOYER v. a.

NOYALE, s. f. toile à voiles, کرباس بادبان *kèrbacé bad-ban*.

NOYAU, s. m., خسته *khèstè*, هسته *hèstè*, حصه *hèssè*; — au figuré, principe, origine, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

NOYER, s. m., درخت گردو *dèrèkhté guèrdou*.

NOYER, v. a., غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — se noyer, غرق شدن *ghèrq choudèn*; — noyé, e, غرق شده *ghèrq-choudè*, a. غریق *ghèriq*, pr. t. *ghariq*, مستغرق *moustèghrèq*, pr. t. *mustaghraq*.

NU, e, adj., برهنه *bèrèhnè*, لخت *loukht*, a. عریان *'ourian*; — nu-tête, سر بی کلاه *sèr-èch bi koulah*, سر برهنه *sèr-bèrèhnè*; — nu-pieds, پا برهنه *pa-bèrèhnè*.

NUAGE, s. m., ابر *èbr*, میغ *migh*, a. سحاب *sèhab*, pr. t. *sahab*, pl. سحاب *souhoub*.

NUAGEUX, se, adj., ابرناک *èbrnak*.

NUANCE, s. f. degrés différents des couleurs, اختلاف

رنگها *èkhtèlafé rèng-ha*; — mélange de plusieurs couleurs, رنگ آمیزی *rèng-àmizi*; — différence presque insensible, فرقی جزئی *fèrqé djouz'i*.

NUANCER, v. a., رنگ آمیزی کردن *rèng-àmizi kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*.

NUBILE, adj. des 2 g., بعد بلوغ *bè-hèddé bou-lough* *rècidé*, بعد تکلیف *bè-hèddé tèklif* *rècidé*, a. بالغ *balègh* pr. t. *baligh*, بالغه *balèghè*, pr. t. *baligha*.

NUBILITÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé bou-lough*, حد تکلیف *hèddé tèkhlif*, a. بلوغ *boulough*, بلوغیت *boulou-ghiyèt*.

NUDITÉ, s. f., برهنگی *bèrèhnègui*, a. عریّت *'ouriyèt*; — parties naturelles, a. عورة *'ourèt*, pr. t. *'avrèt*, pl. عورات *'ourat*, pr. t. *'avrat*.

NUÉ, s. f. V. NUAGE.

NUÉE, s. f. V. NUAGE; — au fig. multitude, کله *rémé*, کله *guèlè* ou گله *guèllè*, گروه *guèrouh*, a. کثرت *kèsrèt*, فوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfvadj*.

NUIRE, v. n., ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *zarar zèdèn* زیان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر رسانیدن *zèrèr rèçanidèn*, متضرر کردن *moutèzèrrèr kèrdèn*; — se nuire à soi-même, بخود ضرر زدن *bè-khoud zèrèr zèdèn*, pr. t. *bè-khod zarar zèdèn*; — mutuellement, بهمدیگر ضرر زدن *bè-hèm-diguèr zèrèr zèdèn*.

NUISIBLE, adj. des 2 g., زیان آور *zian-avèr*, a. مضّر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

NUIT, s. f., شب *chèb*, a. لیل *lèil*, pl. لیال *lial*; — nuit

et jour, شب و روز *chèb-ou-rouz*; — de nuit, شبانه *chè-banè*, وقت شب *vèqté chèb*.

NUITAMMENT, adv. de nuit, V. NUIT.

NUL, LE, adj. aucun, pas un homme, هیچ کس *hitch kès*, احدی *èhèdi*; — d'aucune valeur, بی مصرف *bi-mès-rèf*, ا. باطل *batèl*, pr. t. *batil*; — nulle part, هیچ جا *hitch dja*.

NULLEMENT, adv., a. بهیچ وجه *bè-hitch vèdjh*.

NULLITÉ, s. f., a. عدم اعتبار *'èdèmé è'tèbar*, a. بطلان *boutlan*, پوچ *poutch*.

NUMENT, adv., ا. آشکارا *achkara*, pr. t. *achikiara*, بی مکرو ریا *bi mèkr-ou-ria*, بی ساختگی *bi sakhtègui*.

NUMÉRAIRE, s. m., نقد پول *poulé nèqd*, پول *poul*; — adj., اعتباری *qèimèté è'tèbari*, pr. t. *qimèti è'ti-bari*.

NUMÉRAL, E, adj., a. حروف عددی *houroufé 'èdèdi*, عددی *'èdèdi*.

NUMÉRATEUR, s. m., شمارنده *choumarèndè*, a. عداد *'àdèd*, pr. t. *'àdid*.

NUMÉRATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*, عدد *'èdèd*, pl. اعداد *è'dèdad*, pr. t. *a'dad*.

NUMÉRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعدد *moutè'èllèq bè-'èdèd*.

NUMÉRIQUEMENT, adv., بحسب عدد *bè-hècèbé 'èdèd*, a. عدداً *'èdèdèn*, pr. t. *'adèdèn*.

NUMÉRO, s. m., نمبر *noumrè*, a. رقم *rèqèm*, pr. t. *raqam*, عدد *'èdèd*, pr. t. *'adèd*.

NUMÉROTÉ, v. a., گذاشتن عدد *'èdèd gouzachtèn*.

NUMISMATE OU NUMISMATISTE, s. m., سَكَّة قَدِيم شَناس *sèk-kèyé qèdim chénas*.

NUMISMATIQUE, adj. des 2 g., مَتَعَلَق بِسَكَّة قَدِيم *moutè'èllèq bè-'èrouci*, a. *lèq bè-sèkkèyé qèdim*.

NUNCUPATIF, se dit d'un testament fait de vive voix, a. وَصِيَّة شَفَاهِي *vèciyètè chèfahi*.

NUPTIAL, e, adj., مَتَعَلَق بِعُرُوسِي *moutè'èllèq bè-'èrouci*, a. *nèkahi*, pr. t. *nikiahi*.

NUQUE, s. f., پِشْت گُردَن *pouchtè guèrdèn*, a. قَفَا *qèfa*, pr. t. *qafa*.

NUTRITIF, IVE, adj., پَرَوَرَنَدِه *pèrvèrèndè*, a. مَغْدِي *mou-ghèzzi*.

NUTRITION, s. f., پَرُورِش *pèrvèrèch*, خُوراک *khourak*.

NYCTALOPE, s. des 2 g., qui voit mieux la nuit que le jour. اَخْفَش *binèndè dèr tariki*, a. *èkhfèch*.

NYCTALOPIE, s. f., دَر تَارِيكِي دِيدَن *dèr tariki didèn*, ou *bina boudèn*.

NYMPHE, s. f., پَرِي *pèri*, a. رَّبِّ النُّوع *rèbb-oun-noou'*; — belle femme, حُورِي سَرِشْت *zèné houri-var*, *hourì-sèrècht*.

O

O! interj., ای هِیَ *ya*, ô mon Dieu! اِی خُودَا *èi khouda*, *khouda-ya*.

OASIS, s. f., سَبْزَه زَار *sèbzè-zar*.

OBÉDIENCE, s. f., سَومِیْسِیون *fèrman-bèri*, فرمانبرداری *fèrman-bèr-dari*, a. اِطَاعَت *èta'èt*, pr. t.

ita'at, طاعت *ta'èt*; — congé par écrit, رخصت نامه *roukhsèt-namè*.

OBÉIR, v. n., فرمانبری کردن *fèrman-bèri kèrdèn*, اطاعت *èta'èt kèrdèn*.

OBÉISSANCE, s. f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, ا. طاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*.

OBÉISSANT, E, adj., فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, ا. مطيع *mouti'*, pr. t. *muti'*.

OBÉLISQUE, s. f., ستون سنگی *sètouné sèngui*, میل سنگی *milé sèngui*.

OBÉRÉ, E, adj., قرضدار *qèrz-dar*, ا. مقروض *mèqrouz*, مدیون *mèdioun*.

OBÉRER, v. a., قرضدار کردن *qèrz-dar kèrdèn*, بقرض *bè-qèrz èndakhièn*.

OBÉSITÉ, s. f., فربهی *fèrbèhi*, pr. t. *fèrbihi*, غایت فربهی *ghayètè fèrbèhi*.

OBJECTER, v. a., ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, اعتراض کردن *è'ètèraz kèrdèn*.

OBJECTIF, s. m., verre de lunette tourné du côté de l'objet qu'on veut voir, ته دوربین *chichèyé tèhé dour-bîn*, مظهر دوربین *chichèyé mèzhèré dour-bîn*; — en philosophie, ce qui a rapport à l'objet, a. اصل مقصود *èslé mèqsoud*, pr. t. *asli maqsoud*; — qui est réel, حقیقت مآه *hèqiqètè maddè*.

OBJECTION, s. f., a. اعتراض *è'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*, ایراد *irad*.

OBJET, s. m. ce qui s'offre à la vue, چیزی *tchiz*, ا. شی *chèi*, pl. اشیا *èchia*, نسنه *nèsnè*; — cause d'une pas-

sion, d'une action, a. مظهر *mèzhèr*, pr. t. *mazhèr*; — être l'objet de la calomnie, مظهر افترا شدن *mèzhèré èftèra choudèn*; — but, fin qu'on se propose, a. مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مرام *mèram*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharaz*.

OBJURGATION, s. f., سرزنش شدید *sèr-zènèché chèdid*, a. توبیخ *tooubikh*, pr. t. *tèvbikh*, تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

OBTATION, s. f., a. هدیه *hèdiyè*, pr. t. *hadiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

OBLIGATION, s. f. engagement qui impose quelque devoir, a. قرض *qèrz*, pr. t. *garz*, واجب *vadjèbbé*, pr. t. *vadjibé*, واجبۀ نمت *vadjèbbèyé zèmmèt*, pr. t. *vadjibè zimmèt*, فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, فريضه *fèrizè*, pr. t. *fariza*; — de servir, a. ممتن *mènnèt*, pr. t. *minnèt*, ممنونیت *mèmnouniyèt*; — contrainte, a. مجبوریت *mèdjbouriyèt*; — billet à terme, a. تمسک *temèssouk*, pr. t. *tè-mèssuk*, pl. تمسکات *tè-mèssoukat*, pr. t. *tè-mèssukiat*, سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*.

OBLIGATOIRE, adj. des 2 g., a. واجب *vadjèb*, pr. t. *vadjib*.

OBLIGÉ, e, adj. V. OBLIGER.

OBLIGEAMMENT, adv., بمنزله *bè-nèvazèch*, بهرمانی *bè-mèhrèbani*, دلنوازانہ *dèl-nèvazane*.

OBLIGEANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nivazi*, مهربانی *mèhrèbani*, pr. t. *mihrubani*, a. مروت *mou-rouvèt*, pr. t. *muruvèt*.

OBLIGEANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, خاطر پرور *khatèr-pèr-vèr*, مهربان *mèhrèban*.

OBLIGER, v. a. imposer l'obligation de, الزام کردن *èlzam kèrdèn*; — forcer, ناچار کردن *natchar kèrdèn*, مجبور کردن *mèdjbour kèrdèn*, مضطر کردن *mouztèr kèrdèn*; — rendre service, ممنون کردن *mèmnoun kèrdèn*; — obligé, ée, ناچار *natchar*, a. مجبور *mèdjbour*; — redevable d'un service, a. ممنون *mèmnoun*, p. t. متتدار *mènnèt-dar*, pr. t. minnèt-dar; — je vous suis bien obligé, از شما خیلی ممنونم *èz chouma khèili mèmnoun-èm*, متت دارم *mènnèt darèm*, بر گردنم متت دارید *bèr guèrdèn-èm mènnèt darid*.

OBLIQUE, adj. des 2 g., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. منحنی *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

OBLIQUEMENT, adv., کج *kèdj*, بطور *bè-touré kèdj*, a. منحنیاً *mounhènièn*, pr. t. *munhanièn*.

OBLIQUITÉ, s. f., کجی *kèdji*, خمیدگی *khèmidègui*, a. مایل *mèmayèlèt*, انحناء *ènhèna*, pr. t. *inhina*.

OBLITÉRER, v. a., محو کردن *mèhv kèrdèn*.

OBLONG, GUE, adj., بلند *boulènd*, a. مستطیل *moustètil*, pr. t. *mustètil*.

OBOLÉ, s. f., پشیز *pèchiz*.

OBREPTICE, adj. des 2 g., بکتم حقیقت تحصیل شده *bè-kètmé hèqiqèt tèhsil-choudè*.

OBREPTICEMENT, adv., بکتم حقیقت *bè-kètmé hèqiqèt*, pr. t. *bè-katmi haqiqat*.

OBSCÈNE, adj. des 2 g., هرزه *hèrzè*, بی پرده *bi-pèrdè*, بی حیا *bi-hèya*, a. فاحش *fahèch*, pr. t. *fahich*, رافث *rafès*, pr. t. *rafis*.

OBSCÉNITÉ, s. f., بی شرمی *bi-chèrmi*, هرزگی *hèrzègui*,

- بی حیاتی *bi-hèyayi*, a. فکش *fouhch*, pr. t. *fahch*.
- OBSCUR, m, adj., تاریک *tarik*; — peu connu, a. مجهول *mèdjhoul*; — se dit aussi des couleurs, تیره *tirè*, تیره *tirè-rèng*, تاریک *tarik*; — inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.
- OBSCURCIR, v. a., تاریک کردن *tarik kèrdèn*; — s'obscurcir, تاریک شدن *tarik choudèn*.
- OBSCURCISSEMENT, s. m., تاریکی *tariki*, تیرگی *tirèguit*.
- OBSCUREMENT, adv., در تاریکی *dèr tariki*, تاریک *tarik*, تاریک *tarik*; — au fig. inintelligible, a. مبهم *moubhèm*, مغلق *moughlèq*, pr. t. *mughlaq*.
- OBSCURITÉ, s. f., تاریکی *tariki*, a. ظلمت *zoulmèt*.
- OBSEDER, v. a., être assidument auprès de quelqu'un, جزو لا ینفک شدن *djouzvé la-younfèk choudèn*; — tourmenter, بستوه آوردن *bè-sètouh àvourdèn*.
- OBSEQUES, s. f., pl. تشیفات جنازه *tèchrfatè djènazè*.
- OBSEQUIEUX, EUSE, adj., بغایت ترقیر کننده *bè-ghayèt tooouqir-kounèndè*, زیاده از حد احترام کننده *ziadè èz hèdd èhtèram-kounèndè*, a. موقر *mouvdèqqèr*, pr. t. *muvaqqir*.
- OBSEQUIEUSEMENT, adv., بغایت توقیر *bè-ghayètè tooouqir*, pr. t. *bè-ghayètè tèvqir*.
- OBSEQUIOSITÉ, s. f., a. کثرت توقیر *kèsrètè tooouqir*, pr. t. *kèsrètè tèvqir*.
- OBSERVABLE, adj. des 2 g., qui peut être aperçu, دیدنی *didèni*.
- OBSERVANCE, s. f., a. رعایت *rè'àyèt*, pr. t. *rì'àyèt*.
- OBSERVATEUR, TRICE, s. spectateur attentif, نگاه کننده *negah kèndè*.

بدقت *nègah-kounèndèyé bè-dèqqèt*, pr. t. *nigah-kou-nèndèi bè-diqqat*, a. ناظر بالدقت *nazèré bèd-dèqqèt*, pr. t. *naziri bid-diqqat*; — qui obéit aux lois, عايت *rè'âyèt-kounèndè*, pr. t. *ri'âyèt-kunèndè*, نگاهدارند *nègah-darèndè*; — qui observe les phénomènes de la nature, ا. رصد *rèssad*, pr. t. *rassad*. pl. رصدین *rèssadin*, pr. t. *rassadin*; — esprit observateur, ا. دقیق النظر *dèqiq-oun-nèzèr*, pr. t. *daqiq-un-nazar*.

OBSERVATION, s. f. action d'observer une règle, une loi, نگاهداری *nègah-dari*, پاسداری *pas-dari*, ا. حفظ *hèfz*, pr. t. *hifz*, عايت *rè'âyèt*, pr. t. *ri'âyèt*; — remarque, ا. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*.

OBSERVATOIRE, s. m., رصدگاه *rècèd-gah*, pr. t. *raçad-guiah*, ا. مرصد *mèrsèd*, pr. t. *marsad*, pl. مرصده *mèracèd*, pr. t. *mèracid*.

OBSERVER, v. a. accomplir, بجا آوردن *guèrèftèn*, به-دجا آورده *bè-dja àvourdèn*, مجری داشتن *moudjra dachtèn*; — remarquer, دیدن وقت بوختن *didèyé dèqqèt doukh-tèn*, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*.

OBSESSION, s. f., action d'obséder, V. OBSÉDER.

OBSTACLE, s. m., خرسنگی *khèrsèng*, (vieux), ا. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mèvani'*, عایق *'âyèq*, pr. t. *'ayiq*, pl. عوايق *'èvayèq*, pr. t. *'avayiq*.

OBSTINATION, s. f., حرف نشنوی *khoud-rè'i*, اصرار *hèrf-nè-chènèvi*, ستیهندگی *sètihèndègui* (vieux), ا. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*, عناد *'ènad*, pr. t. *'inad*, لجاجت *lèdjadjèt*.

- OBSTINÉ, *e*, *adj.*, حرف نشنو *khoud-rè'i*, هنرف-نە-
chénouu, ستیهندە *sètihèndè* (vieux) ا مصرّ *moucèrr*,
pr. t. mucirr, لجوج *lèdjoudj*, عنود *'ènoud*.
- OBSTINÉMENT, *adv.*, بلجاجت *bè-khoud-rè'i*,
bè-lèdjadjèt, باصرار *bè-èsrar*, ا. بالاصرار *bèl-èsrar*, *pr. t. bil-israr*, بالعناد *bèl-'ènad*, *pr. t. bil-'inad*.
- OBSTINER, (*s'*), *v. pron.*, لجاجت کردن *lèdjadjèt kèrdèn*,
 اصرار داشتن *èsrar dachtèn*, عناد کردن *'ènad kèrdèn*,
 ستیهیدن *sètihidèn*, (vieux).
- OBSTRUCTIF, *IVE*, *adj.*, مسدود کننده *mèsdoud-kounèndè*,
 ا. مسدّد *moucèddèd*, *pr. t. muçaddid*.
- OBSTRUCTION, *s. f.*, بند *bènd*, گرفتگی *guèrèftègui*, بستگی
bèstègui, ا. سدّ *sèddè*, ستّ *sèdd*, انسداد *ènsèdad*, *pr. t. insidad*.
- OBSTRUER, *v. a.*, گرفتن *guèrèftèn*, بستن *bèstèn*, سدّ کردن
sèdd kèrdèn; — s'obstruer, بسته شدن *bèstè choudèn*,
 مسدود شدن *mèsdoud choudèn*, گرفته شدن *guèrèftè choudèn*;
 — obstrué, *e*, بسته شده *bèstè-choudè*, ا. مسدود *mèsdoud*.
- OBTEMPÉRER, *v. n.*, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, *pr. t. ita'at kièrdèn*,
 امتثال کردن *èmtèçal kèrdèn*, *pr. t. im-tiçal kièrdèn*.
- OBTENIR, *v. a.*, تحصیل کردن *guèrèftèn*, *tèhsil kèrdèn*.
- OBTUS, *e*, *adj.*, ا. منفرج *mounfèrèdj*, *pr. t. munfèridj*; —
 angles obtus ou obtusangle, ا. منفرجة الزوايا *mounfè-rèdjèt-ouz-zèvaya*.
- OBUS, *s. m.*, گلوله خمپاره *gouloulèyé khoumparè*.

OBUSIER, s. m., خمپاره *khoumparè*.

OBVIER, v. n., چاره پیدا کردن *tcharè pèida kèrdèn*, چاره کردن *tcharè kèrdèn*.

OCCASION, s. f., a. فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*, وسیله *vè-cilè*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — d'occasion, *bad-âvèr* اتفاق *ètètfaqi*, pr. t. *ittifaqi*; — perdre l'occasion, فرصت را از دست دادن *foursèt-ra èz dèst dadèn* ou فوت کردن *foout kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.

OCCASIONNEL, LE, adj., a. باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, موجب *mooudjèb*, pr. t. *moudjib*, سبب *sèbèb*.

OCCASIONNELLEMENT, adv., a. اتفاقاً *ètètfaqèn*, pr. t. *ittifaqa*.

OCCASIONNER, v. a., سبب شدن *ba'ès choudèn*, باعث شدن *sèbèb choudèn*.

OCCIDENT, s. m., باختر *bakhtèr*. خاور *khavèr*, ces deux mêmes mots signifient aussi Orient, d'après le Bourhané Qatè' a. مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrib*, غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*.

OCCIDENTAL, E, adj., خاوری *khavèri*, V. OCCIDENT, — a. غربی *ghèrbi*, pr. t. *gharbi*. مغربی *mèghrèbi*, pr. t. *maghribi*; — les occidentaux, فرنگیها *frèngui-ha*.

OCCIPITAL, E, adj., a. متعلق بقفا *moutè'èllèq bè-qèfa*.

OCCIPUT, s. m., پشت گردن *pouchté guèrdèn*.

OCCULTATION, s. f., پشت ماه شدن *pounhan choudènè pouchté mah*.

OCCULTE, adj. des 2 g., پوشیده *pouchidè*, نهانی *nèhani*,

a. مخفی *khèfî*, pr. t. *khafî*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

OCCUPANT, E, adj., a. متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutè-garrif*.

OCCUPATION, s. f., کار *kar*; — dans l'art militaire, action de s'emparer, بدست آوردن *bè-dèst àvourdèn*, a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*; — en jurisprudence, habitation, a. اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*; — avoir de l'occupation, avoir du travail, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*.

OCCUPER, v. a. donner du travail, مشغول داشتن *mèchghoul dachtèn*, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn*; — habiter, ساکن بودن *sakèn boudèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *sakèn boudèn*; — terme de guerre, s'emparer, بدست تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*, بدست تصرف در آوردن *bè-dèstè tècèrrouf dèr àvourdèn*, تسخير کردن *tèskhir kèrdèn*; — s'occuper, مشغول شدن *mèchghoul choudèn*, مشغول بودن *mèchghoul boudèn*; — occupé, e, a. مشغول *mèchghoul*; — il est occupé, کار دارد *kar darèd*, مشغول است *mèchghoul èst*.

OCCURRENCE, s. f., a. وقوع *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*, وقوع *vouqou'*, ظهورات *zouhourat*.

OCCURENT, E, adj., a. اتفاقی *ètètèfaqîi*, pr. t. *ittifaqîi*.

OcéAN, s. m., بحیر ماکیط *dèriaï mouhit*, a. بحیر ماکیط *bèhré mouhit*, pr. t. *bahri mohit*, قاموس *qamous*.

OcéANIEEN, E, adj., a. متعلق به بحیر ماکیط *moutè'èllèq*, *bè-bèhré mouhit*.

OCQUE, s. f., اوقه *oqqè*, pr. t. *oqqa*.

OCTAÈDRE, adj. des 2 g., هشت رویه *hècht-rouyè*.

OCTAVO (in) s. m., هشت ورقه *hècht-vèrèqè*, هشت ورقی *hècht-vèrèqi*.

OCTAVE, s. f., huitaine de jours هشت روزه *hècht-rouzè*.

OCTOBRE, s. m., آبان *āban*, a. تشرین اول *tèchriné èvvèl*, pr. t. *tèchrini èvvèl*.

OCTOGÉNAIRE, s. et adj. des 2 g., هشتاد ساله *hèchtad-salè*.

OCTOGONE, adj. des 2 g., هشت گوشه‌ئی *hècht-gouchèyi*, a. موعن الزوايا *moucèmmèn-ouz-zèvaya*, موعن متن *moucèmmèn*.

OCTROI, s. m. concession, بخشایش *bèkhchayèch*, a. مساعد *mouça'èdè*, pr. t. *muça'adè*, انعام *èn'am*, pr. t. *in'am*; — droit perçu, راهداری *rah-dari*, a. عواید *'èvayèd*, pr. t. *'avayid*.

OCTROYER, v. a., ارزانی داشتن *èrzani dachtèn*, التفات *èltèfat* کردن *kèrdèn*, pr. t. *iltifat kièrdèn*, بخشیدن *bèkhchidèn*, احسان فرمودن *èhsan fèrmoudèn*, pr. t. *ihsan fèrmoudèn*.

OCULAIRE, adj. des 2 g. témoin oculaire, a. شاهد برآی *chahèdè-bè-rè'i-oul-'èin*; — s. m., verre de lunette placé du côté de l'œil, سر دوربین *chichèyè sèrè dour-bîn*.

OCULAIREMENT, adv., a. برآی العین *bè rè'i-oul-'èin*, بالمعاینه *bèl-mou'ayènè*, pr. t. *bil-mu'ayinè*.

OCULISTE, s. m., چشم حکیم *hèkimé tchèchm*, a. کحال *kèhhal*.

ODALISQUE, s. f., سیقه *siqè*, سلطان عثمانی *kha-cèguï soultané 'osmani*.

- ODE, s. f., a. قصيدہ *qécidè*, pr. t. *qacidè*.
- ODEUR, s. f., بوی *bouï*, بو *bou*, a. رایحه *raïhè*, pr. t. *raïha*,
pl. روائح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*.
- ODIEUSEMENT, adv., بطور قبیح *bè-toouré qèbih*, بوجه شنيع *bè-vèdjhé chènî*, a. كريها *kèrikèn*.
- ODIEUX, SE, adj., a. مکروه *mèkrouh*, قبیح *qèbih*, pr. t. *qabih*, شنيع *chènî*, pr. t. *chènî*.
- ODONTALGIE, s. f., درد دندان *dèrdé dèndan*.
- ODONTALGIQUE, adj. des 2 g., نافع درد دندان *nafé'è dèrdé dèndan*.
- ODORANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ODORAT, s. m., a. قوّة شامة *gouvveté chammè*, pr. t. *gouvveté chammè*, قوّة شامة *gouvveyé chammè*, pr. t. *gouvveyé chammè*.
- ODORIFÉRANT, E, adj., خوش بوی *khoch-bouï*, رایحه *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mu'attar*.
- ŒCUMÉNIQUE, adj., a. عمومی *'oumoumi*.
- ŒCUMÉNIQUEMENT, adv., a. عموماً *'oumoumèn*.
- ŒIL, s. m., pl. YEUX, چشم *tchèchm*, دید *didè*, a. عین *'èin*, pr. t. *'aïn*, pl. عیون *'ouyoun*; — coup d'œil, نگاهي *nègahi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — sous les yeux, زیر چشم *zirà tchèchm*.
- ŒDÉMATEUX, EUSE, adj., a. رخو *zou-vèrèm-our rèkhv*, pr. t. *zou-vèrèm-ur-rakhv*.
- ŒDÈME, s. m., a. رخو *vèrèm-our-rèkhv*.
- ŒIL-DE-BŒUF, s. m., a. عين البقر *'èin-oul-hèqèr*, pr. t. *'aïn-ul-baqar*.

ŒIL-DE-CHEVAL, s. m., a. زنجبیل شامی *zèndjèbilè chami*,
pr. t. *zèndjèbili chami*.

ŒIL-DE-CHAT, s. m., p. t. باباقوری *àaba-qouri*.

ŒIL-DE-PERDRIX, s. m., a. عین سمکی *'èiné sèmèki*, pr. t.
'aïni sèmèki.

ŒILLADE, s. f., نگاهى *nègahi*, pr. t. *nigahi*, a. نظر *nèzèr*,
pr. t. *nazar*; — œillade amoureuse, غمزہ *ghèmzè*, pr.
t. *ghamzè*.

ŒILLET, s. m. fleur, میخک *mikhèk*, p. t. قرنفل *qèrènfoul*,
pr. t. *qaranfil*.

ŒESOPHAGE, s. m., a. بلعم *boul'oum*.

ŒUF, s. m., مرغ تخم *tokhmé-mourgh*, خایه *khayè*, a.
بیضه *bèizè*; — blanc d'œuf, سفیده تخم مرغ *sèfidèyé*
tokhmé mourgh, pr. t. *sèfidèi tokhmi mourgh*; — jaune
d'œuf, زرد تخم مرغ *zèrdèyé tokhmé mourgh*, pr. t.
zèrdèi tokhmi mourgh; — œufs sur le plat, نیم رو *nim-ro*,
nim-rou; — œuf à la coque, آبپز تخم مرغ *tokhmé*
mourghé àb-pèz.

ŒUVRE, s. f., کار *kar*, pr. t. *kiar* a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*,
pl. اعمال *è'mal*, pr. t. *a'mal*; — mettre en œuvre,
بکار بردن *bè-'èmèl àvourdèn*, بکار بردن *bè-kar bour-*
dèn, pr. t. *bè-kiar bourdèn*, راه انداختن *rah èndakh-*
tèn; — production d'esprit, تألیف *tè'èlif*, pl. تألیفات *tè'èlifat*;
— œuvres poétiques, تألیفات منظومه *tè'èlifatè mènzoumè*,
pr. t. *tè'èlifati manzoumè*, تألیفات *tè'èlifati*,
شعریه *tè'èlifatè chè'riyè*, pr. t. *tè'èlifati chī'riyè*;
— bonne œuvre, عمل خیر *'èmèlè khèir*, pr.
t. *'amèli khaïr*, کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr.

- t. *kiari ba sèwab*; — hors — d'œuvre, مزه *mèzè*.
- OFFENSANT, E, adj., رنجاندن *rèndjanèndè*, باعث رنجش *ba'ècé rèndjèch*, رنجه آمیز *rèndjè-àmiz*, p. t. شتم آمیز *chètm-àmiz*.
- OFFENSE, s. f., رنجش *rèndjèch*, هتك حرمت *hètké heurmèt*, ا. تكدير *tèkdir*, شتم *chètm*; — en terme de dévotion, péché, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, ا. خطا *khèta*, pr. t. *khata*.
- OFFENSER, v. a., رنجانیدن *rèndjanidèn*, بی حرمتی کردن *bi-heurmèti kèrdèn*, هتك حرمت کردن *hètké heurmèt kèrdèn*; — offenser Dieu, pécher, گناه کردن *gounah pr. t. gunah kièrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — s'offenser, رنجیدن *rèndjidèn*, آزرده خاطر شدن *àzourdè-khatèr choudèn*.
- OFFENSEUR, s. m., رنجاننده *rèndjanèndè*, تعرض کننده *tè'èrrouz-kounèndè*, pr. t. تعرض متعرض *tè'arruz-kunèndè*, a. متعرض *moutè'èrrèz*, pr. t. *mutè'arriz*.
- OFFENSIF, VE, adj., ا. تعرضی *tè'èrrouzi*, pr. t. *tè'arruzi*, جارحه *djarèhé* pr. t. *djarihé*; — armes offensives, ا. آلات جارحه *àlaté djarèhé*, pr. t. *àlati djarihé*; — armes défensives, آلات تدافعی *àlaté tèdafè'i*, pr. t. *àlati tèdafè'i*.
- OFFENSIVE, s. f. attaque, ا. تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*; — prendre l'offensive, تعرض کردن *tè'èrrouz kèrdèn*, بمقام تعرض بر آمدن *bè-mèqamé tè'èrrouz bèr àmèdèn*.
- OFFENSIVEMENT, adv., ا. از روی تعرض *bè-tè'èrrouz*, بوجه تعرض *bèr vèdjhé tè'èrrouz*,

a. طريق التعرض 'èla tèriq-out-tè'èrrouz, pr. t. 'ala tariq-ut-tè'arruz.

OFFICE, s. m., charge, emploi, a. مأمورية m'èmouriyèl, شغل choughl, منصب mènseb, pr. t. mansib, vulg. man-soub; — devoir, a. قرض qèrz, pr. t. qarz, وظيفè vèzifè, pr. t. vazifè, لازمه lazèmè, pr. t. lazimè; — prières publiques, a. نماز عام nèmazé'âmm, pr. t. namazi'âmm; — assistance, اياورى yavèri, اعمانت è'ânèt, pr. t. i'ânèt; — bons offices, حسن همت heusné hèmèt, pr. t. husni himmèt; — garde-manger, چاشتدان tchacht-dan, طعامدان tè'am-dan; — en terme diplom., مراسله رسمی mouracèlèyé rèsmi.

OFFICIAL, s. m., a. قاضى رهبان qaziï rouhban.

OFFICIALITÉ, s. f., a. قضا qèza, pr. t. qaza.

OFFICIANT, adj., m. كشيش نماز كنان kèchiché nèmaz-kounan.

OFFICIEL, LE, adj., a. رسمی rèsmi; — lettre officielle, كاغذ رسمی kaguèzé rèsmi.

OFFICIELLEMENT, adv., a. رسمياً rèsmèn.

OFFICIER, s. m., صاحب منصب saheb-mènseb pr. t. sahib-mansab; — officier de bouche, شربتدار chèrbèt-dar; — les officiers militaires, صاحب منصبان نظام saheb-mènsebâné nèzam.

OFFICIER, v. n., نماز ادا نماز کردن èda'é nèmaz kèrdèn کردن nèmaz kèrdèn.

OFFICIEUSEMENT, adv., دوستانه doustané, pr. t. dostané, محبتانه mouhèbbané, pr. t. muhibbanè.

OFFICIEUX, SE, adj., مهربان mèhrèban, pr. t. mihru-

- ban*, خطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*.
- OFFRANDE, s. f. don qu'on fait à Dieu, ا. زکات *zèkat*, pr. t. *zikiat*; — présent, don, ارمان *èrmèghan*, پیشکش *pich-kèch*, ا. هدیّه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*, pr. t. *hi-daya*; — sacrifice, ا. قربان *qourban*.
- OFFRE, s. f. action d'offrir, ا. تکلیف *tèklif*, pr. t. *taklif*, عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.
- OFFRIR, v. a., تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — présenter, تقدیم کردن *tèqdim kèrdèn*; — offrir en sacrifice, قربان کردن *qourban kèrdèn*.
- OFFUSQUER, v. a., پوشیدن *pouchidèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, حایل شدن *hayèl choudèn*.
- OGRE, s. m., دیو *div*, دد *dèd*.
- OH, interj., اه *ah*, وای *vai*, های *haï*.
- OIE, s. f., قاز *gaz*.
- OIGNON, s. m., پیاز *piaz*.
- OINDRE, v. a., روغن مالیدن *rooughèn malidèn*; — oindre, بروغن مالیده شده *rooughèn-malidè*, بè-rooughèn malidè-choudè.
- OISEAU, s. m., پرند *pèrèndè*, مرغ *mourgh*, ا. طیر *tèir*, pl. طيور *touyour*.
- OISELER, v. a. terme de fauconnerie, dresser un oiseau pour la chasse, شکار دادن *qouch-ra tè'èlimé chèkar dadèn*, pr. t. *qouch-ra ta'limi chikiar dadèn*, ا. تعلیم الطیر بالصید *tè'èlim-out-tèir bès-sèid*, pr. t. *ta'lim-ut-taïr-bis-saïd*.
- OISELEUR, s. m., قوشباز *qouch-baz*.
- OISELET, s. m., مرغکی *mourghèki*.

OISELIER, s. m. qui élève des oiseaux, قوشچی *gouchtchi*,
pr. t. *gouchdji*.

OISELLERIE, s. f. action d'oiseler, V. OISELER.

OISEUX, SE, adj, qui ne fait rien, بی‌هوده *bi-houdè-*
kar, pr. t. *bi-houdè-kiar*; — se dit des choses inu-
tiles, بی‌معنی *bi-mè'èni*, بی‌هوده *bi-houdè*, پوچ
poutch.

OISIF, IVE, adj., بی کار *bi-kar*, p. t. آواره *âvarè*.

OISILLON, s. m. V. OISELET.

OISIVEMENT, adv., بی کاری *bè-bi-kari*, pr. t. *bè-bi-kiari*,
آواره *âvarè*.

OISIVETÉ, s. f., بی کاری *bi-kari*, pr. t. *bi-kiari*, آوارگی
âvarègui.

OISON, s. m., گاز بچه *gaz-bètchè*.

OLÉAGINEUX, SE, adj., روغن دار *roouguèn-dar*.

OLÉANDRE, s. m. sorte de laurier-rose. خرزهره *khèr-*
zèhrè.

OLFACTIF, IVE, adj., a. متعلق برایحه *moutè'èllèq bè-raïhè*.

OLIGARCHIE, s. f. فرمانروائی بزرگان *fèrman-rèvayii bou-*
zourgan, حکومت متشخصین *houkoumètè moutè-*
chèkhkhècîn, pr. t. *hukiumèti mutèchakhkhicîn* a.
حکومت الخواص *houkoumèt-oul-khèvass*, pr. t. *huki-*
umèt-ul-khavass.

OLIGARCHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بحکومت بزرگان
moutè'èllèq bè-houkoumètè bouzourgan, pr. t. *mutè'al-*
liq bè-hukiumèti bouzourgan.

OLIVAISON, s. f., موسم چیدن زيتون *mooucémè tchidèné*
zèitoun.

- OLIVÂTRE, adj. des 2 g., رنگ زیتون, *rènguè zèitoun*, p. t. زیتونی *zèitouni*.
- OLIVE, s. f., a. زیتون *zèitoun*, pr. t. *zèitîn*; — huile d'olive, روغن زیتون *rooughèné zèitoun*, زيت روغن *rooughèné zèit*.
- OLIVIER, s. m., درخت زیتون *dèrèkhtè zèitoun*, pr. t. *di-rakhti zèitîn*.
- OLYMPE, s. m., terme poétique, le Ciel, عرش برین *'èrché bèrîn*, آسمان *asman*, pr. t. *asuman*; — montagne, کوه *kouhé limpous*.
- OLYMPIADE, s. f., سال چهار مرور *mourouré tchèhar sal*.
- OMBILIC, s. m., ناف *naf*.
- OMBILICAL, e, adj., متعلق بناف *moutè'èllèq bè-naf*.
- OMBRAGE, s. m., سایه *sayè*, a. ظل *zell*, pr. t. *zill*.
- OMBRAGER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, سایه افکندن *sayè èfkèndèn*; — ombragé, e, سایه دار *sa-yè-dar*.
- OMBRAGEUX, se, adj., کننده *rèm-kounèndè*, ترسان *tèrsan*.
- OMBRE, s. f., سایه *sayè*, a. ظل *zell*, pr. t. *zill*.
- OMBRELLE, s. f., چتر; نانه *tchètrè zènanè*.
- OMBREUX, se, adj., سایه دار *sayè-dar*.
- OMBREER, v. a., سایه انداختن *sayè èndakhtèn*, اطلاق کردن *èzlal kèrdèn*.
- OMELETTE, s. f., خاگینه *khaguinë*, omelette aux fines herbes *koukou*.
- OMETTRE, v. a. oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, گذاشتن *nècian kèrdèn*; — mettre de côté, گذاشتن *va gouzachtèn*.

- OMISSION, s. f., manquement, کاست *kast*, a. زهول *zouhoul*,
 قصر *gouçour*, فوت *foout*, pr. t. فیهو *sèhv*.
- OMNIBUS, s. m., گردونه عام *guèrdounèyé 'âmm*.
- OMNIPOTENCE, s. f., a. مطلقه قوت *gouvveté moutlèqè*, pr. t.
gouvveti moullaqa, قدرت مطلقه *goudrètè moutlèqè*,
 pr. t. *goudrèti moullaqa*.
- OMNISCIENCE, s. f., a. علم کل *'èlmé koull*, pr. t. 'ilmi
kiull.
- OMNIVORE, adj. des 2 g., همه چیز خوار *hèmè-tchiz-khar*.
- OMOPLATE, s. f., استخوان شانه *èstoukhané chanè*, a. کتف
kètèf, pl. اکتاف *èktaf*.
- ONAGRE, s. m., گور خر *gouré khèr*.
- ON, pron. pers. indéfini, اند *ènd*; — on dit, میگویند *mi-gouyènd*; — on mange, میخورند *mi-khourènd*; — on
 a mangé, خورده اند *khourde ènd*.
- ONCE, s. f., هجده نخود و شش مثقال *chèch mèsqal-ou-hèdjde noukhoud*, هشت درهم *hècht dèrhèm*, pr. t. *hècht dirhèm*.
- ONCLE, s. m., frère du père, برادر پدر *bradèré pèdèr*, pr.
 t. *beradèri pèdèr*, a. عم *'èmm*, pr. t. 'amm, عمو *'èmu*,
 pr. t. 'amou; — frère de la mère, مادر برادر *bradèré madèr*,
 pr. t. *beradèri madèr*, a. دایی *dayi*.
- ONCTION, s. f., روغن مالی *rooughèn-mali*, a. تدیین
tèdhin.
- ONCTUOSITÉ, s. f., a. دهنیت *dèhniyèt* ou *douhniyèt*, pr. t.
duhniyèt.
- ONCTUEUX, SE, adj., چرب *tchèrb*, روغنی *rooughèni*.

- ONDE, s. f., کوهه *kouhè*, pr. t. *kiuhè*, موج آب *moou-djèyé ab*, pr. t. *mèvdjèyé ab*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.
- ONDÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.
- ONDÉE, s. f., توند بی دوام *barané toundé bi dèvam*, pr. t. *barani tundi bi dèvam*.
- ONDOYANT, E, adj., موج زن *mooudj-zèn*, a. متموج *moutèmèvvèdj*, pr. t. *mutèmèvvïdj*.
- ONDOYER, v. n. flotter, موج زدن *mooudj zèdèn*, تموج کردن *tèmèvvoudj kèrdèn*.
- ONDULATION, s. f., موجزنی *mooudj-zèni*, a. تموج *tèmèvvoudj*.
- ONDULATOIRE, adj. des 2 g., موج مانند *mooudj-var*, وار *mooudj-manènd*.
- ONDULÉ, E, adj., موجدار *mooudj-dar*.
- ONDULER, v. a., موج موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*, موج چین و خم دادن زلف *mooudj-mooudj kèrdèn*, چین و خم دادن زلف *tchin-ou-khèm dadèné zoulf*.
- ONDULEUX, SE, adj. V. ONDULÉ.
- ONÉRAIRE, adj. des 2 g., وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, متکفل *moutèkèffèl*, pr. t. *mutèkiaffil*.
- ONÉREUX, EUSE, adj., گرانبار *guèran-bar*, سنگین *sènguïn*, a. شاق *sèqil*, شاق *chaqq*.
- ONGLE, s. m., ناخن *nakhoun*; — griffe des animaux, پنجه *pèndjè*.
- ONGLÉ, E, adj., ناخندار *nakhoun-dar*.
- ONGLÉE, s. f., سرما خوردگی سر انکشتان *sèrma-khourdè-guï sèrè èngouchtan*.
- ONGUENT, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

ONIROCRITIE, s. f., explication des songes, تعبیر خواب *tè'è-biré khab*, pr. t. *ta'biri khab*, a. تعبیر رویا *tè'èbiré rouya*, pr. t. *ta'biri rouya*.

ONTOLOGIE, s. f., a. علم تجرید الوجود *'èlmé tédjrid-oul-voudjoud*, pr. t. *'ilmi tédjrid-ul-vudjoud*.

ONYX, s. m., سليمانی *solèimani*.

ONZE, adj. numéral, یازده *yazdè*.

ONZIÈME, adj. des 2 g., یازدهم *yazdèhoum*; — s. le onzième, یازدهم یک *yazdè-yèk*.

OPAQUE, adj. des 2 g., a. غیر شفاف *ghèiré chèffaf*, pr. t. *ghaïri chèffaf*, كثيف *kècif*, ما دری *hadjèbè ma-vèra*, pr. t. *hadjibi ma-vèra*.

OPÉRA, s. m., اوبرا *opéra*.

OPÉRATEUR, s. m., a. جراح *djèrrah*.

OPÉRATION, s. f., کار *kar*, a. عمل *'èml*; — chirurgicale, عمل جراح *karé djèrrah*, pr. t. *kiari djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmlé djèrrah*, عمل یدی جراح *'èmlé yèdi-djèrrah*.

OPÉRER, v. a., a. کردن *kèrdèn*, عمل کردن *'èml kèrdèn*; — couper, بریدن *bouridèn*, بر ناخوشی *'èmlé yèdi kèrdèn bèr na-khochi*; — produire un effet, تأثیر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

OPHITE, s. m., marbre مرمر مصری *mèrmèré mèsri*, مرمر سبز *mèrmèré sèbz*.

OPHTHALMIE, s. f., درد چشم *dèrdé tchèchm*, a. رمد *rèmed*.

OPHTHALMIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بچشم *moutè'èllèq bè-tchèchm*.

OPIAT, s. m., a. معجون *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

OPILATION, s. f., V. Obstruction.

OPILER, v. a., V. Obstruer.

OPINANT, adj. m., اظهار رأى خود کنند *èzharé rè'îi khoud kounèndè*.

OPINER, v. n., رأى خود را گفتن *rè'îi zèdèn*, گفتن *khoud-ra goftèn*, عقیده خود را گفتن *'èqidèyè khoud-ra goftèn*.

OPINIÂTRE, adj. des 2 g., لجاجت *khoud-rè'îi*, لعجوج *'ènoud*, لعجوج *lèdjadjèt-kounèndè*, لعجوج *lèdjoudj*.

OPINIÂTRER, v. a., بعناد انداختن *bè-'ènad èndakhtèn*, با لعجوج داشتن *bè-lèdjadjèt va dachtèn*; — s'opiniâtrer, v. pron. عناد کردن *'ènad kèrdèn*.

OPINIÂTRETÉ, s. f., لعجوج *lèddj*, لعجوج *lèdjadjèt*, عناد *'ènad*, pr. t. 'inad, اصرار *èsrar*, pr. t. israr.

OPINION, s. f. sentiment, avis, a. رأى *rè'îi*; — jugement que l'on porte, a. اعتقاد *'ètèqad*, pr. t. i'tiqad, ظن *zènn*, عقیده *'èqidè*, pr. t. 'aqidè, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. 'aqaid.

OPIUM, s. m., a. تریاق *tèriaq*, تریاک *tèriak*, افیون *àfioun*, pr. t. àfiun.

OPPORTUN, E, adj., با موقع *ba-moouqè'*, مناسب *mounacèb*, pr. t. munacib.

OPPORTUNITÉ, s. f., a. مناسب *mounacèbèt*, pr. t. munacibèt, موقع *moouqè'*, pr. t. mèvqè'.

OPPOSANT, E, adj., a. مانع *manè'*, pr. t. mans', معارض *mou'arèz*, pr. t. mu'ariz.

OPPOSÉ, E, adj. contraire, a. نقیض *nèqiz*, pr. t. naqiz, مخالف *zèdd*, pr. t. zidd, مخالف *moukhalèf*,

pr. t. *mukhalif*; — vis-a-vis, رو برو *rou-bè-rou*.

OPPOSER, v. a., رو برو گذاشتن *rou-bè-rou gouzachtèn*, در مقابل گذاشتن *dèr mouqabèl gouzachtèn*; — objecter, تعرض کردن *dèr mouqabèl àvourdèn*, *tè'èrrouz kèrdèn*, pr. t. *tè'arruz kièrdèn*, اعتراض کردن *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *i'tiraz kièrdèn*; — s'opposer, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *manì' choudèn*, مخالف کردن *moukhalèfèt kèrdèn*.

OPPOSITE, s. m., بر عکس *bèr 'èks*, a. نقيض *nèqiz*, ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*.

OPPOSITION, s. f., a. ممانعت *moumanè'èt*, pr. t. *muma-na'at*, تعرض *tè'èrrouz*, pr. t. *tè'arruz*.

OPPRESSER, v. a., بے تنگ آوردن *bè-tèng àvourdèn*, ثقلت *sèqlèt àvourdèn*; — accabler, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, آزدن *àzourdèn*; — oppressé, pour opprimé, a. مظلوم *mèzloum*; — respiration oppressée, ضيق النفس *tèng-nèfès*, a. ضيق النفس *ziq-oun-nèfès*, pr. t. *ziq-un-nèfès*.

OPPRESSEUR, s. m., جفا بیشه *djèfa-bichè*, ستم کار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, جبار *djèbbar*.

OPPRESSIF, IVE, adj., جفا بیشه‌ئی *djèfa-bichèyi*, p. t. ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*.

OPPRESSION, s. f. état de ce lui qui est oppressé, تنگنفسی *tèng-nèfèci*, a. ثقلت *sèqlèt*; — action d'opprimer, جفاکاری *djèfa-kari*, pr. t. *djèfa-kiari*, a. ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, ظلم *zoulm*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*.

OPPRESSIVEMENT, adv., a. بظلم *bè-zoulm*.

OPPRIMER, v. a., ستم کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*, جور و جفا کردن *djoour-ou-djèfa kèrdèn*, pr. t. *djèvr-ou-djèfa kièrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدی کردن *tè'èddi kèrdèn*.

OPPROBEE, s. m., رسوائی *rosvayi*, pr. t. *rusvayi*, بدنامی *bèd-nami*, a. افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*, زالت *rè-zalèt*.

OPTER, v. n., برگزیدن *bèr gouzidèn*, اختیار کردن *èkhtiar kèrdèn*, pr. t. *ikhtiar kièrdèn*, انتخاب کردن *èntèkhab kèrdèn*, pr. t. *èntikhab kièrdèn*.

OPTICIEN, s. m. qui fait des lunettes, ساز دوربین *dour-bîn-saz*; — versé dans l'optique, داننده علم بصر *danèn-dèyé 'èlmè bècèr*.

OPTIMISME, s. m., همه اشیا را نیکو دانستن *hèmè èchia-ra nikou danèstèn*.

OPTIMISTE, s. et adj. des 2 g., همه چیز را نیکو داننده *hèmè tchiz-ra nikou-danèndè*, هر گونه حادثه را بر نیکی حمل *hèr gounè hadècè-ra bèr niki hèmèl-kounèndè*.

OPTION, s. f., a. اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

OPTIQUE, adj., متعلق بیدیه *moutè'èllèq bè-didè*, a. نظری *nèzèrii*, pr. t. *nazarii*, بصری *bècèrii*, pr. t. *baçariï*.

OPTIQUE, s. f., a. علم البصر *'èlm-oul-bècèr*, pr. t. *'ilm-ul-baçar*.

OPULEMMENT, adv., با جلال *ba djèlal*, توانگرانه *tèvanguèrandè*.

OPULENCE, s. f., فراخدستی *tèvanguèri*, توانگری *fèrakh-dèsté*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*.

OPULENT, e, adj., دولتمند *dooulètchènd*, توانگر *tèvanguèr*.

pr. t. *dèvlètmènd*, a. غنى *ghèni*, pr. t. *ghani*, pl. اغنيا *èghnia*, pr. t. *aghnia*.

OPUSCULE, s. m., كتابچه *kètabichè*, a. رساله *rèçalè*.

OR, conj., ولى *vèli*, a. لكن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

OR, s. m., زر *zèr*, طلا *tèla*, pr. t. *tila*; — d'or, از زر *èz zèr*, طلا *èz tèla*; — mine d'or, معدن طلا *mè'dèdèné tèla*, pr. t. *ma'dèni tila*.

ORACLE, s. m., a. وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*; — réponse d'une divinité, جواب هاتف غيب *djèvabé hatèfé ghèib*, pr. t. *djèvabi hatifi ghaïb*.

ORAGE, s. m. pluie violente, باران شديد *barané chèdid*; — en mer, طوفان *toufan*, هلاب *hèllab*; — fig. trouble, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*.

ORAGEUX, EUSE, adj., بارانى *barani*; — saison orageuse, موسم باران *mooucémé baran*; — en parlant de la mer, طوفانى *toufani*; — au fig. sujet aux troubles, اختلال آميز *èkhtèlal-àmiz*, آشوب آميز *achoub-àmiz*.

ORAISON, s. f. terme de grammaire, discours, سخن *soukhèn*, a. كلام *kèlam*, pr. t. *kièlam*, مقاله *mèqalè*, pr. t. *maqalè*; — prière, دعا *do'd*, pr. t. *dou'd*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*.

ORAL, E, adj., زبانى *zèbani*, a. شفاهى *chèfahi*, pr. t. *chi-fahi*.

ORANGE, s. f., پورتقال *portouqal*; — orange amère, نارنج *narèndj*, pr. t. *narèndj*.

ORANGER, s. m., درخت پورتقال *dèrèkhté portouqal*.

ORANGERIE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*.

ORANGEADE, s. f., شربت پورتقال *chèrbèté portouqal*.

ORANG-OUTANG, نسناس *nèsnas*.

ORATEUR, s. m., a. خطیب *khètib*, pr. t. *khatib*, pl. خطبا *khoutèba*, اهل کلام *èhlé kèlam*, pr. t. *èhli kièlam*.

ORATOIRE, s. m., عبادتگاه *djaï nèmaz*, جای نماز *dèt-gah*.

ORATOIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بخطیب *moutè'èllèq* *bè-khètib*, a. خطیبی *khètibi*; — art oratoire, فن *fènné khètabèt*, خطابت *pr. t. fènni khitabèt*.

ORATOIREMENT, adv., خطیبانه *khètihanè*.

ORBE, s. m., a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*.

ORBICULAIRE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. مدور *moudèvvèr*, pr. t. *mudèvvir*, مستدیر *moustèdir*.

ORBICULAIREMENT, adv., a. مستدیراً *moustèdirèn*.

ORBITE, s. m., a. مدار *mèdar*; — l'orbite de Jupiter, مدار مشتری *mèdaré mouchtèri*, pr. t. *mèdari mouchtèri*.

ORCHESTRE, s. m. lieu où se tiennent des musiciens, مقام سازندگان *mèqamé sazèndègan*; — reunion des musiciens, سازندگان *sazèndègan*.

ORDINAIRE, adj. des 2 g., رسم شده *rèsm-choudè*, a. عادی *'adi*, معتاد *mou'tad*, pr. t. *mu'tad*, عادت *'adèt*, مألف *mè'èlouf*; — à l'ordinaire, d'ordinaire, عادت *bè-hècèbé 'adèt*, از روی عادت *èz roui 'adèt*, a. علناً *'adètèn*, pr. t. *'adèta*; — commun, vulgaire, فرومایه *fourou-mayè*, رتبه *pèst-routbè*, a. عوام *'èvam*, pr. t. *'avam*.

ORDINAIRE, s. m. repas qu'on sert de coutume, خوراک هر *khòrak hèr*.

روزه *khouraké hër-rouzè*, طعام يومیہ *tè'amé yooumiyè*,
pr. t. *ta'ami yèvmiyè*.

ORDINAIREMENT, adv., a. اکثر اوقات *èksèré ououqat*,
pr. t. *èksèri èvqat*, a. عادتاً *'adètèn*, pr. t. vulg.
'*adèta*, غالب الاوقات *ghalèb-oul-ououqat*, pr. t. *ghalib-
ul-èvqat*.

ORDINAL, E, adj., a. مراتب الاعدان *mèratèb-oul-è'èdad*,
pr. t. *mèratib-ul-a'dad*.

ORDINAND, s. m., celui qui va recevoir les ordres sacrés,
در سلک کشیشان *dakhèl-chèvèndè dèr
sèlké kèchichan*.

ORDINANT, s. m., celui qui donne les ordres sacrés, خليفة
مختار باحسان مناصب *khèlifèyé moukhtar bè-èhsané
mènacèb*.

ORDINATION, s. f., رسم منصوب کردن کشیشان, *rèsmé mèn-
soub-kèrdèné kèchichan*, a. توجیه مراتب رهبانیہ *tooudjihé mèratèbé rouhbaniyè*, pr. t. *tèvdjîhi mèratibi
rouhbaniyè*.

ORDONNANCE, s. f. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a.
ترتیب *tèrtib*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, انتظام *èntèzam*, pr.
t. *intizam*; — acte émané de l'autorité, فرمان *fèrman*,
pr. t. *firman*, a. امر *èmr*, حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, ارادہ
èradè, pr. t. *iradè*; — par ordonnance impériale, بحسب
فرمان *bè-hècèbé fèrmané houmayoun*; — loi,
constitution, a. قواعد *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد
qèva'èd, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qè-
vanîn*, pr. t. *qavanîn*; — prescription du médecin,
تجویز طبیب *tèdjvîzé tèbîb*.

ORDONNATEUR, TRICE, s., آرینهده *arayèndè*, a. مرتب *mou-rèttèb*, pr. t. *murèttib*.

ORDONNER, v. a. mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, ترتیب دادن *tèrtib dadèn*; — commander, فرمان دادن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*, فرمایش کردن *fèrmayèch kèrdèn*; — en termes de finances, حواله کردن *hèvalè kèrdèn*.

ORDRE, s. m. arrangement, آراستگی *àrastègui*, a. ترتیب *tèrtib*, انتظام *èntèzam*, pr. t. *intizam*; — mettre en ordre, دجا بجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, فرمان دادن *fèrman*, pr. t. *firman*, a. حکم *èmr*, *heukm*, pr. t. *hukm*; — corps qui compose un état, ازمرة *zoumrè*, pr. t. *zumrè*, طایفه *taïfè*; — règle, loi, a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'èdè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'èd*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanin*, pr. t. *qavanin*; — sans ordre, بی نظم *bi nèzm*.

ORDURE, s. f. excrément, گه *goh*, a. فضله *fèzlè*; — immondices, زبیل *zèbil*, خاشاک *khès-ou-khachak*; — balayures, خاکروبه *khak-roubè*.

ORDURIER, E, adj., گوهزه *hèrzè-gou*, هرهزه *hèrzè*, a. فحلش *fèhhach*, pr. t. *fahhach*.

OREILLE, s. f., گوش *gouch*, a. سمع *sèm'*, pl. مسامع *mèçamè'*, pr. t. *mèçami'*; — prêter l'oreille, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*, گوش کردن *gouch kèrdèn*.

OREILLER, s. m., روی متکا *roui-moutèka*.

ORFÈVRE, s. m., زرگر *zèr-guèr*, a. صیغ *sèiyagh*.

ORFÈVREERIE, s. f., زرگری *zèr-guèri*, a. صياغة ou صياغت *sèyaghèt*, pr. t. *syaghat*.

ORFRAIE, s. f., عقاب دريا *'ouqabè dèria*.

ORGANE, s. m. instrument, a. آلت *alèt*, pl. آلات *alat*; — l'organe de la vue, بصر *alètè bècèr*, pr. t. *alèti baçar*; — de la voix, آلت صوت *alètè soout*, pr. t. *alèti sèvt*; — moyen, entremise, a. وسيله *vècile*, واسطه *vacètè*, pr. t. *vacita*; — particulièrement la voix, آواز *avaz*, a. صوت *soout*, pr. t. *sèvt*.

ORGANIQUE, adj. des 2 g., a. عامل بالآلات *'amèlè bèl-alat*, pr. t. *'amili bil-alat*.

ORGANISATION, s. f., a. تشکيل *tèrkib*, ترتيب *tèrtib*, *tèchkil*, نظم *nèzm*.

ORGANISER, v. a., مرتب ساختن *tèrtib dadèn*, مرتب سازدن *mourètètèb sakhtèn*, برشته نظم در آوردن *bè-rèchtèyè nèzm dèr avourdèn*; — organisé, e, ترتیب یافته *tèrtib-yaftè*, مرتب شد *mourètètèb-choudè*.

ORGANISTE, s. m. qui joue de l'orgue, ارغنون زن *èrghè-noun-zèn*; — facteur, ارغنون ساز *èrghè-noun-saz*.

ORGASME, s. m., mouvement des humeurs, a. هیجان *hèyèdjan*, الاخلات *oul-èkhlat*.

ORGE, s. f., جو *djoou*, a. شعير *chè'ir*, pr. t. *cha'ir*.

ORGEAT, s. m., شربت بادام *chèrbètè badam*.

ORGIE, s. f., a. عیش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aich-u-'ichrèt*.

ORGUE, s. m. et au pl. s. f., a. ارغنون *èrghè-noun*, pr. t. *ar-ghanoun*.

ORGUEIL, s. m., باد غرور *badè ghourour*, مغروری *mèghrouri*,

pr. t. *maghrouri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*, غرور *ghourour*, تكبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkèbbur*; — noble orgueil, a. فخر *fèkhr*, pr. t. *fakhr*, افتخار *èf-tèkhar*, pr. t. *iftikhar*.

ORGUEILLEUSEMENT, adv., مغرورانè *mèghrouranè*, متكبرانè *moutèkèbbèranè*, با غرور *ba ghourour*, نخوت و کبر *ba kèbr-ou-nèkhvèt*.

ORGUEILLEUX, SE, adj., a. متكبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutèkèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.

ORIENT, s. m., باختر *bakhtèr*, خاور *khavèr* (d'après le Bourhané Qatè' ces deux mots signifient aussi occident), a. مشرق *mèchrèq*, pr. t. *mèchriq*, شرق *chèrq*, pr. t. *charq*; — les affaires d'Orient, امور شرقیه *oumouré chèrqiye*, pr. t. *oumourì charqiye*.

ORIENTAL, E, adj., a. شرقی *chèrqiï*, pr. t. *charqi*, مشقی *mèchrèqi*, pr. t. *mèchriqi*; — les pays orientaux, a. ممالك شرقیه *mèmalèké chèrqiye*, pr. t. *mèmaliki charqiye*; — les langues orientales, a. السنة شرقیه *èlsè-nèyé chèrqiye*.

ORIENTALISTE, s. m., داننده السنة شرقیه *danèndèyé èlsè-nèyé chèrqiye*.

ORIFICE, s. m., دهنه *dèhènè*, دهان *dèhan*.

ORIFLAMME, s. f., a. علم اعظم *'èlèmé è'èzèm*, pr. t. *'èlèmi a'zam*.

ORIGAN, s. m. plante, خندر *khèlèndèr*, a. ستر *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

ORIGINAIRE, adj. des 2 g., a. اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*, اصلی *èsli*, pr. t. *asli*; — il est originaire de France,

است اصلش فرانسه است *èsl-èch fransè-èst*, ou simplement, فرانسه است *fransè èst*.

ORIGINAIREMENT, adv., در اصل *dèr èsl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORIGINAL, E, adj. qui n'a point de modèle, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, اصلتی *èslîi*, pr. t. *aslîi*; — bizarre, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *adjaïb*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*.

ORIGINAL, S. m., نسخهٔ اصلیه *nouskhèyé èsliyè*, pr. t. *nouskhèi asliyè*, نسخهٔ اصلتی *nouskhèyé èslîi*, pr. t. *nouskhèi aslîi*.

ORIGINALEMENT, adv., تازگی دارد *bè-toouri-ké tazègui darèd*, بطور غریب *bè-toouré ghèrib*.

ORIGINALITÉ, S. f., تازگی *tazègui*, a. غرابت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*.

ORIGINE, S. f., منشأ *mèbdè'*, مبدأ *èsl*, آغاز *aghaz*, a. اصل *èsl*, اصل *nèsl*, نژاد *nèjad*, extraction, نژاد *nèjad*, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*.

ORIGINEL, LE, adj. qui remonte à l'origine, نخستین *nèkhoustîn*, پیشین *pichîn*, a. اولی *èvvèli*, اصلتی *èslîi*, pr. t. *aslîi*.

ORIGINELLEMENT, adv., از پیش *èz pich*, از اول *èz èvvèl*, از اصل *èz èsl*, a. فی الاصل *fil-èsl*, pr. t. *fil-asl*.

ORION, S. m. constellation de l'hémisphère méridional, a. الجبار *èl-djèbbbar*, جبار *djèbbbar*, انسق *èn-nècèq*, pr. t. *èn-naçaq*.

ORISPEAU, S. m., گلابتون بدل *goulabètouné bèdèl*.

ORMAIE OU ORMOIE, نارونستان *narvènestan*.

ORME, s. m., نارون *narvèn*, ناروند *narvènd*, ناروان *narvan*.

ORMEAU, s. m., نارون کوچک *narvèné koutchèk*.

ORMIN, s. m. plante, a. خبّه *khèbbèt*.

ORNE, s. m., sorte de frêne, درخت زبانه گنجشک *dè-rèkhté zèban-goundjèchk*.

ORNEMENT, s. m., زیب *zib*, آرایش *àrayèch*, a. زینت *zinèt*.

ORNER, v. a., زینت دادن *zinèt dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*, آراستن *àrastèn*, آرایش کردن *àrayèch kèrdèn* ; — orné, e, زیور آراسته *bè-zivèr-àrastè*, زینت شده *zinèt-choudè*, a. مزین *mouzèiyèn*.

ORNIÈRE, s. f., رد گردونه *rèdè guèrdounè*, رد کالسکه *rèdè kalèskè*.

ORNITHOGALE, s. f. plante, a. بلبوس *bèlbous*.

ORNITHOLOGIE, s. f., علم طبیعت پرندگان *'èlmé tèbi'èté pèrèndègan*, a. علم طبایع طیور *'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. 'ilmi taba'i touyour.

ORNITHOLOGISTE, s. m., داننده علم طبایع طیور *danèndèyè 'èlmé tèbayè'è tèyour*, a. ارباب علم طبایع طیور *èrbabé 'èlmé tèbayè'è tèyour*, اهل علم طبایع طیور *èhlé 'èlmé tèbayè'è tèyour*, pr. t. èhli 'ilmi tabayi'i touyour.

ORNITHOPODE, s. m., جل العصفور *rèdjl-oul-'ès-four*, pr. t. ridjl-ul-'asfour.

OROGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت کوه *vèsfé kèifyèté kouh*, a. وصف احوال الجبال *vèsfé èhval-oul-djèbal*, pr. t. vasfi ahval-ul-djibal.

- ORPHELIN, s. m., بی پدر و مادر *bi-pèdèr-ou-madèr*, a. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*.
- ORTEIL, s. m., انگشت بزرگ *èngouchté bouzourgué pà*, pr. t. *ènguèchti buzurgui pa*.
- ORTHOXÈ, adj. des 2 g., اهل ایمان *èhlé iman*, pr. t. *èhli iman*, a. مؤمن *mou'oumèn*, pr. t. *mu'umîn*, pl. مؤمنین *mou'oumènîn*, pr. t. *mu'minîn*.
- ORTHODOXIE, s. f., a. دین اصلی *diné èslîi*, pr. t. *dini aslîi*, دین حق *diné hèqq*, pr. t. *dini haqq*.
- ORTHOGRAPHE, s. f., a. املا *èmla*, pr. t. *imla*.
- ORTHOGRAPHIE, s. f., نقشه بنا *nèqchèyé bèna*.
- ORTHOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص املا *mèkh-soucé èmla*.
- ORTHOGRAPHIER, v. a., با املا نوشتن *bè-èmla nèvèchtèn*, pr. t. *bè-imla nivichtèn*.
- ORTIE, s. f., گزنه *guèzènè*, انجیره *èndjèrè*.
- ORTOLAN, s. m., یلوه *yèlòè*.
- ORVALE, s. f., plante, اشترغان *ouchtourghan*.
- OS, s. m., استخوان *èstoukhan*, a. عظم *'èzm*, pr. t. *'azm*, pl. عظام *'èzam*, pr. t. *'izam*.
- OSCILLATION, s. f., حرکت رقص *hèrèkèté rèqqacé* *sa'èt*, a. نوسان *noouçan*, pr. t. *nèvsan*.
- OSCILLER, v. n., حرکت رقص *hèrèkèté rèqqacé* *sa'èt* کردن *kèrdèn*, رفت آمد *àmèd-ou-rèft* *kèrdèn*.
- OSEILLE, s. f., ترشک *tourchèk*, ا. حماز *hoummaz*.
- OSER, v. n., جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*, جرأت کردن *djour'èt kèrdèn*.

OSÉ, E, adj., بی پروا *bi-pèrva*, p. t. گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, a. جسور *djèçour*.

OSIER, s. m., قندری *qèndèrèq*, pr. t. *qīndiriq*, قندره *qèndèrè*, pr. t. *qīndira*.

OSSELET, s. m., استخوان کوچک *èstoukhané koutchèk*; — jeu d'osselets, غاببازی *ghab-bazi*.

OSSEMENTS, s. m., pl. استخوانهای میت *èstoukhan-haï mèiyit*.

OSSEUX, EUSE, adj., استخواندار *èstoukhan-dar*.

OSSIFICATION, s. f., استخوان شدن *èstoukhan choudèn*.

OSSIFIER, v. a., باستخوان منقلب کردن *bè-èstoukhan mounqèlèb kèrdèn*; — s'ossifier, استخوان شدن *ès-toukhan choudèn*; — ossifié, e, استخوان شده *èstoukhan-choudè*.

OSSU, E, adj., دارنده استخوان گنده *darèndèyé èstoukhané goundè*.

OSTENSIBLE, adj. des 2 g., نشان دانی, نشان دادن *nèchan-dadèni*, که توان نشان داد *ké tèvan nèchan dad*; — qui tombe sous les sens, نمایان *pèida*, نشان *nèma-yan*, p. t. آشکار *àchkar*, pr. t. *àchikiar*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*.

OSTENSIBLEMENT, adv., آشکارا *àchkara*, pr. t. *àchikiara*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*.

OSTENSOIR, s. m., ظرف قربانی *zèrfé qourbani*.

OSTENTATION, s. f., خودنمایی *khoud-nèmayi*, a. تَفَكُّر *tèfèkhhour*, pr. t. *tèfakhhur*.

OSTÉOLOGIE, s. f., وصف کیفیت استخوان *vèsfé kèisfiyètè èstoukhan*.

OSTRACÉ, *e*, adj., صدخدار *sèdèf-dar*.

OTAGE, *s. m.*, گرو *guèroou*, *a.* رهڼ *rèhn*, *pr. t.* *rèhîn*, *pl.* ارهان *èrhan*, *pr. t.* *irhan*.

OTALGIE, *s. f.*, douleur d'oreille, درد گوش *dèrdè gouch*, *a.* وجع الان *vedj'-oul-ouzèn*.

OTALGIQUE, *adj.* des 2 *g.*, نافع درد گوش *nafe'è dèrdè gouch*.

ÔTER, *v. a.*, داشتن بر *bèr dachtèn*; — faire cesser, faire passer, دفع کردن بر طرف *bèr tèrèf kèrdèn*, *kèrdèn*; — s'ôter, برخاستن *bèr khastèn*, خود را کنار کشیدن *khoud-ra kènar kèchidèn*; — ôté, e, داشته شد *bèr dachtè-choudè*.

OTTOMAN, *e*, adj., عثمانلو *'osmanlou*, *pr. t.* *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*; — l'Empire Ottoman, ممالك عثمانیّة *mè-malèké 'osmaniyè*, *pr. t.* *mèmaliki 'osmaniyè*.

OTTOMAN, *e*, adj., عثمانلو *'osmanlou*, *pr. t.* *'osmanlu*, عثمانی *'osmani*.

OTTOMANE, *s. f.*, نیم تخت *nim-tèkht*, *a.* صفا *soffèt*, دیوان *divan*.

Ou, conj., یا *ya*.

Où, adverbe de lieu, en quel lieu? در کجا *koudja*, کجا *dèr koudja*; — où est-il? کجاست *koudjast*, در کجا میروید *dèr koudjast*; — où allez-vous? از کجا میآید *koudja mi-rèvid*; — d'où venez-vous? از کجا میآید *èz koudja mi-àvid*.

OUAILLE, *s. f.*, گوسفند *gousfènd*, *a.* غنم *ghènèm*, *pr. t.* *ghanèm*, *pl.* اغنام *èghnam*.

OUAIS! interj., وای *vai*

- OUATE, s. f., ساويس *savis* (vieux) پنبه *pèmbè*
- OUATER, v. a., گذاشتن پنبه *pèmbè gouzachtèn*, با پنبه با پنبه دوختن *ba pèmbè doukhtèn*; — ouaté, e, پنبه دوخته *ba pèmbè doukhtè*, استر کرده *èstèr-kèrdè*.
- OUBLI, s. m., فراموشی *fèramouchi*, a. نسیان *nècian*, pr. t. *nician*.
- OUBLIER, v. a., فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*; — s'oublier, sortir de la mémoire, فراموش شدن *fèramouch choudèn*; — s'oublier soi-même, خود را فراموش کردن *khoud-ra fèramouch kèrdèn*; — oublié, e, فراموش شده *fèramouch-choudè*.
- OUBLIEUX, SE, adj., فراموشکار *fèramouch-kar*, کم حافظه *kèm-hafèzè*.
- OUEST, s. m., a. غرب *ghèrb*, pr. t. *gharb*, مغرب *mèghrèb*, pr. t. *maghrìb*; — vent d'ouest, باد مغرب *badé mèghrèb*, pr. t. *badi maghrìb*; — du sud-ouest, باد مایبین *badé ma-bèiné djènoub-ou-mèghrèb*; — du nord-ouest, باد مایبین شمال و مغرب *badé ma-bèiné chèmal-ou-mèghrèb*.
- OUF ! interj., وای *ouf*, اوف *vaï*.
- OUI, particule d'affirmation, آری *âri*, a. بلی *bèli*.
- OUI-DIRE, s. m., a. خبر افواهی *khèbèré èfvahi*.
- OUIE, s. f., a. سمعه قوت *gouvveté samè'dè*, pr. t. *gouvveté sam'i'a*, سمعه قوت *gouvveté samè'dè*, pr. t. *gouvveté sam'i'a*.
- OUIR, v. a., شنیدن *chèniden*, pr. t. *chiniden*, استماع کردن *èstèma' kèrdèn*, pr. t. *istima' kièrdèn*; — écouter, گوش *gouch dadèn*, اصغا کردن *èsgha kèrdèn*; — ouï, e, شنیده شده *chènide-choudè*, a. مسموع *mèsmou'*.

- OURAGAN, s. m., کولاک *koulak*, a. طوفان *toufan*.
- OURDIE, v. a., بافتن *baftèn*, نسج کردن *nèsdj kèrdèn*; —
 au fig., مقدمه چیدن *tèmhidé mouqèddémè*
tchidèn; — ourdi, e, بافته *baftè*, a. منسوج *mènsoudj*.
- OURLER, v. a., لب بر گردان *nèvèrd kèrdèn*, لب بر دوختن *lèb bèr guèrdan doukhtèn*.
- OURLET, s. m., لب بر گردان *nèvèrd*, لب بر گردان *lèb bèr guèrdan*.
- OURS, s. m., خرس *khèrs*.
- OURSE, s. f., ماده خرس *khèrsé madè*, ماده خرس *madè-khèrs*.
- OURSIN, s. m., خارپشت آبی *khar-pouchté abi*.
- OURSON, s. m., خرس بچه *bètchèyé khèrs*, خرس بچه *khèrs-bètchè*.
- OUTARDE, s. f., شاست *chast*.
- OUTIL, s. m., افزار *èfzar*, a. آلات *àlèt*, pl. آلات *àlat*, اسباب *èsbab*.
- OUTILLER, v. a., تدارك افزار دیدن *tèdarèké èfzar didèn*, اسباب دادن *èsbab dadèn*, فراهم آوردن *èsbab fè-ra-hèm àvourdèn*.
- OUTRAGE, s. m., دشنام *douchnam*, pr. t. *duchnam*, بی حرمتی *bi-heurmèti*, a. شتم *chètm*, زالت *rèzalèt*, pr. t. *rizalèt*, فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch*.
- OUTRAGEANT, TE, adj., زالت آمیز *chètm-àmiz*, زالت آمیز *rèzalèt-àmiz*.
- OUTRAGER, v. a. — de paroles, دشنام دادن *douchnam dadèn*, زنیل کردن *feuhch dadèn*; — de fait, زنیل کردن *rèzil kèrdèn*; — outragé, e, زالت کشیده *rèzalèt-kèchidè*.

OUTRAGEUSEMENT, adv., بدشنام *bè-douchnam*, بذالت *bè rèzalèt*.

OUTRAGEUX, EUSE, adj., دشنام آمیز *douchnam-â Miz*, ذالت آمیز *rèzalèt-â Miz*.

OUTRANCE (à) adv., بی غایت *bi ghayèt*, بهشتت *bè-chèd-dèt*, pr. t. *bè-chiddèt*, ا. فوق الغایه *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

OUTRE, s. f., خیک *khik*, مشک *mèchk*.

OUTRE, prép. au-delà, آن طرف *ân tèrèf*; — outre-mer, آن طرف دریا *ân tè-rèfè dèria*; — en outre, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — outre-mesure, از اندازه بیرون *èz èndazè bi-roun*, زیاده از حد *ziadè èz hèdd*.

OUTRÉ, E, adj., از حد گذشته *èz hèdd biroun*, از حد بیرون *èz hèdd gouzèchtè*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèvq-ul-hadd*; — irrité, زیاد غضبناک *ziad ghèzèbnak*.

OUTRECUIDANCE, s. f., گستاخی *goustakhi*, ا. جسارت *djèçarèt*.

OUTRECUIDANT, E, adj., گستاخ *goustakh*, pr. t. *kiustakh*, ا. جسور *djèçour*.

OUTRÉMENT, adv., زیاد از حد *ziad èz hèdd*, ا. فوق الحد *foouq-oul-hèdd*, pr. t. *fèvq-ul-hadd*.

OUTREMER, s. m., رنک لاجورد *rèngué ladjèrd*.

OUTREPASSER, v. a., از حد تجاوز کردن *èz hèdd tèdja-vouz kèrdèn*.

OUTRE-MESURE, adv., از اندازه بیرون *èz èndazè biroun*, از حد بیرون *èz hèdd biroun*.

OUTRER, v. a. accabler, از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*;

— offenser avec excès, بشتت رنجاندن *bè-chèddèt rëndjandèn*, pr. t. *bè-chiddèt rëndjandèn*, بستوح آوردن *bè-sètouh àvourdèn*; — outré, e, exagéré, excessif, از پا افتاده *èz pa ouftadè*, pr. t. *èz pa uftadè*; — outré de colère, بشتت غضبناك *bè-chèddèt ghèzèbnak*, pr. t. *bè-chiddèt ghèzèbnak*, كجخلف بغایت *bè-ghayèt kèdj-khoulk*.

OUVERT, e, adj. en parlant d'un pays, باز *baz*, واز *vaz*; — intelligent, franc, روشن دل *roouchèn-dèl*.

OUVERTEMENT. adv., آشکارا *àchkara*, a. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*.

OUVERTURE, s. f. fente, شکاف *chèkaf*, pr. t. *chikiáf*, رخنه *rèkhne*, a. فرج *fourdjè*, pl. فرج *fouroudj*, commencement d'une chòse, آغاز *aghaz*, a. فاتحه *fatèhè*, pr. t. *fatìha*, افتتاح *èftètah*, pr. t. *iftitah*; — action d'ouvrir, گشایش *gouchayèch*, a. فتح *fèth*.

OUVRABLE, adj. des 2 g. jour ouvrable, روز کار کردن *rouzé kar kèrdèn*, روز کار *rouzé kar*.

OUVRAGE, s. m. travail, کار *kar*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — de fortification, استحكامات *èstèhkamat*, pr. t. *istihkiamat*; — ouvrage d'esprit, کتاب *kètab*, pr. t. *kitab*, تالیف *tè'èlif*.

OUVRAGER, v. a., زینت دادن *zinèt dadèn*.

OUVRAGÉ, e, adj., پر کار *pour-kar*.

OUVRANT, e, adj., à porte ouvrante, در هنگام باز شدن *hèngamé baz choudèné dèr*.

OUVREUR, SE, s., باز کننده *baz-kounèndè*, دربان *dèr-ban*, a. فتاح *fèttaç*, فاتح *fatèh*.

OUVREER, v. a., کار کردن *kar kèrdèn*; — ouvert, e, کار کرده *kar-kèrdè*, a. معمول *mè'moul*, pr. t. *ma'moul*.

OUVRIER, IÈRE, s., کارگر *kar-guèr*, a. عامل *'àmèl*, pr. t. *'àmil*, pl. عماله *'èmèlè*.

OUVRIR, v. a., گشادن *gouchadèn*, باز کردن *baz kèrdèn*, کردن *va kèrdèn*, a. فتح *fèth*; — commencer, inaugurer, شروع کردن *chourou' kèrdèn*, افتتاح کردن *èftè-tah kèrdèn*; — ouvert, e, گشاده *gouchadè*, باز *baz*, a. مفتوح *mèftouh*; — s'ouvrir, شدن گشاده *gouchadè choudèn*, وا شدن *va choudèn*.

OUVROIR, s. m., کارگاه *kar-gah*, pr. t. *kiar-guiah*, دستگاه *dèst-gah*, pr. t. *dèst-guiah*, vulg. دزگاه *dèzguiah*.

OVAIRE, s. m., تخمدان *tokhm-dan*, a. خصیة النساء *kho-cièt-oun-nèça'*.

OVALE, adj. des 2 g., به ترکیب تنخم مرغ *bè-tèrkibé tokhmé mourgh*, a. بیضی *bèizavi*.

OVIPARE, adj. des 2 g., از تخم حاصل میشود *èz tokhm hacèl mi-chèvèd*.

OXUS, fleuve d'Asie, جیهون *djèihoun*, pr. t. *djihoun*.

OVATION, s. f., آیین بندی *dyïn-bèndi*.

OXYCRAT, s. m., sorte de boisson, سرکه آب *àb-ou-sèrkè*.

OXYGÈNE, s. m., اکسیژن *oksijèn*.

OXYGONE, adj. des 2 g., qui a les angles aigus, a. حاد الزوايا *hadd-ouz-zèvaya*.

OXYMEL, s. m., liqueur faite de miel et de vinaigre, سرکه انگبین *sèrkè-ènguèbîn*, pr. t. *sirkiè-ènguèbîn*, vulg. سکندجبین *sèkèndjèbîn*.

Oxysaccharum, s. m., mélange de sucre et de vinaigre,
سرکه با قند *sèrkè ba qènd*.

P.

PACAGE, s. m. pâturage, چراگاه *tchèra-gah*.

PACAGER, v. n. faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چرانندن
tchèrandèn.

PACHA, s. m., پاشا *pacha*.

PACIFICATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *âchti-dèhèndè*,
نشاندهنده فتنه *nèchanèndèyè fètne*, a. مصلح *mouslèh*,
pr. t. *muslih*.

PACIFICATION, s. f., آشتی *âchti*, دفع اختلال *dèf'è èkhtè-
lal*, pr. t. *dèf'i ikhtilal*, فتنه خوابیدن *khabidèné fètne*,
pr. t. *khabidèni fètne*.

PACIFIER, v. a., دفع آشوب کردن *âchti dadèn*,
dèf'è âchoub kèrdèn; — se pacifier, آرام گرفتن *âram
guèrèfètèn*, فتنه نشستن *fètne nèchèstèn*, آشتی کردن
âchti kèrdèn; — pacifié, e, فتنه نشسته *fètne-nè-
chèstè*.

PACIFIQUE, adj. des 2 g., qui aime la paix, صلح دوست
soulh-doust; — tranquille, آرام *âram*, a. راحت *rahèt*,
pr. t. *rahat*.

PACIFIQUEMENT, adv., از روی صلح و آشتی *èz rouï soulh-
ou-âchti*, a. صلحاً *soulhèn*.

PACOTILLE, s. f., خرده مرده *kourdè-mourdè*.

PACTE, s. m., پیمان *pèïman*, a. قول *qooul*, pr. t. *qavl*,
میثاق *miçaq*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, عهد *'èhd*, pr. t.
'ahd, مقاوله *mouqavèlè*.

PACTISER, v. n., عهد بستن 'èhd bèstèn.

PAGANISME, s. m., بت پرستی *bout-pèrèsti*.

PAGE, s. m., غلام بچه *ghoulam-bèchè*.

PAGE, s. f., a. صفحه *sèfhè*, pr. t. *safha*, صکیفه *sèhifè*,
pr. t. *sahifè*.

PAGINER, v. a., اعداد صکیفه ها نوشتن *è'èdadè sèhifè-ha*
nèvèchtèn.

PAGNE, s. m., فوطه *foutè*, pr. t. *fouta*.

PAGODE, s. f., بتکده *bout-kèdè*.

PAÏEN, NE, s., بت پرست *bout-pèrèst*.

PAILLARD, adj. m., شهوت پرست *chèhvèt-pèrèst*.

PAILLARDISE, s. f., شهوت پرستی *chèhvèt-pèrèsti*.

PAILLASSE, s. f., دوشکی بکاه آکنده *douchègué bè-kah*
àkèndè; — bouffon, مسخره *mèskhèrè*.

PAILLASSON, s. m., حصیر کفش پاک کن *kèfch-pak-koun*,
کفشکن *hècìré kèfch-kèn*.

PAILLE, s. f., کاه *kah*.

PAILLETTE, s. f., ریزه زر *rizèyé zèr*.

PAILLEUR, s. m., کاهفروش *kah-fourouh*, a. علاف *'èllaf*.

PAILLEUX, EUSE, adj., سوزندار *souzèn-dar*.

PAIN, s. m., نان *nan*, a. خبز *khoubouz*; — pain de sucre,
کله قند *kèlèyé qènd*.

PAIR, adj. m., همشان *hèm-chè'n*, همسر *hèm-sèr*, همرتبه
hèm-routbè, همتا *hèm-ta*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl.
امثال *èmsal*, قرین *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقران *èqran*,
pr. t. *aqran*, نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*; — signifie aussi
deux par deux, pair ou impair; دجفت یا تک *djouft ya*
tèk; — en terme de commerce, a. مساوی *mouçavi*.

PAIR, s. m. en parlant des pairs de France, a. وکیل ملت *vekile mellel*, pr. t. *vekili millèt*, pl. وکلای ملت *voukelaï mellel*; — dans le sens d'égal on emploie les mêmes adjectifs que ci-dessus.

PAIRE, s. f., جفت *djouft*, a. زوج *zooudj*, pr. t. *zèvdj*; — une paire de pistolets, يك جفت طپانچه *yèk djoufté tèpantchè*.

PAISIBLE, adj. des 2 g., آرام *aram*, بی قیل و قال *bi-qil-ou-qal*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*.

PAISIBLEMENT, adv., آرامی *bè-arami*, آرام *aram*.

PAÎTRE, v. n., چریدن *tchèridèn*, چرا کردن *tchèra kèrdèn*; — faire paître, چرانیدن *tchèranidèn*, چراندن *tchèrandèn*.

PAIX, s. f., آشتی *achtì*, a. مصالحه *soulh*, mouçalèhè, pr. t. *muçalaha*; — tranquillité, آسودگی *âçoudègui*, p. t. آسایش *âçayèch*, pr. t. *âçayich*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*; — faire la paix, آشتی کردن *achtì kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*; — vivre en paix, بآسودگی گذران کردن *bè-âçoudègui gouzèran kèrdèn*.

PAL, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*, a. وتد *vètèd*, pl. اوتاد *ooutad*, pr. t. *èvtad*.

PALAIS, s. m., a. عمارت *'èmarèt*, pr. t. *'imarèt*, pl. عمارات *'èmarat*, pr. t. *'imarat*; — palais impérial, سرای همایون *sèraï houmayoun*; — le palais de la bouche, گام *gam*, a. حنک *hènèk*, pl. احناک *èhnak*.

PALAN, s. m. terme de marine, a. اسباب جرّ ائقال *èsbabé djèrré èsqał*, pr. t. *èsbabi djèrri èsqał*, آلت جرّ ائقال *âlètè djèrré èsqał*, pr. t. *âlèti djèrri èsqał*.

PALANQUE, s. f., استحكامات از میخ چوبین *èstèhkamaté èz mikhé tchoubîn*.

PALANQUIN, s. m., تخت روان *tèkhté rèvan*, pr. t. *takhti rèvan*.

PALASTRE, s. m., boîte d'une serrure, a. لوحه قفل *loou-hèyé qoufl*.

PALATALE, adj. f. (consonne), a. حروف نطعیه *houroufé nèt'iyè*, pr. t. *houroufi nèt'iyè*.

PALE, s. f. — d'une écluse, سد آب *sèddé àb*; — d'aviron, سر اسفل فہ *sèré èsfèlé fèh*.

PÂLE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, رنگ رو پیرید *rèngué rou pèridé*, رنگ رو سفید شد *rèngué rou sèfid-choudé*; — en parlant des astres, تیر *tar*, تیر *tiré*, بی فروغ *bi-fourough*; — en parlant des choses, رنگ پژمورده *pèjmourde-rèng*, رنگ کم *kèm-rèng*, pr. t. *kièm-rèng*.

PALÉE, s. f., rangée de pieux, سد از میخ چوبین *sèddé èz mikhé tchoubîn*.

PALEFRENIER, s. m., مهتر *mèhtèr*.

PALÉOGRAPHIE, s. f., a. علم خطوط قدیم *'èlmé khoutouté qèdim*.

PALET, s. m., سنگی نازک و مدور *sèngué nazèk-ou-mou-dèvvèr*.

PALETOT, s. m., پالتو *palto*.

PALETTE, s. f., رنگی نقاشان *tèkhtè-rèngué nèqqachan*, pr. t. *takhta-rèngui nèqqachan*.

PÂLEUR, s. f., رنگ پریدگی *pèridèguîi rèngué rou*, رنگ سفیدی *sèfidîi rèngué rou*; — en parlant

des choses, کم رڼگى *kèm-rèngui*, pr. t. *kièm rèngui*.

PALIER, s. m., سر پيله *sèré pèllè*.

PALINGÉNÉSIE, s. f., برگرډاندن *bè-halètè év-
vèli bèr guèrdandèn*, a. ارجاع الى اصله *èrdja èla
èslèh*.

PALINODIE, s. f., a. نكول *nèkoul*, pr. t. *nukioul*.

PÂLIR, v. n., رو پريدن *pèridèné rèngué rou*, سفيد
رو شدن *sèfid choudèné rèngué rou*; — rendre
pâle, رو پراندن *rèngué rou pèrandèn*; — pâli, e,
رو پریده *rèngué rou pèridè*.

PALIS, s. m. V. PIEU.

PALISSADE, s. f., چپر *tchèpèr*, سنگر *sènguèr*.

PALISSADER, v. a., سنگر بستن *sènguèr bèstèn*.

PALISSER, v. a., شاخ درختانرا چسپانندن *chakhé
dèrèkhtan-ra bè-divar tchèspandèn*.

PALLADIUM, s. m. a., حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*, حارس
harès, pr. t. *haris*.

PALLIATIF, IVE, adj. remède palliatif, a. دواى مسکن *dè-
vaï moucèkkèn*, pr. t. *davaï mucèkkèn*.

PALLIATION, s. f., a. تسكين *tèskèn*, تخفيف *tèkhfif*, pr. t.
takhfif.

PALLIER, v. a. déguiser, پوشيدن *pouchidèn*, ستر کردن
sètr kèrdèn; — pallier le mal, دردرا تخفيف دادن
dèrd-ra tèkhfif dadèn.

PALMA-CHRISTI, s. m., V. RICIN.

PALME, s. f., درخت خرما *chakhèyé dèrèkhté
khourma*; — au fig. victoire, a. ظفر فتح *fèth*, زعفر
pr. t. *zafèr*, نصرت *nousrèt*.

PALME, s. m. paume de la main, کف دست *kèfé dèst* ;
— mesure, وجب *vedìbb*.

PALMIER, s. m., درخت خرما *dèrèkhté khourma*, a. نخل *nèkhl*, pr. t. *nakhl*.

PALMITE, s. m., moelle des palmiers, مغز درخت خرما *mèghzé dèrèkhté khourma*, pr. t. *mèghzi dirakhti khourma*, a. جمار النخل *djèmar-oun-nèkhl*.

PALPABLE, adj. des 2 g., بدست مکسوس *mèhsous bè-dèst*, مکسوس باللمس *pèrvas-pèzir*, a. مکسوس باللمس *mèhsous bèl-lèms*, pr. t. *mahsous bil-lèms* ; — très-évident, هویدا *houvèida*, روشن *roouchèn*, آشکارا *âch-kara*, a. ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*.

PALPABLEMENT, adv., بدست مکسوس *bè-dèst mèhsous*, بطور مکسوس *bè-toouré mèhsous*.

PALPER, v. a., پرواسیدن *bè-dèst guèrèftèn*, گرفتن *pèrvacidèn*, دست سودن *dèst soudèn*, لامسه کردن *la-mècè kèrdèn*.

PALPITANT, e, adj., تپش کنان *tèpèch-kounan*, a. خاف *khafèq*, pr. t. *khafiq*.

PALPITATION, s. f., تپش ou تپش *tèpèch* ; — palpitation de cœur, خلعجان تپش *tèpèché qèlb*, a. خلعجان القلب *khèldjan-oul-qèlb*, pr. t. *khalèdjan-ul-qalb*.

PALPITER, v. n., تپیدن *tèpidèn*, a. اختلاج *èkhtèladi*, pr. t. *ikhtiladi*.

PALUS, s. m. V. MARAIS.

PÂMER, (se), v. pron., غش کردن *ghèch kèrdèn*, a. غشیان *ghèchian*, pr. t. *ghachian* ; — de rire, از خنده غش *èz khèndè ghèch kèrdèn*.

PÂMOISON, s. f., *بی خودی* *bi-khoudi*, pr. t. *bi-khodi*, *غش* *ghèch*, a. *غشیان* *ghèchian*, pr. t. *ghachian*.

PAMPE, s. f., *برځ غله* *bèrgué ghèllè*.

PAMPHLET, s. m., *هډجو نامچه* *hèdjv-nàmchtè*.

PAMPRE, s. m., *رز سبز* *chakhèyé rèzé sèbz*.

PAN, s. m. partie d'un vêtement, *دامن* *damèn*, a. *نیل* *zèil*; — partie de quelque chose, *پارچه* *partchè*, a. *حصه* *hèssè*, pr. t. *hissè*.

PANACÉE, s. f., *دواي عموم امراض* *dèvaï 'oumoumé èmráz*.

PANACHE, s. m., *پر سر كله* *pèré sèré koulèh*, *جقه* *djèggè*.

PANACHER, v. n. et SE PANACHER, *رنگارنگ شدن* *rènga-rèng choudèn*, *انوان شدن* *èlvan choudèn*.

PANADE, s. f., *آش نان* *áché nan*.

PANADER (se), *خرامان راه رفتن* *khouraman rah rèftèn*.

PANAIS, s. m., *زردك دشتی* *zèrdèké dèchti*.

PANARIS, s. m., *خوی درد* *khoui-dèrd*, a. *داحس* *dahès*, *داحوس* *dahous*.

PANCARTE, s. f., *چسپانده نامه بر دیوار* *d'èlan-namè bèr divar tchèspandè*.

PANCRÉAS, s. m., a. *لوز المعدة* *loouz-oul-mè'èddè*, pr. t. *lèvz-ul-mi'dè*.

PANDORE, s. f. la boîte de Pandore, *منبع جميع بلاها* *mèmbè'é djèmi'é bèla-ha*.

PANÉGYRIQUE, s. m., *ستایش* *sètayèch*, a. *مدح* *mèdh*, *نعت* *nè'èt*, pr. t. *na't*.

PANÉGYRISTE, s. m., *ستاینده مدح کننده* *sètayèndè mèdh-kounèndè*, a. *مداح* *mèddah*, *ناعت* *na'èt*, pr. t. *na'it*, pl. *نعات* *nè'ât*, pr. t. *na'at*.

PANER, v. a., کوبیده پاشیدن *nané koubidè pachidèn*; — pané, e, نان کوبیده پاشید *nané koubidè pachidè*; — eau panée, آب نان *abé nan*.

PANETIÈRE, s. f., توبره نان *toubreyé nan*.

PANIER, s. m., زنبیر *zèmbir*, ou زنبیل *zèmbil*, سبد *sèbèd*, a. سله *sèllè*, pl. سلال *sèlal*.

PANIFICATION, s. f., نان شدن *nan choudèn*.

PANIQUE, s. f., ترس عبث *tèrsè 'èbès*, بی جا *hèracé bi dja*.

PANNE, s. f. terme de marine, mettre en panne, شل کردن *chol kèrdènè bad-bané kèchti*.

PANNEAU, s. m. pièces de bois dans une bordure, تخته *tèkhtèyé vècèti*; — piège, دام خرگوش *dame khèr-gouch*.

PANNEAUTER, v. n., دام انداختن *dam èndakhtèn*, ou گذاشتن *gouzachtèn*.

PANORAMA, s. m., تماشاگاه دورنما *tèmacha-gahé dour-nèma*, p. t. نظرگاه دورنما *nèzèr-gahé dour-nèma*, pr. t. nazar-guiahi dour-numa.

PANSAGE, s. m., تیمار اسپ *timaré èsp*.

PANSE, s. f., شکم *chèkèm*.

PENSEMENT, s. m., action de penser V. PENSER.

PANSER, v. a., مرهم بستن *mèrhèm bèstèn*, ضماد بستن *zèmad bèstèn*; — panser un cheval, اسپ تیمار کردن *èsp timar kèrdèn*.

PANSU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

PANTALON, s. m., شلوار *chèlvar*; — de femme persane, چاقشور *tchaqchour*, ou چاقچور *tchaqtchour*.

PANTELANT, *e*, adj. V. PALPITANT.

PANTHÈRE, *s. f.*, یوز *youz*, پارس *pars*.

PANTIÈRE, *s. f.*, دام *dam*.

PANTIN, *s. m.*, صورت مقوا *sourètè mouqèvva*.

PANTOGRAPHE, *s. m.*, آلت صورتکشی *âlètè sourèt-kèchi*.

PANTOIEMENT, *s. m.*, تنگنغی مرغان *tèng-nèfiï mourghan*.

PANTOMÈTRE, *s. m.*, a. مقياس الكافة المقادير *mèqias-oul-kaffèt-oul-mèqadir*, pr. t. *miqias-ul-kiaffèt-ul-mèqadir*.

PANTOMIME, *s. m.* acteur, مقلد باشاره *mouqèllèdè bè-ècharè*.

PANTONIME, *s. f.*, رمز تەلید باشاره *tèqlidè bè-ècharè*, a. رمز *rèmz*, pr. t. *ramz*.

PANTOUFLE, *s. f.*, پا افزار *pa-èfzar*.

PAON, *s. m.*, طاوس *tavous*.

PAONNEAU, *s. m.*, بچه طاوس *tavous-bètchè*.

PAPA, *s. m.*, بابا *baba*, پدر *pèdèr*.

PAPAL, *e*, adj., متعلق پاپ *moutè'èllèq bè-pap*.

PAPAUTÉ, *s. f.*, پاپاگری *papa-guèri*.

PAPE, *s. m.*, پاپ *pap*.

PAPEGAI, *s. m.*, espèce de perroquet, طوطی مقزائی *toutiï mouqèvvayi*.

PAPELARD, *s. m.*, سالوس *salous*.

PAPELARDISE, *s. f.*, سالوسی *salouci*.

PAPERASSE, *s. f.*, کاغذهای باطله *kaghèz-haï batèlè*.

PAPETERIE, *s. f.* fabrique de papier, کارخانه کاغذ سازی *kar-khanèyè kaghèz-sazi*, pr. t. *kia-khanèï kiaghaz-sazi*; — le commerce du papier, کاغذ فروشی *kaghèz-fourouchi*.

PAPETIER, s. m. celui qui fait le papier, کاغذ ساز *kaghèz-saz*; — celui qui vend du papier, کاغذ فروش *kaghèz-fourouch*.

PAPIER, s. m., کاغذ *kaghèz*, pr. t. *kiaghaz*, a. قرطاس *qèrtas*, pr. t. *qirtas*; — papier-monnaie, پول کاغذ *poulé kaghèz*.

PAPILLON, s. m., پروانه *pèrvand*.

PAPILLONNER, v. n., هر دم بچیزی مایل شدن *hèr-dèm bè-tchizi mayèl choudèn*, از شاخی بشاخی جستن *èz chakhi bè-chakhi djèstèn*.

PAPILLOTAGE, s. m., حرکت بی اختیار چشم *hèrèkètè bi èkhtiaré tchèchm*.

PAPILLOTE, s. f., کاغذی زلف بر آن پیچیده *kaghèzi zoulf bèr àn pitchidè*.

PAPILLOTER, v. n. — des yeux, پریدن چشم *pèridènè tchèchm*, بی اختیار حرکت کردن چشم *bi èkhtiar hèrèkètè kèrdènè tchèchm*; — v. a. papilloter les cheveux, les mettre en papillotes, گیسو بر کاغذ پیچاندن *guiçou bèr kaghèz pitchandèn*, زلف را بر کاغذ تاب دادن *zoulf-ra bèr kaghèz tab dadèn*.

PAPISME, s. m., طرفداری پاپ *tèrèf-dariï pap*.

PAPISTE, s. et adj. des 2 g., مرید پاپ *mouridé pap*, کاتولیک *katoulik*.

PAPYRUS, s. m., a. سعد *sou'oud*, pr. t. *sou'd*, pl. سعادی *sou'âdi*.

PÂQUES, s. f., روز احیاء حضرت عیسی *rouzé èhyaé hèzrètè 'iça*; — œufs de Pâques, مرغ رنگ کرده *tokhmé mourghé rèng-kèrdè*.

PAQUEBOT, s. m., کشتی بخار نامه بر, *kèchtiï boukharé namè-bèr*.

PAQUET, s. m., بسته *bèstè*, p. t. بوجچه *boughtchè*, pr. t. *boghtcha*; — faire son paquet, کوچ کردن *koutch kèrdèn*.

PAR, prép. de lieu et de temps, از *èz*, a. من *mèn*, pr. t. *mîn*; — par mer, روی آب *èz rouï db*; — par terre, از اینجا *èz rouï khochki*; — par ici, از اینجا *èz in-dja*; — dans le sens de avec, ب ou به *bè*; — par force, بزور *bè-zour*; — dans le sens de chaque, هر *hèr* (s'exprime plus souvent par un ی d'unité à la fin du mot); — par an, هر سال *hèr sal*, ou سالی *sali*, a. سنه *sènèvi*, سنویه *sènèviyè*; — par jour, روزی *rouzi*; — avec le sens de dans, در *dèr*, توی *touï*; — dans le sens de par, از طرف *èz tèrèfè*; — par hasard, افاقاً *ètèfaqèn*, pr. t. *ittifaqèn*; — parce que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, pr. t. *zira-ki*; — par dessus, بالا *bala*, از بالا *èz bala*.

PARA, s. m., پاره *parè*, pr. t. *para*.

PARABOLE, s. f., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, تمثيل *tèm-sil*, pl. تمثيلات *tèmsilat*.

PARABOLIQUE, adj. des 2 g., a. تمثیلی *tèmsili*, تمثالی *tèmsali*, pr. t. *timsali*.

PARABOLIQUEMENT, adv., از روی تمثال *èz rouï tèm-sal*.

PARACHÈVEMENT, s. m., a. اتمام *èt-mam*, pr. t. *itmam*, تتميم *tèt-mim*.

PARACHEVER, v. a., تکمیل کردن *tèkmil kèrdèn*; — parachevé, تکمیل شده *tèkmil-choudè*.

PARACHRONISME, s. m., تاریخ را پیش انداختن *tarikh-ra pich èndakhtèn*, تاریخ قدیم را جدید کردن *tarikhe qèdim-ra djèdid kèrdèn*.

PARACLET, s. m., a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*.

PARADE, s. f., نمایش *nèmayèch*, pr. t. *nèmayich* a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*.

PARADIGME, s. m., terme de grammaire, a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*.

PARADIS, s. m., فردوس *fèrdoous*, pr. t. *firdèvs*, بهشت *bè-hècht*, pr. t. *bihicht*, a. دژننèt *djènnèt*, pr. t. *djinnèt*, pl. دژنان *djènan*, pr. t. *djinan*, ou دژنات *djènnat*, pr. t. *djinnat*.

PARADOXAL, e, adj., a. رويء عقل خلاف *khèlafé rèvièyé 'èql*.

PARADOXE, s. m., a. مغاييرت عقل عمومي *moughayèrètè 'èqlé 'oumoumi*, pr. t. *moughaïrètì 'aqlì 'oumoumi*.

PARAFE, 'et mieux PARAPHE, s. m., a. صحیح *sèhh*, pr. t. *sahh*.

PARAFER, et mieux PARAPHER, گذاشتن صحیح *sèhh gou-zachtèn*.

PARAGE, s. m., a. ناحية البكر *hèvaliù dèria*, a. ناحية البكر *nahiyèt-oul-bèhr*, pr. t. *nahiyèt-ul-bahr*; — qualité de la naissance, a. نسبة *nècèb*, درجة *dèrèdjè*, رتبة *routbè*; — lieu, a. ناحية *nahie*, pl. نواحي *nèvahi*.

PARAGOGUE, s. f., terme de grammaire, علاوة حرف در *'èlavèyé hèrf dèr àkhèrè kèlèmè*.

PARAGOGIQUE, adj. des 2 g., terme de grammaire, در آخر *dèr àkhèrè kèlèmè hèrfè ziadi nèvèchtè-choudè*.

PARAGRAPHE, s. m., a. فقره *fèqèrè*, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصول *fouçoul*.

PARAÎTRE, v. n., پیدا شدن *pèida choudèn*, پدیدار شدن *pèdidar choudèn*, ظاهر شدن *zahèr choudèn*, pr. t. *zahir choudèn*; — faire paraître, نمودن *nèmoudèn*, بعرضه *zahèr kèrdèn*, pr. t. *zahir kièrdèn*, ظهور آوردن *bè-'èrècèyé zouhour àvourdèn*; — avoir l'air, avoir l'apparence; il paraît que, ظاهرش اینکه *zahèr-èch in-ké*, چنین معلوم است که *tchènnin mè'èloum-èst ké*, چنین مینماید که *tchènnin mi-nèmàyèd ké*; — il me paraît ainsi, بنظر من چنین مینماید *bè-nèzèré mèn tchènnin mi-nèmàyèd* ou میاید *mi-àyèd*.

PARALLÈLE, s. m. comparaison, a. مقایسه *mouqayècè*, pr. t. *mouqacè*, تشبیه *tèchbih*, تطبیق *tètbiq*, pr. t. *tatbiq*; — mettre en parallèle, تشبیه کردن *tèchbih kèrdèn*, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PARALLÈLE, adj. des 2 g., a. متوازی *moutèvazi*, متساوی *moutèçavi*; — cercle parallèle, دایره متوازی خط استوا *daïrèyé moutèvazi khètté èstèva*.

PARALLÈLEMENT, adv. a. متوازیاً *moutèvazièn*, متساویاً *moutèçavièn*.

PARALLÉLIPIPÈDE, s. m., a. جسد متوازی السطوح *djècèdè moutèvazi-oul-soutouh*, pr. t. *djècèdi mutèvazi-us-sutouh*.

PARALLÉLISME, s. m., a. توازی *tèvazi*, موازات *mouvazat*, تساوی *tèçavi*.

PARALOGISME, s. m., faux raisonnement, a. قیاس کاذب *giacé kazèb*, pr. t. *giaci kiazib*, رأی باطل *rè'è batèl*, pr.

t. *rè'fi batil*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khiali batil*.

PARALLÉLOGRAMME, s. m., a. شكل متوازي الاضلاع المتقابله *chèklé moutèvazi-oul-èzla'-oul-moutèqabèlè*, pr. t. *chèkli mutèvazi-ul-azla'-ul-mutèqabilè*.

PARALYSER, v. a. rendre paralytique, مفلوج کردن *mèfloudj kèrdèn*, افسید کردن *èflidj kèrdèn*; — au fig. rendre inutile, بی ثمر کردن *èkhlat kèrdèn*, بی اثر کردن *bi-sèmèr guèrdanidèn*, بی ثمر کردن *bi ècèr kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*; — paralyse, e, a. مفلوج *mèfloudj*.

PARALYSIE, s. f., a. استرخا *èstèrkha*, pr. t. *is-tirkha*.

PARALYTIQUE, adj. des 2 g., a. مفلوج *mèfloudj*, افسید *èflidj*, pr. t. *iflidj*.

PARANT, E, adj., qui orne, زینت دهند *zinèt-dèhèndè*, a. مزین *mouzèiyèn*, pr. t. *muzèiyèn*.

PARANYMPHE, s. m. discours solennel, a. مقال *mèqal*, pr. t. *maqal*, خطبه *khoutbè*, pr. t. *khotba*; — celui qui chez les anciens conduisait la mariée chez son époux, عروسبر *'èrous-bèr*.

PARAPET, s. m. d'un pont, دیوار لب پل *divaré lèbè poul*; — d'un fort, کنجری قلعه *kounguèrèyé qèl'è*.

PARAPHIMOSIS, s. m., a. انتفاخ القلفة *èntèfakh-oul-qèlfèt*, pr. t. *intifakh-ul-qalfèt*.

PARAPHRASE, s. f., a. تعبیر *tèfsir*, تفسیر *chèrh*, شرح *chèrh*, pr. t. *ta'bir*.

PARAPHRASER, v. a., تفسیر کردن *tèfsir kèrdèn*, شرح کردن *chèrh kèrdèn*, *tèfsir kèrdèn*.

PARAPHRASEUR, EUSE, s., کُنندہ شرح *chèrh-kounèndè*, a.
 شارح *charèh*, pr. t. *charih*.

PARAPHRASTE, s. m., شرح نویس *chèrh-nèvis*, a. شارح *cha-
 rèh*, pr. t. *charih*.

PARAPLUIE, s. m., چتر *tchètr*.

PARASANGE, s. m., فرسنگ *fèrsèng*, vulg. فرسخ *fèrsèkh*,
 pr. t. *fèrsakh*.

PARASÉLENE, s. f., reflet de la lune à travers un nuage,
 عکس ماه *'èksé mah*.

PARASITE, s. m., کاسه کجا بم *kacè-lis*, کاسه لبس *kacè
 koudja bèrèm*, a. طفیلی *toufèili*.

PARASOL, s. m. V. PARAPLUIE.

PARATONNERRE, s. m., میل آهنی دافع رعد *milé àhèniî
 dafè'é re'èd*, pr. t. *mili àhèniî daf'i re'd* میل مقناطیس
milé mègnatis.

PARAVENT, s. m., در سار *dèr-sarè*, چارچوبه دار *pèrdèyé
 tchar-ichoubè-dar*.

PARLEU! interj. در این چه حرف *dèr in tchè hèrf*.

PARC, s. m. lieu où l'on enferme les moutons, آغل *àghèl*,
 pr. t. *àghil*; — parc d'artillerie, توپخانه *toup-khanè*,
 pr. t. *top-khanè*; — jardin entouré d'une enceinte,
 باغ *bagh*.

PARCAGE, s. m., توقف گوسفندان در چراگاه *mouddètè
 tèvèqqoufé gousfèndan dèr tchèra-gah*, pr. t. *muddèti
 tèvèqqusi gousfèndan dèr tchèra-guiah*.

PARCELLE, s. f., تکه کوچک *tèkèyé koutchèk*, a. ذره *zèrrè*,
 pl. ذرات *zèrrat*.

PARCE QUE, locution conjonctive, زیرا *zira*, که زیرا *zira-ké*,

pr. t. *zira-ki*, چونکه *tchoun-ké*, pr. t. *tchoun-ki*; — par ce que (en trois mots), از آنچه *èz an-tchè*, pr. t. *èz an-tchi*; — par ce que vous avez dit il est évident que از آنچه گفته اید معلوم میشود که *èz an-tchè goftè-id mè'èloum mi-chèvèd ké*, pr. t. *èz an-tchi gouftè-id ma'loum mi-chèvèd ki*, ou گفته شما معلوم از گفته شما معلوم *èz goftèyé chouma mè'èloum mi-chèvèd ké*.

PARCHEMIN, s. m., پوست حیوانی *pousté hêivani*, a. رق *rèqq*, pr. t. *raqq*.

PARCHEMINERIE, s. f., کارخانه رق سازی *kar-khanèyé rèqq-sazi*.

PARCHEMINIER, s. m., رق ساز *rèqq-saz*.

PARCIMONIE, s. f., تنگ چشمی *tèng-tchèchmi*, a. خست *khèssèt*, بخل *boukhl*, امساک *èmsak*.

PARCIMONIEUX, se, adj., تنگ چشم *tèng-tchèchm*, a. خسیس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخیل *bèkhl*, pr. t. *bakhil*.

PARCOURIR, v. a., سیر کردن *guèrdèch kèrdèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn*; — parcourir des yeux, مرور کردن *nègah kèrdèn*, مرور کردن *mourour kèrdèn*.

PARDON, s. m., بخشایش *pouzèch*, پوزش *amourzèch*, بخشایش *bèkhchayèch*, pr. t. *bakhchayich*, a. عفو *'èfv*, pr. t. *'afv*, مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt*; — demander pardon, پوزش خواستن *amourzèch khastèn*, پوزش خواستن *pouzèch khastèn*, استغفار کردن *pouzidèn*, استغفار کردن *èstèghfar kèrdèn*, pr. t. *istighfar kièrdèn*; — en style familier on dit: pardon, je vous demande pardon,

بخشید *bè-bèkhchid*, بدارید *mè'èzour-èm bè-darid*, عفو فرمائید *'èfo bè-fèrmayid*.

PARDONNABLE, adj. des 2 g., بخشیدنی *bèkhchideni*, عفو پذیر *'èfo-pèzir*.

PARDONNER, v. a., گذشت کردن *bèkhchidèn*, گوزعت آمرزیدن *gouzècht kèrdèn*, — excuser, معذور داشتن *mè'èzour dachtèn*, pr. t. *ma'zour dachtèn*; — pardonné, e, آمرزیده *àmourzidè*, a. مغفور *mèghfour*, pr. t. *maghfour*; — excusé, معذور شده *mè'èzour-choudè*, a. معاف شده *mè'af-choudè*, a. معذور *mè'èzour*, pr. t. *ma'zour*.

PARÉGORIQUE, adj. des 2 g. synonyme d'anodin. V. ANODIN.

PREIL, LE, adj., همتا *hèm-ta*, مانند *manènd*, جفت *djouft*, a. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*, مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. امثال *èmsal*; — égal, pareil, s., a. قرین *qèrîn*, pr. t. *garîn*, pl. اقران *èqran*; — sans pareil, بی همتا *bi-hèm-ta*, p. t. بی نظیر *bi-nèzir*, pr. t. *bi-nazir*, بی مثل *bi-mèsl*, pr. t. *bi-misl*.

PREILLEMENT, adv., همچنین *hèm tchènîn*, a. کذالك *kè-zalèk*, pr. t. *kè-zalik*; — moi pareillement, من همچنین *mèn hèm-tchènîn*.

PREMENT, s. m. action de parer, آرایش *àrayèch*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*; — bande d'étoffe qui borde la manche, سر آستین *sèré àstîn*.

PRENCHYME, s. m., a. جوهر المعی *djoouhèr-oul-mè'i*, pr. t. *djèvhèr-ul-ma'i*.

PARENT, E, s., خویش *khich*, خویشاوند *khichavènd*, a.

قوم *qooum*, pr. t. *qavm*, a. قريب *qèrib*, pr. t. *qarib*, pl. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*.

PARENTÉ, s. f., a. خویشاوندی *khichavèndi*, خویشی *khichi*, a. قرابت *qèrabèt*, pr. t. *qarabèt*.

PARENTHÈSE, s. f., a. جمله معترضه *djoumlèyé mou'outèrèzè* pr. t. *djumlèt mu'tarizè*.

PARER, v. a. offner, آراستن *àrastèn*, آرایش دادن *àrayèch dadèn*, زینت کردن *zinèt kèrdèn*; — se parer, خود را *khoud-ra àrastèn*; — paré, e, آراسته *àrastè*, زینت یافته *zinèt-yafte*.

PARER, v. a. éviter, رد کردن *rèd kèrdèn*, دفع کردن *dèf kèrdèn*; — paré, e, دفع شده *dèf-choudè*, a. مندفع *moundèfè*, pr. t. *mundèfi*.

PARÈRE, s. m., a. قول تاجر *qooulé tadjèr*, pr. t. *qavli tadjir*, قول تجار *qooulé touddjar*, pr. t. *qavli tuddjar*.

PARASSE, s. f., a. کاهلی *kahèli*, تنبلی *tèmbèli*, a. تکاسل *tèkaçoul*, pr. t. *tèkiaçul*.

PARASSEUR, v. n. faire le paresseux, کردن تنبلی *tèmbèli kèrdèn*.

PARASSEUX, se, adj., کاهل *kahèl*, pr. t. *kiahil*, p. t. تنبل *tèmbèl*, a. کسل *kècèl*, pr. t. *kècil*.

PARFAIRE, v. a., تمام کردن *tèmam kèrdèn*.

PARFAIT, e, adj. accompli, achevé, رسا *rèça*, ce mot est devenu vieux, a. تمام *tèmam*, تام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. *kiamil*, تکمیل *tèkmil*; — bien fait, bien, خیلی خوب *khèili khoub*.

PARFAITEMENT, adv. d'une manière parfaite, خیلی خوب *khèili khoub*, بسیار خوب *bèciar khoub*; — d'une ma-

nière complète, کامل بطور *bè-toouré kamèl*, a. بالکمال *bèl-kèmal*, pr. t. *bil-kièmal*.

PARFILER, v. a., séparer la soie de l'or dans une étoffe, نخ کشیدن *nèkh-nèkh kèchidèn*.

PARFOIS, adv., گاهی *gahi*, گاه *gah-gah*, a. بعض کتره *bè'èzé kèrrè*, pr. t. *ba'zi kèrrè*, بعض *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*.

PARFUM, s. m., ایاکه خوب *bouï hhoch*, خوش *raïhèyé khoub*, a. ایاکه طیبه *raïhèyé tèiyèbè*, pr. t. *raïhai taïyibè*, عطر *'ètr*, pr. t. *'atr*, pl. عطریات *'ètriat*, pr. t. *'atriat*.

PARFUMER, v. a. répandre une bonne odeur, خوش بو کردن *khoch bou kèrdèn*, معطر خوش بودادن *khoch bou dadèn*, mou'èttèr sakhtèn; — chasser le mauvais air en brûlant des parfums, بخور کردن *boukhour kèrdèn*; — parfumé, e, qui a une bonne odeur, خوش بو *khoch-bou*, ایاکه خوش *khoch-raïhè*, a. معطر *mou'èttèr*, pr. t. *mou'attar*; — qui a été parfumé, بخور شده *boukhour-choudè*.

PARFUMEUR, SE, s. m., a. عطار *'èttar*, pr. t. *'attar*.

PARFUMOIR, s. m., بخوردان *boukhour-dan*, a. مجمر *mèdj-mèr*, pr. t. *midjmèr*.

PARI, s. m., گرو *guèroou*, a. نذر *nèzr*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, بحث *bèhs*, pr. t. *bahs*.

PARIER, v. a., نذر بستن *nèzr bèstèn*, شرط بستن *chèrt bèstèn*.

PARIÉTAIRE, s. f., پ'ante, سرش *sèrèch*.

PARIÉTAL, e, pl. **PARIÉTAUX**, os pariétal, استخوان کاسه

èstoukhané kacèyé sèr, a. *جامجمه djèmdjèmè*.

PARIEUR, SE, s., *نذر کننده nèzr-kounèndè*.

PARIS, nom de ville, *پاریس paris*.

PARISIEN, NE, adj., *پاریسی parici*.

PARITÉ, s. f., *برابری bèra-bèri*, a. *مساوات mouçavat*, pr. t. *muçavat*, *تساوی tèçavi*; — comparaison, a. *مثل mècèl*, pl. *امثال èmsal*, *تمثال tèmsal*, pr. t. *timsal*.

PARJURE, s. m. faux serment, *دروغ سوگند doroug soougèndé dorough*, *قسم دروغ qècémé dorough*, pr. t. *qaçami dorough*; — serment violé, *سوگند شکسته soouguèndé chèkèstè*, pr. t. *sèvguèndi chikièstè*, *نقض سوگند nèqzè soouguènd*; — qui commet un parjure, *سوگند شکن soouguènd-chèkèn*, pr. t. *sèvguènd-chikèn*.

PARJURER, (SE) v. pron., *دروغ سوگند یاد کردن doroug sooughènd yad kèrdèn*, *دروغ قسم خوردن doroug qècèm khourdən*; — violer son serment, *سوگند شکن soouguènd chèkèstèn*, *نقض عهد کردن nèqzè 'èhèd kèrdèn*.

PARLAGE, s. m., V. VERBIAGE.

PARLANT, E, adj., a. *ناتق natèq*, pr. t. *natiq*.

PARLEMENT, s. m., a. *مجلس وکلای ملت mèdjlècé vou-kèlèl mèllèt*.

PARLEMENTAIRE, s. m., *گماشته goumachètè*, *خبر رسان khè-bèr-rèçan*.

PARLEMENTER, v. n., *گفت و شنود کردن goft-ou-chenoud kèrdèn*, *گفتگو کردن goftè-gou kèrdèn*, *مکالمات داشتن moukalèmat dachtèn*.

PARLER, v. n. et a. *گفتن hèrf zèdèn*, *سخن گفتن*.

soukhèn goftèn. تکلم کردن *tèkèlloum kèrdèn*; — discourir, صحبت کردن *souhbèt kèrdèn*, pr. t. *sohbèt kièrdèn*; — parler français, parler en français, فرانسه *francè hèrf zèdèn*; — parlez-vous français? *francè hèrf mi-zènid*.

PARLER, s. m. langage, گوئی *soukhèn-gouyi*.

PARLERIE, s. f., V. VERBIAGE.

PARLEUR, SE, s., بسیار گو *bèciar hèrf-zèn*, *bèciar-gou*.

PARLOIR, s. m., اوطاق صحبت *outaqé souhbèt*, pr. t. *otaqi sohèt*.

PARMI, prép., میان *mian*, در میان *dèr mian*, a. بین *bèin*, ما بین *ma-bèin*; — parmi nous, میان خودمان *miané khoudèman*; — parmi eux, میان خودشان *miané khoudchan*.

PARNASSE, s. m. au figuré la poésie, a. شعر *chè'èr*, pr. t. *chi'r*, réunion des poètes, a. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chou'ara*.

PARODIE, s. f., اهجو *hèdjv*.

PARODIER, v. a., اهجو کردن *hèdjv kèrdèn*.

PAROISSE, s. f., a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

PAROISSIAL, E, adj., a. متعلق بمحله *moutè'èllèq bè-mèhèllè*.

PAROISSIEN, NE, s., habitant d'une paroisse a. ساکن محله *sakèné mèhèllè*, pr. t. *sakini mahallè*, اهل محله *èhlé mèhèllè*, pr. t. *èhli mahallè*; — s. m. livre de prières, کتاب دعا *kètabé do'a*.

PAROLE, s. f., سخن *soukhèn*, a. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*, لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, pl. الفاظ *èlfaz*, قول *qooul*, pr. t. *qavl*, pl. اقوال *èqval*, pr. t. *aqval*; — promesse, a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*; — donner sa parole, حرف دادن *vè'èdè kèrdèn*, هرف دادن *hèrf dadèn*; — tenir sa parole, بر سر حرف خود استادن *bèr sèrè hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. *bèr sèri harfi khed èstadèn*; — manquer de parole, بر سر حرف خود خستادن *bèr sèrè hèrfé khoud nè-yèstadèn*, خلف وعده *khoulfé vè'èdè kèrdèn*; — faculté de parler, a. قوت ناطقه *qouvveyé natèqè*, pr. t. *qouvveti natiqa*, قوت نطق *qouvveté natèqè*, pr. t. *qouvveti natiqa*, نطق *noutq*.

PARONOMASE, s. f., a. مقارنت الفاظ *mouqarèneté èlfaz*, pr. t. *muqarinèti èlfaz*.

PARONOMASIE, s. f., a. مشابهت الفاظ *mouchabèhèté èlfaz*, pr. t. *muchabèhèti èlfaz*.

PAROXISME, s. m., شدت درد *chèddèté dèrd*, a. شدت مرض *chèddèté mèrèz*, pr. t. *chiddèti maraz*, احتداد مرض *èhtèdadé mèrèz*, pr. t. *ihtidadi maraz*.

PARQUE, s. f. au figuré, la mort, مرگ *mèrg*, a. اجل *èdjèl*, pr. t. *èdjâl*; — les ciseaux de la Parque, مقراض اجل *mègrazé èdjèl*, pr. t. *magrazi èdjâl*.

PARQUER, v. a., باغ گذاشتن *toûi bagh gouzachtèn*.

PARQUET, s. m., تخته فرش *tèkhtè-fèrch*; — endroit où se tiennent les avocats, وکلای شرع *nèchimèn-gahé voukèlâi chér'*; — les officiers même du ministère public, وکلای شرع *vouqèlâi chér'*, pr. t. *vukèlâi chér'*.

PARQUETAGE, s. m. action de parqueter, V. **PARQUETER**.

PARQUETER, v. a., تاخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*,
pr. t. *takhtia-fèrch kièrdèn*.

PARRAIN, s. m., پدر تعمید *pèdèré tè'èmid*.

PARRICIDE, s. m. celui qui tue son père, پدرکش *pèdèr-kouch*,
قاتل پدر *qatèlé pèdèr*; — crime que commet
le parricide, پدرکشی *pèdèr-kouchi*, a. قتل الاب *qètl-
ul-èb*, pr. t. *qatl-ul-ab*.

PARSEMER, v. a., افشانیدن *pachidèn*, پاشیدن *èfchandèn*,
نثار کردن *nèçar kèrdèn*.

PARSI, s. m., V. **GUEBRE**.

PART, s. f., بهره *bèhrè*, بخش *bèkhch*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissè*, pl. حصص *hècès*, pr. t. *higas*, سهم *sèhm*, pr. t. *sahm*, pl. اسهام *èsham*, pr. t. *asham*, قسمت *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*; — côté, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*, pl. جوانب *djèvanèb*, pr. t. *djèvanib*; — de votre part, از طرف شما *èz tèrèfé chouma*, pr. t. *èz tarafi chouma*; — de toutes parts, از هر طرف *èz hèr tèrèf*, pr. t. *èz hèr taraf*; — nulle part, علیحدّه *hitç dja*; — à part, سوا *sèva*, a. *'èlè-hèddè*, pr. t. *'ala-haddè*, خلوت *khèlnèt*, pr. t. *khàl-vèt*; — faire part, خبر دادن *agah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, اطلاع دادن *ètèlè' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — prendre part, دخیل شدن *dèkhl choudèn*, حصه دار بودن *hèssè-dar boudèn*, pr. t. *hissè-dar boudèn*, شراکت داشتن *chèrakèt dachtèn*; — part, lieu, جای *djai*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*; — quelque part, جای *djai*, یک جای *yèk djai*.

- PARTAGE**, s. m., بخش *bèkhch*, a. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*; — portion V. **PART**; — sort, a. قسمت *qès-mèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*.
- PARTAGER**, v. a., قسمت کردن *bèkhch kèrdèn*, تقسیم کردن *tèqsim kèrdèn*; — partager en deux, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.
- PARTANCE**, s. f., a. عزیمت *'èzimèt*, pr. t. *'azimèt*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkèt*.
- PARTANT**, adv., بنا بر این *bèna-bèr in*, لاجرم *la-djèrèm*.
- PARTENAIRE**, s. m., در بازی شریک *dèr bazi chèrik*.
- PARTERRE**, s. m., parterre de fleurs, گلستان *goulèstan*, pr. t. *gulistan*, گلزار *goul-zar*, pr. t. *gul-zar*; — partie d'une salle de spectacle, تماشا خانه *sèhnè tè-macha-khandè*.
- PARTI**, s. m. réunion de plusieurs personnes contre d'autres, گروه *guèrouh*, a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*; — prendre le parti de . . . , طرفداری کردن *tèrèf-dari kèrdèn*; — résolution, a. عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*, تصمیم *tèsimim*, عزم را *djèzm*; — prendre son parti. عزم را *djèzm kèrdèn*; — expédient, راه *rah*, a. تدبیر *tèdbir*; — profession, genre de vie, راه *rah*, a. طریقت *tèriqèt*, pr. t. *tarigat*; — tirer parti, جلب فایده کردن *djèlbé faïdè kèrdèn*, صرفه کردن *sèrfè kèrdèn*.
- PARTIAL**, e, adj., طرفدار *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*, طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.
- PARTIALEMENT**, adv., بطرفگیری *bè-tèrèf-guiri*, بتعصب *bè-tè'èssoub*, روی تعصب *èz roui tè'èssoub*.

PARTIALITÉ, s. f., طغیاری *tèrèf-guiri*, جانبدارى *djanèb-dari*, ا. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, تصاحب *tè-çahoub*, pr. t. *tèçahub*.

PARTICIPANT, e, adj., همباز *hèm-baz*, انباز *ènbaz*, بهره مند *bèhrè-mènd*, p. t. *hèssè-dar*, pr. t. *hissè-dar*, ا. شریک *chèrik*, pr. t. *charik*, مشارک *moucharèk*, pr. t. *mucharik*.

PARTICIPATION, s. f., همبازی *hèm-bazi*, انبازی *ènbazi*, حصه دارى *hèssè-dari*, ا. اشتراك *chèrakèt*, ech-*tèrak*, pr. t. *ichtirak*.

PARTICIPE, s. m. participe actif, ا. اسم فاعل *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — passif, اسم مفعول *èsmé mèr'oul*, pr. t. *ismi mèf'oul*.

PARTICIPER, v. n., انباز شدن *ènbaz choudèn*. بهره مند شدن *bèhrè-mènd choudèn*, شریک بودن *chèrik boudèn*.

PARTICULARISER, v. a., به تفصیل بیان کردن *bè tèfsil bèyan kèrdèn*, مفصلاً بیان کردن *moufèssèlèn bèyan kèrdèn*.

PARTICULARITÉ, s. f., کیفیت دیگر *kèifyètè diguèr*, کیفیت مخصوص *kèifyètè mèkhsous*, کیفیت علیحدّه *kèifyètè 'èla-hèddè*; — en parlant des particularités d'une affaire, ا. دقیقه *dèqiqè*, pr. t. *daqiqà*, pl. دقایق *dè-qayèq*, pr. t. *daqaiq*.

PARTICULE, s. f., petite partie, جز *djouz*, pr. t. *djuz*, pl. اجزا *èdjiza*; — terme de grammaire, ا. حرف *hèrf*, pr. t. *harf*.

PARTICULIER, s. m., کسی *kèci*, شخصی *chèkhci*; — en particulier, خلوت *khèlvèt*, در خلوت *dèr khèlvèt*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیه *dèr khoufiyè*.

PARTICULIER, *e*, adj. *a.* خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*,
pr. *t.* *makhsous*.

PARTICULIÈREMENT, adv., *a.* مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. *t.*
makhoucèn.

PARTIE, *s. f.*, portion, پارے *parè*, لکھتہ *lèkhtè*, تکه *tèkè*,
pr. *t.* *tikè*, *t. p.* پارچه *partchè*, pr. *t.* *partcha*, *a.* جزء
djouz', pr. *t.* *djuz'*, pl. اجزا *èdjza*, قطعه *qèr'è*, pr. *t.*
qit'a, حصہ *hèssè*, pr. *t.* *hissè*; — une partie, یکہ *yèk*
tèkè, pr. *t.* *yèk tikè*; — les parties du corps,
اجزای بدن *èdjzaï bèdèn*, ou اعضای بدن *d'èzaï*
bèdèn, pr. *t.* *a'zaï bèdèn*; — les parties du discours,
اجزای کلام *èdjzaï kèlam*; — partie de plaisir, *a.* عیش
'èich; — jeu, بازی *bazi*; — côté, سوی *souï*, *a.* طرف
tèrèf, pr. *t.* *taraf*, سمت *sèmt*, جهت *djèhèt*, pr. *t.* *djèhèt*,
pl. جهات *djèhat*, pr. *t.* *djihat*; — les quatre parties
du monde, چهار جهات عالم *tchèhar djèhaté 'alèm*, *a.*
چهار جهات اربعه عالم *djèhaté èrbè'èyè 'alèm*, pr. *t.* *djihati*
èrbè'èyi 'alèm; — plaideur, *a.* مدعی *mouddè'i*, خصم
khèsm; — les deux parties, *a.* طرفین *tèrèfèïn*, pr. *t.*
tarafèïn; — les deux parties belligérantes, دولتین
dooulètèïnè mouharèbèïn, pr. *t.* *dèvlètèïni mu-*
harèbèïn; — les deux puissance contractantes. دولتین
dooulètèïnè mou'ahèdètèïn, pr. *t.* *dèvlètèïni mu'*
ahidètèïn; — la plus grande partie, بیشتر *bich-*
tèr-èch, *a.* اکثر *èksèr*; — en partie, اندکی *èndèki*,
قدری *qèdri*, *a.* بعض *bè'èzi*, pr. *t.* *ba'zi*.

PARTIEL, *le*, adj., *a.* جزئی *djouz'ïi*; — éclipse partielle,
خسوف جزئی *khouchoufè djouz'ïi*, pr. *t.* *khouchoufi djuz'ïi*.

PARTIELLEMENT, adv., کم کم *kèm-kèm*, جزء جزء *djouz'-djouz'*, ا. جزياً *djouz'ièn*.

PARTIR, v. n., رفتن *rèftèn*, روانه شدن *rèvanè choudèn*, عزم شدن *'dzèm choudèn*, راه افتادن *rah ouftadèn*; — à partir d'aujourd'hui, از تاریخ امروز *èz tarikhé èmrouz*.

PARTISAN, s. m., هوادار *hèva-dar*, هواخواه *hèva-khah*, t. p. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*, طرفگیر *tèrèf-guir*, pr. t. *taraf-guir*.

PARTITION, s. f., تالیف موسیقی *tè'èlifé moucigi*.

PARTOUT, adv., همه جا *hèmè-dja*, هر جا *hèr-dja*; — aller partout, همه جا رفتن *hèmè-dja rèftèn*; — il met son nez partout, بهر امری مداخله میکند *bè-hèr èmri moudakhèlè mi-kounèd*.

PARURE, s. f., آرایش *àrayèch*, پیرایه *pirayè*, زیور *zivèr*, زیب *zib*, a. زینت *zinèt*, تزئین *tèzèiyoun*, pl. تزئینات *tè-zèiyounat*.

PARVENIR, v. n., رسیدن *rècidèn*, واصل شدن *vacèl choudèn*; — parvenu, e, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*.

PARVENU, s. m., رتبه پست بمنصب رسیده *èz routbèyé pèst bè-mènsèb rècidè*.

PARVIS, s. m., کلیسا *djèloou-khané kliça*, a. دهلیز *dèhliz*.

PAS, adv. de négation., نه ou ن *nè*, نه ou م *mè*; — n'allez pas, نروید *nè-rèvid*; — il n'est pas venu, نیامد *nè-yâmèd*, نه-yâmèd-èst; — ne viens pas, نیآ *nèyâ*, میآ *mèyâ*; — pas un, هیچ یک *hitch yèk*,

دانه ندارد *hitch yèki*; — il n'y en a pas un, *danèyi nè-darèd*, *hitch yèk-danè nist*.

PAS, s. m. mouvement du pied en avant, گام *gam*, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*, vulg. *adèm*, pl. *qoudoum*, *khètchèt*, pr. t. *khatchèt*, pl. *khètchèvat*, pr. t. *khatchèvat*; — retourner sur ses pas, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè't kèrdèn*; — faire un faux pas, لغزش پا *lèghzidénè pâ*, لغزشه پا *lèghzèché pa*; — au fig. faire une faute, خبط کردن *khèpt kèrdèn*, سهو *pâ-lèghz kèrdèn*, خطا کردن *khèta kèrdèn*; — le pas, préséance, a. *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*; — mauvais pas, passage périlleux, جای با خطر *djaï ba-khètèr*.

PASQUIN, s. m. bouffon, مسخره *mèskhèrè*, a. هززال *hèzzal*.

PASQUINADE, s. f., مسخرگی *mèskhèrègui*.

PASSABLE, adj. des 2 g., بد نیست *bèd nist*, a. وسط *vècèt*, pr. t. *vagat*.

PASSABLEMENT, adv., بد نه *bèd-nè*; — il a passablement fait cela, این را بد نکرد *in-ra bèd nè-kèrd*.

PASSADE, s. f., آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*.

PASSAGE, s. m. action de passer, گذر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, a. مرور *mourour*, pr. t. *murour*, عبور *'oubour*; — lieu par on l'on passe, گذرگاه *gouzèr-gah*, pr. t. *guzèr-guiah*, راه *rah*, جای عبور *djaï 'oubour*, a. معبر *mè'èbèr*, pr. t. *ma'bèr*, pl. معابر *mè'ábèr*, pr. t. *mè'ábir*; — droit qu'on paye, راهداری *rah-dari*; — passage, cita-

tion d'un auteur, a. فقره *fèqèrè*, pr. t. *fiqra*, pl. فقرات *fèqèrat*, pr. t. *fiqrat*.

PASSAGER, ÈRE, adj., گذر *dèr gouzèr*, بی بق *bi-bèqa*, a. فانی *fani*.

PASSAGER, ÈRE, s., a. رنده *rèvèndè*, a. مسافر *mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. مسافریں *mouçafèrîn*, pr. t. *muçafirîn*, عابر *'àbèr*, pr. t. *'àbir*, pl. عابریں *'àbèrîn*, pr. t. *'àbirîn*.

PASSAGÈREMENT, adv., a. مسافرت *mouçafèrètèn*, pr. t. *muçafirètèn*.

PASSANT, s. m., رنده و آینده *rèvèndè-ou-âyèndè*, pl. رندگان *rèvèndègan-ou-âyèndègan*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, pl. مترددین *moutèrèddèdîn*; — en passant (part. prés.), حین گذر *hiné gouzèr*, وقت عبور *vèqtè 'oubour*.

PASSATION, s. f., حجت نوشتن *houddjèt nèvèchtèn*, pr. t. *huddjèt nivichtèn*.

PASSAVANT, s. m. permis de la douane, a. جواز *djèvaz*; — passage établi entre deux vaisseaux, گذرگاه *gou-zèr-gah*.

PASSE, s. f. canal étroit entre des rochers, تنگنای *tèng-naï*; — supplément qu'on ajoute à une monnaie qui n'a plus sa valeur nominale, کسر پول *kèsré poul*, pr. t. *kièsri poul*; — position favorable, a. حالت *halèt*, فرصت *foursèt*, pr. t. *fursat*.

PASSÉ, s. m., ایام گذشته *èyamé gouzèchtè*, زمان ماضی *zèmané mazi*, p. t. زمان سابق *zèmané sabèq*, pr. t. *zèmani sabiq*, a. الماضی *èl-mazi*; — dans les temps

- passés, گذشته در زمان *dèr zèmané gouzèchtè*.
- PASSE-CARREAU, s. m., اوتوی خیط *outouï khèiyat*.
- PASSE-CHEVAL, s. m., ناوۀ گذر اسپ *navèyé gouzèrè èsp*,
pr. t. *navèï guzèri èsp*.
- PASSE-DEBOUT, s. m., ا. جواز *djèvaz*.
- PASSE-DROIT, s. m. grâce accordée contre l'usage ordinaire, a. مساعدۀ *mouça'èddè*, pr. t. *muça'èddè*; — injustice qu'on fait à quelqu'un en lui préférant pour un grade quelqu'un qui a moins de titres que lui, ناحق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*, a. ظلم *zoulm*.
- PASSÉE, s. f., وقت مرور مرغان *vèqté mourouré mourghan*,
pr. t. *vaqti mourouri mourghan*.
- PASSEMENT, s. m., نوار *nèvar*, a. شریط *chèrit*.
- PASSEMENTIER, s. m., علاقه بند *'èlaqè-bènd*, a. شارط *charèt*, pr. t. *charit*.
- PASSE-PARTOUT, s. m., کلید درهای متعدد *klidé dèrhaï moutè'èddèd*.
- PASSE-PORT, s. m., گذر نامه *gouzèr-namè*, تذکرۀ راه *tèz-kèrèyé rah*.
- PASSER, v. n., گذشتن *gouzèchtèn*, pr. t. *guzèchtèn*, گذر عبور کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn*, رد شدن *rèd choudèn*; — passer pour avoir la réputation de, مشهور بودن *mèch-hour boudèn*, شهرت داشتن *cheuhrèt dachtèn*; — passer de la tête, oublier, فراموش کردن *fèramouch kèrdèn*, از خاطر رفتن *èz khatèr rèftèn*, خاطر رفتن *khatèr rèftèn*, pr. t. *khatir rèftèn*; — v. a. passer l'eau, از آب رد شدن *èz àb rèd choudèn*; — le temps, گذراندن *vèqt-*

ra gouzèrandèn, گذراندن وقت *gouzèrandènè vèqt*, pr. t. *guzèrandèni vaqit*; — passer au fil de l'épée, طعمه کشیدن *teu'eumèyé chèmchir kèrdèn*; — faire couler à travers un linge ou un tamis, پالودن *paloudèn*, پالاییدن *palayidèn*, vulg. صاف کردن *saf kèrdèn*; — omettre, گذاشتن *gouzachtèn*, کنار گذاشتن *kènar gouzachtèn*; — passer (se dit des choses qui perdent leur beauté) پژمردن شدن *pèjmourde choudèn*; — se passer, s'écouler, گذشتن *gouzèchtèn*, در گذر بودن *dèr gouzèr boudèn*; — arriver, survenir, واقع شدن *vaqè' choudèn*, pr. t. *vaqit' choudèn*, بوقوع پیوستن *bè-veqou' pèivèstèn*; — ce qui s'est passé avant nous, آنچه قبل از ما بوقوع پیوست *àn-tché qèbl èz ma bè-veqou' pèivèst*, pr. t. *àn-tchi qabl èz ma bè-vouqou' pèivèst*; — se passer de quelque chose, s'en priver, محروم کردن *khoud-ra mèhroum kèrdèn*, از خود باز گرفتن *èz khoud baz guèrèftèn*; — passer une lettre de change, قبول کردن *hèvalè kèrdèn*; — être admis, reçu, قبول شدن *qèboul choudèn*; — au fig. surpasser en mérite, تفوق یافتن *gouzèchtèn*, برتری یافتن *bèrtèri yaftèn*, گذشته پیدا کردن *tèfèvvouq pèida kèrdèn*; — passé, e, گذشته *gouzèchtè*.

PASSEREAU, s. m. V. MOINEAU.

PASSE-TEMPS, s. m., a. مشغولیت *mèchghouliyèt*.

PASSIBLE, adj. des 2 g., قابل تحمل درد و رنج *qabelè tè-hèmmoulé dèrd-ou-rèndj*; — qui doit subir une peine, جزا مستحق *moustèhèqqé djèza*, pr. t. *mustahaqqi djèza*.

PASSIF, IVE, adj. qui souffre l'action, a. مفعول *mèf'oul*;
— par extension, qui n'agit pas, عمل بی *bi-'èml*, بی کار *bi-kar*; — en terme de grammaire, participe passé, a. اسم مفعول *èsmé mèf'oul*, pr. t. *ismi maf'oul*; — actif, اسم فاعل *èsmé fa'èl*, pr. t. *ismi fa'il*; — dette passive, وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qou-rouz*, دین *dèin*, pl. دیون *diyoun*, pr. t. *duyoun* — dettes actives, a. طلب *tèlèb*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*.

PASSION, s. f. souffrance de Jésus-Christ, رنج و ماحت *rèndj-ou-mèhnètè hèzrètè 'iça*, pr. t. *rèndj-u-mihnètè hazrètè 'iça*; — affection violente, درد *dèrdé 'èchq*; — mouvement de l'âme, a. هوای حرص *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*, نغسانی *hèrsé nèfsani*, pr. t. *hirsi nèfsani*, هوس *hèvès*; — aimer avec passion, دوست داشتن *èz dèl-ou-djan doust dachtèn*.

PASSIONNÉMENT, adv., اشتیاق *bè-chèddètè èchtiq*, بعشق هر چه تمامتر *bè-hèvècé tèmam*, بهوس تمام *'èchqé hèr-tché tèmam-tèr*.

PASSIONNER, v. a. donner un caractère animé, بدرجۀ *bè-dèrèdjèyé 'èchq-ou-hèvès bèr àvourdèn*; — exciter la passion de ... آورتن *bè-hèvès àvourdèn*; — se passionner, مبتلا شدن *moub-tèla choudèn*, بشدت عاشق *chiftè choudèn*, شدن *bè-chèddèt 'àchèq choudèn*, pr. t. *bè-chiddèt 'àchiq choudèn*; — il est passionné pour cette femme, مبتلائی *moubtèlèl 'èchqé in zèn èst*, زنست

شد *chiftèyé djèmalé in zèn choud*,
 دیوانه *divanèyé in zèn èst*; — s'emporter,
 مبتلاى *bè-ghèzèb àmèdèn*; — passionné, e,
 در عشق شده *moubtèlāi dèrdé 'èchq choudè*, a.
 مفتون *mèftoun*.

PASSIVEMENT, adv. V. PASSIF.

PASSOIRE, s. f. sorte de tamis, پالا *tourchi-pala*,
 پالوانه *palvanè*, پالاوان *palavan*, vulg. چلو صافکن
tchè-loou saf-koun.

PASTEL, s. m. crayon fait de couleurs pulvérisées, مداد
 رنگ آمیز *mèdadé rènga-rèng*, قلمی
 رنگ آمیز *rèng-àmiz gourchoun qèlèmi*.

PASTÈQUE, s. f., هندوانه *hèndèvanè*.

PASTICHE, s. m., تقلید تصویری *tèqlidè tèsviri*.

PASTEUR, s. m., شبنان *chèban*, گته بان *guèllè-ban*, p. t.
 چوبان *tchouban*, pr. t. *tchoban*, a. راعى *ra'i*, pl. رعات
rè'ât, pr. t. *ri'ât*; — fig., a. رهبان *rouhban*.

PASTILLE, s. f., a. حبه *hèbb*, pr. t. *habb*, حبّه *hèbbè*,
 قرص *qours*, pl. اقراص *ègras*; — pastilles odoriféran-
 tes, حبههای معطر *hèbbè-haï mou'èttèr*; — bonbon, نقل
nouql.

PASTORAL, e, adj., شبنانى *chèbani*, چوبانى *tchoubani*.

PASTORALEMENT, adv. au fig., رهبانیت *èz roui*
rouhbaniyèt.

PAT, s. m., terme du jeu d'échecs, آچمز *âtchmèz*.

PATACHE, s. f., کشتی بارکش *kèchtiï bar-kèch*.

PATAQUES, s. m., a. مغلطة کلام *mèghlètèyé kèlam*, pr. t.
maghlatèi kièlam.

PATABAFFE, s. f., a. مغشوش خط *khètté mèghchouch*, خط مهشوش *khètté mouhèvvèch*, pr. t. *khatti muhèvvèch*.

PATATE, s. f., سيب زمينى *sibé zèmini*.

PATAUD, e, adj., گنده *goundè*, a. غليظ الجثة *ghèliz-oul-djèssè*.

PATAUGER, v. n., تروى كل و لای راه رفتن *touï guèl-ou-lai rah rèftèn*.

PÂTE, s. f., a. خمير *khèmir*.

PÂTÉ, s. m., بورك بورك *bourèk*; — pâté de perdrix, بورك كبك *bourèké kèbk*.

PATELIN, e, s. et adj., روباه صفت *roubah-sèfèt*.

PATELINAGE, s. m., روباه بازى *roubah-bazi*, روباه صفتى *roubah-sèfèti*.

PATELINER, v. n., روباه بازى در آوردن *roubah-bazi dèr àvourdèn*.

PATELINEUR, se, s. V. PATELIN.

PATENT, e, adj., a. قانونى *chèr'i*, قانونى *qanouni*.

PATENTE, s. f., فرمان *fèrman*.

PATENTER, v. a., فرمان مرحمت کردن *fèrman mèrhèmèt kèrdèn*, ou التغات کردن *èltèfat kèrdèn*; -- patenté, e, صاحب فرمان *sahèbé fèrman*.

PATER, s. m., a. prière des chrétiens, دعا *do'a*, pr. t. *dou'a*, تسبيح *tèsbih*.

PATÈRE, s. f., گل ميخ پرده *goul-mikhé pèrdè*.

PATERNEL, le, adj., پدرى *pèdèri*, پدرانه *pèdèranè*, a. ابوى *èbèvi*.

PATERNELLEMENT, adv., پدروار *pèdèr-var*, p. t. پدرانه *pèdèranè*.

PATERNITÉ, s. f., پدری *pèdèri*, a. اوبوت *oubouvèt*, pr. t. *ubuvvèt*.

PÂTEUX, se, adj., خميروار *khèmîr-var*, مانند خمير *manèndé khèmîr*.

PATHÉTIQUE, adj. des 2 g., دلسوز *dèl-souz*, رقت انگيز *rèq-qèt-ènguiz*.

PATHÉTIQUEMENT, adv., دلسوزانه *dèl-souzanè*, برقت انگيزی *bè-rèqqèt-ènguizi*.

PATHOLOGIE, s. f., امراض *bèhsé dèr kèi-fiyèté èmrâz*, a. وصف امراض *vèsfé èmrâz*, pr. t. *vasfi èmrâz*.

PATHOLOGIQUE, adj. des 2 g., مخصوص وصف امراض *mèkh-soucé vèsfé èmrâz*.

PATHOS, s. m., V. GALIMATIAS.

PATIBULAIRE, adj. des 2 g., مخصوص بدار *mèkhsoucé bè-dar*.

PATIENTEMENT, adv., بشکيبائی *bè-chèkibayi*, بصبر *bè-sèbr*, بتحمل *bè-tèhèmmoul*, a. تحملًا *tèhèmmoulèn*, pr. t. *tè-hammulèn*.

PATIENCE, s. f., شکيبائی *chèkibayi*, شکیب *chèkib*, a. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèham-mul*; — prendre patience, شکیب کردن *chèkib kèrdèn*, تحمل کردن *tèhèmmoul kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*, pr. t. *tèhammul kièrdèn*.

PATIENT, e, adj., شکيبا *chèkiba*, شکیبند *chèkibèndè*, a. صابر *sabèr*, pr. t. *sabir*, صبور *sèbour*, pr. t. *sabour*.

PATIENT, s. qui souffre les injures ou les coups sans rien dire, a. مفعول *mèf'oul*, مضروب *mèzroub*, pr. t. *mazroub*;

— pour désigner un condamné, *هكلم شده بقتل* *heukm-choudèyé bè-qètl*, *ماككوم بقتل* *mèhkoumé bè-qètl*, a. *ماككوم عليه* *moudjrémé mèhkoum 'èlèih*, pr. t. *mudjrimi mahkoum 'alèihi*.

PATIENTER, v. n., *شکيبیدن* *chèkibidèn*, *صبر کردن* *sèbr kèrdèn*, *تکمل کردن* *tèhèmmoul kèrdèn*.

PATIN, s. m. sorte de soulier fort que portaient les femmes, a. *نعلین* *nè'èlèïn*, pr. t. *na'lèïn*; — chaussure dont on se sert pour glisser, *پا افزار آهینین جهت لیز خوردن* *pa èfzare àhènïn djèhètè liz khourdèn*, vulg. *کفش یخ بازی* *kèfché yèkh-bazi*.

PATINER, v. a., *دست مالیدن* *dèst zèdèn*, *دست زدن* *dèst malidèn*.

PATINER, v. n., *روی یخ لیز خوردن* *rouï yèkh liz khourdèn*, vulg. *یخ بازی کردن* *yèkh-bazi kèrdèn*.

PÂTIR, v. n., *جفا مکنیت کشیدن* *mèhnèt kèchidèn*, *جفا کشیدن* *djèfa kèchidèn*, *اذیت کشیدن* *èziyèt kèchidèn*.

PÂTIS, s. m., *چراگاه* *tchèra-gah*.

PÂTISSER, v. n., *نان روغنی پختن* *nané rooughèni poukhtèn*.

PÂTISSERIE, s. f., *نان روغنی* *nané rooughèni*, t. p. *بورک* *bourèk*.

PÂTISSIER, IÈRE, s., *نان روغنی پز* *nané rooughèni-pèz*, *بورک پز* *bourèk-pèz*; — boutique de pâtissier, *دکان* *doukkané bourèk-pèz*.

PÂTISSOIRE, s. f., table de pâtissier, *تخته خمیر* *tèkhtèyé khèmîr*.

PATOS, s. m., *زبان دهقانی* *zèbané dèhati*, *زبان دهانی* *zèbané dèhqani*.

PATRAQUE, s. f., machine usée, کار افتاده *âlâté èz kar ouftadè*.

PÂTRE, s. m. V. PASTEUR.

PATRIARCAL, e, adj., مخصوص خلیفه *khèlifèyi*, مکھسوعه خلیفه *mèkhsoucè khèlifè*; — maison patriarcale, خانه خلیفه *khanèyé khèlifè*.

PATRIARCAT, s. m., خلیفه گری *khèlifè-guèri*.

PATRIARCHE, s. m., a. خلیفه *khèlifè*, pl. خلفا *khoulèfa*.

PATRICIEN, ne, adj. et s., بکراده *bèk-zadè*, pr. t. *bèi-zadè*.

PATRIE, s. f., زادبوم *zadèboum*, a. وطن *vètèn*, pr. t. *vatan*;
— amour de la patrie, a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. *hubbi vatan*, حب الوطن *houbb-oul-vètèn*.

PATRIMOINE, s. m., میراث پدری *miracé pèdèri*, مال موروثی *malé moourouciï pèdèr*.

PATRIMONIAL, e, adj., a. موروثی *moourouci*, pr. t. *mèvrouci*.

PATRIOTE, s. et adj. des 2 g., دوستدار وطن *doust-daré vètèn*, محبت وطن *mouhèbbé vètèn*.

PATRIOTIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بحب وطن *mou-tè'èllèq bè-houbbé vètèn*, محض حب وطن *mèhzé houbbé vètèn*.

PATRIOTIQUEMENT, adv., از روی حب وطن *èz rouï houbbé vètèn*.

PATRIOTISME, s. m., a. حب وطن *houbbé vètèn*, pr. t. *hubbi vatan*.

PATRON, ne, s. saint dont on porte le nom, a. ولی *vèli*, pl. اولیا *ooulia*, pr. t. *èvlià*; — protecteur, پشت پناه *pouchté pènah*; — maître de la maison, صاحبخانه

sahèb-khanè; — modèle, نمونه *nèmourè*, a. صورت *sou-rèt*, قالب *galèb*, pr. t. *galib*.

PATRONAGE, s. m., a. حمایت *houmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PATRONNER, v. a., protéger, حمایت کردن *houmayèt kèrdèn*.

PATRONYMIQUE, adj. des 2 g., nom commun à tous les descendants d'une race, نام طایفه *namé taïfè*.

PATROUILLE, s. f., گزمه *guèzmè*, a. عسس 'ècès, pr. t. 'acès.

PATROUILLER, v. n., (peu usité) گزمه رفتن *guèzmè rèf-tèn*; — v. a. agiter de l'eau bourbeuse, آب چرك بهم *âbé tchèrk bè-hèm zèdèn*.

PATTE, s. f., پاي هیوانات *dèst-ou-paï hèivanat*.

PATTU, E, adj., پای پردار *paï-pèr-dar*.

PÂTURAGE, s. m., چراگاه *tchèra-gah*, چمن *tchèmèn*.

PÂTURE, s. f., خوردهنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, طعمه *tèu'eumè*, pr. t. *teu'mè*.

PÂTURER, v. n., چریدن *tchèridèn*.

PÂTUREUR, s. m., (peu usité), چراننده *tchèranèndè*.

PÂTURON, s. m., مچ پا *moutché pa*, a. رسغ *rousgh*, pl. رساغ *èrsagh*.

PAUME, s. f. — de la main, کف دست *kèfé dèst*; — balle à jouer, گوی *goui*, توپه *toupè*.

PAUPIÈRE, s. f., مزه *mèzè*, pl. مزگان *mèjgan*, موی پلك *mouï pèlèké tchèchm*.

PAUSE, s. f., لنگ *lèng*, درنگ *dèrèng*, a. مکت *mèks*, pr. t. *maks*.

PAUVRE, adj. des 2 g., بی نوا *bi-nèva*, تنگدست *tèng-dèst*,

a. فقير *fèqir*, pr. t. *faqir*, pl. فقرا *fouqèra*, pr. t. *fouqara*; — s. mendiant, گدا *guèda*.

PAUVREMENT, adv., به بی نوائی *bè-tèng-dèsti*, تنگدستی *bè-bi-nèvayi*, t. p. فقيرانه *fèqiranè*, pr. t. *faqiranè*.

PAUVRESSE, s. f., زن بی نوا *zèné bi-nèva*, گدا *zèné guèda*.

PAUVRET, TE, s., بیچاره *bi-tcharè*.

PAUVRETÉ, s. f., تنگدستی *tèng-dèsti*, بی نوائی *bi-nèvayi*, a. فقر *fèqr*, pr. t. *faqr*, فاقه *faqè*, pr. t. *faqa*.

PAVAGE, s. m., سنگ فرش *sèng-fèrch*.

PAVANER, (SE) v. pron., راه رفتن *moutèkèbbèranè rah rèftèn*, pr. t. *mutèkèbbiranè rah rèftèn*, طاوسوار *taous-var rah rèftèn*, راه رفتن.

PAVÉ, s. m. chemin pavé, سنگ فرش *sèng-fèrch*, آبیانه *àjianè*, (vieux); — morceau de pierre, سنگ *sèng*.

PAVEMENT, s. m. action de paver, V. PAVER.

PAVER, v. a., سنگفرش کردن *sèng-fèrch kèrdèn*.

PAVEUR, s. m., سنگفرش کننده *sèng-fèrch-kounèndè*, آبیانه گر *àjianè-guèr*.

PAVILLON, s. m., بیدق *bèidèq*, pr. t. *bèidaq*, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*, بیرق *bèirèq*, pr. t. *baïraq*, a. ألوية *'èlèm*, pr. t. *'alèm*, لوا *lèva*, pr. t. *liva*, pl. علم *èlviyè*; — espèce de tente, چادر *tchadèr*, pr. t. *tcha-dir*; — petit bâtiment, کلاه فرنگی *koulah-frèngui*.

PAVOISER, v. a., رنگارنگ آراستن *ba bèidèq-haï rènga-rèng àrastèn*, کشتی آراستن *kèchti àrastèn*.

PAVOT, s. m., کونار *kouknar*, a. خشخاش *khèchkhach*, pr. t. *khachkhach*.

PAYABLE, adj. des 2 g., کارسازی کردنی *kar-sazi-kèrdèni*,
 ادا کردنی *èda-kèrdèni*.

PAYANT, E, adj., کارسازی کننده, پول
 دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYE, s. f. salaire, a. موابج *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*,
 علوغه 'ouloufè, معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*.

PAYEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, مهم ساری *mouhèmm-*
sazi, a. ادا *èda*. تأدیه *tè'èdiè*; — faire un payement,
 کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*.

PAYER, v. a., پول دادن *poul dadèn*, کارسازی کردن
kar-sazi kèrdèn, ادا کردن *èda kèrdèn*.

PAYEUR, EUSE, s., پول دهنده *poul-dèhèndè*.

PAYS, s. m., دیار *diar*, کشور *hèchvèr*, pr. t. *kichvèr*, a.
 ولایت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولایات *vèlayat*, pr. t.
vilayat, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t.
mèmalik.

PAYSAGE, s. m., a. بقعه *bouq'è*, pr. t. *bouq'a*, pl. بقاء *bouqa'*,
 pr. t. *biqua'*; — tableau, صورت بقعه *sourètè bouq'è*.

PAYSAGISTE, s. m., a. مصور بقاء *mouèvvèré bouqa'*, pr. t.
muçavviri bouqa'.

PAYSAN, NE, s., دهقان *dèhgan*, دهاتی *dèhati*.

PAYS-BAS, nom de pays, مملکت فلمنک *mèmlèkètè fè-*
lèmènk.

PÉAGE, s. m., راهداری *rah-dari*.

PÉAGER, s. m., راهدار *rah-dar*.

PEAU, s. f., پوست *poust*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

PEAUSSERIE, s. f. commerce des peaux, پوست فروشی
poust-fourouchi.

PEAUSSIER, s. m. celui qui vend les peaux, پوست فروش *poust-fourouch*; — celui qui les prépare, V. CORROYEUR.

PECCABLE, adj. des 2 g., قابل گناه *qabèlé gounah* *kèrdèn*.

PECCADILLE, s. f., گناه خفیف *gounahé djouz'i*, گناه خفیف *gounahé khèfif*.

PÉCHÉ, s. m., گناه *gounah*, pr. t. *gunah*, ا. معصیت *mè'è-ciyèt*, pr. t. *ma'ciyèt*, pl. معاصی *mè'âci*, ذنب *zènb*, pl. ذنوب *zounoub*.

PÊCHE, s. f., fruit, هلو *houlou*.

PÊCHE, s. f. action de pêcher, صید ماهی *sèidè mahi*, ماهیگیری *mahi-guiri*.

PÊCHER, v. n., commettre une faute, گناه کردن *gounah kèrdèn*, معصیت کردن *mè'èciyèt kèrdèn*.

PÊCHER, v. a., prendre du poisson, ماهی گرفتن *mahi guè-rèftèn*, pr. t. *mahi guiriftèn*, ماهی صید کردن *mahi sèid kèrdèn*.

PÊCHER, s. m. arbre, درخت هلو *dèrèkhté houlou*.

PÊCHERIE, s. f., lieu où l'on pêche, محل ماهیگیری *mè-hèllé mahi-guiri*.

PÊCHEUR, **PÊCHERESSE**, s., گناهکار *gounah-kar*, pr. t. *gunah-kiar*.

PÊCHEUR, **EUSE**, s., ماهیگیر *mahi-guir*, ا. صیاد السمک *sèiyad-ous-sèmek*.

PÉCORE, s. f., a. bête, هیوان *hèivan*, pr. t. *haïvan*; — au fig. personne stupide, مغر بی مغز *mèrdé bi-mèghz*, ا. ابله *èblèh*.

PECTORAL, E, adj. bon pour la poitrine, نافع سينه *nafè'è sinè*; — qui concerne la poitrine, متعلق بسينه *mou-tè'èllèq bè-sinè*.

PÉCULAT, s. m., vol commis par un administrateur, دزدی *dousdi malé divan*.

PÉCULE, s. m., پول پس اندازی *poulé pès èndazi*, پول اندوخته *poulé èndoukhtè*.

PÉCUNIAIRE, adj., پولی *pouli*, نقدی *nèqdi*; — amende pécuniaire, جریمه پولی *djèrimèyé pouli*.

PÉCUNIEUX, EUSE, adj., (peu usité), پولدار *poul-dar*, صاحب پول *sahèbé poul*.

PÉDAGOGIE, s. f., آموزش کودکان *âmourzèché koudèkan*, تعلیم اطفال *tè'èlimé ètfal*.

PÉDAGOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآموزش کودکان *mou-tè'èllèq bè-âmourzèché koudèkan*.

PÉDAGOGUE, s. m., آموزنده کودکان *âmourzèndèyé koudèkan*, معلم اطفال *mou'èllèmé ètfal*.

PÉDANT, E, adj., هنر فروش *hounèr-fourouch*.

PÉDANTER, PÉDANTISER, v. n. (très-peu usité), هنر فروختن *hounèr fouroukhtèn*.

PÉDANTERIE, s. f., هنر فروشی *hounèr-fourouchi*, pr. t. *hounèr-fourouchi*.

PÉDANTESQUE, adj. des 2 g., هنر فروشی آمیز *hounèr-fourouchi-â Miz*.

PÉDANTESQUEMENT, adv., بهنر فروشی *bè-hounèr-fourouchi*.

PÉDANTISME, s. m. V. PÉDANTERIE.

PÉDÉRASTE, s. m., بچه باز *bètchè-baz*.

PÉDÉRASTIE, s. f., بچه بازی *bètchè-bazi*.

PÉDESTRE, adj. des 2 g. statue pédestre, بوت سر پا *bouté sèré pa*, مجسمه از سر تا پا یعنی تمام *moudjèssèmèyi èz sèr ta pa iè'èni tèmam*; — exeroice à pied, پیاده *piadè*.

PÉDESTREMENT, adv., پیاده *piadè*.

PÉDICULAIRE, adj. des 2 g. maladie de la peau, داء القمل *da'oul-qèml*, تاج خروس *gouml*; — s. f. plante, زلف عروس *tadjé khourous*, pr. t. *tadji khoros*, زلف عروس *zoulfé 'èrous*.

PÉDICULE, s. m. terme de botanique, بیخ ساقی گل *bikhé saqé goul*.

PÉDICURE, s. m., حکیم درد پا *hèkimé dèrdé pa*.

PÉDOMÈTRE, s. m., a. مقیاس مسافت *mèqiacè mèçafèt*, pr. t. *maqiacy mèçafèt*.

PÉDON, s. m. (peu usité) courrier à pied, پیاده *piadè*, a. قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PÉGASE, s. m., a. براق *bouraq*.

PEIGNE, s. m., شانه *chanè*.

PEIGNÉE, s. f., کوتک *keutèk*.

PEIGNER, v. a., کردن شانه *chanè kèrdèn*; — peigné, e, شانه کرده *chanè-kèrdè*.

PEIGNIER, s. m., qui fabrique ou qui vend des peignes, ساز شانه *chanè-saz*, فروش شانه *chanè-fourouch*.

PEIGNOIR, s. m., a. قدیغه *qèdife*.

PEIGNURE, s. f., سر میان دندانهای شانه مانده *mouï sèr miané dèndan-haï chanè mandè*.

PEINDRE, v. a., کشیدن *kèchidèn*, نقش کردن *nèqch kèrdèn*; — peindre un homme, صورت آدم کشیدن *sou-rètè àdèm kèchidèn*; — décrire, بیان کردن *bèyan*.

kèrdèn; — couvrir simplement avec des couleurs, رنگ کردن *rèng zèdèn*, رنگ کردن *rèng kèrdèn*.

PEINE, s. f. fatigue, ا. *زحمت* *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, *mèchèqqèt*, pr. t. *mèchaqqat*; — sentiment de quelque malaise dans le corps ou dans l'esprit, درد *dèrd*, رنج *rèndj*, a. *کدر* *kèdèr*, کدورت *kèdourèt*, غم *ghèm*, pr. t. *gham*, غصه *ghoussè*, ألم *èlèm*, pl. *آلام* *àlam*; — punition, ا. *تنبیه* *tèmbih*, ا. *سیاست* *siacèt*, تادیب *tè'dib*, جزا *djèza*; — ne vous-donnez pas la peine, زحمت نکشید *zèhmèt nè-kèchid*; — ce n'est pas la peine, بزمتمش نیمازد *bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd*; — à peine, اگر همین *hèmîn èguèr*; — se donner de la peine, زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*.

PEINER, v. a. ou faire de la peine, غمگین کردن *ghèm-kîn kèrdèn*, متألم کردن *moutè'llèm kèrdèn*; — peiné, e, اندوهگین *ghèm-kîn*, غمناک *ghèmnak*, غمگین *ghèm-kîn*, غمگین *ghèm-kîn*, ا. *مغموم* *mèghmoum*, pr. t. *maghmoum*, محزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — être peiné, غمگین *ghèm-kîn* *boudèn*; — cela me fait de la peine, از این حیث میآید *èz in hèif-èm mi-âyèd*, ou افسوس میخورم *èfsous mi-khourèm*.

PEINTRE, s. m., نگارنده *nègarèndè*, a. نقاش *nèqqach*, pr. t. *naqqach*, مصور *moucèvvèr*, pr. t. *mucèvvir*, pl. مصورین *moucèvvèrîn*.

PEINT, e, adj., نقش کرده *nèqch-kèrdè*; — mis en couleur, رنگ زده *rèng-zèdè*.

PEINTURAGE, s. m., رنگزنی *rèng-zèni*.

PEINTURE, s. f. l'art de peindre, نقاشی *nèqqachi*; — se

prend pour ouvrage de peinture, نگار *nègar*, pr. t. *ni-guiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*; — couleur, رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*.

PEINTURER, v. a., رنگ زدن *rèng zèdèn*.

PEINTUREUR, s. m., رنگزن *rèng-zèn*.

PELADE, s. f., a. دأ الثعلب *da'-ous-sè'lèb*.

PELAGE, s. m., رنگ مو *rènguè mou*.

PÊLE-MÊLE, adv., مخلوط بهم *mèkhlout bè-hèm*.

PELER, v. a. ôter la peau, پوست کندن *poust kèndèn*; — ôter le poil, موی کندن *mouï kèndèn*; — pelé, e, qui a la peau ôtée, پوست کنده *poust-kèndè*; — qui a le poil ôté, مویش کنده *mouï-èch-kèndè*.

PÉLERIN, E, s., a. حاجی *hadji*, pl. حجاج *houddjadj*, pr. t. *huddjadj*.

PÉLERINAGE, s. m., زیارت *ziarèt*, a. حج *hèddj*, pr. t. *haddj*.

PÉLICAN, s. m., موره *mourè*, a. رخ *rèkhèm*, pr. t. *rakham*, سقا *sèqa*, pr. t. *saga*.

PELISSE, s. f., پوستین *poustîn*.

PELLE, s. f., پارو *parou*.

PELLETERIE, s. f., پوستین دوزی *poustîn-douzi*.

PELLETIER, s. m., پوستین دوز *poustîn-douz*.

PELLICULE, s. f., پوست نازک *pousté nazèk*, پوست باریک *pousté barik*.

PELOTE, s. f., کلاه *kèlabè*, غولوله *ghouloulè*, قنوله *qènoulè*, گروه *guèrouhè*; — pelote de neige, برف گروه *guèrouhèyé bèrf*.

PELOTER, v. n. بازی کردن (peu usité) *to-pi-bazi kerdèn*.

toup-bazi kèrdèn, pr. t. *top-bazi kèrdèn*; — maltraiter de coups, *زډن zèdèn*. *کوتک زډن koutèk zèdèn*, pr. t. *kieutèk zèdèn*; — maltraiter de parole, *فکش دادن feuhch dadèn*.

PELOTEUR, s. m., joueur de paume, *توپبازی کنند toup-bazi-kounèndè*.

PELTON, s. m., balle de paume, *توپه guèrouhè*, *توپه toupè*, *توپ toup*; — petite pelote, *کلابه کوچک kèlabèyè koutchèk*; — petit corps de gens de guerre, *گروه guèrouhé sèr-baz*, a. *فوج fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. *افواج èfvadj*.

PELTONNER, v. a., *بر کلابه پیچاندن bèr kèlabè pitchandèn*; — se pelotonner, *گروه گروه جمع شدن guèrouh guèrouh djèm' choudèn*.

PELOUSE, s. f., *سبزه زار sèbzè*, *سبزه زار sèbzè-zar*.

PELU, E, adj., *مودار mou-dar*, *پر موی pour-mouï*, V. POILU.

PELUCHE, s. f., *قمش شیاقدار qoumaché chiaf-dar*.

PELUCHÉ, E, adj., *شیاقدار chiaf-dar*.

PELUCHER, v. n., *شیاقدار شدن chiaf-dar choudèn*.

PELURE, s. f., *تراشه tèrachè*, *پوست poust*, a. *قشر qèchr*, pr. t. *qichr*, *قشرة qèchrèt*, pr. t. *qichrèt*.

PÉNAL, E, adj., a. *قصاصی qèçaci*, pr. t. *qìçaci*.

PÉNALITÉ, s. f., a. *قصاص qèças*, pr. t. *qìças*, *حدود شرعیة houdoudé chér'iyè*, pr. t. *houdoudi chér'iyè*.

PENARD, s. m., vieillard libertin, *پیر شهوت پرست pìré chèhvèt-pèrèt*.

PÉNATES, s. m. pl. pays, patrie, a. *وطن vètèn*, pr. t. *vatan*.

PENAUD, *e*, adj., *a*. حیران *hèiran*, pr. t. *haïran*.

PENCHANT, *s. m.* terrain qui va en penchant, شیب *chib*,
 نیشیب *nèchib*, سرآزیر *sèra-zir*; — inclination naturelle
 de l'âme, *a*. میل *mèil*.

PENCHANT, *e*, adj., خمیده *khèmidè*, خم شده *khèm-choudè*.

PENCHEMENT, *s. m.*, خمیدگی *khèmidègui*, *a*. حنایت *hè-*
nayèt, pr. t. *hinayèt*.

PENCHER, *v. a.*, خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdj*
kèrdèn; — *v. n.* et se pencher, *v. pron.*, خم شدن
khèm choudèn, کج شدن *kèdj choudèn*; — être porté
 à quelque chose, میل کردن *mèil kèrdèn*, مایل شدن
mayèl choudèn, pr. t. *maïl choudèn*; — penché, *e*,
 خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*.

PENDABLE, adj. des 2 g., بدار کشیدنی *bè-dar kèchidèni*.

PENDAISON, *s. f.*, بدار کشیده شدن *bè-dar kèchidè*
choudèn.

PENDANT, *s. m.* le pareil, جفت *djouft*, همتا *hèm-ta*, تایی
taï, *a*. نظیر *nèzir*, pr. t. *nazir*.

PENDANT, prép., در *dèr*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, حین *hîn*;
 — pendant l'hiver, در زمستان *dèr zè mèstan*; — pen-
 dant que, زمانیکه *zèmani-ké*, وقتیکه *vèqti-ké*, در اثنا *dèr*
èсна.

PENDANT, *e*, adj., آویخته *àvikhtè*, آویزان *àvizan*, *a*. معلّق
mou'èllèq, pr. t. *mou'allaq*.

PENDANTS, d'oreilles, *s. m.*, گوشواره *gouch-varè*.

PENDRE, *v. a.* suspendre, attacher une chose en haut,
 آویختن *àvikhtèn*, آویزان کردن *àvizan kèrdèn*; — at-
 tacher à un gibet, بدار کشیدن *bè-dar kèchidèn*; —

v. n. descendre trop bas, آویخته شدن *āvikhtè chou-dèn*, فرو هشتن *fourou hèchtèn*, pr. t. *furou hichtèn*;
— v. n., آویخته شدن *āvikhtè choudèn*, آویزان بودن *āvizan boudèn*;
— pendu, e, آویخته *āvikhtè*, آویزان *āvizan*, a. معلّق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

PENDULE, s. m., poids suspendu dont les oscillations sont régulières, رقص ساعت *rèqqacé sa'èt*.

PENDULE, s. f., ساعت مجلسی *sa'ète mèdjlici*.

PÈNE, s. m., بانه قفل *mèdèng*, زبانه قفل *zèbanèyè qoufl*.

PÉNÉTRABILITÉ, s. f., a. قابلیت نفوذ *qabèliyètè noufouz*,
pr. t. *qabiliyèti nufouz*, a. قابلیت النفوذ *qabèliyèt-oun-noufouz*,
pr. t. *qabiliyèt-un-nufouz*.

PÉNÉTRABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *noufouz-pèzir*, a.
ممکن النفوذ *moumkèn-oun-noufouz*, pr. t. *mumkèn-un-nufouz*.

PÉNÉTRANT, m, adj., a. نافذ *nafèz*, pr. t. *nafiz*.

PÉNÉTRATIF, IVE, adj., a. سریع التأثير *sèri'-out-tè'ècir*, سریع
النفوذ *sèri-oun-noufouz*.

PÉNÉTRATION, s. f., action de pénétrer, V. PÉNÉTRER; —
au fig. sagacité, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت
bècirèt.

PÉNÉTRER; v. a., گذر کردن *gouzèr kèrdèn*, pr. t. *guzèr kièrdèn*,
گذشتن *gouzèchtèn*, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn*;
— pénétré, e, نفوذ کرده *noufouz-kèrdè*, pr. t. *nufouz-kièrdè*;
— pénétrer, v. n., توی رفتن *touï rèf-tèn*, داخل شدن *dakhèl choudèn*.

PÉNIBLE, adj. des 2 g., پر زحمت *pour-zèhmèt*, با زحمت
ba-zèhmèt.

PÉNIBLEMENT, adv., بزحمت *ba zèhmèt*, با زحمت *bè-zèhmèt*.

PÉNINSULE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PÉNITENCE, s. f. repentir, پشیمانی *pèchimani*, ا. دامت *nèdamèt*, توبه *tooubè*, pr. t. *tèvbè*, vulg. *teubè*; — austerité qu'on s'impose, ا. ریاضت *kèfarèt*, ریاضت *ria-zèt*; — punition, ا. جزا *djèza*, قصاص *qèças*, pr. t. *qığas*.

PÉNITENT, e, adj., توبه کار *tooubè-kounèndè*, کنده *tooubè-kar*, pr. t. *tèvbè-kiar*.

PENNAGE, s. m. plumage, پر بال *pèrè bal*.

PENNE, s. f., شاهپر *chah-pèr*.

PENSANT, e, adj., صاحب اندیشه *sahèbè èndichè*, ا. نوری *zouï-oul-èfkar*, نی فکر *zèvi-ul-èfkïar*, pr. t. *zèvi-ul-èfkïar*, زی فکر *zi-fèkr*, pr. t. *zi-fïkr*.

PENSÉE, s. f., اندیشه *èndichè*, ا. فکر *fèkr*, pr. t. *fïkr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkïar*; — opinion, ا. عقیده *'èqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — fleur, بنفشه فرنگی *bènèf-chèyé frèngui*.

PENSER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fïkr kièrdèn*; — croire, اعتقاد داشتن *è'tèqad dachtèn*, pr. t. *i'tiqad dachtèn*, خیال داشتن *khïal dachtèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*.

PENSEUR, s. m., صاحب اندیشه *èndichè-kounèndè*, صاحب اندیشه *sahèbè èndichè*, ا. فکیر *fèkkïr*, pr. t. *fïkkïr*, کثیر الفکر *kècir-oul-fèkr*, pr. t. *kècir-oul-fïkr*.

PENSIF, ive, adj., اندیشناک *èndichnak*, ا. متفکر *moutèfèk-kèr*, pr. t. *mutèfèkkïr*.

PENSION, s. f. revenu annuel, a. مستمری *moustèmèrri*, a. معاش *mè'âch*, pr. t. *ma'âch*, عولوفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, a. تتعين *tèl'in*, pr. t. *tat'in*; — maison d'éducation, دبستان *dèbèstan*, pr. t. *dabistan*, a. مكتب *mèk-tèb*; — ce qu'on donne pour être logé et nourri, اجرت *ajrèt*, پول کرایه *eudjrètè khanè-ou-khourak*, و خوراک *poulé kèrayè-ou-khourak*.

PENSIONNAIRE, s. des 2 g. élève, شاگرد *chaguèrd*, pr. t. *chaguird*; — qui reçoit une pension, صاحب مستمری *sahèbé moustèmèrri*; — qui paye pension, مستاجر *moustè'èdjèrè mèskèn-ou-tè àm*.

PENSIONNAT, s. m., مکتبخانه *mèktèb-khanè*, a. مكتب *mèk-tèb*, مدرسه *mèdrècè*.

PENSIONNER, v. a., برقرار کردن *moustèmèrri bèr qèrar kèrdèn*.

PENTADACTYLE, adj. des 2 g., پنج انگشتی *pèndj-èn-gouchti*.

PENTAGLOTTE, adj. des 2 g., در پنج زبان *dèr pèndj zèban*.

PENTACORDE, s. m., lyre à cinq cordes, برپط پنج سیمی *bèrbètè pèndj-simi*.

PENTAGONE, adj. des 2 g., پنج گوشه‌ئی *pèndj-gouchèyi*.

PENTAPHYLLE, à cinq feuilles, adj. des 2 g., پنج برگه *pèndj-bèrguè*.

PENTATEUQUE, s. m., a. تورات *toourat*, pr. t. *tèvrat*.

PENTE, s. f., شیب *chib*, شیب *nèchib*, سرازیر *chiv*, *sèra-zir*.

PENTECÔTE, s. f., روز نزول القدس *rouzé nouzoulé rouh-oul-goudous*.

PÉNULTIÈME, avant-dernier adj. des 2 g., a. قبل الآخر *qèhl-oul-âkhèr*, pr. t. *qabl-ul-âkhir*.

PÉNURIE, s. f., a. نیستی *nisti*, a. قحط *qèht*, pr. t. *qaht*.

PÉPIE, s. f., a. بند زبان مرغان *bènd-zèbané mourghan*.

PÉPIER, v. n., a. چاویدن *tchavidèn*.

PÉPIN, s. m., a. دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*.

PÉPINIÈRE, s. f., a. تخمدان *tokhm-dan*.

PÉPINIÉRISTE, s. m., a. پرستدار تخمدان *pèrèst-daré tokhm-dan*.

PERCALE, s. f., a. چلوارى *tchèlvari*.

PERÇANT, E, adj. qui perce, a. سنبان *soumban*, خلد *khè-lèndè*, سوراخکن *sourakh-koun*, a. ثاقب *saqèb*, pr. t. *sa-qib*; — qui se fait vivement sentir, سخت *sèkht*, a. شدید *chèdid*, مؤثر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'èssir*; — un esprit perçant, a. فکر ثاقب *fèkré saqèb*, pr. t. *fikri saqib*.

PERCE, (EN), adv., a. سوراخش وا شد *sourakh-èch va-choudè*; — mettre en perce, پيپرا سوراخ کردن *pip-ra sourakh kèrdèn*.

PERCÉ, E, adj., a. سوراخ شده *sourakh-choudè*, a. مثقوب *mèsqoub*.

PERCE-BOIS, s. m., a. کرم چوب *kèrmé tchoub*.

PERCÉE, s. f., a. منفذ *mènfèz*.

PERCEMENT, s. m., a. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*.

PERCE-MEULE, s. m., a. برطیل *bèrtil*.

PERCE-OREILLE, s. m., a. گوشخارک *gouch-kharèk*.

PERCEPTEUR, s. m., a. تحصیلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*, a. محصل *mouhèssèl*, pr. t. *muhasil*.

PERCEPTIBILITÉ, s. f., a. *émkané tèhsil*, pr. t. *imkiani tahsil*; — qualité de ce qui peut être aperçu, *émkané didèn*, a. *qabèliyèt* *rouyèt*, pr. t. *qabiliyèti rouyèt*.

PERCEPTIBLE, adj. des 2 g., *tèhsil-kèrdèni*, a. *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkîn-ut-tahsil*; — qui peut être aperçu, *didèn-èch moumkèn*, a. *moumkèn-our-rouyèt*, pr. t. *mumkîn-ur-rouyèt*.

PERCEPTION, s. f., a. *tèhsil*, pr. t. *tahsil*; — sentiment que produit l'impression d'un objet, a. *ih̄sas*, pr. t. *ihsas*.

PERCER, v. a., *souftèn*, pr. t. *suftèn*, *âdjèdè kèrdèn*, *soumbidèn*, pr. t. *sumbidèn*, vulg. *sourakh kèrdèn*; — passer à travers, *gouzèchtèn*, *noufouz kèrdèn*, pr. t. *nufouz kièrdèn*; — percé, e, *souftè*, pr. t. *suftè*, *sourakh-choudè*, a. *mèsqoub*, pr. t. *masqoub*.

PERCEVOIR, v. a., *guèrèftèn*, *vouçoul kèrdèn*.

PERCHE, s. f., *tchoub*, *tir*.

PERCHER, v. n., *bèr béd-vaz nèchèstèn*, *bèr chahhèyé dèrèkht nèchèstèn*, pr. t. *bèr chakhèï dirakht nichèstèn*.

PERCHOIR, s. m., *béd-vaz*, *âdè*.

PERCLUS, e, adj., *tèrghèdè*, a. *mèkhboul*, *moukhèbbèl*, pr. t. *mukhabbèl*.

PERÇOIR, s. m. sorte d'instrument qui sert à percer les tonneaux مته *mètèh*, a. بزأل *bèzal*, مثقب *mèsqèb*, pr. t. *masqab*.

PERCUSSION, s. f., خوردن بهمدیگر *khourdèné bè-hèm-di-guèr*, بهمزدگی *bè-hèm-zèdègui*, a. مصادمه *mouçadèmè*.

PERDABLE, adj. des 2 g. au jeu, باختنی *bakhtèni*, باختنش *bakhtèn-èch moumkèn* pr. t. *bakhtèn-èch mum-kîn*; — qui peut s'égarer, گم شدنی *goum-choudèni*, pr. t. *gum-choudèni*.

PERDANT, e, adj., بازنده *bazèndè*.

PERDITION, s. f. dissipation, dégât, اسراف *tèbahi*, a. *èsraf*, pr. t. *israf*, تلف *tèlèf*, اتلاف *èllaf*, pr. t. *itlaf*; — état d'un homme hors du salut, a. ذلالت *zèlalèt*, ضللت *zèllèt*.

PERDRE, v. a., گم کردن *gom kèrdèn*, مفقود کردن *mèfqoud kèrdèn*; — la vie, مردن *mourdèn*; — l'occasion, فرصت را فرصت را فوت *foursèt-ra èz dèst dadèn*, فوت *foursèt-ra foout kèrdèn*, pr. t. *fursat-ra fèvt kièrdèn*; — la tête, گیج شدن *guidj choudèn*, دیوانه شدن *divanè choudèn*; — la santé, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — le chemin, راه را گم کردن *rah-ra gom kèrdèn*; — ruiner, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *khirab kièrdèn*. تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — au jeu, باختن *bakhtèn*; — se perdre, گم شدن *gom choudèn*; — perdu, e, گم شده *gom-choudè*, مفقود شده *mèfqoud-choudè*.

PERDREAU, s. m., فره *fèrè*.

PERDRIX, s. f., کبک *kèbk*.

PÈRE, s. m., پدر *pèdèr*, a. والد *valèd*, pr. t. *valid*, اب *èb*;
— grand père, نیا *nia*; — père et mère, پدر و مادر
pèdèr-ou-madèr; — père de famille, مرد عیالدار *mèrdé*
'èyal-dar.

PÉRÉGRINATION, s. f., a. غربت *ghourbèt*.

PÉRÉGRINITÉ, s. f., بیگانگی *biganègui*, a. غربت *ghourbèt*,
pr. t. *ghourbat*.

PÉREMPTION, s. f., حق مرافعه بعد از مرور زمانی *èbtalé*
hèqqé mourafè'è bè'èd èz mourouré zèmani.

PÉREMPTOIRE, adj. des 2 g., قطع کنند *qèt'-kounèndè*, a.
قاطع *qatè'*, pr. t. *qatì'*, مسکت *mouskèt*, pr. t.
muskit.

PÉREMTOIREMENT, adv., قطعاً *qèt'i*, a. بطور قطعی
qèt'èn.

PERFECTIBILITÉ, s. f., قابلیت رسیدن بحد کمال *qabèli-*
yètè rəcìdènè bè-hèddé kèmal, a. قابلیتة الکمال *qabèli-*
yèt-oul-kèmal.

PERFECTION, s. f., a. حد کمال *hèddé kèmal*, pr. t. *haddi*
kièmal, کمال *kèmal*.

PERFECTIONNEMENT, s. m., a. تکمیل *tèkmil*, pr. t. *takmil*,
اکمال *èkmal*, pr. t. *ikmal*.

PERFECTIONNER, v. a., بحد کمال آوردن *bè-hèddé kèmal*
àvourdèn, اکمال کردن *èkmal kèrdèn*, تکمیل کردن
tèk-mil kèrdèn; — se perfectionner, رسیدن بحد کمال
bè-hèddé kèmal rəcìdèn, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr.
t. *tèraqqi kièrdèn*.

PERFIDE, adj. des 2 g., خیانتکار *khianèt-kar*, a. خین
khayîn.

PERFIDEMENT, adv., از روی خیانت *èz roui khianèt*, خیانت کرده *khianèt-kèrdè*.

PERFIDIE, s. f., a. خیانت *khianèt*.

PERFORATION, s. f., a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*.

PERFORER, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, سوراخ کردن *sèqb kèrdèn*.

PÉRI, s. f., پری *pèri*.

PÉRICARDE, s. m. enveloppe du cœur, پرده دل *pèrdèyé dèl*, a. غشاوة القلب *ghèchavèt-oul-qèlb*, pr. t. *ghachavet-ul-qalb*.

PÉRICLITE, v. n., در خطر بودن *dèr khètèr boudèn*.

PÉRICRÂNE, s. m., membrane qui couvre le crâne, پرده کاسه *pèrdèyé kacèyé sèr*, a. سمحاق *sèmhaq*, pr. t. *simhaq*.

PÉRIGÉE, s. m., point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée de la terre, a. حضيض *hèziz*, pr. t. *haziz*.

PÉRIHÉLIE, s. m., a. point de l'orbite d'une planète où elle est le plus rapprochée du soleil, سمت الشمس *sèmt-ouch-chèms*.

PÉRIL, s. m., بیم *bim*, a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاطره *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatarè*.

PÉRILLEUSEMENT, adv., با خطر *ba khètèr*, بمخاطره *bè-moukhatèrè*.

PÉRILLEUX, EUSE, adj., با خطرناک *khètèr-nak*, با خطر *ba khètèr*.

PÉRIMER, v. a., باطل شدن بمرور زمان *batèl choudènè bé-mourouré zèman*.

PÉRIMÈTRE, s. m., دورادور *dooura-doour*, pr. t. *dèvra-dèvr*, a. اطراف *ètraf*.

PÉRIODE, s. f., cours d'un astre, گردش *guèrdèch*, a. pr. t. *guirdèch*, دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوران *doouran*, pr. t. *dèvran*; — espace de temps, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vàqit*, مدت *mouddèt*, pr. t. *muddèt*, زمان *zèman*; — d'une fièvre, a. نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*, ou نوبت *nooubèt*, pr. t. *nèvbèt*.

PÉRIODIQUE, adj. des 2 g., نوبتی *nooubèti*, a. متناوب *mou-tènavèb*, pr. t. *mutènavib*.

PÉRIODIQUEMENT, adv., نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبت *bè-nooubèt*, a. بالمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*.

PÉRIOSTE, s. m., membrane qui couvre les os پردۀ استخوان *pèrdèyé èstoukhan*, a. قشرة العظام *qèchrèt-oul-'èzam*, pr. t. *qichrèt-ul-'izam*.

PÉRIPATÉTICIEN, NE, s. et adj., a. مشاءئی *mècha'i*, pl. مشاءیین *mècha'iyoun*.

PÉRIPATÉTISME, s. m., a. مذهب مشاءیین *mèzhèbé mècha'iyoun*, pr. t. *mazhabi mècha'iyoun*.

PÉRIPÉTIE, s. f., a. تغییر حال *tèghèiyouré hal*, pr. t. *tèghaï-yuri hal*, pl. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaï-yuri halat*.

PÉRIPHRASE, s. f., a. افادۀ کلام *èfadèyé kèlam*, pr. t. *ifadèi kièlam*.

PÉRIPHRASER, v. n., کلام کردن *èfadèyé kèlam kèrdèn*, pr. t. *ifadèi kièlam kièrdèn*.

PÉRIPLE, s. m., گردش کشتی در سواحل *guèrdèché kèchti der.sèvahèl*.

PÉRIPNEUMONIE, s. f., a. ذات الربيه *zat-our-riè*.

PÉRIR, v. n. prendre fin, فانی *tèmam choudèn*, فانی شدن *fani choudèn*, نابود شدن *na-boud choudèn*, تلف *tèlèf choudèn*, هلاک شدن *hèlak choudèn*; — faire périr, tuer, کشتن *kouchtèn*, هلاک کردن *hèlak kèrdèn*, اعدام کردن *èdam kèrdèn*; — péri, e, نابود شده *na-boud-choudè*, فانی شده *fani-choudè*.

PÉRISABLE, adj. des 2 g., فنا پذیر *fèna-pèzir*, p. t. ناپایدار *na-paï-dar*, a. فانی *fani*.

PÉRISTALTIQUE, adj. des 2 g., a. حرکت ديبیبة الامعاء *hè-rèkètè dèbibiyèt-oul-èm'a*, pr. t. *harèkèti dèbibiyèt-ul-èm'a*.

PÉRISTYLE, s. m., ستونه *rèstèyé soutoun-ha*, قطار ستونها *qètarè soutoun-ha*.

PÉRITOINE, s. m., غشاء شکبه *ghècha'è chèkèmbè*, a. صفاق *sèfaq*, pr. t. *sifaq*, ثرب الصفاق *sèrb-ous-sèfaq*, pr. t. *sarb-us-sifaq*.

PERLE, s. f., مروارید *mourvarid*, a. دُر *dourr*, لؤلؤ *lou'lou*, pr. t. *lu'lu*.

PERLÉ, e, adj., بمروارید آراسته *bè-mourvarid-àrastè*.

PERMANENCE, s. m., پایداری *paï-dari*, a. قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*, mieux استمرار *èstèmrar*, pr. t. *istimrar*, دوام *dèvam*, بقا *bèqa*, pr. t. *baqa*.

PERMANENT, e, adj., پایدار *paï-dar*, برقرار *bèr qèrar*, pr. t. *bèr qarar*, a. باقی *baqi*, pr. t. *baqi*, مستمر *moustè-mèrr*, pr. t. *mustèmirr*, مستديم *mustèdim*.

PERMÉABILITÉ, s. f., a. قابلیت النفوذ *qabèliyet-oun-nou-fouz*, pr. t. *qabiliyet-un-nufouz*.

PERMÉABLE, adj. des 2 g., نفوذ پذیر *nèchf-pèzir*, نفوذ پذیر *noufouz-pèzir*.

PERMETTRE, v. a., انن دادن *dèstour dadèn*, انن دادن *èzn dadèn*, pr. t. *izîn dadèn*, مرخص کردن *mourèkhhkès kèrdèn*, رخصت دادن *roukhsèt dadèn*, pr. t. *roukhsat dadèn*; — se permettre, جسارت کردن *djèçarèt kèrdèn*; — permis, e, جایز *djayèz*, pr. t. *djaiz*.

PERMIS, s. m., رخصت نامه *roukhsèt-namè*, جواز *djèvaz*.

PERMISSION, s. f., دستور *dèstour*, a. انن *èzn*, pr. t. *izîn*, رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اجازت *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*.

PERMUTATION, s. f., t. p. دکش *dèyich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*.

PERMUTER, v. a., دکش کردن *dèyich kèrdèn*, t. p. عوض کردن *èvèz kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

PERNICIEUSEMENT, adv., با ضرر *bè-guèzèndègui*, بضرر *ba zèrèr*.

PERNICIEUX, EUSE, adj., گزند رسان *guèzènd-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *muzirr*.

PÉROBITUM, adv., a. من جهة الوفات *mèn djèhèt-oul-vèfat*, pr. t. *mîn djihèt-ul-vèfat*.

PÉRONÉ, s. m., os de la jambe, a. ظنبوب *zènboub*, pl. ظنایب *zènahib*.

PÉRORAISON, s. f., a. ختمه کلام *khatèmèyé kèlam*, pr. t. *khatèmèi kièlam*.

PÉROBER, v. n., با طمطراق حرف زدن *ba tèmtèraq hèrf-zèdèn*.

PERPENDICULAIRE, adj. des 2 g., سرببالا *sèr bè-bala*, راست *rast*, a. عمودی *'emoudi*, pr. t. *'amoudi*.

PERPENDICULARITÉ, a. عمودیت *'emoudiyèt*, pr. t. *'amoudiyèt*.

PERPENDICULAIREMENT, adv., a. عموداً *'emoudèn*, pr. t. *'amoudèn*; V. PERPENDICULAIRE.

PERPÉTRATION, s. f., a. ارتکاب *értèkab*, pr. t. *irtikiab*.

PERPÉTRER, v. a., مرتکب شدن *mourtèkèb choudèn*, pr. t. *murtèkib choudèn*.

PERPÉTUATION, s. f., a. بقا *bèqa*, ادامه *èdamèt*, pr. t. *idamèt*.

PERPÉTUEL, LE, adj., جاودان *djavèdan*, pr. t. *djavidan*, جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*, جاوید *djavid*, vulgairement همیشه‌ئی *hèmichèyi*, a. ابدی *èbèdi*, دائماً *da'imi*, سرمدی *sèrmedii*, مخلد *moukhèllèd*, pr. t. *mukhèllid*.

PERPÉTUELLEMENT, adv., همیشه *hèmichè*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الدوام *'èlèd-dèvam*, باستمرار *bèl-ès-tèmrar*, pr. t. *bil-istimrar*.

PERPÉTUER, v. a., جاودان کردن *djavèdan kèrdèn*, دائماً کردن *da'imi kèrdèn*, ابدی کردن *èbèdi kèrdèn*; — se perpétuer, جاودانی شدن *djavèdani choudèn*, ابدی شدن *èbèdi choudèn*.

PERPÉTUITÉ, s. f., جاودانی *djavèdani*, pr. t. *djavidani*; — à perpétuité, همیشه برای *bèrai hèmichè*, جاوید *djavid*, a. دائماً *da'imèn*, pr. t. *da'ima*, على الابد *'èlal-èbèd*, pr. t. *'alal-èbèd*.

PERPLEXE, adj. des 2 g., سرگردان *sèr-guèrdan*, معطل

و سرگردان *mè'èttèl-ou-sèr-guèrdan*, a. متردد *moutèrèd-dèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

PERPLEXITÉ, s. f., سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تردید *tèrdid*, تردد *tèrèddoud*.

PERQUISITION, s. f., جستجو *djoustè-djou*, a. تفتیش *tèf-tich*, تاجسس *tèdjèssous*, تفهس *tèfèhhous*, pr. t. *tè-fahhus*.

PERRON, s. m., پلته خارجی *pèllèyé kharèdji*.

PERROQUET, s. m., طوطی *touti*

PERRUQUE, s. f., مادی طوطی *toutii madè*.

PERRUQUE, s. f., موی عاریتی *moui 'àriyèti*, موی مصنوعی *moui sèr mèsnou'i*.

PERRUQUIER, s. m., سازنده موی عاریتی *sazèndèyé moui 'àriyèti*; — barbier, دلاک *dèllak*.

PERSAN, e, s. et adj., اهل فارس *èhlé pars*, اهل فارس *èhlé fars*, ایرانی *irani*; — la langue persane, زبان فارسی *zèbané farsî*.

PERSE, nom de pays, ایران *farsèstan*, ایران *iran*; — toile peinte, قلمکار *qèlèm-kar*, pr. t. *qalèm-kîar*; — on appelle aussi perse l'indienne, چیت *tchit*.

PERSÉCUTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*.

PERSÉCUTER, v. a., آزار کردن *èziyèt kèrdèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*, تعذبی کردن *zoulm kèrdèn*, تددی *tè'èddi kèrdèn*; — persécuté, e, کشیده *èziyèt-kèchidè*, a. مظلوم *mèzloum*.

PERSÉCUTEUR, TRICE, s., بیدادگر *bi-dad-guèr*, اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, ستم کننده *sètèm-kounèndè*, pr. t.

sitèm-kounèndè, *کنندہ ظلم zoulm-kounèndè*, a. *ظالم zalèm*, pr. t. *zalim*.

PERSÉCUTION, s. f., *بیدادگری bi-dadguèri*, *آزار ázar*, a. *آزیت èziyèt*, pr. t. *aziyèt*, *جور djoour*, pr. t. *djèvr*, *ظلم zoulm*, pr. t. *zulm*, *جفا djèfa*, *تعدی tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

PERSÉE, s. m. constellation boréale, a. *الفارس èl-farès*, pr. t. *èl-faris*.

PERSÉVÉRamment, adv., *بیپایداری bè-paï-dari*, *باستادگی bè-èstadègui*, pr. t. *bè-istadègui*, *بمداومت bè-moudavè-mèt*, pr. t. *bè-mudavèmèt*, a. *بالمداومة bèl-moudavèmèt*, pr. t. *bil-mudavèmèt*.

PERSÉVÉRANCE, s. f., *بیپایداری paï-dari*, *استادگی èstadègui*, pr. t. *istadègui*, a. *مداومت moudavèmèt*, pr. t. *mudavèmèt*, *مواظبت mouvazèbèt*.

PERSÉVÉRANT, e, adj., *کنندہ استادگی èstadègui-kounèndè*, *پایدار paï-dar*, *ثابت قدم sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*, a. *مداوم moudavèm*, pr. t. *mudavim*, *مواظب mouvazèb*, pr. t. *muvasib*.

PERSÉVÉRER, v. n., *پایداری کردن paï-dari kèrdèn*, *استادگی کردن èstadègui kèrdèn*, pr. t. *istadègui kèrdèn*, *ثابت قدم بودن sabèt-qèdèm boudèn*, pr. t. *sabit-qadèm boudèn*, *مداومت کردن moudavèmèt kèrdèn*.

PERSICOT, s. m., boisson spiritueuse, *عرق هسته هلو èrèqé hèstèyé houlou*.

PERSIENNE, s. f., *پنجبره مشبک ghèlhè-kèn*, *پندجیره pèndjèré mouchèbbèk*.

PERSIFLAGE, s. m., *خندہ خریشی khèndè-khèrichi*, pr. t.

khèndè-khirichi, ریشی خند *khèndè-richi*, a. استهزا
èstèhza, pr. t. *iztihza*.

PERSIFLEUR, EUSE, s., خند خیش *khèndè-khèrich*, pr. t.
khèndè-khirich, ریشخند کند *rich-khènd-kounèndè*,
 استهزا کند *èstèhza-kounèndè*, pr. t. *istihza-kunèndè*,
 a. مستهزی *moustèhzi*, pr. t. *mustèhzi*.

PERSIFLER, v. a., ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; —
 persiflé, e, ریشخند شد *rich-khènd-choudè*.

PERSIL, s. m., جعفری *djè'èfèri*.

PERSISTANCE, s. f., a. اصرار *èsrar*, pr. t. *israr*.

PERSISTER, v. n., اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr*
kièrdèn, استادگی کردن *èsrar dachtèn*,
èstadègui kèrdèn, pr. t. *istadègui kièrdèn*.

PERSONNAGE, s. m. homme remarquable, شخص برتوار
chèkhsè bouzourg-var; — une personne, مرد کس *kès*,
 مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*, pl. اشخاص
èchkhas.

PERSONNALISER, v. a. dire des personnalités, اسم شخص
èsmè chèkhs bourdèn, pr. t. *ismi chakhs bourdèn*.

PERSONNALITÉ, s. f., a. ce qui appartient essentiellement
 à la personne, شخصیت *chèkhsiyèt*, pr. t. *chakhsiyèt*;
 — égoïsme, a. انانیت *ènaniyèt*.

PERSONNE, s. f., کس *kès*, مرد *mèrd*, a. شخص *chèkhs*, pr.
 t. *chakhs*, pl. اشخاص *èchkhas*; — en personne, خویش
khoud-èch, pr. t. *khod-èch* a. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t.
chakhsèn, بالنفس *bèn-nèfs*, pr. t. *bîn-nèfs*, بنفسه *bè-*
nèfsèh, pr. t. *bi-nèfsi-hi*; — pron. indéf. m. aucun, nul,
 کسی هیچ *hitch kès*, کسی *kèci*; — personne n'est

venu, کسی نیامد *kèci nè-yâmèd*; — il n'y a personne, کسی نیست *kèci nist*. هیچ *hitch* *kès nist*; — terme de grammaire, 1re personne, ا. متکلم *moutèkèllèm*, pr. t. *mutèkèllim*, 2me personne, مخاطب *moukhatèb*, pr. t. *moukhatab*, 3e personne, غایب *ghayèb*, pr. t. *ghaïb*.

PERSONNEL, s. m., ا. اتباع *ètba'*, pr. t. *itba'*, le personnel de la légation, اتباع سفارت *ètba'é sèfarèt*, pr. t. *itba'i sèfarèt*.

PERSONNEL, LE, adj., خود *khoud*, pr. t. *khod*, ا. شخصی *chèkhsi*, pr. t. *chakhsi*; — très-occupé de lui-même, خود بین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*.

PERSONNELLEMENT, adv., خود *khoud*, خودش *khoud-èch*, ا. شخصاً *chèkhsèn*, pr. t. *chakhsèn*, شخصياً *chèkhsièn*, pr. t. *chakhsièn*.

PERSONNIFICATION, s. f. action de personnifier, V. PERSONNIFIER.

PERSONNIFIER, v. a., مجسم کردن *moudjèssèm kèrdèn*, بصورت شخص در آوردن *bè-sourètè chèkhs dèr àvourdèn*.

PERSPECTIF, IVE, adj., دور نما *dour-nèma*, نمایش *nè-mayèch*.

PERSPECTIVE, s. f., art de la perspective, ا. علم مرآیه *'èlmé muraïyè*, pr. t. *'ilmi muraïya*.

PERSPICACE, adj. des 2 g., دیدور *didè-vèr*, بینا *bina*, ا. ذکی *zèki*, pr. t. *zaki*, بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*.

PERSPICACITÉ, s. f., دیدوری *didè-vèri*, بینائی *binayi*, ا.

زکا *zèka*, pr. t. *zikia*, زکاوَت *zèkavèt*, pr. t. *ziklavèt*,
 فرَاسَت *fèracèt*, pr. t. *firacèt*.

PERSPICUITÉ, s. f., clarté, netteté d'un discours, (peu usité),
 اشکار بودن *èchkar boudèn*, pr. t. *achikiar boudèn*,
 ا. وضوح *vouzouh*, pr. t. *vuzouh*.

PERSPIRATION, s. f., a. عرق غیر ماحسوس *'èrèqé ghèiré*
mèhsous, pr. t. *'araqi ghaïri mahsous*.

PERSUADANT, e, adj. V. PERSUASIF.

PERSUADEE, v. a. porter à croire, معتمد کردن *meu'eutè-*
qèd kèrdèn, pr. t. *mou'tèqid kièrdèn*, الزام کردن *èl-*
zam kèrdèn; — décider quelqu'un à faire quelque
 chose, راضی کردن *razi kèrdèn*; — se persuader,
 اعتقاد داشتن *pèndachtèn*, pr. t. *pīndachtèn*, اعتقاد داشتن *è'tèqad dachtèn*, pr. t. *i'tiqad dachtèn*; — persuadé,
 e, a. معتمد *meu'eutèqèd*, pr. t. *mou'taqid*, ملزم *moulzèm*.

PERSUASIBLE, adj. des 2 g., الزامش ممکن *èlzam-èch*
moumkèn.

PERSUASIF, IVE, adj., معتمد الزام کننده *èlzam-kounèndè*, معتمد کننده *meu'eutèqèd-kounèndè*, a. ملزم *moulzèm*, pr. t. *mulzim*.

PERSUASION, s. f. action de persuader V. PERSUADEE, —
 ferme croyance, a. اعتقاد *è'tèqad*, pr. t. *i'tiqad*.

PERTE, s. f., زیان *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*, مصرت *mèzèrrèt*, pr. t. *ma-*
zarrat; — au jeu, باخت *bakht*; — à perte, ضرر کرده *zèrèr-kèrdè*, pr. t. *zarar-kièrdè*; — la perte de la vie,
 فوت عمر *tèlèf choudènè 'eumr*, a. فوت عمر *foouté 'eumr*, pr. t. *fèvti 'umr*; — la perte des biens,

از دست رفتن املاک *èz dèst rèftèné èmlak*; — la perte du temps, ا. فوت فرصت *foouté foursèt*, pr. t. *fèvti fursat*; — en pure perte, سرآ سر ضرر *sèra-sèr zèrèr*, pr. t. *sèra-sèr zarar*, بی قائد *bi-faïdè*; — à perte de vue, ناپدید *na-pèdid*.

PERTINEMENT, adv., چنانکه شاید و باید *tchènan-ké chayèd-ou-bayèd*, pr. t. *tchunan-ki chayèd-u-bayèd*, ا. کما ینبغی *kèma yènbèghi*.

PERTINENT, e, adj., مناسب *chayèstè*, سزا *sèza*, ا. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

PERTUIS, s. m. passage étroit entre deux îles, تنگنای *tèng-naï dèria*, رهگذر تنگی *rèh-gouzèré tèngui*; — trou d'un bassin, زیرآب حوض *zir-âbe hoouz*.

PERTUISANE, s. f. V. HALLEBARDE.

PERTURBATEUR, TRICE, s., آشوب انگیز *âchoub-ènguiz*, ا. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERTURBATION, s. f., آشفتگی *âchouftègui*, آشوب *âchoub*, هردج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, ا. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, فساد *fèçad*, ولوله *vèlvèlè*.

PERVERS, e, adj. méchant, تباهکار *tèbah-kar*, بد کردار *bèd-kèrdar*, ا. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*, مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*.

PERVERSION, s. f., بد کاری *bèd-kari*, pr. t. *bèd-kiari*, تباهکاری *tèbah-kari*, pr. t. *tèbah-kiari*. ا. فساد *fèçad*, افساد *èfsad*, pr. t. *ifsad*.

PERVERSITÉ, s. f., بد کرداری *bèd-kèrdari*, ا. فساد *fèçad*, فسق *fèsq*, pr. t. *fisq*.

PERVERTIR, v. a., گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, فاسد کردن *facèd guèrdanidèn*, *kèrdèn*.

PESAMMENT, adv., بسنگینی *bè-sènguini*, بگرانی *bè-guè-rani*.

PESANT, e, adj., سنگین *sènguïn*, a. ثقیل *sèqil*, pr. t. *saqil*.

PESANTEUR, s. f., سنگینی *sènguini*, گرانی *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلت *sèqlèt*, pr. t. *saqlèt*, ثقلت *sèqalèt*, pr. t. *saqalèt*.

PESÉE, s. f., کشش *kèchèch*, سنج *sèndj*, a. وزن *vèzn*.

PÈSE-LIQUEUR, s. m., میزانهای *mizané ma'ât*, pr. t. *mizani ma'ât*.

PESER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — examiner, رسیدن *rècidèn*, کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, سنجیدن *sèndjidèn*; — v. n. avoir du poids, سنگین بودن *sènguïn boudèn*; — cela pèse beaucoup, این خیلی سنگین است *in khèili sènguïn-èst*; — pesé, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*, سنجیده *sèndjidè*.

PESUR, s. m., ترازو دار *tèrazou-dar*, قیانه دار *qèpan-dar*, pr. t. *qapan-dar*.

PESON, s. m., قیانه *qèpan*.

PESSIMISME, s. m., چیز را بد دانستن *hèmè tchiz-ra bèd danèstèn*.

PESSIMISTE, s., چیز را بد داننده *hèmè tchiz-ra bèd-danèndè*, به بدی حمل کننده *hèmè tchiz-ra bè-bèdi hèm-l-kounèndè*.

PESTE, s. f., a. طاعون *ta'oun*.

PESTER, v. n., فکش دادن *douchnam dadèn*, فکش دادن *feuhch dadèn*.

PESTIFÈRE, adj. des 2 g., qui communique la peste, طاعون *ta'oun-âvèr*.

PESTIFÉRÉ, e, adj., مبتلا بناخوشی طاعون *moubtèla bè-nakhochi ta'oun*.

PESTILENCE, s. f., a. عفونت هوا *'oufounètè hèva*, pr. t. *'ufounètè hava*.

PESTILENT, e, adj., طاعونی *ta'ouni*, آلود *ta'oun-àloud*.

PESTILENTIEL, LE, adj. V. PESTILENT.

PET, s. m., گوز *gouz*, تیز *tiz*, a. ضرب *zèrt*, pr. t. *zart*, شرطه *zèrtè*, pr. t. *zarta*.

PÉTALE, s. f., برگ گل *bèrguè goul*.

PÉTARADE, s. f., گوز پیدری *gouzidène èsp*, گوز پیدری *gouzé pèi-dèr-pèi*.

PÉTARD, s. m., طرکه *tèrèqqè*.

PÉTARDIER, s. m., ساز طرکه *tèrèqqè-saz*.

PÉTAUDIÈRE, s. f., جای هرج و مرج *djaï hèrdj-ou-mèrdj*.

PÉTÉCHIES, s. f., taches pourprées causées par la fièvre, لکه های سرخ بر جلد بدن *lèkè-haï sourkh bèr djèldé bèdèn*, a. حصبات *hèsbat*.

PÉTER, v. n., گوزیدن *gouzidèn*, تیز دادن *tiz dadèn*.

PÉTEUR, EUSE, s., گوزنده *gouzèndè*, تیز دهند *tiz-dè-hèndè*.

PÉTILLANT, e, adj., جرقه کننده *djèrèqqè-kounèndè*; — qui brille, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, a. براق *bèrraq*.

PÉTILLEMENT, s. m., جرقة *djèrèqqè*.

PÉTILLER, v. n. en parlant du feu, جرقة کردن *djèrèqqè kèrdèn*; — en parlant des liquides, جوش زدن *djouch zèdèn*; — briller, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

PETIT, s. m. se dit des animaux nouvellement nés, بچه *bèchè*, بزر *bèrrè*; — faire des petits, بچه کردن *bèchè kèrdèn*.

PETIT, m, adj., کوچک *koutchèk*, pr. t. *kutchuk*, a. صغير *sèghir*, pr. t. *saghir*; — court, کوتاه *koutah-qèdd*, کوتاه *koutah*, قصه *qèssè*; — petit à petit, جسته جسته *djèstè-djèstè*, رفته رفته *rèftè-rèftè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PETITESSE, s. f., کوچکی *koutchèki*; — bassesse, فرومایگی *fourou-mayègui*.

PETITEMENT, adv. en petite quantité, کم *kèm*, pr. t. *kièm*; — étroitement, بد تنگی *bè-tèngui*.

PETIT-FILS, s. m., پسر زاده *pècèr-zadè*, فرزند زاده *fèrzènd-zadè*, نوه *nèvè*.

PETIT-GRIS, s. m., سنجاب *sèndjab*.

PETIT-LAIT, s. m., آب دوغ *âb-dough*, a. شروتقه *chèroutqè*,
V. LAIT.

PETITE-VÉROLE, s. f., آبله *âbèlè*, a. جدري *djèdri*.

PÉTITION, s. f., عرضداشت *'èrzè-dacht*, pr. t. *'arzou-dacht*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'ariza*.

PÉTITIONNAIRE, s. m., صاحب عریضه *sahèbé 'èrizè*, a. عارض *'àrès*, pr. t. *'àriz*.

PÉTRÉE, Arabie pétrée, nom de pays., a. حجاز *hèdjaz*,
pr. t. *hidjaz*.

PÉTRIFIANT, e, adj., a. مكّجّر *mouhèddjèr*, pr. t. *mu-*
haddjir.

PÉTRIFICATION, s. f., سنڱ شدن *sèng choudèn*, a. تكّجّر
tèhèddjour, pr. t. *tèhaddjur*.

PÉTRIFIER, v. a., سنڱ دڙ آوردن *bè-sourètè sèng dèr*
àvourdèn, متكّجّر گُردانيدن *moutèhèddjèr guèrdani-*
dèn, pr. t. *mutèhaddjir guèrdanidèn*; — se pétrifier,
سنڱ شدن *sèng-choudèn*; — pétrifié, a. سنڱ شد
sèng-choudè, a. متكّجّر *moutèhèddjèr*, pr. t. *mutè-*
haddjir.

PÉTRIN, s. m., coffre où on pétrit le pain, تڤار *lavèk*,
تڤار نانوائی *tègharé nanvayi*.

PÉTRIR, v. a., خمير کردن *khèmir kèrdèn*; — pétri, e,
خمير شده *khèmir-choudè*.

PÉTRIAGE, s. m. action de pétrir, V. **PÉTRIR**.

PÉTROLE, s. m., a. نفت *nèft*, pr. t. *naft*.

PETTO (IN) adv., en secret, در دل *dèr dèl*, a. في الصّير
fiz-zèmir.

PÉTULAMMENT, adv., a. بحدّت المزاج *bè-hèddèt-oul-mèzadj*,
pr. t. *bè-hiddèt-ul-mizadj*.

PÉTULANCE, s. f., تيزی *tizi*, تندى *toundi*, pr. t. *tundi*,
مزاج تندى *toundi mèzadj*, pr. t. *tundi mizadj*, a.
حدّت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*, حدّت الطبع *hèddèt-out-*
tèb', pr. t. *hiddèt-ut-tab'*.

PÉTULANT, e, adj., تند خو *tound-khou*, آتش مزاج *âtèch-*
mèzadj.

PEU, adverbe de quantité, اندک *èndèk*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, a. قليل *qèlil*, pr. t. *qalil*; — c'est peu, کم است *kèm-èst*, pr. t. *kièm-èst*, این کم است *in kèm-èst*, pr. t. *in kièm-èst*; — tant soit peu, un peu, اندکی *èndèki*, کم *kèm*, pr. t. *kièm*, قدری *qèdri*, pr. t. *qadri*; — en peu de mots, a. اندک بعد از *èndèk bè'd èz in*, pr. t. *èndèk ba'd èz in*; — attendez un peu, صبر کنید *qèdri sèbr kounid*, pr. t. *qadri sabr kounid*; — à peu près, a. تقریباً *tèq-ribèn*, pr. t. *tagriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takh-minan*; — peu s'en est fallu que, کم مانده که *kèm mandè ké*, pr. t. *kièm mandè ki*; — peu à peu, جسته جسته *djèstè-djèstè*, کم کم *kèm-kèm*, pr. t. *kièm-kièm*.

PEUPLADE, s. f., a. قبيله *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. قبایل *qè-bayèl*, pr. t. *qabaïl*, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*.

PEUPLE, s. m., a. ملت *mèllèt*, pr. t. *millèt*, pl. ملل *mèlèl*, pr. t. *mèlal*, قوم *qooum*, pr. t. *qèvm*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*, خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*.

PEUPLER, v. a., آباد کردن *abad kèrdèn*, آبادان کردن *abadan kèrdèn*, معمور کردن *mè'èmour kèrdèn*, pr. t. *ma'-mour kièrdèn*; — se peupler, آباد شدن *abad choudèn*; — peuplé, e, آباد *abad*, آبادان *abadan*, a. معمور *mè'è-mour*, pr. t. *ma'mour*.

PEUPLIER, s. m., صنوبر *sènooubèr*, تبریزی *tèbrizi*, a. خور *khèvvèr*.

PEUR, s. f., ترس *tèrs*, بیم *bim*, هراس *hèras*, a. خوف

khoouf, pr. t. *khauf*, رعب *rou'b*; — avoir peur, ترس *tèrs dachtèn*, ترسیدن *tèrsidèn*; — faire peur, ترسانیدن *tèrsanidèn*; — de peur que, اینکه *èz tèrsé in-ké*, مبادا که *mèbada ké*.

PEUREUX, EUSE, adj. craintif, timide, V. TIMIDE.

PEUT-ÊTRE, adv., شاید *chayèd*, احتمال دارد که *èhtèmal darèd ké*, pr. t. *ihimal darèd ki*, p. t. بلکه *bèlké*, pr. t. *bèlki*.

PHAGÉDÉNIQUE, adj. des 2 g., a. ulcère rongeur, آكل *èk-kal*, pr. t. *èkkial*.

PHALANGE, s. f. corps de troupe, فوج سلاح پوش *fooudjé sèlah-pouch*, pr. t. *fèvdji silah-pouch*; — os des doigts, انگشتها *èstoukhané èngoucht-ha*; — sorte d'araignée, p. t. رتیل *routèil*.

PHALÈNE, s. f., پروانه شب *pèrvanèyè chèb*.

PHARAON, n. pr. roi d'Égypte, فرعون *fèr'oun*, pr. t. *fir'oun* et *fira'oun*.

PHARE, s. m., فانوس بندر *fanoucé bèndèr*; — tour de phare, برج فانوس بندر *bourdjé fanoucé bèndèr*.

PHARISIEN, s. m., a. فریسی *fèrici*, pl. فریسیون *fèriciyoun*; — au fig. hypocrite, V. HYPOCRITE.

PHARMACEUTIQUE, adj. des 2 g., دوا سازی *mèkh-soucé dèva-sazi*.

PHARMACIE, s. f. art de préparer les remèdes, دوا سازی *dèva-sazi*; — lieu où les remèdes se préparent, دوا خانه *dèva-khand*.

PHARMACIEN, s. m., دواساز *dèva-saz*.

PHARMACOPÉE, s. f., کتاب دواسازی *kètàbé dèva-sazi*.

PHARYNX, s. m., حنجره *sèrè guèlou*, a. سرگلو.

- hèndjèrè*, pl. حناجر *hènadjèr*, pr. t. *hanadjir*.
- PHASE, s. f., a. صفحة *sèfhè*, pr. t. *safhè*, صفح *sèfh*, pr. t. *safh*, pl. صفحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*.
- PHÉBUS, s. m., nom d'Apollon, au fig. le soleil, آفتاب *af-tab*, آفتاب عالم تاب *afatabé 'âlèm-tab*, a. نیر اعظم *nèiyiré d'èzèm*, pr. t. *nèiyiri a'zam*.
- PHÉNIX, s. m. oiseau fabuleux, t. p. قوقنس قوقنس *qouq-nous-qougnous*, a. عنقا *'onqa*, pr. t. *'anqa*; — au fig. rare, unique, يگانه *yèganè*, pr. t. *yèkanè*, بی مانند *bi-manènd*, بی نظیر *bi-nèzir*.
- PHÉNOMÈNE, s. m. dans la nature, علامت سماویة *'èlamètè sèmaviyè*, pr. t. *'alamèti sèmaviyè*; — au fig. chose extraordinaire, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjaïb*, عجيبه *'èdjibè*, pr. t. *'adjibè*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*.
- PHILANTROPE, s. m., مردم دوست *mèrdoum-doust*, a. معبّ *mouhèbb-oun-nas*, pr. t. *mouhibb-un-nas*.
- PHILANTROPIE, s. f., مردم دوستداری *doust-darî mèrdoum*, a. محبت الناس *mouhèbbèt-oun-nas*, pr. t. *muhabbèt-un-nas*.
- PHILANTROPIQUE, adj. des 2 g., متعلق بمحبت مردم *moutè'èllèq bè-mouhèbbètè mèrdoum*.
- PHILOLOGIE, s. f., علم لغت و انشا *'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودات *moudjèvvèdat*.
- PHILOGIQUE, adj., علم لغت و انشا *moutè'èllèq bè-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi loghat-u-încha*, a. مجودی *moudjèvvèdi*.

PHILOLOGUE, s. m., *صاحب علم لغت و انشا* *sahèbè 'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *sahibi 'ilmi loghat-u-încha*, *اهل علم لغت و انشا* *èhlé-'èlmé loughèt-ou-èncha*, pr. t. *èhli 'ilmi loghat-u-încha*.

PHILOMÈLE, s. f. en poésie rossignol, V. ROSSIGNOL.

PHILOSOPHALE, (pierre), a. *كيميا* *kimia*.

PHILOSOPHE, s. m., *دانشمند* *danèchmènd*, pr. t. *danich-mènd*, a. *حكيم* *hèkim*, *فيلسوف* *filèçouf*, pr. t. *feilèçouf*, *اهل حكمة* *èhlé hèkmèt*, pr. t. *èhli hikmèt*.

PHILOSOPHER, v. n., *باحت حکمتی کردن* *bèhsé hèkmèti kèrdèn*.

PHILOSOPHIE, s. f., a. *حكمة* *hèkmèt*, pr. t. *hikmèt*.

PHILOSOPHIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بحكمة* *moutè'èl-lèq bè-hèkmèt*, a. *حکمتی* *hèkmèti*, pr. t. *hikmèti*, *فيلسوفی* *filèçoufi*, pr. t. *feilèçoufi*.

PHILOSOPHIQUEMENT, adv., *از روی حکمت* *èz rouï hèkmèt*, pr. t. *èz rouï hikmèt*, p. t. *حکیمانہ* *hèkimanè*, *فيلسوفانه* *filèçoufanè*.

PHILOSOPHISME, s. m., a. *حکمت کاتبه* *hèkmèté kazèbè*, pr. t. *hikmèti kiazibè*.

PHILOTECHNIE, s. f., a. *صنایع و فنون* *houbbé founoun-ou-sénayè'*, pr. t. *hubbi funoun-u-sèna'*.

PHILTRE, s. m. breuvage propre à exciter la passion, *دوای شهوت انگیز* *dèvaï 'èchq-ènguiz*, *دوای عشق انگیز* *dèvaï chèhvèt-ènguiz*, a. *معجون* *mè'èdjoun*, pr. t. *ma'djoun*.

PHIMOSIS, s. m., a. *ضيق الغلفة* *ziq-oul-ghèlfèt*, pr. t. *ziq-ul-ghalfèt*.

- PHLÉBOTOMIE, s. f., saignée, a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.
- PHLÉBOTOMISER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*.
- PHLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. ممکن الانتهاب *moumkèn-ul-èltèhab*, pr. t. *mumkîn-ul-iltihab*.
- PHLOGOSE, s. f. terme de médecine, سوزش *souzèch*, a. التهاب *èltèhab*, pr. t. *iltihab*.
- PHOSPHORE, s. m., فسفور *fosfor*, خوسوز *khoud-souz*, بی آتش روشن میشود *bi âtèch roouchèn mi-chèvèd*.
- PHRASE, s. f., a. عبارت *'èbarèt*, pr. t. *'ibarèt*, pl. عبارات *'èbarat*, pr. t. *'ibarat*, جمله *djoumlè*.
- PHTHISIE, s. f., a. سل *sèll*, pr. t. *sill*, سل *sèl*, pr. t. *sil*, دا السل *da'-ous-sèll*.
- PHTHISIQUE, adj., a. مسلول *mèsloul*.
- PHYLACTÈRE, s. m., a. amulette, حرز *hèrz*, pr. t. *hirz*, تعاون *tè'èviz*, pr. t. *ta'viz*, pl. تعاون *tè'èviz*.
- PHYLANTE, s. f. plante, املج *àmèlè*, a. املج *èmlèdj*, امج *èmedj*.
- PHYLITIS, s. f. plante, a. لسان الایل *lèçan-oul-il*, pr. t. *liçan-ul-il*.
- PHYLLON, s. m. plante, a. حشيشة الين *hèchihèt-oul-lîn*, pr. t. *hachichèt-ul-lîn*.
- PHYSICIEN, s. m., a. اهل علم طبيعيات *èhlè 'èlmè tèbî'iyat*, pr. t. *èhli 'ilmi tabî'iyat*, pl. طبيعيين *tèbî'iyoun*.
- PHYSICO-MATHÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم ورياضية *moutè'èllèq bè-'èlmè tèbî'iyè-ou-riaziye*.
- PHYSIOGNOMONIE, s. f., a. علم قیافات *'èlmè qiyafèt*, pr. t. *'ilmi qiyafèt*.

PHYSIOLOGIE, s. f., علم ترکیب اجزای حیوانی 'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani, pr. t. 'ilmi tarkibi adjzaï haïvani, علم بنیت حیوانی 'èlmé bouniyète hèivani, pr. t. 'ilmi bouniyèti haïvani, علم بنوت 'èlmé bounouvvèt, pr. t. 'ilmi bunouvvet.

PHYSIOLOGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بعلم ترکیب اجزای حیوانی moutè'èllèq bè-'èlmé tèrkibé èdjzaï hèivani.

PHYSIOLOGISTE, s. m., اهل علم بنیت حیوانی èhlé 'èlmé bouniyète hèivani, pr. t. èhli 'ilmi buniyèti haïvani.

PHYSIONOMIE, s. f., رو, rou, t. p. سیما sima, چهره tchèhrè, a. لقا lèqa, pr. t. liqa, وجه vèdjh; — art de juger par l'inspection des traits, synonyme de physiognomonie
V. PHYSIOGNOMONIE.

PHYSIONOMISTE, s. m., سیما شناس sima-chènas, pr. t. si-ma-chinas, اهل علم قیافت èhlé 'èlmé qiyafèt, pr. t. èhli 'ilmi qiyafèt.

PHYSIQUE, s. f., علم طبیعی 'èlmé tèbi'i, pr. t. 'ilmi tabi'i, علم طبیعیات 'èlmé tèbi'iyat, pr. t. 'ilmi tabi'iyat.

PHYSIQUE, s. m. extérieur d'une personne, a. هیت hèi'èt, pr. t. hi'èt; — constitution naturelle, a. بنیت bouniyèt.

PHYSIQUE, adj. des 2 g., a. طبیعی tèbi'yi, pr. t. tabi'yi, طبیعیè tèbi'iyè, pr. t. tabi'iyè; — cause physique, a. علت طبیعیè 'èllètè tèbi'iyè, pr. t. 'illètè tabi'iyè.

PHYSIQUEMENT, adv., بحسب علم طبیعی bè-hècèbè 'èlmé tèbi'yi, a. حسب الطبیعت hèsb-oul-tèbi'èt, pr. t. hasb-ul-tabi'at, طبعاً tèb'en, pr. t. tab'en.

PIACULAIRE, adj. des 2 g., qui a rapport à l'expiation (peu usité) a. متعلق بکفارت *moutè'èllèq bè-kèfarèt*, pr. t. *mutè'alliq bè-kèfarèt*,

PIAFFER, v. n., اسب دريك دايره *bazi kèrdènè èsp dèr yèk daïrè*, چالاکی کردن اسب *tchalaki kèrdènè èsp*.

PIAFFEUR, s. m. (se dit d'un cheval), اسب بازیکن *èspé bazi-koun*.

PIAILLER, v. n., چاو چاو کردن *tchav-tchav kèrdèn*.

PIAILLERIE, s. f., چاو چاو *tchav-tchav*, فغان *fèghan*. pr. t. *fighan*.

PIAILLEUR, SE, s., فغان کنند *fèghan-kounèndè*, pr. t. *fighan-kunèndè*.

PIANISTE, s. m., پیانو زن *piano-zèn*.

PIANO s. m., پیانو *piano*.

PIASTRE, s. f., غروش *ghrouch*.

PIC, s. m. instrument de fer, کولنگ ou کلنگ *koulèng*, pr. t. *kulung*; — mesure turque, a. ذراع *zèra'*, pr. p. *zèr'*, pr. t. *zira'*; — montagne très-haute, کو بلند *kouhé boulènd*, pr. t. *kuhi bulènd*, a. تود *tooud*, pr. t. *tavd*, pl. اطواد *ètavad*; — partie d'une montagne qui s'élève en pointe, سر کو *sèrè kouh*, تیغ کو *tighé kouh*, کله کو *koullèyé kouh*, قلّه *qoullè*; — espèce d'oiseau qui se cramponne au tronc des arbres, درخت سنبه *dè-rèkht-soumbè*, pr. t. *dirakht-sumbè*, داربر *dar-bour*; — à pic, locution adverbiale, سرا بالا *sèra-bala*, a. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*.

PICA, s. m., a. وحام *vèham*, pr. t. *vaham*.

PICHOLINE, s. f., espèce d'olive confite, زيتون ريزه *zèitouné rize*, t. p. خرد زيتون *khèrdè-zèitoun* ou *khourdè-zèitoun*.

PICORÉE, s. f., t. p. يغما *yèghma*.

PICOT, s. m., ريزه چوب بکنده چسپیده *rize-tchoubé bè-koundè tchèspidè*, چوبپار *tchoub-parè*.

PICOTEMENT, s. m., گزگز *guèzguèzè*.

PICOTER, v. a., گزگز کردن *guèzguèzè kèrdèn*; — en parlant des oiseaux, نوک زدن *noouk zèdèn*, pr. t. *nèvk zèdèn*, منقار زدن *mènqar zèdèn*, pr. t. *mīnqar zèdèn*; — picoté, e, نوک زده شده *noouk-zèdè-choudè*, pr. t. *nèvk zèdè-choudè*, ضرب منقار مرغان خورده *zèrbè mènqarè mourghan khourdè*, pr. t. *zarbi mīnqari mourghan khourdè*; — picoté de petite vérole, آبله دار *âbèlè-dar*.

PICOTERIE, s. f. taquinerie, حرفهای دلخراش *hèrfhai dèl-khèrach*.

PICOTIN, s. m., پیمانۀ جو *pèimanèyé djoou*.

PIE, s. f., کشک *kèchkèrèk*, عکۀ *'èkkè*.

PIE, (œuvre), adj. fém., کار با ثواب *karé ba sèvab*, pr. t. *kiari ba sèvab*, a. ثواب *sèvab*.

PIÈCE, s. f., morceau, portion, تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, t. p. پاره *parè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*, a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*; — chambre d'un appartement, اطاق *outaq*, pr. t. *otaq*; — une pièce de canon, توپ *toup*, ou توپ *toup*, pr. t. *top*; — pièce de monnaie, پول *poul*; — tonneau, پیپ *pip*; — acte, pièce de théâtre, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*; — une pièce de drap, يك توپ ماهوت *yèk toupé mahout*; — pièce d'eau,

a. حوض *hoouz*, pr. t. *havouz*; — en parlant de têtes de bétail, a. رأس *rè's*, pr. t. *ras*; — une pièce d'or, پول *poulé tēla*, pr. t. *pouli tila*.

PIED, s. m., پا *pa*; — mesure, a. قدم *qèdèm*, pr. t. *qadèm*; — pied d'une montagne, دامنه کوه *daménèyé kouh*; — pieds d'animaux qu'on fait cuire, پاچه *patchè*; donner des coups de pied, لگد زدن *lèguèd zèdèn*, pr. t. *lèkèd zèdèn*; — un coup de pied, لگد *lèguèd*, pr. t. *lèkèd*, پاسار *paçar*, پاسپار *paspar*; — aller à pied, پیاده رفتن *piadè rèftèn*, pr. t. *pèyadè rèftèn*; — lâcher pied, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*; — mettre une armée sur pied, قشون برپا کردن *qouchoun bèr pa kèrdèn*; — de pied ferme, بیایداری *bè-paï-dari*, ثابت قدم *sabèt-qèdèm*, pr. t. *sabit-qadèm*; — gens de pied, پیادگان *piadè-gan*, pr. t. *pèyadègan*; — fou'er aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*, ou پا مال کردن *pa-mal kèrdèn*.

PIED-D'ALOUETTE, ou delphinium, زبان در قفا *zèban dèr qèfa*.

PIED-DE-CHAT, s. m. plante, پنجه گربه *pèndjèyé gourbè*.

PIED-DE-LIÈVRE, s. m., a. جل الارنب *rèdjil-oul-èrnèb*, pr. t. *ridjl-ul-èrnèb*.

PIED-DE-LION, s. m. plante, a. جل الاسد *rèdjil-oul-ècèd*, pr. t. *ridjl-ul-ècèd*.

PIÉDESTAL, pl. piédestaux, s. m., پایه *payè*.

PIÉDOUCHE, s. m. petit piédestal V. PIÉDESTAL.

PIÈGE, s. m., تله *tèlè*, دام *dam*; — au fig., p. t. کمین *kè-mîn*, کمین گاه *kè-mîn-gah*, pr. t. *kè-mîn-guiah*.

PIERRAILLE, s. f., سنگهای ریزه *sènghaï rizè*.

PIERRE, s. f., سنگ *sèng*; — pierre à fusil, t. p. سنگ سنک *sèngué tchaqmaq*; — pierre de touche, سنگ سنک *sèngué mèhèk*; — pierre-ponce, سنگ *sèngué djèla*, خاز *sèngué khaz*, vulg. سنگ *sèngué pa*; — pierres précieuses, گوهر *goouhèr*, pr. t. *gouhèr*, a. *djèovahèr*, pr. t. *djèvahir*, مجوهرات *moudjoouhèrat*, pr. t. *mudjèohèrat*.

PIERRÉE, s. f., کاريز *kariz*, راه آب *rahé àb*, a. قنات *qènat*, pr. t. *qanat*, pl. قنات *qènèvat*, pr. t. *qanavat*.

PIERRERIES, s. f. pl. V. PIERRES PRÉCIEUSES.

PIERRETTE, s. f., سنگ کوچک *sèngué koutchèk*, pr. t. *sèngui kutchuk*.

PIERREUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

PIERRIER, s. m., توپ کوچک *toupé koutchèk*.

PIERROT, s. m. moineau, گنجشک *goundjèchk*; — bateur, a. مقله *mouqèllèd*, pr. t. *muqallid*.

PIÉTÉ, s. f., پارسائی *parsayi*, دینداری *dîn-dari*, a. تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*, دیانت *dianèt*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*.

PIÉTINER, v. n. remuer les pieds, پای جنباندن *pai djoumbandèn*; — fouler aux pieds, پایمال کردن *paï-mal kèrdèn*.

PIÉTON, s. m., پیاده *piadè*, pr. t. *pèyadè*, رو پیاده *piadè-roou*, pr. t. *pèyadè-rèv*, رنده پیاده *piadè-rèvèndè*, a. قاصد *qacèd*, pr. t. *qacid*, ساعی *sa'i*.

PIÈTRE, adj. des 2 g. mesquin, بد *bèd*, بی مصرف *bi-mèsrèf*.

PIEU, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*.

PIEUSEMENT, adv., بدینانته به *bè-tèdèiyoun*, بدینانته *bè-dianèt*, متعبدانه *moutè'èbbèdanè*.

PIEUX, EUSE, adj., دیندار *dîn-dar*, عبادتکار *'èbadèt-kar*, pr. t. *'èbadèt-kiar*, پارسا *parsa*, a. متدین *moutèdèiyèn*, pr. t. *mutèdèiyîn*; — fondation pieuse, وقف *vèqf*, pr. t. *vaqf*, pl. اوقاف *ouqaf*, pr. t. *èvqaf*.

PIGEON, s. m., کبوتر *kèboutèr*, a. حمامه *hèmamè*, pr. t. *hamamè*, pl. حمامات *hèmamat*, pr. t. *hamamat*.

PIGEONNEAU, s. m., کبوتر بچه *bètchèyé kèboutèr*, کبوتر بچه *kèboutèr-bètchè*.

PIGEONNIER, s. m., خانۀ کبوتر *kèboutèr-khanè*, کبوتر خانۀ *khanèyé kèboutèr*.

PIGNOCHER, v. n., (familier), بی اشتها خوردن *bi èchtèha khourdèn*.

PIGNON, s. m., چلغوزه هسته *hèstèyé kadj*, چلغوزه *tchèlghouzè*.

PILASTRE, s. m., ستون چهار گوشه *soutouné tchèhar-gouchè*.

PILAU, s. m., پلاو *pèlav*, pr. t. *pilav*.

PILE, s. f. amas, توده *toudè*, خرمن *khèrmèn*, a. کومه *koumè*; — mettre en pile, روی هم گذاشتن *roui hèm gouzachtèn*.

PILER, v. a., کوفتن *kouftèn*, کوبیدن *koubidèn*; — pilé, e, کوبیده شده *koubidè-choudè*, کوبیده *koubidè*.

PILIER, s. m., پاییز *pazir*, پشتیبان *pouchti-ban*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

PILLAGE, s. m., تاخت *takht*, تاراج *taradj*, t. p. یغما *yèghma*, a. غارت *nèhb*, غارت *gharèt*.

PILLARD, *e*, adj., غارتگر *gharèt-guèr*, کننده *taradj-kounèndè*, *a*. نه‌ه‌هاب *nèhhab*.

PILLER, *v. a.*, تاخت و تاراج کردن *takht-ou-taradj kèrdèn*, یغما کردن *takht-ou-taz kèrdèn*, یغما کردن *yèghma kèrdèn*, *pr. t. yaghma kièrdèn*; — pillé, *e*, یغما شده *yèghma-choudè*, غارت شده *gharèt-choudè*, *a*. منه‌ه‌وب *mènhoub*.

PILLERIE, *s. f. V. PILLAGE*.

PILLEUR, *s. m. V. PILLARD*.

PILON, *s. m.*, سنه‌ه‌اون *dèstèyé havèn*.

PILORI, *s. m.*, قایق *qapouq*.

PILORIER, *v. a.* mettre au pilori, پای قایق گذاشتن *paï qapouq gouzachtèn*; — au fig. diffamer, رسوا کردن *rèsva kèrdèn*.

PILOTAGE, *s. m.* ouvrage de pilotis, *V. PILOTIS*; — art de conduire un navire, راه‌نمایی کشتی *rah-nemaiyi kèchti*.

PILOTE, *s. m.*, راه‌نمای کشتی *rah-nemaï kèchti*, بلد *bèlèd*.

PILOTER, *v. a.* enfoncer des pilotis, میخ چوبین بر زمین *mikhé tchoubïn bè-zèmn kouftèn*; — terme de marine, راه‌نمایی کردن *rah-nemayi kèrdèn*.

PILOTIS, *s. m.*, میخ چوبین بر زمین کوفته *mikhé tchoubïn bèr zèmn kouftè*, *a.* نصب الاوتاد *nèsb-oul-ootad*, *pr. t. nèsb-ul-èvtad*.

PILULE, *s. f.*, *a.* حبّ *hèbb*, *pr. t. habb*, *pl.* حبوب *houboub*.

PIMBÈCHE, *s. f.*, (familier), ناز فروش *naz-fourouch*.

PIMENT, *s. m.*, بیبر *bibèr*, فلفل فرنگی *fèlfèlé frèngui*.

PIN, *s. m.*, درخت کاج *dèrèkhté kadj*; — graine de pin, *V. PIGNON*.

PINACLE, s. m., sommet d'un édifice, بالای عمارت *balai 'èmarèt*; — au fig. mettre au pinacle, بعیقو رسائیدن *bè-'ouyyouq rèçanidèn*, زیاد از حد مدح کردن *ziad èz hedd mèdh kèrdèn*.

PINCE, s. f. bout du pied de certains animaux, سر ناخن *sèré nakhouné hèivanat*; — les dents de devant du cheval, شیره *chirè*; — tenaille, انبر *èmbour*.

PINCÉ, e, adj. maniéré, a. متصنع *moutècennè*, pr. t. *mutaçanni*.

PINCÉE, s. f., سر انگشت *bè-qèdré sèré èngouchi*.

PINCEAU, s. m., قلم نقاشی *qèlèmé nèqqachi*.

PINCEUR, v. a., نشکنج گرفتن *nèchkoundj guèrèftèn*; — arrêter, گرفتن *guèrèftèn*.

PINCETTE, s. f., ماشه *machè*, انبر *èmbour*.

PINÇON, s. m., marque qui reste quand on a été pincé, اثر نشکنج *ècèré nèchkoundj*.

PINDARISER, v. n., faire montre d'éloquence (peu usité), اظهار بلاغت فروشى کردن *bèlaghèt-fèrouchi kèrdèn*, اظهار بلاغت کردن *èzharé bèlaghèt kèrdèn*, a. تفضیح *tèfès-souh*, pr. t. *tèfassuh*.

PINDARISEUR, s. m., qui fait montre d'éloquence, (peu usité), متفضیح فروش *bèlaghèt-fèrouch*, a. متفضیح *moutèfèssèh*, pr. t. *mutèfassih*.

PINEAU, s. m., انگور سیاه *èngouré siah*.

PINQUE, s. f., کشتی بارکش *kèchtiï bar-kèch*.

PINSON, s. m., oiseau, گوی *gui*, کبوی *kibou*, گویبوی *guibou*.

PINGRE, s. m., avare, مرد خسیس *mèrdé khècis*.

PINTADE, s. f., مرغ مصری *mourghé mèsri*.

PINTE, s. f., پیمانه می *pèimanèyé mèi*.

PIOCHE, s. f., کلنگ *koulèng*.

PIOCHER, v. a., کاویدن زمین کردن *zèmin kèndèn*, کاویدن *ka-vidèn*.

PIOCHEUR, EUSE, s. qui travaille beaucoup, کارکن *kar-koun*, pr. t. *kar-kun*.

PIONNIER, s. m., حفر کننده زمین کن *zèmin-kèn*, هفر کوننده *hèfr-kounèndè*.

PION, s. m. pièce du jeu d'échecs, پیاده *piadè*.

PIPE, s. f., چبوق *tchèbouq*, pr. t. *tchoubouq*; — fumer la pipe, چبوق کشیدن *tchèbouq kèchidèn*.

PIPEAU, s. m. flûte champêtre, نی شبان *nèyé chèban*.

PIPEAUX, s. m. pl., شاخه‌های دبق آلود *chakhèhaï dèbèq-àloud*.

PIPÉE, s. f., شکار با دبق کردن *chèkar ba dèbèq kèrdèn*, pr. t. *chikiar ba dèbèq kièrdèn*, با دبق پرندۀ گرفتن *ba dèbèq pèrèndè guèrèftèn*, با دبق پرندۀ صید کردن *ba dèbèq pèrèndè sèid kèrdèn*.

PIPER, v. a., با دبق مرغ صید کردن *ba dèbèq mourgh sèid kèrdèn*; — au fig. tromper, گول زدن *goul zèdèn*.

PIPERIE, s. f., دغلی *dèghèli*.

PIPEUR, s. m., دغل *dèghèl*, t. p. حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

PIQUANT, E, adj., خنده *khèlèndè*; — piquant au goût, تند *tound*, pr. t. *tund*; — offensant, mot piquant, حرف نیشدار *hèrfé nich-dar*.

PIQUANT, s. m., خار *khar*.

PIQUE, s. f., نیزه *nèizè*, a. مزراق *mèzraq*, سنان *sènan*, pr. t.

sinan, pl. اسنان *èsnan*; — brouillerie, دلگیری *dèl-guiri*.

PIQUER, v. a., خلانیدن *khèlanidèn*, خلیدن *khèlidèn*, آژیدن *àgiden*, vulg. سوراخ کردن *sourakh kèrdèn*; — mordre, en parlant de certains animaux, گزیدن *guè-zidèn*, vulg. دندان گرفتن *dèndan guèrèftèn*; — au fig. offenser, رنجانیدن *rèndjandèn*, رنجانیدن *rèndjanidèn*; — se piquer, se sentir offensé, رنجیدن *rèndjidèn*; — se piquer de, se glorifier de quelque chose, ادعا کردن *èdde'a kèrdèn*; — piqué, e, خلیده *khèlidè*, آژیده *àgide*; — offensé, رنجیده *rèndjide*, دل آزرده *dèl-àzourdè*.

PIQUET, s. m., میخ چادر *mikhé tchadèr*; — en parlant des troupes, گروه *guèrouh*, جوقه *djouqè*.

PIQUETTE, s. f., شراب بد *chèrabé bèd*.

PIQUEUR, s. m. qui dirige une meute de chiens, تازیبان *tazi-ban*; — homme qui surveille, qui dirige, (peu usité) a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

PIQUIER, s. m., نیزه دار *nèizè-dar*.

PIQÛRE, s. f., خلیدگی *khèlidègui*.

PIRATE, s. m., دزد دریا *douzdé dèria*, راهزن دریا *rah-zènè dèria*.

PIRATER, v. n., در دریا دزدی کردن *dèr dèria douzdi kèrdèn*.

PIRATERIE, s. f., در دریا دزدی *douzdi dèr dèria*.

PIRE, adj. comp. des 2 g., بدتر *bèd-tèr*.

PIRIFORME, adj. des 2 g., به ترکیب گلابی *bè-tèrkibè goulabi*.

PIROGUE, s. f., ناوله *navè*.

PIROUETTE, s. f. jouet, فرفره *fèrfèrèk*, فرفره *fèrfèrè*; — tour entier du corps qu'on fait en se tenant sur la pointe d'un seul pied, چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *tchèrk khourdenè bèr sèrè yèk pa èstadè*.

PIROUETTER, v. n., چرخ خوردن بر سر یکپا استاده *bèr sèrè yèk pa èstadè tchèrk khourden*.

PIS, s. m., پستان حیوانات *pèstane hèivanat*.

PIS, adv. comp., بدتر *bèd-tèr*; — de pis en pis, de mal en pis, بدتر اندر بدتر *bèdtèr èndèr bèdtèr*; — au pis aller, هیچ نباشد *hitch nè-bachèd*; — il n'y a rien de pis que cela, چیزی از این بدتر نیست *hitch tchiz èz in bèdtèr nist*.

PISCINE, s. f. bassin, a. حوض *hoouz*, pr. t. havouz; — vier, حوض ماهی *hoouzé mahi*.

PISSAT, s. m., پیشاب *pichab*, شاش *chach*, a. بول *booul*, pr. t. *bèvl*.

PISSEMENT, s. m., بی اختیار شاش *chaché bi èkhtiar*.

PISSEUR, v. n., ادرار کردن *chach kèrdèn*, ادرار کردن *èdrar kèrdèn*; — en parlant des chevaux, آب انداختن *ab èndakhtèn*.

PISSEUR, EUSE, بسیار شاش کننده *bèciar chach kou-nèndè*.

PISSOIR, s. m., جای شاش کردن *djaï chach kèrdèn*, a. مبال *mèbal*.

PISSOTER, v. n., چسته شاشیدن *djèstè-djèstè chachidèn*.

PISTACHE, s. f., پسته *pèstè*, a. فستق *fèstèq*.

PISTACHIER, s. m., درخت پسته *dèrèkhté pèstè*, pr. t. *di-rakhti pèstè*.

PISTE, s. f., رد پا *rèdè pa*, اثر پا *ècèrè pa*.

PISTIL, s. m., ناف شکوفه *nafé goul*, ناف *nafé chou-koufè*.

PISTOLET, s. m., طپانچه *tèpantchè*, t. p. پشتو *pèchtoou*, pr. t. *pichtèv*.

PISTON, s. m., میل *mil*, دسته *dèstè*; — le piston d'une pompe, میل طولمبه *milè touloumbè*.

PITANCE, s. f., خوراک *khourak*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

PITEUSEMENT, adv., بطوریکه دل آدم میسوزد *bè-toouri-ké dèlè àdèm mi-souzèd*, انگیزانه *tèrèhhoum-ènguizanè*.

PITEUX, MUSE, adj., سزای ترحم *sèzaï tèrèhhoum*, شایسته *chayèstèyé rèhm*.

PITIÉ, s. f., a. رحم *rèhm*, pr. t. *rahm*, ترحم *tèrèhhoum*, pr. t. *tèrahhum*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chèfqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*; — avoir pitié, کردن رحم *rèhm kèrdèn*; — sans pitié, بی رحم *bi rèhm*.

PITON, s. m., حلقه دار *mikhé hèlqè-dar*.

PITOYABLE, adj. des 2 g., رقت انگیز *rèqqèt ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*, مرحمت انگیز *mèrhèmèt ènguiz*; — mauvais, méprisable, بسیار بد *bèciar bèd*, نا مربوط *na-mèrbout*, a. ردی *rèdi*; — il se dit aussi pour enclin à la pitié, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihru-ban*, صاحب رحم *sahèbé rèhm*.

PITOYABLEMENT, adv., رقت انگیزانه *rèqqèt-ènguizanè*; —

d'une manière qui excite le mépris, بسیار بد *bè-ciar bèd*.

PITTORESQUE, adj. des 2 g., شایان نقش کردن *chayané nèqch kèrdèn*, نگار و نقش *chayané nèqch-ou-nègar*.

PITTORESQUEMENT, adv., بطوریکه شایان نقش و نگار است *bè-tpouri-ké chayané nèqch-ou-nègar èst*, pr. t. *bè-tèvri-ki chayani naqch u-niguiar est*.

PITUITE, s. f., humeur lymphatique, a. بلغم *bèlghèm*, pr. t. *balgham*, نخاعه *noukha'èt*, pr. t. *noukha'at*, نخامة *noukhamèt*.

PITUITAIRE, adj. des 2 g., a. بلغمی *bèlghèmi*, pr. t. *balghami*.

PITUITEUX, EUSE, adj., بلغمدار *noukha'èt-dar*, نخاعه دار *bèlghèm-dar*.

PIVERT, s. m., کاسکینه *kaskinè*, سبزک *sèbzèk*,

PIVETTE ou PIVOINE, s. f. fleur, گل صد تومانی *goulé sèd-toumani*.

PIVOT, s. m., میل *mil*, a. قطب *qoutb*, pl. اقطاب *èqtab*, pr. t. *aqtab*.

PIVOTER, v. n. tourner sur un pivot, دور میل گردیدن *doouré mil guèrdidèn* ou خوردن چرخ *tchèrk khourdèn*.

PLACAGE, s. m., چسپاندن صفحه *tchèspandènè sèfhè*.

PLACARD, écrit qu'on affiche, اعلام نامه بر دیوار چسپانده *d'èlam-namtchèyé bèr divar tchèspandè*, ورقه بدیوار *vèrèqè bè-divar tchèspandè*.

PLACARDER, v. a., ورقه بدیوار چسپاندن *vèrèqè bè-divar tchèspandèn*.

PLACE, s. f., جا *dja* ou جای *djaï*, a. محلّ *mèhèll*, pr. t. *mahall*, مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, pl. اماکن *èmakèn*, pr. t. *amakîn*, مقام *mèqam*, pr. t. *maqam*; — mettre chaque chose à sa place, هر چیز را بجایش گذاشتن *hèr tchizi-ra bè-djaï-èch gouzachtèn*; — faire place, جا دادن *dja dadèn*; — service, emploi, جاء *djah*, a. مأموریت *mè'émouriyèt*, خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khid-mèt* ou *khizmèt*, منصب *mènsèb*, pr. t. *mansab*; — forteresse, a. قلعه *qèl'è*, pr. t. *qal'è*; — marché. بازار *ba-zar*; — place publique, میدان *mèidan*.

PLACEMENT, s. m., پول بمنفعت دادن *dadènè poul bè-mèn-fè'èt*; — occasion de vendre, مجال فروش *mèdjale fourouch*.

PLACER, v. a., جانبجا *bè-djaï gouzachtèn*, جانجا *dja bè-dja kèrdèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*; — placer de l'argent, پول بمنفعت دادن *poul bè-mèn-fè'èt dadèn*; — placer une personne, lui trouver un emploi, کسی را پیدا کردن *bèraï kèci mè'émouriyèt pèida kèrdèn*; — se placer, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*.

PLACET, s. m., a. عریضه *'èrizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzou-hal*.

PLAFOND, s. m., a. سقف *sèqf*.

PLAFONNER, v. a., سقف ساختن *sèqf sakhtèn*.

PLAGE, s. f., لب دریا *lèbé dèria*, کنار دریا *kènaré dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahil*.

PLAGIAIRE, s. m., درد تألیفات مردم *douzdé tè'èlifaté*

mèrdoum, a. منتحل mountèhèl, pr. t. muntèhil.

PLAGIAT, s. m., تالیفات مردم douzdi t'èlifaté mèrdoum, a. انتحال èntèhal, pr. t. ìntihal.

PLAIDANT, E, adj., qui plaide un procès, مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè, a. محاصم moukhacèm, pr. t. moukhacim, pl. مخاصمین moukha-cèmīn, pr. t. moukacimīn.

PLAIDER, v. n., مرافعه کردن mourafè'è kèrdèn, مرافعه داشتن mourafè'è dachtèn.

PLAIDEUR, EUSE, s., مرافعه کننده mourafè'è-kounèndè, pr. t. murafa'a-kunèndè; — qui aime à plaider, مرافعه دوست mourafè'è-doust.

PLAIDOIRIE, s. f. action de plaider, a. مرافعه mourafè'è, pr. t. murafa'a; — art de plaider, فن مرافعه fènné mourafè'è, pr. t. fènni murafa'a.

PLAIDOYER, s. m., a. تقرير مرافعه tèqriré mourafè'è, pr. t. taqriri murafa'a.

PLAIE, s. f., زخم rich, زخم zèkhm, pr. t. zakhm; — au fig., a. مصیبت mucibèt, pl. مصایب mèçayèb, pr. t. mèçayib, بلا bèla.

PLAIGNANT, E, adj., گله‌مند guèlèmènd, pr. t. guilèmènd, شکایت گله guèlè-kounèndè, pr. t. guilè-kunèndè, عارض شاکي chèkayèt-kounèndè, a. شاکي chaki, 'àrez, pr. t. 'àriz, متعی moudde'i.

PLAIN, E, adj. uni, هموار hèmvar; — de plain-pied de même degré ou de même étage, هم‌دینگر moutèçavi hèm-diguèr, a. متساوی moutèçavi, pr. t. moutèçavi, مستوی moustèvi.

PLAINDE, v. a., دل سوختن *dèl soukhtèn*, pr. t. *dil soukh-tèn*, غم خوردن *ghèm khourdèn*, pr. t. *gham khourdèn* ; — je le plains, غم اورا میخورم *ghémé ou-ra mi-khou-rèm*, دلم میسوزد *bèr ahval-èch dèl-èm mi-souzèd*, pr. t. *bèr ahval-èch dèl-èm mi-souzèd* ; — se plaindre, شکایت کردن *guèlèmèndi kèrdèn*, شکایت کردن *chèkayèt kèrdèn*, pr. t. *chikiayèt kièrdèn*, شکوه کردن *chèkòè kèrdèn* ; — regretter, تأسف خوردن *té'èssouf khourdèn* ; — se lamenter, ناله کردن *noouhè kèrdèn*, مویه کردن *mouyè kèrdèn*, نالیدن *nèvhè kièrdèn*, pr. t. *nalidèn*.

PLAINE, s. f., بیابان *biaban*, دشت *dècht*, ا. صکرا *sèhra*, pr. t. *sahra*.

PLAINTÉ, s. f. gémissément, زاری *zari*, ناله *nalè* ; — exposé d'un grief, گله *guèlè*, گله مندی *guèlèmèndi*, a. شکایت *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, شکوه *chèkòè*.

PLAINTIF, IVE, adj. qui se lamente, نالان *nalàn* ; — qui a l'accent de la plainte, a. حزین *hèzîn*, pr. t. *hazîn*.

PLAINTIVEMENT, adv., زاری و ناله *bè nalè-ou-zari*.

PLAIRE, v. n., پسندیدن *pècèndidèn*, خوش آمدن *khoch àmèdèn*, پسند طبع شدن *pècèndé tèb' choudèn* ; — cela m'a plu, این را پسندیدم *èn-ra pècèndidèm*, از این *èz in khoch-èm àmèd* ; — se plaire à خوش آمدن *khoch àmèdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn* ; — s'il vous plait, التفات بفرمایید *èltèfat bè-fèrmayid*, pr. t. *iltifat bè-fèrmayid* ; — s'il plait à dieu, اگر خدا *èguèr khouda khahèd*, a. انشاء الله *èn-cha' allah*, pr. t. *in-cha' allah* ; — plût à Dieu, کاشکه *kach-ké*, pr.

t. *kiachki*; — plaise à Dieu, *khouda bə-khahèd*, pr. t. *khoda bə-khahèd*; — à Dieu ne plaise, *khouda nè-kounèd*, a. معاذ الله *ma'az allah*.

PLAISAMMENT, adv. d'une manière agréable, *bə khochi*, بطور خوش *bə-toouré khoch*; — ridiculement, *bə-toouré hédjv*, بطور مسخرگی, *bə-toouré mèskhèrègui*.

PLAISANCE, s. f., lieu de plaisance, *tèfèrroudj-gah*, pr. t. *tèfarrudj-guiah*.

PLAISANT, E, adj., خوش آیند *khoch-âyènd*, a. مقبول *mèqboul*, pr. t. *maqbul*; — risible, خنده آور *khèndè-âvèr*, a. مضحک *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*; — ridicule, مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*.

PLAISANTER, v. n., خوشطبعی کردن *choukhi kèrdèn*, ریشخند کردن *khoch-tèb'i kèrdèn*; — railler, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

PLAISANTERIE, s. f., شوخی *choukhi*, لاف *lagh*, a. هزل *hèzl*, مزاحه *moumazèhè*, pr. t. *mumazaha*; — raillerie, ریشخندی *rich-khèndi*, استهزا *tèmèskhour*, استهزا *èstèhza*, pr. t. *istikza*.

PLAISIR, s. m., لذت *lèzzèt*, pr. t. *lèzzèt*, محظوظیت *mèhzouziyèt*, pr. t. *mahzouziyèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*; — divertissement, خوشگذرانی *khoch-gouzèrani*, a. التفات *tèfèrroudj*, pr. t. *tèfarrudj*; — grâce, التفات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, کرم *kèrèm*, لطف *loutf*; — faites-moi le plaisir de التفات بفرمایید *èltèfat bə-fèr-mayid*, بکنید لطف *loutf bə-kounid*; — avec plaisir,

بچشم *bè-tchèchm*, اطاعت *bèndègui-ou-ta'èt*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — faire plaisir, ممنون کردن *khochnoud kèrdèn*, *mèmnoun kèrdèn*; — par plaisir, برای ذوق *bè-raï zoouq*, pr. t. *bèraï zèvq*, کیف خود *bèraï kèifé khoud*, pr. t. *bèraï kèfi khod*, برای حظ نفس خود *bèraï hèzzé nèfsé khoud*.

PLAN, s. m. dessin d'un bâtiment, نقشه *nèqchè*, a. رسم *rèsm*, طرح *tèrh*; — surface, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. صفحات *soutouh*, صفحه *sèfhè*, pr. t. *safha*, pl. صفحات *sèfèhat*, pr. t. *safhat*; — plan horizontal, صفحه افقی *sèfhèyé oufouqi*, pr. t. *safhaï oufouqi*; — plan vertical, صفحه عمودی *sèfhèyé 'èmoudi*, pr. t. *safhaï 'amoudi*.

PLAN, E, adj., هموار *hèm-var*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*, مسطح *moucèttèh*, pr. t. *muçattah*.

PLANCHE, s. f., تخته *tèkhtè*, pr. t. *takhta*.

PLANCHÉIER, v. a., garnir de planches, تخته فرش کردن *tèkhtè-fèrch kèrdèn*; — planchéié, e, تخته فرش کرده *tèkhtè-fèrch-kèrdè*.

PLANCHER, s. m. partie basse d'une chambre, تخته فرش *tèkhtè-fèrché outaq*, pr. t. *takhta-fèrchi otaq*; — la partie haute, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*, pl. سقفوف *souqouf*.

PLANCHETTE, s. f., کوچک تخته *tèkhtèyé koutchèk*, pr. t. *takhtayî kutchuk*.

PLAÑON, ou PLANTARD, s. m., branche à replanter, قلمه *qèlèmé*.

PLANE, ou PLATANE, s. m., چنار *tchénar*.

PLANE, s. f. instrument tranchant, لیس لیزه *licè, lizè*.

PLANER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*; — considérer de haut, بنظر بلند مشاهده کردن *bè-nèzèrè boulènd mouchahèdè kèrdèn*.

PLANER, v. a. polir, (peu usité), بیسه زدن *bicè zèdèn*, صاف کردن *pèrdakht kèrdèn*, vulg. هموار کردن *saf kèrdèn, hèm-var kèrdèn*.

PLANÉTAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق بسپاره *moutè'èllèq bè-sèiyarè*.

PLANÈTE, s. f., دزدمه *dèzdèmè*, هرباست *hèrbast*, (peu usités), a. سپاره *sèiyarè*.

PLANISPHERE, s. m., نقشه مصفح کره ارض *nèqchèyè moucèffèhé kourèyè'èrz*, pr. t. *naqchè muçaffahi kurèi'arz*, کوره مصفح *kourèyè moucèffèh*, pr. t. *kurèi muçaffah*.

PLANIMÉTRIE, s. f. art de mesurer les surfaces planes, a. علم مساحت سطوح *'èlmè mèçahètè soutouh*, pr. t. *'ilmi mèçahati soutouh*.

PLANT, s. m., قلمه *qèlèmè*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*, pl. اغراس *èghras*.

PLANTAGE, s. m. action de planter, نشانندن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, نشا *nècha*, pr. t. *nicha*, a. غرس *ghèrs*, pr. t. *ghars*.

PLANTAIN, s. m. nom de plante, دار خوشه دار *nèbaté khouchè-dar*.

PLANTARD, s. m. V. PLANÇON.

PLANTATION, s. f. V. PLANTAGE; — se prend aussi pour plant. V. PLANT.

- PLANTE**, s. f., گیاه *guiah*, بوتہ *boutè*, a. نبات *nèbat*, pl. نباتات *nèbatat*; — plante du pied, کف پا *kèfé pa*, pr. t. *kèfi pa*.
- PLANTER**, v. a., نشانیدن *nèchandèn*, pr. t. *nichandèn*, کاشتن *kachtèn*, pr. t. *kiachtèn*; — planté, e, نشاند *nèchandè*, pr. t. *nichandè*, کاشته *kachtè*, pr. t. *kiachtè*, a. مغروس *mèghrous*, pr. t. *maghrous*.
- PLANTEUR**, s. m., نشانندهٔ درخت *nèchandèyé dèrèkht*, a. غارس *gharès*, pr. t. *gharis*.
- PLANTOIR**, s. m., آلت کاشتن *àlètè kachtèn*, pr. t. *àlèti kiachtèn*, آلت نشانیدن درخت *àlètè nèchandèn dèrèkht*, pr. t. *àlèti nichandèn dirakht*.
- PLANTON**, s. m., a. ملازم *moulazèm*, pr. t. *mulazim*.
- PLANURE**, s. f., جوب تراشهٔ *tèrachèyé tchoub*, pr. t. *tèrachèr tchoub*.
- PLAQUE** (de fer) s. f., آهني تختہ *tèkhtèyé àhèni*, a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èlvah*.
- PLAQUER**, v. a., چسپانیدن *tchèspandèn*, ورقه چسپانیدن *vèrèqè tchèspandèn*; — plaquer un soufflet, سيلی زدن *sili zèdèn*; — plaqué, e, ورق چسپانده *vèrèq-tchèspandè*; — plaqué d'argent, ورق نقره چسپانده *vèrèqè nouqrè tchèspandè*.
- PLASME**, s. m., گرد زمرّد *guèrdé zoumroud*.
- PLASTIQUE** adj. des 2 g., a. مصوّر *moucèvvèr*, pr. t. *muçavvir*.
- PLASTRON**, s. m., جوشن *djoouchèn*, pr. t. *djèvchèn*, a. صديريه *sèdriyè*.
- PLASTRONNER**, (se), mettre un plastron, جوشن پوشيدن *djoouchèn pouchidèn*.

PLAT, s. m., دوری *doouri*, pr. t. *dèvri*, a. طباق *tèbaq*, pr. t. *tabaq*, pl. اطباق *ètbaq*, صحن *sèhn*, pr. t. *sahn*, pl. صحنون *souhoun*; — plat profond, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

PLAT, E, adj., تخت *tèkht*, پخش *pèkhch*, پخت *pèkht*, a. مصفح *moucèffèh*, pr. t. *muçaffah*; — pays plat, دیار بی کوه *diarè bi-kouh*; — dénué de saveur, بی مزه *bi-mèzè*, بی نمک *bi-nèmèk*.

PLATANE, s. m., چنار *tchènar*.

PLAT-BORD, s. m., دیوار کشتی *divarè kèchti*.

PLATEAU, s. m., قهوه سینی *qèhvè-sini*, pr. t. *qahvè-sini*, مجموعه *mèdjimou'è*, vulg. *mèdjimè'*; — terrain élevé, تپه *tèpè*; — fond de balance, ترازو *kèffèinë tèrazou*, pr. t. *kèffèïni tèrazou*.

PLATE-BANDE, s. f., کنار خیابان *kènarè khiaban*, کنار باغچه *kènarè baghtchè*.

PLATE-FORME, s. f. toit de maison en Orient; terrasse, بام *bamè khand*, بام پشت *pouchté bam*, a. سطح *sèth*, pl. سطوح *soutouh*; — art militaire, سکوئی توپ *sèkouï toup*.

PLATE-LONGE, s. f., تسمه *tèsmè*, t. p. قایش *qaïch*.

PLATEMENT, adv., بی مزگی *bè bi mèzègui*.

PLATINE, s. f., platine d'un fusil, چقماق *tchèqmaq*, pr. t. *tchaqmaq*.

PLATINE, s. m. sorte de métal, طلای سفید *tèlaï sèfid*, pr. t. *tilaï sèfid*.

PLATITUDE, s. f., بی مزگی *bi-mèzègui*.

PLATON, nom propre, a. افلاطون *èflatoun*.

PLATONICIEN, NE, adj. qui se rapporte à Platon, a. افلاطونی *èflatouni*.

PLATONIQUE, adj. des 2 g., a. افلاطونی *èflatouni*.

PLATONISME, s. m., a. مذهب افلاطون *mèzhèbè èflatoun*,
pr. t. *mèzhèbi iflatoun*.

PLÂTRAGE, s. m., گچکاری *guèdj-kari*.

PLÂTRAS, s. m., نخاله دیوار *noukhalèyé divar*.

PLÂTRE, s. m., گچ *guèdj*.

PLÂTRER, v. a., بگچ اندودن *guèdj malidèn*, بگچ
bè-guèdj èndoudèn; — au figuré, cacher quelque chose
sous des apparences peu solides, گدل مالی کردن *guèl-*
mali kèrdèn.

PLÂTRERIE, s. f. V. PLÂTRIÈRE.

PLÂTREUX, EUSE, adj., گچ آلود *guèdj-àloud*.

PLÂTRIER, s. m., گچ پز *guèdj-pèz*.

PLÂTRIÈRE, s. f., گچ معدن *mè'èdèné guèdj*.

PLAUSIBILITÉ, s. f., a. معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qou-*
liyèt, مناسب *mounacèbèt*.

PLAUSIBLE, adj. des 2 g., مقرون بصواب *mèqroun bè-sèvab*,
موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a. معقول *mè'èqoul*, pr. t.
ma'qoul.

PLAUSIBLEMENT, adv., a. موافق عقل *mouvafèqé 'èql*, a.
معقولاً *mè'èqoulèn*, pr. t. *ma'qoulèn*.

PLÉBÉIEN, NE, adj., a. عوام الناس *'èvamm-oun-nas*, pr. t.
'avamm-un-nas.

PLÉIADES, s. f. pl. constellation, پروین *pèrvîn*, a. ثریا *sou-*
rèiya.

PLEIN, *E*, *adj.*, پر *pour*, انباشته *èmbachtè*, *a.* مملو *mèmlou*, مشاكون *mèchhoun*; — plein jusqu'au bord, لبالب *lèba-lèb*, مالا مال *mala-mal*; — entier, *a.* تامة *tamm*, تمام *tèmam*, *pr. t.* *tamam*, كامل *kamèl*, *pr. t.* *kiamil*; — la pleine lune, ماه چهارده *mahé tchèhar-dè*, *a.* بدر *bèdr*; — à pleines mains, خرمن خرمن *khèrmèn-khèrmèn*; — en plein hiver, زمستان در عين *dèr 'èiné zè-mèstan*, *pr. t.* *dèr 'aïni zè-mèstan*, زمستان در وسط *dèr vècètè zè-mèstan*, *pr. t.* *dèr vaçati zè-mèstan*; — en plein été, تابستان در وسط *dèr vècètè tabèstan*.

PLEINEMENT, *adv.*, بطور کامل *bè-toouré kamèl*, *pr. t.* *bè-tèori kiamil*, *a.* تماماً *tèmamèn*, بالتام *bèt-tèmam*, *pr. t.* *bit-tèmam*.

PLÉNIÈRE, *adj.*, *a.* assemblée plénière, عمومی *'oumoumi*, عام *'amm*.

PLÉNIPOTENTIAIRE, *s. m.*, *a.* مختار *moukhhtar*, *a.* مرخص *mourèkhkhès*, *pr. t.* *murakhkhas*; — ministre plénipotentiaire, وزير مختار *vèzir-moukhhtar*.

PLÉNITUDE, *fezouni* فوزنى *fezouni*, *a.* افراط *èfrat*, *pr. t.* *ifrat*, طغيان *toughian*, غلبه *ghèlèbè*; — plénitude d'humeurs, *a.* طغيان اخلاط *toughiané èkhlat*, *pr. t.* *toughiani ikhlat*; — en parlant de la puissance des grands, *a.* كمال *kèmal*.

PLÉONASME, *s. m.*, حرف زيادى *hèrfé ziadi*, *a.* لفظ زايد *lèfzé zayèd*, *pr. t.* *lafzi zaïd*.

PLEURANT, *E*, *adj.*, گريان *guèrian*, *pr. t.* *guirian*, *a.* باكى *baki*.

PLEURS, *s. m. pl.* larmes, اشك چشم *àchké tchèchm*; —

plainte, gémissement, گریه *guèriè*, pr. t. *guiriè*, گریه
 وزاری *guèriè-ou-zari*, pr. t. *guiriè-u-zari*, نوحه *noouhè*,
 pr. t. *nèvhè*, مویه *mouyè*.

PLEURER, v. n., گریه کردن *guèriè kèrdèn*, گریستن *guè-
 ristèn*, pr. t. *guiristèn*.

PLEURÉSIE, s. f. inflammation du poumon, برسام *bèrsam*,
 ذات سینہ پهلو *sinè-pèhlou*, درد پهلو *dèrdé pèhlou*, a. ذات
 الجنب *zat-oul-djèmb*.

PLEURÉTIQUE, adj. des 2 g., برسامی *bèrsami*.

PLEUREUR, EUSE, s., همیشه گریه کننده *guèriè-kounèndè*,
 گریان *hèmichè-guèrian*.

PLEUREUSE, s. f., گریه کننده باجرت *guèriè-kounèndèyè*
bè-eudjrèt.

PLEUREUX, EUSE, s. m., (vulgaire) گریان *guèrian*.

PLEURNICHER, v. n., گریه دروغی *douroughi guèriè*
kèrdèn.

PLEURO-PNEUMONIE, s. f., a. ذات الجنب مع ورم جنب ریه *zat-oul-djèmb mè'è vèrèmé djèmbé riè*, pr. t. *zat-ul-
 djènb ma'a vèrèmi djènb riè*.

PLEUTRE, s. m. homme sans courage, مرد بی زهره *mèrdé*
bi-zèhrè, مرد بی غیرت *mèrdé bi-ghèirèt*; — avare, a.
 خسیس *khècis*.

PLEUVOIR, v. imp., باریدن *baridèn*, باران آمدن *baran*
àmèdèn; — il pleut, باران میآید *baran mi-àydè*.

PLÈVRE, s. f. terme d'anatomie, غشاء الجنب *ghècha'-
 oul-djèmb*.

PLEXUS, s. m. terme d'anatomie, شبکه الاعصاب *chè-
 bèkèt-oul-è'çab*.

PLI, s. m., تا *ta*, لای *lai*, شکن *chèkèn*, pr. t. *chikèn*, شکنج *chèkèndj*; — se dit d'une lettre, پاکت *pakèt*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

PLIABLE, adj. des 2 g., لا کردنی *la-kèrdèni*, لا کردنی آسان *la-kèrdèn-èch àsan*.

PLIAGE, s. m. action de plier, V. PLIER.

PLIANT, s. m., که دو لا میشود *sèndèlîi ké dou la mi-chèvèd*.

PLIANT, e, adj., نرم *nèrm*, خم شدنی *khèm-choudèni*, V. PLIABLE.

PLIER, v. a., تا کردن *ta kèrdèn*, لا کردن *la kèrdèn*; — courber, خم کردن *khèm kèrdèn*; — au figuré, assujettir, accoutumer, عادت دادن *àdèt dadèn*, عادی کردن *àdi kèrdèn*; — v. n., خم شدن *khèm choudèn*; — au figuré, reculer, céder; V. RECULER; — plié, e, خم شده *ta-choudè*, لا شده *la-choudè*; — incliné, خم شده *khèm-choudè*, خمیده *khèmidè*, a. منعنی *mounhèni*, pr. t. *munhani*.

PLIEUR, SE, s., لا کننده *la-kounèndè*.

PLIOIR, s. m., اسباب تا کردن کاغذ *èsbabé ta kèrdèné kaghèz*.

PLISSER, v. a., چین چین کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*, شکن کردن *chèkèn kèrdèn*, pr. t. *chikièn kièrdèn*; — se plisser, چین چین شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — plissé, e, چین چین شده *tchîn-tchîn*, چین چین شده *tchîn-tchîn-choudè*.

PLISSURE, s. f. manière de faire les plis, طرز چین چین کردن *tèrzé tchîn-tchîn kèrdèn*.

PLOMB, s. m., سرب *sourb*; — de chasse, t. p. ساجمه *satchmè*; — à plomb, loc. adv., a. عمودياً *'èmodièn*, pr. t. *'amoudièn*.

PLOMBAGINE, s. f. mine de plomb, سرب معدن *mè'è-dèné sourb*.

PLOMBAGE, s. m. action de plomber, V. PLOMBER.

PLOMBER, v. a., بسرب اندودن *bè-sourb èndoudèn*, بسرب *bè-sourb guèrèftèn*, pr. t. *bè-sourb guiriftèn*; — appliquer un sceau de plomb sur des ballots de marchandises, مهر سربی زدن *mohré sourbi zèdèn*, pr. t. *meuhré surbi zèdèn*; — attacher du plomb, سرب بسرب چسپاندن *sourb tchèspandèn*; — plombé, e, بسرب *bè-sourb èndoudè*, بسرب گرفته *bè-sourb guè-rèftè*, pr. t. *bè-sourb guiriftè*, a. مرسوص *mèrsous*.

PLOMBERIE, s. f. art. de fondre le plomb, سرب گدازی *sourb-goudazi*; — lieu où l'on fond le plomb, کارخانه سربریزی *kar-khanèyé sourb-rizi*.

PLOMBEUR, s. m., مهر سربی زن *meuhré sourhi zèn*.

PLOMBIER, s. m., سربریز *sourb-riz*, سربگداز *sourb-goudaz*, pr. t. *surb-gudaz*.

PLONGEANT, e, adj., a. هابط *habèt*, pr. t. *habit*, منهبط *mounhèbèt*, pr. t. *munhèbit*.

PLONGÉE, s. f. (peu usité), شیب *chib*, t. p. شیو *chio*, a. هبطه *hèbtèt*.

PLONGEON, s. m. oiseau aquatique, مغ *magh*, a. مائکون *mayèkoun*.

PLONGER, v. a., باب فرو بردن *ghoutè dadèn*, *bè-àb fourou bourdèn*; — plonger v. n. et se plonger,

v. pron. بآب فرورفتن *ghoutè khourdèn*, غوته خورتن *ghoutè khour*, *bè-âb fourou rèflèn*.

PLONGEUR, s. m., غواص *ghèv-eas*, pr. t. *ghavvas*.

PLOYABLE, adj. des 2 g. V. PLIABLE.

PLOYER, v. a. V. PLIER; — se ployer v. pron. céder, V. CÉDER.

PLUIE, s. f., باران *baran*, بارندگی *barèndègui*, a. مطر *mè-tèr*, pl. امطار *èmtar*.

PLUMAGE, s. m., پر *pèr*.

PLUMASSEAU, s. m. balai de plume, V. PLUMEAU; — petit bout de plume, تکهٔ پر *tèkèyé pèr*; — terme de chirurgie; tampon de charpie, سربندی از تفتیک *sèr-bèndi èz tèftik*.

PLUMASSERIE, s. f., پرفروشی *pèr-fourouchi*.

PLUMASSIER, ÈRE, s., پرفروش *pèr-fourouch*.

PLUME, s. f., پر *pèr*; — les plumes d'un oiseau, پر پرند *pèré pèrèndè*, پر مرغ *pèré mourgh* pr. t. *pèri murgh*; — pour écrire, a. قلم *qèlèm*, pr. t. *qalèm*; — gens de plume, a. اهل قلم *èhlé qèlèm*. pr. t. *èhli qalèm*.

PLUMEAU, s. m., جاروب از پر *djaroub èz pèr*.

PLUMER, v. a., پر کردن *pèr kèndèn*.

PLUMET, s. m., جغه *djèghè*, آخار *âkhar*; — plumes dont on fait les plumets, t. p. جگرنه *djèguèrnè*.

PLUMEUX, EUSE, مودار *mou-dar*.

PLUMITIF, s. m., a. حکم مسودهٔ شرعی *moucèvvèdèyé heukmé chér'i*, pr. t. *mucèvvèdèi hukmi chér'i*.

PLUPART, s. f. la plupart, زیادی *ziadi*, a. اکثر *èksèr*; —

la plupart du temps, a. اکثر اوقات *èksèré ouqat*, pr. t. *èksèri evqat*.

PLURALITÉ, s. f., بسیاری *bèciari*, زیادتی *ziadèti*, a. کثرت *kèsrèt*.

PLURIEL, s. m., a. جمع *djèm'*, pr. t. *djèmi'*.

PLUS, adv. de comparaison, بیش *bich*, بیشتر *bich-tèr*, افزونتر *èfzoun-tèr*; — lorsqu'il précède un adjectif on ajoute simplement à la fin la particule تر *tèr*; — exemple: il est plus grand que vous, از شما بزرگتر است *èz chouma bouzoug-tèr-èst*, زیاده *ziadè*; — plus, le plus, la plus, les plus, ترین *tèrîn*; — le plus petit, کوچکترین *koutchèk-tèrîn* pr. t. *kutchuk-tèrîn* ou کوچکتر *èz hèmè koutchèk-tèr*, pr. t. *èz hèmè kutchuk-tèr*; — de plus en plus, هر دم بیشتر *hèr dèm bich-tèr*; — plus que par le passé, بیش از پیش *bich èz pich*; — il y a plus, de plus, outre cela, علاوه بر این *'èlavè bèr in*; — tout au plus, اگر باشد *hèmîn èguèr bachèd*, mountèhaï mèratèb, pr. t. *mountèhaï mèratib*, mountèha; — plus ou moins, کم و بیش *kèm-ou-bich*, pr. t. *kièm-u-bich*, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *taqribèn*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminèn*; — ni plus ni moins, زیاد و کم *bi kèm-ou-ziad*, pr. t. *bi-kièm-u-ziad*, نه کم و نه زیاد *nè-kèm-ou-nè-ziad*; — plus tôt, زودتر *zoud-tèr*; — au plus tôt, هر چه زودتر *hèr-tchè zoud-tèr mounkèn chèvèd*; — plus tard, دیرتر *dir-tèr*, بعد از این *bè'èd èz in*; — avec la négative, دیگر *diguèr*; — je ne le ferai plus, دیگر نمیکنم *diguèr nè-mi-kounèm*; —

- d'autant plus que, به خصوص *bè-khouçous ké*.
- PLUSIEURS, adj. pl. des 2 g., چندین *tchèndîn*, a. متعدد *moutè'èddèd*, pr. t. *mutè'addid*.
- PLUS-QUE-PARFAIT, s. m., a. ماضی اتم *mazîi ètèmm*.
- PLUS TÔT, adv. V. PLUS.
- PLUTÔT, adv., marquant la préférence, زودتر *bèh-tèr*, *zoud-tèr*, بطریق اولی *bè-tèrigé ooula*, a. اولی *ooula*, pr. t. *èvla*, انسب *ènsèb*.
- PLUVIALE, adj. f. eau pluviale, آب باران *âbè baran*.
- PLUVIEUX, EUSE, adj., پیر باران *pour-baran*; — saison pluvieuse, فصل بارندگی *fèslé pour-baran*, فصل بارندگی *fèslé barèndègui*; — le temps est pluvieux, هوا باران است *hèva baran èst*.
- PNEUMATIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بهوا *moutè'èllèq* *bè-hèva*.
- PNEUMATOCÈLE, s. f. maladie du poumon, بادگند *badè-gound*, a. دبه *dèbbè*.
- PNEUMATOLOGIE, s. f. terme didactique, بحث در مواد *bèhsé der mèvadé rouhaniyè*.
- PNEUMATOMPHALE, s. f., بادگند ناف *badègoundé naf*, a. ادره السرة *èdrèt-ous-sourrè*.
- PNEUMATOSE, s. f., باد معده *badé mè'èdè*, pr. t. *badi mî'dè*, اماس معده *âmacé mè'èdè*, a. انتفاخ معده *èntèfakhé mè'èdè*, pr. t. *întifakhi mî'dè*.
- PNEUMONIE, s. f. maladie du poumon, a. ذات الریه *zat-our-riè*.
- PNEUMONIQUE, adj. des 2 g., دوائی ذات الریه *dèvaî zat-our-riyè*.

POCHE, s. f., a. جيب *djib*.

POCHER, v. a. pocher les yeux, چشم را زخم کردن *tchèchm-ra zèkhm kèrdèn*.

PODAGRE, s. m., نقس پا *nègrécé pa*.

POÊLE, s. m. fourneau, پیچ اروسی *pitché ourouci*, بخاری *boukharî dhèni*.

POÊLE, s. f. ustensile de cuisine, poêle à frire, تابه *tabè* (vulg.) *tavè*.

POÊLÉE, s. f. plein une poêle, بقدر يك تابه *bè-qèdré yèk tabè*, pr. t. *bè-qadri yèk tabè*.

POÊLIER, s. m. fabricant de poêles, بخاری آهنی ساز *boukharî dhèni saz*.

POËLON, s. m., تابه کوچک *tabèyé koutchèk*.

POÈME, s. m., a. منظومه *mènzoumè*, pl. منظومات *mènzoumat*.

POÉSIE, s. f., art de faire des vers, فن شعر گوئی *fènné ch'èr-gouyi*; — vers, a. شعر *ch'èr*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'ar*, pr. t. *ach'ar*.

POÈTE, s. m., a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعرا *chou'èra*, pr. t. *chu'ara*.

POÉTIQUE, adj. des 2 g., a. شعری *ch'è'eri*, pr. t. *chi'ri*.

POÉTIQUEMENT, adv., شاعرانه *cha'èranè*, pr. t. *cha'iranè*.

POÉTISER, v. a., شعری کردن *ch'è'eri kèrdèn*; — v. n., شعر گفتن *ch'è'èr goftèn*.

POIDS, s. m. pesanteur, سنگینی *sènguini*, گرانى *guèrani*, pr. t. *guirani*, a. ثقلات *sègalèt*, pr. t. *saqalèt*; — ce que pèse une chose, سنج *sèndj*, کيل *kil*, a. وزن *vèzn*; — morceau de métal qui sert à peser, سنگ ترازو *sèn-gué tèrazou*.

POIGNANT, *e*, adj., دلشکاف *dèl-chèkaf*, سخت *sèkht*, *a*.
حاذ *hadd*.

POIGNARD, *s. m.*, دشنه *dèchnè*, *a*. خنجر *khèndjèr*, *pr. t.*
khandjar, *pl.* خناجر *khènadjèr*, *pr. t.* *khènadjir*.

POIGNARDE, *v. a.*, با خنجر *ba khèndjèr zèdèn*.

POIGNÉE, *s. f.*, مشت *moucht*; — d'un sabre, etc., دسته *dèstè*, *a*. قبضه *qèbzè*, *pr. t.* *gabza*.

POIGNET, *s. m.*, پیوندگاه دست *pèivènd-gahé dèst*.

POIL, *s. m.*, موی *mouï*, مو *mou*.

POILU, *e*, adj., مودار *mou-dar*.

POINÇON, *s. m.*, سنیه *soumbè*, *pr. t.* *sunbè*, قلم حکاکی *qèlémè hèkkaki*, *pr. t.* *qalèmi hakkaki*, *a*. مثقب *mèsqèb*.

POINÇONNER, *v. a.* marquer, مهر زدن *mohr zèdèn*, نشان گذاشتن *nèchan gouzachtèn*.

POINDRE, *v. a.* piquer, آیدن *àgiden*, خلیدن *khèliden*; — *v. n.* commencer à paraître, دم زدن *dèm zèdèn*, طلوع کردن *toulou' kèrdèn*; — en parlant du jour, طلوع کردن صبح *toulou' kèrdèné soubh*.

POING, *s. m.*, مشت *moucht*, کوبه *moucht guè-rè-kèrdè*; — donner un coup de poing, مشت زدن *moucht zèdèn*.

POINT, *s. m.* piqure qui se fait dans l'étoffe avec une aiguille, سوزنری *souzèn-zèni*; — ouvrage de tapisserie, سوزندوزی *souzèn-douzi*; — petite marque qui se fait sur le papier avec une plume, *a*. نقطه *nouqtè*, *pr. t.* *noqta*; — endroit fixe, *a*. مرکز *mèrkèz*, *pr. t.* *mèr-kièz*; — le principal d'une question, *a*. نکته *nouktè*, *pr. t.* *nokta*, دقیقه *dèqiqè*, *pr. t.* *daqiqà*, *pl.* دقائق *dè-*

gayèq, pr. t. *daqaiq*; — état, situation, a. حال *hal*, حالت *halèt*; — il n'est pas en bon point, حالش نیست *hal-èch khoub nist*; — arriver à point, بوقت رسیدن *bè-vèqt rècidèn*, pr. t. *bè-vaqit rècidèn*; — degré, période, a. مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib*; — au dernier point, در غایت مراتب *dèr ghayètè mèratèb*; — de point en point, مری بمری *mouï bè-mouï*; — de tout point, a. کاملاً *kamèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, کلاً *koulliètèn*; — point du jour, سفیده دم *sèfidè-dèm*, سپیده دم *sèpidè-dèm*, بامداد *bamdad*, دم صبح *dèmé soubh*, a. فجر *fèdjir*.

POINT, adv., هیچ *hitch*, a. اصلاً *èsla*, pr. t. *asla*; — il n'y a point d'argent, هیچ پول نیست *hitch poul nist*; — point du tout, a. قطعاً *èsla-ou-qèt'a*, pr. t. *asla-vè-qat'a*.

POINTAGE, s. m. action de compter les points, V. COMP-TER, action de pointer un canon, V. POINTER.

POINTE, s. f., سر *sèr*, نوك *noouk*; — pointe du jour, سفیده دم *sèfidè-dèm*, سپیده دم *sèpidè-dèm*, a. فجر *fèdjir*, شفق *chèfèq*, pr. t. *chèfaq*.

POINTER, v. a. diriger vers un point, نشانه گرفتن *nèchanè guèrèstèn*, pr. t. *nichanè guiriftèn*, قراول رفتن *qèravoul rèstèn*, pr. t. *qaravoul rèstèn*.

POINTEUR, s. m., نشانه گیر *touptchii nèchanè-guir*, pr. t. *toptchii nichanè-guir*.

POINTILLAGE, ou mieux POINTILLÉ, s. m., نقطه کاری *nouqtè-kari*, a. تنقط *tènèqqout*.

POINTILLER, v. a. faire des points avec le crayon ou le

burin, etc., *nouqtè-kari kèrdèn* pr. t. *noqta-kiari kièrdèn*; — v. n. piquer quelqu'un par des mots désobligeants, *nich zèdèn*, مضمون نیش زدن *mèzmoun goftèn*.

POINTILLERIE, s. f., مجادلۀ بی جا *moudjadèlèyé bi dja*,
a. مجادلۀ باطله *moudjadèlèyé batèlè*, pr. t. *mudjadè-
lèr batilè*.

POINTILLEUX, EUSE, adj. qui aime à pointiller, نیش زدن *nich-zèn*,
mèzmoun-gou; — susceptible, زود *zoud-rèndj*; — exigeant dans la société, مشکل
پسند *mouchkèl-pècènd*.

POINTU, E, adj., تیز *tiz*, سرش تیز *sèr-èch tiz*, نوک *noouk*.

POIRE, s. f. t. p, *èmroud*, ou *èrmoud*, pr. t. *ar-
moud*, گلابی *goulabi*.

POIRÉ, s. m., آب گلابی *âbé goulabi*.

POIREAU, s. m., گندانه *guèndèna*, گندانه *guendane*.

POIRÉE, bette, s. f. nom de plante, (beta vulgaris) V. BET-
TERAVE.

POIRIER, s. m., درخت گلابی *dèrèkhté goulabi*, pr. t. *di-
rakhti gulabi*.

POIS, s. m. petits pois, *khoullèr*, *bèslè*; — pois
chiches, نخود قزوینی *noukhoudé qèzvini*, pr. t. *nou-
khoudi qazvini*.

POISON, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم
sèmour.

POISSARDE, s. f., ماهی فروش زن *zèné mahi-fourouch*, au
figuré, grossière, V. GROSSIER.

POISSER, v. a. enduire de poix, بقیّر اندودن *bè-qir èndoudèn*; — salir, چرک کردن *tchèrk kèrdèn*.

POISSON, s. m., ماهی *mahi*, a. سمک *sèmèk*, pl. اسمک *èsmak*.

POISSONNERIE, s. f., محلّ ماهی فروشى *mèhèllè mahi-fourouchi*.

POISSONNEUX, EUSE, adj., پیر ماهی *pour-mahi*.

POISSONNIER, IÈRE, s., ماهی فروش *mahi-fourouch*.

POITRAIL, s. m., سينه اسب *sinèyé èsp*.

POITRINAIRE, adj. des 2 g., گزفتار درد سينه *guèrèftaré dèrdé sinè*.

POITRINE, s. f., سينه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*.

POIVRE, s. m., فلفل *fèlfèl*.

POIVRER, v. a., فلفل پاشیدن *fèlfèl rikhtèn*, فلفل پاشیده *fèlfèl pachidèn*; — poivré, e, فلفل پاشیده *fèlfèl-pachidè*, ریخته *fèlfèl-rikhtè*.

POIVRETTE, s. f., بیبر نبت *bibèr-nèbat*.

POIVRIER, s. m. arbrisseau, درخت فلفل *dèrèkhté fèlfèl*, pr. t. *dirakhti fèlfèl*.

POIVRIÈRE, s. f., فلفلدان *fèlfèl-dan*.

POIX, s. f., قیر *qir*, a. زفت *zèft*, pr. t. *zift*.

PÔLAIRE, adj. des 2 g., قطبی *qoutbi*.

PÔLE, s. m., قطب *qoutb*; — le pôle du Monde, قطب عالم *qoutbé 'àlèm*, pr. t. *qoutbi 'àlèm*; — pôle nord, قطب شمالی *qoutbé chèmali*, pr. t. *qoutbi chimali*; — pôle sud, قطب جنوبی *qoutbé djènoubi*, pr. t. *qoutbi djènoubi*.

POLÉMARQUE, s. m., سردار سپاه *sèr-daré sèpah*, t. p. سرعسكر *sèr'èskèr*, pr. t. *sèraskier*.

POLÉMIQUE, s. f., art qui appartient à la dispute, *فَنّ بَاحْث* *fènné bəhsé 'èlmiyè*, pr. t. *fènni bahsi 'ilmiyè*;
— dispute par écrit. *بَاحْث مَكْتُوبِي* *bəhsé mèk-toubi*.

POLÉMIQUE, adj. des 2 g., *مُتَعَاق بِمَبَاحَثَة مَكْتُوبِي* *moutè'èllèq bè-moubahècèyè mèktoubi*.

POLI, E, adj. luisant, *پَر دَاخْت شَد* *pèrdakht-choudè*, *جَلا* *djèla-choudè*, *صَيَقْل زَد* *sèiqèl-zèdè*; — civil, *با ادب* *ba èdèb*, a. *مُؤَدَّب* *mou'èddèb*.

POLICE, s. f. ordre, règlement de police, a. *نَظْم* *nèzm*, pr. t. *nazm*, *نَظَام* *nèzam*, pr. t. *nizam*, *ضَابِطَة* *zabètè*, pr. t. *zabita*; — administration qui exerce la police, *کَلانتری* *kèlantèri*, *احتساب* *èhtèssab*.

POLICER, v. a. mettre l'ordre, *نَظْم دَاڤن* *nèzm dadèn*; — civiliser, *تَرْبِيَّت کَرڤن* *tèrbiyèt kèrdèn*.

POLICHINELLE, s. m., a. *مَسْخَرَة* *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*, *مُصْحَك* *mouzhèk*, pr. t. *muzhik*.

POLIMENT, s. m., a. *جَلا* *djèla*, pr. t. *djila*.

POLIMENT, adv., *با ادب* *ba èdèb*, p. t. *èdèbandè*.

POLIR, v. a., *پَر دَاخْت کَرڤن* *pèrdakht kèrdèn*, *جَلا دَاڤن* *djèla dadèn*, *صَيَقْل زڤن* *sèiqèl zèdèn*.

POLISSEUR, **EUSE**, s., *پَر دَاخْت کُنڤد* *pèrdakht-kounèndè*, *جَلا تَر* *djèla-guèr*, pr. t. *djila-guèr*, a. *صَقْل* *sèqqal*, pr. t. *saqqal*.

POLISSOIR, s. m., a. *صَيَقْل* *sèiqèl*, pr. t. *saïqal*, *مَصْقَلَة* *mès-qèlè*, pr. t. *masqala*.

POLISSON, **NE**, s. et adj. petit garçon malpropre qui joue dans les rues, *هَرزَة تَر* *hèrzè-guèrd*; — qui est trop

libre dans son langage, هرزه درای *hèrzè-dèraï*, هرزه گوی *hèrzè-gouï*.

POLISSONNER, v. n. en parlant des enfants, ول گردیدن *vèl guèrdidèn*; — en parlant des personnes trop libres dans leur langage, هرزه گوئی کردن *hèrzè-gouyi kèrdèn*.

POLISSONNERIE, s. f., tour de polisson, parole de polisson, هرزه درائی *hèrzè-dèrayi*, هرزه گوی *hèrzè-gouyi*.

POLISSURE, s. f., V. **POLIMENT**. s. m.

POLITESSE, s. f., a. ادب *èdèb*.

POLITIQUE, s. f. art de gouverner un état, رسم مملکتداری *rèsmè mèmlèkèt-dari*, a. اداره ملک *èdarèyè moulk*, pr. t. *idarèï mulk*; — système, a. تدبیر امور ملک *tèdbirè oumouré moulk*, pr. t. *tèdbiri umouri mulk*, اصول *ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *ouçouli mu'amèlati duvèl*, پوليٲٲٲٲ *politiga*; — conduite, راه *rah-ou-sèbké oumour*, a. تدبیر *tèdbir*, سلوك *soulouk*.

POLITIQUE, adj. des 2 g., دولتی *dooulèti*, pr. t. *dèvlèti*, متعلق به پوليٲٲٲٲ *moutè'èllèq bè-poulitik*; — discours politique, حرف دولتی *hèrfé dooulèti*, pr. t. *harfi dèvlèti*.

POLITIQUEMENT, adv. d'après les règles de la politique, روی اصول معاملات دول *èz rouï ouçoulé mou'amèlaté douvèl*, pr. t. *èz rouï uçouli mu'amèlati duvèl*; — d'une manière fine et adroite, با تدبیر *ba tèdbir*, باوٲٲٲٲادی *bè-oustadi*, pr. t. *bè-ustadi*.

POLITIQUER, v. n., حرف دولتی زدن *hèrfé dooulèti zèdèn*, pr. t. *harfi dèvlèti zèdèn*.

- POLLICITATION, s. f., a. تعقد *tè'èhhouđ*, pr. t. *tè'ahhud*.
- POLLUER, v. a., نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; — se polluer,
محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.
- POLLUTION, s. f. profanation, نجس کردن *nèdjès kèrdèn*; —
pollution nocturne, a. احتلام *èhtèlam*, pr. t. *ih-ti-lam*; — avoir des pollutions ou des pollutions nocturnes,
محتلم شدن *mouhtèlèm choudèn*.
- POLOGNE, pays., لهستان *mèmlèkètè lèh*, لهستان *lè-hèstan*.
- POLONAIS, E, s. et adj., اهل له *èhlè lèh*.
- POLTRON, NE, s., بی زهره *bi-dèl*, بی زهره *bi-zèhrè*, vulg.
ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*.
- POLTRONNERIE, s. f., بی غیرتی *bi-dèli*, بی غیرتی *bi-ghèirèti*.
- POLYACANTHE, adj. des 2 g. arbuste épineux, بسیار خاردار
bèciar khar-dar.
- POLYANTHÉ, E, adj., پر شکوفه *pour-chekoufè*, پر گل *pour-goul*.
- POLYCARPE, adj. des 2 g., پر میوه *pour-mivè*.
- POLYÈDRE, s. m., a. کثیر الصفحات *kècir-ous-sèphať*, pr. t.
kècir-us-safhat.
- POLYGAME, s. et adj., زنهای متعدده *darèndèyé zèn-haĩ*
moutè'èddèdè, a. کثیر النکاح *kècir-oun-nèkah*, pr. t.
kècir-un-nikiah; — en parlant d'une femme polyandre,
دارنده شوهرهای متعدده *darèndèyé choouhèr-haĩ*
tè'èddèdè.
- POLYGAMIE, s. f., a. کثرت نکاح *kèsrètè nèkah*, pr. t.
kès-rètè nikiah, تعدد نکاح *tè'èddoudè nèkah*, pr. t.
tè'ad-dudi nikiah.

POLYGARCHIE, s. f., حکومت کثرت مردم *houkoumètè kès-rètè mèrdoum*.

POLYGLOTTE, s. des 2 g., زبانهای متعدّد *danèn-dèyè zèban-haï moutè'èddèdè*, صاحب زبانهای مختلفه *sahèbè zèban-haï moukhtèlèfè*; — adj., بزبانهای مختلفه *bè-zèban-haï moukhtèlèfè*; — dictionnaire polyglotte, لغت زبانهای مختلفه *loughètè zèban-haï moukhtèlèfè*, pr. t. *loghati zèban-haï mukhtalifè*.

POLYGONE, adj. des 2 g., a. كثير الزوايا *kècir-ouz-zèvaya*.

POLYGRAPHE, a. مؤلف كثيرا لتأليف *mou'èllèfè kècir-out-tè'èlif*.

POLYGRAPHIE, a., كثرت تصنيفات *kèsrètè tèsnifat*, pr. t. *kèsrèti tèsnifat*.

POLYMATHE, s. m., a. صاحب معارف مختلفه *sahèbè mou'-arèfè moukhtèlèfè*.

POLYMATHE. s. f., a. علم معارف مختلفه *'èlmé mou'arèfè moukhtèlèfè*.

POLYNÉSIE, s. f., a. كثرة الجزاير *kèsrèt-oul-djèzayèr*, pr. t. *kèsrèt-ul-djèzaïr*.

POLYONYME, adj. des 2 g., a. ذو اسماء كثيرة *zou èsmaè kècirè*, pr. t. *zoui èsmaï kècirè*.

POLYPE, s. m., هزار پای آبی *hèzar-paï àbi*.

POLYPODE, s. m. plante capillaire, بسفایج *bèsfayèdj*, pr. t. *bèsfajèdj*, a. اضراس الكلب *èzras-oul-kèlb*, pr. t. *az-ras-ul-kièlb*.

POLYSPERME, adj. des 2 g., پر تخم *pour-tokhm*.

POLYSYLLABE, adj. des 2 g., a. كلمة كثيرة الاجزا *kèlèmèyè kècirèt-oul-èdjza*, pr. t. *kèlèmèi kècirèt-ul-èdjza*.

POLYTECHNIQUE, adj. des 2 g., a. كثير العلوم *kècir-oul-'ouloum*.

POLYTHÉISME, s. m., a. شرك *chèrk*, pr. t. *chirk*.

POLYTHÉISTE, s. des 2 g., a. مشرك *mouchrèk*, pr. t. *much-rik*, pl. مشركيون *mouchrèkiyoun*, pr. t. *muchrikiyoun*.

POMMADER, v. a., روغن مالیدن *guïçou-ra rooughèn malidèn*.

POMMADE, s. f., روغن گیس *roougnène guis*.

POMME, s. f., سیب *sib*, a. تفاح *tèffah*; — pomme de terre, میجنی *sibé zèmini*; — pomme d'amour, V. TOMATE; — au fig. pomme de discorde, مایه نفاق *mayèyè nèfaq*, pr. t. *mayèi nifaq*, a. سبب فساد *sèbèbè fècad*, pr. t. *sèbèbi fècad*.

POMMÉ, s. m., شیره سیب *chirèyé sib*.

POMMEAU, s. m. d'une épée, دو کمه دسته شمشیر *doukmèyé dèstèyé chèmchir*; — d'une selle, کوهه زین *kouhèyé zîn*, قربوس *qèrbous*.

POMMELÉ, e, adj., سرخن خالدار *sourkhouné khal-dar*, pr. t. *surkhouni khal-dar*.

POMMER, v. n., پیچیدن *pitchidèn*; — pommé, e, پیچیده *pitchidè*.

POMMERAIE, s. f. lieu planté de pommiers, سیستان *si-bèstan*.

POMMETTE, s. f. os de la joue, رخشاره *èstoukhané roukh-sarè*.

POMMIER, s. m., درخت سیب *dèrèkhté sib*.

POMPE, s. f. instrument, ناسوس *naçous*, p. t. طلومبه *touloumbè*, pr. t. *touloumba*.

POMPE, s. f. somptuosité, دبدبه *dèbdèbè*, کَر و فَر *kèrr-ou-fèr*, دارات *darat*, a. جلال *djèlal*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hichmèt*, موكب *mooukèb*, pr. t. *mèvkièb*, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *salta-nèt*; — pompe funèbre, a. تشریفات جنازه *tèchrisfatè djènazè*, pr. t. *tachrifati djènazè*.

POMPER, v. a., آب طلومبه آب کشیدن *ba toulounbè àb kèchidèn*.

POMPEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèbdèbè*, با کَر و فَر *ba kèrr-ou-fèr*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*.

POMPEUX, EUSE, adj., با دبدبه *ba dèb-dèbè*, با جلال *ba djèlal*.

POMPIER, s. m. qui fait les pompes, طومبه ساز *toubounbè-saz*; — qui fait agir les pompes, طومبه کش *toulounbè-kèch*.

POMPON, s. m., زیب و زیور زنان *zib-ou-zivèré zènan*.

POMPONNER, v. a., زیور بستن *zivèr bèstèn*; — se pomponner, زیور بستن *zivèr bèstèn*.

PONANT, s. m., a. مغرب *ghèrb*, le Ponant et le Levant مغرب و مشرق *mèghrèb-ou-mèchrèq*.

PONÇAGE, s. m., مالش با سنگ *malèché ba sènguè pa*.

PONCE, adj. V. PIERRE-PONCE.

PONCEAU, adj. des 2 g., قرمزی تند *qèrmèziï tound*, pr. t. *qarmiziï tund*.

PONCEB, v. a., با سنگ پا جلا کردن *ba sènguè pa djèla kèrdèn*.

PONCTION, s. f., شکستن *chèkaftèné chèkèm*, pr. t. *chikiaftèni chikièm*.

PONCTUALITÉ, s. f., a. عدم تخلف *'èdémé tèkhèllouf*, a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*.

PONCTUATION, s. f., a. وضع نقاط *vèz'è nouqat*, a. تنقيط *tèngit*, pr. t. *tanqit*.

PONCTUEL, LE, adj., وفا کننده *bè-vè'èdè vèfa-kou-nèndè*, با دقت *ba dèqqèt*, a. صادق القول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*.

PONCTUELLEMENT, adv., بی تخلف *bi-tèkhèllouf*, pr. t. *bi-tèkhalluf*, a. بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*, p. t. مدققانه *moudèqqèqanè*, pr. t. *mu-daqqiqanè*.

PONCTUER, v. a., گذاشتن نقطه *nouqtè gouzachtèn*.

PONDÉRABLE, adj. des 2 g., ممکن موازنه *moumkèné mèva-zènè*, سنجیدنی *sèndjidèni*.

PONDÉRATION, s. f., a. موازنة الاشكال *mèvazènèt-oul-èchkal*, pr. t. *mèvazènèt-ul-èchkial*.

PONDEUSE, adj. f., زیاد تخم کننده *pour-tokhm*, زیاد تخم کوننده *ziad tokhm kounèndè*.

PONDRE, v. n., تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT, s. m., پل *poul*, pr. t. *pul*, a. جسر *djèsr*, pr. t. *djiser*, pl. جسور *djèçour*; — pont de bateaux, پل تخته *tèkhtè-poul*, pr. t. *takhta-pul*; — pont-volant, کله *kèlèk*; — pont-levis, پل دستی *tèkhtè-poulè dèsti*, pr. t. *takhta-puli dèsti*; — pont de navire, کشتی روی *kèçhti*; — vaisseau à trois ponts, کشتی جنکی *kèçhti djènguï sè-tèbèqèyi*.

PONTÉ, *e*, adj., پوشدار *pouch-dar*.

PONTE, *s. f.*, تخم کردن *tokhm kèrdèn*.

PONT-EUXIN, nom de géogr. *p. t.* بحر سیاه *bèhré siah*.

PONTIFE, *s. m.*, بزرگ کشیشان *bouzourgué kèchichan*,
خلیفه *khèlifè*; — le Souverain Pontife, پاپ *pap*.

PONTIFICAL, *e*, adj., مخصوص کشیش بزرگ *mèkhsoucè*
kèchiché bouzourg.

PONTIFICALEMENT, *adv.*, برسم خلیفه *bè-rèsmé khèlifè*, *pr. t.*
bè-rèsmi khalifè.

PONTIFICAT, *s. m.*, رتبه پاپ *routbèyé pap*, *a.* خلافت *khè-*
lafèt.

PONTON, *s. m.*, کلك *kèlèk*.

PONTONNAGE, *s. m.*, راهداری رودخانه *rah-dariï roud-khanè*.

PONTONNIER, *s. m.* qui reçoit le droit de pontonnage, راهدار,
رودخانه *rah-daré roud-khanè*; — soldat chargé du
service des pontons, کلك ساز *kèlèk-saz*.

POPE, *s. m.*, کشیش روسیه *kèchiché rouciè*.

POPULACE, *s. f.*, ادنای خلق *èdnaï khèlq*, *a.* سافل الناس
èçafèl-oun-nas, *pr. t.* *èçafil-un-nas*.

POPULAIRE, *adj.* des 2 g. qui a rapport au peuple, *a.*
متعلق بخلق *moutè'èllèq bè-khèlq*, *pr. t.* *mutè'al-*
liq bè-khalq; — qui se fait aimer du peuple, خلق
پسند *khèlq-pècènd*, *a.* جانب القلوب عوام الناس *djazèb-*
oul-gouloubé 'èvamm-oun-nas.

POPULAIREMENT, *adv.*, *a.* مثل عوام الناس *mèslé 'èvamm-*
oun-nas.

POPULARISER, *v. a.*, میان خلق نشر کردن *miané khèlq*
خودرا پسند خلق *nèchr kèrdèn*; — se populariser,

کردن *khoud-ra pècèndé khèlq kèrdèn*, pr. t. *khod-ra pècèndi khalq kièrdèn*, جذب قلوب خلق کردن *djèzbé gouloubé khèlq kèrdèn*.

POPULARITÉ, s. f. crédit parmi le peuple, عوام پسندی *'èvam-m-pècèndi*, a. قبول عامه *qèboulé 'ammè*, pr. t. *qabouli 'ammè*, اعتبار بین الناس *'ètèbaré bèin-oun-nas*, pr. t. *i'tibari bèin-un-nas*; — conduite propre à gagner la faveur du peuple, a. جلب قلوب خلق *djèlbé gouloubé khèlq*, جلب حسن ظن عامه *djèlbé heusné zènné 'ammè*.

POPULATION, s. f., مردم *mèrdoum*, pr. t. *mèrdum*, a. نفس *nèfs*, pr. t. *nafs*, pl. نفوس *nèfous*, pr. t. *noufous*, اهل *èhl*, pl. اهالی *èhali*; — quelle est la population de cette localité? اين محل چه قدر ميشود *nèfoucè in mèhèll tchè qèdr mi-chèvèd*.

POPULEUX, EUSE, adj., پر جمعيت *pour-djè'm'iyèt*, آباد *àbad*, a. معمور *mè'èmour*, pr. t. *ma'mour*.

PORACÉ, E, adj., گندنا رنگ *guèndèna-rèng*.

PORC, s. m., گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*, خوک *khoulk*, a. خنزیر *khènzir*, pr. t. *khīnzir*, pl. خنازیر *khènazir*, pr. t. *khīnazir*.

PORC-ÉPIC, s. m., اسگر *ousgour*, pr. t. *usgur*, سیخول *sèi-khoul*, سغرنه *soughèrnè*, شكنه *chèknè*.

PORC-MARIN, s. m., آبى گراز *gourazé àbi*.

PORCELAINÉ, s. f., چینی *tchini*, t. p. فغفور *fèghfour*, pr. t. *faghfour*.

PORCHE, s. m., a. دهلیز *dèhliz*, pl. دهالیز *dèhaliz*.

PORCHER, s. m., خوکبان *khoulk-ban*.

PORÉ, s. m., سوراکهای جلد بدن *sourakh haï djêldê bê-dên*, a. مسام *mèçamm*, مسامات *mèçammat*.

POREUX, EUSE, adj., a. ذو منافز *zou-mênafèz*, مسامات *zou-mèçammat*.

POROSITÉ, s. f., a. مسامیة *mèçammiyèt*.

PORPHYRE, s. m., سنگ سماقی *sèngué soumaq*.

PORREAU, s. m. V. POIREAU.

PORT, s. m., بندر *bèndèr*, لنگرگاه *lènguèr-gah*, سنار *sè-nar*, a. مرسا *mèrsa*, pl. مراسی *mèraci*.

PORTABLE, adj. des 2 g., برداشت *tèvan-bèr-dacht*, برداشتنی *bèr-dachtèni*, حمل پذیر *hèml-pèzir*.

PORTAGE, s. m., a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*.

PORTAIL, s. m., در بزرگ *dèrè bouzourg*.

PORTANT, E, adj. bien portant, ou bien portante, تندرست *tèn-droust*, a. صکیح و سالم *sèhîh-ou-salèm*, pr. t. *sa-hih-u-salim*; — mal portant, بی حال *bi-hal*, بی مزاج *bi-mèzadj*.

PORTATIF, IVE, adj. V. PORTABLE.

PORTE, s. f. در *dèr*, a. باب *bab*, pl. ابواب *èbvab*; — la Sublime Porte, ou Porte Ottomane, باب عالی *babé 'âlî*, pr. t. *babi âli*, باب همایون *babé houmayoun*, pr. t. *babi humayoun*.

PORTÉ, E, adj. enclin. à, a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*.

PORTE-AIGUILLE, s. m. terme de chirurgie, دسته سوزن *dèstèyé souzèn*; — petit portefeuille contenant des aiguilles, سوزندان *souzèn-dan*.

PORTE-ARQUEBUSE, s. m., تفنگدار *toufèng-dar*.

PORTE-CRAYON, s. m., مداد دان *mèdad-dan*.

PORTE-DRAPEAU, s. m., بيدقدار *bèidèq-dar*, علمدار
'èlèm-dar.

PORTÉE, s. f. totalité des petits que la femelle met bas,
يك شك *yèk chèkèm*, pr. t. *yèk chikèm*; — distance à
laquelle peuvent porter les armes à feu, a. ميدان
mèidan, منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*; — la portée du
canon, گلة توب *mèidané goullyé toup*, pr. t.
mèidani gullèi top; — en parlant de l'étendue de
l'esprit, پايه *payè*, اندازه *èndazè*; — ce que peut faire
une personne, a. اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; — ce
n'est pas à ma portée, در اقتدار من نيست
dèr èqtèdaré mèn nist, pr. t. *dèr igtidari mèn nist*.

PORTE-ÉPÉE, s. m., کمر بند شمشير *kèmèr-bèndé chèmchir*,
pr. t. *kèmèr-hèndi chimchir*.

PORTE-ENSEIGNE, ou porte-étendard, علمدار *'èlèm-dar*,
بيدقدار *bèidèq-dar*.

PORTE-FAIX, s. m., a. حمال *hèmmal*, pr. t. *hammal*.

PORTE-FEUILLE, s. m., جزو کش *djouzv-kèch*, t. p. جزودان
djouzv-dan pr. t. *djiz-dan*.

PORTE-MALHEUR, s. m., بد قدم *bèd-qèdèm*.

PORTE-MANTEAU, s. m., جامه دان *djamè-dan*.

PORTE-MONNAIE, s. m., کيسه پول *kicèyè poul*.

PORTE-MOUCHETTE, s. m., زیر کلکير *ziré goulguir*.

PORTE-PLUME, s. m., دستة قلم *dèstèyè qèlèm*.

PORTER, v. a., بردن *bourdèn*, برداشتن *bèr-dachtèn*, حمل
همل کردن *hèml kèrdèn*; — se porter, روانه شدن *rèvanè*
choudèn, رفتن *rèftèn*, عزيمت کردن *'èzimèt kèrdèn*; —

se porter bien, سالم بودن *salèm boudèn*, pr. t. *salim boudèn*; — se porter mal, نداشتن *èhval nè-dachtèn*, pr. t. *ahval nè-dachtèn*, بد حال بودن *bèd-hal boudèn*; — avoir de l'inclination, مایل بودن *mayèl boudèn*, pr. t. *maïl boudèn*; — (en parlant des arbres) produire, بار دادن *bar dadèn*, میوه دادن *mivè dadèn*.

PORTEUR, EUSE, s., بر دارنده *bèrèndè* *bèr-darèndè*, a. حامل *hamèl*, pr. t. *hamil*; — porteur d'eau, سقا *sèqqa*, pr. t. *saqqa*.

PORTE-VOIX, s. m., انبویه مکالمه *èmboubèyé moukalèmè*, pr. t. *èmbubèi mukialèmè*.

PORTIER, E, s., دربان *dèr-ban*.

PORTIÈRE, s. f. d'une voiture, کالسکه دریچه *dèritchèyé kalèskè*; — rideau, پرده *pèrdè*.

PORTION, s. f., بخش *bèkhch*, رسد *ricèd*, a. حصه *hèssè*, pr. t. *hissa*, سهم *sèhm*, pl. اسهام *èsham*; — certaine quantité de nourriture, خوراک معین *khouraké mou'-èiyèn*, خوراک یک نفر *khouraké yèk nèfèr*, a. تعیین *ta'yîn*, pl. تعیینات *ta'yinat*.

PORTIQUE, s. m., چارطاق *tchar-taq*, a. رواق *rèvaq*, pl. ارواق *èrvaq*.

PORTRAITURE, s. f., فن صورتکشی *fènné sourèt-kèchi*.

PORTRAIT, s. m., a. صورت تصویر *sourèt, tèsvir*, pr. t. *tas-vir*, تمثال *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. تماثيل *tèmacil*; — portrait du Roi, تمثال همایون *tèmsalé houmayoun*, pr. t. *timsali humayoun*, تصویر همایون *tèsviré houmayoun*, pr. t. *tasviri humayoun*.

POSAGE, s. m. V. POSE.

POSE, s. f. terme d'archit., گذاشتن سنگ *gouzachtènè* *sèng*; — attitude, طرز استادن *tèrzé éstadèn*, طرز نشستن *tèrzé nèchèstèn*, a. وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, حالت *halèt*.

POSÉ, e, adj., آرام *âram*, سنگین *sènguîn*, با وقار *ba vèqar*, پخته *poukhtè*.

POSÉMENT, adv., آهسته *âhèstè*.

POSER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn*, نهادن *nèhadèn*, pr. t. *nihadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — poser ou déposer les armes, سپر انداختن *sèpèr èndakh-tèn*, سلاح انداختن *sèlah èndakh-tèn*, pr. t. *silah èndakh-tèn*; — v. n. demeurer un certain temps, استادن *éstadèn*, pr. t. *istadèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*; — se poser (en parlant des oiseaux) نشستن *nèchèstèn*; — posé, e, گذاشته شد *gouzachtè-choudè*; — (en parlant des oiseaux) نشست *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSEUR, s. m., گذارنده *gouzarèndè*.

POSITIF, IVE, adj., راست *rast*, a. یقین *yèqîn*, pr. t. *yaqîn*, محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *muhaqqaq*, صریح *sèrih*, pr. t. *sarih*.

POSITION, s. f. terrain choisi, جا *dja*, a. مکان *mèkan*, pr. t. *mèkian*, محل *mèhèll*, pr. t. *mahall*, موقع *moouqè'*, pr. t. *mèvqè'*; — au fig. situation, a. حال *hal*, حالت *halèt*.

POSITIVEMENT, adv., بطور صریح *bè-toouré sèrih*, a. محققاً *mouhèqqèqèn*, pr. t. *muhaqqaqèn*, صریحاً *sèrihèn*, pr. t. *sarihèn*.

t. *sarihèn*, على التحقيق 'èlat-tèhqi, pr. t. 'alat-tahqi.

POSSÉDÉ, s. et adj., جنى *djènni*.

POSSÉDER, v. a., در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, pr. t. *dèr tèçarruf dachtèn*, متصرف بودن *moutècèrrèf boudèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, pr. t. *malik boudèn*, صاحب بودن *sahèb boudèn*; — se posséder, خود را ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*.

POSSESSEUR, s. m., دارا *dara*, دارند *darèndè*, a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, مالك *malèk*, pr. t. *malik*, متصرف *moutècèrrèf*, pr. t. *mutèçarrif*, pl. متصرفین *moutècèrrèfoun*, pr. t. *mutèçarrifoun*.

POSSESSIF, adj. pronom possessif, a. ضمير منسوب *zèmiré mènsub*, pr. t. *zamiri mènsub*.

POSSESSION, s. f., a. تصرف *tècèrrouf*, pr. t. *tèçarruf*, تملك *tèmlèlouk*, ملكيت *moulkiyèt*; — entrer, se mettre en possession, ضبط کردن *tècèrrouf kèrdèn*, *zèbt kèrdèn*.

POSSIBILITÉ, s. f., a. امکان *èmkàn*, pr. t. *imkian*.

POSSIBLE, adj. des 2 g., a. ممکن *moumkèn*, pr. t. *mum-kîn*, قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — o'est possible, ممکن است *moumkèn-èst*, pr. t. *mumkîn-èst*; — ceci n'est pas possible, ممکن نیست *în moumkèn nist*, pr. t. *în mumkîn nist*; — je ferai mon possible, آنچه از دستم بر آید خواهم کرد *ân-tché èz dèst-èm bèr àyèd khahèm kèrd*; — autant que possible, a. حتی المقدور *hèt-tèl-mèqdour*, pr. t. *hatta-al-maqtour*, على قدر المقدور *'èla-qèdr-èl-mèqdour*, pr. t. *'ala qadr-ul-maqtour*.

POSTE, s. m. fonction, a. منصب *mènsèb*; — poste militaire, corps de garde, قراولخانه *qèravoul-khanè*.

POSTE, s. f. bureau, چاپارخانه *tchapar-khanè*, پست *post*;
— courrier, چاپار *tchapar*.

POSTER, v. a., گذاشتن *dja dadèn*, گوزاختن *gouzachtèn*,
pr. t. *guzachtèn*; — se poster, جا گرفتن *dja guèrèftèn*,
pr. t. *dja guiriftèn*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*;
— posté, e, جا گرفته *dja-guèrèftè*, pr. t. *dja-guiriftè*,
نشسته *nèchèstè*, pr. t. *nichèstè*.

POSTÉRIEUR, e, adj., پسین *pècîn* a. لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*, مؤخر *mou'èkhkhèr*.

POSTÉRIEUREMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, ب'èd *bè'èd èz in*, a. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, مؤخرأ *mou'èkhkhèrèn*.

POSTÉRIORITÉ, s. f., a. تأخر *tè'èkhour*.

POSTÉRITÉ, s. f., فرزندان *fèrzèndan*, a. اولاد *ooulad*, pr. t. *èvlad*, ذریعت *zouriyèt*, خلف *khèlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*.

POSTHUME, adj. des 2 g., بعد از فوت پدر بدنیا آمدن *bè'èd èz foouté pèdèr bè-dounia àmèdè*.

POSTICHE, adj. des 2 g., ساخته *sakhtè*, a. عملی *'èmèli*, مصنوعی *mèsnou'i*, عاریتی *'àriyèti*.

POSTILLON, s. m., چاپار شاگرد *tchapar-chaguèrd*, pr. t. *tchapar-chaguird*.

POST-SCRIPTUM, s. m., کاغذ ضمیمه *zènimèyè mèz-mouné kaghèz*, t. p. حاشیه *hachihè*.

POSTULANT, e, adj., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

POSTULER, v. a., خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*,
خواهشمند بودن *khahèchmènd boudèn*, آرزو داشتن *âr-
zou dachtèn*.

POSTURE, s. f., a. وضع *vèz'*, pr. t. هیت *hè'èt*.

POT, s. m., آوند *âvènd*, a. ظرف *zèrf*, pl. ظروف *zourouf*; —
pot à fleur, گل کوزه *kouzèyé goul*, کوزه *kouzè* pr. t.
kuzè; — pot de chambre, شاشدان *chach-dan*, t. p.
بولدان *booul-dan*, pr. t. *hèvil-dan*; — pot de terre,
tasse pour boire, کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

POTAGE, s. m., شوربا *chourba*.

POTABLE, adj. des 2 g., خوردنی *khourdèni*.

POTAGER, s. m., باغ سبزی کاری *baghé sèbzi-kari*.

POTASSE, s. f., شخار *chèkhar*, قلیا *qèlia*, vulg. قلیاب
qèliab.

POTEAU, s. m., ستون *sètoun*, p. t. دیرک *dirèk*.

POTÉE, s. f., بقدریک آوند *bè-qèdré yèk âvènd*.

POTELÉ, e, adj., فربه *fèrbèh*, گندله *goundèlè*, پر گوشت
pour-goucht.

POTENCE, s. f., دار *dar*.

POTENTAT, s. m., پادشاه عالی تبار *padèchahé 'âli-tèbar*.

POTENTIEL, LE, adj., a. عامل بالقوة *'âmèlé bèl-gouvèè*, pr.
t. *'âmili bil-gouvèè*.

POTERIE, s. f. vaisselle, کوزه موزه *kouzè-mouzè*; — art,
کوزه گری *kouzè guèri*.

POTERNE, s. f., a. در نهانی *dèré nèhani*.

POTIER, s. m., کوزه گر *kouzè-guèr*.

POTIN, s. m. cuivre jaune, مس *mès*, p. t. برنج *brèndj*, pr.
t. *pirindj*, a. نحاس *nèhas*.

POTION, s. f., a. شربت *chèrbèt*, مشروب *mèchroub*. pl. مشروبات *mèchroubat*.

POTIRON, s. m., کدو *kèdou*.

POU, s. m., شپش *choupouch*.

POUACRE, adj. des 2 g., (peu usité) ادبار *èdbar*, a. نجس *nèdjès*, pr. t. *nèdjis*.

POUAH! interj. په *pèh*, t. p. پوف *pouf*.

POUCE, s. m., شست *chèst*, a. ابهام *èbham*.

POUDRE, s. f. poussière, گرد خاک *guèrdè-khak*, گرد *guèrd*;
— poudre à canon, باروت *barout*.

POUDRER, v. a., گرد پاشیدن *guèrd pachidèn*.

POUDREUX, EUSE, adj., گرد آلود *guèrd-àloud*, آغشته غبار *aghouchtè-ghoubar*.

POUDRIER, s. m. qui fait la poudre, باروتساز *barout-saz*;
— sablier, ریگدان *rig-dan*.

POUDRIÈRE, s. f. fabrique, باروتخانه *barout-khanè*, کارخانه *khar-khanèyé barout*, pr. t. *kiar-khanèi barout*;
— boîte, جعبه باروت *djè'èbèyé barout*.

POUFFER, v. n. pouffer de rire, از خنده غش کردن *èz khèndè ghèch kèrdèn*.

POUILLER, v. a., فکش دادن *douchnam dadèn*, فحش دادن *fohch dadèn*;
— se pouiller, همدیگر را فکش دادن *hèm-diguèr-ra fohch dadèn*.

POUILLES, s. f. pl., دشنام *douchnam*, a. فکش *fohch*, pr. t. *fahch* ou *fouhch*.

POUILLEUX, EUSE, adj., شپشدار *choupouch-dar*, pr. t. *chupuch-dar*.

POULAILLER, s. m., مرغ خانگی *lanèyé mourghé kha-*

nègui; — marchand de volaille, مرغ فروش *mourgh-fourouch*.

POULAIN, s. m., کتره *kourrè*.

POULARDE, s. f., مرغ فربه *mourghé fèrbèh*, مرغ بزرگ *mourghé bouzourg*.

POULE, s. f., مرغ خانگی *mourghé khanègui*.

POULET, s. m., خروس بچه *djoudjè*, خروس *kherous-bètchè*.

POULETTE, s. f., مرغی *mourghèki*, جوجه *djoudjè*.

POULEVRIN, s. m., باروت آتشخانه *barouté àtèch-khanè*.

POULICHE, s. f., کتره مادیان *kourrè-madian*.

POULIE, s. f., غلتک *ghèltèk*, غرغره *ghèrghèrè*.

POULINER, v. n., زائیدن مادیان *zayidèné madian*.

POULINIÈRE, s. f., مادیان ایلخی *madiané ilkhi*.

POULIOT, s. m. plante, پودنه *poudnè*, پودنک *poudnèk*, پودنج *poudèndj*.

POULPETON, s. m., کوخته *kouftè*, pr. t. *kiuftè*.

POULS, s. m., a. نبض *nèbz*, pr. t. *nabz, nabiz*; — tâter le pouls, نبض گرفتن *nèbz guèrèftèn*.

POUMON, s. m., ریه *chouch*, a. ریه *riè*.

POUPARD, s. m., طفلکی در قونداقه *tèflèki dèr qoundaqè*.

POUPE, s. f., عقب کشتی *'èqèbè kèchti*, پس کشتی *pècé kèchti*.

POUPÉE, s. f., عروسک *'èroucèk*.

POUPON, NE, s., طفلکی گردرو *tèflèki guèrdè-rou*.

POUR, prép., برای *bèraï*, a. جهت *djèhèt*, pr. t. *djihèt*; — pour vous, برای شما *bèraï chouma*; — pour que, برای اینکه *bèraï in-ké*, جهت انیکه *djèhètè in-ké*, pr. t.

djihèti in-ki; — pour cela, بایں جهت *bè-in djèhèt*,
pr. t. *bè-in djihèt*; — en échange, بجای *bè-djaï*, a.
عوض 'èvèz.

POURBOIRE, s. m., a. انعام *èn'am*, p. t. بخشش *bèkhchèch*,
pr. t. *bakhchich*.

POURCEAU, s. m., خوک *khouk*, گراز *gouraz*, pr. t. *guraz*,
t. p. طوئز *donouz*.

POURCHASSER, v. a., از عقب دویدن *èz 'èqèb dèvidèn*.

POURFENDRE, v. a., دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*, شق
کردن *chèqqè kèrdèn*.

POURPARLER, s. m., گفت و شنود *goft-ou-chenoud*, pr. t.
gouft-u-chenoud, گفتگو *goftè-gou*, a. مکالمه *moukalèmè*,
pr. t. *mukialèmè*.

POURPIER, s. m., خرفه *khourfè*, کلنگک *koulènguèk*.

POURPOINT, s. m., کولجۀ نیم تنه *koulèdjèyé nim-tènè*.

POURPRE, adj. des 2 g. de couleur rouge foncé, ارغوانی
èrghévani, pr. t. *arghuvani*; — s. m. maladie de la
peau, a. حصبه *hèsbè*, pr. t. *hasba*; — couleur, رنگ
rènguè èrghèvan.

POURPRÉ, e, adj., ارغوانی *èrghévani*, pr. t. *arghuvani*,
رنگی ارغوانی *èrghévani-rèng*, pr. t. *arghuvani-renk*.

POURQUOI, adv., چرا *tchèra*, بچه جهت *bè-tchè djèhèt*,
pr. t. *bè-tchi djihèt*, بچه علت *bè-tchè 'èllèt*; — c'est
pourquoi, این است که *in-èst ké*.

POURRI, v. a., پوسانیدن *pouçanidèn*; — v. n., پوسیدن
pouciden; — pourri, e, پوسیده شده *poucide-choudè*.

POURRITURE, s. f., پوسیدگی *poucidegui*, a. فساد *fèçad*, pr.
t. *fiçad*.

POURSUITE, s. f., دنبالروی *doumbal-rèvi*, پیروی *pèi-rèvi*, a. تعاقب *tè'âqoub*, pr. t. *tè'âqub*, تعقیب *tè'qib*, pr. t. *ta'qib*, pl. تعقیبات *tè'êqibat*, pr. t. *ta'qibat*; — en termes de palais, procédure, a. مطالبه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, pl. مطالبات *moutalèbat*, pr. t. *mutalibat*; — cesser les poursuites, ترك مطالبه کردن *tèrké moutalèbè kèrdèn*.

POURSUIVANT, s. m., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*; — celui qui exerce des poursuites, a. محضل *mouhèssèl*, pr. t. *muhasil*.

POURUIVRE, v. a., پی رفتن *doumbal rèftèn*, رفتن *pèi rèftèn*, تعاقب کردن *tè'âqoub kèrdèn*.

POURTANT, conj., با وجود این *ba in hèmè*, با وجود این *ba voudjoudè in*, با وصف این *ba vèsfé in*, a. لکن *lakèn*, pr. t. *lakîn*, مع هذا *ma' haza*, مع ذلك *ma' zalèk*, pr. t. *ma' zalik*.

POURTOUT, s. m., گرداگرد *guèrda-guèrd*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

POURVOIR, v. n. tenir ordre à quelque chose, برشته نظم *bè-rèchtèyé nèzm âvourdèn*, pr. t. *bè-richtèï nazm âvourdèn*, ترتیب دادن *dja-bè-dja kèrdèn*, تدریک *tèrtib dadèn*; — v. a. munir, garnir, موجود ساختن *mooudjoud sakhtèn*, pr. t. *mèvdjoud sakhtèn*, تدارك دیدن *tèdarèk didèn*, تهیه دیدن *tèhiyè didèn*.

POURVOIRIE, s. f., انبار ذخیره *èmbaré zèkhirè*.

POURVOYEUR, s. m., انباردار *èmbar-dar*, t. p. ذخیره‌چی *zèkhirèdji*, pr. t. *zakhirèdji*.

POURVU QUE, conj., بشرطیکه *bè-chèrti-ké*.

POUSSE, s. f., چانه *djanè*, رشته شاخه *chakhèyé noou-rèstè*.

POUSSÉE, s. f., تنه *tènè*.

POUSSER, v. a., پست کشیدن *pèst kèchidèn*, پست کردن *pèst kèrdèn*, تنه زدن *tènè zèdèn*; — faire marcher, تحريك کردن *tèh-rik kèrdèn*; — v. n. végétier, روئیدن *rouyidèn*, سبز شدن *sèbz choudèn*, نمو کردن *noumouuv kèrdèn*, شد *rouchd kèrdèn*.

POUSSIER, s. m., گرد ذغال *guèrdé zoghal*.

POUSSIERE, s. f., گرد خاك *guèrdé khak*, pr. t. *guirdi khak*, a. غبار *ghoubar*.

POUSSIN, s. m., در آمدن *djoudjè tazè èz tokhm dèr àmèdè*.

POUSSIF, IVe, adj., تنگ نفس *tèng-nèfès*.

POUTRE, s. f., شاعير *chah-tir*, تير *tir*.

POUTRELLE, s. f., تير كوچك *tiré koutchèk*.

POUVOIR, v. a. et n., توانستن *tèvanèstèn*, يارا داشتن *yara dachtèn*, قادر بودن *qadèr boudèn*, قدرت داشتن *qou-drèt dachtèn*.

POUVOIR, s. m., توانائی *tèvanayi*, يارا *yara*, a. قدرت *qou-drèt*, قوت *qouvvèt*, pr. t. *quvvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *iqtidar*, تسلط *tècèllout*, pr. t. *tècèllut*; — avoir en son pouvoir, در اختيار خود داشتن *dèr èkhtiaré khoud dachtèn*, pr. t. *dèr ikhtiari khod dachtèn*, مالك بودن *malèk boudèn*, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*; — cela n'est pas en mon pouvoir, اين از دايره قوت من برون است *in èz daïrèyé qouvvètè mèn biroun-èst*,

از دستم بر نمیآید *in èz dèst-èm bèr nè-mi-àydèd*;
 — faculté d'agir pour un autre, دستور *dèstour*, a.
 رخصت *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, اذن *èzn*, pr. t. *izn*,
 et *izîn*.

PRAGMATIQUE, ou Pragmatique Sanction, قانوننامۀ دینیۀ *qanoun-namèyè diniyè*, pr. t. *qanoun-namèi diniyè*.

PRAIRIE, s. f., چمن *tchèmèn*, علفزار *'èlèf-zar*.

PRALINE, s. f., نقل بادام *nouqlé badam*.

PRALINER, v. a., با قند سرخ کردن *ba qènd sourkh kèr-*
dèn, ou قاوومه کردن *qaourmè kèrdèn*.

PRATICABLE, adj. des 2 g. qui peut être employé, بکار
 استعمالش *bè-kar àmèdèni*, pr. t. *bè-kiar àmèdèni*, امکان
èstè'èmal-èch moumkèn, pr. t. *isti'mal-èch-mum-*
kîn; — chemin praticable, راه ممکن العبور *rahé moum-*
kèn-oul-'oubour; — qui peut être exécuté, اجرايش
èdjraï-èch moumkèn, a. ممکن الاجرا *moumkèn-*
oul-èdjra, pr. t. *mumkîn-ul-idjra*.

PRATICIEN, s. m., از روی تاجربه عمل کننده *èz rouï tédj-*
roubè 'èmèl-kounèndè.

PRATIQUE, s. f., a. اجرا *èdjra*, pr. t. *idjra*, عمل *'èmèl*, pr. t.
'amèl; — mettre en pratique, بعمل آوردن *bè-'èmèl*
àvourdèn, اجرا کردن *èdjra kèrdèn*; — chaland, a.
 مشتری *mouchtèri*; — connaissance, expérience, a.
 تجربه *tèdjroubè*.

PRATIQUE, adj. des 2 g., a. عملی *'èmèli* pr. t. *'amèli*.

PRATIQUEMENT, adv., از روی تاجربه *èz rouï tédjroubè*, از
 روی عمل *èz rouï 'èmèl*, a. عملاً *'èmèlèn*, pr. t. *'amèlèn*.

PRATIQUER, v. a., عمل کردن *kar kèrdèn*, کار کردن *'èmèl*

kèrdèn; — fréquenter, *mémachat kèrdèn*, *مماشات کردن*, *آمیزش کردن* *àmizèch kèrdèn*.

PRÉ, s. m., V. PRAIRIE.

PRÉALABLE, adj. des 2 g., *nèkhoust*, *اول کار* *èvvèl kar*, *مقدم* *mouqèddèm*, *اقدام* *èqdamé* *oumour*, pr. t. *aqdèmi oumour*.

PRÉALABLEMENT, adv., *pich èz hèmè*, *پیش از همه چیز* *ichiz*, *در اول امر* *dèr èvvèlé èmr*, p. t. *èvvèl-bè-èvvèl*.

PRÉAMBULE, s. m., *dibatchè*, *مقدمه* *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*, pl. *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PRÉAU, s. m., *hèyaté zèndan*, *حیاط زندان*.

PRÉCAIRE, adj. des 2 g., *bi-èstèqrar*, p. t. *بی* *bi-soubat*, pr. t. *bi-sèbat*.

PRÉCAIREMENT, adv., *bè bi èstèqrari*, pr. t. *bè bi istiqrari*, *بطور عاریت* *bè-loouré 'àriyèt*, pr. t. *bè-tèvri 'àriyèt*, a. *bè-la èstèqrar*, pr. t. *bi-la istiqrar*.

PRÉCAUTION, s. f., a. *èhtiat*, pr. t. *ihiat*, *حذر* *hè-zèr*, pr. t. *hazèr*.

PRÉCAUTIONNER, v. a. (peu usité), *mèhfouz*, *محفوظ داشتن* *dachtèn*; — se précautionner, *dèr èhtiat boudèn*, pr. t. *dèr ihtiat boudèn*, *با احتیاط بودن* *ba èhtiat boudèn*, *در حذر بودن* *dèr hèzèr boudèn*; — précautionné, e, a. *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — avisé, prudent, *ba èhtiat*, a. *hazèm*, *حازم*, pr. t. *hazim*.

PRÉCÉDEMMENT, adv., سابقاً *pich èz in*, a. *sa-bèqèn*, pr. t. *sabiqèn*, مقدماً *mouqèddèmèn*, pr. t. *muqaddèma*.

PRÉCÉDENT, e, adj., پیشین *pichîn*, a. قبل *qèbl*, pr. t. *qabl*, سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*.

PRÉCÉDENT, s. m., a. سابقه *sabèqè*, pr. t. *sabîqa*, امثال *èmsal*.

PRÉCÉDER, v. a., پیش رفتن *pich rèftèn*, پیش افتادن *pich ouftadèn*, جلو افتادن *djèloou ouftadèn*.

PRÉCEINTE, s. f., دور کشتی *doouré kèchti*.

PRECEPT, s. m. règle, a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*; — commandement, a. حکم *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. احکام *èhkam*, pr. t. *èhkiam*.

PRÉCEPTEUR, s. m., آموزنده *àmouzèndè*, آموز *àmouz*, آموزگار *àmouzgar*, a. مدرس *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, معلم *mou'èllèm*, pr. t. *mu'allim*, pl. معلمین *mou'èllèmîn*, pr. t. *mu'allimîn*.

PRÉCEPTORAL, LE, adj., مخصوص آموزنده *mèkhsoucè àmouzèndè*, a. معلمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCEPTORAT, s. m., a. تدریس *tèdris*, معلمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*.

PRÉCESSION, s. f. (des équinones), a. رجعة النقط الاستوا *rèdj'èt-oun-nouqout-oul-èstèva*, pr. t. *ridj'at-un-nouqout-ul-istiva*.

PRÊCHE, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÊCHER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*.

PRÊCHEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉCIEUSEMENT, adv., باهتمام تمام *bè-èhtèmamé tèmam*, pr. t. *bè-ihimami tamam*.

PRÉCIEUX, EUSE, adj., گرانبها *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, گرانمایه *guèran-mayè*; — fig. chéri, a. عزیز *'èziz*, pr. t. *'aziz*; — affecté, تكلف آمیز *tèkellouf-â Miz*, ناز کننده *naz-kounèndè*.

PRÉCIPICE, s. m., مغاک *mèghaq*, a. ورطه *vèrtè*, pr. t. *varta*.

PRÉCIPITAMMENT, adv., بهشتاب *bè-chètâb*, باستعجال *bè-èstè'èdjal*, pr. t. *bè-isti'djal*, بعجله *bè'èdjèlè*, a. عاجلته *'èdjèlètèn*.

PRÉCIPITATION, s. f., شتاب *chètâb*, pr. t. *chitab*, a. عجله *'èdjèlè*, pr. t. *'adjèlè*, استعجال *èstè'èdjal*, pr. t. *isti'djal*.

PRÉCIPITÉ, s. m., ته نشین *tèh-nèchîn*, pr. t. *tèh-nichîn*, p. t. دور *dourd*, pr. t. *durd*.

PRÉCIPITÉ, e, adj., a. مستعجل *moustè'èdjèl*, pr. t. *mus-ta'djil*.

PRÉCIPITER, v. a., از فراز به نشیب پرت کردن *pèrt kèrdèn*, ez fèraz *bè-nèchib èndakhtèn*; — se précipiter, پرت شدن *khoud-ra èndakhtèn*, خود را انداختن *pèrt choudèn*; — se précipiter sur, حمله آوردن *hèmlè âvourdèn*, خود را هجوم کردن *houdjoum kèrdèn*, خود را انداختن *khoud-ra èndakhtèn*; — au fig. précipiter, دستپاچه کردن *chètâb kèrdèn*, شتاب کردن *dèst-patchè choudèn*, دستپاچگی کردن *dèst-patchègui kèrdèn*, تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*; — précipité, e, پرت شده *pèrt-choudè*.

PRÉCIPUT, s. m. avantage accordé à l'un des cohéritiers,

مساعدہ در حق یکی از ورثه *mouça'eddè dèr hèqqé yèki*
 ez vèrècè; — traitement supplémentaire, علاوہ مواجب
 'èlavèyé mèvadjèb.

PRÉCIS, E, adj., a. معین *mou'èiyèn*, pr. t. *mu'aïyin*,
 مشخص *mouchèkhhès*, pr. t. *muchakhhàs*, مقرر
mouqèrrèr, pr. t. *muqarrar*.

PRÉCIS, S. M., a. مجمل *moudjmèl*, pr. t. *mudjmil*, اجمال
èdjmal, pr. t. *idjmal*, خلاصه *kholacè*, مختصر *moukh-*
tècèr, pr. t. *mukhtaçar*.

PRÉCISEMENT, adv., زیاد بی کم *bi kè'm-ou-ziad*, همین *hè-*
mîn, a. تمام *tèmam*; — o'est précisément cela, همین
 زیاد *hèmîn est bi kè'm-ou-ziad*.

PRÉCISION, S. F., a. تدقیق *tèdqiç*, pr. t. *tadqiç*, دقت
dèqqèt, pr. t. *digqat*.

PRÉCITÉ, E, adj., a. مذکور *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مزبور
mèzbour.

PRÉCOCE, adj. des 2 g., پیش رس *pich-rès*, a. باکور *bakour*;
 — hors de temps, بی وقت *bi-vèqt*, a. غیر موقع *ghèiré*
moouqè', pr. t. *ghaïri mèvqè'*.

PRÉCOCITÉ, S. F., رسیدن *pich èz vèqt rècidèn*.

PRÉCOMPTER, V. A., از حساب موضوع کردن *èz hèçab moou-*
zou' kèrdèn, ou کم کردن *kèm kèrdèn*, ou تنزیل کردن
tènzil kèrdèn.

PRÉCONÇU, E, adj. conçu, accepté d'avance, a. تصدیق
 قبل الوقوع *tèsdiqé qèbl-èl-veqou'*, pr. t. *tastiqi qabl-ul-*
vouqou'; — accepté sans examen, a. تصدیق بلا تصور
tèsdiqé bè-la tècèvvour, pr. t. *tastiqi bi-la tèçavvur*.

PRÉCONISATION, S. F., a. تصدیق قابلیت *tèsdiqé qabèliyèt*,

pr. t. *tastiqi qabiliyèt*, استعداد تصديق *tèsdiqé èstè'-èdad*, pr. t. *tastiqi isti'dad*, تصديق اهليت *tèsdiqé èhliyèt*, pr. t. *tastiqi èhliyèt*.

PRÉCONISER, v. a. déclarer qu'un prélat a les qualités requises, تصديق اهليت کردن *tesdiqé èhliyèt kèrdèn*; — louer excessivement, زیاده از حد ستودن *ziadè èz hèdd sètoudèn*.

PRÉCONISEUR, s. m., ستاینده از حد زیاده *ziadè èz hèdd sètayèndè*.

PRÉCURSEUR, s. m., مزده آور *moujdè-àvèr*, a. مبشر القدوم *moubèchchèr-oul-goudoum*.

PRÉDÉCÉDÉ, e, adj., قبل و ثات کرده *qèbl vèfat-kèrdè*.

PRÉDÉCÉDER, v. n., پیش مردن *pich mourdèn*, اول مردن *èvèl mourdèn*.

PRÉDÉCESSEUR, s. m., پیشین *pichîn*, a. سابق *sabèq*, pr. t. *sabiq*, سلف *sèlèf*, pl. اسلاف *èslaf*.

PRÉDESTINATION, s. f., a. تقدیر *tèqdir*, pr. t. *taqdir*, قدر *qèdèr*, pr. t. *qadèr*.

PRÉDESTINER, v. a., مقدر کردن *mouqèddèr kèrdèn*, a. مقدر *mouqèddèr*, pr. t. *muqaddir*.

PRÉDÉTERMINATION, s. f., a. هدایت ربانی *èlham-ou-hèdayètè rèbbani*, pr. t. *ilham-u-hèdayètè rèbbani*.

PRÉDÉTERMINER, v. a., بازمی بامری و داشتن *bè heukmé èzèli bè-èmri va dachtèn*, هدایت کردن *èlham-ou-hèdayètè kèrdèn*; — prédéterminé, e, از اول *èz èzèl mouqèddèr-choudè*, pr. t. *èz èzèl muqaddar-choudè*.

PREDICAMENT, s. m., a. رتبه مخلوقات *routbèyé mèkhlouqat*.

PRÉDICATEUR, s. m., a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*.

PRÉDICATION, s. f., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'-èzè*, pr. t. *mèv'iza*.

PRÉDICTION, s. f., a. خبر الغیب *ghèib-gouyi*, a. اخبار *khèbèr-oul-ghèib*, pr. t. *khàbèr-ul-ghaïb*, pl. اخبار *ekhbar-oul-ghèib*, pr. t. *akhbar-ul-ghaïb*.

PRÉDILECTION, s. f., a. زیادتى ميل *ziadètiî mèil*, a. ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*.

PRÉDIRE, v. a., a. از غیب خبر دادن *èz ghèib khèbèr dadèn*, pr. t. *èz ghaïb khàbèr dadèn*.

PRÉDISPOSITION, s. f., a. حالت آمادگى *halètè àmadègui*.

PRÉDOMINANT, e, adj., a. زبر دست *zèbèr-dèst*, a. غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*.

PRÉDOMINATION, s. f., a. زبردستى *zèbèr-dèsti*, a. غلبه *ghèlèbè*, غلبیت *ghalèbiyèt*.

PRÉDOMINER, v. n., a. زبردستى داشتن *zèbèr-dèsti dachtèn*, مسلط بودن *moucèllèt boudèn*, pr. t. *muçallit boudèn*, غالب بودن *ghalèbè kèrdèn*, pr. t. *ghalib boudèn*.

PRÉÉMINENCE, s. f., a. برترى *bèrtèri*, a. تفوق *tèfèvvouq*, pr. t. *tèfavvug*, تقدم *tèqèddoum*, pr. t. *tèqaddum*, فضل *fèzl*, pr. t. *fazl*, فضيلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*.

PRÉÉMINENT, e, adj., a. برتر *bèrtèr*, a. فايق *fayèq*, pr. t. *faïq*, افضل *èfzèl*, pr. t. *afzal*.

PRÉÉTABLI, v. a., a. از اول معین کردن *èz èvvèl mou'èiyèn kèrdèn*, از اول قرار گذاشتن *èz èvvèl qèrar gouzachtèn*, ou از اول قرار داده شدن *èz èvvèl qèrar dadè-choudè*.

PRÉEXISTANT, *a.* adj., موجود از اول *èz èvvèl mooudjoud*, *pr.* t. *èz èvvèl mèvdjoud*.

PRÉEXISTENCE, *s. f.*, *a.* وجود متقدّم *voudjoudé moutèqèddèm*, *pr. t.* *vudjoudi mutèqaddèm*.

PRÉEXISTER, *v. d.*, پیش موجود بودن *pich-mooudjoud boudèn*, *pr. t.* *pich-mèvdjoud boudèn*, مقدم موجود بودن *mouqèddèm mooudjoud boudèn*.

PRÉFACE, *s. f.*, دیباچه *dibatchè*, *pr. t.* *dibadjè*, *a.* مقدمه *mouqèddèmè*; — introduction, *a.* فاتحه *fatèhè*, *pr. t.* *fatiha*.

PRÉFECTURE, *s. f.*, *a.* محلّ حکومت *mèhèllé houkoumèt*; — juridiction, *a.* ایالت *èyalèt*.

PRÉFÉRABLE, *adj.* des 2 g., شایان ترجیح *chètèr*, بهتر *chayané tèrdjih*, *a.* ترجیح *èrdjèh*, اولی *ooula*, *pr. t.* *èvla* et *oula*.

PRÉFÉRABLEMENT, *adv.*, از روی ترجیح *èz rouï tèrdjih*.

PRÉFÉRENCE, *s. f.*, *a.* ترجیح *tèrdjih*, رجحان *rèdjhan*, *pr. t.* *ridjhan*.

PRÉFÉRER, *v. a.*, ترجیح دادن *tèrdjih dadèn*, *a.* ترجیح *mourèdjèh*.

PRÉFET, *s. m.*, *a.* حاکم *hakèm*, *pr. t.* *hakim*, والی *vali*.

PRÉFINIR, *v. a.* terme de jurisp. وقت را معین کردن *vèqt-ar mou'èiyèn kèrdèn*.

PRÉFIXE, *adj.* des 2 g., *a.* معین شده *mou'èiyèn-choudè*, *a.* معین *mou'èiyèn*, مقرر *mouqèrrèr*.

PRÉFIXION, *s. f.*, *a.* تعیین وقت *tè'èyiné vèqt*, *pr. t.* *ta'yini vaqt*.

PRÉJUDICE, *s. m.*, گزند *guèzènd*, *p. t.* زیان *zian*, *a.* ضرر

zèrèr, pr. t. *zarar*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*,
غدر *ghèdr*, pr. t. *ghadr*.

PRÉJUDICIABLE, adj. des 2 g., سبب زیان *sèbèbè zian*,
زیان رسان *zian-rèçan*, a. مضر *mouzèrr*, pr. t. *mu-
zirr*.

PRÉJUDICIER, v. n., زیان رسانیدن *zian rèçanidèn*, ضرر
سانیدن *zèrèr rèçanidèn*.

PRÉJUGÉ, s. m. croyance sans examen, اعتقاد باطل
è'tèqadé batèl, pr. t. *i'tiqadi batil*, pl. اعتقادات باطله
è'tèqadaté batèlè, pr. t. *i'tiqadati batilè*, خيال واعی
khialé vahi, pr. t. *khiali vahi*; — ce qui a été jugé
auparavant dans un cas semblable, حکمی که سابقه دارد
heukmi ké sabèqè darèd, pr. t. *hukmi ki sabiqè darèd*;
— signe de ce qui arrivera, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-
chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, عنوان *'ènoan*,
pr. t. *'invan*.

PRÉJUGER, v. a., از روی قیاس حکم کردن *èz rouï qias
heukm kèrdèn*, غوررسی نکرده حکم کردن *ghoour-rèci
nè-kèrdè heukm kèrdèn*; — prévoir par conjecture,
انگاشتن *èngachtèn*, قیاس حدس کردن *hèds kèrdèn*,
قیاس کردن *qias kèrdèn*.

PRÉLASSE, (se), v. pron., اظهار وقار و تمکین کردن *èzharé
vèqar-ou-tèmkîn kèrdèn*.

PRÉLAT, s. m., خلیفه کشیش بزرگ *kèchiché bouzourg*,
khèlifè.

PRÉLATION, s. f., حق منصب پدر *hèqqé mènsebè pèdèr*.

PRÉLATURE, s. f., a. رتبه خلافت *routbèyé khèlafèt*, pr. t.
rutbèï khilafèt.

PRÊLE, s. f. vulg. queue de cheval, plante, a. ذنب الخيل *zènèb-oul-khèil*.

PRÉLEVER, v. a., رویش برداشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*.

PRÉLÈVEMENT, s. m., a. افراز *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

PRÉLIMINAIRE, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqadèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*; — adj. des 2 g., a. مقتم *mouqèddèm*, pr. t. *muqaddèm*.

PRÉLIMINAIREMENT, adv., a. اول *èvvèl*, اولاً *èvvèlèn*, pr. t. *èvvèla*.

PRÉLUDE, s. m. terme de musique, سر آهنگ *sèr-àhèng*, a. مقدمة اللحن *mouqèddèmèt-oul-lèhn*, pr. t. *muqadèmèt-ul-lahn*; — au fig. ce qui sert d'entrée, a. ابتدا *èbtèda*, pr. t. *ibtida*, مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRÉLUDER, v. n., شروع کردن *chourou' kèrdèn*.

PRÉMATURÉ, e, adj., پیش از موسم *pich-rès*, سید *pich èz mooucèm rècidè*, a. باكورة *bakourè*; — se dit aussi des affaires, نا بهنگام *na-bè-hèngam*, pr. t. *na-bè-hènguiam*, بی موقع *bi moouqè'*.

PRÉMATURÉMENT, adv., پیش از وقت *pich èz vèqt*, pr. t. *pich èz vaqit*.

PRÉMATURITÉ, s. f., پیش رسی *pich-rèci*, V. PRÉCOCITÉ,

PRÉMÉDITATION, s. f., پیش اندیشی *pich-èndichi*.

PRÉMÉDITER, v. a., پیش اندیشی کردن *pich-èndichi kèrdèn*.

PRÉMICES, s. f. pl., نوبر *noou-bèr*, a. باکوره *bakourè*.

PREMIER, E, adj., نخستین *nèkhoustîn*, pr. t. *noukhoustîn*,
a. اول *èvvèl*.

PREMIÈREMENT, adv., نخست *nèkhoust*, a. اولاً *èvvèlèn*,
pr. t. *èvvèla*, ou *èvvèlèn*.

PRÉMISSSES, s. f. pl., a. مقدمات البرهان *mouqadèmat-oul-*
bourhan.

PRÉMOTION, s. f., a. إلقاء الإلهي *èlqa'è òlahi*, pr. t. *ilqaï*
ilahi.

PRÉMUNIR, v. a., تدارك اسباب تحفظ ديدن *tèdarèké ès-*
babé tèhèffouz.didèn, محفوظ داشتن *mèhfouz dach-*
tèn; — se prémunir, خودرا محفوظ داشتن *khoud-ra*
mèhfouz dachtèn, تهیه اسباب حفظ خود ديدن *tèhiyèyé*
èsbabé hèfzé khoud didèn.

PRENABLE, adj. des 2 g., تسخير کردنى *guèrèftèni*, گرفتنى *tèskhir-kèrdèni*.

PRENANT, E, adj., گیرنده *guirèndè*, a. قابض *qabèz* pr. t. *qabiz*,
آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRENDRE, v. a., گرفتن *guèrèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ
يك چوب *èkhz kèrdèn*; — prendre un bâton, چوب گرفتن *yèk tchoub*
guèrèftèn, pr. t. *yèk tchoub guirif-*
tèn; — prendre le thé, چای خوردن *tchai khourdèn*;
— prendre médecine, دوا خوردن *dèva khourdèn*; —
prendre les armes, سلاح پوشیدن *sèlah pouchidèn*, pr.
t. *silah pouchidèn*, مسلح شدن *moucèllèh choudèn*,
pr. t. *muçallah choudèn*; — prendre garde, حذر کردن *hèzèr*
kèrdèn, pr. t. *hazèr kièrdèn*, بر حذر بودن *bèr*
hèzèr boudèn, pr. t. *bèr hazèr boudèn*, احتیاط کردن

èhtiat kèrdèn; — prendre feu, آتش گرفتن *âtèch guèrèftèn*; — prendre la fuite, فرار *gourikhtèn*, هزیمت کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn*, معتبر *hèzimèt kèrdèn*; — prendre en considération, دانستن *meu'eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*; — prendre sur soi, گرفتن *bèr 'eukdè guèrèftèn*, گرفتن *guèrdèn guèrèftèn*, pr. t. *guirdèn guiriftèn*; — prendre plaisir, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, حظ کردن *hèzz kèrdèn*; — prendre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*; — prendre le parti de quelqu'un, طرف کسی را گرفتن *tèrèfé kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *tarafi kèci-ra guiriftèn*; — prendre sous sa protection, زیر حمایت خود گرفتن *zire hèmayète khoud guèrèftèn*; — s'en prendre à quelqu'un, کسی حمل کردن *bè-guèrdèn kèci hèm l kèrdèn*; — prendre, dérober, دزدیدن *douzdidèn*, pr. t. *duzdidèn*; — prendre possession, تصرف کردن *tècèrrouf kèrdèn*, pr. t. *tèçarruf kièrdèn*; — prendre patience, شکیبایی کردن *chèkibayi kèrdèn*, صبر کردن *sèbr kèrdèn*; — v. n. prendre racine, ریشه گرفتن *richè guèrèftèn*, ou simplement, انبسته *guèrèftèn*; — (en parlant des liquides), یخ بستن *èmbèstè choudèn*, یخ شدن *yèkh bèstèn*, ou چسپیدن *yèkh kèrdèn*; — se prendre, s'attacher, چسپیدن *tchèspidèn*; — pris, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, pr. t. *guiriftè-choudè*.

PRENEUR, EUSE, s., گیرنده *guirèndè*, اخذ کننده *èkhz-kounèndè*, a. آخذ *àkhèz*, pr. t. *àkhiz*.

PRÉONOM, s. m., a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. انقباب *èlqab*.

PRÉNOTION, s. f. connaissance superficielle, a. اطلاع جزئی *èttèla'è djouz'i*, pr. t. *ittila'i djuz'i*, علم اجمالی *'èlmè èdjmalì*, pr. t. *'ilmi idjmalì*.

PRÉOCCUPATION, s. f. état d'un esprit très-occupé d'un objet, a. استغراق ذهن *èstèghraqé zèhn*, pr. t. *istighraqi zihn*; — prévention de l'esprit, پريشانی ذهن *pèrichaniï zèhn*.

PRÉOCCUPER, v. a., بفر انداختن *bè-fèkr èndakhtèn*, متفكر کردن *moutèfèkkèr kèrdèn*, pr. t. *mutèfakkir kièrdèn*; — prévenir l'esprit de quelqu'un, ذهن پريشان *èghlaq-ouz-zèhn kèrdèn*, pr. t. *ighlaq-uz-zèhn kièrdèn*; — se préoccuper, بفر افتادن *bè-fèkr ouftadèn* ou رفتن *rèftèn*, مستغرق بفر *èndichnak choudèn*, انديشناك شدن, مoustèghrègué *bèhré fèkrèt choudèn*, pr. t. *mustèghraki bahri fikrèt choudèn*, متفكر شدن *moutèfèkkèr choudèn*.

PRÉOCCUPÉ, e, adj., انديشناك *èndichnak*, a. متفكر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfakkir*.

PRÉOPINANT, s. m., در اظهار رأی خود سبقت کننده *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt-kounèndè*, pr. t. *dèr izhari rè'i khod sabqat-kunèndè*.

PRÉOPINER, v. n., در اظهار رأی خود سبقت کردن *dèr èzharé rè'i khoud sèbqèt kèrdèn*.

PRÉPARATIF, s. m., a. تدارك *tèdarèk*, pr. t. *tèdarik*, تهیه *tèhiyè*; — faire des préparatifs, تدارك دیدن *tèdarèk*

didèn, pr. t. *tèdarik didèn*, اسباب آماده کردن *èsbab àmadè kèrdèn*.

PRÉPARATION, s. f. action de préparer, de se préparer, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*, آماده کردن *àmadè kèrdèn*, آماده شدن *àmadè choudèn*; — en parlant d'aliments, پخت و پز *poukht-ou-pèz*; — de médicaments, ترکیب ادویه *tèrkibé èdviè*.

PRÉPARATOIRE, adj. des 2 g., آماده کننده *àmadè-kou-nèndè*, a. مهیّی *mouhèiyi*; — qui précède, a. مقدم *mou-qèddèm*, pr. t. *muqaddim*.

PRÉPARER, v. a., مهیّا کردن *mouhèiya kèrdèn*, حاضر کردن *hazèr kèrdèn*, pr. t. *muhèiya kièrdèn*, حاضر *hazèr*, a. آماده *àmadè*, حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*; — se préparer, آماده شدن *àmadè choudèn*, خود را حاضر کردن *khoud-ra hazèr kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hazir kièrdèn*.

PRÉPONDÉRANCE, s. f., بردهستی *zèbèr-dèsti*, pr. t. *zibèr-dèsti*, a. تفوّق *tèfèvvouq*, pr. t. *tèfavvuq*, استیلا *èstila*, pr. t. *istila*.

PRÉPONDÉRANT, e, adj., بردهست *zèbèr-dèst*, pr. t. *zibèr-dèst*, a. فایق *fayèq*, pr. t. *fayiq*, متفوّق *moutèfèvvèq*, pr. t. *mutèfèvviq*.

PRÉPOSER, v. a., گماشتن *goumachètèn*, مأمور کردن *mè'è-mour kèrdèn*, نصب کردن *nèsb kèrdèn*; — préposé, e, گماشته شده *goumachètè-choudè*, a. گماشته *goumachètè*, مأمور *mè'è-mour*, pr. t. *mè'mour*.

PRÉPOSITION, s. f., حرف جرّ *hèrfé djèrr*, pr. t. *harfi djèrr*.

PRÉPUCE, s. m., خروسك *khèroucèk*, خروسه *khèroucè*, a. غلفة *ghoulfèt*.

PRÉROGATIVE, s. f., امتياز *èmtiaz*, pr. t. *imtiz*, pl. امتيازات *èmtiazat*, pr. t. *imtizat*.

PRÈS, prép., نزدیک *nèzdik*, نزد *nèzd*, پهلو *pèhlou*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — à peu près, a. تقریباً *tèqribèn*, pr. t. *laqriban*, تخمیناً *tèkhminèn*, pr. t. *takhminan*.

PRÉSAGE, s. m., a. فال *fal*, تفاءل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*.

PRÉSAGER, v. a., فال گزفتن *fal guèrèftèn*, pr. t. *fal guiriftèn*, تفاعل کردن *tèfa'oul kèrdèn*, a. تفاعل *tèfa'oul*, pr. t. *tèfa'ul*.

PRESBYTE, s. m., دوربین *dour-bîn*, دور بیننده *èz dour binèndè*.

PRESBYTÉRAL, e, adj., متعلق بکشیش *moutè'èllèq bè-kèchich*.

PRESBYTÈRE, s. m., خانه کشیش *khanèyé kèchich*.

PRESCIENCE, s. f., a. علم غیب *'èlmé ghèib*, pr. t. *'ilmi ghaïb*.

PRESCRIPTIBLE, adj. des 2 g., ابطال پذیر بعد از مرور زمان *èbtal-pèzir bè'èd èz mourouré zèmané mou'èiyèn*.

PRESCRIPTION, s. f. manière d'acquérir la propriété d'une chose par une possession non interrompue pendant un temps fixé par la loi, a. استحقاق علی التصرف بمرور *èstèhqaqé 'èlat-tècèrrouf bè-mourour-oul-vèqt-oul-mou'èiyèn*, pr. t. *istihqaqi 'alèt-tècarruf bè-mourour-ul-vagt-ul-mu'aïyèn*; — extinction d'une dette, ابطال دین بعد از مرور زمانی *èbtalé dèin bè'èd èz*

mourouré zèmani; — ordonnance d'un médecin, a. *تاجویز هکیم* *tèdjoizé hèkim*; — ordre, commandement, فرمان *fèrman*, pr. t. *firman*, a. *هکیم* *heukm*, pr. t. *hukm*, pl. *احکام* *èhkam*, pr. t. *èhkiam*, امر *èmr*, pl. *اوامر* *èva-mèr*, pr. t. *èvamir*.

PRESCRIRE, v. a., *فرمودن* *fèrmoudèn*, *هکیم کردن* *heukm kèrdèn*.

PRÉSENCE, s. f., *پیشدستی* *pich-dèsti*, a. *تصدّر* *tècèd-dour*, pr. t. *tèqaddur*, *تقدّم* *tèqèddum*, pr. t. *tèqaddum*.

PRÉSENCE, s. f., a. *حضور* *houzour*; — en votre présence, *در حضور شما* *dèr houzouré chouma*.

PRÉSENT, e, adj. le temps présent, *این زمان* *in zèman*, *زمان* *zèmané hal*, a. *حال* *hal*; — adj., a. *حاضر* *hazèr*, pr. t. *hazir*, *موجود* *mooudjoud*, pr. t. *mèvdjoud*; — être présent, *حاضر بودن* *hazèr boudèn*, pr. t. *hazir boudèn*, *حضور داشتن* *houzour dachtèn*; — à présent, *اکنون* *èknoun*, a. *حالا* *hala*, *الآن* *èlân*; — jusqu'à présent, *تا اکنون* *ta èknoun*, *تا حالا* *ta hala*, a. *الی الآن* *èla-èlân*, pr. t. *ila-èlân*.

PRÉSENT, s. m. don., (d'un inférieur à un supérieur), *پیشکش* *pich-kèch* — (d'un supérieur à un inférieur), a. *انعام* *èn'âm*, *خلعت* *khèl'èt* — (d'égal à égal), *ارمغان* *èrmèghan*, a. *تعارف* *tè'ârouf*, a. *هدیه* *hèdiyè*, pl. *هدایا* *hèdaya*.

PRÉSENTABLE, adj. des 2 g. en parlant des choses, *قابل* *qabèlé nèchan dadèn*, pr. t. *qabili nìchan dadèn*, a. *قابل عرض* *qabèlé 'èrz*, pr. t. *qabili 'arz*; — en parlant des personnes ou des choses, *سزاوار حضور*

sèzavaré houzour bourdèn, pr. t. *sèzavari huzour bourdèn* معرفى لایق *layèqé mou'èrrèfi*, pr. t. *layiqi mu'arrifi*.

PRÉSENTATEUR, TRICHE, s., تقديم کننده *tèqdim-kounèndè*, عرض کننده *'èrz-kounèndè*.

PRÉSENTATION, s. f., a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*, تقديم *tèqdim*, pr. t. *taqdim*, معرفى *mou'èrrèfi*, pr. t. *mu'arrifi*, V. PRÉSENTER.

PRÉSENTEMENT, adv., همين دم *hèmin dèm*, اکنون *èknoun*, ا. حالا *hlân*, الان *halâ*.

PRÉSENTER, v. a. présenter aux grands personnages, بحضور برن *bè-houzour bourdèn*; — à ses égaux, بحضور کردن *mou'èrrèfi kèrdèn*, pr. t. *mu'arrifi kièrdèn*, تقديم کردن *tèqdim kèrdèn*, pr. t. *taqdim kièrdèn*; — se présenter, بحضور رفتن *bè-houzour rèftèn*, بحضور رفتن *houzour rèftèn*; — se présenter à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr rècidèn*, pr. t. *bè-khatir rècidèn*, بخاطر آمدن *khatèr àmedèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmedèn*; — montrer, نشان دادن *nèchan dadèn*, نمودن *nèmoudèn*, pr. t. *numoudèn*.

PRÉSERVATIF, IVE, adj., حفظ کننده *hèfz-kounèndè*, a. حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*.

PRÉSERVATION, s. f., پاس داری *pas-dari*, نگاهداری *nè-gah-dari*, pr. t. *niguiah-dari*, a. صیانت *sianèt*, محافظت *mouhafèzèt* ou محافظه *mouhafèzè*, pr. t. *muhafazat et muhafaza*.

PRÉSERVER, v. a., پاسداشتن *pas-dachtèn*, نگاهداشتن *nè-gah-dachtèn*, pr. t. *niguiah dachtèn*, محافظت کردن

mouhafèzèt kèrdèn; — préservé, e, پاسداشته شده, *pas-dachtè-choudè*, a. مصون *mèçoun*, pr. t. *maçoun*, محفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*.

PRÉSIDENT, s. f., a. ریاست *sèdarèt*, pr. t. *sadarèt*, ریاست *riacèt*.

PRÉSIDENT, s. m., صدر نشین *sèdr-nèchîn*, a. رئیس *rè'is*, pl. رؤسا *rou'èça*.

PRÉSIDER, v. a. et n., صدر نشینی کردن *sèdr-nèchini kèrdèn*, ریاست کردن در صدر نشستن *dèr sèdr nèchèstèn*, ریاست *riacèt kèrdèn*.

PRÉSUMPTIF, IVE, adj. héritier présomptif du trône, a. ولی عهد *vèli-'èhd*, pr. t. *vèli-'ahd*.

PRÉSUMPTION, s. f. opinion fondée sur des apparences, ظن *gouman*, pr. t. *guman*, پنداری *poundari*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, pl. ظنون *zounoun*, pr. t. *zunoun*; — opinion trop avantageuse de soi-même, خود پسندی *khoud-pècèndi*, خود بینی *khoud-bini*, زیاده ساری *ziadè-sèri*, a. عجب النفس *'èdjèb-oun-nèfs*, pr. t. *'adjaïb-un-nafs*, غرور *ghourour*.

PRÉSUMPTUEUSEMENT, adv., از روی خود پسندی *èz rouï khoud-pècèndi*, از روی غرور *èz rouï ghourour*.

PRÉSUMPTUEUX, EUSE, adj., زیاده سر *ziadè-sèr*, بادبر *bad-bèr*, خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خودبین *khoud-bîn*, pr. t. *khod-bîn*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*, نفاق *nèffadz*.

PRESQUE, adv., نزدیک *nèzdik*, p. t. همان *hèman*, a. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — c'est presque fini, نزدیک است

نزدیک بانمام *nèzdik-èst tèmam bè-chèvèd*, تمام بشود
nèzdik bè-ètman-èst.

PRESQU'ÎLE, s. f., نیم جزیره *nim-djèzirè*.

PRESSAGE, s. m., فشار فشردگی *fèchourdègui*, فشار *fèchar*, ا.
tè'ècir, pr. t. *ta'cir*.

PRESSANT, e, adj., اصرار کننده *èsrar-kounèndè*; — urgent,
 ا. *foouti*, ا. مجبر *moubrem*, pr. t. *mubrim*, مجبر
moudjbèr, pr. t. *mudjbir*; — urgent, ا. *foouti*,
 pr. t. *fèrti*, ضروری *zèrouri*, pr. t. *zarouri*, پ. ت. *باجت*
bè-djèdd.

PRESSE, s. f. machine à imprimer, چرخ چاپخانه *tchèrkhé*
tchap-khanè, ا. ملزمه *mèlzèmè*; — machine avec la-
 quelle ou presse toutes sortes de choses, منگنه *mèn-*
guènè, چرخه *djèndèrè*, ست *tchèrkhoust*; —
 foule, cohue, مردم انبوهی *èmbouhiï mèrdoum*, ا. ازدحام
èzdìham, pr. t. *izdiham*.

PRESSÉ, e, adj., دستپاچه *dèst-patchè*, ا. مستعجل *mous-*
tè'èdjèl, pr. t. *musta'djil*, V. PRESSER.

PRESENTIMENT, s. m., گواهی دل *guèvahii dèl*, ا. حس
hèds kèrdèn.

PRESSER, v. a., فشردن *fèchourdèn*, فشار دادن *fèchar da-*
dèn, فشاردن *fèchardèn*; — hâter, کردن
dèst-patchègui kèrdèn, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*,
 تعجیل کردن *tè'èdjil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*; —
 approcher une chose ou une personne d'une autre,
 نزدیک بهمدیگر کردن *nèzdik bè-hèm-diguèr kèrdèn*,
 پهلوی هم آوردن *pèhlouï hèm àvourdèn*; — se presser,
 نزدیک بهمدیگر شدن *nèzdik bè-hèm-diguèr choudèn*,

نشتن *pèhlouï hèm nèchèstèn*; — se hâter, شتاب کردن *chètab kèrdèn*, pr. t. *chitab kièrdèn*, تعجیل کردن *dèst-patchè choudèn*, *tè'èdjil kèrdèn*, pr. t. *ta'djil kièrdèn*, عجله کردن *'èdjèlè kèrdèn*; — pressé e, شتابنده *chètabèndè*, pr. t. *chitabèndè*, مستعجل *dèst-pachè*, a. *moustè'èdjèl*, pr. t. *musta'djil*; — en parlant d'affaires, فوتی *foouti*, pr. t. *fènti*; — en parlant des fruits qui ont été pressés, فشرده شده *fèchourdè-choudè*.

PRESSEUR, SE, s., منکنده جی *mènguènèdji*.

PRESSIER, s. m., چاپزن *tchap-zèn*.

PRESSION, s. f., سنگینی *sènguini*, فشار *fèchar*; — la pression de l'air, سنگینی هوا *sènguini hèva*, فشار هوا *fècharé hèva*.

PRESSIS, s. m., آب گوشت فشرده *àbè gouchté fèchourdè*, عصاره گوشت *'èçarèyé goucht*.

PRESSOIR, f. m., چرخست *tchèrkhoust*, t. p. جندره *djèn-dèrè*, منگنه *mènguènè*, a. معصره *mè'ècèrè*, pr. t. *ma'cèrè*, V. PRESSE.

PRESSURAGE, s. m., فشردگی *fèchourdègui*, a. تعصیر *tè'è-cir*, pr. t. *ta'cir*.

PRESSURER, v. a. exprimer le suc V. PRESSER dans ce sens, — au fig., زیادتى کردن *ziadèti kèrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

PRESSUREUR, s. m., فشارنده *fècharèndè*, a. عصار *'èssar*, pr. t. *'assar*, مقصر *mou'èssèr*, pr. t. *mu'assir*.

PRESTANCE, s. f., نمایش *nèmayèch*, نمود *nèmoud*, a. منظر *mènzèr*, هتة *hè'tèt*.

PRESTATION, s. f. prestation de serment, سوگند خوردن *soouguend khourden*.

PRESTE, adj. des 2 g., جلد *djèld*, چست *tchoust*.

PRESTESSE, s. f., جلد دستی *djèld-dèsti*, چستی *tchousti*.

PRESTEMENT, adv., جلد *djèld*, چست *tchoust*, pr. t. *tchust*, زود *zoud*.

PRESTIDIGITATEUR, s. m., حقه باز *hoqqè-baz*.

PRESTIDIGATION, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGE, s. m., سیمیاکاری *simia-kari*; — au fig., چشم بندی *tchèchm-bèndi*, حقه بازی *hoqqè-bazi*.

PRESTIGIEUX, EUSE, adj., سیمیاکار *simia-kar*, pr. t. *simia-kiar*, سیمیا آسا *simia-âsa*, چشم بند *tchèchm-bènd*, سحر آمیز *sèhr-âmiz*, pr. t. *sìhr-âmiz*, p. t. سحر کار *sèhr-kar*, pr. t. *sìhr-kiar*.

PRÉSUMABLE, adj. des 2 g., انگار کردنی *èngar-kèrdèni*, a. محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*.

PRÉSUMER, v. a., انگاشتن *èngachtèn*, انگار کردن *èngar kèrdèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*, pr. t. *zann kièrdèn*, گمان داشتن *gouman dachtèn*, pr. t. *guman dachtèn*; — *présumé*, e, انگاشته شده *èngachtè-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

PRÉSUPPOSER, v. a., از اول فرض کردن *èz èvvèl fèrz kèrdèn*, قبل از وقوع *mouqèddèm fèrz kèrdèn*, فرض کردن *qèbl èz vouqou' fèrz kèrdèn*, pr. t. *qabl èz vuqou' farz kièrdèn*; — *présupposé*, e, از اول فرض شده *èz èvvèl fèrz-kèrdè-choudè*.

PRÉSUPPOSITION, s. f., فرض پیش از وقوع *fèrzèl pich èz*

vouqou', الوقوع *fèrzé qèbl-oul-vouqou'*, pr. t. *farzi qabl-ul-vouqou'*.

PRÉSURE, s. f., مایهٔ پنبیر *mayèyé pèwir*.

PRÊT, s. m., وام *vam*, a. قرض *qèrz*, pr. t. *qarz*, pl. قروض *qourouz*, عاریه *'àriyèt*, عاریه *'àriyè*.

PRÊT, E, adj., آماده *amadè*, a. حاضر *hazèr*, pr. t. *hazir*, مهیا *mouhèiya*.

PRÉTENDANT, E, s., خواهان *khahan*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طلاب *tèllab*.

PRÉTENDRE, v. a. soutenir qu'on a droit à une chose, ادعا کردن *èddè'a kèrdèn*; — v. n. aspirer à une chose, خواهان بودن *khahan boudèn*, طالب بودن *talèb boudèn*, pr. t. *talib boudèn*.

PRÉTENDU, E, adj. douteux, faux, دروغی *douroughi*, a. جعلی *djè'èli*, pr. t. *dja'li*; — soi-disant, گویند *gouyènd*.

PRÉTENDU, E, s. futur époux, نامزد *nam-zèd*, داماد *damad*; — la prétendue, عروس *'èrous*.

PRÉTENTIEUX, EUSE, adj., پیر ادعا *pour-èddè'a*.

PRÉTENTION, s. f., a. ادعا *èddè'a*, pr. t. *iddi'a*, متدعا *moud-dè'a*, pr. t. *muddè'a*.

PRÊTER, v. a., وام دادن *vam dadèn*, (peu usité) قرض دادن *qèrz dadèn*, برسم عاریه دادن *bè-rèsmé 'àriyé dadèn*; — prêter à intérêt, پول بمنفعت دادن *poul hè-mènfe'èt dadèn*, pr. t. *poul bè-mènfa'at dadèn*; — prêter secours, یاری کردن *yavèri kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*; — prêter l'oreille, گوش کردن *gouch kèrdèn*, گوش دادن *gouch dadèn*;

— prêter serment, *يَمِين ياد kèrdèn*,
 سوځند خورډن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguènd*
khordèn; — se prêter à, *گړاييدن guèrayidèn*, راضى
 رازى *razi choudèn*; — v. n. s'étendre en tirant, *وا*
va choudèn, دراز شدن *dèraz choudèn*, pr. t.
diraz choudèn.

PRÉTÉRIT, s. m., a. *فعل ماضى fè'èlé mazi*, pr. t. *f'i'li*
mazi.

PRÉTÉRITION, s. f. omission, a. *ذهول zehoul*, pr. t. *zuhoul*,
 V. OMISSION.

PRÊTEUR, SE, s., *وام دهندە vam-dèhèndè*, قرض دهندە
qèrz-dèhèndè.

PRÉTEXTE, s. m., *بهانه bèhanè*, a. *عذر 'euzr*, pr. t. *'uzr*.

PRÉTEXTER, v. a., *بهانه آوردن bèhanè àvourdèn*, عذر
 آوردن *'euzr àvourdèn*; — chercher un prétexte, *پى*
pèiyè bèhanè guèchtèn.

PRÊTRE, s. m., *کشيش kèchich*.

PRÊTRISE, s. f., *کشيشى kèchichi*.

PREUVE, s. f. ce qui établit la vérité d'un fait, a. *برهان*
bourhan, pr. t. *burhan*, pl. *براهين bèrahîn*, دليل *dèlil*,
 pl. *دلايل dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*; — démonstration,
 اثبات *èsbat*, pr. t. *isbat*, سند *sèndè*; — preuve évi-
 dente, a. *دليل واضح dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*;
 — preuve convaincante, دليل مثبت *dèlilé mousbèt*,
 pr. t. *dèlili musbit*; — preuves judiciaires, a. *دلى*
èdèllèyé chèr'iyè, pr. t. *adillèr chèr'iyè*.

PRÉVALOIR, v. n., *برترى داشتن bèrtèri dachtèn*, فايق

آمدن *fayèq àmèdèn*, pr. t. *fayiq àmèdèn*; — se prévaloir, tirer avantage, بهره‌مند شدن *bèhrèmnènd chou-dèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, کردن استفاده *istèfadè kèrdèn*, pr. t. *istifadè kièrdèn*, کردن فائده *fa'idè kèrdèn*.

PRÉVARICATEUR, TRICE, s., خيانت کننده *khianèt-kou-nèndè*, خيانتکار *khianèt-kar*, a. خايين *khayèn*, pr. t. *khayin*.

PRÉVARICATION, s. f., a. خيانت *khianèt*.

PRÉVARIQUER, v. n., خيانت کردن *khianèt kèrdèn*.

PRÉVENANCE, s. f., دلنوازی *dèl-nèvazi*, pr. t. *dil-nèvazi*, دلجوئی *dèl-djouyi*, pr. t. *dil-djouyi*, خاطر پروری *kha-tèr-pèrvèri*, p. t. همت بی نیاز *hèmmèté bi-niaz*, pr. t. *himmèti bi niaz*, a. التفات *èltèfat*, pr. t. *iltifat*, اکرام *èkram*, pr. t. *ikram*.

PRÉVENANT, e, adj., دلنواز *dèl-nèvaz*, pr. t. *dil-nevaz*, دلجو *dèl-djou*, pr. t. *dil-djou*, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mihruban*, خاطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*; — agréable, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, محبوب انقلب *pècèndidè*, p. t. خوش *khoch*, a. محبوب *mèhboub*, pr. t. *mahboub-ul-qouloub*.

PRÉVENIR, v. a. devancer, ریش رسیدن *pich rècidèn*; — être le premier à faire ce qu'un autre voulait faire, آگاه کردن *àgah kèrdèn*; — avertir, آگاه کردن *àgah kèrdèn*, pr. t. *àguiah kièrdèn*, اطلاع دادن *èttèla' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*, pr. t. *khabèr dadèn*, مخبر کردن *moukh-bèr kèrdèn*; — prévenu, e, آگاه *àgah*, p. t. خبردار *khèbèr-dar*, pr. t. *khabèr-dar*; — en termes de procédure, متهم شده *mout-*

tèhèm-choudè, pr. t. muttèhim-choudè, a. متهم mouttèhèm, pr. t. muttèhim.

PRÉVENTION, s. f., طعن گمان بی پا goumané bi pâ, خلق بی سبب zènné bi sèbèb.

PRÉVISION, s. f. conjecture, a. احتمال èhtèmal, pr. t. ihtimal; — prévoyance, پیش بینی pich-bini.

PRÉVOIR, v. a., وقوع استدلال کردن qèbl èz vouqou' èstèdlal kèrdèn, pr. t. qabl èz vuqou' istidlal kièrdèn, عاقبت اندیشی pich-bini kèrdèn, 'aqèbèt-èndichì kèrdèn, pr. t. 'aqibèt èndichì kièrdèn, a. استدلال قبل الظهور èstèdlal qèbl-èz-zouhour, pr. t. istidlal qabl-uz-zouhour.

PRÉVÔT, s. m., باشی bachi, a. نقيب nèqib, pr. t. naqib; — prévôt des marchands, تاجر باشی tadjèr-bachi, pr. t. tadjir-bachi, ou ملك التجار mèlèk-out-touddjar, pr. t. mèlik-ut-tuddjar.

PRÉVÔTAL, e, adj. qui a rapport au prévôt, a. متعلق به moutè'llèq bè-nèqib; — sans appel, a. قطعی qèt'i, pr. t. qat'i.

PRÉVÔTALEMENT, adv., a. بحکم قطعی bè-heukmé qèt'i, pr. t. bè-hukmi qat'i.

PRÉVÔTÉ, s. f., a. نقابت nèqabèt, pr. t. niqabèt.

PRÉVOYANCE, s. f., عاقبت اندیشی 'aqèbèt-èndichì, pr. t. 'aqibèt-èndichì, مال اندیشی mè'al-èndichì, a. بصیرت bècirèt.

PRÉVOYANT, e, adj., عاقبت اندیش pich-bini, pr. t. 'aqibèt-èndich, اهل بصیرت mè'al-hîn, a. èhlè bècirèt, pr. t. èhli bècirèt.

PRIAPISME, s. m., نعوذ دايمي *nou'ouzé daïmi*, pr. t. *nu'ouzi daïmi*, a. علة النعوذ *'ellèt-oun-nou'ouz*, pr. t. *'illèt-un-nu'ouz*.

PRIE-DIEU, s. m., جانماز *dja-nèmaz*, جای نماز *djaï nèmaz*, pr. t. نمازگاه *nèmaz-gah*, pr. t. *namaz-guah*.

PRIER, v. a. demander des grâces à Dieu, دعا کردن *do'a kèrdèn*; — faire la prière, نماز کردن *nèmaz kèrdèn*, pr. t. *numaz kièrdèn*; — prier quelqu'un au sujet de quelque chose, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *il-timas kièrdèn*, نیاز کردن *niaz kèrdèn*, توقع کردن *tè-vèqqou' kèrdèn*, pr. t. *tèvèqqu' kièrdèn*, خواهشمند شدن *khahèchmènd choudèn*, pr. t. *khahichmènd choudèn*, خواهش داشتن *khahèch dachtèn* ou کردن *kèrdèn*, pr. t. *khahich dachtèn* ou *kièrdèn*; — je vous prie, je vous en prie, از شما التماس دارم *èz chouma èltèmas darèm* ou شما التماس میکنم *chouma-ra èltèmas mi-kounèm*, pr. t. *chuma-ra iltimas mi-kunem*, از شما خواهش دارم *èz chouma khahèch darèm*, pr. t. *èz chouma khahich darèm*, از شما خواهشمندم *èz chouma khahèchmènd-èm*; — prié, e, کرده شده *èltèmas kèrdè-choudè*, pr. t. *iltimas kièrdè-choudè*; — invité, دعوت شده *dè'èvèt-choudè*, pr. t. *da'vèt-choudè*.

PRIÈRE, s. f. demande à titre de grâce, نیاز خواهش *niaz, khahèch*, a. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, تمنا *tè-mènna*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*; — terme de culte, درود *dèroud*, a. نماز *nèmaz*, pr. t. *namaz*, دعا *do'a*, pr. t. *dou'a*, صلاة *sèlat*, pr. t. *salat*, pl. صلوات *sèlèvat*, pr. t. *salavat*.

PRIEUR, s. m., پير طريقت *piré tèriqèt*.

PRIEURÉ, s. m., جماعت کشيشان *djèma'ète kèchichan*, pr. t. *djèma'ati kèchichan*.

PRIMAIRE, adj. des 2 g., نخستين *nèkhoustîn*, pr. t. *nu-khoustîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, pr. t. *ibtidayi*, a. اول *èvvèl* ; — école primaire, مدرسه مبتديان *mèdrècèyé moub-t'dian*, pr. t. *mèdrècèï mublèdian*.

PRIMAT, s. m., ريش سفيد کشيشان *rich-sèfidé kèchichan*.

PRIMAUTÉ, s. f., سرورى *sèrvèri*, a. رياست *riacèt*.

PRIME, s. f., a. عطيه *'ètiyè*, pr. t. *'atiyè* ; — de prime abord, اول از *èz èvvèl*.

PRIMER, v. n., تقديم داشتن *bèrtèri dachtèn*, تقديم *tèqèddoum dachtèn*, pr. t. *tèqaddum dachtèn*, تفهيم *tèfèvvouq dachtèn*.

PRIMEUR, s. f., موسم ميوه نوبر *mooucèmé mivèyé noou-bèr*, اول موسم ميوه *èvvèl mooucèmé mivè* ; — au pl fruits précoces, نوبر *noou-bèr*, a. باكوره *bakourè*, pr. t. *bakiourè*.

PRIMEVÈRE, s. f., گل اول بهار *goulé èvvèlé bèhar*.

PRIMITIF, IVE, adj., پيشين *pichîn*, ابتدائی *èbtèdayi*, a. اولی *èvvèli*, اصلی *èslî*, pr. t. *asli*.

PRIMITIVEMENT, adv., در اصل *èz èsl*, از اصل *èz èvvèl*, اول *èz èsl*, a. في الاصل *'èn èsl*, pr. t. *'an asl*, عن اصل *èsl*, pr. t. *fil-asl*.

PRIMO, adv., اولاً *èvvèlèn*.

PRIMOGENITURE, s. f., نخستزادگى *nèkhoust-zadègui* ; — droit de primogéniture, حق نخستزادگى *hèqqé nè-khoust-zadègui*, a. حق كبرالسنة *hèqqé kèbr-ous-sènn*, pr. t. *haqqi kibr-us-sinn*.

PRIMORDIAL, *e*, adj., *a.* أصلي *èsli*, *pr. t.* *asli*.

PRIMORDIALEMENT, *adv.*, *a.* أصلاً *èslèn*, أصلياً *èslièn*, *pr. t.* *aslièn*.

PRINCE, *s. m.* souverain, شهريار *chèhriar*, *pr. t.* *chèhèriar*,
خديو *khèdiv*, *p. t.* شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, *pr. t.*
padichah, *a.* سلطان *soultan*, *pr. t.* *sultan*, *pl.* سلاطين
sèlatîn *pr. t.* *salatîn*; — celui qui possède une souve-
raineté en titre, دجا نشين *dja-nèchîn*, *pr. t.* *dja-nichîn*,
a. امير *émir*, *pl.* امرا *eumèra*, *pr. t.* *umèra*; — prince du
sang, شاهزاده *chah-zadè*, پادشاهزاده *padèchah-zadè*, *pr.*
t. *padichah-zadè*.

PRINCESSE, *s. f.*, شاهزاده خانم *chah-zadè-khanoum*, *pr. t.*
chah-zadè-hanoum.

PRINCIER, *e*, adj. de prince ou de princesse, متعلق
بشاهزاده *moutè'èllèq bè-chah-zadè*; — digne d'un
prince, شايان شاهزاده *chayanè chah-zadè*.

PRINCIPAL, *e*, adj., سر *sèr*, ویژه *vijè*, *a.* عمده *'oumdè*, اصل
èsl, *pr. t.* *asl*.

PRINCIPALEMENT, *adv.* surtout, بويژه *bè-vijè*,
بخصوص *kheçous*, *a.* خصوصاً *kheçoucèn*, *pr. t.* *khouçouça*,
على الخصوص *'èlèl-kheçous*, *pr. t.* *'èlal-khouçous*.

PRINCIPALITÉ, *s. f.*, *a.* ریاست *riacèt*.

PRINCIPAT, *s. m.*, *a.* سلطنت *sèltènèt*, *pr. t.* *saltanat*.

PRINCIPAUTÉ, *s. f.* dignité, *a.* حکومت *houkoumèt*, *pr. t.*
hukioumèt, تبة امیری *routbèyé èmiri*, *pr. t.* *rutbèi*
èmiri; — pays gouverné par un prince, *a.* ایالت *èya-*
lèt, *pr. t.* *ayalèt*, مملکت *mèmlèkèt*; — les deux prin-
cipautés, مملکتین *mèmlèkètèin*.

PRINCIPE, s. m. première cause, a. علت اصلی 'ellèlè èsli, pr. t. 'illèti asli, مبدأ mèbda'; — maxime, a. اصول ouçoul, قاعدة qa'èdè, pr. t. qa'idè, pl. قواعد qèva'èd, pr. t. qava'id; — principe de morale, a. اصول اخلاق ouçoulè èkhlaq, pr. t. uçouli akhlaq.

PRINTANIER, E, adj., بهاری bèhari.

PRINTEMPS, s. m., فصل بهار bèhar, pr. t. bahar, فصل بهار fèslè bèhar, pr. t. fasli bahar, a. ربيع rèbi'.

PRIORITÉ, s. f., a. تقدم tèqèddoum, pr. t. tèqaddum.

PRIS, E, adj., گرفته شده guerèftè-choudè, گير آمده guir-àmèdè.

PRISABLE, adj. des 2 g., estimable, شايسته chayan, چايسته chayèstè, p. t. سزاوار sèzavar, a. لايق layèq, pr. t. layiq.

PRISE, s. f. action de prendre, گرفتن guèrèftèn, a. اخذ èkhz, pr. t. akhz, ضبط zèbt, pr. t. zabt; — conquête, a. فتح fèth, pl. فتوحات foutouhat, pr. t. futuhât, تسخير tèskhir, pr. t. taskhir; — la chose qu'on a prise, a. غنيمت ghènimèt, pr. t. ghanimèt, pl. غنايم ghènayèm, pr. t. ghanayim; — lâcher prise, از دست دادن èz dèst dadèn, ول کردن vèl kèrdèn; — prise de possession, a. تصرف tècèrrouf, pr. t. tèçarruf; — querelle, ستيز sètiz, a. نزاع nèza', pr. t. niza'.

PRISÉE, v. a. action de priser, V. PRISER.

PRISER, v. a., mettre le prix à une chose, قيمت گذاشتن qèimèt gouzachtèn, pr. t. qimèt guzachtèn, نرخ گذاشتن nèrkx gouzachtèn, قيمت کردن qèimèt kèrdèn, pr. t. qimèt kièrdèn; — estimer, محترم داشتن meuhètèrèm

dachtèn, pr. t. *mouhtèrèm dachtèn*, معتبر دانستن *meu'-eutèbèr danèstèn*, pr. t. *mou'tèbèr danistèn*; — v. n. aspirer du tabac par le nez, انفيّه کشیدن *ènfiyè kèchidèn*.

PRISEUR, s. m. qui fait la prisee, گذار قیمت *qèimèt-gouzar*, pr. t. *qimèt-guzar*, معین کننده قیمت *mou'èiyèn-kounèndèyè qèimèt*, pr. t. *mu'aïyèn-kunèndèr qimèt*; — qui prend du tabac, انفيّه کش *ènfiyè-kèch*.

PRISME, s. m., a. مشور *mèchvèr*, pr. t. *michvèr* ou موشور *moouchour*, pr. t. *mèvchour*, pl. مواشير *mèvachir*.

PRISON, s. f., زندان *zèndan*, pr. t. *zîndan*, حبس خانه *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, محبس *mèhbès*; — mettre en prison, زندانی کردن *zèndani kèrdèn*, pr. t. *zîndani kièrdèn*, زندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*.

PRISONNIER, e, s. qui est en prison, زندانی *zèndani*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — pris à la guerre, دستگیر *dèst-guir*, a. اسیر *ècir*, vulg. *yècir*, pl. اسرا *oucèra*.

PRIVATIF, IVE, adj., a. حرف النفي *hèrf-oun-nèfi*, pr. t. *harf-un-nèfi*.

PRIVATION, s. f., a. محرومی *mèhroumi*, a. حرمان *hèrman*, pr. t. *hirman*, محرومیت *mèhroumiyèt*, pr. t. *mahroumiyèt*.

PRIVATIVEMENT, adv., a. باستثنا *bè-èstèsna*, pr. t. *bè-istisna*, a. بلاستثنا *bèl-èstèsna*, pr. t. *bil istisna*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsourèn*.

PRIVAUTE, s. f., familiarité, تکلیفی *mountèhai bi tèklifi*.

PRIVÉ, e, adj. qui est simple particulier, شخص متعارف *chèkhsé moutè'ârèf*; — apprivoisé, آموخته *amoukhtè*, خانگی *khanègui*; — en lieu privé, جای خلوت *djaï khèlòèt*.

PRIVÉMENT, adv., V. FAMILIÈREMENT.

PRIVER, v. a., محروم داشتن *mèhroum dachtèn*, محروم کردن *mèhroum kèrdèn*, pr. t. *mahroum kièrdèn*; — se priver, خود را محروم داشتن *khoud-ra mèhroum dachtèn*, ou کردن *kèrdèn*, محروم شدن *mèhroum choudèn*; — s'abstenir, اجتناب کردن *èdjitènab kèrdèn*, pr. t. *idjtinab kièrdèn*, پرهیز کردن *pèrhiz kèrdèn*; — privé, e, a. محروم *mèhroum*, pr. t. *mahroum*.

PRIVILÈGE, s. m., امتیاز *èmtiaz*, pr. t. *imtiàz*, pl. امتیازات *èmtiazat*, pr. t. *imtiàzat*.

PRIVILÉGIÉ, e, adj., صاحب امتیاز *sahèbé èmtiaz*, pr. t. *sahibi imtiàz*.

PRIVILÉGIER, v. a. (peu usité), امتیاز دادن *èmtiaz dadèn*.

PRIX, s. m., ارزش *èrzèch*, p. t. بها *bèha*, a. قیمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *semèn*, pl. اثمان *èsman*; — diminuer le prix, قیمت را کم کردن *qèimèt-ra kèk kèrdèn*; — estime que l'on fait d'une chose, a. قدر *qèdr*, pr. t. *qadr*; — il n'en connaît pas le prix, قدرش را نمیداند *qèdrèch-ra nè-mi-danèd*; — récompense, a. اجرت *oudjrèt*, pr. t. *udjrèt*; — prix fixe, a. قیمت معین *qèimèté mou'èiyèn*, pr. t. *qimèti mu'aïyèn*; — quel en est le prix? قیمتش چه چیز است *qèimèt-èch tchè-tchiz-èst*, pr. t. *qimèt-èch tchi-tchiz-èst*; — cela

n'a pas de prix, این قیمت ندارد *in qèimèt nè-darèd*.

PROBABILITÉ, s. f., a. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, pl. احتمالات *èhtèmalat*, pr. t. *ihimalat*.

PROBABLE, adj. des 2 g., احتمال دارد *èhtèmal darèd*, a. مکتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *muhtèmil*, a. قابل *qabèl*, pr. t. *qabil*; — c'est probable, احتمال دارد *èhtèmal darèd*, احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, pr. t. *ihimal mi-rèvèd*, a. یکتامل *yahtèmèl*, pr. t. *yahtèmil*.

PROBABLEMENT, adv., احتمال می‌رود *èhtèmal mi-rèvèd*, دور نیست *dour nist*.

PROBANTE, adj. f., raison probante, ثابت کننده *sabèt-kou-nèndè*, pr. t. *sabit-kiunèndè*, a. مثبت *mousbèt*, pr. t. *musbit*.

PROBATIF, IVE, adj. V. PROBANTE.

PROBATION, s. f., a. مدت امتحان *mouddèlé èmtèhan*, pr. t. *muddèti imtihan*.

PROBATOIRE, adj. des 2 g. acte probatoire, فرمان مبنی بر اثبات استعداد شاکر *fèrmanè mèbni bèr èsbaté èstè'dè-dadé chaguèrd*.

PROBE, adj. des 2 g., درست *droust*, پاکدامن *pak-damèn*, a. صالح *salèh*, pr. t. *salih*.

PROBITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, درستی *drousti*, pr. t. *drusti*.

PROBLÉMATIQUE, adj. des 2 g. qui est douteux, مشکوک *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*; — dont on peut soutenir l'affirmative et la négative, ممکن اثبات و انفی *moumkèn-oul-èsbat-oun-nèfi*, pr. t. *munkîn-ul-isbat rèn-nèfi*.

PROBLÉMATIQUEMENT, adv., اثبات نفى و بصورت *bè-sourèté nèfi-ou-èsbat*.

PROCÉDÉ, s. m. manière d'agir, رفتار *rèftar*, a. سلوك *soulouk*, pr. t. *sulouk*, حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*; — méthode, a. دستور العمل *dèstour-oul-'è mèl*, pr. t. *dèstour-ul 'amèl*, طرز *tèrz*, اصول *ouçoul*, pr. t. *uçoul*.

PROCÉDER, v. n. provenir tirer origine, ناشى شدن *nachi choudèn*, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — agir, عمل اقدام کردن *'è mèl kèrdèn*, pr. t. *'amèl kièrdèn*, مبادرت کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*, رفتار موبادèrèt *kèrdèn*; — manière de se comporter, رفتار *rèftar* *kèrdèn*, سلوك *soulouk kèrdèn*, pr. t. *sulouk kièrdèn*, حرکت *hèrèkèt kèrdèn*, pr. t. *harèkièt kièrdèn*.

PROCÉDURE, s. f., a. مرافعة *mourafè'è*, pr. t. *murafa'a*, pl. مرافعات *mourafè'ât*, pr. t. *murafa'ât*.

PROCÈS, s. m., a. دعوى ou دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*, pl. دعاوى *dè'âvi*, pr. t. *da'âvi*; — procès-verbal, تكمير *tèhriré sourèté hal*, pr. t. *tahriri sourèti hal*.

PROCESSIF, IVE, adj., (peu usité), مرافعة دوست *mourafè'è-doust*.

PROCESSION, s. f., كوكبه *kooukèbè*.

PROCESSIONNELLEMENT, adv., با كوكبه *ba kooukèbè*, pr. t. *ba-kèvkèbè*.

PROCHAIN, s. m., nos semblables, هم جنس *hèm-djèns*, pr. t. *hèm-djîns*, a. ابن جنس *èbné djèns*, pr. t. *ibni djîns*, pl. ابناء جنس *èbna'é djèns*, pr. t. *ibna'i djîns*, قرين *qèrîn*, pr. t. *qarîn*, pl. اقربان *èqran*, pr. t. *aqran*.

PROCHAIN, *e*, adj. qui est près, نزدیک *nèzdik*, *a*. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — se dit aussi du temps, آینه *âyèndè*, *a*. آتیہ *atiè*; — la semaine prochaine, هفته *hèftèyè* *âyèndè*.

PROCHAINEMENT, adv., بعد از اندک مدت *bè'èd èz èndèk mouddèt*, *a*. عنقریب *'èngèrib*, pr. t. *'anqarib*, قریباً *qè-ribèn*, pr. t. *qaribèn*.

PROCHE, adj. des 2 g., نزدیک *nèzdik*, *a*. قریب *qèrib*, pr. t. *qarib*; — proches, s. m. pl., proches parents, خویش *khich*, pl. خویشان *khichan*, خویشاوند *khichavènd*, pl. خویشاوندان *khichavèndan*, *a*. اقربا *èqrèba*, pr. t. *aqraba*, قوم *qooum*, pr. t. *qavm*; — adv., de proche en proche, رفته رفته *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-tèdrîdj*.

PROCLAMATION, s. f. écrit contenant ce que l'on proclame, اعلام نامه *è'èlam-namè*, pr. t. *i'lam-namè*; — ce que l'on adresse au peuple, à l'armée, باواز بلند *bè-àvazé boulènd*, pr. t. *i'lam bè-àvazi bulènd*, اعلام *è'èlam bè-nèda*.

PROCLAMER, v. *a*. publier à haute voix, باواز بلند اعلام *bè-àvazé boulènd è'èlam kèrdèn*, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, vulg. *djar kèchidèn*; — divulguer, فاش اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, فاش کردن *fach kèrdèn*.

PROCRÉATION, s. f., *a*. تولید *tooulîd*, pr. t. *tèvlîd*, تکوین *tèkvîn*, ولادت *vèladèt*.

PROCRÉER, v. *a*., اولاد پیدا کردن *ooulad pèida kèrdèn*, pr. t. *èvlad pèida kièrdèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèr-*

dèn; — procréé, a. ائیده شد; *zaïdè-choudè*, a. مولود *moouloud*, pr. t. *mèvloud*.

PROCURATION, s. f., a. وکالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*; — acte, وکالتنامه *vèkalèt-namè*, pr. t. *vèkialèt-namè*.

PROCURER, v. a., سانیدن *rèçanidèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*; — se procurer, گير آوردن *guir àvourdèn*, تحصیل کردن *tèhsil kèrdèn*, فراهم آوردن *fèrahèm àvourdèn*.

PROCURER, s. m., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*: — fondé de pouvoirs dans une communauté religieuse, وکیل شرعی *vèkilè chér'i*, pr. t. *vèkili char'i*; — procureur général, وکیل مطلق *vèkilè moullèq*, pr. t. *vèkili mutlaq*.

PRODIGALEMENT, adv., a. باسراف *bè-èsraf*.

PRODIGALITÉ, s. f., اُسراف *èsraf*, بادهستی *bad-dèsti*, pr. t. *israf*.

PRODIGE, s. m., a. معرکه *mè'èrèkè*, معجزه *meu'eudjèzè*, pr. t. *mu' djizè*, عجبونه *'èdjoubè*.

PRODIGIEUSEMENT, adv., a. بطور عجیب *bè-toouré 'èdjib*; — infiniment, زیاده از حد *ziad èz hedd*, بغایت *bè-ghayèt*, a. فوق الغایه *foouq-oul-ghayè*, pr. t. *fèvq-ul-ghayè*.

PRODIGIEUX, EUSE, adj., ندیده و نشنیده *nè-didè-ou-nè-chènidè*, a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, ou mieux, عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*.

PRODIGUE, adj. des 2 g., اسراف کننده *èsraf-kounèndè*, pr. t. *israf-kiunèndè*, هزّه خرج *hèrèzè-khèrdj*, a. موبذّر *moubèzzèr*, pr. t. *mubèzzir*, مسرف *mousrèf*, pr. t. *musrif*.

PRODIGER, v. a., اسراف کردن *èsraf kèrdèn*, pr. t. *israf kièrdèn*, تلف کردن *tèbzir kèrdèn*, مال خودرا تلف کردن *malè khoud-ra tèlèf kèrdèn*, pr. t. *mali khodra-ra tèlèf kièrdèn*; — au fig. prodiguer ses soins. صرف همت کردن *sèrfè hèmmèt kèrdèn*, pr. t. *sarfi himmèt kièrdèn*.

PRODITOIREMENT, adv. trompeusement, از روی خیانت *èz rouï khianèt*.

PRODROME, s. m., a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*.

PRODUCTEUR, TRICE, s., a. مولد *mouvèllèd*, pr. t. *muvellid*, féminin, مولده *mouvèllèdè*, pr. t. *muvellidè*; — cause productrice, a. علت مولد *'èllètè mouvèllèdè*, pr. t. *'illètè muvellidè*; — en parlant de ceux qui créent les produits agricoles ou industriels, عمل آورنده *'èmèl-àvèrèndè*, pr. t. *'amèl-àvèrèndè*.

PRODUCTIF, IVE, adj., حاصل خیز *hacèl-khiz*, پر حاصل *pour-hacèl*, باردار *bar-dar*, p. t. *mèhsoul-dar*, pr. t. *mahsoul-dar*.

PRODUCTION, s. f., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*, pr. t. *mahsoulat*; — de l'esprit, a. تألیف *tè'èlif*, pr. t. *tèdèlif*, pl. تألیفات *tè'èlifat*, pr. t. *tèdèlifat*.

PRODUIRE, v. a. engendrer, donner naissance, بوجود آوردن *bè-voudjoud àvourdèn*, زاییدن *zayidèn*, تناسل کردن *tènaçoul kèrdèn*, pr. t. *tènaçul kièrdèn*; — se dit des choses qui naissent de la terre, بار دادن *bar*

dadèn, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*,
 باعث دادن *miwè dadèn*; — causer, occasionner, باعث
 شدن *ba'ès choudèn*, سبب شدن *sèbèb choudèn*; —
 exposer à la vue, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz*
kièrdèn; — rapporter, سود آوردن *soud àvourdèn*, مداخل
 داشتن *mèdakhèl dachtèn*; — se produire, ظاهر شدن
zahèr choudèn, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*.

PRODUIT, s. m. V. PRODUCTION.

PROÉMINENCE, s. f., برآمدگی *bèr àmèdègui*, بر جستگی
bèr djèstègui.

PROÉMINENT, e, adj., برآمده *bèr àmèdè*, بر جسته
bèr djèstè, بلند *boulènd*.

PROFANATEUR, TRICE, s., پلید کننده *pèlid-kounèndè*,
 مدتس *nèd'fès-kounèndè*, a. نجس کننده
 pr. t. *mudannis*; — profanateur des choses saintes,
 مدتس اشیاء مبارکه *moudènnècè èchia'é moubarèkè*.

PROFANATION, s. f. action de profaner, V. PROFANER.

PROFANE adj. et s. des 2 g., هتك حرمت کننده اشیاء مبارکه
hèt-k-heurmèt-kounèndèyè èchia'é moubarèkè, a. مهین
 mohin-oud-din, pr. t. *muhin-èd-din*; — se dit
 aussi de ce qui n'appartient par à la religion, غیر
 متعلق بامر دینی *ghèiré moutè'llèq bè-oumouré diniyè*,
 pr. t. *ghaïri mutè'alliq bè-umouri diniyè*, غیر متعلق
 بدین *ghèiré moutè'llèq bè-din*; — ignorant, نادان
na-dan, a. جاهل *djahèl*, pr. t. *djahil*, pl. جهلا *djou-*
hèla, pr. t. *djuhèla*; — se dit de ceux qu'on ne veut
 pas admettre dans une société, بیگانه *biganè*, a. اجنبی
èdjnèbi.

PROFANE, v. a., *هتک حرمت اشیا مبارکه کردن* *hètk-heur-mèté èchia'è moubarèkè kèrdèn*, *توهین دین کردن* *toou-hiné dîn kèrdèn*, pr. t. *tèvhini dîn kièrdèn*; — faire un mauvais usage des choses précieuses, *بی جا صرف کردن* *bi dja sèrf kèrdèn*, pr. t. *bi dja sarf kièrdèn*, *حرام کردن* *hèram kèrdèn*, pr. t. *haram kièrdèn*.

PROFECTIF, **IVE**, adj. terme de palais, a. *مرورث من الابرار* *moourous mèn-èl-èba vèl-èdjdad*, pr. t. *mèvrous mîn-èl-aba vèl-èdjdad*.

PROFÉRER, v. a., *گفتن* *goftèn*, *آوردن* *bè-zèban àvour-dèn*, *تقریر کردن* *tèqrir kèrdèn*; — proférer une parole, *يك سخن گفتن* *yèk soukhèn goftèn*.

PROFES, **ESSE**, adj. et s., qui a prononcé des vœux religieux, *نذر کننده* *nèzr-kounèndè*.

PROFESSER, v. a. avouer, *گواهی دادن* *guèvahi dadèn*, pr. t. *gouvahi dadèn*, *اقرار کردن* *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, *مقرر شدن* *mouqèrr choudèn*; — exercer, *کردن* *kèrdèn*, *مشغول بودن* *mèchghoul boudèn*; — professer la médecine, *طبابت کردن* *tèbabèt kèrdèn*, *مشغول طبابت بودن* *mèchghoulé tèbabèt boudèn*; — enseigner, *درس دادن* *dèrs dadèn*, *معلمی کردن* *mou'èllèmi kèrdèn*, pr. t. *mu'allimi kièrdèn*; — professer une doctrine, *معتقد بمذهبی بودن* *mou'outèqèdé bè-mèzhèbi boudèn*, *پیروی طریقتی کردن* *pèi-rèvii tèriqèti kèrdèn*, pr. t. *pèi-rèvii tariqati kièrdèn*.

PROFESSEUR, s. m., *آموزگار* *àmouzèndè*, *آموزگار* *àmou-zègar*, a. *مدرس* *moudèrrès*, pr. t. *mudèrris*, pl. *مدرسین* *moudèrrècîn*, *معلم* *mou'èllèm*, pr. t.

- mu'allim*, pl. معلمين *mou'èllemîn*, pr. t. *mu'allimîn*.
PROFESSION, s. f. déclaration. گواهی *guévahi*, اقرار *èq-rar*, pr. t. *iqrar*; — état, پیشه *pichè*, a. صنعت *sèn'èt*, pr. t. *sana'at*, vulg. زانا'at, pl. صنایع *sènayè'*, pr. t. *sanai'*, حرفت *hèrfèt*, pr. t. *hirfèt*, pl. حرف *hèrèf*, pr. t. *hirèf*, شغل *chougl*.
PROFESSORAT, s. m., a. معلمی *mou'èllèmi*, pr. t. *mu'allimi*, آموزگاری *âmouzgari*, a. مدرست *tèdris*, مودارعت *mou-darècèt*, pr. t. *mudaricèt*.
PROFIL, s. m., نیم رخ *nim-roukh*.
PROFILER, v. a., نیم رخ کشیدن *nim-roukh kèchidèn*.
PROFIT, s. m., سود *soud*, a. نفع *nèf'*, pr. t. *naf'*, فائده *faïdè*, pl. فواید *fèvayèd*, pr. t. *favaïd*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منفعت *mèn'fè'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafè'*, pr. t. *mènafi'*; — avoir du profit, منفعت *mèn'fè'èt kèrdèn*, ou داشتن *dachtèn*; — sans profit, بی منفعت *bi mèn'fè'èt*, بی بهره *bi bèhrè*, بی فائده *bi faïdè*.
PROFITABLE, adj. des 2 g., با فائده *ba faïdè*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفید *moufid*.
PROFITER, v. n., سود کردن *soud kèrdèn*, نفع کردن *nèf' kèrdèn*, منفعت کردن *mèn'fè'èt kèrdèn*; — profiter de l'occasion, فرصت را غنیمت شمردن *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*.
PROFOND, e, adj., ژرف *gèrf*, گود *gooud*, a. عمیق *'èmiq*, pr. t. *'amiq*, قعیر *qè'ir*, pr. t. *qa'ir*; — au fig. profond sommeil, خواب گران *khabè guèran*, pr. t. *khaòì guiran*, خواب سنگین *khabè sènguîn*.

PROFONDÉMENT, adv., بطور ژرف *bè-toouré gèrf*, a. عميقاً *'èmiqèn*, pr. t. *'amiqèn*.

PROFONDEUR, s. f., گودی *gooudi*, a. عمق *'oumq*.

PROFUSÉMENT, adv., بافزونى *bè-èfzouni*, فراوان *fèravan*,
pr. t. *firavan*, انبوه *èmbouh*, a. مبدوراً *mèbzourèn*, كثير *kècirèn*.

PROFUSION, s. f., فزونى *fezouni*, فراوانى *fèravani*; — en
profusion, بسيار *bèciar*, انبوه *èmbouh*, خيلي *khèili*, a.
كثير *kècir*.

PROGÉNITURE, s. f., a. نسل *nèsl*, pl. انسال *ènsal*, اولاد
oulad, pr. t. *èvlad*.

PROGRAMME, s. m., اخبار نامه *èkhbar-namé*, اعلام نامه
d'èlam-namé.

PROGRÈS, s. m., پيش رفت *pich-rèft*, رفتن پيش *pich rèf-
tèn*, a. ترقى *tèrèqqi*, pr. t. *tèraqqi*; — faire des pro-
grès, پيش رفتن *pich rèftèn*, کردن ترقى *tèrèqqi
kèrdèn*.

PROGRESSIF, IVE, adj., رنده پيش *pich-rèvendè*, a. مقبل
mouqbèl, pr. t. *muqbil*, متقدم *moutèqèddèm*, pr. t.
mutèqaddim.

PROGRESSION, s. f., پيشرفت *pich-rèft*, a. حرکت استقامتیه
hèrèkèlé èstèqdamiyè, pr. t. *harèkièti istiqdamiyè*,
حرکت اقبالیه *hèrèkèté èqbaliyè*, pr. t. *harèkièti iq-
baliyè*.

PROGRESSIVEMENT, adv., رفتہ رفتہ *rèftè-rèftè*, بتدریج *bè-
tèdridj*, a. بالتدریج *bèt-tèdridj*, pr. t. *bit-tèdridj*, مقبلاً
mouqbèlèn, pr. t. *muqbilèn*.

PROHIBER, v. a., کردن قلعن *qèdèghèn kèrdèn*, pr. t. *qa-*

daghan kièrdèn, نهی کردن *mèn' kèrdèn*, نهی کردن *nèhi kèrdèn*; — prohibé, e, قدغن شد *qèdèghèn-choudè*, pr. t. *qadaghan-choudè*, a. ممنوع *mèmnou'*.

PROHIBITIF, IVE, adj., کننده منع *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*.

PROHIBITION, s. f., قدغن *qèdèghèn*, a. منع *mèn'*, ممنوعیت *mèmnou'iyèt*.

PROIE, s. f., نخچیر *nèkhtchir*, pr. t. *nakhtchir*, شکار *chèkar*, pr. t. *chikiar*, a. صید *sèid*; — butin, پروه *pèrvè*, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*; — au fig. être en proie, گرفتار بودن *guèrèftar boudèn*, pr. t. *guiriftar boudèn*, مبتلا بودن *moubtèla boudèn*, pr. t. *mubtèla boudèn*.

PROJECTILE, s. m., a. قذیفه *qèzifèt*, pr. t. *qazifèt*, pl. قذیفات *qèzifat*, pr. t. *qazifat*; — boulet, گوله *goulè*, pr. t. *gulè*.

PROJECTION, s. f. action de jeter, انداختن *èndakhtèn*, a. رمی *rèmi*; — action d'imprimer un mouvement a un projectile, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*.

PROJET, s. m. dessein, intention, a. قصد *qèsd*, نیت *niyèt*, pr. t. *qasd*; — arrangement des moyens pour exécuter ce qu'on médite, a. تدبیر *tèdbir*, pl. تدابیر *tèdabir*, تدبیرات *tèdbirat*; — premier dessein de quelque chose mis par écrit, a. مسوده *moucèvvèdè*, لایحه *laihè*, pl. لوایح *lèvayèh*, pr. t. *lèvaïh*; — plan, نقشه *nèqchè*, a. طرح *tèrh*, رسم *rèsm*.

PROJETTER, v. a. former un dessein, کردن نیت *niyèt kèrdèn*, قصد کردن *qèsd kèrdèn*, pr. t. *qasd kièrdèn*, عزم

طرح انداختن *'èzm kèrdèn*; -- tracer un plan, *tèrh èndakhtèn*, نقشه کشیدن *nèqchè kèchidèn*; — se projeter, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مشرف بودن *mouch-rèf boudèn*.

PROLÉGOMÈNES, s. m. pl., a. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *mouqaddèmat*, pl. de مقدمه *mouqèddèmè*.

PROLEPSE, s. f. fig. de rhétor. exposition et réfutation par avance d'une objection, a. استجواب لسؤال المقدّر *èstèdjvabé lè-sou'al-oul-mouqèddèr*, pr. t. *istidjvabi li-sou'al-ul-mouqaddèr*.

PROLIFIQUE, adj. des 2 g., بسیار زاینده *bèciar-zayèndè*.

PROLIXE, adj. des 2 g., دراز سخن *dèraz-soukhèn*, pr. t. *diraz-sukhèn*, بسیار گو *bèciar-gou*, pr. t. *biciar-gou*, a. کثیر الكلام *kècir-oul-kèlam*, pr. t. *kècir-ul-kièlam*, مفصل *moufèssèl*, pr. t. *mufèssil*.

PROLIXEMENT, adv., با حرف بسیار *ba hèrfé bèciar*, بطول *bè-toulé soukhèn*, a. تطويلاً *tètvoilèn*.

PROLIXITÉ, s. f., طول سخن *toulé soukhèn*, a. تطويل كلام *tètvoilé kèlam*, pr. t. *tatvili kièlam*.

PROLOGUE, s. m., دیباچه *dibatchè*, a. مقدمه *mouqèddèmè*, pr. t. *muqaddèmè*, pl. مقدمات *mouqèddèmat*, pr. t. *muqaddèmat*.

PROLONGATION, s. f., درازی مدت *dèrazii mouddèt*, طول کشیدن *toul kèchidèn*; — délai, a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROLONGEMENT, s. m., امتداد *èmtèdad*, pr. t. *imtidad*, استطاله *èstètālè*, pr. t. *istitālè*.

PROLONGER, v. a., طول دادن *toul dadèn*, مطول کردن *mou-*

tèvvèl kèrdèn; — donner un délai, مهلت دادن *muh-lèt dadèn*; — se prolonger, بطول انجامیدن *bè-toul èndiamidèn*, طول کشیدن *toul kèchidèn*; — prolongé, e, امتداد یافته *èmtèdad-yafte*.

PROMENADE, s. f., گردش *guèrdèch*, گشت *guècht*, a. سیر *sèir*; — aller à la promenade, گردش رفتن *guèrdèch rèftèn*; — lieu de promenade, جای گردش *djaï guèrdèch*, سیرگاه *sir-gah*.

PROMENER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, گرداندن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*; — se promener, گردش کردن *guèrdèch kèrdèn*, pr. t. *guirdèch kièrdèn*, گشتن *guèchtèn*, سیر کردن *sèir kèrdèn*; — en se promenant, گردش کنان *guèrdèch kounan*.

PROMENEUR, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, سیر کننده *sèir-kounèndè*.

PROMESSE, s. f., a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, pl. مواعد *mèva'èd*, pr. t. *mèva'id*; — faire des promesses, وعده کردن *vè'èdè kèrdèn*, حرف دادن *hèrf dadèn*.

PROMETTEUR, EUSE, s., وعده کننده *vè'èdè-kounèndè*, a. واعد *va'èd*, pr. t. *va'id*.

PROMETTRE, v. a., وعده دادن *vè'èdè kèrdèn*, وعده کردن *vè'èdè dadèn*; — faire espérer, امیدوار کردن *oumid-var kèrdèn*; — se promettre, عهدیگرا وعد کردن *hèmdiguèr-ra vè'èd kèrdèn*; — espérer, امید داشتن *oumid dachtèn*; — promis, e, وعده شد *vè'èdè-choudè*, a. موعود *moou'oud*, pr. t. *mèv'oud*.

PROMIS, E, V. FIANCÉ.

PROMINENCE, s. f., بلندی *boulèndi*, a. ارتفاع *èrtèfa'*, pr. t. *irtifa'*.

PROMINENT, E, adj., بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè'*, pr. t. *murtèfè'*.

PROMINER, v. n. (peu usité), بلند شدن *boulènd choudèn*.

PROMISCUITÉ, s. f., هم توی *touï hèm*, مرج و مرج *hèrdj-ou-mèrdj*, آمیزش *âmixèch*.

PROMISSION, s. f. (terre de), a. أرض الميعاد *èrz-oul-mi'ad*, pr. t. *arz-ul-mi'ad*.

PROMONTOIRE, s. m. V. CAP.

PROMOTEUR, TRICE, s. qui donne la première impulsion, a.

باعث *ba'ès*, pr. t. *ba'is*, سبب *sèbèb*; — qui a le soin principal d'une affaire, مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*, ناظم *nazèm*, pr. t. *nazim*.

PROMOTION, s. f., وصول برتبه *vouçoulé bè-routbè*, وصول *vouçoulé bè-mènsèb*, رسیدن بمنصب *rècidènè bè-mènsèb*, a. نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*. توجیه *tooudjih*, pr. t. *tèvdjih*, pl. توجیهات *tooudjihat*, pr. t. *tèvdjihat*.

PROMOUVOIR, v. a., منصوب دادن *mènsèb dadèn*, منصوب کردن *mènsoub kèrdèn*.

PROMPT, E, adj. qui va vite, زود *zoud*, a. سریع *sèri'*; — actif, diligent, کارگذار *kar-gouzar*, pr. t. *kiar-gouzar*, چاپک *tchoust*, pr. t. *tchust*, چالاک *tchalak*, چاپک *tchapouk*; — esprit prompt, تیز فهم *tiz-fèhm*, a. سریع الفهم *sèri'-oul-fèhm*.

PROMPTEMENT, adv., زود *zoud*, با سرعت *ba sour'èt*, جلد *djèld*, a. سریعاً *sèri'èn*.

PROMPTITUDE, s. f., زودی *zoudi*, جلدی *djèldi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

PROMULGATION, s. f., a. افشا *èfcha*, pr. t. *ifcha*, شیوع *chiou'*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *intichar*.

PROMULGUER, v. a., اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, انتشار کردن *èntèchar kèrdèn*, pr. t. *intichar kièrdèn*; — promulguer une loi, صدور قانونی را اعلام *soudouré qanouni-ra è'èlam kèrdèn* ou انتشار کردن *èntèchar kèrdèn*; — promulgué, e, شیوع یافته *chiyou'-yafte*, منتشر شده *moutèchèr-choudè*.

PRÔNE, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, خطبه *khoutbè*.

PRÔNER, v. a., وعظ کردن *vè'èz kèrdèn*, pr. t. *va'z kièrdèn*, موعظه کردن *moou'èzè kèrdèn*, pr. t. *mèv'izè kièrdèn*; — louer avec excès, زیاد از حد تعریف کردن *ziad èz hèdd tè'èrif kèrdèn*.

PRÔNEUR, SE, s. qui fait un prône, a. واعظ *va'èz*, pr. t. *va'iz*; — qui loue avec exagération, a. مداح *mèddah*.

PRONOM, s. m., a. ضمیر *zèmir*, pr. t. *zamir*, pl. ضمایر *zè-mayèr*, pr. t. *zamaïr*; — pronom de la 1ère personne, a. ضمیر متکلم *zèmiré moutèkèllèm*, pr. t. *zamiri moutèkèllim*, — de la seconde personne, ضمیر مخاطب *zèmiré moukhatèb*, pr. t. *zamiri mukhatab*, — de la 3me personne, ضمیر غایب *zèmiré ghayèb*, pr. t. *zamiri ghaïb*; — pronom relatif, ضمیر عطف *zèmiré 'ètèf*, pr. t. *zamiri 'atf*; — pronom possessif, ضمیر وصف *zèmiré vèsf*, pr. t. *zamiri vās*.

PRONOMINAL, E, adj., a. متعلق بضمایر *moutè'èllèq bè-zèmayér*.

PRONONCÉ, S. m., a. صدور حکم *soudouré heukm*, pr. t. *sudouri hukm*.

PRONONCÉ, E, adj. bien marqué, نمایان *nèmayan*, a. مبین *moubèiyèn*.

PRONONCER, V. a., تلقظ کردن *tèlèffouz kèrdèn*; — réciter, dire, بربان آوردن *bè-zèban àvourdèn*, تقریر کردن *tèqrir kèrdèn*, گفتن *goftèn*.

PRONONCIATION, S. f., a. تلفظ *tèlèffouz*, pr. t. *tèlaffuz*.

PRONOSTIC, S. m. marque, signe, نشان *nèchan*, pr. t. *ni-chan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'ilamèt*, دلالت *dèlalèt*; — conjecture, a. استخراج *èstèkhradjé moustèqbèlat*, pr. t. *istikhradji mustaqhilat*.

PRONOSTIQUEUR, V. a., استدلال کردن قبل از ظهور *èstèdlal kèrdèn qèbl èz zehour*, خبر دادن قبل از ظهور *qèbl èz zehour khèbèr dadèn*.

PRONOSTIQUEUR, S. m., خبر دهنده قبل *ghèib-gou*, خبر وقوع *khèbèr-dèhèndèyè qèbl èz vouqou'*, pr. t. *khabèr-dèhèndèi qabl èz vuqou'*.

PROPAGANDE, S. f., انوار دین نشر کننده *djéma'ète nèchr-kounèndèyè ènvaré dîn*.

PROPAGATION, S. f., تکثیر نسل *fezouniî zayèch*, نوریه *tèkèssouré nèsl-ou-zourriyè*; — en parlant de la lumière, du son, etc., a. نشر *nèchr*, pr. t. *nachr*, انتشار *èntèchar*, pr. t. *întichar*, اشتها *èchtèhar*, pr. t. *ichti-har*; — propagation de la foi, انوار دین نشر *èntè-charé ènvaré dîn*, pr. t. *întichari ènvari dîn*.

PROPAGER, v. a. multiplier par la génération, زاد زه *zèh-ou-zad kèrdèn*, زائیدن *zayidèn*; — au fig. étendre, accroître, زياد کردن *ziad kèrdèn*, منتشر کردن *mountèchèr kèrdèn*, pr. t. *muntèchar kièrdèn*; — propager la foi, انوار دين نشر کردن *ènvare dîn nèchr kèrdèn*, pr. t. *ènvare dîn nèchr kièrdèn*; — se propager, نشر شدن *nèchr choudèn*.

PROPENSION, s. f., ميل بمرکز *mèil bè-mèrkèz*; — au fig. penchant, a. ميل *mèil*.

PROPHÈTE, s. m., پيغمبر *pèighèm-bèr*, pr. t. *pèigham-bèr*, a. نبی *nèbi*, pl. انبيا *ènbia*, رسول *rèçoul*.

PROPHÉTESSE, s. f., a. نبيّه *nèbiyèt*.

PROPHÉTIE, s. f., پيغمبري *pèighèm-bèri*, a. نبوت *nou-bouvèt*.

PROPHÉTIQUE, adj. des 2 g., پيغمبري *pèighèm-bèri*, pr. t. *pèigham-bèri*, a. نبوي *nèbèvvi*.

PROPHÉTIQUEMENT, adv., بطور پيغمبر *bè-toouré pèighèm-bèr*, پيغمبر آسا *pèighèm-bèr àça*.

PROPHÉTISER, v. a., پيغمبري کردن *pèighèm-bèri kèrdèn*, pr. t. *pèigham-bèri kièrdèn*; — annoncer une chose quelconque à l'avance, از غيب گفتن *èz ghèib goftèn*, غيب گفتن *ghèib goftèn*.

PROPHÉTISME, s. m. V. PROPHÉTIE.

PROPICE, adj. des 2 g. se dit proprement en parlant de Dieu, a. موقوف *mouvèffèq*, pr. t. *muveffiq*; — en turc et en persan on emploie plus souvent le substantif, توفيق *tooufiq*, pr. t. *tèvfiq*, — Dieu nous soit propice, خدا مارا توفيق بدهد *khouda ma-ra tooufiq bè-*

dèhèd; — en parlant des choses on emploie en persan le mot میمون *mèimoun*, en arabe, موافق *mouvafèq*, pr. t. *muvafig*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

PROPORTION, s. f. convenance, زیبندگی *zibèndègui*, a. تناسب *tènaçoub*, pr. t. *tènaçub*, مناسب *mounacèbèt*, pr. t. *munacèbèt*; — en parlant de statues ou d'œuvres d'art, اندام *èndam*; — symétrie, اندازه *èndazè*, a. قرینه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*.

PROPORTIONNALITÉ, s. f., V. **PROPORTION**.

PROPORTIONNÉ, e, adj. اندامش درست *bè-èndazè*, *èndam-èch droust*.

PROPORTIONNEL, LE, adj. اندازه یکدیگر همسنگ *hèm-sèndj*, *bè-èndazèyè yèk-diguèr*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

PROPORTIONNELLEMENT, adv., نظر اندازه *nèzèr bè-èndazè*, نظر اندازه یکدیگر *nèzèr bè-èndazèyè yèk-diguèr*, pr. t. *nazar bè-èndazèi yèk-diguèr*, a. بالنسبت *bèn-nèsbèt*, pr. t. *bīn-nisbèt*.

PROPORTIONNÉMENT, adv., اندازه بغراخور *bè-fèrakhour*, *bè-èndazè*; — proportionnément à son mérite, بغراخور لیاقتش *bè-fèrakhouré liaqèt-èch*, pr. t. *bè-fèrakhori lèyaqèt-èch*, V. **PROPORTIONNELLEMENT**.

PROPORTIONNER, v. a., همسنگ کردن *hèm-sèndj kèrdèn*, در اندازه مناسب یکدیگر کردن *dèr èndazè mounacèbé yèk-diguèr kèrdèn*; — conformer, تطبیق کردن *tètbiq kèrdèn*.

PROPOS, s. m., سخن *soukhèn*, pr. t. *sukhèn*, a. کلام *kè-lam*, pr. t. *kièlam*, قول *qeoul*, pr. t. *qavl*, pl. اقوال *èqval*,

pr. t. *aqval*; — il signifie aussi vain discours, حرف هèrfé vèl, pr. t. *harfi vèl*, حرف هèrfé پوتچ *poutch*, pr. t. *harfi putch*, خلط كلام *khèlté kèlam*, pr. t. *khalti kièlam*, خلطيات *khèltiat*, pr. t. *khaltiat*, ترهات *tèrrèhat*; — à propos, بجا *bè-dja* بموقع *bè-moouqè*, pr. t. *bè-mèvqi*; — mal à propos, hors de propos, بی بی *bi dja* موقع *bi moouqè*; — à propos de . . . , در خصوص *dèr khouçous*; — à propos, j'ai oublié de vous dire, باری فراموش کرده *bari feramouch kerdè boudèm bè-chouma be-gouyèm ké*; — il est à propos, مناسب است *mounacèb èst ké*, pr. t. *munacib-èst ki*, جا دارد که *dja darèd ké*, بجا است *bè-djast*; — de propos délibéré, قصداً *qèsdèn*, pr. t. *qastèn*, عمدأ *'èmdèn*.

PROPOSABLE, adj. des 2 g., تکلیف کردنی *tèklif-kèrdèni*, pr. t. *taklif-kièrdèni*.

PROPOSER, v. a. mettre en avant, بے میان آوردن *bè-mian àvourdèn*; — offrir, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — se proposer, عزم داشتن *'èzm dachtèn*, نیت کردن *niyèt kèrdèn*.

PROPOSITION, s. f. discours qui affirme ou qui nie quelque chose, قضیه *qèziyè*, pr. t. *qaziè*, pl. قضایا *qèzaya*, pr. t. *qazaya*, ا. تکلیف *tèklif*.

PROPRE, adj. des 2 g. qui appartient à quelqu'un, خود *khoud*, pr. t. *khod*; — c'est mon propre fils, پسر خودم *pècèrè khoud-èm èst*, pr. t. *pucèri khod-èm èst*; — voir de ses propres yeux, بچشم خود دیدن *bè-tchèchmé khoud didèn*, pr. t. *bè-tchèchmi khod didèn*;

— amour propre, (pris en bonne part) a. *ghèirèt*, pr. t. *ghairèt*, اعتزاز نفس *è'tèzazé nèfs*, pr. t. *i'tizazi nèfs*; — (en mauvaise part) *khoud-pè-cèndi*, a. عجب النفس *'oudjib-oun-nèfs*; — terme de grammaire, nom propre, a. اسم خاص *èsmé khas*, pr. t. *ismi khas*; — qui convient, *chayan*, شایان *sèza*, a. لایق *layèq*, pr. t. *layiq*; — qui peut servir, ceci est propre à . . . , این بکار فلان چیز میخورد, *in bè-karé flan tchiz mi-khourèd*, pr. t. *in bè-kiari fulan tchiz mi-khorèd*; — qui est net, پاک *pak*, a. طاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*, نظیف *nèzif*. Le sens propre d'un mot, a. اصل کلمه *èsl-mè'èniü kèlèmè*, pr. t. *asl ma'nü kiè-lèmè*; — le sens propre et le sens figuré, a. معنی مجازی *mè'èniü hèqiqi vè mè'èniü mèdjazi*.

PROPRE, s. m., a. خاصیت *khaciyèt*, خاصه *khassè*; — le propre de l'oiseau est de voler, خاصیت پرندہ پریدن, *khaciyète pèrèndé pèridèn-est*.

PROPREMENT, adv. précisément, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, خاصه *khacètèn*; — c'est proprement ce que cela veut dire, اصل معنیش همین است *èsl-mè'ènich hèmîn-èst*, اصل معنی آن همین است *èsl-mè'èniü ân hèmîn-èst*; — avec propreté, پاکیزگی *bè-pakizègui*, پاکیزه *pakizè*, پاک *pak*.

PROPRET, TE, adj., پاک *pak*, a. تمیز *tèmiz*.

PROPRETÉ, s. f., پاکي *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, a. طهارت *tèharèt*.

PROPRIÉTAIRE, s. des 2 g., a. صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*,

صاحب خانه *malèk*, pr. t. *malik*; — d'une maison, *sahèb-khanè*.

PROPRIÉTÉ, s. f., a. ملك *moulk*, pl. املاك *èmlak*, مال *mal*, pl. اموال *èmval*; — vertu particulière des plantes, etc. a. خاصیت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; — la propriété de l'aimant, خاصیت مقناطیس *khaciètè mènqatis*.

PROBATA (AU), adv., a. غوما *ghourèma*.

PROBATION, s. f., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *muhlèt*.

PROROGER, v. a., مهلت دادن *meuhlèt dadèn*, بتعريف *bè-tè'èviq èndakhtèn*.

PROSAÏQUE, adj. des 2 g., a. نثری *nèsri*.

PROSATEUR, s. m., نثر نویس *nèsr-nèvis*.

PROSCRIPTION, s. f. condamnation à mort, a. حکم بقتل *heukmé bè-qètl*; — abolition, a. ابطال *èbtal*, pr. t. *ib-tal*, نسخ *nèskh*.

PROSCRIRE, v. a. condamner à mort, حکم بقتل کردن *heukm bè-qètl kèrdèn*, pr. t. *hukm bè-qatl kièrdèn*; — éloigner, بیرون کردن *biroun kèrdèn*, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*, pr. t. *ikhhradj kièrdèn*, نفی کردن *nèfi kèrdèn*; — au fig. abolir, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèvqouf kièrdèn*.

PROSCRIT, E, adj. condamné à mort, حکم بقتل شده *heukm bè-qètl choudè*; — exilé, نفی شده *nèfi-choudè*.

PROSE, s. f., a. نثر *nèsr*.

PROSÉLYTE, s. des 2 g., تازه بایمان *tazè bè-iman* *àmèdè*, a. مہتدی *mouhtèdi*, pr. t. *muhtèdi*, pl. مہتدین.

mouhtèdioun, pr. t. *muhtèdioun*; — partisan, هوادار *hè-va-dar*, pr. t. *hava-dar*, هواخوا *hèva-khah*, pr. t. *hava-khah*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, p. t. طرفدار *tèrèf-dar*, pr. t. *taraf-dar*.

PROSÉLYTISME, s. m., غيـرت در هدايت مردم *ghèirètè dèr hèdayètè mèrdoum*.

PROSODIE, s. f., a. علم عروض *'èrouz*, pr. t. *'arouz*, علم عروض *'èlmé 'èrouz*, pr. t. *'ilmi 'arouz*.

PROSODIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعروض *moutè'èllèq bè-'èrouz*.

PROSPECTUS, s. m., اعلام نامه *è'èlam-namè*.

PROSPÈRE, adj. des 2 g., ياور *yavèr*, ميمون *mèimoun*, a. مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*, موافق *mouvafèq*, pr. t. *muvafig*.

PROSPÉRER, v. n. être heureux, بختيار بودن *bèkhtiar boudèn*, کامرانی کردن *kam-rani kèrdèn*, pr. t. *kiam-rani kièrdèn*, خوش بخت بودن *khoch-bèkht boudèn*; — réussir, پیش رفت داشتن *pich-rèft dachtèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*, پیش رفتن *pich rèftèn*, رواج داشتن *rèvadj dachtèn*.

PROSPÉRITÉ, s. f., بختیاری *bèkhtiyari*, pr. t. *bakhtiyari*, خوش بختی *khoch-bèkhti*, a. اقبال *èqbal*, pr. t. *iqbal*, سعادت *se'âdèt*, pr. t. *sa'âdèt*.

PROSTERNATION, s. f., سرفرو *sèr-feroud*, جبین بر زمین نیاز *djèbîn bèr zèminé niaz*; — adoration, a. سجد *sèdjèdè*, pl. سجدات *sèdjèdat*.

PROSTERNEMENT, s. m., a. رکوع *rekou'*, pr. t. *rekiou'*, سجد *soudjoud*.

PROSTERNER (se), زمین نیاز نهادن *djèbîn bèr zè-miné niaz nèhadèn*; — en parlant de Dieu, سجدہ کردن *sèdjidè kèrdèn*.

PROSTITUÉE, s. f., روسپی جندہ *djèndè*, روسپی *rouspi*, pr. t. *rospi*, a. فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*, قحبہ *qèhbè*, pr. t. *qahbè*, ou *qahpè*.

PROSTITUER, v. a., بزناکاری وا داشتن *bè-zèna-kari va dachtèn*, pr. t. *bè-zina kiari va dachtèn*, جاکشی کردن *djakèchi kèrdèn*; — se prostituer, خودرا بزناکاری *khoud-ra bè-zèna-kari èndakhtèn*, جندہ شدن *djèndè choudèn*, قحبگی کردن *qèhbègui kèrdèn*, pr. t. *qahbègui ou qahpègui kièrdèn*; — prostitué, e, رسوا شدہ *djèndè-choudè*, رousva-choudè.

PROSTITUTION, s. f., قحبگی *qèhbègui*, فاحشه گری *fahèchè-guèri*.

PROSTRATION, s. f., بی قوتی *bi qouvvéti*, a. ضعف *zè'èf*, pr. t. *za'f*, ازالہ قوت *èzalèyé qouvvét*, pr. t. *izalèr quuvet*.

PROTE, s. m., ناظر چاپخانه *nazèrè tchap-khanè*.

PROTECTEUR, TRICE, s., حمایت کننده *hèmayèt-kounèndè*, a. حامی *hami*.

PROTECTION, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*; — sous sa protection, زیر حمایت او *ziré hèmayèté ou*, در تحت حمایت او *dèr tèhté hèmayèté ou*, pr. t. *dèr tahti himayèti ou*.

PROTECTORAT, s. m., حمایتگری *hèmayèt-guèri*, a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *himayèt*.

PROTÉGER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-*

mayèt kièrdèn, اعانت کردن *d'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — protégé, e, adjectif et substantif, حمایت کرده شده *hèmayèt kèrdè-choudè*, a. محمی *mèhmi*, pr. t. *mahmi*.

PROTESTANT, e, adj. et s., پروتستان *proutèstan*. ou *protèstan*.

PROTESTANTISME, s. m., آیین پروتستان *âyiné protèstan*, مذهب پروتستان *mèzhèbé protèstan*.

PROTESTATION, s. f. déclaration, a. عرض مدعا *'èrzé moud-dè'â*, pr. t. *'arzi muddè'â*, اظهار مدعا *èzharé moud-dè'â*, pr. t. *izhari muddè'â*; — promesse, a. تعهد *tè'èhhoud*, pr. t. *tè'ahhud*, وعد *vè'èd*, pr. t. *va'd*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — déclaration par laquelle on proteste contre quelque chose, a. ردّ قبول *rèdd*, 'èdémé qèboul, pr. t. *'adèmi qaboul*, پروتست *protèst*.

PROTESTER, v. n. promettre, کردن تعهد *tè'èhhoud kèrdèn*, pr. t. *tè'ahhud kièrdèn*, وعد *vè'èdè kèrdèn*, اظهار *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — déclaration juridique contre quelque chose, ردّ قبول *rèdd kèrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, پروتست *protèst kèrdèn*, a. اعتراض *d'ètèraz*, pr. t. *i'tiraz*.

PROTÈT, s. m., سند شرعی بر عدم قبول برات *sè-nèdè chér'i mouhtèri bèr 'èdémé qèboulé bèrat*.

PROTOCOLE, s. m., formulaire pour la rédaction des actes publics, a. کتاب امثله تحریرات شرعیّه *kètábè èmsè-lèyé tèhriratè chér'iyè*, pr. t. *kitabi èmsilèi tèhrirati char'iyè*; — registre des délibérations d'une confé-

rence, صورت تقریرات مجلس *sourètè tèqriratè mèdjlès*,
دختر مجلس *dèstèrè mèdjlès*.

PROTOTYPE, s. m., نسخۀ نکستین *nouskhèyé nèkhoustîn*,
a. نسخۀ اصلیۀ *nouskhèyé èsliyé*, pr. t. *nuskhèi
asliyé*.

PROTONOTAIRE, s. m., a. مکتّر اؤل *mouhèrrèrè èvvèl*, pr. t.
muharriri èvvèl.

PROTUBÉRANCE, s. f., بر آمدگی *bèr àmèdègui*, بر جستگی
bèr djèstègui.

PROUE, s. f., پیش روی کشتی *sèrè kèchti*, پیکر
pichroui kèchti.

PROUESSE, s. f., اثر غیرت *bèhadèri*, pr. t. *bahadouri*
ècèrè ghèirèt.

PROUVER, v. a., باثبات رسانیدن *sabèt kèrdèn*, ثابت کردن
bè-èsbat rèçanidèn; — prouvé, e, ثابت شدۀ *sabèt-
choudè*, a. ثابت *sabèt*, pr. t. *sabit*.

PROVENANCE, s. f., a. مخصولات اجنبیۀ *mèhsoulaté èdjnè-
biyé*; — source, محلّ حصول *djai houçoul*, محلّ حصول
mèhèllé houçoul, a. منشأ *mènchè*, منبع *mèmbè*, pr.
t. *mènba*'.

PROVENANT, e, adj., حاصل شدۀ *bè-è'mèl àmèdè*, بعمل آمدۀ
hacèl-choudè, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, مخصول
mèhsoul, pr. t. *mahsoul*, ناشی *nachi*.

PROVENIR, v. n., بعمل آمدن *è'mèl àmèdèn*, ناشی شدن
è'mèl àmèdèn, حاصل شدن *hacèl choudèn*, ناشی شدن
nachi choudèn, نشأت کردن *nèch'èt kèrdèn*; — pro-
venu, e, ناشی شدۀ *hacèl-choudè*, حاصل شدۀ *nachi-
choudè*, بعمل آمدۀ *è'mèl-àmèdè*.

PROVENU, s. m., a. مكصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*.

PROVERBE, s. m., a. مثل *mècèl*, pl. امثال *èmsal*, ضرب مثل *zèrbè mècèl*, pr. t. *zarbi mècèl*.

PROVERBIAL, e, adj., a. مثلى *mècèli*, pl. امثالى *èmsali*.

PROVERBIALEMENT, adv., مثل از روى *èz rouï mècèl*.

PROVIDENCE, s. f., قدرت خدا *qoudrètè khouda*, قدرت الهى *qoudrètè èlahi*, pr. t. *qoudrèti ilahi*, قدرت الهيه *qoudrètè èlahiyè*, pr. t. *qoudrèti ilahiyè*.

PROVIDENTIEL, le, adj., از قدرت الهى *èz qoudrètè èlahi*, pr. t. *èz qoudrèti ilahi*.

PROVIGNAGE, s. m. V. PROVIGNEMENT.

PROVIGNEMENT, s. m. action de provigner, V. PROVIGNER.

PROVIGNER, v. a., زرا خواباندن *chakhèyé rèz-ra khabandèn*; — v. n. multiplier; زياد شدن *ziad choudèn*, افزون شدن *èfzoudèn*, افزون شدن *èfzoun choudèn*.

PROVIN, s. m., رز بزمين خوابانده *chakhè rèz bè-zè-mīn khabandè*.

PROVINCE, s. f., a. ديار *diar*, بوم *boum*, a. ولايت *vèlayèt*, pr. t. *vilayèt*, pl. ولايات *vèlayat*, pr. t. *vilayat*, ايالت *èyalèt*, pl. ايالات *èyalat*, مملكت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalék*, pr. t. *mèmalik*.

PROVINCIAL, e, adj., اهل ايالت *èhlè èyalèt*, pr. t. *èhli èyalèt*.

PROVISEUR, s. m., ريش سفيد مدرسه *rich-sèfidè mèdrècè*, ناظر مكتبخانه *nazérè mèktèb-khanè*, pr. t. *naziri mèktèb-khanè*.

PROVISION, s. f., توشه *touchè*, پروازه *pèrvazè* (plus usité) آذوقه *ázouqè*, a. زاد *zad*, ذخيره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخاير *zèkhayér*, pr. t. *zakhaïr*.

PROVISIONNEL, LE, adj. V. PROVISOIRE.

PROVISIONNELLEMENT, adv. V. PROVISOIREMENT.

PROVISOIRE, adj. des 2 g., a. موقتى *mouvèqqèti*, pr. t. *muvaqqati*.

PROVISOIREMENT, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *muvaqqatèn*.

PROVOCATEUR, TRICE, s., انگیزنده *ènguiz*, انگیزنده *èngui-zèndè*, تحریک کننده *tèhrik-kounèndè*, a. محرک *mouhèrrèk*, pr. t. *muharrik*.

PROVOCATION, s. f., a. اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تکریک *tèhrik*, pr. t. *tahrik*; — invitation, incitation, a. دعوت *dè'èvèt*, pr. t. *da'vèt*.

PROVOQUER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تکریک کردن *tèhrik kèrdèn*; — inviter au combat, بجنگی دعوت کردن *bè-djèng dè'èvèt kèrdèn*.

PROXÉNÈTE, s. m., جاکش *djakèch*, کس کس *kous-kèch*, a. قزاق *qèvvad*, pr. t. *qavvad*.

PROXIMITÉ, s. f., نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *qourb*.

PRUDE, adj. et s. des 2 g., عفت فروش *'èffèt-ferouch*, pr. t. *'iffèt-furouch*.

PRUDÈMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, با حزم *ba hèzm*, احتیاط *bè-èhtiat*, p. t. اقلانده *'àqèlanè*, pr. t. *'àqilànè*.

PRUDENCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. حزم *hèzm*, احتیاط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*.

PRUDENT, E, adj., هوشیار *houchiar*, با حزم و احتیاط *ba hèzm-ou-èhtiat*.

PRUDERIE, s. f., عفت فروشی *'èffèt-ferouchi*.

PRUD'HOMME, s. m., a. اهل خبره *èhlé khèbrè*, pr. t. *ahli khibrè*.

PRUNE, s. f., آلو *âlou*, آلوتچه *âloutchè*.

PRUNEAU, s. m., آلوئ خشك *âloui khochk*.

PRUNELLE, s. f., مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdoumèki tchèchm*, a. حدقة العين *hèdèqèt-oul-'èin*, pr. t. *hadaqat-ul-'aïn*.

PRUNIER, s. m., درخت آلو *dèrèkhté âlou*.

PRURIT, s. m., خارش *kharèch*, a. حكة *hèkkèt*, pr. t. *hikkèt*.

PRYTANÉE, s. m. collègue, دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*.

PSALMISTE, s. m. auteur de psaumes, a. مؤلف مزامير *mou'-èllèfé mèzamir*, pr. t. *mu'èllifi mèzamir*; — le prophète David, a. حضرت داود *hèzrètè davoud*, pr. t. *hazratî davoud*.

PSALMODIE, s. f., a. تزمير *tèzmir*.

PSALMODIER, v. a., ترتيل کردن *tèzmir kèrdèn*, ترتيل *tèrtîl kèrdèn*.

PSALTÉRIUM, s. m., سنطور *sèntour*.

PSAUME, s. m., a. مزمور *mèzmour*, pl. مزامير *mèzamir*, زبور *zèbour*.

PSAUTIER, s. m., کتاب مزامير حضرت داود *kètabé mèzamirè hèzrètè davoud*, a. زبور *zèbour*.

PSEUDONYME, s. m., اسم جعلی *èsmé djè'èli*, اسم غير *èsmé ghèir*.

PSORE, s. m. terme de méd. V. GALE.

PSORIQUE, adj. des 2 g. terme de méd., a. جربى *djèrèbi*, V. GALEUX.

PSOROPHTALMIE, s. f., a. جرب العين *djèrèb-oul-'èin*.

PSYCHÉ, s. f., a. دولا ب آينه دار *doulabé dîné dar*.

PSYCHOLOGIE, s. f., a. علم كيفيت نفس *'èlmé kèisfiyété nèfs*,
a. علم احوال روح *'èlmé èhvalé rouh*, pr. t. *'ilmi ahvali rouh*,
علم احوال نفس *'èlmé èhvalé nèfs*, pr. t. *'ilmi ahvali nèfs*.

PSYCHOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم احوال نفس *moutè'èllèq bè-'èlmé èhvalé nèfs*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi ahvali nafs*.

PTARMIQUE, s. m. plante, a. دواء معطس *dèva'è mou'èttès*,
pr. t. *dèvaï mu'attis*.

PTOLÉMÉE, nom propre, a. بطليموس *bètlimous*.

PTYALAGOGUE, adj. des 2 g., a. دواء مسيل الريق *dèva'è moucil-our-riq*,
pr. t. *dèvaï mucil-ur-riq*.

PUAMMENT, adv., a. بطور بد بوى *bè-toouré bèd-bouï*.

PUANT, e, adj., a. بد بوى *bèd-bouï*, فرغند *fèrghèndè*, pr. t. *farghandè*.

PUANTEUR, s. f., a. بد بوئى *bèd-bouyi*, a. نتانت *nètanèt*,
'oufounèt.

PUBÈRE, adj. des 2 g., a. بعد بلوغ رسيد *bè-hèddé boulough rècidè*,
pr. t. *bè-haddi bulough rècidè*, a. بالغ *balègh*, pr. t. *baligh*.

PUBERTÉ, s. f., a. حد بلوغ *hèddé boulough*, pr. t. *haddi bulough*,
a. حد البلوغ *hèdd-oul-boulough*, بلوغيت *bouloughiyèt*, pr. t. *buloughiyèt*.

PUBIS, s. m., a. زهار *zèhar*, a. عانه *'ànè*.

PUBLIC, IQUE, adj., a. شامل عموم مردم *chamélé 'oumoumé mèrdoum*,
pr. t. *chamili 'umoumi mèrdoum*, شامل

chamèlé hèmè-kès; — généralement connu, *cheuhrèt-yafè*, pr. t. *chuhrèt-yafè*, a. *moutèvatèr*, pr. t. *mutèvatir*, *mèchhour* (en ture vulgaire *mèchhour*), *chayè*, pr. t. *chai*?; — édifices publics, *èmaratè dooulèti*, pr. t. *'imarati dèvlèti*; — les charges publiques, *tèkalifè divani*, pr. t. *tèkialifi divani*, a. *tèkalifè miriyè*, pr. t. *tèkialifi miriyè*; — femme publique, *djèndè*, a. *fahèchè*, pr. t. *fahicha*, *rouspi*, pr. t. *rospi*, V. PROSTITUÉE; — parler en public, *dèr housouré khas-ou-'amm hèrf-zèdèn*, *'èla mèla-oun-nas tèkèlloum kèrdèn*; — rendre public, *fach kèrdèn*, *ècha'è kèrdèn*, pr. t. *icha'a kièrdèn*.

PUBLIC, s. m., *mèrdoum*, a. *khèlq*, pr. t. *khalq*, *nas*, *'èbad-oullah*, pr. t. *'ibad-ullah*.

PUBLICATION, s. f., *fach choudèn*, a. *'èlam*, pr. t. *i'lam*, *d'èlan*, pr. t. *i'lan*, *ècha'è*, pr. t. *icha'a*, *chiou'*, pr. t. *chuyou'*.

PUBLICISTE, s. m. qui écrit sur le droit public, *qanoun-nèvis*; — qui est versé dans cette science, *danèndèyè rèsme*, *houqouq-ou-qèvanîn*, pr. t. *danèndèi rèsmi huqouq-u-qavanîn*, *èz rèsme houqouq-ou-qèvanîn àgah*.

PUBLICITÉ, s. f., a. *cheurèt*, *'èlaniyèt*, pr. t. *'ilaniyèt*.

PUBLIER, v. a., انتشار کردن *entâ-char kèrdèn*, pr. t. *intichar kièrdèn*, اعلام کردن *e'èlam kèrdèn*, pr. t. *i'lam kièrdèn*, شایع کردن *chayè' kèrdèn*, pr. t. *chai' kièrdèn*.

PUBLIQUEMENT, adv., در حضور خاص و عام *dèr housouré khas-ou-'âm*, آشکارا *achkara*, روی مردم *dèr piché rouï mèrdoum*.

PUCÉ, s. f., كيك *kik*.

PUCÉAU, s. m., زن ندیده *sèn-nè-didè*, a. بکر *bèkr*, pr. t. *bikr*.

PUCELAGE, s. m., دوشیزگی *douchizègui*, a. بکارت *bè-karèt*.

PUCELLE, adj. et s. f., دختر *doukhtèr*, pr. t. *dokhtèr*, دشیزه *douchizè*, a. باکره *bakèrè*, pr. t. *bakirè*.

PUCHÉRON, s. m., شپش نباتات *choupouché nèbatat*, pr. t. *chupuchi nèbatat*.

PUDEUR, s. f., آرم *azèrm*, شرم *chèrm*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, عار *'âr*, حیا *hèya*, pr. t. *haya*.

PUDIBOND, e, adj., شرمناک *chèrmnak*, با حیا *ba hèya*, a. مستحییی *moustèhyi*.

PUDICITÉ, s. f., پاکدامنی *pak-damèni*, a. عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*, عفت *'èffèt*, pr. t. *'èffèt*.

PUDIQUE, adj. des 2 g., پاکدامن *pak-damèn*, پاک *pak*, a. عقیف *'èfif*, pr. t. *'afif*.

PUDIQUEMENT, adv., از روی پاکدامنی *èz rouï pak-damèni*, با عفت *ba 'èffèt*.

PUER, v. n., بد بوی دادن *bèd bouï dadèn*, تعفن کردن *tè'èffoun kèrdèn*.

PUÉRIL, *e*, adj. qui appartient à l'enfance, بچه‌گانه *bè-tchèganè*; — frivole, پوچ *poutch*, *a*. باطل *batèl*, *pr. t.* batil, لغو *lègho*, *pr. t.* laghv.

PUÉRILEMENT, *adv.*, وار, بچه *bètchè-var*, مانند طفل *ma-nèndé tèfl*.

PUÉRILITÉ, *s. f.*, بچگی *bètchègui*, کودکی *koudèki*, *pr. t.* kiudèki.

PUERPÉRALE, *adj. f.* fièvre puerpérale, حتما ولادت *houm-maé véladèt*, *pr. t.* hummaï viladèt.

PUGILAT, *s. m.*, مشت زنی *moucht-zèni*.

PUÎNÉ, *e*, *adj.*, بعد بدنیا آمدن *bè'èd bè-dounia àmèdè*, بعد زائیده شد *bè'èd zaïdè-choudè*.

PUIS, *adv.*, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, *a.* بعد *bè'èd*, *pr. t.* ba'd, بعده *bè'èddè-hou*, *pr. t.* ba'-dè-hou.

PUISAGE, *s. m.* action de puiser, **V. PUISER**.

PUISARD, *s. m.*, کَرِیز *kariz*, *pr. t.* guiariz.

PUISER, *v. a.* puiser de l'eau, آب کشیدن *àb kèchidèn*, آب گرفتن *àb guèrèftèn*, *pr. t.* àb guiriftèn; — au fig., استخراج کردن *èstèkhradj kèrdèn*, *pr. t.* istikhhradj kièrdèn, اخذ کردن *èkhz kèrdèn*.

PUISQUE, *conj.*, چون *tchoun*, حالا که *hala-ké*, *p. t.* چونکه *tchoun-ké*, *pr. t.* tchoun-ki.

PUISSAUMENT, *adv.*, زورمندانه *zourmèndanè*, بطور قوی *bè-touré qèvi*, *pr. t.* bè-tèvri qèvi, تمام بقرت *bè-qouvvètè tè-mam*, *a.* قویاً *qèviyèn*, *pr. t.* qaviyèn; — extrêmement, بسیار *bèciar*, *pr. t.* biciar, خیلی *khèlî*, *p. t.* بغایت *bè-ghayèt*.

PUISSANCE, s. f. pouvoir, force, يارا *yara*, توانايى *tèvanayi*,
 pr. t. *touvanayi*, a. قدرت *qoudrèt*, pr. t. *qudrèt*, قوت
qouvèt, pr. t. *quvèt*, اقتدار *èqtèdar*, pr. t. *igtidar*; —
 état souverain, a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول
douvèl, pr. t. *duvèl*; — les puissances étrangères, a.
 دول خارجه *douvèlè kharèdjè*, pr. t. *duvèli kharidjè*,
 دول اجنبیه *douvèlè èdjnèbiyé*, pr. t. *duvèli èdjnèbiyé*;
 — les puissances alliées, دول متفقہ *douvèlè mouttèfèqè*,
 pr. t. *duvèli muttèfiqua*; — les puissances amies, دول
 متحابه *douvèlè moutèhabbè*, pr. t. *duvèli mutèhabbè*; —
 en termes de philosophie ce qui est opposé à l'acte, قوت
qouvè, قوت *qouvèt*; — réduire la puissance à l'acte,
 از قوت به فعل آوردن *èz qouvè bè-fè'èl àvourdèn*, pr. t.
èz quvè bè-fa'l àvourdèn.

PUISSANT, E, adj., توانا *tèvana*, pr. t. *touvana*, a. قادر *qadèr*,
 pr. t. *qadir*, قوي *qèvi*, pr. t. *qavi*, ني قدرت *zi-qoud-*
rèt; — tout-puissant, همه چيز قادر *bè-hèmè-tchiz*
qadèr, pr. t. *bè-hèmè-tchiz qadir*; — le Tout-Puissant,
 خدا *khouda*, pr. t. *khoda*, a. الله *allah*.

PUITS, s. m., چاه *tchah*, a. بئر *bèir*, pr. t. *bir*, pl. ابار *èbar*,
 pr. t. *abar*.

PULLULER, v. n., زياد شدن *èfzoun choudèn*, زياد
ziad choudèn.

PULMONAIRE, qui appartient au poumon, متعلق بشش
moutè'èllèq bè-chouch; — s. f. plante, ا. حشيشة الرثه
hèchichèt-our-rî'è.

PULMONIE, s. f., ناخوشى رثه *na-khochiï ri'è*, ورم شش
vè-rémè chouch, a. داء رثه *da'-our-rî'è*.

PULMONIQUE, adj. des 2 g., گرفتار ناخوشی *guèrèftarè na-khochiï riè*.

PULPE, s. f., گوشت میوه *gouchté mivè*, a. لب *loubb*, pr. t. *lubb*.

PULPEUX, SE, adj., گشتدار *goucht-dar*.

PULSATIF, IVE, adj., douleur pulsative, a. وجع نابض *vè-djè'è nabèz*, pr. t. *vèdja'i nabiz*.

PULSATION, s. f., حرکت نبض *tèpèché nèbz*, حرکت نبض *hèrèkèlé nèbz*.

PULVÉRISATION, s. f. action de pulvériser V. PULVÉRISER.

PULVÉRISER, v. a., خاک نرم کردن *khaké nèrm kèrdèn*, گرد کردن *guèrd kèrdèn*, سفوف کردن *soufouf kèrdèn*, pr. t. *sufouf kièrdèn*; — anéantir, نابود کردن *na-boud kèrdèn*, معدوم ساختن *mè'èdoum sakhtèn*, pr. t. *ma'doum sakhtèn*; — pulvérisé, e, گرد شده *guèrd-choudè*.

PUNAI, E, adj., گنده بینی *guèndè-bini*.

PUNAISE, s. f., ساس *sas*.

PUNAISIE, s. f., گندبینی *guèndè-bini*, a. داء الخشام *da'oul-khècham*.

PUNCH, s. m., پونچ *pountch*.

PUNIQUE, adj. des 2 g. mauvaise foi, بی وفا *bi vèfa*, نا درست *na-droust*, a. غدار *ghèddar*.

PUNIR, v. a., تنبیه کردن *gouch-mal kèrdèn*, تهمین *tèmbih kèrdèn*, تأییب کردن *tè'èdib kèrdèn*, باجرا *bè-djèza rèçanidèn*; — puni, e, تنبیه شده *tèmbih-choudè*.

PUNISSABLE, adj. des 2 g., شایسته تنبیه *chayèstèyé tèm-*

bih, مستحق تأديب *moustèhèqqé tè'èdib*, pr. t. *mus-tahaqqi tèèdib*.

PUNISSEUR, s. m., تنبيه كنده *tèmbih-kounèndè*, جزا دهند *djèza-dèhèndè*.

PUNITION, s. f., بادفرا *bad-fèra* ou بادفره *bad-fèrè*, (vieux) a. تنبيه *tèmbih*, a. تأديب *tè'èdib*, pr. t. *tèèdib*, قصاص *qèças*, pr. t. *qîças*, سياست *siacèt*.

PUPILLAIRE, adj. des 2 g., a. متعلق به یتیم *moutè'èllèq bè-yètim*.

PUPILLE, s. des 2 g., a. یتیم *yètim*, pl. ایتام *itam*; — a. f. la prunelle de l'œil, مردمک چشم *mèrdoumèké tchèchm*, pr. t. *mèrdumèki tchèchm*.

PUPITRE, s. m., کیرخ *kèirèkh*, p. t. رحل *rèhl*, pr. t. *rahl*, رحله *rèhlè*, pr. t. *rahlè*.

PUR, e, adj. sans mélange, a. خالص *khalès*, pr. t. *khalis*, صاف *saf*; — sans tache, پاک *pak*, a. ظاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — exact, correct, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

PURÉE, s. f., له کرده *lèh-kèrdè*; — purée de lentilles, له کرده *mèrdjoumèké lèh-kèrdè*.

PUREMENT, adv. vivre purement, بعفت و عصمت عمر بسر *bè-'èffèt-ou-'èsmèt-'eumr bè-sèr bourdèn*; — écrire purement, پاکیزه نوشتن *pakizè nèvèchtèn*, pr. t. *pakizè nivichtèn*; — exprès, a. مخصاً *mèhz*, مخصصاً *mèhzeèn*, مجتهداً *moudjèrrèd*, pr. t. *mudjèrrèd*, مجتهداً *moudjèrrèd-dèn*; — dans le langage des arts, exactement, بی نقص *bi nèqs*, a. بلا قصور *bè-la gouçour*; — purement et simplement, ساده *sadè*, بی قيد و شرط *bi qèid-ou-chèrt*.

PURETÉ, s. f., پاکي *paki*, پاکیزگی *pakizègui*, ا. خلوص *khelous*, pr. t. *khoulous*, صفوت *sèfvèt*, pr. t. *zafvèt*; — exemption de fautes, vertu, بی قصوری *bi goucouri*, a. عدم نقص *'èdèmé nèqs*, pr. t. *'adèmi naqs*; — chasteté, ا. عفت *'èffèt*, pr. t. *'iffèt*.

PURGATIF, s. m., شکران *chèkèr-ran*, کارکن *kar-koun*, دواي کارکن *dèvaï kar-koun*, pr. t. *davaï kiar-kun*, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*, pl. مسهلات *moushèlat*, pr. t. *mushilat*.

PURGATIF, ive, adj., کارکن *kar-koun*, شکران *chèkèr-ran*, a. مسهل *moushèl*, pr. t. *mushil*.

PURGATION, s. f. évacuation causée par un purgatif, a. اسهال *èshal*, pr. t. *ishal*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amel*, تنقيّه *tènqiyè*; — remède qu'on prend, V. PURGATIF.

PURGATOIRE, s. m., بزرزخ *bèrzèkh*, ا. اعراف *d'èraf*, pr. t. *a'raf*.

PURGER, v. a., تنقيّه کردن *tènqiyè kèrdèn*, pr. t. *tanqiyè kièrdèn*, مسهل دادن *moushèl dadèn*, pr. t. *mushil da-dèn*; — en parlant des métaux, پاک کردن *pak kèrdèn*, مسهل گذاشتن *qal gouzachtèn*; — se purger, مسهل خوردن *moushèl khourdèn*, pr. t. *mushil khordèn*.

PURIFICATION, s. f., پاکسازی *pak-sazi*, ا. تطهير *tèthir*, pr. t. *tathir*, تصفيّه *tèsfiyè*, pr. t. *tasfiè*; — en parlant des métaux on emploie les mots, امحاض *qal*, ا. امحاض *èmhaz*, pr. t. *imhaz*.

PURIFIER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*, تصفيّه کردن *tèsfiyè kèrdèn*, pr. t. *tasfiyè kièrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودن *paloudèn*; — se purifier, پاک شدن *pak chou-*

dèn, طهارت *khoud-ra pak kerdèn*, گرفتن *tèharèt guèrèftèn*, pr. t. *taharèt guiriftèn*;
— purifier, en parlant des métaux, قال گذاشتن *gal gouzachtèn*;
— purifié, e, پاک شد *pak-choudè*, a. مطهر *moutèhhèr*, pr. t. *mutahhar*; — en parlant des métaux, قال گذاشته شد *gal-gouzachtè-choudè*.

PURISME, s. m., تدقیق در کلام *tèdqiğ dèr kèlam*, a. تدقیق فی اللغت *tèdqiğ fil-loughèt*, pr. t. *tadqiğ fil-loghat*.

PURISTE, s. m., دقت کنند در کلام *dèqqèt-kounèndè dèr kèlam*, a. مدقق فی اللغت *moudèqqèq fil-loughèt* pr. t. *mudagqiğ fil-loghat*.

PURITAIN, s. m. V. AUSTÈRE.

PURPURIN, e, adj., ارغوانی *èrghèvani*.

PURULENCE, s. f., ریم الدثی *rim-àloudègui*.

PURULENT, e, adj., بریم الدث *bè-rim àloudè*, a. موقیج *mou-qèiyèh*, pr. t. *muqaiyih*.

PUS, s. m., چرك *tchèrk*, ریم *rim*, a. جراحت *djèrahèt*, pr. t. *djirahat*, قیج *qèih*, pr. t. *qaih*.

PUSILLANIME, adj. des 2 g., ترسو *tèrsou*, بی دل *bi dèl*, غرذل *ghèrdèl*, a. جبان *djèban*.

PUSILLANIMITÉ, s. f., ترس *tèrs*, بی دلی *bi dèli*, بی غیرتی *bi ghèirèti*, a. جبن *djoubn*, pr. t. *djubn*, جبانیت *djèbanèt*.

PUSTULE, s. f., خیارک *khیارèk*, شکنج *chèkèndj*, a. بثر *bèsr*, pl. بثر *bouçour*.

PUSTULEUX, EUSE, adj., خیارکدار *khیارèk-dar*.

PUTAIN, s. f., جند *djèndè*, a. قاحبه *qèhbè*, pr. t. *qahba et qahpa*.

PUTANISME, s. m., جندی گری *djèndè-guèri*, قحبگی *qèh-bègui*.

PUTASSERIE, s. f., جندی بازی *djènaè-bazi*, قحب بازی *qahbè-bazi*, pr. t. *qahpa-bazi*.

PUTASSIER, s. m., جندی باز *djèndè-baz*, قحب باز *qahbè-baz*, pr. t. *qahpa-baz*.

PUTATIF, IVE, adj., a. مزنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*, موهوم *moouhoum*, pr. t. *mèvhoun*.

PUTRÉFACTION, s. f., پوسیدگی *poucidegui*, گند *guènd*, a. تعفن *tè'èffun*, pr. t. *tè'affun*.

PUTRÉFIER, v. a., گندانیدن *guèndanidèn*, پوسانیدن *pouçanidèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, pr. t. *facid kièrdèn*; — se putréfier, گندیدن *guèndidèn*, گندیده شدن *guèndidè choudèn*, پوسیدن *pouciden*, فسد شدن *facèd choudèn*, pr. t. *facid choudèn*; — putréfié, e, گندیده *guèndidè*, گندیده شده *guèndidè-choudè*, a. متعفن *moutè'èffèn*, pr. t. *mutè'affan*.

PUTRIDE, adj. des 2 g., گندیده *guèndidè*, a. عفنی *'oufounni*, pr. t. *'afinni*; — fièvre putride, a. حمای عفنیّه *houm-maï 'oufounniyè*, pr. t. *hoummaï 'afinniye*.

PUTRIDITÉ, s. f., گندگی *guèndègui*, a. عفونت *'oufounèt*, pr. t. *'ufunèt*.

PYGMÉE, s. m., V. NAIN.

PYLORE, s. m., a. المعدّه *fèmm-oul-mè'èdè*, pr. t. *fèmm-ul-mi'dè*.

PYRAMIDAL, e, adj., اهرام مانند *èhram-manènd*, a. اهرامی *èhrami*, شکل *èhrami-ouch-chèkl*, pr. t. *ahrami-uch-chèkl*.

PYRAMIDE, s. f., ستون سنگی *soutouné sèngui*, از ستون

soutouné èz sèng, a. هَرم hèrèm, pl. اهرام èhram,
pr. t. ahram.

PYRÈTHRE, s. m. plante, a. عود القرح 'oud-oul-qèrk.

PYROTECHNIE, s. f., آتشباری átèch-bazi.

PYROTECHNIQUE, adj. des 2 g., متعلق بآتشباری moutè'èl-
lèq bè-átèch-bazi.

PYROTIQUE, adj. des 2 g., سوزان souzan, سوزنده souzèndè,
a. ماکترق mouhèrrèq, pr. t. muharriq.

PYRRHONISME, s. m., مذهب اهل الشكوك mèzhèb èhl-
ouch-choukoug, pr. t. mèzhèbi èhl-uch-chukioug.

PYTHAGORE, n. pr. a. فیتاغورس fitaghourès, pr. t. fitagho-
rous.

PYTHAGORISME, s. m., آیین فیتاغورس àyiné fitaghourès,
pr. t. àyini fitaghorous.

PYTHONISSE, s. f., ارافة èrrafèt, pr. t. arrafèt.

Q

QUADERNES, carmes ou carnes, jeu de trictrac, دو چهار
dou-tchèhar, چغت djouft-tchèhar.

QUADRAGÉNAIRE, adj. des 2 g., چهل ساله tchèhèl-salè,
چهل سالگی tchèhèl-salègui.

QUADRÉANGULAIRE, adj. des 2 g., چهار گوشه tchèhar-
gouchèyi, چهار گوشه tchèhar-gouchè, a. زوایا
zou èrbè' zèvaya.

QUADRATURE, s. f., a. تربیع tèrbî; — la quadrature du
cerce, a. تربیع دایره tèrbî'é daîrè.

QUADRIFOLIUM, s. m., چهار برگه tchèhar-bèrguè.

QUADRILATÈRE, s. m., شکل چهار پهلو chèklé tchèhar-pèhlou.

QUADREISYLLABE, adj. des 2 g., چهار هجائی *tchèhar-hè-djayi*.

QUADRIENNAL, E, adj., چهار ساله *tchèhar salè*, چهار سالگی *tchèhar-salègui*.

QUADRILATÈRE, adj. des 2 g., چهار پهلو *tchèhar-pèhlou* ;
— s. m. un quadilatère, چهار پهلو شکل *chèklé tchèhar-pèhlou*.

QUADRUPEDE, s. et adj., چهار پا *tchèhar-pa*, چار پا *tchar-pa*.

QUADRUPLÉ, adj. des 2 g., چهار چندان *tchèhar tchèndan*,
چهار قدر *tchèhar qèdd*, pr. t. *tchèhar qadd*, چهار قد *tchèhar qèdr*, pr. t. *tchèhar qadr*, چهار مقابل *tchèhar mouqabèl* pr. t. *tchèhar muqabil*.

QUADRUPLER, v. a., چهار چندان کردن *tchèhar tchèndan kèrdèn*.

QUAI, s. m., کنار آب سب سنگ *sèng-bèsté kènaré àb*, pr. t. *sèng-bèsti kiènaré àb*.

QUALIFICATIF, IVE, adj., a. وصفی *vèstfi*, pr. t. *vasfi*.

QUALIFICATION, s. f., نام *nam*, a. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*,
pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*.

QUALIFIER, v. a., اسم گذاشتن *èsm gouzachtèn*, موصوف کردن *moouçouf kèrdèn*, pr. t. *mèvçouf kièrdèn* ; — se qualifier, خود را صفت دادن *khoud-ra sèfèt dadèn*, pr. t. *khod-ra sifèt dadèn*, موصوف شدن *moouçouf chou-dèn* ; — qualifié, e, موصوف شده *moouçouf-choudè*, pr. t. *mèvsouf-choudè*, a. موصوف *moouçouf*, pr. t. *mèvsouf*.

QUALITÉ, s. f., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ; — cette indienne est de mauvaise qualité, جنس

آین چیت بد است *djènsé in tchit béd-èst*, این اصلش بد است *in tchit èsl-èch béd-èst*; — cette qualité d'eau, این جنس آب *in djènsé àb*, pr. t. *in djinsi àb*; — mérite, talent, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*; — en terme de médecine, ا. حاصیّت *khaciyèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khèçayis*; — inclination, habitude, ا. صفت *sèfèt*, pr. t. *sifèt*, pl. صفات *sèfat*, pr. t. *sifat*, خصلت *khèslèt*, pr. t. *haslèt*, pl. خصایل *khèçayèl*, pr. t. *khàçail*, شمیله *chèmilè*, pl. شمایل *chèmayèl*, pr. t. *chèmail*; — qualités naturelles, ا. خصایل ذاتیه *khèçayèlè zatiyé*, pr. t. *khàçaili zatiyé*; — noblesse, بزرگواری *bou-zourgvari*, pr. t. *buzurgvari*, ا. شرف *chèrèf*; — titre, ا. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*, عنوان *ènvàn*, pr. t. *'ènvàn*; — en qualité de . . . باسم *bè-'èsmé*, بعنوان *bè-'ènvànè*; — il m'a pris en qualité de secrétaire, نیاست مرا قبول کرد *bè-'ènvànè niabèt mè-ra qèboul kèrd*, pr. t. *bè-'ènvani niabèt mè-ra qaboul kièrd*.

QUAND, adv. lorsque, وقتیکه *vèqti-ké*, هنگامی که *hènga-mi-ké*; — quant il est allé, رفت وقتیکه *vèqti-ké rèft*, pr. t. *vaqti-ki rèft*; — quand partira-il? کی خواهد رفت *kèi khahèd rèft*, *tchè* چه وقت حرکت میکند, pr. t. *tchi vaqt harèkièt mi-kunèd*; — quand, conj. quoique, گرچه *guèr-tchè*, pr. t. *guèr-tchi*, اگرچه *èguèr-tchè*, pr. t. *èyèr-tchi*; — quand même, اگر هم *èguèr hèm*; — jusqu'à quand? تا کی *ta kèi*.

QUANT, à adv., که *ké*, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr*

kheçous, pr. t. *dèr khouçous*; — quant à moi, *بندہ کہ* *bèndè ké*, pr. t. *bèndè ki*; — quant à cette affaire, *در باب این امر* *dèr babé in èmr*.

QUANTES, adj. toutes et quantes fois, *هر وقت* *hèr vèqt*, pr. t. *hèr vaqit*.

QUANTIÈME, adj. des 2 g., *چندم* *tchèndoum*, *چندمین* *tchèndoumîn*.

QUANTITÉ, s. f., a. مقدار *mèqdar*, pr. t. *miqdar*, pl. مقادیر *mèqadir*, کمیت *kèmiyèt*, قدر *qèdr*, pr. t. *qadar*; — beaucoup, grand nombre, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*, فراوان *fèravan*, pr. t. *firavan*, خیلی *khèili*, a. کثیر *kècir*, وفور *vèfour*; — multitude, abondance, فراوانی *fèravani*, فزونی *fèzouni*, بسیاری *bèciari*, pr. t. *biciari*, a. کثرت *kèsrèt*, وفرت *vèfrèt*.

QUARANTAINE, s. f., a. بقدر چهل عدد *bè-qèdré tchèhèl 'èdèd*, بقدر چهل دانه *bè-qèdré tchèhèl danè*, pr. t. *bè-qadri tchèhèl danè*; — lazaret, قرنتنه *qèrantènè*, pr. t. *qarantina*, قراختین *qèrakhtîn*, pr. t. *qarakhtîn*.

QUARANTE, adj. num., چهل *tchèhèl*, a. اربعین *èrbè'oun*, pr. t. *arba'oun*.

QUARANTIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèhèloun*; — quarantième partie, چهل یک *tchèhèl yèk*.

QUART, s. m., چهار یک *tchèhar-yèk*, p. t. چار یک *tcharik*, pr. t. *tchèirèk*, a. ربع *roub'*.

QUARTAUT, s. m., کوچک پپ *pipé koutchèk*, pr. t. *pipi kutchuk*.

QUARTIER, s. m. quatrième partie d'une chose V. QUART; — division d'une ville, محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*,

pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*; — camp d'une armée, لشکرگاه *lèchkèr-gah*, pr. t. *lèchkièr-guiak*, p. t. اردو *ourdou*, pr. t. *ordou*, a. معسكر *mè'skèr*, pr. t. *ma'askièr*; — traitement favorable qu'on accorde au vaincu, امان *èman*, pr. t. *aman*; — quartier d'hiver, قشلاق *qèchlaq*, pr. t. *qichlaq*.

QUARTINIER, s. m., ضابط محله *zabètè mèhèllè*, pr. t. *zabiti mahallè*.

QUARTZ, s. m., سنگ چاقمق *sèngué tchaqmaq*.

QUARTO (IN), s. m., چار ورقی *tchèhar-vèrèqi*.

QUASI, adv., مانند *manènd*, مثل اینکه *mèslé in-ké* pr. t. *misli in-ki*.

QUASI-DÉLIT, s. m., گناه مانند *gounah-manènd*.

QUARTENAIRE, adj. des 2 g., چهار عددی *tchèhar-'èdèdi*, a. رباعی *rouba'i*.

QUATORZE, adj. num., چهارده *tchèhar-dè*, a. أربعة عشر *èrbè'èt 'èchèrè*.

QUATORZIÈME, adj. des 2 g., چهاردهم *tchèhar-dèhoum*; — un quatorzième, چهارده یک *tchèhar-dè yèk*.

QUATRAIN, s. m., a. رباعی *rouba'i*, pl. رباعیات *rouba'iyat*.

QUATRE, adj. num., چار *tchèhar*, pr. t. *tchihar*, چار *tchar*; — faire le diable à quatre, معرکه کردن *mè'rèkè kèrdèn*, pr. t. *ma'rèkiè kièrdèn*, دنیا را بهم زن *dounia-ra bè-hèm zèdèn*.

QUATRE-VINGTS, adj. num., هشتاد *hèchtad*, a. چهل و نه *cè-manounè*; — quatre-vingt-dix, نود *nèvèd*, a. تسعون *tès'ouné*, pr. t. *tis'ouné*.

QUATRE-VINGTIÈME, adj. des 2 g., هشتادم *hèchtadoum*.

QUATRIÈME, adj. des 2 g., چهارم *tchèharoum*, اربع *rabè'*,
pr. t. *rabè'*.

QUATRIÈMEMENT, adv., چهارمین *tchèharoumîn*, اربعاً *rabè'èn*.

QUATRIENNAL, E, adj., هر چهار سال يك دفعه *hèr tchèhar
sal yèk dâf'è*.

QUATUOR, S. M., موسیقی چهار فصلی *mouciqiï tchèhar-
fèsi*.

QUE, pron. relat. که *ké*, pr. t. *ki*; — la maison que vous
avez vue, خانه که دیدید *khanèyè ké didid*, pr. t. *kha-
nèi ki didid*, خانه که بنظر شما رسید *khanèyè ké bè-
nèzèré chouma rècid*, pr. t. *khanèi ki bè-nazari chouma
rècid*; — quelle chose? چه *tchè*, pr. t. *tchi*; — que
ferez-vous? چه خواهید کرد *tchè khahid kèrd*, pr. t.
tchi khahid kièrd; — signifie aussi pourquoi, چرا
tchèra, pr. t. *tchira*; — que ne vous hâtez-vous? چرا
tchèra dèst-patchè nè-mi-chèvid, دست‌ها چه نمی‌شویند
tchèra tè'èdjil nè-mi-kounid, چرا تعجیل نمی‌کنید
pr. t. *tchira ta'djil nè-mi-kunid*; — combien! چه قدر
tchè qèdr, pr. t. *tchi qadr*; — qu'elle est belle! چه
tchè qèdr zibast, pr. t. *tchi qadr zibast*; — signifie aussi, mais en persan on emploie
alors le mot بس *bès* que l'on place à la fin de la
phrase; il ne dit que la vérité, حقیقت را می‌گوید و بس
hèqiqèt-ra mi-gouyèd-ou-bès, pr. t. *haqiqèt-ra mi-gu-
yèd-u-bès*; — s'emploie aussi pour terme de compa-
raison; il est plus heureux que moi, او از من

خوشبخت تر است *ou èz mèn khoch-bèkkt-tèr-èst* ; —
 il est plus jeune que moi, او از من جوان تر است *ou èz mèn djèvantèr-èst* pr. t. *ou èz mèn djuvan-tèr-èst* ; —
 on dit aussi : que de fois je suis venu ! چندین دفعه *tchènd ou tchèndîn dèf'è àmèdèm*.

QUEL, LE, adj., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, کدام *koudam*, ou *koudoum*, pr. t. *kiudam*, چند *tchènd*, چه طور *tchè toour*,
 pr. t. *tchi tavr* ; — quel est cet homme ? این آدم *in àdèm tchè-tchiz-èst*, pr. t. *in àdam tchi-tchiz-èst* ou کیست این آدم *in àdèm kist* ; — quel
 est votre nom ? نام شما چه چیز است *namé chouma tchè-tchiz-èst*, pr. t. *nami-chuma tchi-tchiz èst*, اسم شما
 چیست *èsmé chouma tchist*, pr. t. *ismi chuma tchist* ;
 — quel temps fait-il ? هوا چه طور است *hèva tchè toour-èst*, pr. t. *hava tchi tavr-èst* ; — quelle heure est-il ?
 چند ساعت *sa'èt tchènd-èst*, ساعت میگذرد *tchènd sa'èt mi-gouzèrèd*, pr. t. *tchènd sa'at mi-guzèrèd* ; — quel livre voulez vous ? چه کتاب
 کدام کتاب را میخواهید *tchè kètab mi-khahid*, کدام کتاب را میخواهید *koudam kètab-ra mi-khahid*, pr. t. *kiudam kitab-ra mi-khahid* ; — quel qu'il soit, quelle qu'elle soit, هر
 کدام باشد *hèr koudam bachèd*, pr. t. *hèr kiudam bachèd*, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*, pr. t. *hèr tchi bachèd* ; — se dit par exclamation, quel courage ! چه
 رشادتی *tchè rèchadèti*, چه شجاعتی *tchè cheudja'èti*, pr. t. *tchi chudja'ati* ; — quelle hardiesse ! چه جسارتی *tchè djèçarèti*, pr. t. *tchi djaçarèti*.

QUELCONQUE, adj. des 2 g. employé avec la négation,

hitch, هیچ *hitch tchiz*; — il ne lui est resté chose quelconque, *bèraï* او هیچ چیز نمانده است *ou hitch tchiz nè-mandè èst*; — (sans négation) un homme quelconque, *chèkhsi* آدمی *hèr Adèmi bachèd* هر آدمی باشد.

QUELQUE, adj. des 2 g. quelque chose, *tchizi*; — adressez vous à quelque autre personne, شما بشخص *chouma bè-chèkhsé diguèr roudjou' be-kounid*; — quelques, چند *tchènd*, a. بعضی *bè'èzi*, pr. t. *ba'zi*; — quelques personnes, نفری چند *nèfèri tchènd*, اشخاص *bè'èzi èchkhas*, pr. t. *ba'zi èchkhas*; — quelque part, جای *djaï*; — allons quelque part, جای برویم *djaï be-rèvim*; — quel que, quelle que (en deux mots), en parlant des choses, هر چه *hèr tchè*, pr. t. *hèr tchi*, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*, en parlant des personnes, هر کس *hèr kès*, pr. t. *hèr kiès*, هر که *hèr ké*, pr. t. *hèr ki*, en parlant des personnes, هر کس *hèr kès*, pr. t. *hèr kiès*; — quel qu'il soit, quelle que soit la personne, هر که باشد *hèr ké bachèd*; — quelle que soit la chose, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — quel que soit le soin que vous preniez, هر قدر سعی بکنید *hèr qèdr sè'i be-kounid*, pr. t. *hèr qadr sa'i be-kunid*.

QUELQUEFOIS, adv., گاهی *gahi*, pr. t. *guiahi*, گاهگاه *gah-gah*, pr. t. *guiah-guiah* بعضی اوقات *bè'èzi ouquat*, pr. t. *ba'zi èvqat*, بعضی دفعه *bè'èzi dèf'è*.

QUELQU'UN, E, adj., یکی از آنها *yèki èz àn-ha*; — sans doute il en viendra quelqu'une, البته یکی

آمد خواهد *elbètè yèki khahèd àmèd*; — signifie aussi une personne, کسی *kèci*; — y a-t-il quelqu'un chez lui ? پیش کسی هست *pich-èch kèci hèst*.

QUÉMANDER, v. n., نهانی گدائی کردن *nèhani guèdayi kèrdèn*.

QUÉMANDEUR, SE, S., نهانی گدائی کننده *nèhani guèdayi-kounèndè*.

QU'EN-DIRA-T-ON, S. m., حرف مردم *hèrfè mèrdoum*, pr. t. *harfi mèrdum*.

QUENOUILLE, S. f., دکران *doukran*, pr. t. *dukran*, کرتلان *kèrtlan*.

QUERELLE, S. f., a. ستیزه *sètizè*, ستیز *sètiz*, a. جدل *djèdèl*, مجادله *moudjadèlè*, pr. t. *mudjadèlè*, pl. مجادلات *moudjadèlat*, pr. t. *mudjadèlat*, نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'*, pr. t. *munaza'a*, pl. منازعات *mounazè'ât*, pr. t. *munaza'ât*.

QUERELLER, V. a., ستیزیدن *sètizidèn*, ستیز کردن *sètiz kèrdèn*, دعوا کردن *dè'èva kèrdèn*, pr. t. *da'ava kièrdèn*; — se quereller, دعوا کردن با هم *ba hèm dè'èva kèrdèn*, pr. t. *ba hèm da'ava kièrdèn*.

QUERELLEUR, EUSE, S., ستیزه کار *sètizè-kar*, pr. t. *sètizè-kiar*, ستیزنده *sètizèndè*, a. منازع *mounazè'*, pr. t. *munazi'*.

QUÉRIR, V. a., آوردن *àvourdèn*; — allez quérir un tel, فلانکس را بیاورید *flan-kès-ra bi-àvèrid*, pr. t. *fulan-kiès-ra be-yàvèrid*.

QUESTEUR, S. m., a. ناظر اخراجات *nazèrè èkhradjat*, pr. t. *naziri akhradjat*.

QUESTION, S. f., پرسش *poursèch*, pr. t. *pursich*, a. استفسار

èstèfsar, pr. t. *istifsar*, سؤال *so'al*, pr. t. *su'al*, مسأله
mècèlè pr. t. *macèlè*.

QUESTIONNAIRE, s. m., شنکجه کهنده *chèkèndjè-kounèndè*.

QUESTIONNER, v. a., پرسیدن *poursidèn*, چوينا شدن *djouya*
choudèn, سؤال استفسار کردن *èstèfsar kèrdèn*, سؤال کردن *so'al*
kèrdèn.

QUESTIONNEUR, EUSE, s., بسیار سؤال کننده *bèciar so'al*
kounèndè, a. سؤال كثير *kècir-ous-so'al*, pr. t. *kècir-*
us-su'al.

QUESTURE, s. f., اخراجات شغل *choughlé nàzarètè*
èkhradjat.

QUÊTE, s. f. action de chercher, جستجو *djoustè-djou*, a.
تفتيش *tèftich*, تفحص *tèfèkhous*, pr. t. *tèfahhus*; —
pour les pauvres, جمع آوری صدقات *djèm'-avèrit sè-*
dèqat.

QUÊTER, v. a. chercher, جستجو کردن *djoustè-djou kèr-*
dèn, گردیدن پی *pèi guèrdidèn*, تاجسس کردن *tèdjèss-*
sous kèrdèn; — faire la quête, جمع کردن صدقه *sè-*
dèqè djèm' kèrdèn.

QUÊTEUR, EUSE, s., جمع کننده صدقه *djèm'-kounèndèyè*
sèdèqè.

QUEUE, s. f., دم *doum*, pr. t. *dum*, a. ذنب *zènèb*, pl. اذنب
èznab; — la queue d'un cheval, دم اسب *doumé èsp*; —
پشت دامن *damèn*, a. ذيل *zèil*; — faire queue, پشت
پوخته همديگر استادن *pouchté hèm-diguèr èstadèn*; — dernier,
la fin de quelque chose, پشت سر *pouchté sèr*, a. آخر
èkher, pr. t. *èkhir*; — à la queue, پشت سر *pouchté*
sèr, در عقب *dèr 'èqèb*.

QUEUE-DE-CHEVAL, prêle des marais, V. PRÊLE.

QUEUE-DE-POURCEAU, s. f. plante, a. شجرة الخنازير *chèmrèt-oul-khènazir*.

QUEUE-DE-RENARD, s. f., a. ذنب الثعلب *zènèb-ous-sè'èlèb*,
pr. t. *zènèb-us-sa'lèb*.

QUI, pron. relat., که *ké*, pr. t. *ki*; — l'homme qui vient, آید آدمیکه *adèmi-ké mi-àyèd*; — qui est-ce? کیست *kist* ou *ki-èst*; — qui est venu? آمد که *ké àmèd*; — signifie aussi celui qui, که آنکس *àn-kès ké*.

QUICONQUE, pron. ind. m. sing., هر که *hèr ké*, هر کسیکه *hèr kèci-ké*, هر آنکه *hèr àn-ké*.

QUIESCENT, e, adj., a. ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*; — lettre quiescente, حرف ساکن *hèrfé sakèn*, pr. t. *harfi sakîn*.

QUIET, e, adj. (vieux) آسوده *açoudè*.

QUIÉTUDE, s. f., آسودگی *açoudègui*, a. استراحت *èstèrahèt*,
pr. t. *istirahat*, مویا *mèvèça*.

QUILLE, s. f., تیر بنیاد کشتی *tirè bouniadé kèchti*, pr. t. *tiri buniadi kièchti*; — pour jouer, چوب گوی بازی *tchoubé gouï-bazi*.

QUINCAILLERIE, s. f., خترازی *khèrrazi*.

QUINCAILLE, s. f. V. QUINCAILLERIE.

QUINCAILLIER, s. m., خترازی فروش *khèrrazi-ferouch*, pr. t. *kharrazi-furouch*.

QUINDÉCAGONE, s. m., شکل پانزده گوشه‌ئی *chèklé panzdè gouchèyi*.

QUINQUAGÉNAIRE, adj. des 2 g., پنجاه ساله *pèndjah-salè*.

QUINQUENAL, e, adj., هر پنج سال *hèr pèndj sal*, پنج سال طول میکشد *pèndj sal toul mi-kèchèd*.

QUININE, s. f., کینه کینه *kind-kinè*.

QUINQUINA, s. m., چوب کینه کینه *tchoubé kind-kinè*, pr. t. *tchubi kina-kina*.

QUINQUET, s. m., a. قندیل *qèndil*, pr. t. *qandil*, pl. قنادیل *qènadil*.

QUINT, s. m., پنج یک *pèndj-yèk*.

QUINTAL, s. m., قنطار *qèntar*, pr. t. *qantar*, pl. قناطر *qènatir*, pr. t. *qinatir*.

QUINTEFEUILLE, plante, سرساده *sèrsad*, پنج انگشت *pèndj-èngoucht*.

QUINTESSENCE, s. f., a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — ce qu'il y a de plus parfait dans une chose, a. زبد *zoubdè*, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulacè*.

QUINTEUX, EUSE, adj., کج خلق *kèdj-khoulq*, خشناک *khèchmnak*.

QUINTUPLE, adj. des 2 g., a. پنج چندان *pèndj tchèndan*, پنج این قدر *pèndj in qèdr*.

QUINTUPLER, v. a., پنج چندان کردن *pèndj tchèndan kèrdèn*.

QUINZAINE, s. f., بقدر پانزده *bè-qèdrè panzdè 'èdèd*, pr. t. *bè-qadri panzdè 'èdèd*.

QUINZE, adj. num., پانزده *panzdè*, a. خمسة عشره *khèmsè 'èchèrè*.

QUINZIÈME, adj. des 2 g., پانزدهم *panzdèhoum*; — le quinzième d'une chose, یک پانزده *panzdè-yèk*.

QUINZIÈMEMENT, adv., پانزدهمین *panzdèhoumîn*, a. خمسة عشر *khèmsèt 'àchèrèn*.

QUIPROQUO, s. m. méprise V. MÉPRISE.

QUITTANCE, s. f., رسید قبض *qèbzé-rècid*, pr. t. *qabzi-rècid*,
رسید, *rècid*.

QUITTANCER, v. a., رسید نوشتن *qèbzé-rècid nè-
vèchtèn*.

QUITTE, adj. des 2 g., پاک *pak*, حساب پاک *hèçab-pak*, pr. t.
hiçab-pak.

QUITTEMENT, adv., از آلودگی دین مبرا *èz àloudèguir dèin
moubèrra*.

QUITTER, v. a., گذاشتن *gouzachtèn*, pr. t. *guzachtèn* ها,
کردن *rèha kèrdèn*, ترک کردن *tèrk kèrdèn*; — se sépa-
rer, جدا شدن *djèda choudèn*, pr. t. *djida choudèn*,
مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*, pr. t. *mufaraqat
kièrdèn*; — quitter sa femme, la répudier, طلاق دادن
tèlaq dadèn, pr. t. *tilaq dadèn*; — quitté, e, رها شده,
rèha-choudè, a. متروک *mètrouk*.

QUI-VA-LA ? terme de guerre, t. p. گیلان کیم *guèlèn kim*.

QUI-VIVE ? V. QUI-VA-LA ?

QUOI, pron. rel., چه *tchè*, pr. t. *tchi*, چیز *tchè tchiz*,
pr. t. *tchi-tchiz*; — quoi de mieux ? بهتر چه *èz in tchè bèh-tèr*; — de quoi s'agit-il ? حرف در چه
hèrf dèr tchè tchiz èst; — sur quoi ? در چه *dèr tchè bab*, بابت *èz tchè babèt*; — à quoi
cela sert-il ? این چه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-
khourèd*; — quoi ? que signifie cela ? این یعنی چه *in yè'èni tchè*, pr. t. *in ya'ni tchi*; — quoi ? plait-il ?
بلی *bèli*; — a quoi bon, چه مصرف *tohè mèsrèf*; —
quoi que ce soit, هر چه باشد *hèr tchè bachèd*; — je
ne sais quoi, چه نمیدانم *nè-mi-danèm tchè*; — à quoi

pensez vous? در چه فکر هستيد *dèr tchè fèkr hèstid*,
pr. t. *dèr tchi fikr hèstid*; — quoi qu'il en soit, هر آينه
hèr dānè. در هر صورت *dèr hèr sourèt*.

QUOIQUE, conj., اگر چه *èguèr-tchè*, pr. t. *èguèr-tchi*, گر چه
guèr-tchè, pr. t. *guèr-tchi*; — quoi que (en deux mots),
هر چند *hèr tchènd*, هر چه *hèr tchè*.

QUOLIBET, s. m., گوتی ياهو *yavè-gouyi*, djèfèng,
p. t. ياهو *yavè*.

QUOTE-PART, s. f., رسد, *rècèd*, بهره *bèhrè*, a. حصه *hèssè*,
pr. t. *hissè*.

QUOTIDIEN, NE, adj., روزی هر *hèr rouzi*, روز هر *hèr rouzè*,
a. یومی *yooumi*, pr. t. *yèvmi*; — fièvre quotidienne,
تب هر روزی *tèbè hèr rouzi*.

QUOTITÉ, s. f., رسد مقرر, *rècèdè mouqèrrèr*, حصه معینه
hèssèyè mou'èiyènè.

R

RABÂCHAGE, s. m., زاز *jaj*, ياهو *yavè*, گوتی *yavè-gouyi*,
a. تکرار الکلام *tèkrar-oul-kèlam*.

RABÂCHER, v. a., زاز گوتی کردن *jaj-gouyi kèrdèn*, ياهو
تکرار حرف کردن *yavè-gouyi kèrdèn*, *tèk-*
raré hèrf kèrdèn, pr. t. *tèkrari harf kièrdèn*.

RABÂCHERIE, s. f. V. RABÂCHAGE.

RABÂCHEUR, EUSE, s., زاز گوتی ياهو *yavè-gouï*, گوتی *jaj-*
gouï.

RABAIS, s. m., کاست قیمت *kasté qèimèt*, a. تنزل قیمت
tènèzzoulé qèimèt.

RABAISSEMENT, s. m., کاست *kast*, pr. t. *kiast*, کاهش *ka-*

hèch, pr. t. *kiahèch*, پستی *pèsti*, a. تنزیل *tènzil*, تنزّل *tènèzzoul*, pr. t. *tènazzul*.

RABAISSE, v. a., پایین تر کردن *pèst kèrdèn*, پایین قیمت را کم کردن *payîn-tèr kèrdèn*; — le prix, کم کردن *qèimèt-ra kèm kèrdèn*.

RABAT, s. m., یخه از کتان *yèkhèyé èz kètan*.

RABAT-JOIE, s. m., شادی زدا *chadi-zèda*.

RABATTRE, v. a., پایین آوردن *payîn* *àvourdèn*, پایین انداختن *payîn èndakhtèn*; — en parlant du prix, کم کردن *kèm kèrdèn*.

RABBIN, s. m., میشته *michtè*, معلم جهودان *mou'èllème djèhoudan*.

RABBINIQUE, adj. des 2 g., مخصوص میشته *mèkhsoucè michtè*.

RABBINISME, s. m., آیین میشته *àyinè michtè*.

RABBINISTE, s. des 2 g., مقتدی آیین میشته *mouqtdèdî àyinè michtè*.

RABÊTIR, v. a., حیوان بحالت آوردن *bè-halètè hèivan dèr àvourdèn*.

RÂBLE, s. m., پشت ماز *pouchté-mazè*, pr. t. *puchti-mazè*, پشت مزه *pouchté-mèzè*, vulg. گوشت رسته *gouchté rèstè*, pr. t. *guchti rastè*.

RÂBLU, e, ou **RÂBLÉ**, e, adj., تنومند *tènoumènd*, قوتدار *qouvèt-dar*.

RABONNIR, v. a., بهتر کردن (peu usité), *bèh-tèr kèrdèn*; — v. n., devenir meilleur (peu usité), شدن بهتر *bèh-tèr choudèn*.

RABOT, s. m., رنده *rèndè*.

RABOTER, v. a., رند کردن *rèndè kèrdèn*.

RABOTEUX, EUSE, adj. en parlant du bois qui est nouveau,
گره‌دار *guèrèh-guèrèh*, pr. t. *guirih-guirih*,
guèrèh-dar, pr. t. *guirih-dar*; — inégal, نا‌هموار
hèm-var.

RABOUGRI, E, adj., کج *kèdj-mèdj*.

RABOUGRIE, v. n., کج می‌شدن *kèdj-mèdj choudèn*.

RABOUILLERE, s. f. V. TERRIER.

RABOUTIE, v. a., به‌همدیگر وصل کردن
bè-hèm-diguèr vèsl kèrdèn.

RABROUER, v. a., رت کردن *rèdd kèrdèn*.

RACAILLE, s. f., ا. راندل الناس *èrazèl-oun-nas*, pr. t. *èrazil-un-nas*.

RACCOMMODAGE, s. m. réparation, ا. مرمت *mèrèmmèt*,
تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*; — prix de la réparation,
ا. اجرت تعمیر *èudjirètè tè'èmir*.

RACCOMMODEMENT, s. m., آشتی *àchti*.

RACCOMMODEUR, SE, s., روفوگر *roufou-guèr*, وصل کننده *vèsl-kounèndè*.

RACCOMMODER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*,
تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*,
مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — signifie aussi rapiéceter,
وصله کردن *vèslè kèrdèn*, رفو کردن *roufou kèrdèn*; — réconcilier,
داستن آشتی *àchti dàstèn*; — se raccommoder,
آشتی کردن *àchti kèrdèn*.

RACCORD, s. m. liaison, ا. وصل *vèsl*.

RACCORDEMENT, s. m., وصل کردن *vèsl kèrdèn*.

RACCORDER, v. a., بهم وصل کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*.

RACCOUPLER, v. a. V. ACCOUPLER.

RACCOURCISSEMENT, s. m., کوتاه شدن *koutah choudèn*, pr. t. *kiutah choudèn*.

RACCOURCIR, v. a., کوتاه کردن *koutah kèrdèn*, pr. t. *kiutah kièrdèn*, مختصر کوتاهتر کردن *koutah-tèr kèrdèn*, کوتاه شدن *moukhtècèr kèrdèn*; — se raccourcir, کوتاه شدن *koutah choudèn*, کوتاهتر شدن *koutah-tèr choudèn*; — raccourci, e, کوتاه شده *koutah-tèr-choudè*; — en raccourci, کوتاه *koutah*, a. اجمالاً *èdjmālèn*, pr. t. *idjmalèn*, مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *mukhtağarèn*.

RACCOUTUMER, (se), v. pron. V. ACCOUTUMER.

RACCROC, s. m., coup de raceroo, در بخت *bèkht dèr qoumar*, باخت ناگهان *bèkhté naguèhan*, pr. t. *bakhti naguèhan*.

RACCROCHER, v. a. accrocher de nouveau, از نو آویختن *èz noou dvikhtèn*; — se raccrocher, s'aider de, چسپیدن *tchèspidèn*; — regagner les avantages perdus, تلافی کردن *tèlafî kèrdèn*.

RACCROCHEUR, s. m., (peu usité), در قمار باختیار *dèr qoumar bèkhtiar*.

RACCROCHEUSE, s. f., کوجه گرد *djèndèyé koutchè-guèrd*, pr. t. *djèndèi kutchè-guird*. V. PROSTITUÉE.

RACE, s. f. en parlant des personnes, نژاد *nèjad*, a. نسل *nèsl*, آل *âl*, سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *sîlsîlè*; — en parlant des animaux, a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, اصل *èsl*, pr. t. *asl* ou *acil*.

RACHALANDER, v. a. V. ACHALANDER.

RACHAT, s. m., خرید دوباره *khèridé dou barè*; — déli-

vance, رهایی *rèhayi*, a. خلاصی *khèlaci*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khilas*, افتدا *èftèda*, pr. t. *iftida*, نجات *nèdjat*.

RACHETABLE, adj. des 2 g., از نو خریدنی *èz noou khèridèni*, pr. t. *èz nèv khiridèni* خرید از نو توان *èz noou tèvan khèrid*.

RACHETER, v. a., دوباره خریدن *dou barè khèridèn*; — délivrer, نجات دادن *khèlaci dadèn*, نجات *nèdjat dadèn*, رهانیدن *rèha kèrdèn*, رهانیدن *rèhanidèn*; — se racheter, خودرا رهانیدن *khoud-ra rèhanidèn*.

RACHIS, s. m. terme d'anat. colonne vertébrale, مهره پشت *meuhrèyé poucht*.

RACHITIQUE, adj. des 2 g., زده *chir-zèdè*, a. مقرّم *mouqèrqèm*.

RACHITIS, s. m. synonyme peu usité de rachitisme, V. RACHITISME.

RACHITISME, s. m., شیرزدگی *chir-zèdègui*.

RACINAL, s. m., شاهتیر *chah-tir*, a. زافر *zafèr*, pl. زوافر *zè-vafèr*, pr. t. *zivafir*.

RACINE, s. f., ریشه *richè*, بیخ *bikh*, a. عرق *'èrq*, pr. t. *'irq*, pl. عروق *'ourouq*.

RACLER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, خراشیدن *khèrachidèn*.

RACLOIR, s. m., لیسه *licè*, a. مکلاً *mèhla'*.

RACLURE, s. f., تراشه *tèrachè*.

RACOLER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèstèn*, جمع سرباز کردن *sèr-baz djèm' kèrdèn*.

RACOLEUR, s. m., سربازگیر *sér-baz-guir*.

RACONTAGE, s. m. V. BAVARDAGE.

RACONTER, v. a., حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*, pr. t. *hi-kiayèt kièrdèn*, روایت کردن *nèql kèrdèn*, *rèvayèt kèrdèn*, pr. t. *ri-vayèt kièrdèn*; — raconté, e, a. منقول *mènqoul*, حکایت کرده *hèkayèt-kèrdè*.

RACONTEUR, sm, s., حکایت کننده *hèkayèt-kounèndè*, a. ناقل *naqèl*, pr. t. *naqil*, راوی *ravi*.

RACORNIR, v. a., سفت کردن *sèft kèrdèn*; — se racornir, سفت شدن *sèft choudèn*; — racorni, e, سفت شده *sèft-choudè*.

RACORNISSEMENT, s. m., سفتی *sèfti*, a. صلابت *sèlabèt*, pr. t. *salabèt*.

RACQUITTER, v. a., تصمیم کردن *tèlafi kèrdèn*, تصمیم *tèzmîn kèrdèn*; — se racquitter, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*, تلافی ضرر کردن *tèlafî zèrèr kèrdèn*, pr. t. *tèlafî zarar kièrdèn*.

RACQUÉRIE, v. a., دو باره بدست آوردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دو باره مالک شدن *dou barè malèk choudèn*, pr. t. *dou barè malik choudèn*.

RAD, s. f., لنگرگاه *lènguèr-gah*, a. مرسی *mèrça*, pl. مراسی *mèraci*.

RADÉAU, s. m., جاله *djalè*, کلهک *kèlèk*.

RADER, v. a., کشتی را بلنگرگاه آوردن *kèchti-ra bè-lènguèr-gah àvourdèn*.

RADIATION, s. f. effet des rayons de la lumière sur les corps qui les reçoivent, تابش آفتاب *tabèché aftar*, a. شعشعه *chè'èchè'è*, pr. t. *cha'cha'a*.

RADIATION, s. f. action de rayer, a. ماکو *mèho*, pr. t. *maho*.

RADICAL, E, adj., a. جبلّی *zati*, ذاتی *zati*, اصلی *èslî*, pr. t. *asli*, *djèbèlli*.

RADICALEMENT, adv., از اصلش *èz bikh*, از بن *èz boun*, *èz èsl-èch*, a. من الاصل *mèn-èl-èsl*, pr. t. *mîn-èl-asl*; — signifie aussi totalement, a. بکلی *bè koulli*.

RADICULE, s. f., ریشه کوچک *richèyé koutchèk*, pr. t. *richèyi kutchuk*.

RADIÉ, E, adj., a. مشعشع *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'-cha'*.

RADIEUX, EUSE, adj., پرتوانداز *pèrtouou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-èndaz*, تابنده *tabèndè*, درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, مشعشع *chèu'eulè-vèr*, a. بتراق *bèrraq*, *mèchè'èchè'*, pr. t. *mècha'-cha'*.

RADIOMÈTRE, s. m., میزان ارتفاع *mizané èrtèfa'*, pr. t. *mizani irtifa'*, a. میزان ال ارتفاع *mizan-oul-èrtèfa'*, pr. t. *mizan-ul-irtifa'*.

RADIS, s. m., ترب *tourb*; — petits radis, تربچه *tourbtchè*, pr. t. *turbtchè*.

RADOTAGE, s. m., زاز خایی *jaj-khayi*, حرف پرچ *hèrfé poutch*, حرف بیهوده *hèrfé bi-houdè*.

RADOTER, v. n., زاز خایی کردن *jaj-khayi kèrdèn*, حرف پرچ زدن *hèrfé poutch zèdèn*.

RADOTERIE, s. f. V. RADOTAGE.

RADOTEUR, EUSE, s., زاز خای *jaj-khaï*, هزه درای *hèrzè-dè-raï*, یابوه گو *yavè-gou*.

RADOUB, s. m., تعمیر کشتی *tè'miré kèchti*.

RADOUBER, v. a., کشتی کردن *tè'èmir kèrdèné kèchti*.

RADOUBEUR, s. m., کشتی کننده تعمیر *tè'èmir-kounèndèyé kèchti*.

RADOUCIE, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulayim kièrdèn*; -- se radoucir, ملایم شدن *moulayèm choudèn*; — radouci, e, ملایم شد *moulayèm-choudè*.

RADOUCISSEMENT, s. m., a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulayimèt*.

RAFALE, s. f., باد شدید و کم دوام *badé chèdid-ou-kèmdèvam*.

RAFFERMIR, v. a., استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustavar kièrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*, pr. t. *mustahkiam kièrdèn*, قوت دادن *gouvèt dadèn*, pr. t. *quvèt dadèn*; — se raffermir, استوار شدن *oustèvar choudèn*, استحکام یافتن *èstèhkam yaftèn*, pr. t. *istihkiam yaftèn*, قوت پذیرفتن *gouvèt pèzirouftèn*; — raffermi, e, قوت پذیرفته *gouvèt-pèzirouftè*, استوار شد *oustèvar-choudè*, استحکام یافت *èstèhkam yaftè*, pr. t. *istihkiam-yaftè*.

RAFFERMISSEMENT, s. m., استواری *oustèvari*, pr. t. *ustuari*, قوتپذیری *gouvèt-pèziri*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*.

RAFFINAGE, s. m., صاف کردن *saf kèrdèn*, پالودگی *paloudègui*, a. تصفیه *tègfiè*.

RAFFINEMENT, s. m. excès de recherche, دقت جویی *dèq-qèt-djouyi*, pr. t. *diggat-djouyi*, a. استدقاق *èstèddaq*, pr. t. *istiddaq*.

RAFFINER, v. a., از غل و غش پاک کردن *paloudèn*, *èz ghèl-ou-ghèch pak kèrdèn*, صاف کردن *saf kèrdèn*;
— v. n. subtiliser, دقت جوئی کردن *dèqqèt-djouyi kèrdèn*; — se raffiner, پالوده شدن *paloudè choudèn*,
صاف شدن *saf choudèn*; — raffiné, e, صاف شده *saf-choudè*, پالوده *paloudè*.

RAFFINERIE, s. f., کارخانه قندسازی *kar-khanèyé qènd-sazi*.

RAFFINEUR, se, s., تصفیه کننده *saf-kounèndè*, *tèsfiè-kounèndè*.

RAFFOLER, v. n., مفتون شدن *khounng choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*.

RAFFOLIE, v. n. (peu usité), دیوانه شدن *divanè choudèn*.

RAFLE, s. f., چوب خوشه انگور *tehoub-khouchèyé èngour*;
— au fig., پاکروبى *pak-roubi*.

RAFLER, v. a., پاک بریدن *pak bourdèn*, پاک گرفتن *pak-rouftèn*,
pr. t. *pak-rèftèn*.

RAFRAÎCHIR, v. a., تبرید خنک کردن *khounouk kèrdèn*, تبرید کردن *tèbrid kèrdèn*; — se rafraîchir, devenir frais, سرد شدن *sèrd choudèn*, خنک شدن *khounouk choudèn*; — rafraîchi, e, خنک شده *khounouk-choudè*, pr. t. *khounouk-choudè*.

RAFRAÎCHISSANT, e, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RAFRAÎCHISSEMENT, s. m., شربت خنک *chèrbètè khounouk*, pr. t. *chèrbèti khounouk*, شربت مبرّد *chèrbètè moubèrrèd*, pr. t. *chèrbèti mubèrrid*; — pl. des rafraîchissements,

مشروبات مبرده *mèchroubaté moubèrrèdè*, pr. t. *mèch-rubati mubèrridè*.

RAGAILLARDIE, v. a., سر دماغ آوردن *sèré dèmagh àvourdèn*.

RAGE, s. f. hydrophobie, دیوانگی *divanèguî sèg*, a. داء الكلب *da'-oul-kèlb*, pr. t. *da'-ul-kièlb*; — au figuré, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djènoun*, pr. t. *dju-noun*.

RAGOÛT, s. m., خورش اشتها انگیز *khourèché èchtèha-ènguiz*, pr. t. *chorichi ichtiha-ènguiz*.

RAGOÛTANT, e, adj., اشتها انگیز *èchtèha-ènguiz*, pr. t. *ichtiha-ènguiz*.

RAGOÛTER, v. a., اشتها آوردن *èchtèha àvourdèn*, pr. t. *ichtiha àvourdèn*.

RAGRANDIR, v. a., بزرگتر کردن *bouzourg-tèr kèrdèn*; — se ragrandir, بزرگتر شدن *bouzourg-tèr choudèn*; — ragrandi, e, بزرگتر شده *bouzourg-tèr-choudè*.

RAGRÉER, v. a. donner la dernière main à un ouvrage de maçonnerie, ماله کشیدن *malè kèchidèn*, ماله کشی *malè-kèchi kèrdèn*; — rajuster, réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'èmir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*.

RAGRÉMENT, s. m. action de ragréer, V. RAGRÉER.

RAIE, s. f., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khètout*, pr. t. *khutout*.

RAIE, s. f. poison, گربه ماهی *gourbè-mahi*.

RAIFORT, s. m., خرن *khèrèn* (pris du russe), گهرک *guèh-zèk*.

RAILLER, v. a., خندیدن *rich-khènd kèrdèn*, خنده

استهزا کردن *khèndè-khèrich kèrdèn*, *es-tèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*; — شوخی *choukhi kèrdèn*, pr. t. *chukhi*.

RAILLERIE, s. f. moquerie, *باشخندى*, *rich-khèndi*, *استهزا* *estèhza*, pr. t. *istihza*; — plaisanterie, شوخی *choukhi*, pr. t. *chukhi*.

RAILLER, RUSE, s., *باشخند كننده*, *rich-khènd-kouèndè*, a. مستهزی *monstèhzi*.

RAINETTE, s. f., V. REINETTE.

RAINURE, s. f., شكاف *chèkaf*, كاف *kaf*, a. حزة *houzzè*, حزة *houzzè*.

RAIPONCE, s. f. plante, a. قمع القاني *qèm'-oul-qaq*, pr. t. *qama'-al-qaq*.

RAIS, s. m. pl. traits de lumière, a. شعاع *chou'a'*; — les rais de la lune, شعاع قمر *chou'a'é qèmèr*, pr. t. *chu'a'i qamar*; — rayon d'une roue, چرخ پهره *pèrrèyé tchèrkè*.

RAISIN, s. m., انگور *èngour*, ز, رز, a. عنيب *'ènèb*, pr. t. *'inèb*.

RAISINÉ, s. m., شیره انگور *maurèbbai chirèyé èn-gour*.

RAISON, s. f., *هوش* *houch*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — droit, a. حَق *hèqq*, pr. t. *hàqq*; — il a raison, *حق دارد* *hèqq darèd*, *حق بجانب لواست* *hèqq bè-djanèbè oust*, pr. t. *hèqq bè-djanibi oust*; — preuve, a. دليل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlayil*, *برهان* *bourhan*, pl. *براهین* *bèrèshin*; — motif, a. سبب *sèbèb*, *دیهت* *djèhèt*, pr. t. *djihèt*, *موجب* *moondjèb*, pr. t. *mèndjib*; — à

plus forte raison, a. بطریق اولی *bè-tèriqé ooula*, pr. t. *bè-tariqi èvla*; — sans raison, نا حق *na-hèʒq*, pr. t. *na-haqq*; — sans raison, pour sans motif, بی سبب *bi sèbèb*, بی جهت *bi djèhèt*, pr. t. *bi djihèt*; — sans rime ni raison, ول جا *vèl*, بی جا *bi dja*.

RAISONNABLE, adj. des 2 g., هوشیار *houchiar*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, ا. عاقل *'aqèl*, pr. t. *'aqil*; — juste, équitable, با انصاف *ba ènsaf*, pr. t. *ba ènsaf*, منصف *mounsef*, pr. t. *munsif*; — convenable, a. مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*, معقول *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — animal raisonnable, حیوان ناطق *hèivané natèq*, pr. t. *hàivani natiq*.

RAISONNABLEMENT, adv., از روی هوشیاری *z rouï houchiari*, عاقلانه *'aqèlanè*, از روی خرد *z rouï khèrèd*, pr. t. *èz rouï khirèd*; — convenablement, بطور مناسب *bè-toouré mounacèb*, pr. t. *bè-tèvri munacib*; — passablement, بقدر کفای *bè-qèdré kèfaf*, pr. t. *bè-qadri kièfaf*.

RAISONNÉ, e, adj., اندیشیده *èndichidè*, سنجیده *sèn-djidè*.

RAISONNEMENT, s. m. faculté de raisonner, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, متفکره *moutèfèkkèrè*, pr. t. *mutèfakkiré*, قوه متفکره *qouvèyè moutèfèkkèrè*, pr. t. *quvèi mutèfakkirè*, قوه متفکره *qouvèttè moutèfèkkèrèt*, pr. t. *quvèti mutèfakkirèt*; — argument, a. دلیل *dè-lil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*, برهان *bourhan*, pl. براهین *bèrahîn*.

RAISONNER, v. n., فکر کردن *èndichè kèrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*, تأمل کردن *tè'èmmoul*

kèrdèn, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*; — alléguer des prétextes, chercher des raisons, آوردن دلایل *dèlayèl àvourdèn*, pr. t. *dèlaïl àvourdèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*, پیه بهانه گشتن *pèyé bèhanè guèchtèn*.

RAISONNEUR, SE, S., جوی بهانه *bèhanè-djouï*, a. *فصول fezoul*.

RAJEUNIE, V. A., دو باره جوان *djèvan kèrdèn*, دوباره جوان کردن *dou barè djèvan kèrdèn*; — V. N. redevenir jeune, جوان شدن *djèvan choudèn*.

RAJEUNISSEMENT, S. M., نو جوانی *noou-djèvani*, pr. t. *nèv-djuvani*, جوانی دوباره *djèvaniï dou barè*, a. شباب جدید *chèbabé djèdid*.

RAJUSTE, V. A., از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*, pr. t. *èz nèv drust kièrdèn*, دوباره وصله کردن *dou barè vèslè kèrdèn*; — ou simplement, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*.

RÂLE OU RÂLEMENT, S. M., خرخر *khèrkhèr*, a. کیر *kèrir*.

RALENTIR, V. A., آهسته تر کردن *àhèstè kèrdèn*, آهسته تر راه *àhèstè-tèr kèrdèn*; — ralentir sa marche, آهسته تر راه رفتن *àhèstè-tèr rah rèftèn*; — au figuré, diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*; — se ralentir, کم شدن *kèm choudèn*, کسر پیدا کردن *kèsr pèida kèrdèn*.

RALENTISSEMENT, ADV., آهستگی *àhèstègui*, کندی *koundi*, a. بطأئت *bèta'èt*; — au fig., سستی *sousti*, کم شدن *kèm choudèn*.

RÂLER, V. N., خرخر کردن *khèrkhèr kèrdèn*, خراک کردن *khèrak kèrdèn*.

RALLIEMENT, s. m., دو باره بهم پیوستن *dou barè bè-hèm peïevestèn*, از نو جمع شدن *èz noou djèm' choudèn*; — le ralliement des troupes, دو باره جمع شدن قشون *dou barè djèm'-choudèné gouchoun*.

RALLIER, v. a., دو باره فراهم آوردن *dou barè fèra-hèm avourdèn*, دو باره جمع کردن *dou barè djèm' kèrdèn*; — rallier les troupes, قشون پراکنده را دو باره جمع کردن *gouchouné pèrakèndè-ra dou barè djèm' kèrdèn*; — rallié, e, دو باره جمع شده *dou barè djèm'-choudè*.

RALLONGEMENT, s. m., بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*, a. تطویل *tètvil*.

RALLONGER, v. a., درازتر بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*, درازتر کردن *dèraz-tèr kèrdèn*, pr. t. *diraz-tèr kièrdèn*, بطول افزودن *bè-tout èfzoudèn*; — rallongé, e, درازتر شده *dèraz-tèr-choudè*, pr. t. *diraz-tèr-choudè*.

RALLUMER, v. a., دو باره روشن کردن *dou barè roouchèn kèrdèn*, دو باره آفروختن *dou barè èfroukhtèn*; — au fig. rallumer la guerre, مجدداً نایره جنگ و جدال را *moudjèddèdèn naïrèyé djèng-ou-djèdal-ra mouchtè'èl kèrdèn*, مجدداً اشعال نایره حرب و قتال کردن *moudjèddèdèn èch'alé naïrèyé hèrb-ou-qètal kèrdèn*; — se rallumer, دو باره روشن شدن *dou barè roouchèn choudèn*, دو باره آفروخته شدن *dou barè èfroukhtè choudèn*; — rallumé, e, دو باره روشن شده *dou barè roouchèn-choudè*.

RAMADAN ou **RAMAZAN**, s. m., a. رمضان *rèmezan*, pr. t. *ramazan*.

RAMADOUER, et mieux **AMADOUER**, V. **AMADOUER**; — se

ramadouër, دو باره نم شدن *dou barè nèrm cheudèn*
(peu usité) V. AMADOUER (s').

RAMAGE, s. m., آواز مرغان *avazè mourghan*, pr. t. *avasi murghan*, سپیل *sépil*.

RAMAGER, v. n., آواز کردن مرغان *sépil zèdèn*, *avaz kèrdènè mourghan*.

RAMAIGRIE, v. a., مجتداً لاغر کردن *moudjèddèdèn laguèr kèrdèn*; — v. n., مجتداً لاغر شدن *moudjèddèdèn laghèr choudèn*.

RAMAS, s. m., خمین *khèrmèn*, توده *toudè*.

RAMASSÉ, e, adj., گنده *goundè*.

RAMASSER, v. a. accumuler, assembler ce qui est épars,
جمع کردن *djèm' kèrdèn*, خمین کردن *khèrmèn-khèrmèn kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; —
prendre ce qui est à terre, بر داشتن *bèr-dachtèn*, از زمین
داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*; — enlever, بر چیدن
bèr tchidèn.

RAMASSEUR, EUSE, s., جمع کننده *djèm'-kounèndè*, pr. t. *djam'-kunèndè*.

RAMASSIS, s. m. V. RAMAS.

RAMAZAN, V. RAMADAN.

RAME, s. f. rame de papier, کاغذ بند *bèndé kaghèz*, pr. t. *bèndi kiaghaz*; — aviron, V. AVIRON; — petite branche pour soutenir les plantes, پازیر *puzir*, s. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

RAMEAU, s. m., شاخه درخت *chakhèyé dèrèkht*, pr. t. *chakhèi dirakht*.

RAMÉE, s. f., درخت بهیچید *chakh-haï dè-*

rèkht bè-hèm pitchidè, pr. t. *chakh-haï dirakht bè-hèm pitchidè*.

RAMENDER, v. a. remettre en bon état, دوا باره اصلاح کردن *dou barè èslah kèrdèn*, V. **AMENDER**; — v. n. devenir à meilleur marché, ارزان شدن *èrzan choudèn*, ارزانتر شدن *èrzanter choudèn*, pr. t. *arzanter choudèn*.

RAMENER, v. a., دوا باز آوردن *baz àvourdèn*, دوا باره آوردن *dou barè àvourdèn*.

RAMER, v. n. tirer à la rame, پارو کشیدن *parou kèchidèn*, خله کشیدن *khèlè kèchidèn*; — v. a. soutenir des plantes avec des rames, زیر نباتات ضامن گذاشتن *zirè nèbatat zamèn gouzachtèn*, پارو زیر گذاشتن *pazir gouzachtèn*.

RAMETTE, s. f. petite rame de papier, V. **RAMÈ**.

RAMEUR, s. m., پارو کش *parou-kèch*, فله کش *fèh-kèch*, خله کش *khèlè-kèch*.

RAMÈUX, **EUSE**, adj., پر شاخه *pour-chakhè*.

RAMIER, s. m., کبوتر جنگلی *kèboutèrè djènguèli*, pr. t. *kèbutèri djènguili*.

RAMIFICATION, s. f., a. شعبه *chou'oubè*, pr. t. *cha'bè* et *chu'bè*, pl. شعبات *chou'oubat*, pr. t. *cha'bat* et *chu'bat*; — en terme de bot., شاخه زدن درختان *chakhè zèdènè dèrèkhtan*.

RAMIFIER, (se), شاخه زدن *chakhè zèdèn*; — au fig., شعبه *chou'oubè-chou'oubè choudèn*, pr. t. *chu'bè'-chu'bè choudèn*, بشعبات عديده منقسم شدن *bè-chou'oubaté 'èdidè mounqècèm choudèn*.

RAMILLES, s. f. pl., شاخه ها *chakhè-haï rizè*.

RAMOINDREIR, v. a., کوچتر کردن *kèm-tèr kèrdèn*, کوچ کردن *koutchèk-tèr kèrdèn*; — se ramoindrir, کوچک شدن *koutchèk choudèn*.

RAMOITIR, v. a., نمناک کردن *nèm kèrdèn*, نمناک کردن *nèmnak kèrdèn*.

RAMOLLIR, v. a., نرم کردن *nèrm kèrdèn*, ملایم کردن *moulayèm kèrdèn*, pr. t. *mulaïm kièrdèn*; — se ramollir, نرم شدن *nèrm choudèn*, ملایم شدن *moulayèm choudèn*, pr. t. *mulaïm-choudèn*; — au fig., سست شدن *soust choudèn*; — ramolli, e, ملایم شده *moulayèm-choudè*; — au fig., سست شده *soust-choudè*.

RAMOLLISSANT, e, adj. terme de méd., دواى ملّين *dèvaî moulèiyèn*.

RAMONER, v. a., دودکش بخارپرا پاک کردن *doud-kèché boukhari-ra pak kèrdèn*, pr. t. *dud-kièchi bokhari-ra pak kièrdèn*, دودکش رفتن *doud-kèch rouftèn*.

RAMONEUR, s. m., دودکشروب *doud-kèch-roub*.

RAMPANT, e, adj., خيزنده *khizèndè*, مخند *mèkhèndè*, a. دباب *dèbbab*.

RAMPEMENT, s. m. action de ramper, خيزندگى *khizèndègui*.

RAMPER, v. n., خيزيدن *khizidèn*, مخيدن *mèkhidèn*.

RAMPE, s. f. d'un escalier, دار آفرين *dar-âfèrîn*; — pente, شيب *nèchib*, شيب *chib*.

RAMURE, s. f. bois d'un cerf, شاخ مرال *chakhè mèral*, شاخ *chakhè guèvèzn*.

RANCE, adj. des 2 g. گنديده *guèndidè*.

RANCIE, v. n., گنديدن *guèndidèn*.

RANCISSURE, s. f., گندگی *guèndègui*.

RANÇON, s. f., قیمت اسیر *qèimètè ècir*, ا. فدییه *fèdiyé*, pr. t. *fidiyé*.

RANÇONNEMENT, s. m. action de rançonner V. RANÇONNER.

RANÇONNER, v. a., فدییه گرفتن *fèdiyé guèrèftèn*, pr. t. *fidiyé guirèftèn*.

RANÇONNEUR, se, s., پهل گیرنده بزور *poul-guirèndèyé bè-zour*, ا. سلاب *sèllab*.

RANCUNE, s. f., کینه *kinè*, p. t. کین *kîn*, ا. حقد *hèqd*, pr. t. *hiqd*, بخص *boughz*.

RANCUNIER, e, adj., کینه دار *kinè-dar*, بخصدار *boughz-dar*, ا. حقود *hèqoud*, pr. t. *haqoud*.

RANG, s. m. ordre, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, ا. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*; — dignité, e, جاه *djah*, پایه *payè*, ا. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*, pl. رتبه *routèb*, pr. t. *rutèb*, مرتبه *mèrtèbè*, pl. مراتب *mèratèb*, pr. t. *mèratib*.

RANGÉE, s. f., قطار *qètar*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*.

RANGER, v. a. mettre en ordre, بترتیب گذاشتن *bè-tèrtib gouzachtèn*, ردیف گذاشتن *rèdif gouzachtèn*; — mettre en rang, قطار گذاشتن *qètar gouzachtèn*; — mettre chaque chose à sa place, جایجا کردن *dja-bè-dja kèrdèn*; — se ranger, صف کشیدن *sèff kèchidèn*.

RANIMER, v. a., حیات تازه بخشیدن *hèyatè tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, زنده کردن *zèndè kèrdèn*; — redonner du courage, قوت قلب بخشیدن *qout dèl dadèn*, *qou-*

rètè qèlb bèkhchidèn, pr. t. *quvèti qalb bakhchidèn*.

RANULAIRE ou **RANINE**, adj. terme de méd., رن زهر زهان, *rè-
gué ziré zèban*.

RAPACE, adj. des 2 g., راپاينده, *roubayèndè*; — au fig.,
آزمند *azmènd*, a. حريص *hèris*, pr. t. *haris*.

RAPACITÉ, s. f., راپايندگي, *roubayèndègui*; — au fig., آز
از, a. حرص *hèrs*, pr. t. *hirs*.

RAPATÈLLE, s. f., راپاچه از موی اسب بافته, *partchèyé èz mout
èsp bastè*.

RAPATRIAGE, s. m. réconciliation, V. **RÉCONCILIATION**.

RAPATRIEMENT, s. m. action de rapatrier, فرستادن بوطن
fouroustadèné bè-vètèn, pr. t. *firistadèni bè-vatan*; —
réconciliation V. **RAPATRIAGE**.

RAPATRIER, v. a. envoyer dans la patrie, بوطن فرستادن
bè-vètèn fouroustadèn, pr. t. *bè-vatan firistadèn*; — ré-
concilier, V. **RÉCONCILIER**; — se rapatrier v. pron.,
بوطن بر گشتن *bè-vètèn bèr-guèchtèn*, pr. t. *bè-vatan bèr-
guèchtèn*; — rapatrié, e, فرستاده شده, *bè-vètèn
fouroustadè-choudè*, pr. t. *bè-vatan firistadè-choudè*.

RAPATRIER, v. a. réconcilier V. **RÉCONCILIER**; — se rapa-
trier, se réconcilier, V. **RÉCONCILIER**, (se).

RÂPE, s. f., راپه پنیتراش, *pènr-tèrach*, p. t. رنده, *rèndè*.

RÂPER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*.

RAPETASSER, v. a., پینه دوری کردن, *pinè-douzi kèrdèn*.

RAPETASSEUR, **RUSE**, s., پینه دوز, *pinè-douz*.

RAPETISSER, v. a., کوچکتر کردن, *koutchèk-tèr kèrdèn*, pr.
t. *kutchuk-tèr kièrdèn*; — v. n., کوچکتر شدن, *kou-
tchèk-tèr choudèn*, pr. t. *kutchuk-tèr choudèn*.

RAPIDE, adj. des 2 g. تند *tound*, a. سریع *sèrî*.

RAPIDEMENT, adv., تند *tound*, pr. t. *tund*, زود *zoud*, a. سریعاً *sèrî'èn*.

RAPIDITÉ, s. f., تندی *toundi*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

RAPIÉCER et RAPIÉCETER, v. a., وصله کردن *vèslè kèrdèn*,
رقعہ دوختن *rouq'è doukhièn*.

RAPIÉCETAGE, s. m. action de rapiéceter, پینه دوزی *pinè-douzi*.

RAPIÈRE, s. f., شمشیر بلند *chèmhchiré boulènd*, pr. t. *chim-chiri bulènd*.

RAPINE, s. f., action de ravir par violence, برودگی *rou-boudègui*, pr. t. *ruboudègui*, بزور گرفتن *bè-zour guè-rèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*; — pillage, volerie, دزدی *douzdi*, pr. t. *duzdi*, a. نهب *nèhb*, یغما *yèghma*, pr. t. *yaghma*, غارت *gharèt*.

RAPINER, v. a., نهب و غارت کردن *douzdidèn*, *nèhb-ou-gharèt kèrdèn*.

RAPPAREILLER, v. a., همجنس کردن *hèm-djèns kèrdèn*, pr. t. *hèm-djîns kièrdèn*.

RAPPARIER, v. a., جفت کردن *djouft kèrdèn*.

RAPPEL, s. m., خواستن *khashtèn*, a. احضار *èhzar*, pr. t. *ihzar*.

RAPPELER, v. a. appeler de nouveau, دوباره آواز کردن *dou barè avaz kèrdèn*; — faire revenir, بر گردانیدن *bèr guèrdanidèn*, pr. t. *bèr guirdanidèn*; — faire revenir quelqu'un d'un lieu où on l'avait envoyé pour y exercer une fonction, احضار کردن *èhzar kèrdèn*, pr. t.

ihzar kièrdèn; — faire grâce à quelqu'un en le rappelant près de soi, بخشیدن *bèkhchidèn*, pr. t. *bakhchidèn*; — faire souvenir, یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*, بخاطر انداختن *bè-khatèr èndakhtèn*, pr. t. *bè-khatir èndakhtèn*; — se rappeler, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, خاطر آمدن *khatèr àmèdèn*, pr. t. *khatir àmèdèn*; — je me le rappelle très bien, خوب خاطرم میآید *khoub khatèr-èm mi-àyèd*, خوب خاطرم است *khoub khatèr-èm èst*, pr. t. *khob khatir-èm èst*.

RAPPORT, s. m. produit, مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, a. محصل *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*; — récit, گزارش ou گزارش بیهان *bèyanè kèi-fiyèt*, بیان تفصیل *bèyanè tèfsil*, a. آنها *ènha*, pr. t. *ìnha*, افاده *èfadè*, pr. t. *ifadè*, تقریر *tèqrir*, pr. t. *tagrir*; — conformité, زیندگی *zibèndègui*, a. مناسب *mounacèbèt*, pr. t. *munacibèt*, مطابقت *moutabèqèt*, pr. t. *mutabaqat*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *muvafaqat*; — relation, a. دخل *dèkhl*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nisbèt*, تعلق *tè'llouq*, pr. t. *tè'alluq*, علاقه *'èlaqè*, pr. t. *'alaqa*; — rapports d'amitié, مرادۀ دوستی *mouravèdèyè dousti*, دوستی *dousti*; — de commerce, a. معامله *mou'àmèlè*; — de parenté, نسبت خویشی *nèsbètè khichi*; — sous le rapport de ... در خصوص *dèr khouçous*, در باب *dèr bab*.

RAPPORTABLE, adj. des 2 g., a. مخصوص میراث *mèkh-soucé miras*.

RAPPORTER, v. a., باز آوردن *pès évoudrèn*, باز آوردن *bas évoudrèn*; — eiter, بیان ماحرا *nèql kèrdèn*, بیان کردن *bèyané ma-djra kèrdèn* pr. t. *bèyani ma-djèra kièrdèn*; — redire par malice ce qu'on a oûi dire, سخن چینی کردن *soukhèn-tchini kèrdèn*, pr. t. *sakhun-tchini kièrdèn*; — produire, دادن *dadèn*; — cet arbre rapporte de beaux fruits, این درخت خوب *in dèrèkht khoub mivè mi-dèhèd*, pr. t. *in dirakht khob mèivè mi-dèhèd*; — faire rapporter à une origine, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*; — s'en rapporter à quelqu'un, اعتماد کردن *d'ètimad kèrdèn*, pr. t. *i'timad kièrdèn*, تسليم شدن *tèslim choudèn*; — joindre, افزودن *èfsoudèn*, رو گذاشتن *rou gouzachtèn*, علاوه کردن *'èlavè kèrdèn*, pr. t. *'alavè kièrdèn*, الحاق کردن *èlhàq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*.

RAPPORTEUR, s. m., تقرير کننده *nèql-kounèndè*, تقرير کننده *tègrir-kounèndè*.

RAPPORTEUR, RUSE, s. qui redit par malice ce qu'il a entendu ou vu, سخن چين *soukhèn-tchîn*, pr. t. *sakhun-tchîn*, ا. نمام *nèmmàn*, pr. t. *namman*, غماز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

RAPPRENDRE, v. a., دوباره آموختن شدن *dou barè émoukhtè choudèn*, از نو یاد گرفتن *èz noeu yad guèrèftèn*, pr. t. *èz nèv yad guiriftèn*.

RAPPROCHEMENT, s. m., نزديك شدن بهمدیگر *nèzdik choudènè bè-hèm-diguèr*, ا. تقريب *tègrib*, pr. t. *taqrib*.

RAPPROCHER, v. a. approcher de nouveau, باز نزدیکیتر

نزدیکتر *baz nèzdik-tèr àvourdèn*, ou simplement, نزدیکتر *nèzdik-tèr àvourdèn*; — se rapprocher, s'approcher de nouveau, باز نزدیک آمدن *baz nèzdik àmèdèn*, ou نزدیک شدن *choudèn*; — s'approcher de plus près, نزدیکتر *nèzdik-tèr àmèdèn*, ou نزدیکتر شدن *choudèn*.

RAPSODIE, et RHAPSODIE, s. f. vers détachés, اَشعار *èch'arè moutèfèrrèqè*, pr. t. *èch'ari mutèfèrriga*; — mauvais ramas de vers, اَضغاث الکلام *ègghas-oul-kèlam*.

RAPT, s. m., ا. غصب النغوس *ghèsè-oun-nèfous*, pr. t. *ghasè-un-nufous*.

RÂPURN, s. f., تراشه *tèrachè*, براده *bèradè*.

RAQUETTE, s. f., چوگان *tehoougan*, pr. t. *tehèvguian*.

RARE, adj. des 2 g., کم یاب *kèm-yab*, pr. t. *kièm-yab*, a. نادر *nadèr*, pr. t. *nadîr*; — se dit d'un corps dont les parties sont peu serrées, تنک *tounouk*, pour les liquides, آبکی *àbèki*, a. رقیق *rèqiq*, pr. t. *raqiq*.

RARÉFACTIF, IVe, adj., ساز تنک *tounouk-saz*, رقیق کننده *rèqiq-kounèndè*.

RARÉFACTION, s. f., رقیق شدن *tounouk okoudèn*, رقیق شدن *rèqiq choudèn*.

RARÉFIANT, e, adj. terme de méd. V. RARÉFACTIF.

RARÉFIER, v. a., لطیف کردن *tounouk kèrdèn*, رقیق کردن *rèqiq kèrdèn*.

RAREMENT, adv., کم *kèm*, بندرت *bè-noudrèt*, ا. نادراً *na-dèrèn*, pr. t. *nadirèn*.

RARETÉ, s. f. disette, ا. قحط *qèht*, pr. t. *qaht*, قحطی

qèhti, pr. t. *gahti*, قلت *qèllèt*, pr. t. *qillèt*; — choses rares, کم یاب *tchizi kè-m-yab*, pl. a. نوادر *nèva-dèr*, pr. t. *nèvadir*, نادرات *nadèrat*, pr. t. *nadirat*; — choses curieuses, ا. غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, pl. غرایب *ghèrayèb*, pr. t. *gharaïb*, عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaïb*; — qualité de ce qui arrive rarement, ا. ندرت *noudrèt*, pr. t. *nèdrèt*.

RARISSIME, adj. des 2 g., بسیار کم یاب *bèciar kè-m-yab*, خیلی نادر *khèili nadèr*.

RAS, e, adj. qui a le poil rasé, تراشیده *mouï-tèrachidè*; — sans poil, بی مو *bi mou*; — qui a le poil court, موی کوتاه *mouï-koutah*, pr. t. *mouï-kiutah*; — rase campagne, ا. صحرای صاف *sèhraï saf*, بیابان هموار *biabanè hèm-var*.

RASADE, s. f., پیاالہ لبریز *pialèyé lèb-riz*.

RASEMENT, s. m., ا. هدم *hèdm*, pr. t. *hadm*, انهدام *èn-hè-dam*, pr. t. *inhidam*.

RASER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèr-dèn*; — abattre, با خاک یکسان کردن *ba khak yèk-san kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se raser, تراشیده شدن *tèrachidè choudèn*; — se raser soi-même, خودرا تراشیدن *khoud-ra tèrachidèn*; — rasé, e, تراشیده *tèrachidè*, تراشیده شده *tèrachidè-choudè*; — abattu, e, با خاک یکسان شده *ba khak yèk-san-choudè*, منهدم شده *mounhèdèm-choudè*, pr. t. *munhèdim-choudè*.

RASOIE, s. m., تیغ *tigh*, ستتره *sèttrè*.

RASSASIAINT, *e*, *adj.*, سیر کندنه *sir-kounèndè*, *a*. مشبع *mouchbè'*, *pr. t.* *muchbi'*.

RASSASIEMENT, *s. m.*, سیری *siri*, *a*. شعب *chèbè'*, *pr. t.* *chiba'*.

RASSASIER, *v. a.*, سیر کردن *sir kèrdèn*; — *se rassasier*, سیر شدن *sir choudèn*; — *rassasié*, *e*, سیر *sir*, سیر شده *sir-choudè*.

RASSEMBLEMENT, *s. m.* action de réunir, جمع آوری *djèm'-avèri*, *a*. اجتماع *èdjètèma'*, *pr. t.* *idjtima'*: — attroupe-ment, *a*. جمعیت *djèm'iyèt*, ازدحام *èzdèham*, *pr. t.* *izdiham*.

RASSEMBLER, *v. a.*, جمع کردن *guèrd avourdèn*, گرد آوردن *djèm' kèrdèn*, فراهم آوردن *fèra-hèm avourdèn*; — mettre en ordre, بترتیب *dja-bè-dja kèrdèn*, گرد بترتیب *bè-tèrtib gouzachtèn*; — *se rassembler*, گرد جمع شدن *guèrd àmèdèn*, *pr. t.* *guird àmèdèn*, گرد آمدن *djèm' choudèn*; — *rassemblé*, *e*, گرد آمده *guèrd-àmèdè*, جمع شده *djèm'-choudè*, *a*. مجتمع *moudjtèmè'*, *pr. t.* *mudjtèmi'*.

RASSEOIR, *v. a.*, دو باره گذاشتن *dou barè bèr dja gouzachtèn*; — *se rasseoir*, دو باره نشستن *dou barè nèchèstèn*.

RASSÉRÉNER, *v. a.*, روشن کردن *saf kèrdèn*, صاف کردن *roouchèn kèrdèn*; — *se rasséréner*, صاف شدن *saf choudèn*, روشن شدن *roouchèn choudèn*; — au figuré, خند رو کردن *khèndè-rou kèrdèn* ou گردانیدن *khèndè-rou guèrdanidèn*.

RASSIS, adj. en parlant du pain, t. p. بيلت *bèyat*; — participe passé du verbe rasseoir, mûri par la réflexion, پوخته *poukhtè*; — assis de nouveau, دوباره نشست *dou barè nèchèstè*.

RASSORTIR, v. a. assortir de nouveau, V. ASSORTIR.

RASSETER, v. a. (peu usité) infatuer, چيفته کردن *chiftè kèrdèn*, دیوانه کردن *divanè kèrdèn*, مفتون کردن *mèftoun kèrdèn*, V. INFATUER; — se rassester (peu usité), چيفته شدن *chiftè choudèn*, مفتون شدن *mèftoun choudèn*, V. INFATUER (s); — rasseté, e, مفتون شده *mèftoun-choudè*, a. مفتون *mèftoun*.

RASSURANT, e, adj., اطمینان قلب دهنده *ètminané qèlb dèhèndè*, pr. t. *ètminani qalb dèhèndè*, باعث اطمینان *ba'ècè ètminané qèlb*, باعث خاطرجمعی *ba'ècè khatèr-djèm'i*, pr. t. *ba'ici khatir-djèm'i*.

RASSURER, v. a. en parlant des choses, استوار کردن *oustèvar kèrdèn*, pr. t. *ustuvar kièrdèn*, محکم کردن *meuhkèm kèrdèn*; — au sens moral, اطمینان قلب دادن *ètminané qèlb dadèn*, pr. t. *ètminani qalb dadèn*, خاطرجمع *khatèr-djèm' kèrdèn*, قوت قلب بخشیدن *qouvetè qèlb bèkkehiden*, pr. t. *quveti qalb bèkkehiden*; — se rassurer, اطمینان قلب حاصل کردن *ètminané qèlb hacèl kèrdèn*, خاطرجمع شدن *khatèr-djèm' aboudèn*, مطمئن شدن *moutmèyèn choudèn*; — rassuré, e, en parlant des choses, استوار شده *oustèvar-choudè*, pr. t. *ustuvar-choudè*; — au sens moral, مطمئن شده *moutmèyèn-choudè*.

RAT, s. m., موش *mouch*, a. فار *far*, pl. فیران *firan*, فیرون *firon*.

RATATINER, (se), در هم کشیدن *touroundjidèn*, در هم کشیدن *dèr hèm kèchidè choudèn*; — ratatiné, e, در هم کشیده *dèr hèm kèchidè*.

RATE, s. f., سپرز *soupourz*, pr. t. *supurz*, a. طحال *tèhal*, pr. t. *tahal*.

RÂTEAU, s. m., بنکن *guèrra*, خش *khak-kèch*, *bèn-kèn*, pr. t. *bun-kièn*, a. مسوات *mèsvat*, pr. t. *misvat*, مسفله *mèsfèlè*, pr. t. *masfala*, منسقه *mènsèqè*.

RÂTELER, v. a. ramasser, با گترا جمع کردن *ba guèrra djèm' kèrdèn*; — niveler, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, با گترا هموار کردن *ba guèrra hèm-var kèrdèn*.

RÂTELEUR, s. m., گترا کش *guèrra-kèch*.

RÂTELIER, s. m., آخور *âkhour*.

RATER, v. n., آتش نگرختن *âtèch nè-guèrèftèn*, pr. t. *âtèch nè-guiriftèn*; — au fig., راست نشدن *nè-choudèn*, راست نیامدن *rast nè-yàmèdèn*; — cette affaire a raté, این کار نشد *in kar nè-choud*.

RATIERE, s. f., تله *tèlè*.

RATIFICATIF, IVE, adj., تصدیق کننده *tèsdiq-kounèndè*, pr. t. *tasdiq-kiunèndè*.

RATIFICATION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tasdiq*; — lettre de ratification, تصدیقنامه *tèsdiq-namè*, pr. t. *tasdiq-namè*; — échanger les ratifications, تصدیقنامه‌ها را تبادلہ کردن *tèsdiq-namè-hara moubadèlè kèrdèn*, pr. t. *tasdiq-namè-haïra mubadèlè kièrdèn*.

RATIFIER, v. a., امضا کردن *tèsdiq kèrdèn*, تصدیق کردن *èmza kèrdèn*; — ratifié, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*.

RATION, s. f., بادروزه *bad-rouzè*, (devenu vieux) جيره *djirè*,
a. تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*, pl. تعيينات *tè'èyinat*,
pr. t. *ta'yinat*.

RATIONNEL, LE, adj. conforme à la raison, a. موافق عقل
mouafèqé 'èql; — terme de géogr. horizon rationnel,
a. منطقة الكرة *mèntèqèt-oul-kourèt*, pr. t. *mîntaqat-ul-*
kurèt.

RATISER, v. a. V. **ATISER**.

RATISSER, v. a., تراشیدن *tèrachidèn*; — terme de jardi-
nage, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, پاک کردن *pak kèrdèn*.

RATISSOIRE, s. f. V. **RACLOIR**.

RATISSURE, s. f., براده *bèradè*, تراشه *tèrachè*.

RATTACHER, v. a. attacher de nouveau, V. **ATTACHER**.

RATTEINDRE, v. a. V. **ATTEINDRE**.

RATTRAHER, reprendre, ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè*
guèrèftèn, pr. t. *dou barè guiriftèn*, از نو دستگیر کردن
èz noou dèst-guir kèrdèn, دوباره گیر آوردن *dou barè guir*
àvourdèn; — rejoindre, رسیدن *rècidèn*, از عقب رسیدن
èz 'èqèb rècidèn.

RATURE, s. f., خط بطلان کشیده *khètté boutlan kè-*
chidè.

RATURER, v. a., خط بطلان کشیدن *khètté boutlan kè-*
chidèn.

RAUQUE, adj. des 2 g. voix rauque, آواز درشت *àvazè*
droucht, صدای غلیظ *sèdai ghéliz*.

RAVAGE, s. m., خرابی *khèrabi*, ویرانی *virani*, a. تخریب
tèkhrîb, pr. t. *takhrîb*.

RAVAGER, v. a., خراب کردن *viran kèrdèn*, ویران کردن

khèrab kèrdèn, pr. t. *kharab kièrdèn*; — ravagé, e, *viran*, خراب شده *khèrab-choudè*, a. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*.

RAVALEMENT, s. m., مالہ کشی *malè-kèchi*, انداو مالی *èndav-mali*.

RAVALER, v. a. avaler de nouveau, دوباره فرو بردن *dou barè fourou bourdèn*, دوباره بلع کردن *dou barè bèl' kèrdèn*; — rabaisser, خوار کردن *khar kèrdèn*, حقیر کردن *hèqir kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, انداو مالیدن *èndav malidèn*, با کاهگل اندودن *ba kah-guèl èndoudèn*, pr. t. *ba kiah-guil èndoudèn*; — se ravalier, خوار شدن *khar choudèn*, خود را خوار کردن *khoud-ra khar kèrdèn*, خود را حقیر کردن *khoud-ra hèqir kèrdèn*, pr. t. *khod-ra haqir kièrdèn*.

RAVAUDAGE, s. m., رفو *roufou*.

RAVAUDER, v. a., وصله کردن *roufou kèrdèn*, رفو کردن *vèslè kèrdèn*.

RAVAUDERIE, s. f., بی هودہ *hèrfé bi houdè*, یاوہ *yavè*.

RAVAUDEUR, EUSE, s., رفوگر *roufou-guèr*; — au fig. diseur de balivernes, یاوہ گو *yavè-gou*.

RAVE, s. f. V. RADIS.

RAVI, e, adj., خوشحال *khoch-vèqt*, خوشوقت *khoch-hal*, خشنود *khochnoud*, a. بشدت مسرور *bè-chèddèt mès-rour*.

RAVILIR, v. a., خوار کردن *khar kèrdèn*.

RAVIN, s. m., آبکند *ab-kènd*, کال *kal*; — chemin creux, دره *dèrè*.

RAVINE, s. f., سيلاب *sèil-ab*.

RAVIR, v. a., رڼودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, بزور گزفتن *bè-zour guèrèftèn*, pr. t. *bè-zor guiriftèn*, بزور رڼودن *bè-zour rouboudèn*; — transporter de joie, مسرور بغایت *bè-ghayèt mèsrour kèrdèn*, خوشنود کردن *khoch-noud kèrdèn*, بغایت خوشوقت کردن *bè-ghayèt khoch-vèqt kèrdèn*, pr. t. *bè-ghayèt khoch-vagt kièrdèn*, دل رڼودن *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*; — à ravir, بسیار خوب *khèili khoub*, pr. t. *khèili khob*, بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*.

RAVISER (se), v. pron., ار رآی خود بر گشتن *èz rè'i khoud bèr guèchtèn*, از این صرافت افتادن *èz in sèrafèt ouf-tadèn*.

RAVISSANT, e, adj. qui enlève par force, ربایند *roubayèndè*, pr. t. *rubayèndè*, a. خاطف *khatèf*, pr. t. *khatif*; — qui charme, دلربا *dèl-rouba*, pr. t. *dil-ruba*, دلکش *dèl-kèch*, pr. t. *dil-kèch*, a. نازع القلب *nazè'-oul-qèlb*, pr. t. *nazi'-ul-qalb*, جازب القلوب *djazèb-oul-qouloub*, pr. t. *djazib-ul-qouloub*.

RAVISSEMENT, s. m. enlèvement par violence, رڼودڼگی *rouboudègui*, pr. t. *ruboudègui*, a. اختلاس *èkhtèlas*, pr. t. *ikhtilas*, غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*, نهب *nèhb*, pr. t. *nahb*; — transport d'admiration ou de joie, دلربایی *dèl-roubayi*, pr. t. *dil-rubayi*, غایت خشنودی *ghayètè khochnoudi*, a. انجذاب القلوب *èndjèzab-oul-qouloub*, pr. t. *indjizab-ul-qouloub*; — en extase, مدحوش *mèd-houch*, a. انجذاب العقل *èndjèzab-oul-'èql*, pr. t. *indjizab-ul-'aql*.

RAVISSEUR, s. m., رباينده, *roubayèndè*, غصب کنند, *ghèsb-kounèndè*, a. غاصب, *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, خطاف, *khèt-taf*, pr. t. *khattaf*.

RAVITAILLEMENT, s. m., تدارك آروقه, *tèdarèké àzouqè*, pr. t. *tèdariki àzuqè*.

RAVITAILLER, v. a., آروقه ديدن, *tèdarèké àzouqè didèn*.

RAVIVER, v. a. en parlant du feu, **V. ATISER**, دو باره شعله, *dou barè cheu'eulè-vèr kèrdèn*, دو باره روشن کردن, *dou barè roouchèn kèrdèn*, pr. t. *dou barè rou-chèn kièrdèn*; — en parlant des plantes, etc., حیات تازه بخشیدن, *hèyaté tazè bèkhchidèn*, pr. t. *hayati tazè bakhchidèn*, احيا کردن, *èhya kèrdèn*.

RAVOIR, v. a., دو باره بدست آوردن, *dou barè bè-dèst-àvour-dèn*, دو باره گير آوردن, *dou barè guir àvourdèn*; — se ravoir, از نو قوت پيدا کردن, *èz noou qouvvet pèida kèrdèn*.

RAYA, s. m., رعايا, *rè'aya*.

RAYER, v. a. faire des raies, خط کشیدن, *khètt-khètt kèchidèn*, pr. t. *khatt-khatt kèchidèn*; — effacer, خط بطلان محو کردن, *khèttè boutlan kèchidèn*, قلم کشیدن, *qèlèm kèchidèn*, pr. t. *galèm kèchidèn*.

RAYON, s. m., پرتو, *pèrtoou*, pr. t. *pèrtèv*, تير آفتاب, *tiré àftab*, pr. t. *tiri àftab*, a. شعاع, *chou'd'*; — rayon de miel, قرص انجبین, *qoursé ènguèbîn*; — en termes de géométrie, demi diamètre d'un cerole, نصف قطر, *nèsfé goutr*, pr. t. *nisfi goutr*.

RAYONNANT, m, adj., پرتو انداز, *pèrtoou-èndaz*, pr. t. *pèrtèv-*

ëndaz, شعشعه پاش *pèrtoou-èfchan*, *chè'èchè'è-pach*; — en parlant d'un visage qui exprime la joie, خندان *khèndan*.

RAYONNEMENT, s. m., پرتواندازی *pèrtoou-ëndazi*, pr. t. *pèrtèv-ëndazi*, پرتوافشانی *pèrtoou-èfchani*, pr. t. *pèrtèv-èfchani*, ا. لمعان *lèm'an*.

RAYONNER, v. n., پرتو انداختن *pèrtoou èndakhtèn*, ou افشاندن *èfchandèn*, نشر شعاع کردن *nèchr chou'd' kèrdèn*.

RAYURE, s. f. la façon dont une étoffe est rayée, طرز راه راه، *tèrzé rah-rah boudèné qoumach*.

RÉACTIF, IVE, adj., بر عکس عمل کننده، *bèr 'èks 'èmèl-kou-nèndè*, عامل بر عکس، *'àmèlé bèr 'èks*, بصد، *àmèlé bè-zèdd*.

RÉACTION, s. f., عمل بر عکس، *'èmèlé bèr 'èks*, pr. t. *'àmèli bèr 'aks* عکس عمل، *'èksé 'èmèl*, pr. t. *'aksi 'amèl*, a. عکس العمل، *'èks-oul-'èmèl*, pr. t. *'aks-ul-'amèl*; — au fig., اخذ انتقام، *èkhzé èntèqam*, pr. t. *akhzi èntiqam*, a. مكافات، *moukafat*, pr. t. *mukiafat*.

RÉACTIONNAIRE, adj. des 2 g., بر عکس حرکت کننده، *bèr 'èks hèrèkèt-kou-nèndè*.

RÉAGIR, v. n., بر عکس عمل کردن، *bèr 'èks 'èmèl kèrdèn*, pr. t. *bèr 'aks 'amèl kièrdèn*, a. انعكاس العمل، *èn'èkas-oul-'èmèl*, pr. t. *èn'ikias-ul-'amèl*.

RÉAJOURNEMENT, s. m., a. تأخير جديد، *tè'èkhiré djèdid*,
V. AJOURNEMENT.

RÉAJOURNER, v. a., دوباره بتأخير انداختن، *dou barè bè-tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉAL, pl. RÉAUX, s. m., t. p. رِيَال, *rial*.

RÉALGAR OU RÉALGAL, s. m. arsenic rouge, زَرْنِيخ سرخ, *zèrnikhé sourkh*.

RÉALISATION, s. f., از قوّه بفعل صورت پذیری *sourèt-pèziri*, *ez qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, اجرای عمل *èdjraï'è mèl*.

RÉALISER, v. a., از قوّه بفعل آوردن *èz qouvè bè-fè'èl àvour-dèn*, مجرا داشتن *moudjra dachtèn*; — se réaliser, *bè-'è mèl àmèdèn*, از قوّه بفعل آمدن *èz qouvè bè-fè'èl àmèdèn*, pr. t. *èz quvè bè-fa'l àmèdèn*, صورت پذیرفتن *sourèt pèzirouftèn*, pr. t. *surèt pèzirèftèn*; — réalisé, e, صورت پذیرفته *bè-'è mèl àmèdè*, *sourèt-pèzirouftè*, pr. t. *surèt-pèzirèftè*.

RÉALISME, s. m., اعتقاد علی حقیقت الاشیا فقط *d'ètèqadè 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *i'tiqadi 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*.

RÉALISTE, s. m., a. المعتقد علی حقيقة الاشیا فقط *èl mou'-outèqèd 'èla hèqiqèt-oul-èchia fèqèt*, pr. t. *èl-mou'taqid 'ala haqiqat-ul-èchia faqat*, فیلسوف محقق *filouçoufè mouhèqqèq*, pr. t. *filicoufi muhaqqiq*.

RÉALITÉ, s. f., a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — en réalité, در حقیقت *dèr hèqiqèt*, a. حقیقتاً *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqètèn*, تحقیقاً *tèhqiqèn*, pr. t. *tahqiqèn*, صحیحاً *sèhihèn*, pr. t. *sahihèn*.

RÉAPPARITION, s. f. action de reparaitre, a. ظهور مجدد *zouhouré moudjèddèd*, pr. t. *zuhouri mudjèddèd*.

RÉAPPEL, s. m., دوباره احضار کردن *dou barè èhzar kèr-dèn*, pr. t. *dou barè ihzar kièrdèn*, دوباره خواستن *dou barè khastèn*.

RÉAPPELER, v. a. appeler de nouveau, V. APPELER.

RÉAPPOSER, v. a. apposer de nouveau, V. APPOSER.

RÉASSIGNATION, s. f. seconde assignation, V. ASSIGNATION.

RÉASSIGNER, v. a. assigner de nouveau, V. ASSIGNER.

REBAISER, v. a., دوباره بوسیدن *dou barè boucidèn*, V. BAISER.

REBAISSER, v. a. baisser de nouveau, V. BAISSER.

RÉBARBATIF, IVE, adj., تورش روی *tourch-rouï*.

REBÂTIR, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, pr. t. *èz nèv bina kièrdèn*.

REBATTRE, v. a. battre de nouveau, V. BATTRE; — fig. répéter inutilement, تکرار گفتن *tèkrar goftèn*, V. RABÂCHER.

REBELLE, s. et adj., نافرمان *na-fèrman*, pr. t. *na-firman*, سرکش *sèr-kèch*, a. عصای *'âci*, pl. عصاة *'ouçat*, pr. t. *'uçat*, یاغی *yaghi*.

REBELLER, (se), v. pron., یاغی شدن *yaghi choudèn*, عصای شدن *'âci choudèn*.

RÉBELLION, s. f., یاغیگری *yaghi-guèri*, سرکشی *sèr-kèchi*, a. عصیان *'oucian*, pr. t. *'ician*.

RÉBÉQUER, (se), v. pr., زباندازی کردن *zèban-dèrazi kèrdèn*, گستاخانه جواب دادن *goustakhanè djèvab dadèn*.

REBIFFER (se), v. pron. V. RÉBÉQUER (se).

REBLANCHIR, v. a. blanchir de nouveau, V. BLANCHIR.

REBOIRE, v. a. boire de nouveau, V. BOIRE.

REBONDI, e, adj., گند *goundè*.

REBONDIR, v. n., جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*.

REBONDISSEMENT, پرتاب *pèrtab*, جستن *djèstèn*.

REBORD, s. m., پېرږه *pèrvèz*, لېب بېر گېردان *lèb bèr guèrdan*,
p. t. کټار *kènar*.

REBORDER, v. a., دو باره ساجاف دوختن *dou barè sèdjaf doukhtèn*.

REBOÛCHER, v. a., دو باره سر گرتن *dou barè sèr guèrèf-tèn*, pr. t. *dou barè sèr guiriftèn*, دو باره گرتن *dou barè guèrèftèn*.

REBOUILLIR, v. n. bouillir de nouveau, V. BOUILLIR.

REBOURS, s. m., واژگونى *vajgouni*, ا. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*; — à rebours, واژگونه *vajgounè*, بر عكس *bèr 'èks*, ا. بالعكس *bèl-'èks*, pr. t. *hil-'aks*.

REBOURS, e, adj. peu traitable, V. REVÊCHE.

REBOUTEUR, s. m. synonyme de renoueur, V. RENOUEUR.

REBOUTONNER, v. a. boutonner de nouveau, V. BOUTONNER.

REBRIDER, v. a. brider de nouveau, V. BRIDER.

REBROUILLER, v. a. brouiller de nouveau, V. BROUILLER.

REBROUSSER, v. a., بر گردانیدن *bèr 'èks bèr guèrdanidèn*, pr. t. *bèr 'aks bèr guirdanidèn*; — rebrousser chemin, بر گشتن *bèr guèchtèn*.

REBROYER, v. a. broyer de nouveau, V. BROYER.

REBRUNIR, v. a. brunir de nouveau, دو باره جلا کردن *dou barè djèla kèrdèn*.

REBUFFADE, s. f., سختگیرى *drouchti*, pr. t. *druchti*, درشتى *sèkht-guiri*.

RÉBUS, s. m., a. معتمى *mou'èmma*, pr. t. *mou'amma*.

REBUT, s. m., a. رډ *rèdd*, دفع *dèf*; — se dit de ce qui reste, پس مانده *pès-mandè*.

REBUTANT, *e*, adj., نغرت انگیز *nèfrèt-ènguiz*.

REBUTER, *v. a.*, از خود دور کردن *èz khoud dour kèrdèn*,
pr. t. èz khod dour kièrdèn, رد کردن *rèdd kèrdèn*; —
 décourager, dégoûter, بی رغبت کردن *bi règhbèt kèr-*
dèn, *pr. t. bi raghbèt kièrdèn*.

RECACHER, *v. a.* cacher de nouveau, *V. CACHER*.

RECACHETER, *v. a.* cacheter de nouveau, *V. CACHETER*.

RÉCALCITRANT, *e*, adj., سرکش *sèr-kèch*, *a.* متمرد *moulèmèr-*
rèd, *pr. t. mutèmèrrid*.

RÉCALCITRER, *v. n.*, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرّد
 کردن *tèmèrroud kèrdèn*.

RÉCAPITULATION, *s. f.*, مکرر باختصار *zèkré moukèrrèr*
bè-èkhtèçar.

RÉCAPITULER, *v. a.*, مختصراً دوباره ذکر کردن *moukhtècè-*
rèn dou barè zèkr kèrdèn, *pr. t. mukhtaçarèn dou barè*
zìkr kièrdèn.

RECARDER, *v. a.* carder de nouveau, *V. CARDER*.

RECASSER, *v. a.* casser de nouveau, *V. CASSER*.

RECÉDER, *v. a.* céder de nouveau, *V. CÉDER*.

RECEL, *s. m.* *V. RECÈLEMENT*.

RECÈLEMENT, *s. m.*, پنهان نهفتگی *nèhouftègui*, *a.* پنهان کردن
pounhan kèrdèn.

RECÉLER, *v. a.*, نهفتن *nèhouftèn*, *pr. t. nuhouftèn*, پنهان
 کردن *pounhan kèrdèn*, *pr. t. pènhàn kièrdèn*.

RECÉLEUR, *EUSE*, *s.*, محافظ دزد *mouhafèzé douzd*, محافظ
 مسروقه *mouhafèzé èchiaï mèsrouqè*, *pr. t. mu-*
hafizi èchiaï mèsruqè.

RÉCEMMENT, *adv.*, تازه *tazè*; — il est arrivé récem-

ment, تازه وارد شده است *tazè varèd choudè èst*.

RECENSEMENT, s. m., سر شمار *sèr-choumar*, شمار *choumarè*, a. تعداد *tè'dèdad*, pr. t. *tè'dad*.

RECENSER, v. a., سر شماری کردن *sèr-choumari kèrdèn*, شماردن *choumourdèn*.

RÉCENT, e, adj., تازه *tazè*, a. جدید *djèdid*; — nouvelles récentes, تازه خبرهای *khèbèr-haï tazè*, pr. t. *khàbèr-haï tazè*.

RECÉPAGE, s. m., برش تکه از بیخ *bourèché tak èz bikh*.

RECÉPER, v. a., تکه را از بیخ بریدن *tak-ra èz bikh bou-ridèn*.

RÉCÉPISSÉ, s. m., قبض رسید *qèbzè rəcìd*, pr. t. *qabzi rəcìd*, رسید *rəcìd*.

RÉCEPTACLE, s. m., a. محلّ اجتماع *mèhèllè èdjtèma'*, pr. t. *mahalli idjtima'*.

RECEPTION, s. f., a. وصول *vouçoul*; — après la réception de votre lettre, بعد از وصول کاغذ شما *bè'èd èz vouçoulé kaghèzé chouma*, pr. t. *ba'd èz vuçouli kiaghazi chuma*, بعد از رسیدن کاغذ شما *bè'èd èz rəcìdènè kaghèzé chouma*; — accueil, پذیرائی *pèzirayi*, a. تلقی *tèlèqqi*, pr. t. *tèlaqqi*.

RECETTE, s. f., a. مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mèdakhil*, دخل *dèkhl*, pr. t. *dakhl*, واردات *varèdat*, pr. t. *varidat*, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*; — recette pour guérir un mal, نسخه طبیب *nouskhèyé tèbib*, pr. t. *nuskhèi tèbib*, نسخه دوا *nouskhèyé dèva*.

RECEVABLE, adj. des 2 g., قبول کردنی *qèboul-kèrdèni*, pr. t. *qaboul-kìèrdèni*, پذیرفتنی *pèzirouftèni*, pr. t.

pèzirèftèni, a. القبل ممكن *moumkèn-oul-qèboul*, pr. t. *mumkîn-ul-qaboul*.

RECEVEUR, s. m., تحصيلدار *tèhsil-dar*, pr. t. *tahsil-dar*.

RECEVOIR, v. a., ستادن *sètadèn*, pr. t. *sitadèn*, گرفتن *guè-rèftèn*, pr. t. *guiriftèn*, اخذ کردن *èkhez kèrdèn*, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*; — se dit de ce qui est envoyé ou adressé à quelqu'un; — il y a long-temps que je n'ai pas reçu de ses nouvelles, مدت است مکتوب از او برای من خبر نرسید *mouddètist èz ou bèraî mèn khèbèr nè-rècid*; — toucher ce qui est dû, وصول کردن *vouçoul kèrdèn*; — recevoir quelqu'un, پذیرائی کردن *pèzirayi kèrdèn*; — reçu, e, قبول شده *qèboul-choudè*, مقبول افتاده *mèqboul-ouftadè*, a. مقبول *mèqboul*.

RECHANGE, s. m., t. p. يدك *yèdèk*, يدكي *yèdèki*.

RECHANGER, v. a. changer de nouveau, V. CHANGER.

RÉCHAPPER, v. n., رهیدن *rèhidèn*, نجات یافتن *nèdjat yastèn*.

RECHARGER, v. a. charger de nouveau, V. CHARGER.

RECHASSER, v. a. chasser de nouveau, V. CHASSER.

RÉCHAUD, s. m., آتشدان *Atèch-dan*, منقل *mènqal*, منغل *mènghal*.

RÉCHAUFFER, v. a., گرم کردن *guèrm kèrdèn*; — se réchauffer, گرم شدن *guèrm choudèn*; — réchauffé, e, گرم شده *guèrm-kèrdè*, pr. t. *guièrm-kièrdè*, گرم *guèrm-choudè*.

RÉCHAUFFOIR, s. m. V. RÉCHAUD.

RECHAUSSE, v. a. chausser de nouveau, V. CHAUSSER.

RÊCHE, adj. des 2 g., درشت *droucht*, زبر *zèbr*.

RECHERCHE, s. f., جستجو *djoustè-djou*, پژوه *pèjouh*, پژوهش *pèjouhèch*, ا. تفحص *tèfèhhous*, pr. t. *tèfah-hus*, تفتيش *tèdjèssous*, pr. t. *tèdjèssus*, تفتيش *tèftich*.

RECHERCHER, v. a. chercher de nouveau, دوباره جستجو *dou barè djoustè-djou kèrdèn*, V. **CHERCHER**; — chercher avec soin, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, پي گشتن *pèjouhidèn*, رسيدن *rècidèn*, پي گزشتن *pèi guèchtèn*; — tâcher de se procurer طالب بودن *talib boudèn*, pr. t. *talib boudèn*, خواهان بودن *khahan boudèn*; — être recherché, مغوب بودن *mèrghoub boudèn*, pr. t. *marghoub boudèn*, مطلوب بودن *mètloub boudèn*; — recherché, e, a. مغوب *mèrghoub*, pr. t. *marghoub*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*.

RECHIGNER, v. n., اخم کردن *èkhm kèrdèn*.

RECHOIR, v. n., (devenu vieux), دوباره زمين خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, افتادن *dou barè ouftadèn*, V. **CHOIR**.

RECHUTE, s. f., دوباره زمين خوردن *dou barè zèmin khourdèn*, V. **CHUTE**; — rechute d'une maladie, عود ناخوشي *'ooudé na-khochi*, pr. t. *'oudi na-khochi*, عود مرض *'ooudé mèrèz*, pr. t. *'oudi maraz*.

RÉCIDIVE, s. f., مکرر مرتکب گناهی شدن *moukèrrèr mour-tèkèbé gounahi choudèn*, ا. تکرر الخطا *tèkèrrour-oul-khèta*.

RÉCIDIVER, دوباره مرتکب گناه شدن *dou barè mourtèkèbé gounah choudèn*, همان عمل را دوباره کردن *hèman 'èmdèl ra dou barè kèrdèn*.

RÉCIF, s. m., رستنه کوه *khèrsèngué dèria*, a. رستنه کوه در دیریا *rèstèyé kouh dèr dèria*, a. وصف *rècèf*.

RÉCIPÉ, s. m. ordonnance de médecin, V. RECETTE et ORDONNANCE.

RÉCIPiendaire, s. m., دو طلب *doou-tèlèb*, a. طالب *talèb*, pr. t. *talib*, pl. طلاب *tèllab*.

RÉCipient, s. m., زیر انبیق *tèchté ziré èmbiq*, a. ظرف *zèrf*.

RÉCIPROcation, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, V. RÉCIPROCITÉ.

RÉCIPROCITÉ, s. f., معامله بمثل *mou'amèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'amèlè bè-misl*.

RÉCIPROQUE, adj. des 2 g., از طرفین *èz tèrèfèin*.

RÉCIPROQUEMENT, adv., بالمعاوضه *èz tèrèfèin*, a. بالمعاوضه *bèl-mou'avèzè*, pr. t. *bil-mu'aviza*, بالمفاوضه *bèl-moufava-zè*, pr. t. *bil-mufaviza*.

RÉCIT, s. m., گزارش *gouzarèch*, داستان *dastan*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, روایت *rèvayèt*.

RÉCITATEUR, s. m., ازبر گوینده *èz bèr gouyèndè*.

RÉCITATIF, s. m., a. غنای غیر موزون *ghènaï ghèiré moou-zoun*, pr. t. *ghinaï ghaïri mèvzoun*.

RÉCITATION, s. f. action de réciter, V. RÉCITER.

RÉCITER, v. a. dire ce qu'on sait par cœur, از بر گفتن *èz bèr goftèn*; — raconter, حکایت کردن *hèkayèt kèrdèn*.

RÉCLAMATION, s. f. demande, خواهش *khahèch*, a. مطالبه *moutalèbè*, pr. t. *mutalibè*, طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*; —

action de revendiquer, a. اَعْلَا *eddè'd*; — action de s'élever contre, a. اَعْتَرَا *è'tèraz*, pr. t. *i'tiraz*, مخالفَت *moukhalèfèt*, pr. t. *mukhalifèt*.

RÉCLAME, s. f. terme d'imprimerie, پا صفحہ *pa-sèfhè*, pr. t. *pa-safhè*, a. تعقيبَة *tè'èqibèt*, pr. t. *ta'qibèt*; — article dans les journaux, a. اَعْلَام *è'èlam*, pr. t. *i'lam*, اعلان *è'èlan*, pr. t. *i'lan*.

RÉCLAMER, v. a., خواستن *khastèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, V. DEMANDER; — revendiquer, مطالبه کردن *moutalèbbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*; — redemander, پس خواستن *pès khastèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — s'opposer, اَعْتَرَا *è'tèraz kèrdèn*, pr. t. *i'tiraz kièrdèn*, مخالفَت کردن *moukhalèfèt kèrdèn*, pr. t. *mukhalifèt kièrdèn*.

RÉCLINANT, adj., خمیده *khèmidè*.

RÉCLINER, v. n., خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — récliné, e, خمیده *khèmidè*, V.

INCLINER, v. n.

RÉCLOUER, v. a. clouer de nouveau, V. CLOUER.

RÉCLURE, v. a., زندانی کردن *zèndani kèrdèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*; — reclus, e, زندانی *zèndani*, a. مَكْبُوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — qui ne sort pas de chez lui, در اوطاق را بر خود بسته *dèré outaq-ra bèr khoud bèstè*.

RÉCLUS, e, s. qui a fait vœux de réclusion, a. منزوی *mounzèvi*.

RÉCLUSION, s. f. détention, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — demeure d'un reclus, گوشه انزوا *gouchèyé ènzèva*, pr. t. *kouchèi ènziva*.

RECOGNER, v. a. cogner de nouveau. V. COGNER.

RECOIN, s. m., کنج *koundj*, p. t. گوشه *gouchè*, pr. t. *kouchè*, a. زاویه *zaviè*, pl. زوایا *zèvaya*; — au fig. recoins du cœur, a. مکنونات خاطر *mèknounaté khàtèr*, pr. t. *mèknunati khàtir*.

RECOIFFER, v. a. coiffer de nouveau. V. COIFFER.

RECOLEMENT, s. m. vérification, واریسی *va-rèci*, a. تحقیق *tèhqiğ*, pr. t. *tahqiğ*.

RECOLER, v. a. vérifier, واریسی *rèd rəcìdèn*, واریسی کردن *va-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqiğ kèrdèn*, pr. t. *tahqiğ kièrdèn*.

RECOLLER, v. a. coller de nouveau. V. COLLER.

RÉCOLTE, s. f., درو *dèroou*, a. حصاد *hèçad*, pr. t. *haçad*; — produit, a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, pl. حاصلات *hacèlat*, pr. t. *hacilat*, محصول *mèhsoul*, pr. t. *mahsoul*, pl. محصولات *mèhsoulat*.

RÉCOLTER, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*.

RECOMMANDABLE, adj. des 2 g., شایان اعتبار *chayané è'ètè-bar*, a. واجب الاعتبار *vadjèb-oul-è'ètèbar*, pr. t. *vadjèb-ul-i'tibar*.

RECOMMANDATION, s. f., سفارش *sèfarèch*, a. توصیه *toouciyè*, pr. t. *taèsiyè*; — lettre de recommandation, سفارشنامه *sèfarèch-namè*, t. p. توصیه نامه *toouciyè-namè*, pr. t. *tèv-siyè-namè*.

RECOMMANDER, v. a. dans le sens d'ordonner, فرمودن *fèrmoudèn* (en parlant de soi il est plus poli d'employer les verbes: گفتن *goftèn*, pr. t. *gouftèn*, سفارش کردن *sèfarèch kèrdèn*, سپردن *soupourdèn*, pr. t. *supourdèn*);

prier d'être favorable, سفارش کردن *sèfarèch kèraèn*,
 toouciyè kèrdèn, pr. t. tèvsiyè kièrdèn; —
 se recommander à Dieu, بخدا توکل کردن *bè-khouda*
tèvèkkoul kèrdèn.

RECOMMENCEMENT, s. m., از نو, *èz sèr*, a. تجدد *az noou, a. tadjèddoud*.

RECOMMENCER, v. a., از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, pr. t.
èz sèr guiriftèn, از نو شروع کردن *èz noou chourou' kèr-*
dèn, pr. t. *èz nèv churou' kièrdèn*, دوباره آغاز کردن
dou barè âghaz kèrdèn, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*;
 — v. n., تازه شدن *tazè bè-tazè choudèn*, از نو شروع
èz noou chourou' kèrdèn, مجدداً شدن *mou-*
djèddèd choudèn, V. COMMENCER.

RÉCOMPENSE, s. f., پاداش *dèrèstan*, (vieux), ا. *padach*,
 عوص *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, مكافات *'èvèz*,
 تلافی *'ivaz, tèlafi*; — au fig. peine due à
 une mauvaise action, بدفیره *bad-fèrè*, (vieux), ا. جزا
djèza; — signifie aussi chose donnée à un inférieur
 pour sa peine, انعام *èn'am*.

RÉCOMPENSER, v. a., پاداش دادن *padach kèrdèn*, تلافی
 دادن *tèlafi kèrdèn*, عوص دادن *'èvèz dadèn* (en parlant
 d'un inférieur auquel on donne quelque chose pour sa
 peine, انعام دادن *èn'am dadèn*).

RECOMPOSER, v. a. en parlant d'écriture, از نو انشاء کردن
èz noou èncha' kèrdèn, pr. t. *èz nèv èncha' kièrdèn*; —
 terme de chimie, ترکیب کردن *dou barè tèrkib*
kèrdèn, دو باره ساختن *dou barè sakhtèn*, V. COMPOSER.

RECOMPOSITION, s. f., ترکیب تازه *tèrkibé tazè*; — a. ترکیب

جديد *tèrkibé djèdid*, pr. t. *tèrkibi djèdid*, V. COMPOSITION.

RECOMPTER, v. a., شمرن دو باره *dou barè choumourdèn*, V. COMPTER.

RÉCONCILIABLE, adj. des 2 g., آشتی پذیر *ächti-pèzir*, a. قابل اصلاح *qabèlé èslah*, pr. t. *qabili islah*, قابل مصالحه *qabèlé mouçalèhè*, pr. t. *qabili muçalaha*.

RÉCONCILIATEUR, TRICE, s., آشتی دهنده *ächti-dèhèndè*, a. مصلح *mouslèh*, pr. t. *mouslih*, pl. مصلحون *mouslèhoun*, pr. t. *mouslihoun*, et مصلحين *mouslèhîn*, pr. t. *mouslihîn*.

RÉCONCILIATION, s. f., آشتی *ächti*, a. صلح *soulh*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*, مصالحه *mouçalèhè*, pr. t. *muçalaha*.

RÉCONCILIER, v. a., آشتی دادن *ächti dadèn*, اصلاح دادن *èslah dadèn*; — se réconcilier, آشتی کردن *ächti kèrdèn*, صلح کردن *soulh kèrdèn*.

RECONDUCTION, s. f. tacite reconduction, a. تمديد المهلت *tèmdid-oul-meuhlèt lèl-èstèdjare bè-la tèdjdid-ous-sènèd*, pr. t. *tèmdil-ul-muhlèt lil-istidjare bi-la tèdjdid-us-sènèd*.

RECONDUIRE, v. a., مشايعت کردن *mouchaï'èt kèrdèn*, V. CONDUIRE.

RECONDUITE, s. f., a. تشييع *tèchyî*, مشايعت *mouchaï'èt*, pr. t. *muchaï'at*.

RECONFIRMER, v. a. confirmer de nouveau, V. CONFIRMER.

RÉCONFORT, s. m. consolation, V. CONSOLATION.

RÉCONFORTATION, s. f., قوت بخشی *quouvèt-bèkhchi*, pr. t. *quouvèt-bakhchi*.

RÉCONFORTER, v. a., قوت دادن *qouvvet dadèn*.

RECONNAISSABLE, adj. des 2 g., شناختنی *chènakhtèni*, a. ممکن تشخیص *moumkèn-out-tèchkhis*, pr. t. *mum-kîn-ut-tachkhis*.

RECONNAISSANCE, s. f. action de reconnaître, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, شناسایی *chènacayi*, pr. t. *chinaçayi*, a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*; — gratitude, سپاس *sèpas*, شناسی نعمت *nè'èmèt-chènaci*, pr. t. *nî'mèt-chinaci*, a. شکران نعمت *choukrané nè'èmèt*, pr. t. *chukrani nî'mèt*; — témoigner de la reconnaissance, اظهار سپاس کردن *èzhare sèpas kèrdèn*, pr. t. *izhari sipas kièrdèn*, اظهار امتنان کردن *èzhare èmtènan kèrdèn*, pr. t. *izihari imtinan kièrdèn*; — examen détaillé, واریسی *va-rèci*, a. استطلاع *èstèlla'*, pr. t. *is-titla'*, استکشاف *èstèkchaf*, pr. t. *istikchaf*; — aveu, اقرار *èqrar*, pr. t. *igrar*, اعتراف *è'ètèraf*, pr. t. *i'tiraf*; — acte par écrit, رسید قبض *qèbzé rècid*, pr. t. *qabzi rècid*.

RECONNAISSANT, e, adj., نعمتشناس *nè'èmèt-chènas*, pr. t. *nî'mèt-chinas*, سپاسدار *sèpas-dar*, pr. t. *sipas-dar*, a. شاکر *chakèr*, pr. t. *chakir*, متشکر *moutèchèkkèr*, pr. t. *mutèchèkkir*.

RECONNAÎTRE, v. a., شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*, تشخیص دادن *tèchkhis dadèn*; — avouer, اقرار *èqrar kèrdèn*, pr. t. *igrar kièrdèn*, اعتراف کردن *è'ètèraf kèrdèn*, pr. t. *i'tiraf kièrdèn*; — en termes de guerre, استکشاف کردن *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*; — être reconnaissant, متت داشتن

mènnèt dachtèn, pr. t. *minnèt dachtèn*; — reconnu, e, شناخته شده *chènakhtè-choudè*, pr. t. *chinakhtè-choudè*, a. معروف *mè'èrouf*, pr. t. *ma'rouf*, معلوم *mè'èloum*, pr. t. *ma'loum*; — certifié, a. محقق *moukèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — avoué, a. مسلم *moucèllèm*, pr. t. *mouçallam*.

RECONQUÉRIR, v. a., دو باره تسخير کردن *dou barè tèskhir kèrdèn*, دو باره بحیطة تصرف در آوردن *dou barè bè-hitèyè tècèrrouf dèr àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-hitèi tèçarruf dèr àvourdèn*.

RECONSTRUCTION, s. f., بناى تازه *bènaï tazè*, pr. t. *binai tazè*, V. CONSTRUCTION.

RECONSTRUIRE, v. a. construire de nouveau, V. CONSTRUIRE.

RECONVENTION, s. f., a. احداث الدعواء على المدعى *èh-das-ul-dè'èva 'èlèl-mouddè'i*, pr. t. *ihdas-ul-da'va 'alal-muddè'i*.

RECOPIER, v. a. copier de nouveau, V. COPIER.

RECOUILLEMENT, s. m., پیچیدگی *pitchidègui*.

RECOQUILLER, v. a., پیچ کردن *pitch-pitch kèrdèn*; — se recoquiller, پیچ شدن *pitch-pitch choudèn*; — recoquillé, e, پیچید *pitch-pitch*, پیچید *pitchidè*.

RECORDER, v. a., از بر کردن *èz bèr kèrdèn*.

RECORRIGER, v. a. corriger de nouveau, V. CORRIGER.

RECORDS, s. m., a. محصل معاون *mou'avèné mouhèssèl*, pr. t. *mu'avini muhassil*.

RECOUCHER, v. a. coucher de nouveau, V. COUCHER; — se recoucher, دو باره خوابیدن *dou barè khabidèn*.

RECOUDRE, v. a. coudre de nouveau, V. COUDRE.

RECOULER, v. n., دو باره جاری شدن *dou barè djari choudèn*.

RECOURPER, v. a. couper de nouveau, V. COUPER.

RECOURBER, v. a., خم کردن *khèm kèrdèn*, کج کردن *kèdî kèrdèn*; — se recourber, خم شدن *khèm choudèn*, خمیده شدن *khèmidè choudèn*; — recourbé, e, خمیده *khèmidè*.

RECOURIR, v. n. courir de nouveau, V. COURIR; — demander du secours, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istèmdad kièrdèn*, امداد خواستن *èmdad khastèn*, pr. t. *imdad khastèn*; — se réfugier, آردن *èltèdja àvourdèn*, pr. t. *iltidja àvourdèn*, پناه آردن *pènah àvourdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RECOURS, s. m. action de rechercher de l'assistance, استعانہ *èstè'ânè*, pr. t. *isti'ânè*, استمداد *èstèmdad*, pr. t. *istèmdad*; — refuge, پناه پوختن *pouchtè pènah*, پناه *pènah*, ا. ملجأ *èltèdja*, pr. t. *iltidja*, ملجأ *mèldja'*; — action de recourir, رجعت *roudj'èt*.

RECOURVEABLE, adj. des 2 g., a. ممکن التخصیل *moumkèn-out-tèhsil*, pr. t. *mumkèn-ut-tahsil*.

RECOURVEMENT, s. m., a. تخصیل *tèhsil*, pr. t. *tahsil*.

RECOURVER, v. a., دو باره بدست آردن *dou barè bè-dèst àvourdèn*, دو باره گیر آردن *dou barè guir àvourdèn*, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*.

RECOURVIR, v. a. V. COUVER.

RECRACHER, v. a. cracher de nouveau, V. CRACHER.

RÉCRÉANCE, s. f., a. تمتع موقتى *tèmèttou'é mouvèqqèti*, pr. t. *tèmèttu'i muvaqqati*, تمتع موقت *tèmèttou'é mouvèqqèt*.

RÉCRÉATIF, IVE, adj., فرح بخش *fèrèh-bèkhch*, a. مفرح *moufèrrèh*, pr. t. *mufèrrih*.

RÉCRÉATION, s. f., تماشا *témacha*, a. تفريح *tèfèrroudj*, تفريح *tèfrih*, ارتياح *èrtiah*, pr. t. *irtiah*.

RECRÉER, v. a. créer de nouveau, V. CRÉER.

RÉCRÉER, v. a. divertir, مشغول کردن *mèchghoul kèrdèn* ;
— se récréer, تماشا شدن *mèchghoul choudèn*, تماشا کردن *témacha kèrdèn*, تفريح کردن *tèfèrroudj kèrdèn*, pr. t. *tèfarrudj kièrdèn*.

RÉCRÉPIMENT, s. m. action de récrépir, V. RÉCRÉPIR.

RÉCRÉPIR, v. a., دوباره اندايش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*.

RECREUSER, v. a. creuser de nouveau, V. CREUSER.

RÉCRIER (SE), v. pr., فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

RÉCRIMINATION, s. f., a. معاتبه *mou'âtèbè*, ملامت *mèlamèt*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*.

RÉCRIMINATOIRE, adj. des 2 g., ملامت آمیز *mèlamèt-àmiz*, طعن آمیز *tè'èn-àmiz*, pr. t. *ta'n-àmiz*.

RÉCRIMINER, v. n., معاتبه کردن *mou'âtèbè kèrdèn*, ملامت *mèlamèt kèrdèn*, با عتاب بمقام تلافی بر آمدن *ba 'ètab bè-mèqamè tèlafi bèr àmèdèn*, pr. t. *ba 'itab bè mèqami tèlafi bèr àmèdèn*.

RÉCRIER, v. a. écrire de nouveau, V. ÉCRIRE.

RECROÎTRE, v. n. croître de nouveau, V. CROÎTRE.

RECROQUEVILLER, (SE), پيچيد شدن *pitchidè choudèn*,
V. RECOQUILLER (SE).

RECROTTER, v. a. crotter de nouveau, V. CROTTER; —
se recrotter, گل آلود شدن *dou barè guèl-àloud choudèn*.

RECRU, E, adj. harassé de fatigue, به غايت خسته شده *bè-ghayèt khèstè-choudè*.

RECRUESCENCE, s. f., d'une maladie, عود ناخوشی *'ooudé na-khochi*, بدتر شدن حالت *bèd-tèr choudèn halèt*, بعد از به بدی بدتر شدن *bè'èd èz bèh-boudi bèd-tèr choudèn*.

RECRUE, s. f., سرباز گرفتن *tazè sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *tazè sèr-baz guiriftèn*; — une recrue, سرباز جديد *sèr-bazé djèdid*.

RECRUTEMENT, s. m. action de recruter, V. RECRUTER.

RECRUTER, v. a., سرباز گرفتن *sèr-baz guèrèftèn*, pr. t. *sèr-baz guiriftèn*.

RECRUTEUR, s. m., سرباز گیر *sèr-baz-guir*.

RECTA, adv. mot pris du latin, بی خلاف *droust*, بی *bi khèlaf*, a. تمام *tèmam*, بلا تخلف *bè-la tèkhèllouf*, pr. t. *bi-la tèkhalluf*.

RECTANGLE, adj. des 2 g., a. مثلث قائم الزوایا *moucellècé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *mucèllèci qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGLE, s. m., a. شکل قائم *chèklé gayèm*, pr. t. *chèkli qaïm*, a. شکل قائم الزوایا *chèklé gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli qaïm-uz-zèvaya*.

RECTANGULAIRE, adj. des 2 g., a. قائم الزوایا *gayèm-ouz-zèvaya*, pr. t. *qaïm-uz-zèvaya*.

RECTEUR, s. m., رئیس مدرسه *rè'icé mèdrècé*.

RECTIFICATION, s. f., a. تصحيح *tèshih*.

RECTIFIER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*, pr. t. *islah kièrdèn*, تصحيح کردن *tèshih kèrdèn*.

RECTILIGNE, adj. des 2 g., a. مستقيم الخطوط *moustèqim-oul-khoutout*, pr. t. *mustaqim-ul-khoumtout*.

RECTITUDE, s. f., درستى *drousti*, راستى *rasti*, a. سداد *sèdad*, استقامت *èstèqamèt*, pr. t. *istiqamèt*.

RECTO, s. m., روى صحيفه *roui sèhifè*.

RECTORAL, s., adj., a. رئيس مدرسه *mèkhsoucè* *rè'icè mèdrècè*.

RECTORAT, s. m., a. رياست مدرسه *riacètè mèdrècè*, pr. t. *riacèti mèdrècè*.

RECTUM, s. m., a. معاء مستقيم *mè'dé moustèqim*, pr. t. *m'i'di mustaqim*, pl. أمعاء مستقيمة *èm'dé moustèqimè*.

RECU, s. m., رسيده *rècid*, قبض رسيده *qèbèz rècid*.

RECUEIL, s. m., جنگ *djoung*, a. مجموعه *mèdjmon'è*, pr. t. *mèdjmon'a*.

RECUEILLEMENT, s. m., a. جمعيت خاطر *djèm'iyètè khatèr*, pr. t. *djèm'iyèti khatir*.

RECUEILLIR, v. a., درو کردن *dèroou kèrdèn*, چیدن *tchi-dèn*, جمع کردن محصولات *djèm'-kèrdènè mèhsaulat*, pr. t. *djam'-kièrdèni mahsoulat*; — recevoir chez soi, پذيرايى کردن *pèzirayi kèrdèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*.

RECUIRE, v. a., cuire de nouveau, V. CUIRE.

RECULADE.

RECU LADE, s. f., عقب نشینى 'èqèb-nèchini, پس روی pès-rèvi, a. رجعت roudj'èt, pr. t. ridj'at.

REGULÉ, e, adj., دور dour, a. بعید bè'id, pr. t. ba'id.

RECULEMENT, s. m. V. **RECU LADE**.

RECOULER, v. n., عقب رفتن pès rèftèn, عقب نشاندن pès kèchidèn, عقب کشیدن 'èqèb nèchandèn; — reculé, e, پس کشیده شده pès kèchidè-choudè.

RECU LONS, (à), adv., aller en marchant à reculons, عقب راه رفتن 'èqèb rah rèftèn.

RÉCUPÉRER, (se), v. pron., تلافی ضرر کردن tèlafü zèrèr kèrdèn.

RÉCURER, v. a. V. **ÉCURER**.

RÉCUSABLE, adj. des 2 g., ردّ کردنى rèdd-kèrdèni, pr. t. radd-kièrdèni.

RÉCUSATION, s. f., a. ردّ rèdd.

RÉCUSER, v. a., ردّ کردن rèdd kèrdèn, قبول نکردن qèboul nè-kèrdèn.

RÉDACTEUR, s. m., انشا کننده èncha-kounèndè, نویسنده nèvicèndè, a. کاتب katèb, pr. t. kiatib, منشی moun-chi, مؤلف mou'èllèf, pr. t. mu'èllif.

RÉDACTION, s. f., a. انشا èncha, pr. t. incha, تالیف tè'èlif.

REDANSER, v. n. danser de nouveau, V. **DANSER**.

RÉDAQUER, v. a. (terme vieilli), عیب گرفتن 'èib guè-rèftèn.

REDDITION, s. f., a. تسلیم tèslim; — reddition d'une place, تسلیم حصا tèslimè hègar, pr. t. tèslimi hiçar.

REDEMANDER, v. a. réclamer, خواستن *baz khastèn*, دو باره مطالبه کردن *dou barè moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *dou barè mutalibè kièrdèn*, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — refaire une question, دوباره استفسار کردن *dou barè èstèfsar kèrdèn*, pr. t. *dou barè istifsar kièrdèn*, دو باره سؤال کردن *dou barè so'al kèrdèn*.

REDÉMOLIR, v. a. démolir de nouveau, V. DÉMOLIR.

RÉDEMPTEUR, s. m., رها کننده *rèha-kounèndè*, نجات ناجی *nèdjat-dèhèndè*, a. *nadji*.

RÉDEMPTION, s. f., رهایی *rèhayi*, اقتدای نفس *èftèdaï nèfs*, pr. t. *iftidaï nèfs*, a. نجات *nèdjat*, خلاص *khèlas*, pr. t. *khalas*.

REDEVABLE, adj. des 2 g., قرضدار *qèrz-dar*, بدهکار *bèdèh-kar*, دادنی *dadèni*, a. مقروض *mèqrouz* pr. t. *maqrouz*, مدیون *mèdioun*; — au fig., متن دار *mènnèt-dar*, a. ممنون *mèmnoun*.

REDEVANCE, s. f., a. خراج *khèradj*, جزیه *djèziè*, pr. t. *djiziè*.

REDEVANCIER, ÈRE, s., خراج بده *khèradj-bèdè*.

REDEVENIR, v. n. devenir de nouveau, V. DEVENIR.

REDEVOIR, v. a., ماندن باقی *baqi mandènè qèrz*.

RÉDHIBITION, s. f., a. ابطال بیع *èbtalé bèi'*, pr. t. *ibtali bèi'*.

RÉDHIBITOIRE, adj. des 2 g., a. مبطل البیع *moubtèl-oul-bèi'*, pr. t. *mubtil-ul-bèi'*.

RÉDIGER, v. a., انشا کردن *èncha kèrdèn*, تألیف کردن *tè'èlif kèrdèn*.

RÉDIMER (SE), v. pron., بپول خود را خلاص کردن *bè-poul khoud-ra khèlas kèrdèn*.

REDINGOTE, s. f., کولهدج *koulèdjè*, قباى فرنگى *qèbaï frèngui*.

REDIRE, v. a., مكرتر گفتن *dou barè goftèn*, دوباره گفتن *moukèrrèr goftèn*.

REDISEUR, EUSE, s., غتاز *soukhèn-tchîn*, سخن چین *ghèmmaz*, نتم *nèmmam*.

REDITE, s. f., مكرتر سخن *soukhèné moukèrrèr*.

REDONDANCE, s. f., حشو *kèsrètè soukhèn*, كثرت سخن *hèchv*, pl. حشویات *hèchviat*.

REDONDANT, e, adj., a. لفظ زاید *zayèd*, pr. t. زاید *zaid*, لفظ زاید *lèfzè zayèd*, pr. t. لافزی زاید *lafzi zaid*.

REDONDER, v. n. (vieux), زاید بودن *soukhèné zayèd*, بoudèn.

REDONNER, v. a. donner de nouveau, V. DONNER.

REDORER, v. a. dorer de nouveau, V. DORER.

REDOUBLEMENT, s. m., زیاد شدن *ziad choudèn*, افزونی *èf-zouni*, a. از زیاد *tèzayoud*, pr. t. از زیاد *tèzayud*, از زیاد *èzdiad*, pr. t. از زیاد *izdiad*.

REDOUBLER, v. a., دو چندان کردن *èfzoudèn*, دو چندان کردن *dou tchèndan kèrdèn*; — remettre une doublure, از نو استر *èz noou èstèr doukhtèn*.

REDOUTABLE, adj. des 2 g., هولناک *tèrsnak*, هولناک *hooul-nak*, pr. t. هویل-ناک *hèvil-nak*, دهشت انگیز *dèhchèt-ènguiz*, a. هایل *mèkhoouf*, مخوف *pr. t. makhouf*, مهیب *mouhib*, هایل *hayèl*, pr. t. هایل *haïl*.

REDOUTE, s. f., a. قلعه خارجی *qèl'èyé kharedji*, pr. t. قلعه خارجی *gal'ài kharidji*.

REDOUTER, v. a., ترسیدن *tèrsidèn*, هراس داشتن *hèras dachtèn*, خوف داشتن *khoouf dachtèn*.

REDRESSEMENT, s. m. action de redresser V. **REDRESSER**.

REDRESSER, v. a., راست کردن *boulènd kèrdèn*, *rast kèrdèn*; — remettre dans le droit chemin, راهنمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*.

REDRESSEUR, s. m. — de torts, احمی مظلومین *hamit mèzloumîn*; — celui qui blâme et reprend ce que les autres font, عیبگیر *'èib-guir*, عیبجو *'èib-djou*, اعیاب *'èiyab*, pr. t. *'aīyab*.

RÉDUCTIBLE, adj. des 2 g., کم کردنش ممکن *kèm kèrdè-nèch moumkèn*, pr. t. *kièm kièrdèn-èch mumkîn*, a. moumkèn-put-tèqlil, ممکن التقلیل *moumkèn-put-tèqlil*, pr. t. *mumkîn-ut-taqlil*.

RÉDUCTIF, IVe, adj., اختصار کم کنند *kèm-kounèndè*, *èkhtègar-kounèndè*.

RÉDUCTION, s. f., کاست *kast*, کم شدن *kèm choudèn*, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, تقلیل *tèqlil*, pr. t. *taqlil*, تنقیص *tènqis*, pr. t. *tanqis*.

RÉDUIRE, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, pr. t. *kièm kièrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — soumettre, subjuguier, زیر اطاعت آوردن *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*; — contraindre, ناچار کردن *na-tachar kèrdèn*, مجبور کردن *mèdjbour kèrdèn*, مصطر *mouztèrr kèrdèn*; — restreindre, مناصر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhaçar kièrdèn*.

RÉDUIT, s. m., کج *koundj*, گوشه *gouchè*, p. t. عزلتگاه *'èz-lèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guah*.

RÉDUPPLICATIF, IVe, adj., a. تکریری *tèkriri*; — particule réduplicative, حرف التضعیف *hèrf-out-tèz'if*, pr. t.

harf-ut-ta'if; — verbe réduplicatif, a. فعل مصاعف *fè'elè mouza'èf*, pr. t. *fi'li muza'if*.

RÉDUPLICATION, s. f., a. تكرير *tèkrir*, مصاعفة *mouza'èfèt*, pr. t. *muza'afèt*.

RÉÉDIFICATION, s. f., a. تجديد عمارت *tèdjdidé 'èmarèt*, pr. t. *tèdjdidì 'imarèt*.

RÉÉDIFIER, v. a., از نو بنا کردن *èz noou bèna kèrdèn*, V. ÉDIFIER.

RÉEL, LE, adj., راست *rast*, a. حقیقی *hèqiqi*, pr. t. *ha-qiqi*, صحيح *sèhik*, pr. t. *sahih*.

RÉÉLECTION, s. f., دوباره انتخاب *èntèkhabé dou baré*, V. ÉLECTION.

RÉÉLIGIBLE, adj. des 2 g., دوباره انتخاب کردنى *dou baré èntèkhab-kèrdèni*, pr. t. *dou baré èntikhab-kèrdèni*, V. ÉLIGIBLE.

RÉÉLIRE, v. a., دوباره انتخاب کردن *dou baré èntèkhab kèrdèn*.

RÉELLEMENT, adv., راستى *bi hèmè tchiz*, راستى *rasti*, a. فى الحقیقه *fil-hèqiqè*, pr. t. *fil-haqiqà*.

RÉENGENDRE, v. a. engendrer de nouveau, V. ENGENDRE.

RÉEXAMINER, v. a. examiner de nouveau, V. EXAMINER.

RÉEXPORTATION, action d'exporter de nouveau, V. EXPORTATION.

RÉEXPORTER, v. a. exporter de nouveau, V. EXPORTER.

REFÂCHER, v. a. fâcher de nouveau, V. FÂCHER.

REFAIRE, v. a., دوباره درست کردن *dou baré droust kèrdèn*, از نو ساختن *èz noou sakhthèn*.

REFAUCHER, v. a. faucher de nouveau, V. FAUCHER.

RÉFECTION, s. f., a. مَرَمَتْ *mèrèmmèt*, تعمیر *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*.

RÉFECTOIRE, s. m., سفره خانه *sofrè-khanè*.

REFEND, s. m. mur de refend, دیوار درونی *divarè dèrouni*;
— bois de refend, چوبی طولاً آره کرده *tchoubi toulèn èrrè-kèrdè*.

REFENDRE, v. a. fendre de nouveau, V. FENDRE.

RÉFÉRÉ, s. m., a. اَعْلَام *è'èlam*, pr. t. *i'lam*.

RÉFÉRER, v. a. rapporter une chose à une autre, اسناد
دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad dadèn*, حمل کردن *hèml kèrdèn*, نسبت دادن *nèsbèt dadèn*, pr. t. *nisbèt dadèn*;
— v. n. faire un rapport, بیان هرص کردن *'èrz kèrdèn*,
کیفیت کردن *bèyanè kèisfiyèt kèrdèn*; — se référer,
avoir rapport, نسبت داشتن *nèsbèt dachtèn*, pr. t. *nisbèt dachtèn*;
— s'en référer à, استناد کردن *èstènad kèrdèn*, pr. t. *istinad kièrdèn*, رجوع کردن *roudjou' kèrdèn*, pr. t. *rudjou' kièrdèn*.

RÉFÉRENDIAIRE, s. m., عریضه رسان *'èrizè-rèçan*, رساننده *èblagh-kounèndèyè*, عریضه ابلاغ کننده *'èrizè*, عرایض *'èrayèz*, pr. t. *iblagh-kunèndèr 'araiz*, a. مبلغ *moublègh*, pr. t. *mubligh*.

REFERMER, v. a., دو باره بستن *baz bèstèn*, باز بستن *barè bèstèn*.

REFERRER, v. a., دو باره نعل کردن *dou barè nè'èl kèrdèn*,
V. FERRER.

RÉFLÉCHI, r, qui a de la réflexion, صاحب اندیشه *sahèbé èndichè*;
— ce qui est fait avec réflexion,

اندیشیده *èndichidè*, بانديشه *bè-èndichè*.

RÉFLÉCHIR, v. a. renvoyer, répercuter, رد کردن *rèdd kèr-dèn*, پس انداختن *pès èndakhtèn*; — v. n. réverbérer, rejaillir, عكس انداختن *'èks èndakhtèn*; — réfléchi, e, منعكس شده *moun'èkès-choudè*, a. منعكس *moun'èkès* pr. t. *mun'akiès*.

RÉFLÉCHIR, v. n. penser mûrement, اندیشیدن *èndichidèn*, تأمل کردن *tè'm-moul kèrdèn*, pr. t. *tè'èmmul kièrdèn*, فکر کردن *fèkr kèrdèn*, pr. t. *fikr kièrdèn*.

RÉFLÉCHISSANT, e, adj. qui fait rejaillir un corps, عكس انداز *'èks-èndaz*, a. عاكس *'èkès*, pr. t. *'èkis*; — qui fait des réflexions, اندیشناك *èndichnak*, a. متفكر *moutè-fèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

RÉFLÉCHISSEMENT, s. m., a. انعكاس *èn'èkas*, pr. t. *èn'èkias*.

REFLET, s. m., a. عكس *'èks*, pr. t. *'èks*.

REFLÉTER, v. a., عكس ضیا *'èks èndakhtèn*, انداختن *'èksé zia èndakhtèn*.

REFLEURIR, v. n., دو باره شکوفه کردن *dou barè chèkoufè kèrdèn*, pr. t. *dou barè chukioufè kièrdèn*, دو باره گل کردن *dou barè goul kèrdèn*.

REFLEXIBILITÉ, s. f., a. قابلية الانعكاس *qabèliyèt-oul-èn'èkas*, pr. t. *qabiliyèt-ul-èn'èkias*.

RÉFLEXIBLE, adj. des 2 g., عكس پذیر *èks-pèzir*, a. ممکن *moumkèn-oul-èn'èkas*, pr. t. *mumkèn-ul-èn'èkias*.

RÉFLEXION, s. f. méditation, اندیشه *èndichè*, a. فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkia*, تفكر *tèfèkkour*,

pr. t. *tèfèkkiur*, تامل *tè'èmmoul*, pr. t. *tè'èmmul*; — réverbération, a. عكس *'èks*, pr. t. *'aks*, انعكاس *èn'd-kas*, pr. t. *èn'ikias*.

REFLUE, v. n., بر عكس جاری شدن *bèr 'èks djari choudèn*.

REFLUX, s. m., a. جزر و مد *djèzr*, le flux et le reflux, جزر و مد *djèzr-ou-mèdd*, pr. t. *djèzr-u-mèdd*.

REFONDRE, v. a. remettre à la fonte, دوباره ریختن *dou barè rikhtèn*; — fondre de nouveau, دوباره آب کردن *dou barè âb kèrdèn*, دوباره گداختن *dou barè gou-dakhtèn*; — au fig. donner une meilleure forme, بقالب دیگر در آوردن *bè-qalèbè diguèr dèr âvourdèn*, pr. t. *bè-qalibi diguèr dèr âvourdèn*, وضع دیگر ساختن *vèz'è diguèr sakhtèn*, V. FONDRE.

REFONTE, s. f. action de refondre, V. FONTE.

RÉFORMABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذیر *èslah-pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, نظم پذیر *nèzm-pèzir*, a. قابل التنظيم *qabèl-out-tènzim*, pr. t. *qabil-ut-tanzim*.

RÉFORMATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, نظم جدید دهنده *nèzmè djèddid dèhèndè*, a. موجد *mou-djèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉFORMATION, s. f., a. تجدید النظام *tèdjèddid-oul-èntèzam*, pr. t. *tèdjèddid-ul-èntizam*.

RÉFORME, s. f., نظم تازه *nèzmè tazè*, pl. a. تنظیمات *tènzimat*, اصلاحات *èslahat*.

RÉFORMER, v. a. rétablir dans l'ancienne forme, از نو نظم *èz noou nèzm dadèn*, pr. t. *èz nèv nazm dadèn*, مجدداً برشته نظم آوردن *moudjèddèdèdèn bè-rèchtèyé*

nèzm àvourdèn, pr. t. *mudjèddèdèn bè-richtèi nazm àvourdèn*, اصلاح کردن *èslah kèrdèn*; — former de nouveau, از نو درست کردن *èz noou droust kèrdèn*; — se réformer, دوباره درست شدن *dou barè droust choudèn*.

REFOULER, v. a. fouler de nouveau, دوباره پامال کردن *dou barè pa-mal kèrdèn*, دوباره مالش دادن *dou barè mal-èch dadèn*; — au fig., پس نشانیدن *pès nèchandèn*, pr. t. *pès nichandèn*, عقب نشانیدن *'eqèb nèchandèn*, pr. t. *'aqab nichandèn*.

REFOULOIR, s. m., سنبۀ توب *soumbèyé toup*, ا. مَدَك *mèddèk*.

RÉFRACTAIRE, adj. des 2 g., سرکش *sèr-kèch*, نافرمان *na-fèrman*; — peu fusible, دیر گداز *dir-goudaz*, مشکل گداز *mouchkhèl-goudaz*.

RÉFRACTER, v. a., قطع کردن شعاع *qèt' kèrdèné choud'*, ا. قطع الشعاع *qèt'-ouch-choud'*, pr. t. *qat'-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, منکرف کردن *mounhè-rèf kèrdèn*.

RÉFRACTION, s. f., ا. تقاطع الشعاع *tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *tèqatì'-uch-choud'*, انکسار الشعاع *ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *inکیçar-uch-choud'*; — en parlant des corps solides, ا. تکریف *tèhrif*.

REFRAIN, s. m., ا. ترنم *tèrènnoum*, pr. t. *tèrènnum*, pl. ترنمات *tèrènnoumat*; — au fig., ورد زبان *vèrdé zèban*, pr. t. *virdi zèban*.

RÉFRANGIBILITÉ, s. f., قابلیۀ انکسار الشعاع *qabèliyèt èn-kèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabilyèt inکیçar-uch-choud'*.

RÉFRANGIBLE, adj. des 2 g., a. قابل انكسار الشعاع *qabèl ènkèçar-ouch-choud'*, pr. t. *qabil inkiçar-uch-choud'*,
قابل تقاطع الشعاع *qabèl tèqatè'-ouch-choud'*, pr. t. *qabil tèqatì'-uch-choud'*.

REFRAPPER, v. a. frapper de nouveau, V. FRAPPER.

RÉFRÉNER, v. a., ضبط کردن *zèbt kèrdèn*; — se réfréner, خودرا نگاه داشتن *khoud-ra nègah dachtèn*, pr. t. *khod-ra niguiah dachtèn*, خودرا ضبط کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉFRIGÉRANT, E, adj., a. مبرّد *moubèrrèd*, pr. t. *mubèrrid*.

RÉFRIGÉRATIF, IVE, adj. V. RÉFRIGÉRANT.

RÉFRIGÉRATION, s. f., a. تبريد *tèbrid*.

RÉFRINGENT, E, adj., a. محترف الشعاع *mouhèrrèf-ouch-choud'*, pr. t. *muharrif-uch-choud'*.

REFRIRE, v. a. frire de nouveau, V. FRIRE.

REFROGEMENT, s. m. ou RENFROGEMENT, avoir l'air refrogné ou renfrogné, اخم ترش رویی *tourch-rouyi*, *èkhm*, a. عبوسه *'ouboucèt*, pr. t. *'ubucèt*, V. RENFROGEMENT.

REFROGNER (SE), v. pron., اخم کردن *èkhm kèrdèn*, ترش رویی کردن *tourch-rouyi kèrdèn*.

REFROIDIR, v. a., سرد کردن *sèrd kèrdèn*, تبريد کردن *tèbrid kèrdèn*; — se refroidir, سرد شدن *sèrd choudèn*, برودت کسب کردن *bèroudèt kèsb kèrdèn*, pr. t. *buroudèt kièsb kièrdèn*; — v. n. et se refroidir, v. pron. prendre froid, چاهیدن *tchahidèn*, vulg. *tchahidèn*, سرما خوردن *sèrma khourdèn*, pr. t. *sèrma khordèn*; — refroidi, e, سرد شده *sèrd-choudè*, چاهیده *tchahidè*,

vulg. *tchaidè*; — indisposé par le froid, سرما خورده *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-khordè*.

REFROIDISSEMENT, s. m., سردی *sèrdi*, a. برودت *bèroudèt*, pr. t. *buroudèt*; — indisposition, سرما خوردگی *sèrma-khourdègui*, چاهیدگی *tchahidègui*, vulg. *tchaidègui*, چاهیمان *tchahiman*.

REFROTTER, v. a. frotter de nouveau, V. FROTTER.

REFUGE, s. m., پناهگاه *pènah-gah*, pr. t. *pènah-guiah*, a. ملجاء *mèldja'*.

RÉFUGIÉ, e, s. et adj., پناه آورده *pènah-âvourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

RÉFUGIER (se), v. pron., پناه بردن *pènah bourdèn*, بستن *bèst nèchèstèn*; — réfugié, e, بست نشسته *bèst-nèchèstè*, پناه برده *pènah-bourdè*, a. ملتجی *moultèdji*.

REFUS, s. m., عدم پذیرایی *'èdémè pèzirayi*, pr. t. *'adèmi pèzirayi*, a. عدم قبول *'èdémè qèboul*, pr. t. *'adèmi qahoul*, رت *rèdd*, ابا *èba*, pr. t. *iba*.

REFUSER, v. a., نپذیرفتن *nè-pèzirouftèn*, ابا کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*, قبول نکردن *qèboul nè-kèrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*, دریغ کردن *dèrigh kèrdèn*; — refusé, e, رت شده *rèdd-choudè*, قبول نشده *qèboul-nè-choudè*, pr. t. *qaboul-nè-choudè*, مقبول نیافتاده *mèqboul-nè-youftadè*; — se refuser, خود مصایقه کردن *bè-nèjsé khoud mouzaïqè kèrdèn*.

REFUSEUR, EUSE, s., رت کننده *èba-kounèndè*, رت نکردن *rèdd-kounèndè*.

RÉFUSION, s. f. en terme de procédure, remboursement des

frais d'un procès, a. *èdaï mèçarèf*, pr. t. *idaï mèçarif*.

RÉFUTABLE, adj. des 2 g., رت کـردنی *rèdd-kèrdèni*, رت ممکن *rèdd-èch-moumkèn*.

RÉPUTATION, s. f., a. رت کلام *rèddé kèlam*, pr. t. *rèddi kièlam*, a. *djèrh*, رت الکلام *rèdd-oul-kèlam*.

RÉFUTER, v. a., رت کلام کردن *rèddé kèlam kèrdèn*, رت کردن *rèdd kèrdèn*.

REGAGNER, v. a., دو باره اندوختن *dou barè èndoukhtèn*, باز تحصیل کردن *baz tèhsil kèrdèn*; — en parlant du jeu, دو باره بردن *dou barè bourdèn*.

REGAIN, s. m. second foin, *khècilé sani*.

RÉGAL, s. m., جشن مهمانی *djèchn mèhmani*, a. ضیافت *ziafèt*; — présent, e, هدیه *hèdiyè*.

RÉGALE, adj. f. eau régale, تیزآب *tiz-âb*.

RÉGALEMENT, s. m., هموار کردن *hèm-var kèrdèn*, a. تسویه *tèsviyè*.

RÉGALER, v. a., مهمانی کردن *djèchn kèrdèn*, ضیافت کردن *mèhmani kèrdèn*, pr. t. *mihmani kièrdèn*, خوشدل کردن *ziafèt kèrdèn*; — par extension amuser, مشغول کردن *khoch-dèl kèrdèn*, pr. t. *khoch-dil kièrdèn*, هموار کردن *mèchghoul kèrdèn*; — mettre de niveau, *hèm-var kèrdèn*.

RÉGALIEN, NE, adj., پادشاهی *padèchahi*, شاهانه *chahanè*, a. ملوکى *moulouki*, سلطانی *soultani*.

REGARD, s. m., نگاه *nègah*, pr. t. *niguiah*, نگارش *nèguèrèch*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nuzar*, pl. انظار *ènzar*.

REGARDANT, s. m. spectateur, نگاه کننده *nègah-kounèndè*,

témacha-kounèndè, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

REGARDANT, E, adj., دَقَّت گيرنده *dèqqèt-guirèndè* pr. t. *diqqat-guirèndè*.

REGARDER, V. a., نگاه کردن *nègah kèrdèn*, pr. t. *niguiah kièrdèn*, نظر نگه داشتن *nèguèristèn*, pr. t. *niguiristèn*, نظر کردن *nèzèr kèrdèn*, pr. t. *nazar kièrdèn*; — concerner, راجع بودن *radjè' boudèn*, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, — cela ne me regarde pas, ندارد این دخل بمن *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*.

REGARNIR, V. a. garnir de nouveau, V. GARNIR.

RÉGENCE, S. f., ولايت و کالت سلطنت *vèkalèt sèltènèt*, a. ولايت *vèlayèt-ous-sèltènèt*, pr. t. *vilayèt-us-saltanèt*.

RÉGÉNÉRATEUR, TRICE, S., از نو ايجاد کننده *èz noou idjad-kounèndè*, pr. t. *èz nèv idjad-kunèndè* a. مجدد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉGÉNÉRATION, S. f., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, دوباره موجود شدن *dou barè mooudjoud choudèn*, pr. t. *dou barè mèvdjoud choudèn* a. تجديد *tèdjdid*, تجديد *tèdjèddoud*.

RÉGÉNÉRER, V. a. donner une nouvelle existence, دوباره *dou barè* تجديد *bè-vèdjoud èvourdèn*, دوباره *dou barè* تجديد *tèdjdid kèrdèn*; — se régénérer, دوباره *dou barè* تجديد *bè-vèdjoud èmèdèn*.

RÉGENT, E, S, ولي سلطنت *vèlî sèltènèt*, pr. t. *vèlî saltanèt*.

RÉGENTER, v. n., a. درس دادن *dèrs dadèn*.

RÉGICIDE, s. m. assassinat d'un roi, قتل پادشاه *qètlè pa-dèchah*; — celui qui tue un roi, قاتل پادشاه *qatèlè pa-dèchah*.

RÉGIE, s. f., a. مباشرت *moubachèrèt*, اداره *èdarè*, pr. t. *idarè*.

REGIMBER, v. n. ruer, لگد زدن *lèguèd zèdèn*; — au fig. résister, سرکشی کردن *sèr-kèchi kèrdèn*, تمرّد کردن *tè-mèrroud kèrdèn*.

RÉGIME, s. m. règle dans la manière de vivre, پرهیز *pèr-hiz*; — en parlant d'un gouvernement, a. وضع حکومت *vèz'é houkoumèt*, pr. t. *vèz'i hukioumèt*, طرز حکومت *tèrzé houkoumèt*, سبک حکومت *sèbké houkoumèt*, pr. t. *sèbki hukioumèt*, رسم حکومت *rèsmé houkoumèt*; — en parlant d'un ancien ou d'un nouveau régime, a. رسم *rèsm*, nizam نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, نظم *nèzm*; — le nouveau régime, رسم تازه *rèsmé tazè*, نظم تازه *nèzmé tazè*, a. نظام جدید *nèzame djèdid*, pr. t. *nizami djèdid*; — rameau de palmier chargé de ses fruits, خوشه خرما *khouchèyé khourma*.

RÉGIMENT, s. m., a. فوج *fooudj*, pl. افواج *èfvadj*.

RÉGION, s. f., a. کشور *kèchvèr*, a. اقلیم *èqlim*, pr. t. *iqlim*, pl. اقالیم *èqalim*, قطر *qètr*, pr. t. *qatr*, pl. اقطار *èqtar*, pr. t. *aqtar*.

RÉGIR, v. a., a. حکومت کردن *houkoumèt kèrdèn*.

RÉGISSEUR, s. m., a. مباشر *moubachèr*, pr. t. *mubachir*, ضابط *zabèl*, pr. t. *zabit*, امین *èmin*.

RÉGISTRE, s. m., a. دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dè-fatir*.

RÉGISTRER, mieux ENREGISTRER, v. a. در دفتر قید کردن *dèr dèftèr qèid kèrdèn*, ou ثبت کردن *sèbt kèrdèn*, V. ENREGISTRER.

RÈGLE, s. f. instrument, سطر آرا *sètr-àra*, pr. t. *satir-àra*, a. مسطر *mèstèr*, جدول *djèdvèl*; — principe, a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*, اصل *ouçoul*, pr. t. *uçoul*; — bon ordre, a. نظم *nèzm*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*, pl. نظامات *nèzamat*, pr. t. *nizammat*; — coutume, a. عادت *'àdèt*, رسم *rèsm*; — usage religieux, آیین *âyîn*; — au plur. règles, menstrues, a. حیض *hèiz*, pr. t. *haïz*.

RÈGLEMENT, s. m., a. قانون *qanoun*, pl. قوانین *qèvanîn*, pr. t. *qavanîn*.

RÈGLEMENT, adv., به ترتیب *bè tèrtib*, با نظم *ba nèzm*.

RÈGLEMENTAIRE, adj. des 2 g., بر وفق قانون *bèr vèfqè qanoun*, a. قانونی *qanouni*.

RÉGLER, v. a. tirer des lignes, کشیدن خط *ba sètr-àra khètt kèchidèn*, pr. t. *ba satir-àra khatt kèchidèn*; — au fig. diriger suivant certaines règles, رابطه *rabètè dadèn*, در آردن *bè-sèlké èntèzam dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-silki èntizam dèr àvourdèn*; — réglé, e, کشیده خط *khètt-kèchidè*; — mis en règle, منتظم شده *mountèzèm-choudè*, a. منتظم *moun-tèzèm*.

RÉGLETTE, s. f., چاپرن سطر آرای *sètr-àraï tchap-zèn*, pr. t. *satir-àraï tchap-zèn*.

RÉGLISSE, s. f., شیرین بیان *chirîn-bian*, a. سوس *sous*.

RÉGNANT, E, adj., نشستنه شاهى *èl'an bër tèkhté chahi nèchèstè*.

RÈGNE, s. m., پادشاهى *padèchahi*, a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*.

RÉGNER, v. n., پادشاهى کردن *padèchahi kèrdèn*, سلطنت کردن *sèltènèt kèrdèn*.

RÉGNICOLE, s. m., بومى *boumi*, a. اهل مملکت *èhlé mémlekèt*, pr. t. *èhli mémlekèt*, pl. اهالى مملکت *èhaliè mémlekèt*.

REGONFLEMENT, s. m. en parlant des eaux, بلند شدن آب *boulènd choudèné àb*, آب طغیان *toughiané àb*; — action de regonfler, V. GONFLEMENT.

REGONFLER, v. n., آب کردن طغیان *toughian kèrdèné àb*; — gonfler de nouveau, V. GONFLER.

REGORGEMENT, s. m., a. طغیان *toughian*; — de la bile, a. طغیان اخلاط *toughiané èkhlat*, pr. t. *toughiani akhlat*.

REGORGER, v. n. s'épancher hors de ses limites, لبریز شدن *lèb-riz choudèn*; — être fort abondant, فراوان بودن *fè-ravan boudèn*, pr. t. *firavan boudèn*, بسیار بودن *bèciar boudèn*, pr. t. *biciar boudèn*.

REGRATTER, v. a. gratter de nouveau, V. GRATTER.

REGRATTIER, s. m. petit marchand, خرده فروش *khourdè-fèrouch*.

REGRET, s. m., افسوس *èfsous*, دریغ *dèrigh*, ارمان *èrman*, a. پشیمانی *hèsrèt*, تأسف *tè'èssouf*; — repentir, پشیمانی *pèchimani*, a. ندامت *nèdamèt*; — à regret, باافسوس *bè-èfsous*.

REGRETTABLE, adj. des 2 g., شایان تأسف *chayané tè'ès-*

souf, a. واجب التأسف *vadjèb-out-tè'èssouf*, pr. t. *va-djib-ut-tè'èssouf*.

REGRETTER, v. a., خوردين افسوس *èfsous khourdèn*, تأسف *tè'èssouf khourdèn*.

RÉGULARISER, v. a., برشته انتظام کشیدن *bè-rèchtèyé èn-tèzam kèchidèn*, منظم کردن *nèzm dadèn*, منظم *mounèzzèm kèrdèn*.

RÉGULARITÉ, s. f., حسن ترتیب *heusné tèrtib*, a. انتظام *èntèzam*, pr. t. *èntizam*. رابطہ *rabètè*, pr. t. *rabita*, نظام *nèzam*, pr. t. *nizam*.

RÉGULATEUR, TRICE, s., نظم دهنده *nèzm-dèhèndè*, ناظم *nazèm*, pr. t. *kazim*; — le régulateur d'une montre, میزان ساعت *mizané sa'èt*.

RÉGULIER, e, adj., با قاعده *ba qa'èdè*, pr. t. *bà qa'idè*, بصابطه *bè-zabètè*, a. منتظم *mountèzèm*, pr. t. *muntèzim*, مرتب *mourètèb*; — verbe régulier, a. فعل قیاسی *fè'lé qiaci*, pr. t. *fi'li qiaci*, ou فعل سالم *fè'lé salèm*, pr. t. *fi'li salim*.

RÉGULIÈREMENT, adv., از روی قاعده *èz rouï qa'èdè*, pr. t. *èz rouï qa'idè*, بانتظم و رابطہ *bè-nèzm-ou-rabètè*, a. منتظماً *mountèzèmèn*, pr. t. *muntèzimèn*; — règlement, V. RÉGLEMENT.

RÉHABILITATION, s. f., برگشت به کالت اول *bèr-guèchté bè-halètè èvvèl*.

RÉHABILITER, v. a., باز آوردن به کالت اولی *bè-halètè èvvèli baz àvourdèn*.

REHAUSSEMENT, s. m. action de rehausser, بلندتر شدن *boulènd-tèr choudèn*.

REHAUSSER, v. a., بلندتر کردن *bala-tèr bourdèn*, بولند-تèر کèrdèn; — au fig. faire paraître davantage, بیشتر و نمود کردن *bichtèr va nèmoud kèrdèn*; — exagérer, مبالغه کردن *moubalèghè kèrdèn*, pr. t. *mubalagha kièrdèn*.

RÉIMPORTATION, s. m. action d'importer de nouveau, V. **IMPORTATION**.

RÉIMPORTER, v. a. importer de nouveau, V. **IMPORTER**.

RÉIMPOSER, v. a. imposer de nouveau, V. **IMPOSER**.

RÉIMPOSITION, s. f., مالیات تازه *guèzité tazè*, مالیات تازه *maliaté tazè*, باج تازه *badjé tazè*.

RÉIMPRESSION, s. f., بسمه چاپ مکرر *tchapé moukèrrèr*, بسمه مکرر *bèsmèyé moukèrrèr*.

RÉIMPRIMER, v. a., دوباره چاپ کردن *dou barè tchap kèrdèn*, دوباره بسمه کردن *dou barè bèsmè kèrdèn*, طبع تèب' کèrdèn.

REIN, s. m. glande qui sépare du sang les matières salines, گرده *gourdè*, a. کویه *kouliè*, pr. t. *kuliyé*; — au pl. se dit du bas de l'épine du dos, کمر *kèmèr*, a. صلب *soulb*.

REINE, s. f. femme de roi, زن پادشاه *zèné padèchah*, عیال پادشاه *'èyalé padèchah*; — princesse qui de son chef possède un royaume, a. ملکه *mèlèkè*, pr. t. *mèlikè*; — reine-mère, والدۀ شاه *valèdèyé chah*; — au jeu d'échecs, reine, a. فرزین *fèrzîn*.

REINE-CLAUDE, s. f., آلوی زرد *alouï zèrd*.

REINE-DES-PRÉS, ou **ULMAIRE**, plante, a. لحية التيس *lèhi-yèt-out-tis*.

REINETTE, s. f., نوعی از سیب *noou'i èz sib*.

RÉINFECTER, v. a. infecter de nouveau, V. INFECTER.

RÉINSTALLATION, s. f. action d'installer de nouveau, V.

INSTALLATION.

RÉINSTALLER, v. a. installer de nouveau, V. INSTALLER.

REINTÉ, e, adj., qui a de forts reins, کلفت کمر *koulouft-kèmer*.

RÉINTÉGRATION, s. f. action de réintégrer, دو باره مالک *dou barè malèk choudèn*, a. تمليک مکرر *tèmliké moukèrrèr*, pr. t. *tèmliki mukièrrèr*.

RÉINTÉGRER, v. a., دو باره بتصرف دادن *dou barè bè-tècèr-rouf dadèn*; — dans la prison, دو باره حبس کردن *dou barè hèbs kèrdèn*.

RÉINTERROGATION, s. f., a. سوال مکرر *sou'alé moukèrrèr*, pr. t. *sou'ali mukièrrèr*, V. INTERROGATION.

RÉINTERROGER, v. a. interroger de nouveau, V. INTERROGER.

RÉINVITER, v. a. inviter de nouveau, V. INVITER.

RÉITÉRATIF, IVE, adj., تکرار کنند *tèkrar-kounèndè*.

RÉITÉRATION, s. f., a. تکرار تکرار *tèkrin, tèkrar*, تکرر *tè-kèrrour*.

RÉITÉRER, v. a., تکرار کردن *dou barè kèrdèn*, تکرار *tèkrar kèrdèn*; — il faut réitérer la saignée, دو باره فصدرا تکرار *dou barè bayèd fèsd kèrd*, فصدرا باید کرد *fèsd-ra tèkrar bayèd kèrd*; — réitéré, e, مکرر *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

REJAILLIR, v. n., جستن *djèstèn*, خیز کردن *khiz kèrdèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

REJAILLISSEMENT, s. m., چستنه *djèstèn*, a. شوران *fèvèran*,
V. JAILLISSEMENT.

REJET, s. m., a. عدم قبول *'èdémé qèboul*, pr. t. 'adèmi qaboul, a. رَدَد *rèdd*.

REJETABLE, adj. des 2 g., قبول نکردنی *qèboul-nè-kèrdèni*,
رَدَد نکردنی *rèdd-kèrdèni*, a. غیر مقبول *ghèiré mèqboul*,
pr. t. *ghaïri maqboul*.

REJETER, v. a. jeter une seconde fois, دوباره انداختن *dou barè èndakhtèn*; — jeter dehors, pousser hors de
دفع کردن *dèf' kèrdèn*, بیرون انداختن *biroun èndakh-*
tèn; — ne point accepter, قبول نکردن *qèboul nè-kèrd-*
dèn, pr. t. *qaboul nè-kièrdèn*, رَدَد کردن *rèdd kèrdèn*, اِبا
کردن *èba kèrdèn*, pr. t. *iba kièrdèn*; — rejeter la faute
sur quelqu'un, کسی انداختن *tèqsir-ra*
bè-guèrdèné kèci èndakhtèn.

REJETON, s. m., شاخه نوریسته *chakhèyé noou-rèstè*, ستاک *sètak*.

REJOINDRE, v. a. réunir des parties séparées, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, التیام دادن *vèsl kèrdèn*,
ملاحق رسیدن *èltiam dadèn*; — atteindre, رسیدن *rècidèn*, بهم پیوستن *moulhèq choudèn*; — se rejoindre,
بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, ملاحق رسیدن *bè-hèm rècidèn*,
شدن *moulhèq choudèn*.

RÉJOUIR, v. a., دلشاد کردن *chad kèrdèn*, خوشوقت کردن *dèl-*
chad kèrdèn, pr. t. *dil-chad kièrdèn*, محظوظ کردن *khoch-vèqt kèrdèn*,
مسرور کردن *mèsrour kèrdèn*, خوشوقت شدن *chad choudèn*; — se réjouir,

khoch-vèqt choudèn, مسرور شدن mèsrour chòu-
dèn, معظوظ شدن mèhzouz choudèn, حظ کردن hèzz
kèrdèn, خوشنود شدن khochnoud choudèn.

RÉJOUISSANCE, s. f., جشن djèchn, شادمانی chad-mani, a.
طرب tèrèb, سرور sourour.

RÉJOUISSANT, e, adj., مسرت افرا tèrèb-ènguiz, انگیز
mècèrrèt-èfza, طربناک tèrèbnak, a. مفرح moufèrrèh,
pr. t. mufèrrih.

RELÂCHE, s. m. repos, آرام آرام, a. استراحت èstèrahèt,
pr. t. istirahat; — interruption, a. فاصله facèlè, pr. t.
facilè; — sans relâche, بی آرام bi آرام, بی فاصله bi
facèlè; — interruption d'un travail, a. تعطیل tè'ètil,
pr. t. ta'til.

RELÂCHE, s. f. terme de marine, lieu propre à relâcher,
آرامگاه کشتی آرام-gahé kèchti; — arrêter le cours de
la navigation, لنگ لنگ, a. مکث mèks, توقف tè-
vèqqouf.

RELÂCHÉ, e, adj. lâché, ول کرده vèl-kèrdè-choudè, سر
داده sèr-dadè; — détendu, سست شده soust-choudè,
شکل شده choul-choudè; — relâché dans ses mœurs,
a. فاحش الاخلاق fahèch-oul-èkhlaq, pr. t. fahich-ul-
akhlaq; — relâché du corps, موبتلای روش شکم moub-
tèlaé rèvèché chèkèm.

RELÂCHEMENT, s. m., سستی sousti, a. رخاوت rèkhavèt,
استرخا èstèrkha, pr. t. istirkha.

RELÂCHER, v. a., سست کردن soust kèrdèn, شل کردن choul
kèrdèn; — remettre en liberté, سر دادن sèr dadèn,
کند کردن vèl kèrdèn, آزاد کردن àzad kèrdèn; — en

termes de marine, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, مکث کردن *mèks kèrdèn*; — se relâcher, se détendre, شل شدن *choul choudèn*; — agir avec moins de vigueur, سست شدن *soust choudèn*.

RELAIS, s. m. un ou plusieurs chevaux de rechange, اسب محل *èspé yèdèk*; — lieu où l'on met les relais, محل اسب *mèhèllé èspé yèdèk*.

RELANCER, v. a. lancer de nouveau, V. LANCER; — terme de chasse, دوباره پا کردن *dou barè pa-kèrdèn*.

RELAPS, e, adj., رافض شده *dou barè rafèz-choudè*, V. HÉRÉTIQUE.

RELATER, v. a., نقل کردن *nèql kèrdèn*, روایت کردن *rèvayèt kèrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

RELATIF, IVE, adj., a. متعلق *moutè'èllèq*, pr. t. *mutè'al-liq*, منسوب *mènsoub*, دایر *daïr*; — pronom relatif, a. ضمیر منسوب *zèmiré mènsoub*, pr. t. *zamiri mansoub*; — adj. relatif, a. اسم منسوب *èsmé mènsoub*, pr. t. *ismi mansoub*, ou معطوف *mè'ètouf*, pr. t. *ma'touf*.

RELATION, s. f. rapport d'une chose à une autre, a. مناسبت *mounacèbèt*, نسبت *nèsbèt*, pr. t. *nispèt*; — liaison, آمد و رفت *àmèd-ou-rèft*, a. میاشات *moumachat*, pr. t. *mumachat*, مؤلفه *oulfèt*, مؤلفه *mou'alèfèt*, pr. t. *mualifèt*; — récit, گزارش *gouzarèch*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, حکایت *hèkayèt*, pr. t. *hikiayèt*, روایت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*.

RELATIVEMENT, adv., به نظر *nèzèr bè*, نسبت به *nèsbèt bè*, pr. t. *nispèt bè*, a. نسبتاً *nèsbètèn*, pr. t. *nispètèn*, نظراً *nèzèrèn*, pr. t. *nazarèn*; — relativement à.... در باب

dèr bab, در خصوص *dèr khouçous*; — relativement à cela, این در باب *dèr babé in*.

RELAYER, v. a. laver de nouveau, V. LAVER.

RELAXATION, s. f. terme de médecine, relaxation des nerfs, پیه‌ها *soust choudéné pèiha*, pr. t. *sust choudéni pèiha*, ا. ارتخا الاعصاب *értèkha-oul-è'èçab*, pr. t. *irtikha-ul-a'çab*; — action de relâcher un prisonnier, V. RELAXER.

RELAXER, v. a., اسیر را آزاد کردن *éciri-ra ázad kèrdèn*, سز دادن *sèr dadèn*, مطلق العنان کردن *moutlèq-oul-'ènan kèrdèn*.

RELAXÉ, E, adj. terme de médecine, سست شده *soust-choudé*, a. مرخا *mourkha*.

RELAYER, v. a., بنوبت بکار وا داشتن *bè-nooubèt bè-kar va dachtèn*, pr. t. *bè-nèvbèt bè-kiar va dachtèn*; — v. n. prendre des chevaux de relais, اسب عوض کردن *èsp 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *èsp 'avaz kièrdèn*.

RELÉGATION, s. f. exil. V. EXIL.

RELÉGUER, v. a. exiler, V. EXILER.

RELENT, s. m., بد مزگی گوشت در جای نمناک ماند *bèd mèzèguï gouchté dèr djai nèmnaq mandè*; — viande qui sent le relent, بد بو گوشت *bèd-bou gouchté*.

RELEVAILLES, s. f. pl., ا. قیام نفسا *qiamé nèfsa*, pr. t. *qiami nèfsa*.

RELEVÉ, s. m. ouvrage d'un maréchal ferrant, نعلبندی *nè'èl-bèndi*; — relevé de compte, ا. صورت حساب *sou-rètè hèçab*.

RELEVÉ, E, adj. qu'on a relevé après une chute, سر پا کرده

séré pa kèrdè, بلند کرده *boulènd-kèrdè*; — élevé, بلند *boulènd*, a. مرتفع *mourtèfè*, pr. t. *murtèfi*; — au fig. de condition élevée, a. جلیل الشأن *djèlil*, *djèlil-ouch-chè'n*; — des pensées relevées, a. افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*.

RELEVÉE, s. f., a. وقت عصر *tèrèfé 'èsr*, a. عصر *vèqt-oul-'èsr*, pr. t. *vaqt-ul-'asr*.

RELÈVEMENT, s. m., بالا بردن *boulènd kèrdèn*, بالا بردن *bala bourdèn*, a. رفع *rèf*.

RELEVER, v. a., سرپا کردن *boulènd kèrdèn*, سرپا کردن *séré pa kèrdèn*; — v. n. de maladie, از ناخوشی خلاص شدن *èz na-khochi khèlas choudèn*, pr. t. *èz na-khochi khalas choudèn* شفا یافتن *chèsa yaftèn*; — se relever, پا شدن *pa choudèn*, پا شدن *boulènd choudèn*; — relever une sentinelle, عرض کردن *qèravoul-ra 'èvèz kèrdèn*, pr. t. *qaravoul-ra 'avaz kièrdèn*.

RELIEF, s. m., بر جستگی *bèr djèstègui*; — au fig. a. جلوه *djèlvè*, pr. t. *djilvè*, رونق *roounèq*, pr. t. *rèvnag*.

RELIER, v. a. lier une seconde fois, دوباره بستن *dou barè bèstèn*, V. LIER; — coudre ensemble des cahiers de livres, جلد کردن *djèld kèrdèn*, pr. t. *djild kièrdèn*, مجلد کردن *moudjèllèd kèrdèn*; — relié, e, جلد کرده *djèld-kèrdè*, جلد شده *djèld-choudè*, a. مجلد *moudjèl-lèd*, pr. t. *mudjèllèd*.

RELIEUR, s. m., a. مجلد *moudjèllèd*, pr. t. *mudjèllid*.

RELIGIEUSEMENT, adv., پارساوار *parsavar*, بددیانت *bè-dia-nèt*, a. دیانتاً *dianètèn*.

RELIGIEUX, EUSE, adj. qui appartient à la religion, متعلق

بدین *moutè'llèq bè-dîn*, a. دینی *dini*, دينی *diniyè*;
— pieux, پارسا *parsa*, ديندار *dîn-dar*, a. متدین *mou-*
tèdèiyèn, pr. t. *mutèdèyîn*.

RELIGIEUX, EUSE, s., کشیش *kèchich*, a. راهب *rahèb*, pr. t. *rahib*, رهبان *rouhban*.

RELIGION, s. f., کیش *keich*, آیین *âyîn*, a. دین *dîn*, pl. ادیان *édian*, مذهب *mèzhèb*, pl. مذاهب *mèzahèb*, pr. t. *mè-*
zahib; — la religion chrétienne, عیسی *âyiné hèzrètè 'iça*, pr. t. *âyini hazrètè 'iça*, a. دین *dinè 'icèvi*, pr. t. *dini 'icèvi*; — mahométane, عیسی *diné mouhèmmèdi*, pr. t. *dini muham-*
mèdi; — foi, a. ایمان *iman*, تقوی *tèqva*, pr. t. *taqva*, تعبد *tè'èbboud*, pr. t. *tè'abbud*.

RELIMER, v. a. limer de nouveau, V. LIMER.

RELIQUAIRE, s. m., ظرف بقایای تن مبارک *zèrfé bèqayai tènè moubarèkè*.

RELIQUAT, s. m., باقی حساب *baqiî hèçab*, بقیه حساب *bèqiyèyé hèçab*, pr. t. *baqiyèi hiçab*; — d'une maladie, بقیه ناخوشی *bèqiyèyé na-khochi*, مرض *mèrèz*, pr. t. *bèqiyèi maraz*; — d'un dîner, باز مانده *baz-mandèyé ziafèt*.

RELIQUATAIRE, s. m., باقیدار *baqi-dar*.

RELIQUE, s. f., بقیه تن مبارک *bèqiyèyé tènè moubarèk*, بقیه بدن مبارک *bèqiyèyé bèdèné moubarèk*, pr. t. *baqiyèi bè-*
dèni mubarèk.

RELIRE, v. a., دوباره خواندن *dou barè khandèn*.

RELIURE, s. f., a. جلد کتاب *djèldé kètab*, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*.

RELOGER, v. a. loger de nouveau, V. LOGER.

RELOUER, v. a. louer de nouveau, V. LOUER.

RELUIRE, v. n., درخشیدن *dèrèkhichidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*, پرتو انداختن *pèrtou èndakhtèn*, pr. t. *pèrtèò èndakhtèn*, برق زدن *bèrq zèdèn*.

RELUISANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchan*, pr. t. *dirakhchan*, درخشند *pèrtou-èndaz*, pr. t. *pèrtèò-èndaz*, درخشند *dèrèkhchèndè*, pr. t. *dirakhchèndè*, ا. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, برق *bèrraq*.

RELUQUER, v. a., بگوشه چشم نگاه کردن *bè-gouchèyé tchèchm nègah kèrdèn*.

RELUQUEUR, se, s., بگوشه چشم نگاه کننده *bè-gouchèyé tchèchm nègah kounèndè*.

RELUSTRE, v. a. lustrer de nouveau, V. LUSTRE.

REMÂCHER, v. a. mâcher de nouveau, V. MÂCHER.

REMAÇONNER, v. a. maçonner de nouveau, V. MAÇONNER.

RÉMAILLER, v. a. émailler de nouveau, V. ÉMAILLER.

REMANDER, v. a. mander de nouveau, V. MANDER.

REMANGER, v. a. manger de nouveau, V. MANGER.

REMANIEMENT, s. m., ساخت مکرر *sakhté moukèrrèr*, pr. t. *sakhti mukiarrar*.

REMANIER, v. a., دوباره دست زدن *dou barè dèst zèdèn*, دوباره لمس کردن *dou barè lèms kèrdèn*; — en parlant de certains ouvrages, از نو ساختن *èz noou sakhtèn*; — les réparer, تعمیر کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, ترمیم کردن *tè'èmir kèrdèn*.

REMARCHANDER, v. a. marchander de nouveau, V. MARCHANDER.

REMARIER, v. a. marier de nouveau, V. MARIER.

REMARQUABLE, adj. des 2 g. digne d'être remarqué, دیدنی *didèni*, *chayané dèqqètè nèzèr*, pr. t. *chayani diqqati nazar*, a. واجب النظر *vadjèb-oun-nèzèr*, pr. t. *vadjib-un-nazar*; — qui se fait remarquer, a. ممتاز *moumtaz*.

REMARQUE, s. f. observation, a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*; — signe, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*. pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*.

REMARQUER, v. a. marquer de nouveau, دوباره نشان کردن *dou barè nèchan kèrdèn*, دوباره نشان گذاشتن *dou barè nèchan gouzachtèn*; — observer, ملاحظه کردن *moulahèzè kèrdèn*, pr. t. *mulahaza kièrdèn*, مشاهده *mouchahèdè kèrdèn*; — distinguer, فرق کردن *fèrq kèrdèn*, تمیز دادن *fèrq gouzachtèn*, فرق گذاشتن *tèmiz dadèn*; — se faire remarquer, کسب امتیاز کردن *kèsbé èmtiaz kèrdèn*, ممتاز بودن *moumtaz boudèn*; — remarquer, faire attention, دقت کردن *dèqqèt kèrdèn*, pr. t. *diqqat kièrdèn*.

REMBALLER, v. a. emballer de nouveau, V. EMBALLER.

REMBARQUEMENT, s. m. action d'embarquer de nouveau, V. EMBARQUEMENT.

REMBARQUER, v. a. embarquer de nouveau, V. EMBARQUER; — se rembarquer, s'embarquer de nouveau, V. S'EMBARQUER.

REMBARRER, v. a. repousser vivement, بطور سخت رَد

کردن *bè-toouré sèkht rèdd kèrdèn* ou دفع کردن *dèf kèrdèn*.

REMLAI, s. m., بخاک انباشته *bè-khak-èmbachtèn*.

REMLAYEE, v. a., با خاک پر کردن *ba khak pour kèrdèn*,
بخاک انباشتن *bè-khak èmbachtèn*.

REMOÛTEMENT, s. m., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gousachtèn*.

REMOÛTER, v. a., دو باره بجا گذاشتن *dou barè bè-dja gousachtèn*.

REMBOURREMENT, s. m. action de rembourrer, V. REMBOURRER.

REMBOURRER, v. a., انباشتن *èmbachtèn*, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMBOURSABLE, adj. des 2 g., ادا کردنسی *èda-kèrdèni*,
pr. t. *ida-kièrdèni*, ادایش ممکن *èdai-èch-moumkèn*,
pr. t. *idai-èch-mumkèn*.

REMBOURSEMENT, s. m., کارسازی *kar-sazi*, ادا *èda*, تأدیه *tè'èdiè*.

REMBOURSER, v. a., کارسازی کردن *kar-sazi kèrdèn*, ادا کردن *èda kèrdèn*.

REMBRUNIR, v. a., سیاهتر *tirè-rèng kèrdèn*, رنگ کردن *siakh-tèr kèrdèn*; — se rembrunir, سیاه شدن *siakh choudèn*; — rembruni, e, سیاه شده *siakh-choudè*.

REMBRUNISSEMENT, s. m., سیاه شدن *siakh choudèn*, تیره رنگی *tirè-rèng-choudèn*.

REMÈDE, s. m., درمان *dèrman*, دارو *darou*, ا. *dèva*, pl. چاره *èdviyè*, علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — au fig., چاره *tcharè*, ا. علاج *'èladj*, pr. t. *'iladj*; — il n'y a point de

remède, چاره ندارد *tcharè nè-darèd*; — quel remède à cela? چاره چیست *toharè tchist*.

REMÉDIER, v. n., مداوا کردن *moudava kèrdèn*; — au fig., کردن چاره *tcharè kèrdèn*; — il y faut remédier, چاره اش را باید کرد *tcharè-èch-ra bayèd kèrd*.

REMÊLER, v. a. mêler de nouveau, V. MÊLER.

REMÉMORATIF, IVE, adj., اظهار کنند *èkhtar-kounèndè*, اور بخاطر *bè-khatèr àvèr*, یاد آور *yad-àvèr*.

REMÉMORER, v. a., یاد آوری کردن *yad-àvèri kèrdèn*.

REMENER, v. a., باز بردن *pès bourdèn*, پس بردن *baz bourdèn*.

REMERCIER, v. a., تشکر کردن *tèchèkkour kèrdèn*, pr. t. *tèchèkkur kièrdèn*, اظهار رضامندی کردن *èzharè rèzamèndi kèrdèn*, pr. t. *èzhari rizamèndi kièrdèn*, شکر کردن *choukr kèrdèn*; — on emploie aussi dans le langage usuel en persan, pour dire je vous remercie, les mots : لطف شما *eltèfaté chouma ziad*, محبت شما *loutfé chouma kèr*, کم نشود *mèrhèmèté chouma ziad*, سلامت باشید *sèlamèt bachid*, ممنونم کردید *mèmnoun-èm kèrdid*.

REMERCEMENT, s. m., a. اظهار رضامندی *èzharè rèzamèndi*, pr. t. *èzhari rizamèndi*, اظهار ممنونیت *èzharè mèm-nouniyèt*, a. تشکر *tèchèkkour*, pl. تشکرات *tèchèkkourat*, شکران *choukran*, شکر *choukr*.

REMETTRE, v. a. mettre une chose au même endroit où elle était, خود گذاشتن *bè-djaï khoud gouzachtèn*, pr. t. *bè-djaï khod guzachtèn*; — rendre, پس دادن *pès dadèn*; — consigner, تحویل دادن *tèhvîl dadèn*,

بعهدۀ تأخير *tèslim kèrdèn*; — différer, انداختن *bè 'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*; — remettre les fautes, les péchés, عفو کردن *bèkhchidèn*, 'èfo kèrdèn, pr. t. 'afv kièrdèn; — se remettre, شفا یافتن *chèfa yaftèn*, comme reduplicatif du verbe mettre, V. METTRE; — remettre sous les yeux, دوباره نشان دادن *dou barè nèchan dadèn*; — remettre dans son esprit, se remettre dans l'esprit, se remettre quelqu'un ou quelque chose, s'en souvenir, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*, pr. t. *bè-khatir àmèdèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*; — remettre quelqu'un, شناختن *chènakhtèn*, pr. t. *chinakhtèn*; — remettre sur le tapis, دوباره میان آوردن *dou barè bè-mian àvourdèn*; — se remettre entre les mains de quelqu'un, خود را بدست اختیار کسی *khoud-ra bè-dèsté èkhtiaré kèci tèslim kèrdèn*, pr. t. *khod-ra bè-dèsti ikhtiari kièci tèslim kièrdèn*.

REMEUBLER, v. a. meubler de nouveau V. MEUBLER.

REMINISCENCE, s. f., یاد *yad*, خاطرنشان *khatèr-nèchan*, a. *khoutour*.

REMISE, s. f. action de remettre, a. تحویل *tèslim*, *tèhvîl*; — terme de commerce, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*; — grâce qu'on fait à un débiteur, گذشت *gouzècht*, pr. t. *guzècht*, a. موعاف *mou'áf*; — remise dans le prix, a. حق السعی *hèqq-ous-sè'i*, pr. t. *haqq-us-sa'i*, حق القدم *hèqq-oul-qèdèm*, pr. t. *haqq-ul-qadèm*; — abri pour les voitures, کالسکه خانه *kalèskè-khanè*; — se dit aussi d'une voiture de louage, کالسکه کرایه *kalèskèyé kèrayè*.

REMISER, v. a. گذاشتن *touï kalèskè-khanè gouzachtèn.*

RÉMISSIBLE, adj. des 2 g. بخشیدنی *bèkhchidèni*, عفو کردنی *'èfv-kèrdèni.*

RÉMISSION, s. f. آمرزش *Amourzèch*, ا. عفو *'èfv*, pr. t. 'af', مغفرت *mèghfèrèt*, pr. t. *maghfirèt.*

REMAILLOTTER, v. a. remettre dans son maillot, V. EMMAILLOTTER.

REMANCHER, v. a. emmancher de nouveau, V. EMMANCHER.

REMMENER, v. a., بردن *bourdèn*, همراه خود بردن *hèm-rahé khoud bourdèn*, pr. t. *hèm-rahi khod bourdèn*; — emmenez cet homme, این مرد را همراه خود ببرید *in mèrd-ra hèm-rahé khoud bè-bèrid*, ou simplement, این مرد را ببرید *in mèrd-ra bè-bèrid.*

REMÔLE, s. m. (très peu usité) گُردآب *guèrd-âb*, pr. t. *guird-âb.*

REMONTAGE, s. m. action de remonter un cours d'eau, بطرف منبع رودخانه رفتن *bè-tèrèfè mènèb'è roud-khanè rèftèn.*

REMONTÉ, s. f. action de remonter une rivière, V. REMONTAGE; — chevaux pour le service de l'armée, اسب جهت سوار نظام *èspé djèhètè souvaré nèzam*, pr. t. *èspi djihèti suvari nizam.*

REMONTER, v. n., دوباره بالا رفتن *dou barè bala rèftèn*; — à cheval, دوباره سوار شدن *dou barè sèvar choudèn*; — v. a. remonter un fleuve, رودخانه مقابل جریان آب *mouqabèlé dièrèyané âbé roud-khanè rèftèn*; —

une montre, *ساعت كوك کردن* *sa'èt kouk kèrdèn*, pr. t. *sa'at kuk kièrdèn*.

REMONTRANCE, s. f. paroles de blâme, *نكوهش* *nèkouhèch*,
 sèr-zènèch, a. *تعزير* *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*; —
 avertissement, *سغارش* *sèfarèch*, a. *تنبيه* *tèmbih*, pr. t. *tanbih*; —
 observation, plainte, a. *شكايت* *chèkayèt*, pr. t. *chikiayèt*, pl. *شكايات* *chèkayat*, pr. t. *chikiayat*;
 — représenter les inconvénients d'une chose, a. *محاذير* *mèhazir*,
نصيحت *nècihèt*, pr. t. *nacihat*.

REMONTRER, v. a. montrer de nouveau, V. MONTRER; —
 faire des remontrances, *حالی کردن* *hali kèrdèn*,
نصيحت دادن *nècihèt dadèn*.

REMORA OU REMORE, obstacle, s. m. au fig., a. *مانع* *manè'*,
 pr. t. *mani'*, pl. *موانع* *mèvanè'*, pr. t. *mavani'*, عائق
'âyèq, pr. t. *'âiq*, pl. *عوائق* *'èvayèq*, pr. t. *'avaïq*.

REMORDRE, v. a. mordre de nouveau, V. MORDRE.

REMORDS, s. m., *پشیمانی* *pèchimani*, a. *ندامت* *nèdamèt*;
 — de conscience, a. *نفس لوامه* *nèfsé lèvvamè*, pr. t. *nèfsi lèvvamè*.

REMORQUER, v. a., *کشیدن* *kèchti yèdèk kè-*
chidèn, *با کشیدن* *ba kèchti yèdèk kè-*
chidèn.

REMORQUEUR, s. et adj., *بدك کش* *yèdèk-kèch*.

REMOUCHER, v. a. moucher de nouveau, V. MOUCHER.

REMOUDRE, v. a. moudre de nouveau, V. MOUDRE.

REMOUILLER, v. a. mouiller de nouveau, V. MOUILLER; —
 se remouiller, V. SE MOUILLER.

RÉMOULADE, s. f., *خورش با خردل* *khourèché ba khèrdèl*.

RÉMOULAGE, s. m., سبوس ارد بلغور *souboucè èrdé boul-ghour*.

RÉMOULEUR, s. m., تيز کنندۀ کارد *tiz-kounèndèyé kard*, pr. t. *tiz-kunèndèi kiard*.

REMOUS, s. m. terme de marine, tournoiement des eaux, پیچ خوردن آب *pitch khourdené ab*.

REMPAILLAGE, s. m. action d'empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAILLER, v. a. empailler de nouveau, V. EMPAILLER.

REMPAQUETER, v. a. emballer de nouveau, V. EMPAQUETER.

REMPARER, v. a., در امن محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*, خود را گذاشتن *dèr èmn gouzachtèn*; — se remparer, خود را محفوظ داشتن *khoud-ra mèhfouz dachtèn*, خود را محافظت کردن *khoud-ra mouhafèzèt kèrdèn*, V. S'EMPARER.

REMPART, s. m., بارو *barou*, دیوار قلعه *divaré qèl'è*, سور *sour*, pl. اسوار *èsvar*, pr. t. *asvar*.

REMPAÇANT, s. m., بجایش نشسته *dja-nèchèn*, بۀ-djaï-èch-nèchèstè.

REMPACEMENT, s. m., عوض جا نشینی *dja-nèchini*, عوص *'èvèz*, pr. t. *'ivaz*.

REMPACER, v. a. remplacer quelqu'un, جای کسی را گرفتن *djaï kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *djaï kièci-ra guiriftèn*, بۀ-djaï kèci nèchèstèn, کسی نشستن *bè-djaï kièci nichèstèn*, عوص کسی نشسته *'èvèzé kèci nèchèstèn*; — fournir une chose à la place d'une autre, بجایش گذاشتن *bè-djaï-èch gouzachtèn*,

عرضش دادن *'èvèz-èch dadèn*, pr. t. *'avaz-èch dadèn*.

REMPAGE, s. m. action de remplir un tonneau qui n'est pas plein, پر کردن *pour kèrdèn*.

REMPLE, s. m., لب جامه تو گرتۀ *lèbé djamè tou-guèrèftè*, لب بر گردان *lèb bèr-guèrdan*, ا. *khèbn*, pr. t. *khabn*, قطابۀ *qètabèt*, pr. t. *qitabèt*.

REMPLEIR, v. a., لب جامه تو پچیدن *lèbé djamè tou pi-tchidèn*, لب جامه را تو گرتن *lèbé djamè-ra tou guèrèftèn*, لب بر گردان دوختن *lèb bèr guèrdan doukhtèn*, pr. t. *lèb bèr guirdan doukhtèn*; — remplié, e, لب جامه *lèbé djamè tou-guèrèftè*.

REMPLEIR, v. a. emplir de nouveau, دوبارۀ پر کردن *dou barè pour kèrdèn*; — emplir, rendre plein, پر کردن *pour kèrdèn*, مملو *mèchhoun kèrdèn*, مشاكون کردن *mèmlou kèrdèn*; — remplissez ce verre, این را پر کنید *èstèkan-ra pour kounid*; — remplir un ordre, exécuter, مجری *bè-dja àvourdèn*, بجا آوردن *moudjra dachtèn*; — remplir son devoir, لازمة *lazèmèyé zèmmèté khoud-ra bè-dja àvourdèn*; — remplir sa promesse, بوعده خود وفا *bè-vè'èdèyé khoud vèfa kèrdèn*, pr. t. *bè-va'dèi khod vèfa kièrdèn*.

REMPLISSAGE, s. m. la chose dont on remplit, آکنش *akè-nèch*, ا. *hèchv*, pr. t. *hachv*, pl. حشویات *hèchviat*, pr. t. *hachviat*; — action de remplir, آکندگی *akèn-dègui*, ا. *tèchhîn*.

REMPLOYER, v. a. employer de nouveau, V. EMPLOYER.

REPLUMER, v. a., دوبارۀ پر نصب کردن *dou barè pèr nèsb*

kèrdèn; — se remplumer, دو باره پر بر آوردن ou در آوردن, *dou barè pèr bèr àvourdèn* ou *dèr àvourdèn*; — au fig. rétablir ses affaires, کار و بار خود را دوباره درست کردن, *kar-ou-barè khoud-ra dou barè droust kèrdèn*; — reprendre de l'embompoint, دوباره به حال آمدن, *dou barè bè-hal àmèdèn*; — remplumé, e, دو باره پر در آورده, *dou barè pèr dèr àvourdè*; — au fig., دوباره با جمال آمده, *dou barè bè-hal àmèdè*.

REMPORTEUR, v. a., باز بردن *baz bourdèn*, پس بردن *pès bourdèn*, V. EMPORTEUR; — remporter la victoire, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, pr. t. *zafèr yaftèn*, فتح کردن *fèth kèrdèn*.

REMUAGE, s. m., حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, a. تحریک *tèhrik*; — des liquides, بهم زن *bè-hèm zèdèn*.

REMUANT, e, adj., بی آرام *bi àram*, جنبان *djoumban*, بی قرار *bi qèrar*, a. كثير الحركة *kècir-oul-hèrèkèt*, pr. t. *kècir-ul-harèkièt*.

REMUE-MÉNAGE, s. m., زیر و زبر *zir-ou-zèbèr*, بهمزدگی اسباب *bè-hèm-zèdègüi èsbab*.

REMUEMENT, s. m., جنبش *djoumbouch*, a. حرکت *hèrèkèt*, pr. t. *harèkièt*.

REMUER, v. a., جنبانیدن *djoumbanidèn*, حرکت دادن *hèrèkèt dadèn*, جنباندن *djoumbandèn*; — v. n. et se remuer, v. pron., جنبیدن *djoumbidèn*, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

REMUEUR, EUSE, s. qui remue, حرکت کننده *hèrèkèt-kou-nèndè*, a. متحرک *moutèhèrrèk*, pr. t. *mutèharrik*; —

qui remue le blé, باد دهنده گندمرا *bad-dèhèndèyè guèndoum-ra*.

REMUEUSE, s. f., پرستار طفل *pèrèstaré tèst*.

RÉMUNÉRATEUR, TRICHE, s., پاداش کننده *padach-kounèndè*,
«*»* ou مكافات دهند «*»* *moukafat-dèhèndè* ou *kou-nèndè*.

RÉMUNÉRATION, s. f., پاداش *padach*, ا. مكافات *moukafat*,
pr. t. *mukiafat*, مجازات *moudjazat*, pr. t. *mudjazat*,
اجرت *oudjrèt*.

RÉMUNÉRATOIRE, adj. des 2 g., عوض اجرت *'èvèzé oudj-rèt*, بدل مكافات *bèdèlé moukafat*, pr. t. *bèdèli mukiafat*.

RÉMUNÉRER, v. a., پاداش کردن *padach kèrdèn*, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*.

RENAISSANCE, s. f., حیاة تازه *hèyaté tazè*, pr. t. *hayati tazè*,
زایش تازه *zayèché tazè*, ا. تجدید حیاة *tèdjididé hèyat*,
pr. t. *tèdjididi hayat*, تجدّد حیاة *tèdjèddoudé hèyat*,
pr. t. *tèdjèddudi hayat*, ا. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*; — la
renaissance des lettres, ا. احیاء العلوم والمعارف *èhya-oul-'ouloum vèl-mè'arèf*, pr. t. *ihyaïl-ul-'ouloum vèl-mè'arif*.

RENAISSANT, e, adj., دوباره زایده شده *dou barè zaïdè-choudè*; — en parlant de verdure, تازه دمیده *tazè-dè-midè*, حیات تازه یافته *hèyaté tazè yaftè*, pr. t. *hayati tazè yaftè*.

RENAÎTRE, v. n., دوباره زایده شدن *dou barè zaïdè choudèn*, دوباره بوجود آمدن *dou barè bè-voudjoud àmèdèn*.

RÉNAL, *s.* adj. voisin des reins, کمری *kèmeri*, ا. کلایی *kèlayi*.

RENARD, *s. m.*, روباه *roubah*, ا. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sa'lèb*, pl. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sè'èlib*.

RENARDEAU, *s. m.*, روباه باچه *bètchèyé roubah*, روباه باچه *roubah-bètchè*.

RENARDIER, *s. m.*, روباه صیاد *sèiyadé roubah*.

RENARDIÈRE, *s. f.*, روباه غل *ghalé roubah*.

RENCAISSAGE, *s. m.* action de rencaisser, V. ENCAISSAGE.

RENCAISSER, *v. a.* remettre dans une caisse, V. ENCAISSER.

RENCHÂNER, *v. a.* enchaîner de nouveau, V. ENCHAÎNER.

RENCHÉRIR, *v. a.* rendre plus cher, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*; — *v. n.* devenir plus cher, گرانتر شدن *guèran-tèr choudèn*; — *renchéri*, e, گرانتر شده *guèran-tèr-choudè*.

RENCHÉRISSEMENT, *s. m.*, ا. ترقی قیمتی *tèrèqqiî qèimèt*, pr. t. *tèraqqîî qimèt*.

RENCOLOUER, *v. a.* V. ENCOLOUER.

RENCOGNER, *v. a.*, بکنجی تپاندن *bè-koundji tèpandèn*, pr. t. *bè-gundji tèpandèn*.

RENCONTRE, *s. f.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست *rast àmèdèn*, ا. تصاف *tèçadouf*, مصادف *mouçadèfà*; — aller à la rencontre, رفتن *èstèqbal rèftèn*, pr. t. *istiqbal rèftèn*; باستقبال رفتن *bè-èstèqbal rèftèn*, pr. t. *bè-istiqbal rèftèn*.

RENCONTREER, *v. a.*, دو چار شدن *dou tchar choudèn*, راست آمدن *rast àmèdèn*, تصاف کردن *tèçadouf kèrdèn*, pr. t. *tèçaduf kièrdèn*.

RENDEZ-VOUS, s. m., a. وقت ملاقات *tè'èyiné vèqté moulagat*, a. ميعاد ملاقات *mi'adé moulagat*, pr. t. *mi'adi moulagat*; — endroit, lieu où l'on doit se rendre, جای ملاقات *djaï moulagat*, محل ملاقات *mèhèllé moulagat*.

RENDORMIR, v. a., دوباره خواباندن *dou barè khabandèn*; — se rendormir, دوباره خواب رفتن *dou barè khab rèftèn*.

RENDOUBLER, v. a., دوباره کردن *dou la kèrdèn*, V. DOUBLER.

RENDRE, v. a. restituer, پس دادن *pès dadèn*, رد کردن *rèdd kèrdèn*; — rendre compte, بیان کردن *bèyan kèrdèn*, حالی کردن *hali kèrdèn*, تفصیل گفتن *tèfsil goftèn*; — rendre ses comptes, حساب دادن *hèçab dadèn*, pr. t. *hiçab dadèn*. ادای حساب کردن *èdaï hèçab kèrdèn*, pr. t. *idaï hèçab kièrdèn*, حساب پرداختن *hèçab pèrdakhtèn*, pr. t. *hiçab pèrdakhtèn*; — rendre le salut, جواب سلام گفتن *rèddé sèlam kèrdèn*, رد سلام کردن *djèvabé sèlam goftèn*, جواب سلام دادن *djèvabé sèlam dadèn*; — rendre grâce à Dieu, حمد خدا را کردن *hèmdé khouda-ra kèrdèn*, شکر گفتن *khouda-ra choukr goftèn* ou شکر خدا را کردن *chukré khouda-ra kèrdèn*; — rendre visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn*; — dans le sens de rendre les visites, بازدید کردن *baz-did kèrdèn*, بازدید رفتن *baz-did rèftèn*; — rendre à un endroit, transporter, رسانیدن *rèçanidèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*; — rendre témoignage, گواهی دادن *guèvahi dadèn*, pr. t. *gouvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt dadèn*; — rendre le sens d'un passage, traduire, ندا کردن

èda kèrdèn, pr. t. *ida kièrdèn*, ترجمه کردن *tèrdjoumè kèrdèn*; — rendre, en parlant d'un discours, نقل کردن *nèql kèrdèn*; — rendre la place, قلعه را تسلیم کردن *qèl'è-ra tèslim kèrdèn*; — rendre l'âme, جان دادن *djan dadèn*, جان کندن *djan kèndèn*; — rendre justice, احقاقی *ènsaf dadèn*; — rendre la justice, قی کردن *èhqaqé hèqq kèrdèn*; — vomir, قی کردن *qèi kèrdèn*, استغراغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, pr. t. *isti-fragh kièrdèn*, vulg. بلا آوردن *bala àvouraèn*; — produire, حاصل دادن *hacèl dadèn*, pr. t. *hacil dadèn*; — se rendre, aller, رفتن *rèftèn*, رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*; — devenir, شدن *choudèn*; — se rendre malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — se soumettre, اطاعت کردن *èta'èt kèrdèn*, pr. t. *ita'at kièrdèn*.

RENDU, e, adj. très fatigué, بغایت خسته *bè-ghayèt khèstè*, pr. t. *bè-ghayèt khastè*, کوفته *kouftè*; — restitué, پس داده شده *pès dadè-choudè*; — arrivé, رسیده *rècidè*, واصل شده *vacèl-choudè*, pr. t. *vacil-choudè*, a. واصل *vacèl*, pr. t. *vacil*.

RENDUIRE, v. a. enduire de nouveau, V. **ENDUIRE**.

RENDURCIR, v. a., سخت تر کردن *sèkht-tèr kèrdèn*; — rendurci, e, سخت تر شده *sèkht-tèr-choudè*, V. **ENDURCIR**.

RÈNE, s. f., جلو *djèloou*, a. عنان *'ènan*, pr. t. *'inan*.

RENÉGAT, s. m., برگشته *èz dīn bèr-guèchtè*, a. مرتد *mourtèdd*.

RENEIGER, v. n. neiger de nouveau, V. **NEIGER**.

RENETTE, s. f., ستراش *soum-térach*, a. معضاد البيطار *mè'è-zad-oul-bèitar*, pr. t. *mi'zad-ul-baïtar*.

RENETTER, v. a., سم تراشیدن *soum tèrachidèn*.

RENETTOYER, v. a. nettoyer de nouveau, V. NETTOYER;
— se renettoyer, V. SE NETTOYER.

RENFAÏTER, پاشت بام را تعمیر کردن *pouchté bam-ra tè'èmir kèrdèn*.

RENFERMER, v. a. enfermer de nouveau, دوباره حبس کردن *dou barè hèls kèrdèn*; — enfermer, حبس کردن *hèls kèrdèn*; — contenir, جا گرفتن *dja guèrèftèn*, pr. t. *dja guiriftèn*, گنجیدن *goundjidèn*; — comprendre, مشتمل بودن *mouchtèmèl boudèn*, pr. t. *muchtèmil boudèn*, عبارت بودن *mouhtèvi boudèn*, شامل بودن *'èbarèt boudèn*, pr. t. *'ibarèt boudèn*, حاوی بودن *cha-mèl boudèn*, *havi boudèn*; — restreindre, منحصّر کردن *mounhècèr kèrdèn*, pr. t. *munhacir kièr-dèn*; — se renfermer, بربر خود بستن *dèr bèr khoud bèstèn*; — se cacher, پنهان شدن *pounhan choudèn*, pr. t. *pènhan choudèn*; — renfermé, e, محبوس شده *mèhbous-choudè*, pr. t. *mahbous-choudè*, a. محبوس *mèhbous*, pr. t. *mahbous*; — contenu, گنجیده *goundjidè*, pr. t. *gundjidè*; — compris, a. مشتمل *mouchtèmèl*, pr. t. *muchtèmil*; — restreint, a. منحصّر *mounhècèr*, pr. t. *munhacir*.

RENFLEMENT, s. m., آماس *âmas*, vulg. باد *bad*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

RENFLER, v. n., آماس کردن *âmas kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*.

RENFOUCEMENT, s. m., ژرفی *jèrfi*, گوودی *gooudi*, ا. عمق *'oumq*.

RENFORCER, v. a. enfoncer de nouveau, V. **ENFORCER**.

RENFORCEMENT, s. m., a. ازدیاد قوت *èzdiadé qouvvet*, pr. t. *izdiadi quvvèt*.

RENFORCER, v. a., مستحکمتر کردن *qèvi-tèr kèrdèn*, مoustèhkèm-tèr *kèrdèn*, بر قوت افزودن *bèr qouvvet èfzoudèn*; — envoyer des renforts, امداد فرستادن *èmdad fèrèstadèn*, pr. t. *imdad firistadèn*, چریک فرستادن *tchèrik fèrèstadèn*; — se renforcer, قوت پیوسته شدن *qèvi-tèr choudèn*, توانا تر شدن *tèvana-tèr choudèn*, قوت پیدا *qouvvet pèida kèrdèn*; — renforcé, e, قوت پیوسته شده *qèvi-tèr-choudè*.

RENFORMIR, v. a. un mur, دیوار را تعمیر کردن *divari-ra tè'èmir kèrdèn*; — renformi, e, mur renformi, دیوار مرمت شده *divaré mèrèmmèt-choudè*.

RENFORMIS, s. m., دیوار تعمیر *tè'èmiré divar*.

RENFORT, s. m., چریک *tchèrik*, یاورى *yavèri*, a. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*.

RENFROGNER (se), V. **SE REFROGNER**.

RENGAGER, v. a. mettre de nouveau en gage, V. **ENGAGER**; — se rengager, s'engager de nouveau, V. **s'ENGAGER**.

RENGAGEMENT, s. m. action de rengager, V. **RENGAGER** et **ENGAGER**.

RENGAÎNER, v. a., دو باره در نیام گذاشتن *dou barè dèr niam gouzachtèn*.

RENGORGER (se), v. pron., تکبر کردن *tèkèbbour kèrdèn*,

pr. t. *tèkèbbur kièrdèn*, تفکّر کردن *tèfèkhhour kèrdèn*, pr. t. *tèfakkhur kièrdèn*.

RENGRAISSER, v. a., دو باره فربه کردن *dou barè fèrbèh kèrdèn*, pr. t. *dou barè fèrbih kièrdèn*, دو باره چاق کردن *dou barè tchaq kèrdèn*; — v. n. et se reengraisser, دو باره چاق شدن *dou barè fèrbèh choudèn*, دو باره چاق شدن *dou barè tchaq choudèn*.

RENHARDIR, v. a., دو باره دلیر کردن *dou barè dèlir kèrdèn*, دو باره بسر غیرت آوردن *dou barè bè-séré ghèirèt àvourdèn*; — se renhardir, دو باره دلیر شدن *dou barè dèlir choudèn*.

RENIALE, adj. des 2 g., انکار کردنی *ènkâr-kèrdèni*, pr. t. *înkîar-kièrdèni*.

RENIEMENT, s. m., ا. انکار *ènkâr*, pr. t. *înkîar*, جحد *djèhd*.

RENIER, v. a., انکار کردن *ènkâr kèrdèn*, pr. t. *înkîar kièrdèn*, جحد کردن *djèhd kèrdèn*; — renié, e, انکار کرده *ènkâr-kèrdè-choudè*, pr. t. *înkîar-kièrdè-choudè*, انکار شده *ènkâr-choudè*.

RENIEUR, SE, s., انکار کننده *ènkâr-kounèndè*, a. منکر *moukèr*, pr. t. *munkir*.

RENIFLEMENT, s. m. action de renifler, a. تشخیص *tèchkhîr*, pr. t. *tachkhîr*.

RENIFLER, v. n., چوک بینی را فرو کشیدن *tchèrké bini-ra fourou kèchidèn*.

RENIFLEUR, SE, s., فرو کش چوک بینی, *fourou-kèché tchèrké bini*, a. شکار *chèkhhkhar*.

RENIVELER, v. a. niveler de nouveau, V. NIVELER.

RENNE, s. m., گوزن *guèvèzn*.

RENOIRCIR, v. a. noircir de nouveau, V. NOIRCIR.

RENOM, s. m. V. RENOMMÉE.

RENOMMÉ, E, adj., نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

RENOMMÉE, s. f., آوازۀ نام و ننگ *avazèyé nam-ou-nèng*, a.

صیت *sèit*, شهرت *cheuhrèt*; — grande renommée, a.

جليله شهرت *chouhrètè djèlilè*, pr. t. *cheuhrèti djèlilè*;

— bonne renommée, نيك نامی *nik-nami*, a. صیت

جميل *sèitè djèmil*, pr. t. *sèiti djèmil*; — mauvaise re-

nommée, بدنامی *bèd-nami*.

RENOMMER, v. a. nommer de nouveau, réélire, دوباره نصب

dou barè nèsb kèrdèn, کردن *dou barè mènsub kèrdèn*.

RENONCEMENT, s. m. action de renoncer, V. RENONCER et

RENONCIATION.

RENONCER, v. D., ترك کردن *dèst kèchidèn*, دست کشیدن

tèrk kèrdèn, روگردان شدن *rou-guèrdan choudèn*,

گذاشتن *gouzachtèn*.

RENONCIATION, s. f., دست کشیدن *dèst kèchidèn*, دست

داشتن کوتاه *dèst koutah dachtèn*, pr. t. *dèst kutah*

dachtèn, a. ترک *tèrk*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*, فراغت

fèraghèt, pr. t. *firaghat*.

RENONCULE, s. f. (plante), گل عروس *goulé 'èrous*, pr. t.

guli 'arous.

RENOUÉ, E, adj., از نو بسته *èz noou bèstè*.

RENOUEMENT, s. m. action de renouer V. RENOUER.

RENOUER, v. a., دوباره عقد کردن *èz noou bèstèn*, از نو بستن

dou barè 'èqd kèrdèn, pr. t. *dou barè 'aqd kièrdèn*; —

renouer un nœud, دو باره عقد بستن *dou barè 'ouqdè bèstèn*; — au fig. renouer la conversation, صحبت را از سر گرفتن *seuhbèt-ra èz sèr guèrèftèn*, pr. t. *sohbèt-ra èz sèr guiriftèn*; — renouer un traité, تجدید معاهده کردن *tèdjdidé mou'âkècè kèrdèn*, pr. t. *tèdjdidî mu'â-hidè kèrdèn*; — renouer l'amitié, تجدید دوستی کردن *tèdjdidé dousti kèrdèn*.

RENOUEUR, EUSE, s., شکسته بند *chèkèstè-bènd*, a. مجبّر *moudjèbbèr*, pr. t. *mudjèbbir*.

RENOUELER, v. a., تجدید کردن *tazè kèrdèn*, *tèdjdid kèrdèn*; — recommencer, از سر گرفتن *èz sèr guèrèftèn*, باز آغاز کردن *baz âghaz kèrdèn*; — renouvelé, e, تازه شده *tazè-choudè*, a. متجدّد *moutèdjèddèd*, pr. t. *mutèdjèddid*.

RENOUVELLEMENT, s. m., a. تجدّد *tèdjèddoud*, pr. t. *tè-djèddud*; — accroissement, augmentation, a. ازبیداد *èzdiad*, pr. t. *izdiad*, تزاید *tèzayoud*.

RÉNOVATEUR, TRICE, s., تازه کننده *tazè-kounèndè*, a. مجدّد *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*.

RÉNOVATION, s. f., a. تجدید *tèdjdid*.

RENSEIGNEMENT, s. m., آگاهی *âgahi*, pr. t. *âguiahi*, a. خبر *khèbèr*, pr. t. *khabèr*, اطلاع *ètèlè'*, pr. t. *ittila'*, استعلام *ètè'èlam*, pr. t. *isti'lam*, استحصار *ètèhzar*, pr. t. *istihzar*.

RENSEIGNER, v. a., دوباره آموختن *dou barè âmoukhèn*; — donner des renseignements, آگاهی دادن *âgahi dadèn*, اطلاع دادن *ètèlè' dadèn*, pr. t. *ittila' dadèn*; — se renseigner, جویا شدن *djouya choudèn*, خبر گرفتن

khèbèr guèrèftèn, pr. t. *khabèr guiriftèn*, استعلام کردن
èstè'èlam kèrdèn, pr. t. *isti'lam kièrdèn*; — renseigné,
 o, «دو باره آموخته» *dou barè amoukhtè*; — qui a pris
 des renseignements, «اطلاع یافته» *èttila'-yafitè*, pr. t. *it-
 tila'-yafitè*, «آگاه شده» *agah-choudè*, «مستأجر شده»
moustèhzèr-choudè, pr. t. *mustahzar-choudè*.

RENTE, s. f., سود *soud*, a. دخل *dèkhl*, مداخل *mèdakhèl*,
 pr. t. *mèdakhil*, عاید *'âyèdè*, pl. عواید *'èvayèd*, pr. t.
'avaïd, ایراد *irad*.

RENTER, v. a., «بر قرار کردن» *'âyèdè bèr qèrar kèrdèn*,
 pr. t. *'âidè bèr qorar kièrdèn*.

RENTIER, ÈRE, s., «صاحب عاید» *sahèbè 'âyèdè*, «دارنده واردات»
darèndèyé varèdat.

RENTAIRE, v. a., «بهم دوختن» *bè-hèmi doukhtèn*, رفو کردن
roufou kèrdèn.

RENTRAITURE, s. f., «دروخت درزش ناپیدا» *doukhtè dèrz-èch-
 na-pèida*.

RENTRANT, adj. m., a. داخل *dakhèl*, pr. t. *dakhil*, fém.,
 داخله *dakhèlè*, angle rentrant, زاویه داخله *zavièyé da-
 khèlè*, pr. t. *zavièï dakhilè*.

RENTREYEUR, EUSE, s., «وصل کننده» *vèsl-kounèndè*, رفوگر
roufou-guèr.

RENTREE, s. f., «دو باره اجتماع اهل مجلس» *dou barè èdjitè-
 ma'è èhlé mèdjilès*, pr. t. *dou barè idjtima'i èhli mèdjlis*;
 — à la rentrée, a. «ورود» *hiné vouroud*, «حین دخول»
hiné doukhoul.

RENTREB, v. n., «دو باره داخل شدن» *dou barè dakhèl chou-
 dèn*, pr. t. *dou barè dakhil choudèn*; — rentrer chez

soi, بخانه برگشتن *bè-khanè àmèdèn*, *bè-khanè bèr guèchtèn*; — rentrer en charge, دوباره منصوب شدن *dou barè mènsoùb choudèn*; — rentré, e, داخل شده *dou barè dakhèl-choudè*; — dans le sens de rentré chez soi, آمده *àmèdè*, بخانه برگشته *bè-khanè bèr guèchtè*.

RENVAHIR, v. a. envahir de nouveau, V. ENVAHIR.

RENVELOPPER, v. a. envelopper de nouveau, V. ENVELOPPER.

RENVENIMER, v. a. V. ENVENIMER.

RENVERSE, (à la) loc. adv., پشت بر زمین *poucht bèr zèmin*.

RENVERSEMENT, s. m., زیر و زبونی *vajgouni*, زیر-ou-zèbèr.

RENVERSER, v. a., بزمین انداختن *èndakhtèn*, *bè-zèmin èndakhtèn*; — détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, pr. t. *kharab kièrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — mettre sens dessus dessous, زیر و زبر کردن *zir-ou-zèbèr kèrdèn*; — retourner, وارونه کردن *varounè kèrdèn*, واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*; — se renverser, پشت افتادن *rou bè-poucht ouftadèn*; — renversé, e, بزمین افتاده *bè-zèmin-ouftadè*, pr. t. *bè-zèmin-ouftadè*; — dans le sens de détruit, a. خراب *khèrab*, pr. t. *kharab*, منهدم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*; — dans le sens de retourné, واژگون *sèr-nègoun*, pr. t. *sèr-nigoun*, واژگون *vajgoun*, a. منکوس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

RENV, s. m. ce qu'on met par dessus l'enjeu, دو *doou*.

RENVIER, v. a., *دو کردن* *doou kèrdèn*.

RENOI, s. m., *پس فرستادن* *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — signe qui renvoie à une citation, a. *اشاره* *ècharè*, pr. t. *icharè*, *اشاره* *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, *اشاره* *raddè*; — note marginale, a. *حاشیه* *hachiè*, pl. *حواشی* *hèvachi*, pr. t. *havachi*; — répercussion, a. *انعکاس* *èn'èkas*, pr. t. *èn'ikias*; — congé, a. *رخصت* *roukhsèt*, pr. t. *roukhsat*, *ازن* *èzn*, pr. t. *izn*, *اجازت* *èdjazèt*, pr. t. *idjazèt*; — renvoi de la voix, *پژواک* *pèjvak*, *نوف* *nouf*, a. *عکس صدا* *'èksé sèda*, pr. t. *'aksi sada*.

RENOYER, v. a., *دو باره فرستادن* *dou barè fèrèstadèn*, pr. t. *dou barè firistadèn*, *دو باره ارسال داشتن* *dou barè èrsal dachtèn*; — faire reporter, *پس فرستادن* *pès fèrèstadèn*, pr. t. *pès firistadèn*; — renvoyer un domestique, *نوگیرا بیرودن کردن* *nooukèri-ra biroun kèrdèn*; — remettre à un autre temps, *بوقت دیگر انداختن* *bè-veqtè diguèr èndakhtèn*, *بعهد تأخیر انداختن* *bè-'euh-dèyè tè'èkhir èndakhtèn*.

RÉORDONNER, v. a. ordonner de nouveau, V. ORDONNER.

REPAIRE, s. m., *غار حیوانات درند* *gharè hèivanaté dè-rèndè*.

RÉPAISSIR, v. a., *دو باره انبسته کردن* *dou barè èmbèstè kèrdèn*, *از نو غلیظ کردن* *èz noou ghèliz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv ghaliz kièrdèn*; — se répaissir, *دو باره انبسته شدن* *dou barè èmbèstè choudèn*; — répaissi, e, *دو باره انبسته شد* *dou barè èmbèstè-choudè*.

REPAÎTRE, v. n., *خوردن* *khourdèn*, pr. t. *khordèn*, *غذا خوردن* *ghèza khourdèn*; — se repaître, *غذا خوردن*.

ghèza khourdèn; — repu, e, غذا خورده *ghèza-khourdè*,
pr. t. *ghèza-khordè*.

RÉPANDRE, v. a., ريختن *rikhtèn*, a. سفل *sèfk*; — arroser, پول پاشیدن *pachidèn*; — répandre de l'argent, شيوع يافتن *poul èschandèn*; — se répandre, شيوع چيوان يافتن *chiou' yaftèn*, منتشر شدن *mountèchèr choudèn*; — être versé, ريخته شدن *rikhtè choudèn*; — répandu, e, versé, ريخته شده *rikhtè-choudè*; — connu, شيوع پاشيده شده *pachidè-choudè*; — arrosé, چيوان يافتن *chiou' yaftè*; —

RÉPARABLE, adj. des 2 g., اصلاح پذير *tè'èmir-pèzir*, اصلاح پذير *èslah pèzir*, pr. t. *islah-pèzir*, تلافي پذير *tèlafi-pèzir*, a. ممكن التلافي *moumkèn-out-tèlafi*, pr. t. *mum-kèn-ut-tèlafi*.

REPARAÎTRE, v. n., دوباره پيدا شدن *dou barè pèida choudèn*, دوباره ظاهر شدن *dou barè zahèr choudèn*, pr. t. *dou barè zahir choudèn*, دوباره ظهور کردن *dou barè zehour kèrdèn*, pr. t. *dou barè zuhour kièrdèn*.

RÉPARATEUR, TRICHE, s., اصلاح کننده *èslah-kounèndè*, pr. t. *islah-kunèndè*.

RÉPARATION, s. f., a. تعمير *tè'èmir*, pr. t. *ta'mir*, pl. تعبيرات *tè'èmirat*, pr. t. *ta'mirat*, مرمت *mèrèmmèt*, pl. مرمتان *mèrèmmat*; — réparation d'honneur, ارضيه *tèrziè*.

RÉPARER, v. a., درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمير کردن *mèrèmmèt kèrdèn*, تلافي کردن *tè'èmir kèrdèn*; — réparer les dommages, تلافي کردن *tèlafi kèrdèn*.

REPARLER, v. n., دو باره حرف زدن *dou barè hèrî zèdèn*, V. PARLER.

REPARTIE, s. f., پاسخ *paçoukh*, ا. جواب *djèvab*, مجاوبه *moudjavèbè*.

REPARTIR, v. n., دو باره رفتن *dou barè rèstèn*, دوباره راه *dou barè rah ouftadèn*, pr. t. *dou barè rah uftadèn*; — il signifie aussi retourner, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, V. PARTIR.

REPARTIR, v. a. et n., بی تأمل جواب دادن *bi tè'èmmoul djèvab dadèn*.

RÉPARTIR, v. a., partager, distribuer, بخش بخش کردن *bèkhch-bèkhch kèrdèn*, *bakhch-bakhch kièrdèn*, قسمت *qèsmèt kèrdèn*, pr. t. *qismèt kièrdèn*.

RÉPARTITION, s. f., بخش *bèkhch*, ا. تقسیم *tèqsim*, pr. t. *taqsim*, pl. تقسیمات *tèqsimat*.

REPAS, s. m., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, ا. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*.

REPASSAGE, s. m., اوتوزنی *outou-zèni*; — action d'aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*.

REPASSER, v. n., دوباره گذاشتن *dou barè gouzèchtèn*, دوباره گذر کردن *dou barè gouzèr kèrdèn*, pr. t. *dou barè guzèr kièrdèn*, دوباره رد شدن *dou barè rèd choudèn*, V. PASSER; — v. a. aiguiser, تیز کردن *tiz kèrdèn*; — repasser du linge, اوتوزن *outou zèdèn*, pr. t. *utu zèdèn*, اوتو کردن *outou kèrdèn*, pr. t. *utu kièrdèn*.

REPASSEUR, s. m. qui repasse, اوتوزن *outou-zèn*; — qui aiguisse, تیز کننده *tiz-kounèndè*.

REPASSEUSE, s. f., اوتوزن زن *zèné outou-zèn*.

REPAVER, v. a. paver de nouveau, V. PAVER.

REPAYER, v. a. payer de nouveau, V. PAYER.

REPÊCHER, v. a., از توی آب بیرون آوردن *èz touï àb biroun àvourdèn*.

REPEIGNER, v. a. peigner de nouveau, V. PEIGNER.

REPEINDRE, v. a. peindre de nouveau, V. PEINDRE.

REPENDRE, v. a. pendre de nouveau, V. PENDRE.

REPENTANCE, s. f., ارمان *èrman*, پشیمانی *pèchimani*, ا. ندامت *nèdamèt*.

REPENTANT, e, adj., پشیمان *pèchiman*, ا. نادم *nadèm*, pr. t. *nadim*.

REPENTIR, s. m., V. REPENTANCE.

REPENTIR (SE), v. pron., پشیمان شدن *pèchiman choudèn*, پشیمانی خوردن *pèchimani khourdèn*, pr. t. *pèchimani khordèn*.

REPERCER, v. a. percer de nouveau, V. PERCER.

RÉPERCUSSIF, IVE, adj. terme de méd., باندرون زنند *bè-èndèroun-zènèndè*.

RÉPERCUSSION, s. f., برگشت *bèr-guècht*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*, ا. انعکاس الی الداخل *èn'èkas èlad-dakhèl*, pr. t. *in'ikias ilad-dakhil*.

RÉPERCUTER, v. a. en parlant des humeurs, اخلاط را بدرون *èkhlat-ra bè-dèrounè bèdèn bèr guèr-danidèn*, باندرون زدن *bè-èndèroun zèdèn*; — répercuté, باندرون برگشته *bè-èndèroun-zèdè*, باندرون زده *bè-èndèroun bèr guèchtè*.

REPERDRE, v. a. perdre de nouveau, V. PERDRE.

REPÈRE, s. m., point de repère, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*,
a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*,
pr. t. *'alamat*.

RÉPERTOIRE, a. فهرست *fèhroust*, pr. t. *fihrist*.

RÉPÉTER, v. a., باز گفتن *baz goftèn*, دو باره گفتن *dou barè goftèn*, مکرر گفتن *moukèrrèr goftèn*; — répéter dix fois la même chose, ده چیز را يك *yèk tchi-zi-ra dèh dèf'è goftèn*; — en parlant d'une montre qui sonne les heures, زنگ زدن *zèng zèdèn*; — redemander, استرداد کردن *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*; — répéter sa leçon, l'apprendre par cœur, از بر کردن *èz bèr kèrdèn*; — répété, e, مکرر شده *moukèrrèr-choudè*, pr. t. *mukièrrèr-choudè*, a. مکرر *moukèrrèr*.

RÉPÉTITEUR, s. m., a. مدرس ثانی *moudèrrrécé sani*, pr. t. *mudèrrici sani*.

RÉPÉTITION, s. f., تکرار سخن *tèkraré soukhèn*, pr. t. *tèkrari sukhèn*; — montre à répétition, ساعت زنگزن *sa'ètè zèng-zèn*, pr. t. *sa'ati zèng-zèn*.

REPÉTRIR, v. a. pétrir de nouveau, V. PÉTRIR.

REPEUPLEMENT, s. m., دوباره معمور شدن *dou barè mè'è-mour choudèn*, آبادی تازه *àbadii tazè*.

REPEUPLER, v. a. peupler de nouveau, V. PEUPLER.

RÉPIT, s. m., a. مهلت *meuhlèt*, pr. t. *mihlèt*; — donner du répit, دادن مهلت *meuhlèt dadèn*.

REPLACER, v. a., خود گذاشتن *dou barè bè-djai khoud gouzachtèn*.

REPLANTER, v. a. planter de nouveau, V. PLANTER.

REPLÂTRAGE, s. m., گُل مالی *guèl-mali*.

REPLÂTRER, v. a., دوباره اندایش کردن *dou barè èndayèch kèrdèn*, از نو کاهگل کردن *èz noou kah-guèl kèrdèn*, pr. t. *èz nèv kiah-guil kièrdèn*; — au fig., گُل متی کردن *guèl-mali kèrdèn*.

REPLET, ÈTE, adj., گندله *tènoumènd*, چاق *tchaq*, گوندوله *goundoulè*, a. ملحم *moulèhham*, pr. t. *mulahham*, سمین *sèmin*.

RÉPLÉTION, s. f. abondance d'humeurs, a. طغیان الاخلاط *toughian-oul-èkhlat*; — excès d'embonpoint, تنومندی *tènoumèndi*.

REPLEURER, v. n. pleurer de nouveau, V. PLEURER.

REPLEUVOIR, v. impersonnel, pleuvoir de nouveau, V. PLEUVOIR.

REPLI, s. m., شکنج *chèkèndj*, شکن *chèkèn*, لای *lat*, a. مطوی *mèlva*, pr. t. *matva*.

REPLIER, v. a. plier de nouveau, V. PLIER.

RÉPLIQUE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, pl. اجوبه *èdjèvèbè*.

RÉPLIQUER, v. a., جواب دادن *paçoukh dadèn*, پاسخ دادن *djèvab dadèn*.

REPLONGER, v. a. plonger de nouveau, V. PLONGER.

RÉPONDANT, s. m., پایندان *payèndan*, a. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*, کفیل *kèfil*, pl. کفلا *koufèla*.

RÉPONDRE, v. a. faire réponse, پاسخ دادن *paçoukh dadèn*, جواب دادن *djèvab dadèn*; — répondre par écrit, جواب نوشتن *djèvab nèvèchtèn*, pr. t. *djèvab nivichtèn*; — avoir la conformité, مطابقت داشتن *moutabèqèt dachtèn*,

موافق بودن *mouvafeq boudèn*, pr. t. *muvasiq boudèn*;
— être caution, ضامن شدن *zamèn choudèn*, pr. t. *za-
mîn choudèn*, كفيل شدن *kèfil choudèn*.

RÉPONSE, s. f., پاسخ *paçoukh*, a. جواب *djèvab*, pl. اجوبه
èdjvèbè; — réponse positive, جواب قطعی *djèvabè
qèt'i*, pr. t. *djèvabi qat'i*, جواب صریح *djèvabè sèrih*,
pr. t. *djèvabi sarih*.

REPORTER, v. a., پس بردن *pès bourdèn*; — redire ce qu'on
a entendu ou vu, سخن چینی کردن *soukhèn-tchini
kèrdèn*; — rejeter sur, انداختن *bè-guèrdèn
èndakhtèn*, حمل کردن *hèml kèrdèn*, اسناد دادن *èsnad
dadèn*.

REPOS, s. m. privation de mouvement, a. سکون *sèkoun*,
pr. t. *sukioun*, سکونت *sèkounèt*, pr. t. *sèkiounèt*; —
cessation de travail, راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*,
استراحت *èstèrahèt*, pr. t. *istirahat*; — être en repos,
راحت بودن *rahèt boudèn*, pr. t. *rahat boudèn*, آسوده
âçoudè boudèn; — prendre du repos, آرام گرفتن
âram guèrèftèn, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr.
t. *istirahat kièrdèn*.

REPOSER, v. a., تکیه دادن *tèkiè dadèn*, تکیه کردن
tèkiè kèrdèn; — reposer sa tête sur un coussin, سر خود را
ببالینی *sèrè khoud-ra bè-balini tèkiè da-
dèn*; — calmer, آرام دادن *âram dadèn*, تسکین کردن
tèskin kèrdèn; — v. n., راحت نشستن *rahèt nèchès-
tèn*, pr. t. *rahat nichèstèn*; — dormir, خواب بودن
khâb boudèn, خوابیدن *khâbidèn*; — en parlant d'une li-
queur qui dépose, ته نشستن *tèh nèchèstèn*, pr. t. *tèh*

nichèstèn, a. رسوب, *rouçoub*; — se reposer, استراحت کردن *èstèrahèt kèrdèn*, pr. t. *istirahat kièrdèn*; — se reposer sur quelqu'un, اعتماد کردن *è'èlèmad kèrdèn*, pr. t. *i'timad kièrdèn*, استناد کردن *èstènad kèrdèn*,
 REPOUSSANT, e, adj., اکراه انگیز, *èkrah-ènguiz*, a. کریه *kèrih*.

REPOUSSEMENT, s. m., پس زدن *pès zèdèn*, a. دفع *dèf*.

REPOUSSER, v. a., پس انداختن *pès èndakhtèn*, رد کردن *rèdd kèrdèn*; — repousser l'ennemi, دشمن را پس
 دشمن را دفع کردن *douchmèn-ra pès nèchandèn*, *douchmèn-ra dèf kèrdèn*.

RÉPRÉHENSIBLE, adj. des 2 g., سرزنش *chayané sèr-zènèch*, شایسته مؤاخذة *chayèstèyé mou'akhèzè*, a. واجب المؤاخذة *vadjèb-oul-mou'akhèzè*, pr. t. *vadjib-ul-mu'akhaza*.

RÉPRÉHENSION, s. f., سرزنش *nèkoughèch*, سرزè-
 nèch, بازخواست *baz-khast*, a. مؤاخذة *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, عتاب *'ètab*, pr. t. *'itab*, ملامت *mè-lamèt*.

REPRENDRE, v. a., پس گرفتن *pès guèrèftèn*, pr. t. *pès guiriftèn*, باز گرفتن *baz guèrèftèn*, pr. t. *baz guiriftèn*,
 دو باره اخذ کردن *dou barè èkhz kèrdèn*; — continuer une chose qui a été interrompue, دو باره دست گرفتن *dou barè dèst guèrèftèn*,
 دو باره شروع کردن *dou barè chourou' kèrdèn*; — reprendre ses forces, دو باره
 دو باره سر قوت *dou barè bè-hal àmèdèn*, بحال آمدن *dou barè sèré gouvvet àmèdèn*, pr. t. *dou barè sèré quvvet àmèdèn*; — reprendre courage, دو باره سر

dou barè sèré ghèirèt àmèdèn, pr. t. *dou barè sèri ghairèt àmèdèn*; — reprendre son haleine, *nèfès kèchidèn*; — reprendre, trouver à redire, ایراد گرفتن *irad guèrèftèn*, عیب گرفتن *'èib guèrèftèn*, pr. t. *'aïb guiriftèn*, طعن کردن *tè'èn kèrdèn*, pr. t. *ta'n kièrdèn*; — v. n. en parlant des plantes, دوباره سبز شدن *dou barè guèrèftèn*, در مقام دوباره گرفتن *dou barè sèbz choudèn*; — se reprendre, تصحیح برآمدن *dèr mèqamé tèshih bèr àmèdèn*; — repris, e, دوباره گرفته شده *dou barè guèrèftè-choudè*, pr. t. *dou barè guiriftè-choudè*.

REPRÉSAILLE, s. f., بادشاه *bad-fèrah*, pr. t. *bad-firah*, بادش *bad-fèr*, vieux, معامله بمثل *mou'àmèlè bè-mèsl*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl*, a. مقابله بالمثل *mouqabèlèt bèl-mèsl*, pr. t. *muqabilèt-bil-misl*, تلافی *tèlafi*; — user de représaille, معامله بمثل کردن *mou'àmèlè bè mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

REPRÉSENTANT, s. m., a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*.

REPRÉSENTATIF, IVE, a. وکالتی *vèkalèti*, pr. t. *vèkialèti*, وکیل *vèkili*.

REPRÉSENTATION, s. f. exhibition, نماز *nèmoudèn*, a. ابراز *èbraz*, pr. t. *ibraz*, عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — peinture, image, نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pr. t. *surèt*, pl. صور *souvèr*, pr. t. *sivèr*, شبیه *chèbih*; — belle apparence, حسن صورت *heusné sourèt*, pr. t. *husni sourèt*; — imitation, a. تقلید *tèqlid*, pr. t. *taqlid*.

REPRÉSENTER, v. a. présenter de nouveau, دوباره باکصور *dou burè bè-houzour avourdèn*; — exposer, آوردن *nèmourdèn*, pr. t. *numourdèn*, نشان دادن *nèchan dadèn*, pr. t. *nichan dadèn*; — terme de jurisprudence, exhiber, ابراز کردن *èbraz kèrdèn*, pr. t. *ibraz kièrdèn*; — représenter, être chargé d'une procuration, وکالت *vèkalèt kèrdèn*, pr. t. *vèkialèt kèrdèn*; — mettre dans l'esprit, بخاطر آوردن *bè-khatèr avourdèn*, pr. t. *bè-khatir avourdèn*; — exprimer par le récit, بیان کردن *bèyan kèrdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — se représenter, se mettre dans l'esprit, تصور کردن *tècèvvour kèrdèn*, pr. t. *tèçavvour kièrdèn*.

RÉPRESSIF, IVE, adj., ممانع کننده *mèn'-kounèndè*, a. مانع *manè'*, pr. t. *manè'*.

RÉPRESSION, s. f., a. ممانعت *mèmanè'èt*, pr. t. *mumana'at*.

RÉPRIMABLE, adj. des 2 g., ممانع کردنى *mèn'-kèrdèni*, pr. t. *mèn'-kièrdèni*, a. واجب المنع *vadjèb-oul-mèn'*, pr. t. *vadjib-ul-mèn'*.

RÉPRIMANDE, s. f., نکوهش *nèkoughèch*, سرزنش *sèr-zènèch*, a. مواخذة *mou'akhèzè*, pr. t. *mu'akhaza*, تعزير *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*, pl. تعزيرات *tè'èzirat*, pr. t. *ta'zirat*.

RÉPRIMANDER, v. a., نکوهش ملامت کردن *mèlamèt kèrdèn*, سرزنش کردن *nèkoughèch kèrdèn*, pr. t. *sèr-zènèch kèrdèn*.

RÉPRIMER, v. a., منع کردن جلو گرفتن *djèloou guèrèftèn*, pr. t. *mèn' kèrdèn*.

REPRISE, s. f. action de reprendre, V. **REPRENDRE**; — con-

tinuation après l'interruption, ز سر گرتن *kar-ra*
 ez sèr guèrèftèn, pr. t. *kiar-ra* ez sèr guiriftèn, دوباره
 دست گرفتن *dou barè dèst guèrèftèn*; — fois, ا. دفعه
dèf'è, pr. t. *dèf'a*, pl. دفعات *dèf'ât*, کتره *kèrrè*, pl. کرات
kèrrat; — à plusieurs reprises, چندین دفعه *tchèndîn*
dèf'è, a. بالدفعات *bèd-dèf'ât*, pr. t. *bid-dèf'ât*, مکرر
moukèrrèr, pr. t. *mukièrrèr*.

RÉPROBATION, s. f., a. رَدّ *rèdd*, طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*; —
 malédiction, لعنت *lè'ènèt*, pr. t. *la'nèt*.

REPROCHABLE, adj. des 2 g., سزای نکوهش *sèzai nèkou-*
hèch, شایسته مذمت *chayèstèyé mèzèmmèt*, مستحق
 ملامت *moustèhèqqé mèlamèt*.

REPROCHE, s. m., نکوهش *nèkouhèch*, سرزنش *sèr-zènèch*,
 a. طعن *tè'èn*, pr. t. *ta'n*, ملامت *mèlamèt*, لوم *looum*,
 pr. t. *lèom*, مذمت *mèzèmmèt*.

REPROCHER, v. a., نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*,
 نکوهیدن *nèkouhidèn*, سرزنش کردن *sèr-zènèch*
kèrdèn.

REPRODUCTIBILITÉ, s. f., دوباره بعمل آمدن قابلیت *qabèli-*
yètè dou barè bè-'èmèl àmèdèn, pr. t. *qabiliyèti dou*
barè bè-'amèl àmèdèn.

REPRODUCTIBLE, adj. des 2 g., دوباره بعمل آمدنش ممکن
dou barè bè-'èmèl àmèdèn-èch moumkèn, قابل دوباره
 بعمل آمدن *qabèlè dou barè bè-'èmèl àmèdèn*, pr. t. *qa-*
bili dou barè bè-'amèl àmèdèn.

REPRODUCTION, s. f., دوباره بعمل آمدن *dou barè bè-'èmèl*
àmèdèn, دوباره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*,
 pr. t. *dou barè hacil choudèn*; — la reproduction des

plantes, باره بعمل آمدن نباتات *dou barè bè-'èmèl àmèdèné nèbatat*, تازهديد نباتات *tèdjdidé nèbatat*, pr. t. *tèdjdidì nèbatat*, a. تجدد نبرت *tèdjèddoudé noubout*, pr. t. *tèdjèddudi nubout*; — action d'engendrer, a. توليد *tooulid*, pr. t. *tèolid*; — la reproduction des êtres, a. توليد كايئات *tooulidé kaïnat*, pr. t. *tèr-lidi kiaïnat*.

REPRODUIRE, v. a. باره بعمل آوردن *dou barè bè-'èmèl àvourdən*, باره بوجود آوردن *dou barè bè-voudjoud àvourdən*; — présenter de nouveau, باره ابراز کردن *dou barè èbraz kèrdèn*, pr. t. *dou barè ibraz kièrdèn*; — se reproduire, باره حاصل شدن *dou barè hacèl choudèn*, pr. t. *dou barè hacil choudèn*, باره بعمل آمدن *dou barè bè-'èmèl àmèdèn*; — en parlant des plantes, repousser, باره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*; — reproduit, e, باره بعمل آمده *dou barè bè-'èmèl àmèdè*.

REPROMETTRE, v. a. promettre de nouveau, V. PROMETTRE.

REPROUVER, v. a. prouver de nouveau, V. PROUVER.

RÉPROUVER, v. a., نپسنديدن *rèdd kèrdèn*, رت کردن *nè-pècèndidèn*, قبل نكردن *qèboul nè-kèrdèn*; — réprouvé, e, a. مردود *mèrdoud*.

REPTILE, s. m., خزنده *khizèndè*, خزند *khèzèndè*, a. حشره *hèchèrèt*, pr. t. *hachèrèt*, pl. حشرات *hèchèrat*, pr. t. *hachèrat*.

REPU, e, adj., سير شده *sir*, سير *sir-choudè*.

RÉPUBLICAIN, AINE, adj., a. دجومهورى *djournhourì*, pr. t. *djournhourì*.

RÉPUBLIQUE, s. f., a. جمهور *djounhour*, pr. t. *djumhour*.

RÉPUDIATION, s. f., a. طلاق *tèlaq*, pr. t. *talaq*.

RÉPUDIER, v. a., طلاق دادن *tèlaq dadèn*.

RÉPUGNANCE, s. f., آزیغ *dzigh*, a. کراهه *kèrahèt*, نفرت *nèfrèt*, اکراه *èkrah*, pr. t. *ikrah*.

RÉPUGNANT, m, adj. qui répugne, انگیز اکراه *èkrah-ènguiz*, a. مکروه *mèkrouh*; — contraire, opposé, a. ضد *zèdd*, pr. t. *zidd*, مخالف *moukhalèf*, pr. t. *mukhalif*, منافی *mounafi*.

RÉPUGNER, v. n. avoir de la répugnance, اکراه داشتن *èkrah dachtèn*, pr. t. *ikrah dachtèn*, نفرت کردن *nèfrèt kèrdèn*; — être opposé, contraire, بودن منافی *mounafi boudèn*, pr. t. *munafi boudèn*, ضدیت داشتن *zèd-diyèt dachtèn*.

REPULLULER, v. n. pulluler de nouveau, V. PULLULER.

RÉPULSIF, iye, adj., دفع کننده *dèf'-kounèndè*, a. دافع *dafè'*, pr. t. *dafi'*, رافع *radè'*, pr. t. *radi'*.

RÉPULSION, s. f., a. دفع *dèf'*, pr. t. *daf'*, رد *red'*, pr. t. *rad'*.

RÉPUTATION, s. f., نام و ننگ *nam*, نام-ou-nèng. a. شهرت *cheuhrèt*; — bonne réputation, نیک نامی *nik-nami*, a. شهرت جمیله *cheuhrètè djèmilè*, pr. t. *chuh-rèti djèmilè*; — mauvaise, بد نامی *bèd-nami*, a. شهرت قبیحه *cheuhrètè qèbihè*, pr. t. *chuh-rèti qabihè*.

RÉPUTER, v. a., دانستن *danèstèn*, شمردن *choumourdèn*; — être réputé, شمرده شدن *choumourdè choudèn*; — cet homme est réputé savant, این مرد را عالم میدانند *èn mèrd-ra 'alèm mi-danènd*.

REQUÉRABLE, adj. des 2 g., خواستنی *khastèni*, خواهش *khahèch-kèrdèni*.

REQUÉRANT, E, adj., خواهان *khahan*, مطالبه کننده *mou-talèbè-kounèndè*, pr. t. *mutalibè-kunèndè*, ا. طلب *ta-lèb*, pr. t. *talib*.

REQUÉRIR, v. a. prier de quelque chose, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, خواهش کردن *khahèch kèrdèn*, réclamer, demander en justice, التماس کردن *èltèmas kèrdèn*, pr. t. *iltimas kièrdèn*; — *moutalèbè kèrdèn*, pr. t. *mutalibè kièrdèn*, عارض شدن *'àrèz choudèn*, pr. t. *'àriz chudèn*; — devenir nécessaire, اقتضا کردن *èqtèza kèrdèn*, pr. t. *igtiza kièrdèn*.

REQUÊTE, s. f. demande par écrit, عریضه *'èrizè*, pr. t. *'arizè*, عرضحال *'èrzè-hal*, pr. t. *'arzu-hal*; — demande verbale, خواهش *khahèch*, نیاز *niaz*, ا. التماس *èltèmas*, pr. t. *iltimas*, استدعا *èstèd'a*, pr. t. *istid'a*, رجا *rèdja*, pr. t. *ridja*.

REQUIN, s. m., سگماهی *sèg-mahi*, سگ دریای *sèguè dèria*, pr. t. *sègui dèria*.

REQUINQUER, (se), v. pron., خود را زینت کردن *khoud-ra zinèt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zinèt kièrdèn*, بزرگ کردن *bèzèk kèrdèn*.

RÉQUIPER, v. a. équiper de nouveau, V. ÉQUIPER.

REQUIS, E, adj., ا. مقتضى *mouqtèzi*, pr. t. *muqtazi*, مطلوب *mètloub*.

RÉQUISITION, s. f., خواهش *khahèch*, ا. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, اقتضا *èqtèza*, pr. t. *igtiza*.

RESALUER, v. a. saluer de nouveau, V. SALUER.

RESCELLER, v. a. sceller de nouveau, V. SCELLER.

RESCINDANT, E, adj., خواهش ابطال سند *khahèché èbtalé sènéd*.

RESCINDRE, v. a., باطل منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*.

RESCISION, s. f., cassation d'acte, ابطال نسخ *nèskh, èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RESCRIPTION, s. f., a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

RESCIT, s. m., نامه پادشاهی *namèyé padèchahi*, نامه همایون *namèyé houmayoun*.

RÉSEAU, s. m., petit rets, دام کوچک *damé koutchèk*; — ouvrage de fil de soie etc. تور *tour*; — ensemble de lignes de fer, رسته *rèstè*.

RÉSÉDA, s. m., رزدا *rèzèda*, a. فغو *fèghv*.

RÉSERVATION, s. f., a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, pl. قيود *gouyoud*, شرط *chèrt*, pr. t. *chart*, pl. شروط *chourout*, pr. t. *churout*.

RÉSERVE, s. f. action de réserver, a. قيد *qèid*, pr. t. *qaïd*, شرط *chèrt*, pl. شروط *chourout*; — les choses réservées, چیزی نگاهداشته شده *tchizi nègah-dachtè-choudè*; — troupes de réserve, پشت بند قشون *poucht-bèndé gouchoun*, يدکی قشون *gouchouné yèdèki*; — circonspection, احتياط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*.

RÉSERVÉ, E, adj., با احتياط *ba èhtiat*, حاضر *ba hèzèr*, a. مختار *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RÉSERVER, v. a., حفظ نگاه داشتن *nègah dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, pr. t. *hafz kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèh-fouz dachtèn*.

RÉSERVOIR, s. m. lieu où l'on amasse les eaux pour les distribuer, آبگیر *Ab-guir*, برکه *bourkè*, t. p. استخر *es-tèkhr*; — réservoir d'eau dans une ville ou dans une maison, آب انبار *Ab-èmbâr*; — un bassin, احوص *hoouz*, pr. t. *havouz*, pl. حياض *hèyaz*.

RÉSIDENT, e, نشین *nèchin*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*, مقيم *mouqim*.

RÉSIDENCE, s. f., جای اقامت *djaï èqamèt*, pr. t. *djaï iqamèt*, مسکن *mèskèn*, pl. مساکن *mèçakèn*, pr. t. *mèçakîn*, محل اقامت *mèhèllè èqamèt*, pr. t. *mahalli iqamèt*.

RÉSIDER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت کردن *èqamèt kèrdèn*, pr. t. *iqamèt kièrdèn*, داشتن *èqamèt dachtèn*, بودن مقيم *mouqim boudèn*, ساکن بودن *sakèn boudèn*.

RÉSIDU, s. m. terme de commerce, باقی مانده *baqi-mandè*; — en termes de chimie, دود *dourd*, ته نشین *tèh-nèchin*, لای *laï*, ا. safèl, pr. t. *safil*.

RÉSIGNANT, s. m., واگذار کننده *va-gouzar-kounèndè*, ا. farègh, pr. t. *farigh*.

RÉSIGNATAIRE, s. m., ا. مغرور *mèfrough lè-hou*.

RÉSIGNATION, s. f. abandon, واگذار *va-gouzar*, ا. ترک *tèrk*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*, استعفا *èstè'èsa*, pr. t. *isti'fa*; — soumission au sort, رضا *rèza*, pr. t. *riza*, تسلیمیت *tèslimiyet*; — soumission à la volonté de Dieu, ا. توکل *tèvèkkoul*; — patience, شکیبائی *chèki-bayi*, ا. صبر *sèbr*, pr. t. *sabr*, تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*.

RÉSIGNER, v. a., واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, واگذارشتن *va-gouzachtèn*, دست کشیدن *dèst kèchidèn*; — se résigner, رضا دادن *rèza dadèn*, pr. t. *riza dadèn* تسلیم توکل *tèslim choudèn*, تن در دادن *tèn dèr dadèn*, توکل کردن *tèvèkkoul kèrdèn*, pr. t. *tèvèkkul kièrdèn*; — résigné, e, واگذارشته شده *va-gouzachtè-choudè*; — à Dieu, رضا داده *rèza-dadè*, توکل بخدا کرده *tèvèkkoul bè-khouda kèrdè*, a. متوکل علی الله *moutèvèkkèl 'èlallah*, pr. t. *mutèvèkkil 'alallah*.

RÉSILIATION, s. f., a. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfèçakh*, pr. t. *infèçakh*, ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*.

RÉSILIER, v. a., منسوخ کردن *fèskh kèrdèn*, a. منسوخ *mèn-soukh*.

RÉSINE, s. f., شلم *chèlèm* ou *chèlm*, a. صمغ *sèmgh*, pr. t. *samgh*, علك *'èlk*, pr. t. *'ilk*, pl. علوك *'oulouk*; — se dit particulièrement de celle qui sort des pins et des sapins, راتيانج *ratianèdj*.

RÉSINEUX, EUSE, adj., شلم آلود *chèlèm-àloud*, شلمناك *chèlèmnak*, a. ذو علك *zou-'èlk*, pr. t. *zou-'ilk*.

RÉSIPISCENCE, s. f., توبه كاری *tooubè-kari*, pr. t. *teubè-kiari*, a. توبه *tooubè*, pr. t. *teubè*; — venir à résipiscence, توبه کردن *tooubè kèrdèn*.

RÉSISTANCE, s. f. action par laquelle un corps résiste à l'action d'un autre corps, a. قوام *qèvam*, pr. t. *qavam*; — défense contre une attaque, a. مقاومت *mouqa-vè mèt*.

RÉSISTER, v. n. ne pas céder au choc d'un autre corps ou aussi à l'injure du temps, قوام داشتن *qèvam dachtèn*;

— résister contre l'attaque, مقاومت کردن *mouqavèmèt kèrdèn*, در مقابل استادن *dèr mouqabèl èstaden*, pr. t. *dèr muqabil-istaden*.

RÉSISTIBLE, adj. des 2 g., طاقت کردنی *taqèt-kèrdèni*, طاقتش ممکن *taqèt-èch-moumkèn*, pr. t. *taqut-èch-mumkîn* کردنی مقاومت *mouqavèmèt-kèrdèni*, pr. t. *muqavèmèt-kièrdèni*.

RÉSOLU, e, adj. arrêté, décidé, مقترر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مصمم *moucèmmèm*; — hardi, a. جسور *djèçour*

RÉSOLUBLE, adj. des 2 g., انکلال پذیر *ènhèlal pèzir*, pr. t. *inhilal-pèzir*, a. ممکن الحال *moumkèn-oul-hèll*, pr. t. *mumkîn-ul-hall*.

RÉSOLUMENT, adv. avec une résolution arrêtée, ا. حکماً *heukmèn*, حتماً *hètmèn*, البته *èllèttè*; — avec courage, جسورانه *djèçouranè*.

RÉSOLUTIF, IVe, adj., گدازنده *goudazèndè*, a. محلل *mouhèllèl*, pr. t. *muhallil*.

RÉSOLUTION, s. f. cessation totale de consistance, گداختن *goudakhtèn*, آب شدن *ab choudèn*, a. انکلال *ènhèlal*, pr. t. *inhilal*; — la résolution d'une difficulté, انکلال *ènhèlalé mouchkèli*, pr. t. *inhilali muchkili*; — en termes de palais, cessation d'un bail, a. فسخ *fèskh*, انفساخ *ènfèçakh*, pr. t. *infiçakh*; — détermination, parti pris, a. عزم *'èzm*, pr. t. *'æzm*, جزم *djèzm*, تصمیم *tèsmim*, pr. t. *tasmim*; — changer de résolution, تبدیل *èz in sèrafèt oustaden*, از این صرافت اقتادن, نیت کردن *tèbdilè niyèt kèrdèn*; — prendre une réso-

lution, عزم کردن 'èzm kèrdèn, pr. t. 'azm kièrdèn, عزم کردن mou-cèmmèm choudèn; — résolution, fermeté, courage, a. دجسارت djèçarèt, متانت mètanèt.

RÉSOLUTOIRE, adj., a. ناسخ nacèkh, pr. t. nacikh.

RÉSOLVANT, E, adj., گدازنده goudazèndè, حلّ hèll-kounèndè, a. محلل mouhèllèl, pr. t. muhallil.

RÉSONNANCE, s. f., چرنگ ichèrèng, پژواک pèjvak, a. صدا sèda, طنین tènn, pr. t. tanin.

RÉSONNANT, E, adj., پژواک انداز pèjvak-èndaz, صوت انداز soout-èndaz.

RÉSONNER, v. n., پژواک کردن pèjvak kèrdèn, عكس صدا نوڤیدن 'èksè sèda èndakhtèn ou دادن dadèn, نوڤیدن noufidèn.

RÉSoudre, v. a. faire cesser l'union entre les parties d'un tout, منقلب کردن mounqèlèb kèrdèn, pr. t. munqalab kièrdèn; — résoudre un corps en poussière, جرمی را به خاک djèrmi-ra khak kèrdèn ou منقلب کردن bè-khak mounqèlèb kèrdèn, pr. t. bè-khak munqalab kièrdèn, استحالہ کردن èstèhalè kèrdèn, pr. t. èstihalè kièrdèn; — en parlant d'une question, d'une difficulté, تشوین guèchoudèn, حلّ کردن hèll kèrdèn, pr. t. hall kièrdèn; — en termes de médecine, دفع dèf kèrdèn, رفع rèf kèrdèn; — en termes de droit, annuler, منسوخ کردن mènsoukh kèrdèn; — déterminer, قرار گذاشتن qèrar gouzachtèn, pr. t. qarar guzachtèn, تمام کردن tèsmim kèrdèn, تمام kèrdèn, pr. t. tamam kièrdèn; — se résoudre,

- شدن *choudèn*, منقلب شدن *mounqèlèb choudèn* ;
 — la glace se résout en eau, یخ آب میشود *yèkh àb mi-chèvèd*, یخ باب منقلت میشود *yèkh bə-àb moun-qèlèb mi-chèvèd* ; — se déterminer, عزماً جزم کردن *'èzm-ra djèzm kèrdèn*, مصمم شدن *moucèmmèm choudèn*, pr. t. *muçammam choudèn* ; — résolu, e, décidé, مقرر شده *mouqèrrèr-choudè*, pr. t. *muqarrar-choudè*, a. مقرر *mouqèrrèr*, pr. t. *muqarrar* ; — cassé, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, مفسخ *mounfècèkh*, pr. t. *munfacikh* ; — en parlant d'un problème résolu, گشوده شده *gouchoudè-choudè*, حل شده *hèll-choudè*, a. منحل *mounhèll*, pr. t. *munhall* ; — en terme de médecine, qui a disparu sans suppurer, دفع شده *dèf-choudè*, رفع شده *rèf-choudè*.
- RESPECT, s. m., a. حرمت *heurmèt*, pr. t. *hurmèt*, احترام *èhtèram*, pr. t. *ihtiram*, pl. احترامات *èhtèramat*, pr. t. *ihtiramat*, توقیر *toouqir*, pr. t. *tèvqir*, pl. توقیرات *toouqirat*, pr. t. *tèvqirat*, تعظیم *tè'èzim*, pr. t. *ta'zim*, pl. تعظیمات *tè'èzimat*, pr. t. *ta'zimat*.
- RESPECTABLE, adj. des 2 g., گرامی *guèrami*, شایان حرمت *chayané heurmèt*, a. واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-htiram*.
- RESPECTER, v. a., محترم کردن *heurmèt kèrdèn*, محترم داشتن *mouhtèrèm dachtèn*, تعظیم کردن *tè'èzim kèrdèn*, pr. t. *ta'zim kièrdèn* ; — respecté, e, a. محترم *mouhtèrèm*.
- RESPECTIF, IVE, adj., یکدیگر *yèk-diguèr*, a. طرفین *tèrèfèin*, pr. t. *tarafèin* ; — les droits respectifs, a. حقوق

houqouqé tèrefèin, pr. t. *huqouqi tarafèin*.

RESPECTIVEMENT, adv., از طرفین *ez tèrefèin*.

RESPECTUEUSEMENT, adv., با حرمت *bè-heurmèt*,
ba heurmèt, با احترام *bè-èhtèram*, pr. t. *bè-ihitiram*,
 بتوقیر *bè-tooouqir*.

RESPECTUEUX, **RUSE**, adj., با حرمت *ba heurmèt*, با ادب *ba èdèb*, a. مؤتب *mou'èddèb*, pr. t. *mu'èddèb*; — un homme respectueux, مرد با ادب *mèrdé ba èdèb*; — manières respectueuses, اطوار ادبانه *ètvaré èdèbanè*, pr. t. *ètvari èdèbanè*.

RESPIRABLE, adj. des 2 g., a. ممکن التنفّس *moumkèn-out-tènèffous*, pr. t. *mumkîn-ut-tènaffus*.

RESPIRATION, s. f., دم *dèm*, a. تنفّس *tènèffous*, نفس *nèfès*, تنفس *tènèffous*.

RESPIRER, v. n., تنفس کردن *nèfès kèchidèn*, کشیدن *kèchidèn*, تنفس *tènèffous kèrdèn*.

RESPLENDIE, v. n., درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dirakhchidèn*, درخشان بودن *dèrèkhchan boudèn*, pr. t. *dirakhchan boudèn*, پرتو انداز بودن *pèrtèv-èndaz boudèn*.

RESPLENDISSANT, e, adj., درخشان *dèrèkhchan*, پرتو انداز *pèrtèv-èndaz*, a. لامع *lamè'*, pr. t. *lami'*, لمعان *lèm'an*.

RESPLENDISSEMENT, s. m., درخشندگی *dèrèkhchèndègui*, pr. t. *dirakhchèndègui*, a. شعله *chè'èchè'*, pr. t. *cha'cha'a*, ضیا *zia*.

RESPONSABILITÉ, s. f., a. مسؤولیت *mès'ouliyet*, جواب *djè-vab*, تضمتن *tèzèmmoun*.

RESPONSABLE, adj. des 2 g., a. مسئول *mès'oul*, ضامن *zamèn*,
pr. t. *zamìn*.

RESPONSIF, IVe, adj., متصتن جواب *moutèzèmmènè djèvab*,
pr. t. *mutèzammini djèvab*.

RESSAIGNER, v. a. saigner de nouveau V. SAIGNER.

RESSAISIR, v. a. et se ressaisir, دوباره گرفتن *dou barè*
guèrèstèn, دوباره بتصرف آوردن *dou barè bè-tècèrrouf*
àvourdèn.

RESSASSER, v. a., دوباره غربال کردن *dou barè ghèrbal*
kèrdèn.

RESSAUT, s. m., V. SAILLIE.

RESSELLER, v. a. remettre la selle à un cheval, V. SELLER.

RESSEMBLANCE, s. f., a. شباهت *chèbahèt*, pr. t. *chèbahat*,
مشابهت *muchabèhèt*, pr. t. *muchabihat*.

RESSEMBLANT, e, adj., مانند *manènd*, a. مشابه *chèbih*, مشابه
mouchabèh, pr. t. *muchabih*.

RESSEMBLER, v. n., مانند بودن *manènd boudèn*, مشابه بودن
chèbih boudèn, شباهت داشتن *chèbahèt dachtèn*; — cela ne ressemble à rien, این بهیچ
نمیماند *in bè-hitch nè-mi-manèd*.

RESSEMER, v. a., کفش را نو کردن *tèkhté kèfch-ra*
noou kèrdèn.

RESSEMER, v. a. semer de nouveau, V. SEMER.

RESSENTIMENT, s. m. renouvellement d'un mal, اکر درد
ècèré dèrd, a. اثر علت *ècèré 'èllèt*, pr. t. *ècèri 'illèt*; —
souvenir d'une injure, désir de vengeance, کین *kîn*,
کینه *kinè*, a. بغض *boughz*; — garder un ressentiment,
کینه داشتن *kinè dachtèn*.

RESSENTIR, v. a., احساس کردن *hèss kèrdèn*. *èhsas kèrdèn*; — se ressentir, garder rancune, کینه در داشتن *kinè dèr dèl dachtèn*.

RESSERRÉ, e, adj., تنگ *tèng*, کم وسعت *kèm-vous'èt*, a. ضيق *ziq*, pr. t. *ziq*.

RESSERREMENT, s. m., تنگی *tèngui*, a. تصییق *tèzyig*; — resserrement de cœur, tristesse, دل‌تنگی *dèl-tèngui*; — — terme de medecine, V. CONSTIPATION.

RESSERRER, v. a., تنگ بستن *tèng bèstèn*; — lier plus fortement کردن استوار *oustèvar kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — rendre le ventre moins lâche, انقباض آوردن *àngèbaz àvourdèn*, pr. t. *ingibaz àvourdèn*; — resserré, e, بسته تنگ *tèng-bèstè*, محکم بسته *meuhkèm-bèstè*.

RESSORT, s. m. élasticité, V. ÉLASTICITÉ — morceau de métal, فنر *fènèr*; — au fig. force, énergie, a. قوت *qouvèt*; — moyen de réussir, a. وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*, سبب *sèbèb*, pl. اسباب *èsbab*; — on dit: cela n'est pas de mon ressort, این در قوت من نیست *in dèr qouvèyé mèn nist*, این از دستم بر نمیآید *in èz dèst-èm bèr nè-mi-àyé*, این دخل بمن ندارد *in dèkhl bè-mèn nè-darèd*; — en dernier ressort, a. عاقبت الامر *'àqibèt-oul-èmr*, pr. t. *'àqibèt-ul-amr*.

RESSORTIR, v. n. être du ressort de quelqu'un, وابسته *va-bèstè boudèn*, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*, تعلق داشتن *tè'llouq dachtèn*, pr. t. *tè'alluq dachtèn*, تابع بودن *tabè' boudèn*, pr. t. *tabi' boudèn*; — sortir de nouveau, V. SORTIR.

RESSORTISSANT, E, adj., وابسته *va-bèstè*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

RESSOUDER, v. a. souder de nouveau, V. SOUDER.

RESSOURCE, s. f., چاره *tcharè*, درمان *dərman*; — sans ressource, infortuné, بیچاره *bi-tcharè*, بینوا *bi-nèva*; — je n'ai pas de ressource, ندارم *tcharè nè-darèm*.

RESSOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, V. SOUVENIR.

RESSOUVENIR, s. m. V. RESSOUVENANCE.

RESSOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, یاد آمدن *yad àmèdèn*, بخاطر آمدن *bè-khatèr àmèdèn*.

RESSUAGE, s. m. action de ressuer, V. RESSUER.

RESSUER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, تراویدن کردن *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*, نم پس دادن *nèm pès dadèn*.

RESSUSCITER, v. a., زنده کردن *zèndè kèrdèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — au fig. renouveler, تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*, تازه کردن *tazè kèrdèn*, V. RENOUVELER.

RESSUSCITER, v. n., زنده شدن *zèndè choudèn*, حیات تازه پیدا کردن *hèyatè tazè pèida kèrdèn*.

RESSUYER, v. a. essuyer de nouveau, V. ESSUYER.

RESTANT, E, adj., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*.

RESTAURANT, E, adj. qui restaure, قوت دهند *gouvèèt-dè-hèndè*, a. مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*; — remède restaurant, a. دواي مقوی *dèvaï mouqèvvi*, pr. t. *dèvaï muqavvi*; — établissement d'un restaurateur, مهمانخانه *mèhman-khandè*.

RESTAURATEUR, TRICE, s., a. معمر کننده *mè'émour-kounèndè*, pr. t. *ma'mour kunèndè*; — en parlant des arts, رواج دهنده *rèvadj-dèhèndè*, a. مروج مورهدهده *mourèvvèdj*, pr. t. *muravoidj*, موجددهده *moudjèddèd*, pr. t. *mudjèddid*; — aubergiste, صاحب مهمانخانه *sahèbè mèhman-khanè*, pr. t. *sahibi mihman-khanè*.

RESTAURATION, s. f., a. تعمیر *tè'émir*, pr. t. *ta'mir*, مرمت *mèrèmmèt*, ترمیم *tèrmim*, اصلاح *èslah*, pr. t. *islah*; — restauration d'un état, تجدید نظم مملکت *tèdj-didé nèzmé mèmlèkèt*.

RESTAURER, v. a. réparer, درست کردن *droust kèrdèn*, pr. t. *drust kièrdèn*, تعمیر کردن *tè'émir kèrdèn*, pr. t. *ta'mir kièrdèn*, مرمت کردن *mèrèmmèt kèrdèn*; — restaurer sa santé, خود را باکال آوردن *khoud-ra bèhal àvourdèn*, تجدید صحت کردن *tèdjdidé sèhhèt kèrdèn*, pr. t. *tadjdidi sahhat kièrdèn*; — au fig., احیا کردن *èhya kèrdèn*, pr. t. *ihia kièrdèn*; — restaurer les sciences, احیا کردن علم و معارف *èhya kèrdèné 'èlm-ou-mè'ârèf*; — se restaurer, وقت پیدا کردن *qouv-vèt pèida kèrdèn*, بسر وقت آمدن *bè-sèré qouvvet àmèdèn*.

RESTE, s. m., باقی مانده *baqi-mandè*, a. باقی *baqi*, بقیه *bèqiyè*, pr. t. *baqiyè*, pl. بقایا *bèqaya*, pr. t. *baqaya*; — le reste de la vie, a. بقیه عمر *bèqiyèyé 'eumr*, pr. t. *baqiyèi 'umr*.

RESTER, v. n., ماندن *mandèn*, باقی ماندن *baqi mandèn*; — il n'est rien resté, چیزی نمانده است *hitch tchiz nè-mandè-èst*; — demeurer, ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*.

RESTITUABLE, adj. des 2 g. qui doit être rendu, پس بحالت پès-dadèni; — qui peut être rétabli, بھالیت بھالیت èvèl-èch avourdèn moum-kèn, pr. t. bə-halèti èvèl-èch avourdèn mumkèn, اصلاح پښير èslah-pèsir.

RESTITUER, v. a. remettre dans son premier état, rétablir, اصلاح بھالیت بھالیت èvèli avourdèn, پښير رڼ رڼ redd kèrdèn; — rendre ce qui a été pris, پس دادن پès dadèn. رڼ کړدن redd kèrdèn.

RESTITUTION, s. f. restitution d'un texte, d'un passage, تصحيح آوردن avourdèn bə-halèti èvèli, تصحيح کړدن tèsih kèrdèn, a. تصحيح tèsih, pr. t. tashih, اصلاح پښير èslah, pr. t. islah; — action de rendre, پس دادن پès dadèn; — faire restitution, V. **RESTITUER**, dans le sens de rendre.

RESTREINDRE, v. a., انقباض آوردن èngèbaz avourdèn, pr. t. èngibaz avourdèn, قبض کړدن qèbz kèrdèn; — au fig. diminuer, limiter, کم کړدن kè m kèrdèn, pr. t. kièm kièrdèn, کاست کړدن kast kèrdèn, pr. t. kiast kièrdèn, محدود کړدن mèhdoud kèrdèn; — restreint, e, a. محدود mèhdoud, pr. t. mahdoud.

RESTRICTIF, IVE, محدود کننده tèhdid-kounèndè, a. محدود موقيد mouhèddèd, pr. t. muhaddid, موقيد موقيد mouqèiyèd, pr. t. muqaiyid.

RESTRICTION, s. f., a. قيد قيد qèid, pr. t. qaïd, pl. قيود qou-youd; — sans restriction, بي قيد بي hitch qèidi, بدون قيد bə-dounè qèid, a. بلا قيد bə-la qèid, pr. t. bi-la qaïd.

RESTRINGENT, *e*, adj., a. قابض *qabèz*, pr. t. *qabiz*, V.

ASTRINGENT.

RÉSULTANT, *e*, adj., a. حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*, منتج *mountèdj*.

RÉSULTAT, s. m., a. نتیجه *nètîdjè*, pl. نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètaïdj*, حاصل *hacèl*, pr. t. *hacil*.

RÉSULTER, v. n., انتیجه بخشدن *nètîdjè bèkhchidèn*, pr. t. *nètîdjè bakhchidèn*, حاصل شدن *hacèl choudèn*, لازم آمدن *lazèm àmèdèn*.

RÉSUMÉ, s. m., a. اختصار *èkhtèçar*, pr. t. *ikhtîçar*, اجمال *èdjmal*, pr. t. *idjmal*, خلاصه *khoulacè*.

RÉSUMER, v. a., مختصر کردن *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtàçar kièrdèn*, مجمل کردن *moudjmèl kèrdèn*, pr. t. *mudjmil kièrdèn*, اختصار کردن *èkhtèçar kèrdèn*, pr. t. *ikhtîçar kièrdèn* — se résumer, حرف را کوتاه کردن *hèrf-ra koutah kèrdèn*, pr. t. *harf-ra kutah kièrdèn*.

RÉSURRECTION, s. f., زنده شدن *zèndè choudèn*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*, قیامت *qèyamèt*, pr. t. *giamèt*.

RÉTABLIR, v. a., بحالت اول آوردن *bè-halètè èvvèl àvourdèn*, دوباره بحال کردن *tazè kèrdèn*; — sa santé, دوباره بحال *dou barè bè-hal àmèdèn*; — ses forces, دوباره بحال *dou barè bè-sèrè qouvvet àmèdèn*; — remettre en ordre, برشته نظم آوردن *dou barè bè-rèchtèyé nèzm àvourdèn*, pr. t. *dou barè bè-richtèr nazm àvourdèn*; — rétabi, e, آورده شده *bè-halètè èvvèl àvourdè-choudè*.

RÉTABLISSEMENT, s. m. action de rétablir, V. RÉTABLIR et ÉTABLISSEMENT.

RETAILLE, s. f., morceau, تکه *tèkè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

RETAILLER, v. a. tailler de nouveau, V. TAILLER.

RETAPER, v. a., درست کردن *tè'èmir kèrdèn*, تعمیر کردن *droust kèrdèn*.

RETARD, s. m., دیر *dir*, a. تأخیر *tè'èkhir*; — sans retard, بی تأخیر *bi tè'èkhir*, a. بلا تأخیر *bè-la tè'èkhir*, pr. t. *bi-la tèèkhir*.

RETARDATEUR, s. m., پس مانده *dir-kounèndè*, دیر کننده *pès-mandè*, عقب مانده *'èqèb-mandè*.

RETARDEMENT, s. m., a. تأخیر *tè'èkhir*, pr. t. *tèèkhir*.

RETARDER, v. a., بتأخیر انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعهدۀ تأخیر انداختن *bè-'euhdèyè tè'èkhir èndakhtèn*, دیر کردن *dir kèrdèn*; — v. n., تأخیر افتادن *bè-'euhdèyè tè'èkhir ouftadèn*, دیر کردن *dir kèrdèn*; — en parlant d'une montre, کند کردن *kound kèrdèn*, کند بودن *kound boudèn*; — retardé, e, دیر کرده *dir-kèrdè*, تأخیر کرده *tè'èkhir-kèrdè*.

RETEINDRE, v. a., دوباره رنگ کردن *dou barè rèng kèrdèn*.

RETENDRE, v. a. tendre de nouveau, V. TENDRE.

RÉTENDRE, v. a. étendre de nouveau, V. ÉTENDRE.

RETENIR, v. a., پیش خود نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, نگاهداشتن *piché khoud nègah-dachtèn*, pr. t. *pichi khod niguiyah-dachtèn*; — en parlant de l'eau qu'on retient avec des écluses, ترفتن *guèrèftèn*, pr. t. *gui-*

rifîèn, راه آب گرفتن *rahé âb guèrèftèn*; — retenu, e, نگاهداشتنه شده *nègah-dachtè-choudè*; — retenir dans sa mémoire, در خاطر نگاه داشتن *dèr khatèr nègah dachtèn*; — par cœur, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, زیر خود را ضبط کردن *èz-bèr kèrdèn*; — se retenir, خود را زبث کردن *khoud-ra zèbt kèrdèn*, pr. t. *khod-ra zabt kièrdèn*.

RÉTENTION, s. f., بند *bènd*; — rétention d'urine, شاش بند *chach-bènd*, a. احتباس البول *èhtèbas-oul-booul*, pr. t. *ihtibas ul-bèvl*.

RÉTENTIONNAIRE, s. m. terme de jurisprudence. a. مختلس *moukhtèlès*, pr. t. *mukhtalis*.

RETENTIR, v. n., غریو انداختن *sèda kèrdèn*, صدا کردن *ghèriv èndakhtèn*.

RETENTISSANT, e, adj., ولوله انداز *sèda-kounan*, صدا کنان *vèlvèlè-èndaz*.

RETENTISSEMENT, s. m., ولوله *ghèriv*, a. صدا *sèda*, غریو *vèlvèlè*.

RETENTUM, s. m. article que les juges n'expriment pas dans un arrêt qu'ils rendent, a. شرط ضمنی *chèrté zèmnü*, pr. t. *charti zimnü*; — ce qu'on retient en soi-même, a. مرام مخفی *mèramé mèkhfi*, pr. t. *mèrami makhfi*, مرام خفی *mèramé khèfi*, pr. t. *mèrami khafi*.

RETENU, e, adj., خود دار *khoud-dar*, a. مکتز *mouhtèrèz*, pr. t. *muhtèriz*.

RETENUE, s. f., خویشتنداری *khoud-dari*, خود داری *khich-tèn-dari*, a. حزم *hèzm*, حزامت *hèzamèt*, pr. t. *hazamèt*, احتراز *èhtèraz*, pr. t. *ihtiraz*.

RÉTICENCE, s. f., اکت *kètm*.

RÉTIOLAIRE, adj. des 2 g., شبکه وار *chèbèkè-var*, شبکه *chèbèkè*, a. مشبك *mouchèbbèk*.

RÉTIF, IVE, adj., بدخو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*, حرون *hèroun*, pr. t. *haroun*.

RÉTINE, s. f., شبكۀ طبقۀ چشم *chèbèkèyè tèbèqèyè tchèchm*, pr. t. *chabakaï tabagaï tchèchm*.

RETIRADE, s. f., پشت قلعه *èstèhkamé pouchié qèl'è*.

RETIREMENT, s. m., در هم کشیده شدن *dèr hèm kèchidè choudèn*, ترنجیدن *touroundjidèn*.

RETIRÉ, É, adj., جای تنهایی *djaï tènhayi*; — homme retiré, گوشه نشین *tènha-nèchîn*, گوجه نشین *gouchè-nèchîn*.

RETIRER, v. a. tirer de nouveau, V. TIRER; — tirer à soi, کشیدن *kèchidèn*, جذب کردن *djèzb kèrdèn*; — tirer quelque chose d'un lieu où cette chose avait été, در quelque chose d'un lieu où cette chose avait été, آوردن *dèr àvourdèn*, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*; — percevoir, recueillir, حاصل کردن *hacèl kèrdèn*; — au fig. retirer sa parole, از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr-guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr-guèchtèn*, از حرف خود نکول کردن *èz hèrfé khoud noukoul kèrdèn*; — se retirer, se tenir en arrière, خود را پس *khoud-ra pès kèchidèn*; — se retirer du service, ترک خدمت کردن *tèrké khèdmèt kèrdèn*, pr. t. *tarki khidmèt kièrdèn*, از خدمت دست کشیدن *èz khèdmèt dèst kèchidèn*, استعفا کردن *èstè'èfa kèrdèn*, pr. t. *isti'fa kièrdèn*; — se retirer du monde, ترک دنیا *tèrké dounia kèrdèn*; — se retirer, s'en aller,

رفتن, *rèftèn*; — retiré, e, کشیده شده, *kèchidè-choudè*;
— sorti, در آورده شده, *dèr àvoudè choudè*; — retiré
du service, ترک خدمت کرده, *tèrké khèdmèt kèrdè*,
استعفا کرده, *èstè'èfa kèrdè*, pr. t. *isti'fa-kèrdè*; — re-
tiré du monde, ترک دنیا کرده, *tèrké dounia kèrdè*, منزوی
شده, *mounzèvi-choudè*.

RETOMBER, v. n. tomber de nouveau, V. TOMBER; — re-
tomber malade, نكس کردن, *nouks kèrdèn*.

RETONDRE, v. a. tondre de nouveau, V. TONDRE.

RETORDEMENT, s. m., دو باره تاب دادن, *dou barè tab dadèn*.

RETORDEUR, EUSE, s., ابریشم ریس, *èbrichoum-ris*, pr. t. *ibrichum-ris*.

RETORDRE, v. a. tordre de nouveau, V. TORDRE.

RÉTORQUER, v. a., بدلائل مدعی اثبات مدعی خود کردن, *bè-dèlayèlè mouddè'i èsbatè mouddè'ài khoud kèrdèn*.

RETORS, e, adj., چندین دفعه تاب خورده, *tchèndîn dèf'è tab-khourdè*.

RÉTORSION, s. f. action de rétorquer, V. RÉTORQUER.

RETOUCHE, s. f., a. مرمت تصکیح, *tèshih*, pr. t. *tashih*, مَرَمَمت, *mèrèmmèt*.

RETOUCHER, v. a. toucher de nouveau, V. TOUCHER; —
corriger, درست کردن, *droust kèrdèn*.

RETOUR, s. m., برگشتن, *bèr guèchtèn*, a. مراجعت, *moura-
djè'èt*, pr. t. *muradja'at*, رجعت, *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,
معاودت, *mou'àvèdèt*; — ce qu'on donne en sus, سر, *sèr*;
— réciprocité, a. طرفین, *tèrèfein*, pr. t. *tarafein*,
معامله بمثل, *mou'àmèlè bè-mès*, مقابلہ, *mouqabèlè*, pr.
t. *muqabilè*.

RETOURNE, گزاشته وارونه *guèndjèfèyé varounè gouzachtè*.

RETOURNER, v. n., مراجعت کردن *bèr guèchtèn*, Mouradjè'èt kèrdèn, pr. t. *muradja'at kièrdèn*, معاودت کردن *mou'avèdèt kèrdèn*, pr. t. *mu'avèdèt kièrdèn*, — انصراف کردن *ènsèraf kèrdèn*, pr. t. *insiraf kièrdèn*; — retourner sur ses pas; en turc et en persan, on emploie les mêmes mots que ci-dessus.

RETOURNER, v. a., وارونه کردن *bèr guèrdandèn*, *varounè kèrdèn*.

RETRACER, v. a. tracer de nouveau, V. TRACER; — se retracer, یاد کردن *yad kèrdèn*, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*.

RÉTRACTATION, s. f., از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, ا. نكول *noukoul*, pr. t. *nukioul*.

RÉTRACTER, v. a., از حرف خود برگشتن *èz hèrfé khoud bèr guèchtèn*, pr. t. *èz harfi khod bèr guèchtèn*, نكول کردن *noukoul kèrdèn*.

RÉTRACTATION, s. f. terme de médecine, بر خود کشیدگی *bèr khoud kèchidègui*, pr. t. *bèr khod kèchidègui*, ترونجیدگی *touroundjidègui*.

RETRAIRE, v. a. terme de palais, مال فروختن *malé fouroukhètè-ra pès guèrèftèn*, pr. t. *mali fouroukhètè-ra pès guiriftèn*.

RETRAIT, s. m. action de retraire, V. RETRAIRE.

RETRAITE, s. f., برگشتن *bèr guèchtèn*, ا. عودت *'ooudèt*, pr. t. *'avdèt*, انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, انعطاف *èn'ètàf*,

pr. t. *in'itaf*, العنان *etf'oul-'ènan*, pr. t. *'atf-ul-'inan*; — éloigné du monde, گوشه نشینی *gouchè-nè-chini*, ترک دنیا *tèrké dounia*, a. عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*, انزوا *ènzèva*, pr. t. *inziwa*; — lieu de retraite, عزلتگاه *'èzlèt-gah*, pr. t. *'euzlèt-guiah*; — asile, refuge, نشیمن گاه *djaï-bèst*; — retraite de voleurs, علفه *nèchimèn-gahé douzdan*; — pension, a. علفه *'ouloufè*, pr. t. *'eulufè*, وظیفه *moustèmèrri*, وظيفه *vèzifè*; — battre la retraite, ضرب انصراف *tèblé èn-sèraf zèdèn*.

RETRAITÉ, E, adj., داندۀ مستمری *darèndèyé moustè-mèrri*.

RETRANCHEMENT, s. m., action de couper, بریده شدن *bouridè choudèn*, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, انقطاع *ènqèta'*, pr. t. *inqita'*; — terme de fortification, سنگر *sènguèr*, a. مترس *mètèrès*, pr. t. *mètèris*, pl. متارس *mètarès*, pr. t. *mètaris*.

RETRANCHER, v. a. diminuer, کم کردن *kèm kèrdèn*, تکفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — ôter, enlever, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — terme de guerre, سنگر بستن *sènguèr bèstèn*; — se retrancher, se restreindre, بر خود مناکصر کردن *bèr khoud mounhècèr kèrdèn*; — en terme de guerre, تاقصن کردن *moutèhèssèn chondèn*, متحصن شدن *tèhèssoun kèrdèn*.

RETRAVAILLER, v. a. travailler de nouveau, V. TRAVAILLER.

RETRAYANT, E, s. et adj., استرداد کننده مال فروخته

را *èstèrdad-kounèndèyé malé fouroukhtè-choudè-ra.*

RÉTRÉCIR, v. a., کم عرض کردن *tèng kèrdèn*, تنگ کردن *kèm-'èrz kèrdèn*, تنگتر کردن *tèng-tèr kèrdèn*; — v. n. et se rétrécir, تنگ شدن *tèng choudèn*, فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*; — rétréci, e, تنگ شده *tèng-choudè*, فاهم آمد *fa-hèm-àmèdè*; — au fig. esprit rétréci, a. عقل ناقص *'èqlé naqès*, pr. t. *'aqli naqis*.

RÉTRÉCISSEMENT, s. m., بهم فاهم آمدن *fa-hèm àmèdèn*, تنگ شدن *bè-hèm kèchidè choudèn*, تنگتر شدن *tèng choudèn*, کم عرض شدن *kèm-'èrz choudèn*, pr. t. *kièm-'arz choudèn*.

RETREMPEK, v. a. tremper de nouveau **V. TREMPER**; — au fig. donner de la vigueur, از نو قوت دادن *èz noou gouvvèt dadèn*.

RÉTRIBUTION, s. f., a. مواجب *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, اجرت *eudjrèt*.

RÉTRIBUER, v. a., مواجب دادن *mèvadjèb dadèn*, اجرت دادن *eudjrèt dadèn*.

RÉTROACTIF, IVE, adj., گذشته *'àmèlè bè-zè-mané gouzèchtè*, a. الماضي *'àmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'àmil 'alal-mazi*.

RÉTROACTION, s. f., a. عمل على انماضي *'èmèl 'èlal-mazi*, pr. t. *'àmèl 'alal-mazi*.

RÉTROAGIR, v. n., به زمان گذشته معبر داشتن *bè-zèmané gouzèchtè mè'èmoul dachtèn*.

RÉTROCÉDER, v. a., دو باره وا گذاشتن *dou barè va-gou-zachtèn*.

RÉTROCESSION, s. f. action de rétrocéder, **V. RÉTROCÉDER**.

RÉTROGRADATION, s. f., a. رجعت *roudj'èt*, pr. t. *ridj'at*,

V. RÉTROGRADER.

RÉTROGRADE, adj. des 2 g., رنڊه *pèst-rèvèndè*, عقب *'èqèb-rèvèndè*.

RÉTROGRADER, v. n., عقب رفتن *pèst rèftèn*, رفتن *'èqèb rèftèn*, pr. t. 'aqab rèftèn, پس نشستن *pèst nè chèstèn*, pr. t. *pèst nichèstèn*.

RÉTROUSSEMENT, s. m., a. تشمير *tèchmir*, V. RETROUSSER.

RETROUSSER, v. a., بالا گزفتن *bala guèrèftèn*, pr. t. *bala guiriftèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, pr. t. *bulènd kièrdèn*, تشمير کردن *bala kèchidèn*, pr. t. *tachmir kièrdèn*.

RETROUSSIS, s. m., لب برگشته *lèb bèr guèchtè*.

RETROUVER, v. a. trouver de nouveau, V. TROUVER.

RETS, s. m., دام *dam*, a. حباله *hèbalèt*, pr. t. *hibalèt*, pl. حبايل *hèbayèl*, pr. t. *habaïl*; — tendre des rets, دام گذاشتن *dam gouzachtèn*, ou دام نهادن *dam nèhadèn*, pr. t. *dam nihadèn*.

RÉTUDIER, v. a. étudier de nouveau, V. ÉTUDIER.

RÉUNION, s. f., پيوستگي *pèivèstègui*, a. جمع *djèm'*, pr. t. *djam'*, التيام *èltiam*, pr. t. *iltiam*; — rassemblement de personnes, انجمن *èndjournèn*, pr. t. *èndjournèn*, a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjilis*, جمعيت *djèm'iyèt*, pr. t. *djam'iyèt*, جماعت *djèma'èt*, pr. t. *djèma'at*; — accord, يکرنگی *yèk-rèngui*, يکجهتی *yèk-djèhèti*, pr. t. *yèk-djihèti*, a. اتفاق *ètètfaq*, pr. t. *ittifaq*, اتحاد *èt-tèhad*, pr. t. *ittihad*, موافقت *mouvafèqèt*, pr. t. *muva-faqat*; — la réunion des esprits, موافقت افکار *mouvafè-*

gète èfkar, pr. t. *muvaqati èfkiâr*; — adjonction, هم‌اهی *hèm-rahi*, a. انضمام *enzèmam*, pr. t. *inzimam*, التتاق *eltèhaq*, pr. t. *iltihaq*.

RÉUNIR, v. a. joindre ce qui était désuni, بهم پیوستن *bè-hèm pèivèstèn*, التيام دادن *eltiam dadèn*, pr. t. *iltiam dadèn*, وصل کردن *vèsl kèrdèn*, pr. t. *vasl kièrdèn*; — rassembler ce qui était épars, يکجا جمع کردن *yèk-dja djèm' kèrdèn*; — réconcilier, اشتی دادن *àhti da-dèn*; — joindre, الحاق کردن *zèmm kèrdèn*, صتم کردن *èlhaq kèrdèn*, pr. t. *ilhaq kièrdèn*; — se réunir, se rapprocher, se joindre, بهم پیوسته شدن *bè hèm pèivèstè choudèn*, التيام پذیرفتن *eltiam pèzirouftèn*, pr. t. *iltiam pèzirèftèn*; — se rassembler dans un lieu, به‌مدیگر يکجا جمع شدن *yèk-dja djèm' choudèn*, رسیدن *bè hèm-diguèr rəcìdèn*; — se réconcilier, اشتی *àhti kèrdèn*; — s'accorder, اتفاق کردن *ètèfaq kèrdèn*, pr. t. *iltifaq kièrdèn*, متفق شدن *mouttèsèq choudèn*, pr. t. *muttèsìq choudèn*; — réuni, e, جمع *djèm'-choudè*, بهم پیوسته شده *bè-hèm pèivèstè-choudè*.

RÉUSSIR, v. n., بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, مورد حاصل کردن *mourad hacèl kèrdèn*, pr. t. *murad hacil kièrdèn*, چودن *choudèn*; — il n'a pas réussi, از عهدہ اش بر نیامد *èz 'euhdè-èch bèr nè-yàmèd*; — cela n'a pas réussi, نشد *nè-choud*.

RÉUSSITE, s. f., a. حسن نتیجه *heusné nètìdjè*, pr. t. *husni nètìdjè*; — la réussite d'une affaire, حسن نتیجه امری *houçoulé mèqsoud*.

REVALOIR, v. a., در مقام تلافی بر آمدن *dèr mèqamé tèlafi bèr àmèdèn*.

REVANCHE, s. f., a. تلافی *tèlafi*, انتقام *èntèqam*, pr. t. *inti-qam*, مقابله *mouqabèlè*, pr. t. *muqabilè*; — prendre sa revanche, تلافی کردن *tèlafi kèrdèn*, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

REVANCHER, v. a., (peu usité), یآوری کردن *yavèri kèrdèn*, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, پشتیبانی کردن *poucht-dari kèrdèn*; — se revancher, مدافعه کردن *moudafè'è kèrdèn*; — rendre la pareille, معامله بمثل کردن *mou'àmèlè bè-mèsl kèrdèn*, pr. t. *mu'àmilè bè-misl kièrdèn*.

RÉVASSER, v. n., خواب پریشان دیدن *khabé pèrichan didèn*.

RÊVE, s. m., خواب *khab*, a. رویا *rouya*, حلم *houlm*, pl. *èhlam*, pr. t. *ahlam*; — au fig., a. خیال *khial*, pr. t. *khaïal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khaïalat*.

REVÊCHE, adj. des 2 g. âpre au goût, زماخت *zoumoukht*, a. عفس *'èfès*; — au fig., بد خو *bèd-khou*, سرکش *sèr-kèch*.

RÉVEIL, s. m., بیداری *bidari*.

RÉVEILLE-MATIN, s. m., زنگدار ساعت *sa'ète sèng-dar*, pr. t. *sa'ati sèng-dar*, بیدار کننده ساعت *sa'ète bidar-kounèdè*.

RÉVEILLER, v. a., از خواب بیدار کردن *bidar kèrdèn*, از خواب بیدار کردن *èz khab bidar kèrdèn*; — au fig. renouveler, تازه کردن *tazè kèrdèn*, تجدید کردن *tèjdïdia kèrdèn*, v. ce mot; — se réveiller, s'éveiller, بیدار شدن *bi-dar choudèn*, از خواب بیدار شدن *èz khab bidar chou-*

dèn; — au fig. sortir de l'indolence, از خواب غفلت *khabe ghèflèt bidar choudèn*; — se renouveler, تازه شدن *tazè choudèn*, متجدد شدن *mou-tèdjèddèd choudèn*, pr. t. *mutèdjèddid choudèn*; — réveillé, e, بیدار *bidar*.

RÉVÉLATEUR, TRICE, s., خبر دهنده *khèbèr-dèhèndè*, pr. t. *khabe-r-dèhèndè*.

RÉVÉLATION, s. f. action de révéler, V. RÉVÉLER; — il signifie aussi inspiration divine, a. الهام *èlham*, pr. t. *ilham*, pl. الهامات *èlhamat*, pr. t. *ilhamat*, وحى *vèhi*, pr. t. *vahi*, وحى ربانى *vèhiyé rèbbani*, pr. t. *vahîi rabbani*.

RÉVÉLER, v. a. découvrir une chose qui était secrète, فاش کردن *fach kèrdèn*; — révéler, e, فاش شده *fach choudè* افشا شده *èfcha-choudè*.

REVENANT, s. m., a. روح المیت *rouh-oul-mèiyit*.

REVENANT, e, adj. qui plaît, qui est agréable (peu usité dans ce sens, دلپسند *dèl-pècènd*, pr. t. *dil-pècènd*, دلچسب *dèl-tchèsp*, مطبوع *mèt bou'*).

REVENANT-BON, s. m., a. profit, avantage fortuit, مداخل *mèdakhèl*.

REVENDEUR, EUSE, s., کهنه فروش *keuhnè-fourouch*, a. دلال *dèllal*.

REVENDICTION, s. f., a. طلب *tèlèb*, pr. t. *talèb*, استرداد *èstèrdad*, pr. t. *istirdad*.

REVENDIQUER, v. a., پس خواستن *pès khastèn*, استرداد *èstèrdad kèrdèn*, pr. t. *istirdad kièrdèn*, مطالبه کردن *moutalèbè kèrdèn*.

REVENDEUR, v. a., فروختن *dou barè fou-roukhtèn*.

REVENIR, v. n.. باز آمدن *baz àmèden*, دو باره آمدن *dou barè àmèden*; — retourner, برگشتن *bèr guèchtèn*, معاودت کردن *mou'âvèdèt kèrdèn*, مراجعت کردن *mou-radjè'èt kèrdèn*, pr. t. *muradja'at kièrdèn*; — revenir sur ses pas, برگشتن *bèr guèchtèn*; — revenir sur l'eau (proverbe) کار خود را ساختن *dou barè karè khoud-ra sakhtèn*; — en parlant des troupes, revenir à la charge, دو باره هجوم آوردن *dou barè houdjourn àvourdèn*; — au fig. revenir à la charge, مکرر کردن *moukèrrèr kèrdèn*, pr. t. *mukièrrèr kièrdèn*, اصرار کردن *èsrar kèrdèn*, pr. t. *israr kièrdèn*; — à combien cela revient-il ? این چه قدر است *èrzèché in tchè qèdr-èst*, pr. t. *èrzèchi in tchi qadr-èst*; — être à l'avantage de quelqu'un, حاصل شدن *hacèl choudèn*, pr. t. *hacil choudèn*; -- que vous en revient-il ? از این برای *èz in bèraï chouma tchè hacèl*, pr. t. *èz in bèraï chouma tchi hacil*; — revenir à la santé, بحال آمدن *bè-hal àmèden*; — revenir à soi, بهوش آمدن *bè-houch àmèden*; — en parlant des plantes, repousser, دوباره سبز شدن *dou barè rouyidèn*, باخاطر *dou barè sèbz choudèn*; — revenir à l'esprit, بهخاطر آمدن *bè-khatèr àmèden*; — revenu, e, برگشته *bèr guèchtè*, باز آمده *baz-àmèdè*.

REVENTE, s. f., فروش مکرر *fourouché moukèrrèr*, pr. t. *fourouchi mukièrrèr*.

REVENU, s. m., بهره *bèhrè*, a. مداخل *mèdakhèl*, pr. t. *mè-*

dakhil, ایراد *irad*, pl. ایرادات *iradat*, واردات *varèdat*,
pr. t. *varidat*.

REVENUE, s. f., نورسته *chakh-hai noou-rèstè*,
رشتاك *rèchtak*.

RÊVER, v. n., در خواب دیدن *khab didèn*, خواب دیدن *dèr khab didèn*; — méditer, اندیشه کردن *èndichè kèrdèn*;
— être distrait, ذهن پریشان بودن *zèhn-pèrichan boudèn*;
— être dans le délire, dire des choses extravagantes, هذیان گفتن *hèzian goftèn*.

RÉVERBÉRATION, s. f., a. عكس نور *'èksé nour*, pr. t. *'aksi nour*,
انعكاس ضياء *èn'èkacé zia*, pr. t. *in'ikia-ci zia*.

RÉVERBÈRE, s. m. آینه عكس انداز *âinè 'èks-èndaz*,
pr. t. *âinè 'aks-èndaz*; — lanterne, فانوس *fanous*.

RÉVERBÉRER, v. a., عكس انداختن *'èks endakhtèn*.

REVERDIE, v. a., دوباره رنگ سبز زدن *dou barè rènguè sèbz zèdèn*;
— v. n., دوباره سبز شدن *dou barè sèbz choudèn*.

RÉVÈREMENT, adv., با حرمت *ba heurmèt*.

RÉVÉRENCE, s. f., احترام *azèrm*, a. حرمت *heurmèt*, احترام *èhtèram*,
pr. t. *ihtiram*; — mouvement en se baissant pour saluer, سر فرود *sèr-feroud*,
a. خضوع *khouzou'*, تواضع *tèvazou'*, pr. t. *tèvazu'*; — titre d'honneur, a.
جناب فضيلة مآب *djènabé fèzilèt-mèâb*, آليجناب *âli-djènab*,
pr. t. *djènabi fazilèt-mèâb*.

RÉVÉRENCIEUSEMENT, adv., با ادب *ba èdèb*, ادبانه *èdèbandè*,
از روی ادب *èz rouï èdèb*.

RÉVÉRENCIEUX, se, adj., با ادب *ba édèb*, a. مؤتب *mou'-èddèb*.

RÉVÉREND, e, adj., آرم شایان *chayané àzèrm*, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*, واجب الاحترام *vadjèb-oul-èhtèram*.

RÉVÉRENDISSIME, adj. des 2 g., a. جلیل الاحترام *djèlil-oul-èhtèram*, pr. t. *djèlil-ul-ihitiram*.

RÉVÉRER, v. a., داشتن محترم *mouhtèrèm dachtèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — révééré, e, a. محترم *mouhtèrèm*, pr. t. *muhtaram*.

RÉVERIE, s. f., a. استغراق الذهن *èstèghraq-ouz-zèhn*, pr. t. *istighraq-uz-zihn*; — idée extravagante, خیال بی پا *khialé bi pa*, خیال بی مأل *khialé bi mè'al*, a. خیال خیالات باطل *khialé batèl*, pr. t. *khaïali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khaïalati batilè*.

REVERS, s. m. coup d'arrière main, زنش به پشت دست *zènèché bè-pouchté dèst*; — le dessus de la main, پشت دست *pouchté dèst*; — le côté opposé à l'effigie d'une médaille, پشت سکه *pouchté sèkkè*, pr. t. *puchti sikkè*; — la seconde page d'un feuillet, پشت ورق *pouchté vèrèq*, a. ظهر *zèhr*; — sens contraire, وارونه *varounè*, a. عکس *'èks*, pr. t. *'aks*; — au fig. disgrâce, واژگونی بخت *bèr-guèchtèné bèkht*, بختن باخت *vajgouniï bèkht*.

RÉVERSIBLE, adj. des 2 g., انتقال پذیر *èntéqal pèzir*, pr. t. *intiqal-pèzir*, انتقالش ممکن *èntéqal-èch-moum-kèn*, pr. t. *intiqal-èch-mumkîn*, a. راجع *radjé*, pr. t. *radji'*, عاید *'âyèd*.

RÉVERSION, s. f., a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *intiqal*, عاید *'âyèd*, pr. t. *'âid*.

REVÊTEMENT, s. m., دیوار *divar*; — revêtement du fossé, دیوار خندق *divaré khèndèq*.

REVÊTIR, v. a. habiller, رخت پوشاندن *rèkht pouchan-dèn*, رخت دادن *rèkht dadèn*, pr. t. *rakht dadèn*; — revêtir ou se revêtir, پوشیدن *pouchidèn*; — revêtir le sabre, شمشیر بکمر بستن *chèmhchir bè-kèmèr bèstèn*, pr. t. *chimchir bè-kièmèr bèstèn*; — revêtir, garnir d'un revêtement, سنگر بندی کردن *senguèr-bèndi kèrdèn*; — revêtu, e, habillé, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبس *moulèbbès*, pr. t. *mulèbbis*; — garni de revêtement, اطرافش سنگر بسته *ètraf-èch sènguèr-bèstè*; — au fig. orné, زینت کرده *zinèt-kèrdè*, a. مزین *mouzèiyèn*, متحلی *moutèhèlli*, pr. t. *mutèhalli*.

RÊVEUR, EUSE, adj., اندیشه گرفتار *guèrèftaré fèkr-ou-èndichè*, pr. t. *guiriftari fìkr-u-èndichè*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*.

REVIREMENT, s. m. action de revirer, برگشتن *bèr-guècht*.

REVIRER, v. n. terme de marine, برگردانیدن *bèr-guèrdanidèn*.

RÉVISER, v. a., دوباره واریسی کردن *dou barè va-rèci kèrdèn*.

RÉVISEUR, s. m., واریسی کننده *varèci-kounèndè*, a. ممیز *moumèiyèz*, pr. t. *mumèiyiz*.

RÉVISION, s. f., واریسی مجدد *va-rèciï moudjèddèd*.

REVIVIFICATION. s. f., terme de chimie, معدنی را باکالت *mè'èdèni-ra bè-halètè èsli bèr àvourdèn*.

REVIVIFIER, v. a., *هيات تازه بخشیدن* *hèyaté tazè bèkh-chidèn*.

REVIVRE, v. n., *دوباره زند شدن* *dou barè zèndè choudèn* ;
— faire revivre, *دوباره زنده کردن* *dou barè zèndè kèrdèn*,
هيات تازه بخشیدن *hèyaté tazè bèkhchidèn* ;
— renouveler, *تجدید کردن تازه کردن* *tuzè kèrdèn*,
تجدید کردن *tèdjdid kèrdèn*.

RÉVOCABLE, adj. des 2 g., *منسوخ شدنی* *mènsoukh-choudèni*,
ابطال پذیر *èbtal-pèzir*, *نسخ پذیر* *nèskh-pèzir*,
pr. t. *ibtal-pèzir* ; — qui peut être destitué, *عزل پذیر* *'èzl-pèzir*,
pr. t. *'azl-pèzir*, a. *ممکن انعزل* *moumkèn oul-'èzl*,
pr. t. *mumkîn-ul-'azl*.

RÉVOCATION, s. f. action de révoquer, a. *ابطال نسخ* *nèskh*,
ابطال *èbtal*, pr. t. *ibtal*, *عزل* *'èzl*, pr. t. *'azl*.

RÉVOCATOIRE, adj. des 2 g., *منسوخ کننده* *mènsoukh-kounèndè*,
a. *ناسخ* *nacèkh*, pr. t. *nacikh*, *مبطل* *moub-tèl*,
pr. t. *mubtil*.

REVOIR, v. a. voir de nouveau, V. VOIR.

RÉVOLTANT, m., adj., *نفرت و حشمت انگیز* *vèhchèt-ènguiz*,
انگیز *nèfrèt-ènguiz*, a. *مکروه* *mèkrouh*, *عنیف* *'ènif*,
pr. t. *'anif*.

RÉVOLTE, s. f., *شورش* *chourèch*, *یاغیگری* *yaghi-guèri*, a.
عصیان *'ècian*, pr. t. *'ician*.

RÉVOLTER, v. a., *شورش انگیزیدن* *bè-chourèch ènguikh-tèn*,
بیایغیگری انگیزیدن *bè-yaghi-guèri ènguikh-tèn*,
بعضیان تحریک کردن *bè-'ècian tèhrik kèrdèn*, pr. t.
bè-'ician tahrik kièrdèn ; — indigner, *بغضب آوردن* *bè-ghezèb àvourdèn*,
دیوانه کردن *divanè kèrdèn* ; — se

révolter, سر از اطاعت *sèr-kèchi kèrdèn*, *yaghi* یاغی شدن *sèr èz èta'èt pitchidèn*, *'èci* عاصی شدن *'ècian kèrdèn*, *choudèn*; — s'emporter, بے‌غضب آمدن *bè-ghèzèb àmè-dèn*; — révolté, عاصی *yaghi-choudè*, *a.* عاصی *'èci*, pr. t. *'èci*, pl. عصات *'ouçat*.

RÉVOLU, *e*, adj., تمام شده *bè-àkhèr-rècidè*, *tèmam-choudè*, منقصی شده *mounqèzi-choudè*, *a.* منقصی *mounqèzi*, pr. t. *munqazi*.

RÉVOLUTION, *s. f.* retour d'une planète ou d'un astre quelconque, *a.* دور *doour*, pr. t. *dèvr*, pl. دوران *doou-ran*, pr. t. *dèvran*; — révolution périodique, *a.* دوره *doourèyé mounavèbè*, pr. t. *dèvrèi munavèbè*; — révolution des planètes, دوره سیارگان *doourèyé sèiya-règan*; — révolution du temps, *a.* انقلاب زمان *èngè-labè zèman*, pr. t. *ingilabi zèman*; — trouble, شورش *chourèch*, بهم خوردن اوضاع دولت *bè-hèm khourdènè* *ouza'è dooulèt*, pr. t. *bè-hèm khordèni èvza'i dèvlèt*, *a.* اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*; — changement, *a.* تغییر *tèghyir*, تغییر *tèghèiyur*, pr. t. *tèghèiyur*, pl. تغییرات *tèghèiyourat*, تبذل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulat*.

RÉVOLUTIONNAIRE, *s. m.*, شورش کننده *chourèch-kou-nèndè*, اختلال انگیز *èkhtèlal-ènguiz*, pr. t. *ikhtilal-ènguiz*, *a.* مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

RÉVOLUTIONNER, *v. a.*, شورش برپا کردن *chourèch bèr pa*

kèrdèn, انگیختن شورش *chourèch ènguikhtèn*, افساد کردن *èfsad kèrdèn*.

REVOMIR, v. a. vomir de nouveau, V. VOMIR.

RÉVOQUER, v. a. destituer, عزل کردن *'èzl kèrdèn*, pr. t. *'azl kièrdèn*, معزول کردن *mè'èzoul kèrdèn*; — annuler, باطل کردن *mènsoukh kèrdèn*, باطل کردن *batèl kèrdèn*, pr. t. *batil kièrdèn*; — révoquer en doute, متشکک بودن *chèk dachtèn*, متشکک داشتن *moutèchèkkèk boudèn*, شبهه داشتن *cheubhè dachtèn*.

REVU, E, adj., تصحیح شده *droust-choudè*, درست شده *tèshih-choudè*.

REVUE, s. f., تفتیش *rècidègui*, واری *varèci*, a. تفتیش *tèftich*; — inspection des troupes, سان قشون *sané gouchoun*.

RÉVULSIF, IVE, adj. terme de médecine, بر گرداننده *bèr guèrdanèndè*, pr. t. *bèr guirdanèndè*, a. صارف *sarèf*, pr. t. *sarif*.

RÉVULSION, s. f., بر گشتن *bèr guècht*, بر گشتن *bèr guèchtèn*, a. انصراف *ènsèraf*, pr. t. *insiraf*, تحويل المواد *tèh-vil-oul-mèvad*.

REZ-DE-CHAUSSEE, s. m., روی زمین *roui zèmin*, a. وجه الارض *vèdjih-oul-èrz*, pr. t. *vèdjih ul-arz*.

RHABILLAGE, s. m. correction insuffisante d'un mauvais ouvrage, گیل مالی *guèl-mali*, pr. t. *guil-mali*, a. مرمت *mèrèmmèt*.

RHABILLER, v. a. habiller de nouveau, V. HABILLER; — il signifie aussi raccommoder, درست کردن *droust kèr-*

dèn, كرن, گیل مالی guèl-mali kèrdèn, pr. t. guil-ma'li kièrdèn.

RHAPONTIC, s. m. plante, V. RHUBARBE.

RHÉTEUR, s. m., a. اهل علم کلام èhlé 'èlmé kèlam, pr. t. èhli 'ilmi kièlam, اهل علم بیان èhlé 'èlmé bèyan, pr. t. èhli 'ilmi biyan.

RHÉTORICIEN, s. m., a. معلم علم کلام mou'èlléme 'èlmé kèlam, pr. t. mu'allimi 'ilmi kièlam, معلم علم بیان mou'èlléme 'èlmé bèyan, pr. t. mu'allimi 'ilmi biyan.

RHÉTORIQUE, s. f., a. علم کلام 'èlmé kèlam, pr. t. 'ilmi kièlam, علم بیان 'èlmé bèyan, pr. t. 'ilmi biyan.

RHINOCÉROS, s. m., کَرگَدَن kèrguèdèn, a. قاتل الغیل qatèl-oul-fil, pr. t. qatil-ul-fil.

RHODODENDRON, s. m., خَرزَهه khèr-zèhrè, a. نجس الغار chèdjèr-oul-ghar.

RHODOMEL, s. m., انگبین گل سرخ ènguèbine goulé sourkhi

RHOMBE, s. m., a. معين mou'in.

RHOMBOÏDE, s. m. parallélogramme oblique, a. نیبه بالمعین chèbih bèl-mou'in.

RHUBARBE, s. f., ریوند چینی rivendé tchini; — rhubarbe des moines ou rhapondie, ریواس rivas, a. اخلیج èkh-lidj, pr. t. akhlidj.

RHUE, s. m., روم roum.

RHUMATISMAL, e, adj., متعلق بدرد مفاصل moutè'èllèq bè dèrdé mèsacèl.

RHUMATISME, s. m., درد مفاصل dèrdé mèsacèl, a. وجع ریح vèdjè'oul-mèsacèl, pr. t. vèdja'-ul-mèsacil, ریح طیار rihé tèiyar, pr. t. rihi taiyar.

RHUME, s. m., a. زكام *zoukam*, pr. t. zukiam, نزله *nèzlè*,
pr. t. *nuzlè*.

RHUS, s. m. sumac, V. SUMAC.

RHYTHME, s. m., a. cadence, وزن *vèzn*, pl. اوزان *ouuzan*, pr.
t. *èvzan*.

RHYTHMIQUE, adj. des 2 g., a. وزنى *vèzni*.

RIANT, E, adj., رو خنده *khèndè-rou*, خندان *khèndan*, a.
بشاش *bèchchach*, بسيم *bècim*.

RIBAMBELLE, s. f., قطار *qètar*.

RIBAUD, E. adj. en parlant d'un homme, باز جنده *djèndè-
baz*; — en parlant d'une femme, جنده *djèndè*, a.
فاحشه *fahèchè*, قحبه *qèhbè*, pr. t. *qahpè*, V. PROS-
TITUÉE.

RIBAUDERIE, s. f., بازى جنده *djèndè-bazi*.

RIBOTE, s. f., a. عيش و عشرت *'èich-ou-'èchrèt*, pr. t. *'aïch-
u-'ichrèt*.

RIBOTER, v. n., (familier), عيش و عشرت کردن *'èich-ou-
'èchrèt kèrdèn*.

RIC-A-RIC, adv., (terme familier) avec une exactitude ri-
goureuse, همين و بس *hèmin ou-bès*.

RICANEMENT, s. m., زهر خند *zèhr-khènd*, a. مهانف *mèha-
nèfè*.

RICANER, v. n., زهر خند کردن *zèhr-khènd kèrdèn*.

RICANERIE, s. f. V. RICANEMENT.

RICANEUR, EUSE, s., زهر خند کننده *zèhr-khènd-kounèndè*,
a. مهانف *mèhanèf*, pr. t. *mèhanif*.

RIC(HAR), s. m., بغایت توانگر *bè-ghayèt tèvanguèr*, خیلی
دولتمند *khèili dooulètmènd*.

RICHE, adj. des 2 g., توانگر *tèvanguèr*, دولتمند *dooulèt-mènd*, a. غنی *ghèni*; — en parlant d'un pays, آبادان *âbadan*, آباد *âbad*, a. معمر *mè'émour*, pr. t. *ma'mour*; — une langue riche, زبان وسیع *zèbané vèci'*, زبان *zèbané fècih*; — d'un grand prix, گران بها *guè-ran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذیقیمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*.

RICHEMENT, adv., با حشمت *ba hèchmèt*, pr. t. *ba hichmèt*, با شکوه *ba chekouh*, pr. t. *ba choukouh*, باحتشام *bè-èhtècham*, pr. t. *bè-ihitcham*.

RICHESSSE, s. f., توانگری *tèvanguèri*, دولتمندی *dooulèt-mèndi*, a. غنا *ghèna*, pr. t. *ghana*, ثروت *sèrvèt*, مال *mal*; — état prospère, آبادی *âbadi*; — abondance, فراوانی *fèravani*, pr. t. *firavuni*, a. برکت *bèrèkèt*, pr. t. *bèrè-kièt*; — la richesse d'une langue, وسعت زبان *vous'ètè zèban*, pr. t. *vus'ati zèban*.

RICIN, s. m., ou Palma-christi, بیدنجیر *bidèndjir*, vulg. روغن گرجک *guèrtchèk*; — huile de ricin, روغن بیدنجیر *rooughèné bidèndjir*, pr. t. *roughèni bidèndjir*, vulg. روغن چراغ *rooughèné tchèragh*, pr. t. *roughèni tcharagh*.

RICOCHE, s. m., جستن سنگ روی آب *djèstèné sèng roui âb*.

RIDE, s. m., اشکنه *èchkènè*, آرنک *djèng*, چیس *tchîn*, a. غضن *ghèzn*, pr. t. *ghizn*, pl. غضون *ghouzoun*.

RIDEAU, s. m., پرده *pèrdè*, a. حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*, ستر *sètr*.

RIDER, v. a., چین کردن *tchîn-tchîn kèrdèn*; — se

rider, چین چین شدن *tchîn-tchîn choudèn*; — ridé, e, چین شده *tchîn-tchîn choudè*, چین شده *tchîn-tchîn choudè*.

RIDICULE, adj. des 2 g., تمسخر چایان *chayané tèmèskhour*, سزاوار استهزا *sèzavaré èstèhza*, pr. t. *sèzavari istihza*, واجب خندنی *khèndèni*, pr. t. *khandèni*, ا. واجب هجو *vadjèb-oul èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*, هجو *hèdjv*; — tourner en ridicule, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*; — ridicule, s. m., مسخرگی *mès-khèrègui*, pr. t. *maskharagui*, ا. مسخریه *soukhriyè*.

RIDICULEMENT, adv., ریشخندی *èz rouï rich-khèndi*, از روی استهزا *èz rouï tèmèskhour*, از روی تمسخر *rouï èstèhza*.

RIDICULISER, v. a., هجو *tèmèskhour kèrdèn*, تمسخر کردن *hèdjv kèrdèn*, استهزا کردن *èstèhza kèrdèn*, pr. t. *istihza kièrdèn*.

RIEN, s. m., هیچ *hitch*, ا. لا شی *la chèi*; — ce n'est rien, چیزی نیست *tchizi nist*; — il n'y a rien, چیزی ندارد *hitch nè-darèd*, چیزی نیست *tchizi nè-darèd*; — je ne dis rien, چیزی نمیگویم *tchizi nè-mi-gouyèm*.

RIEUR, EUSE, s. qui rit, خنده کننده *khèndè-kounèndè*, ا. خند *zèhhak*, pr. t. *zahhak*; — qui aime à rire, دوست *khèndè-doust*.

RIGIDE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, a. متصلب *moutècèllèb*, pr. t. *mutèçallib*.

RIGIDEMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*.

- RIGIDITÉ**, s. f., سختی *sèkhti*, a. صلابت *sèlabèt*.
- RIGOLE**, s. f., فرکَن *fèrkèn*, جوی *djouï*, راه آب *rahé âb*, pr. t. *rahi âb*.
- RIGORISME**, s. m., سختی در دین *sèlabèt dèr dîn*, سختی در دین *sèkhti dèr dîn*, a. صلابت دینیّه *sèlabèté diniyè*, pr. t. *şalabèti diniyè*.
- RIGORISTE**, s. m., سخت در اصل دین *sèkht dèr ouçoulé dîn*, a. متصلّب فی الدین *mutècellèb-fid-dîn*, pr. t. *mutèçallib-fid-dîn*.
- RIGOREUSEMENT**, adv., بشدتّ *bè-sèkhti*, بشدتّ *bè-chèd-dèt*, a. شدیداً *chèdidèn*.
- RIGoureux**, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*.
- RIGUEUR**, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدّت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.
- RIMAILLER**, v. n., کردن قافیه بندی *qafiè-bèndi kèrdèn*.
- RIMAILLEUR**, EUSE, s., شاعر بی پا قافیه بند *qafiè-bènd*, *cha'èré bi pa*.
- RIME**, s. f., سرواده *sèrvadè*, a. قافیه *qafiè*, pl. قوافی *qèvafi*, pr. t. *qavafi*.
- RIMER**, v. n., مقفی بودن *qafiè dachtèn*, مقفی بودن *qèffa boudèn*, pr. t. *muqaffa houdèn*, سرواده داشتن *sèrvadè dachtèn*; — v. a. faire des vers, mettre en vers, بنظم آوردن *chè'èr goftèn*, pr. t. *chi'r gouftèn*, بè-nèzm àvourdèn; — rimé, e, دار سرواده *sèrvadé-dar*, (il est devenu vieux) قافیّه دار *qafiè-dar*, a. مقفی *mouqèffa*, pr. t. *muqaffa*.
- RIMEUR**, s. m. V. **RIMAILLEUR**.

RINCER, v. a. en parlant de verres, توی آب کشیدن *touï āb kèchidèn*, شستن *choustèn*.

RINÇURE, s. f., آب ظرف شسته *tchèrk-āb, ābè zèrfé choustè*.

RIPOSTE, s. f., پاسخ *paçoukh*, ا. جواب *djèvab*.

RIPOSTER, v. n. et a., پاسخ دادن *pacoukh dadèn*, جواب دادن *djèvab dadèn*.

RIRE, v. n., خنده کردن *khèndidèn*, *khèndè kèrdèn*; — se pâmer de rire, غش کردن *èz khèndè ghèch kèrdèn*; — rire aux éclats, قهقهه کردن *qèhqèhè kèrdèn*, pr. t. *qahqaha kièrdèn*; — plaisanter, خنداندن *choukhi kèrdèn*; — faire rire, خندانیدن *khèndanidèn*; — se rire de quelqu'un (se moquer de lui), ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhur kièrdèn*.

RIRE, RIS, s. m., خنده *khèndè*, ا. ضحك *zèhk*, pr. t. *zihk*, ou *zakh*.

RISÉE, s. f., مردم خنده *khèndèyé mèrdoum*; — devenir la risée du monde. باعث خنده مردم شدن *ba'ècé khèndèyé mèrdoum choudèn*.

RISIBILITÉ, s. f., خنده *qouvveyé khèndè*.

RISIBLE, adj. des 2 g. qui a la faculté de rire, (peu usité dans ce sens) خنده کننده *khèndè-kounèndè*, ا. ضاحك *zahèk*, pr. t. *zahik*; — qui est propre à faire rire, خنده *khèndè-āver*, خنداندن *khènc'anèndè*; — digne de moquerie, ریشخند کردن *rich-khènd-kèrdèn*, ا. واجب *vadjèb-oul-èstèhza*, pr. t. *vadjib-ul-istihza*.

RISQUABLE, adj. des 2 g., بمخاطره انداختنی *bè-moukhatèrè èndakhtèni*.

RISQUE, s. m., a. خطر *khètèr*, pr. t. *khatar*, مخاضه *moukhatèrè*, pr. t. *mukhatara*.

RISQUER, v. a., بمخاطره انداختن *bè-moukhatèrè èndakh-tèn*; — se risquer, خود را بمخاطره انداختن *khoud-ra bè-moukhatèrè èndakhtèn*.

RISSOLÉ, s. m., گوشت پخته *gouchté bèrèchté*.

RISSOLER, v. a., پخته کردن *bèrèchté kèrdèn*.

RIT ou **RITE**, s. m., (usité surtout au pluriel **RITES**) cérémonies religieuses, آیین *âyîn*, a. منسك *mènsèk*, pl. مناسك *mènacèk*, pr. t. *mènacik*.

RITUALISTE, s. m., کتاب آیین نویس *kètábé âyîn-nèvis*, a. مؤلف کتاب مناسك *mou'èllèfé kètábé mènacèk*, pr. t. *mu'èllifé kitabi mènacik*.

RITUEL, s. m., a. کتاب مناسك *kètábé mènacèk*, pr. t. *kitabî mènacik*.

RIVAGE, s. m. bord de la mer, کنار دریا *kènaré dèria*, لب دریا *lèbé dèria*, ساحل دریا *sahèlè dèria*, pr. t. *sahili dèria*, a. ساحل *sahèl*, pr. t. *sahil*, pl. سواحل *sèvahèl*, pr. t. *sèvahl*.

RIVAL, E, s., همخواه *hèm-khah*, همطلب *hèm-tèlèb*, a. رقیب *rèqib*, pr. t. *raqib*, pl. رقبا *rouqèba*.

RIVALISER, v. n., دعوی برتری کردن *dè'èvîi bèr-tèri kèrdèn*, تفاضل کردن *tèfazoul kèrdèn*, رقیب شدن *rèqib choudèn*.

RIVALITÉ, s. f., a. رقابت *rèqabèt*.

RIVE, s. f. V. **RIVAGE**.

RIVER, rabattre la pointe d'un clou v. a., پرچین کردن *pèrtchîn kèrdèn*.

RIVERAIN, s. m., ساحل نشین *sahèl-nèchîn*.

RIVIÈRE, s. f., رود *roud*, رودخانه *roud-khanè*, a. نهر *nèhr*, pl. انهار *ènhar*.

RIXE, s. f., ستیز *sètiz*, ستیزه *sètizè*, غوغا *ghoouggha*, pr. t. *ghavgha*, a. نزاع *nèza'*, pr. t. *niza'*, منازعه *mounazè'*, pr. t. *munaza'a*, دعوا *dè'èva*, pr. t. *da'va*; — débat, مناقشه *kècha-kèch*, a. مجادله *moudjadèlè*, مناقشه *mounaqèchè*.

RIZ, s. m., برنج *brèndj*, pr. t. *birîndj*; — riz brut, شلتوک *chèltouk*, a. رز *rouzz*.

RIZIÈRE, s. f., برنجزار *brèndj-zar*, شلتوک *chèltouk*; — dans le Ghilan, برنجار *brèndjar*, بیدجار *bèdjar*.

ROB, s. m., a. رت *roubb*, pl. روب *rouboub*.

ROBE, s. f. habit de femme, زنانه *rèkhté zènanè*, pr. t. *rakhti zènanè*, زيرجامه زنانه *zir-djamèyé zènanè*, اثواب *toumban*, a. ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. ائواب *èsvab*, ثياب *siab*, لباس *lèbas*, pr. t. *libas*, pl. البسه *èl-bècè*, pr. t. *èlbicè*, كسوه *kèsvè*, pr. t. *kisvè*; — les gens de robe, V. MAGISTRAT.

ROBIN, s. m. V. TAUREAU.

ROBINET, s. m., شیر *chir*, a. مخرق *mèkhrèq*, pl. مخارق *mèkharèq*, pr. t. *mèkhariq*.

ROBORATIF, IVE, adj., qui fortifie, a. مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *muqavvi*, pl. مقویات *mouqèvviat*, pr. t. *mouqavviat*, V. FORTIFIANT.

ROBUSTE, adj. des 2 g., توانا *tèvana*, تنومند *tènoumènd*,
قوی بنیه *qèvi-bouniè*.

ROC, s. m., سنگ خارہ *khèrsèng*, سنگ خارہ *sènguè kharè*,
a. صخرہ *sèkhrèt*, pr. t. *sakhrèt*, pl. صخرات *sèkhrat*,
pr. t. *sakhrat*.

ROCAILLE, s. f., ریزہ سنگ *sènguè rizè*.

ROCAILLEUR, s. m., ریزہ سازندہ اسباب از سنگ *sazèndèyè*
èshab èz sènguè rizè.

ROCAILLEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng lakh*.

ROCAMBOLE, s. f., espèce d'ail doux, سیر کوهی *siré*
kouhi.

ROCHE, s. f. V. ROC.

ROCHER, s. m. V. ROC.

ROCHEUX, EUSE, adj., سنگلاخ *sèng-lakh*.

ROCOCO, adj. et s. m., (familier), رسم قدیم *rèsmé qèdim*.

RÔDER, v. n., ضواف گردیدن *guèrdidèn*, گشتن *guèchtèn*,
کردن *tèvaf kèrdèn*.

RÔDEUR, EUSE, s., گردش کننده *guèrdèch-kounèndè*, pr. t.
guirdèch-kunèndè, شب گرد *chèb-guèrd*.

RODOMONT, s. m., باد پیران *bad-pèr*, باد پیر *bad-pèr*,
bad pèrran, لافزن *laf-zèn*, a. فیتاش *fèiyach*, pr. t. *fiyach*,
فشار *fèchchar*.

RODOMONTADE, s. f., باد پیری *bad-pèri*, لاف زنی *laf-zèni*,
فشر *fèchr*.

ROGATIONS, s. f. pl. دعای مردم *do'aï*
mèrdoum, دعای خلق *do'aï khèlq*, a. مناجات *mouna-*
djat, pr. t. *munadjat*.

ROGATOIRE, adj. des 2 g. (commission rogatoire), حوالہ

حکم حاکم بحاکم دیگر *hèvalèyé heukmé hakém bè-ha-kémé diguèr*.

ROGATON, s. m. reste de viande, گوشت پس مانده *gouchté pès-mandè*; — fig papier inutile objet de rebut, بی مصرف *bi mèsrèf*.

ROGNE, s. f., gale invétérée, گز *guèr*, a. جرب مزمن *djèrbé mouzmèn*, pr. t. *djèrbi muzmîn*.

ROGNE-PIED, s. m., سم تراش *soum-tèrach*, pr. t. *sum-tè-rach*, سونتراج *sontradj*.

ROGNER, v. a., کنار تراشیدن *tèrachidèn*, کنار تراشیدن *kènar tèrachiden*.

ROGNEUR, s. e., پولتراش *poul-tèrach*, پول بر *poul-bour*.

ROGNEUX, EUSE, adj. qui a la rogne, جربدار *djèrèb-dar*.

ROGNON, s. m., کلبه *koulbè*.

ROGNONNER, v. n. grommeler, V. GROMMELER.

ROGNURE, s. f., تراشه *tèrachè*, براده *bouradè*.

ROGOMME, s. m. eau de vie, V. EAU DE VIE.

ROGUE, adj. des 2 g., a. متکبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutè-kèbbir*, مغرور *mègh'our*, pr. t. *maghrour*.

ROI, s. m., شاه *chah*, پادشاه *padèchah*, pr. t. *padichah*, شهریار *chèhriar*, خدیو *khèdiv*, a. ملک *mèlèk*, pr. t. *mèlik*, pl. ملوک *moulouk*, سلطان *soultan*, pr. t. *sultân*, pl. سلاطین *sèlatîn*.

ROIDE OU RAIDE, adj. des 2 g., سفت *sèft*, خشک *khochk*, کشیده *kèchidè*.

ROIDEUR OU RAIDEUR, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, سفتی *sèfti*.

ROIDIR OU RAIDIR, v. a., کشیدن *kèchidèn*, سفت کردن

sèft kèrdèn; — v. n. et se raidir, کشیده شدن *kèchidè choudèn*, سخت شدن *sèft choudèn*.

RÔLE, s. m. liste, آواره *avarè*, a. فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*, دفتر *dèftèr*, pl. دفاتر *dèfatèr*, pr. t. *dèfatir*, جریدہ *djèridè*, pl. جراید *djèrayèd*, pr. t. *djèraïd*; — feuillet d'écriture, a. ورقہ *verèqè*, pr. t. *varuqa*, ورق *verèq*, pr. t. *varaq*, pl. اوراق *ouraq*, pr. t. *èraq*; — rôle d'acteur, نسخه شبیه آورنده *nouskhèyé chèbih-àvèrèndè*; — à tour de rôle, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, pr. t. *nèvhè-bè-nèvhè* بنوبه *bè-nooubè*, a. بالمناوبه *bèl-mounavebè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — au fig. bien jouer son rôle, از عهدہ بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, درست دروست *droust djoumbidèn*, pr. t. *drust djunbidèn*, اوستادی کردن *oustadi kèrdèn*.

ROMAIN, E, s. et adj., رومایی *roumayi*; — l'Eglise Romaine, کاتولیک آیین *ayiné katoulík*.

ROMAINE, s. f. balance, قپان *qèpan*; — espèce de salade, کاهو *kahou*.

ROMAN, s. m., معشوق و حاکایت *hèkayètè 'achèq-ou-mè'èchouq*, افسانه *èfsanè*.

ROMANCE, s. f., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*.

ROMANCIER, s. m., افسانه نویس *èfsanè-nèvis*.

ROMANESQUE, adj. des 2 g., افسانه گونه *èfsanè-gounè*, t. p. مثال گونه *mèçal-gounè*, pr. t. *maçal-guiounè*.

ROMANESQUEMENT, adv., بصورت افسانه *bè-sourètè èfsanè*.

ROMARIN, s. m., a. اکلیل الجبل *èklil-oul-djèbèl*.

ROME, capitale de l'Italie, روم *roum*, روما *rouma*.

ROMPEMENT, s. m. de tête, درد سر *dèrdé sèr*.

ROMPRE, v. a., شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*, خرد کردن *khourd kèrdèn*; — au fig. rompre ses chaînes, رهیدن *rèhidèn*, خود را خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, pr. t. *khod-ra khèlas kièrdèn*, نجات یافتن *nèdjat yaftèn*; — détruire, annuler, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, pr. t. *qat' kièrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — rompre l'amitié, قطع دوستی کردن *qèt'è dousti kèrdèn*, pr. t. *qat'è dusti kièrdèn*, قطع موقت کردن *qèt'è mèvèddèt kèrdèn*; — rompre un traité, نقض عهد کردن *nèqzè 'èhd kèrdèn*, pr. t. *naqzi 'ahd kièrdèn*; — v. n., ترک علفه کردن *tèrké 'èlaqè kèrdèn*; — se rompre, شکسته شدن *chèkèstè choudèn*, pr. t. *chikièstè choudèn*, شکستن *chèkèstèn*, pr. t. *chikièstèn*; — s'accoutumer, عادی شدن *'adèt kèrdèn*, عادی شدن *'adi choudèn*; — rompu, e, شکسته *chèkèstè*, pr. t. *chikièstè*; — détruit, annulé, منسوخ شده *mènsoukh-choudè*, a. منسوخ *mènsoukh*, باطل *batèl*, pr. t. *batil*.

RONCE, s. f., درخت تمش *dèrèkhtè tèmèch*, تمش *tèmèch*, vulg. تمشک *tèmèchk*, a. علیف *'èliq*, pr. t. *'aliq*; — au figuré, en parlant d'un chemin plein de ronces, خارزار *khar-zar*.

ROND, e, adj., گرد *guèrd*, pr. t. *guird*, گرد *guèrdè*, a. مدور *moudèvèr*, مستدیر *mustèdèr*, pr. t. *mustèdir*.

ROND, s. m., چنبر *tchèmbèr*, a. دایره *daïrè*, pl. دوائر *dèvayèr*, pr. t. *dèvaïr*.

RONDE, s. f., گزمه *guèzmè*.

RONDEAU, s. m., a. قصیده *qècidè*.

RONDELET,ETTE, adj., گندله *goundoulè*, تنقله *touqoulè*.

RONDELLE, s. f., سپر کوچک *sèpèrè koutchèk*.

RONDEMENT, adv. uniment, هموار *hèm-var*; — promptement, زود *zoud*, جلد *djèld*; — franchement, sans façon, بی تکلیف *bi tèklif*, بی تکلیفانه *bi tèklifanè*, بیساخت *bè-bèçatèt*.

RONDEUR, s. f., گرد بودن *guèrd boudèn*, گردی *guèrdi*, a. استداره *èstèdarè*, pr. t. *istidarè*, کرویّت *kourèviyèt*; — la rondeur de la terre, کرویّت زمین *kourèviyètè zèmin*, گرد بودن زمین *kourèvi boudènè zèmin*, *guèrd boudènè zèmin*.

RODIN, s. m. bois rond à brûler, چوب گرد *tchoubé guèrdè*.

ROD-POINT, s. m., جای گرد *djaï guèrdè*.

RONFLANT, e, adj. bruyant, با طمطراق *ba toumtouraq*.

RONFLEMENT, s. m., کرش *kèrèch*, بختست *boukhkhoust*, خراک *khèrak*, خراخرا *khèrakhèr*, خرخر *khèr-khèr*, a. غطیط *ghètit*, pr. t. *ghatit*, فح *fèkhkh*.

RONFLER, v. n., بختستن *boukhkhoustèn*, کرش کردن *kèrèch kèrdèn* (plus usité), خراخرا کردن *khèrakhèr kèrdèn*, خرخره کردن *khèrkhèrè kèrdèn*.

RONFLEUR, EUSE, s., کرش کننده *kèrèch-kounèndè*, خرخره کننده *khèrkhèrè-kounèndè*, a. فحاک *fèkhkhakh*, غطط *ghèttat*, pr. t. *ghattat*.

RONGER, v. a., خاییدن *khayidèn*, جویدن *djèvidèn*.

RONGEUR, EUSE, adj., خاینده *khayèndè*, a. آلال *èkkal*, pr. t. *èkkial*; — au fig. le ver rongeur, دغدغه درون *dègh-dèghèyé dèroun*, دغدغه قلب *dèghdèghèyé qèlb*, pr. t. *daghdaghaï qalb*, حسرت درون *hèsrètè dèroun*, pr. t. *hasrètè dèroun*.

ROQUET, s. m., سڱ كوچڪ *sègué koutchèk*.

ROQUETTE, s. f. (plante), تير تيزك *tèrè-tizèk*, كيكيش *kikich*,
t. p. كيگير *kiguir*, جر جر *djèrdjèr*, pr. t. *djirdjir*. a.
جر جير *djirdjir*.

ROSAGE ou ROSAGINE, ou oléandre, V. LAURIER-ROSE.

ROSAIRE, s. m., a. تسبيح *tèsbih*.

ROSAT, adj. des 2 g. vinaigre rosat, سرڪٽ گل سرخ *sèrkèyé*
goulé sourkh.

ROSÂTRE, adj. des 2 g., رنڱ گل سرخ *rèngué goulé sourkh*,
گولي *gouli*, a. وردي *vèrdi*.

ROSBIF, s. m., کباب گوشت ڏاو *kèbabé gouchté gaou*, pr. t.
kièbabî guchti gav.

ROSE, s. f., گل سرخ *goulé sourkh*, a. ورد *vèrd*. pl. وراڻ *vè-*
rad, اوراد *ourad*, pr. t. *èvrad*.

ROSE, adj. des 2 g., گلغام *goul-fam*, گولي *gouli*, رنڱ *goul-rèng*, pr. t. *gul-rèng*, لعلفام *lè'èlfam*, pr. t. *la'al-*
fam, گلگون *goul-goun*, pr. t. *gul-gun*; — s., رنڱ گل *rèngué goulé sourkh*, pr. t. *rèngui guli sourkh*.

ROSÉ, e, adj. V. ROSE, adj.

ROSEAU, s. m., نئى *nèi*, ناي *naï*.

ROSÉE, s. f., شبنم *chèb-nèm*, زاله *jalè*.

ROSERAIÉ, s. f., گلزار *goul-zur*, pr. t. *gul-zar*, گلستان *gou-*
lèstan, pr. t. *gulistan*.

ROSETTE, s. f. petite rose, سڱل سرخ *goulé sourkhé*
koutchèk; — encre rouge, سرڪب *mourèkkèbè*
sourkh; — décoration, روزت *rosèt*, گره بافته *guirèhé* *baftè ké 'elamèt-ni-*
chan èst.

ROSIER, s. m., درخت گل سرخ *dèrèkhté goulé sour'kh*, a.
شجر الورد *chèdjèr-oul-vèrd*.

ROSSE, s. f., يابو *yabou*.

ROSSER, v. a., ساخت زدن *sèkht zèdèn*, کوتک *keutèk*
zèdèn.

ROSSIGNOL, s. m., هزار داستان *hèzar dastan*, pr. t. *hèzar*
dacitan, a. بلبل *boulboul*, pr. t. *bulbul*, pl. بلابل *bèla-*
bèl, pr. t. *bèlabil*, عندليب *'èndèlib*, pr. t. *'andèlib*, pl.
عنادل *'ènadèl*, pr. t. *'anadil*.

ROSSOLIS, s. m. liqueur, a. عنبريه *'embèriyè*, pr. t. *'an-*
bèriyè.

RÔT, s. m. rôti, V. RÔTI.

ROT, s. m., آروغ *àrough*; — faire un rot, آروغ زدن *àrough*
zèdèn.

ROTATION, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, حرکت
بر مرکز خود *hèrèkètè bèr mèrkèzé khoud*, pr. t. *hèrèkièti*
bèr mèrkièzi khod, a. دوران *doouran*, pr. t. *dèvràn*; —
mouvement de rotation, a. حرکت دوریه *hèrèkètè doou-*
riyè, pr. t. *harékéti dèvriyè*.

ROTER, v. n., آروغ زدن *àrough zèdèn*.

RÔTI, s. m., کباب *kèbab*.

ROTIN, s. m. plante, هندی *nèiï hèndi*.

RÔTIR, v. a., بریان کردن *bèrian kèrdèn*, pr. t. *burian kièr-*
dèn, کباب کردن *kèbab kèrdèn*; — v. n., کباب شدن
kèbab choudèn, سوختن *soukhtèn*; — rôti, e, بریان شده
bèrian-choudè, کباب شده *kèbab-choudè*.

RÔTISSERIE, s. f., کباب پزی *doukkané kèbab-pèzi*,
pr. t. *dukkiani kièbab-pèzi*.

RÔTISSEUR, SE, s., کباب پز *kèbab-pèz*.

RÔTISSOIRE, s. f., کبابپزی اوجاق *oudjaqé kèbab-pèzi*, pr. t. *odjaqi kèbab-pèzi*.

ROTONDE, s. f., کلاه فرنگی *koulah-frèngui*, مدور بنای *bènaï moudèvrèr*.

ROTONDITÉ, s. f. V. RONDEUR.

ROTULE, s. f., a. رصف *rèzf*.

ROTURE, s. f., فرومایگی *fourou-mayègui*, a. سفالت النسب *sèfalèt-oun-nècèb*.

ROTURIER, ÈRE, adj., فرومایه *fourou-mayè*, a. دنی النسب *dèniï-oun-nècèb*.

ROTURIÈREMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, عوامانه *èvamanè*.

ROUAGE, s. m., چرخها *tchèrkha*.

ROUAN, adj. m. cheval rouan, dont le poil est mêlé de gris, de blanc et de bai, چپار اسب *èspé tchèpar*, pr. t. *èspi tchapar*, ابرش اسب *èspé èbrèch*.

ROUANE, s. f., t. p. دامغه *damghè*, pr. t. *damgha*.

ROUANNER, v. a., دامغه زدن *damghè zèdèn*, pr. t. *damgha zèdèn*, بداغ نشان کردن *bè-dagh nèchan kèrdèn*, pr. t. *bè-dagh nichan kièrdèn*.

ROUCOULEMENT, s. m., بغبغو *bèghbèghou*, a. روح الحمام *rouh-oul-hèmam*.

ROUCOULER, v. n., بغبغو کردن *bèghbèghou kèrdèn*.

ROUE, s. f., غلتک *ghèltèk*, چرخ *tchèrkha*.

ROUÉ, E, adj. qui a subi le supplice de la roue, بچرخه شده *bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èn-dakhtè-choudè*; — roué de coups, کورتک خورده *koutèk-*

khourdè, pr. t. *keutèk-khordè*; — roué de fatigue, *خسته خیلی khèili khèstè*.

ROUELLE, s. f., *تکّه تکه tèkèyé guèrdè*.

ROUER, v. a. infliger le supplice de la roue, *بچرخه bè-tchèrkhèyé chèkèndjè èndakhtèn*; — rouer de coups, *بشدت کړتک bè-chèddèt kou-tèk zèdèn*, pr. t. *bè-chiddèt keutèk zèdèn*; — au fig. être roué de fatigue, *زیاد خسته kouftè choudèn*, *زیاد خسته شدن ziad khèstè choudèn*.

ROUET, s. m., *چرخه tchèrkhè*, *کلابه kèlabè*, *کلافه kèlafè*, a. *دولاب doulab*.

ROUGE, s. m., *رنگ سرخ rènguè sourkh*, a. *لون احمر loouné èhmèr*, pr. t. *lèvni ahmèr*; — fard, *غازه ghazè*, *سرخآب sourkh-âb*.

ROUGE, adj. des 2 g., *سرخ sourkh*, *گلغام goul-fam*, pr. t. *gul-fam*.

ROUGEÂTRE, adj. des 2 g., *مایل سرخی mayèl bè-sourkhi*, a. *احمرانی èhmèrani*.

ROUGAUD, e, adj., *سرخ چهره sourkh-tchèhrè*.

ROUGEOLE, s. f., *سرخچه sourkhtchè*, *سرخک sourkhèk*, a. *حصبه hèsbè*, pr. t. *hasba*.

ROUGET, s. m., *سرخ ماهی mahiï sourkh*, *سرخ ماهی sourkh-mahi*.

ROUGEUR, s. f., *سرخی sourkhi*, a. *حمرة houmrèt*.

ROUGIR, v. a., *قرمز رنگ سرخ rènguè sourkh zèdèn*, *قرمز کردن qèrmèz kèrdèn*, pr. t. *qirmiz kièrdèn*; — v. n., *سرخ شدن sourkh choudèn*, *قرمز شدن qèrmèz choudèn*; — avoir honte, *خجالت کشیدن khèdjalèt kè-*

chidèn, pr. t. *khadjalèt kèchidèn*, حيا کردن *hèya kèr-dèn*; — faire rougir de honte, خجالت دادن *khèdjalèt dadèn*, خجل کردن *khèdjèl kèrdèn*.

ROUILLE, s. f., زنگی *jèng*, زنگ *zèng*, زنگار *zèngar*, موریانه *mourianè*.

ROUILLE, E, adj., زنگ زده *zèng-zèdè*, زنگی گرفته *zèng-guèrèftè*, pr. t. *zèng-guiriftè*, خوردۀ موریانه *mourianè-khourdè*, pr. t. *murianè-khordè*.

ROUILLER, v. a., زنگ زدن *zèng zèdèn*; — se rouiller, زنگی گرفتن *zèng guèrèftèn*.

ROUILLEUX, EUSE, adj., زنگی موریانه *mourianè-rèng*.

ROUILLURE, s. f., زنگ *jèng*, موریانه *mourianè*, زنگ *zèng*.

ROUIR, v. a., (se dit du chanvre), کنودان خیسانیدن *ko-noudan khiçanidèn*.

ROULAGE, s. m. facilité de rouler, سهولت گردش کالسکه *souhoulètè guèrdèché kalèskè*, pr. t. *suhoulèti guirdèchi kialèskè*; — transport des marchandises, حمل و نقل *hèml-ou-nèqlè èmtè'è ba guèrdounè*, pr. t. *haml-u-naqli èmtè'è ba guirdunè*.

ROULANT, E, adj., گردان *guèrdan*, pr. t. *guirdan*, غلطان *ghèltan*, pr. t. *guiltan*.

ROULEAU, s. m., لوله *loulè*, a. طومار *toumar*, pl. طوامیر *tè-vamir*; — cylindre, گردنه *guèrdènè*, وردنه *verdènè*, a. محلاج *mèhladj*, pr. t. *mihladj*; — rouleau de lingère, کدین *koudinè*, کدینگی *koudèng*; — de jardinier, غلتبان *ghèltè-ban*, بام غلطان *bam-ghèltan*, a. ملّاسه *mèllacè*.

ROULEMENT, s. m., گردش *guèrdèch*, غلط *ghèlt*.

ROULER, v. a., غلطانیدن *ghèltanidèn*, pr. t. *guiltanidèn*, گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*; — plier en rond, لوله کردن *loulè kèrdèn*; — se rouler, خود را غلطانیدن *khoud-ra ghèltanidèn*, pr. t. *khod-ra ghiltanidèn*; — v. n. غلطیدن *ghèltidèn*.

ROULETTE, s. f., چرخ کوچک *tchèrkhek*, چرخک *tchèrkhé koutchèk*.

ROULEUR, s. m., شپشه تاج *chèpèchèyé tak*.

ROULIER, s. m., کرایه دهندۀ گردونه *kèrayè-dèhèndèyé guèrdounè*.

ROULIS, s. m., حرکت کشتی از راست بچپ و بر عکس *hèrèkète kèchti èz rast bè-tchèp-ou-bèr 'èks*.

ROUPIE, s. f., چکۀ بینی *tchèkèyé bini*.

ROUPILLER, v. n., چرت زدن *tchort zèdèn*, پینکی کردن *pinèki kèrdèn*.

ROUPILLEUR, EUSE, s., چرت زن *tchort-zèn*.

ROUSSÂTRE, adj. des 2 g., بزردی مایل *bè-zèrdi mayèl*, pr. t. *bè-zèrdi maïl*.

ROUSSEUR, s. f., زردی *zèrdi*.

ROUSSIR, v. a., زرد گونه کردن *zèrd-gounè kèrdèn*; — brûler légèrement, برشته کردن *bèrèchti kèrdèn*.

ROUTE, s. f., راه *rah*, جاده *djaddè*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *tariq*, pl. طرق *tourouq*.

ROUTIER, s. m. livre indicateur des chemins, کتاب منازل *kètabè mènazèlè 'èrzé rah*; — celui qui sait bien les routes, بلد *bèlèd*.

ROUTINE, s. f., a. عادت *'adèt*, عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*, a.

بالممارسه *tèdèrroub bèl-mèmarècè*, pr. t. *tèdèrrub bil-mèmarècè*; — faire une chose par routine et non par la science acquise, از روی عادت کردن نه از کاری را *èz rouï 'ádèt kèrdèn nè èz rouï 'èlm*, pr. t. *kiari-ra èz rouï 'ádèt kièrdèn nè èz rouï 'ilm*.

ROUTINER, v. a., از روی عمل یاد دادن *èz rouï 'èmèl yad dadèn*, عادت دادن *'ádèt dadèn*; — se routiner, عادت کردن *'ádèt kèrdèn*, عادی شدن *'ádi choudèn*.

ROUTINIER, ÈRE, s., از روی عادت عمل کننده *èz rouï 'ádèt 'èmèl-kounèndè*, عادت کرده *'ádèt-kèrdè*, a. عامل بالممارست *'àmèlè bèl-moumarècèt*, pr. t. *'àmili bil-mumarècèt*.

ROUVIEUX OU ROUX-VIEUX, s. m., شیرینه *chirinèk*, شیرین *chirinè*, a. عرّة *'èrrèt*, pr. t. *'arrèt*.

ROUVERIN, adj. m. fer rouverin, آهن پر ترک *áhèné pour tèrèk*.

ROUVRIER, v. a., از نو باز کردن *èz noou baz kèrdèn*, pr. t. *èz nèv baz kièrdèn*, از نووا کردن *èz noou va kèrdèn*; — se rouvrir, دوباره از نووا شدن *èz noou va choudèn*, دوباره *dou barè va choudèn*; — ouvert, e, دوباره *dou barè va-choudè*.

ROUX, OUSSE, adj., زرد *zèrd*, زرد رنگ *zèrd-rèng*, زردفام *zèrd-fam*, a. اصفر *èsfèr*.

ROYAL, E, adj., پادشاهی *padchahi*, pr. t. *padichahi*, شاهی *chahi*, شهریاری *chèhriari*, pr. t. *chèhèriari*, a. سلطانی *soultani*, pr. t. *sultani*.

ROYALEMENT, adv., بطوریکه شاهان را سزد *bè-toouri-ké chahan-ra sèzèd*, شاهانه *chahanè*, ملوکانه *mouloukanè*, pr. t. *muloukianè*, پادشاهانه *padchahanè*, pr. t. *padi-chahanè*.

- ROYALISME, s. m., پادشاهى *djanèb-dariï padchah*,
pr. t. *djanib-dariï padichah*.
- ROYALISTE, adj. et s. des 2 g., طرفدار پادشاه *tèrèf-daré padchah*, pr. t. *taraf-dari padichah*, خواهان شاه *kha-hané chah*, pr. t. *khahani chah*.
- ROYAUME, s. m., a. دولت *dooulèt*, pr. t. *dèvlèt*, pl. دول *dou-vèl*, مملکت *mèmlèkèt*, pl. ممالك *mèmalèk*, pr. t. *mè-malik*.
- ROYAUTÉ, s. f., پادشاهى *padchahi*, تاجدارى *tadj-dari*,
a. سلطنت *sèltènèt*, pr. t. *saltanèt*.
- RU, s. m., راه آب *rahé àb*, جو *djou*.
- RUADE, s. f., لگد *lèguèd*.
- RUBAN, s. m., نوار *nèvar*, a. شريط *chèrit*, pr. t. *chirit*.
- RUBANIER, IÈRE, s., نوارباف *nèvar-baf*.
- RUBICOND, E, adj., سرخ وى *sourkh-rouï*.
- RUBIS, s. m., a. ياقوت *yaqout*, pl. يواقيت *yèvaqit*, pr. t. *yavaqit*, ياقوت سرخ *yaqouté sourkh*; — rubis-balais, a. لعل *lè'lèl*, pr. t. *la'l*.
- RUBRIQUE, s. f. espèce de terre rouge, گل سرخ *guèlé sourkh*.
- RUCHE, s. f., گواره *guèvarè*, a. کواره *kèvarè*, pl. کوارات *kè-varat*.
- RUDE, adj. des 2 g. âpre au toucher, زبر *zèhr*, درشت *droucht*, pr. t. *drucht*, a. احش *èhrèch*, pr. t. *ahrèch*;
— âpre au goût, تند مزه *tound-mèzè*, pr. t. *tund-mèzè*,
دژن *dèjèn*, a. خشن *khèchèn*, pr. t. *khachîn*; — difficile, دشوار *douchvar*, pr. t. *duchvar*, a. مشکل *mouch-kèl*, pr. t. *muchkil*.

RUDEMENT, adv., بشدت *bè-sèkhti*, سختی *sèkht*, سخت *sèkht*, *bè-chèddèt*.

RUDESSE, s. f., درشتی *drouchti*, سختی *sèkhti*.

RUDIMENT, s. m., (employé surtout au pluriel), a. اصول *ouçoul*, قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*.

RUDOYER, v. a., ساخت گیری *drouchti kèrdèn*, درشتی کردن *sèkht-guiri kèrdèn*.

RUE, s. f., کوچه *koutchè*.

RUE, s. f., plante, سداب *sèd-àb*.

RUEILLE, s. f., كوچه كوچه *koutchèyé koutchèk*, pr. t. *kutchèï kutchuk*.

RUER, v. a., انداختن *èndakhtèn*; — se ruer sur quelqu'un, خود را بروی کسی انداختن *khoud-ra bè-rouï kèci èndakhtèn*.

RUER, v. n., لگد زدن *lèguèd zèdèn*.

RUFIEU, s. m., (terme bas), لحافکش *djakèch*, جاکش *lè-haf-kèch*.

RUGIE, v. n., غریویدن *ghèrividèn*, غرییدن *ghouridèn*, غرییدن *ghourridèn*.

RUGISSANT, e, adj., غریوان *ghèrivan*, غریو کنان *ghèriv-kou-nan*, غران *ghourran*.

RUGISSEMENT, s. m., صدای شبیر *sèdai chir*, غریو *ghèriv*, هدیر *hèdir*.

RUINE, s. f. dépérissement, ویرانی *virani*, خرابی *khèrabi*, pr. t. *kharabi*, a. انهدام *ènhèdam*, pr. t. *inhidam*; — endroit ruiné, ویرانه *viranè*; — tomber en ruines, رو بخرابی داشتن *khèrab choudèn*, خراب شدن *rou*

bè-khèrabi dachtèn, pr. t. rou bè-kharabi dachtèn.

RUINER, v. a., ویران کردن *viran kèrdèn*, خراب کردن *khè-rab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*, pr. t. *munhèdim kièrdèn*; — se ruiner, خود را خراب کردن *khoud-ra khèrab kèrdèn*, خراب چودن *khèrab choudèn*, منهدم چودن *mounhèdèm choudèn*; — ruiné, e, خراب منهلم *khèrab-choudè*, ویران شده *viran-choudè*, منهلم مounhèdèm-choudè, ویران *viran*, a. منهلم *mounhèdèm*, pr. t. *munhèdim*.

RUINEUX, RUSE, adj. qui menace ruine, روی بانهدام *roui bè-ènhèdam*, pr. t. *roui bè-ènhidam*, مشرف بخرابی *mouchrèf bè-khèrabi*; — qui cause la ruine, باعث *ba'ècè khèrabi*, pr. t. *ba'ici kharabi*, موجب *mooudjèbè khèrabi*, pr. t. *mèvdjibi kharabi*.

RUISSEAU, s. m., جوی *djou*, جوی *djouï*.

RUISSELAN, E, adj., روان *rèvan*, a. جاری *djari*, سایج *sayèdj*, pr. t. *saïdj*.

RUISSELER, v. n., روان بودن *rèvan boudèn*, روان شدن *rèvan choudèn*, جاری شدن *djari choudèn*.

RUM, s. m., ou mieux RHUM, عرق شکر *'èrèqé chèkèr*, pr. t. *'araqi chèkèr*.

RUMEUR, s. f., گفتگو *goftè-gou*, شماطه *chèmatè*, a. قیل و قال *qil-ou-qal*, pr. t. *qil-u-qal*.

RUMINANT, E, adj., نشخور *nèchkhèvèr*.

RUMINATION, s. f., action de ruminer, نشخار *nèchkhar*, a. جیره *djèrrè*.

RUMINER, v. n., نشخار کردن *nèchkhar kèrdèn*; — au fig., درست اندیشه کردن *droust èndichè kèrdèn*; — ruminé,

e, نشخوار *nèchkhar*, گویش *guèvich*, a. جرّه *djèrrè*, pr. t. *djarre*.

RUPTURE, s. f., شکستگی *chèkèstègui*, pr. t. *chikièstègui*, انکسار *chèkèst*, pr. t. *chikièst*, a. کسر *kèsr*, شکست *ènkèçar*, pr. t. *inkiçar*; — la rupture d'un os, شکستگی استخوان *chèkèstèguii èstoukhan*, pr. t. *chikièstèguii os-toukhan*; — en parlant d'une action, بهم خوردن *bè-hèm khourdèn*, گسستن *gouçoustèn*, pr. t. *goucistèn*, a. قطع *fèskh*, قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, نقص *nèqz*, pr. t. *naqz*; — la rupture de la paix, بهم خوردن صلح *bè-hèm khourdèné soulh*; — rupture de relations, قطع مراد *qèt'è mouravèdè*, pr. t. *qat'i muravèdè*.

RURAL, e, adj., متعلق بدهات *moutè'èllèq bè-dèhat*, pr. t. *mutè'alliq bè-dèhat*.

RUSE, s. f., چاپلوسی *tchaplouci*, کنبوره *kèmbourè*, a. حيله *hilè*, pl. حيل *hièl*, مکر *mèkr*; — user de ruse, حيله کردن *tchaplouci kèrdèn*, *hilè kèrdèn*.

RUSÉ, e, adj., چالوس *tchaplous*, حيله باز *hilè-baz*, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*.

RUSER, v. n. user de ruse V. **RUSE**.

RUSSE, adj. et s. des 2 g., روس *rous*, اوروس *ourous*.

RUSSIE, pays, مملکت روس *mèmlèkètè rous*, ou روسیه *rouciyè*.

RUSTAUD, e, روستا *rousta*, تراشیده *na-tèrachidè*.

RUSTICITÉ, s. f., تراشیدگی *na-tèrachidègui*, درشتی *drouchti*, روستایی *roustayi*.

RUSTIQUE, adj. des 2 g., دهانی *dèhati*, a. بدوی *bèdèvi*.

RUSTIQUEMENT, adv., بطور دهاتی *bè-toouré dèhati*, بطور
نا تراشیده *bè-toouré na-tèrachidè*.

RUSTRE, adj. et s. m., درشت خو, *droucht-khou*, نا تراشیده
na-tèrachidè.

RUT, s. m., وقت گشنی حیوانات, *vèqté guèchniï hèivanat*,
pr. t. *vaqti guèchniï haïvanat*.

S

SA, pron. poss. f. V. SON.

SABBAT, s. m., a. سبت *sèbt*, pr. t. *saht*; — au fig. bruit,
a. صدا *sèda*.

SABÉISME, s. m., آیین کواکب پرستی, *ayiné kèvakèb-pèrèsti*,
a. صبو, *sè-bouvé*, مجوسی *mèdjouci*, مجوسیت *mèdjouciyèt*.

SABINE, s. f. (plante), a. ابله *èbhèl*.

SABLE, s. f., ریگ *rig*, a. رمل *rèml*, pl. رمال *roumal*.

SABLER, v. a., ریگ پاشیدن *rig pachidèn*.

SABLEUX, EUSE, adj., ریگناک *rignak*, ریگدار *rig-dar*, ریگ
آلود *rig-àloud*, a. مرمول *mèrmoul*.

SABLIER, s. m., ریگدان *rig-dan*, pr. t. *rik-dan*; — espèce
d'horloge, ریگ ساعت *sa'ètè rig*.

SABLIÈRE, s. f., ریگ معدن *mè'èdèné rig*.

SABLON, s. m., نرم ماسه *macè*, نرم ریگ *rigué nèrm*, نرم
nèrm-rig.

SABLONNER, v. a., با ماسه پاک کردن *ba macè pak kèrdèn*,
با نرم ریگ پاک کردن *ba rigué nèrm pak kèrdèn*, V.

SABLER.

SABLONNEUX, EUSE, adj., ریښناک, *rignak*, ریښزار, *rig-zar* ریښستان, *rigùstan*.

SABOT, s. m., پا افزار چوبین, *pa-èfzaré tchoubîn*, کفش *kèfché tchoubîn*; — sabot de cheval, a. حافر, *hafèr*, pl. حوافر, *hèvafer*.

SABOTIER, ÈRE, s., سازنده پا افزار چوبین, *sazèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*; — la personne qui en porte, پوشنده پا افزار چوبین, *pouchèndèyé pa-èfzaré tchoubîn*, pr. t. *puchèndèi pa-èfzari tchoubîn*.

SABRE, s. m., شمشیر, *chèmchir*, a. سیف, *sèif*, pl. سیوف, *sèyouf*, pr. t. *suyouf*.

SABRER, v. a., با شمشیر زدن, *bè-chèmchir zèdèn*, با شمشیر یکدیگر را, *ba chèmchir zèdèn*; — se sabrer, با شمشیر یکدیگر را زدن, *ba chèmchir yèk diguèr-ra zèdèn*, pr. t. *ba chim-chir yèk diguèr-ra zèdèn*.

SABREUR, s. m., شمشیرزن, *chèmchir-zèn*.

SAC, s. m., جوال, *djouval*, pr. t. *djuval*, جوال, *tchouval*; — sac à mettre de l'argent, کیسه پول, *kicèyé poul*; — sac de nuit, یکلنگه, *khourdjé yèk-lànguè*; — pillage, تاخت و تاز, *takht-ou-taz*, یغما, *yèghma*, pr. t. *yaghma* a. غارت, *gharèt*; — livrer, mettre une ville à sac, شهر را غارت کردن, *chèhri-ra takht-ou-taz kèrdèn*, ou تاراج کردن, *taradj kèrdèn*.

SACCADE, s. f., تکان, *tèkan*.

SACCADER, v. a., ساخت کشیدن, *djèlooué èsp-ra sèkht kèchidèn*.

SACCAGEMENT, s. m., تاخت و تاز, *takht-ou-taz*, تاراج, *taradj*, t. p. یغما, *yèghma*, pr. t. *yaghma*, V. SAC.

SACCAGER, v. a., و تاز کردن *takht-ou-taz kèrdèn*; —
saccagé, e, غارت و تاز شده *takht-ou-taz-choudè*, غارت
شده *gharèt-choudè*.

SACCAGEUR, s. m., و تاز کننده *takht-ou-taz-kou-
nèndè*, a. ناهب *nahèb*, pr. t. *nahib*.

SACCHARIFÈRE, adj. des 2 g., plante saccharifère, شکر دار
chèkèr-dar.

SACCHARIN, e, adj., شکرى *chèkèri*.

SACERDOCE, s. m., کیشی *kèchichi*, a. رهبانیت *rouhba-
niyèt*.

SACERDOTAL, e, adj., متعلق بزمرة رهبانان *moutè'èllèq bè-
zoumrèyé rouhbanan*.

SACHÉE, s. f., بقدر يك جوال *bè-qèdré yèk djouval*.

SACHET, s. m., کیسه کوچک *kicèyé koutchèk*, pr. t. *kicèi
kutchuk*.

SACOCHE, s. f., خرج *khourdj*, pl. اخراج *èkhradj*, خرجین
khourdjin.

SACRAMENTAL, e, ou SACRAMENTEL, le, adj., a. تقدیسی
tèqdicì, pr. t. *taqdicì*.

SACRAMENTALEMENT, adv., از روی تقدس *èz roui tè-
qèddous*.

SACRE, s. m., a. تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SACRÉ, e, adj. saint, respectable, a. مقدس *mouqèddès*,
pr. t. *muqaddas*, مبارك *moubarèk*; — qui a reçu l'onc-
tion sainte, مقدس شده *tèqdis-choudè*, a. مسح
mèmsouh.

SACREMENT, s. m., شعیرة ایزنی *ckè'irèyé èizèdi*, pr. t.
cha'irèi izèdi, a. مناسك مقدسه *mènacèké mouqèddècè*,

شعيرة الله *chè'irèt-oullah*, pr. t. *cha'irèt-oullah*, pl. شعائر الله *chè'ayèr-oullah*, pr. t. *chè'aïr-oullah*; — le Saint Sacrement, l'Eucharistie, ا. نبيكة مقدسة *zèbihèyé mouqèddècè*, pr. t. *zèbihai mouqaddacè*.

SACRER, v. a., کردن تقدیس *tèqdis kèrdèn*, v. n. V. JURER et BLASPHEMER.

SACRIFICATEUR, s. m., قربانی کنند *qourbani-kounèndè*, ذبح کنند *zèbh-kounèndè*, a. ذابح *zabèh*, pr. t. *zabih*.

SACRIFICE, s. m., a. قربان *qourban*, pl. قرباين *qourabîn*; — immolation, a. ذبح *zèbh*; — de la messe, a. قداس *qouddas*, قداس *qoudas*; — action de se sacrifier, privation qu'on s'impose, a. فدا *fèda*, قربان *qourban*; — faire le sacrifice de sa vie, فدای جان کردن *fèdaï djan kèrdèn*, فدا جان *djan fèda kèrdèn*; — abandon volontaire. a. ترك *tèrk*, فراغت *fèraghèt* pr. t. *firaghat*.

SACRIFIER, v. a., قربان کردن *qourban kèrdèn*; — immoler, ذبح کردن *zèbh kèrdèn*; — au fig.. فدا کردن *fèda kèrdèn*, قربان کردن *qourban kèrdèn*; — se sacrifier, خود را فدا کردن *khoud-ra fèda kèrdèn*, قربان شدن *qourban choudèn*.

SACRILÈGE, s. m. crime qui consiste à profaner les choses sacrées, a. کفر *koufr*, pr. t. *kufr*, تحدیف *tèhdiff*; — commettre un sacrilège, کفر کردن *koufr kèrdèn*; — celui qui commet un sacrilège, a. کافر *kafèr*, pr. t. *kiafir*.

SACRISTAIN, s. m., خازن اسباب کلیسا *khazèné èsbabè kliça*.

SACRISTIE, s. f., خزانه اسباب کلیسا *khèzanèyé èsbabé kliça*, pr. t. *khizanèi èsbabi kliça*, جامه گاه کلیسا *djamè-gahé kliça*, pr. t. *djamè-gahi kliça*.

SAFRAN, s. m., زعفران *djèçad*, a. زعفران *zè'èfran*, pr. t. *za'fran*, pl. زعفر *zè'afèr*, pr. t. *zè'afir*.

SAFRANER, v. a., زعفران زدن *zè'èfran zèdèn*; — safrané, e, زعفران زده *zè'èfran-zèdè*.

SAFRE, adj. des 2 g., گولوی بسیار خوار *òèciar-khar*, شکم خواره *chèkèm-kharè*.

SAGACE, adj. des 2 g., باریک اندیش *barik èndich*, با فراست *ba fèracèt*, pr. t. *ba firacèt*, a. بصیر *bècir*, pr. t. *bacir*, ذکی *zèki*.

SAGACITÉ, s. f., باریک اندیشی *barik-èndichi*, a. فراست *fèracèt*, pr. t. *firacèt*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, ذکاوت *zèkavèt*, pr. t. *zèkiavèt*, فطانت *fètanèt*, pr. t. *fitanèt*.

SAGE, adj. des 2 g., هوشیار *houchiar*, دانا *dana*, a. عاقل *'àqèl*, pr. t. *'àqil*, pl. عقلا *'ouqèla*.

SAGE, s. m., دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. حکیم *hèkim*, pr. t. *hakim*, pl. حکما *houkèma*.

SAGE-FEMME, s. f., ماماچه *mamatchè*, a. قابله *qabèlè*, pl. قوابل *qèvabèl*.

SAGEMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, عاقلانه *'àqèlanè*, pr. t. *'àqilanè*.

SAGESSE, s. f., هوشیاری *houchiari*, a. عقل *'èql*, pr. t. *'aql*, خود داری *dèrayèt*; — modération, retenue, حزم *hèzm*, pr. t. *hazm*, حرامت *hèza*.

mèt, pr. t. *hazamèt*, احتياط *èhtiat*, pr. t. *ihtiat*; —
connaissance, دانش *danèch*, دانشمندی *danèchmèndi*,
a. معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*;
la sagesse incréée, a. عقل ازلی *'èql èzèli*, pr. t. *'agli èzèli*.

SAGITTAIRE, s. m., a. القوس برج *bourdj-oul-qoous*, pr. t. *burdj-ul-qavs*.

SAGOUN, s. m., بوزینه *bouzinè*, کوچک میمون *mèimouné koutchèk*.

SAIGNANT, E, adj., خونی *khounin*.

SAIGNÉE, s. f., a. فصد *fèsd*, pr. t. *fasd*.

SAIGNEMENT, s. m., چکیدن خون *àmèdèné khoun*, چکیدن خون *tchèkidèné khoun*.

SAIGNER, v. a., خون گرفتن *khoun guèrèftèn*, pr. t. *khoun guiriftèn*, فصد کردن *fèsd kèrdèn*, pr. t. *fasd kièrdèn*;
— se faire saigner, خون بگیرند *dadèn ké khoun be-guirènd*; — v. n., چکیدن خون *tchèkidèné khoun*, آمدن خون *àmèdèné khoun*; — saigner du nez, خون از بینی *àmèdèné khoun èz bini*; — saigné, e, گرفته خون *khoun-guèrèftè*, a. مفصود *mèfsoud*.

SAIGNEUR, s. m., فصد کننده *fèsd-kounèndè*, a. فصاد *fèssad*, حجام *hèddjdjam*.

SAIGNEUX, EUSE, adj., باخون آغشته *bè-khoun-aghouchtè*, باخون آلوده *bè-khoun-àloudè*.

SAILLANT, E, adj., بر جسته *bèr djèstè*.

SAILLIE, s. f. sortie, چستنی *djèstègui*, چستنی *djèstèn*, a. فوران *fèvèran*; — trait d'esprit, a. نکته *nouktè*, pr. t. نکته لطیفه *lètifè*.

SAILLIR, v. a. saillir une femelle, (se dit d'un cheval ou d'un taureau), جفت *guèchni kèrdèn*, جفت *djouft choudèn*; — v. n. sortir avec impétuosité, جستن *djèstèn*, جهیدن *djèhidèn*, فوران کردن *fèvèran kèrdèn*.

SAIN, SAINÉ, adj., تندرست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*; — exempt de défauts, بی عیب *bi 'èib*, بی نقص *bi nèqs*.

SAINDOUX, s. m., روغن خوک *rooughèné khouk*.

SAINEMENT, adv., بتندرستی *bè-tèn-drousti*, بسلامت *bè-sèla-mèt*, a. سالمًا *salèmèn*, pr. t. *salimèn*; — avec justesse, از روی عقل سلیم *èz rouï 'èqlé sèlim*; — juger saine-ment, از روی عقل سیلم کردن *èz rouï 'èqlé sèlim heukm kèrdèn*.

SAINFOIN, s. m., فسفسه *fèsfècè*, اسپست *èspèst*, vulg. اسپرست *èsprèst*.

SAINT, E, adj. essentiellement pur, پاک *pak*, a. طاهر *tahèr*, pr. t. *tahir*; — consacré, a. مبارک *moubarèk*, pr. t. *mubarèk*, مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddas*; — le Saint-Esprit, a. روح القدس *rouh-oul-qoudous*; — la Sainte Trinité, a. اقانیم ثلاثة مقدسه *èqanimé sèlècèyé mouqèddècè*, pr. t. *èqanimi sèlècèï muqaddacè*; — les Lieux-Saints, a. اماکن مبارکه *èmakèné moubarèkè*, pr. t. *èmakini mubarikè*, امکنه مقدسه *èmkènèyé mouqèddècè*, pr. t. *èmkinèï muqaddacè*; — les livres saints, a. کتب شریفه *koutoubé chèrifè*, pr. t. *kutubi chèrifè*, کتب مبارکه *koutoubé moubarèkè*, pr. t. *kutubi mubarèkè*; — un saint, une sainte, a. ولی الله *vèli*, ولی الله *vèli-oullah*,

pl. اوليا *ooulia*, pr. t. *èulia*; — la Sainte-Vierge, a. حضرت مريم *hèzrètè mèrièm*, pr. t. *hazrètè mèrièm*; — les saints apôtres, a. حضرات هواريون *hèzèraté hèvari-youn*, pr. t. *hazèrati havariyoun*.

SAIEMENT, adv., بتقّس بطور مبارک *bè-toouré moubarèk*, بتقّس به-تèqèddous, a. مبارکاً *moubarèkèn*.

SAINTETÉ, s. f., شرافت پاکي *paki*, مبارکی *moubarèki*, a. شرافت *chèrafèt*.

SAÏQUE, s. f., کشتی بارکش *kèchtü bar-kèch*.

SAISIE, s. f., ضبط دیوان *zèpté divan*.

SAISIR, v. a. prendre tout d'un coup, ربودن *rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*, دفتاً گرفتن *dèf'ètèn guèrèftèn*, pr. t. *daf'atèn guiriftèn*; — saisir quelqu'un au collet, یخه کسی را گرفتن *yèkhèyé kèci-ra guèrèftèn*, pr. t. *yèkhèi kèci-ra guiriftèn*; — saisir l'occasion, فرصت را غنیمت *foursèt-ra ghènimèt choumourdèn*; — retenir par autorité, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — au fig. attaquer, تب مرا گرفتن *guèrèftèn*; — la fièvre m'a saisi, تب مرا گرفت *tèb mèra guèrèft*; — comprendre, فهمیدن *fèh-midèn*, منتقل شدن *mountèqèl choudèn*; — se saisir, گرفتن *guèrèftèn*, ضبط کردن *zèpt kèrdèn*, pr. t. *zapt kièrdèn*; — saisi, e, گرفته شده *guèrèftè-choudè*, ضبط شده *zèpt-choudè*.

SAISSABLE, adj. des 2 g., ممکن ضبط کردن *moumkèné zèpt kèrdèn*, pr. t. *mumkini zapt kièrdèn*, قابل ضبط کردن *qabèlé zèpt kèrdèn*.

SAISSANT, e, adj. qui saisit, en parlant du froid, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, a. شدید *chèdid*; — froid saisis-

sant, حیرت سرمای ساخت sèrmaï sèkht; — étonnant, حیرت افرا hèirèt-èfza.

SAISISSEMENT, s. m., a. دهشت dèhchèt, a. حیرت hèirèt, pr. t. haïrèt; — éprouver un saisissement, دهشت حیران dèhchèt kèrdèn, حیرت کردن hèirèt kèrdèn, حیران ماندن hèiran mandèn.

SAISON, s. f., a. فصل fèsl, pr. t. fasl, pl. فصول fouçoul, موسم mooucèm, pr. t. mèvsim, pl. مواسم mèvacèm, pr. t. mèvacim; — la saison des roses, گل سرخ moou-cèmé goulé sourkh, pr. t. mèvsimi guli sourkh; — les quatre saisons, اربعه فصل fouçoulé èrbè'è, pr. t. fuçouli èrba'a.

SALADE, s. f., سلطه sèlètè, pr. t. salata.

SALADIER, s. m., ظرف سلطه zèrfé sèlètè.

SALAIRE, s. m., a. اجرت eudjrèt, pl. اجور oudjour. -

SALAISSON, s. f. action de saler, نمکپاشی nèmèk-pachi, نمکریزی nèmèk-rizi, a. تملیح tèmlîh; — viandes salées, گوشت توی نمک پرورده gouchté nèmèkîn, گوشت نمکین gouchté touï nèmèk pèrvèrdè.

SALAMALEC, s. m., révérence, salut en arabe, a. سلام عليك sèlam 'èlèik.

SALAMANDRE, s. f., سمندر sèmèndèr.

SALANT, adj. m., نمکزار nèmèk-zar.

SALARIER, v. a., اجرت دادن eudjrèt dadèn; — salarié, e, صاحب مواجب sahèbè mèvadjèb.

SALAUD, e, s., چپل tchèpèl, چرکن tchèrkèn, چرک tchèrk, a. نجس nèdjès, pr. t. nadjis, مردار mourdar.

SALE, adj. des deux g., پلید pèlid, نا پاک na-pak, a. مردار

mourdar; — au fig. obscène, بی آزم *bi hèya*, بی آزرم *bi àzèrm*, بی شرم *bi chèrm*, بی عار *bi 'âr*, ا. فاحش *fa-hèch*, pr. t. *fahich*.

SALÉ, s. m., گوشت خوک بنمک پرورده *gouchté khouk bè-nèmèk pèrvèrdè*.

SALÉ, e, adj., نمکین *nèmèkîn*, شور *chour*; — au figuré, obscène, V. OBSCÈNE.

SALEMENT, adv., بعدم پاکیزگی *bè 'èdémè pakizègui*, بکثافت *bè-kèçafèt*.

SALEP, s. m., racine bulbeuse, ا. ثعلب *sè'èlèb*, pr. t. *sa'lèb*, صالب *salèb*.

SALER, v. a., نمک پاشیدن *nèmèk rikhtèn*, ریختن *nèmèk pachidèn*.

SALETÉ, s. f., وزن *vèjèn*, پلیدی *pèlidi*, پلیدی *pèlidègui*, ا. دناست *dènacèt*.

SALEUR, s. m., نمکزن *nèmèk-zèn*.

SALICINE, s. f., جوهر بید *djoouhèré bid*.

SALICOT, (plante), a. شمار البکر *chèmar-oul-bèhr*, pr. t. *chèmar-ul-bahr*.

SALIÈRE, s. f., نمکدان *nèmèk-dan*.

SALIGAUD, e, adj. et s. V. SALAUD.

SALIGNON, s. m., نمک قالبی *nèmèké qalèbi*.

SALIN, e, adj., نمکدار *nèmèk-dar*, نمکین *nèmèkîn*.

SALINE, s. f. salaison, گوشت بنمک پرورده *goucht bè-nèmèk pèrvèrdè*; — signifie aussi poisson salé, ماهی شور *mahî chour*; — lieu où l'on fabrique le sel, نمکزار *nèmèk-zar*, ا. مملحه *mèmlèhè*.

SALIB, v. a., پلید کردن *tchèrk kèrdèn*, چرک کردن *pèlid*.

kèrdèn, كڤڤ كڤڤ *kècif kèrdèn*; — au fig. salir la réputation, بدنام كڤڤ *bèd-nam kèrdèn*; — sali, e, چرك شده *tchèrk-choudè*.

SALISSANT, e, adj. qui salit, چرك كڤڤ *tchèrk-kounèndè*, a. ملىو *moulèvvès*, pr. t. *mulèvvès*; — qui se salit aisément, چرك بر دار *tchèrk bèr-dar*.

SALISSURE, s. f. V. SALETÉ.

SALIVAIRE, adj. des 2 g., دشبيل خيو دار *douchbèlé khiou-dar*, a. رضابيه *ghèdèdè rèzabiyè*, pr. t. *ghadèdi rizabiyè*.

SALIVATION, s. f., ريزش آب دهان *rizèché àbé dèhan*, سيلان الريق *silan-our-riq*.

SALIVE, s. f., لعاب دهان *lo'abé dèhan*, آب دهان *àbé dèhan*, خيو *khiou*, تفو *tèfou*, a. رضاب *rèzab*, pr. t. *rizab*, بساق *bouçaq*.

SALIVER, v. n., جارى شدن آب دهان *djari choudèn àbé dèhan*.

SALLE, s. f., تالار *talár*; — salle à manger, سفره خانه *sofrè-khanè*; — salle de réception, تالار پذيرائى *talaré pè-zirayi*.

SALMIGONDIS, s. m. V. MÉLANGE.

SALMIS, s. m., فسنجان *fècèndjan*, vulg. فسوجن *fèçoudjèn*.

SALOIR, s. m., ظرف نمك *zèrfè nèmek*.

SALOMON, nom pr. سليمان *soldèiman*.

SALON, s. m., اوطاق مهمانى *outaqé mèhmani*, تالار *talár*, pr. t. *otaqi mihmani*.

SALONIQUE, nom de ville, سلانيك *sèlanik*.

SALOPE, s. f. femme de mauvaise vie, جند *djèndè*, a.

فاحشه *fahèchè*, pr. t. *fahichè*; — qui est sale, V. SALE.

SALOPEMENT, adv., بطور كثيف *bè-toouré kècif*.

SALOPERIE, s. f., پليدى *pèlidi*, a. كثافت *kèçafèt*, V. **SALÉTÉ**; — discours ordurier, obscénité, حرف نا مربوط *hèrfé na-mèrbout*.

SALORGE, s. m., توده نمك *toudèyé nèmek*.

SALPÊTRE, s. m., شوره *chourè*, a. ملح البارود *mèlh-oul-ba-roud*, pr. t. *milh-ul-baroud*.

SALPÊTRIÈRE, s. m., شوره ساز *chourè-saz*.

SALPÊTRIÈRE, s. f., كارخانه شوره *kar-khanèyé chourè*, pr. t. *kiar-khanè churè*.

SALSEPAREILLE, s. f., a. عشب *'ouchbè*.

SALSIFIS, s. m., سالسيفى *salsifi*.

SALTIMBANQUE, s. m., V. CHARLATAN.

SALUBRE, adj. des 2 g., a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*.

SALUBRITÉ, s. f., a. صحت *sèhhèt*, هنائت *hèna'èt*, pr. t. *hinayèt*.

SALUER, v. a., سلام کردن *sèlam kèrdèn*, سلام دادن *sèlam dadèn*; — se saluer, بهمدیگر سلام دادن *bè-hèm-diguèr sèlam dadèn*.

SALURE, s. f., شوری *chouri*, شور بودن *chour boudèn*, a. ملحیت *mèlhiyèt*.

SALUT, s. m., a. سلام *sèlam*; — rendre le salut, جواب *djèvabé sèlam dadèn*; — conservation, a. خلاص *sèlamet*; — délivrance, رهاى *rèhayi*, a. *khèlas*, pr. t. *khalas*, نجات *nèdjat*; — la félicité éternelle, a. فلاح *fèlah*, سعادت ابدى *sè'adètè èbèdi*, pr. t. *sa'adèti èbèdi*.

SALUTAIRE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, a. نافع *nafè'*,
pr. t. *nafi'*.

SALUTAIREMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, a. نافعاً
nafè'èn, pr. t. *nafi'èn*.

SALUTATION, s. f., a. سلام *sèlam*.

SALVE, s. f., شنلیک *chènlik*, طبیب اندازی *toup-èndazi*.

SAMARCANDE, ville de Transoxiane, a. سمرقند *sèmèrqènd*,
pr. t. *samarqand*.

SAMARITAIN, E, adj. et s., a. سامری *samèri*, pr. t. *samari*.

SAMEDI, s. m., شنبه *chèmbè*, روز شنبه *rouzé chèmbè*, pr. t.
rouzi chènbè.

SAMESTRE, s. m., مرجان سرخ *mèrdjané sourkh*, pr. t. *mar-
djani sourkh*.

SANAS, s. m., چلواری هند *tchèlvarï hènd*, pr. t. *tchal-
varï hînd*.

SANCIR, v. n. terme de marine, بته دریا رفتن *bè-tèhé dèria
rèftèn*, غرق شدن *ghèrq choudèn*.

SANCTIFIANT, E, adj., تقدیس کننده *tèqdis-kounèndè*, a.
مقدس *mouqèddès*, pr. t. *muqaddis*.

SANCTIFICATION, s. f., a. تقدیس *tèqèddous*, pr. t. *tèqaddus*,
تقدیس *tèqdis*, pr. t. *taqdis*.

SANCTIFIER, v. a., مبارک کردن *moubarèk kèrdèn*, مقدس
کرن *mouqèddès kèrdèn*, pr. t. *muqaddas kièrdèn*,
تقدیس کردن *tèqdis kèrdèn*; — sanctifié, ô, تقدیس
کرده شد *tèqdis-kèrdè-choudè*.

SANCTION, s. f., a. تصدیق *tèsdiq*, pr. t. *tastiq*, قبول *qè-
boul*, pr. t. *qaboul*, صکه *sèhè*, pr. t. *saha*.

SANCTIONNER, v. a., تصدیق کردن *tèsdiq kèrdèn*, قبول

qèboul fèrmoudèn, گذاشتن *sèhè gou-zachtèn*; — sanctionné, e, تصدیق شده *tèsdiq-choudè*, pr. t. *tastiq-choudè*, سیده بصادقه *bè-sèhè rècidè*, a. مصدوق *mèsdouq*.

SANCTUAIRE, s. m., حرم شریف *hèrémé cherif*, pr. t. *harèmi chèrif*; — les deux sanctuaires de la Mecque et de Médine, حرمین شریفین *hèrémèiné chèrifèin*, pr. t. *harèméini chèrifèin*.

SANDAL OU SANTAL, s. m., صندل *sèndèl*, pr. t. *sandal*.

SANDARAQUE, s. f., gomme, سندروس *sèndèrous*, سندر *sèndèr*, a. زرنیخ احمر *zèrnikh èhmèr*.

SANG, s. m., خون *khoun*, a. دم *dèm*, دما *dèma*; — sang bilieux, صفراوی *khouné sèfravi*; — cracher le sang, خون تفو کردن *khoun toufou kèrdèn*; — répandre, verser le sang, ریختن خون *khoun rikhtèn*, خون ریزی کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — effusion de sang, خون ریزی *khoun-rizi*, a. سفک الدم *sèfk-oud-dèm*; — race, extraction, نژاد *nèjad*, pr. t. *nijad*, خاندان *kha-nèdan*, a. نسل *nèsl*, pr. t. *nasl*; — un prince du sang, شاهزاده *chah-zadè*.

SANG-FROID, s. m., آرامی قلب *àramiè qèlb*, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. *ètminani qalb*, سکونت قلب *sou-kounètè qèlb*, pr. t. *sukiounèti qalb*.

SANG-DE-DRAGON, s. m. nom de plante, خون سیاوشان *khouné siavèchan*, a. عرق الکمره *'èrq-oul-houmrèt*, pr. t. *'irq-ul-humrèt*.

SANGIAC, s. m. gouverneur d'une province en Turquie, سنجاق *sèndjèq*, pr. t. *sandjaq*.

SANGLANT, *E*, adj., آلود *khoun-âloud*, خونین *khoun-nîn*, آغشته *bè-khoun-âghouchtè*.

SANGLE, *s. f.*, تنگ *tèng*, قولان *qolan*, قايش *qaïch*, *a.* شریحه *chèrihè*.

SANGLER, *v. a.*, تنگ کشیدن *tèng bèstèn*, تنگ کèchidèn; — au fig. appliquer des coups avec force, بشدت زدن *bè-chèddèt zèdèn*.

SANGLIER, *s. m.*, گراز جنگلی *gourazè djènguèli*.

SANGLOT, *s. m.*, خرویله *khèrvilè*, زارè *zarè*, زاری *zari*, خراار *khèrarè*, غرنگ *ghèrèng*.

SANGLOTE, *v. n.*, زار گریستن *khèrvilè kèrdèn*, زار *zar* *guèristèn*, *pr. t.* *zar guiristèn*, گریه و زاری کردن *guèriè-o-zari kèrdèn*, *pr. t.* *guiriè-u-zari kièrdèn*, خراار *khèrarè* کردن *kèrdèn*.

SANGSUE, *s. f.*, زالو *zalou*, زلّو *zèlou*, شلوك *chèlouk*, *a.* علق *'èlèq*; — poser, appliquer des sangsues, زلوانداختن *zèlou èndakhtèn*.

SANGUIN, *E*, adj., مزاج *khounnîn-mèzadj*, *pr. t.* *khounnîn-mizadj*, *a.* مزاج *dèmèvi-oul-mèzadj*; — couleur de sang, خون برنگ *bè-rèngué khoun*, فام *khoun-fam*.

SANGUINAIRE, adj. des 2 g., خونخوار *khoun-khar*, خونریز *khoun-riz*, *a.* سقاك *sèffak*.

SANGUINE, *s. f.* hématite, حاجر الدم *hèdjir-oud-dèm*; — sorte de pierre dont on fait les crayons rouges, سنگی *sèngué mèdèdè qèrmèz*.

SANGUINOLENT, *E*, adj., مخلوط بخون *mèkhlout bè-khoun*.

SANIE, s. f., زردآب *zèrd-âb*, a. صديد *sèdid*, pr. t. *sadid*, a. مدد *mèddè*.

SANIEUX, EUSE, adj., زرد آبی *zèrd-âbi*.

SANS, prép. exclusive, بی *bi*, بدون *bè-douné*, a. بلا *bè-la*, pr. t. *bi-la*, بغیر *bè-ghèir*, pr. t. *bi-ghaïr*, من غیر *mèn-ghèir*, pr. t. *mîn-ghaïr*; — sans pareil, بی نظیر *bi nè-zir*, pr. t. *bi nazir*; — sans doute, بی شک *bi chèk*, بی شبهه *bi choubhè*; — sans espoir, بی امید *bi oumid*, ou نا امید *na-oumid*; — sans pudeur, بی آرم *bi âzèrm*, بی زهره *bi hèya*; — sans cœur, بی دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*.

SANTÉ, s. f., تندرستی *tèn-drousti*, a. صحت *'afiyèt*, سہمت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — s'informer de la santé de quelqu'un, demander de ses nouvelles, احوال پرسى *èhval-poursi kèrdèn*; — comment va la santé? احوال شما چه طور است *èhvalé chouma tchè toour èst*, pr. t. *ahvali chuma tchi tèvr èst*; — être en santé, en bonne santé, صحیح بودن *tèndroust boudèn*, سہیہ او سالم بودن *sèhih-ou-salèm boudèn*, pr. t. *sahih-u-salim boudèn*; — à votre santé, سلامتی شما *bè-sèlamètii chouma*; — je suis venu pour m'informer de votre santé, آمدم احوال پرسى شما را بکنم *àmèdèm èhval poursii chouma-ra be-kounèm*.

SANTOLINE, s. f. plante, خریسانة *khèriganèt*.

SANTON, s. m. moine musulman, a. ولی شیخ *chèikh*, ولی *vèli*.

SAPA, s. m. moût, شیرۀ انگور *chirèyé èngour*.

SAPAJOU, s. m., نوعی از میمون *noou'i èz mèimoun*, pr. t. *nèv'i èz maïmoun*.

SAPÉ, s. f. action de saper, V. SAPER.

SAPER, v. a. creuser, کاویدن *kavidèn*, کندن *kèndèn*; —
au fig. détruire, خراب کردن *khèrab kèrdèn*, منهدم کردن *mounhèdèm kèrdèn*.

SAPÉUR, s. m., کلنگزن *koulèng-zèn*, زمین کن *zèmin-kèn*.

SAPHÈNE, s. f. veine du pied, رڼ پا *règué pa*, ا. صافن *safèn*.

SAPHIR, s. m., یاقوت کبود *yaqouté kèboud*, a. صغیر *sèfir*,
pr. t. *safir*.

SAPIN, s. m., صنوبر *sènooubèr*, pr. t. *sanoubèr*, درخت
dèrèkhté sènooubèr, pr. t. *dirakhti sanoubèr*.
a. تنوب *tènnoub*, pr. t. *tunnub*.

SAPINIÈRE, s. f., صنوبرستان *sènooubèrèstan*, pr. t. *sanou-
bèristan*.

SAPONAIRE, s. f., اشنان *ouchnan*, a. غاسول *ghaçoul*,
صابونیت *sabouniyèt*.

SAPORIFIQUE, adj. des 2 g., مزه دهند *mèzè-dèhèndè*.

SARBACANE, s. f., توفک *toufèk*, فتک *foutèk*, pr. t. *futèk*,
پوفک *poufèk*.

SARCASME, s. m., نیش *nich*, نیشدار *soukhèné
nich-dar*.

SARCASTIQUE, adj. des 2 g., نیشزن *nich-zèn*, استهزا کنند *èstèhza-kounèndè*.

SARCELLE, s. f., اردک کوچک *eurdèké koutchèk*.

SARCLER, v. a., علف زیادتی کندن *'èlèfé ziadèti kèndèn*,
خشاو کردن *khèchavè kèrdèn*, پازش کردن *pazèch kèrdèn*,
خو کردن *khèv kèndèn*.

SARCLEUR, EUSE, s., علف چین *'èlèf-kèn*, علفکن *'èlèf-tchîn*,

کندۀ خشاوہ *khèchavè-kounèndè*, خوکس *khèò-kèn*.

SARCLOIR, s. m., کنند *kènènd*, علفکن *'èlèf-kèn*.

SARCLURE, s. f., کندۀ شدۀ زیادتیی *'èlèf-haï ziadèti kèndè-choudè*.

SARCOCÈLE, s. f., دَیّۀ خایہ *dèjpèyè khayè*, a. غَدّة الخصیة *ghouddèt-oul-khoucièt*.

SARCOCOLLE, s. f. gomme de Perse, انزروت *ènzèrout*, کنجدہ *koundjoudè*, کنجدک *koundjoudèk*, a. عنزروت *'ènzèrout*, راتین *ratin*.

SARCOCOLLIER, s. m., درخت انزروت *dèrèkhté ènzèrout*, pr. t. *dirakhti ènzèrout*.

SARCO-ÉPIPOCÈLE, s. m., بادگُند *badguènd*, دَیّۀ خایہ *dèbbèyè khayè*, a. فِتق *fètq*, pr. t. *fatq*, ادرہ *èdrè*.

SARCO-ÉPIPLOMPHALE, s. f., دَیّۀ ناف *dèbbèyè naf*.

SARCO-HYDROCÈLE, s. f., دَیّۀ اَبدار *dèbbèyè àb-dar*.

SARCOLOGIE, s. f., در کِیفِیت گوشت بدن *bèhsè dèr kèifiyètè gouchtè bèdèn*.

SARCOME, s. m., a. عَقَلَة *'èflèt*.

SARCOMPHALE, s. m., ناف زوخ *zoukhé naf*, سَوّول ناف *sou'-ouloulé naf*.

SARCOPHAGE, s. m. tombeau, دَخم *dèkhmè*, دَخم *dèkhm*, a. صَرِیح *zèrih*; — cercueil, a. تابوت *tabout*.

SARCOPHAGE, adj., گوشت سوز *goucht-souz*.

SARDINE, s. f., سَماریس *sèmaris*, سَرَدِین *sèrdîn*.

SARMENT, s. m., شاخ تَاک *chakhèyè rèz*, شاخه *chakhè tak*.

SARMENTEUX, EUSE, adj., رَز پَر شاخه *rèzè pour chakhè*, a. کَثِیر السَّرع *kècir-ous-sèr*.

SARRASIN, nom de peuple, arabe, a. شرقى *chèrqi*, pr. t. *charqi*; — sorte de blé, گندم سیاه *guèndoumé siah*, pr. t. *guèndumi siah*.

SARRASINE, s. f. V. HERSE.

SARRAU, s. m., پوشش دهقانی *pouchèché dèhqani*, a. نباده *lèbbadè*.

SARRIETTE, s. f., plante odorante, اوشه *euchè*, a. ستر س'د-تèr, pr. t. *sa'tèr*, مرزه *mèrzè*.

SAS, s. m., ماشو *guèrmè-biz*, تنک بیز *tènouk-biz*, ماشو *machou*, پرویزن *pèrvizèn*, a. مناخل *mounkhèl*, pl. مناخل *mounakhèl*, pr. t. *munakhil*.

SASSE, s. f., لب برگشته *parouï lèb-bèr-guèchtè*.

SASSENAGE, s. m., سنگ توتیا *sèngué toutia*.

SASSER, v. a., tamiser la farine, بیکتن *bikhtèn*, الک کردن *èlèk kèrdèn*.

SATAN, s. m., اهرمن *èhrèmèn*, اهریمن *èhrimèn*, pr. t. *ahri-man*, a. شیطان *chèitan*, pl. شیاطین *chèyatîn*, ابلیس *èblis*, pr. t. *iblis*, pl. ابالیس *èbalis*.

SATANIQUE, adj. des 2 g., اهریمنی *èhrimèni*, a. شیطانی *chèitani*.

SATELLITE, s. m. homme armé qui est aux gages et à la suite d'un autre, یاور *yavèr*, همپا *hèm-pa*, a. معاون *mou'avèn*, pr. t. *mu'avîn*, انصاب *ènsab*, pr. t. *ansab*; — terme d'astronomie, a. قمر *qèmèr*, pr. t. *qamar*, pl. اقمار *èqmar*, pr. t. *aqmar*.

SATIÉTÉ, s. f. réplétion, سیری *siri*, — jusqu'à satiété, تا سیر شدن *ta sir choudèn*, سیر شود *ta adèm sir chèvèd*; — réplétion jusqu'au dégoût, تا بگلو *ta*

bè-guèlou; — manger jusqu'à satiété, تا بخلو خوردن *ta bè-guèlou khourdèn*.

SATIN, s. m., اطلس *ètès*, pr. t. *atlas*.

SATINADE, s. f., اطلس نما *ètès-nèma*.

SATINAGE, s. m., مهره زنی *meuhrè-zèni*.

SATINER, v. a., مهره زدن, اطلس نما کردن *ètès-nèma kèrdèn*, *meuhrè zèdèn*.

SATIRE, s. f., جرشت *djèrchèft*, ا. هجو *hèdjv*, هجویه *hèdjviyè*, pl. هجویت *hèdjviyat*.

SATIRIQUE, adj. des 2 g., جرشت آمیز *djèrchèft-àmiz*, a. رساله هجوی *hèdjvi*; — ouvrage satirique, a. رساله هجویه *rèçalèyé hèdjviyè*, pr. t. *riçalèi hèdjviyè*.

SATIRIQUEMENT. adv., بطریق از روی هجو *èz roui hèdjv*, هجو *bè-tèriqè hèdjv*.

SATIRISER, v. a., هجو جرشت کردن *djèrchèft kèrdèn*, هجو کردن *hèdjv kèrdèn*.

SATISFACTION, s. f., محظوظیّت *khochnoudi*, a. مہزوزیّت *mèhzouziyèt*, رضایت *rèzaïyèt*, pr. t. *rizaïyèt*; — à la satisfaction des deux parties, برضایت طرفین *bè-rèzaï-yètè tèrèfèin*, رضای طرفین *bè-rèzaï tèrèfèin*; — réparation, a. ترضیہ *tèrziyè*.

SATISFAIRE, v. a., راضی *khochnoud kèrdèn*, راضی کردن *razi kèrdèn*; — satisfait, e, خوشنود *khochnoud*, a. راضی *razi*.

SATISFAISANT, e, adj., موجب خوشنودی *mooudjèbè khochnoudi*, شافی *ba'ècè razi choudèn*, a. شافی *chafi*.

SATRAPE, s. m., حکمران *heukm-ran*, مرزبان *mèrz-ban*, a.

حاکم *hakèm*, pr. t. *hakim*, pl. حکام *houkkam*, pr. t. *hukkiam*, والی *vali*.

SATRAPIE, s. f., خوره *khourè*, خوره *khourè*, a. ایالت *èyalèt*;
— la satrapie de Sapor, خوره شاپور *khourèyé chapour*,
pr. t. *khurèi chapour*.

SATURATION, s. f. état de ce qui est saturé, V. SATURER.

SATURER, v. a., سیر کردن *sir kèrdèn*, مشبوع کردن *mèch-bou' kèrdèn*; — saturé, e, سیر شده *sir-choudè*,
سیر *sir*.

SATURNE, s. m., planète, کیوان *kèivan*, a. زحل *zouhèl*, pr.
t. *zuhal*; — l'anneau de Saturne, خاتم کیوان *khatèmé*
kèivan.

SATYRE, s. m., دیو مردم *div-mèrdoum*, دیو *div*.

SATYRIASIS, s. m. V. PRIAPISME.

SAUCE, s. f., خورش ماتیه *khourèché ma'iyé*, آب خورش *abé*
khourèch.

SAUCER, v. a., تربیت کردن *tèrit kèrdèn*.

SAUCIÈRE, s. f., ظرف خورش *zèrfé khourèch*.

SAUCISSE, s. f., چرغند *tchèrghèndè*, چرغند *tchèrghènd*,
vulg. روده آکند *roudèyé àkèndè*.

SAUCISSON, s. m., لکانه *lèkanè*, لکامه *lèkamè*, زجاج *zounnadj*,
a. عصب *'ècib*, pr. t. *'acib*; — terme d'artillerie, فشنگی
fèchèng, pr. t. *fichènk*.

SAUF, SAUVE, adj. sain et sauf, f. saine et sauve, تندرست
tèn-droust, pr. t. *tèn-drust*, بی عیب *bi 'èib*, a. سالم
salèm, pr. t. *salim*, صاکیح و سالم *sèhih-ou-salèm*, pr.
t. *sahih-u-salim*.

SAUF, prép. sans blesser, بی ادبی نباشد *bi èdèbi nè-ba-*

chéd; — avec réserve de, بشرطیکه *bè-chèrti-ké*,
مشرط بر اینکه *mèchrout bèr in-ké*; — excepté, مگر
mèguèr, ا. الا *èlla*, pr. t. *illa*.

SAUF-CONDUIT, s. m., گزندنامه *gouzèr-namè*.

SAUGE, s. f. plante, بهمنین *bèhmèné sourkh*,
bèhmènîn, ا. بهمن احمر *bèhmèné èhmèr*, pr. t. *bahmani*
ahmèr.

SAUGRENU, e, adj., بی معنی *na-mèrbout*, بی معنی *bi*
mè'èni.

SAULE, s. m., درخت بید *bid*, درخت بید *dèrèkhté bid*, pr. t.
dirakhti bid.

SAUMÂTRE, adj. des 2 g., شور *chour*, شور مزه *chour-mèzè*.

SAUMON, s. m., آزاد ماهی *âzad-mahi*.

SAUMONNÉ, e, adj. truite saumonée, قزلاله *qèzèllalè*.

SAUMURE, s. f., آب نمک *âbé nèmek*, آب شور *âbé chour*.

SAUNAGE, s. m., نمک فروشی *nèmek-fourouchi*.

SAUNER, v. n., نمک ساختن *nèmek-sazi*, نمکساری
sakhtèn.

SAUNERIE, s. f., کارخانه نمک *kar-khanèyé nèmek*, pr. t.
kiar-khanèi nèmek.

SAUNIER, s. m., نمکساز *nèmek-saz*.

SAUNIÈRE, s. f., کنوج نمک *zèrfé nèmek*, ظرف نمک
koun-doudjé nèmek.

SAUPOUDREER, v. a., پاشیدن *pachidèn*.

SAUR, adj. m. hareng saur, شاه ماهی بوداده *chah-mahîi*
bou-dadè.

SAURAGE, s. m., توله اول *toulèké èvvèl*.

SAURE, adj. des 2 g., زرد خاکستری *zèrdé khakèstèri*.

SAURER, v. a., میان دود خشک کردن *miané doud khochk kèrdèn*.

SAUSSAIE, s. f. lieu planté de saules, بیدستان *bidèstan*, pr. t. *bidistan*.

SAUT, s. m., جهش *goumbèd*, گنبد *mèndjèk*, جستن *djèstèn*, *djèhèch*.

SAUTELLE, s. f., رز ریشه دار *chakhèyé rèzé richè-dar*, رز نهال *nèhalè rèz*.

SAUTER, v. n., بر جهیدن *bèr djèhidèn*, جهیدن *djèhidèn*, چشم آدم زدن *houvèida boudèn*, چشم آیداد *tchèchmé àdèm zèdèn*, آشکارا روشن بودن *àchkara-ou-roouchèn boudèn*, جستن *djèstèn*.

SAUTERELLE, s. f., ملخ *mèlèkh*, a. جراد *djèrad*, جراده *djè-radè*.

SAUTEUR, EUSE, s. et adj. qui saute, جهنده *djèhèndè*, گنبدزن *goumbèd-zèn*, a. وثاب *vèssab*; — ceux dont le métier est de sauter sur la corde, رنبار *rècèn-baz*; — au fig. bavard ridicule, گویاوه *yavè-gou*, لغوزن *lègho-zèn*, بیهوده *bihoudè-gou*; — p. t. لافزن *laf-zèn*, pr. t. *lafazan*.

SAUTILLANT, e, adj., جهنده *goumbèd-zènan*, گنبد زن *djèhèndè*.

SAUTILLEMENT, s. m., جهش *djèhèch*, منجک *mèndjèk*, a. قفز *qèfz*, pr. t. *qafz*.

SAUTILLER, v. n., جستن *goumbèd zèdèn*, گنبد زن *djèstèn*.

SAUTOIR, s. m., شکل خاج *chèklé khadj*.

SAUVAGE, adj. et s. des 2 g., بیابانی *djènguèli*, *biabani*, a. وحشی *vèhchi*, pr. t. *vahchi*; — qui vient sans culture. خود *khoud-rou*, pr. t. *khod-rou*, a. وحدت گزین *bèrri*; — qui se plaît à vivre seul, *vèhdèt-gouzïn*, pr. t. *vahdèt-guzïn*.

SAUVAGEON, s. m., درخت خود *dèrèkhté khoud-rou*, pr. t. *dirakhti khod-rou*.

SAUVAGERIE, s. f., تنها وحدت گزینی *vèhdèt-gouzini*, تنها نشینی *tènha-nèchini*.

SAUVAGIN, e, adj., goût sauvagin, a. طعمه وحشیه *tè'-mèyé vèhchiyé*.

SAUVEGARDE, s. f., a. حمایت *hèmayèt*, pr. t. *hi-mayèt*.

SAUVEGARDER, v. a., حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*, محفوظ داشتن *mèhfouz dachtèn*; — sauvegardé, e, حمایت کرده شده *hèmayèt-kèrdè-choudè* a. محمی *mèhmi*.

SAUVEMENT, s. m. action de sauver, V. SAUVER.

SAUVER, v. a., نجات دادن *rèstègar kèrdèn*, خلاصی دادن *nèdjat dadèn*, خلاص کردن *khèlas kèrdèn*, *khèlaci dadèn*, رها کردن *rèha kèrdèn*; — se sauver, se tirer du péril, خود را رها کردن *khoud-ra rèha kèrdèn*, نجات یافتن *khoud-ra rèhanidèn*, خلاص شدن *nèdjat yaftèn*, *khèlas choudèn*; — tuir, فرار کردن *gourikhtèn*, در رفتن *dèr rèftèn*, *fèrar kèrdèn*; — sauvé, e, رهیده *rèhidè*, خلاصی یافته *khèlaci yaftè*.

SAUVEUR, s. m., نجات رستگار کننده *rèstègar-kounèndè*, نجات

مخلص *nèdjat-dèhèndè*, a. ناجی *nadji*, *moukhèllès*, pr. t. *mukhallis*.

SAVAMMENT, adv., خردمندان *khèrèdmèndanè*, pr. t. *khirèdmèndanè*, دانشمندان *danèchmèndanè*, pr. t. *danichmèndanè*, از روی علم *èz rouï 'èlm*; -- en connaissance de cause, دانسته *danèstè*, pr. t. *danistè*.

SAVANT, E, adj. et s., دانشور *danèch-vèr*, pr. t. *danich-vèr*, دانا *dana*, دانشمند *danèchmènd*, pr. t. *danichmènd*, خردمند *khèrèdmènd*, pr. t. *khirèdmènd*, a. عالم *'àlèm*, pr. t. *'àlim*, pl. علما *'oulèma*, علیم *'èlim*; — bien informé, آگاه *àgah*, خبر دار *khèbèr-dar*, a. واقف *vaqèf*, pr. t. *vaqif*, مطلع *mouttèlè'*, pr. t. *muttali'*.

SAVANTASSE, s. des 2 g., (familier) pédant, دانش فروش *danèch-fourouch*, pr. t. *danich-furouch*, a. متفاضل *moutèfazèl*, pr. t. *mutèfazil*.

SAVATE, s. f., پا افزار کهنه *pa-èfzaré keuhnè*, pr. t. *pa-èfzari kohnè*, کفش کهنه *kèfché keuhnè*, پاپوش کهنه *pa-pouché keuhnè*.

SAVATERIE, s. f., کفش فروشی *bazaré keuhnè-kèfch-fourouchi*.

SAVETIER, s. m., پینه دوز *pinè-douz*.

SAVEUR, s. f., مزه *mèzè*, a. طعم *tè'èm*, pr. t. *ta'am*.

SAVOIR, v. a., آگاه بودن *àgah boudèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*, خبر داشتن *khèbèr dachtèn*, pr. t. *khabèr dachtèn*, واقف بودن *vaqèf boudèn*, مخبر بودن *moukhbèr boudèn*, مطلع بودن *mouttèlè' boudèn*; — savoir gré, ممنون بودن *mènnèt dachtèn*, داشتن *mèmnoun boudèn*; — savoir par cœur, از بر دانستن

èz bèr danèstèn; — savoir mauvais gré, ممنون نبودن *mèmnoun nèboudèn*; — faire savoir, اگاه کردن *àgah kèrdèn*, خبر دادن *khèbèr dadèn*; — faire savoir, annoncer publiquement, اعلام کردن *è'èlam kèrdèn*; — su, e, دانسته شده *danèstè-choudè*.

SAVOIR, s. m., دانشمندی *danèch-vèri*, دانشمندی *danèch-mèndi*, خردمندی *khèrèdmèndi*, دانش دانائی *danayi*, دانèch, a. علم 'èlm, pr. t. 'ilm, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*.

SAVOIR, conj. ou, à savoir, a. یعنی *yè'èni*, pr. t. *ya'ni*.

SAVOIR-FAIRE, s. m., a. استعداد *èstè'èdad*, pr. t. *isti'dad*, وقوف *vouqouf*, مهارت *mèharèt*, حذاقت *hèzaqèt*, pr. t. *hazaqat*.

SAVOIR-VIVRE, s. m., سبک حسن سلوک *sèbké heusné soulouk*.

SAVON, s. m., صابون *saboun*.

SAVONNAGE, s. m., action de savonner, V. SAVONNER.

SAVONNER, v. a., صابون زدن *saboun zèdèn*.

SAVONNERIE, s. f., کارخانه صابون *kar-khanèyé saboun*, pr. t. *kiar-khanè saboun*.

SAVONNEUX, EUSE, adj., صابونی *sabouni*, بصابون آلوده *bè-saboun-àloudè*.

SAVONNIER, s. m., صابونساز *saboun-saz*.

SAVOURER, v. a. goûter, چشیدن *tchèchidèn*, بذائقه سپردن *bè-zaïqè soupourdèn*; — jouir d'une chose avec délice, لذت بردن *lèzzèt bourdèn*, pr. t. *lizzèt bourdèn*, حظ *hèzz kèrdèn*.

SAVOUREUSEMENT, adv., چشمان چشمان *tchèchan-tchèchan*.

SAVOUREUX, EUSE, خوش مزه *khoch-mèzè*, خوش گوار *khoch-guèvar*, خوش طعم *khoch-tè'èm*, لذیذ *lèziz*.

SAXATILE, adj. des 2 g., میان سنگ رسته *miané sèng rèsè*.

SAXIFRAGE, adj. des 2 g., plante, سنگ شکن *sèng-chèkèn*, سنگی مثانه شکن *sèngué mèçanè chèkèn*, pr. t. *sèngui mèçanè chikièn*.

SBIKE, s. m., ا. عسس 'ècès, pr. t. 'aças.

SCABIEUX, EUSE, adj., گر مانند *guèr-manènd*, ا. جربی *djèrbi*.

SCABIEUSE, s. f. plante, ا. كتله *kètlè*.

SCABREUX, EUSE, adj., سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, دشوار *douchvar*, ا. صعب *sè'èb*, pr. t. *sa'b*, مشکل *mouchkèl*, pr. t. *muchkil*.

SCALÈNE, adj. des 2 g., ا. مختلف الاضلاع *moucèl-lècé moukhtèlèf-oul-èzla'*, pr. t. *mucèllèci moukhtèlif-ul-azla'*.

SCALPEL, s. m., نیشتر *nich-tèr*, ا. مبضع *mèbzèd'*, pr. t. *mibza'*.

SCAMMONÉE, s. f., ا. محمودة *mèhmoudè*, سقمونيا *sèq-mounia*.

SCANDALE, s. m. occasion d'erreur et de péché, سبب گناه *sèbèbè gounah*, pr. t. *sèbèbi gunah*; — éclat fâcheux, رسوایی *rèsvayi*, ا. فضیحت *fèzihèt*, pr. t. *fazihat*, افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*.

SCANDALEUSEMENT, adv., شایستگی بعدم *bè-'èdèmé chayès-tègui*, بطور قبیح *bè-toouré qèbih*.

SCANDALEUX, EUSE, adj., موجب ضلّت مردم *mooudjèbè zèllètè mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi zillèti mèrdoum*, موجب مردم *mooudjèbè ribèyé mèrdoum*, pr. t. *mèvdjibi ribèi mèrdoum*, a. موجب الريبه *mooudjèb-our-ribè*, pr. t. *mèvdjib-ur-ribè*, موجب الاقتضاح *mooudjèb-oul-èstèzah*, pr. t. *mèvdjib-ul-iftizah*.

SCANDALISER, v. a., بضلت انداختن *bè-zèllèt èndakhtèn*, بد آموز کردن *bèd-àmouz kèrdèn*; — se scandaliser, آزرده شدن *àzourdè choudèn*, رنجیدن *rèndjidèn*; — scandalisé, e, رنجیده *rèndjidè*, آزرده خاطر شده *àzourdè-khatèr choudè*, pr. t. *àzurde-khatir chudè*, بدش آمده *bèd-èch-àmèdè*.

SCANDER, v. a., قطع کردن شعر *tèqti' kèrdènè chè'èr*, pr. t. *taqti' kièrdèni chi'r*.

SCAPULAIRE, s. m., پوشش کشیشان *pouchèché kèchichan*; — se dit aussi de deux morceaux d'étoffe bénite, حمايل *hèmayèl*, pr. t. *hamayil*.

SCARABÉE, s. m., گوزد *gouzèd*, سرگئين گردان *sèrguîn-guèrdun*.

SCARAMOUCHE, s. m., V. BOUFFON.

SCARIFICATEUR, s. m., instrument de chirurgie, تيغ *tighé hèdjamèt*.

SCARIFICATION, s. f., a. حجامت *hèdjamèt*, pr. t. *hidjamèt* et *hadjamat*.

SCARIFIER, v. a., حجامت کردن *tigh zèdèn*, *hèdjamèt kèrdèn*.

SCEAU, s. m., مهر *mohr* ou *meuhr*, pr. t. *muhur*, a. خاتم *khatèm*, pl. خواتم *khèvatèm*, pr. t. *khavatim*; —

- garde des sceaux, مهر دار *meuhr-dar*, pr. t. *muhur-dar*.
- SCARLATINE, s. f., سر *sour*, a. شری *chèra*, مخملک *mèkh-mèlèk*, شوكه *choukè*; — attaqué de la scarlatine, گرفتار *guèrèftarè sour*, a. مشوک *mèchouk*.
- SCÉLÉRAT, e, adj., بد سگال *bèd-sègal*, a. شقی *chèqi*, pr. t. *chagi*, pl. اشقیا *èchqia*.
- SCÉLÉRATESSE, s. f., بد سگالی *bèd-sègali*, بد نفسی *bèd-nèfsi*, a. شقاوت *chèqavèt*, pr. t. *chaqavèt*, شناعت *chèna'èt*, pr. t. *china'at*.
- SCELLÉ, s. m., مهر *meuhr* ou *mohr*, pr. t. *muhur*; — mettre, ou apposer les scellés, مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*.
- SCELLEMENT, s. m. en termes de maçonnerie, V. SCELLER dans cette acception.
- SCELLER, v. a., مهر کردن *meuhr kèrdèn*, مهر زن *meuhr zèdèn*, مهر مهور کردن *mèmhour kèrdèn*; — en termes de maçonnerie, fixer dans le mur, بد دیوار کردن *bè-divar èstvar kèrdèn*, pr. t. *bè-divar ustovar kièrdèn*, بد دیوار نصب کردن *bè-divar nèsb kèrdèn*; — au fig. affermir, تشیید کردن *èstvar kèrdèn*, تèchyid *kèrdèn*, مستحکم کردن *moustèhkèm kèrdèn*; — scellé, e, مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, a. مهر مهور *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkhtoum*, pr. t. *makhtoum*.
- SCELLEUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.
- SCÈNE, s. f. endroit où jouent les acteurs, بساط تماشا *bècatè tèmacha-khanè*; — division d'une pièce de théâtre, فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصول *fouçoul*; —

au fig. être en scène, *مطمح نظر مردم شدن* *moutmèhé nèzèré mèrdoum choudèn*; — se mettre en scène, *بمیدان آمدن* *bè-mèidan amèdèn*; — spectacle, *تماشا* *tèmachà*; — faire une scène, *کجاخلقی کردن* *kèdj-khoulqi kèrdèn*, *معرکه کردن* *mè'èrèkè kèrdèn*.

SCÉNIQUE, adj. des 2 g., *متعلق بتماشا خانه* *moutè'èllèq bè-tèmachà-khanè*.

SCEPTICISME, s. m., a. *مذهب اهل شک* *mèzhèbé èhlé chèkk*, pr. t. *mèzhèbi èhli chèkk*, a. *مذهب اهل الشکوک* *mèzhèbé èhl-ouch-choukoug*, pr. t. *mèzhèbi-èhl-uch-chu-kioug*.

SCEPTIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الشک* *èhl-ouch-chèkk*.

SCEPTRE, s. m., *دبوس* *dèbous*, a. *دبوس* *dèbbous*, *عصا* *'èça*; — le sceptre royal, *دبوس سلطنت* *dèboucé sèlt ènèt*, p. t. *عصای سلطنت* *'èçaï sèltènèt*.

SCHISMATIQUE, adj. des 2 g., a. *اهل الاعتزال* *chi'*, *èhl-oul-è'ètèzal*, pr. t. *èhl-ul-i'tizal*.

SCHISME, s. m., a. *اعتزال* *è'ètèzal*, pr. t. *i'tizal*.

SCHISTE, s. m., *سنگ طبقه طبقه* *sèngué tèbèqè-tèbèqè*, *سنگ ورق ورق* *sèngué vèrèq-vèrèq*.

SCIAGE, s. m., *آرہ کشی* *èrrè-kèchi*.

SCIATIQUE, adj. et s. f., *کھکو* *kèhkou*, *کجکوک* *kèdjoug*, a. *عرق النسا* *'èrq-oun-nèça*, pr. t. *'irq-un-niça*; — douleur sciaticque, *درد عرق النسا* *dèrdé kèhkou*, *درد کھکو* *dèrdé 'èrq-oun-nèça*, a. *وجع عرق النسا* *vedjè'é 'èrq-oun-nèça*, pr. t. *vèdja'i 'irq-un-niça*.

SCIE, s. f., *آرہ* *èrrè*, a. *دسترہ* *dèstèrè*, a. *منشار* *mènchar*, pr. t. *münchar*.

SCIEMMENT, adv., دانسته *danèstè*, a. علم عن *'èn 'èlmèn*, pr. t. *'an 'ilmîn*.

SCIENCE, s. f., دانش *danèch*, دانائی *danayi*, دانشوری *danèch-vèri*, a. علم *'èlm*, pr. t. *'ilm*.

SCIENTIFIQUE, adj. des 2 g., a. علمی *'èlmi*, pr. t. *'ilmi*, pl. علمیّه *'èlmiyè*, pr. t. *'ilmiyè*; — matières scientifiques, مواد علمیّه *mèvadé 'èlmiyè*, pr. t. *mèvadi 'ilmiyè*.

SCIENTIFIQUEMENT, adv., بحسب از روی علم *èz rouï 'èlm*, بقاعد علم *bè-hècèbè qèva'èdé 'èlm*, a. علمیاً *'èlmièn*, pr. t. *'ilmièn*.

SCIER, v. a., آره کردن *èrrè kèrdèn*; — scié, e, کرده *èrrè-kèrdè*, آره شده *èrrè-choudè*, a. منشور *mènchour*.

SCIEUR, s. m., آره کش *èrrè-kèch*, a. نشار *nèchchar*.

SCILLE OU SQUILLE, s. f. plante, سفادیکوس *sèfadikous*, پیاز *piazé mouch*, a. بصل الفار *bèsl-oul-far*, عنصل *'ounsoul*, pr. t. *'onsoul*.

SCINDER, v. a., دو نیم کردن *tèqsim kèrdèn*, دو نیم کردن *dou nim kèrdèn*.

SCINQUE, s. m., espèce de lézard, سقنقس *sèqèngous*, سقنقور *sèqèngour*.

SCINTILLATION, s. f., درخشدگی *pèrtèv-èfkèni*, پرتو افکنی *dèrèkhchèndègui*.

SCINTILLER, v. n., پرتو افکندن *pèrtèv èfkèndèn*, پرتو انداختن *pèrtèv èndakhtèn*, درخشیدن *dèrèkhchidèn*, pr. t. *dèrèkhchidèn*.

SCIOGRAPHIE, s. f., نقشه درونی عبارت *nèqchèyé dèrounï* *'èmarèt*.

SCION, s. m., شاخه نو, *chakhèyé noou-rèstè*, pr. t. *chaklèi nèv-rèstè*.

SCISSILE, adj. des 2 g., qui peut être fendu, قابل شکافته, *qabèlè chèkafè choudèn*.

SCISSION, s. f., جدایی, *djèdayi*, a. تفرقه, *tèfrèqè*, pr. t. *tèf-riga*, اختلاف, *èkhtèlaf*, pr. t. *ikhtilaf*.

SCISSIONNAIRE, s. m., مخالفت کننده, *moukhalèfèt-kou-nèndè*.

SCISSURE, s. f., شکاف, *chèkaf*, تراك, *tèrak*.

SCIURE, s. f., سبوسه, *séboucè*, نشاره, *nècharè*, تراشه چوب, *tèrachèyé tchoub*.

SCLÉROPTALMIE, s. f., maladie de l'œil, a. صلابة الاجفان, *sèlabèt-oul-èdjfan*.

SCLÉROTIQUE, s. f., membrane qui enveloppe l'œil, پردۀ غشاء المقله, *pèrdèyé hèdèqèyé tchèchm*, a. چشم حلقه, *ghècha'-oul-mouqlèt*.

SCOLAIRE, adj. des 2 g., a. مکتبی, *mèktèbi*.

SCOLASTIQUE, adj. des 2 g., باکسب قاعده مکتبی, *bè-hè-cèbè qa'èdèyé mèktèbi*.

SCOLASTIQUEMENT, adv., از روی قاعده مکتبی, *èz roui qu'è-dèyé mèktèbi*.

SCOLIASTE, s. m., حاشیه شرح کننده, *chèrh-kounèndè*, هاشیه, *hachiè-nèvis*, pr. t. *hachiè-nivis*, a. شارح, *charèh*, pr. t. *charih*.

SCOLIE, s. f., a. حاشیه, *hàchiè*, شرح, *chèrh*.

SCOLOPENDRE, ou LANGUE DE CERF, s. f., زنگی دارو, *zèngui-darou*, بیکه کبر رومی, *bikhè kèbré roumi*, خشيشة الطحال, *hèchichèt-out-sèqlinoun*, a. سقلىنون.

touhal; — insecte à plusieurs pieds, هزار پا *hèzar-pa*,
a. ابو اربعين *èbou-èrbè'in*.

SCORBUT, s. m., اسقربت *èsqorbout*, pr. t. *èsqorbut*, a.
فساد دم *fècadé dèm*.

SCORBUTIQUE, adj. des 2 g., از جنس اسقربت *èz djènsè*
èsqorbout, اسقربتى *èsqorbouti*.

SCORDIUM, s. m., سيرمو *sirmou*, a. ثوم الحية *soum-oul-hiè*,
pr. t. *sèvm-ul-hiè*.

SCORIE, s. f., اسقورون *èsqouroun*, ريم معادن *rimé mè'adèn*,
pr. t. *rimi ma'adìn*.

SCORIFICATION, s. f. action de scorifier, V. SCORIFIER.

SCORIFIER, v. a., ريم پاک کردن *èz rim pak kèrdèn*, ريم
جدا کردن *rim èz dhèn djèda kèrdèn*.

SCORPIOÏDE, s. m. V. CHENILLE.

SCORPIOJELLE, s. f., روغن گژدم *rooughèné guèjdoum*, روغن
عقرب *rooughèné 'èqrèb*.

SCORPION, s. m., گژدم *kèjdoum*, a. عقرب *'èqrèb*, pr. t. *'aqrèb*,
pl. عقارب *'èqarèb*, pr. t. *'aqarib*.

SCORSONÈRE, s. f. plante, a. بلقک *bèlqèk*.

SCRIBE, s. m., نويسنده *nèvicèndè*, a. كاتب *katèb*, pr. t.
kiatib.

SCROFULES, s. f. pl. V. ÉCROUELLES.

SCROFULEUX, EUSE, adj. a. خنازيرى *khènaziri*, pr. t. *khou-*
naziri; — humeur scrofuleuse, a. خلط خنازيرى *khèlté*
khènaziri, pr. t. *khilti khounaziri*.

SCROTUM, s. m., كيسه خايه *kicèyé khayè*, a. صفن *sèfn*,
pl. اصفان *èsfan*.

SCROTOCÈLE, s. f., دبه خايه *dèbèyé khayè*.

SCRUPULE, s. m., اضطراب *èztèrabé dèl*, pr. t. *istirabi dil*, پروا *pèrva*.

SCRUPULEUSEMENT, adv., مدققانه *moudèqqèqanè*, بدقت *bè-dèqqèt*.

SCRUPULEUX, EUSE, adj. qui a des scrupules, با پروا *ba pèrva*, a. مضطرب القلب *mouztèrèb-oul-qèlb*, pr. t. *muz-tèrib-ul-qalb*; — minutieux, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudagqiq*.

SCRUTATEUR, TRICE, adj., پژوهنده *pèjouhèndè*, a. کشف *kèchchaf*, مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mufètitch*.

SCRUTER, v. a., واریسی کردن *varèci kèrdèn*, پژوهیدن *pè-jouhidèn*, جستجو کردن *djoustè-djou kèrdèn*, استکشاف *èstèkchaf kèrdèn*, pr. t. *istikchaf kièrdèn*, متفحص شدن *moutèfèhhès choudèn*, pr. t. *mutèfahhis choudèn*, استکناه کردن *èstèknah kèrdèn*, pr. t. *istiknah kièrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*.

SCRUTIN, s. m., a. قرعه *gour'è*, pr. t. *gour'a*.

SCULPTER, v. a., کاری کنده *kèndè-kari kèrdèn*, مجسم ساختن *mounèbbèt-kari kèrdèn*, کاری کردن *moudjècèm sakhtèn*.

SCULPTEUR, s. m., کار کنده *kèndè-kar*, کار منبت *mounèb-bèt-kar*, مجسم ساز *moudjècèm-saz*.

SCULPTURE, s. f., کاری کنده *kèndè-kari*, کار منبت *mounèbbèt-kari*, a. فنّ النقر *fènn-oun-nèqr*, pr. t. *fènn-un-naqr*; — ouvrage sculpté, کاری منبت *mounèbbèt-kari*, مجسم سازی *karé mounèbbèt*, کار منبت *moudjècèm-sazi*.

SE, pron. de la 3me personne des deux nombres et des

deux genres, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود را *khoud-ra*, pr. t. *khod-ra*, بخود *bè-khoud*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, pr. t. *khod-ra kouchtèn*; — se faire du mal, بدی بخود *bè-khoud bèdi kèrdèn*, pr. t. *bè-khod bèdi kièrdèn*.

SÉANCE, s. f. action de s'asseoir, نشست *nèchèst*, pr. t. *nichèst*, نشستن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, a. جلوس *djèlous*, قعود *qou'oud*; — assemblée, انجمن *èndjoumèn*, pr. t. *èndjumèn*, a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdj-lis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*; — tenir séance, در مجلس نشستن *dèr mèdjilès nèchèstèn*, pr. t. *dèr mèdjilis nichèstèn*; — lever la séance, ترك اجلاس *tèrkè èdjlas kèrdèn*, pr. t. *tarki idjlas kièrdèn*, رفع مجلس *èz mèdjilès bèr-khastèn*, از مجلس برخاستن *rèf'è mèdjilès kèrdèn*, pr. t. *raf'i mèdjilis kièrdèn*.

SÉANT, participe présent du verbe inusité seoir, نشسته *nèchèstè*, a. جالس *djalès*, pr. t. *djalis*.

SÉANT, E, adj. qui sied, زبند *zibèndè*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*.

SEAU, s. m., دلو *doul*, دلو *dèlv*.

SÉBACÉ, E, adj., پیه آلود *pih-âloud*.

SÉBESTE, s. m., سپستان *sèpèstan*, a. ذبق *dèbq*, انبله *ètba-oul-koulbè*.

SÉBESTIER, s. m., درخت سپستان *dèrèkhtè sèpèstan*, pr. t. *dirakhti sèpèstan*.

SÉBILE, s. f., طشت چوبین *tèchtè tchoubîn*.

SEC, SÈCHE, adj., خشک *khochk*, a. یابس *yabès*, pr. t. *ya-bis*; — passer une rivière à pieds secs, پا تر نکرده

از رودخانه تذر کردن *pa tèr-nè-kèrdè èz roud-khanè*
gouzèr kèrdèn; — manger du pain sec (du pain seul),
 خوردن نان خالی *nané khali khourdèn*, pr. t. *nani*
khali khordèn; — être à sec, بودن در خشکی *dèr*
khochki boudèn; — au fig. être à sec (sans argent)
 بی پول بودن *bi poul boudèn*.

SEC, s. m. le sec, خشکی *khochki*, a. يبوست *youboucèt*,
 pr. t. *yuboucèt*.

SEC, adv., بطور برودت *bè-toouré bouroudèt*, pr. t. *bè-tèvri*
burudèt, خشك *khochk*.

SÉCABLE, adj. des 2 g., قابل بریده شدن *qabèlé bouridè*
choudèn.

SÉCANTE, s. f. terme de géométrie, a. خط قاطع *khètté*
qatè', pr. t. *khatti qatì'*.

SÈCHE, s. f., poisson, ماهی مرکب *mahiï mourèkkèb*, p. t.
 سپيا *sèpia*, pr. t. *sipia*, سيبا *siba*.

SÈCHEMENT, adv. d'une manière froide, بطور خشك *bè-*
toouré khochk, pr. t. *bè-tèvri khochk*, بطور برودت *bè-*
toouré bouroudèt, pr. t. *bè-tèvri buroudèt*; — en lieu
 sec, در جای خشك *dèr djai khochk*.

SÉCHER, v. a., خشك کردن *khochk kèrdèn*, خشکاندن
khochkandèn, خشکانیدن *khochkanidèn*; — v. n.,
 خشك شدن *khochk choudèn*, خشکیدن *khochkidèn*;
 — séché, e, خشك شده *khochk-choudè*, خشكیده
khochkidè.

SÉCHERESSE, s. f., خشکی *khochki*, a. يبوست *yèboucèt*,
 pr. t. *yaboucèt*.

SÉCHOIR, s. m., جای خشك کردن *djai khochk kèrdèn*.

SECOND, E, adj., دوم *douvvoum*, pr. t. *duvvum*, دویم *douyoum*, a. ثانی *sani*.

SECONDAIRE, adj. des 2 g., a. متلاحق *montèlahèq*, pr. t. *mutèlahiq*, لاحق *lahèq*, pr. t. *lahiq*; — en parlant des planètes qui tournent autour d'une autre, a. تبع *tabè'*, pr. t. *tabi'*.

SECONDE, s. f., a. ثانیة *saniè*.

SECONDEMENT, a. در ثانی *dèr sani*, a. ثانیاً *sanièn*.

SECONDER, v. a., عمره‌ی کردن *yavèri kèrdèn*, هم‌راهی کردن *hèm-rahi kèrdèn*. دستگیری کردن *dèst-guiri kèrdèn*; — secondé, e, مظهر یاری کرد شد *yavèri-kèrdè-choudè*, مظهر اعانت شد *mèzhèré è'ânèt choudè*.

SECOUEMENT, s. m., تکان *tèkan*, دجوبمبش *djoumbèch*.

SECOUER, v. a., حرکت دادن *tèkan dadèn*, حرکت دادن *hè-rèkèt dadèn*, جنبانیدن *djoumbanidèn*; — se secouer, حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*.

SECOURABLE, adj. qui aime à secourir, دستگیر *dèst-guir*, مدد رسان *mèdèd-rèçan*, a. معین *mou'in*; — qu'on peut secourir, قابل یاری *gabèlé yavèri*.

SECOURIR, v. a., کمک کردن *yavèri kèrdèn*, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, امداد کردن *èmdad kèrdèn*, اعانت کردن *è'ânèt kèrdèn*.

SECOURS, s. m., یاری *yavèri*, دستگیری *dèst-guiri*, کمک *keumèk*, a. امداد *èmdad*, pr. t. *imdad*, عون *'ooun*, pr. t. *'avn*, معاونت *mou'âvènèt*; — demander du secours, خواستن یاری *yavèri khastèn*, استمداد کردن *èstèmdad kèrdèn*, pr. t. *istimdad kièrdèn*; — venir au secours, رسیدن بامداد *bè-èmdad rècidèn*, pr. t. *bè-imdad*

rècidèn, بامداد آمدن *bè-èmdad àmèdèn*; — se prêter secours mutuellement, همدیگر را اعانت کردن *hèmdiguèr-ru è'ânèt kèrdèn* ou معاونت کردن *mou'âvenèt kèrdèn*, pr. t. *mu'âvinèt kièrdèn*.

SECOUSSE, s. f., تکان *tèkan*, لرزش *lèrzèch*, جنبش *djoum-bèch*, ا. رجف *rèdjfè*, pl. رجفات *rèdjfat*.

SECRET, s. m., راز *raz*, ا. سر *sèrr*, pr. t. *sirr*, pl. اسرار *ès-rar*; — en secret, مکرمانه *mèhrèmanè*, pr. t. *mah-rèmanè*.

SECRET, ÈTE, adj., پنهان *nèhan*, پوشیده *pènhan*, پوشیده *pouchidè*, زیر پرده *zirè pèrdè*, ا. سری *sèrri*, pr. t. *sirri*, مخفی *khèfi*, pr. t. *khafi*, مخفی *mèkhfi*, pr. t. *makhfi*.

SECRÉTAIRE, s. m. qui écrit les lettres d'un supérieur, نویسنده *nèvicèndè*, میرزا *mirza*, ا. کاتب *katèb*, pr. t. *kiatib*, pl. کتاب *kouttab*; — secrétaire de légation, d'ambassade, نایب سفارت *nayèbé sèfarèt*; — premier secrétaire d'ambassade, نایب اول سفارت *nayèbé èvvèlé sèfarèt*.

SECRÉTAIRERIE, s. f., دفترخانه *dèftèr-khanè*, اوطاق نویسندگان *outaqé nèvicèndègan*.

SECRÉTARIAT, s. m. l'emploi, شغل نایب *choughlé nayèb*, pr. t. *chughli naïb*, نیابت *nèyabèt*; — le lieu, V. SECRÉTAIRERIE.

SECRÉTEMENT, adv., پنهانی *nèhani*, مکرمانه *mèhrèmanè*, در خفیه *dèr khoufiè*, ا. سرّاً *sèrrèn*, pr. t. *sirrèn*, مخفياً *mèkhfiyèn*, pr. t. *makhfiyèn*, خفياً *khèfiyèn*, pr. t. *khafiyèn*.

SÉCRÉTION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*, رشح *rèchh*.

SÉCRÉTOIRE, adj. des 2 g., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SECTAIRE, s. m., a. افضى *rafèzi*, pr. t. *rafizi*, pl. افضيون *rafèzioun*, pr. t. *rafizioun*.

SECTATEUR, s. m., a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. توابع *tè-vabè'*, pr. t. *tèvabi'*.

SECTE, s. f., a. فرقه *fèrqè*, pr. t. *firqa*, pl. فرق *fourouq*, pr. t. *furug*, طایفه *taïfè*, pl. ضوایف *tèvayèf*, pr. t. *ta-vaïf*, زمره *zoumrè*, pr. t. *zumrè*.

SECTEUR, s. m., a. فاصل *djouz'è facèl*, pr. t. *djuz'i facil*; — le secteur d'un cercle, دایره فاصل *djouz'è facèlè daïrè*.

SECTION, s. f., a. فصل *fèsl*, pr. t. *fasl*, pl. فصل *fèçoul*, pr. t. *fuçoul*; — chapitre premier, seconde section, باب *babè èvvèl fèslè douvvoum*; — en termes de géométrie, endroit où des lignes se coupent naturellement, a. قطع *qèt'*, pr. t. *qat'*, pl. قطوع *qoutou'*; — section linéaire, a. قطع الخطوط *qèt'-oul-khoutout*, pr. t. *qat'-ul-khoutout*; — division d'une ville, a. محله *mèhèllè*, pr. t. *mahallè*, pl. محلات *mèhèllat*, pr. t. *mahallat*.

SÉCULAIRE, adj. des 2 g., صد ساله *sèd-salè*, صد سال بصد *sèd-sal bè-sèd-sal*.

SÉCULARISER, v. a., دنیوی کردن *dounièvi kèrdèn*, pr. t. *dunièvi kièrdèn*.

SÉCULIER, ÈRE, adj., a. دنیوی *dounièvi*, pr. t. *du-*

nièvi, اهل دنیا *èhlé dounia*, pr. t. *èhli dunia*.

SÉCURITÉ, s. f., a. اطمینان *ètminan*, pr. t. *itminan*, امنیت *èmniyèt*; — en sécurité, امن و امان *dèr èmn-ou-èman*.

SÉDATIF, IVE, adj. V. CALMANT.

SÉDENTAIRE, adj. des 2 g., خانه نشین *khanè-nèchîn*, pr. t. *khanè-nichîn*.

SÉDIMENT, s. m., لای *laï*, خزه *khèrè*, درد *dourd*, a. ثقل *soufl*, رسوب *rouçoub*.

SÉDITIEUSEMENT, adv., بطور فتنه انگیزی *bè-toouré fètnè-ènguizi*, بطور افساد *bè-toouré èfsad*, عصبیان *èz rouï 'ècian*.

SÉDITIEUX, EUSE, adj., فتنه انگیز *fètnè-ènguiz*, a. مفسد *moufsèd*, pr. t. *mufsid*, pl. مفسدین *moufsèdîn*, pr. t. *mufsidîn*.

SÉDITION, s. f., شورش *chourèch*, یاغیگری *yaghi-guèri*, a. فتنه *fètnè*, pr. t. *fitnè*, عصبیان *'ècian*, pr. t. *'ician*, فساد *fèçud*.

SÉDUCTEUR, TRICE, s., فریبنده *fèribèndè*, گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, a. مصل *mouzèll*, pr. t. *mouzill*.

SÉDUCTION, s. f., گمراهی *gom-rahi*, فریب *fèrib*, فریفتگی *fèrifègûi*, a. اضلال *èzlal*, pr. t. *izlal*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*.

SÉDUIRE, v. a., faire tomber en faute, گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, از راه بدر بردن *èz rah bè-dèr bourdèn*; — tromper, گول زدن *fèrifègûi*, دادن *fèrib dadèn*, گول زدن *goul zèdèn*; — toucher, plaire, کردن *dèl-fèribi kèrdèn*, pr. t. *dil-fèribi kièrdèn*, دل بردن *dèl bour-*

dèn, دل رېدون *dèl rouboudèn*, pr. t. *dil ruboudèn*,
 جذب قلوب کردن *djèzbé gouloub kèrdèn*; — être sé-
 duit, گول خوردن *goul khourdèn*, pr. t. *goul khordèn*,
 گمراه شدن *gom-rah choudèn*; — séduit, e, گول خورده *goul-khourdè*,
 فریخته *fèrifitè-choudè*, گمراه شده *gom-rah-choudè*.

SÉDUISANT, e, adj., دلفریب *dèl-fèrib*, pr. t. *dil-fèrib*, دل
 آویز *dèl-aviz*, دلبا *dèl-rouba*, a. جانب القلوب *djazèb-
 oul-gouloub*, pr. t. *djazib-ul-gouloub*.

SÉGRAIRIE, forêt possédée par indivis, s. f., بیشه مشترک
bichèyé mouchtèrèk.

SÉGRAIS, s. m., جنگل علیحدّه *djènguèlé 'èlè-hèddè*.

SEGRÉGATION, s. f., جدا کردن *djèda kèrdèn*, a. تفریق
tèfrig.

SEIGLE, s. m., کنگران *kènguèran*, t. p. چاودار *ichavdar*, a.
 سنف *sènf*.

SEIGNEUR, s. m., خداوند *khoudavènd*, pr. t. *khodavènd*,
 pl. خداوندان *khoudavèndan*, آقا *âga*, a. سیّد *sèiyid*,
 pl. سادات *sadat*, صاحب *sahèb*, pr. t. *sahib*, pl. اصحاب
èshab, pr. t. *ashab*; — en parlant de Dieu, ایزد *èizèd*,
 pr. t. *izèd*, خداوند عالم *khoudavèndé 'âlèm*, خدا
khouda, a. الله *allah*, ربّ *rèbb*; — le Seigneur des
 Seigneurs, a. ربّ الارباب *rèbb-oul-èrbab*; — le Grand-
 Seigneur, l'empereur des ottomans, سلطان روم *soul-
 tané roum*; — le Seigneur des mondes, a. ربّ العالمین
rèbb-oul-'âlèmin.

SEIGNEURIAL, e, adj., آقائی *âgayi*, متعلق باقا *moutè'èllèq
 bè-âga*, مخصوص باقا *mèkhçoucè bè-âga*.

SEIGNEURIALEMENT, adv., آقا مثل *mèslé ága*.

SEIGNEURIE, s. f. droit, autorité, a. حَقّ مَلَكِيَّتْ *hèqqé mèlkiyèt*, pr. t. *haqqi milkiyèt*; — titre d'honneur, a. جناب *djénab*; — votre seigneurie, جناب شما *djénabé chouma*.

SEIN, s. m. partie du corps où sont les mamelles, سینه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*; — particulièrement les mamelles des femmes, پستان *pèstan*, pr. t. *pistan*; — donner le sein à un enfant, شیر دادن *tèfli-ra chir dadèn*; — ce qui est entre le vêtement et la poitrine, بغل *bèghèl*, pr. t. *baghl*; — ventre, entrailles, شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*; — milieu, centre, میان *mian*, a. وسط *vècèt*; — au sein de l'assemblée, در میان مجلس *dèr miané mèdj-lès*, pr. t. *dèr miani mèdjlis*; — le sein de l'Eglise, a. حوزه دین *hoouzèyé dīn*, pr. t. *havzèi dīn*.

SEINE, s. f., دام ماهی گیری *damé mahi-guiri*.

SEING, s. m., a. امضا *émza*, pr. t. *imza*; — mettre son seing, امضا کردن *émza kèrdèn*; — blanc-seing, سفید مهر *sèfid-meuhr*.

SEIZE, adj. numéral des 2 g., شانزده *chanzdè*.

SEIZIÈME, adj. ord. des 2 g., شانزدهم *chanzdèhoum*; — s. le seizième, يك شانزده *chanzdè-yèk*.

SÉJOUR, s. m., ماندن *mandèn*, نشستن *nèchèstèn*, a. مکث *mèks*, اقامت *èqamèt*, pr. t. *iqamèt*, توقف *tèvèqqouf*, pr. t. *tèvaqquf*.

SÉJOURNER, v. n., نشستن *nèchèstèn*, توقف کردن *tèvèqqouf kèrdèn*, اقامت ماندن *èqamèt kèrdèn*, ماندن *mandèn*.

SEL, s. m., نمک *nèmek*, a. ملح *mèlh*, pr. t. *milh*.

SÉLÉNITE, s. f., sorte de pierre, مهر *mèhvèr*, حاجر القمر *hèdjèr-oul-qèmèr*, pr. t. *hadjèr-ul-qamar*.

SÉLÉNOGRAPHIE, s. f., باکت در جگونی ماء *bèhce dèr tchè-gounèguiï mah*.

SELLE, s. f., زین *zîn*, a. سرج *sèrdj*, pl. سروج *spouroudj*; — aller à la selle, کار کردن شکم *kar kèrdèné chèkèm*, عمل کردن *fè'èl kèrdèn*, عمل کردن *'èmèl kèrdèn*; — oom-bien de selles avez-vous eues? چند بار فعل کرده اید *tchènd bar fè'èl kèrdè-id*.

SELLER, v. a., زین کردن *zîn kèrdèn*; — seller un cheval, زین اسبی را *èspi-ra zîn kèrdèn*; — sellé, e, زین کرده *zîn-kèrdè*, زین شد *zîn-choudè*.

SELLERIE, s. f., زینخانه *zîn-khanè*; — ouvrage, زینساری *zîn-sazi*, a. سراجی *sèrradjî*.

SELLIER, s. m., زینساز *zîn-saz*, a. سراج *sèrradj*, pr. t. *sarradj*.

SELON, prépos., a. باعتقاد *bè-è'tèqad*, pr. t. *bè-i'tiqad*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*, حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*; — selon le temps, نظر بوقت *nèzèr bè-vèqt*, pr. t. *nazar bè-vaqt*; — selon ses forces, نظر بقوتش *nèzèr bè-gouvvet-èch*; — selon moi, باعتقاد من *bè-è'tèqadé mèn*, ou باعتقاد بند *bè-è'tèqadé bèndè*; — selon la volonté, حسب ارادة *bè-hècèbé èradè*, a. حسب الارادة *hèsb-oul-èradè*, pr. t. *hasb-ul-iradè*; — selon la possibilité, بقدر امکان *bè-qèdré èmkan*, pr. t. *bè-qadri imkian*, a. حسب الامکان *hèsb-oul-èmkàn*, pr. t. *hasb-ul-imkian*; — selon le besoin, بحسب اقتضا *bè-hècèbé*

èqtèza, a. حسب الاقتضا *hèsb-oul-èqtèza*, pr. t. *hasb-ul-igtiza*.

SEMAILLE, s. f., temps de semer, وقت تخم *vèqté tokhm kachtèn*, موسم زراعت *mooucémé zèra'èt*, pr. t. *mèvsimi zèra'at*; — faire les semailles, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*, تخم پاشیدن *tokhm pachidèn*; — action de semer, افشانی *tokhm-èfchani*, a. زرع *zèr'*; — semailles, graines semées, تخم کاشته *tokhmé kachtè*, pr. t. *tokhmi kiachtè*.

SEMAINE, s. f., هفته *hèftè*; — la semaine prochaine, هفته آینده *hèftèyé àyèndè*; — la semaine passée, هفته گذشته *hèftèyé gouzèchtè*.

SEMBLABLE, adj. des 2 g., مانند *manènd*, بسان *bè-san*, جفت *djouft*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*, pl. امثال *èmsal*, نظير *nèzir*, pr. t. *nazir*, مشابه *mouchabèh*, pr. t. *muchabih*, شبیه *chèbih*; — cette chose n'est pas semblable à l'autre, این چیز مانند آن نیست *in tchiz manèndé àn nist*, ou جفت آن نیست *djoufté àn nist*, ou بآن نمیانند *bè-àn nè-mi-manènd*; — il est semblable à celui là, است این *djoufté in-èst*; — qui n'a pas de semblable, بی مانند *bi manènd*, ندارد *manènd nè-darèd*, بی نظير *bi nèzir*; — semblable à un torrent, مانند سيل *manèndé sèil*, pr. t. *manèndi sil*, مثل سيل *mèslé sèil*, pr. t. *misli sil*; — pris substantivement, a. بنی نوع *bèni noou'*, pr. t. *bèni nèv'*, ابناء *èbna' djèns*, pr. t. *ibna'ï djîns*.

SEMBLABLEMENT, adv., و همچنین *vè hèm-tchènnin*, a. هكذا *hèkèza*, pr. t. *hakaza*.

SEMBLANT, s. m., نمایش *nèmayèch*, a. صورت ظاهر *sourètè zahèr*, pr. t. *sourèti zahir*, ظاهر حال *zahèré hal*, pr. t. *zahiri hal*; — un semblant d'amitié, دوستی ظاهری *doustiï zahèri*; — faire semblant de ne pas savoir, کردن تédjahoul kèrdèn, pr. t. *tédjahul kièrdèn*; — faire semblant de dormir, کردن تènavoum kèrdèn, خود را خوابیده وا نمود کردن *khoud-ra khabidè va nèmoud kèrdèn*.

SEMBLER, v. n. paraitre, بنظر آمدن *bè-nèzèr àmèdèn*, pr. t. *bè-nazar àmèdèn*, چنين دانستن *nèmoudèn*, چنين دانستن *tchènïn danèstèn*, pr. t. *tchenïn danistèn*; — ce vin me semble bon, اين شراب بنظم خوب ميبايد *in chèrab bè-nèzèrèm khoub mi-àyèd*, pr. t. *in charab bè-nazarèm khob mi-àyèd*; — il me semble que cela fut ainsi, چنين ميدانم که اين طور بود *tchènïn mi-danèm ké in toour boud*, چنين بنظم ميبايد که اين طور بود *tchènïn bè-nèzèr-èm mi-àyèd ké in toour boud*; — il me semble que چنين ميدانم که *tchènïn mi-danèm ké*.

SÉMÉIOLOGIE, ou **SÉMÉIOTIQUE**, s. f., بحث در علامات امراض *bèhcé dèr 'èlamaté èmràz*, a. بحث عن علامات الامراض *bèhs 'èn èlamat-oul-èmràz*, pr. t. *bahs 'an 'alamat-ul-èmràz*.

SEMELLE, s. f., کفش *tèkhté kèfch*.

SEMENCE, s. f., دانه *danè*, تخم *tokhm*, pr. t. *tokhoum*, a. بذر *bèzr*, pl. بذور *bèzour*; — sperme, آب منی *àb-mèni*, a. منی *mèni*.

SEMER, v. a., کاشتن *kachtèn*, تخم کاشتن *tokhm kachtèn*,

pr. t. *tokhoum kiachtèn*, افشاندن *tokhm èfchan-dèn*; — au fig. répandre, distribuer, افشاندن *èfchan-dèn*, نشر کردن *nèchr kèrdèn*; — semer de faux bruits, اراجيف بافواه *èradjif nèchr kèrdèn*, مردم انداختن *èradjif bè-èfvahé mèrdoum èndakhtèn*; — semé, e, کاشته شده *kachtè-choudè*, a. مبدور *mèbzour*, مزروع *mèzrou'*.

SEMESTRE, adj., شش ماهه *chèch-mahè*.

SEMESTRE, s. m., مدت شش ماه *mouddètè chèch mah*, شش ماه *chèch-mah*.

SEMEUR, EUSE, s., افشان *tokhm-èfchan*, a. زارع *zarè'*, pr. t. *zari'*, pl. زرايعين *zèrra'in*, pr. t. *zarra'in*; — au fig. semeur de faux bruits, a. ناشر اراجيف *nachèrè èradjif*, pr. t. *nachiri èradjif*.

SEMI, adv., نیم *nim*, a. نصف *nèsf*, pr. t. *nisf*; — se joint toujours à un autre mot; — semi-officiel, نیم رسمی *nim-rèsmi*.

SÉMILLANT, E, adj., چالاک و جست *tchoust-ou-tchalak*, pr. t. *tchust-u-tchalak*.

SÉMINAIRE, s. m., مدرسه کیشيان *mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINAL, E, adj., متعلق باب منى *moutè'èllèq bè-àbé mèni*.

SÉMINARISTE, s. m., شاگرد مدرسه کیشيان *chaguèrdé mèdrècèyé kèchichan*.

SÉMINATION, s. f., (peu usité) تخم ریزی نباتات *tokhm-riziï nèbatat*.

SEMIS, s. m. art de mettre en terre les semences, فن تخم افشانی *fènné tokhm-èfchani*; — plantation de plantes

ou d'arbrisseaux venant de graines, تمخدان *tokhm-dan*, pr. t. *tokhoum-dan*.

SEMOIR, s. m., کیسه تخم *kicèyé tokhm*.

SEMONCE, s. f. invitation faite dans les formes, دعوت *a. سمیته*, *dè'èvèlé rèsmiyè*, pr. t. *da'vèti rèsmiyè*; — au fig. avertissement mêlé de reproches, réprimande, سرزنش نکوهش *sèr-zènèch, nèkouhèch*, a. تعزیر *tè'èzir*, pr. t. *ta'zir*.

SEMONCER, v. a. réprimander, سرزنش کردن *sèr-zènèch kèrdèn*, نکوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*.

SEMOULE, s. f., ریزه برغول *bèrghoulé rizè*.

SEMPER-VIRENS, s. m., nom de plante vivace, همیشه سبز *hèmichè-sèbz*.

SEMPITERNEL, ELLE, adj., همیشه‌ئی *hèmichèyi*, دایمی *daïmi*, a. دایم *daïm*.

SÉNAT, s. m., دیوانخانه بزرگان دولت *divan-khanèyé bouzourgané dooulèt*, سناط *sènat*.

SÉNATEUR, s. m., اهل دیوانخانه ارکان دولت *èhlé divan-khanèyé èrkané dooulèt*, اجزای سناط *èdjzaï sènat*.

SÉNATORIAL, E, adj., بدیوانخانه دولت متعلق *moutè'èllèq bè-divan-khanèyé dooulèt*, بسناط متعلق *moutè'èllèq bè-sènat*.

SENÉ, s. m., سنا *sèna*, a. سنامکی *sèna-mèki*.

SÉNEÇON, s. m. plante, a. شیخ الربیع *chèikh-our-rèbi'*.

SÉNESTRE, adj. des 2 g., (peu usité) gauche, چپ *tchèp*, a. یسار *yèçar*.

SÉNEVÉ, s. m., تخم خردل *tokhmé khèrdèl*.

SENS, s. m., a. faculté de sensation, حس *hèss*, pr. t. *hiss*,

حاشه *hassè*, pl. حواس *hèvas*, pr. t. *havas*; — les cinq sens, حواس پنجگانه *hèvacè pèndjganè*, pr. t. *havaci pèndjguianè*, a. حواس خمسè *hèvacè khèmsè*, pr. t. *havaci khamsè*; — faculté de comprendre, هوش *houch*, a. ادراك *èdrak*, pr. t. *idrak*, شعور *chou'our*, pr. t. *chu'our*, عقل *'èql*, pr. t. *'aql*; — reprendre ses sens, بهوش آمدن *bè-houch àmèdèn*; — sens commun, a. فهم *fèhm*; — les sens, les plaisirs que les sens réclament, a. نفس اماره *nèfsè èmmarè*, pr. t. *nèfsi èmmarè*, هواي نفس *hèvaï nèfs*, pr. t. *havaï nèfs*; — signification, a. معنی *mè'èni*, pr. t. *ma'na*; — le sens propre, معنی حقیقی *mè'èniü hèqiqi*, pr. t. *ma'niü haqiqi*; — le sens figuré, مجازی *mè'èniü mè-djazi*; — opinion, a. رأی *rè'i*, pr. t. *raï*, pl. آرا *àra*, باعتقاد *è'ètèqad*, pr. t. *i'tiqad*; — à mon sens, باعتقاد من *bè-è'ètèqadè mèn*, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENSATION, s. f., a. حس *hèss* pr. t. *hiss*, احساس *èhsas*, pr. t. *ihsas*, اثر *ècèr*, تأثیر *tè'ècir*; — faire sensation, تأثر کردن *tè'ècir kèrdèn*.

SENSÉ, e, adj., هوشیار *houchiar*, با شعور *ba chou'our*, a. عقل *'àql*, pr. t. *'àqil*; — conforme à la raison, a. معقول *mouvafèqè 'èql*, pr. t. *muvasiqi 'aql*, موافق عقل *mè'èqoul*, pr. t. *ma'qoul*; — réponse sensée, a. جواب *djèvabè mè'èqoul*, pr. t. *djèvabi ma'qoul*.

SENSÉMENT, adv., عقلاانه *'àqlanè*, a. موافق عقل *mouvafèqè 'èql*, pr. t. *muvasiqi 'aql*.

SENSIBILITÉ, s. f., سرعت تیزی *tiziü hèss*, a. حس *hèss*, حسرت *sour'été hèss*, pr. t. *sur'ati hiss*; — sentiment d'hu-

manité, سوزش دل souzèché dèl, pr. t. souzèchi dîl, a. رقت rêqqèt, pr. t. rîqqat; — sentiment de tendresse, ا. ملايمت قلب moulayèmètè qèlb, pr. t. mulaîmèti qalb.

SENSIBLE, adj. des 2 g. qui se fait sentir, a. مؤثر mou'èscèr, pr. t. mu'èssir, سريع التأثير sèri'-out-tà'ècir, شديد حسدار chèdid-out-tè'ècir; — qui a du sentiment, حسدار hèss-dar, a. ذو حساّ zou-hassè, حساس hèssas, pr. t. hassas; — qui est aisément ému, impressionnable, a. متأثر rêqiq-ul-qèlb, pr. t. raqiq-ul-qalb, متاثر مبال mout'èssèr-oul-bal, pr. t. mutè'èssir-ul-bal; — qui tombe sous le sens, هويدا houvèida, pr. t. huvèida, روشن roouchèn, pr. t. rouchèn, آشکارa achkara, pr. t. achikiara, a. ظاهر zahèr, pr. t. zahir, مكسوس mèh-sous, pr. t. mahsous.

SENSIBLEMENT, adv., بطور مكسوس bè-toouré mèhsous, pr. t. bè-tavri mahsous, آشکارa achkara, pr. t. achikiara, a. مكسوساً mèhsoucèn, pr. t. mahsoucèn; — d'une manière qui affecte le cœur, از صميم قلب èz sèmimé qèlb, pr. t. èz samimi qalb, a. عن صميم القلب 'èn sè-mim-oul-qèlb, pr. t. 'an samim-ul-qalb.

SENSITIF, IVE, adj., حس دار hèss-dar, a. حساس hèssas, pr. t. hassas, حسى zi-hèss, pr. t. zi-hiss.

SENSUALITÉ, s. f. attachement au plaisir, نفس پرورى nèfs-pèrvèri, شهوت پرستی chèhvèt-pèrèsti, a. شهوانيت chèh-vaniyèt.

SENSUEL, ELLE, adj., شهوت پرست chèhvèt-pèrèst, شهوت پرور chèhvèt-pèrvèr.

SENSUELLEMENT, adv., از روی شهوت پیرستی *èz rouï chèh-vèt-pèrèsti*, بغلبه شهوت *bè-ghèlèbbèyè chèhrèt*.

SENTENCE, s. f. parole, maxime qui renferme un grand sens, قول معتبر *soukhènè hèkimanè*, a. قول حکیم *qooulé mou'outèbèr*, pr. t. *qavli mu'tèbèr*, قول حکیم *qooulé hèkim*, pr. t. *qavli hakim*, pl. اقوال حکما *èqvalé houkèma*, pr. t. *aqvali hukèma*; — jugement rendu par des juges, ا حکم شرعی *fètva*, فتوی *chèr'i*, pr. t. *hukmi char'i*; — prononcer une sentence, حکم صادر کردن *heukm sadèr fètva dadèn*, فتوی دادن *kèrdèn*, pr. t. *hukm sadir kièrdèn*.

SENTENCIEUSEMENT, adv., بطور تحکم *bè-toouré tèhèkkoum*, pr. t. *bè-tavri tèhèkkum*.

SENTENTIEUX, EUSE, adj., a. حکمی *heukmi*, pr. t. *hukmi*.

SENTEUR, s. f., بو *bou*, بوی *bouï*, a. رایحه *raihè*, pl. روایح *rèvayèh*, pr. t. *rèvaïh*; — bonne senteur, خوشبو *khoch-bou*; — eau de senteur, آب عطر *âbè 'ètr*.

SENTIER, s. m., راه تنگی *rahè tèng*, درغاله *dèrghalè*.

SENTIMENT, s. m., a. حس *hèss*, pr. t. *hiss*, حاسه *hassè*, قوت حس *qouvveyé hèss*, pr. t. *qouvvetè hiss*, حسه *qouvvetèlè hassè*, pr. t. *qouvveti hassè*, حسیه *qouvveyé hèssiyé*, pr. t. *qouvvetè hissiyè*; — affection, sentiment de l'âme, عقیده *'eqidè*, pr. t. *'aqidè*, pl. عقاید *'èqayèd*, pr. t. *'aqaid*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — des sentiments nobles, عقاید جلیله *'èqayèdé djèlilè*, pr. t. *'aqaidi djèlilè*, افکار جلیله *èfkaré djèlilè*, pr. t. *èfkiari djèlilè*; — sentiment d'amour, محبت *mè-*

hèbbèt, pr. t. *muhabbèt*, عشق 'èchq, pr. t. 'ichq ; — sentiment de haine, کین kîn, کینه kinè, a. بغض *boughz* ; — sentiment naturel, a. میل جبلی *mèilè* *djèbèlli*, pr. t. *mèili djèbilli*, میل طبیعی *mèilè tèb'i*, pr. t. *mèili tab'i* ; — avec le sentiment le plus pur, روی کمال خلوص نیت *z rouï kèmalè khouloucé ni-yèt* ; — sentiment, opinion qu'on a des choses, a. اعتقاد *è'ètèqad*, pr. t. *i'tiqad*, pl. اعتقادات *è'ètèqadat*, pr. t. *i'tiqadat* ; — bon sentiment, a. حسن اعتقاد *heusné è'ètèqad*, pr. t. *husni i'tiqad* ; — mauvais sentiment, سوء اعتقاد *sou'é è'tèqad*, pr. t. *sou'i i'tiqad* ; — selon mon sentiment, بے-è'ètèqadè mèn, pr. t. *bè-i'tiqadi mèn*.

SENTIMENTAL, e, adj., نازک طبع *nazouk-tèb'*, a. قیف *rèqiq-oul-qèlb*, pr. t. *raqiq-ul-qalb*.

SENTINE, s. f., کاریز کشتی *karizé kèhti*.

SENTINELLE, s. f., دیده بان *didè-ban*, نگاهبان *nègah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, p. t. قراول *qèravoul*, pr. t. *qaraoul*, کشکچی *kèchouktchi*, pr. t. *kièchiktchi* ; — faire sentinelle, قراول کشیدن *qèravoul kèchidèn* ; — au fig. attendre, نگران بودن *nèguèran boudèn*, pr. t. *niguèran boudèn*, انتظار کشیدن *èntèzar kèchidèn*, pr. t. *èntizar kèchidèn*.

SENTIR, v. a. recevoir une impression par le sens du toucher, حس کردن *hèss kèrdèn*, احساس کردن *èhsas kèrdèn* ; — par le goût, flairer, بو کردن *bou kèrdèn*, بوییدن *bouyidèn*, استشمام کردن *èstèchmam kèrdèn*, pr. t. *istichmam kièrdèn* ; — v. n. répandre une odeur,

بودادن *bou dadèn*; — sentir bon, خوشبودادن *khoch-bou dadèn*; — sentir mauvais, بد بودادن *bèd-bou dadèn*; — cela sent bon, این خوشبو میدهد *in khoch-bou mi-dèhèd*, خوشبو است *in khoch-boust*; — se sentir, خود را حس کردن *khoud-ra hèss kèrdèn*, pr. t. *khod-ra hiss kièrdèn*; — senti, e, احساس شده *èhsas-choudè*, a. محسوس *mèhsous*, pr. t. *mahsous*.

SÉOIR, v. n. peu usité dans le sens de être assis, tenir séance; ce mot ne s'emploie guère que dans le sens d'être convenable et ne se dit qu'à la 3me personne et au participe, زبیدن *zibidèn*, زبند بودن *zibèndè boudèn*; — cela ne vous sied pas, این بشما نمی‌زیبد *in bè-èhouma nè-mi-zibèd*.

SÉPARABLE, adj. des 2 g., قابل جدا شدن *qabèlé djèda choudèn*, a. التفريق ممکن *moumkèn-out-tèfriq*, pr. t. *mumkîn-ut-tèfriq*.

SÉPARATIF, IVE, adj., جدا کننده *djèda-kounèndè*, a. مفرق *moufèrrèq*, pr. t. *mufèrriq*.

SÉPARATION, s. f., جدائی *djèdayi*, جدا شدن *djèda choudèn*, a. فراق *fèraq*, pr. t. *firaq*, مفارقت *moufarèqèt*, pr. t. *mufaraqat*; — mur de séparation, دیوار حایل *divaré hayèl*; — rupture, cessation d'amitié, بهم خوردگی دوستی *bè-hèm-khourdèguiï dousti*, a. قطع *qèt'è'èlaqèyé mèhèbbèt*, pr. t. *qat'i'alaqai muhabbèt*.

SÉPARÉMENT, adv., جدا از هم دیگر *djèdagane*, جدا جدا *djèda èz hèm-diguèr*, a. منفاراً *mounfarèqèn*, pr. t. *munfariqèn*, منفرداً *mounfèrèdèn*.

SÉPARER, v. a., جدا کردن *djèda kèrdèn*, از همدیگر جدا کردن *èz hèm-diguèr djèda kèrdèn*, متفرق کردن *moutè-fèrrèq kèrdèn*, تفريق کردن *tèfriq kèrdèn*; — se séparer, جدا شدن *djèda choudèn*, از همدیگر جدا شدن *èz hèm-diguèr djèda choudèn*, مفصل شدن *mounfècèl choudèn*; — s'éloigner l'un de l'autre, مفارقت کردن *moufarèqèt kèrdèn*; — séparé, جدا شده *djèda-choudè*, a. مفصل *mounfècèl*, pr. t. *munfaçal*, منفرد *mounfèrèq*, pr. t. *munfaraq*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEPT, adj. num., هفت *hèft*, a. سبع *sèb'*, pr. t. *sab'*.

SEPTANTE, adj. num., هفتاد *hèftad*, a. سبعون *sèb'ounè*, سبعين *sèb'inè*.

SEPTEMBRE, s. m., مهر *mèhr*, a. ايلول *èiloul*.

SEPTENAIRE, adj. qui contient, qui vaut sept, عدد هفت *'èdèdé hèft*.

SEPTENNAL, m, adj., هر هفت سال *hèr hèft sal*.

SEPTENTRION, s. m., a. شمال *chèmal*.

SEPTENTRIONAL, e, adj., a. شمالی *chèmali*.

SEPTIÈME, adj. ord. des 2 g., هفتم *hèftoum*, a. سابع *sabè'*, pr. t. *sabi'*; — s. la septième partie d'un tout, هفت يك *hèft-yèk*.

SEPTIÈMEMENT, adv., هفتمين *hèftoumîn*, a. سابعاً *sabè'èn*, pr. t. *sabi'èn*.

SEPTIQUE, adj. des 2 g., (terme de médecine) qui fait pourrir les chairs, گند کنند گوشت بدن *guènd-kounèn-dèyé gouchté bèdèn*.

SEPTUPLE, adj. des 2 g., هفت چندان *hèft-tchèndan*.

SEPTUPLER, v. a., هفت چندان کردن *hèft-tchèndan kèrdèn*.

SÉPULORAL, e, adj., مخصوص دخمه *mèkhsoucé dèkhmé*, pr. t. *makhsouci dakhmè*.

SÉPULCRE, s. m., گور *gour*, دخمه *dèkhmé*, pr. t. *dakhmè*, a. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. مقبره *qoubour*, مرقد *mèrqèd*, pr. t. *marqad*.

SÉPULTURE, s. f., جای گور *djaï gour*, a. مدفن *mèdfèn*, pl. مدافن *mèdafèn*, pr. t. *mèdafîn*, مقبره *mèqbèrè*; — inhumation, a. دفن *dèfn*.

SÉQUESTRATION, s. f. action de séquestrer, V. SÉQUESTRE.

SÉQUESTRE, s. m., a. ضبط *zèpt*.

SÉQUESTRE, v. a., ضبط کردن *zèpt kèrdèn*; — séquestré, e, ضبط شده *zèpt-choudè*, a. مضبوط *mèzbout*, pr. t. *mazbout*; — v. pronominal, se séquestrer, وحشت *vèhdèt gouzidèn*, خود را حبس کردن *khoud-ra hèbs kèrdèn*.

SEQUIN, s. m., اشرفی *èchrèfi*, بجقلى *bèdjèqli*.

SÉRAIL, s. m., سرای *sèraï*, pr. t. *saraï*; — palais du Sultan, سرای پادشاهی *sèraï padchahi*, pr. t. *saraï padichahi*, سرای همایون *sèraï houmayoun*, pr. t. *saraï humayoun*.

SÉRAPHIN, s. m., فرشته بهنام *fèrèchtèyé bèhnam*, a. سرافیل *sèrafil*, اسرافیل *èsrafil*, pr. t. *israfil*.

SÉRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. اسرافیلی *èsrafilî*, pr. t. *israfilî*.

SEREIN, e, adj., روشن *roouchèn*, a. صاف *saf*.

SEREIN, s. m., rosée, زاله *jaldè*, شبنم *chèb-nèm*.

SÉRÉNADE, s. f., زیر پناجره کسی *nèvazèndègui zirè pèndjèrèyé kèci*.

SÉRÉ ISSIME, adj. des 2 g., والاتبار *valaté-bar*, ا. جلیل *djèlil-ouch-chè'èn*.

SÉRÉNITÉ, s. f., روشنی *roouchèni*, صافی *safi*, صفوت *sèfvèt*, pr. t. *safvèt*; — la sérénité de l'air, روشنی هوا *roouchèniï hèva*.

SÉREUX, EUSE, adj., آبدار *âb-dar*, آبکی *âbèki*.

SERF, s. m. esclave, V. ESCLAVE.

SERGE, s. f. étoffe de grosse laine, V. LAINE.

SERGEANT, s. m., ده باشی *dèh-bachi*.

SERGEANTERIE, s. f., (peu usité) ده باشیگری *dèh-bachiguèri*.

SERGER OU SERGIER, s. m., پشمینه باف *pèchminè-baf*.

SERICOLE, adj. des 2 g., مخصوص نوغان *nooughani*, مکهسوح نوغان *mèkhsoucè nooughan*.

SÉRICULTEUR, s. m., مشغول نوغان *mèchghoulé nooughan*, نوغان کننده *nooughan-kounèndè*.

SÉRICULTURE, s. f., نوغان *nooughan*, عمل آوردن ابریشم *'èmèl àvourdèné èbrichoum*.

SÉRIE, s. f., ده *rèdè*, رسته *rèstè*, راسته *rastè*, ا. صف *sèff*, pr. t. *saff*, pl. صفوف *soufouf*.

SÉRIEUSEMENT, adv. d'une manière grave, بسنگینی *bè-sènguini*, بوقار *bè-vèqar*, pr. t. *bè-vaqar*, ا. بالوقار *bèl-vèqar*, pr. t. *bil-vaqar*; — sans plaisanterie, بی همه *bi hèmè tchiz*, بی شوخی *bi choukhi*, ا. جدأ *djèd-dèn*, pr. t. *djiddèn*.

SÉRIEUX, EUSE, adj., سنگین *sènguïn*, با وقار *ba vèqar*, ا. زین *zèzïn*, زو وقار *zou-vèqar*.

SÉRIEUX, s. m., سنگینى *sènguini*, a. رزانت *vèqar*. رزانèt.

SERIN, INE, s., تىز *tèz*, a. صعو *sè'èv*, pr. t. sa'v, صعو *sè'èvè*, pr. t. sa'vè.

SERINETTE, s. f., ارغنون كوچك *èrghènouné koutchèk*, pr. t. *èrghènouni kutchuk*.

SERINGAT, ou SYRINGAS, ياس دشتى *yacé dèchti*.

SERINGUE, s. f. petite pompe portative, آبدوزك *àb-douzèk*, آبدوزك *àb-douzèk*; — instrument pour donner des lavements, a. حقنه *hoqnè*, pr. t. *hoqna*, عماله *'èmalè*, pr. t. *'imalè*.

SERINGUER, v. a., آب پاشيدن *ba àb-douzèk àb pachidèn*.

SERMENT, s. m., سوگند *soouguènd*, pr. t. *sèvguènd*, a. قسم *qècèm*, pr. t. *qacèm*, يمين *yèmin*, pl. ايمان *iman*; — prêter serment, سوگند خوردن *soouguènd khourdèn*, pr. t. *sèvguènd khordèn*, سوگند ياد کردن *soouguènd yad kèrdèn*, قسم خوردن *qècèm khourdèn*, pr. t. *qacèm khordèn*.

SERMENTAIRE, ou Livèche, s. f., plante, اشترغان *ouchtourghan*, رومى انگدان *ènguèdané roumi*, a. کاشم *kachèm*, pr. t. *kiachim*.

SERMENTÉ, e, adj., سوگند خورده *soouguènd-khourdè*, V. ASSERMENTÉ.

SERMON, s. m., a. وعظ *vè'èz*, pr. t. *va'z*, موعظه *moou'èzè*, pr. t. *mèv'izè*.

SERMONNAIRE, adj. des 2 g., شايان موعظه *chayané moou'èzè*.

SERMONNER, v. a., بی جا پند دادن *bi dja pènd dadèn*,
عظ کردن *'èbès vè'èz kèrdèn*.

SÉROSITÉ, s. f., آبکی بودن *Abèki boudèn*, a. مائیة *maïyèt*.

SERPE, s. f., دهره *dèhrè*, a. مشذب *mèchzèb*.

SERPENT, s. m., مار *mar*, ازدر *èjdèr*, pl. ازدرها *èjdèrha* et
ازدها *èdjèha*, a. حیة *hiyèt*.

SERPENTAIRE ou SERPENTINE, s. f. plante, لوف *louf*,
خبر القود *èzan-oul-fil*, a. الفيل اذان *fil-gouch*, a. حية
khoubz-oul-gouroud; — s. m. constellation, a. حية
hiyèt.

SERPENTER, v. n., چرون مار *pitch khourdèn*,
خیزیدن *tchoun mar khizidèn*.

SERPENTINE, s. f. V. SERPENTAIRE; — signifie également
une espèce de marbre nommé aussi porphyre ou
aphite, V. PORPHYRE.

SERPER, v. n., لنگر کشیدن *lènguèr kèchidèn*.

SERPETTE, s. f., دهره کوچك *dèhrèyé bagh-bani*,
دهره کوتچه *dèhrèyé koutchèk*.

SERPILLIÈRE, s. f., کرباس *kèrbas*.

SERPOLET, s. m., اوشه *ouchè*, ستر بری *sè'ètèrè bèrri*; —
le serpolet cultivé, مرزه *mèrزه*, سوسمبر *soucèmber*, a.
شطریه *chètridè*.

SERRE, s. f., نارنجستان *narèndjèstan*, گرم خانه *guèrm-*
khanè; — griffe des oiseaux de proie, چنگ *tchèng*,
پنجه *pèndjè*.

SERREMENT, s. m., فشار *fèchar*.

SERRE-PAPIERS, s. m., اوطاق تحریرات *outaqè tèhrirat*, pr.
t. *otaqi tèhrirat*.

SERRER, v. a., فشار دادن *fèchar dadèn*, فشردن *fo'chour-dèn*, تنگ کردن *tèng guèrèftèn*, pr. t. *tèng guiriftèn*; — lier fortement, بستن *tèng bèstèn*; — au fig. serrer les liens d'amitié, روابط دوستی را محکم کردن *rèvabète dousli-ra meuhkèm kèrdèn*, pr. t. *rèvabiti dusti-ra mouhkièm kèrdèn*; — serrer, joindre, پهلوی *pèhlouï hèm-diguèr gouzachtèn*; — se serrer, se presser les uns contre les autres, پهلوی *pèhlouï hèm-djèm' choudèn*; — se serrer la taille, کمربند را تنگ بستن *kèmèrè khoud-ra tèng bèstèn*; — serrer, mettre à couvert, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*; — serrer le blé, les fourrages, etc., انبار کردن *èmbâr kèrdèn*; — serré, e, شده *fouchourdè-choudè*; — préservé, نگاهداشته شده *nègah-dachtè-choudè*, a. محفوظ *mèhfouz*, pr. t. *mahfouz*; — serré, très-tiré, کشیده *tèng-kèchidè*, تنگ بسته *tèng-bèstè*.

SERRE-TÊTE, s. m., دستمال سر *dèst-malé sèr*.

SERRURE, s. f., قفل *fèlkhèmè*, (vieux) a. قفل *qoufl*, pl. اقفال *èqfal*, pr. t. *aqfal*.

SERRURERIE, s. f., چلنگری *tchèlènguèri*.

SERRURIER, s. m., چلنگر *tchèlènguèr*, pr. t. *tchilènguèr*.

SERTIR, v. a., سوار کردن *sèvar kèrdènè djèvahèr*, pr. t. *suvar kièrdèni djèvahir*.

SERTISSURE, s. f. action de sertir, V. SERTIR.

SERVAGE, s. m., زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. رقییت *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyat*.

SERVANT, adj. m. خدمتکار *khèdmèt-kar*, چاکر *tchakèr*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*.

SERVANTE, s. f., کنیز *kèniz*, a. خدمه *khadèmè*, pl. خدمات *khadèmat*.

SERVIALE, adj. des 2 g., خاطر پرور *khatèr-pèrvèr*, pr. t. *khatir-pèrvèr*, خاطر نواز *khatèr-nèvaz*, pr. t. *khatir-nevaz*, خیر خواہ *khèir-khah*, pr. t. *khaïr-khah*.

SERVICE, s. m., a. خدمت *khèdmèt*, pr. t. *khidmèt*, vulg. *khizmèt*; — service militaire, خدمت نظام *khèdmètè nèzam*, pr. t. *khidmèti nizam*; — se consacrer au service de Dieu, مشغول عبادت شدن *mèchghoulé 'èbadèt choudèn*; — rendre service, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, در حق کسی همت کردن *dèr haqqè kèci hèm-mèt kèrdèn*, pr. t. *dèr haqqi kièci himmèt kièrdèn*.

SERVLETTE, s. f., پیشگیر *pich-guir*, pr. t. vulg. *pèchguir*, a. مکرمه *mèhrèmè*.

SERVILE, adj. des 2 g., بنده مانند *bèndè-manènd*, رقییت *rèqqiyèt*, آمیز *àmiz*, خوار *khar*, a. عبیدی *'èbidi*, pr. t. *'abidi*, سفیل *sèfil*, pr. t. *safil*.

SERVILEMENT, adv., بخواری *bè-khari*.

SERVILITÉ, s. f., خواری *khari*, a. سفالت *sèfalèt*.

SERVIR, v. a., نوکری کردن *tchakèri kèrdèn*, نوکری *noukèri kèrdèn*, pr. t. *nouguèri kièrdèn*, خدمت کردن *khèdmèt kèrdèn*, خدمتکاری کردن *khèdmèt-kari kèrdèn*, pr. t. *khidmèt-kiari kièrdèn*; — servir Dieu, عبادت کردن *'èbadèt kèrdèn*, pr. t. *'ibadèt kièrdèn*; — en parlant d'un mets qu'on sert, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*, تقدیم کردن *tèqdim kèrdèn*; — servir le dîner, le sou-

per, etc., خوراک آوردن *khourak àvourdèn*; — servir de بجای بودن *bè-djaï boudèn*; — servir de père, بکار بودن *bè-djaï pèdèr boudèn*; — v. n., بکار بودن *bè-kar khourdèn*, pr. t. *bè-kiar khordèn*; — cela ne sert à rien, کار نمیخورد *in bè-hitch kar nè-mi-khourèd*, این بی مصرف است *in bi mèsrèf èst*; — à quoi cela sert-il? این بچه کار میخورد *in bè-tchè kar mi-khourèd*; — se servir de بکار بردن *bè-kar bourdèn*, استعمال کردن *èstè'mal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — employer, mettre au service, استخدام کردن *èstèkhdam kèrdèn*, pr. t. *istikhdam kièrdèn*; — servez-vous, بفرمایید *bè-fèrmayid*.

SERVITEUR, s. m., چاکر *tchakèr*, نوکر *noukèr*, pr. t. *nouguèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khidmèt-kiar*, vulg. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadèmè*; — en termes de politesse, votre serviteur, نوکر شما *noukèré chouma*, pr. t. *nouguèri chouma*, بنده شما *bèndèyé chouma*.

SERVITUDE, s. f. état de celui qui est serf, زرخیدی *zèr-khèridi*, بندگی *bèndègui*, a. عبودیت *'ouboundiyèt*, اسیری *rèqqiyèt*, pr. t. *riqqiyèt*; — captivité, رقییت *éciri*; — le joug de la servitude, حلقه بندگی *hèl-qèyé bèndègui*, a. ربقه رقییت *rèbqèyé rèqqiyèt*, pr. t. *ribqai riqqiyèt*.

SÉS, adj. poss. V. SON.

SÉSAME, s. m., کنجد *koundjèd*, a. سسم *soucèm*; — huile de sésame, روغن کنجد *rooughènè koundjèd*, a. سیرج *sirèdj*.

SESBAN ou SESBANÉE, s. m. arbrisseau d'Egypte, a. سيسان *sisban*.

SESSION, s. f., a. مجلس *mèdjilès*, pr. t. *mèdjlis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*.

SETIER, s. m., a. كيل *kil*, كيلة *kilè*, pl. اكبال *èkial*.

SEUIL, s. m., در *dèmé dèr*, آستان *àstan*, a. عتبة *'ètèbèt*, pr. t. 'atèbèt, عتبة *'ètèbè*.

SEUL, e, adj., تنها *tèn-ha*, يكتنه *yèk-tènè*, a. منفرد *mounfè-rèd*, pr. t. *munfèrid*.

SEULEMENT, adv., همین *hèmin*, p. t. همان *hèman*, pr. t. *ha-man*, a. فقط *fèqèt*; — seulement un mot, همین يك *hèmin yèk kèlèmé*; — non seulement, loc. adv., تنها نه *nè tèn-ha*.

SÈVE, s. f., آب نباتات *àbé nèbatat*, لعب نباتات *lou'àbé nèbatat*.

SÈVÈRE, adj. des 2 g., سخت *sèkht*, تند خو *tound-khou*, a. شديد المزاج *chèdid-oul-mèzadj*.

SÈVÈREMENT, adv., بسختی *bè-sèkhti*, a. شدیداً *chèdidèn*.

SÈVÉRITÉ, s. f., سختی *sèkhti*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*.

SÉVICES, s. m. pl. بد رفتاری *bèd-rèftari*, بد سلوکی *bèd-sè-louki*.

SÉVIR, v. n., سخت گرفتن *sèkhti kèrdèn*, سخت *sèkht guèrèftèn*, pr. t. *sakht guiriftèn*; — en parlant des choses, سخت کردن *chèddèt kèrdèn*, pr. t. *chiddèt kièrdèn*, toughian طغیان کردن *toughian kèrdèn*; — le choléra sévit dans tel pays, وبا شدت میکند *ouba shèdèt mikènd*.

dèr flan mèmlèkèt vèba chèddèt mi-kounèd, pr. t. dèr fulan mèmlèkèt vèba chiddèt mi-kounèd ou شکت دارد chèddèt darèd.

SEVRAGE, s. m. action de sevrer, V. SEVRER.

SEVRER, v. a., شیر بریدن *chir bouridèn*; — un enfant sevré, شیریده شده *tèfli chir-èch bouridè-choudè*; — sevrer, au fig., محروم کردن *mèhroum kèr-dèn*; — sevré, e, از شیر بریده شده *èz chir bouridè-choudè*; — fig. privé, محروم شده *mèhroum-choudè*, pr. t. *mahroum-choudè*.

SEXAGÉNAIRE, adj. des 2 g., شصت ساله *chèst-salè*, شصت سالگی *chèst-salègui*.

SEXDIGITAIRE, adj. des 2 g., انگشتدار *chèch-èn-goucht-dar*.

SEXDIGITAL, e, adj., انگشتی *chèch-èngouchti*.

SEXE, s. m., a. جنس *djèns*, pr. t. *djîns*; — les deux sexes, a. جنسین *djènsèin*, pr. t. *djînsèin*; — le sexe féminin, a. جنس مؤنث *djènsé mou'ènnès*, pr. t. *djînsi mu'ènnès*; — le sexe masculin, a. جنس مذکر *djènsé mouzèkkèr*, pr. t. *djînsi muzèkkèr*; — le beau sexe, زنان *zènan*, a. نسوان *nèsvan*, pr. t. *nisvan*, نسا *nèça*, pr. t. *niça*.

SEXTANT, s. m., a. السدس الدائرة *soudous-oud-daïrè*, pr. t. *sudus-ud-daïrè*.

SEXTIL, e, adj., بفاصله شصت درجه *bè-facèlèyé chèst dè-rèdjè*.

SEXTUPLE, adj. des 2 g., شش چندان *chèch-tchèndan*, a. مسکس *moucèddès*.

SEXTUPLE, v. a., چندان کردن *chèch-tchèndan kèrdèn*.

SEXUEL, LE, adj., a. جنسی *djènsi*, pr. t. *djĩnsi*.

SI, conjonction conditionnelle, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi*, اگر *èguèr*, pr. t. *èyèr*, اگر شما *guèr*, pr. t. *guièr*; — si vous voulez, اگر شما *èguèr chouma bè-khahid*; — j'irai si le temps est beau, اگر هوا خوب باشد *mi-rèvèm èguèr hèva khoub bachèd*; — s'il en est ainsi, اگر چنانچه *èguèr tchènan-tchè in toour bachèd*, pr. t. *èyèr tchunan-tchi in tòvèr bachèd*; — autant, à tel point, بقدر *bè-qèdr*, pr. t. *bè-qadr*, این قدر *in qèdr*, pr. t. *in qadr*, بدرجه *bè-dèrèdjè*; — je ne suis pas si savant que vous, من بدرجه شما عالم نیستم *mèn bè-dèrèdjèyé chouma 'alèm mistèm*; — il fait si froid que این قدر سرد است که *in qèdr sèrd èst ké*, pr. t. *in qadr sèrd èst ki*; — si, oui, بلی *bèli*, a. نعم *nè'èm*, pr. t. *na'am*.

SIBÉRIE, contrée, سبیر *sèbir*.

SICAIRE, s. m., آدم کش *adèm-kouch*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*.

SICCATIF, IVE, adj., خشک کننده *khochk-kounèndè*, a. مجفف *moudjèffèf*, pr. t. *mudjèffif*.

SICCITÉ, s. f., خشکی *khochki*, a. یبوست *yèboucèt*.

SIDÉRAL, E, adj., متعلق باجرام سماوی *moutè'èllèq bè-èdj-ramé sèmavi*, pr. t. *mutè'alliq bè-èdjrami sèmavi*, a. نجومی *noudjoumi*.

SIDÉRITIS, s. f., plante, سیدریتیس *sidèritis*.

SIÈCLE, s. m., صد سال *sèd sal*, a. قرن *qèrn*, pr. t. *qarn*, pl. قرون *qouroun*; — espace de temps indéterminé, a. عصر *'èsr*, pr. t. *'asr*, pl. عصار *'èçar*, pr. t. *'açar*, وقت *vèqt*, pr. t. *vaqit*, زمان *zèman*, ایام *èiyam*; — le siècle d'Alexandre, a. عصر اسکندر *'èsré èskèndèr*, pr. t. *'asri iskèndèr*; — le siècle de la barbarie, a. ایام جهالت *èiyamé djèhalèt*, pr. t. *èiyami djèhalèt*.

SIÈGE, s. m., صندلی *sèndèli*, pr. t. *sandali*, کرسی *koursi*, pr. t. *kursi*; — endroit quelconque où l'on peut s'asseoir, نشیمن *nèchimèn*; — siège du gouvernement, دار السلطنة *dar-ous-sèltènèt*, pr. t. *dar-us-saltanèt*, مقر حکومت *mèqèrré houkoumèt*, pr. t. *maqarri hukioumèt*; — opération d'une armée pour prendre une place, a. محاصره *mouhacèrè*, pr. t. *muhaçara*, pl. محاصرات *mouhacèrat*, pr. t. *muhaçarat*; — mettre le siège, محاصره کردن *mouhacèrè kèrdèn*; — lever le siège, ترك محاصره کردن *tèrké mouhacèrè kèrdèn*, محاصره را موقوف کردن *mouhacèrè-ra moouqouf kèrdèn*, pr. t. *muhaçara-ra mèvqouf kièrdèn*; — le Saint-siège, دولت پاپ *dooulète pap*, pr. t. *dèvlèti pap*.

SIÈGER, v. n., بر مسند نشستن *bèr mèsnèd nèchèstèn*, pr. t. *bèr misnèd nichèstèn*; — résider d'habitude, منزل داشتن *nèchèstèn*, pr. t. *nichèstèn*, اقامت گرفتن *mènzel dachtèn*, pr. t. *mènzil dachtèn*, iqamèt kèrdèn, pr. t. *iqamèt kièrdèn*; — on dit: ce n'est pa là que siège le mal, جای درد این محال علت این نیست *djaï dèrd in nist*, محال علت این نیست.

mèhèllè 'èllèt ìn nist, pr. t. *mahalli 'illèt ìn nist*.

SIMN, NE, adj. poss., مال او *malé* ou مال خودش *malé khoud-èch*; — ce n'est pas mon livre, c'est le sien, کتاب من نیست مال او است *kàtabé mèn nist malé oust*; — souvent en persan, on répète le substantif avec l'iza-fèt, — ce n'est pas mon avantage, c'est le sien, صلاح من نیست صلاح او است *sèlahé mèn nist, sèlahé oust*; — s., les siens, ses parents, خیشاناش *khichan-èch*, خاندانش *khanèdan-èch*; — en parlant des domestiques, des partisans, etc., منسوبانش *mènsuban-èch*, متعلقانش *moutè'èllèqan-èch*.

SIESTE, s. f., خواب بعد از نهار *khabe bè'èd èz nèhar*, pr. t. *khabi ba'd èz nahar*.

SIEUR, s. m., آقا *āga*, صاحب *sahèb*.

SIFFLANT, E, adj., سفیلند *sèfilèndè*, ا. صافر *safer*, pr. t. *safir*.

SIFFLEMENT, s. m., شخل *chèkhl*, هشیلک *houchpoulèk*, ا. صغیر *sèfir*, pr. t. *safir*.

SIFFLER, v. n., سفلیدن *sèflidèn*, شخلیدن *chèkhlidèn*, صغیر زن *sèfir zèdèn*; — v. a. désapprouver, صغیر منعت کردن *mèzèmmèt kèrdèn*.

SIFFLET, s. m., نایلوں *naïlous*, موسیقار *mouciqar*, نایچ *nayètch*, ا. صقاره *soffarè*.

SIFFLEUR, s. m., شخلزن *chèkhl-zèn*, صغیرزن *sèfir-zèn*, ا. صقار *sèffar*.

SIGILLÉE, E, adj., مهر شده *meuhr-choudè*, مهر کرده *meuhr-kèrdè*, ا. مهر *mèmhour*, pr. t. *mamhour*, مختوم *mèkh-toum*, pr. t. *makhtoum*.

SIGNAL, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, اشارت *ècharèt*, pr. t. *icharèt*, pl. اشارات *ècharat*, pr. t. *icharat*; — donner le signal, نشان دادن *nèchan nèmoudèn*, pr. t. *nichan numoudèn*, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*.

SIGNALEMENT, s. m., وصف شکل و سیما *vèsfé chèkl-ou-sima*, pr. t. *vasfi chèkl-u-sima*.

SIGNALER, v. a., وصف شکل و سیمای کسی کردن *vèsfé chèkl-ou-simāi kèci kèrdèn*; — annoncer par des signaux, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, pr. t. *icharè kièrdèn*; — se signaler, نامدار شدن *nam-dar choudèn*, شهرت یافتن *cheuhrèt yaftèn*; — signalé, e, نامدار *nam-dar*, a. مشهور *mèchhour*.

SIGNATAIRE, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*.

SIGNATURE, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SIGNE, s. m., نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. علامت *'èla-mèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, دليل *dèlil*, pl. دلائل *dèlayèl*, pr. t. *dèlail*; — un bon signe, علامت خیر *nèchané khèir*, a. علامت خیر *'èlamètè khèir*, pr. t. *'alamèti khair*; — signe évident, دليل واضح *dèlilé vazèh*, pr. t. *dèlili vazih*; — faire signe, اشاره کردن *ècharè kèrdèn*, ایما کردن *ima kèrdèn*.

SIGNER, v. a., قول کشیدن *qooul kèchidèn*, pr. t. *qavl kèchidèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*, pr. t. *imza kièrdèn*; — signé, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-choudè*, a. ممضی *moumza*, pr. t. *mumza*.

SIGNET, s. m. signet d'un livre, علام کتاب *'èlamé kètab*, pr. t. *'alami kitab*.

SIGNIFIANT, *a.*, adj., *معنی دار* *mè'èni-dar*, *با معنی* *ba mè'èni*,
ا. *معنوی* *mè'ènevî*, *pr. t.* *ma'navî*, *مغید المعنی* *mou-*
fid-oul-mè'èni, *pr. t.* *muftid-ul-ma'ni*.

SIGNIFICATIF, *IVE*, qui exprime bien la pensée, *ا.* *مبتین*
moubèiyèn, *pr. t.* *mubèiyîn*; — qui a un grand sens,
معنی دار *mè'èni-dar*.

SIGNIFICATION, *s. f.*, *ا.* *معنی* *mè'èni*, *pr. t.* *ma'ni*, *معنا*
mè'èna, *pr. t.* *ma'na*, *pl.* *معانی* *mè'èni*.

SIGNIFIER, *v. a.*, *معنی داشتن* *mè'èni dachtèn*; — ce mot
signifie cela, *این معنی این لفظ این است* *mè'èni èn lèfz*
èn èst; — que signifie cela ? *این یعنی چه* *èn yè'èni*
tchè, *این چه معنی دار* *èn tchè mè'èni dardèd*; — cela
ne signifie rien, *این هیچ معنی ندارد* *èn hitch mè'èni*
nè-dardèd; — signifier, notifier, faire connaître par un
acte formel, *رسماً اعلام کردن* *rèsmèn d'èlam kèrdèn*;
— signifier par autorité de justice, *شرعاً اعلام کردن*
chèr'èn d'èlam kèrdèn; — signifié, *ا.* *علام شده* *d'èlam-*
choudè.

SILENCE, *s. m.*, *خاموشی* *khamouchi*, *ا.* *سکوت* *sèkout*, *pr. t.*
sukiout, *صمت* *sèmt*, *pr. t.* *samt*; — faire silence, gar-
der le silence, *خاموش ماندن* *khamouch mandèn*,
سکوت کردن *sèkout kèrdèn*; — silence ! *خاموش* *kha-*
mouch, *خاموش باش* *khamouch bach*, *خاموش شو* *kha-*
mouch choou.

SILENCIEUX, *EUSE*, کم حرف زن *kèm-hèrf-zèn*, کم سخن *kèm-*
soukhèn, کم صدا *kèm-sèda*.

SILENCIEUSEMENT, *adv.*, بی صدا *bi sèda*.

SILEX, *s. m.*, سنگی چقماق *sènguè tchagmaq*.

SILIQUE, s. f., gousse, پوست *poust*, a. خروب *khèrroub*, pr. t. *kharroub*.

SILIQUEUX, EUSE, adj., پوستدار *poust-dar*.

SILLAGE, s. m., رد کشتی *redé kèchti*, ردۀ کشتی *redèyè kèchti*.

SILLER, v. a., راه رفتن *rah rèftèn*, آب دریا شکافته راه *âb dèria chékafte*.

SILLON, s. m., شیار *chiar*.

SILLONNER, v. a., شیار کردن *chiaridèn*, شیار *chiar* کردن *kèrdèn*; — sillonné, e, شیار کرده *chiar-kèrdè*, شیار شده *chiar-choudè*.

SILLO, s. m., a. مطموور *mètmourè*, plur. مطامير *mè-tamir*.

SIMAGRÉE, s. f., شیوه *chivè*, ناز *naz*, عشو و ناز *'ouchvè-ou-naz*, غمزۀ *ghèmezè*, a. عشوۀ *'ouchvè*, غنچ *ghèndj*, pr. t. *ghandj*; — faire des simagrées, ناز کردن و عشوۀ *'ouchvè-ou-naz kèrdèn*.

SIMARRE, s. f., لباس دراز *lèbacé dèraz*, رخت بلند *rèkhté boulènd*.

SIMILAIRE, adj. des 2 g., هماجنس *hèm-djèns*.

SIMILITUDE, s. f. comparaison, a. تمثیل *tèchbih*, *tèmsil*; — ressemblance, a. مشابهت *chèbahèt*, *mouchabèhèt*.

SIMILOR, s. m., زرنما *zèr-nèma*, تلانما *tèla-nèma*.

SIMONIAQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بکسب حرام *moutè'âl-lèq bè-kèsbé hèram*; — qui commet le crime de simonie, کسب حرام کننده *kèsbé hèram kounèndè*, a. کسب حرام *kèssabé hèram*.

SIMONIE, s. f., **کار حرام** *karé hëram*, **کسب حرام** *kèsbè hëram*, pr. t. *kièsbi haram*.

SIMPLE, adj. des 2 g. qui n'est point composé, **ساده** *sadè*, a. **بسیط** *bècit*, **غیر مرکب** *ghèiré mourèkkèb*, pr. t. *ghaïri murèkkièb*; — sans ornement, **ساده** *sadè*; — sans malice, **بی مکر و حیلہ** *bi mèkr-ou-hilè*, **دل ساده** *sadè-dèl*, a. **خالص الفواد** *khalès-oul-fouvad*, pr. t. *khalis-ul-fuvad*; — simple, facile, **آسان** *âçan*; — niais, a. **احمق** *èhmèq*, **آبله** *èblèh*.

SIMPLE, s. m., a. **مفردة** *moufrèdèt*, pr. t. *mufridèt*, pl. **مفردات** *moufrèdat*.

SIMPLEMENT, adv., **ساده** *sadè*, **بطور ساده** *bè-toouré sudè*; — sans cérémonie, **بی تکلیفانہ** *bi tèklifanè*, **بی تکلیف** *bi tèklif*.

SIMPLICITÉ, s. f., **سادگی** *sadègui*; — niaiserie, a. **حماقت** *hëmaqèt*, pr. t. *hamaqat*.

SIMPLIFICATION, s. f. action de simplifier V. SIMPLIFIER.

SIMPLIFIER, v. a., **سادہ کردن** *sadè kèrdèn*, **مختصر کردن** *moukhtècèr kèrdèn*, pr. t. *mukhtaçar kièrdèn*; — faciliter, **آسان کردن** *âçan kèrdèn*, **سهل کردن** *sèhl kèrdèn*.

SIMULACRE, s. m. image, a. **صورت** *sourèt*, pl. **صور** *souvèr*, **تمثل** *tèmsal*, pr. t. *timsal*, pl. **تماثيل** *tèmàcil*; — idole **بوت** *bout*, pr. t. *put*, *pout*.

SIMULATION, s. f., **نمایش** *nèmayèch*, a. **صورت ظاهره** *sourètè zahèrè*, pr. t. *sourètèi zahirè*.

SIMULER, v. a., **آب زیر کاه کردن** *âb ziré kah kèrdèn*, **و نمود** *va nènd*, **کردن** *oud kèrdèn*.

SIMULTANÉ, e, **در یک وقت بظهور پیوسته** *dèr yèk vèqt bè-*

zouhour-pèivèstè, در يك آن فراهم آمدن *dèr yèk ân fè-rahèm-àmèdè*, واحد پيدا شد *dèr ânè vahèd pèida-choudè*, pr. t. *dèr âni vahid pèida-chudè*; — action simultanée, واحد بظهور پیوسته *fè'èlì dèr ânè vahèd bè-zouhour pèivèstè*.

SIMULTANÉITÉ, s. f., يکوقتی *yèk-vèqti*, a. موافقت الوقت *mouvafèqèt-oul-vèqt*, pr. t. *muvafaqat-ul-vaqit*.

SIMULTANÉMENT, adv., در همان *dèr yèk vèqt*, وقت *dèr hèman vèqt*, pr. t. *dèr hèman vaqit*, a. دفعةً *dèf'ètèn*, pr. t. *daf'atan*.

SINAÏ, s. m., mont, a. طور سينا *touré sina*, pr. t. *touri sina*, جبل سينا *djèbbèlé sina*, pr. t. *djèbbèli sina*.

SINAPISME, s. m., مرهم خردل *mèrhèmé khèrdèl*.

SINCÈRE, adj. des 2 g., درست *droust*, a. صادق *sadèq*, pr. t. *sadiq*.

SINCÈREMENT, adv., راستی *èz rouï rasti*, صادقانه *sadèqanè*, از روی خلوص *èz rouï khoulous*.

SINCÉRITÉ, s. f., راستی *rasti*, پاکدرونی *pak-dèrouni*, a. صداقت *sèdaqèt*, pr. t. *sadaqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*, خلوص *khoulous*.

SINCIPUT, s. m., فوق سر *foouqé sèr*, pr. t. *foouqi sèr*, a. مغز *mèfrèq*, pr. t. *mèfrac*.

SINGE, s. m., بوزینه *bouzinè*, میمون *mèimoun*, a. قرد *qèrd*, pr. t. *qird*, pl. قرد *qouroud*.

SINGER, v. a., خماییدن *khèmanidèn*, تقلید کردن *tèqlid kèrdèn*.

SINGERIE, s. f., حرکت میمون *hèrèkètè mèimoun*, مسخرگی *mèskhèrègui*.

SINGULARISER, v. a., بطور غریب شهرت دامن *bè-toouré ghè-rib cheuhrèt dadèn*; — se singulariser, بطور غریب شدن *bè-toouré ghèrib mèchhour choudèn*, خود را بطوار غریبه مشهور کردن *khoud-ra bè-étvare ghè-ribé mèchhour kèrdèn*.

SINGULARITÉ, s. f., a. غرابیت *ghèrabèt*, pr. t. *gharabèt*, عجاب *'oudjab*.

SINGULIER, s. m. terme de grammaire, a. مفرد *moufréd*; — le singulier et le pluriel, a. مفرد و جمع *moufréd-ou-djèm*, pr. t. *mufréd-u-djèm*'.

SINGULIER, ÈRE, adj., a. عجیب *'èdjib*, pr. t. *'adjib*, pl. عجایب *'èdjayèb*, pr. t. *'adjaib*, غریب *ghèrib*, pr. t. *gharib*, غریبه *ghèribè*, pr. t. *gharibè*; — c'est une chose singulière, چیز نیست غریب *tchizist ghèrib*, pr. t. *tchizist gharib*, چیز نیست عجیب *tchizist 'èdjib*.

SINGULIÈREMENT, adv., بطور غریب *bè-toouré ghèrib*, بطرز عجیب *bè-tèrzé 'èdjib*, a. غریباً *ghèribèn*, pr. t. *gharibèn*, عجیباً *'èdjibèn*, pr. t. *'adjibèn*; — parler singulièrement, بطرز عجیب حرف زدن *bè-tèrzé 'èdjib hèrf zèdèn*.

SINISTRE, s. m., catastrophe, آسیب *acib*, a. آفت *afèt*, pl. آفات *afat*.

SINISTRE, adj. des 2 g., بدفرجام *bèd-fèrdjam*, a. شوم *choum*.

SINISTREMENT, adv., بطور شوم *bè-toouré choum*.

SINOX, conjonction, و اگر نه *èguèr nè*, pr. t. *èyèr nè*, و اگر نه *vè èguèr nè*, a. و الا *vè èlla*, pr. t. *vè illa*, و الا *fè-èlla*, pr. t. *fè-illa*.

SINUEUX, MUSE, adj., کج *kèdj*, پيچ اندر پيچ *pitch èndèr pitch*, a. معوج *mou'èovèdj*.

SINUOSITÉ, s. f., کجی *kèdji*, پيچيدگی *pitchidègui*, a. انحناف *ènhènaf*, pr. t. *inhinaf*.

SINUS, s. m. terme de chirurgie, a. کیسه *kicè*, کیسه جراحه *kicèyé djèrahèt*, pr. t. *kicèt djirahat*.

SION, s. m. montagne de Jérusalem, کوه قدس شريف *kouhé qoudsé chérif*.

SIPHON, s. m., انبیه مصوصه *èmboubèyé mèmsoucè*; — à Chiraz on dit, کمر *kèmèr*, a. قصبه عقفا *qèsbèt 'èqfa*, pr. t. *qashat 'aqfa*.

SIRE, s. m. titre qu'on donne aux rois en leur parlant et en leur écrivant; les Persans emploient les phrases suivantes: قربانت شوم *qourban-èt chèvèm*, قربان *qourban*; — oui Sire, بلی قربان *bèli qourban*, بلی قربانت شوم *bèli qourban-èt chèvèm*.

SIRÈNE, s. f., دریایی پری *pèrii dèriayi*, a. بنت البحر *bènt-owl-bèhr*.

SIRIUS, s. m. étoile de la constellation du grand Chien, a. شعری *chè'ra*, pr. t. *chi'ra*.

SIROP, s. m., a. شربت *chèrbèt*, pl. شروب *chouroub*; — sirop de roses, گل سرخ شربت *chèrbètè goulé sourkh*, pr. t. *chèrbèli guli sourkh*.

SIROTER, v. a., آهسته آهسته آشامیدن *àhèstè-àhèstè àchamidèn*, چشیده چشیده آشامیدن *tchèchidè-tchèchidè àchamidèn*.

SIRTES ou SYRTES, s. f. sables mouvants, ريگ روان *rigué rèvan*.

Sis, *s.* adj., *a.* وقع *vagè'*, *pr. t.* *vagi'*.

SISON, *s. m.* plante, *a.* قرة العين *qourèt-ul-'èin*, *pr. t.* *qou-rat-ul-'aïn*.

SISTRE, *s. m.* instrument de musique dont les anciens Egyptiens se servaient dans leurs cérémonies, بانتره *batrè* (vieux) داييه *daïrè*, *a.* دف *dèff*, *pl.* دوف *doufouf*.

SITE, *s. m.*, جا *dja*, جای *djaï*, *a.* موقع *moouqè'*, *pr. t.* *mèvqi'*, *pl.* مواقع *mèvaqè'*, *pr. t.* *mèvaqi'*, موضع *moouzè'*, *pr. t.* *mèvzi'*, *pl.* مواضع *mèvazè'*, *pr. t.* *mèvazi'*.

SITUATION, *s. f.*, جا *dja*, *a.* موقع *moouqè'*, *pr. t.* *mèvqi'*; — au fig., *a.* حال *hal*, حالت *halèt*; — la situation des affaires, حالت امور *halète oumour*.

SITUER, *v. a.*, جا دادن *dja dadèn*, وضع کردن *vèz' kèrdèn*; — situé, *e.* جا داده شده *vèz'-choudè*, *a.* dadè-choudè, موضوع *moouzou'* *pr. t.* *mèvzou'*, واقع *vagè'*, *pr. t.* *vagi'*.

SIX, *adj. num.*, شش *chèch*.

SIXAIN, *s. m.*, *a.* شعر مسکس *chè'èré moucèddès*, *pr. t.* *chi'ri mucèddès*.

SIXIÈME, *adj. ord. des 2 g.*, ششم *chèchoum*, *a.* سادس *sadès*, *pr. t.* *sadis*; — la partie d'un tout, شش یک *chèch yèk*, *a.* سدس *souds*.

SIXIÈMEMENT, *adv.*, در ششم *dèr chèchoum*, *a.* سادساً *sadè-cèn*, *pr. t.* *sadicèn*.

SMILLE, *s. f.*, marteau, تیشه *tichè*.

SMILLER, *v. a.*, با تیشه سوراخ کردن *ba tichè sourakh kèrdèn*, تیشه زدن *tichè zèdèn*.

SMYRNE, *nom de ville*, از میر *èzmir*, *pr. t.* *izmir*.

SOBRE, adj. des 2 g., کم خوراک *kèm-khourak*, a. قليل *qèlil*, *qèlil-oul-èkl*, pr. t. *qalil-ul-èkil*; — sobre en paroles, کم سخن *kèm-soukhèn*, کم حرفن *kèm hèrf-zèn*, a. قليل الكلام *qèlil-oul-kèlam*, pr. t. *qalil-ul-kiè-lam*; — modéré, qui se contente de peu, a. اهل قناعت *èhlé qèna'èt*, pr. t. *ahli qana'at*.

SOBREMMENT, adv., بقناعت *bè-kèm-khouraki*, *bè-qèna'èt*.

SOBRIÉTÉ, s. f., امساک در غذا *èmsak dèr ghèza*, a. قناعت *qèna'èt*, pr. t. *qana'at*.

SOBRIQUET, s. m., پاژنامه *patchnamè*, پازنامه *pajnamè*, (vieux) a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*.

SOC, s. m., گاو آهن *gav-àhèn*.

SOCIABILITÉ, s. f., a. استعداد تمدن *èstè'èdadé tèmèddoun*, pr. t. *isti'dadi tèmèddun*.

SOCIABLE, adj. des 2 g., انسپذیر *ouns-pèzir*, pr. t. *uns-pèzir*, الفت پذیر *oulfèt-pèzir*, pr. t. *ulfèt-pèzir*, قابل *qabèlé mèdèniyèt*.

SOCIABLEMENT, adv., از روی حسن معاشرت *èz rouï heusné mou'achèrèt*.

SOCIAL, e, adj., متعلق بجماعت مردم *moutè'èllèq bè-djè-ma'èté mèrdoun*, pr. t. *mutè'alliq bè-djama'ati mèrdum*, مخصوص معاشرت مردم *mèkhçoucè mou'achèrèté mèrdoun*, pr. t. *makhsouci mu'acharati mèrdum*.

SOCIÉTÉ, s. f. assemblage d'hommes unis par la nature et les lois, a. مدنیت *mèdèniyèt*, تمدن *tèmèddoun*, pr. t. *tèmèddun*, اجتماع الناس *èdjètèma'-oun-nas*, pr. t. *idj-tima'-un-nas*; — la société naturelle, a. اجتماع طبیعی

èdjtèma'e tèb'i, pr. t. *idjtima'i tab'i*; — réunion des hommes; leur commerce, leur vie en commun, آمیزش
amisèché mèrdoum bè-hèm-diguèr, a. مردم بهمدیگر
mou'achèrèt, pr. t. *mu'acharat*, الفت *oulfèt*,
 pr. t. *ulfèt*; — une société commerciale, انبازی
embazi, شرکت تجارتي *chèrakèt tédjarèt*, pr. t. *chara-*
kièt *tidjarèt*; — compagnie de personnes qui s'as-
 semblent pour la conversation, le jeu, etc., بنم *bèzm*,
 انجمن *èndjounèn*, pr. t. *èndjounèn*, a. مجلس *mèdjilès*,
 pr. t. *mèdjilis*, pl. مجالس *mèdjalès*, pr. t. *mèdjalis*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — faire, former une société, انبازی
 کردن *embazi kèrdèn*, انبار شدن *embaz choudèn*, شراکت
 کردن *chèrakèt kèrdèn*; — association de personnes
 réunies pour vivre selon les règles d'une institution
 ou d'un ordre religieux, گروه *guèrouh*, pr. t. *gurouh*,
 a. زمرة *zomrè*, pr. t. *zumrè*, pl. زمرات *zomrat*, pr. t.
zumrat, طایفه *taïfè*, pl. طوایف *tèvayèf*, pr. t. *tavaïf*,
 جمعیت *djèm'iyèt*; — société, action d'accompagner,
 همراهی *hèm-rahi*, a. رفاقت *rèfaqèt*, pr. t. *rafagat*; —
 faire société à quelqu'un, lui tenir compagnie, همراهی
 کردن *hèm-rahi-ou-rèfaqèt kèrdèn*, pr. t. *hèm-*
rahi-u-rafagat kièrdèn.

SOCLE, s. m., پایه *payè*.

SOCQUE, s. m., پا افزار چوبین *pa-èfzarè ichoubîn*, کفش
 چوبین *kèfchè ichoubîn*.

SOCRATE, nom prop., سقراط *sègrat*.

SODOME, ville de Palestine, شهر لوط *chèhrè lout*, pr. t.
chèhèrè lot.

SODOMIE, s. f., بچه بازی *bètc'hè-baei*, a. لواط *lèvatè-lèvat*.

SODOMISTE, s. m., بچه باز *bètc'hè-baz*; a. لوطی *louti*, سدومی *sodomi*.

SOEUR, s. f., همشیره *hèm-chirè*, خواهر *khahèr*; — ma chère sœur, همشیره عزیز من *hèm chirèyé 'èzizè mèn*; — belle-sœur, sœur de l'épouse, خواهرزن *khahèr-zèn*, خانزده *khaazè*; — sœur du mari, خواهر شوهر *khahèré choouhèr*; — sœur, a. اخت *oukht*, pl. اخوات *èkhèvat*, pr. t. *akhvat*.

SOFA OU SOPHA, s. m., نیم تخت *nim-tèkht*, a. صفا *sèffè*, pr. t. *soffa*.

SOI, pronom de la 3me personne, خود *khoud*, pr. t. *khod*, خود *nèssè khoud*, pr. t. *nèssi khod*, خویش *khich*, خوشتن *khichtèn*; — chacun travaille pour soi, هر کس برای خود کار میکند *hèr kès bèraï khoud kar mi-kounèd*, است *hèr kès dèr bèndè-karé khich èst*; — à part soi, پیش خود *piché khoud* pr. t. *pichi khod*; — revenir à soi, بهوش باز *bè-houch baz àmèdèn*; — être chez soi, در خانه *dèr khanèyé khoud boudèn*, در منزل خود *dèr mènazèlé khoud nèchèstèn*.

SOIE, s. f., ابریشم *èbrichoum*, pr. t. *ibrichum*, a. حریر *hèrir*, pr. t. *harir*.

SOIERIE, s. f., (marchandise), قماش ابریشمی *qoumaché èbrichoumi*; — (commerce), تجارت ابریشم *tèdjarètè èbrichoum*; — (fabrique), کارخانهٔ شعور بافی *kar-khanèyé chè'èr-bafî*.

SOIF, s. f., تشنگی *tèchnègui*, pr. t. *tichnègui*, a. عطش *'tèch*, pr. t. *'atch*; — avoir soif, تشنه بودن *tèchnè boudèn*, pr. t. *tichnè boudèn*; — souffrir de la soif, درد تشنگی *dèrdé bi âbi kèchidèn*, pr. t. *dèrdi tichnè-gui kièchidèn*; — étancher la soif, دفع تشنگی کردن *dèf'è tèchnègui kèrdèn*; — au fig. soif de richesse, a. حرص مال *hèrsé mal*, pr. t. *hirsi mal*; — soif de vengeance, حرص انتقام *hèrsé èntèqam*, pr. t. *hirsi èn-tiqam*.

SOIGNER, v. a., متوجه پرستداری کردن *pèrèst-dari kèrdèn*, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, مقید بودن *mouqèiyèd boudèn*.

SOIGNEUSEMENT, adv., a. با اعتماد *bè-èhtèmam*, pr. t. *bè-ih-ti-mam*, بدقت *bè-dèqqèt*, pr. t. *bè-diqqat*, بمواظبت *bè-mouvazèbèt*, pr. t. *bè-muvazibèt*.

SOIGNEUX, MUSE, adj., a. با اهتمام *ba èhtèmam*, pr. t. *ba ihtimam*, با دقت *ba dèqqèt*, pr. t. *ba diqqat*, a. كثير *kècir-oul-èhtèmam*, pr. t. *kècir-ul-ih-timam*, مقید *mouqèiyèd*, pr. t. *muqaiyid*, مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *mudagqig*.

SOIN, s. m., a. دقت *dèqqèt*, pr. t. *diqqat*, اعتماد *èhtèmam*, pr. t. *ih-timam*, مواظبت *mouvazèbèt*, pr. t. *muvasibèt*, متوجه *tèqèiyoud*, pr. t. *tèqaiyud*; — avoir soin, متوجه شدن *moutèvèdjèh choudèn*, pr. t. *mutèvèdjik choudèn*, اهتمام داشتن *èhtèmam dachtèn*; — employer ses soins, بذل کردن *bèzlé sè'i-ou-èhtèmam kèrdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOIR, s. m. après midi, a. عصر 'èsr, pr. t. 'asr, مسا mèça;
— ce soir, امروز عصرى 'èmrouz 'èsri, pr. t. imrouz
'asri; — sur le soir, vers le soir, عصرى 'èsri, طرف
لèrèfé 'èsr, pr. t. tarafi 'asr.

SOIRÉE, s. f. réunion, شب نشینی chèb-nèchini, pr. t. chèb-
nichini.

SOIT, conj., خواہ khah; — soit qu'il parle, soit qu'il ne
parle pas, حرف بزند خواہ khah hèrf
bè-zèned khah hèrf nè-zèned; — soit باشد bachèd.

SOIXANTAINE, s. f., بقدر شصت دانه bè-qèdré chèst danè,
بقدر شصت عدد bè-qèdré chèst 'èdèd, pr. t. bè-qadri
chast 'èdèd.

SOIXANTE, adj. num., شصت chèst, a. ستون sèttouné, pr. t.
sittouné.

SOIXANTE-DIX, adj. num., هفتاد hèftad, a. سبعون sèb'ouné.

SOIXANTIÈME, adj. ord., شصتم chèstoum, a. ستون sèttouné,
pr. t. sittouné; — la soixantième partie d'un tout,
شصت يك chèst-yèk.

SOL, s. m. monnaie V. Sou.

SOL, s. m. terrain, خاک khak, بوم boum, زمین zèmin, a.
ارض èrz, pr. t. arz, pl. اراضى èrazi, pr. t. arazi, تراب
tourab.

SOLAIRE, adj. des 2 g., افتابى âftabi, a. شمسى chèmsi,
fém. شمسیه chèmsiyè; — année solaire, سال شمسیه
salé chèmsiyè, a. سنه شمسیه sènèyé chèmsiyè, pr. t.
sènèi chèmsiyè.

SOLANUM, s. m. plante, vulg. douce-amère, a. عنب الذيب
'ènèb-ouz-zib.

SOLBATSU, m, adj., cheval qui a la sole du pied malade, a.
 طالع *zale'*, pr. t. *sali'*.

SOLBATURE, s. f., a. طلاع *soula'*.

SOLDAT, s. m., سرباز *sèr-baz*.

SOLDATESQUE, adj. des 2 g., سربازی *sèr-basi*, سرباز طور *sèr-baz-toour*.

SOLDATESQUE, s. f. les simples soldats, سربازان *sèr-bazan*,
 a. نفرات عسکریت *nèfèraté 'èsikèriyé*, pr. t. *nèfèrati 'as-kèriyé*.

SOLDE, s. f. appointements, paye, a. موابج *mèvadjèb*, pr.
 t. *mèvadjèb*, علفه *'ouloufè*; — payer la solde, موابج
 دادن *mèvadjèb dadèn*; — complément, reste de compte,
 a. بقیه حساب *bèqiyèyé həcab*, pr. t. *baqiyèi hiəcab*,
 باقی *baqi*, بقیه دین *bèqiyèyé dèin*, pr. t. *baqiyèi dèin*,
 قصر *qouçour*.

SOLDER, v. a. payer ce qui est dû, موابج دادن *mèvadjèb*
dadèn, موابج کارسازی کردن *mèvadjèb kar-sazi kèr-*
dèn; — en termes de commerce, حساب را کار
 بقیه حساب سازی کردن *bèqiyèyé həcab-ra kar-sazi kèrdèn*, pr. t.
baqiyèi hiəcab-ra kiar-sazi kièrdèn, ادا
 بقیه دین را *bèqiyèyé dèin-ra èda kèrdèn*, قطع حساب کردن
qèt'è həcab kèrdèn, pr. t. *qa't'i hiəcab kièrdèn*; — soldé,
 e, حساب شده *qèt'è həcab choudè*, pr. t. *qa't'i*
hiəcab choudè, حساب مفروض شده *həcab mèfrouq*
choudè.

SOLÉ, s. f., espace de terrain ensemencé, زمین حایل *sè-*
miné hayèl, a. تهبیل الارض *tèhvîl-oul-èrz*, pr. t. *tah-*
vîl-ul-arz; — le dessous du pied du cheval, زیر سم *zîr sem*

اسب *zire soummé èsp*, a. صحن الحافر *sèhn-oul-hafèr*;
— poisson, ماهی پهن *mahii pèhn*, a. سمک موسى *sè-mèké mouça*.

SOLECISME, s. m., کلام غلط در ترکیب کلام *ghèlèt dèr tèrkibé kèlam*, نحو غلط *ghèlèté nèhvi*.

SOLEIL, s. m., خورشید *khourchid*, pr. t. *khorchid*, آفتاب *âftab*, pr. t. *âfitab*, a. شمس *chèms*, pl. شمس *chou-mous*, pr. t. *chumous*; — la lumière du soleil, نور آفتاب *nouré âftab*, pr. t. *nouri âftab*, روشنایی آفتاب *roou-chènayii âftab*, ضیای آفتاب *ziai âftab*, pr. t. *ziai âfitab*, a. ضیا الشمس *zia-ouch-chèms*; — exposer au soleil, در آفتاب گذاشتن *dèr âftab gouzachtèn*; — éclipse de soleil, گرفتن آفتاب *guèrèftèné âftab*, pr. t. *guiriftèni âfitab*, a. کسوف *kouçouf*, pr. t. *kuçouf*; — soleil, fleur de tournesol, گل آفتابگردان *goulé âftab guèrdan*, pr. t. *guli âfitab-guirdan*, آفتاب پرست *âftab-pèrèst*.

SOLENNEL, LE, adj. avec pompe, با تشریفات *ba tèchrifat*, با شکوه *ba choukouh*, با جلال *ba djèlal*; — en termes de jurisprudence, synonyme de authentique, a. شرعی *chèr'i*, قانونی *qanouni*, صحیح *sèhih*.

SOLENNELLEMENT, adv. publiquement, آشکارا *âchkara*, آشکاره *âchkarè*, pr. t. *âchikiarè*; — avec pompe, با جلال و طنطنه *ba djèlal-ou-tèntènè*, با شکوه *ba choukouh*; — officiellement, a. رسماً *rèsmèn*.

SOLENNISATION, s. f., a. رسم و تشریفات *rouçoum-ou-tèchrifat*, pr. t. *ruçoum-u-tèchrifat*.

SOLENNISER, v. a., رسوم تشریفات را اجرا کردن *rouçoumé*

tèchrisfat-ra èdjira kèrdèn, با تشريفات بجا آوردن, *ba tèchrisfat bè-dja èvourdèn*; — solenniser une fête, عيديرا با تشريفات گرفتن, *'idi-ra ba tèchrisfat guè-rèftèn*.

SOLENNITÉ, s. f., فر, *fèr*, شکوه *choukouh*, pr. t. *choukiouh*, ا, طنطنه *tèntènè*, pr. t. *tantana*; — réjouissance publique, جشن *djèchn*.

SOLFÈGE, s. m., موسيقى رقوم *kètabtchèyé rou-goumé*, 'èlmé mouciqi.

SOLFIER, v. a., رقوم موسيقى سراييدن, *èz roui rou-goumé mouciqi sèrayidèn*.

SOLIDAIRE, adj. des 2 g. qui rend plusieurs co-obligés caution les uns des autres, شريك كندۀ اشخاصى, *chèrik-kounèndèyé èchkhaci tchènd dèr kèfalètè mali*; — qui a une obligation, كفيل بمال, *kèfilè bè-mal*, ا, كفيل بالمال *kèfil-bèl-mal*, pr. t. *kèfil bil-mal*; — obligés mutuellement, كفيل همدیگر, *kèfilè hèm-diguer*.

SOLIDAIREMENT, adv., یکدیگر بکفالت, *bè-kèfalètè yèk-di-guèr*, همدیگر متکفل, *moutèkèffèlè hèm-diguer*.

SOLIDARITÉ, s. f., در کفالت مالی, *chèrakèt dèr kè-falètè mali*, در حق یکدیگر, *kèfalèt dèr hèqqè yèk-diguer*.

SOLIDE, adj. des 2 g. opposé à fluide, انبسته *èmbèstè*, سخت *sèkht*, pr. t. *sakht*, ا, غلیظ *ghèliz*, pr. t. *ghaliz*, صلب *soulb*; — qui résiste à l'action du temps, پیدار, *paï-dar*, استوار, *oustvar*, pr. t. *ustuvar*, با دوام, *ba èvām*, ا, محکم, *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*, مستحکم, *moustèh-*

kèm, pr. t. *mustahkèm*, قوی *qèvi*, pr. t. *qavi*, متین *mètin*; — au fig. raison solide, a. دلیل قوی *dèlilè qèvi*, pr. t. *dèlilè qavi*; — un esprit solide, a. عقل متین *'èqlè mètin*, pr. t. *'aqli mètin*; — on dit: un homme solide, مرد با استخوانی *mèrdè ba èstoukhani*, pr. t. *mèrdi ba ustoukhani*.

SOLIDEMENT, adv., بطور استوار *bè-toouré oustvar*, pr. t. *bè-tèvri ustuvvar*, بطور مستحکم *bè-toouré moustèhkèm*, استوار *oustvar*, pr. t. *ustuvvar*, پایدار *paï-dar*, a. محکم *mouhkèm*, pr. t. *muhkièm*.

SOLIDIFIER, v. a., غلیظ انبسته کردن *èmbèstè kèrdèn*, غلیظ گردانیدن *ghèliz guèrdanidèn*, سخت کردن *sèkht kèrdèn*.

SOLIDITÉ, s. f., پایداری *paï-dari*, استواری *oustvari*, a. استحکام *èstèhkam*, pr. t. *istihkiam*, قوت *qouvèt*, صلابت *sèlabèt*.

SOLILOQUE, s. m., سخنی که شخص خود با خود گوید *soukhèni ké chèkhs khoud ba khoud gouyèd*, pr. t. *soukhèni ki chakhs khod ba khod gouyèd*, a. کلام المتکلم *kèlam-oul-moutèkèllèm* به نفسه *bè-nèfsè-hè*, pr. t. *kèlam-èl-mutèkèllim bi-nèfsi-hi*.

SOLIPÈDE, adj. des 2 g., داننده یکسم *darèndèyè yèk soumm*.

SOLITAIRE, adj. des 2 g., تنها نشین *tènha-nèchîn*, pr. t. *tènha-nichîn*, وحدت گزین *vèhdèt-gouzîn*, pr. t. *vahdèt-guzîn*, عزت گزین *'èzlèt-gouzîn*, pr. t. *'azlèt-guzîn*, a. منزوی *mounzèvi*, pr. t. *munzavi*, منفرد *mounfèrèd*, pr. t. *munfèrid*; — lieu solitaire, جای خلوت *djaï khèlvèt*,

pr. t. *djaï khalvèt*, بېغوله *bèighoulè*; — vie solitaire, تنها نشینی *tènha-nèchini*, pr. t. *tènha-nichini*, عزلت *'èzlèt-nèchini*, pr. t. *'azlèt-nichini*, ا. تَجَرُّد *tèdjèrroud*, pr. t. *tèdjèrrud*; — ver solitaire, ou ténia, کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفر *sèfèr*, pr. t. *safer*, V. TÁNIA; — s. anachorète, عزلت نشین *'èzlèt-nèchîn*, pr. t. *'azlèt-nichîn*, خلوت نشین *khèlvèt-nèchîn*, pr. t. *khalvèt-nichîn*, a. زاهد *zahèd*, pr. t. *zahid*.

SOLITAIREMENT, adv., تنها در *tènha*, در تنهائی *dèr tènhayi*, a. منفرداً *mounfèrèdèn*, pr. t. *munfèridèn*.

SOLITUDE, s. f., خلوت تنهائی *tènhayi*, خلوت نشینی *khèlvèt-nèchini*, a. انزوا *ènzèva*, pr. t. *insia*, عزلت *'èzlèt*, pr. t. *'euzlèt*.

SOLIVE, s. f., تیر بام خانه *tiré bamé khanè*, pr. t. *tiri bami khanè*, فرسب *fèrsèb*.

SOLIVEAU, s. m., فرسب کوچک *tiré koutchèk*, فرسب کوچک *fèrsèbbé koutchèk*.

SOLLICITATION, s. f. action d'exciter, فزولش *foujoulèch*, فزولیدن *foujoulidèn*, a. تحريك *tèhrik*, pr. t. *tahrik*, ترغیب *tèrghib*, pr. t. *targhib*, pl. ترغیبات *tèrghibat*, pr. t. *targhibat*, تشويق *tèchvèiq*; — prière, demande pleine d'insistance, خواهش *niazmèndi*, نیازمندی *k kahèch*, a. رجا و التماس *rèdja-ou-èltèmas*, pr. t. *ridja-u-iltimas*, ابرام *èbram*, pr. t. *ibram*, استدعا *èstèd'â*, pr. t. *istid'â*, الحاج *èlhah*, pr. t. *ilhah*, pl. الكاحات *èlhahat*, pr. t. *ilhahat*; — soin qu'on prend pour le succès d'une affaire, تغلا *tèghèlla*, a. سعی *sè'i*, pr. t. *sa'i*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam* et *iqtam*, اعتمال *èhtèmam*,

pr. t. *ihitimam*, جد و جهد *djèdd-ou-djèhd*, pr. t. *djidd-u-djèhd*.

SOLLICITER, v. a. exciter, فوزلیدن *foujoulidèn*, il est vieux, تهریک کردن *tèhrik kèrdèn*, تشویق کردن *tèchvîq kèrdèn*, ترغیب کردن *tèrghîb kèrdèn*, pr. t. *targhib kièrdèn*; — demander avec insistance, بایرام خواهشمند *bè-èbram khahèchmènd choudèn*, pr. t. *bè-ibram khahèchmènd chudèn*, نیازمند شدن *niazmènd choudèn*, رجاء *èbram kèrdèn*, pr. t. *ibram kièrdèn*, استدعا کردن *rèdja-ou-èltèmas kèrdèn*, pr. t. *istid'a kièrdèn*; — agir pour le succès d'une affaire, تغلا کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی کردن *dèst-ou-pa zèdèn*, دست و پا زدن *kèrdèn*, اقدام کردن *èqdam kèrdèn*, pr. t. *iqdam kièrdèn*.

SOLLICITEUR, EUSE, s. qui sollicite, خواهش کننده *khahèch-kounèndè*, خواهان *khahan*, خواهشمند *khahèchmènd*, a. مستدعی *moustèd'i*, راجی *radji*.

SOLLICITUDE, s. f., دل‌سوزی *dèl-souzi*, pr. t. *dil-souzi*, a. همت *hèmmèt*, pr. t. *himmèt*, pl. هم *hèmèm*, pr. t. *himam*; — la sollicitude maternelle, دل‌سوزی مادر *dèl-souzi madèr*, pr. t. *dil-souzi madèr*, همت مادرانه *hèmmètè madèranè*, pr. t. *himmèti madèranè*.

SOLSTICE, s. m., a. تکویل شمس *tèhvîlé chèms*, pr. t. *tahvîli chèms*.

SOLSTICAL, E, adj., متعلق بتکویل شمس *moutè'èllèq bè-tèhvîlé chèms*, pr. t. *mutè'allîq bè-tahvîli chèms*; — hauteur solsticale, ارتفاع آفتاب هنگام تکویل *èrtèfa'è aftarab*

hèngamé tèhvîl, pr. t. *irtifa'i âfitab hèngami takvîl*.
 SOLUBILITÉ, s. f., گداز *goudaz*, a. انحلال *enhèlal*, pr. t. *inhilal*.

SOLUBLE, adj. des 2 g. qui peut être résolu, گشودنی
gouchoudèni, انحلال پذیر *enhèlal-pèzir*, pr. t. *inhilal-pèzir*; — qui peut se fondre, آب شنی *âb-choudèni*,
 گداز پذیر *goudaz-pèzir*, pr. t. *guduz-pèzir*, گداختنی
goudakhtèni, a. ممکن الذوب *moumkèn-ouz-zooub*, pr. t. *mumkèn-uz-zèvb*.

SOLUTION, s. f. dénouement d'une difficulté, گشودگی
gouchoudègui, گشوده شدن *gouchoudè choudèn*, a. حل
hèll, pr. t. *hall*; — fin., résultat, a. نتیجه *nètîdjè*;
 — en termes de chimie, گداخته شدن *goudaz*,
goudakhtè choudèn, a. تزیوب *tèzvîb*, زوبان *zoouban*,
 pr. t. *zèvban*; — solution de continuité, séparation
 des parties, a. انفصال *tèfèrrouq-oul-ètètèçal*, pr. t. *tèfèrruq-ul-ittîçal*.

SOLVABILITÉ, s. f., یارای ادای دین *yarai èdai dèin*, pr. t. *yarai idai dèin*,
 قدرت ادای دین *goudrètè èdai dèin*, pr. t. *goudrèti idai dèin*.

SOLVABLE, adj. des 2 g., باای دین توانا *bè-èdai dèin tè-
 vana*, pr. t. *bè-idaï dèin touvana*, مقتدر باای دین
mouqtèdèr bè-èdai dèin.

SOMATOLOGIE, s. f., traité des parties solides du corps hu-
 main, a. بحال البدن *bèhs 'èn èhval-oul-bèdèn* pr. t. *bahs 'an ahval-ul-bèdèn*.

SOMBRE, adj. des 2 g., تاریک *tarik*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*; -- nuit sombre, شب تاریک *chèbè tarik*;

— au fig. triste, اندوهکین *èndouhkîn* et *èndouhguîn*,
 غمگین *ghèmguîn*, a. مغموم *mèghmoum*, pr. t. *magh-*
moum.

SOMBRER, v. n., وارونه و غرق شدن کشتی *varounè-ou-*
ghèrq choudènè kèchti.

SOMMAIRE, s. m., a. مجمل *moudjmèl*, اجمال *èdjmal*, pr. t.
idjmal, خلاصه *kholacè*, pr. t. *khoulaça*.

SOMMAIRE, adj. des 2 g., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukh-*
tècèr. pr. t. *moukhtaçar*; — réponse sommaire, جواب
 کوتاه *djèvabè koutah*, a. مختصر جواب *djèvabè moukh-*
tècèr, pr. t. *djèvabi moukhtaçar*.

SOMMAIREMENT, adv., بطور اختصار *bè-toouré èkhtèçar*, a.
 مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, على طريق
 الاختصار *'èla tèriq-oul-èkhtèçar*, pr. t. *'ala tariq-ul-*
ikhtigaç.

SOMMATION, s. f., a. acte par écrit, امر شرعى *èmre chér'i*,
 pr. t. *èmri char'i*; — sommation respectueuse, a. تکلیف
tèklif; — cette place s'est rendue à la première som-
 mation, این قلعه در اول تکلیف تسلیم شد *in qèl'è dèr*
èvèlè tèklif tèslim choud.

SOMME, s. f. charge, fardeau, بار *bar*, a. حمولة *hèmourè*,
 pr. t. *hamoulè*, حمل *hèml*, pr. t. *haml*, pl. احمال *èh-*
mal, pr. t. *ahmal*; — somme de blé, بار گندم *baré*
guèndoum; — bête de somme, cheval, مل بارکش *malé*
bar-kèch, مال چارپادار *malé tchar-pa-dar*, ou مال
 چاروادار *malè tcharva-dar*.

SOMME, s. f. quantité d'argent, a. مبلغ *mèblègh*, pr. t.
mèblagh, pl. مبالغ *mèbalègh*, pr. t. *mèbaligh*; — une

somme de mille tomans, مبلغ هزار تومان *mèblèghé hà-zar touman*; — adv. somme toute, en somme, حاصلش *hacèl-èch*, a. الحاصل *èl-hacèl*, pr. t. *èl-hacil*, خلاصه *khoulacè*.

SOMME, s. m. sommeil, خواب *khav*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai fait un bon somme, خوب خوابی کردم *khoub khabi kèrdèm*.

SOMMEIL, s. m., خواب *khav*, a. نوم *nooum*, pr. t. *nèvm*; — j'ai sommeil, خوابم میآید *khav-èm mi-àydèd*.

SOMMEILLER, v. n., ناویدن *nàvidèn*, پینکنی کردن *pinèki kèrdèn*, vulg. چرت زدن *tchort zèdèn*.

SOMMELIER, ÈRE, s., شربتدار *chèrbèt-dar*.

SOMMELLERIE, s. f. lieu où on garde le vin, شربتخانه *chèrbèt-khanè*; — fonction. شربتداری *chèrbèt-dari*.

SOMMER, v. a., فرمایش کردن *qèdèghèn kèrdèn*, قذغن کردن *qèdèghèn kèrdèn*, تکلیف کردن *tèklif kèrdèn*; — il l'a sommé de le payer, کرد پولش را بدهد *qèdèghèn kèrd poulèch-ra bè-dèhèd*; — envoyer un acte écrit de la part de la justice, رسماً اعلام کردن *rèsmèn è'èlam kèrdèn*.

SOMMET, s. m., قله *qoullè*, سر *sèr*, کله *kèllè*, a. راس *rèss*; — le sommet de la montagne, سر کوه *sèré kouh*, قله *qoullèyé kouh*; — le sommet de la tête V. SINCIPUT.

SOMMIER, s. m., cheval de somme, اسب بارکش *èspé bar-kèch*, یابو *yabou*.

SOMMIER, s. m. sorte de matelas, V. MATELAS.

SOMMITÉ, s. f., V. SOMMET.

SOMNAMBULE, s. et adj. des 2 g., راه رونده *rah-rèvèndèyé* dèr *khab*, a. سيار بالليل نايماً *sèiyar bèl-lèil naïmèn*, pr. t. *sèiyar bil-lèil naïman*; — se dit aussi d'une personne endormie par le moyen du magnétisme, پريدار *pèri-dar*.

SOMNAMBULISME, s. m. état du somnambule, حالت راه رونده *halète rah-rèvèndèyé* dèr *khab*.

SOMNIFÈRE, adj. des 2 g., خواب آور *khab-àvèr*, a. منوم *mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*, pl. منومات *mounèvvèmat*, pr. t. *munèvvimat*.

SOMPTUAIRE, adj. des 2 g. loi somptuaire, قانون حاوی بر *qanouné havi bèr moumanè'ète èsrafé mèrdoum*.

SOMPTUEUSEMENT, adv., با دبدبه *ba dèl-dèbè*, و فتر *ba* باکتر و فتر *ba kèrr-ou-fèrr*, با جلال *ba djèlal*, با احتشام *ba èhtècham*, با دارات *ba darat*, a. بالاحتشام *bèl-èhtècham*, pr. t. *bil-ihitcham*.

SOMPTUEUX, EUSE, adj., نمایان *nèmayan*, با جلال *ba djèlal*, با حشمت *ba hèchmèt*.

SOMPTUOSITÉ, s. f., فتر *fèr*, و فتر *kèrr-ou-fèrr*, دبدبه *dèb-dèbè*, دارات *darat*, a. عنوان *'ounvan*, حشمت *hèchmèt*, pr. t. *hachmèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ihitcham*.

SON, sa, ses, pron. poss., او *ou*; — ce pronom s'exprime aussi par اش *èch* si le mot qui précède est terminé par un o et par, ش *èch*, si le mot est terminé par toute autre lettre — pour le pluriel on emploie les mots, شان *chan*, ایشان *ichan*, آنها *ànha*; — exemple: sa maison, خانه او *khanèyé ou*, اش خانه *khanè-èch*; —

son livre, کتاب او *kètabé ou*, pr. t. *kitabi ou*, کتابش *kètab-èch*; — son père, پدرش *pèdèr-èch*; — ses maisons, خانه‌های او ou خانه‌های *khanèhaï ou*, خانه‌هایش *khanèhaï-èch*, pr. t. *khanèhach*.

SON, s. m. bruit, آواز *avaz*, آواز *avazè*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*, pr. t. *savt*, pl. اصوات *èsvat*, pr. t. *asvat*.

SON, s. m. la partie la plus grossière du blé, سبوس *sèbous*, pr. t. *soubous*, نخاله *noukhale*.

SONDE, s. f., a. بلد *bèlèdè*, بلد *bèlèd*; — jeter la sonde, انداختن *bèlèdè èndakhtèn*; — en termes de chirurgie, سبار *sèbar*, a. میل *mil*, مسبار *mèsbar*, pr. t. *misbar*.

SONDER, v. a., با بلد *bèlèdè èndakhtèn*, اندازه گرفتن *ba bèlèdè èndazè guèrèftèn*, pr. t. *ba bèlèdè èndazè guiriftèn*; — au fig., غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, تفتیش کردن *tèftich kèrdèn*; — en parlant d'une plaie, سبار انداختن *sèbar èndakhtèn*, میل انداختن *mil èndakhtèn*.

SONDEUR, s. m., اندازه بلد *bèlèdè-èndaz*.

SONGE, s. m., گزر *gouzèr*, pr. t. *guzèr*, بوشاسب *bouchasb*, (ces deux mots sont vieux) خواب *khab*, a. رویا *rou'ya*, pl. روی *rouva*; — voir en songe, در خواب دیدن *dèr khab didèn*; — j'ai vu en songe, در خواب دیدم *dèr khab didèm*; — expliquer un songe, تعبیر خواب کردن *tè'èbiré khab kèrdèn*; — au fig. projet sans fondement, خیال بی پا *khialé bi pa*, a. خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

SONGE-CREUX, s. m., بیهوده خيالات *moustègh-rèqé khialaté bihoudè*.

SONGE-MALICE, s. m., بدستال *bèd-sègal*.

SONGER, v. n. faire un songe, خواب دیدن *khab didèn*;
— penser, اندیشیدن *èndichidèn*, فکر کردن *fèkr kèr-dèn*, در فکر بودن *dèr fèkr boudèn*; — avoir quelque vue, خیالی داشتن *khiali dachtèn*, نیت داشتن *niyèt dachtèn*.

SONGEUR, EUSE, s. qui raconte les songes, نقل کننده خواب *nèql-kounèndèyé khab*.

SONNA, s. f. recueil des traditions religieuses des musulmans sunnites, سنه *sounnè*, pr. t. *sunnè*.

SONNAILLE, s. f., زنگ *zèng*, a. جرس *djèrès*.

SONNANT, e, adj. en parlant d'une horloge, زنگزن *zèng-zèn*, زنگدار *zèng-dar*; — espèces sonnantes, پول نقد *poulè nèqd*.

SONNER, v. n. rendre un son, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — v. a. tirer du son d'une cloche, ناقوس زدن *naqous zèdèn*; — sonner, dans le sens de appeler, آواز کردن *avaz kèrdèn*, صدا کردن *sèda kèrdèn*, pr. t. *sada kièrdèn*; — sonner de la trompette, شیپور *chèipour zèdèn*; — sonner la retraite, طبل انصراف *tèblè ènsèraf zèdèn*, pr. t. *tabli insiraf zèdèn*; — au fig. faire sonner bien haut une action, s'en vanter, رسانیدن *bè-'èiyouq rèçanidèn*.

SONNERIE, s. f. son de plusieurs cloches qui sonnent ensemble, صدای ناقوسها *sèdaï naqous-ha*; — d'une montre, زنگی ساعت *zènguè sa'èt*.

SONNET, s. m., a. غزل *ghèzèl*, pr. t. *ghazèl*, pl. غزليات *ghè-zèliat*, pr. t. *ghazèliat*.

SONNETTE, s. f., a. زنك *zèng*.

SONNEUR, s. m., ناقوسزن *naqous-zèn*.

SONORE, adj. des 2 g. qui rend des sons, صدا کنند *sèda-kounèndè*, a. طنان *tènnan*; — qui a un beau son, خوش *khoch-sèda*, آواز صاف *avazè saf*; — qui renvoie le son, عکس صدا انداز *'èksè sèda-èndaz*, عکس انداز صدا *'èks-èndazè sèda*.

SOPEUR, s. f., engourdissement voisin du sommeil et qui la précède, خواب آلودگی *khab-âloudègui*, a. سبات *sèbat*, pr. t. *sabat*.

SOPHISME, s. m., گفتار مغلطه آمیز *goftarè mèghlètè-àmiz*, a. مغالطه *mèghalètèt*.

SOPHISTE, s. m., سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyè soukhèné mèghlètè-àmiz*.

SOPHISTICATION, s. f., دغلی *dèghèli*, a. زغل *zèghèl*.

SOPHISTIQUE, adj. des 2 g., مغلطه آمیز *mèghlètè-àmiz*.

SOPHISTIQUEUR, v. a., سخن کردن دغلی *dèghèli kèrdèn*, سخن مغلطه آمیز گفتن *soukhèné mèghlètè-àmiz gouflèn*.

SOPHISTIQUEURIE, s. f., (peu usité), سخن مغلطه در *mèghlètè dèr soukhèn*, a. مغالطه فی الکلام *moughalètèt fil-kèlam*, pr. t. *moughalatat fil-kièlam*.

SOPHISTIQUEUR, s. m., دغلی کننده *dèghèli-kounèndè*, سخن مغلطه آمیز *gouyèndèyè soukhèné mèghlètè-àmiz*.

SOPORATIF, IVE, adj., خواب آورنده *khab-àvèr*, خواب آور

khab-avèrèndè, a. *مَنُومَ mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*,

V. Soporifique.

SOPOREUX, EUSE, adj., *سبات اور soubat-avèr*, a. *مَسَبَت mousbèt*, pr. t. *mousbit*.

SOPORIFÈRE, adj. des 2 g. V. SOPORATIF.

SOPORIFIQUE, adj. des 2 g., *خواب کhab-avèr*, خواب *khàb-avèrèndè*, a. *مَنُومَ mounèvvèm*, pr. t. *munèvvim*.

SORBE, s. f. fruit du sorbier, a. *غَبِيرَا ghèbira*, V. CORNE.

SORBET, s. m., a. *شربت chèrbèt*.

SORBETIÈRE, s. f., moule à sorbet, *قالب بستنی qalèbbé bèstèni*.

SORBIER, s. m. V. CORNIER.

SORCELLERIE, s. f., *افسونگری èfsoun-guèri*, جادوگری *dja-dou-guèri*.

SORCIER, ÈRE, s., جادوگر *djadou-guèr*, پری افسای *pèri-èfsai*, پریخان *pèri khan*, a. *ساحر sahèr*, pr. t. *sahir*, pl. *ساحرین sahèrîn*, pr. t. *sahirîn*, féminin. *ساحره sahèrè*, pr. t. *sahirè*.

SORDIDE, adj. des 2 g. vilain, sale, *پلید pèlîd*, چرکین *tchèrkîn*, ناپاک *na-pak*, مردار *mourdar*, a. *کثیف kècif*; — au fig. avare, *سیاهدست siah-dèst*, a. *بخیل bèkhil*, pr. t. *bakhil*, *خسپس khècis*, pr. t. *khacis*.

SORDIDEMENT, adv., *بسیاهدستی bè-siah-dèsti*, بخست *bè-khèssèt*.

SORDIDITÉ, s. f., *سیاهدستی siah-dèsti*, a. *خست khèssèt*, pr. t. *khissèt*, *خساست khèçacèt*, pr. t. *khaçacèt*, *بخل boukhl*.

SORFETTE, s. f., سخن بی پا *hèrfé bi-houdè*, *soukhèné bi pa*, pr. t. *sukhèni bi pa*, a. ترهات *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*.

SORT, s. m. la destinée considérée comme cause des événements de la vie, اختر *èkhtèr*, pr. t. *akhtèr*, باخت *bèkht*, pr. t. *bakht*, a. طالع *talè'*, pr. t. *tali'*, فلک *falèk*, قضا *qèza*, pr. t. *qaza*; — se soumettre au sort, بحکم *bè-heukmé qèza tèn dèr dadèn*, pr. t. *bè-hukmi qaza tèn dèr dadèn*; — sort, effet de la destinée, a. نصیب *qèsmèt*, pr. t. *qismèt*, نصیب *nècib*, pr. t. *nacib*; — sort, manière de décider une chose par le hasard, a. قرعه *qour'è*, pr. t. *qour'a*; — tiré au sort, قرعه انداختن *qour'è èndakhtèn*; — jeter un sort sur quelqu'un, افسونگری کردن *èfsoun-guèri kèrdèn*, نظر انداختن *nèzèr èndakhtèn*, pr. t. *nazar èndakhtèn*, جادویی کردن *djadouyi kèrdèn*.

SORTABLE, adj. des 2 g., شایان *chayan*, شایسته *chayèstè*, a. لایق *layèq*, pr. t. *laïq*, مناسب *mounacèb*, pr. t. *munacib*.

SORTE, s. f., جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, گونه *gounè*, a. نوع *noou'*, pr. t. *nèv'*, pl. انواع *ènva'*, جنس *djèns*, pr. t. *djîns*, pl. اجناس *èdjinas*, مقوله *mèqoulè*, pr. t. *maqoulè*; — de cette sorte, از این جور *èz in djoour*, جنس *èz in djèns*, pr. t. *èz in djîns*; — de toute sorte, از هر جور *èz hèr djoour*; — manière, façon, a. طرز *tèrz*, pr. t. *tarz*; — une sorte de vêtement, یک طرز لباس *yèk tèrzè lèbas*; — en sorte que, de sorte que, بطوریکه *bè-toouri-ké*, بنوعیکه *bè-noou'i-ké*; — faire en sorte que, طوری

راهش را پیدا کردن, *rah-èch-ra pèida kèrdèn*.

Sortie, s. f., بیرون رفتن *biroun àmèdèn*, *biroun rèftèn*, a. خروج *khouroudj*; — c'est aujourd'hui ma première sortie, من است امروز اول بیرون آمدن *emrouz èvèl biroun àmèdèné mèn èst*; — l'entrée et la sortie des marchandises, a. دخول و خروج امتعه *doukhoul-ou-khouroudjé èmtè'è*, pr. t. *doukhoul-u-khouroudji èmti'a*, اخراج امتعه *èdkhal-ou-èkhradjé èmtè'è*, pr. t. *idkhal-u-ikhradjji èmti'a*; — issue, اخرج *rahé biroun àmèdèn*, a. مخرج *mèkhrèdj*, pr. t. *makhrèdj*, pl. مخارج *mèkharèdj*, pr. t. *mèkharidj*.

Sortilège, s. m., افسونگری *èfsounguèri*, عزایم خوانی *èzayèm-khani*, سحر *sèhr*, pr. t. *sihr* et *sihir*.

Sortir, v. n., بیرون رفتن *biroun àmèdèn*, *biroun rèftèn*; — sortir de la maison, از خانه بیرون رفتن *èz khanè biroun àmèdèn*, *èz khanè biroun rèftèn*; — faire sortir, بیرون کردن *biroun kèrdèn*, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*; — sorti, e, *biroun-rèftè*.

Sortir, v. a., بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, *biroun kèrdèn*, اخراج کردن *èkhradj kèrdèn*, pr. t. *ikh-radj-kièrdèn*.

Sot, te, adj. et s., نادان *na-dan*, گول *goul* (peu usité) a. ابله *èblèh*, احمق *èhmèq*, pr. t. *ahmaq*, سفیه *sèfih*, بهیم *bèhim*.

Sottement, adv., بنادانی *bè-na-dani*, بهماقت *bè-hèma-qèt*, pr. t. *bè-hamaqat*.

SOTTISE, s. f., نادانی *na-dani*, ابله‌ی *èblèhi*, ا. حماقت *hèmaqèt*, pr. t. *hamaqat*; — paroles qui annoncent un manque d'esprit et de jugement, سخن بی معنی *sou-khèné bi mè'èni*, a. تره *tèrrè*, pr. t. *turrè*, pl. ترهات *tèrrèhat*, pr. t. *turrèhat*; — impertinence, V. INJURIE.

SOU, s. m., پوشیز *pèchiz*, پوشیزه *pèchizè*, سیاه *poulé siah*.

SOUBASSEMENT, s. m., دامن *damèn*, a. سديله *sèdil*, تبليطه *tèblitè*.

SOUBRESAUT, s. m., جهش *djèhèch*, خيز *djèst-ou-khiz*, تكان *tèkan*, a. قهززه *qèhzèt*, pr. t. *qahzèt*, pl. قهزات *qèhzat*, pr. t. *qahzat*.

SOUBREVESTE, s. f., نیم تنه بی آستین *nim-tènèyé bi àstîn*, pr. t. *nim-tènèi bi àcitîn*.

SOUCHE, s. f., بيخ درخت *bikhè dèrèkh*, بون درخت *bouné dèrèkht*, پای درخت *paï dèrèkht*; — au fig., sot V. SOT.

SOUCHET, s. m. terme de botanique, plante, زرد چوبه *zèrd-tchoubè*, a. سعد *sou'oud*.

SOUCI, s. m. fleur, گل جعفری *goulé djè'èfèri*.

SOUCI, s. m. soin avec inquiétude, اندیشه *èndichè*, a. هم *hèmm*, pl. هموم *houmoum*, pr. t. *humoum*, غايله *ghaïlè*, pl. غوايل *ghèvayèl*, pr. t. *ghavaïl*; — chagrin, اندوه *èndouh*, a. غم *ghèm*, pr. t. *gham*, pl. غوموم *ghoumoum*, غصه *ghoussè*, قسارت *qèçavèt*, pr. t. *qaçavèt*; — avoir des soucis, du chagrin, داشتن اندوه *èndouh dachtèn*, اندوهکين بودن *èndouhkîn boudèn*, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

SOUCIER, (se), v. pron., در اندیشه بودن *dèr èndichè bou-dèn*, در قید بودن *dèr ghoussè khourdèn*, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*; — je ne m'en soucie pas, غصه اورا *ghoussè ou-ra nè-mi-khourèm*, در قیدش نمیخورم *dèr qèid-èch nistèm*, در بندش نیستم *dèr bènd-èch nistèm*.

SOUCIER, v. a., (tombé en désuétude), غمناک کردن *ghèmnak kèrdèn*.

SOUCIEUX, EUSE, adj., اندیشناک *èndichnak*, a. متفکر *moutèfèkkèr*, pr. t. *mutèfèkkir*, مهموم *mèhmoum*, pr. t. *mahmoum*.

SOUCOUPÉ, s. f., زیر فنجان *zire fèndjan*, نلبکی *nèlbèki*, a. ظرف *zèrf*, pr. t. *zarf*.

SOUDAIN, e, adj., ناگهانی *naguèhani*.

SOUDAIN, adv., ناگهان *naguèhan*, يك دفعه *yèk dèf'è*, هماندم *hèman-dèm*, a. فی الحال *fil-hal*, فی الفور *fil-foour*, pr. t. *fil-fèvr*, فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*.

SOUDAINEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, a. علی الغفلة *'èlal-ghèflè*, pr. t. *'alal-ghaflè*, فجأة *foudj'ètèn*, pr. t. *fudj'ètan*.

SOUDAINETÉ, s. f., ناگهانی *naguèhani*, a. فجأة *foudj'è*, pr. t. *fudj'è*.

SOUDAN, nom de pays, contrée de l'Afrique centrale, a. سودان *soudan*.

SOUDARD ou SOUDART, مرد جنگ آزموه *mèrdé djèng-azmoudè*.

SOUDE, s. f. plante, اشنان *ouchnan*, le produit de cette plante, اشخار *èchkhar*, قلی *qèli*, pr. t. *qali*, قلیا *qèlia*,

pr. t. *galia*, soude brute, قلیای قتی *qèliaï qoummi*,
pr. t. *galiaï qummi*.

SOUDER, v. a., لکم کردن *lèhim kèrdèn*, لکم کردن *lèhèm kèrdèn*; — soudé, e, لکم شده *lèhim-choudè*.

SOUDIVISER, v. a. V. SUBDIVISER.

SOUDOYER, v. a. entretenir des gens de guerre, V. ENTRETENIR, dans ce sens — détourner quelqu'un de son devoir, à prix d'argent, V. CORROMPRE.

SOUDURE, s. f. composition qui sert à souder, بوره *bourè*, کبد *kèbd*, کفشیر *kèfchir*, a. لکم *lèhèm* et *lèhim*, pr. t. *lèhim*; — endroit soudé, جای لکم *djaï lèhèm*; — travail de celui qui soude, لکم کاری *lèhèm-kari*, pr. t. *lèhim-kiari*.

SOUFFLAGE, s. m., فوت فت *fout*, فوت *fout*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*.

SOUFFLE, s. m., دم *dèm*, فوت فت *fout*, باد دهان *badè dèhan*, a. نفخ *nèfkh*, pr. t. *nafkh*; — respiration, a. نفس *nèfès*; — le souffle du vent, باد وزیدن *vèzidèn* *bad*; — le souffle du zéphyr, باد نسیم *nècimè* *badè sèba*, a. نسیم *nècim*.

SOUFFLER, v. n., دمیدن *dèmidèn*, فوت فت *fout kèrdèn*, نفخ کردن *fout kèrdèn*, دم زدن *dèm zèdèn*, نفخ کردن *nèfkh kèrdèn*, pr. t. *nafkh kièrdèn*; — en parlant du vent, باد وزیدن *vèzidèn*; — le vent du Nord souffle, باد باد *badè khounouki mi-vèzèd*; — il souffle un vent frais, باد خنکی میوزد *badè khounouki mi-vèzèd*; — souffler, respirer, نفس کشیدن *nèfès kèchidèn*; — souffler aux oreilles, parler bas à l'oreille, آفسته

dhèstè bè-gouch goftèn; — v. a. souffler une chandelle, *کشمش کردن khamouch kèrdèn*, *کشتن kouchtèn*, *چراغ را کشتن tchèragh-ra kouchtèn*; — souffler le feu, *آتش را فوت کردن Atèch-ra fout kèrdèn*; — au fig. souffler, allumer le feu de la discorde, *نایه نغای naïrèyé nèfaq-ou-fètnè bèr èfroukhtèn*; — au figuré, enlever, *گرفتن guèrèftèn*, pr. t. *gùiriftèn*, *ربودن rouboudèn*, pr. t. *ruboudèn*.

SOUFFLET, s. m. دم *dèmè*, دم *dèm*, a. منفاخ *mènfakh*; — soufflet de forge, *دم آهنگری dèmè dhèn-guèri*, pr. t. *dèmi dhèn-guiri*; — coup du plat de la main, *طپانچه tèpantchè*, سیلی *sili*, سلّه *sèllè*, pr. t. *sillè*, a. لطمه *lètchè*, pr. t. *latmèt*, pl. لطمات *lètmat*, pr. t. *latmat*; — donner un soufflet, *سیلی زدن sili zèdèn*, سلّه زدن *sèllè zèdèn*; — recevoir un soufflet, *سیلی خوردن sili khourdèn*, pr. t. *sili khordèn*.

SOUFFLETER, v. a. V. **SOUFFLET**.

SOUFFLEUR, EUSE, s. qui souffle à quelqu'un ce qu'il doit dire, *رساننده حرف باواز خفی rècanèndèyé hèrf bè-avazè khèfi*, pr. t. *rècanèndèi harf bè-avazi khafi*; — qui souffle en respirant avec peine, *تنگنفس tèng-nèfès*, a. بهیر *bèhir*, مبهور *mèbhour*, pr. t. *mabhour*; — qui souffle avec la bouche, *دمزن dèm-zèn*, *فوت کنندè fout-kounèndè*, a. نفاخ *nèffakh*.

SOUFFRANCE, s. f. ناخوشی *na-khochi*, رنج *rèndj*, درد *dèrd*, a. محنت *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. مکن *mèhèn*, pr. t. *mihèn*, رحمت *zèhmèt*, pr. t. *zahmèt*, pl. زحمات *zèhèmèt*, pr. t. *zahmat*; — en souffrance, se dit d'une

dette en retard, a. تعویف *tè'èviq*, تأخیر *tè'èkhir*, pr. t. *ta'viq*.

SOUFFRANT, E, adj., رنجور *rèndjour*, درنداک *dèrdnak*, ناخوش *na-khoch*.

SOUFFRE-DOULEUR, s. m., زحمتکش *zèhmèt-kèch*, pr. t. *zah-mèt-kièch*.

SOUFFRETEUX, EUSE, qui éprouve du malaise, بدحال *bèd-hal*; — qui souffre de la misère, بی چیز *bi tchiz*, بی بی *bi bî*, بی بیچاره *bi bèrg-ou-nèva*, بی برکت و نوا *bi nèva*, بی تشاره *bi-tcharè*.

SOUFFRIE, v. n., رنجور بودن *rèndjour boudèn*, ناخوش بودن *na-khoch boudèn*, درد کشیدن *dèrd kèchidèn*, زحمت کشیدن *zèhmèt kèchidèn*, pr. t. *zahmèt kièchidèn*; — il a beaucoup souffert, خیلی درد کشید *khèili dèrd kèchid*, خیلی زحمت کشید *khèili zèhmèt kèchid*, pr. t. *khèili zahmèt kièchid*; — souffrir, être blessé dans sa modestie, dans ses affections etc., رنجیدن *rèndjidèn*, دل آزرده شدن *dèl-àzourdè chou-dèn*, pr. t. *dil-àzurdè choudèn*; — faire souffrir, tourmenter, رنجانیدن *rèndjanidèn*, انیت کردن *èziyèt kèrdèn*; — occasionner la douleur, درد کردن *dèrd kèrdèn*, بر درد افزودن *bèr dèrd èfzoudèn*; — v. a. supporter, تاب آوردن *tab àvourdèn*, متحمل شدن *moutèhèmmèl choudèn*, طاقت داشتن *tèhèmmoul kèrdèn*, آردن *taqèt àvourdèn*, pr. t. *taqat àvourdèn*; — endurer, بصبر کشیدن *bè-sèbr kèchidèn*, pr. t. *bè-sabr kièchidèn*; — souffrir la douleur, در را بصبر کشیدن *dèrd-ra bè-sèbr kèchidèn*, pr. t. *dèrd-ra bè-sabr kièchidèn*;

— souffrir, tolérer, ne pas empêcher, روا داشتن *rèva dachtèn*, جايز داشتن *djaïz dachtèn*; — permettre, دادن *èzn dadèn*; — souffrez que je vous dise, انن *èzn bè dèhid khèd-mèté chouma 'èrz kounèm*; — admettre, قبول کردن *qèòoul kèrdèn*, pr. t. *gaboul kièrdèn*; — cela ne souffre pas de doute, اين قبل شبهه نميکند *in qèboulé cheubhè nè-mi-kounèd*.

SOUFRE, s. m., کوگرد *kouguèrd*, pr. t. *kukurd*, a. کبريت *kèbrit*, pr. t. *kibrit*.

SOUFRER, v. a., بکوگرد اندودن *bè-kouguèrd èndoudèn*.

SOUHAIT, s. m., آرزو *àrzou*, a. تمنيات *tèmènna*, pl. تمنيات *tèmènniat*; — à souhait, بر وفق مراد *bèr vèfqé mourad*; — faire des souhaits, آرزو کردن *àrzou kèrdèn*, آرزومند شدن *àrzoumènd choudèn*.

SOUHAITABLE, adj. des 2 g., آرزو کردنی *àrzou-kèrdèni*, از خدا خواستنی *èz khouda khastèni*.

SOUHAITER, v. a., آرزو کردن *àrzou kèrdèn*, از خدا خواستن *èz khouda khastèn*, pr. t. *èz khoda khastèn*; — souhaiter la fête, مبارکبازی تبریک کردن *tèbrik kèrdèn*, رسوم تبریک بجا آوردن *moubarèk-badi kèrdèn*, *rouçoumé tèbrik bè-dja àvourdèn*; — je vous souhaite une bonne fête, عيد شما مبارك باد *'idé chouma moubarèk bad*, عيد شما مبارك *'idé chouma moubarèk*; — souhaiter du bien à quelqu'un, خير کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khastèn*.

SOUILLER, v. a., نجس کردن *àloudè kèrdèn*, آلوده کردن *àloudè kèrdèn*, ملوث کردن *moulèvvès kèrdèn*; — se

souiller, ملوث شدن *nèdjès choudèn*, ملوثه شدن *Aloudè choudèn*; — se souiller de boue, بگل آلوده شدن *bè-guèl Aloudè choudèn*, pr. t. *bè-guèl-Aloudè choudèn*; — se souiller de sang, بآغشته شدن *bè-khoun àghouchtè choudèn*; — souillé, e, نجس شده *nèdjès-choudè*, a. ملوثه *moulèvvès*, دنس *dènès*, pr. t. *dènis*.

SOUILLOX, s. m., (vulg.) پلید *pèlid*, چرك *tchèrk*, a. نجس *nèdjès*.

SOUILLURE, s. f. tache, saleté, لکه *lèkè*, چرك *tchèrk*, a. loous, pr. t. *lèvs*, دناسنت *dènacèt*; — au fig. ce qui est comparé à une souillure, a. کسر *kèsr*.

SOÛL, e, adj. rassasié, سير *sir*; — ivre, مست *mèst*, a. سکران *sèkran*; — être soûl, مست بودن *mèst boudèn*.

SOULAGEMENT, s. m. diminution, a. تخفیف *tèkhfif*, pr. t. *takhfif*, خفت *khèffèt*, pr. t. *khiffèt*; — un grand soulagement, a. تخفیف کثی *tèkhfifè koulli*; — donner, apporter du soulagement, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*; — éprouver du soulagement, تخفیف پیدا کردن *tèkhfif pèida kèrdèn*.

SOULAGER, v. a., بار را کم کردن *bar-ra kèm kèrdèn*, تخفیف دادن *tèkhfif dadèn*, pr. t. *takhfif dadèn*; — en parlant d'une douleur, تسکین کردن *tèskîn kèrdèn*, pr. t. *taskîn kièrdèn*; — soulager la douleur de quelqu'un, کسی را تسکین کردن *dèrdè kèci-ra tèskîn kèrdèn*; — consoler, تسلی دادن *tècèlli dadèn*, pr. t. *tèçalli dadèn*; — soulagé, e, سبکتر شده *sèbouktèr-choudè*, تخفیف یافته *tèkhfif-yafètè*, pr. t. *takhfif-yafètè*.

SOULANT, *a.*, adj., qui rassasie, سیر کنند *sir-kounèndè*, *a.* مشبع *mouchbè*, *pr. t.* *muchbi*; — qui enivre, مست کنند *mèst-kounèndè*.

SOULARD, *a.*, *s.*, شرابخور *chèrab-khar*, (*vulg.*) شرابخور *chèrab-khour*, دائم مست *daïm mèst*.

SOULER, *v. a.* rassasier, سیر کردن *sir kèrdèn*; — enivrer. کردن *mèst kèrdèn*; — se souler, se rassasier, سیر شدن *sir choudèn*, خود را سیر کردن *khoud-ra sir kèrdèn*, *pr. t.* *khod-ra sir kièrdèn*; — s'enivrer, مست شدن *mèst choudèn*.

SOULEUR, *s. f.* frayeur subite, هراس ناگهان *hèracé na-guèhan*.

SOULÈVEMENT, *s. m.* soulèvement de cœur, بهم خوردن دل *bè-hèm khourdèné dèl*, *pr. t.* *bè-hèm khordèni dèl*, منش گردا *mènèch-guèrda*, (*vieux*) *a.* غشیان *ghècian*, *pr. t.* *ghician*, جیشان نفس *djèichané nèfs*, *pr. t.* *djèichani nèfs*; — au fig. commencement d'une révolte, شورش *chourèch*, خلق شوریدن *chouridèné khèlq*, *pr. t.* *chouridèni khèlq*, *a.* عصیان *'ècian*, *pr. t.* *'ician*; — le soulèvement des flots, امواج دریا *boulènd choudèné èmoadjé dèria*.

SOULEVER, *v. a.*, بر داشتن *bèr dachtèn*, از زمین بر داشتن *èz zèmin bèr dachtèn*, بلند کردن *boulènd kèrdèn*, *pr. t.* *bulènd kièrdèn*; — au fig. exciter à la révolte, خلق را بغتنه *khèlq-ra bè-chourèch ènguikhtèn*, شورش تحریک کردن *bè-fètnè-ou-chourèch tèhrik kèrdèn*, *pr. t.* *bè-fitnè-u-chourèch-tèhrik kièrdèn*; — exciter l'indignation, برغضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*, *pr.*

t. *bè-ghazab àvourdèn* بهیجان آوردن *bè-hèyèdjan àvourdèn*; — se soulever, se lever, بلند شدن *boulènd choudèn*; — au fig. se révolter, بر افراشتن *'èlèmé 'ècian bèr èfrachtèn*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtèn*, عاصی شدن *'àci choudèn*, یاغی شدن *yaghi choudèn*; — soulever le cœur, دل خورده *bè-hèm khourdènè dèl*, pr. t. *bè-hèm khordèni dèl*; — le cœur lui soulève, دلش بهم خورد *dèl-èch bè-hèm khourd*; — les flots se sont soulevés, امواج دریا بهیجان آمدند *èmvadjé dèria bè-hèyèdjan àmèdènd*; — soulevé, بر, علم عصیان بر *bèr-dachtè-choudè*, داشته شده *boulènd-choudè*, a. مرفوع *mèrfou'*; — révolté, علم عصیان بر *'èlèmé 'ècian bèr èfrachtè*, pr. t. *'alèmi 'ician bèr èfrachtè*, عاصی شده *'àci-choudè*.

SOUPLIER, s. m., کفش *kèfch*, پا افزار *pa-èfzar*, موزه *mouze*, پاپوش *papouch*.

SOULIGNER, v. a., زیر لفظ خط کشیدن *zirà lèfz khètt kèchidèn*.

SOUMETTRE, v. a. réduire sous sa puissance, زیر اطاعت *zirà èta'èt àvourdèn*, pr. t. *ziri ita'at àvourdèn*, در آردن *bè-rèbqèyé èta'èt dèr àvourdèn*, pr. t. *bè-ribqai ita'at dèr àvourdèn*, مطیع فرمان کردن *mouti'è fèrman kèrdèn*, pr. t. *mouti'i firman kièrdèn*, تابعدار کردن *tabè' kèrdèn*, pr. t. *tabi' kièrdèn*; — se soumettre, انقیاد شدن *mouti' choudèn*, انقیاد کردن *ènqiad kèrdèn*, pr. t. *inqiad kièrdèn*, تابعدار شدن *tabè' choudèn*; — consentir, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul kièrdèn*, راضی شدن *razi choudèn*; — se ren-

dre, se conformer, امتثال *tàslim choudèn*, کردن *èmtègal kèrdèn*, pr. t. *imtiğal kièrdèn*; — soumis, e, فرمان بردار *bè-èta'èt àmèddè*, *fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, a. مطيع *mouti'*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, منقاد *mounqad*.

SOU MIS, *m*, adj., a. مطيع *mouti'*.

SOU MISSION, *s*, f., فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, pr. t. *firman-bèr-dari*, a. اطاعت *èta'èt*, pr. t. *ita'at*, انقياد *enqiad*, pr. t. *inqiad*.

SOU MISSIONNAIRE, *s*, m., در عهد گیرنده *dèr 'euhdè guirèndè*.

SOU MISSIONNÉ, *m*, adj., offert, a. معروض *mè'èrouz*, pr. t. *ma'rouz*.

SOU MISSIONNER, *v*, a., بر عهد خود گرفتن *bèr 'euhdèyè khoud guèrèftèn*.

SOU PAPE, *s*, f., زیانه طولمبه *zèbanèyé touloumbè*.

SOU PÇON, *s*, m., بد گمانی *bèd-goumani*, a. سو ظن *sou'é zènn*, pr. t. *sou'i zann*, شبهه *choubhè*, pr. t. *chubhè*; — simple conjecture, گمان *gouman*, a. ظن *zènn*, pr. t. *zann*, خیال *khial*, pr. t. *khayal*, احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihtimal*; — au fig. très-petite quantité, un soupçon, اندکی *èndèki*, جزی *djouz'i*.

SOU PÇONNER, *v*, a., گمان بد بردن *goumané bèd bourdèn*, بد گمان شدن *goumané bèd kèrdèn*, بد گمان کردن *bèd-gouman choudèn*, سو ظن کردن *sou'é zènn kèrdèn*, pr. t. *sou'i zann kièrdèn*, سو ظن داشتن *sou'é zènn dachtèn*, pr. t. *sou'i zann dachtèn*; — former une simple conjecture, چنين دانستن *tchènnin danèstèn*, pr. t.

ichunîn danistèn, گمان داشتن *gouman dachtèn*,
 گمان کردن *gouman kèrdèn*, ظن کردن *zènn kèrdèn*, pr.
t. zann kièrdèn, خیال کردن *khiâl kèrdèn*, pr. *t. khayâl*
kièrdèn, مظنه داشتن *mèzènnè dachtèn*; — soupçonné,
 e, «در حقش سو ظن شد» *dèr hèqq-èch sou'è zènn choudè*,
 pr. *t. dèr haqq-èch sou'i zann choudè*.

SOUPÇONNEUX, *SE*, *adj.*, بد گمان *bèd-gouman*, بد ظن *bèd-zènn*.

SOUPE, *s. f.*, شوربا *chourba*, آش *âch*.

SOUPENTE, *s. f.* espèce d'entresol, de faux plancher, *a.*
 مطمور *mètmourè*.

SOUPER, *v. n.*, شام خوردن *cham khourdèn*, pr. *t. cham*
khordèn, شب طعام *tè'âmè chèb khourdèn*, pr. *t.*
ta'âmi chèb khordèn.

SOUPER OU SOUPÉ, *s. m.*, شام *cham*, شب طعام *tè'âmè chèb*.

SOUPESER, *v. a.*, با دست تخمین وزن کردن *ba dèst tèkh-*
miné vèzn kèrdèn.

SOUPEUR, *EUSE*, *s.*, خورنده طعام شب *khourèndèyé tè'âmè*
chèb.

SOUPIÈRE, *s. f.*, ظرف شوربا *zèrfé chourba*.

SOUPIR, *s. m.*, *âh*; — faire des soupirs, pousser des
 soupirs, کشیدن *âh kèchidèn*; — le dernier soupir,
 آخر دم *dèmé âkhèr*, آخر نفس *âkhèr-nèfès*; — rendre
 le dernier soupir, آخر نفس را تسلیم کردن *âkhèr-*
nèfès-ra tèslim kèrdèn, دم آخر کشیدن *dèmé âkhèr*
kèchidèn.

SOUPIRAIL, *s. m.*, بادگیر *bad-guir*, بادغده *badghèd*, بادغس
bad-ghès.

SOUPIRANT, s. m. amoureux, amant, a. عاشق 'achèq, pr. t. 'achiq, plur. عشاق 'ochchaq.

SOUPIRER, v. n., آه کشیدن *ah kèchidèn*; — soupirer après quelque chose, désirer ardemment, آرزو داشتن *arzou dachèn*, آرزو کردن *arzou kèrdèn*.

SOUPLE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, لایتن *lèiyîn*; — en parlant des personnes, چست *tchoust*, جلد *djèld*, a. سریع العطف *sèrî-oul-'ètî*, pr. t. *sèrî-ut-'atî*; — au fig. docile, نرم *nèrm-khou*, ملایم الطبع *moulayèm-out-tèb'*, pr. t. *mulaïm-ut-tab'*.

SOUPLESSE, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*; — flexibilité du corps chez les êtres animés, چستی *tchousti*, چیرگی *tchirègui*, جلدی *djèldi*, چالاکي *tchalaki*, a. خفة البدن *khèffèt-oul-bèdèn*, pr. t. *khiffèt-oul-bèdèn*; — docilité, نرم خوئی *nèrm-khouyi*, ملایمت مزاج *moulayèmèté mèzadj*, pr. t. *mulaïmèti mizadj*, a. ملایمة الطبع *moulayèmèt-out-tèb'*, pr. t. *mulaïmèt-ut-tab'*.

SOURCE, s. f., چشمه *tchèchmè*, a. عین *'èin*, pr. t. 'aïn, pl. عیون *'ouyoun*; — lieu d'où proviennent en abondance certaines choses, a. معدن *mè'èdèn*, pr. t. *mà'dèn*; — au fig. origine, cause, a. سبب *sèbbèb*, منبع *mènbe'*, pr. t. *mènba'*, pl. منابع *mènabè'*, pr. t. *mènabi'*, منشأ *mènchè'*.

SOURCIL, s. m., ابرو *èbrou*, pl. ابروان *èbrèvan*, ابروها *èbrou-ha*, a. حاجب *hadjèb*, pr. t. *hadjib*, pl. حواجب *hèvadjèb*, pr. t. *havadjib*.

SOURCILLER, v. n., ابرو حرکت دادن *èbrou-ra hèrekèt da-dèn*, pr. t. *èbrou-ra harèkièt dadèn*, ابرو جنبانیدن *èbrou djoumbanidèn*.

SOURCILLEUX, se, adj. au fig. élevé, (se dit d'un mont) مرتفع *boulènd*, a. شاهق *chahèq*, pr. t. *chahiq*, مرتفع *mourtèfè*, pr. t. *murtèfè*.

SOURD, e, adj., شوا *chèva*, کلياو *kèliavè*, (vieux) کر *kèr*, a. اصم *ècèmm*, pr. t. *açamm*; — il est sourd et muet, هم کرو هم لال است *hèm-kèr-ou-hèm-lal èst*; — faire le sourd, ou faire la sourde oreille, نمود بکری کردن *va-nèmoud bè-kèri kèrdèn*, تصامم کردن *tèçamoum kèrdèn*, pr. t. *tèçamum kièrdèn*; — au fig. bruit sourd, آواز خفی *avazè khèfi*, pr. t. *avazi khafi*, a. صوت خفی *sooutè khèfi*, pr. t. *savti khafi*.

SOURDAUD, e, s. et adj., fam. سنگین گوش *sènguïn-gouch*, گرانگوش *guèran-gouch*.

SOURDEMENT, adv., آواز خفی *bè-avazè khèfi*; — au fig. secrètement, بطور مخفی *bè-toouré mèkhfi*, در نهانی *dèr nèhani*, زیر پرده *zire pèrdè*, a. خفياً *khèfièn*, pr. t. *khafièn*.

SOURDINE, s. f., آلت کم کنندۀ صدا *àlètè kè-m-kounèn-dèyè sèda*.

SOURDRE, v. n., از زیر زمین بیرون آمدن *èz zire zèmin biroun àmèdèn*; — au fig. sortir, résulter, نتیجه بخشیدن *nètidiè bèkhchidèn*.

SOURICEAU, s. m., بچهٔ موش *bètchèyè mouch*.

SOURICIERE, s. f., تلهٔ موش *tèlè*, تلهٔ *tèlèyè mouch*.

SOURIRE ou SOUBIS, s. m., نم خند *nim-khèndè*, a. تبسم *tèbèssoum*.

SOURIRE, v. n., نیم خنده کردن *nim-khèndè kèrdèn*, تبسم کردن *tèbèssoum kèrdèn*.

SOURIS, s. m. V. SOURIRE, s. m.

SOURIS, s. f., موش *mouch*, a. فاره *farè*, pl. فیران *firan*.

SOUSNOIS, e, adj., دو روئی *dou-rouyi*, درونپوشیده *dèroun-pouchidè*, a. مبطن *moubtèn*, pr. t. *mubtîn*.

Sous, prép., زیر *dèr zir*, زیر *zir*, a. تحت *tèht*, pr. t. *taht*; — sous votre autorité, زیر حکم شما *ziré heukmé chouma*, pr. t. *ziri hukmi chuma*; — sous l'eau, زیر آب *ziré âb*; — sous peu de temps, در اندک زمان *dèr èndèk zèman*, a. عنقریب *'enqèrib*, pr. t. *'anqarib*; — sous main, زیر پرده *ziré pèrdè*, در نهانی *dèr nèhani*, pr. t. *dèr nihani*, پوشیده *pouchidè*; — sous ce rapport, در این باب *dèr in bab*, خصوص *dèr in khouçous*; — sous condition de . . . بشرطیکه *bè-chèrti-ké*, pr. t. *bè-charti-ki*, مشروط براینکه *mèchrouit bèr in-ké*; — sous prétexte, به بهانه *bè-bèhanè*.

SOUS-AFFERMER, V. SOUS-LOUER.

SOUS-BAIL, s. m., اجاره دار *èdjarèyé èz èdjarè-dar*.

SOUSCRIPTEUR, s. m., امضا کننده *èmza-kounèndè*, pr. t. *imza-kunèndè*.

SOUSCRPTION, s. f., a. امضا *èmza*, pr. t. *imza*.

SOUSCRIRE, v. a., قبل کشیدن امضا کردن *èmza kèrdèn*, *qooul kèchidèn*; — souscrire à, قبل کردن *qèboul kèrdèn*, pr. t. *qaboul-kièrdèn*, قبل داشتن *qèboul dachtèn*; — souscrit, e, امضا شده *èmza-choudè*, pr. t. *imza-chudè*, a. ممضی *mumza*.

SOUS-CUTANÉ, *s.*, adj., زیر پوست *zire pousté bédèn*,
زیر جلد بدن *zire djèldé bédèn*.

SOUS-DÉLÉGUER, *V.* **SUBDÉLÉGUER**.

SOUS-DIACRE, *s.* *III.*, نایب شماس *nayèbè chèmmas*, *pr. t.*
naïbi chammas.

SOUS-DIRECTEUR, *s.* *III.*, وکیل ناظر *vèkilé nazèr*.

SOUS-ENTENDRE, *v.* *a.*, از قرینه فهمیدن *èz qèrinè fèhmi-*
dèn, ضمناً فهم کردن *zèmnèn fèhm kèrdèn*.

SOUS-ENTENDU, *s.* *III.*, *a.* معنی ضمنی *mè'ènti zèmni*, *pr. t.*
ma'naï zimni; — terme de grammaire, *a.* لفظ مقدر *lèfzè mouqèddèr*, *pr. t.* *lafzi mouqaddar*, معنی
مستتر *mè'ènti moustètèr*, *pr. t.* *ma'naï mustètèr*.

SOUS-ENTENTE, *s.* *f.*, مقصود نهانی *mèqsoudé nèhani*, مراد
مخفی *mouradé mèkhfi*.

SOUS-FERME, *s.* *f.* *V.* **SOUS-BAIL**.

SOUS-FERMER, *v.* *a.* *V.* **SOUS-AFFIRMER**.

SOUS-GOUVERNEUR, *s.* *III.*, نایب حاکم *nayèbè hakèm*, *pr. t.*
naïbi-hakim.

SOUS-INTENDANT, *s.* *III.*, نایب ناظر *nayèbè nazèr*, *pr. t.* *naïbi*
nazir.

SOUS-LIEUTENANT, *s.* *III.*, نایب دوم *nayèbè douvvoum*, *pr. t.*
naïbi duvvum.

SOUS-LIEUTENANCE, *s.* *f.*, شغل نایب دوم *choughlé nayèbè*
douvvoum.

SOUS-LOCATAIRE, *s.* *III.*, کرایه کننده از اجاره دار *kèrayè-kou-*
nèndè èz èdjare-dar, *a.* مستأجر مستأجر *moustè'èdjèrè*
moustè'èdjèr.

SOUS-LOUER, *v.* *a.* donner à loyer une partie d'une maison

ou toute la maison déjà louée à un autre locataire,
 کردن بدیگری اجاره *bè'èd èz èdjarè*
kèrdèn bè-diguèri èdjarè dadèn; — prendre à loyer
 ce qui est déjà loué par un autre, از مستأجر اجاره
 کردن *èz moustè'èdjèr èdjarè kèrdèn*, pr. t. *èz mustè'djir*
èdjarè kièrdèn.

SOUSIGNÉ, E, adj., امضا کننده *èmza-kounèndè*, pr. t. *imza-*
kunèndè, a. واضع الامضا *vazè'-oul-è'mza*, pr. t. *vazi'-*
ul-imza.

SOUSIGNER, V. A., امضا کردن *è'mza kèrdèn*.

SOUSTRACTION, S. f. action de soustraire, دزدی *douzdî*, a.
 سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — opération d'arithmé-
 tique, افراس *èfraz*, pr. t. *ifraz*.

SOUSTRARE, V. A., سرقت کردن *douzdî kèrdèn*, سرقت
sèrqèt kèrdèn, pr. t. *sirqat kièrdèn*; — terme d'arith-
 métique, موضوع کردن *moouzou' kèrdèn*, pr. t. *mè'vou'*
kièrdèn, افراس کردن *èfraz kèrdèn*, pr. t. *ifraz kièrdèn*;
 — se soustraire, échapper, خود را در رفتن *dèr rèflèn*,
 خلاص کردن *khoud-ra khèlas kèrdèn*, رهیدن *rèhidèn*.

SOUTANE, S. f., قبای کشیش *lèbacé kèchich*, قبا
qèbaï kèchich.

SOUTENABLE, adj. des 2 g. qui se peut soutenir par de
 bonnes raisons, قابل تأیید کردنى *tè'èyid-kèrdèni*,
qabèlè tè'èyid; — qui se peut endurer, تحمل کردنى
tèhèmmoul-kèrdèni, تحملش ممکن *tèhèmmoul-èch*
moumkèn.

SOUTENANT, S. m. qui soutient une thèse, مؤيد مسئله
mou'ètyèdè mè's'èlè, pr. t. *mu'ètyidi mè's'ilè*.

SOUTÈNEMENT, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTENIR, v. a., نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, pr. t. *niguiah-dachtèn*; — appuyer, پشت دادن *poucht dadèn*; — protéger, حمایت کردن *hèmayèt kèrdèn*, pr. t. *himayèt kièrdèn*; — secourir, کمک کردن *keumèk kèrdèn*, اعانت *è'anèt kèrdèn*, pr. t. *i'anèt kièrdèn*; — affirmer qu'une chose est vraie, تأیید کردن *tè'èyid kèrdèn*, — résister, استادن *èstadèn*, pr. t. *istadèn*, — تحمل کردن *tè'hèmmoul kèrdèn*, مقاومت *mouqavèmèt kèrdèn*, pr. t. *muqavèmèt kièrdèn*; — se soutenir, se tenir sur ses jambes, بر سر پا استادن *bèr sèré pa èstadèn*; — se soutenir, s'empêcher mutuellement de tomber, هدیگررا *hèm-diguèr-ra nègah-dachtèn*; — soutenu, e, استوار *nègah-dachtè-choudè*, oustvar, pr. t. *ustuvar*, ا. محکم *mouhkèm*.

SOUTERRAIN, s. m., زیرزمین *sir-zèmin*, سرداب *sèrdab*.

SOUTERRAIN, e, adj., زیر زمین *zirè zèmin*.

SOUTIEN, s. m., پشتیبان *pouchti-ban*, دستک *dèstèk*, ا. ضامن *zamèn*, pr. t. *zamîn*.

SOUTIRAGE, s. m., ریش از ظرفی بظرفی *rizèch èz zèrfi bè-zèrfi*.

SOUTIRER, v. a., ریختن *chèrab-ra èz khoumi bè-khoumi rikhtèn*.

SOUVENANCE, s. f., یاد *yad*, ا. خاطر *khatèr*, pr. t. *khatir*.

SOUVENIR, s. m. V. SOUVENANCE.

SOUVENIR, (se), v. pron., یاد داشتن *yad dachtèn*, در خاطر

داشتن *dèr khatèr dachtèn*, pr. t. *dèr khatir dachtèn*;
— faire souvenir, بخاطر آوردن *bè-khatèr àvourdèn*
اخطار کردن *èkhtar kèrdèn*, pr. t. *ikhtar kièrdèn*.

SOUVENT, adv., خیلی *khèili*, بسیار *bèciar*, pr. t. *biciar*,
a. أكثر اوقات *moukèrrèr*; — le plus souvent, a. أكثر اوقات
èksèré ouqat, pr. t. *èksèri èvqat*.

SOUVERAIN, s. m., پادشاه *padchah*, pr. t. *padichah*, شاه
chah, خسرو *khosrov*, خدیو *khèdiv*, pr. t. *khidiv*, a.
سلطان *soultan*, pl. سلاطین *sèlatîn*, ملك *mèlèk*, pr. t.
mèlik, pl. ملوك *moulouk*.

SOUVERAIN, E, adj., از همه بالاتر *èz hèmè bala-tèr*, a. اعلا
d'èla, pr. t. *a'la*; — qui a rapport à l'autorité suprême,
پادشاهی *padchahi*, a. سلطانی *soultani*

SOUVERAINEMENT, adv., بحد کمال *bè-toouré d'èla*, a. بحد
bè-hèddé kèmal; — juger souverainement, حکم قطعی
دادن *hèukmé qèt'i dadèn*.

SOUVERAINETÉ, s. f., a. قوت حکومت *gouvveté houkouvèt*,
pr. t. *gouvveti hukiovumèt*, قوه حکومت *gouvveyé houkou-*
mèt, pr. t. *gouvveti hukiovumèt*, سلطنت *sèltènèt*, pr. t.
saltanèt; — souveraineté absolue, a. حکومت مطلقه
houkouvèté moutlèqè, pr. t. *houkouvumèti moutlaqa*,
حکومت بالاستقلال *houkouvumèté bèl-èstèqlal*, pr. t. *hu-*
kiouvumèti bil-istiglal; — la souveraineté d'un prince,
پادشاهی *padchahi*.

SOYEUX, SE, adj., نم مثل ابریشم *nèrm mèslé èbri-*
choum.

SPACIEUSEMENT, adv., با وسعت *ba vous'èt*, بگشایش
bè-gouchayèch.

SPACIEUX, EUSE, adj., پهن *pèhn*, گشاد *gouchad*, ا. سيع *vèci'*, واسع *vacè'*, pr. t. *vaci'*.

SPADASSIN, s. m., شمشيرزن *chémohir-zèn*.

SPAH, s. m., سپاهی *sèpahi*.

SPARSILE, adj. des 2 g., ستاره‌ای پراکنده *sètare-haï pèrè-kèndè*.

SPASM, s. m., تشنج *tèchènnoudj*, pr. t. *tèchènnoudj*, کشیدگی اعصاب *kèchidèguis d'ècab*, ا. اختلاج *èkhtè-ladj*, pr. t. *ikhtiladj*.

SPASMODIQUE, adj. des 2 g., ا. اختلاجی *èkhtèladji*, pr. t. *ikhtiladjii*.

SPASMOLOGIE, s. f., کیفیت اختلاجات *bèhèd èr kèdifiyètè èkhtèladjai*.

SPATULE, s. f., مرهمکش *mèrhèmkèch*, ا. مبلق *mèblèq*, pr. t. *mièlèq*.

SPÉCIAL, E, adj., ا. خاص *khass*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*.

SPÉCIALEMENT, adv., ا. خصوصاً *khouçoucèn*, بخصوص *bè-khouçous*, على الخصوص *'èlèl-khouçous*, pr. t. *'alal-khouçous*, خاصة *khassètèn*.

SPÉCIALISER, v. a., مشخص کردن *mouehèkhhkès kèrdèn*, pr. t. *muchakhhkès kièrdèn*.

SPÉCIALITÉ, s. f., ا. خصوصیت *khouçouciyèt*, خصوص *khouçous*.

SPÉCIEUSEMENT, adv., حق مانند *manèndé hèqq*, pr. t. *manèndi hèqq*.

SPÉCIEUX, EUSE, adj., حق مانند *hèqq-manènd*, pr. t. *hèqq-manènd*.

SPÉCIFICATION, a., تخصيص *tèkhais*, pr. t. *takhsis*, تعيين *tè'èyîn*, pr. t. *ta'yîn*.

SPÉCIFIER, v. a., مشخص کردن *mouchèkhhkès kèrdèn*, تعیین کردن *tè'èyîn kèrdèn*.

SPÉCIFIQUE, adj. des 2 g., a. مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makhsous*, مختص *moukhtès*, pr. t. *moukhtas*.

SPÉCIFIQUEMENT, adv., a. بالاخص *bèl-èkhtèças*, pr. t. *bâl-ikhtîças*, مخصوصاً *mèkhsoucèn*, pr. t. *makhsucèn*.

SPÉCIMEN, s. m., نمونه *nèmourè*.

SPECTACLE, s. m., تماشا *tèmachas*, a. منظر *mènzèr*, pr. t. *manzèr*, منظره *mènzèrè*, pr. t. *manzarè*; — théâtre, تماشا خانه *tèmachas-khanè*.

SPECTATEUR, TRICE, s., نگاهکننده *nègah-kounèndè*, تماشا کننده *tèmachas-kounèndè*, بیننده *binèndè*, a. ناظر *na-zèr*, pr. t. *nazir*, pl. نظار *nouzzar*.

SPECTRE, s. m., a. طیف *tèf*, ظل *zèl*, pr. t. *zill*, pl. ظلال *zèlal*, pr. t. *zilal*.

SPÉCULATEUR, TRICE, s., تدبیر کننده *tèdbir-kounèndè*, a. مدبّر *moudèbbèr*, pr. t. *mudèbbir*.

SPÉCULATION, s. f., a. مطالعه *moutalè'è*, pr. t. *moutala'a*, pl. مطالعات *moutalè'ât*, pr. t. *moutala'ât*, تأمل *tè'em-moul*; — speculation des astres, a. رصد نجوم *tèrès-soudé noudjoum*, pr. t. *tèrèssudi nudjoum*.

SPÉCULER, v. n. méditer, اندیشیدن *èndichè kèrdèn*, مطالعه کردن *moutalè'è kèrdèn*, اندیشیدن *èndichidèn*; — en parlant de politique, de commerce, etc., تدبیر کردن *tèdbir kèrdèn*.

SPERMATIQUE, adj. des 2 g., a. نطفی *noutfi*; — vais-

seaux spermatiques, a. مجاری المنی *mèdjari-oul-mèni*.
 SPERMATOLOGIE, s. f., بحث در کیفیت منی *bèhsè dèr kèisfyètè mèni*, a. بحث عن احوال المنی *bèhs 'èn èhwal-oul-mèni*.

SPERME, s. m., a. منی *mèni*, نطفه *noutfè*.

SPHACÈLE, s. f., V. GANGRÈNE.

SPHACÉLÉ, e, adj. V. GANGRÈNÉ.

SPHÈRE, s. f., a. کره *kourè*, pl. کرات *kourat*; — la sphère, ou globe terrestre, کره زمین *kourèyè zèmin*, a. کره ارض *kourèyè èrz*, pr. t. *kurèi arz*.

SPHÉRICITÉ, s. f., a. کروییت *kouriyèt*.

SPHÉRIQUE, adj. des 2 g., گرد *guèrd*, گرده *guèrdè*, a. کروی *kourèvi*, pr. t. *kourèvi*.

SPHÉRIQUEMENT, adv., بصورت کروی *bè-sourètè kourèvi*, pr. t. *bè-surètè kurèvi*.

SPHÉROÏDE, s. m., کره مانند *djèrmé kourè-manènd*.

SPHINCTER, s. m., a. عضله مضیق *'èzèlèyè mouzèiyèqè*, pr. t. 'azalèi mouzaïyiqā; — le sphincter de la vessie, a. عضله مضیق مثانه *'èzèlèyè mouzèiyèqèyè mèçanè*, pr. t. 'azalèi mouzaïyiqāi mèçanè.

SPHINX, s. m., غول بیابانی *ghoulé biabani*, a. ابوالهول *èboul-hooul*, pr. t. *aboul-hèvl*.

SPINAL, e, adj., a. صلبی *soulbi*; — le nerf spinal, a. عصب صلبی *'ècèbè soulbi*, pr. t. 'açabi soufbi.

SPINA-VENTOSA, s. m., a. غشاء مخی عظام *sèrètanè ghècha'e moukhîi 'èzam*.

SPINELLE, adj. et s., a. لعل *lè'lèl*, pr. t. *la'l*.

SPIRAL, e, adj., وارپیچ *pitch-var*.

SPIRALE, s. f., a. *الشكل حلزونی khètté hêlzouni ouch-chèkl*, pr. t. *khatti halzouni-uch-chèkl*.

SPIRE, s. f., a. *دوره خط حلزونی doouréyé khètté hêlzouni*, pr. t. *dèorèt khatti halzouni*.

SPIRITUALISATION, s. f., a. *استحاله الى الروح èstèhalè èlar-rouh*, pr. t. *istihalè ilar-rouh*.

SPIRITUALISER, v. a., *روحانی کردن rouhani kèrdèn*, a. *تحويل الى الروح tèhvîl èlar-rouh*.

SPIRITUALITÉ, s. f., a. *روحانیت rouhaniyèt*.

SPIRITUEL, LE, adj. incorporel, a. *روحی rouhani*, *روحي rouhi*; — qui a de l'esprit, *هوشمند houchmènd*, *زيرك zirèk*, *عقل 'aqèl*, *نکته دان nouktè-dan*, a. *ذکی zèki*, pr. t. *'aqil*.

SPIRITUELLEMENT, adv. en esprit, *روحانیت از روی èz rouï rouhaniyèt*, *بالروح bè-toouré rouhani*, a. *بهر-rouh bèr-rouh*, pr. t. *bir-rouh*; — avec esprit, *بنکته دانی èz rouï houchmèndi*, *بهر-روى هوشمندى bè-nouktè-dani*, *از روی ذکاوت èz rouï zèkavèt*.

SPIRITUEUX, SE, adj., *تند tound*, pr. t. *tund*, *پر جوهر pour-djooùhèr*.

SPLANCHNIQUE, adj. des 2 g., a. *متعلق بمعاً moutè'èllèq*, *بمè'â bè-mè'â*.

SPLANCHOLOGIE, s. f., *بحث در احوال معاً bèhsé dèr èh-valé mè'â*.

SPLEEN, s. m. dégoût de la vie, *مانیخولیا malikhoulia*, a. *سودا souda*.

SPLendeur, s. f. éclat de lumière, *درخشندگی dèrèkh-chèndègui*, *پرتو pèrtov*; — beauté, a. *رونق roounèq*,

pr. t. *rèvnaq*; — pompe, magnificence, کوکبه *kooukèbè*,
شکوه *shkouh* دارات *darat* دبدبه *dèbdèbè*, کړ و فز *kèrr-ou-fèrr*,
choukouh, pr. t. *chukiouh*, ا. عظمت *'èzèmet*, pr. t.
'*azamèt*, احتشام *èhtècham*, pr. t. *ikticham*, جلال *djè-*
lal, عنوان *'ounvan*.

SPLENDIDE, adj. des 2 g., با شکوه *ba choukouh*.

SPLENDIDEMENT, adv., با دبدبه *ba choukouh*, با شکوه *ba*
dèbdèbè.

SPLÉNIQUE, adj. des 2 g., متعلق بسپرز *moutè'èllèq bè-sou-*
pourz, ا. طحالی *tèhali*, pr. t. *tihali*; — artère splé-
nique, ا. شریلن طحال *chèrèyanè tèhal*, pr. t. *chèrèyani*
tihal.

SPODE, a. توتیا *toutia*.

SPOLIATEUR, TRICHE, s., برهنه کننده *bèrèhnè-kounèndè*,
لخت کنده *loukht-kounèndè*.

SPOLIATION, s. f., دزدی *douzdi*, ا. غصب *ghèsb*, pr. t.
ghasb.

SPOLIER, v. a., غصب کردن *bèrèhnè kèrdèn*, برهنه کردن
ghèsb kèrdèn.

SPONGIEUX, SE, adj., اسفنج گونه *èsfèndj-var*, وار
fèndj-gounè.

SPONTANÉ, E, adj., دلخواه *dèl-khah*, ا. اختیاری *èkhtiari*,
pr. t. *ikhtiari*; — mouvement spontané, ا. حرکت
اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyè*, pr. t. *harèkièti ikhti-*
ariyè.

SPONTANÉITÉ, s. f., اختیار *èkhtiar*, pr. t. *ikhtiar*.

SPONTANÉMENT, adv., باختیار *khoud-bè-khoud*, خود بخود
bè-èkhtiarè khoud, pr. t. *bè-ikhtiari khod*, بارادۀ خود

بالاختيار *bè-èradèyé khoud*, pr. t. *bè-iradèi khod*, a.
bèl-èkhtiar, pr. t. *bil-ikhtiar*.

SPORADIQUE, adj. des 2 g., a. *ghèiré mousri*, pr.
 t. *ghairi musri*.

SPUTATION, s. f., *toufou*.

SQUALE, s. m., *sèg-mahi*.

SQUELETTE, s. m., *bèdèné bi goucht*,
èstoukhané bèdèn.

SQUINE, EsQUINE ou CHINA, racine médicinale, چوب چینی
tchoubé tchini, pr. t. *tcheupi tchini*.

SQUIRRE, s. m., terme de méd. tumeur, ورم سفت شده
vé-rémé sèft-choudè.

SQUIRREUX, SM, adj., *sèft*, سخت *sèkht*, a. ذو صلابت
zou-sèlabèt, pr. t. *zou-salabèt*.

STABILITÉ, s. f., *paï-dari*, پایداری *oustvari*, a.
èstèhkam, pr. t. *istihkiam*.

STABLE, adj. des 2 g., *paï-dar*, پادار *oustvar*, a.
moustèhkém, pr. t. *mustahkiam*; — durable,
 با دوام *ba dèvam*.

STAGNANT, E, adj., *yèk-dja-mandè*, ا. راکد *ra-*
kèd, pr. t. *rakid*.

STAGNATION, s. f., *yèk-dja mandèn*, a. رکود
rèkoud, pr. t. *rukoud*.

STALLE, s. f., *sèndèli*, کرسی *koursi*.

STAMBOUL, ville, t. a. *èslam-boul*, pr. t. *islam-*
bol, استانبول *èstamboul*, pr. t. *istambol*.

STANCE, s. f., a. *èenchoudèt*, pl. اناشيد *ènachid*, pr.
 t. *anachid*.

STAPHISAIGRE, s. f. (vulg.) Herbe aux poux, plante, a. مینزج *mèvizèdj*, مویزک *mèvizèk*.

STAPHYLIN, s. m., شپش حاصل *choupouché hacèl*, a. قتل *goummèl*.

STASE, s. f. terme de méd., a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*, احتباس *èhtèbas*, pr. t. *ihtibas*; — stase du sang, immobilité du sang, a. احتباس الدم *èhtèbas-oud-dèm*, pr. t. *ihtibas-ud-dèm*.

STATION, s. f. pause de peu de durée, لنگ *lèng*, a. مکث *mèks*; — lieu où l'on s'arrête, منزلگاه *mènzèl-gah*, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*.

STATIONNAIRE, adj. des 2 g., یکجا استاد *yèk-dja-èstadè*, a. متوقف *moutèvèqqèf*, pr. t. *mutèvaqqif*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakèn*.

STATIONNER, v. n., ماندن *mandèn*, متوقف بودن *moutèvèq-qèf boudèn*, مکث کردن *mèks kèrdèn*.

STATIQUE, s. f., a. علم موازنة الاجسام *'èlmé mouvazènèt-oul-èdjsam*, pr. t. *'ilmi muvazènèt-ul-èdjsam*.

STATISTIQUE, s. f., وصف احوال مملکت *vèsfé èhvalé mèmèlèkèt*, pr. t. *vasfi ahvali mèmèlèkèt*, علم احوال مملکت *'èlmé èhvalé mèmèlèkèt*, pr. t. *'ilmi ahvali mèmèlèkèt*.

STATUAIRE, s. m., صنم تراش *sènèm-tèrach*.

STATUE, s. f., صورت سنگی *sourètè sèngui*, a. صورت مجسم *sourètè moudjèssèm*, pr. t. *sourèti mudjèssèm*, مجسمه *moudjèssèmè*, صنم *sènèm*, pr. t. *sanam*, pl. اصنام *ès-nam*, pr. t. *asnam*.

STATUER, v. a., قرار دادن *qèrar dadèn*, pr. t. *qarar dadèn*,

mouqèrrèr مقرر داشتن, mouqèrrèr dachtèn; — statué, e, قرار داده شده, qèrar-dadè-choudè, mouqèrrèr-choudè. مقرر شده

STATU-QUO, s. m., a. احوال حالیه, èhvalè haliyè, pr. t. ah-vali haliyè, کماکان, kèma-kan, pr. t. kama-kian.

STATURE, s. f., اندام, èndam, a. قامت, qamèt, قد, qèdd, pr. t. qadd.

STATUT, s. m., a. قانون, qanoun, pl. قوانین, qèvanîn, pr. t. qavanîn.

STÉGANOGRAPHIE, s. f., علم نوشتن با حروف معهوده, 'èlmé nèvèchtèn ba houroufé mè'èhoudè, pr. t. 'ilmi nivichtèn ba hurufi ma'houdè.

STELLAIRE, adj. des 2 g., متعلق بستارگان, moutè'èllèq bè-sètarègan, a. نجومی, noudjoumi.

STELLIONAT, s. m. terme de droit, فروش غصبی, fèrouché ghèsbi, pr. t. furouchi ghasbi, a. بیع غصبی, bè'è ghèsbi, pr. t. bè'i ghasbi.

STELLIONATAIRE, s. des 2 g., فروشنده بدزدی, fèrouchèndè bè-douzdi, a. البایع بالغصب, èlbayè'ou bèl-ghèsb.

STÉNOGRAPHIE, s. m., مختصر نویس, khèttè moukhtè-cèr-nèvis.

STÉNOGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی, èkhtèçar-nèvici, pr. t. ikhtîçar-nèvici.

STÉNOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بفن اختصار, moutè'èllèq bè-fènné èkhtèçar-nèvici. نویسی

STENTOR, voix de stentor, a. صدای شدید, sèdaï chèdid, a. صوت شدید, soouté chèdid, pr. t. sèvti chèdid.

STEPPE, s. f., دشت, dècht, a. صحرأ, sèhra, pr. t. sahra.

STÉRÉOGRAPHIE, s. f., a. رسم مجسمات *fènné rèsme moudjèssèmat*, pr. t. *fènni rèsmi mudjèssèmat*.

STÉRÉOMÉTRIE, s. f., a. فن تقطیع مجسمات *fènné tèqti'é moudjèssèmat*, pr. t. *fènni taqti'i mudjèssèmat*.

STÉRILE, adj. des 2 g., بی ثمر *bi hacèl*, حاصل *bi sè-mèr*, a. غیر مثمر *ghèiré mousmèr*, pr. t. *ghaïri musmir* ; — arbre stérile, درخت بی حاصل *dèrèkhté bi hacèl* ; — terre stérile, زمین بی حاصل *zèminé bi hacèl* ; — sans résultat, بی ثمر *bi hacèl*, بی ثمر *bi cèmèr* ; — en parlant d'une femme, استرون (vieux) زن *èstèroun (vieux) zèn* عاقر *zèné 'aqèrè*, زن عقیم *zèné 'èqimé* ; — année stérile, سال خشکسال *khochk sal*, سال قحطی *salé qèhti* ; — esprit stérile, a. طبع عقیم *tèb'é 'èqim*, pr. t. *tab'i 'aqim*.

STÉRILITÉ, s. f., بی حاصلی *bi hacèli*, a. عقر *'ouqr*.

STERNUM, s. m., لوحه سینه *loouhèyé siné*.

STERNUATOIRE, adj. des 2 g., اشنوسه آور *'ètsé-àvèr*, عطسه آور *èchnoucè-àvèr*.

STIGMATE, s. m., آثار زخم *àçaré zèkhm*.

STIGMATISER, v. a., داغ کردن *dagh kèrdèn* ; — au fig. blâmer, نکوهش کردن *mèzèmmèt kèrdèn*, *nèkoughèch kèrdèn*.

STIMULANT, e, adj., انگیزنده *ènguizèndè*, a. محرک *mouhèr-rèk*, pr. t. *muharrik*.

STIMULER, v. a., انگیزختن *ènguikhtèn*, تحریک کردن *tèhrik kèrdèn*.

STIMULUS, s. m. terme de méd., a. دواي محرک *dèvaï mouhèrrèq*, pr. t. *dèvaï muharrik*.

STIPENDIAIRE, adj. des 2 g., مواجب خوار *mèvadjèb-khar*,
a. موظف *mouvèzzèf*, pr. t. *muvaZZaf*.

STIPENDIER, v. a., اجرت مواجب دادن *mèvadjèb dadèn*,
eudjrèt dadèn.

STIPULANT, E, adj., پیمان کننده *pèiman-kounèndè*, a.
معاهد *mou'âhèd*, pr. t. *mou'âhid*, pl. معاهدین *mou'â-
hèdîn*, pr. t. *mou'âhidîn*.

STIPULATION, s. f., پیمان شرط *pèiman chèrt*, pr. t.
chart, pl. شروط *chourout*, عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, pl. عهود
'ouhoud.

STIPULER, v. a., عهد بستن *pèiman kèrdèn*, عهد
'èhd bèstèn, شرط بستن *tè'èhhoud kèrdèn*,
chèrt bèstèn.

STOÏCIEN, E, adj., a. تابع مذهب رواقیون *tabè'è mèzhèbè
rèvaqiyoun*, pr. t. *tab'i mèzhèbi rèvaqiyoun*.

STOÏCISME, s. m., a. رواقیون مذهب حکمای *mèzhèbè houkè-
maï rèvaqiyoun*, pr. t. *mèzhèbi hukèmaï rèvaqiyoun*;
— au fig. fermeté, austérité, a. رواقیت *halèté
rèvaqiyèt*, pr. t. *halèti rèvaqiyèt*, حال رواقیت *halé rè-
vaqiyèt*, pr. t. *hali rèvaqiyèt*, عزم *'èzm*, pr. t. *'azm*.

STOÏQUE, adj. des 2 g., a. رواقیونی *rèvaqiyouni*.

STOÏQUEMENT, adv., a. بطرز رواقیون *bè-tèrzé rèvaqiyoun*, a.
کالرواقیون *kèr-rèvaqiyoun*.

STOMACAL, E, adj., a. معده مقوی *mouqèvvï mè'èdè*, a. مقوی
المعدة *mouqèvvi-oul-mè'èdè*, pr. t. *muqavvi-ul-mi'dè*.

STOMACHIQUE, adj. des 2 g. qui fortifie l'estomac, V. STO-
MACAL.

STORAX OU STYRAX, صمغ استرنک *sèmghe èstèrènèg*, صمغ

سەمگەيا *sèmghe mèrdoum-guiah*, a. ميعت *mi'èt*, pr. t. *mi'at*; — liquide, روان ميعت *mi'ète rèvan*, pr. t. *mi'ati rèvan*, a. ميعت سايله *mi'ète saïlè*, pr. t. *mi'ati saïlè*; — arbre qui produit cette résine, استرنک *èstèrèneg*, مەردۆم-گیا *mèrdoum-guiah*, مهرگیا *mèhr-guiah*, a. لبنی *loubnè*, pr. t. *lubna*.

STORE, s. m., پەردە پنجرە *pèrdèyé pèndjèrè*.

STRABISME, s. m., كجى مقلە *kèdjiî mèqlè*, a. احول المقلە *èhvèl-oul-mèqlè*, pr. t. *ahval-ul-maqla*.

STRAMONIUM, s. m. (vulg.) pomme épineuse, plante, تانورە *tatourè*, a. شاجر جوز المائل *chèdjèrè djoouz-oul-macèl*, pr. t. *chèdjèri djèvz-ul-macil*.

STRANGULATION, s. f. V. ETRANGLER.

STRAS, s. m., الماس مصنوعى *èlmacè mèsnou'i*.

STRASSE, s. f. rebut de la soie, پس مانده آبیشم *pès-man-dèyé èbrichoum*.

STRATAGÈME, s. m., حيله در جنگ *fènnè djèng*, حيله *hilè dèr djèng*; — au fig. finesse, زیرکی *zirèki*, vulg. *zèrèngui*, رنک *rèng*, a. حيله *hilè*.

STRATÉGIE, s. f., a. فن محاربه *fènnè mouharèbè*, pr. t. *fènni mouharèbè*.

STRATÉGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بفق جنگ *moutè'èllèq bè-fènnè djèng*.

STRATÉGISTE, s. m., فن محاربه داننده *danèndèyé fènnè mouharèbè*.

STRATIFICATION, s. f., لای بر لای *laï bèr laï*.

STRATIFIER, v. a. terme de chimie, لای بر لای گذاشتن *laï bèr laï gouzachtèn*.

STRIBORD, s. m. V. TRIBORD.

STRICT, E, adj., ساخت *sèkht*, اکید *èkid*.

STRICTEMENT, adv., ساخت بطور *bè-toouré sèkht*, اکیداً *èkidèn*.

STRIDENT, E, adj. bruit strident, ا صدای شدید *sèdai chèdid*.

STRIÉ, E, adj., a. خط خط *khètt-khètt*, pr. t. *khatt-khatt*.

STRIES, s. f. pl., a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*.

STRIURES, s. f. pl. V. STRIES.

STROPHE, s. f., a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, قطعات *qètè'ât*, pr. t. *qit'ât*.

STRUCTURE, s. f., ساخت *sakht*, ا. هیئت *hèi'èt*, pr. t. *hiyèt*, وضع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, ترکیب *tèrkib*.

STUC, s. m., مرمر مصنوعی *mèrmèré mèsnou'i*.

STUCATEUR, s. m., مرمر مصنوعی ساز *mèrmèré mèsnou'i-saz*.

STUDIEUSEMENT, adv., با مطالعه *ba moutalè'è*, با دقت *ba dèqqèt*.

STUDIEUX, SE, adj., اهتمام کننده *èhtèmam-kounèndè*, a, طالب *talèb*, pr. t. *talib*.

STUPÉFACTIF, IVE, adj., a. مخدر *moukhèddèr*, pr. t. *mu-khaddir*.

STUPÉFACTION, s. f. terme de méd. engourdissement des membres, سستی *sousti*, pr. t. *susti*, کرخ *kèrèkh*, کرخ *kèrèkht*, a. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*, V. ENGOURDISSEMENT ; — étonnement extraordinaire, شگفت *chèguèft*, pr. t. *chiguift*, a. حیرت *hèirèt*, pr. t. *haïrèt*, تحیر *tèhèiyour*, pr. t. *tèhaïyur*, بهت *bouht*, pr. t. *buht*.

STUPÉFAIT, *e*, *adj.*, مات *mat*, در شگفت *dèr chèguèft*, *a.* حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*, متکثیر *moutèhèiyèr*, *pr. t.* *mutèhaïyir*, مبهوت *mèbhout*.

STUPÉFIANT, *e*, *adj.* مخدر *moukhèddèr*, *pr. t.* *mukhad-dir*.

STUPÉFIER, *v. a.* terme de méd. engourdir, کرخت آوردن *kèrèkht àvourdən*, بی حس کردن *bi hès kèrdèn*; — au fig. causer une grande surprise, مات کردن *mat kèrdèn*, در حیرت انداختن *dèr hèirèt èndakhtèn*, *pr. t.* *dèr haïrèt èndakhtèn*, بشگفت انداختن *bè-chèguèft èndakhtèn*, *pr. t.* *bè-chiguift èndakhtèn*, متکثیر کردن *moutèhèiyèr kèrdèn*, *pr. t.* *mutèhaïyir kièrdèn*, مبهوت کردن *mèbhout kèrdèn*; — stupéfié, *e*, étonné, در شگفت ماندن *dèr chèguèft mandèn*, *a.* حیران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*.

STUPEUR, *s. f.* terme de méd. engourdissement, کرخ *kèrèkh*, کرخت *kèrèkht*, *a.* خدر *khèdèr*, *pr. t.* *khadir*; — au fig. grande surprise, شگفت *chèguèft*, *pr. t.* *chiguift*, *a.* حیرت *hèirèt*, *pr. t.* *haïrèt*, تکثیر *tèhèiyour*, *pr. t.* *tèhaïyur*, بهت *bouht*, *pr. t.* *buhl*.

STUPIDE, *adj.* des 2 g., نادان *na-dan*, مغر *touhi-mèghèz*, کور دل *kour-dèl*, کالیو *kaliv*, *a.* ابله *èblèh*, احمق *èhmèq*, *pr. t.* *ahmaq*, بلید *bèlid*.

STUPIDEMENT, *adv.*, بنادانی *bè-na-dani*, ابلهانه *èblèhanè*, بحماقت *bè-hèmaqèt*.

STUPIDITÉ, *s. f.*, نادانی *na-dani*, بی شعوری *bi chou'ouri*, کور دلی *kour-dèli*, ابلهی *èblèhi*, *a.* حماقت *hèmaqèt*, *pr. t.* *hamaqat*.

STYLE, s. m. sorte de poinçon, *قلم آغنى qèlémé àhèni*;
 — aiguille d'un cadran solaire, *عقربة ساعت شمسی 'èqrèbèyé sa'ète chèmsi*; — au fig. manière d'écrire, a.
انشا èncha, pr. t. *ìncha*; — on dit aussi en parlant
 du temps : nouveau style, *بکسب تقویم جدید bè-hè-
 cèbé tèqvímé djèdid*; — vieux style, *بکسب تقویم
 بè-hècèbé tèqvímé 'ètiq*.

STYLER, v. a., *آمoxتن دادن àmoukhtèn*, *آدèt da-
 dèn*; — stylé, e, *آمoxته شده àmoukhtè*,
آمoukhtè-choudè.

STYLET, s. m., *دشنه سه پهلو dèchnèyé sè-pèhlou*.

STYPTIQUE, adj. et s., a. qui a la vertu de resserrer, *قابض
 قابز, pr. t. qabiz*.

SU, s. m. connaissance d'une chose, *علم 'èlm*, pr. t. *'ilm*,
معرفة mè'èrèfèt, pr. t. *ma'rifèt*.

SUAIRE, s. m., a. *کفن kèfèn*, pl. *اکفان èkfan*.

SUANT, e, adj., *عرق کنان 'èrèq-kounan*, a. *متعرق moutè'èr-
 rèq*, pr. t. *mutè'arriq*.

SUAVE, adj. des 2 g., *خوش khoch*, d'un goût suave, *خوش
 khoch-tè'èm*, pr. t. *khoch-ta'am*, *خوش مزه khoch-
 mèzè*, a. *لذیذ lèziz*.

SUAVITÉ, s. f., *خوش مزه گئی khoch-mèzègui*, a. *حلاوت hè-
 lavèt*, pr. t. *halavèt*, *عذوبت 'ouzoubèt*; — mélodie
 pleine de suavité, *آواز خوش avazé khoch*, *لحن پسر
 lèhnè pour-hèlavèt*.

SUBALTERNE, adj. et s. des 2 g., *زیر دست ziré dèst*, *فرمان
 فرمان-بەر-دار fèrman-bèr-dar*, pr. t. *firman-bèr-dar*, *فرمانبر
 فرمان-بەر, pr. t. firman-bèr*, a. *محکوم mèhkoum*, pr. t.

mahkioum, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, تحت الحكم *tèht-oul-hèukm*, pr. t. *taht-èl-hukm*.

SUBDÉLÉGATION, s. f., a. توکیل *tooukil*, pr. t. *tèvkil*, وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

SUBDÉLÉGUER, v. a., وکیل کردن *vèkil kèrdèn*.

SUBDÉLÉGUÉ, E, s., a. وکیل *vèkil*, pl. وكلاء *voukèla*, نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*.

SUBDIVISER, v. a., چیزی تقسیم شده را دوباره تقسیم کردن *tchizi tèqsim-choudè-ra dou barè tèqsim kèrdèn*, تقسیم *tèqsimé moukèrrèr*; — subdivisé, e, دوباره تقسیم شده *dou barè tèqsim-choudè*.

SUBDIVISION, s. f., a. تقسیم مکرر *tèqsimé moukèrrèr*, pr. t. *taqsimi mukièrrèr*.

SUBINTRANTE, adj. f. حماء متصلة *houmma'é mouttècèlèt-oun-nèvèbat*, pr. t. *hoummaï muttacilèt-un-nèvbat*.

SUBIR, v. a., کشیدن *kèchidèn*, مظهر شدن *mèzhèr choudèn*, مoutabè'èt *kèrdèn*; — subir un examen, امتحان شدن *mèzhèr èmtèhan choudèn*; — subir la question, شکنجه کشیدن *chèkèndjè kèchidèn*; — subir la loi du destin, قدر متابعت *bè-heukmé qèza-ou-qèdèr moutabè'èt kèrdèn*.

SUBIT, E, adj., ناگهانی *naguèhani*, فوری *foouri*, a. فجائی *fèdj'i*.

SUBITEMENT, adv., ناگهان *naguèhan*, بیک ناگاه *bè-yèk nagah*, ناگاه *nagah*, pr. t. *naguiah*, a. فوراً *foourèn*, pr. t. *fèvrèn*, فجئناً *'èlèl-foour*, pr. t. *'alèl-fèvr*, فجئناً *fèdj'ètèn*, pr. t. *fadj'atan*.

SUBJECTIF, *IVE*, adj. terme de gram., a. ابتدایی *èbtèdayi*,
pr. t. *ibtidayi*; — qui a rapport au sujet, a. متعلق
بماصل ماته *moutè'èllèq bè-èslé maddè*.

SUBJONCTIF, a., نصب *nèsb*, pr. t. *nasb*, بنا الفعل للنصب
bèna-oul-fè'èl lèn-nèsb, pr. t. *bina-ul-fi'l lìn-nasb*.

SUBJUGUER, v. a., زیر فرمان خود کردن *zire fèrmané khoud*
kèrdèn, pr. t. *ziri firmani khod kièrdèn*, مقهور کردن
mèqhour kèrdèn, مطیع کردن *mouti' kèrdèn*, ضبط کردن
zèbt kèrdèn; — conquérir, فتح کردن *fèth kèrdèn*; —
subjugué, e, در آورده شده *bè-rèbqèyé èta'èt*
dèr àvourde choudè, مطیع شده *mouti'-choudè*, a.
محکم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

SUBLIMATION, s. f., a. تصعید *tès'id*, pr. t. *tas'id*, تقطیر
tèqtir, pr. t. *taqtir*.

SUBLIME, adj. des 2 g., بلند *boulènd*, a. عالی *'àli*, جلیل
djèlil, سامی *sami*, رفیع *rèfi'*.

SUBLINE, s. m., بلندی *boulèndi*, a. علو *'oulouvv*, رفعت
rèf'èt, pr. t. *rif'at*.

SUBLIMÉ, s. m., داراشکنه *darachkènè*.

SUBLIMENT, adv., بطور عالی *bè-toouré 'àli*.

SUBLIMER, v. a., تصعید کردن *tès'id kèrdèn*, تقطیر
tèqtir kèrdèn.

SUBLIMITÉ, s. f., علو *'oulouvv*, pr. t. *'uluvv*, ارتفاع *èrtèfa'*,
pr. t. *irtifa'*, رفعت *rèf'èt*.

SUBLINGUAL, e, adj., زیر زبان *zire zèban*, a. تحت اللسان
tèht-oul-lèçan, pr. t. *taht-ul-liçan*.

SUBLUNAIRE, adj. des 2 g., a. القمر والارض *bèin-oul-èrz-*
vèl-qèmèr, pr. t. *bèin-ul-arz-vèl-qamar*.

SUBMERGER, v. a., بآب فرو بردن *bà-âb fourou bourdèn*, غوطه *ghoutè dadèn*, غرق کردن *ghèrq kèrdèn*; — submergé, e, غرقه خورده *ghoutè-khourdè*, غرق شده *ghèrq-choudè*.

SUBMERSION, s. f., طغیان آب *toughiané âb*, سیلاب *sèilab*, a. غرق *ghèrqèt*.

SUBORDINATION, s. f., a. اطاعت *âta'èt*, pr. t. *ita'at*, تبعیت *tèbè'iyèt*, pr. t. *tabi'iyèt*.

SUBORDONNÉMENT, adv., بطور زیردستی *bè-toouré zir-dèsti*, a. تابعاً *tabè'èn*, pr. t. *tabi'èn*.

SUBORDONNER, v. a., زیر دست کردن *ziré dèst kèrdèn*, محکوم کردن *mèhkoum kèrdèn*, باطاعت آوردن *bà-âta'èt âvourdèn*; — en parlant des choses, منوط کردن *mè-nout kèrdèn*, تابع کردن *tabè' kèrdèn*; — subordonné, e, en sous ordre, زیر دست *ziré dèst*, a. تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, محکوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*; — qui dépend d'une chose, a. منوط *mènout*.

SUBORNER, v. a., گمراه کردن *gom-rah kèrdèn*, اغوا کردن *éghva kèrdèn*; — suborner une fille, دخترپرا اغوا کردن *doukhtèri-ra éghva kèrdèn*; — suborné, e, گمراه شده *gom-rah-choudè*.

SUBORNEUR, se, s., گمراه کننده *gom-rah-kounèndè*, اغوا کننده *éghva-kounèndè*.

SUBREÇARGUE, s. m., ناظر بار کشتی *nazèré baré kèchti*, pr. t. *naziri bari kèchti*.

SUBREPTICE, adj. des 2 g., از روی اشتباه بدست آورده *roui èchtèbah bè-dèst âvourdè*, باکیله تحصیل کرده *bè-hilè tèhsil-kèrdè*.

SUBREPTICEMENT, adv., باشتباهاکاری *bè-èchtèbah-kari*, pr. t. *bè-ichtibah-kiari*.

SUBROGATION, s. f. action de subroger V. **SUBROGER**.

SUBROGER, v. a., وکیل کردن *vèkil kèrdèn*; — subrogé, e, a. وکیل *vèkil*, موکل *mouvèkkèl*; — subrogé-tuteur, a. ناظر الوصى *nazèr-oul-vèci*, pr. t. *nazir-ul-vaci*.

SUBSÉQUEMENT, adv., بعد از این *pès èz in*, بعد *bè'èd-èz-in*, a. بعد *bè'èdè-hou*, pr. t. *ba'dè-hou*.

SUBSÉQUENT, e, adj., پسین *pècîn*, آیند *âyèndè*.

SUBSIDE, s. m., خراج *khèradj*, مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, a. تکلیف *tèklif*, pl. تکلیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*; — secours d'argent, a. اعانه نقدیه *d'anèyé nèqdiyè*, pr. t. *i'anèi naqdiyè*.

SUBSIDIAIRE, adj. des 2 g. terme de prat., a. مؤتد *mou'èk-kèd*, pr. t. *mu'èkkid*, مؤتد *mou'èyèd*, pr. t. *mu'èyid*, مقوی *mouqèvi*, pr. t. *mouqavvi*, مساعد *mouça'èd*, pr. t. *muça'id*.

SUBSIDIAIREMENT, adv., در ثانی *dèr sani*.

SUBSISTANCE, s. f., گذران *gouzèran*, زندگانی *mayèyé zèndègani*, زاد *zad*, نوشه *touchè*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

SUBSISTER, v. n., زیستن *zistèn*, بودن *djan baqi boudèn*, موجود بودن *mooudjoud boudèn*, pr. t. *mèvdjoud boudèn*; — en parlant des lois, des coutumes, on emploie le mot, جاری *djari* ou باقی *baqi*; — cette loi subsiste encore, این قانون هنوز جاریست *in qanoun hènouz djarist*; — pendant que les traités subsistent,

مادامیکه عهدنامه‌ها باقی اند *ma-dami-ké'èhd-namè-ha baqi-ènd*.

SUBSTANCE, s. f. terme de philosophie, être qui subsiste par lui même, a. جوهر *djoouhèr*, pr. t. *djèvhèr*; — substance spirituelle, a. جوهر روحانی *djoouhèré rouhani*, pr. t. *djèvhèri rouhani*; — substance corporelle. جوهر جسمانی *djoouhèré djèsmani*, pr. t. *djèvhèri djismani*; — se dit de toute sorte de matière, a. ماده *maddè*, pl. مواد *mèvadd*; — substance compacte, a. ماده کثیفه *maddèyé kècifè*, pr. t. *maddèi kècifè*; — substance liquide, ماده مائیه *maddèyé maïyè*, pr. t. *maddèi maïyè*; — ce qu'il y a de meilleur, de plus succulent dans une chose, شیر *chirè*, a. زبد *zoubdè*, pr. t. *zubdè*; — en substance, خلاصه کلام *khoulacèyè kèlam*, pr. t. *khoulacèi kièlam*.

SUBSTANTIEL, LE, adj. qui est nourrissant, مغذدار *mèghz-dar*, پرورنده *pèrvèrèndè*, پر قوت *pour-gouvèt*; — essentiel, a. جوهری *djoouhèri*, pr. t. *djèvhèri*.

SUBSTANTIELLEMENT, adv., باکیثیت جوهر *bè-hèiciyètè djooouhèr*, a. من حیث الجوهر *mèn hèis-oul-djoouhèr*, pr. t. *mīn haïs-ul-djèvhèr*.

SUBSTANTIF, s. m., a. اسم موصوف *èsmé moouçouf*, pr. t. *ismi mèvsouf*.

SUBSTANTIVEMENT, adv., مانند اسم موصوف *manèndé èsmé moouçouf*.

SUBSTITUER, v. a., بجایش دیکری گذاشتن *bè-djaï-èch diguèri gouzachtèn*.

SUBSTITUT, s. m., a. نایب *nayèb*, pr. t. *naïb*, وکیل *vèkil*.

SUBSTITUTION, s. f., a. عوض 'èvèz, pr. t. 'ivaz, تبدیل tèbdil.

SUBTERFUGE, s. m., گریز gouriz, راه گریز rahé gouriz, pr. t. rahi guriz.

SUBTIL, E, adj., باریک barik, نازک nazèk, pr. t. nazik, a. دقیق dèqiq, pr. t. daqiq; — qui pénètre promptement, a. سریع النفوذ sèri'-oun-noufouz; — au fig. très-adroit de la main, جلد دست djèld-dèst, چیره دست tchiré-dèst, a. خفیف الید khèfif-oul-yèd, pr. t. khafif-ul-yèd.

SUBTILEMENT, adv., مدققانه moudèqqèqanè, pr. t. moudaqqiqanè, a. دقیقاً dèqiqèn, pr. t. daqiqan.

SUBTILISATION, s. f., a. تصعید tè's'id, pr. t. tas'id.

SUBTILISER, v. a., دقیق کردن barik kèrdèn, تدقیق dèqiq kèrdèn; — examiner minutieusement, تددقیق tèdqiq kèrdèn; — attraper, tromper, گول زدن goul zèdèn, فریب دادن fèrib dadèn.

SUBTILITÉ, s. f., نازکی nazèki, باریکی bariki; — adresse, dextérité, جلد دستى djèld-dèsti, چیره دستى tchirè-dèsti, چستى tchousti; — ruse, a. حيله hilè; — raffinement, a. تدقیق tèdqiq, pr. t. tadqiq; — finesse, زیرکی zirèki, vulg. zèrèngui.

SUBVENIR, v. n., یاری کردن yavèri kèrdèn, کمک کردن keumèk kèrdèn, امداد کردن èmdad kèrdèn, pr. t. imdad kièrdèn, اعانت کردن è'anèt kèrdèn, pr. t. i'anèt kièrdèn; — pourvoir à, suffire, رسیدن rècidèn, کفایت کفایت kèfayèt kèrdèn, سازیدن rècanidèn.

SUBVENTION, s. f., اعانت پولی è'anètè pouli.

SUBVERSIF, IVE, adj., مغشوش mèghchouch-kou-

nèndè, خراب کنند *khèrab-kounèndè*, a. هادم *hadèm*, pr. t. *hadim*.

SUBVERSION, s. f., واژگونى کار *vaigouniï kar*, a. اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*, اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, انهدام *ènhèdam*, pr. t. *inhidam*.

SUBVERTIR, v. a., واژگون کردن *vajgoun kèrdèn*, زیر و زبر *zir-ou-zèbèr kèrdèn*, مغشوش کردن *mèghchouch kèrdèn*, سرنگون کردن *sèr-nègoun kèrdèn*, pr. t. *sèr-nigoun kièrdèn*; — subverti, e, واژگون *vajgoun*, a. منکس *mènkous*, pr. t. *mènkious*.

SUC, s. m., آب *ab*, a. ما *ma*, عصارة *'ouçarè*; — le suc de l'orange, نارنج آب *abé narèndj*.

SUCCÉDER, v. n., نشستن کسی بجای *bè djaï kèci nèchèstèn*, جای کسی گرفتن *djaï kèci guèrèstèn*; — qui suit une autre chose, از پی آمدن *èz pèi àmèdèn*, تعاقب کردن *tè'dqoub kèrdèn*, تتابع کردن *tètabou' kèrdèn*; — recueillir l'héritage de quelqu'un par droit de parenté, وارث شدن *varès choudèn*.

SUCÈS, s. m. résultat bon ou mauvais, نتیجه *nètîdjè*, pl. نتایج *nètayèdj*, pr. t. *nètâîdj*; — heureuse issue, a. حسن نتیجه *heusné nètîdjè*, pr. t. *husni nètîdjè*; — grand succès, a. نتیجه جلیله *nètîdjèyè djèlîlè*, pr. t. *nètîdjèr djèlîlè*.

SUCCESSION, s. m., جا نشین *dja-nèchîn*, a. خلف *khâlèf*, pr. t. *khalèf*, pl. اخلاف *èkhlaf*, pr. t. *akhlaf*; — héritier, a. وارث *varès*, pr. t. *varis*.

SUCCESSIF, IVE, adj., پیدرپی *pèi-dèr-pèi*, a. متعاقب

moutè'âqèb, pr. t. *moutè'âqib*, متوالى *moutèvali*.

SUCCESSION, s. f., پی در پی بودن *pèi-dèr-pèi boudèn*, a. میراث *tè'âqoub*, متوالی *tèvali*; — hérédité, a. میراث *miras*, متروکات *tèrèkè*, متروکات *mètroukat*, pr. t. *matroukiat*, مخلفات *moukhèllèfat*, pr. t. *moukhallifat*.

SUCCESSIVEMENT, adv., پی در پی *pèi-dèr-pèi*, از عقب یکدیگر *pèi-dèr-pèi*, *èz 'èqèbé yèk-diguèr*, a. متعاقباً *moutè'âqèbèn*, pr. t. *mutè'âqibèn*, متوالیاً *moutèvalièn*, متواتراً *moutèvatèrèn*, pr. t. *mutèvatirèn*.

SUCCIN, s. m. ambre jaune, کهربا *kèh-rouba*.

SUCCINCT, e, adj., کوتاه *koutah*, a. مختصر *moukhtècèr*, pr. t. *moukhtaçar*, مجمل *moudjmèl*.

SUCCINCTEMENT, adv., بطور مختصر *bè-toouré moukhtècèr*, pr. t. *bè-tèvri moukhtaçar*, a. مختصراً *moukhtècèrèn*, pr. t. *moukhtaçarèn*, مجملاً *moudjmèlèn*, اجمالاً *èdjmālèn*, pr. t. *idjmalèn*, على وجه الاجمال *'èla vèdjih-oul-èdjmāl*, pr. t. *'ala vèdjih-ul-idjmal*.

SUCCION, s. f. action de sucer, مکیدگی *mèkidègui*, a. مص *mèss*, pr. t. *mass*.

SUCCOMBER, v. n., وا ماندن *va mandèn*, تاب نیاوردن *tab nè-yavourdèn*; — mourir, مردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*.

SUCCULENT, e, adj., آبدار *âb-dar*.

SUCEMENT, s. m. V. SUCCION.

SUCER, v. a., مکیدن *mèkidèn*, مزیدن *mèzidèn*.

SUCEUR, s. m., مکنده *mèkèndè*, a. مصاص *mèssas*.

SUÇOIR, s. m., آلت مکیدن *âlètè mèkidèn*.

SUÇON, s. m., a. موضع مص *mououzè'è mèss*, pr. t. *mèvzè'i mèss*.

SUÇOTER, v. a., کم و پیدری میگردانیدن *kèm vè pèi-dèr-pèi mèkidèn*.

SUCRE, s. m. sucre non raffiné, شکر *chèkèr*; — sucre raffiné, قند *qènd*, pr. t. *qand*; — 'sucre candi, نبات *nèbat*.

SUCRER, v. a., قند گذاشتن *qènd rikhtèn*, قند گوزاختن *qènd gouzachtèn*; — sucré, e, ریخته *qènd-rikhtè*.

SUCRERIE, s. f., کارخانه قند سازی *kar-khanèyé qènd-sazi*; — au pl. sucreries, شیرینی *chirini*.

SUCRIER, s. m., قنددان *qènd-dan*.

SUD, s. m., a. جنوب *djènoub*.

SUD-EST, s. m., a. بین الجنوب والشرق *bèïn-oul-djènoub vèl-chèrq*.

SUDORIFIQUE, adj. des 2 g., عرق انگیز *khèi-avèr*, عرق *'èrèq-ènguiz*, a. معرق *mou'èrrèq*, pr. t. *mou'arriq*.

SUD-OUEST, s. m., a. بین الجنوب والغرب *bèïn-oul-djènoub vèl-ghèrb*.

SUER, v. n., عرق کردن *khèi rikhtèn*, ریختن *'èrèq kèrdèn*.

SUEUR, s. f., خوی *khèi*, خو *khèv*, a. عرق *'èrèq*, pr. t. *'arq*.

SUFFIRE, v. n., کافی بودن *kafi boudèn*, کفایت کردن *kèfayèt kèrdèn*; — cela suffit, این کافیهست *ïn kafist*, این کفایت میکند *ïn kèfayèt mi-kounèd*; — cela ne suffit pas, این کافی نیست *ïn kafi nist*.

SUFFISAMMENT, adv., بقدر کفایت *bè-qèdré kèfayèt*, pr. t. *bè-qadri kièfayèt*.

SUFFISANCE, s. f., a. کفایت *kèfayèt*; — capacité, قابلیت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, کفایت *kèfayèt*; — présomp-

- tion, خود پسندی *khoud pècèndi*, a. غرور *ghourour*.
- SUFFISANT, *E*, adj., a. کافی *kafi*, pr. t. *kiafi*, وافی *vafi*; — présomptueux, خود پسند *khoud-pècènd*, a. مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*.
- SUFFOCANT, *E*, adj., خفه کننده *khèfè-kounèndè*, a. خانق *khanèq*, pr. t. *khanig*.
- SUFFOCATION, s. f., خفگی *khèfègui*, a. اختناق *èkhtènaq*, pr. t. *ikhtinaq*.
- SUFFOQUER, v. a., خفه کردن *khèfè kèrdèn*; — v. n., خفه شدن *khèfè choudèn*; — suffoqué, e, خفه شده *khèfè-choudè*.
- SUFFRAGE, s. m., a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — à l'unanimité des suffrages, a. باتفاق الرأى *bè-èttèfaq-our-rè'i*, pr. t. *bè-ittifag-ur-rè'i*; — approbation, a. قبول *qèboul*, pr. t. *qaboul*, تحسین *tèhsîn*, pr. t. *tahsîn*.
- SUGGERER, v. a., انداختن *bè-zèhn èndakhtèn*, القا *èlqa*, کردن *èlqa kèrdèn*.
- SUGGESTION, s. f., a. القا *èlqa*, pr. t. *ilqa*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*, تلقین *tèlqîn*.
- SUICIDE, s. m. action de se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*; — celui qui se tue, خود نفس قاتل *qatèlè nèfsé khoud*.
- SUIE, s. f., دوده *doudè*, a. سناج *sènadj*, pr. t. *sinadj*.
- SUIF, s. m., پیه *pih*, a. شحم *chèhm*, pr. t. *chahm*.
- SUINT, s. m., عرق حیوانات *khèiï hèivanat*, خوی حیوانات *'èrèqé hèivanat*.
- SUINTEMENT, s. m., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- SUINTER, v. n., تراوش کردن *tèravèch*, تراویدن *tèravidèn*.

kèrdèn, شاربیدن *tèrèchchouh kèrdèn*, ترشح کردن *cha-ridèn*.

SUITE, s. f. cortège, همراهان *hèm-raham*, ا. اتباع *ètba'*; — ceux qui viennent après, پس آیندگان *pès ayèndègan*, ا. معاقبین *mou'agèbîn*, pr. t. *mou'agibîn*; — continuation, ا. ما باقی *ma-bèqi*, ما باقی *ma-baqi*; — enchaînement, ا. سلسله *sèlsèlè*, pr. t. *silsili*, تسلسل *tècèlsoul*; — rangée, راسته *rastè*; — ordre, liaison, ا. ربط *rèbt*, pr. t. *raht*, رابطه *rabète* pr. t. *ra-bita*; — effet d'un événement, résultat دنباله *doumbalè*, ا. عاقبت *'agèbèt*, pr. t. *'agibèt*, نتیجه *nètîdjè*; — à la suite, après, پس از این *pès èz in*, بعد از این *bè'èd èz in*, pr. t. *ba'd èz in*; — de suite, l'un après l'autre, سر پشت همدیگر *sèré pouchté hèm-diguèr*; — dans l'ordre où les choses doivent être rangées, بترتیب *bè-tèrtib*; — de suite, tout de suite, sans retard, همین ساعت *hèmîn-sa'èt*, pr. t. *hèmîn-sa'at*, ا. الان *èl-an*; — de suite, sans interruption, بی فاصله *bi facèlè*, ا. بلا فاصله *bè-la facèlè*, pr. t. *bi-la facilè*.

SUIVANT, E, adj., پس از این *pès èz in*, ا. بعد *bè'èd*, pr. t. *ba'd*, ما بعد *ma-bè'èd*, pr. t. *ma-ba'd*; — le jour suivant, روز پس از این *rouzé pès èz in*, روز بعد *rouzé bè'èd*.

SUIVANT, prépos., نظریه *nèzèr bè*; — suivant l'opinion d'un tel, نظر به اعتقاد فلانکس *nèzèr bè-è'èlèqadè flan-kès*.

SUIVER ou SUIFFER, v. a. enduire de suif, پیه بکشتی *pih bè-kèçhti malidèn*.

SUIVRE, v. a., در پی رفتن *dèr pèi rèftèn*, از عقب رفتن

'eqèb rèftèn, از عقب آمدن *èz 'eqèb àmèdèn*; — aller après quelqu'un pour l'attraper, پشت سر کسی افتادن *pouchté sèré kèci ouftadèn*, دنبال کردن *tè'âqoub kèrdèn*; — suivre son chemin, راه خود را پیش گرفتن *rahé khoud-ra pich guèrèftèn*, pr. t. *rahi khod-ra pich guiriftèn*; — accompagner, همراه رفتن *hèm-rah rèftèn*; — suivre une affaire, در کاری مداومت کردن *dèr kari moudavèmèt kèrdèn*; — suivre l'exemple, suivre l'idée de quelqu'un, پیروی کردن *pèi-rèvi kèrdèn*, متابعت کردن *moutabè't kèrdèn*, pr. t. *mutabi'at kièrdèn*.

SUJET, TE, s. soumis à une autorité, فرمانبردار *fèrman-bèr-dar*, فرمانبر *fèrman-bèr*, a. رعیت *rè'èyèt*, pr. t. *ra'iyèt*, pl. رعایا *rè'âya*, pr. t. *ra'ya* تبعه *tèbè'è*, pr. t. *taba'è*; — il signifie aussi une personne, مرد *mèrd*, a. آدم *âdèm*, شخص *chèkhs*, pr. t. *chakhs*; — mauvais sujet, مرد بد *mèrdé béd*, بد شخص *chèkhsé béd*; — cause, a. سبب *sèbbèb*, وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr. t. *vèçaïl*; — matière, a. ماده *maddè*.

SUJET, TE, adj., مطیع فرمان *mouti'é fèrman*, a. محکوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*, تابع *tabè'*, pr. t. *tabi'*; — sujet par habitude, par nature, گرفتار *guèrèftar*, a. مبتلا *moubtèla*; — tout le monde est sujet à se tromper, هر کس قابل سهو و نسیان است *hèr kès qabèlè sèhv-ou-nècian-èst*.

SUJETION, s. f., زیر دستی *zir-dèsti*, فرمان برداری *fèrman-bèr-dari*, a. محکومیّت *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkoumiyèt*.

SULFATE, s. m., a. توتیا *toutia*, زاج *zadj*.

SULFURE, s. m. sulfure d'arsenic, زرنیکه *zèrnikh*; — de mercure, شنجرف *chèndjèrf*.

SULFUREUX, se, adj., بکوترد آلوده *bè-kouguèrd àloudè*, کوتردی *kouguèrdi*.

SULFURIQUE, adj. des 2 g. acide sulfurique, جوهر کوترد *djoouhèré kouguèrd*, pr. t. *djèvhèri kuguièrd*, روغن زاج *rooughèné zadj*.

SULTAN, s. m., a. سلطان *soultan*, pr. t. *sultan*, pl. سلاطین *sèlatin*.

SUMAC, s. m., a. ستاق *soummag*.

SUPER, v. n. terme de marine, se boucher, بسته شدن *bèstè choudèn*.

SUPERBE, adj. des 2 g. orgueilleux, با نخوت *bad-sèr*, *ba nèkhvèt*, a. نسفاچ *nèffadj*, متکبر *moutèkèbbèr*, pr. t. *mutèkèbbir*, مغرور *mèghrour*, pr. t. *maghrour*; — magnifique, بسیار خوب *bèciar khoub*, شکوه *khèili* *ba chèkouh*, a. اعلا *d'èla*, pr. t. *a'la*.

SUPERBE, s. f., orgueil, باد سمری *bad-sèri*, a. نخوت *nèkhvèt*, pr. t. *nakhvèt*, تکبر *tèkèbbour*, pr. t. *tèkièbbur*, کبر *kèbr*, pr. t. *kibr*.

SUPERBEMENT, adv. avec orgueil, با نخوت *ba nèkhvèt*, به نخوت *bè-nèkhvèt*; — magnifiquement, بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, در کمال شکوه *dèr kè-malè chèkouh*, pr. t. *dèr kèmalè chukiouh*.

SUPERCHERIE, s. f., گول *goul*, فریب *fèrib*, رنک *rèng*, a. غبن *ghèbn*, pr. t. *ghabn*, حيله *hilè*, pl. حیل *hièl*.

SUPERFÉTATION, بر نطفه بستن شدن *noutfè bèr noutfè bèstè choudèn*.

SUPERFICIE, s. f., روى *rouï*, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. سطوح *soutouh*.

SUPERFICIEL, LE, adj., a. سطحى *sèthi*, pr. t. *sathi*, ظاهرى *zahèri*, pr. t. *zahiri*.

SUPERFICIELLEMENT, adv., a. سطحياً *sèthiyèn*, pr. t. *sa-thiyèn*, au fig. sans réfléchir, V. LÉGÈREMENT.

SUPERFIN, E, adj., بسیار خوب *bèciar khoub*, pr. t. *biciar khob*, اعلیٰ فرد *fèrdé d'èla*, a. فوق الاعلا *foouq-oul-d'èla*, pr. t. *fèvq-ul-a'la*.

SUPERFLU, E, adj., زیادتى *ziadèti*, زیادى *ziadi*, a. زايد *zayèd*, pr. t. *zaid*, pl. زوايد *zèvayèd*, pr. t. *zavaïd*; — cela est superflu, زيادىست *in ziad-ist*, اين زايد *in zayèd-est*; — inutile, بى مصرف *bi-mèsrèf*, بيهود *bi-houdè*; — ce qui est de trop, زيادتى *ziadèti*, a. فضله *fèzlè*, pr. t. *fazlè*.

SUPERFLUITÉ, s. f., زيادتى *ziadèti*; — surabondance, فزونى *fouzouni*, انبوهى *embouhi*, a. كثر *kèsrèt*.

SUPÉRIEUR, E, adj. qui est au dessus, بالايى *balayi*, زيرين *zèbèrîn*, a. فوقانى *foouqani*, pr. t. *fèvqani*; — la partie supérieure, طرف بالاى *tèrèfé balayi*; — élevé, بلند *boulènd*, a. رفيع *rèfi*, اعلیٰ *d'èla*, pr. t. *a'la*, عالى *'àli*; — grade supérieur, جاه بلند *djahé boulènd*, منصب *mènsèbé d'èla*, عالى منصب *mènsèbé 'àli*; — être supérieur en nombre, زياد بودن *hècèbé 'èdèd ziad boudèn*.

SUPÉRIEUR, E, s., supérieur d'un couvent, سرکرد *sèr-kèrdè*, ريش سفيد *rich-sèfid*, بزرگى *bouzourg*, a. ريس *rè'is*, pl. رؤسا *rouèça*.

SUPÉRIEUREMENT, adv. d'une manière supérieure, برتر *bèr-tèr*, *bèh-tèr*; — très-bien, بسیار خوب *bèciar khoub*, در منتهای خوبی *dèr mountèhaï khoubi*.

SUPÉRIORITÉ, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. تفضّل *tèfèvvouq*, تفضّل *tèfèzzoul*, pr. t. *tèfazzul*.

SUPERLATIF, ive, adj. terme de gram., a. اسم تفضیل *èsmé tèfzil*, pr. t. *ismi tafzil*.

SUPERLATIVEMENT, adv., بد درجۀ کمال *bè-dèrèdjèyé kèmal*, بطور اعلیٰ *bè-toouré d'èla*.

SUPERPOSER, v. a., رو گذاشتن *rou gouzachtèn*.

SUPERPURATION, s. f., روش شکم بی اندازه *rèvèché chèkèm bi èndazè*.

SUPERSTITIEUSEMENT, adv., از روی تعصب *èz rouï tè'èssoub*, از روی اعتقاد باطل *èz rouï d'ètèqadé batèl*, از روی جهلّیت *èz rouï djèhliyèt*.

SUPERSTITIEUX, SE, adj., a. مقید با اعتقادات باطله *mouqèi-yèdè bè-d'ètèqadaté batèlè*, a. متعصب *moutè'èssèb*, pr. t. *mutè'assib*.

SUPERSTITION, s. f., a. تعصب *tè'èssoub*, pr. t. *tè'assub*, جهلّیت *d'ètèqadé batèl*, pr. t. *i'tiqadi batil*, جهلّیت *djèhliyèt*.

SUPPLANTER, v. a., کسی را گرفتن *djaï kèci-ra guè-rèftèn*.

SUPPLÉANT, E, adj., جا نشین *dja-nèchîn*, pr. t. *dja-nichîn*, a. وکیل *vèkil*, pl. وکلا *voukèla*, نایب *na'yèb*, pr. t. *na'ib*, pl. نواب *nèvvab*.

SUPPLÉER, v. a. ajouter ce qui manque, کسر را دادن *kèsr-èch-ra dadèn*, کسر را تکمیل کردن *kèsr-ra tèkmil*.

kèrdèn; — suppléer quelqu'un, بجای کسی نشستن *bè-djaî kèci nèchèstèn*, وکیل شدن *vèkil choudèn*; —
v. n. réparer le manque, le défaut de quelque chose,
تکمیل تلافی شدن *tèlafi choudèn*; — suppléé, e, تکمیل شده *tèkmil-choudè*, a. مکمل *moukèmmèl*.

SUPPLÉMENT, s. m., a. تتمه *tètèmmè*, pr. t. *tètimmè*.

SUPPLÉMENTAIRE, adj. des 2 g., a. علاوه *'èlavé*, pr. t. *'ilavè*,
ضمیمه *zèmimè*, pr. t. *zamimè*.

SUPPLIANT, e, adj., نیازمند *niazmènd*, التماس کننده *èltè-
mas-kounèndè*, a. متضرع *moutèzèrrè'*, pr. t. *mutèzarri'*;
— se dit de ceux qui présentent des requêtes, a.
مستدعی *moustèd'i*, pr. t. *mustèd'i*.

SUPPLICATION, s. f., نیاز *niaz*, a. التماس *rèdja-ou-èl-
tèmas*.

SUPPLICE, s. m., a. عقوبت *'ouqoubèt*, pl. عقوبات *'ouqoubat*,
سیاست *siacèt*; — vive douleur, درد *dèrd*, a. اذیت *èzi-
yèt*, عذاب *'èzab*, pr. t. *'azab*, وجع *vèdjè'*, pr. t. *vèdja'*.

SUPPLICIER, v. a., سیاست کردن *siacèt kèrdèn*, شرعاً بقتل
رسانیدن *chèr'èn bè-qètl rècanidèn*.

SUPPLIER, v. a., نیازمند شدن *niazmènd choudèn*,
باستکانت التماس کردن *bè-èstèkanèt èltèmas kèrdèn*,
تضرع کردن *tèzèrrou' kèrdèn*.

SUPPLIQUE, s. f., عریضه *'èrizè*, p. t. عرضحال *'èrzè-hal*, pr.
t. *'arzou hal*.

SUPPORT, s. m., پازیر *pazir*, پایندان *payèndan*, پشتیبان
pouchti-ban, a. مستند *moustènèd*, pr. t. *mustènèd*,
ضامن *zamèn*, pr. t. *zamèn*; — au fig. appui, aide, پشت
پناه *pouchté pènah*.

SUPPORTABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-âvourdèni*, تحمل کردنی *moumkéné tèhèmmoul*, تحمل کردنی *hèmmoul-kèrdèni*.

SUPPORTABLEMENT, adv., بطوریکه تحمل توان کرد *bè-too-ri-ké tèhèmmoul tèvan kèrd*.

SUPPORTER, v. a. soutenir, نگاهداشتن *nègah-dachtèn*, برداشتن *bèr-dachtèn*; — endurer, تاب آوردن *tab âvourdèn*, طاقت کردن *taqèt kèrdèn*, pr. t. *taqat kièrdèn*, طاقت آوردن *taqèt âvourdèn*, متحمل شدن *moutèhèm-mèl choudèn*.

SUPPOSER, v. a., پنداشتن *poundachtèn*, pr. t. *pèndachtèn*, فرض کردن *fèrz kèrdèn*; — supposons que فرض کنیم که *fèrz kounim ké*; — j'ai supposé que پنداشتم که *poundachtèm ké*, pr. t. *pèndachtèm ki*, خیال کردم که *khial kèrdèm ké*.

SUPPOSITION, s. f., a. فرض *fèrz*, pr. t. *farz*, قیاس *qias*; — par supposition, a. فرضاً *fèrzèn*, pr. t. *faraza*, بالفرض *bèl-fèrz*, pr. t. *bil-farz*.

SUPPOSITOIRE, s. m., شاف *chaf*.

SUPPRESSION, s. f., برداشتن *bèr dachtèn*, ا. رفع *rèf'*, دفع *dèf'*, ابطال *èhtal*, pr. t. *ibtal*.

SUPPRIMER, v. a. empêcher de paraître, کردن قدغن *qèdè-ghèn kèrdèn*; — taire, passer sous silence, ذکر نکردن *zèkr nè-kèrdèn*, pr. t. *zìkr nè-kièrdèn*, نگفتن *nè-goftèn*; — retrancher, abolir, بر داشتن *èz mian bèr dachtèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*, موقوف کردن *moouqouf kèrdèn*, pr. t. *mèuqouf kièrdèn*.

SUPPURATIF, IVE, adj., پزندۀ ریم *pèzèndèyé rim*, a. مقیّح *mouqèiyèh*, pr. t. *muqaiyih*.

SUPPURATION, s. f., بهم رسیدن ریم *bè-hèm rècidèné rim*, a. تقیّح *tèqèiyouh*, pr. t. *tèqaiyuh*, تَقَرُّح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

SUPPURER, v. II., جاری شدن ریم *djari choudèné rim*, آمدن چرک *àmèdèné tchèrk*.

SUPPUTATION, s. f., شمار *choumar*, a. حساب *hèçab*, pr. t. *hiçab*.

SUPPUTER, v. a., شمردن *choumourdèn*, حساب کردن *hèçab kèrdèn*; — supputé, e, شمرده شده *choumourdè-choudè*, محسوب کرده شده *hèçab-kèrdè-choudè*, a. مکسوب *mèh-soub*, pr. t. *mahsoub*.

SUPRÉMATIE, s. f., برتری *bèr-tèri*, a. شرافت *chèrafèt*, تفوّق *tèfèvvouq*.

SUPRÊME, adj. des 2 g., برترین *bèr-tèrîn*, a. اعلیٰ *è'èla*, pr. t. *a'la*, عالی *'àli*, سامی *sami*, اعظم *è'èzèm*, pr. t. *a'zèm*; — ordre suprême, a. امر عالی *èmré 'àli*, pr. t. *èmri 'a'li*; — au suprême degré, درجه برترین *bè-bèr-tèrîn dèrèdjè*.

SUR, E, adj. qui a un goût aigrelet, ترش مزه *tourch-mèzè*.

SÛR, E, adj., واخ *vakh*, (vieux) خاطر جمع *khatèr-djèm'*, یقینی *yèqini*, a. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*; — être sûr, بودن خاطر جمع *khatèr-djèm' boudèn*, دانستن یقین *yèqîn danèstèn*, pr. t. *yaqîn danistèn*; — qui a le pied sûr, محکم پایش *paï-èch meuhkèm*; — à qui on peut se fier, خاطر جمع *khatèr-djèm'*, p. t. *chayané èmniyèt*, pr. t. *cha-*

yani èmniyèt, a. أمين *èmin*; — une personne sûre,
شخص أمين *chèkhsé èmin*, pr. t. *chakhsi èmin*; —
chemin sûr, راه امن *rahé èmn*.

SUR, prépos. de lieu, بر *bèr*, روی *rouï*, بالا *bāla*, a. على *على*
'èla, pr. t. 'ala; — sur terre, بر زمین *bèr zèmin*, روی *روی*
rouï zèmin; — donner sur, avoir vue sur, مشرف
گردن *mouchrèf boudèn*; — prendre sur soi, گردن
guèrdèn *guèrèftèn*, بر عهدۀ خود گرفتن *bèr 'euh-*
dèyé khoud guèrèftèn; — sur ces entrefaites, در این
اثناء *dèr in èsna*.

SURABONDAMMENT, adv., افزون *èfzoun*, بسیار *èmbouh*,
bèciar, خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*.

SURABONDANCE, s. f., فزونى *fouzouni*, فراوانى *fèravani*,
بسیاری *bèciari*, a. کثرت *kèsrèt*.

SURABONDANT, e, adj., بسیار *èmbouh*, بسیار *bèciar*,
خیلی *khèili*, فراوان *fèravan*, a. کثیر *kècir*, متکثر *moutèkacèr*,
pr. t. *mutèkiacir*.

SURABONDER, v. n., فراوان بودن *fèravan boudèn*, pr. t. *fira-*
van boudèn, بسیار بودن *bèciar boudèn*, pr. t. *biciar*
boudèn, انبوه بودن *èmbouh boudèn*.

SURACHETER, v. a., acheter trop cher, گران خریدن *guè-*
ran khèridèn.

SURANNATION, s. f., (lettre de) terme de chancellerie, a.
تجدید حکم *tèdjdidé heukm*, pr. t. *tèdjdidì hukm*.

SURANNER, v. n., از یکسال گذشتن *èz yèk-sal gou-*
zèchtèn.

SURANNÉ, e, adj., دیرین *dirin*, کهنه *kohnè*, a. عتیق *'ètiq*,
pr. t. 'atig.

SUR-ARBITRE, s. m., a. حکم ثالث *hèkémé salès*, pr. t. *hà-kèmi salis*.

SURATE, s. m., chapitre du Coran, a. سورة *sourè*.

SURBAISSÉ, e, adj., از وسط خمیده *èz vècèt khèmidè*.

SURBAISSEMENT, s. m., خمیدگی وسط *khèmidèguï vècèt*.

SURCHARGE, s. f., سربار *sèré bar*.

SURCHARGER, v. a., سربار گذاشتن *sèré bar gouzachtèn*, زیاد بار را سنگین کردن *bar-ra sènguïn kèrdèn*, بارش زیاد حمل کردن *ziad hèmł kèrdèn*; — surchargé, e, بارش زیاد *bar-èch sènguïn*, زیاد است *ziad-èst*.

SURCHAUFFER, v. a., زیاد در آتش نگاهداشتن *dhèn-ra ziad dèr àtèch nègah-dachtèn*, زیاد را سوزاندن *dhèn-ra souzandèn*.

SURCHAUFFURE, s. f., سوختگی آهن *soukhtèguï dhèn*.

SURCROISSANCE, s. f., گوشت زاید *gouchté zayèd*, a. لحم زاید *lèhmé zayèd*, pr. t. *louhoumi zaid*.

SURCROÎT, s. m., زیادتی *ziadèti*, a. علاوه *'èlavè*, pr. t. *'ilavè*, ضمیمه *zèmimé*, pr. t. *zamimè*.

SURCROÎTRE, v. a., زیاد خیلی کردن *khèili ziad kèrdèn*.

SURDENT, s. f., دندان زاید *dèndané zayèd*, a. سن زاید *sènné zayèd*, pr. t. *sinni zaid*.

SURDITÉ, s. f., کوری *kèri*, pr. t. *kièri*, گرانگوشی *guèran-gouchi*, pr. t. *guiran-gouchi*, سنگینی گوش *sènguiniï gouch*, a. صمم *sèmèm*, pr. t. *samèm*.

SURDORER, v. a., دوباره مظلا کردن *dou barè mouttèla kèrdèn*.

SUREAU, s. m., شبقه *choubouqè*, خمان *khèman*.

SURELLE ou **SURETTE**, oreille des prés, تشك صكرایی *tourchèké sèhrai*.

SÛREMENT, adv., بدون بیم و خطر *bè-douné bim-ou-khètèr*, بامنیّت *bè-ènniyèt*; — avec certitude, بطور یقین *bè-toouré yèqîn*, ا. یقیناً *yèqînèn*, pr. t. *yaqînèn*, فی الواقع *fil-vaqè'*, pr. t. *fil-vaqî'*.

SURENCHÈRE, s. f., افزایش قیمت *èfzayèché qèimèt*, pr. t. *èfzayichi qimèt*.

SURENCHÉRIR, v. n., بر قیمت افزودن *bèr qèimèt èfzoudèn*.

SURÉROGATION, s. f., زیادی *ziadi*, زیادتی *ziadèti*, علاوه بر *èlavè bèr voudjoub*.

SURÉROGATOIRE, adj. des 2 g., علاوه بر وجوب *èlavè bèr voudjoub*, علاوه بر واجبۀ نعمت *èlavè bèr vadjèbèyè zèmmèt*, ا. الواجب زاید عن الواجب *zayèd-'èn-oul-vadjèb*, pr. t. *zaïd-'an-ul-vadjib*.

SURET, **TE**, adj. aigrelet, diminutif de sur, V. **SUR**.

SÛRETÉ, s. f., عدم بیم و خطر *èdèmé bim-ou-khètèr*, ا. جلی امنیّت *ènniyèt*, امنی *èmn*; — lieu de sûreté, جلی امنی *djaï èmn*; — mettre en lieu de sûreté, au fig. mettre en prison, بزندان انداختن *bè-zèndan èndakhtèn*, حبس کردن *hèbs kèrdèn*.

SURFACE, s. f., روی *rouï*, رو *rou*, ا. سطح *sèth*, pr. t. *sath*, pl. سطوح *soutouh*.

SURFAIRE, v. a., گران گفتن *guèran goftèn*, علاوه بر قیمت *èlavè bèr qèimèt khastèn*.

SURFAIX, s. m., زیرتنگی *zèbèr-tèng*.

SURGEON, s. m., رشتاک *rèchtak*, ستاک *sètak*.

SURGIR, v. n. arriver, aborder, رسیدن *rècidèn*, واصل شدن

vacèl choudèn; — sortir, s'élever, پیدا شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*.

SURHAUSSEMENT, s. m. action de surhausser, **V. SURHAUS-**
SER.

SURHAUSSE, v. a. élever plus haut, بالاتر کردن *bala-tèr kèrdèn*, بلندتر کردن *boulènd-tèr kèrdèn*; — augmenter le prix, قیمت را زیاد, گرانتر کردن *guèran-tèr kèrdèn*, قیمت را زیاد کردن *qèimèt-ra ziud kèrdèn*.

SURHUMAIN, e, adj., از حد بشر بیرون *èz hèddé bèchèr biroun*.

SURINTENDANCE, s. f., ناظر باشیگری *nazèr-bachi-guèri*.

SURINTENDANT, e, s., ناظر باشی *nazèr-bachi*.

SURJET, s. m., لبدوزی *lèb-douzi*, ترکی دوزی *tourki-douzi*.

SURJETER, v. a., لبدوزی کردن *lèb-douzi kèrdèn*, ترکی دوزی کردن *tourki-douzi kèrdèn*.

SURLENDEMAIN, s. m., دو روز بعد *dou rouzé bè'èd*, دو روز دیگر *dou rouzé diguèr*.

SURMENER, v. a., از پا انداختن *èz pa èndakhtèn*; — surmené, e, از پا انداخته شده *èz pa èndakhtè-choudè*, از کار افتاده *èz kar ouftadè*, وای مانده *va-mandè*.

SURMONTER, v. a. monter au dessus, بالا رفتن *bala rèftèn*, بالا آمدن *bala àmèdèn*; — vaincre, dompter, فایق شدن *fayèq choudèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*; — surpasser, پیش افتادن *pich ouftadèn*, مسابقت کردن *mouçabèqèt kèrdèn*; — surmonté, e, surmonté d'une croix, در سر آن یک خاج *dèr sèré àn yèk khatch*.

SURMOÛT, s. m., جوش نکرده *chèrabé djouch-nè-kèrdè*.

SURNAGER, v. n., بر روی آب استادن *bèr rouï âb èstuden*,
بر روی آب ماندن *bèr rouï âb mandèn*.

SURNATUREL, LE, adj., از حدّ طبیعت خارج *èz heddé tè-
bi'èt kharèdj*, a. فوق الطبیعة *foouq-out-tèbi'èt*, pr. t.
fèvq-ut-tabi'at.

SURNATURELLEMENT, adv., a. بطریق فوق الطبیعة *bè-tèriqé
foouq-out-tèbi'èt*.

SURNOM, s. m., پاز نامه *paj-namè*, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*,
pl. القاب *èlqab*, کنیه *kouniyè*.

SURNOMMER, پاز نامه سر کسی گذاشتن *paj-namè sèré kèci
gouzachtèn*, لقب گذاشتن *lèqèb gouzachtèn*, pr. t. *laqab
guzachtèn*.

SURNUMÉRAIRE, adj. des 2 g., خارج از عدد معین *kharèdj
èz 'èdèdè mou'èiyèn*.

SURPASSER, v. a. être plus haut, بلندتر بودن *boulènd-tèr
boudèn*; — au fig. être au dessus de quelqu'un, برتر
بودن *bèr-tèr boudèn*, گذشتن *gouzèchtèn*, برتری داشتن
bèr-tèri dachtèn, تفوّق داشتن *tèfèvvouq dachtèn*, فایده
در شگفت انداختن *fayèq boudèn*; — étonner, حیران کردن
dèr chèguèft èndakhtèn, *hèiran kèrdèn*;
— surpassé, e, گذشته *gouzèchtè*.

SURPAYER, v. a., گران خریدن *guèran khèridèn*.

SURPLIS, s. m., جامه نماز کشیش *djamèyé nèmazé kèchich*.

SURPLOMB, s. m., خمیدگی *khèmidègui*, کجی *kèdji*.

SURPLOMBER, v. n., خمید بودن *khèmidè boudèn*.

SURPLUS, s. m., زیادتی *ziadèti*, زیادی *ziadi*, a. فصله *fèzlè*,
pr. t. *fazlè*; — au surplus, علاوه بر این *'èlavè bèr in*,
از این گذشته *èz in gouzèchtè*.

SURPRENANT, *e*, *adj.*, حيرت انگيز *hèirèt-ènguiz*, *a.* عجيب *'èdjib*, *pr. t.* *'adjib*, غريب *ghèrib*, *pr. t.* *gharib*.

SURPRENDRE, *v. a.* prendre sur le fait, حين ارتكاب بامري *hiné èrtèkabé bè-èmri guèrèftèn*, ناگهان گرفتني *naguèhan guèrèftèn*, *pr. t.* *naguihan guiriftèn*, غفلة *ghèflètèn guèrèftèn*; — abuser, tromper, گول *goul zèdèn*, دامن فريب دادن *fèrib dadèn*; — surprendre le secret de quelqu'un, راز کسی را کشف کردن *razé kèci-ra kèchf kèrdèn*; — étonner, حيران کردن *hèiran kèrdèn*, بحيرت انداختن *bè-hèirèt èndakhtèn*; — se laisser surprendre, گول خوردن *goul khourdèn*, *pr. t.* *goul khordèn*; — surpris, *e*, étonné, در شگفت *dèr chèguèft mandè*, *pr. t.* *dèr chiguift mandè*, *a.* حيران *hèiran*, *pr. t.* *haïran*; — trompé, گول خورده *goul-khourdè*, *pr. t.* *goul-khordè*.

SURPRISE, *s. f.* action de surprendre, *V.* **SURPRENDRE**; — signifie aussi étonnement, حيرت شگفت *chèguèft*, *a.* حيرت *hèirèt*, *pr. t.* *haïrèt*.

SURSAUT, *s. m.*, سراسيمه *sèracimè*; — s'éveiller en sursaut, خواب بيدار شدن *sèracimè èz khab bidar choudèn*.

SURSÉANCE, *s. f.*, *a.* مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*, تأخير *tè'èkhir*, *pr. t.* *ta'khir*.

SURSEMER, *v. a.*, بر تخم کاشته تخم ديگر کاشتن *bèr tokhmé kachtè tokhmé diguèr kachtèn*.

SURSEOIR, *v. a.*, بتأخير انداختن *bè-tè'èkhir èndakhtèn*, بعده تأخير انداختن *bè-'euhdèyé tè'èkhir èndakhtèn*.

SURSIS, *s. m.*, *a.* مهلت *meuhlèt*, *pr. t.* *mihlèt*.

SURTAUX, s. m., ازدیاد مالیات *èzdiadé maliat*.

SURTAXE, s. f., ضمیمه مالیات *zènimèyé maliat*.

SURTAXER, v. a., زیاد کردن مالیات را *maliat-ra ziad kèrdèn*.

SURTOUT, adv., به خصوص *bè-vijè, ba khouçous*, ا
على انحصار *khoucoucèn*, pr. t. *khouçouça*, على انحصار
'èlèl-khouçous, pr. t. 'alal-khouçous.

SURTOUT, s. m. habit de dessus, بالا پوش *bala-pouch*.

SURVEILLANCE, s. f., نگاه بانی *nègah-bani*.

SURVEILLANT, e, نگاهبان *nègah-ban*, a. ناظر *nazèr*, pr. t. *nazir*.

SURVEILLER, v. a., پاییدن *payidèn*, نگاهبانی کردن *nègah-bani kèrdèn*.

SURVENANCE, s. f., a. ظهور غیر مترقب *zouhouré ghèiré mou-
tèrèqqèb*, pr. t. *zouhourî ghairî mutèraqqib*.

SURVENANT, e, adj., آینده *âyèndèyé bè'èd*.

SURVENDRE, v. a., فروختن *guèran fouroukhtèn*, pr. t. *guiran furoukhtèn*.

SURVENIR, v. n., پیدا شدن *pèida choudèn*, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*; — survenu, e, پیدا شد *pèida-
choudè*, ظهور کرد *zouhour-kèrdè*.

SURVIDER, v. a., از رویش بر داشتن *èz rouï-èch bèr dachtèn*.

SURVIE, s. f., زنده بودن بعد از وفات دیگری *zèndè boudènè
bè'èd èz vèfaté diguèri*.

SURVIVANCE, s. f., a. حق الاستخلاف على منصب المتوفى *hèqq-oul-èstèkhlaḥ 'èla mènseb-oul-moutèvèffa*, pr. t. *haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mutèvèffa*.

SURVIVANCIER, s. m., a. ذو حق الاستخلاف على منصب المتوفى *zou hèqq-oul-èstèkhlaḥ 'èla mènseb-oul-moutè-*

vèffa, pr. t. *zou haqq-ul-istikhlaf 'ala mansib-ul-mu-tèvèffa*.

SURVIVANT, E, adj. et s., زنده ماندن بعد از وفات دیگری, *zèndè-mandè bè'èd èz vèfatè diguèri*.

SURVIVRE, V. N., زنده ماندن بعد از فوت دیگری, *zèndè mandèn bè'èd èz fooutè diguèri*.

SUS, prépos. sur, رو, *rou*, بر, *bèr*, ا, *èla*, 'èla, pr. t. 'ala; — en sus, علاوه بر این, *'èlavè bèr in*.

SUSCEPTIBILITÉ, s. f., زود رنجی, *zoud-rèndji*.

SUSCEPTIBLE, adj. des 2 g. capable de recevoir certaine qualité, پذیر, *pèzir*, a. قابل, *qabèl*, pr. t. *qabil*, مستعد, *moustè'èdd*; — la matière est susceptible de toutes sortes de formes, ماده قابل اختلاف صور است, *maddè qabèlè èkhtèlafè souvèr èst*; — susceptible d'amélioration, اصلاح پذیر, *èslah-pèzir*; — qui est facile à offenser, زود رنج, *zoud-rèndj*.

SUSCITER, v. a. faire naître, en parlant des hommes extraordinaires que Dieu envoie sur la terre, فرستادن, *fouroustadèn*, pr. t. *firistadèn*, مبعوث کردن, *mèb'ous kèrdèn*; — faire naître à quelqu'un des embarras, فراهم آوردن, *fèrahèm àvourdèn*.

SUSSCRIPTION, s. f., سرنامه, *sèr-namè*, ورنامه, *vèr-namè*, a. عنوان, *'ounvan*.

SUSDIT, E, adj. a. مزبور, *mèzbour*, مذکور, *mèzkour*, pr. t. *mèzkiour*, مرقوم, *mèrqoum*, مشار الیه, *mouchar-ilèih*, مومی الیه, *mouma-ilèih*, معزی الیه, *mou'èzzi-ilèih*.

SUSPECT, E, adj. a. مشکوک, *mèchkouk*, pr. t. *mèchkiouk*, مظنون, *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPECTER, v. a., بد گمان بودن *bèd-gouman bourdèn*, شبهه داشتن *bèd-gouman dachtèn*, چوبهه داشتن *choubhè dachtèn*; — suspecté, e, مظنون شده *mèznoun-choudè*, a. مظنون *mèznoun*, pr. t. *maznoun*.

SUSPENDRE, v. a. soutenir en l'air, آویختن *Avikhtèn*, معلق کردن *mou'èllèq kèrdèn*; — signifie aussi surseoir, différer, V. SURSEOIR et DIFFÉRER; — suspendu, e, آویخته *Avikhtè*, آویزان *Avizan*, a. معلق *mou'èllèq*, pr. t. *mou'allaq*.

SUSPENS (EN), adv., a. معرق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avvaq*.

SUSPENSIF, IVE, adj., a. باعث التأخير *ba'ès-out-tè'èkhir*, pr. t. *ba'is-ut-tè'èkhir*, موجب التأخير *mooudjèb-out-tè'èkhir*, pr. t. *moudjib-ut-tè'èkhir*, معرق *mou'èvvèq*, pr. t. *mou'avviq*.

SUSPENSION, s. f. action de suspendre, a. آویختن *Avikhtèn*, اعلیف *tè'èliq*, pr. t. *ta'liq*; — état de ce qui est suspendu, آویختگی *Avikhtègui*; — cessation d'opération, a. تعویف *tè'èviq*, pr. t. *ta'viq*, تأخير *tè'èkhir*; — support suspendu dans lequel on met une lampe, آویز *Aviz*; — suspension d'armes, a. متارکه *moutarèkè*; interdiction pour un temps, a. منع موقت *mèn'é mou-vèqqèt*, pr. t. *mèn'i mouvaqqat*.

SUSPENSOIR, s. m., صفن بند *sèfèn-bènd*.

SUSPICION, s. f., بدگمانی *bèd-goumani*, a. سوظن *sou'è zènn*, pr. t. *sou'i zann*; — être en suspicion, معرض بگمانی *bè-mè'èrèzè bèd-goumani ouftadèn*, افتادن در معرض سوظن مردم بودن *dèr mè'èrèzè sou'è zènnè mèrdoum boudèn*.

SUSTENTATION, s. f., پرورش *pèrvèrèch*, خوراك *khourak*, a. قوت *qout*.

SUSTER, v. a., پروراندن *pèrvèrdèn*, پرورانییدن *pèrvèrani-dèn*, خوراك دادن *khourak dadèn*, غذا دادن *ghèza dadèn*.

SUTURE, s. f., درز کاسه سر *dèrzé kacèyé sèr*.

SUZERAIN, e, adj., بزرگ *bouzourg*, آقا *âqa*, آغا *âga*, a. متبوع *mètbou'*, pr. t. *matbou'*.

SUZERAINETÉ, s. f., آقائی *âqayi*, pr. t. *âqayi*, a. متبوعیت *mètbou'iyèt*, pr. t. *matbou'iyèt*.

SVELTE, adj. des 2 g., باریک *barik*, نازک اندام *nazèk-èndam*, p. t. نازک *nazèk*, pr. t. *nazik*, a. خفیف *khèfif*, pr. t. *khafif*; — une taille svelte, نازک اندام *nazèk èndam*, pr. t. *nazik èndam*.

SYCOMORE, s. m., انجیر آدم *èndjiré adèm*, a. جمیز *djèmmèyèz*, pr. t. *djèmmèiz*.

SYCOPHANTE, s. m. fourbe, menteur, نا درست *na-droust*, نابکار *na-bè-kar*, pr. t. *na-bè-kiar*; — délateur, a. نمام *nèmmam*, غماز *ghèmmaz*, pr. t. *ghammaz*.

SYLLABAIRE, s. m., کتاب الف با *kèlabé èlèf-ba*.

SYLLABE, s. f., a. کلمه جز *djouz'é kèlèmè*, pr. t. *djuz'i kèlimè*, pl. کلمه اجزا *èdja'è kèlèmè*, pr. t. *èdja'i kèlimè*.

SYLLABIQUE, adj. des 2 g., متعلق باجزأ کلمات *moutè'èllèq bè-èdja'è kèlèmat*.

SYLLOGISME, s. m., a. قیاس *qiyas*; — règles du syllogisme, قواعد قیاس *qèva'èdè qiyas*, pr. t. *qava'idi qiyas*.

SYLLOGISTIQUE, adj. des 2 g., a. قیاسی *qiyaci*.

SYLPHE, s. m., پری *pèri*, a. جن *djènn*, pr. t. *djènn*.

SYMBOLE, s. m., نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات *'èlamat*, pr. t. *'alamat*, صورت *sourèt*, pl. صور *souèr*; — les symboles sacrés, a. آيات المناسك المقدسه *âyat-oul-mounacèk-oul-mouqèddècè*, pr. t. *âyat-èl-munacik-èl-mouqaddècè*; — formulaire qui contient les principaux articles de la foi, a. كتاب اصول دين *kètabé ouçoulè dîn*, pr. t. *ki-tabi ouçouli dîn*.

SYMBOLIQUE, adj. des 2 g., a. المثلاليه *mou-bèiyèn-ous-sourèt-oul-mèçalè*.

SYMBOLISER, v. n., مناسبت داشتن *mounacèbbèt dachtèn*, pr. t. *munacibèt dachtèn*.

SYMÉTRIE, s. f., a. قرينه *qèrinè*, pr. t. *qarinè*, a. تناسب *tènaçoub*, هندام *hèndam*.

SYMÉTRIQUE, adj. des 2 g., با قرينه *ba qèrinè*, a. متناسب *moutènacèb*, pr. t. *mutènacib*.

SYMÉTRIQUEMENT, adv., با قرينه *ba qèrinè*, بقرينه *bè-qèrinè*, a. بالتناسب *bèt-tènaçoub*, pr. t. *bit-tènaçub*.

SYMÉTRISER, v. n., قرينه بودن *qèrinè boudèn*, مناسب همدیگر بودن *mounacèbè hèm-diguèr boudèn*.

SYMPATHIE, s. f. rapport qui existe entre certains corps éloignés, a. امتزاج طبیعی *èmtèzadjè tèbi'i*, pr. t. *imti-zadji tabi'i*; — penchant instinctif qui attire deux personnes l'une vers l'autre, ميل طبيعي *mèilè tèbi'i*, pr. t. *mèili tabi'i*, جذب محبت *djèzbé mouhèbbèt*, pr. t. *djazbi mouhabbèt*, ميل و رغبت *mèil-ou-règhbèt*, pr. t. *mèil-u-raghbèt*.

SYMPATHIQUE, adj. des 2 g., محبت انگيز *mouhèbbèt-èn-*

guiz, دُرْبَا *dèl-rouba*, a. جانب *djazèb*, pr. t. *djazièb*,
جانب القلوب *djazèb-oul-gouloub*, pr. t. *djazièb-ul-gou-*
loub.

SYMPATHISER, v. n., با هم امتزاج کردن *èmtèzadj kèrdèn*,
با هم امتزاج کردن *ba hèm èmtèzadj kèrdèn*, pr. t. *ba hèm im-*
tizadj kièrdèn.

SYMPHONIE, s. f., هم آهنگی *fèrou-dèst*, هم آهنگی *hèm-*
ahèngui.

SYMPHONISTE, s. m., سازنده *sazèndè*.

SYMPHYSE, s. f., پیوندگاه استخوان *pèivènd-gahé èstou-*
khan.

SYMPTOMATIQUE, adj. des 2 g., a. عارضی *'àrèzi*, pr. t.
àrizi.

SYMPTÔME, s. m., علامت ناخوشی *'èlamèté na-khochi*; —
au fig. indice, présage, نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. علامت *'èlamèt*, pr. t. *'alamèt*, pl. علامات
'èlamat, pr. t. *'alamat*, اشاره *ècharè*, pr. t. *icharè*, دلیل
dèlil.

SYNAGOGUE, s. f., معبد یهودان *mè'èbèdé yèhoudan*,
معبد جهودان *mè'èbèdé djèhoudan*.

SYNALÈPHE, s. f. terme de gram., a. ادغام *èdgham*, pr. t.
idgham, اجتماع کلمات *èdjtèma'è kèlèmètèin*, pr. t.
idjtima'i kèlimètèin.

SYNALLAGMATIQUE, adj. des 2 g., a. حاوی بتعهد طرفین
havi bè-tè'èhhoudé tèrèfèin, pr. t. *havi bè-tè'èhhudi ta-*
rafèin.

SYNALLAGMATIQUEMENT, adj., a. بوجه تعهد طرفین *bè-vèdjhé*
tè'èhhoudé tèrèfèin.

SYNARTHROSE, s. f. terme d'anat., بندگاه استخوان *bènd-gahé èstoukhan*.

SYNCHONDROSE, s. f. terme d'anat., ا. ملتقى الغضروفين *moullèqi-oul-ghèzroufèin*.

SYNCHRONÉ ou ISOCHRONÉ, adj. des 2 g., هموقت *hèm-vèqt*, در وقت واحد وقوع یافته *dèr vèqté vahèd vouqou'-yafè*.

SYNCHRONISME, s. m., a. وقت و وقوع فى واحد *vouqou' fi vèqté vahèd*, pr. t. *vuqou' fi vaqti vahid*.

SYNCOPE, s. f. défaillance, غش *bi khoudi*, غش *ghèch*; — tomber en syncope, غش افتادن *bi khoud ouftadèn*, غش کردن *ghèch kèrdèn*; — terme de gram., حذف *hèzf*, pr. t. *hazf*.

SYNCOPE, v. a., حذف کردن *hèzf kèrdèn*; — syncopé, e, حذف شد *hèzf-choudè*.

SYNCRÉTISME, s. m., a. توافق مذاهب مختلفه *tèvasouqé mèzahèbé moukhtèlèfè*, pr. t. *tèvasuqi mèzahibi moukhtèlifè*.

SYNDIC, s. m., a. وكيل *vèkil*, pl. كلا *voukèla*.

SYNDICAL, e, adj., a. وكيلی *vèkili*.

SYNDICAT, s. m., a. وکالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialet*.

SYNECDOQUE, s. f., terme de rhétorique. کنایه *pr. t. kè-nayè*, pr. t. *kinayè*.

SYNÉVROSE, s. f. terme d'anat., کرگرانک بندگاه استخوان *kèrguèranèké bènd-gahé èstoukhan*.

SYNODAL, e, adj., متعلق بکنکاج کشیشان *moultè'èllèq bè-koungadjé kèchichan*.

SYNODE, s. m., مجلس کشیشان *mèdjilècé kèchichan*, اجلاس *èdjilacé rouhbanan*.

SYNONYME, adj. des 2 g., هم معنى *hèm-mè'èni*, pr. t. *hèm-ma'ana*, يك معنى *yèk-mè'èni*, a. مترادف المعنا *moutè-radèf-oul-mè'èna*, pr. t. *mutèradif-ul-ma'ana*; — s., a. لفظ مترادف *lèfzé moutèradèf*, pr. t. *lafzi mutèradif*, pl. الفاظ مترادفه *èlfazé moutèradèfè*, pr. t. *èlfazi mutèradifè*.

SYNONYMIE, s. f., هم معنى بوجن الفاظ *hèm-mè'èni bou-dèné èlfaz*.

SYNOPTIQUE, adj. des 2 g., فهرست مختوى بر اجمال مضامين *fèhrèsté mouhtèvi bèr èdjmalé mèzamîn*, pr. t. *fihristi muhtèvi bèr idjmalî mazamîn*.

SYNOQUE, adj. et s. f. terme de méd., fièvre continue, تب *tèbé lazèm*, a. حتماً لازمه *houmma'é lazèmè*, pr. t. *houmma'i lazimè*.

SYNOVIE, s. f. terme de méd., رطوبت لزجت *routoubèté lèzdjèt*, pr. t. *routoubèti lèzdjèt*.

SYNTAXE, s. f., a. ترتيب كلمات *tèrtibé kèlèmat*, pr. t. *tèrtibi kèlimat*, النحو *èn-nèhv*, نحو *nèhv*.

SYNTHESE, s. f. terme didactique,, فن انشاگرى *fènné èncha-guèri*, pr. t. *fènni èncha-guiri*, ربط كلمات *fènné rèbté kèlèmat*, a. تأليف اصول *ouçoulé tè'èlif*, pr. t. *oçouli tè'èlif*; — terme de pharmacie, composition, تركيب *tèrkib*.

SYNTHÉTIQUE, adj. des 2 g., a. تركيبى *tèrkibi*, تأليفى *tè'èlifi*.

SYPHILIS, s. f., كوفت *kouft*, a. آكله *àkèlè*.

SYPHILITIQUE, adj. des 2 g., كوفتى *koufti*.

SYRIAQUE, adj., سريانى *souriani*, pr. t. *sèriani*.

SYRIE, s. f. contrée, شامات *chamat*, بئر شام *bèrré cham*, a. شام *cham*.

SYRIEN, NE, adj., a. اهل شام *èhlé cham*, pr. t. *ahli cham*, شامي *chami*.

SYSTÉMATIQUE, adj. des 2 g., a. قاعدة مقرري *qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÉMATIQUEMENT, adv., ازي قاعدة مقرري *èz rouï qa'èdèyé mouqèrrèri*.

SYSTÈME, s. m., a. قاعدة *qa'èdè*, pr. t. *qa'idè*, pl. قواعد *qèva'èd*, pr. t. *qava'id*, اصول *ouçoul*, قرار *qèrar*, pr. t. *qarar*; — opinion, a. قياس *qiyas*.

SYSTOLE, s. f. terme d'anat., a. حركة انقباضية *hèrèkètè ènqèbaziyé*, pr. t. *harèkèti ènqibaziyé*.

SZYZGIE, s. f. terme d'astron., a. تقارن و تقابل شمس و قمر *tèqaroun-ou-tèqaboulé chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *tèqarun vè tèqabuli chèms-u-qamar*, اقتران شمس و قمر *èqtèrané chèms-ou-qèmèr*, pr. t. *iqtirani chèms-u-qamar*.

T

TA, pron. poss. V. Ton.

TABAC, s. m., p. t. توتون, توتون *toutoun*, pr. t. *tutun*; — tabac de Chiraz, p. t. تنباکو *tèmbakou*; — p. t. tabac à priser, انقيّه *ènfiyé*; — marchand de tabac, توتونجی *toutoundji*, pr. t. *tutundji*.

TABAGIE, s. f., جانی مخصوص کشیدن چوبق و غلیان *djai mèkhsoucè kèchidèné tchèbouq-ou-ghèlian*.

TABARIN, s. m. farceur, زنجکار *zèndj-kar*, a. مسخره *mèskhèrè*, pr. t. *maskhara*, مضحك *mouzhèk*,

- pr. t. *mouzhik*, مقلد *mouqèllèd*, pr. t. *mouqallid*.
- TABARINAGE, s. m., زنج *zèndj*, مسخرگی *mèskhèrègui*,
لاغ *lagh*.
- TABATIÈRE, s. f., انفیّه دان *ènfiyè-dan*.
- TABELLION, s. m., نویسنده دهاتی *nèvicèndèyé dèhati*.
- TABELLIONNAGE, s. m., شغل نویسنده دهاتی *choughlé nè-
vicèndèyé dèhati*.
- TABERNAACLE, s. m., خرگاه *khèrgah*, a. خیمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خیمات *khèimat*, pr. t. *khaïmat*, خيام *khiam*.
- TABIDE, adj. des 2 g. terme de méd., بغایت لاغر *bè-ghayèt
laghèr*, a. نکیف *nèhif*, pr. t. *nahif*.
- TABIS, s. m., خاری تافته موجدار *taftèyé mooudj-dar*,
موج مارج *kharai mooudj-mooudj*.
- TABISER, v. a., موجدار کردن *mooudj-dar kèrdèn*; — ta-
bisé, e, موجدار *mooudj-dar*.
- TABLATURE, s. f., دفتر خط موسیقی *dèftèrè khèttè mouciqi*,
pr. t. *dèftèri khatti mouciqi*.
- TABLE, s. f., میز *miz*, a. t. سفره *soufrè*, pr. t. *sofra*, (en per-
san ce dernier mot est employé dans le sens de nappe);
— table à manger, میز سفره خانه *mizé soufrè-khanè*;
— mettre la table, سفره انداختن *soufrè èndakhtèn*,
(litt. jeter la nappe); — se mettre à table, سر سفره
sèrè soufrè nèchèstèn, pr. t. *sèri sofrà nichès-
tèn*; — se lever de table, برخواستن *èz sèrè
soufrè bèr khastèn*; — signifie aussi bonne ou mau-
vaise chère, خوراک *khourak*, pr. t. *khorak*, خوردنی
khourdèni, pr. t. *khordèni*, a. طعام *tè'am*, pr. t. *ta'am*,

غذا *ghèza*, pr. t. *ghida*; — bonne table, خوراک خوب *khouraké khoub*, pr. t. *khoraki khob*, طعم *tè'âmé khoub*, pr. t. *ta'âmi khob*; — lame de métal, de pierre etc., تختہ *tèkhtè*, pr. t. *takhta* a. لوح *loouh*, pr. t. *lèvh*, pl. ألواح *èloah*; — tables, les deux lames osseuses qui composent le crâne, فر دو پهلوی استخوان *hèr dou pèhlouï èstoukhané kacèyé sèr*, a. کاسهٔ سر *djèdran*; — table d'un livre, a. فهرس *fèhrès*, pr. t. *fihris*, فهرست *fèhrèst*, pr. t. *fihrist*; — table astronomique, a. زیج *zidj*, pl. زایجہ *zaïdjè*; — table de trietrac, تختہ نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nard*.

TABLEAU, s. m., نگار *nègar*, pr. t. *niguiar*, a. تصویر *tèsvir*, pr. t. *tasvir*, pl. تصویرات *tèsvirat*, pr. t. *tasvirat*, ou تصاویر *tèçavir*, نقش *nèqch*, pr. t. *naqch*, صورت *sourèt*, pl. صور *souvèr*; — au fig. représentation d'une chose, a. وصف *vèsf*, pr. t. *vasf*, بیان *bèyan*; — faire le tableau, le portrait d'une personne, la copie de quelque chose, وصف کردن *vèsf kèrdèn*, pr. t. *vasf kièrdèn*, بیان کردن *bèyan kèrdèn*.

TABLET, v. n. se dit au trietrac pour caser V. CASER; — au fig. compter sur, اعتماد کردن *è'ètèmad kèrdèn*, امید داشتن *oumid dachtèn*.

TABLETIER, IÈRE, s., a. خراط *khèrrat*, pr. t. *kharrat*.

TABLETTE, s. f., تاخچه *takhtchè*, a. راف *raf*, pl. روف *roufouf*.

TABLETTERIE, s. f., تختہ نرد سازی *tèkhtè-nèrd-sazi*, pr. t. *takhta-nard-sazi*.

TABLIER, s. m., پیش دامن *pich-damèn*, a. فوته *foutè*, pr. t. *fouta*.

TABLOIN, s. m., سکوی تپ *sèkouï toup*.

TABOURET, s. m., اسکملى *èskèmlî*.

TAC, s. m. maladie des moutons, آبله گوسفندان *àbèlèyè gousfèndan*.

TACHE, s. f., لکه *lèkè*, a. شایبه *chaïbè*, pl. شویب *chèvayèb*, pr. t. *chèvaïb*.

TÂCHE, s. f. ouvrage qu'on donne à faire, کار *kar*, a. عمل *'èmel*, pr. t. *'amèl*; — donner une tâche à quelqu'un, بکسی کار دادن *bè-kèci kar dadèn*; — prendre à tâche, بعده گرفتن *bè-'euhdè guèrdèn guèrèftèn*, guèrèftèn.

TACHER, v. a., faire une tache, salir, چرك کردن *tchèrk kèrdèn*, آلوده کردن *lèkè-dar kèrdèn*, *âloudè kèrdèn*; — taché, e, لکه شده *lèkè-choudè*; — au fig. blesser l'honneur, de quelqu'un, آلوده کردن *âloudè kèrdèn*, کسی را هتک کردن *'èrzé kèci-ra hètk kèrdèn*; — se tacher, لکه دار شدن *lèkè-dar choudèn*.

TÂCHER, v. n. faire des efforts, کوشش کردن *kouchèch kèrdèn*, کوشیدن *kouchidèn*, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, چغیدن *tèghèlla kèrdèn*, تغلی کردن *tèghèlla kèrdèn*, سعی *djèdd-ou-djèhd kèrdèn*, جهد کردن *sè'i kèrdèn*, pr. t. *sa'i kièrdèn*, اهتمام کردن *èhtè-mam kèrdèn*, pr. t. *ihitimam kièrdèn*.

TACHETER, v. a., خالدار *khal-khal kèrdèn*, خل خل کردن *khal-khal kèrdèn*, خل دار کردن *khal-dar kèrdèn*, منقط کردن *mounèqqèt kèrdèn*;

— tacheté, e, خال خال *khal-khal*, خالدار *khal-dar*,
a. مَنقَط *mounèqqèt*, pr. t. *munaqqat*.

TACHYGRAPHE, s. m., اختصار نویس *èkhtèçar-nèvis*, pr. t. *ikhhtìçar-nèvis*.

TACHYGRAPHIE, s. f., اختصار نویسی *èkhtèçar-nèvisi*, زود نویسی *zoud-nèvisi*.

TACITE, adj. des 2 g., a. ضمنی *zèmnì*, pr. t. *zimnì*.

TACITEMENT, adv., a. ضمناً *zèmnèn*, pr. t. *zimnèn*.

TACITURNE, adj. des 2 g., کم حرفزن *kèm-hèrf-zèn*, pr. t. *kièm-harf-zèn*, خاموشی گزین *khamouchi-gouzìn*, a. ساکت *sakèt*, pr. t. *sakit*.

TACITURNITÉ, s. f., کم گویی *khamouchi*, سکوت *kèm-gouyi*, a. سکوت *soukout*, pr. t. *sukiout*.

TACT, s. m., پرواس *pèrvas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamiça*, قوّة لامسه *qouvveyé lamècè*, pr. t. *qouvveyè lamiça*; — au fig. jugement fin, a. سليقة *sèliqè*, pr. t. *saliqua*, مذاق *mèzaq*.

TACTICIEN, s. m., شخص ماهر در آراستن صفوف لشکر *chèkhsé mahèr dèr àrastènè soufoufè lèchkèr*.

TACTILE, adj. des 2 g., پرواسیدنسی *pèrvacidèni*, a. ممکن اللمس *moumkèn-oul-lèms*, pr. t. *mumkîn-ul-lèms*.

TACTIQUE, s. f., فنّ صفوف آرائی *fènné soufouf-àrayi*, فنّ تصفیف لشکر *fènné tèsfifé lèchkèr*.

TAFFETAS, s. m., تافته *taftè*.

TAFIA, s. m., عرق شکر *'èrèqé chèkèr*.

TAIE, s. f., روبه بالین *rouèyé balèch*, روبه بالش *rouèyé balîn*; — tache, لکه *lèkè*.

TAILLABLE, adj. des 2 g., خراجگذار *khèradj-gouzar*, مالیات مالیات-bèdè.

TAILLADE, s. f., زخم *zèkhm*, a. جرح *djèrh*, pr. t. *djarh*, pl. جروح *djourouh*.

TAILLADER, v. a., بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, تکه تکه کردن *tèkè kèrdèn*, شق کردن *chèqq kèrdèn*.

TAILLANDERIE, s. f., آهنگری *àhèn-guèri*.

TAILLANDIER, s. m., آهنگر *àhèn-guèr*, a. حداد *hèddad*, pr. t. *haddad*.

TAILLANT, s. m., تیزنا *tizna*.

TAILLE, s. f. tranchant d'une épée, V. **TAILLANT**; — coupe, برش *bourèch*; — en parlant des pierres on emploie en turc et en persan le mot تراش *tèrach*; — la taille d'un diamant, تراش الماس *tèraché èlmas*; — la taille des arbres, پیرایش درختان *pirayèché dèrèkhtan*; — terme de chirurgie, opération de la pierre, در آوردن خرق *dèr àvourdèné sèngué mèçanè*, a. خرق *khèrqé mèçanè*, pr. t. *kharqi mèçanè*; — structure du corps, اندام *èndam*, a. قَدّ *qèdd*, pr. t. *qadd*, قامت *qamèt*; — terme de finances, مالیات *maliat*, گوشت *guèzit*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*.

TAILLER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*, قطع کردن *qèt' kèrdèn*; — en parlant de pierres ou de plumes, تراشیدن *tèrachidèn*, تراش کردن *tèrach kèrdèn*; — en parlant des arbres, شاخ بریدن *chakhé dè-rèkhtan bouridèn*, پیراستن درختان *pirastènè dèrèkhtan*; — tailler en morceaux, تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, pr. t. *tikè-tikè kièrdèn*; — taillé, e, بریده

bouridè, تراشید *tèrachidè*, پیراسته *pirastè*; — bien taillé, bien fait, خوش اندام *khoch-èndam*.

TAILLEUR, s. m., درزی *dèrzi*, a. خیاط *khèiyat*, pr. t. *khaïyat*.

TAILLIS, s. m., جنگل مخصوص برش درختان *djènguèlè mèkhsoucè bourèché dèrèkhtan*.

TAILLOIR, s. m., تخته گوشت بری *tèkhtèyé goucht-bouri*.

TAILLON, s. m. impôt analogue à la taille, V. TAILLE dans ce sens.

TAIN, s. m., جيو پشت آينه *djivèyé pouchté àîné*, ورق ارزير *vèrèqé èrziz*.

TAIRE, v. a., کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se taire, خاموش ماندن *khamouch mandèn*, سکوت کردن *khamouchi èkhtiar kèrdèn*, اختيار کردن *soukout kèrdèn*; — faire taire, اسكات کردن *èskat kèrdèn*.

TAISSON, s. m. blaireau V. BLAIREAU.

TALC, s. m., زورق *zèrvèrq*, a. طلق *tèlq*, pr. t. *tilq*, تلك *tèlk*, pr. t. *tilk*.

TALENT, s. m. don de la nature, هنر *hounèr*, pr. t. *hunèr*, a. استعداد *èstè'dèdad*, pr. t. *isti'dad*; — capacité, habileté, a. قابليت *qabèliyèt*, pr. t. *qabiliyèt*, معرفت *mè'èrèfèt*, pr. t. *ma'rifèt*, pl. معارف *mè'arèf*, pr. t. *mè'arif*.

TALION, s. m., a. قصاص *qèças*, pr. t. *qिकास*; — appliquer la peine du talion, قصاص کردن *qèças kèrdèn*.

TALISMAN, s. m., a. طلسم *tèlèsm*, pr. t. *tèlism*, تالاسم *tè-*

lacèm, pr. t. *talacim*, طلسمات *tèlèsmat*, pr. t. *tilismat*.

TALISMANIQUE, adj. des 2 g., a. طلسمی *tèlèsmi*, pr. t. *tilismi*.

TALLE, s. f., شتاک *rèchtak*.

TALLER, v. n., رویدن رشتاک *rouyidèné rèchtak*.

TALMUD, s. m., a. تلمود *sèlmoud*, تلمود *tèlmoud*, pr. t. *tèlmud*.

TALOCHE, s. f., سلّه *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TALON, s. m., شتالنگ *chètalèng*, پاشنه *pachnèyé pa*;
— le talon d'une chaussure, کفش پاشنه *pachnèyé kèfch*; — être sur les talons de quelqu'un, از کسی
منفک نشدن *èz kèci mounfèkk nè-choudèn*; — tourner
les talons, گریختن *gourikhtèn*, فرار کردن *fèrar kèrdèn*,
pr. t. *firar kièrdèn*.

TALONNER, v. a., کسی افتادن *èz 'èqèbé kèci ouf-
tadèn*, پشت سر کسی رفتن *pouchté sèré kèci rèftèn*;
— au fig. importuner, به تنگی آوردن *bè-tèng àvour-
dèn*, بستوه آوردن *bè-soutouh àvourdèn*.

TALUS, s. m., شیب *chib*, شیو *chiv*, سرآزیری *sèra-ziri*.

TALUTER, v. a. mettre en talus, شیب گونه ساختن *chib-
gounè sakhtèn*.

TAMARIN, s. m., انبله *èmbèlè*, a. تمر *tèmr*, تمر هندی *tèmré
hèndi*, pr. t. *tèmri hīndi*.

TAMARINIER, s. m., درخت تمر *dèrèkhté tèmr*.

TAMBOUR, s. m., تبیر *tèbirè*, تبیر *tèbir*, کوس *kous*, دهل *douhoul*,
pr. t. *duhul*, a. طبیل *tèbl*, pr. t. *tabl*, pl. طبول *touhoul*,
ou اقبال *ètbal*, pr. t. *atbal*; — battre le tam-

bour, طبل دهل زن *douhoul zèdèn*, pr. t. *duhul zèdèn*, طبل
 زن *tèbl zèdèn*; — signifie aussi celui qui bat le tam-
 bour, دهل زن *tèbl-zèn*, زن تبیره *tèbirè-zèn*,
douhoul-zèn; — tambour de basque, دایره *daïrè*, a.
 دق *dèff*, pl. دقوف *doufouf*, pr. t. *dufouf*.

TAMBOURIN, s. m., تنبک *toumbèk*, a. کوبه *koubè*.

TAMBOURINER, v. n., دهل زن *tèbl zèdèn*, دهل زن *dou-
 houl zèdèn*.

TAMBOURINEUR, s. m., تنبک زن *toumbèk-zèn*, دهل زن *dou-
 houl-zèn*.

TAMIS, s. m., گرمه بیز *guèrmè-biz*, پرویزن *pèrvizèn*; — gros
 tamis, crible, غلبیر *ghèlbir*, a. غبال *ghèrbal*, pr. t. *ghir-
 bal*, pl. غرابیل *ghèrabîl*, pr. t. *gharabil*.

TAMISER, v. a., بیختن *bikhtèn*, الک کردن *èlèk kèrdèn*.

TAMPON, s. m., روضه *rouboucè*, سربند *sèr-bènd*.

TAMPONNER, v. a., سربند گذاشتن *sèr-bènd gouzachtèn*,
 سرش گرفتن *sèrèch guèrèftèn*; — tamponné, e, سرش
 بسته شده *sèrèch-guèrèftè-choudè*, سرش بسته چوده
sèrèch-bèstè-choudè.

TAM-TAM, s. m., زل *zèll*, pr. t. *zill*.

TAN, s. m., پوست درخت بلوط نرم کرده *poustè dèrèkhtè
 bèlout nèrm-kèrdè*.

TANAISIE, s. f. nom de plante, herbe aux vers, خولندجان
khoulèndjan.

TANCER, v. a., نكوهش کردن *nèkouhèch kèrdèn*, سرزنش
 کردن *sèr-zènèch kèrdèn*.

TANDIS QUE, pendant que, prépos., مادامیکه *ma-dami-ké*,
 هنگامیکه *hèngami-ké*.

TANDOUB, s. m., تنور *tènour*.

TANGAGE, s. m., حرکت کشتی از چپ بر راست و بر عکس *hèrèkètè kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANGENTE, s. f., a. خط ملاقی *khètté moulaqi*, pr. t. *khatti moulaqi*.

TANGUER, v. n., terme de marine, حرکت کردن کشتی از چپ بر راست و بر عکس *hèrèkèt kèrdèné kèchti èz tchèp bè-rast vè bèr 'èks*.

TANIÈRE, s. f., غل *ghal*, a. غار *ghar*, مغاره *mègharè*, pr. t. *magharè*, جاکر *djèhr*, pr. t. *djahr*, pl. اجاچار *èdjhar*, pr. t. *adjhar*.

TANNER, v. a., دبایستی پیراستن *pirastèné poust*, دبایستی کردن *dèbbaghi kèrdèn*; — tanné, e, پیراسته *pirastè*, دبایست کرده *dèbaghèt-kèrdè*; — tanner au fig. ennuyer, (terme familier), به تنگی آوردن *bè-tèng àvourdèn*, بیزار کردن *bi-zar kèrdèn*.

TANNERIE, s. f., دبایستخانه *dèbbagh-khanè*.

TANNEUR, s. m., پیرا پوست *poust-pira*, a. دبایست *dèbbagh*, pl. دبایستین *dèbbaghîn*.

TANT, adv., این قدر *în qèdr*, pr. t. *în qadr*, چندین *tchèndîn*, چندان *tchèndan*; — il a tant d'amis que . . . , این قدر دوست دارد که *în qèdr doust darèd ké*; — aussi longtemps que . . . tant que je vivrai, تا زنده ام *ta zèndè-èm*, مادامیکه زنده ام *ma-dami-ké zèndè-èm*; — quelque, هر قدر *hèr qèdr*, pr. t. *hèr qadr*; — pour tant qu'il soit petit, قدر کوچک باشد *hèr qèdr koutchèk bachèd*; — tant s'en faut, خیالی مانده *khèili mandè*; — pour tant que ce soit, هر چند که *hèr-tchènd-*

ké; — tant que je pourrai, هر قدر بتوانم *hèr qèdr hè-tèvanèm*; — tant soit peu, اندکی *èndèki*.

TANTE, s. f., sœur du père, خواهر پدر *khahèré pèdèr*, a. عمه 'èmmè, pr. t. 'ammè, pl. عمات 'èmmat, pr. t. 'ammat; — sœur de la mère, خواهر مادر *khahèré madèr*, a. خاله *khalè*.

TANTÔT, adv., يكدقيقه *yèk dèqigèyé diguèr*, يكدقيقه *yèk dèqigèyé b'èd èz in*, pr. t. *yèk daqigèi ba'd èz in*, a. الان *èlan*; — depuis peu, اندکی قبل *èndèki qèbl èz in*; — tantôt, conj. گاه *gah*, pr. t. *guiah*, a. بعضاً *bè'èzèn*, pr. t. *ba'zèn*; — il est tantôt d'un avis tantôt d'un autre, رایش گاه این طور است *rè'èi-èch gah in toour-èst gah àn toour*, pr. t. *ra'i-èch guiach in tèvr-èst guiach àn tèvr*.

TAON, s. m., خرمنگس *khèr-mèguès*.

TAPAGE, s. m., خروش *khourouch*, هنگامه *hèngamè*; — faire du tapage, برپا کردن *hèngamè bèr pa kèrdèn*.

TAPAGEUR, EUSE, s., انگیز *hèngamè-ènguiz*.

TAPE, s. f., زنبشی *zènèchi*, سیلی *sili*, سله *sèllè*, pr. t. *sillè*.

TAPER, v. a., زدن *zèdèn*; — enfoncer en frappant, سپاختن *soupoukhièn*.

TAPINOIS, (EN), پنهان *pounhan*, pr. t. *pènhàn*, در خفیه *dèr khoufiyé*.

TAPIE, (SE), پنهان شدن *khoud-ra tèpandèn*, پنهان خود را *pounhan choudèn*; — tapi, e, پنهان خود را *khoud-ra tèpandè*, پنهان شده *pounhan-choudè*.

TAPIS, s. m., t. p. قالى *qali*, خالى *khali*, pr. t. *hali*, a. فرش *fèrch*; — petit tapis, قالىچه *qalitchè*, pr. t. *qalidjè* ou *halidjè*, a. سجاده *sèdjadjadè*; — au fig. mettre sur le tapis, بىميان آوردن *bè-mian àvourdèn*.

TAPISSEUR, v. a. orner de tapisserie, بديوار كاغذ چسپاندن *bè-divar kaghèz tchèspandèn*; — tapissé, e, كاغذ چسپانده *kaghèz-tchèspandè*.

TAPISSEURIE, s. f. travail à l'aiguille, سوزندوزى *souzèndouzi*.

TAPISSIER, iÈRE, s., سازنده اسباب خانه *sazèndèyè èsbabè khanè*.

TAPOTER, v. a., آهسته آهسته زدن *àhèstè-àhèstè zèdèn*.

TAQUIN, e, adj., a. لجاج *lèdjoudj*, pr. t. *ludjoudj*, منافك *mounakèf*.

TAQUINER, v. a., سر گذاشتن *sèr bè-sèr gouzachtèn*, لجاجت کردن *lèdjadjèt kèrdèn*.

TAQUINERIE, s. f., a. لجاجت *lèdjadjèt*.

TARABUSTER, v. a., درد سر دادن *dèrdè sèr dadèn*.

TARAUD, s. m., ميل برزى جهت ساختن مهره پيچ *milé bouzourg djèhètè sakhtènè mèuhrèyè pitch*.

TARAUDER, v. a., سوراخ کردن مهره پيچ *sourakh kèrdènè mèuhrèyè pitch*.

TARD, adv. de temps, دير *dir*, وقت *dir vèqt*; — il est tard, دير است *dir-èst*; — arriver tard, venir tard, دير *dir àmèdèn*, دير رسيدن *dir rècidèn*.

TARDER, v. n., mettre du retard, دير کردن *dir kèrdèn*; — v. impers. désirer ardemment, il me tarde, دلم *dèl-èm mi-khahèd*.

TARDIF, *IVE*, *adj.*, دیر آینه *dir-âyendê*, دیر کننده *dir-kounendê*, پس از وقت *pès êz vèqt*.

TARDIVEMENT, *adv.*, دیر *dir*.

TARDIVETÉ, *s. f.* terme de jardinage, دیر رسیدن ماکصول *dir rêcidêné mèhsoul*.

TARE, *s. f.* déchet, défaut d'une marchandise, کاست *kast*, *pr. t. kiast*, کاعش *kahèch*, *pr. t. kiahèch*, کسر *kèsr*, نقصان *nouqsan*, *pr. t. noqsan*.

TARÉ, *e*, *adj.*, ا. خراب *khèrab*, *pr. t. kharab*, ضایع *zayè*, *pr. t. zayi*, معیوب *mè'èyoub*, *pr. t. ma'youb*; — en parlant des personnes, بد نام *bèd-nam*, ا. مذمم *mèz-moum*.

TARENTULE, *s. f.*, ا. رتیل *routèil*, رتیلایا *routèila*.

TARER, *v. a.*, کم آوردن *kèm âvourdèn*, کسر آوردن *kèsr âvourdèn*; — peser, کشیدن *kèchidèn*, سنجیدن *sèndjiden*.

TARGETTE, *s. f.*, چفت *tchèft*, در چفت *tchèft-dèr*.

TARGUER, (*se*), se prévaloir de, مغاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

TARIÈRE, *s. f.*, grosse vrille, مته *mètè*, ا. متقب *mèsqèb*, *pr. t. masqab*.

TARIF, *s. m.*, بار نامه *bar-namè*, بار نامه *bar-namèdj*, ا. تعریفه *tè'èrifè*, *pr. t. ta'rifè*; — le tarif de la douane, گمرک بارنامه *bar-namèyè goumrout*.

TARIFIER, *v. a.*, بارنامه نوشتن *bar-namè nèvèchtèn*.

TARIR, *v. a.*, تمام کردن خشک *khochk kèrdèn*, تمام کردن *tèmam kèrdèn*; — *v. n.*, خشک شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*; — *tari*, e, خشک

شده *khochk-choudè*, تمام شده *tèmam-choudè*.

TARISSABLE, adj. des 2 g., خشك شدن *khochk-choudèni*, ممکن الانقاد *tèmam-choudèni*, a. moumkèn-oul-ènfad, pr. t. *mumkîn-ul-înfad*.

TARISSEMENT, s. m., تمام خشك شدن *khochk choudèn*, تمام شدن *tèmam choudèn*, a. انقاد *ènfad*, pr. t. *înfad*.

TAROUPE, s. f., poil entre les sourcils, مروي مابين ابروان *mouï ma-bèiné èbrèvan*.

TARSE, s. m. V. COU-DE-PIED.

TARTANE, s. f., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*.

TARTARE, s. m. enfer. (terme poétique), دوزخ *douzèkh*, a. جهنم *djèhènnèm*.

TARTARE, adj. des 2 g. habitant de la Tartarie, تتار *tètèr*, تاتار *tatar*.

TARTAREUX, EUSE, adj., درد آلود *dourd-àloud*, دردی *dourdi*.

TARTARIE, s. f., nom de pays, تاتارستان *tatarèstan*, pr. t. *tataristan*.

TARTE, s. f., نان روغنی *nané rooughèni*.

TARTELETTE, s. f. V. TARTE.

TARTRE, s. m., درد *dourd*.

TARTUFE, s. m., ریاکار *ria-kar*, a. متعابد *moutè'âbèd*, pr. t. *mutè'âbid*.

TAS, s. m., توده *toudè*, a. کومه *koumè*, pl. اقوام *èkvam*; — mettre en tas, کردن *toudè kèrdèn*; — en parlant de fleurs, de blé, etc. on emploie le mot, خرمن *khèrmèn*.

TASSE, s. f. vase qui sert à boire, پیاله *pialè*; — à thé et à café, فنجان *fèndjan*, pr. t. *fîndjan*.

TASSEAU, s. m., پازیر *pa-zir*.

TASSER, v. a., توده کردن *toudè kèrdèn*, جمع کردن *djem' kèrdèn*, خرم کردن *rouï hèm gouzachtèn*, خرم کردن *khèrmèn kèrdèn*; — se tasser, en parlant d'une construction, s'affaïsser, نشستن *nèchèstèn*, فرود آمدن *fouroud àmèdèn*; — v. n. terme de jardinage, زیاد شدن *ziad choudèn*.

TÂTER, v. a., toucher, palper, دست زدن *dèst zèdèn*, دست لمس کردن *dèst malidèn*, پرواسیدن *pèrvacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*; — goûter quelque chose, چشیدن *tchèchidèn*; — au fig. essayer, تجربه کردن *tèdjroubè kèrdèn*, امتحان کردن *èmtèhan kèrdèn*.

TÂTEUR, EUSE, s. au fig. irrésolu, سست رأی *soust rè'i*, a. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*.

TATILLON, NE, adj., پایی جزئیات *pa-pèiyé djouz'iat*.

TATILLONNAGE, s. m., بیهوده جوئی *bihoudè-djouyi*, هرزه جوئی *hèrzè-djouyi*.

TATILLONNER, v. n., چیزهای بیهوده شدن *pa-pèiyé tchiz-haï bihoudè choudèn*.

TÂTONS, (À) marcher à tâtons. V. TÂTONNER; — au fig. avec doute, بترددید *bè-tèrddid*.

TÂTONNEMENT, s. m., برنج تبییس *bèrèndj*, a. تبییس *tè'èyis*, pr. t. *ta'yis*.

TÂTONNER, v. n. chercher dans l'obscurité, برنجانه کردن *bèrèndjanè djoustè-djou kèrdèn*, در تاریکی جستجو کردن *dèr tariki djoustè-djou kèrdèn*; — marcher dans l'obscurité, à tâtons, رفته رفتن *brènjane*.

bèrèndjanè rah rèstèn, راه رفتن *dèr tariki rah rèstèn*; — être irrésolu, تهرديد کردن *tèrdid kèrdèn*.

TATOUAGE, s. m., خالكوبى *khal-koubi*, a. توشيم *toouchim*, pr. t. *tèvchim*.

TATOUER, v. a., خال كوبيدن *khal koubidèn*; — tatoué, e, خال كوبيده *khal-koubidè*, a. موشم *mouvèchchèm*.

TAUDIS, s. m., خانۀ ادبار *khanèyé èdbar*.

TAUPE, s. f., موش گور *mouché gour*.

TAUPIÈRE, s. f., تله موش گور *tèlèyé mouché gour*.

TAURE, s. f., jeune vache, ماديۀ نا زاييده *madè-gavé na-zaïdè*, a. عاجلة *'èdjilèt*, pr. t. *'idjlèt*.

TAUREAU, s. m., گاؤ نر *gavé nèr*, a. سور *soour*, pr. t. *sèvr*, pl. ثيران *siran*.

TAUTOCHRONE, adj. des 2 g., هموقت *hèm-vèqt*, دريك وقت *dèr yèk vèqt* وقوع يافتن *vouquou'-yafstè*.

TAUTOCHRONISME, s. m., يکوقتي *yèk-vèqti*, a. وحدت الوقت *vèhdèt-oul-vèqt*.

TAUTOLOGIE, s. f., a. تکرير معنی *tèkriré mè'èni*, pr. t. *tèk-riri ma'na*.

TAUX, s. m., نرخ *nèrkx*, pr. t. *narkx*, بها *bèha*, a. قيمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, فئات *fiat*.

TAVELER, v. a., خالخال کردن *khal-khal kèrdèn*; — tavelé, e, خالدار *khal-dar*, خالخال *khal-khal*.

TAVELURE, s. f., خالخال بودن *khal-khal boudèn*.

TAVERNE, s. f., ميخانه *mèi-khanè*, ميکده *mèi-kèdè*, خمخانه *khòum-khanè*, خرابات *khèrabat*, pr. t. *khara-bat*, a. خماره *khòummarè*.

TAVERNIER, s. m., میفروش *mèi-fourouch*, شیرجی *chirèdji*,
میخانهجی *mèi-khanèdji*.

TAXATION, s. f. action de taxer. V. TAXER.

TAXE, s. f. prix réglé, معین نرخ *nèrkhé mou'èiyèn*, نرخ
nèrké, pr. t. *narké*, بها *bèha*.

TAXER, v. a., گذاشتن نرخ *nèrké gousachtèn*, قیمت را
گرفتن *qèimèt-ra mou'èiyèn kèrdèn*, pr. t. *qimèt-
ra mu'aïyèn kièrdèn*; — imposer, مالیات بر گرفتن
مالیات کسی گذاشتن *maliat bèr guèrdèné kèci gouzachtèn*,
مقرر داشتن وجه مالیات *vèdjhé maliat mouqèrrèr dach-
tèn*; — accuser, اسناد دادن *èsnad dadèn*, pr. t. *isnad
dadèn*; — se taxer. V. COTISER (SE).

TE, pron. pers. V. TU.

TECHNIQUE, adj. des 2 g., a. اصطلاحی *èstèlahi*, pr. t. *is-
tilahi*; — mot technique, لفظ اصطلاحی *lèfzè èstèlahi*,
pr. t. *lafzi istilahi*.

TECNOLOGIE, s. f., و بیان اصطلاحات *chèrh-ou-bèyané
èstèlahat*, pr. t. *chèrh-u-bèyani istilahat*.

TE DEUM, s. m., نماز تشکر *nèmazé tèchèkkour*.

TÉGUMENT, s. m., پوش *pouch*, a. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*,
pl. اغشیه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TEIGNE, s. f., کچلی *kètchèli*.

TEIGNEUX, EUSE, adj., کچل *kètchèl*.

TEINDRE, v. a., رنگ کردن *rèng kèrdèn*, رنگ زدن *rèng zè-
dèn*; — teint, e, رنگ کرده *rèng-kèrdè*.

TEINT, s. m. manière de teindre, رنگریزی *rèng-risi*; —
coloris du visage, رنگرو *rènguè-rou*, a. لون الوجه *looun-
oul-vèdjé*, pr. t. *lèvn-ul-vèdjé*.

TEINTE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. لون *looun*, pr. t. *lèon*, pl. ألوان *èlvan*.

TEINTURE, s. f., رنگ *rèng*, pr. t. *rènk*, a. صبغ *sèbgh*, pr. t. *sibgh*, صبغ *sèbagh*, pr. t. *sibagh*.

TEINTURIER, IÈRE, s., رنگریز *rèng-riz*, a. صباغ *sèbbagh*, pr. t. *sabbagh*.

TEL, LE, adj. semblable, اینگونه *manèndé in*, *in gounè*, طور این *in toour*, pr. t. *in tèor*, مثل این *mèslé in*; — de telles choses, چیزها اینگونه *in gounè tchiz-ha*; — un tel homme, اینطور آدم *in toour adèm*, pr. t. *in tèor adèm*; — tel que, marquant le rapport de ressemblance des choses dont on parle, مانند *manènd*, a. مثل *mèsl*, pr. t. *misl*; — un homme tel que lui, مرد مانند او *mèrdé manèndé ou*; — tel que, marquant le degré de la grandeur, de la force etc., بحدی *bè-hèddi*, که *bè hèddi ké*, اینقدر *in qèdr ké*; — il a une telle mémoire que, بحدی حافظه دارد *bè-hèddi hafèzè darèd ké*; — tel, telle; un tel, une telle, فلان *felan*, pr. t. *fulan*; — telle chose, چیز *felan tchiz*, pr. t. *fulan tchiz*; — telle personne, un tel, une telle, فلان کس *felan kès*, pr. t. *fulan kiès*; — tel quel, همینطور *hèmīn toour*, pr. t. *hèmīn tèor*; -- tel quel, بهمین صورت *bè-hèmīn sourèt*.

TÉLÉGRAPHE, s. m., تلگراف *tèlèghraf*, اف *tèlègraf*.

TÉLESCOPE, s. m., دوربین بزرگی *dour-biné bouzourg*.

TÉLESCOPIQUE, adj. des 2 g., با دوربین بزرگی دیدنی *ba dourbiné bouzourg didèni*.

TELLEMENT, adv., بنوعی *bè-noou'i*, بطوری *bè-toouri*,

pr. t. *bè-tèvri*, بهتگی *bè-hèddi*, بهوجهی *bè-vèdjhi*; — tellement que, بنوعیکه *bè-noou'i-ké*, بطوریکه *bè-toouri-ké*.

TÉMÉRAIRE, adj. des 2 g., بی پروا *bi pèrva*, a. متهور *mou-tèhèvvèr*, pr. t. *mutèhèvvir*; — audacieux, گستاخ *gous-takh*, pr. t. *kustakh*, a. جسور *djèçour*.

TÉMÉRAIREMENT, adv., به بی پروائی *bè bi pèrvayi*, باجسارت *bè-djèçarèt*, بتهور *bè-tèhèvvour*.

TÉMÉRITÉ, s. f., بی پروائی *bi pèrvayi*, a. تهور *tèhèvvour*, جسارت *djèçarèt*.

TÉMOIGNAGE, s. m. rapport sur un fait, گواهی *guèvahi*, a. شهادت *chèhadèt*; — faux témoignage, کاذب گواهی *guèvahi kazèb*, دروغ شهادت *chèhadètè dourough*, a. کاذبه شهادت *chèhadètè kazèbè*, pr. t. *chèhadètè kia-zibè*; — de conscience, دل گواهی *guèvahi dèl*; — preuve, marque de quelque chose, نشانه *nèchanè*, نشان *nèchan*, pr. t. *nichan*, a. دلیل *dèlil*, pl. دلایل *dèlayèl*, pr. t. *dèlaïl*; — manifestation, a. اظهار *èzhar*, pr. t. *izhar*; — témoignage d'amitié, اظهار دوستی *èzharé dousti*.

TÉMOIGNER, v. a. servir de témoin, گواهی دادن *guèvahi dadèn*, شهادت دادن *chèhadèt dadèn*, کردن شهادت *chèhadèt kèrdèn*; — marquer, faire connaître, اظهار کردن *èzhar kèrdèn*, pr. t. *izhar kièrdèn*; — témoigner de la joie, اظهار شادی کردن *èzharé chadi kèrdèn*; — de l'amitié, اظهار دوستی کردن *èzharé dousti kèrdèn*.

TÉMOIN, s. m., گواه *guèvah*, a. شاهد *chahèd*, pr. t. *chahid*, pl. شاهد منظرین *chouhoud*; — témoin suspect, a. شاهد منظرین

chahèdé mènzoun, pr. t. *chahidi mènzoun*; — faux témoin, *شاهد گواه دروغ guèvahé dourough*, a. *شاهد کاذب chahèdé kazèb*, pr. t. *chahidi kiazib*; — prendre à témoin, *شاهد گرفتن chahèd guèrèftèn*; — servir de témoin, *شاهد بودن chahèd boudèn*.

TEMPE, s. f., *میانۀ چشم و گوش mianèyé tchèchm-ougouch*, a. *صدغ soudgh*, pl. *اصداغ èsdagh*, pr. t. *astagh*.

TEMPÉRAMENT, s. m., a. *مزاج mèzadj*, pr. t. *mizadj*, pl. *مزجۀ emzèdjè*, pr. t. *èmzidjè*; — en matière d'affaires, adoucissement, a. *سهولت souhoulèt*, *تعديل tè'èdil*, pr. t. *ta'dil*.

TEMPÉRANCE, s. f., a. *اعتدال è'tèdal*, pr. t. *i'tidal*.

TEMPÉRATURE, s. f., *پناد pènad*, inusité dans la conversation, a. *هوا hèva*, pr. t. *hava*.

TEMPÉRER, v. a., *بحد اعتدال bè-hèddé è'tèdal àvourdèn*, *معتدل کردن meu'eutèdèl kèrdèn*, pr. t. *mu'tèdil kièrdèn*; — tempéré, e, a. *معتدل meu'eutèdèl*, pr. t. *mu'tèdil*.

TEMPÊTE, s. f., *تندباد tound-bad*, *کولاک koulak*, *طوفان toufan*.

TEMPÊTER, v. n., *کجخلقی کردن kèdj-khoulqi kèrdèn*, *هنگامه کردن hèngamè kèrdèn*.

TEMPLE, s. m., *عبادتگاه 'èbadèt-gah*, pr. t. *'ibadèt-guiah*, a. *معبد mè'èbèd*, pr. t. *ma'bid*, pl. *معابد mè'ábèd*, pr. t. *mè'ábìd*.

TEMPORAIRE, adj. des 2 g., a. *موقتۀ mouvèqqèt*, pr. t. *mouvagqat*, *موقتی mouvèqqèti*, pr. t. *mouvagqati*.

, adv., a. موقتاً *mouvèqqètèn*, pr. t. *mou-*

, a. متعلق بصدغ *moutè'èllèq bè-soudgh*
dghi.

lj., a. دن-یوی *dounièvi*, pr. t. *dunièvi*,
- les biens temporels, مال دنیا *malé dou-*
اموال *émvalé dounièviyè*, pr. t. *émvali du-*

, adv., بحسب امر دنیوی *bè-hècèbé èmri*

a. f., a. تأخیر *tè'èkhir*, تعويق *tè'èviq*,

ا. گذرانیدن وقت *gouzèrandènè vèqt*,
بعده تعويق *bè-tè'èkhir èndakhtèn*,
nuhdèyé tè'èviq gouzachtèn.

m., a. تأخیر کنند *tè'èkhir-kounèndè*, a.
ihèl, pr. t. *mumèkhil*.

هنگام *hèngam*, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt* ou
وق *ouquat*, pr. t. *èvqat*, زمان *zèman*, pl.
ازمان *èzman*, حين *hīn*; — un long temps,
iané dèraz, pr. t. *zèmani diraz*, a. زمان
é mèdid, pr. t. *zèmani mèdid*; — le temps
زمان *zèmané gouzèchtè*; — le temps
زمان *zèmané àyèndè*; — en peu de temps,
در *dèr èndèk zèman*; — avec le temps,
mourouré *zèman*; — de temps en temps,
اه, pr. t. *guiah-guiah*, گاه *gah vèqt*,
vaqit; — peu de temps après, اندک مدت

بعد از این *èndèk mouddèt bə'əd èz in*; — perdre son
 temps, le temps, دست را از دست *vəqt-ra èz dèst*
dadèn, وقت را ضایع کردن *vəqt-ra zayè' kèrdèn*; — je
 n'ai pas le temps, وقت ندارم *vəqt nè-darəm*, فرصت
 ندارم *fèrsèt nè-darəm*, pr. t. *foursat nè-darəm*; — ce
 n'est pas le temps, وقتش نیست *vəqt-èch nist*; — ce
 n'est plus le temps, وقتش گذشته است *vəqt-èch gou-*
zèchtè-èst; — au fig. tuer le temps, se distraire, وقت را
 گذرانیدن *vəqt-ra gouzèranidèn*; — délai, a. مهلت
meuhlèt; — occasion, a. فرصت *fèrsèt*, pr. t. *foursat*;
 — saison, a. موسم *mooucèm*, pr. t. *mèvcim*; — le temps,
 l'air, la température, a. هوا *hèva*, pr. t. *hava*; — le
 temps est beau, هوا خوب است *hèva khoub-èst*, pr. t.
hava khob-èst; — mauvais temps, هوای بد *hèvaï bəd*;
 — temps froid, هوای سرد *hèvaï sèrd*; — terme de
 grammaire, le temps présent, a. زمان حال *zèmané hal*,
 pr. t. *zèmani hal*; — le temps passé, زمان ماضی *zè-*
mané mazi, pr. t. *zèmani mazi*; — le temps futur,
 مستقبل *moustèqbèl*, pr. t. *mustaqbil*; — à temps, a.
 بموقع *bè moouqè'*, بوقت *bè-vəqt*, pr. t. *bè-vaqit*; — en
 même temps, همان وقت *dèr yèk vəqt*, در یک وقت *hè-*
man vəqt; — de tout temps, همیشه *hèmichè*, همه
 وقت *hèmè vəqt*, هر وقت *hèr vəqt*, pr. t. *hèr vaqit*, a.
 بعضی *daïmèn*, pr. t. *daïma*; — de temps à autre, اوقات
bè'èzi ouqat, pr. t. *ba'zi èvqat*; — en temps et
 lieu, در وقت و جای مناسب *bè-vəqt-èch*, بوقتش *vəqt vè djaï mounacèb*; — en temps de guerre, هنگام
 جنگ *hèngamé djèng*, در اثنای جنگ *dèr èsnaï djèng*;

— en temps de paix, هَنگامِ مصالحه *hèngamé mou-çalèhè*.

TENABLE, adj. des 2 g. terme de guerre, شِيَانِ مَحَافِظَت *chayané mouhafèzèt*, مَحَافِظَتِ كِرْدَنِ *mouhafèzèt-kèrdèni*, a. المَحَافِظَةُ مُمَكِّن *moumkèn-oul-mouhafèzè*, pr. t. *mumkîn-ul-mouhafaza*; — où l'on peut se tenir, qu'on peut supporter, تَحَمُّلِ كِرْدَنِ *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhèmmul-kièrdèni*, a. مُمَكِّنُ الْقَرَارِ *moumkèn-oul-qèrar*, pr. t. *mumkîn-ul-qarar*.

TENACE, adj. des 2 g. visqueux, adhérent, چسپنده *tchèspèndè*, a. لازِق *lazèq*, pr. t. *laziq*; — au fig. avare, تَنگَدَسْت *tèng-dèst*, سِيَه دَسْت *sièh-dèst*, a. خَسِيْس *khècis*, pr. t. *khacis*, بِخِيْل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*.

TÉNACITÉ, s. f., رُسيْد دِگِي *tchèspèndègui*, دُوسِيْد دِگِي *doucidegui*, a. لُزُوق *louzouq*; — avarice, سِيَه دَسْتِي *sièh-dèsti*, a. بَخْل *boukhl*, خَسَانَسْت *khèçacèt*, pr. t. *khacacèt*, خَسْت *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

TENAILLE, s. f., اَنْبُر *èmbour*, a. كَلْبَتَان *kèlbètan*, كَلْبَتِيْن *kèlbètèïn*.

TENANCIER, IÈRE, s. m. propriétaire, صَاحِبِ مَلِك *sahabî moulk*.

TENANT, s. m., a. مَدَافِع *moudafè'*, pr. t. *mudafî'*, pl. مَدَافِعِيْن *moudafè'in*; — au fig. qui défend une personne, حَامِي *hèmayèt-kounèndè*, a. حَامِي *hami*; — les tenants et aboutissants, مَلِكَات *moulhèqat*, pr. t. *mulhagat*, تَعْلَقَات *tè'èllouqat*, pr. t. *tè'allouqat*.

TENDANCE, s. f., گُرايش *guèrayèch*, a. اَرْتَدَجَاج *èrtèdjah*, pr. t. *irtidjah*, مَيْل *mèil*.

TENDANT, e, adj., a. مایل *mayèl*, pr. t. *maïl*, راجع *radjè*, pr. t. *radji*, مناجرت *moundjèrr*, pr. t. *mun-djirr*.

TENDINEUX, euse, adj., پیدار *pèi-dar*, متعلق به پی *mou-tè'èllèq bè-pèi*.

TENDON, s. m., پی *pèi*, a. عصب *'ècèb*, pr. t. *'açab*, pl. اعصاب *è'èçab*, pr. t. *a'çab*.

TENDRE, adj. des 2 g., نرم *nèrm*, a. ملایم *moulayèm*, pr. t. *mulaïm*, لئین *lèiyîn*; — jeune, frais, تازه *tazè*; — tendre jeunesse, جوانی *'ounfèvané djèvani*, pr. t. *'unfèvani djuvani*, اول جوانی *èvvèlé djèvani*, pr. t. *èvvèli djuvani*, جوانان *'ounfèvané chèbab*, pr. t. *'unfèvani chèbab*; — humain, مهربان *mèhrèban*, pr. t. *mih-ruban*, a. شفیق *chèfiq*; — propre à é mouvoir, رقت *rèqqèt-ènguiz*, pr. t. *riqqat-ènguiz*.

TENDRE, v. a. bander, tirer, کشیدن *kèchidèn*, زه کردن *zèh kèrdèn*; — tendre l'arc, کمان را زه کردن *kèman-ra zèh kèrdèn*; — tendre, allonger la main, دست را دراز کردن *dèst-ra dèraz kèrdèn*; — tendre la main signifie aussi mendier, گدایی کردن *guèdayi kèrdèn*; — étendre un tapis, فرش گسترانیدن *fèrch kèrdèn*, فرش گoustèranidèn; — tendre un piège, un filet, دام *dam nèhadèn*; — tendre les bras, در آغوش کشیدن *dèr àghouch kèchidèn*; — tendu, e, کشیده *kèchidè-choudè*.

TENDRE, v. n. tendre à, میل کردن *guèrayidèn*, مناجرت شدن *mayèl boudèn*, مناجرت شدن *moundjèrr choudèn*.

TENDREMENT, adv., بهربانی *bè-mèhrèbani*, pr. t. *bè-mihru-bani*, مشفقانه *mouchfèqanè*, pr. t. *muchfèqanè*; — aimer tendrement, مشفقانه دوست داشتن *mouchfèqanè doust dachtèn*, از دل دوست داشتن *èz dèl doust dachtèn*, pr. t. *èz dil doust dachtèn*.

TENDRESSE, s. f., مهربانی *mèhrèbani*, مهر *mèhr*, a. محبت *mouhèbbèt*, pr. t. *muhabbèt*, شفقت *chèfèqèt*, pr. t. *chè-faqat*, رقت *rèqqèt*, pr. t. *riqqat*.

TENDRETÉ, s. f., نرمی *nèrmi*, a. ملایمت *moulayèmèt*, pr. t. *mulaïmèt*, نعمت *nou'oumèt*; — en parlant des fruits, طراوت *tèravèt*.

TENDRON, s. m., jeune pousse d'arbre, شاخه نو رسنه *chakhèyé nouu-rèstè*, a. نهال *nèhal*, au fig. une jeune fille, (terme familier) V. FILLÉ.

TÉNÈBRES, s. f., pl. تاریکی *tariki*, تیرگمی *tirègui*, a. ظلمت *zoulmèt*, pr. t. *zulmèt*, pl. ظلمات *zoulèmat*, pr. t. *zul-mat*; — les ténèbres de la nuit, تاریکی شب *tarikiï chèb*.

TÉNÉBREUX, EUSE, adj., تاریک *tarik*, تار *tar*, تیره *tirè*, a. مظلم *mouzlèm*, pr. t. *mouzlîm*; — au fig. mélancolique, اندوهگین *èndouhkin*; — qui cache des intentions criminelles, بد درون *bèd dèroun*, بد اندیش *bèd-èndich*.

TENESME, s. m., (terme de méd.), پیچ شکم *pitché chèkèm*, a. زحیر *zèhir*, pr. t. *zahir*.

TENEUR, s. f., a. مضمون *mèzmoun*, pr. t. *muzmoun*, pl. مضامین *mèzamîn*; — s. m. teneur de livres, نویسندè *nèvicèndè*.

s. m., کرم یکتا *kèrmé yèk-ta*, a. صفر *sèfour*, pr. t. ۱۷.

v. a., نگاهداشتن در دست داشتن *dèr dèst dachtèn*, نگاهداشتن *nh-dachtèn*, pr. t. نگرفتني *guèrèftèn*, t. *guiriftèn*; — tenez bien cela, tenez cela ferme, اینرا محکم نگاهدار *in-ra meuhkèm nègah-darid*, اینرا خوب بگه *in-ra khoub be-guirid*; — avoir en possession, در تصرف داشتن *dèr tècèrrouf dachtèn*, t. *dèr tècarruf dachtèn*, مالک بودن *malèk boudèn*, t. *malik boudèn*; — tenir de quelqu'un, lui ressembler, شبیه بودن *chèbih boudèn*; — contenir, گرفتن *rèftèn*, pr. t. گنجانیدن *goundjanidèn*; garder, حفظ کردن *hèfz kèrdèn*, پاس داشتن *pas htèn*; — tenir sa parole, سر حرف خود استادن *hèrfé khoud èstadèn*, pr. t. سهری هارفی خود استادن *sèri harfi khod istadèn*; tenir tête, مقابله *mouqavèmèt kèrdèn*, مقاومت کردن *mouqabèlè kèrdèn*; — tenir bon, پا بر جا بودن *bèr dja boudèn*, قوی استادن *qèvi èstadèn*, pr. t. قوی استادن *qavi dèn*; — se tenir à quelque chose, چسبیدن *tchès-èn*; — se tenir sur ses gardes, حذر کردن *hèzèr dèn*, خودرا پاییدن *khoud-ra payidèn*; — être tenu, مجبور بودن *mèdjbour boudèn*.

, ۱۷۲, adj., کشنده *kèchèndè*.

, s. f., کشیدگی *kèchidègui*, تنجیدگی *tèndjidè-*, a. تمدد *tèmèddoud*.

, adj., انگیز *choouq-ènguiz*, pr. t. چهرق *chèvq-*, اروز انگیز *àrzou-ènguiz*, a. مشرق *mouchèrvèq*, t. مشرق *muchèrvig*.

TENTATEUR, TRICE, s., اغوا کنندۀ *èghva-kounèndè*, a. مشوق *mouchèvvèq*, pr. t. *muchèvviq*; — en parlant du démon, a. وسواس *vèsvas*, الـوسواس *èl-vèsvas*.

TENTATION, s. f. sollicitation au mal, a. تسويل *tèscil*, وسوسه *vèsvècè*, اغراء نفس *èghra'è nèfs*, pr. t. *ighraì nèfs*, اغوا *èghva*, pr. t. *ighva*; — tentation du démon, a. تسويلات شيطان *tèsvilatè chèitan*, pr. t. *tèsvilati chèitan*; — désir passager, آرزو *àrzou*, a. شوق *choouq*, pr. t. *chèvq*, رغبت *règhbèt*, pr. t. *raghbèt*.

TENTATIVE, s. f., آزمائش *àzmayèch*, a. تجربه *tèdjroubè*, امتحان *èmtèhan*, pr. t. *im'ihàn*, اقدام *èqdam*, pr. t. *iqdam*, سعی *sè'i*; — faire une tentative, چيزبيرا *tchizi-ra àzmoudèn*, بكارى اقدام کردن *bè-kari èqdam kèrdèn*.

TENTE, s. f., خرنگاه *khèrgah*, چادر *tchadèr*, pr. t. *tchadir*, خيمه *khèimè*, pr. t. *khaïmè*, pl. خيم *khièm*; — tendre, dresser une tente, چادر زدن *tchadèr zèdèn*.

TENTER, v. a. éprouver, آزمودن *àzmoudèn*, آزمائش کردن *àzmayèch kèrdèn*, تجربه کردن *tèdjroubè kèrdèn*, اقدام *èqdam kèrdèn*; — solliciter au mal, اغوا کردن *èghva kèrdèn*; — donner envie, بميل آوردن *bè-mèil àvourdèn*, تشويق کردن *bè-hèvès àvourdèn*, تشويق کردن *tèchviq kèrdèn*; — être tenté, اغوا شدن *èghva chòu-dèn*; — être tenté, avoir envie, دل خواستن *dèl khas-tèn*, هوس داشتن *hèvès dachtèn*, ميل داشتن *mèil dach-tèn*, آرزو داشتن *àrzou dachtèn*.

TENTURE, s. f. étoffe qui couvre les murs, قماش دیوار *goumaché divar*.

, s. f. séance, durée d'une assemblée, هَنگَامِ انْعقاد *hèngamé èn'èqadé mèdjlès*, pr. t. *hèngami èn'i-li mèdjlis*, a. مَدَّت قِيَامِ مَاجِلِس *mouddèté qiyamé ljlès*, pr. t. *muddèti qiyami mèdjlis*; — tenue d'une sonne, maintien, a. وَضْع *vèz'*, pr. t. *vaz'*, تَرَز *tèrz*, t. *tarz*, هَيْئَت *hèi'èt*; — manière d'être vêtu; — une belle tenue, خُوب رَخْتِي پُوشِيدَ است *khoubhti pouchidè èst*, pr. t. *khob-rakhti pouchidè-èst*; — n'a pas de tenue, variable, بِي قَرَار *bi qèrar*.

è, adj., بَارِيك *barik*, نَازِك *nazèk*, a. رَقِيق *rèqiq*, pr. t. *iq*.

É, s. f., نَازِكِي *nazèki*, بَارِيكِي *bariki*, a. رَقَّت *rèq-* pr. t. *riqqat*.

INTHINE, s. f., صَمَغِ خَارْخَسَك *sèmghé kharkhècèk*, صَمَغِ خَنْجَك *sèmghé khèndjèk*, زَنْجِ خَنْجَك *zèndjé ndjèk*, a. صَمَغِ الْبَطْم *sèmgh-oul-boutm*, pr. t. *samgh-outm*.

NTHE, s. m. arbre à résine, خَارْخَسَك *kharkhècèk*, شَجَرِ الْبَطْم *chè-oul-boutm*, دَرَّهَكْهَتِ *khèndjèk*, a. دَرخت خَنْجَك *chè-oul-boutm*.

ATION, شَكَاغْتَنِ پُوسْتِ دَرخت *chèkaftèné pousté 'kht*.

ERSATION, s. f., سَرْهَمْبَنْدِي *sèr-hèm-bèndi*, a. تَعَالُل *tè'allul*, pr. t. *tè'allul*.

ERSE, v. n., سَرْهَمْبَنْدِي كَرْدَن *sèr-hèm-bèndi lèn*.

s. m., اَنْجَام *èndjam*, a. اَنْتَهَا *èntèha*, pr. t. *èntiha*, نَهَايَت *nèhayèt*, pr. t. *nihayèt*, pl. نَهَايَات *nèhayat*, pr. t. *nèhayat*.

t. *nihayat*, غایت *ghayèt*, آخر *âkhèr*, pr. t. *âkhir*; — le terme de la vie, زندگانی *èndjamé zèndègani*, آخر عمر *âkhèrè 'eumr*; — échéance, سر وعده *sèrè vè'èdè*, pr. t. *sèrì va'dè*, a. وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — en parlant d'une somme due au bout d'un terme, a. قسط *qèst*, pr. t. *qist*, pl. تقاسیط *tèqacit*; — temps, moment, a. وقت *vèqt*, pr. t. *vaqt*, ou *vaqit*; — avant terme, (se dit d'un enfant né avant le temps) پیش از *pich èz vèqt*; — après terme, بعد از وقتش *bè'èd èz vèqt-èch*; — terme, locution, façon de parler a. لفظ *lèfz*, pr. t. *lafz*, اصطلاح *èstèlah*, pr. t. *istilah*, pl. اصطلاحات *èstèlahat*, pr. t. *istilahat*.

TERMINAISON, s. f., a. آخر کلمه *âkhèrè kèlèmè*, pr. t. *âkhiri kèlèmè*.

TERMINER, v. a. limiter, حد گذاشتن *hèdd gouzachtèn*, تمام کردن *mèhdoud kèrdèn*; — achever, finir, تمام کردن *tèmam kèrdèn*, pr. t. *tamam kièrdèn*, بانجام صورت انجام دادن *bè-èndjam rèçanidèn*, رسانیدن *sourètè èndjam dadèn*, رسانیدن *bè-èt-mam rèçanidèn*, ختم کردن *khèt-m kèrdèn*; — terminer le discours, تمام کردن *khèt-mè kèlam kèrdèn*; — se terminer, تمام شدن *tèmam choudèn*, رسیدن *bè-èndjam rècidèn*, صورت انجام پذیرفتن *sourètè èndjam pèzirouftèn*; — terminé, e, تمام شده *tèmam-choudè*, صورت *sourètè èndjam pèzirouftè*; — c'est une affaire terminée, کاریست تمام شده *karist tèmam-choudè*, pr. t. *kia-rist tamam-choudè*.

TERNAIRE, adj. des 2 g., a. ثلاثی *sèlaci*.

TERNE, adj. des 2 g. qui a peu d'éclat, تیره *tirè*, تار *tar*,
بی جلا *bi djèla*.

TERNIR, v. a. rendre obscur, تیره کردن *tirè kèrdèn*, تار کردن *tar kèrdèn*, سیاه فام کردن *sièh-fam kèrdèn*; — ôter le lustre d'une chose, جلارا برداشتن *djèla-ra bèr-dachtèn*; — au fig. ternir la réputation, بدنام کردن *bèd-nam kèrdèn*; — se ternir, تیره شدن *tirè choudèn*, تار شدن *tar choudèn*; — terni, e, تیره شده *tirè-choudè*.

TERNISSURE, s. f., تیرگی *tirègui*.

TERRAGE, s. m., حق زمین *hèqqé zèmin*, a. حق الارض *hèqq-ul-èrz*, pr. t. *haqq-ul-arz*.

TERRAIN, s. m., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. ارض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضی *èrazi*; — espace, میدان *mèidan*, a. عرصه *èrsè*, pr. t. *arsa*; — gagner du terrain, پیش رفت *pich-rèft* *kèrdèn*, ترقی کردن *tèrèqqi kèrdèn*, pr. t. *tèraqqi kièrdèn*; — reconnaître le terrain, استمزاج کردن *èstènzadz kèrdèn*.

TERRAL, s. m., a. ریح البر *rih-oul-bèrr*.

TERRASSE, s. f., d'une maison, بام *bam*, پشت بام *pouchtè bam*, پشتبام *pouchtè-bam*; — d'un jardin, a. سطح *sèth*, pr. t. *sath*.

TERRASSER, v. a. mettre de la terre contre un mur, بخاک *bè-khak èmbachtèn*, ریختن *khak rikhtèn*.

TERRASSER, v. a. jeter de force par terre, زمین انداختن *bè-zèmin èndakhtèn*, زمین زدن *bè-zèmin zèdèn*; — au fig. consterner, بشکفت انداختن *bè-chèguèft èndakh-tèn*, مهوت کردن *mèbhout kèrdèn*; — terrassé, e, con-

sterné, در شگفت ماند, *dèr chèguèft mandè*, a. مبهوت *mèbhout*; — renversé, زده شده, *bè-zèmin zèdè-choudè*.

TERRASSIER, s. m., خاک کش *khak-kèch*.

TERRE, s. f., زمین *zèmin*, خاک *khak*, a. أرض *èrz*, pr. t. *arz*, pl. اراضی *èrazi*, تراب *tourab*; — domaine, a. ملك *moulk*; — continent, خشکی *khochki*, a. بر *bèrr*; — par mer et par terre, راه خشکی *èz rahé khochki*, a. بَرّاً و بَحرًا *bèhrèn vè bèrrèn*; — les armées de terre, a. عساکر برّیه *'èçakèré bèrriyè*, pr. t. 'aça*kiri bèrriyè*; — les armées de mer, عساکر بحرّیه *'èçakèré bèhriyè*, pr. t. 'aça*kiri bahriyè*; — le monde, دنیا *dounia*, pr. t. *dunia*, a. عالم *'alèm*; — toute la terre, tous les hommes, جميع مردم *djèmi'è mèrdoum*, a. کُلّ عالم *koullè 'alèm*, pr. t. *kulli 'alèm*.

TERREAU, s. m., کُوت *kout*, خاکروبه *khak-roubè*; — dans le Ghilan, چرم *tchèrm*.

TERRE-NOIX, s. f. plante, بلبوس *bèlbous*, a. بصل الزیر *bèsl-ouz-zir*, pr. t. *basl-èz-zir*.

TERRE-PLEIN s. m., ستّی بخاک انباشته *sèddi bè-khak èmbachtè*.

TERRER, (SE), v. pron., زیر خاک نهان شدن *zirà khak nèhan choudèn*.

TERRESTRE, adj. des 2 g., خاکی *khaki*, a. برّی *bèrrì*, ارضی *èrzi*, pr. t. *arzi*; — animaux terrestres, a. حیوانات ارضیه *hèivanaté èrziyè*, pr. t. *haïvanati arziyè*; — le Paradis terrestre, باغ ارم *baghé èrèm*, a. عدن

'èdèn, pr. t. 'adèn; — se dit par opposition à spirituel, a. دنيوی dounièvi, pr. t. dunièvi.

TERREUR, s. f., هراس tèrsé chèdid, a. هراس hèras, a. خوف khoouf, pr. t. khavf, هول hooul, pr. t. hèvl, سهم sèhm.

TERREUX, EUSE, adj., بخاک آلود khak-âloud, a. بخاک آلودè; — goût terreux, مزه خاك mèzèyé khak.

TERRIBLE, adj. des 2 g., هولناک hèras-ènguiz, a. هولناک hooulnak, pr. t. hèvilnak, a. هایل hayèl, pr. t. haïl, مهيب mouhib, pr. t. muhib.

TERRIBLEMENT, adv., بصورت هایلè mouhibanè, a. بصورت هایلè sourètè hayèlè, a. هایلè hayèlèn, pr. t. haïlèn.

TERRIEN, NE, s., صاحب ملک دارندè darèndèyé moulk, a. صاحب ملک sahèbé moulk.

TERRIER, s. m., سوراخ در زمین sourakh dèr zèmin.

TERRIFIER, v. a. causer de la terreur, ترسانیدن tèrsani-dèn, a. ترسان کردن hèraçan kèrdèn; — terrifié, e, هراسان hèraçan.

TERRINE, s. f., تغار tègharè, a. تشارت tèchtè guèli, a. تغار tèghar.

TERRITOIRE, s. m., ناحیه nahiè, a. دیار diar, a. ناحیه nahiè, pl. ممالک mèmalèkèt, pl. نواحی nèvahî, a. ممالک mèmalèk, pr. t. mèmalik, بلد bèlèd, pl. بلدان bouldan; — le territoire français, خاک فرانسه khakè fransè.

TERRITORIAL, e, adj., a. متعلق mèmlèkèti, a. متعلق mout'èllèq bè-mèmlèkèt.

TERROIR, s. m., زمین zèmin, a. خاک khak, a. تراب tourab, a. أرض èrz, pr. t. arz.

TERRORISME, s. m., بیدادی حکومت *bi-dadiï houkoumèt*,
a. ظلم حکومت *zoulmé houkoumèt*, pr. t. *zulmi hukiou-*
mèt, ظلم حکومتی *zulmé houkoumèti*, pr. t. *zulmi hu-*
kioumèti.

TERTRE, s. m., پشته *pouchtè*, a. تل *tèll*, pl. تلال *tèlal*.

TES, adj. pos. V. **TON**.

TESSON, s. m. V. **TÊT**.

TESTACÉ, e, adj., صدقدار *sèdèf-dar*, صدقی *sèdèfi*.

TESTAMENT, s. m., وصیت نامه *vèciyèt-namè*, a. وصیت *vèciyèt*, pr. t. *vaciyèt*, pl. وصایا *vèçaya*, pr. t. *vaçaya*;
faire un testament, وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTAMENTAIRE, adj. des 2 g., مندرج در وصیت نامه *moun-*
dèrèdjé dèr vèciyèt-namè.

TESTATEUR, **TRICE**, s., وعیت کننده *vèciyèt-kounèndè*.

TESTER, v. n., وصیت کردن *vèciyèt kèrdèn*.

TESTICULE, s. m., خایه *khayè*, a. خصیة *khècièt*, pr. t. *khi-*
cièt, pl. خصی *khouça*.

TESTIMONIAL, e, adj., گواهی دهنده *guèvahi-dèhèndè*.

TÊT, s. m., tesson, شکسته کوزه *tèkèyé kouzèyé chèkèstè*.

TÉTANOS, s. m., گزاز *gouzaz*, رنج اعضا *touroundjé è'èza*,
pr. t. *turundji a'za*.

TÊTARD, s. m., بچه غوک *ghouk-bètchè*, بچهٔ وزی *bètchèyé*
vàzèq.

TÊTE, s. f., سر *sèr*, کله *kèllè*, a. رأس *rè's*, pr. t. *ra's*, pl.
رؤس *rou'ous*; — couper la tête, سر بریدن *sèr bouridèn*,
سر از تن جدا کردن *sèr èz tèn djèda kèrdèn*; — au fig.
درد سر آوردن, rompre la tête, casser la tête, importuner, *dèrdé sèr àvourdèn*; — tête, esprit, entendement, هوش

houch, a. عقل 'èql, pr. t. 'aql; — perdre la tête, گنج guidj choudèn; — relever la tête, se révolter, سرکشی کردن sèr-kèchi kèrdèn; — tenir tête à quelqu'un, lui résister, مقاومت کردن mouqarèmèt kèrdèn; — au fig. le premier, a. اول èvvèl.

TÊTE À TÊTE, adv. seul à seul, en particulier, a. در خلوت dèr khèlvèt, pr. t. dèr khalvèt.

TÊTE-À-TÊTE, s. m. entretien de deux personnes, a. خلوت khèlvèt, pr. t. khalvèt, اختلا èkhtèla, pr. t. ikhtila.

TÊTER, v. a., شیر خوردن chir khourdən; — donner à téter, شیر دادن chir dadèn.

TÊTIÈRE, s. f., کلتی دهنه kèllèguï dèhènè.

TÊTN, s. m., سرپستان لولّه پستان loulèyé pèstan, سرپستان sèré pèstan.

TÊTINE, s. f. mamelle, pis, V. MAMELLE.

TÊTON, s. m., پستان pèstan, a. ثدی sèdi, pl. ائدی èsdi.

TÉTRAÈDRE, s. m., شکل چهار زاویه chèklé tchèhar zaviyè.

TÉTRAGONE adj. des 2 g., چهار گوشه tchèhar-gouchèyi.

TETTE, s. f., bout de la mamelle des animaux, سرپستان sèré pèstané hèivanat.

TÊTU, E, adj., لاجوج lèdjoudj, معاند mou'ânèd, pr. t. mou'ânid.

TEXTE, s. m., a. متن mètn, pl. متون moutoun, نص nèss, pr. t. nass; — le texte d'un livre, a. متن کتاب mètné kètab, pr. t. mètni kitab, نسخه nouskhè.

TEXTILE, adj. des 2 g., تابش پذیر tabidèni, تابش تابش tab-èch-pèzir.

TEXTUEL, LE, adj., a. متنی mètni, نصی nèssi, pr. t. nassi.

TEXTUELLEMENT, adv., a. مطابق متن *moutabèqé mètèn*, pr. t. *moutabiqi mètèn*, لفظاً بلفظ *lèfzèn bè-lèfz*, pr. t. *laf-zèn bè-lafz*.

TEXTURE, s. f. action de tisser, بافتگی *baftègui*, a. نسج *nèsdj*, انتساج *èntècadj*, pr. t. *intiçadj*; — au fig. liaison des différentes parties d'un poème, d'un ouvrage d'esprit, a. ربط *rèbt*, pr. t. *rabt*, كلمات ربط *rèbté kèlèmat*, pr. t. *rabti kèlèmat*.

THAUMATURGE, s. m., a. صاحب کرامت *sahèbé kèramèt*.

THÉ, s. m., چای *tchāi*; — prendre du thé, چای خوردن *tchāi khourdèn*.

THÉÂTRAL, e, adj., مخصوص تماشا خانه *mèkhsouct tè-macha-khanè*.

THÉÂTRE, s. m., تماشا خانه *tèmacha-khanè*, تماشا *tèmacha-gah*, تياترو *tiatro*; — au fig. théâtre de la guerre, میدان جنگ *mèidané djèng*, میدان محاربه *mèidané mouharèbè*, pr. t. *mèidani mouharèbè*.

THÉIÈRE, s. f., قوری *qouri*.

THÉBAÏDE, s. f. province d'Egypte, a. صعيد مصر *sè'idè mèsr*, pr. t. *sa'idi misr*.

THÉISME, s. m., اعتقاد بخدا و بس *è'ètèqadé bè-khoudu ou-bès*.

THÉISTE, s. m., معتقد بخدا و بس *mou'oulèqèdè bè-khouda ou-bès*.

THÈME, s. m. ce qu'on se propose de démontrer ou de traiter, sujet, a. مطلب *mèllèb*, pr. t. *matlèb*, مساله *mès'èlè*, کلام موضوع *kèlamé moouzou'*, pr. t. *kèlami*.

mèvzou'; — texte qu'on donne aux écoliers pour le traduire dans une autre langue, درس ترجمه *dèrsé tèrdjoumè*.

THÉOCRATIE, a. سلطنة من جانب الله *sèltènèté mèn dja-nèb-oullah*, pr. t. *saltanat mīn djanib-ullah*.

THÉOCRATIQUE, a. متعلق بسلطنة من جانب الله *mou-tè'èllèq bè-sèltènèté mèn djanèb-oullah*, pr. t. *mutè'al-liq bè-saltanèti mīn djanib-ullah*.

THÉODICÉE, s. f., عدالت خدائي *'èdalèté khoudayi*, a. عدالت الله *'èdalèt-oullah*, pr. t. *'adalèt-ullah*.

THÉOLOGAL, s. m., a. مدرّس العلم الهى *moudèrrès-oul-'èlmé èlahi*, pr. t. *mudèrris-èl-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIE, s. f., a. علم الهى *'èlmé èlahi*, pr. t. *'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, s. m., a. اهل علم الهى *èhlé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èhli 'ilmi ilahi*, ارباب علم الهى *èrbabé 'èlmé èlahi*, pr. t. *èrbabi 'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم الهى *moutè'èl-lèq bè-'èlmé èlahi*, pr. t. *mutè'alliq bè-'ilmi ilahi*.

THÉOLOGIQUEMENT, adv., از روی قاعدة علم الهى *èz rouf qa'èdèyé 'èlmé èlahi*.

THÉOREME, s. m., قضيه *qèziè*, pr. t. *qaziè*, pl. قصايا *qè-zaya*, pr. t. *qazaya*.

THÉORICIEN, s. m., a. ارباب علم نظرى *èrbabé 'èlmé nèzèri*, pr. t. *èrbabi 'ilmi nazari*.

THÉORIE, s. f., a. علم نظرى *'èlmé nèzèri*, pr. t. *'ilmi nazari*; — art militaire, principes de la tactique des manœuvres, علم صغوف اراتى *'èlmé sousouf-àrayi*, تعليم سپاه *'èlmé tè'èlimé sèpah*, pr. t. *'ilmi ta'limi si-*

pah, a. اصل تعلیم عساکر *ouçoulé tè'èlimé 'èçakèr*, pr. t. *ouçouli ta'limi 'açakir*.

THÉORIQUE, adj. des 2 g., a. نظری *nèzèri*, pr. t. *nazari*.

THÉORIQUEMENT, adv., از روی قاعدۀ علم نظری *èz roui qa'èdèyé 'èlmé nèzèri*.

THÉRAPEUTIQUE, s. f., a. علم معالجه *'èlmé mou'âlédjè*, pr. t. *'ilmi mou'âlédjè*.

THÉRIACAL, e, adj., ترياك آلود *triak-âloud*.

THÉRIAQUE, s. f., ترياق *triak*, a. ترياق *triaq*, pr. t. *tèriaq*.

THERMAL, e, adj. eau thermale, آب گرم معدنی *âbé guèrmé mè'èdèni*.

THERMANTIQUE, adj., گرم کننده *guèrm-kounèndè*, a. مستحکم *mouçèkhkhèn*, pr. t. *mouçakhhkhin*.

THERMES, s. m., pl. گرمابه ها *guèrm-abèha*, a. حمامات *hèmmamat*.

THERMOMÈTRE, s. m., درجۀ هوا *dèrèdjèyé hèva*.

THÉSAUBISER, v. n., پیرل جمع کردن *poul djèm' kèrdèn*, پیرل انداختن *poul èndoukhtèn*.

THÈSE, s. f., a. مطلب *mètlèb*, pr. t. *matlab*, pl. مطالب *mètalèb*, pr. t. *mètalib*, مسئله *mès'èlè*, pl. مسائل *mèçayèl*, pr. t. *mèçaïl*.

THÉURGIE, s. f., پری خوانی *pèri-khani*, افسونگری *èfsoun-guèri*, a. سحر *sèhr*, pr. t. *sihr*.

THORACHIQUE, adj. des 2 g., سودمند سینه *soudmèndé sinè*.

THORAX, s. m., سینه *sinè*, a. صدر *sèdr*, pr. t. *sadr*, pl. صدور *soudour*.

THROMBUS, s. m., ورم در مکتل فصد *vèrèm dèr mèhèllé fèsd*.

HUYA, s. m., a. شجر الحيات *chèdjèr-oul-hèyat*.

HYM, s. m., اوشه *ouchè*, a. سعت *sè'ètèr*, pr. t. *sa'tèr*.

IARE, s. f., افسر *èfsèr*, ديهيم *dèihim*, تاج *tadj*, a. اكلیل *èklil*, pr. t. *iklil*.

IBIA, s. m., استخوان ساق پا *èstoukhané saqé pa*.

IBIAL, e, adj., متعلق باستخوان ساق پا *moutè'llèq bè-èstoukhané saqé pa*.

IC, s. m. mouvement convulsif d'un membre, حرکت بی اختیاری عضو *hèrèkètè bi èkhtiarü 'ouzv*; — habitude mauvaise, عادت بدی *'àdètè bèdi*.

IÈDE, adj. des 2 g., نیم گرم *nim-guèrm*; — eau tiède, آب نیم گرم *àbè nim-guèrm*; — au fig. qui manque d'ardeur, سست *soust*, شل *choul*, a. فائر *fatèr*, pr. t. *fatir*.

IÈDEMENT, adv., بسستی *bè-sousti*.

IÈDEUR, s. f., نیم گرمی *nim-guèrmi*; — au fig. سستی *sousti*, a. فتور *foutour*.

IÉDIR, v. n., نیم گرم شدن *nim-guèrm choudèn*; — tiédi, e, نیم گرم شده *nim-guèrm choudè*.

EN, NE, pron. possessif relatif, le tien, la tienne, مال تو *malé tou*.

ERCE, s. f. terme de mathém., شصت يك ثانيه *chèst-yèk-saniè*.

ERCELET, s. m., نرينه مرغان شکاری *nèrinèyé mourghané chèkari*.

ERCEMENT, s. m., افزایش ثلث قیمت بر قیمت معین *èfzayèché soulsé qèimèt bèr qèimàtè mou'èiyèn*.

TIERCE, v. n., ثلث قيمت بر قيمت معين افروندن *soules qèimèt hèr qèimèté mou'èiyèn èfzoudèn*.

TIERS, s. m., سه يك *sè-yèk*, a. ثلث *souls*; — personne qui sert d'intermédiaire entre deux autres, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*; — le tiers et le quart, toutes sortes de personnes et de choses, a. عمر و زيد *'èmr-ou-zèid*, pr. t. *'amr-u-zèid*.

TIERS, **TIERCE**, adj., سيم *sèyoum*, a. ثالث *salès*, pr. t. *salis*.

TIGE, s. f., تنه درخت *tènèyé dèrèkht*, a. بدن انشجر *bè-dèn-ouch-chèdjèr*; — en parlant des plantes on emploie le mot arabe, ساق *saq*; — l'arbre, la plante elle-même, درخت *dèrèkht*, a. شجر *chèdjèr*, pl. شجار *èchdjar*.

TIGRE, **TIGRESSE**, s., پلنگ *pèlèng*, a. نمر *nèmèr*.

TIGRE, grand fleuve d'Asie, a. دجله *dèdjilè*.

TIGRÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, خانخل *khal-khal*.

TILLAC, s. m. terme de marine, بالخانه کشتی *bala-kha-nèyé kèchti*.

TILLE, s. f., شتة زیرفون *rèchtèyé zirfoun*.

TILLER, **TILLER**, v. a., شاهدانرا از هم وا کردن *chahda-nè-ra èz hèm va kèrdèn*.

TILLEUL, s. m., la fleur, زیرفون *zirfoun*, زیرقون *zirqoun*; — l'arbre, درخت زیرفون *dèrèkhté zirfoun*.

TIMBALE, s. f. tambour à l'usage de la cavalerie, نقاره *nègarè*, a. کوس *kous*, دبداب *dèbdab*; — gobelet, a. کاسه *kacè*, pr. t. *kiacè*.

TIMBALIER, s. m., زن نقاره *nègarè-zèn*.

TIMBRE, s. m. sorte de cloche sur la quelle frappe un marteau, زنگ *zèng*; — le timbre d'une horloge, زنگ صدای *zèngué sa'èt*; — le son même du timbre, صدای زنگ *sèdai zèng*; — marque, مهر نشان *nèchan*, مهر مهر *meuhr*, مهر کاغذ پست *meuhré kaghèzé post*, تمبر *timbr*.

TIMBRER, v. a., مهر زدن *meuhr zèdèn*; — timbré, e, مهر زده *meuhr-zèdè*; — timbré, (terme familier) atteint de folie, دیوانه *divanè*.

TIMBREUR, s. m., مهر زن *meuhr-zèn*.

TIMIDE, adj. des 2 g. qui manque de hardiesse, شرمدار *chèrm-dar*, شرمند *chèrmèndè*, a. محجوب *mèhdjoub*, pr. t. *mahdjoub*; — craintif, واهمه ناک *vahèmènak*, ترسند *tèrsèndè*, غریل *ghèrdèl*, ترسا *tèrsa*, vulg. ترسو *tèrsou*, a. جبان *djèban*, vulg. جبون *djèboun*, خایف *khayèf*, pr. t. *khaïf*.

TIMIDEMENT, adv., بشرمندگی *bè-chèrmèndègui*, محجوبانه *mèhdjoubanè*, a. بالکیا *bèl-hèya*, pr. t. *bil-haya*.

TIMIDITÉ, بشرمندگی *chèrmèndègui*, شرم *chèrm*, شرمساری *chèrm-sari*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, حجاب *hèdjab*, pr. t. *hidjab*.

TIMON, s. m., مالبند *mal-bènd*; — terme de marine, barre du gouvernail, کشتی سکان دستۀ *dèstèyé soukkanè* *kèchti*.

TIMONIER, s. m., سکان کشتی *moubachèré soukkanè* *kèchti*; — se dit aussi des chevaux d'attelage, اسب *èspé guèrdounè*, کالسکه *èspé kalèskè*.

TIMORÉ, e, adj., خدا ترس *khouda-tèrs*, a. اهل تقوی *èhlé tèqva*, pr. t. *èhli taqva*.

TINE, s. f., راویه *raviyè* *tchoubîn*.

TINETTE, s. f., تغار چوبین *tègharé tchoubîn*.

TINTAMARRE, s. m., هنگامه *hèngamè*, غلغله *ghoulghoulè*,
a. ولونه *velvèlè*.

TINTEMENT, s. m. son des cloches, صدای ناقوس *sèdai na-*
gous; — tintement d'oreille, شنیدن گوش *tènidèn*
gouch, a. طنین الاذن *tènîn-oul-ouzn*.

TINTER, v. a., آهسته ناقوس زدن *âhestè naqous zèdèn*; —
v. n. en parlant de l'oreille, V. TINTEMENT, dans sa
deuxième acception.

TINTOUIN, s. m. bourdonnement dans les oreilles V. TIN-
TEMENT; — au fig. inquiétude, تشویش قلب *tèchvichè*
qèlb, a. اضطراب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TIQUE, s. f., parasite des chiens, کنه *kènè*, a. نارد *narèd*,
pr. t. *narid*, قراد *qèrad*, pr. t. *qirad*, pl. قردان *qèrdan*,
pr. t. *qirdan*.

TIQUER, v. n. avoir un tic, V. TIC.

TIQUETÉ, e, adj., خالدار *khal-dar*, a. منقط *mounèqqèt*, pr.
t. *mounaqqat*.

TIR, s. m., تیر اندازی *tir-èndazi*, a. رمی *rèmi*.

TIRADE, s. f., a. قطعه *qèt'è*, pr. t. *qit'a*, pl. قطعات *qèt'ât*,
pr. t. *qit'ât*.

TIRAGE, s. m., کشیدن *kèchidèn*, a. جر *djèrr*, pr. t.
djirr.

TIRAILLEMENT, s. m. action de tirailler, V. TIRAILLER; —
tiraillage d'entraille, پیچ شکم *pitché chèkèm*; —
d'esprit, سرگردانی *sèr-guèrdani*, a. تذبذب عقل *tèzèb-*
zoubé 'èql, pr. t. *tèzèbzubi 'aql*; — se dit de l'absence

d'accord dans les affaires, کشاکش *kècha-kèch*, و کش مکش *kèch-ou-mèkèch*.

TIRAILLER, v. a., این طرف و آن طرف کشیدن *in tèrèf-ou-ân tèrèf kèchidèn*; — v. n. tirer des coups de fusil sans ordre et sans résultat, بی‌هوده تیر انداختن *bi-houdè tir èndakhtèn*.

TIRAILLERIE, s. f., تیر اندازی بی‌هوده *tir-èndazii bi-houdè*.

TIRAILLEUR, s. m. qui tire sans résultat, (peu usité dans ce sens) تفنگ انداز بی‌هوده *toufèng-èndazé bi-houdè*; — soldat détaché en avant de l'armée pour tirer isolément, پیش رو لشکر تفنگچی *toufèngtchiü pich-rové lèchkèr*.

TIRANT, s. m. cordon de bourse, بند کیسه *bèndé kicè*; — de soulier, بند کفش *bèndé kèfch*; — de botte, دستک *dèstèké tchèkmè*.

TIRASSE, s. f., دام *dam*.

TIRASSER, v. a., با دام صید مرغ کردن *ba dam sèidé mourgh kèrdèn*.

TIRE, s. f. voler à tire d'aile, یک سر پریدن *yèk sèr pè-ridèn*.

TIRE-BALLE, s. m. terme de chirurgie, کلبتین جراحی *kèlbètèiné djèrrahi*; — instrument pour tirer la balle d'un fusil, گلوله کش *gouloulè-kèch*.

TIRE-BOTTE, s. m., چکمه کش *tchèkmè-kèn*, چکمه کن *tchèkmè-kèch*.

TIRE-BOUCHON, s. m., پیچ بطری *pitché boutri*.

TIRE-BOURRE, s. m., پیچ سر سنبه *pitché sèré soubè*.

TIRE-LIGNE, s. m., آلت خط کشی *alètè khètt-kèchi*.

TIRE-LIRE, s. m., قلك *goulèk*.

TIRER, v. a., کشیدن *kèchidèn*, جر کردن *djèrr kèrdèn*; — au fig. tirer le diable par la queue, به تنگی گذران *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*, عسرت خرجی کردن *bè-tèngui gouzèran kèrdèn*, کشیدن *'ousrètè khèrdji kèchidèn*; — tirer au clair, en parlant d'une affaire, واری کردن *va-rèci kèrdèn*, تحقیق کردن *tèhqi q kèrdèn*, pr. t. *tahqi q kièrdèn*; — en parlant de vin ou de toute autre boisson, صاف کردن *saf kèrdèn*; — tirer d'embarras, خلاص کردن *khèlas kèrdèn*, pr. t. *khilas kièrdèn*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*, pr. t. *èntiqam kèchidèn*; — retirer d'un endroit, بیرون آوردن *biroun àvourdèn*, در آوردن *dèr àvourdèn*; — tirer une traite, une lettre de change, برات کشیدن *bèrat kèchidèn*; — tirer le canon, توپ انداختن *toup èndakhtèn*; — tirer des coups de fusil, تفنگ انداختن *toufèng èndakhtèn*; — se tirer d'affaire, se tirer d'embarras, خلاص شدن *khèlas choudèn*, pr. t. *khilas choudèn*; — tiré, e, کشیده شده *kèchidè-choudè*, کشیده *kèchidè*.

TIRET, s. m., بند کاغذ *bèndé kaghèz*; — trait d'union, خط وصل *khèttè vèsl*, a. خط الوصل *khètt-oul-vèsl*, pr. t. *khatt-ul-vasl*.

TIREUR, s. m., انداز تفنگ *toufèng-èndaz*; — qui tire une traite, کشنده برات *kèchèndèyè bèrat*; — tireur d'or, پ. t. سیم کش *sim-kèch*, صرمد کش *sèrmè-kèch*.

TIROIR, s. m., خانه کش *khanè-kèch*.

TISANE, s. f., جوشنده *djouchèndè*.

S. M., سخته نیم هیزم *tèkèyé hizoumé nim-
skhtè*.

NER, V. II, آتش را بهم زدن *âtèch-ra bè-hèm zèdèn*.

SIER, S. M., آتشکش *âtèch-kèch*.

IE, S. M., بافتگی *baftègui*.

I, V. A., بافتن *baftèn*, جولاهی کردن *djoulahi kèrdèn*,
بافته *baftè*, بافته نسج کر *nèsdj kèrdèn*; — tissé, e, بافته *baftè*,
شافته *baftè-choudè*.

LAND, S. M., شهرباف *chè'èr-baf*, جولاه *djoulah*, بافنده
fèndè.

LANDERIE, S. F., شهربافی *chè'èr-bafi*, جولاهی *djoulahi*,
نساجنه *nèssadjèt*.

S. M., بافته *baftè*, a. نسبیج *nècidj*.

RE, S. F., بافتگی *baftègui*, بافت *baft*, a. نسج *nèsdj*;
en parlant de la tissure, des développements, d'un
COURS, a. ربط *rèbt*, رابطہ *rabètè*, انتساق *èntèsaq*, pr.
èntiçaq.

MALE, S. M. plante, شبرم *chèbrèm*, dans le dialecte
Chiraz: گاو بنطونک *gav-bèntounèk*, a. يتوع *yètou'*,
t. *yatou'*, pl. يتوعات *yètou'ât*.

LANT, E, adj., جهنده *djèhèndè*, a. هیتاج *hèiyadj*.

LATION, S. F., a. هیجان *hèyèdjan*.

LER, V. A. chatouiller V. CHATOUIILLER; — V. N.
rouver un mouvement de titillation, متھرز بودن
utèhèzzèz boudèn.

I, S. M. titre d'un livre, بر نامه *bèr namè*, سر نوشت
r-nèvècht, pr. t. sèr-nivicht, a. عنوان *'ounvan*, عنوان
'ounvanè kètab, pr. t. *'unvani kitab*; — qualité,

nom de dignité, a. لقب *lèqèb*, pr. t. *laqab*, pl. القاب *èlqab*; — acte qui établit un droit, a. سند *sènèd*, pl. سندات *sènèdat*, حجت *heudjdjèt*, pl. حجج *houdjdjdj*; — à titre de adv., باسم *bè-èsm*, pr. t. *bè-ism*, بسزاورى *bè-'ounvan*; — à juste titre, à bon titre, بسزاورى *bè-sèzavari*, باستحقاق *bè-èstèhqaq*.

TITRE, v. a., ملقب کردن *lèqèb dadèn*, mouldèq-qèb *kèrdèn*; — titré, e, a. ملقب *mouldèqqèb*, pr. t. *mou-laqqab*, صاحب لقب *sahèbè lèqèb*, pr. t. *sahibi laqab*.

TITUBATION, s. f., چمیدگی *tchèmidègui*, a. ارتجاج *èrtè-djadj*, pr. t. *irtidjadj*.

TITULAIRE, adj. des 2 g., دارنده منصب *darèndèyé mèn-sèb*, صاحب منصب *sahèb-mènsèb*.

TOSIN, s. m., ناقوس مصیبت *naqoucé moucibèt*.

TOI, pron. person. de la 2me personne, V. Tu.

TOILE, s. f. toile de lin, پارچه کتان *partchèyé kètan*; — toile de coton, چلواری *tchèlvàri*; — toile grossière, کرباس *kèrbas*; — toile écrue, کتان ناشور *kètané nachour*; — toile cirée, a. مشمع *mouchèmma'*, pr. t. *muchèmma'*; — toile, rideau qui cache la scène dans un théâtre, پردہ *pèrdè*; — toile d'araignée, تار عنکبوت *taré ènkèbout*.

TOILERIES, s. f. pl. marchandises de toile, متعه بزازى *èmtè'èyé bèzzazi*.

TOILETTE, s. f. tout ce qui sert à une femme pour se parer, اسباب تزئین زنان *èsbabè tèzyiné zènan*.

TOILIER, IÈRE, celui qui vend la toile, a. بزاز *bèzzaz*; —

celui qui fabrique la toile, بافندهٔ قماش بزازی *bafèndèyè goumaché bèzzazi*, a. نساچ البز *nèssadj-oul-bèz*, قماش *goummach*.

TOISE, s. f., گز *guèz*, a. ذراع *zèra'*, vulg. *zèr'*, pr. t. *zira'*, pl. اذرع *èzrè'*, pr. t. *èzra'*.

TOISER, v. a., گز کردن *guèz kèrdèn*, ذراع کردن *zèra' kèrdèn*, vulg. *zèr' kèrdèn*.

TOISEUR, s. m., گز کنند *guèz-kounèndè*.

TOISON, s. f., laine d'un mouton, پوشم گوسفند *pèchmé gousfènd*.

TOIT, s. m., پوش خانه *pouché khanè*, بام خانه *bamé khanè*, a. سقف *sèqf*, pr. t. *saqf*.

TÔLE, s. f., صکیفۀ آهنی *sè-hifèyè àhèni*, تختۀ آهنی *tèkhtèyè àhèni*.

TOLÉRABLE, adj. des 2 g., تاب آوردنی *tab-àvourdèni*, تحمل کردنی *tèhèmmoul-kèrdèni*, pr. t. *tèhammul-kèrdèni*, a. قابل تحمل *qabèlè tèhèmmoul*, pr. t. *qabili tèhammul*, ممکن التحمل *moumkèn-out-tèhèmmul*, pr. t. *mumkîn-ut-tèhammul*.

TOLÉRABLEMENT, adv., بقدریکه طاقت توان آورد *bè-qèdri-ké taqèt tèvan àvourd*, بقدر امکان تحمل *bè-qèdré èmkané tèhèmmoul*.

TOLÉRANCE, s. f., a. تحمل *tèhèmmoul*, pr. t. *tèhammul*, مساحه *mouçamèhè*, pr. t. *muçamèha*, اغماص *èghmaz*, pr. t. *ighmaz*, مساحله *mouçahèlè*.

TOLÉRANT, m. adj., تحمل کننده *tèhèmmoul-kounèndè*, با تحمل *ba tèhèmmoul*, a. متحمل *moutèhèmmèl*, pr. t. *mutèhammil*, مسامح *mouçamèh*,

- pr. t. *muçamih*, مساحل *mouçahèl*, pr. t. *muçahil*.
- TOLÉRANTISME, s. m., رخصت باجراى اديان مختلفه *roukh-sèté bè-èdjraï èdiané moukhtèlèfè*, pr. t. *roukhsati bè-idjraï èdiani mukhtalifè*.
- TOLÉRER, v. a., روا داشتن *rèva dachten*, سامحه کردن *mouçamèhè kèrdèn*, اغماص کردن *èghmaz kèrdèn*, pr. t. *ighmaz kièrdèn*.
- TOMATE, s. f., فرنگى بادناجان *badèndjané frèngui*.
- TOMBE, s. f., حجر القبر *sènguè rouï qèbr*, ا. حجر القبر *hèdjèr-oul-qèbr*, pr. t. *hadjèr-ul-qabr*.
- TOMBEAU, s. m., قبر گور *gour*, فرجامگاه *fèrdjam-gah*, ا. قبر *qèbr*, pr. t. *qabr*, pl. قبر *qoubour*, توبه *tourbè*, pl. ترب *tourèb*, pr. t. *tourab*; — au fig. la mort, مرگ *mèrg*, ا. ممات *mèmat*, موت *moout*, pr. t. *mèvt*.
- TOMBÉE, s. f., à la tombée de la nuit, ا. طرف عصر *tè-rèfé 'èsr*.
- TOMBELIER, s. m., خاکروبه کش با عراده *khak-roubè-kèché ba 'èrradè*.
- TOMBER, v. n., زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*; — tomber en ruines, خراب شدن *khèrab choudèn*, مounhèdèm choudèn; — tomber malade, ناخوش شدن *na-khoch choudèn*; — au fig. tomber d'accord, متفق الرأى شدن *mouttèfèq-our-rè'i choudèn*, يك قول شدن *yèk-qooul choudèn*; — déchoir, از اعتبار افتادن *èz è'tèbar ouftadèn*, pr. t. *èz i'tibar uftadèn*; — en parlant de la neige ou de la pluie qui tombe, باریدن *baridèn*; — tomber dans la misère, dans la pauvreté, بى نوا شدن

bi nèva choudèn; — tomber aux pieds de quelqu'un, *bè-pai kèci ouftadèn*; — tomber sur l'ennemi, *houdjoum kèrdèn*; — faire tomber, *zèmin èndakhtèn*; — tomber, *bè-zèmin èfkèndèn*; — tombé, e, *ouftadè*, a. *mèsgout*.

TOMBEREAU, s. m., *èrradèyé khak-roubè-kèchi*.

TOME, s. m. volume, a. *djèld*, pr. t. *djild*, pl. *djouloud*.

TON, adj. possessif, m. — fém. ta, pl. tes., se rend par un kesré (voyelle) à la fin du mot qui précède cet adjectif, exemple: ton livre, *kètabé tou*, pr. t. *kitabî tou*, ton père, *pèdèré tou*, pr. t. *pèdèrî tou*; — lorsque le substantif est terminé par un ' (éléf) le kesré est changé en ی (ya); lorsqu'il est terminé par un * (hè) le kesré est représenté par un * (éléf hèmzè) exemple: ta maison, *khanèyé tou*, pr. t. *khanèî tou*, ton palais, *sèraî tou*.

TON, s. m., *pèrdèyé avaz*, *pèrdè*; — la voix elle-même, *avaz*, a. *soout*, pr. t. *savt*; — manière de parler, a. *tèrzé kèlam*, pr. t. *tèrzi kèlam*, a. *vèz'é kèlam*, pr. t. *vaz'i kèlam*; — manière, procédé, a. *toour*, pr. t. *tavr*, pl. *ètvar*, pr. t. *atvar*; — mauvais ton, *ètvaré béd*, a. *ètvaré qèbihè*, pr. t. *atvari qabiha*; — en terme de médecine, degré de force, a. *qouvèt*.

TONDEUR, RUSE, s., پشم چین *pèchm-tchin*, a. جزاز *djèz-zaz*, pr. t. *djazzaz*.

TONDRE, v. a., پشم بریدن *pèchm tchidèn*, پشم چیدن *pèchm bouridèn*; — tondu, e, پشم بر چیده *pèchm bër tchidè*, a. ماجزوز *mèdjzouz*.

TONIQUE, adj. et s., قوت بخش *gouvvet-bèkhch*, a. مقوی *mouqèvvi*, pr. t. *mouqavvi*, pl. مقویات *mouqèvviyat*, pr. t. *mouqavviyat*.

TONNAGE, s. m., گنجایش کشتی *goundjayèché kèchti*.

TONNANT, e, adj., غرنده *ghourèndè*, غریوان *ghèriwan*, a. رعد *ra'èd*, pr. t. *ra'id*.

TONNE, s. f., پیپ بزرگ *pipé bouzourg*.

TONNEAU, s. m., چلیک *tchèlik*, پیپ *pip*; — un tonneau de vin, يك پیپ شراب *yèk pipé chérab*.

TONNELER, v. a., دام صید کردن *ba dam sèid kèrdèn*.

TONNELEUR, s. m., دام انداز *dam-èndaz*.

TONNELIER, s. m., چلیکساز *tchèlik-saz*, ساز *pip-saz*.

TONNELLERIE, s. f., پیپ سازی *pip-sazi*; — lieu où l'on fabrique les tonneaux, کارخانه پیپ سازی *kar-kha-nèyé pip-sazi*.

TONNER, v. n., غریدن *sèda kèrdènè toundèr*, صدا کردن *tèndèr*, رعد *ghouridènè r'èd*.

TONNERRE, s. m., تندر *toundèr* ou *toundour*, a. رعد *r'èd*, pr. t. *ra'd*, pl. رعود *rou'oud*; — l'endroit d'une arme à feu où l'on met la poudre, خزینه *khezine*, pr. t. *kha-zinè*; — la foudre, a. صاعقه *sa'èqè*, pr. t. *sa'iga*.

TONSURE, s. f., سر موی سر *tèraché mouï sèr*.

TONSurer, v. a., سر تراشیدن *mouï sèr tèrachidèn*.

TONTE, s. f., action de tondre les moutons, بریدن پشم *bouridèné pèchmé gousfèndan*, a. جزا *djèz-zèt*; — faire la tonte, بریدن پشم گوسفندان *bouridèné pèchmé gousfèndan*; — la tonte, époque où l'on tond les troupeaux, موسم بریدن پشم گوسفندان *mooucèmé bouridèné pèchmé gousfèndan*; — laine qu'on tire de la tonte, پشم *pèchm*, a. جزا *djèzazèt*.

TONTURE, s. f., تراشه ماهوت *tèrachèyé mahout*.

TOPAZE, s. f., a. زبرجد *zèbèrdjèd*.

TOPE, v. n., (familier) consentir, گد ویدن *guèrèvidèn*, قبول کردن *qèboul kèrdèn*.

TOPINAMBOUR, s. m., سيب زمينى ايرانى *sib-zèminiî irani*.

TOPIQUE, s. m., a. مرهم *mèrhèm*.

TOPOGRAPHIE, s. f., وصف چه گونگی مکان *vèsfé tchè-gounèguîî mèkan*, a. وصف احوال مکان *vèsfé èhvalè mèkan*, pr. t. *vasfi ahvali mèkian*, وصف الامكنه *vèsf-oul-èm-kènè*, pr. t. *vasf-ul-èmkine*.

TOPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., متعلق بوصف چه گونگی مکان *moutè'èllèq bè-vèsfé tchè-gounèguîî mèkan*.

TOQUE, s. f., طاقى *taqi*.

TOQUÉ, adj., سفيد *sèfih*.

TORCHE, s. f., a. مشعل *mèch'èl*, مشعل *mèch'èlè*, pr. t. *mèch'alè*, pl. مشاعل *mècha'èl*, pr. t. *mècha'il*.

TORCHE-NEZ, s. m. terme de manège, corde qui serre le nez du cheval, لواشه *lèvachè*.

TORCHER, v. a., پاک کردن *pak kèrdèn*.

TORCHÈRE, s. f., شمعدان ادبار *chèm'è-dané èdbar*.

TORCHIS, s. m., کاهگل *kah-guèl*, a. سياه *sia'*.

TORCHON, s. m., دستمال آشپزی *dèst-malé âch-pèzi*.

TORDAGE, s. m., تابندگی *tabèndègui*.

TORDEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*.

TORDRE, v. a., تاب دادن *tab dadèn*, شکنج دادن *chèkèndj dadèn*, تابیدن *tabidèn*, پیچ دادن *pitch dadèn*; — tordu, e, تاب خورده *tabidè-choudè*, تابیده *tabidè*, شکنج خورده *chèkèndj khourdè*.

TORMENTILLE, s. f. plante, هفت برگه *hèft-bèrguè*.

TORON, s. m., ریسمان لای *laï risman*.

TORPEUR, s. f., بی حسی *bi hèssi*, کرخت *kèrèkht*, کرختی *kèrèkh*, ا. خدر *khèdèr*, pr. t. *khadèr*.

TORPILLE, s. f., a. عاد *ra'âd*, pr. t. *ra'âd*.

TORRÉFACTION, s. f. action de torréfier, V. TORRÉFIER.

TORRÉFIER, v. a., بو دادن *bou dadèn*; — torréfié, e, بو داده *bou-dadè*.

TORRENT, s. m., سیلاب *sèil-âb*, a. سیل *sèil*, pl. سیول *souyoul*.

TORRIDE, adj. des 2 g. zone torride, a. منطقه حاره *mèn-tèqèyé harrè*, pr. t. *mèntaqai harrè*.

TORS, e, adj., تنجیده *tèndjidè*, تاب پیچیده *pitchidè*, تاب خورده *tab-khourdè*, a. ملتوی *moultèvi*.

TORSER, v. a., terme d'archit., پیچ دادن *pitch dadèn*.

TORT, s. m. ce qui est contraire à la justice, نا حق *na-hèqq*, pr. t. *na-haqq*; — il a tort, حرفش نا حق است *hèrf-èch na-hèqq-èst*, حق ندارد *hèqq nè-darèd*; — faute, گناه *gounah*, بزه *bèzè*, a. تقصیر *tèqsir*, pr. t. *tag-sir*, خطا *khèta*, pr. t. *khata*; — mettre quelqu'un dans son tort, کسی را مقصر کردن *kèci-ra mouqèssèr kèrdèn*,

1. *kièci-ra mouqassar kièrdèn*; — lésion, dommage, *zian*, a. ضرر *zèrèr*, pr. t. *zarar*, مضررت *mèzèrrèt*, t. *mazarrèt*, خسارت *khèçarèt*, pr. t. *khaçarèt*; — e tort, faire du tort, ضرر زدن *zèrèr zèdèn*, pr. t. *ir zèdèn*, متضرر کردن *moulèzèrrèr kèrdèn*; — ouver du tort, زیان کردن *zian kèrdèn*, ضرر کردن *ir kèrdèn* pr. t. *zarar kièrdèn*; — à tort, ناحق *hèqq* pr. t. *na-haqq*.

OLIS, s. m., درد کردن *dèrdé guèrdèn*; — adj. qui a ou de travers, کج کردن *kèdj-guèrdèn*.

ALAGE, s. m., پیچیدگی سخن *pitchidèguii soukhèn*.

LEMENT, s. m., پیچش *pitchidègui*, پیکش *chèch*.

LLER, v. a., پیچیدن *pitchidèn*, پیچاندن *pitchan-*, تاب دادن *pitch dadèn*, تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *dadèn*; — tortiller les cheveux, گیسورا تاب دادن.

icou-ra tab dadèn; — au fig. v. n. chercher des subfuges, راه گریز جستن *rahé gouriz djoustèn*; — se tiller, بر خود پیچیدن *bèr khoud pitchidèn*.

ONNAIRE, adj. des 2 g., a. جبری *djèbri*; — s. urreau, میر غضب *mir-ghèzèb*, a. جلاد *djèllad*.

IS, s. m., بهم تابیده *nèkh-ha bè-hèm tabidè*, a. ممر *mèrirè*, pl. ممراریر *mèrarir*.

U, E, adj., کج *kèdj*, خمیده *khèmidè*, a. معوج *mou'èv-dj*, pr. t. *mou'avvadj*; — chemin tortu, راه کج *rahé dj*; — au fig. esprit tortu, کج رأی *kèdj-rè'i*, pr. t. *èdj-ra'i*.

UE, s. f., پشت لاک *lak-poucht*, سَنگِ پشت *sèng-*

poucht, کاسه پشت *kacè-poucht*, چلچله *tchèltchèlè*,
کشف *kèchèf* a. سلافا *soulahfa*, pl. سلاحف *sèlahèf*,
pr. t. *sèlahif*.

TORTUER, v. a., معوج کردن *kèdj kèrdèn*, *mou'èv-
vèdj kèrdèn*; — se tortuer, کج شدن *kèdj choudèn*;
— tortué, e, کج شده *kèdj-choudè*, معوج *kèdj*, a. معوج
mou'èvvèdj, pr. t. *mou'avvadj*, منحنی *mounhèni*, pr. t.
munhani.

TORTUEUSEMENT, adv., معجاً *bè-toouré kèdj*, a. معجاً
mou'èvvèdjèn.

TORTUEUX, **EUSE**, adj., معوج *kèdj*, پیچیده *pitchidè*, a. معوج
mou'èvvèdj.

TORTUOSITÉ, s. f., پیچیدگی *pitchidègui*, پیش *pi-
tchèch*, a. حیثیت *hèviyèt*, pr. t. *haviyèt*.

TORTURE, s. f., شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*,
شکنجه *èchkèndjè*; — appliquer la torture, شکنجه
chèkèndjè kèrdèn; — être mis à la torture,
شکنجه کشیدن *chèkèndjè choudèn*, شکنجه
chèkèndjè kèchidèn.

TORTURER, v. a. faire éprouver la torture, شکنجه کردن
chèkèndjè kèrdèn; — tourmenter, آزار دادن *èziyèt
kèrdèn*, آزار *azar dadèn*.

TOSTE ou **TOAST**, s. m. porter un toast à quelqu'un,
کسی خوردن *bè-sèlamètî kèci khourdèn*.

TOSTER ou **TOASTER**, v. a. porter un toast, **V. TOSTE**.

TÔT, adv., زود *zoud*, a. عاجلاً *'èdjèlètèn*, pr. t. *'idjalètèn*,
سریعاً *sèri'èn*, pr. t. *sari'èn*; — de bonne heure, زود
zoud; — bientôt, زود *zoud*, a. عنقریب *'ènqèrib*, pr. t.

'anqarib; — aussitôt que, sitôt que, همانکه *hèman-ké*, هماندمیکه *hèman-dèmi-ké*, تا *ta*; — aussitôt que j'en reçus la nouvelle, همانکه خبرش بمن رسید *hèman-ké khèbèr-èch bèn-mèn rəcìd*, تا خبرش بمن رسید *ta khèbèr-èch bèn-mèn rəcìd*.

TOTAL, s. m., همه *hèmè*, a. جمله *djoumlè*, pr. t. *djumlè*, مجموع *mèdjimou'*; — prenez le total, le tout, همه را *hèmè-ra bèn darid*, را بگیرید *hèmè-ra bèn-guirid*; — le total d'une somme, a. جمع *djèm'*.

TOTAL, e, adj., درست *droust*, pr. t. *drust*, بی کم و زیاد *bi kèn-ou-ziad*, a. تمام *tèmam*, pr. t. *tamam*, تمام *tamm*, کامل *kamèl*, pr. t. *kiamil*.

TOTALEMENT, adv., همه *hèmè*, بکلی *bè-koulli*, a. کاملاً *ka-mèlèn*, pr. t. *kiamilèn*, جمله *djoumlètèn*, مجموعاً *mèdjimou'èn*, کلیاً *koullièn*.

TOTALITÉ, s. f., همهگی *hèmègui*, a. مجموع *mèdjimou'*, کلیت *koulliye't*.

TOTON, s. m. espèce de dé à jouer,, مهره *meuhrè*.

TOUAGE, s. m. terme de marine, action de touer, V.

TOUER.

TOUAILLE, s. f., رو پاککن *rou-pak-koun*.

TOUCHANT, prép. sur, concernant, در باب *dèr bab*, در خصوص *dèr khouçous*.

TOUCHANT, e, adj., دلسوزنده *dèl-souzèndè*, pr. t. *dil-souzèndè*, تاثیر دلسوز *dèl-souz*, رقت انگیز *rèqqèt-ènguiz*, دلسوز *dèl-souz*, مؤثر القلب *mou'èssèr-oul-qèlb*, pr. t. *mu'èssir-ul-qalb*.

TOUCHE, s. f., پد *pèrdè*; — les touches d'un orgue,

پرده های ارغنون *pèrdè-haï èrghènoun*; — pierre de touche, سنگ محک *sènguè mèhèkk*, ا. محک *mèhèkk*, pr. t. *mahakk*.

TOUCHER, v. a., دست زدن *dèst zèdèn*, دست سودن *dèst soudèn*, پرواسیدن *pèrvacidèn*, برماسیدن *bèrmacidèn*, لمس کردن *lèms kèrdèn*, لامسه کردن *lamècè kèrdèn*, مس کردن *mèss kèrdèn*; — toucher de l'argent, پول گرفتن *poul guèrèftèn*, pr. t. *poul guiriftèn*; — en parlant d'un instrument, زدن *zèdèn*; — toucher de l'orgue, برقت ارغنون زدن *èrghènoun zèdèn*; — émouvoir. برقت بقلب تأثیر کردن *bè-rèqqèl àvourdèn*, بقلب تأثیر کردن *bè-qèlb tè'ècir kèrdèn*, pr. t. *bè-qalb ta'cir kièrdèn*; — concerner, دخل داشتن *dèkhl dachtèn*; — cela ne me touche en rien, دخل ندارد *in bè-hitch vèdjh bè-mèn dèkhl nè-darèd*; — être touché, دست متاثر شدن *moutè'èssèr choudèn*; — touché, e, دست شده *dèst-zèdè-choudè*; — touché de compassion, برقت آمده *bè-rèqqèt àmèdè*, متاثر شده *moutè'èssèr-choudè*, a. متاثر *moutè'èssèr*, pr. t. *mutè'èssir*, متاثر البال *moutè'èssèr-oul-bal*, pr. t. *mutè'èssir-ul-bal*.

TOUCHER, s. m., پرواس *pèrvas*, برماس *bèrmas*, a. لمس *lèms*, لامسه *lamècè*, pr. t. *lamicè*, قرة لامسه *qouvvèyé lamècè*, pr. t. *qouvvèl lamicè*.

TOUE, s. f., زوری *zoourèq*, ناوله *navè*; — action de touer, V. TOUER.

TOUER, v. a., terme de marine, کشیدن *ba risman kèhti kèchidèn*, بقرت بازو کشیدن *bè-qouvvètè bazou kèhti kèchidèn*.

TOUFFE, s. f., دسته *dèstè*, a. جثیل *djècil*; — une touffe d'herbes, یکدستۀ گیاه *yèk dèstèyé guiah*.

TOUFFER, v. a., دسته دسته کردن *dèstè-dèstè kèrdèn*; —
v. n., دسته دسته شدن *dèstè-dèstè choudèn*.

TOUFFEUR, s. f. vapeur, بخار گرما *boukharé guërma*, بخار
گرمای هوا *boukharé guërmaï hèva*.

TOUFFU, E, adj., پر شاخ و برگ *pour chakh-ou-bèrg*; —
épais, bien garni, توی عم *touï-hèm*, a. جثیل *djècil*;
— un bois touffu, جنگل پر درخت *djènguèlé pour dèrèkht*; —
barbe touffue, ریش پر موی *riché pour mouï*, ریش پر مو *riché pour mou*.

Toug ou Touc, s. m., queue de cheval au bout d'une pique,
پرچم *pèrtchèm*.

TOUJOURS, adv. de temps, همیشه *hèmichè*, همواره *hèm-varè*,
پییوسته *pèivèstè*, a. دایما *daïmèn*; — en attendant,
néanmoins, با وصف این *ba in hèmè*, با این همه *ba vèsfé in*,
a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*.

TOUPET, s. m. touffe de cheveux au sommet de la tête, کاکل
kakoul, pr. t. *kiakul*; — au fig. avoir du toupet, جسارت
djèçarèt dachtèn.

TOUPIE, s. f., باد افراہ *bad-èfrâh*, فرموک *fèrmouk*, چرخوک
tchèrkhouk, بادبهر *bad-bour*, خذروف *khèzrouf*, pr. t.
khazrouf, pl. خذاریف *khèzarif*, pr. t. *khazarif*.

TOUPILLER, v. n., چرخ خوردن *manèndé fèr-mouk tchèrk khourden*.

TOUR, s. f., a. برج *bourdj*, pl. بروج *bouroudj*; — tour de
Babel, برج نمرود *bourdjé nèmrout*, pr. t. *bordji nèmrout*.

TOUR, s. m., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*; — le tour du soleil, آفتاب گردش *guèrdèché âftab*, pr. t. *guirdèchi âftab*; — circonférence, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*, دوره *doourè*, pr. t. *dèvrè*; — le tour de la ville, شهر دور *doouré chèhr*, pr. t. *dèvri chèhèr*; — tour de promenade, گردش *guèrdèch*; — trait de ruse, رنڭ بازی *rèng, bazi*, گول *goul*; — jouer un mauvais tour, رنڭی دهن بازی *bazi dadèn*, رنڭی زدن *rèng-gui zèdèn*; — à tour de bras, بزور بازو *bè-zouré bazou*; — tour de force, زور بازی *zour-bazi*; — tour d'escamoteur, tour de gobelet, حقّه بازی *hoqqè-bazi*, pr. t. *hoqqa-bazi*; — rang successif, نوبت *nooubèt*, pr. t. *nèvbèt*, نوبه *nooubè*, pr. t. *nèvbè*; — ce n'est pas mon tour, نوبه من نیست *nooubèyé mèn nist*; — tour à tour, نوبه بنوبه *nooubè bè-nooubè*, بنوبه *bè-nooubè*, pr. t. *bè-nèvbè*, a. بالمناوبه *bèl-mounavèbè*, pr. t. *bil-munavèbè*; — un tour, instrument du tourneur, چرخ *tchèrkchèk*.

TOURBE, s. f. terre combustible, خش و خاشک پوسیده *khès-ou-khachaké poucidè*.

TOURBE, s. f. multitude de menu peuple, احوام الناس *'èvam-oun-nas*, pr. t. *'avam-un-nas*.

TOURBILLON, s. m., گردباد *guèrdè-bad*, سبکدوله *sèng-doulè*; — masse d'eau qui tournoie avec violence, گردآب *guèrd-âb*.

TOURDILLE, adj. des 2 g., gris tourdille, تیره رنگ *tirè-rèng*, تیره فام *tirè-fam*.

TOURELLE, s. f., برج کوچک *bourdjé koutchèk*.

TOURMENT, s. m. douleur corporelle, درد *dèrd*, a. وجع *vèdjè*, pr. t. *vèdja*; — torture, شکنجه *chèkèndjè*, pr. t. *chikièndjè*, اشکنجه *èchkèndjè*, a. عقوبت *'ouqoubèt*; — mauvais traitement, آزار *azar*, a. اذیت *èziyèt*; — grande peine d'esprit, اندوه *èndouh*, a. الم *èlèm*, pl. آلام *àlam*, غصه *ghoussè*.

TOURMENTANT, e, adj., اذیت کننده *èziyèt-kounèndè*, زحمت دهنده *zèhmèt-dèhèndè*.

TOURMENTER, v. a., آزار دادن *azar kèrdèn*, آزار دادن *azar dadèn*, اذیت کردن *èziyèt kèrdèn*; — importuner, زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zèhmèt dadèn*; — se tourmenter, اضطراب کردن *èztèrab kèrdèn*, pr. t. *iztirab kièrdèn*; — s'inquiéter, s'affiger, غصه خوردن *ghoussè khourdèn*, pr. t. *ghoussè khordèn*.

TOURNAILLER, v. n., (familier) چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*.

TOURNANT, e, adj., گردان *guèrdan*, a. دوار *dèvvar*.

TOURNANT, s. m., چم کوجه گوشه *gouchèyé koutchè*, چم کوجه *tchèmé koutchè*; — lieu où l'eau tourne toujours, گردآب *guèrd-àb*.

TOURNE-BROCHE, s. m., سیخ چرخى *sikhé tchèrkhi*.

TOURNÉE, s. f., گردش *guèrdèch*, pr. t. *guirdèch*, a. دور *doour*, pr. t. *dèvr*.

TOURNER, v. a., گردانیدن *guèrdanidèn*, pr. t. *guirdanidèn*, چرخانیدن *guèrdandèn*, pr. t. *guirdandèn*, چرخاندن *tchèrkhandèn*; — tourner le dos à quelqu'un, پشت بکسی کردن *poucht bè-kèci kèrdèn*; — tourner le dos, prendre la fuite, گریختن

gourikhtèn, فرار کردن *fèrar kèrdèn*, pr. t. *firar kièrdèn* ; — tourner bride, برگشتن *bèr guèchtèn*, مراجعت کردن *mouradjè'èt kèrdèn* ; — changer, تغییر صورت *tèghyiré sourèt kèrdèn* ; — tourner quelqu'un en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn* ; — گردش کردن *tchèrk khourdèn*, v. n., خوردن *guèrdèch kèrdèn*, گردیدن *guèrdidèn* ; — se tourner vers quelqu'un, رو بکسی برگردانیدن *vou bè-kèci bèr-guèrdanidèn*, توجه بکسی کردن *tèvèddjouh bè-kèci kèrdèn* ; — arranger d'une certaine manière les pensées, les expressions d'un ouvrage d'esprit, آراستن *àrastèn*, تلفیق کردن *tèlfiq kèrdèn* ; — en parlant du lait qui tourne, qui aigrit, پزیدن *bouridèn* ; — tourné, e, برگردانیده *bèr guèrdanidè*, برگشته *bèr guèchtè* ; — tourné, décomposé, بریده *bouridè*, خراب شده *khèrab-choudè* ; — bien tourné, e, خوش اندام *khoch-èndam*.

TOURNESOL, s. m., آفتاب گردان *âftab-guèrdan*.

TOURNEUR, s. m., a. خراط *khèrrat*.

TOURNEVIS, s. m., آچار *âtchar*.

TOURNIQUET, s. m., چرخ گردان *tchèrkhé guèrdan*.

TOURNOI, s. m., جشن *djèchn*.

TOURNOIEMENT, s. m., چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdèch*, گپیج شدن سر *guidj choudèné sèr*.

TOURNOYER, v. n., چرخ خوردن *tchèrk khourdèn*, گردیدن *guèrdidèn* ; — biaiser, chercher des détours, راه گریز *rahé gouriz djoustèn*, بهانه جستن *bèhanè djoustèn*.

TOURNURE, s. f., اندام *èndam*, قواره *qèvarè*, a. شکل *chèkl*,
pr. t. *chèkil*.

TOURTE, s. f., t. p. بورك *beurèk*.

TOURTERNAU, s. m., a. بچۀ قمری *bètchèyé qoumri*.

TOURTERELLE, s. f., a. قمری *qoumri*, قمريه *qoumriè*, pl.
qoumari.

TOUSSAINT, s. f., عيد اوليا *'idé ooulia*, pr. t. *'idi èolia*.

TOUSSER, v. n., سرفه کردن *sourfè kèrdèn*, vulg. *soulfè kèrdèn*.

TOUSSEUR, EUSE, s., سرفه کنند *sourfè-kounèndè*.

TOUT, E, adj., همه *hèmè*, a. جميع *mèdjimou'*, جميع *djèmi'*,
djoumlè, pr. t. *djumlè*, كافة *kaffè*, pr. t. *kiaffè*, كل *koull*;
— tout l'univers, a. كل عالم *koullé 'alèm*, pr. t. *kulli 'alèm*;
— tout le monde, همه کس *hèmè kès*; — tout le jour, از صبح تا شام
èz soubh ta cham; — tout homme, هر مردی *hèr mèrdi*,
hèr àdèmi; — tout de bon, روی حقیقت *èz rouï hèqiqèt*,
a. جداً *djèddèn*, pr. t. *djiddèn*; — toute es-
pèce, هر جنس *hèr djèns*, pr. t. *hèr djïns*, a. انواع *ènva'*;
— tout à coup, یکدفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk dèf'a*,
ناگهان *naguèhan*, a. دفعةً *dèf'ètèn*, pr. t. *dèf'atèn*; —
tout à fait, a. بکلی *bè-koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*,
pr. t. *bil-kulliye*; — tout à l'heure, tout de suite, همین
hèmïn-sa'èt, a. حالا *hala*, الآن *èl'an*; — tout
au plus, متنهايش *hèmïn èguèr bachèd*, اگر باشد *mountèhaï-èch*;
— tout au moins, هیچ نباشد *hitch nè-bachèd*; — tout, encore que, هر چند
hèr-tchènd, هر قدر *hèr-qèdr*; — tout riche qu'il est, هر چند

هر قدر *hèr-tchènd dooulètmènd-èst*, دولتمند باشد *hèr-qèdr dooulètmènd bachèd*, pr. t. *hèr-qadr dèvlètmènd bachèd*; — pas du tout, point, هیچ *hitch*; — en tout, a. جمعاً *djèm'èn*; — c'est tout un, یکیست *yèkist*; — après tout, همه با این *ba ìn hèmè*.

Tout, s. m., a. کُلّ *koull*, pr. t. *kull*; — le tout est plus grand que la partie, a. الكل اعظم من الجزء *èl-koull è'èzèm mèn-èl-djuz'*, pr. t. *èl-kull a'zam mìn-èl-djuz'*.

Tout, adv. entièrement, a. بکلی *bè koulli*, a. بالکلیه *bèl-koulliye*, pr. t. *bil-kulliye*, تماماً *tèmamèn*, کلیتہً *koul-liyètèn*, pr. t. *kulliyètèn*; — il est tout malade, بکلی است *bè-koulli na-khoch-èst*; — tout doucement, آهسته آهسته *àhèstè-àhèstè*.

TOUTEFOIS, adv., ولی *vèli*, همه با این *ba ìn hèmè*, با وصف *ba vèsfé ìn*, با وجود این *ba voudjoudé ìn*, a. مع هذا *mè'-hèza*, pr. t. *ma'-haza*, مع ذلك *mè'-zèlèk*, pr. t. *ma'-zalik*, لكن *lèkèn*, pr. t. *lakèn*.

TOUTENAGUE, s. f. substance métallique, a. خارصینی *kharsini*.

TOUTE-PUISSANCE, s. f., a. قدرت مطلقه *qoudrètè moutlèqè*, pr. t. *qoudrèti moutlaga*.

TOUT-PUISSANT, adj. V. PUISSANT, s. le Tout-Puissant, خدا *khouda*, a. الله *allah*.

TOUX, s. f., سرفه *sourfè*, vulg. سولفè, a. سعال *sou'al*.

TOXIQUE, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*, pl. سموم *soumoum*.

TRACAS, s. m., آشوب *àchoub*, شلوغ *choulough*, خرخشه *khèrkhèchè*, غرغره *ghèrghèrchè*.

TRACASSER, v. a. زحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zèhmèt dadèn*, آزار کردن *azar kèrdèn*; — v. n. et se tracasser, v. pron., بی جا هست و پا زدن *bi dja dèst-ou-pa zèdèn*, عبث خود را بزحمت انداختن *'èbès khoud-ra bè-zèhmèt èndakhtèn*.

TRACASSERIE, s. f. chicane, mauvaise difficulté, شلوغی *choulouq-kari*, pr. t. *chulouq-kiari*, آشوبکاری *achoub-kari*, مغشوش کاری *mèghchouch-kari*, اخلال *èkhlal*, pr. t. *ikhlal*.

TRACASSIER, e, adj., ستیزنده *achoub-ènguiz*, ستمیزنده *sètizèndè*, منافق *mounafèq*, pr. t. *munafiq*.

TRACE, s. f. vestige qu'un homme ou un animal laisse à l'endroit où il a passé, رد پا *rèdè pa*, نقش پا *nèqché pa*, اثر القدم *ècèr-oul-qèdèm*, pr. t. *ècèr-ul-qadèm*; — marque qui reste de quelque chose, اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

TRACÉ, s. m. trait d'un plan, d'un ouvrage d'art, نیرنگی *nèirèng*, گوزار *gouzar*, طرح *tèrh*, pr. t. *tarh*, رسم *rèsm*.

TRACEMENT, s. m. action de tracer, ترسیم *tèrsim*.

TRACER, v. a. tirer des lignes, خط کشیدن *khètt kèchidèn*; — tracer un plan, طرح انداختن *tèrh èndakhtèn*, طرح کشیدن *tèrh kèchidèn*; — au fig. tracer le chemin à quelqu'un, راه نمایی کردن *rah-nèmayi kèrdèn*; — tracer, ouvrir un chemin, راه وا کردن *rah va kèrdèn*.

TRACHÉE OU TRACHÉE-ARTÈRE, s. f., a. قصبة الرية *qècèbèt-our-riyè*, pr. t. *qaçabèt-ur-riyè*.

TRACQIR, s. m., كشى *alètè khètt-kèchi*, pr. t. *alèti khatt-kièchi*.

TRACTION, s. f., ا. جذب *djèzb*.

TRADITION, s. f. action par laquelle on livre quelque chose à quelqu'un, دادن *dadèn*, a. تسليم *tèslim*; — voie par laquelle les faits se transmettent oralement d'âge en âge, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*, روايت *rèvayèt*, pr. t. *rivayèt*; — chose transmise oralement, بروايت *brèvayèt*, رسیدہ *bè-rèvayèt rəciddè*, روايتى *rèvayèti*, مسموعى *mès mou'i*.

TRADITIONNEL, LE, adj., بر روايت *mèbni bèr rèvayèt*, a. نقلى *nèqli*, pr. t. *naqli*.

TRADITIONNELLEMENT, adv., باحسب روايت *bè-hècèbé rèvayèt*, از روى روايت *èz roui rèvayèt*.

TRADUCTEUR, TRICE, s., ترجمه کننده *tèrdjournè-kounèndè*, a. مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*, pl. مترجمين *moutèrdjèmin*, pr. t. *mutèrdjimîn*.

TRADUCTION, s. f., a. ترجمه *tèrdjournè*, pr. t. *tèrdjemè*.

TRADUIRE, v. a. faire passer d'une langue dans une autre, از جاى به جاى *tèrdjournè kèrdèn*; — terme de palais, transférer d'un lieu dans un autre, نقل کردن *èz djaï bè-djaï diguèr bourdèn*, *nèql kèrdèn*, pr. t. *naql kièrdèn*; — faire comparaitre, احضار *hazèr kèrdèn*, pr. t. *hazir kièrdèn*; — traduire en justice, بمحاكمه کردن *èhzar kèrdèn*; — traduire en justice, در محاکمه حاضر کردن *bè-mèhkèmè kèchidèn*, *dèr mèhkèmè hazèr kèrdèn*.

TRADUISIBLE, adj. des 2 g., پذير ترجمه *tèrdjournè-pèzir*,

قابل، *moumkèné tèrdjoumè kèrdèn*, ممکن ترجمه کردن
qabèlé tèrdjoumè, a. ممکن الترجمة *moumkèn-out-
 tèrdjoumè*, pr. t. *mumkîn-ut-tèrdjemè*.

TRAFFIC, s. m., داد و ستد *dad-ou-sètèd*, pr. t. *dad-u-sètèd*,
 ا. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, تجارت
tèdjarèt, pr. t. *tidjarèt*, بيع و شراء *bèi-ou-chèra*, pr. t.
bèi-u-chira.

TRAFIQUANT, s. m., سوداگر *soouda-guèr*, بازرگان *bazèrgan*,
 pr. t. *bazèrguian*, ا. تاجر *tadjèr*, pr. t. *tadjir*, pl. تجّار
touddjar.

TRAFIQUER, v. n., داد و ستد کردن *dad-ou-sètèd kèrdèn*,
 pr. t. *dad-u-sètèd kièrdèn*, تجارت کردن *tèdjarèt kèr-
 dèn*; — v. a. trafiquer des lettres de change, معامله
 برات کردن *mou'âmèlèyè bèrat kèrdèn*.

TRAGACANTHE, s. f. plante, کتیره *kètirè*, ا. قناد *qètað*, pr.
 t. *qatad*.

TRAGÉDIE, s. f., داستان رقت انگیز *dastané rèqqèt-ènguiz*,
 تعزیه *tè'èziè*.

TRAGI-COMÉDIE, s. f., داستان مصایب و هزلیات آمیز *dastané
 mèçayèb-ou-hèzliat-àmiz*, ا. حکایت مخلوطه بالمصایب
 و الهزلیات *hèkayèt mèkhloutèt bèl-mèçayèb vèl-hèzliyat*,
 pr. t. *hikiayèt makhloutat bil-mèçaib vèl-hèzliyat*.

TRAGIQUE, adj. des 2 g., متعلق بداستان فاجعه *moutè'èl-
 lèq bè-dastané fadjè'è*; — au fig. funeste, malheureux,
 مؤلم *matèm-ènguiz*, مصیبتی *moucibèti*, ا. ماتم انگیز
mou'oulèm, pr. t. *mu'ulim*.

TRAGIQUEMENT, adv., فجع انگیزانه *fèdjè'-ènguizanè*.

TRAHIR, v. a., خیانت کردن *khianèt kèrdèn*; — trahir

ses sentiments, sa promesse, بی وفائی *bi vèfayi kèrdèn*, نقض پیمان کردن *nèqzè pèiman kèrdèn*; — trahir un secret, le secret, راز را فلش کردن *raz-ra fash kèrdèn*; — trahir son secret, راز خود را فلش کردن *razé khoud-ra fash kèrdèn*.

TRAHISON, s. f., خایینی *khayini*, a. خیانت *khianèt*.

TRAILLE, s. f., کلک *kèlèk*, a. صال *sal*.

TRAIN, s. m. allure des chevaux, راه *rah*, رفتار *rèftar*, روش *rèvèch*; — le train de ce cheval est agréable, راه این *rahé in èsp khoub-èst*; — aller bon train, رفتن *tound rah rèftèn*; — suite de valets, خیل و حشم *dèst-gahé djèlal*, a. خیل و حشم *khèil-ou-hèchèm*, pr. t. *khail-u-hachèm*; — train d'artillerie, توپخانه *toup-khanè*, pr. t. *top-khanè*; — mettre en train, شروع کردن *âghaz kèrdèn*, شروع کردن *chourou' kèrdèn*; — être en train, سر دماغ بودن *sèrè dèmagh boudèn*; — je ne suis pas en train, دماغ ندارم *dèmagh nè-darèm*; — être en train de, در کار بودن *dèr kar boudèn*; — par extension, bruit, هنگامه *hèngamè*, هنگامه *ghèrghèrchè*; — cours, état des choses, a. حالت *halèt*, حال *hal*; — le train des affaires, حالت امور *halètè oumour*, pr. t. *halètè oumour*.

TRAINANT, e, adj., بزمین کشان *bè-zèmin kèchan*; — au fig. discours trainant, سست و دراز *soukhèntè-soust-ou-dèraz*.

TRAÎNEAU, s. m., سورتمه *lèghz-guèrdounè*, سورتمه *sour-tèmè*.

TRAINER, v. a. tirer après soi, کشیدن *kèchidèn*; — trai-

ner en longueur, طول دادن *toul dadèn*; — v. n. pendre jusqu'à terre, زمین خوردن *bè-zèmin khourdən*; — se prolonger, بطول انجامیدن *toul kèchidèn*, *bè-toul èndjamidèn*; — se traîner, خود را کشیدن *khoud-ra kèchidèn*.

TRAÎNEUR, s. m., عقب مانده *'èqèb-mandè*.

TRAIRE, v. a., دوشیدن *douchidèn*.

TRAIT, s. m. toute arme qui se lance avec la main ou se tire avec un arc, تیر *tir*; — javelot, جريد *djèrid*, pr. t. *djirid*, a. سهم *sèhm*, pl. سهام *sèham*; — décocher, lancer un trait, تیر انداختن *tir èndakhtèn*; — cheval de trait, اسب کالسکه *èspè kalèskè*; — d'un trait, بيك دفعه *yèk-dèf'è*, pr. t. *yèk-dèf'a*, بیک دفعه *yèk dèfè*, pr. t. *bè-yèk dèf'a*; — ligne tracée avec une plume, خط کشیده *khèttè kèchidè*, a. خط *khètt*, pr. t. *khatt*, pl. خطوط *khoutout*; — au fig. action, کار *kar*, pr. t. *kiur*, a. عمل *'èmèl*, pr. t. *'amèl*; — ce n'est pas un trait d'ami, این کار دوست نیست *in karè doust nist*; — trait d'esprit, نکته *nouktè*, pr. t. *nuktè*, pl. نکات *noukat*, pr. t. *nukiat*; — rapport, avoir trait à تعلق داشتن *tè'èl-louq dachtèn*.

TRAITABLE, adj. des 2 g., شیرین کار *chirîn-kar*, خوشعامله *khoch-mou'amèlè*, خوش رفتار *khoch-rèftar*.

TRAITANT, s. m., تاحویلدار *tèhvil-dar*, a. ملتزم *moultèzèm*, pr. t. *multèzim*, pl. ملتزمین *moultèzèmin*, pr. t. *multèzimîn*.

TRAITE, s. f. étendue de chemin que fait un voyageur

sans s'arrêter, a. منزل *mènzèl*, pr. t. *mènzil*, pl. منازل *mènazèl*, pr. t. *mènazil*; — aller tout d'une traite, از جای بجای يك منزل كرن *èz djaï bè-djaï yèk mèn-zèl kèrdèn*; — transport des marchandises, a. نقل *nèqlé èmtè'a*, pr. t. *naqli èmti'a*; — lettre de change, برات *bèrat*.

TRAITÉ, s. m. ouvrage où l'on traite de quelque science, a. رساله *rèçalè*, pr. t. *riçalè*; — convention faite entre des souverains ou des états, عهد نامه *'èhd-namè*, pr. t. *'ahd-namè*, a. عهد *'èhd*, pr. t. *'ahd*, معاهدة *mou'ahèdè*, pr. t. *mu'ahidè*, pl. معاهدات *mou'ahèdat*; — traité de commerce, معاهدة تجارتي *mou'ahèdèye tédjarèti*, pr. t. *mu'ahidèi tédjarèti*, عهد نامه تجارت *'èhd-namèye tédjarèt*, pr. t. *'ahd-namèi tédjarèt*; — traité de paix, عهد نامه مصالحه *'èhd-namèye mouçalèhè*; — traité entre particuliers, شرطنامه *chèrt-namtchè*, a. مقاوله *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRAITEMENT, s. m. manière d'agir avec quelqu'un, رفتار *rèftar*, a. معامله *mou'âmèlè*, pl. معاملات *mou'âmèlat*, سلوك *soulouk*; — bon traitement, رفتار خوب *rèftari khoub*, a. حسن سلوك *heusné soulouk*, pr. t. *rèftari khob*, a. حسن *heusné* soulouk, pr. t. *husni sulouk*, معامله حسن *heusné mou'âmèlè*, pr. t. *husni mou'âmèlè*; — appointements, a. موابج *mèvadjèb*, pr. t. *mèvadjib*, علفه *'ouloufè*, وظيفه *vèzifè*, pr. t. *vazifè*, pl. وظائف *vèzayèf*, pr. t. *vazäif*; — en parlant des malades, تيمار *timar*, (peu usité), a. مداوا *mou'âlèdjè*, pl. معالجات *mou'âlèdjat*, مداوا *moudava*, pr. t. *mudava*.

RAITER, v. a. discuter, بکشت کردن *bèhs kèrdèn*; — traiter un sujet, در سر مائه بکشت کردن *dèr sèré mad-dèi bèhs kèrdèn*; — être en pourparlers, en négociations, گفت و شنود کردن *goftè-gou kèrdèn*, گفتگو کردن *goft-ou-chenoud kèrdèn*, مذاکره کردن *mouzakèrè kèrdèn*; — agir avec quelqu'un, رفتار کردن *rèftar kèrdèn*, درست رفتار *soulouk kèrdèn*; — bien traiter, درست رفتار *droust rèftar kèrdèn*; — en parlant des malades, مداوا کردن *mou'âlèdjè kèrdèn*, معالجه کردن *moudava kèrdèn*; — donner à manger, مهمان کردن *mèhman kèrdèn*.

RAITEUR, s. m., مهمانخانه دار *mèhman-khanè-dar*, pr. t. *mihman-khanè-dar*.

TRAITRE, ESSE, s., خیانتکار *khianèt-kar*, a. خاین *khayèn*, pr. t. *khain*; — se dit des actions de trahison, خیانت حرکت *khianèt-àmiz*; — un procédé bien traître, حرکت خیانت *hèrèkètè khianèt-àmiz*; — en traître, V. **TRAITREUSEMENT**.

TRAITREUSEMENT, adv., از روی خیانت *èz roui khianèt*, با خیانت *ba khianèt*, a. خیانت *khianètèn*.

TRAJET, s. m., a. مسافت *mèçafèt*.

TRAMAIL, s. m. sorte de filet pour prendre du poisson, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRAME, s. f., پود *poud*, پوده *poudè*, a. لکمه *louhmè*; — au fig. complot, a. فتنه *fètnè*, pr. t. *fitnè*, فساد *fèçad*, V. **COMLOT**.

TRAMER, v. a. passer la trame entre les fils tendus sur le métier, پود انداختن *poud randèn*, پود راندن

endakhtèn; — au fig., *فتنه انگيختن fètne ènguikh-tèn*, *تار فتنه بافتن taré fètne baftèn*, pr. t. *tari fitné baftèn*.

TRAMONTANE, s. f., *باد شمال badé chèmal*, a. *ريج شمال rihé chèmal*, pr. t. *rihi chimal*; — l'étoile du nord, *سناره شمال sètarèyé chèmal*; — fig. perdre la tramontane, *گيج شدن guidj choudèn*.

TRANCHANT, s. m., *تيزنا tizna*; — épée à deux tranchants, *شمشير دو دم chèmchiré dou-dèm*.

TRANCHANT, m., adj., *برنده bourèndè*, *بتر bourra*, *تيز tiz*, a. *قاطع qatè'*, pr. t. *qatî'*; — au fig. argument tranchant, a. *برهان قاطع bourhané qatè'*, pr. t. *bourhani qatî'*; — des raisons tranchantes, *دلایل قاطعه dèlâyélè qatè'è*, pr. t. *dèlatîli qatî'è*.

TRANCHE, s. f., *قاج qadj*, a. *شرحè chèrhè*, pl. *شرايح chèra-yèh*, pr. t. *chèraîh*.

TRANCHÉE, s. f., *مار پيچ mar-pitch*, a. *خندق khèndèq*, pr. t. *khandaq*, pl. *خنادق khènadèq*, pr. t. *khanadiq*; — ouvrir, faire une tranchée, *مار پيچ کردن mar pitch kèndèn*; — entrer dans la tranchée, *توی مار پيچ رفتن touî mar-pitch rèftèn*; — douleur dans les entrailles, *پيچ شکم pitché chèkèm*, pr. t. *pitchi chikièm*, a. *تقصيع tèqzi'*, pr. t. *tagzi'*.

TRANCHEFILE, s. f., *بند شيرازه bèndé chirazèyé kètab*.

TRANCHELARD, s. m., *کارد آشپزی kardé àch-pèzi*.

TRANCHE-MONTAGNE, s. m. fanfaron, V. FANFARON.

TRANCHER, v. a., *بریدن bouridèn*, *کودن qèt' kèrdèn*; — trancher une difficulté, *مشکلیرا حل کردن mouch-*

kèli-ra hèll kèrdèn; — décider, قطع کردن *qèt' kèrdèn*, فصل کردن *fèsl kèrdèn*; — trancher court, سخنرا *soukhèn-ra koutah kèrdèn*; — au fig. trancher du . . . contrefaire, imiter, تقلید کردن *tèghid kèrdèn*.

FRANCHET, s. m., نشکره *nèchguèrdè*.

FRANCHOIR, s. m. V. TAILLOIR.

FRANQUILLE, adj. des 2 g., آرام *âram*, آسوده *âçoudè*, a. راحت *rahèt*, pr. t. *rahat*, ساکن *sakèn*, pr. t. *sakîn*; — c'est un enfant tranquille, آرام طفلیست *tèflist âram*; — la mer était tranquille, دریا ساکن بود *dèria sakèn boud*.

TRANQUILLEMENT, adv., آسوده *âçoudè*, باس‌تراحات *bè èstèrahèt*, pr. t. *bè-istirahat*, آسودگی *bè âçoudègui*, a. مستریکا، بالاستراحات *bèl-èstèrahèt*, pr. t. *bil-istirahat*, مoustèrihèn.

TRANQUILLISANT, e, adj., آسوده کننده *âçoudè-kounèndè*, باعث آسودگی *ba'ècé âçoudègui*, آرامبخش *âram-bèkhch*, a. مسکن *moucèkkèn*, pr. t. *mucèkkîn*.

TRANQUILLISER, v. a., آرام کردن *âram dadèn*, آسوده کردن *âçoudè kèrdèn*, آسایش دادن *âçayèch dadèn*, راحت کردن *rahèt kèrdèn*; — tranquilliser l'esprit, خاطر جمع کردن *khatèr-djèm' kèrdèn*, آسوده خاطر کردن *âçoudè-khatèr kèrdèn*, مطمئن کردن *moutmèyèn kèrdèn*; — se tranquilliser, آرام گرفتن *âram guèrèftèn*, آرامیدن *ârami-dèn*, تسکین یافتن *tèskîn âçoudè choudèn*, تسکین شدن *yaftèn*; — tranquillisé, e, آرام گرفته *âram-guèrèftè*,

تسکین آرامیدہ *āramidè*, آسوده شدہ *āçoudè-choudè*, تسکین یافتہ *tèskîn-yafîdè*; — être tranquillisé, V. SE TRANQUILLISER.

TRANQUILLITÉ, s. f., آرامش *āramèch*, آرامی *ārami*, آسایش *āçayèch*, آسودگی *āçoudègui*, راحت *rahèt*, pr. t. rahat, سکون *soukoun*, pr. t. sukioun, سکونت *soukounèt*, pr. t. sukiounèt; — tranquillité de l'âme, de l'esprit, اطمینان *atmînân*, خاطر جمع *khatèr-djèmi*, اطمینان خاطر *ètminané khatèr*, pr. t. itminani khatir, اطمینان قلب *ètminané qèlb*, pr. t. itminani qalb.

TRANSACTION, s. f. acte par lequel on transige sur un différend, مصالحہ نامچہ *mouçalèhè-namchè*; — dans un sens plus étendu, se dit des relations d'intérêt entre les hommes, احوالہ *mouqavèlè*, pl. مقاولات *mouqavèlat*.

TRANSBORDER, v. a., از کشتی بکشتی دیگر نقل کردن *kèchti bè-kèchti diguèr nèql kèrdèn*.

TRANSCENDANCE, s. f., برتری *bèrtèri*, ا. تفریق *tèfèvvouq*, مزیت *mèziyèt*, فضیلت *fèzilèt*, pr. t. fazilèt.

TRANSCENDANT, e, adj., برتر *bèrtèr*, برترین *bèrtèrîn*, ا. علا *è'èla*, pr. t. a'la, فایق *fayèq*, pr. t. faîq, افضل *əfzèl*; — esprit transcendant, عقل برترین *bèrtèriné 'èql*, ا. عقل فایق *'èqlé fayèq*, pr. t. 'aqli faîq.

TRANSCRIPTION, s. f. action de transcrire, V. TRANSCRIPTION.

TRANSCRIBE, v. a., سواد برداشتن *sèvad bèr dachtèn*, نسخہ صورت برداشتن *sourèl bèr dachtèn*; — transcrit, e, صورتش برداشته شدہ *sou-*

rèt-èch bèr dachtè-choudè, a. مستنسخ *moustènsèkh*,
pr. t. *mustansakh*.

TRANSE, s. f., تیرس *tèrs*, هراس *hèras*, a. سهم *sèhm*, هول
hooul, pr. t. *hèvl*, اضطراب *èztèrab*, pr. t. *iztirab*.

TRANSFÉRER, v. a., بردن *bourdèn*, نقل کردن *nèql kèrdèn*;
transféré, e, برده شده *bourdè-choudè*, نقل کرده شده
nèql-kèrdè-choudè, a. منقول *mènqoul*.

TRANSFERT, s. m., a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*.

TRANSFIGURATION, s. f. ce mot n'est usité que dans cette
expression: la Transfiguration de Jésus-Christ, a.
تجلی حضرت عیسی *tèdjèllîi hèzrètè 'iça*, pr. t. *tèdjèl-
lii hazrèti 'iça*.

TRANSFORMATION, s. f., a. تغییر ترکیب *tèghyirè tèrkib*,
pr. t. *taghyiri tèrkib*, تبدیل صورت *tèbdilè sourèt*,
استحاله *èstèhalè*, pr. t. *istihalè*.

TRANSFORMER, v. a., بصورت تغییر دادن *tèghyir dadèn*, بصورت
بè-sourètè *diguèr dèr àvourdèn*; — se
transformer, بصورت دیگر تغییر یافتن *tèghyir yaftèn*, بصورت
بè-sourètè *diguèr dèr àmèdèn*; — transformé,
e, تغییر یافته *tèghyir-dadè-choudè*, تغییر یافته
tèghyir-yaftè.

TRANSFUGE, s. m., گریزان *gourizèndè*, گریزان *gourizan*,
a. فراری *fèrari*, pr. t. *firari*.

TRANSFUSER, v. a., از ظرفی بظرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-
zèrfè diguèr rikhtèn*; — transfuser le sang, خون را از
khoun-ra *èz bèdèni bè-
bèdèné diguèr èfragh kèrdèn*.

TRANSFUSION, s. f. action de transfuser, V. **TRANSFUSER**.

TRANSGRESSER, v. a., تجاوز کردن *tèdjavouz kèrdèn*,
pr. t. *tèdjavouz kierdèn*, بر خلاف حرکت کردن *bèr khè-
laf hèrèkèt kèrdèn*.

TRANSGRESSEUR, s. m., تجاوز کننده *tèdjavouz-kounèndè*,
خلاف کننده *khèlaf-kounèndè*.

TRANSGRESSION, s. f., a. حرکت خلاف *hèrèkètè khèlaf*,
pr. t. *harèkièti khilaf*, قانون خلاف حرکت *hèrèkètè
khèlafè qanoun*, pr. t. *harèkièti khilafi qanoun*, حرکت مخالفه *hèrèkètè moukhalèfè*, pr. t. *harèkièti moukha-
lifè*, تجاوز *tèdjavouz*.

TRANSIGER, v. n., بمصالحه گذراندن *bè-mouçalèhè gou-
zèrandèn*.

TRANSIR, v. a. saisir de froid, سرد کردن *sèrd kèrdèn*; —
au fig. transir, saisir de peur, ترساندن *tèrsandèn*; —
v. n. être saisi de froid, سرما خوردن *sèrma khourdèn*,
سرد شدن *yèkh choudèn*, سرد بودن *sèrd boudèn*; —
transi, e, سرما خورد *sèrma-khourdè*, pr. t. *sèrma-
khordè*, سرد کردن *yèkh-kèrdè*; — transi de peur, ترسان
tèrsan, هراسان *hèraçan*.

TRANSIT, s. m., گذر مال تجارت *gouzèré malè tèdjarèt*, a.
مورور اموال *mourouré èmval*, pr. t. *murouri èmval*.

TRANSITIF, IVE, terme de grammaire, a. متعدی *mou-
tè'èddi*, pr. t. *mutè'addi*; — verbe transitif, a. فعل
متعدی *fè'èlè moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*.

TRANSITION, s. f., وصل میان کلام *vèslè miané kèlam*, a.
وصل ما بین الکلام *vèsl ma-bèin-oul-kèlam*; — au fig.
passage d'un état de chose à un autre, a. تبدیل صورت
tèbdilè sourètè èhval, pr. t. *tèbdili sourètè ahval*.

TRANSITOIRE, adj. des 2 g., نا پایدار *na-paï-dar*, بی دوام *bi dèvam*, a. سریع المرور *sèrî·oul-mourour*.

TRANSLATEUR, s. m. V. **TRADUCTEUR**.

TRANSLATION, s. f., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*.

TRANSMETTRE, v. a. céder, دادن *dadèn*, واگذار کردن *va-gouzar kèrdèn*, منتقل کردن *mountèqèl kèrdèn*, pr. t. *muntaqil kièrdèn*; — faire passer, envoyer, رسانیدن *rèçanidèn*, فرستادن *fouroustadèn*, pr. t. *firistadèn*; — transmis, e, مفروز شده *mountèqèl-choudè*, a. مفروز *mèfrough*, منتقل *mountèqèl*, pr. t. *muntaqil*.

TRANSMIGRATION, s. f., t. p. کوچ *koutch*, pr. t. *gueutch*, a. رحلت *rèhlèt*, pr. t. *rihlèt*; — transmigration des âmes, V. **MÉTÉMPYCOSE**.

TRANSMISSIBLE, adj. des 2 g., انتقل پذیر *èntèqal-pèzir*, pr. t. *întiqal-pèzir*, قابل انتقال *qabèlé èntèqal* pr. t. *qabîlî întiqal*, a. ممکن الانتقال *moumkèn-oul-èntèqal*, pr. t. *mumkîn-ul-întiqal*, ممکن الفراغ *moumkèn-oul-fèragh*, pr. t. *mumkîn-ul-firagh*.

TRANSMISSION, s. f., واگذار *va-gouzar*, a. انتقال *èntèqal*, pr. t. *întiqal*, فراغت *fèraghèt*, pr. t. *firaghat*.

TRANSMUABLE, adj. des 2 g., تغییر پذیر *tèghyir-pèzir* a., ممکن الاستحاله *moumkèn-oul-èstèhalè*, pr. t. *mumkîn-ul-istihalè*.

TRANSMUER, v. a., منقلب کردن *tèghyir dadèn*, منقلب کردن *moungèlèb kèrdèn*, تکریل کردن *tèhvîl kèrdèn*; — transmuer, e, منقلب شده *tèghyir-kèrdè*, منقلب شده *moungèlèb-choudè*, a. متحوّل *moutèhèvvèl*, pr. t. *mutèhèvvîl*.

TRANSMUTABILITÉ, s. f., a. قابليت تاكل qabèliyéle tèhèvoul, a. قابليت التاكل qabèliyèt-out-tèhèvoul, pr. t. qabilyèt-ut-tèhavvul.

TRANSMUTATION, s. f., منقلب شدن mounqèlèb choudèn, a. استحاله èstèhalè, pr. t. istihalè.

TRANSOXIANE nom de pays, contrée de l'Asie centrale, ما ورا النهر ma-vèra-oun-nèhr.

TRANSPARENCE, s. f., روشنائى roouchènayi, a. شغف choufèf, شغف choufouf, شق chèff.

TRANSPARENT, s. m., a. مسطر mèstèr.

TRANSPARENT, e, adj., روشن roouchèn, a. شفاف chèffaf.

TRANSPERCEUR, v. a., سوراخ کردن souftèn, سوراخ sourakh kèrdèn ou سنبیدن soumbidèn, ساقب کردن sèqb kèrdèn; — transpercé, e, سوراخ شده sourakh-choudè, سفته souftè-choudè, a. مثقوب mèsqoub.

TRANSPIRABLE, adj. des 2 g., قابل خوى ريختن qabèlè khèi rikhtèn, قابل عرق کردن qabèlè 'èrèq kèrdèn, a. ممكن الانفصاج mounkèn-oul-ènfezadj, pr. t. mumkin-ul-înfizadj.

TRANSPARATION, s. f., خوى khèi, a. عرق 'èrèq, pr. t. 'araq, انفصاج ènfèzadj, pr. t. înfizadj.

TRANSPIRER, v. n., خوى ريختن 'èrèq kèrdèn, عرق کردن khèi rikhtèn; — au fig., se divulguer, شيع يافتن chouyou' yaftèn, شنیده شدن chènide choudèn, بروز bè-rouz àmèdèn.

TRANSPLANTATION, s. f., نشا nècha, vulg. وا نشا va-nècha.

TRANSPLANTER, v. a., نشا کردن nècha kèrdèn, vulg. وانشا va-nècha kèrdèn, نشان دادن nèchandèn, نشاختن

nèchakhtèn; — se dit du transport des personnes d'un pays dans un autre, کوچانیدن *koutchanidèn*;
— se transplanter, کوج کردن *koutch kèrdèn*, رحلت کردن *rèhlèt kèrdèn*.

TRANSPORT, s. m., بردن *bourdèn*, a. نقل *nèql*, pr. t. *naql*;
— cession juridique, a. حواله *hèvalè*, pr. t. *havalè*, انتقال *èntèqal*, pr. t. *èntiqal*, فراغ *fèragh*, pr. t. *firagh*;
— au fig. mouvement passionné, a. هیجان *hèyèdjan*, pr. t. *hèidjan*, هزهزه *hèzhèzè*; — transport de joie, هیجان شادی و سرور *hèyèdjané chadi-ou-sourour*, a. هیجان سرور و نشاط *hèyèdjané sourour-ou-nèchat*, pr. t. *hèidjani surour-u-nichat*; — de colère, a. هیجان غضب *hèyèdjané ghèzèb*, pr. t. *hèidjani ghazab*; — délire, a. هذیان *hèzian*.

TRANSPORTER, v. a., بردن *bourdèn*, حمل و نقل کردن *hèml-ou-nèql kèrdèn*; — en parlant de déménagement des effets que l'on transporte, بردن *bourdèn*, کوج کردن *koutch kèrdèn*; — se transporter, خود را رسانیدن *khoud-ra rèçanidèn*, رفتن *rèftèn*; — transporter, céder juridiquement, منتقل کردن *moutèqèl kèrdèn*; — au fig. transporter de colère, بغضب آوردن *bè-ghèzèb àvourdèn*; — être transporté de colère, بشکت *bè-chèddèt kèdj-khoulq choudèn*, كج خلق شدن *bè-ghèzèb àmèdèn*; — transporté, e, حمل *hèml-ou-nèql choudè*, a. منقول *mènqoul*; — transporté juridiquement, منتقل شده *moutèqèl-choudè*.

TRANSPOSER, v. a., پیش گذاشتن *pès-ou-pich gou-*

- zachtèn*, جایش را عوض کردن *djaï-èch-ra 'èvèz kèrdèn*.
- TRANSPOSITION, s. f., عوض شدن جا *'èvèz choudènè dja*, a. تبدیل محل *tèbdilè mèhèll*, pr. t. *tèbdili mahall*; — terme de grammaire, a. اختلال نظم کلام *èkhtèlâlè nèzmé kèlam*, pr. t. *ikhtilali nazmi kièlam*.
- TRANSSUBSTANTIATION, s. f., a. استحالة جوهر *èstèhalèyè djoouhèr*, pr. t. *istihalèi djèvhèr*.
- TRANSSUBSTANTIER, v. a. (peu usité), منقلب کردن جوهر *mounqèlèb kèrdènè djoouhèr bè-djoouhèrè diguèr*, تحویل جوهر کردن *tèhvèlè djoouhèr kèrdèn*.
- TRANSSUDATION, s. f., تراوش *tèravèch*, a. ترشح *tèrèchchouh*.
- TRANSSUDER, v. n., تراویدن *tèravidèn*, کردن تراوش *tèravèch kèrdèn*, ترشح کردن *tèrèchchouh kèrdèn*.
- TRANSVASER, v. a., از ظرفی بطرف دیگر ریختن *èz zèrfi bè-zèrfé diguèr rikhtèn* ou خالی کردن *khali kèrdèn*; — transvasé, e, به ظرفی دیگر ریخته شده *èz zèrfi bè-zèrfé diguèr rikhtè-choudè*.
- TRANSVERSAL, e, adj., خمیده *khèmidè*, کج *kèdj*, a. منکرف *mounhèrèf*, pr. t. *munharif*.
- TRANSVERSALEMENT, adv., کجوارى *kèdj-vari*, a. منکرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*.
- TRAPÈZE, s. m., a. شبیه بالمناکرف *chèbih bèl-mounhèrèf*, pr. t. *chèbih bil-munharif*.
- TRAPPE, s. f. espèce de porte, دروازه *dèrvanè*, دریچه *dèritchè*; — piège, تله *tèlè*.
- TRAPU, e, adj., تنومند *tènoumènd*, کوتاه و گنده *koutah-ou-goundè*.
- TRAQUE, s. f., جرگه *djèrguè*, a. حصر *hèsr*, pr. t. *hasr*.

TRAQUER, v. a., جرگه کردن *djèrguè kèrdèn*; — traqué, e, محاصره میان جرگه افتاده *miané djèrguè ouftadè*, mouhacèrè-choudè, اطرافش گرفته شده *ètraf-èch-guè-rèftè*, a. محصور *mèhsour*, pr. t. *mahsour*.

TRAQUET, s. m., تله *tèlè*.

TRAQUEUR, s. m., راننده شکار *ranèndèyé chèkar*, pr. t. *ranèndèi chikiar*.

TRAVADE, s. f. terme de marine, تند باد دریا *tound-badé dèria*.

TRAVAIL, s. m. ouvrage, کار *kar*, a. عمل *'è mèl*, pr. t. *'amèl*, شغل *choughl*; — travaux militaires, a. ابنیه حربیه *èbniyèyé hèrbiyè*, pr. t. *èbniyèi harbiyè*.

TRAVAILLER, v. n., کار کردن *kar kèrdèn*, عمل کردن *'è mèl kèrdèn*; — travaillé, e, کار کرده شده *kar-kèrdè-choudè*, a. مصنوع *mèsnou'*, pr. t. *masnou'*.

TRAVAILLEUR, EUSE, s., کارپرداز *kar-pèrdaz*, کار کننده *kar-kounèndè*, کارکن *kar-koun*, a. عامل *'amèl*, pr. t. *'amil*, موجد *moudjèdd*, pr. t. *mudjidd*.

TRAVÉE, s. f., دو تیر میان فاصله *facèlèyé miané dou tir*.

TRAVERS, s. m. étendue d'un corps considéré selon sa largeur, پهنا *pèhna*, a. عرض *'èrz*, pr. t. *'arz*; — biais, irrégularité d'un lieu, کجی *kèdji*, قناس *gènas*; — au fig. irrégularité d'esprit, défaut, عقل کجی *kèdjî*, 'èql, خبط دماغ *khèbté dèmagh*; — en travers, a. عرضاً *'èrzèn*, pr. t. *'arzèn*; — en travers, obliquement, کج *kèdj*, a. منحرفاً *mounhèrèfèn*, pr. t. *munharifèn*; — de travers, de côté, کج *kèdj*; — de travers, à contresens, وارونه *varounè*, a. معکوساً *mè'èkoucèn*, pr. t. *ma'*.

kioucèn ; — il a l'esprit de travers, عقش کج است *'èql-èch kèdj-èst* ; — à travers, از میان *èz mian*.

TRAVERSABLE, adj. des 2 g., a. ممکن العبور *moumkèn-oul-'oubour*, pr. t. *mumkîn-ul-'oubour*.

TRAVERSE, s. f., توفالہ *toufalè*, فرواز *fèrvaz* ; — chemin de traverse, کور جاتہ *kour-djaddè* ; — au fig. obstacle a. مانع *manè'*, pr. t. *mani'*, pl. موانع *mèvanè'*, pr. t. *mè-vani'*.

TRAVERSÉE, s. f., سفر دیا *sèfèrè dèria*.

TRAVERSE, v. a., گذشتن *gouzèchtèn*, رد شدن *rèdd choudèn*, عبور کردن *'oubour kèrdèn* ; — traverser, être en travers de quelque chose, از میان گذشتن *èz mian gouzèchtèn* ; — la route qui traverse la forêt, راهی که راجی میگذرد *rahi ké èz miané djènguèl migouzèrèd* ; — percer, نفوذ کردن *noufouz kèrdèn* ; — au fig. susciter des obstacles, مانع شدن *manè' choudèn*, pr. t. *mani' choudèn*.

TRAVERSIN, s. m., بالین *balîn*.

TRAVESTIR, v. a., تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn* ; — travestir une pensée, un sens, معنی را بر عکس بیان کردن *mè'èni-ra bèr 'èks bèyan kèrdèn*, معنی را دیگر گونه *mè'èni-ra diguèr gounè tè'èbir kèrdèn* ; — se travestir, تبدیل لباس کردن *tèbdilè lèbas kèrdèn*, رخت دیگر پوشیدن *rèkhtè diguèr pouchidèn* ; — travesti, e, کرده تبدیل لباس *tèbdilè lèbas kèrdè*, pr. t. *tèbdili libas kièrdè*.

TRAVESTISSEMENT, s. m., a. تبدیل لباس *tèbdilè lèbas*, pr. t. *tèbdili libas*.

TRAYON, s. m., V. TETTE.

TRÉBUCHER, v. n., لغزیدن *lèghzidéné pa*; — tomber, افتادن *ouftadèn*, زمین خوردن *zèmin khourdèn*, pr. t. *zèmin khordèn*.

TRÉBUCHET, s. m. piège, تله *tèlè*; — petite balance pour peser les monnaies, متقال ترازو *mèsqal-tèrazou*.

TRÈFLE, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*, شبدر *chèbdèr*, a. رطبه *rètèbè*.

TREILLAGE, s. m., چپر *tchèpèr*.

TREILLAGER, v. a., چپر بستن *tchèpèr bèstèn*, چپر زدن *tchèpèr zèdèn*.

TREILLAGEUR, s. m., چپر بند *tchèpèr-bènd*.

TREILLE, s. f., عریشه *dar-bèst*, جفته *djouftè*, a. عریشه *'èrichè*, pr. t. *'arichè*; — le jus de la treille, le vin, آب انگور *àbé èngour*, باده *badè*, می *mèi*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*.

TREILLIS, s. m., غلبیکن *ghèlbèkèn*, غلبیکن *ghèlbikèn*, پنجره مشبک *pèndjèrèyè mouchèbbèk*, قفس *qèfès*, a. خیش *khèich*, pr. t. *khich*, مشبک *mouchèbbèk*.

TREILLISSER, v. a., گذاشتن *ghèlbèkèn gouzachtèn*, شیکه گذاشتن *chèbèkè gouzachtèn*; — treillissé, e, غلبیکندار *ghèlbèkèn-dar*, a. مشبک *mouchèbbèk*.

TREIZE, adj. num., سیزده *siz-dè*, a. ثلاثة عشر *sèlacèt-'èchèr*, pr. t. *salacèt-'achèr*.

TREIZIÈME, adj. ordinal, سیزدهم *siz-dèhoum*, a. ثالث عشر *salès-'èchèr*, pr. t. *salis-'achèr*; — s. la treizième partie, سیزده یک *siz-dè-yèk*.

TREMBLANT, e, adj., لرزان *lèrzan*, a. مرتعد *mourtè'dè*, pr.

- t. *murtè'id*, مرتعش *mourtè'èch*, pr. t. *murtè'ich*.
TREMBLE, s. m. arbre, برگ لرزان *tèbriziù bèrg-lèrzan*.
TREMBLEMENT, s. m., لرز *lèrz*, لرزه *lèrzèch*, لرزه *lèrzè*, ارتعاش *èrtè'ach*, pr. t. *irti'ach*, رعشه *rè'èchè*, pr. t. *ra'chè*; — tremblement de terre, حرکت زمین *hèrè-kètè zèmin*, a. زلزله *zèzèlè*, pl. زلازل *zèlazoul*.
TREMBLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, لرزه کردن *lèrzè kèrdèn*, از سرما لرزیدن *nèvidèn*; — trembler de froid, لرزیدن *èz sèrma lèrzidèn*; — faire trembler, لرزانیدن *lèrzanidèn*; — v. a. trembler la fièvre, لرزش تب داشتن *lèr-zèché tèb dachtèn*.
TREMBLEUR, EUSE, adj. qui tremble, لرزنده *lèrzèndè*; — qui a peur, بی دل *bi dèl*, بی زهره *bi zèhrè*, غردل *ghèr-dèl*, ترسنده *tèrsèndè*, واهمه‌ناک *vahèmènak*, a. ختیف *khèvvif*, pr. t. *khavvif*, خایف *khayf*.
TREMBLOTANT, E, adj, لرزان *lèrzan*.
TREMBLOTER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*.
TRÉMIE, s. f., دول *doul*.
TRÉMOUSSEMENT, s. m., جنبش *djoumbèch*.
TRÉMOUSSER, (se), تکان خوردن *djoumbidèn*, *tè-kan khourdèn*; — au fig. se donner beaucoup de mouvement, دست و پا زدن *dèst-ou-pa zèdèn*, تلاش *tèlach kèrdèn*, تَقْلّا کردن *tèqèlla kèrdèn*.
TREMPE, s. f., آب دادن *àb dadèn àkèn*, آهـن *àb dadèn*.
TREMPER, v. a., خیساندن *khicandèn*, خیسانیدن *khicānidèn*, فرغاریدن *fèrgharidèn*; — v. n., خیسیدن *khi-*

cidèn ; — trempé, e, *خيسيدە khicidè* ; — trempé de sueur, a. *غرق غرق ghèrqé 'èrèq*.

['RENTAINE, s. f., *بقدەر سى دانە bè-qèdré si danè*.

['RENTE, adj. num., *سى si*, a. *ثلاثون sèlaçoun*.

['RENTIÈME, adj. ordinal, *سى sioum* ; — s. la trentième partie, *سى si-yèk*.

['RÉPAN, s. m., *پرمه جراحی pèrmahé djèrrahi*, *منه جراحی mètèhé djèrrahi*.

['RÉPANER, v. a., *سوراخ کردن استخوان sourakh kèrdèn èstoukhan*.

TRÉPAS, s. m., *مرگ mèrg*, *جان تسلیم tèslimé djan*, a. *موت moout*, pr. t. *موت mèvt*, *اجل èdjèl*.

TRÉPASSER, v. n., *مردن mourdèn*, *فوت شدن foout choudèn*, *وفات کردن vèfat kèrdèn* ; — trépassé, e, *مردە mourdè*, *میت moutèvèffa*, *میت moutèvèffa*, a. *وفات کرده vèfat-kèrdè*, a. *میت moutèvèffa*, pr. t. *میت mèiyit*.

TRÉPIDATION, s. f., *لرزش lèrzèch*, *لرزه lèrzè*, a. *ارتعاد èr-tè'ád*, pr. t. *irti'ád*.

TRÉPIED, s. m., *سه پایه sè-payè*.

TRÉPIGNEMENT, s. m. action de trépigner, V. TRÉPIGNER.

TRÉPIGNER, v. n., *پا بزمین زدن pa bè-zèmin zèdèn*.

TRÈS, adv., *خیلی khèili*, *بسیار bèciar*, *سخت sèkht* ; — très-froid, *سرد khèili sèrd*, *سخت sèkht sèrd* ; — très-difficile, *خیلی مشکل khèili mouchkèl* ; — le Très-haut, a. *حق تعالی hèqq-tè'ála*, pr. t. *haqq-ta'ála*.

TRÉSOR, s. m., *گنجینه guèndjinè*, a. *خزینە khèzinè*, pr. t. *khazinè*, *خزانە khèzanè*, pl. *خزاین khèzayèn*, pr. t.

khazaïn ; — trésor royal, خزينة همايون *khèzinèyé hou-mayoun*, pr. t. *khazinèï humayoun* ; — trésors, au pl. grandes richesses, دولت بسیار *dooulètè bèciar* ; — un trésor caché sous terre, ا. دفينه *dèfinè*, pl. دفاين *dèfayèn*, pr. t. *dèfaïn*.

TRÉSORERIE, s. f., خزينة دولت *khèzinèyé dooulèt*, pr. t. *khazinèï dèvlèt*.

TRÉSORIER, s. m., ا. معيّر الممالك *mou'èiyèr-oul-mèmalèk*, p. t. *khèzinè-dar*, pr. t. *khazinè-dar*.

TRESSAILLEMENT, s. m., et تپش دل *tèpèché dèl*, تپ تپ *tèp*, تپاک دل *tèpaké dèl*, ا. اهتزاز القلب *èhtèzaz-oul-qèlb*, pr. t. *ihtizaz-ul-qalb*, اضطراب القلب *èztèrab-oul-qèlb*, pr. t. *iztirab-ul-qalb*.

TRESSAILLIR, v. n., تپیدن دل ou تپیدن دل *tèpidèné dèl*, اهتزاز کردن *èhtèzaz kèrdèn*.

TRESSE, s. f. de cheveux, گیسوی بهم بافته *guiçouï bè-hèm baftè*, گیسوی تابیده *guiçouï tabidè*, ا. ضغيرة *zèfirè*, pl. ابريشم بهم تابیده *zèfayèr* ; — tresse de soie, ابريشم بهم تابیده *èbrichoum bè-hèm tabidè*.

TRESSER, v. a., تابیدن *tabidèn*, تاب دادن *tab dadèn*, تافتن *taftèn*, ا. صفر *zèfr*, pr. t. *zafr* ; — tressé, e, تابیده *tabidè*, تافته *taftè*, ا. مصفور *mèzfoour*, pr. t. *mazfour*.

TRESSEUR, EUSE, s., تابنده *tabèndè*, گیسو تاب *guiçou-tab*.

TRESSOIR, s. m., آلت تابیدن زلف *àlètè tabidènè zoulf*.

TRÉTEAU, s. m., چارپایه *tchèhar-payè*, چهارپایه *tchar-payè*.

TRÉUIL, s. m., a. *آلت جرّ ائقال* *alété djèrré esqal*, a. *مربعة* *mèrbè'èt*, pr. t. *mirba'al*.

TRÈVE, s. f., a. *موتارèك* *moutarèkè*, *ترك* *tèrk*.

TRIAGE, s. m., *بر گریدگی* *bèr gou-zidègui*, a. *ورچیدگی* *vertchidègui*, a. *انتخاب* *èntèkhab*, pr. t. *intikhab*; — faire le triage, *ورچیدن* *vertchidèn*, *کردن* *èntèkhab kèrdèn*.

TRIANGLE, s. m., *سه گوشه* *chèklé sè-gouchè*, a. *شکل* *chèklé*, *مثلث الزوايا* *moucellès-ouz-zèvaya*, pr. t. *chèkli mucellès-uz-zèvaya*.

TRIANGULAIRE, adj. des 2 g., *سه گوشه‌یی* *sè-gouchèyi*, a. *مثلث الزوايا* *moucellès-ouz-zèvaya*.

TRIBADE, s. f., *سعترباز* *tèbèq-zèn*, *طبقة* *tèbèq-zèn*, a. *سعترباز* *sè'ètèr-baz*, a. *سقاچه* *sèhhaqèt*, pr. t. *sahhaqat*, *سحیقه* *sèhiqèt*, pr. t. *sahiqat*.

TRIBORD, s. m., *راست کشتی* *tèrèfé rasté kèchti*, a. *میمنة السفينة* *mèimènèt-ous-sèfinè*.

TRIBU, s. f., t. *ایل* *il*, pl. *ایلات* *ilat*, *قبيلة* *qèbilè*, pr. t. *qabilè*, pl. *قبایل* *qèbayèl*, pr. t. *qabaïl*.

TRIBULATION, s. f., *سختی* *sèkhti*, a. *شدت* *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, *مكنت* *mèhnèt*, pr. t. *mihnèt*, pl. *مکن* *mèhèn*, pr. t. *mihèn*.

TRIBULE, s. f. plante, *تلخه* *tèlkhè*.

TRIBUN, s. m., *ریش سفید قبيلة* *rich-sèfidé qèbilè*, a. *نقیب* *nèqib*, *نقیب الناس* *nèqib-oun-nas*, pr. t. *naqib-un-nas*, *نقیب* *nèqib*, pr. t. *naqib*.

TRIBUNAL, s. m., a. *ماکمه* *mèhkèmè*, pl. *مکام* *mèhakèm*, pr. t. *mèhakim*.

TRIBUNAT, s. m., a. نقابت *nèqabèt*, pr. t. *naqabèt*.

TRIBUNE, s. f., افراز *èfraz*, a. منبر *mèmbèr*, pl. منابر *mènabèr*, pr. t. *mènabir*.

TRIBUT, s. m., مالیات *maliat*, گزیت *guèzit*, باج *baj*, باج *badj*, a. خراج *khèradj*, pr. t. *kharadj*, جزیه *djèziè*, تکلیف *tèklif*, pl. تکالیف *tèkalif*, pr. t. *tèkialif*.

TRIBUTAIRE, s. m., مالیات بد *maliat-bèdè*, خراجگذار *khèradj-gouzar*.

TRICHER, v. n., در قمار دغلی کردن *dèr goumar dèghèli kèrdèn*; — tromper en général, گول زدن *goul zèdèn*, فریب دادن *fèrib dadèn*, مغبون کردن *mèghboun kèrdèn*.

TRICHERIE, s. f., بازی در بازی *dèghèli dèr bazi*; — au fig. tromperie, فریب *fèrib*.

TRICHEUR, SE, s., دغل کننده *dèghèli-kounèndè*, a. دغل *dèghèl*, دغول *doughoul*.

TRICOISES, s. f. pl., کلبتین نعلبندی *kèlbètèiné nèl-bèndi*.

TRICOLORE, adj. des 2 g., سه رنگی *sè-rèngui*.

TRICOT, s. m. sorte de tissu, بافت *baft*; — baton gros et court, چوب کوتاه و تنده *tchoubé koutah-ou-goundè*.

TRICOTAGE, s. m., بافکاری *baf-kari*, بافندگی *bafèndègui*.

TRICOTER, v. a., بافتن *baftèn*, کردن بافکاری *baf-kari-kèrdèn*; — tricoté, e, بافته *baftè*, بافته شده *baftè-choudè*.

TRICOTEUR, EUSE, s., بافنده *bafèndè*, جواب باف *djourab baf*, بافکار *baf-kar*.

TRICTRAC, s. m., تخته نرد *tèkhtè-nèrd*, pr. t. *takhta-nèrd*, نرد بازی *nèrd-bazi*.

TRIDE, adj. des 2 g., چالاک *tchalak*, چست *tchoust*, t. p.

چابک *tchabouk*, pr. t. *tchapouk*, a. سریع *sèri'*.

TRIDENT, s. m., شاخه گاو سر سه *gav-sèré sè-chukhè*.

TRIENNAL, E, adj., سه ساله یی *sè-salèyi*.

TRIENNALITÉ, s. f., مدت سه سال *mouddète sè sal*.

TRIER, v. a., بر گزیدن *vertchidèn*, ورجیدن *bèr gouzidèn*,

ورچیده شده *èntèkhab kèrdèn*; — trié, e, ورجیده

vertchidè-choudè, a. منتخب *mountèkhèb*, pr. t. *mun-takhab*.

TRIEUR, EUSE, s., ورجیننده *vertchinèndè*.

TRIFOLIUM, s. m. plante, سه برگه *sè-bèrguè*.

TRIGAUD, E, adj. (familier), a. حيله باز *dèghèl*, *hilè*.

baz, حيله کار *hilè-kar*, pr. t. *hilè-kiar*, a. مکار *mèkkar*,

pr. t. *mèkkiar*, ختال *khèttal*.

TRIGAUDE, v. n., حيله کردن *dèghèli kèrdèn*, حيله

hilè kèrdèn.

TRIGAUDE, s. f., a. حيله دغلی *dèghèli*, a. حيله *hilè*.

TRIGONOMÉTRIE, s. f., علم مساحت مثلثات *'èlmé mèçahètè*

moucèllèçat, a. علم مساحة المثلثات *'èlmé mèçahèt-oul-*

moucèllèçat, pr. t. *'ilmi mèçahat-ul-mucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUE, adj. des 2 g., a. متعلق بعلم مساحت

مثلثات *moutè'èllèç bè-èlmé mèçahètè moucèllèçat*.

TRIGONOMÉTRIQUEMENT, adv., از روی قاعده علم مساحت

مثلثات *èz roui qa'èdèyé 'èlmé mèçahètè moucèllèçat*.

TRILATÉRAL, E, adj., مثلث الاضلاع *sè-pèhlou*, a. مثلث

moucèllès-oul-èzla', pr. t. *mucèllis-ul-azla'*.

TRIMBALLER, v. a., همراه خود بردن *hèmè dja hèm-*

rahé khoud bourdèn.

TRIMER, v. n., بعجله رفتن *dèvidèn*, *bé'èdjèlè*
rèftèn.

TRIMESTRE, s. m., سه ماهه *sè-mahè*.

TRIMESTRIEL, LE, adj., مدت سه ماه *sè-mahi*,
mouddètè sè mah.

TRINGLE, s. f., میل پرده *milé pèrdè*.

TRINGLER, v. a., با ريسمانكار خط كشیدن *ba risman-kar*
khètt kèchidèn.

TRINITÉ, s. f., a. تثلیث *tèslis*.

TRINQUER, v. n., با هم آشامیدن *ba hèm àchamidèn*,
با هم شراب خوردن *ba hèm chérab khourdèn*.

TRIO, s. m. d'instruments, نوازندگی سه نفری *nèvazèndè-*
guî sè-nèfèri, خوانندگی سه نفری *khanèndèguî sè-*
nèfèri.

TRIOLET, s. m., a. شعر مثنی *chè'èré moucèmmèn*, pr. t. *chi'ri*
mucèmmèn.

TRIOMPHAL, E, adj., فیروزی نشان *firouzi-nèchan*,
فخرنمون *zèfèr-nèmoun*, a. نصری *nèsri*.

TRIOMPHALEMENT, adv., بفیروزمندی *bè-firouzmèndi*,
مظفرانه *mouzèffèranè*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mou-*
zaffirèn.

TRIOMPHANT, E, adj., فیروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-*
zèffèr, pr. t. *mozaffer*, منصور *mènsour*, غالب *ghalèb*,
pr. t. *ghalib*; — être triomphant, منصور و مظفر بودن
mènsour-ou-mouzèffèr boudèn.

TRIOMPHATEUR, s. et adj. m., فیروزمند *firouzmènd*, متبحر
غازی *fèth-kounèndè*, a. فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی
ghazi, pl. غزات *ghouzat*.

TRIOMPHE, s. m. honneur accordé au vainqueur, تشریفات کوکب نصرت نمون, *tèchrifaté zèfèr-nèchan*, kooukèbèyé nousrèt-nèmoun; — victoire, فیروزی *firouzi*, a. فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafèr*, غزا *ghèza*, pr. t. *ghaza*, pl. غزوات *ghèzèvat*, pr. t. *ghazavat*, غلبه *ghèlèbè*, pr. t. *ghalèbè*.

TRIOMPHER, v. n., فیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, نصرت کردن *fèth kèrdèn*, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, nousrèt kèrdèn, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

TRIPAILLE, s. f. V. **TRIBE**.

TRIBE, s. f., اشکنبه *chèkèmbè*, pr. t. *chikèmbè*, شکنبه *èch-kèmbè*, pr. t. *ichkèmbè*.

TRIPERIE, s. f., بازار اشکنبه فروشی *bazaré chèkèmbè-fourouchi*.

TRIPIER, ÈRE, s., اشکنبه فروش *chèkèmbè-fourouch*.

TRIPLE, adj. des 2 g., سه طبقه *sè tèbèqè*, سه قد *sè qèdd*; — une maison à triple étage, سه طبقه عمارت *'èmarètè sè tèbèqè*; — s., سه چندان *sè tchèndan*, قدر *sè in qèdr*.

TRIPLEMENT, adv., سه چندان *sè tchèndan*.

TRIPLER, v. a., سه چندان کردن *sè tchèndan kèrdèn*; — v. n., سه چندان شدن *sè tchèndan choudèn*; — triplé, e, سه چندان شده *sè tchèndan choudè*.

TRIPPLICITÉ, s. f., سه تایی *sè-tayi*, اثلاث *èslas*, تتلیث *tèslis*.

TRIPOLI, nom de ville, a. طرابلس *tèraboulous*.

TRIPOLI, s. m., گُرد سنباده *guèrdé soumbadè*, گُرد جلا *guèrdé djèla*.

TRIPOT, s. m., قمار خانه *qoumar-khanè*.

TRIPOTAGE, s. m., آمیزش نا مربوط *àmizèché na-mèrbout*.

TRIPOTER, v. n., مخلوط کردن به هم زدن *bè-hèm zèdèn*, مخلوط *mèkhkout kèrdèn*.

TRIPOTIER, ÈRE, s., کننده اخلاط *èkhlat-kounèndè*.

TRIQUE, s. f., چوب گنده *tchoubé goundè*, چندر *djèn-dèrè*.

TRISAÏEUL, s. m., پدر نیای بزرگ *pèdèré niaï bouzourg*, a. جد ثالث *djèddé salès*, pr. t. *djèddi salis*.

TRISAÏEULE, s. f., مادر نیای بزرگ *madèré niaï bouzourg*, a. جدّه ثالثه *djèddèyé salècè*, pr. t. *djidèrè salicè*.

TRISECTION, s. f., انقطاع چیزی بسه گوشه *ènqèta'è tchizi* *bè-sè gouchè*.

TRISSYLLABE, adj. des 2 g., سه هجائی *sè-hèdjayi*.

TRISTE, adj. des 2 g., دلتنگی *dèl-tèng*, اندوهکین *èndouh-kîn*, غمناک *ghèmnak*, a. ملول *mèloul*, مکزون *mèhzoun*, pr. t. *mahzoun*; — qui chagrine, qui fait de la peine, حزن انگیز *heuzn-ènguiz*, a. مکزَن *mouhzèn*, pr. t. *mouhzîn*.

TRISTEMENT, adv., و ملال *bè-heuzn-ou-mèlal*, a. مکزُوناً *mèhzounèn*, pr. t. *mahzounèn*.

TRISTESSE, s. f., اندوه *èndouh*, a. حزن *heuzn*, pr. t. *huzn*, ملال *mèlal*, ملالت *mèlatèt*; — tomber dans la tristesse, ملول شدن *mèloul choudèn*, اندوهکین شدن *èndouh-kîn choudèn*.

TRITURABLE, adj. des 2 g., نرم شدنی *nèrm-choudèni*.

TRITURATION, s. f., گرد شدن *nèrm choudèn*, *guèrd choudèn*, a. ساقف *sèhq*, pr. t. *sahq*.

TRITURER, v. a., نرم کوبیدن *nèrm kèrdèn*, نرم کوبیدن *nèrm koubidèn*.

TRIUMVIR, s. m., از سه حاکم *yèki èz sè hakèm*.

TRIUMVIRAT, s. m., اتحاد سه حاکم *ètèhadé sè hakèm*.

TRIVIAIRE, adj. m. un chemin triviale, محفل تفریق شدن *mèhèllé tèfriq choudèné sè rah*.

TRIVIAL, e, adj., a. عوامی *'èvami*, a. عامی *'àmmi*.

TRIVIALEMENT, adv., عوامانه *'èvamanè*.

TRIVIALITÉ, s. f., a. عامیة *'àmmiyèt*, عوامیت *'èvamiyèt*, pr. t. *'avamiyèt*.

TROC, s. m., t. p. دگش *dèguèch*, pr. t. *dèich*, a. مبادله *moubadèlè*, معاوضه *mou'avèzè*; — faire un troc, دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kèrdèn*, معاوضه کردن *mou'avèzè kèrdèn*.

TROCAR, s. m., مبطة *nichtèré djèrrahi*, جراحی *moubètètè*.

TROCHANTER, s. m. terme d'anat., a. حرکة *hèrkèkèt*, pr. t. *harkèkèt*, pl. حراکیک *hèrakik*, pr. t. *karakik*.

TROCHET, s. m., خوشه *khochè*, a. قطف *qètq*, pr. t. *qitq*, pl. قطف *qoutouf*.

TROCHISQUES, s. m. pl., a. حب *hèbb*, pr. t. *habb*, قرص *qours*.

TROGLODYTES, s. m. pl. habitants des grottes, غار نشینان *ghar-nèchinan*.

TROGNE, s. f., صورت گنده *sourètè goundè*.

TROGNON, s. m., هسته دان *hèstè-dan*.

TROIS, adj. num. des 2 g., سه sê, a. ثلاثê sêlacê.

TROISIÈME, adj. ord. des 2 g., سیم sêyoum, a. ثالث salês,
pr. t. salis; — s., سه sê-yêk.

TROISIÈMEMENT, adv., سیمین sêyoumîn, a. ثالثاً salêcên,
pr. t. salicên.

TROIS-MÂTS, s. m., سه دیرکی kèchtiî sê dirêki.

TRÔLER, v. a., بی جا هر طرف بردن bi dja hêr têrêf bour-
dên; — v. n. courir çà et là, این طرف و آن طرف رفتن
în têrêf-ou-ân têrêf rêftên, این طرف و آن طرف
گشتن in têrêf-ou-ân têrêf guêchtên.

TROMBE, s. f., دیوباد div-bad, گُردباد guêrd-bad, گُردباد
guêrd-badê.

TROMBLON, s. m., زرنای بزرگ zournâi bouzourg.

TROMBONNE, s. f., زرنای نظام zournâi nêzam.

TROMPE, s. f. instrument, زرنای zournâ, a. بوق bouq, pl.
ایواق êbvaq; — partie du museau de l'éléphant, a.
خرطوم khêrtoum, خورطوم khourtoum, pr. t. khor-
toum.

TROMPER, v. a., فریفتن fêrifitên, فریب دادن fêrib dadên,
گول زدن goul-zêdên, مغبون کردن mêghboun kêrdên,
کنبوریدن kêmbouridên; — tromper la vigilance de
quelqu'un, غافل کردن ghafêl kêrdên; — se tromper.
سهو کردن sêhv kêrdên, اشتباه کردن êchtêbah kêrdên,
pr. t. ichtibah kiêrdên, مشتبه شدن mouchtêbêh chou-
dên, pr. t. mouchtêbih choudên, خبط کردن khêbt kêr-
dên, pr. t. ghalat kiêrdên; — être trompé, se laisser tromper,
گول خوردن goul khordên, مغبون شدن mêghboun

choudèn, فریفته شدن *feriftè choudèn*, فریب خوردن *fè-rib khourdèn*; — *trompé*, e, فریفته *fèrifstè*, گول خورد *goul-khourdè*, مغبون فریب خورد *fèrib-khourdè*, مغبون شده *meghboun-choudè*, a. مغبون *mèghboun*, pr. t. *maghboun*.

TROMPERIE, s. f., فریب *fèrib*, فریبندگی *fèribèndègui*, کنبوره *kèmbourè*, دمدمه *dèmdèmè*, a. خدیعه *khèdî'è*, pr. t. *khadi'a*, غبی *ghèbn*, pr. t. *ghabn*.

TROMPETTE, s. f., شیپور *chèipour*.

TROMPETTER, v. a. publier, چهار کشیدن *djèhar kèchidèn*, بصدای شیپور اعلام *djar kèchidèn*, جار کشیدن *vulg.* *bè-sèdaï chèipour è'èlam kèrdèn*.

TROMPETTEUR, s. m., a. عضلة الفنيك *'èzèlèt-oul-fènik*.

TROMPETTE, s. m. celui qui joue de la trompette, شیپورزن *chèipour-zèn*.

TROMPEUR, EUSE, adj. et s., چاپلوس *tchapelous*, pr. t. *tchaplous*, فریب دهنده *fèrib-dèhèndè*, فریبند *fèribèndè*, a. خادع *khadè'*, pr. t. *khadi'*, مکار *mèkkar*, pr. t. *mèkkiar*.

TRONC, s. m., تنه *tènè*, a. جذل *djèzl*, pl. جذال *djèzal*, ساق *saq*; — le tronc d'un arbre, تنه درخت *tènèyè dèrèkht*.

TRONÇON, s. m., تکه *tèkè*, pr. t. *tikè*, پارچه *partchè*, pr. t. *partcha*.

TRONÇONNER, v. a., تکه تکه کردن *tèkè-tèkè kèrdèn*, لخت بردن *lèkht-lèkht bouridèn*.

TRÔNE, s. m., اعرنک *oourèng*, pr. t. *èvrèng*, تخت *tèkht*, pr. t. *takht*, a. سریر *sèrir*, pl. اسرّة *ècèrrèt*, اریکه *èrikè*,

pl. ارایک *ərayèk*, pr. t. *araïk*; — le trône royal, تخت *tèkhtè padèchahi*, pr. t. *takhti padichahi*, تخت سلطنت *tèkhtè sèltènèt*, pr. t. *takhti sal-tanèt*.

TRONQUER, v. a. couper, بریدن *bouridèn*; — mutiler, en parlant des statues, شکستن *chèkèstèn*; — en parlant des ouvrages d'esprit dont on retranche des passages, کم کردن *kèm kèrdèn*, ناقص کردن *naqès kèrdèn*; — tronqué, e, ناقص شده *naqès-choudè*, بریده شده *bou-ridè-choudè*, a. مقطوع *mèqtou'*, pr. t. *maq tou'* ناقص *naqès*, pr. t. *naqis*.

TROP, adv., پیر *pour*, خیلی *khèlî*, a. زیاد *ziad*; — ce n'est pas trop loin, پیر دور نیست *pour dour nist*, زیاد دور *ziad dour nist*; — c'est trop, این زیاد است *in ziad-èst*, زیاد است *ziad-èst*.

TROPE, s. f., a. مجاز *mèdjaz*, صورت مجاز *sourètè mèdjaz*, pr. t. *sourèti mèdjaz*.

TROPHÉE, s. m. dépouille d'un ennemi vaincu, a. غنیمت *ghènimèt*, pr. t. *ghanimèt*, pl. غنائم *ghènayèm*, pr. t. *ghanaïm*; — assemblage d'armes, a. علامت فتح *'èla-mètè fèth*, pr. t. *'alamèti fèth*; — victoire, a. فتح *fèth*, pl. فتوح *foutouh*, فتوحات *foutouhat*; — au fig. faire trophée d'une chose, en tirer vanité, فخر کردن *fèkhr kèrdèn*.

TROPIQUE, s. m., a. دائرة الانقلاب *dairèt-oul-èngèlab*, pr. t. *dairèt-ul-îngilab*, مدار الانقلاب *mèdar-oul-èngèlab*, pr. t. *mèdar-ul-îngilab*; — le Tropique du Cancer, a. مدار سرطان *mèdaré sèrètân*, pr. t. *mèdari sèrètân*; — du

Capricorne, مدار جدی *mèdaré djèdi*, pr. t. *mèdari djèdi*.

TROQUER, v. a., دگش کردن *dèguèch kèrdèn*, pr. t. *dèyich kièrdèn*, معاوضه کردن *mou'â- vèzè kèrdèn*, pr. t. *mu'âvizè kièrdèn*.

TROQUEUR, EUSE, s., کننده معاوضه *mou'âvèzè-kounèndè*.

TROT, s. m., چهار نعل *tchèhar-nè'èl*, چار نعل *tchar-nè'èl*, pr. t. *tchar-na'l*.

TROTTE, s. f. (populaire), راه *rah*; — il y a une bonne trotte d'ici, از اینجا معقول راهیست *èz in-dja mè'èqoul rah-ist*.

TROTTER, v. n., چار نعل رفتن *tchar-nè'èl rèftèn*.

TROTTEUR, s. m., چار نعل رو *èspé tchar-nè'èl-roou*, pr. t. *èspi tchar-na'l-rèv*.

TROTTOIR, s. m., راه پیادگان *rahé piadègan*.

TROU, s. m., سوراخ *sourakh*, a. ثقب *sèqb*, pr. t. *saqb*, pl. ثقوب *souqoub*; — faire un trou, کردن سوراخ *sourakh kèrdèn*; — boucher un trou, گرفتن سوراخ *sourakh guèrèftèn*.

TROUBADOUR, s. m., شعر خوان *chè'èr-khan*.

TROUBLE, adj. des 2 g., آلوده *âloudè*, نا صاف *na-saf*.

TROUBLE, s. m. confusion, désordre, مغشوشی *mèghchou-chi*, شلوع *choulough*, آشوب *âchoub*, a. اختلال *èkhtèlal*, pr. t. *ikhtilal*, اغتشاش *èghtèchach*, pr. t. *ightichach*.

TROUBLE-FÊTE, s. m., ماخل *moukhèll*, pr. t. *moukhill*.

TROUBLER, v. a. rendre trouble, آلوده کردن *âloudè kèrdèn*, نا صاف کردن *na-saf kèrdèn*; — apporter du désordre, مغشوش کردن *mègh-*

chouch kèrdèn; — inquiéter, tourmenter, رحمت دادن *zèhmèt dadèn*, pr. t. *zahmèt dadèn*, متعرض شدن *mou-tè'èrrèz choudèn*; — causer des troubles, فتنه برپا کردن *fètnè bèr pa kèrdèn*, pr. t. *fiètnè bèr pa kièrdèn*, فتنه برانگیختن *fètnè bèr ènguikhtèn*; — interrompre, مختل شدن *moukhèll choudèn*; — agiter, مضطرب کردن *mouztèrèl kèrdèn*; — se troubler, devenir trouble, ناصاف شدن *na-saf choudèn*; — s'intimider, گیج شدن *sèr-guèrdan choudèn*, سرگردان شدن *guidj choudèn*; — troublé, e, ناصاف *na-saf*; — en désordre, شلوع *choulough*, a. مغشوش *mèghchouch*, pr. t. *maghchouch*, مختل *moukhtèll*, pr. t. *moukhtill*; — agité, e, مضطرب *mouztèrèb*, pr. t. *mouztarib*.

TROUÉ E, s. f., گذرگاه میان جنگل *gouzèr-gahé miané djènguèl*.

TROUËR, v. a., ثقب کردن *sourakh kèrdèn*, سوراخ کردن *sèqb kèrdèn*.

TROUPE, s. f., گروه *guèrouh*, pr. t. *gourouh*, a. فوج *fooudj*, pr. t. *fèvdj*, pl. افواج *èfvadj*; — une troupe de voleurs, یک گروه دزد *yèk guèrouhé douzd*; — gens de guerre armée, قشون *gouchoun*, سپاه *sèpah*, pr. t. *sipah*, لشکر *lèchkèr*, a. عسکر *'èskèr*, pr. t. *'askièr*, pl. عساكر *'èçakèr*, pr. t. *'açakir*.

TROUPEAU, s. m., گله *guèlè*, گله *guèllè*, رمه *rèmè*, کوباره *kouparè*; — un troupeau de moutons, يك گله گوسفند *yèk guèlèyé gousfènd*.

TROUSSE, s. f. faisceau de plusieurs choses liées ensemble, بسته *dèstè*, پشت واره *poucht-varè*, a. حزمة *houzmèt*;

— trousse de chirurgien, جزودان جراحی *djouzv-dané djerrahi*, جزو کش جراحی *djouzv-kèché djerrahi*; — en trousse, en croupe derrière un cavalier, تَرَک *tèrk*.

TROUSSEAU, s. m. nippes et hardes qu'on donne aux filles en les établissant, اَهاز *djèhaz*, pr. t. *djihaz*, pl. اَجهز *édjhèzè*; — un trousseau de clefs, یکدستۀ کلید *yèk destèyè klid*.

TROUSSE-QUEUE, s. m., بَند دم اسب *bèndé doummé èsp*.

TROUSSE-QUIN, s. m. derrière de la selle, کوهۀ پشت زین *kouhèyè pouchté zîn*.

TROUSSER, v. a., زایل رخترا بلند کردن *zèilè rèkht-ra boulènd kèrdèn*, زایل رخت را برچیدن *zèilè rèkht-ra bèr tchidèn*; — on dit dans un sens obscène : trousse un femme, زنی را کندن *toumbané zèni-ra kèndèn*.

TROUSSIS, s. m., چین *tchîn*, شکن *chèkèn*, شکنج *chèkèndj*, pr. t. *chikièndj*.

TROUVAILLE, s. f., باد آور *bad-avèr*, ا. لقط *lèqèt*, pr. t. *laqat*, لقطه *lèqètè*, pr. t. *laqata*.

TROUVER, v. a., پیدا کردن *pèida kèrdèn*, جستن *djoustèn*, *djustèn*, یافتن *yaftèn*, — inventer, ایجاد کردن *idjad kèrdèn*, اختراع کردن *èkhtèra' kèrdèn*, pr. t. *ikhtira' kièrdèn*; — trouver bon, approuver, مناسب دیدن *mounacèb didèn*, pr. t. *munacib didèn*; — trouver, estimer, juger, دیدن *didèn*, دانستن *danèstèn*, pr. t. *danistèn*; — je trouve cela bien, ou, que cela est bien, من این را خوب میدانم *mèn in-ra khoub mi-danèm*, ou من این را خوب میبینم *mèn in-ra khoub mi-binèm*;

— aller trouver quelqu'un, رفتن کسی *piché kèci rèftèn*; — se trouver en quelque endroit, بودن *boudèn*, حاضر بودن *hazèr boudèn*; — se trouver bien de quelqu'un ou de quelque chose, خوشنود بودن *khochnoud boudèn*; — se trouver mal, ضعف کردن *zè'èf kèrdèn*; — il se trouve que . . . , چنان شد که *ichènan choud ké*, پیدا شد که *mè'èloum choud ké*; — trouvé, e, پیدا شد *pèida-choudè*; — enfant trouvé, بچه گاو *bètchèyé gou*, a. لقیط *lèqil*.

TRUAND, E, S., مرد بی سر و پا *mèrdé bi sèr-ou-pa*.

TRUANDER, V. N. (peu usité), گدایی کردن, بدریوزه رفتن *guèdayi kèrdèn*, *bè-dèriouzè rèftèn*.

TRUANDERIE, S. F., گدایی *guèdayi*, دريوزه *dèriouzè*.

TRUBLE, OU TROUBLE, S. F. sorte de filet, دام ماهیگیری *damé mahi-guiri*.

TRUCHEMAN OU TRUCHEMENT, S. M., A. ترجمان *terdjouman*, مترجم *moutèrdjèm*, pr. t. *mutèrdjim*.

TRUCHER, V. N. V. TRUANDER.

TRUCHEUR, SE, S., گدا *guèda*.

TRUELLE, S. F., انداو, اندابه *èndavè*, *èndabè*, ماله *malè*, pr. t. *mala*.

TRUELLÉE, S. F., انداو به قدر يك *bè-qèdré yèk èndavè*.

TRUFFE, S. F., دنبلان *doumbèlan*.

TRUFFER, V. A., دنبلان آکندن *bè-doumbèlan àkèndèn*.

TRUFFIÈRE, S. F., دنبلانزار *doumbèlan-zar*.

TRUIE, S. F., مادیء خوک *mèdinèyé khouk*, خوک *ma-dè-khouk*.

TRUITE, S. F., T. P. قزل آله *qèzèl àlè*, pr. t. *qizil àla*.

UITÉ, E, adj., خالخال *khal-khal*.

UMEAU, s. m. espace entre deux fenêtres, فاصله میان *facèlèyé miané dou pèndjèrè*; — le jarret d'un bœuf, پشت زانوی گاو *pouchté zanouï gav*.

TE; TOI, pron. de la seconde personne des 2 g., تو *tou*. tu se rend en persan par un ی placé à la fin du verbe. Le pronom تو *tou*, précède toujours le verbe, exemple : آمدی *àmèdi*, tu es venu, میدانی *mi-dani*, tu sais, tu le sais, ou تو آمدی *tou àmèdi*, tu es venu, toi, tu es venu, تو میدانی *tou mi-dani*, tu sais, tu le sais. Comme on le voit, on peut, dans les verbes, conserver ou supprimer le pronom تو *tou*. Quand le verbe est terminé par un ا ou ajoute à ce ی pronom un ء éléf-hènzè, qui le double, exemple : میآئی *mi-ayi*, tu viens; — te, à l'accusatif en persan se rend par تو را *tou-ra* précédant le verbe, ou par un ت placé, soit à la fin de l'adjectif ou du substantif qui entre dans la composition d'un verbe actif ou neutre, soit à la fin du verbe, exemple : je t'aime, تو را *tou-ra* دوست میدارم *doust mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوستت میدارم *doust-èt mi-darèm*, ou دارم *darèm*, دوست میدارمت *doust mi-darèm-èt*, ou دارمت *darèm-èt*; — je t'ai dit, je te l'ai dit تو را گفتم *tou-ra goftèm*, گفتمت *goftèm-èt*. Cependant, بتو *bè-tou*, à toi, comme régime indirect, est plus usité, بتو گفتم *bè-tou goftèm*, je t'ai dit, je te l'ai dit; — بتو دادم *bè-tou dadèm*, je t'ai donné, je te l'ai donné.

TUABLE, adj. des 2 g., کشتنی *kouchtèni*, قابل کشتن *qabèlè kouchtèn*.

TUANT, e, adj. fatigant, بستوه آورنده *bè-soutouh avèrèndè*, زحمت دهنده *zèhmèt-dèhèndè*, زیاد مزاحم *siad mouzahèm*.

TUBE, s. m., انبویه *èmboubè*, لوله *loulè*.

TUBERCULE, s. m. excroissance qui survient à la racine des plantes, گره *guèrèh*.

TUBÉREUSE, s. f. plante qui vient d'un oignon, گل پیازی *goulé piazì*.

TUBÉROSITÉ, s. f., برآمدگی *bèr amèdègui*, آماس *amas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *ouram*, pr. t. *èvram*.

TUBULEUX, EUSE, adj., انبویه دار *èmboubè-dar*.

TUBULURE, s. f. petit tube, V. TUBE.

TUDESQUE, adj. des 2 g., نمسوی *nèmsèvi*.

TUER, v. a., کشتن *kouchtèn*, قتل کردن *qètl kèrdèn*, pr. t. *qatl kièrdèn*; — se tuer, خود را کشتن *khoud-ra kouchtèn*, خود را تلف کردن *khoud-ra tèlèf kèrdèn*; — on dit: tuer le temps, وقت را گذرانیدن *vèqt-ra gousèranidèn*, وقت گذرانیدن *gouzèranidènè vèqt*, pr. t. *guzèranidèni vaqit*; — tuer, fatiguer excessivement, بستوه *bè-soutouh avourdèn*, کشتن *kouchtèn*; — tué, e, کشته شده *kouchtè-choudè*, a. مقتول *mèqtoul*, pr. t. *maqtoul*; — crier à tue-tête, فریاد کردن *fèriad kèrdèn*, فغان گدن *fèghan kèrdèn*, pr. t. *fighan kièraèn*.

TUERIE, s. f., خونریزی *khoun-rizi*, a. قتلعام *qètlè 'àm*, pr. t. *qatli 'àm*; — lieu où on tue les animaux, سالخانه

sèlèkh-khanè, a. مذبحه *mèzbèhè*, pr. t. *mazbaha*, V.

ABATTOIR.

TUEUR, s. m., کشنده *kouchèndè*, a. قاتل *qatèl*, pr. t. *qatil*, قتال *qèttal*.

TUF, s. m., خاک سفید *khaké sèfid*.

TUILE, s. f., سفال *soufal*.

TUILMAU, s. m., ریزه سفال *rizèyé soufal*.

TUILERIE, s. f., کوره سفالپزی *kourèyé soufal-pèzi*.

TUILIER, s. m., سفالپز *soufal-pèz*.

TULIPE, s. f. fleur, لاله *lalè*.

TULLE, s. m., تور *tour*.

TUMÉFACTION, s. f., بر آمدگی *bèr àmèdègui*, آماس *âmas*, آماه *âmah*, شیش *chich*, ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*, انتفاخ *èntèfakh*, pr. t. *întifakh*.

TUMÉFIER, v. a., در آوردن آماس *âmas dèr àvourdèn*, آماس کردن *âmacidèn*; — se tuméfier, آماس کردن *âmas kèrdèn*, ورم کردن *vèrèm kèrdèn*, باد کردن *bad kèrdèn*; — tuméfié, e, باد کرده *bad-kèrdè*, آماس کرده *âmas-kèrdè*, a. منتفخ *moutèfèkh*, pr. t. *mun-tèfikh*.

TUMEUR, s. f., آماس *âmas*, a. ورم *vèrèm*, pl. اورام *oouram*, pr. t. *èvram*.

TUMULAIRE, adj. des 2 g., قیبرستانی *qèbrèstani*.

TUMULTE, s. m., هنگامه *hèngamè*, نوفه *noufè*, شورش *chou-rèch*, غلغله *ghoulghoulè*, آشوب *âchoub*, a. دغدغه *dègh-dèghè*, pr. t. *daghdagha*; — en tumulte, باشوب تمام *bè-âchoubé tèmam*.

TUMULTUAIRE, adj. des 2 g., شلوغ *choulough*; — une as-

semblée tumultuaire ou mieux, tumultueuse, مجلس شلوغ *mèdjilécè choulough*.

TUMULTUAIREMENT, adv., ou mieux, TUMULTUEUSEMENT, شلوغ بشور و غوغا *choulough, bè-chour-ou-ghoougħa*.

TUMULTUEUSEMENT, adv. V. TUMULTUAIREMENT.

TUMULTUEUX, EUSE, adj. V. TUMULTUAIRE.

TUMULUS, s. m., علامت گور *'èlamètè gour*, لوش قبر *loouchè qèbr*.

TUNIQUE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*; — par analogie vêtement de femme et d'homme, کمر چین *kèmèr-tchin*, لولجده *koulèdjè*, pr. t. *koulidjè*, قبا *qèba*, pr. t. *qaba*; — terme de chirurgie, pellicule, membrane, پردہ *pèrdè*, ا. غشا *ghècha*, pr. t. *ghicha*, pl. اعشبه *èghchiè*, pr. t. *aghchiè*.

TUORBE, s. m., ا. طنبور *tèmbour*, pr. t. *tambour*, pl. ضنابير *tènabir*.

TURBAN, s. m., دستار *dèstar*, ا. عمامه *'èmamè*, pr. t. *'imamè*, pl. عمايم *'èmayèm*, pr. t. *'amaïm*.

TURBOT, s. m., سپر ماهی *sèpèr-mahi*.

TURBULEMMENT, adv., بعربده جویی *bè-'èrbèdè-djouyi*, بفتنه جویی *bè-fètnè-djouyi*.

TURBULENCE, s. f., عربده جویی *'èrbèdè-djouyi*, فتنه انگیزی *fètnè-ènguizi*.

TURBULENT, E, adj., عربده جوی *'èrbèdè-djouï*, فتنه انگیز *fètnè ènguiz*, فتنه جوی *fètnè-djouï*.

TURC, s. m., ا. ترك *tourk*, pr. t. *turk*, pl. اترک *ètrak*. Pour désigner les turcs de Constantinople on emploie le mot, عثمانلو *'osmanlou*, pr. t. *'osmanlu*.

TURC, turque, adj., ترکی *tourki*; — la langue turque,

- ترکی حرف *zèbané tourki*; — parler turc, *زبان تهرکی* *tourki hêrf zèdèn*.
- 'URCIE, s. f., بندآب *bèndé âb*, سڌ آب *sèddé âb*, چل *tchèl*, ا. سڌ *sèdd*.
- 'URCOMAN, a. ترکمن *tourkmèn*, pr. t. *turkmèn*, pl. ترکمنه *tèrakèmè*, pr. t. *tèrakimè*.
- 'URGESCENCE, s. f., آماس *âmas*, باد *bad*, ا. تنفیح *tènfikh*, نفخه *nèfkhèt*, pr. t. *nafkhat*.
- 'URGESCIENT, e, adj., باد کننده *nèfkh-kounèndè*, نفع کننده *bad-kounèndè*.
- 'URLUPINADE, s. f. (familier), بی مزگی *hèrzègui*, هرزگی *bi mèzègui*.
- TURLUPINER, v. n., بی مزگی *hèrzègui kèrdèn*, هرزگی کردن *bi mèzègui kèrdèn*, یاهو گفتن *yavè goftèn*; — v. a. tourner en ridicule, ریشخند کردن *rich-khènd kèrdèn*, تمسخر کردن *tèmèskhour kèrdèn*, pr. t. *tèmèskhor kièrdèn*.
- TURNEPS, s. m. espèce de gros navet, شلغم گنده *chèl-ghèmé goundè*.
- TURPITUDE, s. f., زسواپی *rousveyi*, ا. افتضاح *èftèzah*, pr. t. *iftizah*, قباح *qèbahèt*, pr. t. *qabahat*.
- TURQUESTAN, ou TURKESTAN, contrée de la grande Tartarie, ترکستان *tourkèstan*, pr. t. *turkistan*.
- TURQUIE, l'empire turc, خاک عثمانلو *khaké 'osmanlou*, مملکت عثمانلو *memlèkètè 'osmanlou*.
- TURQUOISE, s. f., فیروزه *firouzè*, پیروزه *pirouzè*.
- TUTÉLAIRE, adj. des 2 g., نگاهبان *nèguèh-ban*, نگاهدار *nè-gah-ban*, pr. t. *niguiah-ban*, پاسدار *pas-dar*, نگاهدار.

nègah-dar, a. حامى *hami*, حافظ *hafèz*, pr. t. *hafiz*,
pl. حافظون *hafèzoun*.

TUTELLE, s. f., a. وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*, ولايت *vè-layèt*, pr. t. *vilayèt*.

TUTEUR, TRICE, s., a. وكيل *vèkil*, وصى *vèli*, وصى *vèci*.

TUTIE, s. f. oxyde de zinc, توتيا *sènguè toutia*, a.
توتيا *toutia*, حجر التوتيا *hèdjèr-out-toutia*, pr. t.
hadjèr-ut-toutia.

TUTOIEMENT, s. m., خطاب بلفظ تو *khètabé bè-lèfzè*
tou.

TUTOYER, v. a., تو خطاب کردن *bè-lèfzè tou khètab*
kèrdèn, تو گفتن *tou goftèn*.

TUYAU, s. m., انبوه *èmboubè*, لوله *loulè*, pr. t. *lulè*.

TYMPAN, s. m., پردۀ گوش *pèrdèyè gouch*, a. صحنه *sèhna*,
pr. t. *sahna*.

TYMPANISER, v. a. décrier quelqu'un hautement, رسواى
کردن *rousvaï 'àlèm kèrdèn*, علانيه رسوا کردن *'èla-*
niyètèn rousva kèrdèn; — tympanisé, e, رسواى عالم
شد *rousvaï 'àlèm choudè*.

TYMPANITE, s. f., a. استسقاء يابس *èstèsqàè yabès*, pr. t. *is-*
tisqaï yabis, استسقاء ريبكى *èstèsqàè rihi*, pr. t. *istis-*
qaï rihi.

TYMPANON, s. m., صنطور *sèntour*, pr. t. *santour*; — jouer
dn tympanon, سنطير زدن *sèntour zèdèn*.

TYPE, s. m. figure originale, اصل صورتش *èslé sourèt-èch*,
صورت اصلى *sourètè èslé*.

TYPHON, s. m., V. TROMBE.

TYPHUS, s. m., a. مكرقه *mouhrèqè*.

TYPOGRAPHE, s. m., بسمه زن چاپ کونده *tchap-kounèndè*, *bèsmè-zèn*.

TYPOGRAPHIE, s. f., فن چاپ کردن *fènné tchap kèrdèn*, a. فنه طباعة *fènné tèba'èt*, pr. t. *fènni tèba'at*; — établissement d'imprimerie, بسمه خانه *bèsmè-khanè*, pr. t. *basma-khanè*.

TYPOGRAPHIQUE, adj. des 2 g., بسمه تی *tchapi*, *bèsmèyi*.

TYRAN, s. m. se disait chez les Anciens de celui qui usurpait la puissance souveraine, غصب کننده تخت *ghèsb-kounèndèyé tèkhté sèltènèt*; — se dit aujourd'hui de celui qui gouverne avec injustice, بيداد گير *bidad-guèr*, ستمکار *sètèm-kar*, pr. t. *sitèm-kiar*, ظلمکار *zoulm-kar*, pr. t. *zulm-kiar*, a. ظالم *zalèm*, pr. t. *zalim*, pl. ظلمه *zèlèmè*, غدار *ghèddar*, pr. t. *ghaddar*, جبار *djèbbar*, pl. جباره *djabèrè*, *djabèrèt*.

TYRANNIE, s. f., بيداد گيرى *bidad-guèri*, ستمکاری *sètèm-kari*, pr. t. *sitèm-kiari*, a. ظلم *zoulm*, جور *djoour*, pr. t. *djèvr*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*, جبر *djèbr*, تعدی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*.

TYRANNIQUEMENT, adv., به بيداد گيرى *hè-bidad-guèri*, بظلم و بستمکاری *bè-sètèm-kari*, جبارانه *djèbbaranè*, از روی بيداد گيرى *èz rouï bidad-guèri*, a. ظلم *zoulmèn*, جبراً *djèbrèn*, جوراً *djoourèn*, pr. t. *djèvrèn*.

TYRANNIQUE, adj. des 2 g., a. جبرى *djèbri*, ظلمى *zoulmi*.

TYRANNISER, v. a., بيداد گيرى کردن *bidad-guèri kèrdèn*,

زولم کردن *zoulm kèrdèn*, تعدی کردن *tè'èddi kèrdèn*,
 pr. t. *tè'addi kièrdèn*, جبر کردن *djèbr kèrdèn*, ستم
 کردن *sètèm kèrdèn*, pr. t. *sitèm kièrdèn*; — tyrannisé,
 e, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*.

U

UBIQUITÉ, s. f., همه جا موجود بودن *hèmè dja mooudjoud boudèn*, a. حیثیت *hèiciyèt*.

UKASE, s. m., حکم امپراطور روسیه *heukmé èmpèratouré rouciyè*.

ULCÉRATION, s. f., زخم پیدا شدن *pèida choudènè zèkhm*,
 a. تقرح *tèqèrrouh*, pr. t. *tèqarruh*.

ULCÈRE, s. m., زخم *zèkhm*, ریش *riçh*, a. قرحة *qèrhèt*, pr.
 t. *qarhat*, pl. قروح *qourouh*.

ULCÉRER, v. a., زخم کردن *zèkhm kèrdèn*; — ulcéré, e,
 زخم دار *zèkhm-dar*, زخم دار شده *zèkhm-dar-choudè*,
 مقرر *mèqrouh*, pr. t. *maqrouh* — au fig. V. FÂCHÉ,
 IRRITÉ.

ULCÉREUX, EUSE, adj. de la nature de l'ulcère, مانند زخم
manèndé zèkhm, از جنس زخم *èz djènsé zèkhm*; — qui
 est couvert d'ulcères, پر زخم *pour zèkhm*.

ULÉMA, OULÉMA, s. m. pl., a. علما *'ouléma*.

ULTÉRIEUR, E, adj. qui est au delà, par opposition à cité-
 rieur, آن طرف *àn tèrèf*, pr. t. *àn taraf*, آن سمت
sèmt; — qui vient après, بعد از این *bè'èd èz ìn*, pr. t.
ba'd èz ìn, پس از این *pès èz ìn*, a. مؤخر *mou'èkhkhèr*,
 pr. t. *mou'akhkhàr*.

ULTÉRIEUREMENT, adv. au delà, outre ce qui a été dit ou

fait, علاوه بر این 'èlavè bèr in; — postérieurement, ensuite, پس از این pès èz in, بعد از این bè'èd èz in, a. من بعد mèn bè'èd, pr. t. mīn ba'd, بعد bè'èd, pr. t. ba'd.

ULTIMATUM, s. m., حرف آخر soukhèné. ðkhèr, آخر الحرف hèrfé ðkhèr, a. آخر الكلام ðkhèr-oul-kèlam.

ULTRAMONTAIN, E, adj., آن طرف کوه ðn tèrèfé kouh.

UN, UNE, adj. num., يك yèk, یکی yèki, a. واحد vahèd, pr. t. vahid, fém. واحدة vahèdèt, pr. t. vèhdèt; — Dieu est un, خدا يکيست khouda yèkist, خدا واحد است khouda vahèd-èst; — c'est tout un, يکيست yèkist, ندارد تفاوت tèfavout nè-darèd; — un à un, يك يك yèk-yèk; — les uns et les autres, همه hèmè, a. مجموع mèdjimou'.

UNANIME, adj. des 2 g., يکزيان yèk-zèban, يکدل yèk-dèl, pr. t. yèk-dil, a. متفق لقول mouttèfèq-oul-qooul, pr. t. muttèfiq-ul-qavl, متفق الرأي mouttèfèq-our-rè'i, pr. t. muttèfiq-ur-rè'i.

UNANIMEMENT, adv., يکزيان yèk-zèban, a. بالاتفاق bèl-èt-tèfaq, pr. t. bil-ittifaq.

UNANIMITÉ, s. f., يکزيانى yèk-zèbani, همزباني hèm-zèbani.

UNI, E, adj. égal, هموار hèm-var, a. مستوي moustèvi; — sans ornement, ساده sadè; — en parlant des personnes qui sont liées d'amitié, de sentiment, جور djour, بهم پیوسته bè-hèm pèivèstè.

UNIÈME, adj. ord. ne s'emploie qu'avec les nombre vingt, trente, quarante, etc. بیست و یکم vingt-et-unième, bis'-ou-yèkoum.

UNIFICATION, s. f., بهم پيوستگى *bè-hèm pèivèstègui*, يکى *yèki choudèn*, a. وصل *vèsl*, pr. t. *vasl*.

UNIFIER, v. a., يکى کردن *yèki kèrdèn*.

UNIFORME, adj. des 2 g., يکشکل *yèk-san*, يکشکل *yèk-chèkl*, a. مساوى *mouçavi*, متساوى *moutèçavi*.

UNIFORME, s. m., رخت نظام *rèkhté nèzam*, رخت رسمى *rèkhté rèsmi*, البسة رسميه *lèbacé rèsmi*, a. رسميه *èbècèyé rèsmiyè*, pr. t. *èlbicèr rèsmiyè*, le mot *rèsmi*, ou *rèsmiyè* n'est employé que pour officiel, ou uniforme civil.

UNIFORMÉMENT, adv., بيک نور *bè-yèk ousloub*, بيک نور *bè-yèk nèvèrd*, على السويته *bè-yèk tèrkib*, a. على السويته *'èlès-sèviyè*, pr. t. *'alas-sèviyè*.

UNIFORMITÉ, s. f., هم پيوستگى *yèk-sani*, مناسبته بهمدیگر *mou-nacèbètè bè-hèm-diguèr*, a. مساوات *mouçavat*.

UNIMENT, adv., هموار *hèm-var*; — simplement, ساده *sadè*; — sans façon, بي تکليفته *bi tèklifanè*, بي تکليف *tèklif*.

UNION, s. f. jonction, بهم پيوستگى *bè-hèm pèivèstègui*, پيوستگى *pèivèstègui*, a. اتصال *ètètècal*, pr. t. *ittifal*; — accord, يکجهتي *yèk-djèhèti*, a. اتحاد *ètètèhad*, pr. t. *ittihad*, اتفاق *ètètèfaq*, pr. t. *ittifaq*.

UNIQUE, adj. des 2 g., يگانه *yèganè*, pr. t. *yèguianè*, a. واحد *vahèd*, pr. t. *vahid*, وحيد *vèhid*; — fils unique, پسر يگانه *pècèrè yèganè*, ولد يگانه *vèlèdè yèganè*, pr. t. *vèlèdi yèguianè*.

UNIQUEMENT, adv., همن تنها *hèman tènha*, همن تنها *mîn tènha*, a. مخصاً *mèhzèn*, pr. t. *mahzèn*, مخص

mèhz, pr. t. *mahz*, مخصوص *mèkhsous*, pr. t. *makh-sous*; — je suis venu uniquement pour toi, همین تنها برای تو آمدم *hèmin tènha bèraï tou àmèdèn*, مخصص از *mèhz èz bèraï tou àmèdèm*.

UNIR, v. a. joindre ensemble, بهم پیوستن *bè-hèm pèivès-tèn*, ملحق کردن *bè-hèm vèsl kèrdèn*, *moulhèq kèrdèn*; — s'unir, s'associer, یکپیمان شدن *yèk-pèiman choudèn*, یکجبهت شدن *yèk-djèhèt choudèn*, متفق شدن *moulttèfèq choudèn*; — s'unir d'amitié, رابطه دوستی پیدا کردن *rabètèyé dousti pèida kèrdèn*, دوست شدن *doust choudèn*; — unir, ôter les inégalités, هموار کردن *hèm-var kèrdèn*; — uni, e, joint, بهم وصل شده *bè-hèm pèivèstè*, *vèsl-choudè*, a. ملحق *moulhèq*, pr. t. *mulhaq*; — aplani, هموار شده *hèm-var choudè*, هموار *hèm var*, a. مستوی *moustèvi*; — qui n'a aucun ornement, ساده *sadè*.

UNISSON, s. m., یک آهنگی *yèk-àhèngui*, یکپرده *yèk-pèrdè*, a. وحدة الاصوات *vèhdèt-oul-èsvat*, pr. t. *vahdèt-ul-ès-vat*; — au sens moral, commun accord, a. اتفاق *èt-tèfaq*, pr. t. *ittifaq*; — à l'unisson, a. بالاتفاق *bèl-èt-tèfaq*, pr. t. *bil-ittifaq*.

UNITAIRE, s. et adj., a. متحد *mouvèhhèd*, pr. t. *muva-hid*, pl. موحدین *mouvèhhèdîn*, pr. t. *muva-hhidîn*.

UNITÉ, s. f., یگانگی *yèganègui*, یکی بودن *yèki boudèn*, a. وحدت *vèhdèt*, pr. t. *vahdèt*, وحدانیت *vèhdaniyèt*, pr. t. *vahdaniyèt*, احدیت *èhèdiyèt*, pr. t. *ahadiyèt*; — principe du nombre, یک *yèk*, a. احد *èhèd*, pr. t. *ahad*, pl. احاد *èhad*, pr. t. *ahad*.

UNITIF, IVE, adj. (peu usité) qui unit, يَكْسِي كُنْدَه *yèki-kounèndè*; — terme de dévotion, qui unit par le pur amour, état unitif, a. حَالَتِ اَهْلُ السُّلُوكِ *halète èhl ous-selouk*, pr. t. *hàlèti-èhl us-sulouk*, حَالَتِ مُوَحِّدِيْنَ *halète mouchhèdîn*, pr. t. *halèti muvahhidîn*.

UNIVALE, adj., يَكْصِدْفِي *yèk-sèdèfi*, a. نَوْصَدَف *zou sèdèf-oul-vahèd*, pr. t. *zou sadèf-ul-vahid*.

UNIVERS, s. m., كَيْتِي *guiti*, دَجْهَان *djèhan*, pr. t. *djihan*, دُونِيَا *dounia*, عَالَم *'âlèm*, pl. عَوَالِم *'èvalèm*, pr. t. *'avalim*, عَالَمِيْنَ *'âlèmin*; — les parties de l'univers, a. اَقْطَار *'èqtaré 'âlèm*, pr. t. *aqtari 'âlem*.

UNIVERSALITÉ, s. f., a. عُمُوم *'oumoum*, عُمُومِيَّت *'oumoumi-yèt*; — l'universalité des êtres, عُمُومِيَّتُ مَوْجُودَات *'oumoumiyèté mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumiyèti mèd-djoudat*, عُمُومُ مَوْجُودَات *'oumoumé mooudjoudat*, pr. t. *'oumoumi mèvdjoudat*.

UNIVERSAUX, s. pl., a. كَلِّيَّات *koulliat*.

UNIVERSEL, LE, adj., a. عُمُومِي *'oumoumi*, عَام *'âmm*; — famine universelle, a. قَحْطُ عَام *qèhté 'âmm*, pr. t. *qahti 'âmm*; — avoir l'approbation universelle, مَظْهَر *mèzhèré tèhsîn 'âmmè choudèn*; — un homme universel, qui embrasse tout, a. كُلّ *koull*, pr. t. *kull*; — science universelle, عِلْمُ كُلّ *'èlmé koull*, pr. t. *'ilmi kull*.

UNIVERSELLEMENT, adv., a. عُمُومًا *'oumoumèn*, عَلَى الْعُمُوم *'èlèl-'oumoum*.

UNIVERSITAIRE, adj. des 2 g., a. مُتَعَلِّقٌ بِدَارِ الْفُنُونِ *mou-*

tè'èllèq bè-dar-oul-founoun, pr. t. *mutè'alliq bè-darl-ul-funoun*.

UNIVERSITÉ, s. f., دبستان *dèbèstan*, a. مدرسه *mèdrècè*, دار انعلم *dar oul-'ouloum*, دار الفنون *dar-oul-founoun*.

UNIVOCATION, s. f., a. عمومیت الاسم *'oumoumiyèt-oul-èsm*, pr. t. *'oumoumiyèt-ul-ism*.

UNIVOQUE, adj. des 2 g., a. اسم عام *èsmé 'âmm*, pr. t. *ismi 'âmm*.

URANOGRAPHIE, s. f., وصف کیفیت آسمان *vèsfè kèifiyètè âsman*, a. وصف السما *vèsf-ous-sèma*, pr. t. *vasf-us-sèma*.

URANOMÈTRE, s. m., a. مقیاس انکواکب *mèqias-oul-kèvakèb*, pr. t. *maqias-ul-kèvakib*.

URANOMÉTRIE, s. f., علم مساحت ستارگان *'èlmé mèçahètè sètarègan*, علم مساحت کواکب *'èlmé mèçahètè kèvakèb*.

URBAIN, E, adj., شهری *chèhri*.

URBANITÉ, s. f., a. ادب *èdèb*, معقولیت *mè'èqouliyèt*, pr. t. *ma'qouliyèt*.

URE, s. m. taureau sauvage, گوزن *gavé kouhi*, گوزن *guèvèzn*, a. سرّ جبل *sèvré djebeli*, pr. t. *sèvri djèbèli*.

URETÈRE, s. m., a. حالب مجرای کلیه *mèdjraï kouliè*, حالب *halèb*, pr. t. *halib*.

URÈTRE, s. m., a. مجرای بول *mèdjraï booul*, pr. t. *mèdjraï bèvl*, مخرج بول *mèkhrèdjé booul*, pr. t. *makhrèdji bèvl*.

URGENCE, s. f., a. ضرورت *zèrourèt*, pr. t. *zarourèt*, لزوم *lou-zoum*, لزومیت *louzoumiyèt*.

URGENT, *u*, *adj.*, *a.* ضروری *zèrouri*, *pr. t.* *zarouri*, واجب *vadjèb*, *pr. t.* *vadjib*, لازم *lazèm*, *pr. t.* *lazim*, ضرور *zèrouur*, *pr. t.* *zarour*; — affaire urgente, کار ضروری *karé zèrouri*, کار واجب *karé vadjèb*.

URINAIRE, *adj.* des 2 *g.*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — canal urinaire, ou mieux, canal de l'urètre, *a.* مجرای بول *mèdjraï booul*.

URINAL, *s. m.*, شاشدان *chach-dan*, بولدان *booul-dan*, *a.* قاروره *qarourè*.

URINE, *s. f.*, شاش *chach*, کمیز *koumiz*, *pr. t.* *guèmiz*, پیشاب *pich-àb*, *a.* بول *booul*, *pr. t.* *bèvl*, pl. ابوال *èbval*.

URINER, *v. n.*, شاش کردن *chach kèrdèn*, شاشیدن *chachi-dèn*, پیشاب کردن *pich-àb kèrdèn*, بول کردن *booul kèrdèn*, زهرآب ریختن *zèhr-àb rikhtèn*.

URINEUX, *EUSE*, *adj.*, پیشابی *pich-àbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*.

URIQUE, *adj.* des 2 *g.*, پیشابی *pich-àbi*, *a.* بولی *boouli*, *pr. t.* *bèvli*; — acide urique, *a.* جوهر بولی *djoouhèrè boouli*, *pr. t.* *djèvhèri bèvli*.

URNE, *s. f.*, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t.* *zarf*, pl. ظروف *zourouf*, *a.* قوانس *qèvanès*, *pr. t.* *qavanis*.

US, *s. m.*, pl. آیین *àyin*, *a.* عادت *'àdèt*, رسم *rèsm*, pl. رسوم *roucoum*, معتاد *meu'eutad*, *pr. t.* *mu'tad*.

USAGE, *s. m.* action et manière d'user d'une chose, بکار بردن *bè-kar bourdèn*, *a.* استعمال *èstè'èmal*, *pr. t.* *istè'mal*; — coutume, *V.* Us.

USAGER, *s. m.*, حق استعمال دارنده *darèndèyè hèqqè èstè'èmal*.

USANCE, s. f. terme pour le payement, مهلت ادای پول *meuhlété édaï poul*, مهلت *meuhlét*, pr. t. *mihlét*, وعده *vè'èdè*, pr. t. *va'dè*; — ce délai est quelquefois de trente jours.

USER, v. n. faire usage, به مصرف بکار بردن *bè-kar bourdèn*, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, استعمال کردن *èstè'èmal kèrdèn*, pr. t. *isti'mal kièrdèn*; — user d'un mot, در حق کسی استعمال کردن *lèfzi-ra èstè'èmal kèrdèn*; — en user (bien ou mal) avec quelqu'un, در حق کسی رفتار کردن *dèr hèqqé kèci rèftar kèrdèn*, در حق کسی سلوك کردن *dèr hèqqé kèci soulouk kèrdèn*, ou حرکت کردن *hèrèkèt kèrdèn*; — en user librement, بی تکلیفانه حرکت کردن *bi tèklifanè hèrèkèt kèrdèn*; — consommer, بمصرف رسانیدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*, مصرف کردن *mèsrèf kèrdèn*, داشتن *mèsrouf dachtèn*; — j'ai usé beaucoup de bois, خیلی هیزم *khèili hizoum bè-mèsrèf rèçanidèm*; — détériorer les choses à force de s'en servir, کهنه کردن *keuhnè kèrdèn*, pr. t. *kohnè kièrdèn*, مندرس کردن *moundèrès kèrdèn*; — s'user, کهنه شدن *keuhnè chou-dèn*; — diminuer par le frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*; — le marbre s'use, مرمر فرسوده میشود *mèrmèr fèrsoudè mi chèvèd*; — usé, e, مستعمل شده *moustè'èmal choudè*, کهنه *keuhnè-choudè*, کهنه *keuhnè*, pr. t. *kohnè*, a. مستعمل *moustè'èmal*, *mus-ta'mèl*; — usé par le frottement, فرسوده شده *fèrsoudè-choudè*, فرسوده *fèrsoudè*.

USER, s. m., a. استعمال *èstè'èmal*, pr. t. *isti'mal*, V. **USAGE**.

USINE, s. f., کارخانه *kar-khanè*, pr. t. *kiar-khané*.

USITÉ, E, adj., a. مستعمل *moustè'è mèl*, pr. t. *musta'mèl*;
— ce mot n'est pas usité, این لفظ مستعمل نیست, *in lèfz moustè'è mèl nist*,
این لفظ استعمال نمیشود, *in lèfz èstè'è mèl nè-mi-chèvèd*.

USTENSILE, s. m., اسباب خانه *èsbabé khanè*; — de cuisine, اسباب مطبخ *èsbabé àch-pèz-khanè*,
èsbabé mètbèkh.

USTION, s. f. action de brûler, سوزش *souzèch*, a. حرق *hèrq*,
pr. t. *harq*.

USUEL, LE, adj., متداول *moutèdavèl*, pr. t. *mutèdavi*,
متعارف *moutè'arèf*, pr. t. *mutè'arif*, عادی *'adi*; —
langage usuel, زبان متعارف *zèbané moutè'arèf*, زبان
متداول *zèbané moutèdavèl*, a. متداول *lèçané mou-*
tèdavèl, عادی *lèçané 'adi*.

USUELLEMENT, adv., a. عادتاً *'adètèn*; — cela se dit usuel-
lement, این سخن عادتاً گفته میشود, *in soukhèn 'adè-*
tèn goftè mi-chèvèd.

USUFRUCTUAIRE, adj. des 2 g., a. استحقاق محسولی *èstèhqaqé mèhsouli*,
pr. t. *istihqaqi mahsouli*.

USUFRUIT, s. m., a. استحقاق اخذ محمول *èstèhqaqé èkhzé mèhsoul*,
pr. t. *istihqaqi akhzi mahsoul*.

USUFRUITIER, ÈRE, a. صاحب حاصل *sahèbé hacèl*, pr. t. *sa-*
hibi hacil, صاحب محمول *sahèbé mèhsoul*, pr. t. *sa-*
hibi mahsoul.

USURAIRE, adj. des 2 g., با آمیز *rèba-àmiz*, با *rèba*,
متضمن *mou-tèzèmmèné rèba*.

USURE, s. f., a. با *rèba*, pr. t. *riba*, ربح *rèbh*, pr. t. *ribh*;

— accroître son bien par l'usure, با دوتل بوسيله *bè-vècilèyé rèba dooulèt èfzoudèn*, با دوتل بوسيله زياد کردن *bè-vècilèyé rèba dooulèt ziad kèrdèn*;
 — rendre avec usure, rendre ou prendre en bien ou en mal au delà ou le double de ce qu'on a reçu, دو چندان کردن *dou tchèndan kèrdèn*, — usure, dépérissement par suite de l'usage, کهنه شدن *keuhnè choudèn*;
 — diminution de l'épaisseur par suite du frottement, فرسوده شدن *fèrsoudè choudèn*.

USURIER, ÈRE, s., باخوار *rèba-khar*, باخور *rèba-khour*, حرام خوار *hèram-khar*, a. معامل بالربا *mou'âmèlé bèr-rèba*, pr. t. *mou'âmili bir-riba*.

USURPATEUR, TRICE, s., غصب کننده *ghèsb-kounèndè*, a. غاصب *ghacèb*, pr. t. *ghacib*, pl. غاصبون *ghacèboun*, pr. t. *ghaciboun*.

USURPATION, s. f., a. غصب *ghèsb*, pr. t. *ghasb*.

USURPER, v. a., ربودن *rouboudèn*, بزور گرفتن *bè-zour guè-rèftèn*, غصب کردن *ghèsb kèrdèn*; — usurpé, e, غصب شده *ghèsb-choudè*, a. مغصوب *mèghsoub*, pr. t. *magh-soub*.

UTÉRIN, e, adj., از يك مادر و پدر ديگر *èz yèk madèr-ou-pè-dèrè diguèr*.

UTÉRUS, s. m. matrice, بچه دان *bètchè-dan*, a. رحم *rè-hèm*, pr. t. *rahim*.

UTILE, adj. des 2 g., سودمند *soudmènd*, با فايده *ba faïdè*, با مصرف *ba mèsrèf*, a. نافع *nafè'*, pr. t. *nafi'*, مفيد *moufid*.

UTILEMENT, adv., سودمندانه *soudmèndanè*, با فايده *ba faïdè*.

UTILISER, v. a., بمصرف رسانيدن *bè kar bourdèn*, با مصرف رسانيدن *bè-mèsrèf rèçanidèn*; — s'utiliser, با مصرف شدن *ba mèsrèf choudèn*, خود را بمصرف رسانيدن *khoudra bè-mèsrèf rèçanidèn*.

UTILITÉ, سود *soud*, a. فايده *faïdè*, pl. فوايد *fèvayèd*, pr. t. *fèvaïd*, نفع *nèf*, منفعت *mènfe'èt*, pr. t. *mènfa'at*, pl. منافع *mènafe'*, pr. t. *mènafi'*.

UTOPIE, s. f., a. خيال بطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, فکر باطل *fèkré batèl*, pr. t. *fikri batil*, pl. افکار باطله *èfkaré batèlè*, pr. t. *èfkiari batilè*.

UVÉE, s. f., a. طبقة عنبيّه *tèbèqèyè 'ènèbhiyè*, pr. t. *tabaqè 'anèbhiyè*.

V

VA, impératif du verbe aller., s'emploie adverbialement dans le sens de soit, volontiers, باشد *bachèd*.

VACANCE, s. f., خالی ماندن *khali mandèn*, محلّل ماندن *mèhloul mandèn*, a. محلوئيّت *mèhlouliyèt*.

VACANCES, s. f. pl., a. تعنيل *tè'ètil*, pr. t. *ta'til*, وقت تعطيل *rèqtè tè'èlil*, pr. t. *vaqti ta'til*; — un jour de vacances, روز تعطيل *rouzé tè'ètil*.

VACANT, E, adj., تهی *touhi*, pr. t. *tèhi*, a. خالی *khali*; — une chambre vacante, يك اوطاق خالی *yèk outaqé khali*; — en parlant des places, des dignités on emploie de préférence le mot, a. محلّل *mèhloul*, pr. t. *mahloul*; — le Saint-Siège était vacant, مسند حضرت

مەسنەدە ھەزرەتە پاپ مەھلول بۆد, pr. t. *mèsnèdi hazrèti pap mahloul boud*.

VACAËME, s. m., ھەنگامە *hèngamè*, غولغولە *ghoulghoulè*, داد و فریاد *dad-ou-fèriad*, آشوب *achoub*, ا. عریبە *'èrbèdè*, pr. t. *'arbèdè*.

VACATION, s. f. espace de temps que des personnes publiques emploient à quelque affaire, مدت کار کردن *mouddètè kar kèrdèn*, مدت مشغولیت *mouddètè mèch-ghouliyèt*, ا. ایام الشغل *èiyam-ouch-choughl*; — vacations au pl. cessation des séances des gens de justice, ا. تعطیل *tà'ètil*, pr. t. *ta'til*.

VACCIN, s. m., آبلە گۆ *Abèlèyé gav*, آبلە *Abèlè*, ا. جدري *djèdèrî*, بقرى *bèqèri*, pr. t. *djèdèrî baqari*.

VACCINE, s. f. maladie particulière aux vaches V. **VACCIN**; — procédé pour inoculer le vaccin, آبلە کوبى *Abèlè-koubi*, ا. تلقيح جدري بقرى *tèlqihiè djèdèrî bèqèri*, pr. t. *tèlqihi djèdèrî baqari*.

VACCINATION, s. f., inoculation de la vaccine V. **VACCINE**.

VACCINER, v. a., آبلە كوبيدن *Abèlè koubidèn*.

VACHE, s. f., مادە گاۋ *madè-gav*, گاۋ *gav*, ا. بقرة *bèqèrèt*, ou *bèqèrè*, pr. t. *baqara*, pl. بقرات *bèqèrat*, pr. t. *baqarut*; — traire les vaches, گاۋھارا دوشیدن *gav-ha-ra dou-chidèn*.

VACHER, ÈRE, s., گاۋبان *gav-ban*.

VACHERIE, s. f., ضيعة گاۋان *tèvilèyé gavan*.

VACILLANT, e, adj., لېرزان *lèrzan*, تەزەل زول كنان *tèzèlzoul kounan*; — au fig. irrésolu, ا. متردد *moutèrèddèd*, pr. t. *mutèrèddid*, متردد الرأى *moutèrèddèd-our-rè'i*, pr. t. *mu-*

tèrèddid-ur-rè'i, متذبذب *moutèzèbzèb*, pr. t. *mutè-zèbzib*.

VACILLATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, جنبش *djoumbèch*, a. تزلزل *tèzèlzoul*, زعزع *zè'èzè'è*, pr. t. *zà'za'a*, نوسان *noou-san*, pr. t. *nèvsan*; — la vacillation d'une barque, زورق جنبش *djooumbèché zoourèq*; — au fig. irrésolution, بی قراری رأی *bi qèrarî rè'i*, a. تردد *tèrèddoud*, تردید *tèrdid*, تذبذب *tèzèbzoub*.

VACILLER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, جنبیدن *djoumbidèn*, زعزع کردن *zè'èzè'è kèrdèn*, تزلزل کردن *tèzèlzoul kèrdèn*, تزعزع کردن *tèzè'zou' kèrdèn*; — au fig. être irrésolu, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*, تردید کردن *tèrdid kèrdèn*, متذبذب بودن *moutèzèbzèb boudèn*.

VACUITÉ, s. f., خالی بودن *khali boudèn*, a. خلو *khèlv*, pr. t. *khilv*.

VAGABOND, e, s. et adj., ولگرد *vèl-guèrd*, یافه تاز *yavè-taz*, آواره *àvarè*.

VAGABONDAGE, s. m., آوارگی *àvarègui*, بی کاری *bi kari*, سرسری *sèrsèri*, ولگردی *vèl-guèrdi*.

VAGABONDER, v. n., ول گردیدن *vèl guèrdidèn*, آواره گشتن *àvarè guèchtèn*.

VAGIN, s. m. terme d'anat., a. کس *kous*, pl. اکساس *èksas*, مهبل *mèbhèl*, pr. t. *mèbhil*.

VAGISSEMENT, s. m., نو زائیده *fèriadé koudè-kane noou-zaïdè*.

VAGUE, s. f., کوه آب *kouhèyé àb*, a. موج *mooudj*, pr. t. *mèvdj*, pl. امواج *èmvadj*.

VAGUE, adj. des 2 g. indéterminé, indéfini, نامحدود *na-*

mèhdoud, a. غير معين *ghèiré mou'èiyèn*, pr. t. *ghaïri mou'aïèn*, غير محدود *ghèiré mèhdoud*, pr. t. *ghaïri mahdoud*; — espace vague, a. مسافت غير محدوده *mèçafètè ghèiré mèhdoudè*, pr. t. *mèçafètè ghaïri mahdoudè*; — au fig. qui n'a point d'objet déterminé, a. مجهول *mèdjhoul*, مبهم *moubhèm*.

AGUE, s. m. grand espace vide, a. خلا *khèla*, pr. t. *khala*; — le vague de l'air, خلای هوا *khèlāi hēva*, pr. t. *khalaï hava*; — incertitude, manque de précision, a. ابهام *èbham*, pr. t. *ibham*; — il y a du vague dans son discours, سخنش ابهام دارد *soukhèn-èch èbham darèd*, سخنش مبهم است *soukhèn-èch moubhèm-èst*.

VAGUEMENT, adv., مبهم گونه *bè-toouré moubhèm*, مبهم مبهم-gounè, *moubhèm*.

VAGUER, v. n., بیهوده گشتن *avarè guèrdidèn*, آواره گردیدن *bi-houdè guèchtèn*.

VAILLAMMENT, adv., دل‌آوری *dèliranè*, بدلاوری *bè-dèl-avèri*, بهادرانه *bèhadèranè*, با شجاعت *ba chèdja'èt*, با جلادت *ba djèladèt*.

VAILLANCE, s. f., بهادری *bèhadèri*, دلیری *dèliri*, دل‌آوری *dèl avèri*, a. شجاعت *chèdja'èt*, pr. t. *chadja'at*, غیرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, جلادت *djèladèt*.

VAILLANT, s. m. fonds, capital, سرمایه *sèr-mayè*, (peu usité); — adv. il n'a pas un sou vaillant, يك پول سرمايه ندارد *yèk poul sèr-mayè nè-darèd*.

VAILLANT, e, adj., دلیر *dèlir*, دلاور *dèl-avèr*, بهادر *bèhadèr*, a. شجاع *choudja'*.

VAIN, *a.* adj. inutile, سود بی *bi soud*, فایده *bi faïdè*, بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, حاصل *bi hacèl*, *a.* کوشش *'èbès*, *pr. t. 'abès*; — faire de vains efforts, کوشش بی جا *kouchèché bi faïdè kèrdèn*, کوشش کردن *bi dja kouchèch kèrdèn*; — sans fondement, chimérique, بی جا *bi pa*, *a.* باطل *batèl*, *pr. t. batil*; — pensée vaine, خیال بی جا *khialé bi pa*, فکر بی جا *fèkré bi pa*, *pr. t. fikri bi pa*, *a.* فکر باطل *fèkré batèl*, *pr. t. fikri batil*; — orgueilleux, پندار *poundar*, *pr. t. pèndar*, خود پسند *khoud-pècènd*, *pr. t. khod-pècènd*, *a.* مغرور *mèghrour*, *pr. t. maghrour*, متکبر *moutèkèb*, *bèr*, *pr. t. mutèkèbbir*, عجب النفس *'oudjb-oun-nèfs*; — en vain, *adv.*, بی جا *bi dja*, بیهوده *bi-houdè*, *a.* عبث *'èbès*, *pr. t. 'abès*.

VAINCRE, *v. a.*, غلب آمدن *chèkèst dadèn*, غلبه کردن *ghalèb àmèdèn*, غلبه شدن *ghèlèbè kèrdèn*, فایق شدن *fayèq choudèn*; — vaincu, *e.* شکست خورده *chèkèst-khourdè*, مغلوب شده *mèghloub-choudè*, *a.* مغلوب *mèghloub*, *pr. t. maghloub*.

VAINEMENT, *adv. en vain* **V. VAIN**.

VAINQUEUR, *s. m.*, فیروزمند *firouzmènd*, *a.* فاتح *fatèh*, *pr. t. fatih*, غالب *ghalèb*, *pr. t. ghalib*, غازی *ghazi*.

VAISSEAU, *s. m.* vase quelconque, *a.* ظرف *zèrf*, *pr. t. zarf*, *pl.* ظروف *zourouf*; — vaisseau de bois, ظرف چوبین *zèrfé tchoubîn*; — bâtiment pour naviguer, کشتی *kèchti*, *a.* سفینه *sèfinèt*, سفینه *sèfinè*, *pl.* سفین *sefîn*, *et* سفن *soufoun*, *pr. t. sufun*; — vaisseau de guerre, کشتی جنگی *kèchti djèngui*; — vaisseau

à trois ponts, سه طبقه جهاز جنگی *djèhazé djènguî sè-tèbèqè*; — se dit aussi des veines et des artères, رگ, *règ*, a. عرق 'èrq, pr. t. 'irq, pl. عروق 'ourouq, وعاء *vè'd*, pl. أوعية *èv'ièt*.

VAISSELLE, s. f., ظروف سفره *èsbabé soufrè*, ظروف سفره *zouroufé soufrè*, اسباب ميز *èsbabé miz*.

VAL, pl. vaux s. m. vieux mot, on dit plutôt vallée, V. VALLÉE.

VALABLE, adj. des 2 g., a. معتبر *meu'eutèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*, شرعاً مقبول *chèr'èn mèqboul*, pr. t. *chèr'èn maqboul*, مقبول *mèqboul*, pr. t. *maqboul*.

VALABLEMENT, adv., a. بطور معتبر *bè-toouré meu'eutèbèr*, موافق شرع *mouvafèqé chèr'*.

VALACHIE, ancienne province de la Turquie, افلاق *èflaq*, pr. t. *iflaq*.

VALÉRIANE, s. f., فو *fouv*, vulg. سنبل کوهی *soumboulé kouhi*.

VALET, s. m., نوکر *nooukèr*, چاکر *tchakèr*, p. t. خدمتکار *khèdmèt-kar*, pr. t. *khizmèt-kiar*, a. خادم *khadèm*, pr. t. *khadim*, pl. خدام *khouddam*, خدمه *khèdèmè*, pr. t. *khadimè*; — pour appeler les domestique, en persan on dit, بچهها *bètchè-ha*.

VALETAGE, s. m., چاکری *tchakèri*, نوکری *nooukèri*.

VALETAILLE, s. f., بچهها *bètchè-ha*, نوکرها *nooukèr-ha*.

VALETER, v. n. être d'une assiduité servile, خوارى كردن *khari kèrdèn*; — faire des courses désagréables pour quelqu'un, دوندگى کردن *dèvèndègui kèrdèn*.

VALÉTUDINAIRE, adj. des 2 g., ناخوش *bi-mar-nak*, بیمارناک

ضعيف المزاج *na-khoch-èhval*, *bi mèzadj*, a. مزاج *zè'if-oul-mèzadj*, pr. t. *za'if-ul-mizadj*, *'èlil*, pr. t. *'alil*.

VALEUR, s. f., ارزش *èrzèch*, بها *bèha*, a. قيمت *qèimèt*, pr. t. *qimèt*, ثمن *sèmèn*; — d'une grande valeur, گران *guèran-bèha*, pr. t. *guiran-bèha*, a. ذيقيمت *zi-qèimèt*, pr. t. *zi-qimèt*; — attacher de la valeur, معتبر *meu'eutèbèr danèstèn*; — bravoure, courage, V. BRAVOURE et COURAGE.

VALEUREUSEMENT, adv. V. VAILLAMENT.

VALEUREUX, EUSE, adj. V. VAILLANT.

VALIDATION, s. f. action de valider, V. VALIDER.

VALIDE, adj. des 2 g. en parlant des personnes, sain, en bonne santé, تندروست *tèn-droust*, a. سالم *salèm*, pr. t. *salim*, صحيح المزاج *sèhik-oul-mèzadj*, pr. t. *sahik-ul-mizadj*; — valable, a. معتبر *meu'eutèbèr*, pr. t. *mu'tèbèr*, شرعى *chèr'i*, موافق شرع *mouvafèqè chèr'*, pr. t. *muvafigi chèr'*.

VALIDEMENT, adv., a. شرعاً *chèr'èn*.

VALIDER, v. a., معتبر کردن *meu'eutèbèr kèrdèn*, شرعى *chèr'i kèrdèn*, صحه گذاشتن *sèhhè gouzachtèn*; — validé, e, معتبر شده *meu'eutèbèr-choudè*, شرعى شده *chèr'i-choudè*.

VALIDITÉ, s. f., شرعى بودن *chèr'i boudèn*.

VALISE, s. f., جامه دان *djamè-dan*.

VALLÉE, s. f., دره *dèrè*, a. وهه *vèhd*, pl. وهدان *vouhdan*, et وهه *ouhoud*, pr. t. *èvhud*, وهه *vèhdè*, pl. وهه *vèhad*, pr. t. *vikad*, وادى *vadi*, pl. وديه *oudiè*, pr. t. *èvdiè*.

s. m., درۀ کوچک *dèrèyé koutchèk*.

v. n., ارزش داشتن *èrzèch dach-*
— combien cela vaut-il ? این چند میارزد *in*
id mi-èrzèd, ارزش دارد این چند *in tchènd èrzèch*
id, چه چیز است *qèimèté in tchè tchiz-*
— cela vaut dix francs, این ده فرنک میارزد *in dè*
k mi-èrzèd; — cela ne vaut rien, این بهیچ نمیارزد
!-hitch nè-mi-èrzèd; — cela n'en vaut pas la peine,
این بزمتمش نمی
in bè-zèhmèt-èch nè-mi-èrzèd; —
vaut mieux, اولی است *bèhtèr-èst*, اوولاست *ooulast*;
valoir une terre, زراعت کردن *zèra'èt kèrdèn*,
و سر حاصل او *sèré hacèl àvourdèn*; — se faire va-
lir, خود نمایی کردن *khoud-nèmayi kèrdèn*,
مفاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*; — à valoir sur ...
مکسوب *mèhsoubèn*, pr. t. *mahsoubèn*; — valoir, v.
حاصل داشتن *mèdakhèl dachtèn*, حاصل او *hacèl àvourdèn*.

s. f., رقص بالمداوره *rèqsè bèl-moudavèrè*, pr. t.
si bil-mudavèrè.

s. v. n., رقص کردن بالمداوره *bèl-moudavèrè rèqs*
dèn.

s. f. plus value, افزایش بر قیمت اصلی *èfzayèché*
qèimèté èsli, a. فصل ثمن معین *fèzlé sèmnèné mou-*
èn, pr. t. *fazli sèmnèni mou'aïyèn*.

s. f., V. ÉCAILLE.

LE, s. f. membrane, پردۀ *pèrdè*, a. غشا *ghècha*, pr.
hicha

RE, s. m. être chimérique, غول بیابان *ghoulé biaban*,

pr. t. *ghouli biyaban*; — au fig. celui qui s'enrichit par des gains illicites, ربا خور, *rèba-khour*, رouch-
vèt-khour.

VAN, s. m., سگو *sègou*, هيد *hid*, چك *tchèk*; — dans le Khoracan, چار شاخ *tchar-chakh*, a. مدري *mèdri*, مقوله *mèfqèlè*, pr. t. *mèfqalè*.

VANILLE, s. f., ونيلا *vènil*, وانيليا *vanilia*.

VANILLIER, s. m., درخت ونيلا *dèrèkhté vènil*.

VANITÉ, s. f. inutilité, بی مصرفی *bi mèsrèfi*, بيهودگی *bi-houdègui*, پوچ بودن *poutch boudèn*, a. بطلان *bout-lan*, بطل *boutl*, pl. اباطيل *èbatil*; — amour-propre fondé sur des objets frivoles, پنداری *poundari*, خود *khoud*, پسندي *khoud-pècèndi*, خود بينی *khoud-bini*; — faire vanité, tirer vanité, مفاخرت کردن *moufakhèrèt kèrdèn*.

VANITEUX, EUSE, adj. et s., خود پسند *khoud-pècènd*, pr. t. *khod-pècènd*, خود بين *khoud-bîn*, a. مغرور *mègh-rour*, pr. t. *maghrour*.

VANNE, s. f., درزاده *dèrzadè*, a. ترعه *tèr'è*, pr. t. *tèr'a*.

VANNEAU, s. m. oiseau, کولی خروس *khourous-kouli*.

VANNER, v. a., بید دادن *ghèllè-ra bè-bad dadèn*, غلّرا از کاه جدا کردن *ghèllè-ra èz kah djèda kèrdèn*; — vanné, e, کاه جدا شده *èz kah djèda-choudè*, a. مغلول *mèfqoul*.

VANNERIE, s. f., سبد بافی *sèbèd-bafi*, زنبیل بافی *zèmbil-bafi*.

VANNETTE, s. f., جو باد جهت سبد *sèbèdè djèhètè bad dadènè djoou*.

ز, s. m., سگوزن *ségou-zèn*, ا, فقال *fèqqal*, pr. t. *zl*.

ت, s. m., سبد باف *sèbèd-baf*.

د, s. m., در لنگه *lènguèyé dèr*; — les vantaux e porte, هر دو لنگه *hèr dou lènguèyé dèr*.

.D, E, adj., بادپر *bad-pèr*, بادپران *bad-pèrran*, بادبر *bèr*, لافزن *laf-zèn*.

ت, v. a., ستودن *sètoudèn*, تعریف کردن *tè'èrif kèr-*
خودستایی *mèdh kèrdèn*; — se vanter, خودرا مدح کردن *khoud-sètayi kèrdèn*,
مفاخرت *khoud-ra h kèrdèn*; — se vanter de... se glorifier, تفاخر کردن *tèfakhour kèrdèn*.

RIE, s. f., خودستایی *khoud-sètayi*, لافزنی *laf-zèni*,
لاف *laf*, بادبری *bad-bèri*.

RE, s. f., a. بخار *boukhar*, pl. ابخار *èbkhèrè*, pr. t. *chirè*; — la force de la vapeur, ا. قوت بخار *gou-*
é boukhar, pr. t. *gouvèti boukhar*; — bateau à
peur, کشتی بخار *kèchtîi boukhar*.

REUX, EUSE, adj., تار *tar*, ایر *èbr*.

RISATION, s. f., بخار شدن *boukhar choudèn*.

RISER, v. a., به بخار *boukhar kèrdèn*, منقلب کرد *bè-boukhar mounqèlèb kèrdèn*; — vapo-
sé, e, بخار شده *boukhar-choudè*.

RE, v. n. être vacant, خالی بودن *khali boudèn*,
محلل بود *mèhloul boudèn*; — en parlant des tribu-
aux, être en vacance, تعطیل کردن *tè'ètil kèrdèn*; —
donner son temps à quelque chose, مشغول بودن *mèch-*
houl boudèn.

VABENNE, s. f., زمین غیر مزروع *zèminé ghèiré mèzrou'*.

VARIABILITÉ, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèziri*, بی بثاتی *bi soubati*.

VARIABLE, adj. des 2 g., اختلاف پذیر *èkhtèlaf-pèzir*, بی ثبات تغییر پذیر *tèghyir-pèzir*, *bi soubat*.

VARIANT, e, adj. V. VARIABLE.

VARIANTE, diverses leçons d'un même texte, s. f., a. صرر مختلفه *souvére moukhtèlèfè*, pr. t. *sivèri moukhtèlèfè*, عبارات مختلفه *'èbaraté moukhtèlèfè*, pr. t. *'ibarati moukhtèlèfè*.

VARIATION, s. f., اختلاف پذیری *èkhtèlaf-pèziri*, a. تبدل *tèbèddoul*, pr. t. *tèbèddul*, pl. تبدلات *tèbèddoulât*, تحوّل *tèhèvvoul*, pr. t. *tèhavvul*, pl. تحولات *tèhèvvoulât*, pr. t. *tèhavvulat*.

VARICE, s. f., رگی *âmacé règ*, a. رخواه *ghouddètè rèkhvèt*, pr. t. *ghouddèti rakhvèt*.

VARICELLE, s. f., سرخچه *sourkhtchè*, سرخیزه *sèrkhizè*, سرخیزه *sèrkhijè*.

VARI-COCÈLE, s. f., a. ورم الصفن *vèrèm-ous-soufoun*.

VARIER, v. a. رنگارنگی *gouna-goun kèrdèn*, رنگارنگ کردن *rènga-rèng kèrdèn*, مختلف کردن *moukhtèlèf kèrdèn*; — v. n., تغییر یافتن *tèghyir yastèn*, تغییر کردن *tèghyir kèrdèn*; — varié, e, گوناگون *gouna-goun*, p. t. گونه گونه *gounè-gounè*, pr. t. *guiounè-guiounè*, a. متنوع *moultè-nèvvè*, pr. t. *mutè-nèvvi*; — des fleurs variées, گلپای *èzharè* گلزار متنوعه *goul-haï gouna-goun*, a. گلپای متنوعه *moutè-nèvvè*, pr. t. *èzhari mutè-nèvvi*.

VARIÉTÉ, s. f., رَنْگَارَنْگ بَوْدَن *rènga-rèng boudèn*, a. تَنْوَع *tènèvvou'*; — variété de figures, a. تَنْوَع صَوْر *tènèvvou'è souvèr*, pr. t. *tènèvvu'i sivèr*; — variétés littéraires, a. مَجْمُوعَةُ عِلْمِيَّة *mèdjimou'èyé 'èlmiyè*, pr. t. *madjimou'aï 'ilmiyè*.

VARIOLE, s. f. petite vérole, أَبَلَه *àbèlè*, a. جَدْرِي *djèdèri*, pr. t. *djèdri*.

VARIOLIQUE, adj. des 2 g., مَتَعَلِّق بِأَبَلَه *mo'itè'èllèq bè-àbèlè*.

VARIQUEUX, EUSE, adj. گُرْدَار *guèrèh-dar*, دَار غَدَه *ghoud-dè-dar*, a. ذُو غَدَه *zou-ghouddè*.

VARLOPE, s. f. grand rabot, رَنْدَه بَزَرَكِي *rèndèyé bouzourg*.

VASCULAIRE, VASCULEUX, EUSE, adj., a. كَثِير الْجَوَافِف *kècir-oul-djèbayèf*, pr. t. *kècir-ul-djèvaïf*.

VASE, s. m. vaisseau, pot, a. ظَرْف *zèrf*, pr. t. *zarf*, pl. ظُرُوف *zourouf*; — un vase d'or, زَرْفِي از ضَلَا *zèrfi èz tèla*, ظَرْف زَرْبَن *zèrfé zèrrîn*.

VASE, s. f. bourbe, لَجْن *lèdjèn*, غَلِيظَن *ghèlijèn*, a. غَرِيل *ghèril*, pr. t. *gharil*.

VASEUX, EUSE, adj., پَر لَجْن *pour lèdjèn*.

VASISTAS, s. m. petite partie d'une porte ou d'une fenêtre qui s'ouvre à volonté, دَرِيچَه *dèritchè*.

VASSAL, E, s. pl. vassaux, فَرْمَانْبَرْدَار *fèrman-bèr-dar*, تَابِع *tabè'*, pr. t. *tabi'*, pl. تَابِعِيْنَ *tabè'in*, pr. t. *tabi'in*, مَحْكُوم *mèhkoum*, pr. t. *mahkioum*.

VASSELAGE, s. m., فَرْمَانْبَرْدَارِي *fèrman-bèr-dari*, فَرْمَانْبَرِي *fèrman-bèri*, a. مَحْكُومِيَّة *mèhkoumiyèt*, pr. t. *mahkioumiyèt*.

VASTE, adj. des 2 g., پهڼ *pèhn*, a. واسع *vèci'*, vacè',
pr. t. *vaci'*.

VATICAN, s. m., درې خانۀ حضرت پاپ *dèrb-khanèyé hèr-
rèté pap*.

VAU-DE-ROUTE, (à) adv., بشتاب *bè-chètáb*, شتابان *chè-
taban*.

VAUDEVILLE, s. m. pièce de théâtre, V. COMÉDIE.

VAU-L'EAU, (à) adv., سرازير *sèra-zir*, سراپايين *sèra-payin*.

VAURIEN, NE, s., نابكار *na-bè-kar*, نادروست *na-droust*, ناپاك *na-pak*; — un vaurien, مرد نادروست *mèrdé na-droust*,
مرد نادروستی *mèrdé na-drousti*.

VAUTOUR, s. m., كركس *kèrkès*, a. نسر *nèsr*, pl. انسر *ènsour*.

VAUTRER (se), v. pron., غلطيدن *ghèltidèn*; — se vautrer
dans la boue, توی گل غلطيدن *touï guèl ghèltidèn*; —
se vautrer dans le vice, غرق فسق و فجور شدن *ghèr-
qé fèsq-ou-foudjour choudèn*.

VEAU, s. m., گوساله *gouçalè*, a. عاجل *'èdjl*, pr. t. *'idjl*, pl.
عاجول *'oudjoul*; — viande de veau, گوشت گوساله *gouchté gouçalè*.

VÉDA, s. m. livre sacré de l'Inde, کتاب دینی هندوان *kt-
tabé diniî hèndèvan*.

VEDETTE, s. f., دیدبان سواره *qèravoulé sèvarè*, دیدبان سواره *didè-bané sèvarè*.

VÉGÉTABLE, adj. des 2 g., روئيدنی *rouyidèni*.

VÉGÉTAL, E, s. m., روئيد *guiah*, روئيد *rouyèndè*, a. نابت *nabèt*,
pr. t. *nabit*, pl. نوابت *nèvabèt*, pr. t. *nèvabit*.

VÉGÉTAL, E, adj., از جنس گیاه *èz djènsé guiah*, pr. t. *è*

djînsi guiah, a. نباتى *nèbati*, pr. t. *nabati*, نباتيه *nè-batiyè*, pr. t. *nabatiyè*; — vertu végétale, a. خاصيت *khaciyètè nèbatiyè*, pr. t. *khaciyèti nabatiyè*; — matières végétales, a. مواد نباتيه *mèvaddè nèbatiyè*, pr. t. *mèvaddi nabatiyè*.

VÉGÉTANT, E, adj., رويند *rouyèndè*, a. نامى *namì*.

VÉGÉTATIF, IVE, adj., رويانند *rouyanèndè*, a. منبت *moun-bèt*, pr. t. *munbit*.

VÉGÉTATION, s. f., رويندگى *rouyèndègui*, a. نبت *nèbt*, نمو *noumouou*.

VÉGÉTER, v. n., رويدين *rouyidèn*, رستن *roustèn*, نمو کردن *noumouou kèrdèn*.

VÉHÉMENCE, s. f., تندى *toundi*, a. شدت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*, حكت *hèddèt*, pr. t. *hiddèt*.

VÉHÉMENT, E, adj., تند مزاج *tound-mèzadj*, a. شديد *chèdid*.

VÉHÉMENTEMENT, adv., تند *tound*, بشدت *bè-chèddèt*, pr. t. *bè-chiddèt*.

VÉHICULE, s. m. voiture en général, گوردونه *guèrdounè*, (vieux) كالسكه *kalèskè*, t. p. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*; — terme didactique, ce qui sert à conduire, a. سايق *sayèq*, pr. t. *suïq*; — fig. ce qui prépare, ce qui aide, a. مدار سهولت *mèdaré souhoulèt*, pr. t. *mèdari souhoulèt*, اسباب سهولت *èsbabé souhoulèt*, pr. t. *èsbabi souhoulèt*.

VEILLE, s. f., بى خوابى *bi khabi*, شب پيمائى *chèb-pèi-mayi*, بيدارى *bidari*; — la veille, le jour précédent, روز پيش *rouzé pich*, روز قبل *rouzé qèbl*.

VEILLÉE, s. f., شب نشینی *chèb-nèchini*.

VEILLER, v. n., بیدار بودن *bidar boudèn*, بی خوابی *bi khabi kèchidèn*, شب نشینی کردن *chèb-nè-chini kèrdèn*.

VEILLEUR, s. m., شب‌نشین *chèb-nèchîn*.

VEILLEUSE, s. f., چراغ شب سوز *tchèraghé chèb-souz*.

VEINE, s. f., رگ *règ*, a. عرق *'èrq*, pr. t. 'irq. pl. عروق *'ourouq*.

VEINÉ, e, adj., رگ رگ *règ-règ*.

VEINEUX, EUSE, adj., رگ‌دار *règ-dar*, a. کثیر العروق *kècir-oul-'ourouq*.

VÉLAR, s. m. plante, a. تودری *toudèri*.

VÉLER, v. n., زایدن گاو *zaidènè gav*.

VÉLIN, s. m., پوست گوساله *pousté gouçalè*, a. رَق *rèqq*, pr. t. *raqq*, رَق العاجل *rèqq-oul-'èdjil*, pr. t. *raqq-ul-'idjl*; — papier vélin, دار مهره کاغذ *kaghèzé meuh-rè dar*.

VÉLÉITÉ, s. f., اراده بی مأل *khialé bi pa*, اراده بی مأل *dèdèyé bi mè'al*.

VÉLOCE, adj. des 2 g., تند گردش *tound-guèrdèch*, a. سریع *sèri'-ous-sèir*.

VÉLOCITÉ, s. f., تندگی گردش *toundü guèrdèch*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*.

VELOURS, s. m., مخمل *mèkhmèl*, a. قطیفه *qètîfè*, pr. t. *qatîfè*, pl. قطایف *qètayèt*, pr. t. *qataïf*, خیمه *kèmi-lèt*, pr. t. *khamilèt*.

VELOUTÉ, e, adj. qui a l'aspect du velours, مخمل مانند *mèkhmèl-manènd*; — qui est doux au toucher comme

le velours, مثل مخمل نرم *mèslé mèkkmèl nèrm*, a. *moulayèm*, pr. t. *mulaim*; — qui n'est point de velours mais qui a des fleurs faites en velours, گل مخملی دار *goulé mèkkmèli-dar*.

VELOUTÉ, s. m. galon fabriqué comme le velours, گلابتون *goulabètouné mèkkmèli*; — douceur, finesse du duvet qui couvre certains fruits ou certaines membranes, a. لطافت *lètafèt*, نراکت *nèzakèt*; — le velouté de la pêche, نراکت پوست هلو *nèzakètè poustè houlou*.

VELOUTER, v. a., مخمل مانند کردن *mèkkmèl-manènd kèrdèn*, مخمل نما کردن *mèkkmèl-nèma kèrdèn*.

VELTE, s. f., پیمانه شراب *pèimanèyé chérab*

VELTER, v. a., پیمانه کردن *pèimanè kèrdèn*.

VELU, e, adj., مودار *mou-dar*, پر موی *pour mouï*.

VENAISON, s. f., گوشت شکار *gouchté chèkar*.

VÉNAL, e, adj. qui est susceptible d'être vendu, فروختنی *fouroukhtèni*; — valeur vénale, prix marchand, بهای *bèhaï rayèdj*, قیمت بازار *gèimètè bazar*; — qui met à prix sa conscience, sa plume, etc., رشوت خور *rèchvét-khour*, a. مرتشی *mourtèchi*.

VÉNALEMENT, adv., a. برشوت *bè-rèchvét*, با رشوت *ba rèchvét*.

VÉNALITÉ, s. f., رشوتگیری *rèchvét-khourì*, رشوتخوری *rèchvét-guirì*, a. ارتشا *èrtècha*, pr. t. *irticha*.

VENANT, e, adj., آینده *âyèndè*; — allant et venant, آمد و رفت *àmèd-choudègan*, آينده و رنده *âyèndè-ou rè-vèndè*.

VENDABLE, adj. des 2 g., فروختنی *fouroukhtèni*, قابل

qabèlé fouroukhtèn, a. مكن البيع *moumkèn*.
oul-bèi', pr. t. *mumkîn-ul-bèi*.

VENDANGE, s. f., انگور چینی *èngour-tchini*; — vendanges, au pluriel, موسم انگور چینی *mooucémè èngour-tchini*.

VENDANGER, v. a., انگور چیدن *èngour tchidèn*.

VENDANGEUR, EUSE, s., انگور چین *èngour-tchîn*, a. قنّاف *qèttaf*, pr. t. *qattaf*.

VENDEUR, EUSE, s. terme de pratique, fém., venderesse, فروشنده *fourouchèndè*, فروش *fourouch*, a. بايع *bayè'*, pr. t. *baï'*; — le vendeur et l'acheteur, فروشنده و خریدار *fourouchèndè-ou-khèridar*; — vendeur de fruits, میوه فروش *miwè-fourouch*.

VENDITION, s. f. V. VENTE.

VENDRE, v. a., فروختن *fouroukhtèn*; — vendre cher, گران فروختن *guèran fouroukhtèn*; — à bon marché, ارزان فروختن *èrzan fouroukhtèn*; — vendu, e, فروخته شده *fouroukhtè-choudè*.

VENDREDI, s. m., روز جمعه *rouzé djoum'è*, a. جمعه *djoum'è*, pr. t. *djum'a*, يوم الجمعة *yoom-ul-djoum'è*, pr. t. *yèvm-ul-djum'a*.

VÉNÉFICE, s. m. empoisonnement avec sortilège, a. تسميم بالسحر *tèsmîm-bès-sèhr*, pr. t. *tèsmim-bis-sihr*.

VÉNÉNEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-âloud*, زهناك *zèhrnak*.

VÉNÉRABLE, adj. des 2 g., شایسته آزر *chayèstèyé àzèrm*, واجب الاحترام *chayané heurmèt*, a. احترام *va-djèb-oul-èhtèram*, pr. t. *vadjib-ul-ihtiram*.

VÉNÉRATION, s. f., آزر *àzèrm*, a. حرمت *heurmèt*, احترام

èhtèram, pr. t. *ihitiram*, توقير *toouqir*, pr. t. *tèvqir*,
 کمال تبجیل *tèbdjil*; — grande vénération, a. حرمت *kèmalé heurmèt*, pr. t. *kièmali heurmèt*.

✓ **VÉNÉRER**, v. a., گذاشتن *âzèrm gouzachtèn*, حرمت *heurmèt kèrdèn*,
 محترم داشتن *meuhtèrèm dach-tèn*, احترام کردن *èhtèram kèrdèn*; — vénéré, e, a.
 محترم *meuhtèrèm*, pr. t. *muhtèrèm*, مبجل *mubèddjèl*,
 pr. t. *mubèddjil*.

✓ **VÉNÉRIE**, s. f., شکار با طوله شکاری *fènné chèkar ba toulèyé chèkari*, a. الصيد بالکلاب *fènn-ous-sèid-bèl-kèlab*, pr. t. *fènn-us-saïd-bil-kilab*.

✓ **VÉNÉRIEN**, NE, adj. plaisir vénérien, a. لذت جماع *lèzzètè djèma'*, pr. t. *lizzètè djima'*; — ce mot est aussi syno-
 nyme de syphilitique., mal vénérien, ناخوشی کوفت *na-khochiï kouft*.

VENETTE, s. f. peur, ترس *tèrs*, هراس *hèras*, واهمه *vahèmè*;
 — avoir la venette, واهمه داشتن *vahèmè dachtèn*; —
 donner la venette, ترسانیدن *tèrsanidèn*.

VENEUR, s. m., تازیبان *tazi-ban*; — grand veneur, صیاد *sèiyad-bachi*.

VENGEANCE, s. f., کینه خواهی *kinè-khahi*, a. انتقام *èntè-qam*, pr. t. *intiqam*; — tirer vengeance, انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*.

VENGER, v. a., انتقام کشیدن *èntèqam kèchidèn*; — se
 venger, on emploie en Persan et en Turc les mêmes
 mots qui précèdent; — vengé, e, انتقام کشیده *èntè-qam-kèchidè*.

VENGEUR, **VENGERESSE**, s. f., انتقامکش *èntèqam-kèch*, انتقام

کینه خواء *kinè-khah*, a. *èntèqam-kèchèndè* کشنده
 mountèqèm, pr. t. *muntaqim*.

VÉNIEL, LE, adj. qui peut être pardonné, پوزش پذیر *pou-
 zèrh-pèzir*, غفو قبل *qabèlé 'èfo*; — se dit d'une faute
 légère, خطای جزئی *khètai djouz'i*.

VENIMEUX, EUSE, adj., زهر آلود *zèhr-âloud*, زهرناک *zèhrnak*,
 a. *samm*, سامة *sammèt*.

VENIN, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. *sèmm*, pl. *سوموم*
soumoum; — venin mortel, زهر کشنده *zèhré kouchèndè*,
 زهر قاتل *zèhré qatèl*, a. *sèmmé qatèl*, pr. t.
sèmmi qatil; — au fig. haine cachée, کینه درون *ki-
 nèyé dèroun*.

VENIR, v. n., آمدن *àmèdèn*; — viens, بيا *bia*, pr. t. *beya*;
 — il viendra, خواهد آمد *khahèd àmèd*; — arriver, v. ce mot; — venir, survenir, en
 parlant des choses qui arrivent fortuitement, ظهور کردن *zouhour kèrdèn*, pr. t. *zuhour kièrdèn*, وقوع یافتن
vou-qou' yaftèn, بظهور رسیدن *bè-zouhour rècidèn*; — il
 vint une tempête, طوفانی بظهور رسید *toufani bè-zou-
 hour rècid*, ou پیوست *pèivèst*; — échoir, revenir,
 رسیدن *rècidèn*; — dériver, مشتق شدن *mouchtèq
 choudèn*; — ce mot vient de l'arabe, این لفظ از عربی
in lèfz èz 'èrèbi mouchtèq-èst; — croître.
 être produit, بعمل آمدن *bè-'èmèl àmèdèn*; — tel arbre
 ne vient pas dans ce pays, فلان درخت در این مملکت
*flan dèrèkht dèr in mèmèlèkèt bè-'èmèl nè-
 mi-âyèd*; — venir à l'esprit, بخاطر رسیدن *bè-khatèr
 rècidèn*; — venir au monde, بدنیا آمدن *bè-dounia*

àmèdèn; — venir à bout de.... از عهدہ بر آمدن *èz 'euhdè bèr àmèdèn*, رسانیدن *bè-èndjam rèçanidèn*, بمقصود رسیدن *bè-mèqsoud rècidèn*; — venir de.... ا. حالا *hala*, الان *èl'an*; — il vient de partir, ou رفت *hala rèft*, راه افتاد *èl'an rah ouftad*, le temps à venir, روانہ شد *èlan rèvanè choud*; — venu, e, آمده *àmèdè*; — soyez le bienvenu, خوش آمدید *khoch àmèdid*, صفا آوردید *sèfa àvourdid*.

VENT, s. m., باد *bad*, a. ريح *rih*, pl. رياح *riah*; — vent du nord, باد شمال *badé chèmal*; — froid, باد سرد *badé sèrd*; — le vent souffle, باد ميوزد *bad mi-vèzèd*; — lâcher un vent, بادی صادر کردن *badi sadèr kèrdèn*, گوزيد *gouzidèn*, تيزی زدن *tizi zèdèn*.

VENTE, s. f., فروش *fourouch*, a. بيع *bèi'*; — vente volontaire, a. بيع اختياري *bèi'è èkhtiari*, pr. t. *bèi'i ikhtiari*; — forcée, بيع جبري *bèi'è djèbri*, pr. t. *bèi'i djèbri*; — frauduleuse, بيع فاسد *bèi'è facèd*, pr. t. *bèi'i facid*; — nulle, بيع باطل *bèi'è batèl*, pr. t. *bèi'i batil*; — mettre en vente, برای فروش وضع کردن *bèraï fourouch vèz' kèrdèn*, a. عرض للبيع *'èrz lèl-bèi'*, pr. t. *'arz lil-bèi'*; — lieu où l'on vend, بازار *bazar*.

VENTER, v. n., وزیدن *vèzidèn*, باد وزیدن *vèzidené bad*, a. هبوب *houboub*.

VENTEUX, EUSE, adj. sujet aux vents, پُر باد *pour bad*, a. كثير الرياح *kècir-our-riah*; — qui cause des vents, باد آورنده *bad-àvèrèndè* a. موند رياح *mouvèllèdè riach*, pr. t. *muvellidi riach*.

VENTILATEUR, s. m., بادغس *bad-ghès*, بادهنج *badhèndj*,
p. t. بادگیر *bad-guir*.

VENTOSITÉ, s. f., باد *bad*, a. ريح *rih*, pl. رياح *riah*, mieux
ريحيّت *rihiyèt*.

VENTOUSE, s. f. instrument de chirurgie, كوپه *koupè*, a.
موحجم *mouhdjèm*, pl. موحجمات *mouhdjèmat*; — ap-
pliquer des ventouses, V. VENTOUSER; — ouverture
pratiquée dans un conduit, a. منفذ *mènfez*.

VENTOUSER, v. a., حجامت کردن *hèdjamèt kèrdèn*; —
ventousé, e, حجامت شده *hèdjamèt-choudè*, a. محجم
mèhdjourn, pr. t. *mahdjourn*.

VENTRE, s. m., شکم *chèkèm*, pr. t. *chikièm*, قرن *qèrn*, pr.
t. *qarn*, قارن *qarèn*, a. بطن *bètn*, pr. t. *batn*, pl. بطن
boutoun; — mal de ventre, درد شکم *dèrdè chèkèm*; —
bas-ventre, زیر شکم *zirà chèkèm*, a. اسفل البطن *èsfèl-*
oul-bètn.

VENTRÉE, s. f., بچه های يك شکم *bètchè-haï yèk chèkèm*, a.
نتایج واحد *nètadjé vahèdè*, pr. t. *nitadji vahidè*.

VENTRICULE, s. m. terme d'anat., a. جوف *djoouf*, pr. t.
djèf, pl. اجواف *èdjvaf*; — les ventricules du cerveau,
a. اجواف دماغ *èdjvafé dèmagh*, pr. t. *èdjvafi dimagh*,
du cœur, اجواف قلب *èdjvafé qèlb*, pr. t. *èdjvafi*
qalb.

VENTRIÈRE, s. f., زبترنگ *zèbèr-tèng*, a. نسع *nès'*, pr. t.
nas', pl. انساع *ènsa'*, pr. t. *ènsa'*.

VENTROUILLER, (SE) v. pron. V. VAUTRER (SE).

VENTRU, e, adj., شکم گنده *chèkèm-goundè*.

VENUE, s. f., آمدن *àmèdèn*, a. ورود *vouroud*, pr. t. *vouroud*,

بعد از آمدن شما *vouçoul*; — après votre venue, *bè'èd èz àmèdèné chouma*; — allées et venues, آمد و *amèd ou-rèft*, رفت *amèd-choud*, اياب و زهاب, *èyab-ou-zèhab*, pr. t. *èyab-u-zèhab*.

VÉNUS, s. f. planète, ناهید *nahid*, a. زهره *zeuhrè*, pr. t. *zohrè*; — déesse de la beauté, رب النوع حسن *rèbb-oun-noou'é heusn*, pr. t. *rèbb-un nèv'i husn*.

VÊPRES, s. f. pl. نماز عصر *nèmazé 'èsr*.

VER, s. m., کرم *kèrm*, a. دود *doud*, pl. ديدان *didan*, ver solitaire V. TÉNIA; — ver qui ronge le bois, رواجو *rèvèndjou*, کرم چوب *kèrmé tchoub*; — qui ronge les étoffes, بيد *bid*; — qui ronge les grains, سيسك *sicèk*, سيسرو *sisrou*, سوسه *sicèrèk*, سوسه *soucè*; — ver nuisant, چراغک *chèb-tchèraghèk*.

VÉRACITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdç*, pr. t. *sidç*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VERBAL, e, adj. terme de gram., ا. فعلی *fè'èli*, pr. t. *fì'li*; — adjectif verbal, ا. صفت فعلیه *sèfètè fè'èliyè*, pr. t. *sifati fì'liyè*; — qui n'est que de vive voix, شفاهی *chè-fahi*, زبانی *zèbani*, لسانی *lèçani*, pr. t. *liçani*, چافاهی *chè-fahi*, pr. t. *chifahi*.

VERBALEMENT, adv., زبانی *zèbani*, a. شفاهاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*, لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*.

VERBALISER, v. n. dire des raisons ou des faits pour les faire mettre dans un procès-verbal, تقریر کلام کردن *tèqriré kèlam kèrdèn*, بیان واقعہ کردن *bèyané vaqè'dè kèrdèn*; — dresser un procès-verbal, کیفیت واقعہ را *kèifiyètè vaqè'dè-ra tèhrir kèrdèn*.

VERBE, s. m., a. فعل *fè'èl*, pr. t. *fi'l*, pl. افعال *èf'âl*; — verbe actif ou transitif, فعل متعدى *fè'èlé moutè'èddi*, pr. t. *fi'li mutè'addi*, فعل معلوم *fè'èlé mè'èloum*, pr. t. *fi'li ma'loum*, ou فعل معروف *fè'èlé mè'èrouf*, pr. t. *fi'li ma'rouf*; — verbe neutre, فعل لازم *fè'èlé lazèm*, pr. t. *fi'li lazim*; — verbe passif, فعل مجهول *fè'èlé mèdjhoul*, pr. t. *fi'li mèdjhoul*; — verbe régulier, فعل قياسى *fè'èlé qiaci*, pr. t. *fi'li qiyaci*; — verbe irrégulier, فعل غير قياسى *fè'èlé ghèiré qiaci*, pr. t. *fi'li ghairi qiyaci*; — ton de voix, آواز *avaz*; — parole, a. كلام *kèlam*; — en termes de théologie, la seconde personne de la Sainte-Trinité, a. كلام الله *kèlam-oullah*, كلام ازلى *kèlamé èzèli*, pr. t. *kèlami èzèli*.

VERBÉRATION, s. f., a. مصادمة الهوا *mouçadèmèt-oul-hèva*, pr. t. *muçadèmet-ul-hava*.

VERBEUX, EUSE, adj., پُر گو *pour gou*, بسيار حرفن *bèciar hèrf-zèn*, a. كثير الكلام *kècir-oul-kèlam*.

VERBIAGE, s. m., جفنگى *djèfèng*, حرف مفت *hèrfé mouft*, چند *yavè-gouyi* ياوه گوئى *hèrfé bi-houdè* حرف بيهوده *tchèrènd-pèrènd*, ا. خطيات *hèzian* هذيان *khèltiyat*.

VERBIAGER, v. n., (peu usité) جفنگى گفتن *djèfèng goftèn*, ياوه گوئى گفتن *yavè goftèn*, حرف بيهوده زدن *hèrfé bi-houdè zèdèn*.

VERBIAGEUR, SE, adj., ياوه گو *yavè-gou*, حرف مفت زن *hèrfé mouft-zèn*.

VERBOSITÉ, s. f., پُر گوئى *pour-gouyi*, a. كثرت الكلام *kès-rèt-oul-kèlam*.

RE, adj. des 2 g., مایل برنگ سبز *mayèl bè-rènguè*

RET, TE, adj. un peu vert., اندک سبز *èndèk sèbz*; — arlant d'un vin un peu acide, ترش مزه *tourch-mèzè*; qui a encore de la vigueur, هنوز نیرومند *hènouz umènd*.

OU VERT-DE-GRIS, نگار *zèngar*, pr. t. *zènguiar*, a. زند *zèndjar*.

JE, s. f. la sève des plantes, V. SÈVE; — acidité, ترش مزه *tourch-mèzègui*, a. حموضیة *houmouziyèt*; — verdeur du vin, ترش مزگی شراب *tourch-mèzèguii chè*; — vigueur, jeunesse, نیرومندی *niroumèndi*, جو *djèvani*, a. طراوت *tèravèt*.

ER, s. m., مبشر جنگل *moubachèré djènguèl*.

R, v. a., رنگ کردن *sèbz-rèng kèrdèn*, رنگ *sèbz-rèng*; — v. n. devenir vert, *sèbz zèdèn*; — v. n. devenir vert, سبز شد *sèbz choudèn*; — verdi, e, سبز شد *z-choudè*, a. مخضر *moukhèzzèr*, pr. t. *mou-izzar*.

YANT, E, adj., سبز و خرم *sèbz-ou-khourrèm*, خصم *khezèr*, pr. t. *khazir*.

YER, v. n. V. VERDIE, v. n.

URE, s. f. herbes, feuilles quand elle sont vertes, سبزه *sèbzè*; — lieu plein de verdure, سبزه زار *sèbzè-zar*; se dit des plantes potagères, سبزی *sèbzi*, pl. سبزیات *bziat*, pl. سبزووات *sèbzèvat*.

UX, EUSE, adj., کرم دار *kèrm-dar*, کرم خورد *kèrm-iourde*; — au fig. défectueux, عیب دار *'èib-dar*, a.

سقيم *sèqim*, pr. t. *saqim*, معيوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*.

VERGE, s. f., چوب *tchoub*, دست چوب *dèst-tchoub*; — la verge de Moïse, a. عصا موسى *'èça'é mouça*, pr. t. *'açaï mouça*; — battre, frapper de verges, چوب زدن *tchoub zèdèn*; — la verge, کبر *kir*, a. زکّر *zèkèr*.

VERGÉ, e, adj. se dit des étoffes dont la couleur ou le tissu n'est pas uni, نا هموار *na-hèm-var*, خط خط *khètt-khètt*.

VERGER, s. m., باغ درختان میوه دار *baghé dèrèkhtané mi-vè-dar*.

VERGER, v. a. mesurer avec la verge, جریب کردن *djèrib kèrdèn*.

VERGETER, v. a., با ضرب چوب از گرد پاک کردن *ba zèrbé tchoub èz guèrd pak kèrdèn*.

VERGETTES, s. f. pl., ماهوت پاک کن *mahout pak-koun*.

VERGLAS, s. m., باران نرم یخ کرده *barané nèrm yèkh-kèrdè*, یخ نازک *yèkhé nazouk*.

VERGNE, ou AUNE, s. m. nom d'arbre, بشاجیر *bouchdjir*, a. نبع *nèb'*, pr. t. *nab'*.

VERGOGNE, s. f., شرم *chèrm*, شرمندگی *chèrmèndègui*, a. حیا *hèya*, pr. t. *haya*, عار *'èr*.

VERGUE, s. f., دیرک بادبان *dirèké bad-ban*.

VÉRICLE, s. f., سنگ مصنوعی *sèngué mèsnou'i*.

VÉRIDICITÉ, s. f., راستی *rasti*, a. صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*.

VÉRIDIQUE, adj. des 2 g. qui dit la vérité, راست گو *rast-gou*, a. صدق اقول *sadèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*; — conforme à la vérité, V. VRAI.

VÉRIFICATEUR, s. m., رسیدگی کننده, *récidègui-kou-nèndè*.

VÉRIFICATION, s. f., رسیدگی, *récidègui*, غور رسی *ghoour-rèci*, ا. تحقیق *tèhqi*q, pr. t. *tahqi*q.

VÉRIFIER, v. a. s'assurer si une chose est vraie, رسیدن, *récidèn*, رسیدگی کردن *va-rèci kèrdèn*, غور رسی کردن *ghoour-rèci kèrdèn*, ا. تحقیق کردن *tèhqi*q *kèrdèn*; — démontrer la vérité, اثبات حقیقت کردن *èsbatè hèqi*qèt *kèrdèn*; — vérifié, e, رسی کرده شده *va-rèci kèrdè-choudè*, ا. محقق *mouhèqqèq*, pr. t. *mouhaqqaq*, متحقق *moutèhèqqèq*, pr. t. *moutèhaqqaq*.

VÉRIN, s. m., ا. اسباب جرّ انتقال *èsbabè djèrré èsqa*l, pr. t. *èsbabi djèrri èsqa*l.

VÉRITABLE, adj. des 2 g. conforme à la vérité, راست *rast*, ا. حقیقی *hèqi*qi, pr. t. *haqi*qi, صحیح *sèhi*h, pr. t. *sahi*h; — qui n'est pas falsifié, ا. اصل *èsl*, pr. t. *asl*; — véridique dans ses paroles, ا. صادق القول *sa-dèq-oul-qooul*, pr. t. *sadiq-ul-qavl*; — un véritable ami, محبّ صادق *doustè hèqi*qi, ا. دوست حقیقی *mouhèbbè sadèq*, pr. t. *mouhibbi sadiq*.

VÉRITABLEMENT, adv., راست, *rast*, از روی حقیقت *èz roui hèqi*qèt, ا. بالصدق *bès-sèdq*, pr. t. *bis-sidq*, بالصحة *bès-sèhhè*, pr. t. *bis-sihha*.

VÉRITÉ, s. f., راستی, *rasti*, ا. حقیقت *hèqi*qèt, pr. t. *haqi*qat, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*; — c'est la vérité toute pure, حقیقت مخص است *hèqi*qètè *mèhz-èst*.

VERJUS, s. m. raisin vert, غوره *ghourè*; — suc de raisins non mûrs, آب غوره *âbè ghourè*.

VERJUTÉ, E, adj., ترشمره *tourch-mèze*.

VERMEIL, s. m., نقره مطّلا *nougrèyé moutèlla*.

VERMEIL, LE, adj., گلگون *goul-goun*, pr. t. *gul-guioun*, لعل گون *lè'èl-goun*, pr. t. *la'l-guioun*.

VERMICELLE, s. m., رشته فرنگی *rèchtèyé frèngui*.

VERMICELLIER, s. m., رشته ساز *rèchtè-saz*.

VERMICULAIRE, adj. des 2 g., کرم مانند *kèrm-manènd*, a. دودی *doudi*.

VERMIFORME, adj. des 2 g., بترکیب کرم *bè-tèrkibé kèrm*, a. دودی الشكل *doudi-ouch-chèkl*.

VERMIFUGE, adj. des 2 g., کرمکش *dèvaï kèrm-kouch*, a. دافع انصفار *dafè'-ous-sèfar*, pr. t. *dafi'-us-safar*.

VERMILLON, s. m. cinabre, زنجرف *zèndjèrf*, شنجرف *chèndjèrf*; — couleur vive qu'on en tire, رنگ شنجرف *rèngué chèndjèrf*; — se dit pour vermeil, V. VERMEIL.

VERMILLONNER ou VERMILLER, v. n., از زیر خاک کرم در آوردن *èz ziré khak kèrm dèr àvourdèn*; — peindre en vermillon, رنگ شنجرف زدن *rèngué chèndjèrf zèdèn*.

VERMINE, s. f., شپش *choupouch*, a. قمل *qèml*, pr. t. *qaml*; — au fig. gens de mauvaise vie, a. حشرات الناس *hè-chèrat-oun-nas*, pr. t. *hachèrat-un-nas*.

VERMISSEAU, s. m., کرم ریزه *kèrmé rizè*.

VERMOULER, (SE), v., کرم خورده شدن *kèrm-khourdè choudèn*.

VERMOULU, E, adj., کرم خورده *kèrm-khourdè*.

VERMOULURE, s. f., اثر کرم *ècèré kèrm*, اثر کرم *ècèré èklé kèrm*.

VERMOUT, s. m., شراب افسنتین *chèrabé èfsèntin*.

VERNAL, E, adj., بهاری *bèhari*, a. ربیعی *rèbî'yi*, V. PRIN-TANIER.

VERNIR, v. a., روغن زدن *rooughèn zèdèn*, جلا دادن *djèla dadèn*.

VERNIS, s. m., روغن کمان *rooughèné kèman*, سندر *sèndèr*, سندره *sèndèrè*, سندروس *sèndèrous*, a. ستمان *sèmman*;
— enduit vitrifiable qu'on applique sur les poteries, لعاب کاشی *lou'abé kachi*, a. لعاب *lou'ab*.

VERNISSER, v. a., لعاب زدن *lou'ab zèdèn*; — vernissé, e, لعاب زد *lou'ab-zèdè*.

VERNISSEUR, s. m., جلاگر *djèla-guèr*, لعابزن *lou'ab-zèn*.

VERNISSURE, s. f., لعابزنی *lou'ab-zèni*, جلاگری *djèla-guèri*.

VÉROLE, s. f. nom vulgaire de la syphilis, کوشت *kouft*, ناخوشی کوشت *na-khochiï kouft*; — petite-vérole, V. VARIOLE; — marqué de la petite-vérole, آبله دار *abèlè-dar*.

VÉROLÉ, E, adj., کوشتی *koufti*.

VÉROLIQUE, adj. des 2 g., متعلق بناخوشی کوشت *mou-tè'èllèq bè-nakhochiï kouft*.

VÉRONIQUE, s. f. plante, درمنه *dèrmènè*, a. شیب *chih*.

VERRAT, s. m., خوک نر *khouk-nèr*.

VERRE, s. m. corps transparent, آبگینه *ab-guinè*, شیشه *chichè*, a. زجاج *zèdjadj*, pr. t. *zidjadj*; — vase pour boire, استکان *èstèkan*, (tiré du russe), پیاله *pialè*, a. قدح *qèdèh*, pr. t. *qadèh*.

VERRERIE, s. f., کارخانه شیشه گر *chichè-guèr-khanè*, کارخانه شیشه گری *kar-khanèyé chichè-guèri*; — art de faire le verre, شیشه گری *chichè-guèri*.

VERRIER, s. m., زجاجی *chichè-guèr*, a. زجاجی *zèdjadji*, pr. t. *zidjadji*, pl. زجاجیون *zèdjadjiyoun*, pr. t. *zidjadjiyoun*.

VERROTERIE, s. f., خر مهره *khèr-meuhrè*.

VERROU, s. m., کلون پراوند آهنی *pèravèndé àhèni*, کلون *kouloun*.

VERROUILLER, v. a., پراوند کلون کردن *kouloun kèrdèn*, پراوند با پراوند کشیدن *pèravènd kèchidèn*; — verouillé, e, پراوند با بسته *ba pèravènd bèstè*.

VERRUE, s. f., گندمه *goundoumè*, اترخ *èjoukh*, پالو *palou*, گوک *gouk*, a. ثلول *souloul*, pl. ثلیل *sèlil*, pr. t. *sèlil*.

VERS, s. m., شعر *chè'r*, pr. t. *chi'r*, pl. اشعار *èch'âr*, نظم *nèzm*, pr. t. *nazm*, بیت *bèit*, pl. ابیات *èbiat*.

VERS, prép. de lieu, سوی *souï*, a. طرف *tèrèf*, pr. t. *taraf*, سوی جانب *djanèb*, pr. t. *djanib*; — vers la ville, سوی شهر *souï chèkr*, طرف شهر *tèrèfé chèhr*; — ver lui, سوی سوی *souï ou*, سوی سوی *bè-souï ou*; — vers le nord, سوی شمال *souï chèmal*; — prép. de temps, طرف عصری *tèrèfé 'èsri*.

VERSANT, e, adj., زود افتان *zoud-ouftan*.

VERSATILE, adj. des 2 g., بی ثبات *bi soubat*, بی استقامت *moutèlèvvèn-mèzadj*, a. متلون المزاج *mutèlèvvèn-ul-mizadj*, pr. t. *mutèlèvvèn-ul-mizadj*.

VERSATILITÉ, s. f., بی ثباتی *bi soubati*, بی قراری *bi qèrari*, a. تلون *tèlèvvoun*.

VERSE, (A) adv. il pleut à verse, بهشت میبارد *bè-chèddèt mi-barèd*.

VERSEAU, s. m. onzième signe du Zodiaque, برج دلو *bourdjé dèlò, دلو dèlò*.

VERSEMENT, s. m., کارسازی تناخواه *kar-saziï tènkhah*.

VERSER, v. a., ریختن *rikhtèn*, افراغ کردن *èfragh kèrdèn*;
— verser le sang, خون ریختن *khoun rikhtèn*, خون کردن *khoun-rizi kèrdèn*; — verser son sang, sacrifier sa vie, فدای جان کردن *fèdaï djan kèrdèn*; — verser des fonds, سرمایه گذاشتن *sèr-mayè gouzachtèn*; — verser de l'or, زر افشانی کردن *zèr-èfchani kèrdèn*, زر افشاندن *zèr èfchandèn*; — v. n., به پهلو افتادن *bè-pèhlou ouftadèn*, افتادن *ouftadèn*; — versé, e, ریخته شده *rikhtè-choudè*; — en parlant d'une voiture, افتاده *ouftadè*, به پهلو افتاده *bè-pèhlou ouftadè*; — s'emploie adjectivement, با وقوف *ba vouqouf*, آزموده *âzmoudè*, آشنا *âchènà*, pr. t. *âchina*, a. واقف *vagèf*, pr. t. *vaqif*.

VERSET, s. m., a. آیه *âyè*, آیه *âyèt*, pl. آیات *âyat*.

VERSIFICATEUR, s. m., نظم پرداز *nèzm-pèrdaz*, شعرگو *chè'èr-gou*, a. شاعر *cha'èr*, pr. t. *cha'ir*, pl. شعراء *chou'èra'*, pr. t. *chou'ara'*, ناظم شعر *nazèmé chè'èr*, pr. t. *nazimi chi'r*.

VERSIFICATION, s. f., علم عروض *chè'èr-gouyi*, قواعد *'èlmé'èrouz*; — les règles de la versification, a. قواعد نظم *qèva'èdé nèzm*, pr. t. *qava'idi nazm*.

VERSIFIER, v. n., شعر گفتن *chè'èr goftèn*; — versifié, نظم شده *nèzm-choudè*, a. منظوم *mènzoum*, pr. t. *manzoum*.

VERSION, s. f., a. ترجمه *tèrdjournè*.

VERSO, s. m., پشت صافیه *pouchté vèrèq*, پشت ورق *pouchté sèhifè*.

VERT, s. m., رنگ سبز *rènguè sèbz*, a. لون اخضر *loounè èkhzèr*, pr. t. *lèvni akhzèr*; — herbe qu'on fait manger aux chevaux, خصيل *khècil*, تر علف *'èlèfè tèr*; — vert d'émeraude, زمرد رنگ *rènguè zoumouroud*.

VERT, E, adj., سبز سبز *sèbz*, سبز رنگ *sèbz-rèng*, سبز فام *sèbz-fam*, a. اخضر *èkhzèr*, pr. t. *akhzèr*; — en parlant du bois, تر *tèr*; — du bois vert, هيزم تر *hizoumè tèr*; — en parlant des fruits qui ne sont pas mûrs, نارس *na-rès*, خام *kham*; — des fruits verts, میوه‌های نارس *mivè-haï narès*, میوه‌های خام *mivè-haï kham*; — au fig. réponse verte, جواب سخت *djèvabè sèkht*.

VERTÉBRAL, E, adj., متعلق به مهره پشت *moutè'èllèq bè-meuhrèyè poucht*, a. فقري *fèqèri*, pr. t. *faqari*.

VERTÈBRE, s. f., مهره پشت *meuhrèyè poucht*, استوی *ous-touvi*, a. فقره *fèqrè*, pr. t. *figrèt*, فقره *fèqrè*, pr. t. *figrè*, pl. فقرات *fèqrat*, pr. t. *figrat*.

VERTEMENT, adv., a. بشدت *bè-chèddèt*, سخت *sèkht*, a. شدیداً *chèdidèn*, بالشدت *bèch-chèddèt*, pr. t. *bich-chiddèt*.

VERTICAL, E, adj., a. عمودی *'èmoudi*, pr. t. *'amoudi*, منتصب *mountècèb*, pr. t. *muntacib*.

VERTICALEMENT, adv., a. عموداً *'èmoudèn*, pr. t. *'amoudèn*, منتصباً *mountècèbèn*, pr. t. *muntacabèn*.

VERTICILLÉ, E, adj., حلقه دار *hèlqè-dar*, حلقه *hèlqè* *hèlqè*.

VERTIGE, s. m., گیجی *guidji*, a. دوار *dèvar*; — il a des

ses, سرش گیج است *guidj-èst* ou سر گشته است *sèr-guèchtè-èst*; — égaré, folie, دیوانگی *divanègui*, a. جنون *djenoun*, *djunoun*.

NEUX, EUSE, adj. qui occasionne des vertiges, گیج *guidj-kounèndè*; — sujet aux vertiges, peu en ce sens سرسامی *sèrsami*, آسیون *acioun*.

), s. m. fantaisie ridicule, caprice, رومی خروئی *ni-khouyi*, هوس بیهوده *hèwécé bi-houdè*, a. مراق *aq*.

s. f. disposition de l'âme qui porte à faire le bien, à fuir le mal, a. فضیلت *fèzilèt*, pr. t. *fazilèt*, pl. فضا *fèzayèl*, pr. t. *fazaïl*; — la vertu morale, a. فضیلت اخا *fèzilètè èkhlaq*, pr. t. *fazilèti akhlaq*; vertu sublime, a. فضیلت عالیّه *fèzilètè 'àliyè*, pr. t. *ilèti 'àliyè*, فضیلت جلیلّه *fèzilètè djèlilè*, pr. t. *fa-èti djèlilè*; — c'est un homme de grande vertu, مردیست صاحب فضیلت *mèrdist sahèbè fèzilètè mèlè*; — chasteté, پاکدامنی *pak-damèni*, a. عفت *fèt*, pr. t. *'iffèt*, عصمت *'èsmèt*, pr. t. *'ismèt*; — qualité qui rend propre à produire un effet, a. خاصیت *khaci-yèt*, pl. خصایص *khèçayès*, pr. t. *khaçaïs*; — cette plante a une grande vertu, خاصیت این گیاه *khaci-yètè in guiah khèilist*; — en vertu de... (locution prépositive) en conséquence, a. بحسب *bè-hècèbè*, باقتضای *bè-èqtèzaï*, بموجب *bè-mooudjèbè*, a. حسب *hèsb*, pr. t. *hasb*, *hisb*; — en vertu de l'ordre le..., بموجب *bè-hècèbè fèrmayèch*, فرمایش

bè-mooudjèbè fèrman, a, حسب الحكم hèsb-oul-heukm, pr. t. hasb-ul-hukm.

VERTUEUSEMENT, adv. en parlant de la vertu des femmes, a با عفت ba 'èffèt, بعفت bè 'èffèt, با عصمت ba 'èsmèt; — en parlant de la vertu des hommes, de leur droiture, on emploie les mots arabes, صلاح sèlah, pr. t. salah, صواب sèvab, pr. t. savab; — se conduire vertueusement, از روی صلاح و صواب حرکت کردن èz rouï sèlah-ou-sèvab hèrèkèt kèrdèn.

VERTUEUX, EUSE, adj., پاکدامن pak-damèn, پاكنهاده pak-nèhad, a, اهل صلاح èhlé sèlah, pr. t. èhli salah, اهل صواب èhlé sèvab, pr. t. èhli savab, صالح salèh, pr. t. salih, pl. صلحا soulèha; — femme vertueuse, با عفت ba 'èffèt, با عصمت ba 'èsmèt, a, عفيفه 'èfifè, pr. t. 'afifè.

VERVE, s. f., a, حميت hèmiyèt, pr. t. hamiyèt, حميت hèmiyèté tèb', pr. t. hamiyèti tab'; — verve poétique, حميت طبع شعريه hèmiyèté tèb'è ch'è'èriyè, pr. t. hamiyèti tab'i chi'riyè, طبع شعر tèb'è ch'è'èr, pr. t. tab'i chi'r.

VERVEINE, s. f. fleur, شاپسند chah-pècènd, شاپسند chapècènd, برابران bèrabran, ستاريون sètarioun, ce dernier mot est pris du grec.

VERVEUX, EUSE, adj. plein de verve, a با حميت ba hèmiyèt.

VERVEUX, s. m., دام ماهيگيري damé mahi-guirî.

VESCE, s. f., کسنک kèsnèk, کرسند kèrsènd, ارونس èrounès, (pris du grec) بارستاريون barèstarioun, (pris du grec)

- a. رعى الحمام *re'i-oul-hèmam*, pr. t. *ra'i-ul-hamam*.
- VESCERON, s. m., کرسنه دشتی *kersènèyé dèchti*.
- VÉSICAL, E, a. متعلق بمثانه *moutè'èllèq bè-mèçanè*.
- VÉSICATOIRE, s. m., ضماذ خردل *zèmadé khèrdèl*.
- VÉSICULE, s. f., توبره *toubre*, a. نفطه *nèftè*, pr. t. *nèfta*; —
la vésicule du fiel, کيسه زهره *toubreyé zèhrè*, کيسه زهره *zèhrè*,
kicèyé zèhrè, a. نطفه مراره *nèftèyé mèrarè*, pr. t. *nèftaï mèrarè*.
- VESSE, s. f., گوز بی صدا *tchos*, تس *tès*, صدا *sèda*, a. فسا *fèça*.
- VESSE-DE-LOUP, s. m., سماروغ *sèmarough*.
- VESSER, v. n., چس کردن *tès kèrdèn*, تسیدن *tècidèn*, چس کردن *tchos kèrdèn*.
- VESSEUR, EUSE, s., بسیار تس کننده *bèciar tès-kounèndè*,
a. فسا *fèssa*.
- VESSIE, s. f., شاشدان *chach-dan*, آبدان *àb-dan*, a. مثانه *mèçanè*.
- VESTALE, s. f., عقیقه بشیزه *bèchizèyé 'èfifè*, a. مخدره *moukhèddèrè*, pr. t. *moukhaddèrè*, pl. مخدرات *moukhèddèrat*.
- VESTE, s. f., نیم تنه *nim-tènè*, پشتک *pouchtèk*, a. دا *rèda*.
- VESTIAIRE, s. m., جامه خانه *djamè-khanè*, صندوق خانه *sèndouq-khanè*.
- VESTIBULE, s. m., کفشکن *kèfch-kèn*, والیز *valiz*, a. دهلیز *dèhliz*, pl. دهلیز *dèhaliz*.
- VESTIGE, s. m. empreinte du pied, رد پا *nèchan*, رد پا *rèdé pa*, اثر *ècèré pa*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*; —

reste, trace d'anciens édifices, indice, نشان *nèchan*,
pr. t. *nichan*, a. اثر *ècèr*, pl. آثار *açar*.

VÊTEMENT, s. m., پوشندگی *rèkht*, جامه *djamè*, پوشا *poucha*,
pouchèndègui, لباس *lèbas*, pr. t. *libas*,
pl. البسة *èlbècè*, ثوب *sooub*, pr. t. *sèvb*, pl. اقواب *èsvab*,
ثياب *siab*, كسوه *kèsvè*, pr. t. *kisvè*, pl. کسی *kouça*.

VÉTÉRAN, s. m., دیرینه *dirinè*, ا. قدیم *qèdim*, pr. t. *qa-*
dim, عتیق *'ètiq*, pr. t. *'atig*; — un vétérân de l'ar-
mée, سرباز قدیم *sèr-bazè qèdim*.

VÉTÉRANCE, s. f., خدمات دیرینه سپاهیان *khèdèmaté diri-*
nèyé sèpahian.

VÉTÉRINAIRE, s. m., a. بیطار *bèitar*, vulg. *bèital*; — adj.
qui a pour but la guérison des animaux domestiques,
متعلق به بیطاری *mènsoub bè-bèitari*, بیطاری *bèitari*;
moutè'èllèq bè-bèitari, a. بیطاری *bèitari*; — art vété-
rinaire, بیطاری *bèitari*.

VÉTILLARD, E, s., هرزه کار *bi-houdè-kar*, بیهوده کار *hèr-*
zè-kar.

VÉTILLE, s. f., چیزی بیهوده *karé bi-houdè*, چیزی پوچ *tchizi*
poutch, چیزی لغو *tchizi lèghv*, a. لغو *lèghv*, pr. t. *laghv*,
pl. لغویات *lèghviat*, pr. t. *laghviat*.

VÉTILLER, v. n. مشغول لغویات *s'amuser à des vètilles*,
شدن *mèchghoulè lèghviat choudèn*; — faire des diffi-
cultés sur des petites choses, عبث کار را مشکل *'èbès-'èbès kar-ra mouchkèl kèrdèn*.

VÉTILLEUR, EUSE, s. V. VÉTILLARD.

VÉTILLEUX, EUSE, adj. qui demande beaucoup d'attention,
a. دقیق *dèqiq*, pr. t. *daqiq*; — en parlant des per-

sonnes, qui entrent dans les plus petits détails, a. مدقق *moudèqqèq*, pr. t. *moudaqqiq*; — qui s'arrête à des vétilles, V. VÉTILLARD.

VÊTIR, v. a. donner des habits à quelqu'un, رخت دادن *rèkht dadèn*, لباس دادن *lèbas dadèn*; — vêtir les pauvres, رخت بفقرا *bè-fougèra rèkht dadèn*; — se vêtir, رخت پوشیدن *rèkht pouchidèn*; — vêtu, e, رخت پوشیده *rèkht-pouchidè*, a. ملبوس *mèlbous*.

VÊTO, s. m., قبول ندارم *qèboul nè-darèm*.

VÉTUSTÉ, s. f., کهنگی *keuhnègui*, فرسودگی *fèrsoudègui*.

VEUF, veuve adj. et s., بیوه *bivè*, a. ارمل *èrmèl*, pr. t. *èrmil*, féminin, ارمله *èrmèlè*, pr. t. *èrmilè*, pl. ارامل *èramèl*, pr. t. *èramil*; — une veuve, بیوه زن *bivè-zèn*; — au fig. privé de . . . a. مکروم *mèhrouroum*, pr. t. *mahrouroum*.

VEULE, adj. des 2 g., شل *choul*, سست *soust*, pr. t. *soust*, a. رخو *rèkhv*, pr. t. *rakhv*.

VEUVAGE, s. m., بیوگی *bivègui*.

VEXATEUR, TRICE, ازیت کننده *sètèm-pichè*, ستم پیشه *sètèm-pichè*, *èziyèt-kounèndè*.

VEXATION, s. f., بی حسابی *bi hècabi*, ستمکاری *sètèm-kari*, بیادگیری *bi-dad-guèri*, a. ازیت جفا *èziyèt djèfa*, تَعَدّی *tè'èddi*, pr. t. *tè'addi*, pl. تعديّات *tè'èddiat*, pr. t. *tè'addiat*, ظلم *zoulm*, مظلمة *mèzlemèt*, pl. مظالم *mè-zalèm*, pr. t. *mèzalim*, ستم *sètèm*, pr. t. *sitèm*.

VEXATOIRE, adj. des 2 g., ازیت رسان *sètèm-àmiz*, ستم آمیز *sètèm-àmiz*, ازیت رسانی *èziyèt-rèçan*, a. ظلمی *zoulmi*.

VEXER, v. a. faire injustement de la peine, بی حسابی

کردن *bi hêçabi kèrdèn*, بیدادگری کردن *bi-dad-guèri kèrdèn*, ستم کردن *sètèm kèrdèn*, ظلم کردن *zoulm kèrdèn*, تعذبی کردن *tè'èddi kèrdèn*; — contrarier, رنجانیدن *rèndjanidèn*, رنجیده خاطر کردن *rèndjidè-khatèr kèrdèn*; — se vexer, رنجیدن *rèndjidèn*, رنجیده خاطر شدن *rèndjidè-khatèr choudèn*; — vexé, e, qui a subi des injustices, ستم دیده *sètèm-didè*, مظلوم شده *mèzloum-choudè*, a. مظلوم *mèzloum*, pr. t. *mazloum*; — fâché, رنجیده *rèndjidè*.

VIABLE, adj. des 2 g., زنده ماندنی *zèndè-mandèni*, a. قابل حیات *qabelé hèyat*, pr. t. *qabili hayat*.

VIAGER, ÈRE, adj. a. مادام الحیات *ma-dam-oul-hèyat*, pr. t. *ma-dam-ul-hayat*.

VIANDE, s. f., گوشت *goucht*, a. لحم *lèhm*, pr. t. *lahm*, pl. لحوم *louhoum*.

VIATIQUE, s. m. provision de voyage, پرواز *touchè*, زاده *pèrvazè*, زاد راه *zadé rah*; — argent qu'on donne pour un voyage, خرج *khèrdjé rah*; — (peu usité dans ces deux sens); — sacrement de l'Eucharistie, a. قربان *qourbané mouqèddès*, pr. t. *qourbani mouqaddas*.

VIBORD, s. m., کشتی دیوار بالای *divaré balai kèçhti*.

VIBRANT, E, adj., لرزان *lèrzan*, لرزنده *lèrzèndè*, a. ممتور *moutèmèvvèr*, pr. t. *mutèmèvvir*, متنفس *moutènèvvès*, pr. t. *mutènèvvis*.

VIBRATION, s. f., لرزش *lèrzèch*, a. ترمور *tèmèvvour*, نوسان *noousan*, pr. t. *nèvsan*, هزهزه *hèzhèzè*.

VIBRER, v. n., لرزیدن *lèrzidèn*, ممتور شدن *moutè-*

mèvvèr choudèn, متننّس شدن *moutènèvvès choudèn*.

VICAIRE, s. m., جا نشين *dja-nèchîn*, a. نايب *nayèb*, pr. t. *naïb*, pl. نواب *nèvvab*, وكيل *vèkil*, pl. وكلا *voukèla*, pr. t. *vukèla*; — vicaire général, a. وكيل مطلق *vèkilé moutlèq*, pr. t. *vèkili moutlaq*, نايب مطلق *nayèbé moutlèq*, pr. t. *naïbi moutlaq*.

VICAIRIE, s. f. (moins usité que vicariat), جا نشينى *dja-nèchini*, a. نيابت *niabèt*, وكالت *vèkalèt*, pr. t. *vèkialèt*.

VICARIAL, e, adj., مخصوص جا نشينى *mèkhsoucé dja-nèchini*, متعلق به نيابت *moutè'èllèq bè-niabèt*.

VICARIAT, s. m. V. VICAIRIE.

VICARIÈR, v. n., نيابت كردن *niabèt kèrdèn*.

VICE, s. m., a. عيب *'èib*, pr. t. *'aïb*, pl. عيوب *'ouyoub*, نقص *nèqs*, pr. t. *naqs*, قصور *qouçour*, نقصان *nouqsan*; — disposition habituelle au mal, تباهكارى *tèbah-kari*, بدكارى *bèd-kari*; — débauche, عياشى *'èiyachi*, a. فاجور *fèsq-ou-foudjour*, pr. t. *fisq-u-fudjour*.

VICE-AMIRAL, s. m., دريايگى *nayèbé dèria-bègui*.

VICE-CHANCELIER, s. m., نايب دفتر دار *nayèbé dèftèr-dar*.

VICE-CONSUL, s. m., نايب قونسول *nayèbé qonsoul*.

VICE-CONSULAT, s. m., نيابت قونسولكرى *niabètè qonsoul-guèri*.

VICE-PRÉSIDENT, s. m., a. وكيل رئيس *vèkilè rè'is*.

VICE-ROI, s. m., جا نشين *dja-nèchin*, نايب شاه *nayèbé chah*, a. نايب السلطان *nayèb-ous-soultan*, pr. t. *naïb-us-soultan*.

VICE-ROYAUTÉ, s. f., نيابتنى *dja-nèchini*, a. نيابتنى *niabètè sèltènèt*, pr. t. *niabèti saltanèt*.

VICE-VERSÀ, loc. adv., و بر عکس *vè bèr 'èks*, a. بالمقابل *bèl-mouqabèlè*, pr. t. *bil-mouqabèlè*.

VICIEB, v. a., خراب کردن *tèbuh kèrdèn*, فساد کردن *khè-rab kèrdèn*, ضایع کردن *zayè' kèrdèn*, فاسد کردن *facèd kèrdèn*, معیوب کردن *mè'èyoub kèrdèn*; — rendre nul, باطل کردن *batèl kèrdèn*, منسوخ کردن *mènsoukh kèrdèn*; — vicié, e, فاسد شده *facèd-choudè*, ضایع شده *zayè'-choudè*, a. فاسد *facèd*, pr. t. *facid*.

VICIEUSEMENT, adv., بطور معیوب *bè-toouré mè'èyoub*, a. معیباً *mè'èyoubèn*, pr. t. *ma'youbèn*.

VICIEUX, **EUSE**, adj., عیب دار *'èib-dar*, a. معیوب *mè'èyoub*, pr. t. *ma'youb*, سقیم *sèqim*, pr. t. *sagim*.

VICINAL, **E**, adj. pl. **VICINAUX**, qui est proche, همسایه *hèm-sayè*, همجوار *hèm-djèvar*, مجاور *moudjavèr*, pr. t. *mudjavir*; — chemin vicinal, راه ما بین دهات *rahé ma-bèiné dèhat*.

VICISSITUDE, s. f., a. تغییر حالات *tèghèiyouré halat*, pr. t. *tèghaiyuri halat*, pl. تغییرات حالات *tèghèiyouraté halat*, pr. t. *tèghaiyurati halat*, تبذل *tèbèddoul*, pl. تبذلات *tèbèddoulât*, دوران حالات *doourané halat*, pr. t. *dèvrani halat*, انقلاب *èngèlab*, pr. t. *ingilab*, pl. انقلابات *èngèlabat*, pr. t. *ingilabat*; — les vicissitudes du temps, a. زمان تبذلات *tèbèddoulaté zèman*, pr. t. *tèbèddulati zèman*; — du monde, انقلابات دنیا *èngèlabaté dounia*, انقلاب کار جهان *èngèlabé karé djèhan*, a. انقلابات دهریه *èngèlabaté dèhriyè*, pr. t. *ingilabati dèhriyè*; — instabilité des choses humaines, عدم ثبات کار

بی وثائی امور جهان, *bi vèsayiï oumouré djèhan*, *'èdémé sèbaté karé dounia*.

VICTIME, s. f., a. قربان *qourban*, pl. قربانی *qèrabîn*, pr. t. *qarabîn*, ذبیحه *zèbihè*, pr. t. *zabihè*, pl. ذبایح *zèbayèh*, pr. t. *zabaïh*; — le sang des victimes, خون قربانی *khouné qèrabîn*, a. دم قربانی *démé qèrabîn*, pr. t. *dèmi qarabîn*.

VICTIMER, v. a. (peu usité), فدا کردن *fèda kèrdèn*; — se victimer, خویشتن را فدا کردن *khichtèn-ra fèda kèrdèn*, فدای نفس خویش کردن *fèdaï nèfsé khich kèrdèn*.

VICTOIRE, s. f., فیروزی *firouzi*, a. فتح *fèth*, pl. فتوحات *foutouhat*, نصرت *nousrèt*, ظفر *zèfèr*, pr. t. *zafer*; — remporter la victoire, فیروزمند شدن *firouzmènd choudèn*, ظفر یافتن *zèfèr yaftèn*, شکست دادن *chèkèst dadèn*, غالب آمدن *ghalèb àmèdèn*, غلبه کردن *ghèlèbè kèrdèn*.

VICTORIEUSEMENT, adv., فیروزمندانه *firouzmèndanè*, به نصرت *bè-nousrèt*, a. مظفراً *mouzèffèrèn*, pr. t. *mouzaf-firèn*, منصوراً *mènsourèn*.

VICTORIEUX, EUSE, adj., فیروزمند *firouzmènd*, a. مظفر *mou-zèffèr*, pr. t. *mouzaffèr*, منصور *mènsour*, pr. t. *mansour*, غالب *ghalèb*, pr. t. *ghalib*, فاتح *fatèh*, pr. t. *fatih*, غازی *ghazi*, ناصر *nacèr*, pr. t. *nacir*.

VICTUAILE, s. f., خوراک *khourak*, خوردنی *khourdèni*, a. رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIDANGE, s. f., خالی کردن *khali kèrdèn*, a. تخلیه *tèkhliè*, pr. t. *taikhliè*.

VIDANGEUR, s. m., کُنندۀ مبرز *khali-kounèndèyè*
mèbrèz, چندان *tchèndal*, کومش *koumèch*.

VIDE, adj. des 2 g., تہی *touhi*, a. خالی *khali*.

VIDE, s. m., a. خلا *khèla*; — le vide absolu est impossible, خلای محض محال است *khèlaï mèhz mèhal-èst*;
 — à vide, تہی *touhi*, a. خالیاً *khalièn*.

VIDER, v. a., تخلیه کردن *khali kèrdèn*, تہی کردن *tèkh-liè kèrdèn*, تہی *touhi kèrdèn*; — vidé, e, خالی شده *khali-choudè*, a. خالی *khali*.

VIDIMER, v. a. certifier qu'une copie est conforme à l'original, با اصلش تطبیق کردن *ba èsl-èch tètbiq kèrdèn*; — vidimé, e, با اصلش تطبیق شده *ba èsl-èch tètbiq-choudè*.

VIDIMUS, s. m., صحّہ *sèhhè*, صحّ *sahh*.

VIDUITÉ, s. f. veuvage, V. VEUVAGE.

VIE, s. f., زندگی *zèndègui*, جان *djan*, a. حیات *hèyat*,
 pr. t. *hayat*; — renoncer à la vie, ترک زندگی کردن *tèrké zèndègui kèrdèn*, ترک حیات *tèrké hèyat kèrdèn*; — sauver la vie à quelqu'un, جان کسی را *djané kèci-ra khèlas kèrdèn*; — perdre la vie, جان خود را بمعرض مخاطره کردن *mourdèn*, وفات کردن *vèfat kèrdèn*; — exposer, hasarder sa vie, جان خود را بمعرض مخاطره کردن *djané khoud-ra bè-mè'èrèzé moukhatèrè èndakhtèn*; — demander la vie, امان خواستن *èman khas-tèn*; — sans vie, بی جان *bi djan*; — vie, l'espace de temps depuis la naissance jusqu'à la mort, زندگانی *zèndègani*, a. عمر *'eumr*, pr. t. *'umr* ou *'eumur*, pl اعمار *'èmar*, pr. t. *a'mar*; — la durée de la vie, a. مدت

آخر عمر *mouddètè 'eumr*; — la fin de la vie, a. آخر عمر *àkhèré 'eumr*, pr. t. *àkhiri 'eumr*; — donner sa vie, جان فدا کردن *djan fèda kèrdèn*; — l'autre vie, آن دنیا *ân dounia*, a. آخرت *àkhèrèt*; — nourriture, subsistance, گذران گوزèran, a. قوت معاش *qout mè'âch*, کفاف معاش *kèfàfé mè'âch*, pr. t. *kèfafi mè'âch*; — gagner sa vie, کسب کفاف معاش کردن *kèsbé kèfàfé mè'âch kèrdèn*; — conduite, رفتار *rèftar*, a. سلوك *sou-louk*; — une vie sage, عاقلانه سلوك *soulouké 'âqèlanè*, pr. t. *sulouki 'âqilanè*; — la manière de vivre, گذران گوزèran, a. تعیش *tè'èiyouch*, pr. t. *tè'aïyuch*; — eau de vie, عرق *'èrèq*, pr. t. *'araq*.

VIEIL, VIEUX, fém. VIEILLE, adj., پير *pir*, سال خورده *sal-khourdè*, کهنه سال *keuhnè-sal*, a. مسنن *moucènn*, pr. t. *moucinn*; — il est fort vieux, خیلی پير است *khèili pir-èst*; — vieil ami, دوست ديرينه *dousté dirinè*, دوست قدیم *dousté qèdim*; — la vieille mode, a. طرز قدیم *tèrzé qèdim*, pr. t. *tarzi qadim*; — de vieux titres, a. سندات عتيقه *sènedaté 'ètiqè*, pr. t. *sè-nèdati 'atiqa*.

VIEILLARD, s. m., پير فرتوت *piré fèrtout*, مرد کهنه سال *mèrdé keuhnè-sal*, زادخور *zad-khour*, a. شيخ *chèikh*, pl. شيوخ *chouyoukh*.

VIEILLERIE, s. f., پخت و پخت کهنه *rèkht-ou-pèkhté keuhnè*.

VIEILLESSE, s. f., پيرى پيرى *piri*, ايام پيرى *èiyamé piri*, a. شيخوخة *cheikhoukhèt*.

VIEILLIR, v. n., پير شدن *pir choudèn*, مسن شدن *mou-*

cènn choudèn; — v. a., پیر کردن *pir kèrdèn*; — vieilli, e, پیر شده *pir-choudè*.

VIEILLISSEMENT, s. m., حالت پیری *halète piri*, a. شیخوخة *chèikhoukhèt*.

VIELLE, s. f. instrument de musique, شش تا *chèch-ta*, تنبور *tèmbour*, a. طنبور *tènbour*.

VIELLER, v. n. (peu usité), ششتا زدن *chèch-ta zèdèn*, تنبور زدن *tèmbour zèdèn*.

VIELLEUR, EUSE, تنبورزن *tèmbour-zèn*.

VIERGE, s. f., دوشیزه *douchizè*, دختر باکره *doukhitérè ba-kèrè*, a. بکر *bèkr*, pr. t. *bikr*, *bikir*, pl. ابکار *èbkar*, pr. t. *èbkîar*, باکره *bakèrè*, pr. t. *bakirè*, pl. بواکر *bèvakèr*, pr. t. *bèvakir*; — la Sainte-Vierge, a. حضرت مریم *hèz-rètè mèrièm*, pr. t. *hazrèti mèrièm*; — ce mot est aussi adjectif: elle est encore vierge, هنوز بکر است *hènouz bèkr-èst*, هنوز باکره است *hènouz bakèrè-èst*; — pur, sans mélange, پاک *pak*, a. خالص *khalès*, pr. t. *khalis*.

VIEUX, adj. m. V. VIEIL.

VIF, VIVE, adj. qui est en vie, زنده *zèndè*, a. حی *hèi*, pr. t. *hai*; — qui a beaucoup de vigueur, چست *tchoust*, چالاک *tchalak*, چاپک *tchapouk*, تیز مزاج *tiz-mèzadj*, pr. t. *tiz-mizadj*; — regard vif, نگاه تیز *nègahé tiz*, نظر *nèzèrè tiz*; — propos vifs, حرفهای سخت *hèrf-haï sèkht*; — vif, qui fait une forte impression, تند *tound*, سخت *sèkht*, a. شدید *chèdid*; — une vive douleur, درد شدید *dèrdè chèdid*, a. جع شدید *vèdjè'é chèdid*, pr. t. *vèdja'i chèdid*; — chaud-vive, آتش ناکشته *àhèké na-kouchtè*; — vif-argent,

سیماب *sim-âb*, جیوه *djivè*, ا. زیبق *zèibèq*, pr. t. *zibaq*,
ou *zibiq*.

VIGIE, s. f., دیدبان *didè-bané kèchti*, دیدبان *didè-ban*; — être en vigie, بانی کردن *didè-bani kèrdèn*.

VIGILAMMENT, adv., بهوشیاری *bè-houchiari*, بانتباه *bè-èn-tèbah*, به بصیرت *bè-bècirèt*.

VIGILANCE, s. f., هوشیاری *houchiari*, ا. انتباه *èntèbah*, pr. t. *intibah*, بصیرت *bècirèt*, pr. t. *bacirèt*, تيقظ *tèyèq-qouz*, pr. t. *tèyaqqouz*.

VIGILANT, e, adj., هوشیار *houchiar*, ا. متيقظ *moutèyèq-qèz*, pr. t. *mutèyaqqiz*, بصير *bècir*, pr. t. *bacir*, متنبه *moutènèbbèh*, pr. t. *mutènèbbih*.

VIGILE, s. f., روز عرفه *rouzé 'èrèfè*, ا. عرفه *'èrèfè*, pr. t. *'arèfè*, ا. يوم عرفه *yoomé 'èrèfè*, pr. t. *yèvmi 'arèfè*.

VIGNE, s. f., درخت انگور *dèrèkhté èngour*, تاک *tak*, رز *rèz*, ا. کرم *kerm*, pr. t. *kierm*, pl. کرم *keuroum*, pr. t. *kiuroum*; — feuille de vigne, برگ تاک *bèrgué tak*.

VIGNERON, s. m., رزبان *rèz-ban*, باغبان *bagh-ban*.

VIGNETTE, s. f., ا. تصویر کتاب *tèsviré kètab*.

VIGNOBLE, s. m., انگورستان *èngourèstan*, تاکستان *ta-kèstan*.

VIGOREUSEMENT, adv., با قوت *ba qouvèt*, ا. قويًا *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*.

VIGOREUX, EUSE, adj., نیرومند *niroumènd*, پر زور *pour-zour*, زورمند *zourmènd*, ا. صاحب قوت *sahèbè qouvèt*, ا. قوي *qèvi*, pr. t. *qavi*.

VIGUEUR, s. f., نیرو *nirou*, توانائی *tèvanayi*, زور *zour*, a. قوت *qouvvèt*.

VIL, E, adj., فرومایه *fourou-mayè*, خوار *khar*, پست *pèst*, a. رذیل *rèzil*, ذنی *dèni*.

VILAIN, E, adj. qui ne plait pas à la vue, بد *bèd*, زشت *zècht*; — c'est une vilaine chose, بد چیز پست *bèd tchizist*; — vilain temps, بد هوای *hèvaï bèd*, بد هوای *bèd-hèvaï*; — vilain chemin, راه بد *rahè bèd*; — vilaine action, کار بد *karè bèd*, a. فعل شنيع *fè'èlè chènì*, pr. t. *f'i li chènì*; — avare, تنگدست *tèng-dèst*, a. خسيس *khècis*, pr. t. *khacis*, بخيل *bèkhil*, pr. t. *bakhil*; — s., جمرى *djournri*, مردار *mourdar*, pr. t. *murdar*.

VILAINEMENT, adv., بطور زشت *bè-toouré bèd*, بطور زشت *bè-toouré zècht*, بد بطور *bè-tèrzé bèd*; — sordidement, به خست *bè-khèssèt*.

VILBREQUIN, s. m., مته *mètè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. مثقب *mès-qèb*, pr. t. *misqab*.

VILEMENT, adv., بفرومایگی *bè-fourou-mayègui*, a. سفیلان *sèfilèn*.

VILENIE, s. f. ordure, saleté, خاشاک و خس *khès-ou-kha-chak*, a. نجاست *nèdjacèt*, کناسه *kounacè*, کوناسه *kounacèt*; — parole injurieuse, دشنام *douchnam*, حرف ناسزا *hèrfé na-sèza*, a. فکش *feuhch*, pr. t. *fouhch* et *fahch*, pl. فکوش *fouhouch*; — action basse et vile, عمل *'èmèlè qèbih*, pr. t. *'amèli qabih*; — avarice, تنگدستی *tèng-dèsti*, a. خساست *khèçacèt*, pr. t. *kha-cacèt*, خست *khèssèt*, pr. t. *khissèt*.

VILETÉ, s. f. bas prix d'une chose, ارزانی *èrzani*, کم قیمتی *kèm-qèimèti*; — peu d'importance d'une chose, بی قدری *bi qèdri*, a. عدم قابلیت *'èdèmé qabèliyèt*, pr. t. *'adèmi qabiliyèt*.

VILIPENDER, v. a., تحقیر کردن *khar kèrdèn*, تهقیر کردن *tèhqir kèrdèn*, رذیل کردن *rèzil kèrdèn*; — se vilipender, se dire mutuellement des injures, همدیگر را دشنام دادن *hèm-diguèr-ra douchnam dadèn*.

VILLAGE, s. m., ده *dèh*, pl. دهات *dèhat*, a. قریه *qèriè*, pr. t. *qariè*, pl. قرا *qoura*.

VILLAGEOIS, s., adj., دهقان *dèhqan*, دهقانی *dèhqani*, دهاتی *dèhati*.

VILLANELLE, s. f., شعر دهات *chè'èré dèhat*, شعر دهاتی *chè'èré dèhati*.

VILLE, s. f., شهر *chèhr*, pr. t. *chèhir*, a. مدینه *mèdinè*, pl. مداین *mèdayèn*, pr. t. *mèdaïn*, بلد *bèlèdè*, pl. بلاد *bèlad* et بلدان *bouldan*; — petite ville, قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VILLETTE, s. f., شهر کوچک *chèhrè koutchèk*, a. قصبه *qècèbè*, pr. t. *qaçaba*.

VIN, s. m., می *mèi*, باده *badè*, (poét) دختر *doukhtèré* *rèz*, a. شراب *chèrab*, pr. t. *charab*, خمر *khèmr*, pr. t. *khamr*; — du vin blanc, سفید شراب *chèrabè sèfid*; mettre de l'eau dans son vin, ریختن آب توی شراب *touï chèrab àb rikhtèn*; — au fig. se modérer, آرام گرفتن *àram guèrèftèn*, تسکین یافتن *tèskîn yaftèn*.

VINAIGRE, s. m., سرکه *sèrkè*, pr. t. *sirkè*, a. خل *khèll*, pr. t. *khall*.

VINAIGRER, v. a., ریختن سرکه *sèrkè rikhtèn*, سرکه قاتی کردن *sèrkè qati kèrdèn*; — vinaigré, e, سرکه ریخته *sèrkè-rikhtè*, سرکه پیورده *louï sèrkè pèrvèrdè*.

VINAIGRETTE, s. f., خوراک سرکه‌ئی *khourakè sèrkèyi*.

VINAIGRIER, s. m. qui vend ou qui fait du vinaigre, سرکه ساز *sèrkè-saz*, سرکه فروش *sèrkè-fourouch*; — petit vase à mettre le vinaigre, سرکه دان *sèrkè-dan*, pr. t. *sirkiè-dan*.

VINDICATIF, ive, adj. qui aime à se venger, کینه خواه *kinè-khah*, کینه جو *kinè-djou*, انتقام کش *èntèqam-kèch*, a. منتقم *mountèqèm*, pr. t. *muntagim*; — qui ne pardonne pas, کینه دار *kinè-dar*.

VINDICTE, s. f., a. مکافات *moukafat*, pr. t. *mukiafat*, قصاص *qèças*, pr. t. *qaças*.

VINÉE, s. f., a. حاصل شراب *hacèlé chèrab*.

VINEUX, e, adj. se dit du vin qui a beaucoup de force, پرقوت *pour qouovèt*, تند *tound*, نَشَا دار *nèchè'-dar*; — qui a le goût ou l'odeur du vin, مزه شراب *darèndèyé mèzèyé chèrab*, بوی شرابدار *bouï chèrab-dar*; — qui a la couleur du vin, برنگی شراب *bè-rènguè chèrab*.

VINGT, adj. num., بیست *bist*, a. عشرون *'èchrounè*, pr. t. *'ichrounè*, عشرين *'èchrinè*, pr. t. *'ichrinè*.

VINGTAINE, s. f., بقدر بیست عدد *bè-qèdré bist 'èdèd*, بقدر بیست دانه *bè-qèdré bist danè*.

VINGTIÈME, adj. ord. des 2 g., بیستم *bistoum*; — s. la vingtième partie, یک بیست *bist-yèk*.

VIOL, s. m. action de violer V. VIOLER.

VIOLACÉ, *e*, adj., بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèfchè.

VIOLAT, adj. m. sirop violat, شربت بنفشه chèrbètè bè-nèfchè.

VIOLATEUR, *trice*, *s.*, شکن chèkèn, شکنندè chèkènèndè, نقض کننده nèqz-kounèndè, ناقض naqèz, pr. t. naqiz; — les violateurs des lois, نقض کنندگان ارکان nèqz-kounèndèganè èrkanè qanoun; — violateur des traités, عهد شکن 'èhd-chèkèn, ناقض عهد و naqèzé 'èhd-ou-miçaq, pr. t. naqizi 'ahd-ou-miçaq.

VIOLATION, *s. f.*, شکستن chèkèstèn, ناقض nèqz, pr. t. naqz; — la violation des traités, شکستن پیمان chèkèstèné pèiman, ناقض عهد naqèzé 'ouhoud, pr. t. naqzi 'ouhoud.

VIOLÂTRE, adj. des 2 g., بنفشه mayèl bè-rènguè bè-nèfchè.

VIOLE, *s. f.*, کمانچه بزرگ kèmantchèyé bouzourg.

VIOLEMENT, *s. m.* V. VIOLATION.

VIOLEMMENT, adv., بزور pour-zour, سخت sèkht, بزور bè-zour, ا. بهشتت bè-chèddèt, باکثت bè-hèddèt, ا. شدیداً chèdidèn.

VIOLENCE, *s. f.*, زور zour, pr. t. zor, ا. شدت chèddèt, pr. t. chiddèt; — la violence du vent, زور باد zouré bad, شدت باد chèddètè bad; — la force dont on use contre quelqu'un, زور zour, pr. t. zor, ا. جبر djèbr; — prendre par violence, بزور گرفتن bè-zour guèrèftèn, جبراً گرفتن bè-djèbr guèrèftèn, به جبر گرفتن

guèrèftèn; — faire violence, user de violence, زور کردن *zour kèrdèn*, زور جبر کردن *djèbr kèrdèn*.

VIOLENT, *e*, *adj.*, سخت *sèkht*, زور *pour-zour*, تند *tound*,
a. شدید *chèdid*; — vent violent, باد پر زور *badé pour*
zour, باد تند *badé tound*, *a.* ريح شديد *rihé chèdid*,
pr. t. *rihi chèdid*; — en parlant des personnes, em-
 porté, colère, مزاج تند *tound-mèzadj*, مزاج خو *tound-*
khoulq, مزاج کجخلق *kèdj-khoulq*, مزاج تيز *tiz-mèzadj*, *pr.*
t. *tiz-mizadj*.

VIOLENTER, *v. a.*, زور کردن *zour kèrdèn*, زور جبر کردن *djèbr*
kèrdèn; — violenté, *e*, مجبور شده *mèdjbour-choudè*,
a. مجبور *mèdjbour*.

VIOLER, *v. a.*, شکستن *chèkèstèn*, نقص کردن *nèqz kèrdèn*,
 عدول کردن *oudoul kèrdèn*, خلاف کردن *khèlaf kèrdèn*;
 — violer les lois, نقص قانون کردن *nèqzé qanoun kèrdèn*,
 خلاف قانون حرکت کردن *khèlafé qanoun hère-*
kèt kèrdèn; — violer un serment, son serment, سوگند
 از سوگند عدول کردن *soouguènd chèkèstèn*, سوگند
soouguènd 'oudoul kèrdèn; — violer les traités, نقص
 پیمان شکستن *nèqzé 'èhd kèrdèn*, عهد کردن
chèkèstèn; — violer les limites d'un pays, بزور از
 سر حد مملکتی تجاوز کردن *bè-zour èz sèr-hèddé*
mèmlèkèti tèdjavouz kèrdèn; — violer une femme ou
 une fille, زنی یا دختر را بزور تصرف کردن *zèni ya doukh-*
tèri-ra bè-zour tècèrrouf kèrdèn; — violé, *e*, شکسته
chèkèstè, نقص شده *nèqz-choudè*.

VIOLÉ, *te*, *adj.*, رنک *bènèfchè-rèng* — *s. m.*, رنک
 رنقه *rèngué bènèfchè*.

VIOLETTE, s. f., بنفشه *bènèfchè*.

VIOLIER, s. m., شب بوی زرد *chèb-bouï zèrd*.

VIOLON, s. m., کمانچه *kèman*, کمانچه *kèmantchè*; — jouer du violon, کمانچه زدن *kèmantchè zèdèn*; — prison contiguë à un corps de garde, زندان *zèndan*, حبس *hèbs-khanè*, a. حبس *hèbs*, pr. t. *habs*; — on l'a mis au violon, حبسش کردند *hèbs-èch kèrdènd*.

VIOLONCELLE, s. m., کمانچه گنده *kèmantchèyé goundè*.

VIOLONISTE, s. m., کمانچه زن *kèmantchè-zèn*.

VIPÈRE, s. f., تیر مار *tir-mar*, a. افعی *èf'i*, pr. t. *èf'a*, pl. افاعی *èfa'i*, pr. t. *èfa'd*; — au fig. langue de vipère, زهر زبان *bèd-zèban*, زهر زبان *zèhr-zèban*.

VIPÉREAU, s. m., تیر بچه *tir-bètchè*.

VIPÉRINE, ou langue de bouc, s. f., a. لسان التيس *lèçan-out-tèis*, pr. t. *liçan-ut-tèis*.

VIRAGO, s. f., زن مردآسا *zèné manèndé mèrd*, زن *zèné mèrd-àça*.

VIREMENT, s. m. terme de banque, a. تقاص الدين *tèqass-oud-dèin*; — terme de marine, virement de bord, بر گرداندن کشتی *bèr guèrdandènè kèçhti*.

VIRER, v. n. aller en tournant, چرخ گردیدن *guèrdidèn*, چرخ خوردن *tchèrkh khourdèn*; — terme de marine, virer de bord, بر گردانیدن کشتی را *kèçhti-ra bèr guèrdanidèn*; — au fig. v. a. virer et tourner quelqu'un, lui faire dire ce qu'il cache, جویا شدن *djouya choudèn*, استمزاج کردن *èstènzadj kèrdèn*.

VIREVOLTE, s. f., چرخاندن اسب *tchèrkhandènè èsp*.

VIRGINAL, E, adj., دوشیزه گری *doukhtèri*, دوشیزه *douchi-*

zègui, a. بکری *bèkri*, pr. t. *bikri*, بکریه *bèkriyè*, pr. t. *bikriyè*; — pudeur virginal, حیای دخترى *hèyaï doukhtèri*.

VIRGINITÉ, s. f., دوشیزگی *douchizègui*, دخترى *doukhtèri*, a. بکارت *bèkarèt*, pr. t. *bèkiarèt*.

VIRGULE, s. f., فاصله نشان *nèchané tacèlè*.

VIRIL, m, adj. qui appartient à l'homme, مردى *mèrdi*, مردانه *mèrdanè*, a. رجولى *rèdjouli*, pr. t. *radjouli*, ذکرى *zèkèri*; — sexe viril, مردان *mèrdan*; a. رجل *èhlè zoukour*, pr. t. *èhli zukiour*, رجل *rèdjal*; — l'âge viril, سن مردانگی *sènné mèrdanègui*, a. سن رجولیت *sènné rèdjouliyèt*, pr. t. *sinni radjouliyèt*; — membre viril, کیر *kir*, آلت *àlètè mèrdi*, a. آلت رجولیت *àlètè rèdjouliyèt*, pr. t. *àlèti radjouliyèt*, ذکر *zèkèr*, pl. ذکر *zoukour*, pr. t. *zukiour*; — au fig. ferme, vaillant, مردانه *mèrdanè*; — action virile, کار مردانه *karé mèrdanè*; — courage viril, جرأت مردانه *djour'ètè mèrdanè*, pr. t. *djour'ati mèrdanè*.

VIRILEMENT, adv., مردانه *mèrdanè*.

VIRILITÉ, s. f., مردى *mèrdi*, a. رجولیت *rèdjouliyèt*, pr. t. *radjouliyèt*.

VIROLE, s. f., برازبان *bèrazban*, برازوان *bèrazvan*.

VIRTUALITÉ, s. f., a. کینونة بالقوة *kèinounètè bèl-qouvè*, pr. t. *kèinounèti bil-qouvè*.

VIRTUEL, LE, adj., a. کاین بالقوة *kayèné bèl-qouvè*, pr. t. *kiayini bil-qouvè*; — chaleur virtuelle, a. حرارت بالقوة *hèrarètè èl-qouvè*, pr. t. *hararèti bil-qouvè*; — in-

tention virtuelle, a. ارادة بالقوة *èradèyé bèl-gouvèè*, pr. t. *iradèi bil-gouvèè*.

VIRTUELLEMENT, adv., a., بالقوة *bèl-gouvèè*, pr. t. *bil-gouvèè*.

VIRTUOSE, s. des 2 g., هنرمند *hounèrmènd*, a. صاحب *sahèbé mè'èrèfèt*, pr. t. *sahibi ma'rifèt*.

VIRULENCE, s. f., زهر الودغى *zèhr-àloudègui*, a. سميت *sèmmiyèt*.

VIRULENT, E. adj., زهر دار *zèhr-dar*, زهر الود *zèhr-àloud*, a. ذو سميت *zou-sèmmiyèt*.

VIRUS, s. m., زهر *zèhr*, pr. t. *zèhir*, a. سم *sèmm*.

VIS, s. f., پيچ *pitch*, a. لولب *looulèb*, pr. t. *lèvlèb*, pl. لوالب *lèvalèb*, pr. t. *lèvalib*.

VISA, s. m., a. صح *sèhh*, pr. t. *sahh*, امضا *ènzà*, pr. t. *imza*.

VISAGE, s. m., روى *rouï*, رو *rou*, سيما *sima*, چهره *tchèhrè*, a. وجه *vèdjh*, pl. وجوه *voudjouh*, صورت *sourèt*; — beau visage, روى زيبا *rouï ziôa*, خوش صورت *khoch-sourèt*.

VIS-A-VIS, adv., رو برو *rou-bè-rou*; — vis-à-vis de . . . , رو برو *rou-bè-rou*.

VISCÉRAL, E. adj. terme d'anat., متعلق برودها *moutè'èllèq bè-roudè-ha*, a. احشائي *èhchaï*, pr. t. *ahchaï*, مختص بجوايف النفس *moukhtèss bè-djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *moukhtass bè-djèvaïf-un-nèfs*.

VISCÈRE, s. m., روده *roudè*, a. حشى *hècha*, pr. t. *hacha*, pl. احشا *èhcha*, pr. t. *ahcha*, جايفة النفس *djayèfèt-oun-nèfs*, pl. جوايف النفس *djèvayèf-oun-nèfs*, pr. t. *djèvaïf-un-nèfs*.

VISÉE, s. f., دید *did*, قراول *qèravoul-rèvi*; — au fig. changer de visée, اراده خود را تغییر دادن *èradèyè khoud-ra tèghyir dadèn*.

VISER, v. n., دید رفتن *did rèftèn*, قراول رفتن *qèravoul rèftèn*; — avoir en vue, منظور داشتن *mèqsoud dachtèn*, منظور داشتن *mènzour dachtèn*.

VISER, v. a. mettre son visa, صح گذاشتن *sèhh gou-zachtèn*, امضا کردن *èmza kèrdèn*; — visé, e, امضا شده *èmza-choudè*, صح گذاشته شده *sèhh-gouzachtè-choudè*.

VISIBILITÉ, s. f., امکان دیده شدن *èmkanè didè choudèn*, قابلیت دیدار بودن *qabèliyètè pèdidar boudèn*, a. قابلیت عیان *qabèliyètè 'èyan*, pr. t. *qabiliyèti 'ayan*.

VISIBLE, adj. des 2 g. qui peut être vu, دیده میشود *didè-mi-chèvèd*, پیدا میشود *pèida-mi-chèvèd*; — évident, نمایان *nèmou-dar*, پدیدار *pèdidar*, پدید *pèdid*, آشکار *àchkar*, a. واضح *vazèh*, pr. t. *vazih*, ظاهر *zahèr*, pr. t. *zahir*, عیان *'èyan*, pr. t. *'ayan*; — cela est visible, این پیدا است *in pèidast*, این واضح است *in pèdidar-èst*, این واضح است *in vazèh-èst*.

VISIBLEMENT, adv., آشکار *àchkar*, محسوس *bè-toouré mèhsous*, a. عیاناً *'èyanèn*, pr. t. *'ayanèn*; — manifestement, évidemment, آشکارا *àchkara*, بدور نمایان *bè-toouré nèmayan*, a. ظاهراً *zahèrèn*, pr. t. *zahirèn*, واضحاً *vazèhèn*, pr. t. *vazihèn*.

VISIÈRE, s. f., آفتابگردان *āftab-guèrdané koulah*, چشم آفتابگیر *āftab-guir*; — (familier) la vue, دیده *didè*, چشم *tchèchm*, a. بصر *bècèr*; — visière trouble, چشم تار *tchèchmé tar*; — au fig. il a la visière courte, il a peu de sagacité, عقلش کم است *'èql-èch kè-m-èst*, عقل ندارد *'èqlé drousti nè-darèd*; — petit bouton au bout d'une arme à feu pour viser, دید تفنگ *didé toufèng*.

VISION, s. f. action de voir, بینائی *binayi*, a. نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — terme de théologie, مشاهده *mou-chahèdèyé khouda*, a. طلعة الوجه الله *tèl'èt-oul-vèdjh-oullah*, pr. t. *tal'at-ul-vèdjh-ullah*; — révélation faite aux prophètes, a. وحی *vèhi*, pr. t. *vahi*; — chimère, image vaine, a. خیال *khial*, pr. t. *khayal*, pl. خیالات *khialat*, pr. t. *khayalat*, خیال باطل *khialé batèl*, pr. t. *khayali batil*, pl. خیالات باطله *khialaté batèlè*, pr. t. *khayalati batilè*.

VISIONNAIRE, adj. et s. des 2 g., a. مجذوب *mèdjzòub*, pl. مجذوبین *mèdjzoubîn*; — au fig. qui a des idées folles, باطله خیالات گرفتار *guèrèftaré khialaté batèlè*, دیوانه *divanè*.

VISIR, s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*,
V. **VIZIR**.

VISITATION, s. f., روز زیارت حضرت مریم *rouzé ziarètè hèz-rètè mèrièm*.

VISITE, s. f., دیدن *didèn*, a. زیارت *ziarèt*, pl. زیارات *ziarat*; — visite officielle, دیدن رسمی *didènè rèsmi*, a. زیارت رسمیّه *ziarètè rèsmiyè*, pr. t. *ziarèti rèsmiyè*; —

faire une visite, دیدن کردن *didèn kèrdèn* ; — rendre une visite qu'on a reçue, باز دید کردن *baz-did kèrdèn*, باز دید رفتن *baz did rèftèn* ; — recevoir des visites, مهمان پذیرائی کردن *mèhman-pèzirayi kèrdèn* ; — j'ai beaucoup de visites, خیلی مهمان دارم *khèili mèhman darèm* ; — perquisition, recherche, جستجو *djoustè-djou*, پژوهش *pèjouhèch*, ا. تفتیش *teftich*, کشف *kèchf*, تفحص *tèfèhho* .s.

VISITER, v. a. aller voir quelqu'un, دیدن کردن *didèn kèrdèn*, رفتن دیدن *bè-didèn rèftèn* ; — faire un examen, واری کردن *va-rèci kèrdèn*, رسیدن *rècidèn* ; — visiter un malade, عیادت مریض کردن *'èyudètè mèriz kèrdèn* ; — ou simplement, عیادت کردن *'èyadèt kèrdèn*.

VISITEUR, s. m., پژوهنده *pèjouhèndè*, تفحص کننده *tèfèhhous-kounèndè*, ا. مفتش *moufètchèch*, pr. t. *mu-fètchèch* ; — celui qui est en visite, qui passe son temps à en faire, زیاد دیدن کننده *ziad didèn-kounèndè*.

VISON-VISU, locut. adv. fam., و برو *rou-bè-rou*.

VISQUEUX, EUSE, adj. V. GLUANT.

VISSEB, v. a., با پیچ محکم کردن *pitch zèdèn*, پیچ زدن *ba pitch meuhkèm kèrdèn*.

VISUEL, LE, adj., منسوب متعلق بیدید *moutè'èllèq bè-didè*, منسوب بهچشم *mènsoubè bè-tchèchm*, ا. بصری *bècèri*.

VITAL, E, adj. qui appartient à la vie, متعلق بزندگی *moutè'èllèq bè-zèndègui*, ا. حیوانی *hèivani*, pr. t. *haï-vani* ; — qui sert à conserver la vie, ا. مدحیات *medh-çiat*.

moumèddé hëyat, pr. t. *mumiddi hayat*; — principe vital, مایهٔ زندگی *mayèyé zèndègui*.

VITALITÉ, s. f., زندگیست *zèndè boudèn*, زیست *zist*, a. حیات *hëyat*, pr. t. *hayat*.

VITE, adj. des 2 g., تیز پای *tiz-paï*, سبک پای *sèbouk-paï*, دو تیز *tiz-doou*, باد پیما *bad-paï*, باد پیما *bad-pèima*, a. سریع السیر *sèri'-ous-sèir*.

VITE, adv., زود *zoud*, تند *tound*, جلد *djèld*, بهشتاب *bè-chè-tab*, a. سریعاً *sèri'èn*; — aller vite, زود رفتن *zoud rèf-tèn*, تند رفتن *tound rèftèn*.

VITEMENT, adv. fam., بزودی *bè-zoudi*, با سرعت *ba sour'èt*, شتابان *chètaban*, a. سریعاً *sèrièn*.

VITESSE, s. f., زودی *zoudi*, تندی *toundi*, چابکی *tchabouki*, شتاب *chètab*, a. سرعت *sour'èt*, pr. t. *sur'at*; — agir avec vitesse, تند حرکت کردن *tound hèrekèt kèrdèn*; — avec la plus grande vitesse, a. در کمال سرعت *dèr kèmalé sour'èt*.

VITRAGE, s. m., شیشه‌های پنجره *chichè-haï pèndjèrè*.

VITRAUX, s. m. pl. کلیسا *djam-haï* پنجرهٔ بزرگ *bouזורgué pèndjèrèyé kliça*.

VITRE, s. f., شیشهٔ پنجره *chichèyé pèndjèrè*, جام پنجره *djamé pèndjèrè*.

VITRER, v. a., گذاشتن *chichè èndakhtèn*, شیشه انداختن *gouzachtèn*; — vitrer une fenêtre, به پنجره شیشه *bè-pèndjèrè chichè èndakhtèn*.

VITRERIE, s. f., fabrication de vitres, شیشه‌گری *chichè-guèri*; — commerce de vitres, شیشه فروشی *chichè-fourouchi*, جام فروشی *djam-fourouchi*.

VITRESCIBLE, adj. des 2 g., V. VITRIFIABLE.

VITREUX, EUSE, adj., شیشه وار *chichè-manènd*, شیشه گونه *chichè-var*, شیشه گونہ *chichè-gounè*.

VITRIER, s. m., جامساز *djam-saz*, شیشه گر *chichè-guèr*, a. زجاج *zèddjadj*.

VITRIFIABLE, adj. des 2 g., قابل شیشه شدن *qabèlé chichè choudèn*, قابل منقلب شدن به شیشه *qabèlé mounqèlèb choudènè bè-chichè*.

VITRIFICATION, s. f., منقلب شدن بشیشه *mounqèlèb choudènè bè-chichè*, شیشه شدن *chichè choudèn*, a. تزجج *tèzèddjoudj*.

VITRIFIER, v. a., گردانیدن بشیشه *bè-chichè guèrdani-dèn*, به شیشه منقلب کردن *bè-chichè mounqèlèb kèr-dèn*, به شیشه استکاله کردن *bè-chichè èstèhalè kèr-dèn*; — se vitrifier, شیشه شدن *chichè choudèn*, بشیشه منقلب شدن *bè-chichè mounqèlèb choudèn*; — vitrifié, e, شیشه شده *chichè-choudè*.

VITRIOL, s. m. couperose, زائی *zag*, زائی سیاه *zagué siah*; a. زاج *zadj*, pl. زاجات *zadjat*.

VITRIOLÉ, e, adj., مزاج آمیخته *bè-zadj àmikhtè*, a. زاجی *zadjì*; — eau vitriolée, مزاج آمیخته آب *àbé bè-zadj àmikhtè*.

VITRIOLIQUE, adj. des 2 g., a. زاجی *zadjì*.

VIVACE, adj. des 2 g., ضویل العمر *dèraz'-eumr*, a. ضویل العمر *tèvil-oul'-eumr*; — en parlant des plantes, qui durent longtemps, با دوام *ba dèvam*.

VIVACITÉ, s. f., چابکی *tchousti*, چابکی *djèldi*, چابکی *tchabouki*, a. جولان الطبع *djèvèlan-out-tèb'*, pr. t. *djè-*

vèlan-ut-tab'; — de l'esprit, تیزی عقل *tizi' 'èql*; — ardeur, گرمیت *guèrmiyèt*, a. حدث *hèddèt*, pr. t. *hid-dèt*, شکت *chèddèt*, pr. t. *chiddèt*; — dans la vivacité du discours, حین گرمیت صحبت *hiné guèrmiyèté seuhbèt*.

VIVANDIER, ÈRE, s., چیز فروش در اوردو *tchiz-fourouch dèr ourdou*.

VIVANT, E, adj., زند *zèndè*, جاندار *djan-dar*, a. نوری *zouï-oul-hèyat*, pr. t. *zèvi-ul-hayat*, حتی *hèt*, pr. t. *haï*; — de son vivant, بود *vèqti-ké zèndè boud*, در حیاتش *dèr hèyat-èch*; — s. les vivants, زنده‌ها *zèndè-ha*; — un bon vivant, مرد خوش طبع *mèrdé khoch-tèb'*, a. اهل نوق *èhlé zoouq*, pr. t. *èhli zèvq*.

VIVAT, s. m. interjection, زنده بادا *zèndè bada*, آبرون *àbroun*, a. حياك الله *hèyak-oullah*.

VIVEMENT, adv., تند *tound*, سخت *sèkht*, بشدت *bè-chèd-dèt*, a. قویاً *qèviyèn*, pr. t. *qaviyèn*, شدیداً *chèdidèn*, اکیداً *èkidèn*.

VIVIER, s. m., حوض نگاهداشتن ماهی *hoouzé djè-hètè nègah-dachtènè mahi*.

VIVIFIANT, E, adj., جان بخشا *djan-bèkhcha*, جان دهند *djan-dèhèndè*, زنده کننده *zèndè-kounèndè*.

VIVIFICATION, s. f., حیاة بخشی *hèyat-bèkhchi*, a. احیا *èhya*, pr. t. *ihya*.

VIVIFIER, v. a., روح بخشیدن *zèndè kèrdèn*, زنده کردن *rouh bèkhchidèn*, احیا کردن *èhya kèrdèn*.

VIVOTER, v. n., بمضایقه گذران کردن *bè-mouzaiqè gouzè-*

ran kèrdèn, گذران کردن *bè-'ousrèt gouzèran kèrdèn*, به تنگی گذران کردن *kèrdèn*.

VIVRE, v. n., زندگانی کردن *zèndègui kèrdèn*, زیستن *zèndègani kèrdèn*, زیست کردن *zizt kèrdèn*, *'eumr bèsèr bourdèn* عمر بسر بردن *'eumr kèrdèn* عمر کردن *zistèn*; — vivre, soutenir sa vie par les aliments, گذرانیدن *gouzèran kèrdèn*, گذران کردن *gouzèranidèn*; — vivre avec économie, اداره گذران کردن *bè-èdarè gouzèran kèrdèn*; — vivre en ville, در شهر *dèr chèhr mouqim boudèn*, در شهر نشستن *dèr chèhr nèchèstèn*, در شهر عمر بسر بردن *'eumr bèsèr bourdèn*.

VIVRE, s. m. nourriture, خوردنی *khourdèni*, خوراک *khourak*, a. قوت *qout*, ذخیره *zèkhirè*; — vivres, au pl. provisions de bouche, توشه *touchè*, a. ذخیره *zèkhirè*, pr. t. *zakhirè*, pl. ذخایر *zèkhayèr*, pr. t. *zakhaïr*, رزق *rèzq*, pr. t. *rizq*, pl. ارزاق *èrzaq*.

VIZIR s. m., a. وزیر *vèzir*, pl. وزرا *vouzèra*, pr. t. *vuzèra*; — le Grand-Vizir, a. صدراعظم *sèdré-è'èzèm*, pr. t. *sadri-a'zam*.

VIZIRIAT, s. m., a. وزارت *vèzarèt*, Grand-Viziriat, صدارت *sèdarètè 'ouzma*, وزارت عظمی *sadarèti 'uzma*, وزارت عظمی *vèzarètè 'ouzma*, pr. t. *vèzarèti 'uzma*.

VOCABULAIRE, s. m., a. لغت مختصر *loughètè moukh-tècèr*.

VOCABULISTE, s. m., a. لغت مختصر نویس *loughètè moukh-tècèr nèvis*.

VOCAL, n, adj., آوازی *āvazi*, a. صوتی *soouti*, pr. t. *savti*;
— musique vocale, آوازی موسیقی *mouciqi āvazi*, a.
موسیقی بالصوت *mouciqi bès-soout*, pr. t. *mouciqi*
bis-savt.

VOCATIF, s. m. terme de gram., ندا *nèda*, pr. t. *nida*,
حرف ندا *hèrfè nèda*, pr. t. *harfi nida*.

VOCATION, s. f. mouvement intérieur par lequel Dieu ap-
pelle une personne à quelque genre de vie, اِرشاد
الهی *èrchadè èlahi*, pr. t. *irchadi ilahi*; — inclina-
tion pour un état, a. میل طبیعی *mèilè tèbî'i*, pr. t.
mèili tabî'i.

VOCIFÉRATION, s. f., داد و فریاد *dad-ou-fèriad*, فغان *fèghan*,
a. صیحات *sèihat*, pr. t. *saihat*.

VOCIFÉRER, v. n., داد و فریاد کردن *dad-ou-fèriad kèrdèn*,
فغان کردن *fèghan kèrdèn*.

VŒU, s. m. promesse faite à Dieu, offrande, a. نذر *nèzr*,
pl. نذور *nouzour*; — rompre son vœu, le violer, نقص
نذر کردن *nèqzè nèzr kèrdèn*; — souhait, a. دعا *do'â*,
pr. t. *dou'â*, pl. ادعیه *èd'iyè*; — faire des vœux, دعا
کردن *do'â kèrdèn*; — vœux désirs, خواهش *kha-*
hèch, دلخواهی *dèl-khahi*, a. مرادات *mouradat*, مقصود
mèqsoud, pr. t. *maqsoud*; — exaucer, remplir les
vœux de quelqu'un, خواست کسی را بجا آوردن *kha-*
hèché kèci-ra bè-dja àvourdèn, مقصود کسی را بجا آوردن
mèqsoudé kèci-ra bè-dja àvourdèn.

VOGUE, s. f. crédit, réputation, a. شهرت *rèvadj*,
cheuhrèt, اعتبار *èchtèhar*, pr. t. *ichtihar*,
دّعتبار *è'tèbar*, pr. t. *i'tibar*; — il, ou elle est en vogue,

رواج دارد *rèvadj darèd*, شہرت دارد *cheuhrèt darèd*.
VOGUEUR, v. n. être poussé sur l'eau à force de rames,
 پارو پیش رفتن زورق بزور پارو *pich rèftèné zoourèq bè-zourèq*
parou; — ramer, پارو کشیدن *parou kèchidèn*, فہ
 روی آب روان شدن *fèh kèchidèn*; — naviguer, روی دریا گردش کردن
roui àb rèvan choudèn, روی دریا گردش کردن *roui dèria*
guèrdèch kèrdèn.

VOGUEUR, s. m. (devenu vieux) **V. RAMEUR**.

VOICI, prép., اینک *inèk*; — le voici qui vient, اینک
 میاید *inèk mi-àyd*.

VOIE, s. f., جاده *djadè*, راه *rah*, a. طریق *tèriq*, pr. t. *ta-*
riq, pl. *tourouq*, جاتہ *djaddè*, pl. *djèvadè*;
 — aller par la voie de terre, از راه خشکی رفتن *èz rahé*
khochki rèftèn; — par la voie de mer, از راه آب رفتن
èz rahé àb rèftèn, از راه دریا رفتن *èz rahé dèria rèftèn*;
 — voie-lactée, **V. LACTÉ**; — mettre sur la voie, راه
 نشان دادن *rah-nèmayi kèrdèn*; — au fig. moyen
 dont on se sert, a. وسیله *vècile*, pl. وسایل *vèçayèl*, pr.
 t. *vèçaïl*, واسطہ *vacètè*, pr. t. *vacita*, pl. وسایط *vèçayèt*,
 pr. t. *vèçaït*.

VOILÀ, prép., اینک این است *in-èst*, اینک *inèk*.

VOILE, s. m. pièce d'étoffe pour couvrir quelque chose,
 پوش *rou-pouch*, پردہ *pèrdè*, a. خدر *khèdr*, pr. t. *khidr*, pl. خدور *khoudour*; — voile dont les femmes
 se couvrent le visage, رو بندہ *rou-bèndè*, a. نقاب *nèqab*,
 pr. t. *niqab*, برقع *bourqè*, pr. t. *burqa*; — voile
 de visage que portent les femmes, سر پوشہ *sèr-pouchè*,
 سرور *sèr-vèz*, روضہ *rouboucè*, a. مقنعة *mèqnè'd*, pr. t.

migna'a, مقنعة *mèqnè'èt*, pr. t. *migna'at*; — prétexte, بهانه *bèhanè*.

VOILE, s. f., بادبان کشتی *bad-bané kèchti*, بادبان *bad-ban*, a. شراع *chèra'*, pr. t. *chira'*, pl. اشراعة *èchèr'èt*, pr. t. *èchir'at*; — mettre à la voile, بادبانگشای عزیمت *bad-ban-gouchaï 'èzimèt choudèn*.

VOILER, v. a. couvrir d'un voile, رو پوشیدن *rou pouchi-dèn*, ستر کردن *rou-pouch èndakhtèn*, انداختن *sètr kèrdèn*, پوشیدن *pouchidèn*; — au fig. cacher, déguiser, زیر پرده داشتن *nèhan dachtèn*, داشتن *ziré pèrdè dachtèn*, ستر کردن *sètr kèrdèn*, کتمان کردن *kètman kèrdèn*; — se voiler, رو گرفتن *rou guèrèftèn*; — voilé, e, رو گرفته *rou-guèrèftè*, رو پوشیده *rou-pouchidè*.

VOILERIE, s. f., محل بادباندوزی *mèhèllé bad-ban-douzi*.

VOILIER, s. m. qui racommode les voiles, بادباندوز *bad-ban-douz*; — bon voilier, bâtiment qui va vite, کشتی *kèchtiï tiz-roou*, تیز سیر *kèchtiï tiz-sèir*; — mauvais voilier, رو کند *kèchtiï kound-roou*.

VOILURE, s. f., کشتی بادبانهای *bad-ban-haï kèchti*; — fabrication de voiles, بادبانافی *bad-ban-baï*; — art de placer les voiles, فن بادبانکشی *fènné bad-ban-kèchi*.

VOIR, v. a., دیدن *didèn*, مشاهده کردن *mouchahèdè kèrdèn*, رؤیت کردن *rou'ouyèt kèrdèn*; — voir de loin, (au propre) دور دیدن *èz dour didèn*; — au fig. être prévoyant, بصیر بودن *bècir boudèn*, زکی بودن *zèki boudèn*; — avoir vue sur, donner sur, مشرف بودن *mouchrèf boudèn*; — cette maison voit sur le jardin,

بنظر التفات نگاه *in khanè bè-bagh mouch-réf-est*; — voir d'un bon œil, التفات داشتن *bè-nèzèré èltèfat nègah kèrdèn*, *èltèfat dachtèn*; — c'est une chose à voir, چیز است جویا شدن *tchizist didèni*; — voir, s'informer, جویا شدن *djouya choudèn*, خبر گرفتن *khèbèr guèrètèn*; — vu, دیده شده *didè-choudè*, a. منظور *mènzour*, pr. t. *manzour*; — vu que, زیرا *zira*, زیرا که *zira-ké*, جهت *djèhètè in-ké*; — au vu et au su de tout le monde, در حضور جمیع مردم *dèr houzouré djèmi't mèrdoum*, a. على ملا الناس *'èla mèla'-oun-nas*, pr. t. *'ala mèla'-un-nas*.

VOIRE, adv., a. حتی *hètta*, pr. t. *hatta*.

VOIERIE, s. f. lieu où l'on porte les immondices, شلته *chèltè*, a. مزبله *mèzbèlè*, pr. t. *mèzbulè*.

VOISIN, INE, adj., نزدیک *nèzdik*, همسایه *hèm-sayè*; — la maison voisine, خانه همسایه *khanèyé hèm-sayè*.

VOISIN, INE, s., همسایه *hèm-sayè*, pl. همسایگان *hèm-sayègan*, a. جار *djar*, pl. جیران *djèiran*, pr. t. *djiran*.

VOISINAGE, s. m. les voisins, همسایدها *hèm-sayè-ha*, همسایگان *hèm-sayègan*; — proximité, نزدیکی *nèzdiki*, a. قرب *gourb*, قریبیت *gourbiyèt*, مجاوره *moudjanèrèt*, pr. t. *mudjavirèt*, جوار *djèvar*, pr. t. *djivar*.

VOISINER, v. n., با همسایگان آمیزش کردن *ba hèm-sayègan àmizèch kèrdèn*, با همسایگان معاشرت کردن *ba hèm-sayègan mou'achèrèt kèrdèn*.

VOITURE, s. f. qui sert à transporter des marchandises, عرّاده بارکش *'èrradèyé bar-kèch*; —

qui sert à transporter des personnes, کالسکه *kalèskè*,
(tiré du russe), — p. t. عرابه *'èrabè*, pr. t. *'araba*, a.
عجله *èdjlet*, pr. t. *'idjlet*, pl. اعجال *'èdjal*, pr. t.
a'djal.

VOITURER, v. a., با عرابه حمل و نقل کردن *ba 'èrabè hèm-*
ou-nèql kèrdèn, با کالسکه از جای بجای بردن *ba ka-*
lèskè èz djaï bè-djaï bourdèn.

VOITURIER, s. m., کالسکهچی *kalès-*
kètchi, ا. عرابه جی *'èrabèdji*, pr. t. *'arabadji*.

VOITURIN, s. m. V. VOITURIER.

VOIX, s. f., آواز *avaz*, a. صدا *sèda*, pr. t. *sada*, صوت *soout*,
pr. t. *savt*, pl. اصوات *èssat*; — une belle voix, آواز
avazé khoub, خوش آواز *avazé khoch*; — de vive
voix, زبانی *zèbani*, a. شفاعاً *chèfahèn*, pr. t. *chifahèn*,
لساناً *lèçanèn*, pr. t. *liçanèn*; — parler à haute voix,
بلند حرف زدن *boulènd hèrf-zèdèn*; — suffrage, opi-
nion, a. رأی *rè'i*, pl. آرا *àra*; — donner sa voix, رأی
rè'i khoud-ra goftèn; — la voix du
peuple est la voix de Dieu, a. لسان الخلق لسان
lèçan-oul-khèlq lèçan-oul-hèqq, pr. t. *liçan-*
ul-khalq liçan-ul-haqq.

VOL, s. m. mouvement de l'oiseau qui se soutient dans
l'air, پرواز *pèrvaz*, ا. پیریدن *pèridèn*, طیران
pr. t. *taïran*.

VOL, s. m. action de celui qui dérobe, دزدی *douzdî*, a.
سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*; — vol de grand chemin,
رهزنی *rèh-zèni*.

VOLABLE, adj. des 2 g., دزدیدنش *douzdideni*, دزدیدنش

ممکن *douzdidèn-èch-moumkèn*, a. السرقت *moumkèn-ous-sèrqèt*, pr. t. *mumkîn-us-sirqat*.

VOLAGE, adj. des 2 g., ده ده *dèh-dèlè*, بی استقامت مزاج *bi èstèqamètè mèzadj*, a. هوائی *hèvayi*, pr. t. *havayi*, عديم التمكن *'èdim-out-tèmkîn*.

VOLAILLE, s. f., مرغان خانگی *mourghané khanègui*, ماکیان خانگی *maguiané khanègui*.

VOLANT, e, adj., پرند *pèrèndè*, پر آور *pèr-àvèr*, a. طایر *taïr*, تختۀ پل *tèkhtè-poul*, pr. t. *taïyar*; — pont-volant, تختۀ پل *tèkhtè-poul*.

VOLATIL, e, adj., در هوا مستحیل شوند *dèr hèva moustèhil chèvèndè*, به هوا متساعد شوند *bè hèva moutèça'èd chèvèndè*.

VOLATILE, s. m. qui vole, V. **VOLANT**.

VOLATILISATION, s. f., در هوا بخار شدن *boukhar choudèn*, متساعد شدن *dèr hèva moustèhil choudèn*, به هوا تصعید *moutèça'èd choudèné bè-hèva*, a. تصعید *tès'id*, pr. t. *tas'id*.

VOLATILISER, v. a., در هوا مستحیل کردن *dèr hèva moustèhil kèrdèn*, به بخار کردن *moungèlèb bè-boukhar kèrdèn*, به بخار استحالۀ کردن *bè-boukhar èstèhalè kèrdèn*; — se volatiliser, بخار شدن *boukhar choudèn*, در هوا مستحیل شدن *dèr hèva moustèhil choudèn*, به هوا پریدن *bè-hèva pèridèn*; — volatilisé, e, به هوا پریده *bè-hèva pèridè*, در هوا مستحیل شد *dèr hèva moustèhil-choudè*, a. مستحیل الی *moustèhil èlal-boukhar*, pr. t. *moustahil ilal-boukhar*.

VOLATILITÉ, s. f., قابلیت بخار شدن *qabèliyètè boukhar choudèn*.

VOLCAN, s. m., کوه آتشفشان *kouhé àtèch-fèchan*, a. طور tour-oun-nar, جبل النار *djèbèl-oun-nar*; — au fig. imagination vive, آتش مزاج *àtèch-parè*, آتش مزاج *àtèch-mèzadj*, pr. t. *àtèch-mizadj*.

VOLCANIQUE, adj. des 2 g. qui appartient aux volcans, منسوب بکوه آتشفشان *mènsoub bè-kouhé àtèch-fèchan*; — des produits volcaniques, اجزای کوه آتشفشان *èdjzaï kouhé àtèch-fèchan*, a. اجزاء جبال *èdjza'è djèbalé nariyè*, pr. t. *èdjzaï djèbali nariyè*.

VOLÉE, s. f. vol d'un oiseau, پرواز *pèrvaz*, a. طیر *tèir*, در پرواز اول *tèiran*; — dès la première volée, در پرواز اول *dèr pèrvazè èvèl*; — bande d'oiseaux, گروه *guèrouh*, گله *guèlè*, جگاله *djèghalè*, a. سرب *sèrb*, pr. t. *sirb*, pl. اسراب *èsrab*; — une volée de pigeons, یک گروه کبوتر *yèk guèrouhé kèboutèr*, یک جگاله کبوتر *yèk djèghalèyè kèboutèr*; — rang, پایه *payè*, a. رتبه *routbè*, pr. t. *rutbè*; — une personne de haute volée, شخص بلند پایه *chèkhsè boulènd-payè*; — une volée de coups de bâton, کتک مصبوطی *keutèké mèzbouti*; — il fait tout à la volée, هر کاری میکند بی اندیشه میکند *hèr kari mi-kounèd bi èndichè mi-kounèd*.

VOLER, v. n., پرواز کردن *pèrvaz kèrdèn*, پریدن *pèridèn*, طیران کردن *tèiran kèrdèn*.

VOLER, v. a., دزدیدن *douzdidèn*, دزدی کردن *douzdi kèrdèn*, سرقت کردن *sèrqèt kèrdèn*; — voler sur les

grands chemins, رهزنی کردن *rèh-zèni kèrdèn*, قطع دریدید *qèt'è tèriq kèrdèn*; — volé, e, دریدید *douzdide*, مسروق *douzdide-choudè*, a. مسروق *mèsrouq*; — au féminin et au pluriel, مسروقه *mèsrouqè*.

VOLEREAU, s. m., دزدك *douzdèk*, کوچك *douzdé kou-tchèk*.

VOLERIE, s. f. terme de fauconnerie, t. p. شكار قوش *chèkaré gouch*, شكار با قوش *chèkaré ba gouch*.

VOLERIE, s. f., دزدی *douzdi*, a. سرقت *sèrqèt*, pr. t. *sirqat*.

VOLET, s. m., درواچه *dèrvatchè*, پنجره *lènguèyé* *pèndjèrè*; — pigeonnier, کبوتر خانه *kèboutèr-khandè*.

VOLETER, v. n., چستنه پریدن *djèstè-djèstè pèridèn*.

VOLEUR, MUSE, s., دزد *douzd*, a. سارق *sarèq*, pr. t. *sariq*, pl. سراق *sèrraq*; — voleuse, a. سارقه *sarèqè*; — voleur de grand chemin, رهزن *rèh-zèn*, a. قاطع الطريق *qatè'-out-tèriq*, pr. t. *qatè'-ut-tariq*, pl. قطاع الطريق *qoutta'-out-tèriq*, pr. t. *qoutta'-ut-tariq*.

VOLIERE, s. f., پرندۀ خانه *pèrèndè-khandè*, قفس مرغان *qè-fècè mourghan*, کوفجان *koufdjan*.

VOLIGE, s. f., تختۀ نازک *tèkhtèyé nazèk*.

VOLITION, s. f., a. جزم الاراده *djèzm-oul-èradè*, pr. t. *djèzm-ul-iradè*.

VOLONTAIRE, adj. des 2 g., a. اختیاری *èkhtiuri*, pr. t. *ikhtiari*, اختیاریه *èkhtiariyé*, pr. t. *ikhtiariyé*; — mouvement volontaire, a. حرکت اختیاریه *hèrèkètè èkhtiariyé*, pr. t. *harèkèti ikhtiariyé*; — s. un volontaire, سرباز دو طلب *doou-tèlèb*, دو طلب *sèr-bazè doou-tèlèb*.

VOLONTAIREMENT, adv., دلخواه *dèl-khah*, باختیار *bè-èkhtiar*, بحسن اختیار *bè-heusné èkhtiar*, خود باختیار *bè-èkhtiaré khoud*.

VOLONTÉ, s. f. faculté par laquelle on veut, a. قوّة ارادة *qouvveté èradèt*, pr. t. *qouvveti iradèt*, ارادة قوّة *qouvveté èradè*, pr. t. *qouvveti iradè*, مشييت *mèchiyèt*; — la Volonté Éternelle, celle de Dieu, a. مشييت ازليّه *mèchiyèt èzèliyè*, pr. t. *mèchiyèti èzèliyè*; — acte de volonté, a. ارادت *èradèt*, pr. t. *iradèt*, اراده *èradè*, pr. t. *iradè*; — ce qu'on veut qui soit fait, خواهش *khahèch*, دلخواهي *dèl-khahi*, دلخواه *dèl-khah*, خاطر خواه *khatèr-khah*, pr. t. *khatir-khah*, a. مراد *mourad*, pr. t. *murad*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, مطلوب *mètloub*, pr. t. *matloub*, pl. مطلوبات *mètloubat*, pr. t. *matloubat*, مرام *mèram*; — bonne volonté, a. حسن نيّت *heusné niyèt*, pr. t. *husni niyèt*; — à volonté, loc. adv. quand on veut, هر وقت بخواهد *hèr vèqt bè-khahèd*, pl. هر وقت بخوانند *hèr vèqt bè-khahènd*.

VOLONTIERS, adv., روی میل *èz rouï mèil*, برغبّت *bè-règh-bèt*, از روی دل *èz rouï dèl*, از روی دل *sèfaï dèl*; — il fait ce'a volontiers, این کار را از روی میل *in kar-ra èz rouï mèil mi-kounèd*; — volontiers, dans le sens de: je le ferai avec plaisir, بچشم *bè-tchèchm*, چشم *tchèchm*, a. بالرأس والعين *bèr-rè'ès-vèl-'èin*, pr. t. *bir-ras-vèl-'aïn*.

VOLTE, s. f., چرخاندن اسب *tchèrkhandènè èsp*, بجولان *bè-djèvèlan àvourdènè èsp*.

VOLTE-FACE, s. f. faire volte-face, رو گردان *bè-tèrèfè douchmèn rou-guèrdan choudèn*.

VOLTIGEMENT, s. m., پرواز *pèrvaz*, a. هومان *hooman*, pr. t. *havman*; — le voltigement d'un papillon, پروانه *pèrvazè pèrvanè*, این طرف و آن طرف پرواز کردن *in tèrèf-ou-àn tèrèf pèrvaz kèrdènè pèrvanè*.

VOLTIGER, v. n., بهر سو پرواز کردن *bè-hèr sou pèrvaz kèrdèn*; — en parlant d'un étendard qui voltige au vent, اهتزاز کردن *hèrèkèt kèrdèn*, اسب را بهر سو تاختن *èsp-ra bè-hèr sou takhtèn*; — faire des tours de force sur une corde tendue, سن بازی کردن *rècèn-bazi kèrdèn*.

VOLTIGEUR, s. m., سنباز *rècèn-baz*.

VOLUBILIS, s. m., گول نیلوفر *goulè niloufèr*, a. نیلوفر *niloufèr*.

VOLUBILITÉ, s. f. facilité de se mouvoir ou d'être mis dans un mouvement de rotation, سهولت چرخیدن *souhoulètè tchèrkhidèn*, توندی چرخ *toundiï tchèrk*, a. سرعت حرکت *sour'ètè hèrèkèt*, pr. t. *sur'ati harèkièt*; — au fig. articulation nette et rapide, تریزبانی *tèrzèbani*, سلاست زبان *sèlacètè zèban*, a. سلاسة اللسان *sèlacèt-oul-lèçan*, pr. t. *sèlacèt-ul-liçan*.

VOLUME, s. m., بزرگتی *bouzourgui*, a. حجم *hèdjm*, pr. t. *hadjam*, ضخامت *zèkhamèt*, pr. t. *zakhamèt*, *djècamèt*; — d'un grand volume et d'un petit poids, کثیر الحجم و خفیف الوزن *kècir-oul-hèdjm vè khèfif-oul-vèzn*, pr. t. *kècir-ul-hadjam vè khafif-ul-vèzn*;

— livre, a. جلد *djèld*, pr. t. *djild*, pl. جلود *djèloud*, pr. t. *djouloud*.

VOLUMINEUX, EUSE, adj., بزرگ *bouzourg*, a. كبير الحاجم *kèbir-oul-hèdjim*, pr. t. *kèbir-ul-hadjam*, ضخيم *zèkhim*, pr. t. *zakhim*, جسيم *djècim*.

VOLUPTÉ, s. f., a. لذت *lèzzèt*, حظ *hèzz*, pr. t. *hazz*, ذوق *zoouq*, pr. t. *zèvq*; — plaisir des sens, a. شهوت *chèh-vèt*, pl. شهوات *chèhvât*.

VOLUPTUEUSEMENT, adv., بالذت *ba lèzzèt*, بذوق *bè-zoouq*; — en parlant des sens, از روی شهوت *èz rouï chèhvèt*.

VOLUPTUEUX, EUSE, adj., پرست *chèhvèt-pèrèst*.

VOLVULUS, s. m. douleur des intestins, قولنج التوائى *qoulèndjé èltèvayi*, a. قولنج الامعا *qoulèndj-ul-èm'a*.

VOMER, s. m. terme d'anat., استخوان وسط بينى *èstou-khané vècètè bini*, a. قصبه الانف *qèsbèt-oul-ounf*, pr. t. *qasbat-ul-unf*.

VOMIQUE, s. f. amas de pus dans les viscères, آماس شش *àmâcè chouch*, ورم شش *vèrèmé chouch*, a. ورم فى الريه *vèrèm fir-riè*.

VOMIQUE, adj. noix vomique, کچوله *koutchoulè*, اناراقى *èzaraqî*, dans le Mazandaran: کلاج دارو *kèladj-darou*, a. خانق الكلب *khanèq-oul-kèlb*, pr. t. *khanîq-ul-kèlb*, قاتل الكلب *qatèl-oul-kèlb*, pr. t. *qatil-ul-kèlb*.

VOMIR, v. a., قى کردن *qèi kèrdèn*, استفرغ کردن *èstèfragh kèrdèn*, هراش کردن *hèrach kèrdèn*.

VOMISSEMENT, s. m., هراش *hèrach*, a. قى *qèi*, pr. t. *qai*, استفرغ *èstèfragh*, pr. t. *istifragh*.

VOMITIF, IVE, adj., آورنده *qèi-âvèrèndè*, a. مقبى *mou-*

qèiyi, pr. t. *mouqaiyi*; — s., دوای قی *dèvaï qèi*, a. مقیّی *mouqèiyi*, pr. t. *mouqaiyi*.

VORACE, adj. des 2 g., بسیار خور *bèciar-khar*, بسیار خوراك *bèciar-khour*, حریص در خوراك *hèris dèr khourak*, a. اکیل *èkoul*, pr. t. *èkioul*.

VORACITÉ, s. f., حرص در خوراك *hèrs dèr khourak*, a. شهه *chèrè*, نهامت *nèhamèt*.

VOTANT, s. m., رای دهند *rè'i-dèhèndè*.

VOTATION, s. f. action de voter, V. **VOTER**.

VOTER, v. n., رأی خود را اظهار داشتن *rè'i khoud-ra èzhar dachtèn*, رأی خود را گفتن *rè'i khoud-ra goftèn*.

VOTIF, **IVE**, adj., متعلق نذر *moutè'èllèq bè-nèzr*, a. ندزی *nèzri*.

VOTRE, adj. possessif des 2 g., شما خودتان *khoudètan*, شما *chouma*; — votre livre, شما کتاب *kètabè chouma*, مال شما خودتان *kètabè khoudètan*; — le vôtre, شما مال *malé chouma*, مال شما خودتان *malé khoudètan*; — les vôtres, شما مال *malé chouma*.

VOUER, v. a. consacrer à Dieu, بخدا وقف کردن *bè-khouda vèqf kèrdèn*; — promettre par vœu, نذر کردن *nèzr kèrdèn*; — promettre d'une manière particulière, عهد کردن *'èhd kèrdèn*; — vouer ses services à quelqu'un, بکسی عهد خدمت کردن *bè-kèci 'èhdè khèd-mèt kèrdèn*; — voué, e, voué à Dieu, بخدا وقف شده *bè-khouda vèqf-choudè*; — promis par vœu, نذر شده *nèzr-choudè*, a. منذور *mènzour*; — promis d'une manière particulière, عهد شده *'èhd-choudè*, a. معهود *mè'èhoud*, pr. t. *ma'houd*.

VOULOIR, v. a., خواستن *khasstèn*; — je veux partir aujourd'hui, امروز میخوام بروم *èmrouz mi-khahèm bè-rèvèm*, امروز میخوام عزیمت کنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt kounèm*, امروز میخوام عزیمت بکنم *èmrouz mi-khahèm 'èzimèt be-kounèm*; — ordonner, commander, exiger avec autorité, فرمان دادن *fèrmoudèn*, حکم کردن *heukm kèrdèn*; — Dieu le veut, خدا میفرماید *khouda mi-fèrmayèd*, حکم خداست *heukmé khoudast*; — désirer, خواهش داشتن *khahech dachstèn*, آرزو داشتن *arzou dachstèn*; — Dieu le veuille! خدا بخواد *khouda be-khahèd*; — vouloir du bien à quelqu'un, خیر کسی را خواستن *khèiré kèci-ra khasstèn*; — que veut dire cela? این چه یعنی این *in yè'èni tchè*, این چه معنی دارد *in tchè mè'èni darèd*.

VOULOIR, s. m., خواهش *khahech*, a. اراده *èradè*, pr. t. *iradè*, مرام *mèram*, pr. t. *maram*.

Vous, pron. person. pl., شما *chouma*.

VOUSOIR ou VOUSSEAU, s. m., سنج گنبد *sènguè goubbèd*.

VOUSURE, s. f., خمیدگی گنبد *khèmidèguir goubbèd*, ا. قوسیّت *qoouciyèt*, pr. t. *qavsiyèt*.

VOÛTE, s. f., گنبد *goubbèd*, طاق *taq*, a. قبة *qoubbè*, pl. گنبد ازرق *goubbèd èzrèq*, — au fig. la voûte du ciel, گنبد گنبد *goubbèd èzrèq*, گنبد گنبد *goubbèd tiz-roou*, گنبد *goubbèd ladjvèrd*, لا جورد *goubbèd ladjvèrd*, pr. t. *kumbèdi ladjvèrd*, قبة نیلگون فلک *qoubbèyé nil-gouné fèlèk*, pr. t. *goubbèr nil-guiouni fèlèk*.

VOÛTER, v. a., گنبدی ساختن *taq bèstèn*, طاق بستن

goumbèdi sakhten; — se voûter, en parlant des personnes, *خمیده پشت شدن khèmidè-poucht choudèn*, گنبدی دولای شدن *dou laï choudèn*; — voûté, e, *گنبدی goumbèdi*, a. *مقرب mouqèbbèb*; — en parlant des personnes, *خمیده پشت شده دولای شده khèmidè-poucht, dou laï choudè*.

VOYAGE, s. m., a. *سفر sèfèr*, pl. *اسفار èsfar*, *سیاحت siahèt*, pr. t. *siahat*; — voyage par mer, *سفر دریا sèfèrè dèria*; — bon voyage, je vous souhaite un bon voyage, *سفر شما بخیر sèfèrè chouma bè-khèir*; — être en voyage, *در سفر بودن dèr sèfèr boudèn*; — voyage, relation de voyage, *سیاحتنامه siahèt-namè*, pr. t. *siahat-namè*, a. *رساله سیاحت rèçalÿè siahèt*, pr. t. *riçalèï siahat*; — au fig. voyage de l'autre monde, a. *سفر آخرت sèfèrè àkhèrèt*, pr. t. *sèfèri àkhirèt*.

VOYAGER, v. n., *سفر رفتن sèfèr kèrdèn*, *سفر رفتن rèftèn*, *سیاحت کردن siahèt kèrdèn*; — voyager par mer, *از راه دریا رفتن sèfèrè dèria kèrdèn*, *در خشکی سفر کردن èz rahé dèria rèftèn*; — par terre, *از راه خشکی رفتن dèr khochki sèfèr kèrdèn*, *از راه خشکی رفتن èz rahé khochki rèftèn*.

VOYAGEUR, EUSE, s., *سیاحت کننده siahèt-kounèndè*, a. *مسافر mouçafèr*, pr. t. *muçafir*, pl. *مسافریں mouçafirîn*, pr. t. *muçafirîn*, *سیاح sèiyah*, pl. *سیاحین sèiyahîn*, *سافر safèr*, pr. t. *safir*, pl. *سفاړ sèffar*, pr. t. *saffar*.

VOYANT, E, adj., *نمایان nèmayan*.

VOYELLE, s. f., a. pl. *اعراب è'èrab*, pr. t. *i'rab*, *حرکه hèrèkè*, pr. t. *harèkiè*, pl. *حرکات hèrèkat*, pr. t. *harèkiat*.

VOYER, s. m., راهها *moubachèré rah-ha*, a. ناظر الطرق *nazèr-out-tourouq*, pr. t. *nazir-ut-tourouq*.

VRAI, e, adj., راست *rast*, a. صحیح *sèhik*, pr. t. *sahik*, مقرون *mègrouné bè-sèdq*, pr. t. *magrouni bè-sidq*; — est-ce vrai? آیا راست است *āya rast-èst*; — vrai, réel, a. اصل *èsl*, pr. t. *asl*, acil, خالص *khalès*, pr. t. *khalis*; — de l'or vrai, طلاي اصل *tèlāi èsl*, اصل *èsl-tèla*; — les vrais amis, دوستان حقیقی *doustané hèqiqi*; — la vraie cause, اصل سببش *èsl sè-bèb-èch*.

VRAI, s. m., راستی *rasti*, a. حق *hèqq*, pr. t. *haqq*, صحت *sèhhèt*, pr. t. *sihhat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*, صدق *sèdq*, pr. t. *sidq*; — voilà le vrai, راستیش این *rastich* ou *rasti-èch in-èst*, حقیقتش این است *hèqiqèt-èch in-èst*; — à vrai dire...., حقش این است *hèqq-èch in-èst ké*, a. حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*.

VRAIMENT, adv., راستی *rasti*, حقیقت *hèqiqèt*, از روی *èz roui hèqiqèt*, a. حقیقۀ *hèqiqètèn*, pr. t. *haqiqatèn*, فی الحقیقة *fil-hèqiqèt*, pr. t. *fil-haqiqat*, حقیقت *hèqiqèt*, pr. t. *haqiqat*; — est-ce vraiment comme cela, آیا راستی *āya راستی in toour-èst*, آیا حقیقت این طور است *āya hèqiqèt in toour-èst*.

VRAISEMBLABLE, adj. des 2 g., راست مانند *rast-manènd*, a. غالب الاحتمال *ghalèb-oul-èhtèmal*, pr. t. *ghalib-ul-ihimal*, محتمل *mouhtèmèl*, pr. t. *mouhtèmil*.

VRAISEMBLABLEMENT, adv., گویا *gouya*, a. غالباً *ghalèbèn*, pr. t. *qaliba*, ظاهراً *zahèrèn*; — vraisemblable-

ment il viendra aujourd'hui, گویا امروز بیاید *gouya èmrourz bi-âyèd*, امروز ظاهرأ ظاهرأ *zahèrèn èmrourz mi-âyèd*, امروز خواهد آمد *zahèrèn èmrourz khahèd àmèd*.

VRAISEMBLANCE, s. f., راستی مانند *rasti-manènd*, ا. احتمال *èhtèmal*, pr. t. *ihimal*, جواز عقلى *djèvazè 'èqli*, pr. t. *djivazi 'aqli*, احتال عقلى *èhtèmalé 'èqli*, pr. t. *ihimali 'aqli*.

VEILLE, s. f., مته *mètè*, بهرمه *bèhrèmè*, a. مثقب *mèsqèb*, pr. t. *misqab*.

VUE, s. f. faculté par laquelle on voit, celui des cinq sens par lequel on aperçoit les objets, بینائی *binayi*, a. بصر *bècèr*, باصرة *gouvèyé bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*, باصرة *gouvèti bacèrè*, pr. t. *gouvèti bacirè*; — l'organe de la vue, چشم دید *didè*, چشم *tchèchm*, a. عین *'èin*, pr. t. *'ain*, pl. عیون *ouyoun*, نظر *nèzèr*, pr. t. *nazar*; — jeter la vue sur quelque chose, با چیزی چشم افکندن *bè-tchizi tchèchm èfkèndèn*, چیزی را نگاه کردن *tchizi-ra nègah kèrdèn*; — être perdu de vue, از نظر غایب شدن *èz nèzèr ghayèb choudèn*, نا پدید شدن *na-pèdid choudèn*; — but, objet, projet, a. مرام *mèram*, قصد *qèsd*, pr. t. *qasd*, مقصود *mèqsoud*, pr. t. *maqsoud*, غرض *ghèrèz*, pr. t. *gharèz*, نیت *niyèt*; — je n'ai point d'autres vues que celle-là, غرضی ندارم *bè-ghèir èz in ghèrèzi nè-darèm*; — au fig., a. ملاحظه *moulahèzè*, pr. t. *mulahaza*, pl. ملاحظات *moulahèzat*, pr. t. *mulahazat*, فکر *fèkr*, pr. t. *fikr*, pl. افکار *èfkar*, pr. t. *èfkiar*; — gran-

- des vues, a. افكار عاليه *efkaré 'alié*, pr. t. *efkiari 'alié*,
 ملاحظات جليله *moulahèzaté djèlilé*, pr. t. *mulahazati
 djèlilé*; — vues profondes, ملاحظات عميقه *moulahè-
 zaté 'èmiqé*, pr. t. *mulahazati 'amiqua*; — vues bor-
 nées, ملاحظات محدوده *moulahèzaté mèhdoudè*, pr. t.
mulahazati mahdoudè; — point de vue, نظرگاه *nèzèr-
 gah*, pr. t. *nazar-guiah*; — longue-vue, lunette d'ap-
 proche, دیر بین *dour-bîn*, pr. t. vulg. *dourbun*.
- VULGAIRE, s. m., a. خلق *khèlq*, pr. t. *khalq*, عوام الناس
 'èvamm-oun-nas, pr. t. 'avamm-un-nas.
- VULGAIRE, adj. des 2 g., a. عوامی 'èvami; — expression
 vulgaire, عبارت عوامی 'èbarèlé 'èvami.
- VULGAIREMENT, adv., عوامانه *èvamanè*, بطور عوام *bè-toouré
 'èvam*.
- VULGARITÉ, s. f., a. عوامیت 'èvamiyèt, pr. t. 'avamiyèt.
- VULNÉRABLE, adj. des 2 g., زخم پذیر *zèkhm-pèzir*, قابل
 زخم خوردن *qabèlé zèkhm khourdèn*, a. ممکن الجرح
moumkèn-oul-djèrh, pr. t. *mumkîn-ul-djèrh*.
- VULNÉRAIRE, adj. des 2 g., نافع زخم *nafè'é zèkhm*, التیام
 زخم *èltiam-kounèndèyé zèkhm*.
- VULVE, s. f., عورت زن *'oourètè zèn*, a. وماج *vèmadj*, pr. t.
vimadj, وماج *vèmah*, pr. t. *vimah*, فرج *fèrdj*.
- VULVITE, s. f., a. ورم فرج *vèrèmé fèrdj*, pr. t. *vèrèmi fèrdj*.

X

- XANTHIUM, s. m. plante, a. شربین *chèrbîn*.
- XÉNÉLASIE, s. f., سکنی اجنبی *moumanè'èt èz
 souknaï èdjnèbi*.

XÉNIE, s. f. don, présent, یرمغان *yèrmèghan*, ارمغان *èrmèghan*, ا. هدیه *hèdiyè*, pl. هدایا *hèdaya*.

XIPHIAS, s. m., t. p. قلجماهی *qlidj-mahi*.

XIPHOÏDE, adj. des 2 g. qui a la forme d'une épée, سیخ *sikh*, مانند *manènd*; — s. m. terme d'anat. partie inférieure du sternum, ا. رهابه *rèhabè*, pr. t. رهابه *rahabè*, pl. رهاب *rèhab*, pr. t. رهاب *rahab*, لسان الكلب *lèçan-oul-kèlb*, pr. t. لیسان-ول-کلب *liçan-ul-kèlb*.

XILON, s. m. arbre, درخت پنبه *dèrèkhté pèmbè*.

Y

Y, adv., آنجا *àn-dja*, pr. t. آنجا *òn-dja*, در آنجا *dèr àn-dja*; — voulez-vous y aller? می‌خواهید آنجا بروید *mi-khahid àn-dja bè-rèvid*; — y, à cela, بآن *bè-àn*, pr. t. بآن *bè-òn*; — j'y répondrai, داد جواب خواهیم داد *bè-àn djèvab khahèm dad*; — si c'est une réponse écrite, بآن جواب *bè-àn djèvab khahèm nèvècht*.

YACHT, s. m., کشتی کوچک *kèchtiï koutchèk*, کشتی *kèchtiï bad-bani vè parou-kèchi*.

YALOTECHNICIEN, s. m., زجاجی شیشه‌گر *chihè-guèr*, ا. زجاجی *zèdjadji*, pr. t. زیدجادی *zidjadji*, pl. زجاجیون *zèdjadjiyoun*, pr. t. زیدجادیون *zidjadjiyoun*.

YALOTECHNIE, s. f., فن شیشه‌گری *fènné chichè-guèri*.

YATAGAN, s. m., خنجر *khèndjèr*.

YÈBLE, s. m. V. **HIÈBLE**.

YEUSE, s. f., درخت بلوط همیشه سبز *dèrèkhté bèloutè hèmichè sèbz*, سندیان *sèndian*.

YEUX, s. m. pl. d'OEIL, چشم *tchèchm*, دیدن *didè*, دیدگان *didègan*.

didègan, a. عيرون 'ouyoun, pl. de عين 'èin, pr. t. 'aïn.

YOLE, s. f., سندل *sèndèl*.

Z

ZAGAIE, s. f. sorte de javelot, جرید *djèrid*; — lancer la zagaie, جرید انداختن *djèrid èndakhtèn*.

ZACHARIE, nom propre, a. زکریا *zèkèriya*.

ZAIM, s. m. soldat turc, سرباز عثمانلو *sèr-bazé 'osmènlou*, a. زعيم *zè'im*, pr. t. *za'im*, pl. زعما *zou'èma*.

ZAIN, adj. m. en parlant d'un cheval, یک رنگ *yèk-rèng*, a. بهیم *bèhim*.

ZÈBRE, s. m., قاطر دشتی *qatèré dèchti*, a. زرد *zèrd*.

ZÉBRÉ, E, adj., راه راه *rah-rah*, خط خط *khètt-khètt*.

ZÉBRER, v. a., خط کردن *khètt-khètt kèrdèn*.

ZÉBRURE, s. f., خط روی پوست *khoutouté rouï poust*.

ZÉBU, s. m. taureau d'Afrique ou d'Asie, ورازو *vèrzav*, نرينه گاو *nèrinèyé gah*, a. ثور *sèvr*, pl. ثيران *siràn*.

ZÉDOAIRE, s. f., ماه پروين *mah-pèrvîn*, زدوار *zèdvar*, زرنباد *zeuroun-bad*, زرنب *zèrnèb*, a. جدوار *djèdvar*.

ZÉLATEUR, TRICE, s., غيرتكش *ghèirèt-kèch*, با حميت *ba hèmiyèt*, a. حمى *hèmi*, pr. t. *hami*.

ZÈLE, s. m., غيرتكشى *ghèirèt-kèchi*, a. غيرت *ghèirèt*, pr. t. *ghaïrèt*, حميت *hèmiyèt*, pr. t. *hamiyèt*; — zèle religieux, pour la foi, a. غيرت دينيه *ghèirètè diniyè*, pr. t. *ghaïrètè diniyè*; — pour la patrie, a. غيرت وطن *ghèirètè vètèn*, pr. t. *ghaïrètè vatan*.

ZÉLÉ, E, adj., با غيرت *ba ghèirèt*.

ZEND, *a.* adj., زنده *zèbané zènd*.

ZEND-AVESTA, *s. m.*, زند *zènd*, زندهاستا *zèndasta*, زندهوستا *zèndousta*.

ZENDIK, *s. m.* athée, qui ne croit pas à la vie future, *a.* زندیگ *zèndiq*.

ZÉNITH, *s. m.*, *a.* سمت الرأس *sèmt-our-rè's*; — le zénith et le nadir, سمت القدم و سمت الرأس *sèmt-our-rè's-ou-sèmt-oul-qèdèm*, *pr. t.* *sèmt-ur-rè's-u-sèmt-ul-qadèm*.

ZÉPHYR, *s. m.*, باد صبا *badé sèba*, *a.* نسیم *nècim*.

ZÉRO, *s. m.*, *a.* سفر *sèfr*, *pr. t.* *sifr*.

ZEST, *s. m.* fam. être en're le zist et le zest, incertain, دو دله بودن *dou dèlè boudèn*, تردید داشتن *tèrdid dachtèn*; — ni bon ni mauvais, میانه *mianè*, نه بد *nè khoub-ou-nè bèd*, *a.* وسط *vècèt*.

ZESTE, *s. m.* cloison dans l'intérieur des noix qui sépare la chair en quatre, پردهای درون گردو *pèrdèhaï dè-rouné guèrdou*; — pellicule très-mince qu'on enlève de la peau d'un citron, سر پوست لیمو *sèré pousté limou*, روی پوست لیمو *rouï pousté limou*.

ZIBELINE, *s. f.*, *a.* ستور *sèmmour*.

ZIBETH, *s. m.* civette d'Asie, زباده *zèbad*.

ZIG-ZAG, *s. m.*, پیچیدگی *pitchèch*, پیچیدگی *pitchidègui*, *a.* شکل معرج *chèklé mou'èrrèdj*, *pr. t.* *chèkli mou'ar-radj*.

ZINC, *s. m.*, روی *rouï*.

ZINZOLIN, *s. m.*, زنگ بنفشه مایل سرخی *rènguè bènèfchè mayèl bè-sourkhi*.

ZIST, s. m. V. ZËST.

ZIZANIE, s. f., a. نفاق *nèfaq*, pr. t. *nifaq*.

ZODIACAL, E, adj., a. متعلق بمنطقة بروج *moutè'èllèq bè-mèntèqèyé bouroudj*, a. متعلق بمنطقة البروج *moutè'èllèq bè-mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mutè'alliq bè-mīntaqat-oul-bouroudj*.

ZODIAQUE, s. m., a. منطقة البروج *mèntèqèt-oul-bouroudj*, pr. t. *mīntaqat-ul-bouroudj*, الك البروج *fèlèk-oul-bouroudj*.

ZONE, s. f., a. منطقة *mentèqè*, pr. t. *mīntaqā*; — la zone torride, a. منطقة مكثرقة *mèntèqèyé mouhtèrèqè*, pr. t. *mīntaqā mouhtèriqā*; — la zone glaciale, منطقة منجمدة *mèntèqèyé moundjèmèdè*, pr. t. *mīntaqā mun-djèmèdè*.

ZOOGRAFIE, s. f. description des animaux, a. وصف احوال الكيوانات *vèsfé èhval-oul-hèivanat*, pr. t. *vasfi ahval-ul-haïvanat*.

ZOOGONIE, s. f., a. علم تناسل حيوانات *'èlmé tènəçoulé hèivanat*, pr. t. *'ilmi tènəçuli haïvanat*.

ZOOLOGIE, s. f., a. علم وصف الكيوانات *'èlmé-vèsf-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilmi-vasf-ul-haïvanat*, علم الطبائع *'èlm-out-tèbayè'-oul-hèivanat*, pr. t. *'ilm-ut-tèbaï'-ul-haïvanat*.

ZOOPHYTE, s. m., a. حيوانكيا *hèivan-guiāh*, a. نبات بين النباتات والكيوانات *nabèt bèin-oun-nèbat vèl-hèivanat*, pr. t. *nabit bèin-un-nèbat vèl-haïvanat*.

ZOOTOMIE, s. f., a. تشريح حيوانات *tèchrihé hèivanat*, pr. t. *tèchrihi haïvanat*.

ZOROASTRE, nom propre, زردشت *zèrdoucht*, زرتشت *zèrtoucht*, زرادشت *zèradoucht*.

ZOROASTRIEN, ENNE, adj. et s., زردشتی *zèrdouchti*, زند خوان *zènd-khan*, زند باف *zènd-baf*.

ZYMOLOGIE, s. f., باحث عن الاحتمار *bèhs-'en-oul-èhtèmar*,
pr. t. *bahs-'an-ul-ihimor*.

ZYTHUM, s. m., آبجو *Abbé-djoou*, ا. جمع *djè'd*.

FIN DU DICTIONNAIRE FRANÇAIS-PERSAN.

